ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ୱିନଯପିଟକେ

ୱିନଯସଙ୍ଗହ-ଅଟ୍ଠକଥା

ଗନ୍ଥାରମ୍ଭକଥା

ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ସିରସା ସେଟ୍ଠଂ, ବୁଦ୍ଧମପ୍ପଟିପୁଗ୍ଗଲଂ।

ୱତ୍ଥୁତ୍ତଯଂ ନମସ୍ସିତ୍ୱା, ସରଣଂ ସବ୍ବପାଣିନଂ;

ୱିନଯେ ପାଟୱତ୍ଥାଯ, ଯୋଗାୱଚରଭିକ୍ଖୁନଂ।

ୱିପ୍ପକିଣ୍ଣମନେକତ୍ଥ, ପାଠଇମୁତ୍ତୱିନିଚ୍ଛଯଂ;

ସମାହରିତ୍ୱା ଏକତ୍ଥ, ଦସ୍ସଯିସ୍ସମନାକୁଲଂ।

ତତ୍ରାଯଂ ମାତିକା –

‘‘ଦିୱାସେଯ୍ଯା ପରିକ୍ଖାରୋ, ଭେସଜ୍ଜକରଣମ୍ପି ଚ;

ପରିତ୍ତଂ ପଟିସନ୍ଥାରୋ, ୱିଞ୍ଞତ୍ତି କୁଲସଙ୍ଗହୋ।

‘‘ମଚ୍ଛମଂସଂ ଅନାମାସଂ, ଅଧିଟ୍ଠାନୱିକପ୍ପନଂ;

ଚୀୱରେନୱିନାୱାସୋ, ଭଣ୍ଡସ୍ସ ପଟିସାମନଂ।

‘‘କଯୱିକ୍କଯସମାପତ୍ତି, ରୂପିଯାଦିପଟିଗ୍ଗହୋ;

ଦାନୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହେହି, ଲାଭସ୍ସ ପରିଣାମନଂ।

‘‘ପଥୱୀ ଭୂତଗାମୋ ଚ, ଦୁୱିଧଂ ସହସେଯ୍ଯକଂ;

ୱିହାରେ ସଙ୍ଘିକେ ସେଯ୍ଯଂ, ସନ୍ଥରିତ୍ୱାନ ପକ୍କମୋ।

‘‘କାଲିକାନିପି ଚତ୍ତାରି, କପ୍ପିଯା ଚତୁଭୂମିଯୋ;

ଖାଦନୀଯାଦିପଟିଗ୍ଗାହୋ, ପଟିକ୍ଖେପପୱାରଣା।

‘‘ପବ୍ବଜ୍ଜା ନିସ୍ସଯୋ ସୀମା, ଉପୋସଥପୱାରଣଂ;

ୱସ୍ସୂପନାଯିକା ୱତ୍ତଂ, ଚତୁପଚ୍ଚଯଭାଜନଂ।

‘‘କଥିନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡାନି, ଚୋଦନାଦିୱିନିଚ୍ଛଯୋ;

ଗରୁକାପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନଂ, କମ୍ମାକମ୍ମଂ ପକିଣ୍ଣକ’’ନ୍ତି।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧। ଦିୱାସେଯ୍ୟୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧। ତତ୍ଥ ଦିୱାସେଯ୍ୟାତି ଦିୱାନିପଜ୍ଜନଂ। ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିୱା ପଟିସଲ୍ଲୀଯନ୍ତେନ ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱରିତ୍ୱା ପଟିସଲ୍ଲୀଯିତୁ’’ନ୍ତି (ପାରା। ୭୭) ୱଚନତୋ ଦିୱା ନିପଜ୍ଜନ୍ତେନ ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱରିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ କିଞ୍ଚାପି ପାଳିଯଂ ‘‘ଅଯଂ ନାମ ଆପତ୍ତୀ’’ତି ନ ୱୁତ୍ତା, ୱିୱରିତ୍ୱା ନିପନ୍ନଦୋସେନ ପନ ଉପ୍ପନ୍ନେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱରିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ଅନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା ଅସଂୱରିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ଦୁକ୍କଟଂ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧। ୭୭) ୱୁତ୍ତଂ। ଭଗୱତୋ ହି ଅଧିପ୍ପାଯଂ ଞତ୍ୱା ଉପାଲିତ୍ଥେରାଦୀହି ଅଟ୍ଠକଥା ଠପିତା। ‘‘ଅତ୍ଥାପତ୍ତି ଦିୱା ଆପଜ୍ଜତି, ନୋ ରତ୍ତି’’ନ୍ତି (ପରି। ୩୨୩) ଇମିନାପି ଚେତଂ ସିଦ୍ଧଂ।

୨। କୀଦିସଂ ପନ ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱରିତବ୍ବଂ, କୀଦିସଂ ନ ସଂୱରିତବ୍ବଂ? ରୁକ୍ଖପଦରୱେଳୁପଦରକିଲଞ୍ଜପଣ୍ଣାଦୀନଂ ଯେନ କେନଚି କୱାଟଂ କତ୍ୱା ହେଟ୍ଠା ଉଦୁକ୍ଖଲେ ଉପରି ଉତ୍ତରପାସକେ ଚ ପୱେସେତ୍ୱା କତଂ ପରିୱତ୍ତକଦ୍ୱାରମେୱ ସଂୱରିତବ୍ବଂ। ଅଞ୍ଞଂ ଗୋରୂପାନଂ ୱଜେସୁ ୱିଯ ରୁକ୍ଖସୂଚିକଣ୍ଟକଦ୍ୱାରଂ, ଗାମଥକନକଂ ଚକ୍କଲକଯୁତ୍ତଦ୍ୱାରଂ, ଫଲକେସୁ ୱା କିଟିକାସୁ ୱା ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଚକ୍କଲକାନି ଯୋଜେତ୍ୱା କତଂ ସଂସରଣକିଟିକଦ୍ୱାରଂ, ଆପଣେସୁ ୱିଯ କତଂ ଉଗ୍ଘାଟନକିଟିକଦ୍ୱାରଂ, ଦ୍ୱୀସୁ ତୀସୁ ଠାନେସୁ ୱେଳୁସଲାକା ଗୋପ୍ଫେତ୍ୱା ପଣ୍ଣକୁଟୀସୁ କତଂ ସଲାକହତ୍ଥକଦ୍ୱାରଂ, ଦୁସ୍ସସାଣିଦ୍ୱାରନ୍ତି ଏୱରୂପଂ ଦ୍ୱାରଂ ନ ସଂୱରିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତହତ୍ଥସ୍ସ କୱାଟପ୍ପଣାମନେ ପନ ଏକଂ ଦୁସ୍ସସାଣିଦ୍ୱାରମେୱ ଅନାପତ୍ତିକରଂ, ଅୱସେସାନି ପଣାମେନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ଦିୱା ପଟିସଲ୍ଲୀଯନ୍ତସ୍ସ ପନ ପରିୱତ୍ତକଦ୍ୱାରମେୱ ଆପତ୍ତିକରଂ, ସେସାନି ସଂୱରିତ୍ୱା ୱା ଅସଂୱରିତ୍ୱା ୱା ନିପଜ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି, ସଂୱରିତ୍ୱା ପନ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଏତଂ ୱତ୍ତଂ।

୩। ପରିୱତ୍ତକଦ୍ୱାରଂ କିତ୍ତକେନ ସଂୱୁତଂ ହୋତି? ସୂଚିଘଟିକାସୁ ଦିନ୍ନାସୁ ସଂୱୁତମେୱ ହୋତି। ଅପିଚ ଖୋ ସୂଚିମତ୍ତେପି ଦିନ୍ନେ ୱଟ୍ଟତି, ଘଟିକାମତ୍ତେପି ଦିନ୍ନେ ୱଟ୍ଟତି, ଦ୍ୱାରବାହଂ ଫୁସିତ୍ୱା ଠପିତମତ୍ତେପି ୱଟ୍ଟତି, ଈସକଂ ଅଫୁସିତେପି ୱଟ୍ଟତି, ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ୱିଧିନା ଯାୱତା ସୀସଂ ନପ୍ପୱିସତି, ତାୱତା ଅଫୁସିତେପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ବହୂନଂ ୱଳଞ୍ଜନଟ୍ଠାନଂ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁଂ ୱା ସାମଣେରଂ ୱା ‘‘ଦ୍ୱାରଂ, ଆୱୁସୋ, ଜଗ୍ଗାହୀ’’ତି ୱତ୍ୱାପି ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରକମ୍ମଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା କିଞ୍ଚି କରୋନ୍ତା ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ‘‘ଏତେ ଦ୍ୱାରଂ ଜଗ୍ଗିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱାପି ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କୁରୁନ୍ଦଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ‘‘ଉପାସକମ୍ପି ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ୱା ‘ଏସ ଜଗ୍ଗିସ୍ସତୀ’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, କେୱଲଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ୱା ମାତୁଗାମଂ ୱା ଆପୁଚ୍ଛିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ଯୁତ୍ତଂ। ଏୱଂ ସବ୍ବତ୍ଥପି ଯୋ ଯୋ ଥେରୱାଦୋ ୱା ଅଟ୍ଠକଥାୱାଦୋ ୱା ପଚ୍ଛା ୱୁଚ୍ଚତି, ସୋ ସୋୱ ପମାଣନ୍ତି ଗହେତବ୍ବଂ।

୪। ଅଥ ଦ୍ୱାରସ୍ସ ଉଦୁକ୍ଖଲଂ ୱା ଉତ୍ତରପାସକୋ ୱା ଭିନ୍ନୋ ହୋତି ଅଟ୍ଠପିତୋ ୱା, ସଂୱରିତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ନୱକମ୍ମତ୍ଥଂ ୱା ପନ ଇଟ୍ଠକପୁଞ୍ଜୋ ୱା ମତ୍ତିକାଦୀନଂ ୱା ରାସି ଅନ୍ତୋଦ୍ୱାରେ କତୋ ହୋତି, ଅଙ୍ଗଂ ୱା ବନ୍ଧନ୍ତି, ଯଥା ସଂୱରିତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି। ଏୱରୂପେ ଅନ୍ତରାଯେ ସତି ଅସଂୱରିତ୍ୱାପି ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଦି ପନ କୱାଟଂ ନତ୍ଥି, ଲଦ୍ଧକପ୍ପମେୱ। ଉପରି ସଯନ୍ତେନ ନିସ୍ସେଣିଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନିସ୍ସେଣିମତ୍ଥକେ ଥକନକଂ ହୋତି, ଥକେତ୍ୱାପି ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଗବ୍ଭେ ନିପଜ୍ଜନ୍ତେନ ଗବ୍ଭଦ୍ୱାରଂ ୱା ପମୁଖଦ୍ୱାରଂ ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ସଂୱରିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଏକକୁଟ୍ଟକେ ଗେହେ ଦ୍ୱୀସୁ ପସ୍ସେସୁ ଦ୍ୱାରାନି କତ୍ୱା ୱଳଞ୍ଜନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ଦ୍ୱାରାନି ଜଗ୍ଗିତବ୍ବାନି, ତିଭୂମକେପି ପାସାଦେ ଦ୍ୱାରଂ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବମେୱ। ସଚେ ଭିକ୍ଖାଚାରା ପଟିକ୍କମ୍ମ ଲୋହପାସାଦସଦିସଂ ପାସାଦଂ ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ଦିୱାୱିହାରତ୍ଥଂ ପୱିସନ୍ତି, ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ଦ୍ୱାରପାଲସ୍ସ ‘‘ଦ୍ୱାରଂ ଜଗ୍ଗାହୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ୱା ‘‘ଦ୍ୱାରଜଗ୍ଗନଂ ନାମ ଏତସ୍ସ ଭାରୋ’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା ୱା ପୱିସିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯାୱ ସଙ୍ଘନୱକେନ ଏୱମେୱ କାତବ୍ବଂ। ପୁରେ ପୱିସନ୍ତାନଂ ‘‘ଦ୍ୱାରଜଗ୍ଗନଂ ନାମ ପଚ୍ଛିମାନଂ ଭାରୋ’’ତି ଏୱଂ ଆଭୋଗଂ କାତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଅନାପୁଚ୍ଛା ୱା ଆଭୋଗଂ ଅକତ୍ୱା ୱା ଅନ୍ତୋଗବ୍ଭେ ୱା ଅସଂୱୁତଦ୍ୱାରେ ବହି ୱା ନିପଜ୍ଜନ୍ତାନଂ ଆପତ୍ତି। ଗବ୍ଭେ ୱା ବହି ୱା ନିପଜ୍ଜନକାଲେପି ‘‘ଦ୍ୱାରଜଗ୍ଗନଂ ନାମ ମହାଦ୍ୱାରେ ଦ୍ୱାରପାଲସ୍ସ ଭାରୋ’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଏୱଂ ଲୋହପାସାଦାଦୀସୁ ଆକାସତଲେ ନିପଜ୍ଜନ୍ତେନପି ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱରିତବ୍ବମେୱ।

ଅଯଞ୍ହେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ – ଇଦଂ ଦିୱାପଟିସଲ୍ଲୀଯନଂ ଯେନ କେନଚି ପରିକ୍ଖିତ୍ତେ ସଦ୍ୱାରବନ୍ଧେ ଠାନେ କଥିତଂ, ତସ୍ମା ଅବ୍ଭୋକାସେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା ମଣ୍ଡପେ ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ସଦ୍ୱାରବନ୍ଧେ ନିପଜ୍ଜନ୍ତେନ ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱରିତ୍ୱାୱ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ମହାପରିୱେଣଂ ହୋତି ମହାବୋଧିଯଙ୍ଗଣଲୋହପାସାଦଙ୍ଗଣସଦିସଂ ବହୂନଂ ଓସରଣଟ୍ଠାନଂ, ଯତ୍ଥ ଦ୍ୱାରଂ ସଂୱୁତମ୍ପି ସଂୱୁତଟ୍ଠାନେ ନ ତିଟ୍ଠତି, ଦ୍ୱାରଂ ଅଲଭନ୍ତା ପାକାରଂ ଆରୁହିତ୍ୱାପି ୱିଚରନ୍ତି, ତତ୍ଥ ସଂୱରଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ରତ୍ତିଂ ଦ୍ୱାରଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ନିପନ୍ନୋ ଅରୁଣେ ଉଗ୍ଗତେ ୱୁଟ୍ଠାତି, ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ପନ ପବୁଜ୍ଝିତ୍ୱା ପୁନ ସୁପତି, ଆପତ୍ତି। ଯୋ ପନ ‘‘ଅରୁଣେ ଉଗ୍ଗତେ ୱୁଟ୍ଠହିସ୍ସାମୀ’’ତି ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱାୱ ଦ୍ୱାରଂ ଅସଂୱରିତ୍ୱା ରତ୍ତିଂ ନିପଜ୍ଜତି, ଯଥାପରିଚ୍ଛେଦମେୱ ୱୁଟ୍ଠାତି,

ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯେୱ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ଏୱଂ ନିପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଅନାଦରିଯଦୁକ୍କଟାପି ନ ମୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ।

୫। ଯୋ ପନ ବହୁଦେୱ ରତ୍ତିଂ ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଅଦ୍ଧାନଂ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ଦିୱା କିଲନ୍ତରୂପୋ ମଞ୍ଚେ ନିସିନ୍ନୋ ପାଦେ ଭୂମିତୋ ଅମୋଚେତ୍ୱାୱ ନିଦ୍ଦାୱସେନ ନିପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ଓକ୍କନ୍ତନିଦ୍ଦୋ ଅଜାନନ୍ତୋପି ପାଦେ ମଞ୍ଚକଂ ଆରୋପେତି, ଆପତ୍ତିଯେୱ। ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅପସ୍ସାଯ ସୁପନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ଯୋପି ଚ ‘‘ନିଦ୍ଦଂ ୱିନୋଦେସ୍ସାମୀ’’ତି ଚଙ୍କମନ୍ତୋ ପତିତ୍ୱା ସହସା ୱୁଟ୍ଠାତି, ତସ୍ସପି ଅନାପତ୍ତି। ଯୋ ପନ ପତିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ସଯତି, ନ ୱୁଟ୍ଠାତି, ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି।

କୋ ମୁଚ୍ଚତି, କୋ ନ ମୁଚ୍ଚତୀତି? ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ତାୱ ‘‘ଏକଭଙ୍ଗେନ ନିପନ୍ନକୋ ଏୱ ମୁଚ୍ଚତି। ପାଦେ ପନ ଭୂମିତୋ ମୋଚେତ୍ୱା ନିପନ୍ନୋପି ଯକ୍ଖଗହିତକୋପି ୱିସଞ୍ଞୀଭୂତୋପି ନ ମୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ‘‘ବନ୍ଧିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜାପିତୋୱ ମୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ‘‘ଯୋ ଚଙ୍କମନ୍ତୋ ମୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପତିତୋ ତତ୍ଥେୱ ସୁପତି, ତସ୍ସପି ଅୱିସଯତାଯ ଆପତ୍ତି ନ ଦିସ୍ସତି। ଆଚରିଯା ପନ ଏୱଂ ନ କଥଯନ୍ତି, ତସ୍ମା ଆପତ୍ତିଯେୱାତି ମହାପଦୁମତ୍ଥେରେନ ୱୁତ୍ତଂ। ଦ୍ୱେ ପନ ଜନା ଆପତ୍ତିତୋ ମୁଚ୍ଚନ୍ତିଯେୱ, ଯୋ ଚ ଯକ୍ଖଗହିତକୋ, ଯୋ ଚ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜାପିତୋ’’ତି।

ଇତି ପାଠମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଦିୱାସେଯ୍ୟୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୨। ପରିକ୍ଖାରୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୬।ପରିକ୍ଖାରୋତି ସମଣପରିକ୍ଖାରୋ। ତତ୍ରାଯଂ କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯପରିକ୍ଖାରୱିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୮୫) – କେଚି ତାଲପଣ୍ଣଚ୍ଛତ୍ତଂ ଅନ୍ତୋ ୱା ବହି ୱା ପଞ୍ଚୱଣ୍ଣେନ ସୁତ୍ତେନ ସିବ୍ବିତ୍ୱା ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠଂ କରୋନ୍ତି, ତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏକୱଣ୍ଣେନ ପନ ନୀଲେନ ୱା ପୀତକେନ ୱା ଯେନ କେନଚି ସୁତ୍ତେନ ଅନ୍ତୋ ୱା ବହି ୱା ସିବ୍ବିତୁଂ , ଛତ୍ତଦଣ୍ଡଗ୍ଗାହକଂ ସଲାକପଞ୍ଜରଂ ୱା ୱିନନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଞ୍ଚ ଖୋ ଥିରକରଣତ୍ଥଂ ୱଟ୍ଟତି, ନ ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠତ୍ଥାଯ। ଛତ୍ତପଣ୍ଣେସୁ ମକରଦନ୍ତକଂ ୱା ଅଡ୍ଢଚନ୍ଦକଂ ୱା ଛିନ୍ଦିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଛତ୍ତଦଣ୍ଡେ ଗେହତ୍ଥମ୍ଭେସୁ ୱିଯ ଘଟକୋ ୱା ୱାଳରୂପକଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ସବ୍ବତ୍ଥ ଆରଗ୍ଗେନ ଲେଖା ଦିନ୍ନା ହୋତି, ସାପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଘଟକଂ ୱା ୱାଳରୂପକଂ ୱା ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଧାରେତବ୍ବଂ, ଲେଖାପି ଘଂସିତ୍ୱା ୱା ଅପନେତବ୍ବା, ସୁତ୍ତକେନ ୱା ଦଣ୍ଡୋ ୱେଠେତବ୍ବୋ। ଦଣ୍ଡବୁନ୍ଦେ ପନ ଅହିଚ୍ଛତ୍ତକସଣ୍ଠାନଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱାତପ୍ପହାରେନ ଅଚଲନତ୍ଥଂ ଛତ୍ତମଣ୍ଡଲିକଂ ରଜ୍ଜୁକେହି ଗାହେତ୍ୱା ଦଣ୍ଡେ ବନ୍ଧନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ବନ୍ଧନଟ୍ଠାନେ ୱଲଯମିୱ ଉକ୍କିରିତ୍ୱା ଲେଖଂ ଠପେନ୍ତି, ସା ୱଟ୍ଟତି।

୭। ଚୀୱରମଣ୍ଡନତ୍ଥାଯ ନାନାସୁତ୍ତକେହି ସତପଦିସଦିସଂ ସିବ୍ବନ୍ତା ଆଗନ୍ତୁକପଟ୍ଟଂ ଠପେନ୍ତି, ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ସୂଚିକମ୍ମୱିକାରଂ କରୋନ୍ତି, ପଟ୍ଟମୁଖେ ୱା ପରିଯନ୍ତେ ୱା ୱେଣିଂ ୱା ସଙ୍ଖଲିକଂ ୱା ମୁଗ୍ଗରଂ ୱା ଏୱମାଦି ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପକତିସୂଚିକମ୍ମମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ଗଣ୍ଠିକପଟ୍ଟକଞ୍ଚ ପାସକପଟ୍ଟକଞ୍ଚ ଅଟ୍ଠକୋଣମ୍ପି ସୋଳସକୋଣମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଅଗ୍ଘିଯଗଯମୁଗ୍ଗରାଦୀନି ଦସ୍ସେନ୍ତି, କକ୍କଟକ୍ଖୀନି ଉକ୍କିରନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଚତୁକୋଣମେୱ ୱଟ୍ଟତି, କୋଣସୁତ୍ତପୀଳକା ଚ ଚୀୱରେ ରତ୍ତେ ଦୁୱିଞ୍ଞେଯ୍ଯରୂପା ୱଟ୍ଟନ୍ତି। କଞ୍ଜିକପିଟ୍ଠଖଲିଅଲକାଦୀସୁ ଚୀୱରଂ ପକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଚୀୱରକମ୍ମକାଲେ ପନ ହତ୍ଥମଲସୂଚିମଲାଦୀନଂ ଧୋୱନତ୍ଥଂ କିଲିଟ୍ଠକାଲେ ଚ ଧୋୱନତ୍ଥଂ ୱଟ୍ଟତି, ଗନ୍ଧଂ ୱା ଲାଖଂ ୱା ତେଲଂ ୱା ରଜନେ ପକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ରଜନେସୁ ଚ ହଲିଦ୍ଦିଂ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ମୂଲରଜନଂ ୱଟ୍ଟତି, ମଞ୍ଜିଟ୍ଠିଞ୍ଚ ତୁଙ୍ଗହାରଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ଖନ୍ଧରଜନଂ ୱଟ୍ଟତି। ତୁଙ୍ଗହାରୋ ନାମ ଏକୋ ସକଣ୍ଟକରୁକ୍ଖୋ, ତସ୍ସ ହରିତାଲୱଣ୍ଣଂ ଖନ୍ଧରଜନଂ ହୋତି। ଲୋଦ୍ଦଞ୍ଚ କଣ୍ଡୁଲଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ତଚରଜନଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଲ୍ଲିପତ୍ତଞ୍ଚ ନୀଲିପତ୍ତଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ପତ୍ତରଜନଂ ୱଟ୍ଟତି। ଗିହିପରିଭୁତ୍ତକଂ ପନ ଅଲ୍ଲିପତ୍ତେନ ଏକୱାରଂ ରଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କିଂସୁକପୁପ୍ଫଞ୍ଚ କୁସୁମ୍ଭପୁପ୍ଫଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ପୁପ୍ଫରଜନଂ ୱଟ୍ଟତି। ଫଲରଜନେ ପନ ନ କିଞ୍ଚି ନ ୱଟ୍ଟତି (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୪୪)।

୮। ଚୀୱରଂ ରଜିତ୍ୱା ସଙ୍ଖେନ ୱା ମଣିନା ୱା ଯେନ କେନଚି ନ ଘଟ୍ଟେତବ୍ବଂ, ଭୂମିଯଂ ଜାଣୁକାନି ନିହନ୍ତ୍ୱା ହତ୍ଥେହି ଗହେତ୍ୱା ଦୋଣିଯମ୍ପି ନ ଘଂସିତବ୍ବଂ। ଦୋଣିଯଂ ୱା ଫଲକେ ୱା ଠପେତ୍ୱା ଅନ୍ତେ ଗାହାପେତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ପହରିତୁଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି, ତମ୍ପି ମୁଟ୍ଠିନା ନ କାତବ୍ବଂ। ପୋରାଣକତ୍ଥେରା ପନ ଦୋଣିଯମ୍ପି ନ ଠପେସୁଂ। ଏକୋ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି, ଅପରୋ ହତ୍ଥେ କତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ପହରତି। ଚୀୱରସ୍ସ କଣ୍ଣସୁତ୍ତକଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ରଜିତକାଲେ ଛିନ୍ଦିତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କଣ୍ଣସୁତ୍ତକ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୪୪) ଏୱଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଂ ଅନୁୱାତେ ପାସକଂ କତ୍ୱା ବନ୍ଧିତବ୍ବଂ ରଜନକାଲେ ଲଗ୍ଗନତ୍ଥାଯ। ଗଣ୍ଠିକେପି ସୋଭାକରଣତ୍ଥଂ ଲେଖା ୱା ପୀଳକା ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, ନାସେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୯। ପତ୍ତେ ୱା ଥାଲକେ ୱା ଆରଗ୍ଗେନ ଲେଖଂ କରୋନ୍ତି ଅନ୍ତୋ ୱା ବହି ୱା, ନ ୱଟ୍ଟତି। ପତ୍ତଂ ଭମଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଚନ୍ତି ‘‘ମଣିୱଣ୍ଣଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି, ତେଲୱଣ୍ଣୋ ପନ ୱଟ୍ଟତି। ପତ୍ତମଣ୍ଡଲେ ଭିତ୍ତିକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ମକରଦନ୍ତକଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି।

ଧମକରଣଛତ୍ତକସ୍ସ ଉପରି ୱା ହେଟ୍ଠା ୱା ଧମକରଣକୁଚ୍ଛିଯଂ ୱା ଲେଖା ନ ୱଟ୍ଟତି, ଛତ୍ତମୁଖୱଟ୍ଟିଯଂ ପନସ୍ସ ଲେଖା ୱଟ୍ଟତି।

୧୦। କାଯବନ୍ଧନସ୍ସ ସୋଭନତ୍ଥଂ ତହିଂ ତହିଂ ଦିଗୁଣଂ ସୁତ୍ତଂ କୋଟ୍ଟେନ୍ତି, କକ୍କଟକ୍ଖୀନି ଉଟ୍ଠାପେନ୍ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି, ଉଭୋସୁ ପନ ଅନ୍ତେସୁ ଦସାମୁଖସ୍ସ ଥିରଭାୱାଯ ଦିଗୁଣଂ କୋଟ୍ଟେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦସାମୁଖେ ପନ ଘଟକଂ ୱା ମକରମୁଖଂ ୱା ଦେଡ୍ଡୁଭସୀସଂ ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱିକାରରୂପଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଅଚ୍ଛୀନି ଦସ୍ସେତ୍ୱା ମାଲାକମ୍ମାଦୀନି ୱା କତ୍ୱା କୋଟ୍ଟିତକାଯବନ୍ଧନମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ଉଜୁକମେୱ ପନ ମଚ୍ଛକଣ୍ଟକଂ ୱା ଖଜ୍ଜୂରିପତ୍ତକଂ ୱା ମଟ୍ଠକପଟ୍ଟିକଂ ୱା କତ୍ୱା କୋଟ୍ଟେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କାଯବନ୍ଧନସ୍ସ ଦସା ଏକା ୱଟ୍ଟତି, ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଚତ୍ତାରିପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ତତୋ ପରଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ରଜ୍ଜୁକକାଯବନ୍ଧନଂ ଏକମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ପାମଙ୍ଗସଣ୍ଠାନଂ ପନ ଏକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦସା ପନ ପାମଙ୍ଗସଣ୍ଠାନାପି ୱଟ୍ଟତି, ବହୁରଜ୍ଜୁକେ ଏକତୋ କତ୍ୱା ଏକେନ ନିରନ୍ତରଂ ୱେଠେତ୍ୱା କତଂ ବହୁରଜ୍ଜୁକନ୍ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ତଂ ୱଟ୍ଟତି।

କାଯବନ୍ଧନୱିଧେ ଅଟ୍ଠମଙ୍ଗଲାଦିକଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱିକାରରୂପଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଚ୍ଛେଦଲେଖାମତ୍ତଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱିଧକସ୍ସ ଉଭୋସୁ ଅନ୍ତେସୁ ଥିରକରଣତ୍ଥାଯ ଘଟକଂ କରୋନ୍ତି, ଅଯମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

୧୧। ଅଞ୍ଜନିୟଂ ଇତ୍ଥିପୁରିସଚତୁପ୍ପଦସକୁଣରୂପଂ ୱା ମାଲାକମ୍ମଲତାକମ୍ମମକରଦନ୍ତକଗୋମୁତ୍ତକଅଡ୍ଢଚନ୍ଦକାଦିଭେଦଂ ୱା ୱିକାରରୂପଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଘଂସିତ୍ୱା ୱା ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ୱା ଯଥା ୱା ନ ପଞ୍ଞାୟତି, ତଥା ସୁତ୍ତକେନ ୱେଠେତ୍ୱା ୱଳଞ୍ଜେତବ୍ବା। ଉଜୁକମେୱ ପନ ଚତୁରଂସା ୱା ଅଟ୍ଠଂସା ୱା ସୋଳସଂସା ୱା ଅଞ୍ଜନୀ ୱଟ୍ଟତି। ହେଟ୍ଠତୋପିସ୍ସା ଦ୍ୱେ ୱା ତିସ୍ସୋ ୱା ୱଟ୍ଟଲେଖାୟୋ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଗୀୱାୟମ୍ପିସ୍ସା ପିଧାନକବନ୍ଧନତ୍ଥଂ ଏକା ୱଟ୍ଟଲେଖା ୱଟ୍ଟତି।

ଅଞ୍ଜନୀସଲାକାୟପି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଜନୀଥୱିକାୟପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ନାନାୱଣ୍ଣେନ ସୁତ୍ତେନ ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏସେୱ ନୟୋ କୁଞ୍ଚିକକୋସକେପି। କୁଞ୍ଚିକାୟ ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତଥା ସିପାଟିକାୟ। ଏକୱଣ୍ଣସୁତ୍ତେନ ପନ ଯେନ କେନଚି ଯଂ କିଞ୍ଚି ସିବ୍ବିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୧୨। ଆରକଣ୍ଟକେପି ୱଟ୍ଟମଣିକଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଗୀୱାୟଂ ପନ ପରିଚ୍ଛେଦଲେଖା ୱଟ୍ଟତି। ପିପ୍ଫଲିକେପି ମଣିକଂ ୱା ପୀଳକଂ ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ଉଟ୍ଠାପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦଣ୍ଡକେ ପନ ପରିଚ୍ଛେଦଲେଖା ୱଟ୍ଟତି। ନଖଚ୍ଛେଦନଂ ୱଲିତକଂଯେୱ କରୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ତଂ ୱଟ୍ଟତି। ଉତ୍ତରାରଣିୟଂ ୱାପି ଅରଣିଧନୁକେ ୱା ଉପରିପେଲ୍ଲନଦଣ୍ଡକେ ୱା ମାଲାକମ୍ମାଦି ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ପେଲ୍ଲନଦଣ୍ଡକସ୍ସ ପନ ୱେମଜ୍ଝେ ମଣ୍ଡଲଂ ହୋତି, ତତ୍ଥ ପରିଚ୍ଛେଦଲେଖାମତ୍ତଂ ୱଟ୍ଟତି। ସୂଚିସଣ୍ଡାସଂ କରୋନ୍ତି, ଯେନ ସୂଚିଂ ଡଂସାପେତ୍ୱା ଘଂସନ୍ତି, ତତ୍ଥ ମକରମୁଖାଦିକଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସୂଚିଡଂସନତ୍ଥଂ ପନ ମୁଖମତ୍ତଂ ହୋତି, ତଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଦନ୍ତକଟ୍ଠଚ୍ଛେଦନୱାସିୟମ୍ପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଉଜୁକମେୱ କପ୍ପିୟଲୋହେନ ଉଭୋସୁ ୱା ପସ୍ସେସୁ ଚତୁରଂସଂ ୱା ଅଟ୍ଠଂସଂ ୱା ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କତ୍ତରଦଣ୍ଡେପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ହେଟ୍ଠା ଏକା ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ୱଟ୍ଟଲେଖା ଉପରି ଅହିଚ୍ଛତ୍ତକମକୁଳମତ୍ତଞ୍ଚ ୱଟ୍ଟତି।

୧୩। ତେଲଭାଜନେସୁ ୱିସାଣେ ୱା ନାଳିୟଂ ୱା ଅଲାବୁକେ ୱା ଆମଣ୍ଡସାରକେ ୱା ଠପେତ୍ୱା ଇତ୍ଥିରୂପଂ ପୁରିସରୂପଞ୍ଚ ଅୱସେସଂ ସବ୍ବମ୍ପି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠକମ୍ମଂ ୱଟ୍ଟତି। ମଞ୍ଚପୀଠେ ଭିସିବିମ୍ବୋହନେ ଭୂମତ୍ଥରଣେ ପାଦପୁଞ୍ଛନେ ଚଙ୍କମନଭିସିୟା ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିୟଂ କଚୱରଛଡ୍ଡନକେ ରଜନଦୋଣିକାୟ ପାନୀୟଉଳୁଙ୍କେ ପାନୀୟଘଟେ ପାଦକଥଲିକାୟ ଫଲକପୀଠକେ ୱଲୟାଧାରକେ ଦଣ୍ଡାଧାରକେ ପତ୍ତପିଧାନେ ତାଲୱଣ୍ଟେ ବୀଜନେତି ଏତେସୁ ସବ୍ବଂ ମାଲାକମ୍ମାଦି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠକମ୍ମଂ ୱଟ୍ଟତି।

୧୪। ସେନାସନେ ପନ ଦ୍ୱାରକୱାଟୱାତପାନକୱାଟାଦୀସୁ ସବ୍ବରତନମୟମ୍ପି ୱଣ୍ଣମଟ୍ଠକମ୍ମଂ ୱଟ୍ଟତି। ସେନାସନେ କିଞ୍ଚି ପଟିସେଧେତବ୍ବଂ ନତ୍ଥି ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱିରୁଦ୍ଧସେନାସନା । ୱିରୁଦ୍ଧସେନାସନଂ ନାମ ଅଞ୍ଞେସଂ ସୀମାୟ ରାଜୱଲ୍ଲଭେହି କତସେନାସନଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ତସ୍ମା ଯେ ତାଦିସଂ ସେନାସନଂ କରୋନ୍ତି, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା ‘‘ମା ଅମ୍ହାକଂ ସୀମାୟ ସେନାସନଂ କରୋଥା’’ତି। ଅନାଦିୟିତ୍ୱା କରୋନ୍ତିଯେୱ, ପୁନପି ୱତ୍ତବ୍ବା ‘‘ମା ଏୱଂ ଅକତ୍ଥ, ମା ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥପୱାରଣାନଂ ଅନ୍ତରାୟମକତ୍ଥ, ମା ସାମଗ୍ଗିଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ଥ, ତୁମ୍ହାକଂ ସେନାସନଂ କତମ୍ପି କତଟ୍ଠାନେ ନ ଠସ୍ସତୀ’’ତି। ସଚେ ବଲକ୍କାରେନ କରୋନ୍ତିଯେୱ, ଯଦା ତେସଂ ଲଜ୍ଜିପରିସା ଉସ୍ସନ୍ନା ହୋତି, ସକ୍କା ଚ ହୋତି ଲଦ୍ଧୁଂ ଧମ୍ମିକୋ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ, ତଦା ତେସଂ ପେସେତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଆୱାସଂ ହରଥା’’ତି। ସଚେ ଯାୱତତିୟଂ ପେସିତେ ହରନ୍ତି, ସାଧୁ। ନୋ ଚେ ହରନ୍ତି, ଠପେତ୍ୱା ବୋଧିଞ୍ଚ ଚେତିୟଞ୍ଚ ଅୱସେସସେନାସନାନି ଭିନ୍ଦିତବ୍ବାନି, ନୋ ଚ ଖୋ ଅପରିଭୋଗଂ କରୋନ୍ତେହି, ପଟିପାଟିୟା ପନ ଛଦନଗୋପାନସୀଇଟ୍ଠକାଦୀନି ଅପନେତ୍ୱା ତେସଂ ପେସେତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଦବ୍ବସମ୍ଭାରେ ହରଥା’’ତି। ସଚେ ହରନ୍ତି, ସାଧୁ। ନୋ ଚେ ହରନ୍ତି, ଅଥ ତେସୁ ଦବ୍ବସମ୍ଭାରେସୁ ହିମୱସ୍ସୱାତାତପାଦୀହି ପୂତିଭୂତେସୁ ୱା ଚୋରେହି ୱା ହଟେସୁ ଅଗ୍ଗିନା ୱା ଦଡ୍ଢେସୁ ସୀମସାମିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପୱଜ୍ଜା, ନ ଲବ୍ଭା ଚୋଦେତୁଂ ‘‘ତୁମ୍ହେହି ଅମ୍ହାକଂ ଦବ୍ବସମ୍ଭାରା ନାସିତା’’ତି ୱା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଗୀୱା’’ତି ୱା। ଯଂ ପନ ସୀମସାମିକେହି ଭିକ୍ଖୂହି କତଂ, ତଂ ସୁକତମେୱ ହୋତି। ଯୋପି ଭିକ୍ଖୁ ବହୁସ୍ସୁତୋ ୱିନୟଞ୍ଞୂ ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅକପ୍ପିୟପରିକ୍ଖାରଂ ଗହେତ୍ୱା ୱିଚରନ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ଛିନ୍ଦାପେୟ୍ୟ ୱା ଭିନ୍ଦାପେୟ୍ୟ ୱା, ଅନୁପୱଜ୍ଜୋ, ସୋ ନେୱ ଚୋଦେତବ୍ବୋ ନ ସାରେତବ୍ବୋ, ନ ତଂ ଲବ୍ଭା ୱତ୍ତୁଂ ‘‘ଅୟଂ ନାମ ମମ ପରିକ୍ଖାରୋ ତୟା ନାସିତୋ, ତଂ ମେ ଦେହୀ’’ତି।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ପରିକ୍ଖାରୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

୩। ଭେସଜ୍ଜାଦିକରଣଵିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧୫।ଭେସଜ୍ଜକରଣପରିତ୍ତପଟିସନ୍ଥାରେସୁ ପନ ଭେସଜ୍ଜକରଣେ ତାଵ ଅଯଂ ଵିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୮୫-୭) – ଆଗତାଗତସ୍ସ ପରଜନସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜଂ ନ କାତବ୍ବଂ, କରୋନ୍ତୋ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ପନ ସହଧମ୍ମିକାନଂ କାତବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସିକ୍ଖମାନାଯ ସାମଣେରସ୍ସ ସାମଣେରିଯାତି। ସମସୀଲସଦ୍ଧାପଞ୍ଞାନଞ୍ହି ଏତେସଂ ତୀସୁ ସିକ୍ଖାସୁ ଯୁତ୍ତାନଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଅକାତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି। କରୋନ୍ତେନ ଚ ସଚେ ତେସଂ ଅତ୍ଥି, ତେସଂ ସନ୍ତକଂ ଗହେତ୍ଵା ଯୋଜେତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ, ସଚେ ନତ୍ଥି, ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅତ୍ତନୋପି ନତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖାଚାରଵତ୍ତେନ ଵା ଞାତକପଵାରିତଟ୍ଠାନତୋ ଵା ପରିଯେସିତବ୍ବଂ, ଅଲଭନ୍ତେନ ଗିଲାନସ୍ସ ଅତ୍ଥାଯ ଅକତଵିଞ୍ଞତ୍ତିଯାପି ଆହରିତ୍ଵା କାତବ୍ବଂ।

୧୬। ଅପରେସମ୍ପି ପଞ୍ଚନ୍ନଂ କାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି ମାତୁ ପିତୁ ତଦୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଅତ୍ତନୋ ଵେଯ୍ୟାଵଚ୍ଚକରସ୍ସ ପଣ୍ଡୁପଲାସସ୍ସ ଚାତି। ପଣ୍ଡୁପଲାସୋ ନାମ ଯୋ ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖୋ ଯାଵ ପତ୍ତଚୀଵରଂ ପଟିଯାଦିଯତି, ତାଵ ଵିହାରେ ଵସତି। ତେସୁ ସଚେ ମାତାପିତରୋ ଇସ୍ସରା ହୋନ୍ତି ନ ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତି, ଅକାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ରଜ୍ଜେପି ଠିତା ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତି, ଅକାତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଭେସଜ୍ଜଂ ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତାନଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଯୋଜେତୁଂ ଅଜାନନ୍ତାନଂ ଯୋଜେତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ସବ୍ବେସଂ ଅତ୍ଥାଯ ସହଧମ୍ମିକେସୁ ଵୁତ୍ତନଯେନେଵ ପରିଯେସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ମାତରଂ ଵିହାରଂ ଆନେତ୍ଵା ଜଗ୍ଗତି, ସବ୍ବଂ ପରିକମ୍ମଂ ଅନାମସନ୍ତେନ କାତବ୍ବଂ, ଖାଦନୀଯଭୋଜନୀଯଂ ସହତ୍ଥା ଦାତବ୍ବଂ। ପିତା ପନ ଯଥା ସାମଣେରୋ, ଏଵଂ ସହତ୍ଥେନ ନ୍ହାପନସମ୍ବାହନାଦୀନି କତ୍ଵା ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ଯେ ଚ ମାତାପିତରୋ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତି ପଟିଜଗ୍ଗନ୍ତି, ତେସମ୍ପି ଏଵମେଵ କାତବ୍ବଂ। ଵେଯ୍ୟାଵଚ୍ଚକରୋ ନାମ ଯୋ ଵେତନଂ ଗହେତ୍ଵା ଅରଞ୍ଞେ ଦାରୂନି ଵା ଛିନ୍ଦତି, ଅଞ୍ଞଂ ଵା କିଞ୍ଚି କମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସ ରୋଗେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଯାଵ ଞାତକା ନ ପସ୍ସନ୍ତି, ତାଵ ଭେସଜ୍ଜଂ କାତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁନିସ୍ସିତକୋଵ ହୁତ୍ଵା ସବ୍ବକମ୍ମାନି କରୋତି, ତସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜଂ କାତବ୍ବମେଵ। ପଣ୍ଡୁପଲାସେପି ସାମଣେରେ ଵିଯ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୧୭। ଅପରେସମ୍ପି ଦସନ୍ନଂ କାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି ଜେଟ୍ଠଭାତୁ କନିଟ୍ଠଭାତୁ ଜେଟ୍ଠଭଗିନିଯା କନିଟ୍ଠଭଗିନିଯା ଚୂଳମାତୁଯା ମହାମାତୁଯା ଚୂଳପିତୁନୋ ମହାପିତୁନୋ ପିତୁଚ୍ଛାଯ ମାତୁଲସ୍ସାତି। ତେସଂ ପନ ସବ୍ବେସମ୍ପି କରୋନ୍ତେନ ତେସଂଯେଵ ସନ୍ତକଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଗହେତ୍ଵା କେଵଲଂ ଯୋଜେତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ନପ୍ପହୋନ୍ତି ଯାଚନ୍ତି ଚ ‘‘ଦେଥ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ପଟିଦସ୍ସାମା’’ତି, ତାଵକାଲିକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେପି ନ ଯାଚନ୍ତି, ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଅତ୍ଥି, ତାଵକାଲିକଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଵତ୍ଵା ଵା ‘‘ଯଦା ତେସଂ ଭଵିସ୍ସତି, ତଦା ଦସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଆଭୋଗଂ ଵା କତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଟିଦେନ୍ତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ନ ଚୋଦେତବ୍ବା। ଏତେ ଦସ ଞାତକେ ଠପେତ୍ଵା ଅଞ୍ଞେସଂ ନ କାତବ୍ବଂ।

ଏତେସଂ ପୁତ୍ତପରମ୍ପରାଯ ପନ ଯାଵ ସତ୍ତମା କୁଲପରିଵଟ୍ଟା, ତାଵ ଚତ୍ତାରୋ ପଚ୍ଚଯେ ଆହରାପେନ୍ତସ୍ସ ଅକତଵିଞ୍ଞତ୍ତି ଵା ଭେସଜ୍ଜଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଵେଜ୍ଜକମ୍ମଂ ଵା କୁଲଦୂସକାପତ୍ତି ଵା ନ ହୋତି। ସଚେ ଭାତୁ ଜାଯା, ଭଗିନିଯା ସାମିକୋ ଵା ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଞାତକା ଚେ, ତେସମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞାତକା ଚେ, ଭାତୁ ଚ ଭଗିନିଯା ଚ କତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଜଗ୍ଗନଟ୍ଠାନେ ଦେଥା’’ତି। ଅଥ ଵା ତେସଂ ପୁତ୍ତାନଂ କତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ମାତାପିତୂନଂ ଦେଥା’’ତି। ଏତେନୁପାଯେନ ସବ୍ବପଦେସୁ ଵିନିଚ୍ଛଯୋ ଵେଦିତବ୍ବୋ।

ତେସଂ ଅତ୍ଥାଯ ଚ ସାମଣେରେହି ଅରଞ୍ଞତୋ ଭେସଜ୍ଜଂ ଆହରାପେନ୍ତେନ ଞାତିସାମଣେରେହି ଵା ଆହରାପେତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞାତକେହି ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ଵା ଆହରାପେତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ତେହିପି ‘‘ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଆହରାମା’’ତି ଵତ୍ତସୀସେନ ଆହରିତବ୍ବଂ। ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ଗିଲାନା ଵିହାରଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଚ ଦିସାପକ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିଵିହାରିକେନ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଦାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ଅତ୍ତନୋ ଭେସଜ୍ଜଂ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପରିଚ୍ଚଜିତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ଅତ୍ତନୋପି ଅସନ୍ତେ ଵୁତ୍ତନଯେନେଵ ପରିଯେସିତ୍ଵା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସନ୍ତକଂ କତ୍ଵା ଦାତବ୍ବଂ। ଉପଜ୍ଝାଯେନପି ସଦ୍ଧିଵିହାରିକସ୍ସ ମାତାପିତୂସୁ ଏଵମେଵ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଏସେଵ ନଯୋ ଆଚରିଯନ୍ତେଵାସିକେସୁପି। ଅଞ୍ଞୋପି ଯୋ ଆଗନ୍ତୁକୋ ଵା ଚୋରୋ ଵା ଯୁଦ୍ଧପରାଜିତୋ ଇସ୍ସରୋ ଵା ଞାତକେହି ପରିଚ୍ଚତ୍ତୋ କପଣୋ ଵା ଗମିଯମନୁସ୍ସୋ ଵା ଗିଲାନୋ ହୁତ୍ଵା ଵିହାରଂ ପଵିସତି, ସବ୍ବେସଂ ଅପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତେନ ଭେସଜ୍ଜଂ କାତବ୍ବଂ।

୧୮। ସଦ୍ଧଂ କୁଲଂ ହୋତି ଚତୂହି ପଚ୍ଚଯେହି ଉପଟ୍ଠାଯକଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ମାତାପିତୁଟ୍ଠାନିଯଂ, ତତ୍ର ଚେ କୋଚି ଗିଲାନୋ ହୋତି, ତସ୍ସତ୍ଥାଯ ଵିସ୍ସାସେନ ‘‘ଭେସଜ୍ଜଂ କତ୍ଵା ଭନ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ଵଦନ୍ତି, ନେଵ ଦାତବ୍ବଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ଅଥ ପନ କପ୍ପିଯଂ ଞତ୍ଵା ଏଵଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅସୁକସ୍ସ ନାମ ରୋଗସ୍ସ କିଂ ଭେସଜ୍ଜଂ କରୋନ୍ତୀ’’ତି, ‘‘ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ଗହେତ୍ଵା କରୋନ୍ତୀ’’ତି ଵତ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ‘‘ଭନ୍ତେ, ମଯ୍ହଂ ମାତା ଗିଲାନା, ଭେସଜ୍ଜଂ ତାଵ ଆଚିକ୍ଖଥା’’ତି ଏଵଂ ପୁଚ୍ଛିତେ ପନ ନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପନ କଥା କାତବ୍ବା ‘‘ଆଵୁସୋ, ଅସୁକସ୍ସ ନାମ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଇମସ୍ମିଂ ରୋଗେ କିଂ ଭେସଜ୍ଜଂ କରିଂସୂ’’ତି।

ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜଂ ଭନ୍ତେତି। ତଂ ସୁତ୍ୱା ଇତରୋ ମାତୁ ଭେସଜ୍ଜଂ କରୋତି, ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ କିର ୱସଭରଞ୍ଞୋପି ଦେୱିୟା ରୋଗେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଏକାୟ ଇତ୍ଥିୟା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛିତୋ ‘‘ନ ଜାନାମୀ’’ତି ଅୱତ୍ୱା ଏୱମେୱ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ସମୁଲ୍ଲପେସି। ତଂ ସୁତ୍ୱା ତସ୍ସା ଭେସଜ୍ଜମକଂସୁ। ୱୂପସନ୍ତେ ଚ ରୋଗେ ତିଚୀୱରେନ ତୀହି ଚ କହାପଣସତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଭେସଜ୍ଜଚଙ୍କୋଟକଂ ପୂରେତ୍ୱା ଆହରିତ୍ୱା ଥେରସ୍ସ ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ପୁପ୍ଫପୂଜଂ କରୋଥା’’ତି ଆହଂସୁ। ଥେରୋ ‘‘ଆଚରିୟଭାଗୋ ନାମ ଅୟ’’ନ୍ତି କପ୍ପିୟୱସେନ ଗାହାପେତ୍ୱା ପୁପ୍ଫପୂଜମକାସି। ଏୱଂ ତାୱ ଭେସଜ୍ଜେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୧୯।ପରିତ୍ତେ ପନ ‘‘ଗିଲାନସ୍ସ ପରିତ୍ତଂ କରୋଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ନ କାତବ୍ବଂ, ‘‘ପରିତ୍ତଂ ଭଣଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଭଣିତବ୍ବଂ। ସଚେପିସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ମନୁସ୍ସା ନାମ ନ ଜାନନ୍ତି, ଅକରିୟମାନେ ୱିପ୍ପଟିସାରିନୋ ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, କାତବ୍ବଂ। ‘‘ପରିତ୍ତୋଦକଂ ପରିତ୍ତସୁତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ତେସଂୟେୱ ଉଦକଂ ହତ୍ଥେନ ଚାଲେତ୍ୱା ସୁତ୍ତଂ ପରିମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରତୋ ଉଦକଂ ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ ୱା ସୁତ୍ତଂ ଦେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ମନୁସ୍ସା ଉଦକଞ୍ଚ ସୁତ୍ତଞ୍ଚ ଗହେତ୍ୱା ନିସୀଦିତ୍ୱା ‘‘ପରିତ୍ତଂ ଭଣଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, କାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଜାନନ୍ତି, ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୂନଂ ନିସିନ୍ନାନଂ ପାଦେସୁ ଉଦକଂ ଆକିରିତ୍ୱା ସୁତ୍ତଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି ‘‘ପରିତ୍ତଂ କରୋଥ, ପରିତ୍ତଂ ଭଣଥା’’ତି, ନ ପାଦା ଅପନେତବ୍ବା। ମନୁସ୍ସା ହି ୱିପ୍ପଟିସାରିନୋ ହୋନ୍ତି। ଅନ୍ତୋଗାମେପି ଗିଲାନସ୍ସ ଅତ୍ଥାୟ ୱିହାରଂ ପେସେନ୍ତି ‘‘ପରିତ୍ତଂ ଭଣନ୍ତୂ’’ତି, ଭଣିତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତୋଗାମେ ରାଜଗେହାଦୀସୁ ରୋଗେ ୱା ଉପଦ୍ଦୱେ ୱା ଉପ୍ପନ୍ନେ ପକ୍କୋସାପେତ୍ୱା ଭଣାପେନ୍ତି, ଆଟାନାଟିୟସୁତ୍ତାଦୀନି ଭଣିତବ୍ବାନି। ‘‘ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଗିଲାନସ୍ସ ସିକ୍ଖାପଦାନି ଦେନ୍ତୁ, ଧମ୍ମଂ କଥେନ୍ତୁ, ରାଜନ୍ତେପୁରେ ୱା ଅମଚ୍ଚଗେହେ ୱା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସିକ୍ଖାପଦାନି ଦେନ୍ତୁ, ଧମ୍ମଂ କଥେନ୍ତୂ’’ତି ପେସିତେପି ଗନ୍ତ୍ୱା ସିକ୍ଖାପଦାନି ଦାତବ୍ବାନି, ଧମ୍ମୋ କଥେତବ୍ବୋ। ‘‘ମତାନଂ ପରିୱାରତ୍ଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୂ’’ତି ପକ୍କୋସନ୍ତି, ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ସୀୱଥିକଦସ୍ସନେ ଅସୁଭଦସ୍ସନେ ଚ ମରଣସ୍ସତିଂ ପଟିଲଭିସ୍ସାମା’’ତି କମ୍ମଟ୍ଠାନସୀସେନ ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ପହାରେଦିନ୍ନେ ମତେପି ଅମରଣାଧିପ୍ପାୟସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି ୱୁତ୍ତା’’ତି ନ ଏତ୍ତକେନେୱ ଅମନୁସ୍ସଗହିତସ୍ସ ପହାରୋ ଦାତବ୍ବୋ , ତାଲପଣ୍ଣଂ ପନ ପରିତ୍ତସୁତ୍ତଂ ୱା ହତ୍ଥେ ୱା ପାଦେ ୱା ବନ୍ଧିତବ୍ବଂ, ରତନସୁତ୍ତାଦୀନି ପରିତ୍ତାନି ଭଣିତବ୍ବାନି, ‘‘ମା ସୀଲୱନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱିହେଠେହୀ’’ତି ଧମ୍ମକଥା କାତବ୍ବା, ଆଟାନାଟିୟପରିତ୍ତଂ ୱା ଭଣିତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ ଆଟାନାଟିୟପରିତ୍ତସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ (ଦୀ। ନି। ଅଟ୍ଠ। ୩।୨୮୨)। ପଠମମେୱ ହି ଆଟାନାଟିୟସୁତ୍ତଂ ନ ଭଣିତବ୍ବଂ, ମେତ୍ତସୁତ୍ତଂ (ଖୁ। ପା। ୯।୧ ଆଦୟୋ; ସୁ। ନି। ୧୪୩ ଆଦୟୋ) ଧଜଗ୍ଗସୁତ୍ତଂ (ସଂ। ନି। ୧।୨୪୯) ରତନସୁତ୍ତନ୍ତି (ଖୁ। ପା। ୬।୧ ଆଦୟୋ; ସୁ। ନି। ୨୨୪ ଆଦୟୋ) ଇମାନି ସତ୍ତାହଂ ଭଣିତବ୍ବାନି। ସଚେ ମୁଞ୍ଚତି, ସୁନ୍ଦରଂ। ନୋ ଚେ ମୁଞ୍ଚତି, ଆଟାନାଟିୟସୁତ୍ତଂ ଭଣିତବ୍ବଂ। ତଂ ଭଣନ୍ତେନ ଚ ଭିକ୍ଖୁନା ପିଟ୍ଠଂ ୱା ମଂସଂ ୱା ନ ଖାଦିତବ୍ବଂ, ସୁସାନେ ନ ୱସିତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ଅମନୁସ୍ସା ଓତାରଂ ଲଭନ୍ତି। ପରିତ୍ତକରଣଟ୍ଠାନଂ ହରିତୂପଲିତ୍ତଂ କାରେତ୍ୱା ତତ୍ଥ ପରିସୁଦ୍ଧଂ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ପରିତ୍ତକାରକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱିହାରତୋ ଘରଂ ନେନ୍ତେହି ଫଲକାୱୁଧେହି ପରିୱାରେତ୍ୱା ନେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭୋକାସେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱାରୱାତପାନାନି ପିଦହିତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେନ ଆୱୁଧହତ୍ଥେହି ସମ୍ପରିୱାରିତେନ ମେତ୍ତଚିତ୍ତଂ ପୁରେଚାରିକଂ କତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ପଠମଂ ସିକ୍ଖାପଦାନି ଗାହାପେତ୍ୱା ସୀଲେ ପତିଟ୍ଠିତସ୍ସ ପରିତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ। ଏୱମ୍ପି ମୋଚେତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ୱିହାରଂ ନେତ୍ୱା ଚେତିୟଙ୍ଗଣେ ନିପଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ଆସନପୂଜଂ କାରେତ୍ୱା ଦୀପେ ଜାଲାପେତ୍ୱା ଚେତିୟଙ୍ଗଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ମଙ୍ଗଲକଥା ୱତ୍ତବ୍ବା, ସବ୍ବସନ୍ନିପାତୋ ଘୋସେତବ୍ବୋ, ୱିହାରସ୍ସ ଉପୱନେ ଜେଟ୍ଠକରୁକ୍ଖୋ ନାମ ହୋତି, ତତ୍ଥ ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ତୁମ୍ହାକଂ ଆଗମନଂ ପତିମାନେତୀ’’ତି ପହିଣିତବ୍ବଂ। ସବ୍ବସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନେ ଅନାଗନ୍ତୁଂ ନାମ ନ ଲଭତି, ତତୋ ଅମନୁସ୍ସଗହିତକୋ ‘‘ତ୍ୱଂ କୋନାମୋସୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନାମେ କଥିତେ ନାମେନେୱ ଆଲପିତବ୍ବୋ, ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମ ତୁୟ୍ହଂ ମାଲାଗନ୍ଧାଦୀସୁ ପତ୍ତି, ଆସନପୂଜାୟଂ ପତ୍ତି, ପିଣ୍ଡପାତେ ପତ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ତୁୟ୍ହଂ ପଣ୍ଣାକାରତ୍ଥାୟ ମହାମଙ୍ଗଲକଥା ୱୁତ୍ତା, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେ ଗାରୱେନ ଏତଂ ମୁଞ୍ଚାହୀ’’ତି ମୋଚେତବ୍ବୋ। ସଚେ ନ ମୁଞ୍ଚତି, ଦେୱତାନଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହେ ଜାନାଥ, ଅୟଂ ଅମନୁସ୍ସୋ ଅମ୍ହାକଂ ୱଚନଂ ନ କରୋତି, ମୟଂ ବୁଦ୍ଧଆଣଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି ପରିତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ। ଏତଂ ତାୱ ଗିହୀନଂ ପରିକମ୍ମଂ। ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ଅମନୁସ୍ସେନ ଗହିତୋ ହୋତି, ଆସନାନି ଧୋୱିତ୍ୱା ସବ୍ବସନ୍ନିପାତଂ ଘୋସାପେତ୍ୱା ଗନ୍ଧମାଲାଦୀସୁ ପତ୍ତିଂ ଦତ୍ୱା ପରିତ୍ତଂ ଭଣିତବ୍ବଂ, ଇଦଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିକମ୍ମଂ। ଏୱଂ ପରିତ୍ତେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୨୦।ପଟିସନ୍ଥାରେ ପନ ଅୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୮୫-୭) – ଅନାମଟ୍ଠପିଣ୍ଡପାତୋ କସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ, କସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବୋ? ମାତାପିତୂନଂ ତାୱ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେପି କହାପଣଗ୍ଘନକୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧାଦେୟ୍ୟୱିନିପାତନଂ ନତ୍ଥି। ମାତାପିତୁଉପଟ୍ଠାକାନଂ ୱେୟ୍ୟାୱଚ୍ଚକରସ୍ସ ପଣ୍ଡୁପଲାସସ୍ସ ଚାତି ଏତେସମ୍ପି ଦାତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ପଣ୍ଡୁପଲାସସ୍ସ ଥାଲକେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱାପି ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେସଂ ଅଗାରିକାନଂ ମାତାପିତୂନମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ପବ୍ବଜିତପରିଭୋଗୋ ହି ଅଗାରିକାନଂ ଚେତିୟଟ୍ଠାନିୟୋ। ଅପିଚ ଅନାମଟ୍ଠପିଣ୍ଡପାତୋ ନାମେସ ସମ୍ପତ୍ତସ୍ସ ଦାମରିକଚୋରସ୍ସପି ଇସ୍ସରିୟସ୍ସପି ଦାତବ୍ବୋ। କସ୍ମା? ତେ ହି ଅଦୀୟମାନେପି ‘‘ନ ଦେନ୍ତୀ’’ତି ଆମସିତ୍ୱା ଦୀୟମାନେପି ‘‘ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠକଂ ଦେନ୍ତୀ’’ତି କୁଜ୍ଝନ୍ତି, କୁଦ୍ଧା ଜୀୱିତାପି ୱୋରୋପେନ୍ତି, ସାସନସ୍ସପି ଅନ୍ତରାୟଂ କରୋନ୍ତି। ରଜ୍ଜଂ ପତ୍ଥୟମାନସ୍ସ ୱିଚରତୋ ଚୋରନାଗସ୍ସ ୱତ୍ଥୁ ଚେତ୍ଥ କଥେତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଅନାମଟ୍ଠପିଣ୍ଡପାତେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ପଟିସଙ୍ଖାରୋ ଚ ନାମାୟଂ କସ୍ସ କାତବ୍ବୋ, କସ୍ସ ନ କାତବ୍ବୋ? ପଟିସନ୍ଥାରୋ ନାମ ୱିହାରଂ ସମ୍ପତ୍ତସ୍ସ ୟସ୍ସ କସ୍ସଚି ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ୱା ଦଲିଦ୍ଦସ୍ସ ୱା ଚୋରସ୍ସ ୱା ଇସ୍ସରସ୍ସ ୱା କାତବ୍ବୋୟେୱ। କଥଂ? ଆଗନ୍ତୁକଂ ତାୱ ଖୀଣପରିବ୍ବୟଂ ୱିହାରଂ ସମ୍ପତ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ପାନୀୟଂ ପିୱା’’ତି ଦାତବ୍ବଂ, ପାଦମକ୍ଖନତେଲଂ ଦାତବ୍ବଂ, କାଲେ ଆଗତସ୍ସ ୟାଗୁଭତ୍ତଂ, ୱିକାଲେ ଆଗତସ୍ସ ସଚେ ତଣ୍ଡୁଲା ଅତ୍ଥି, ତଣ୍ଡୁଲା ଦାତବ୍ବା। ଅୱେଲାୟ ସମ୍ପତ୍ତୋପି ‘‘ଗଚ୍ଛାହୀ’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ସୟନଟ୍ଠାନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସବ୍ବଂ ଅପଚ୍ଚାସୀୟନ୍ତେନେୱ କାତବ୍ବଂ। ‘‘ମନୁସ୍ସା ନାମ ଚତୁପଚ୍ଚୟଦାୟକା, ଏୱଂ ସଙ୍ଗହେ କରିୟମାନେ ପୁନପ୍ପୁନଂ ପସୀଦିତ୍ୱା ଉପକାରଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଚିତ୍ତଂ ନ ଉପ୍ପାଦେତବ୍ବଂ। ଚୋରାନଂ ପନ ସଙ୍ଘିକମ୍ପି ଦାତବ୍ବଂ। ପଟିସଙ୍ଖାରାନିସଂସଦୀପନତ୍ଥଞ୍ଚ ଚୋରନାଗୱତ୍ଥୁ, ଭାତରା ସଦ୍ଧିଂ ଜମ୍ବୁଦୀପଗତସ୍ସ ମହାନାଗରଞ୍ଞୋ ୱତ୍ଥୁ, ପିତୁରାଜସ୍ସ ରଜ୍ଜେ ଚତୁନ୍ନଂ ଅମଚ୍ଚାନଂ ୱତ୍ଥୁ, ଅଭୟଚୋରୱତ୍ଥୂତି ଏୱମାଦୀନି ବହୂନି ୱତ୍ଥୂନି ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ୱିତ୍ଥାରତୋ ୱୁତ୍ତାନି।

ତତ୍ରାୟଂ ଏକୱତ୍ଥୁଦୀପନା – ସୀହଳଦୀପେ କିର ଅଭୟୋ ନାମ ଚୋରୋ ପଞ୍ଚସତପରିୱାରୋ ଏକସ୍ମିଂ ଠାନେ ଖନ୍ଧାୱାରଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସମନ୍ତା ତିୟୋଜନଂ ଉବ୍ବାସେତ୍ୱା ୱସତି। ଅନୁରାଧପୁରୱାସିନୋ କଦମ୍ବନଦିଂ ନ ଉତ୍ତରନ୍ତି, ଚେତିୟଗିରିମଗ୍ଗେ ଜନସଞ୍ଚାରୋ ଉପଚ୍ଛିନ୍ନୋ। ଅଥେକଦିୱସଂ ଚୋରୋ ‘‘ଚେତିୟଗିରିଂ ୱିଲୁମ୍ପିସ୍ସାମୀ’’ତି ଅଗମାସି। ଆରାମିକା ଦିସ୍ୱା ଦୀଘଭାଣକଅଭୟତ୍ଥେରସ୍ସ ଆରୋଚେସୁଂ। ଥେରୋ ‘‘ସପ୍ପିଫାଣିତାଦୀନି ଅତ୍ଥୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛି। ‘‘ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ’’ତି। ‘‘ଚୋରାନଂ ଦେଥ’’। ‘‘ତଣ୍ଡୁଲା ଅତ୍ଥୀ’’ତି। ‘‘ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସ୍ସତ୍ଥାୟ ଆହଟା ତଣ୍ଡୁଲା ଚ ପକ୍କସାକଞ୍ଚ ଗୋରସୋ ଚା’’ତି। ‘‘ଭତ୍ତଂ ସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଚୋରାନଂ ଦେଥା’’ତି। ଆରାମିକା ତଥା କରିଂସୁ। ଚୋରା ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ‘‘କେନାୟଂ ପଟିସନ୍ଥାରୋ କତୋ’’ତି ପୁଚ୍ଛିଂସୁ। ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଅୟ୍ୟେନ ଅଭୟତ୍ଥେରେନା’’ତି। ଚୋରା ଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଆହଂସୁ ‘‘ମୟଂ ‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଚେତିୟସ୍ସ ଚ ସନ୍ତକଂ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗହେସ୍ସାମା’ତି ଆଗତା, ତୁମ୍ହାକଂ ପନ ଇମିନା ପଟିସନ୍ଥାରେନ ମୟଂ ପସନ୍ନା, ଅଜ୍ଜ ପଟ୍ଠାୟ ୱିହାରେ ଧମ୍ମିକାରକ୍ଖା ଅମ୍ହାକଂ ଆୟତ୍ତା ହୋତୁ, ନାଗରା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଦାନଂ ଦେନ୍ତୁ, ଚେତିୟଂ ୱନ୍ଦନ୍ତୂ’’ତି। ତତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଚ ନାଗରେ ଦାନଂ ଦାତୁଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ ନଦୀତୀରେୟେୱ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ରକ୍ଖନ୍ତା ୱିହାରଂ ନେନ୍ତି, ୱିହାରେପି ଦାନଂ ଦେନ୍ତାନଂ ରକ୍ଖଂ କତ୍ୱା ତିଟ୍ଠନ୍ତି। ତେପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭୁତ୍ତାୱସେସଂ ଚୋରାନଂ ଦେନ୍ତି। ଗମନକାଲେପି ତେ ଚୋରା ନଦୀତୀରଂ ପାପେତ୍ୱା ନିୱତ୍ତନ୍ତି।

ଅଥେକଦିୱସଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେ ଖୀୟନକକଥା ଉପ୍ପନ୍ନା ‘‘ଥେରୋ ଇସ୍ସରୱତାୟ ସଙ୍ଘସନ୍ତକଂ ଚୋରାନଂ ଅଦାସୀ’’ତି। ଥେରୋ ସନ୍ନିପାତଂ କାରାପେତ୍ୱା ଆହ ‘‘ଚୋରା ‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ପକତିୱଟ୍ଟଞ୍ଚ ଚେତିୟସନ୍ତକଞ୍ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗଣ୍ହିସ୍ସାମା’ତି ଆଗମିଂସୁ, ଅଥ ତେସଂ ମୟା ‘ଏତଂ ନ ହରିସ୍ସନ୍ତୀ’ତି ଏତ୍ତକୋ ନାମ ପଟିସନ୍ଥାରୋ କତୋ, ତଂ ସବ୍ବମ୍ପି ଏକତୋ ସମ୍ପିଣ୍ଡେତ୍ୱା ଅଗ୍ଘାପେଥ, ତେନ କାରଣେନ ଅୱିଲୁତ୍ତଂ ଭଣ୍ଡଂ ଏକତୋ ସମ୍ପିଣ୍ଡେତ୍ୱା ଅଗ୍ଘାପେଥା’’ତି। ତତୋ ସବ୍ବମ୍ପି ଥେରେନ ଦିନ୍ନକଂ ଚେତିୟଘରେ ଏକଂ ୱରପୋତ୍ଥକଚିତ୍ତତ୍ଥରଣଂ ନ ଅଗ୍ଘତି। ତତୋ ଆହଂସୁ ‘‘ଥେରେନ କତୋ ପଟିସନ୍ଥାରୋ ସୁକତୋ, ଚୋଦେତୁଂ ୱା ସାରେତୁଂ ୱା ନ ଲବ୍ଭତି, ଗୀୱା ୱା ଅୱହାରୋ ୱା ନତ୍ଥୀ’’ତି। ଏୱଂ ମହାନିସଂସୋ ପଟିସନ୍ଥାରୋତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା କତ୍ତବ୍ବୋ ପଣ୍ଡିତେନ ଭିକ୍ଖୁନାତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ଭେସଜ୍ଜାଦିକରଣୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୪। ୱିଞ୍ଞତ୍ତିୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୨୧।ୱିଞ୍ଞତ୍ତୀତି ଯାଚନା। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୩୪୨) – ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜାୟ ପୁରିସଂ ଯାଚିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ସହାୟତ୍ଥାୟ କମ୍ମକରଣତ୍ଥାୟ ପୁରିସଂ ଦେଥା’’ତି ଯାଚିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପୁରିସେନ କତ୍ତବ୍ବଂ ହତ୍ଥକମ୍ମସଙ୍ଖାତଂ ପୁରିସତ୍ତକରଂ ଯାଚିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ହତ୍ଥକମ୍ମଞ୍ହି କିଞ୍ଚି ୱତ୍ଥୁ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ତଂ ଠପେତ୍ୱା ମିଗଲୁଦ୍ଦକମଚ୍ଛବନ୍ଧକାଦୀନଂ ସକକମ୍ମଂ ଅୱସେସଂ ସବ୍ବଂ କପ୍ପିୟଂ। ‘‘କିଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଗତାତ୍ଥ କେନ କମ୍ମେନା’’ତି ପୁଚ୍ଛିତେ ୱା ଅପୁଚ୍ଛିତେ ୱା ଯାଚିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ୱିଞ୍ଞତ୍ତିପଚ୍ଚୟା ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ମିଗଲୁଦ୍ଦକାଦୟୋ ପନ ସକକମ୍ମଂ ନ ଯାଚିତବ୍ବା, ‘‘ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଦେଥା’’ତି ଅନିୟମେତ୍ୱାପି ନ ଯାଚିତବ୍ବା। ଏୱଂ ଯାଚିତା ହି ତେ ‘‘ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଭିକ୍ଖୂ ଉୟ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ମିଗେପି ମାରେତ୍ୱା ଆହରେୟ୍ୟୁଂ। ନିୟମେତ୍ୱା ପନ ‘‘ୱିହାରେ କିଞ୍ଚି କତ୍ତବ୍ବଂ ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଦେଥା’’ତି ଯାଚିତବ୍ବା, ଫାଲନଙ୍ଗଲାଦୀନି ଉପକରଣାନି ଗହେତ୍ୱା କସିତୁଂ ୱା ୱପିତୁଂ ୱା ଲାୟିତୁଂ ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ସକକିଚ୍ଚପସୁତମ୍ପି କସ୍ସକଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା କିଞ୍ଚି ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଯାଚିତୁଂ ୱଟ୍ଟତେୱ। ଯୋ ପନ ୱିଘାସାଦୋ ୱା ଅଞ୍ଞୋ ୱା କୋଚି ନିକ୍କମ୍ମୋ ନିରତ୍ଥକକଥଂ କଥେନ୍ତୋ ନିଦ୍ଦାୟନ୍ତୋ ୱା ୱିହରତି, ଏୱରୂପଂ ଅୟାଚିତ୍ୱାପି ‘‘ଏହି ରେ ଇଦଂ ୱା ଇଦଂ ୱା କରୋହୀ’’ତି ୟଦିଚ୍ଛକଂ କାରାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ହତ୍ଥକମ୍ମସ୍ସ ପନ ସବ୍ବକପ୍ପିୟଭାୱଦୀପନତ୍ଥଂ ଇମଂ ନୟଂ କଥେନ୍ତି। ସଚେ ହି ଭିକ୍ଖୁ ପାସାଦଂ କାରେତୁକାମୋ ହୋତି, ଥମ୍ଭତ୍ଥାୟ ପାସାଣକୋଟ୍ଟକାନଂ ଘରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଲଦ୍ଧୁଂ ୱଟ୍ଟତି ଉପାସକା’’ତି। ‘‘କିଂ କାତବ୍ବଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି? ‘‘ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭା ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା’’ତି। ସଚେ ତେ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ୱା ଦେନ୍ତି, ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ନିକ୍ଖିତ୍ତେ ଅତ୍ତନୋ ଥମ୍ଭେ ୱା ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ୱଦନ୍ତି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ହତ୍ଥକମ୍ମଂ କାତୁଂ ଖଣୋ ନତ୍ଥି, ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଧରାପେଥ, ତସ୍ସ ମୂଲଂ ଦସ୍ସାମା’’ତି, ଉଦ୍ଧରାପେତ୍ୱା ‘‘ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭେ ଉଦ୍ଧଟମନୁସ୍ସାନଂ ମୂଲଂ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତେନେୱ ଉପାୟେନ ପାସାଦଦାରୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ ୱଡ୍ଢକୀନଂ ସନ୍ତିକଂ, ଇଟ୍ଠକତ୍ଥାୟ ଇଟ୍ଠକୱଡ୍ଢକୀନଂ, ଛଦନତ୍ଥାୟ ଗେହଚ୍ଛାଦକାନଂ, ଚିତ୍ତକମ୍ମତ୍ଥାୟ ଚିତ୍ତକାରାନନ୍ତି ଯେନ ଯେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ତସ୍ସ ଅତ୍ଥାୟ ତେସଂ ତେସଂ ସିପ୍ପକାରକାନଂ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଯାଚିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ହତ୍ଥକମ୍ମଯାଚନୱସେନ ଚ ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜାୟ ୱା ଭତ୍ତୱେତନାନୁପ୍ପଦାନେନ ୱା ଲଦ୍ଧମ୍ପି ସବ୍ବଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅରଞ୍ଞତୋ ଆହରାପେନ୍ତେନ ଚ ସବ୍ବଂ ଅନଜ୍ଝାୱୁତ୍ଥକଂ ଆହରାପେତବ୍ବଂ।

୨୨। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ପାସାଦଂ କାରେତୁକାମେନ, ମଞ୍ଚପୀଠପତ୍ତପରିସ୍ସାୱନଧମକରଣଚୀୱରାଦୀନି କାରାପେତୁକାମେନପି ଦାରୁଲୋହସୁତ୍ତାଦୀନି ଲଭିତ୍ୱା ତେ ତେ ସିପ୍ପକାରକେ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଯାଚିତବ୍ବଂ। ହତ୍ଥକମ୍ମଯାଚନୱସେନ ଚ ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜାୟ ୱା ଭତ୍ତୱେତନାନୁପ୍ପଦାନେନ ୱା ଲଦ୍ଧମ୍ପି ସବ୍ବଂ ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ କାତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ଭତ୍ତୱେତନଂ ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତି, ଅକପ୍ପିୟକହାପଣାଦି ନ ଦାତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତେନ ତଣ୍ଡୁଲାଦୀନି ପରିୟେସିତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ହତ୍ଥକମ୍ମୱସେନ ପତ୍ତଂ କାରେତ୍ୱା ତଥେୱ ପାଚେତ୍ୱା ନୱପକ୍କସ୍ସ ପତ୍ତସ୍ସ ପୁଞ୍ଛନତେଲତ୍ଥାୟ ଅନ୍ତୋଗାମଂ ପୱିଟ୍ଠେନ ‘‘ଭିକ୍ଖାୟ ଆଗତୋ’’ତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଯାଗୁୟା ୱା ଭତ୍ତେ ୱା ଆନୀତେ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତୋ ପିଧାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପାସିକା ‘‘କିଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ପୁଚ୍ଛତି, ‘‘ନୱପକ୍କୋ ପତ୍ତୋ, ପୁଞ୍ଛନତେଲେନ ଅତ୍ଥୋ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସା ‘‘ଦେହି, ଭନ୍ତେ’’ତି ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ତେଲେନ ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ଯାଗୁୟା ୱା ଭତ୍ତସ୍ସ ୱା ପୂରେତ୍ୱା ଦେତି, ୱିଞ୍ଞତ୍ତି ନାମ ନ ହୋତି, ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୩। ଭିକ୍ଖୂ ପଗେୱ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତ୍ୱା ଆସନସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ଅପସ୍ସନ୍ତା ତିଟ୍ଠନ୍ତି। ତତ୍ର ଚେ ଉପାସକା ଭିକ୍ଖୂ ଠିତେ ଦିସ୍ୱା ସୟମେୱ ଆସନାନି ଆହରାପେନ୍ତି, ନିସୀଦିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତେହି ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅନାପୁଚ୍ଛା ଗତାନମ୍ପି ନଟ୍ଠଂ ଗୀୱା ନ ହୋତି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗମନଂ ପନ ୱତ୍ତଂ। ସଚେ ଭିକ୍ଖୂହି ‘‘ଆସନାନି ଆହରଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେହି ଆହଟାନି ହୋନ୍ତି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅନାପୁଚ୍ଛା ଗତାନଂ ୱତ୍ତଭେଦୋ ଚ ନଟ୍ଠଞ୍ଚ ଗୀୱା। ଅତ୍ଥରଣକୋଜୱକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ।

ମକ୍ଖିକା ବହୁକା ହୋନ୍ତି, ‘‘ମକ୍ଖିକବୀଜନିଂ ଆହରଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ପୁଚିମନ୍ଦସାଖାଦୀନି ଆହରନ୍ତି, କପ୍ପିୟଂ କାରାପେତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବାନି। ଆସନସାଲାୟଂ ଉଦକଭାଜନଂ ରିତ୍ତଂ ହୋତି, ‘‘ଧମକରଣଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଧମକରଣଞ୍ହି ରିତ୍ତଭାଜନେ ପକ୍ଖିପନ୍ତୋ ଭିନ୍ଦେୟ୍ୟ, ‘‘ନଦିଂ ୱା ତଳାକଂ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ଉଦକଂ ଆହରା’’ତି ପନ ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ଗେହତୋ ଆହରା’’ତି ନେୱ ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ନ ଆହଟଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ। ଆସନସାଲାୟ ୱା ଅରଞ୍ଞେ ୱା ଭତ୍ତକିଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତେହି ତତ୍ଥ ଜାତକଂ ଅନଜ୍ଝାୱୁତ୍ଥକଂ ୟଂ କିଞ୍ଚି ଉତ୍ତରିଭଙ୍ଗାରହଂ ପତ୍ତଂ ୱା ଫଲଂ ୱା ସଚେ କିଞ୍ଚି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତଂ ଆହରାପେତି, ହତ୍ଥକମ୍ମୱସେନ ଆହରାପେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅଲଜ୍ଜୀହି ପନ ଭିକ୍ଖୂହି ୱା ସାମଣେରେହି ୱା ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ନ କାରେତବ୍ବଂ। ଅୟଂ ତାୱ ପୁରିସତ୍ତକରେ ନୟୋ।

୨୪। ଗୋଣଂ ପନ ଅଞ୍ଞାତକଅପ୍ପୱାରିତଟ୍ଠାନତୋ ଆହରାପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଆହରାପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଞାତକପୱାରିତଟ୍ଠାନତୋପି ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜାଯ ଯାଚିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତାୱକାଲିକନଯେନ ସବ୍ବତ୍ଥ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ଆହରାପିତଞ୍ଚ ଗୋଣଂ ରକ୍ଖିତ୍ୱା ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ସାମିକା ପଟିଚ୍ଛାପେତବ୍ବା। ସଚସ୍ସ ପାଦୋ ୱା ସିଙ୍ଗଂ ୱା ଭିଜ୍ଜତି ୱା ନସ୍ସତି ୱା, ସାମିକା ଚେ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ତି, ଗୀୱା ହୋତି। ସଚେ ''ତୁମ୍ହାକଂୟେୱ ଦେମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ''ୱିହାରସ୍ସ ଦେମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ''ଆରାମିକାନଂ ଆଚିକ୍ଖଥ ଜଗ୍ଗନତ୍ଥାଯା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବା।

୨୫। ''ସକଟଂ ଦେଥା''ତିପି ଅଞ୍ଞାତକଅପ୍ପୱାରିତେ ୱତ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱିଞ୍ଞତ୍ତି ଏୱ ହୋତି, ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଞାତକପୱାରିତଟ୍ଠାନେ ପନ ୱଟ୍ଟତି, ତାୱକାଲିକଂ ୱଟ୍ଟତି, କମ୍ମଂ ପନ କତ୍ୱା ପୁନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ନେମିଆଦୀନି ଭିଜ୍ଜନ୍ତି, ପାକତିକାନି କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ନଟ୍ଠେ ଗୀୱା ହୋତି। ''ତୁମ୍ହାକମେୱ ଦେମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ନାମ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏସ ନଯୋ ୱାସିଫରସୁକୁଠାରୀକୁଦାଲନିଖାଦନେସୁ ୱଲ୍ଲିଆଦୀସୁ ଚ ପରପରିଗ୍ଗହିତେସୁ। ଗରୁଭଣ୍ଡପ୍ପହୋନକେସୁୟେୱ ୱଲ୍ଲିଆଦୀସୁ ୱିଞ୍ଞତ୍ତି ହୋତି, ନ ତତୋ ଓରଂ।

୨୬। ଅନଜ୍ଝାୱୁତ୍ଥକଂ ପନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଆହରାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ରକ୍ଖିତଗୋପିତଟ୍ଠାନେୟେୱ ହି ୱିଞ୍ଞତ୍ତି ନାମ ୱୁଚ୍ଚତି। ସା ଦ୍ୱୀସୁ ପଚ୍ଚଯେସୁ ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସେନାସନପଚ୍ଚଯେ ପନ ''ଆହର ଦେହୀ''ତି ୱିଞ୍ଞତ୍ତିମତ୍ତମେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପରିକଥୋଭାସନିମିତ୍ତକମ୍ମାନି ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଉପୋସଥାଗାରଂ ୱା ଭୋଜନସାଲଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା କିଞ୍ଚି ସେନାସନଂ ଇଚ୍ଛତୋ ''ଇମସ୍ମିଂ ୱତ ଓକାସେ ଏୱରୂପଂ ସେନାସନଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱା ''ଯୁତ୍ତ''ନ୍ତି ୱା ''ଅନୁରୂପ''ନ୍ତି ୱାତିଆଦିନା ନଯେନ ୱଚନଂ ପରିକଥା ନାମ। ଉପାସକା ତୁମ୍ହେ କୁହିଂ ୱସଥାତି। ପାସାଦେ, ଭନ୍ତେତି। ''କିଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ ଉପାସକା ପାସାଦୋ ନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଏୱମାଦିୱଚନଂ ଓଭାସୋ ନାମ। ମନୁସ୍ସେ ଦିସ୍ୱା ରଜ୍ଜୁଂ ପସାରେତି, ଖୀଲେ ଆକୋଟାପେତି, ''କିଂ ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ୱୁତ୍ତେ ''ଇଧ ଆୱାସଂ କରିସ୍ସାମା''ତି ଏୱମାଦିକରଣଂ ପନ ନିମିତ୍ତକମ୍ମଂ ନାମ। ଗିଲାନପଚ୍ଚଯେ ପନ ୱିଞ୍ଞତ୍ତିପି ୱଟ୍ଟତି, ପଗେୱ ପରିକଥାଦୀନି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ୱିଞ୍ଞତ୍ତିୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୫। କୁଲସଙ୍ଗହୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୨୭।କୁଲସଙ୍ଗହୋତି ପୁପ୍ଫଫଲାଦୀହି କୁଲାନଂ ସଙ୍ଗହୋ କୁଲସଙ୍ଗହୋ। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୪୩୧) – କୁଲସଙ୍ଗହତ୍ଥାୟ ମାଲାୱଚ୍ଛାଦୀନି ରୋପେତୁଂ ୱା ରୋପାପେତୁଂ ୱା ସିଞ୍ଚିତୁଂ ୱା ସିଞ୍ଚାପେତୁଂ ୱା ପୁପ୍ଫାନି ଓଚିନିତୁଂ ୱା ଓଚିନାପେତୁଂ ୱା ଗନ୍ଥିତୁଂ ୱା ଗନ୍ଥାପେତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ଅକପ୍ପିୟୱୋହାରୋ କପ୍ପିୟୱୋହାରୋ ପରିୟାୟୋ ଓଭାସୋ ନିମିତ୍ତକମ୍ମନ୍ତି ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଜାନିତବ୍ବାନି।

୨୮। ତତ୍ଥ ଅକପ୍ପିୟୱୋହାରୋ ନାମ ଅଲ୍ଲହରିତାନଂ କୋଟ୍ଟନଂ କୋଟ୍ଟାପନଂ, ଆୱାଟସ୍ସ ଖଣନଂ ଖଣାପନଂ, ମାଲାୱଚ୍ଛସ୍ସ ରୋପନଂ ରୋପାପନଂ, ଆଳିୟା ବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧାପନଂ, ଉଦକସ୍ସ ସେଚନଂ ସେଚାପନଂ, ମାତିକାୟ ସମ୍ମୁଖକରଣଂ, କପ୍ପିୟୌଦକସିଞ୍ଚନଂ, ହତ୍ଥପାଦମୁଖଧୋୱନନହାନୋଦକସିଞ୍ଚନଂ। କପ୍ପିୟୱୋହାରୋ ନାମ ''ଇମଂ ରୁକ୍ଖଂ ଜାନ, ଇମଂ ଆୱାଟଂ ଜାନ, ଇମଂ ମାଲାୱଚ୍ଛଂ ଜାନ, ଏତ୍ଥ ଉଦକଂ ଜାନା''ତିଆଦିୱଚନଂ ସୁକ୍ଖମାତିକାୟ ଉଜୁକରଣଞ୍ଚ। ପରିୟାୟୋ ନାମ ''ପଣ୍ଡିତେନ ମାଲାୱଚ୍ଛାଦୟୋ ରୋପାପେତବ୍ବା, ନଚିରସ୍ସେୱ ଉପକାରାୟ ସଂୱତ୍ତନ୍ତୀ''ତିଆଦିୱଚନଂ। ଓଭାସୋ ନାମ କୁଦାଲଖଣିତ୍ତାଦୀନି ଚ ମାଲାୱଚ୍ଛେ ଚ ଗହେତ୍ୱା ଠାନଂ। ଏୱଂ ଠିତଞ୍ହି ସାମଣେରାଦୟୋ ଦିସ୍ୱା ''ଥେରୋ କାରାପେତୁକାମୋ''ତି ଗନ୍ତ୍ୱା କରୋନ୍ତି। ନିମିତ୍ତକମ୍ମଂ ନାମ କୁଦାଲଖଣିତ୍ତିୱାସିଫରସୁଉଦକଭାଜନାନି ଆହରିତ୍ୱା ସମୀପେ ଠପନଂ।

୨୯। ଇମାନି ପଞ୍ଚପି କୁଲସଙ୍ଗହତ୍ଥାୟ ରୋପନରୋପାପନାଦୀସୁ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଫଲପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ କପ୍ପିୟାକପ୍ପିୟୱୋହାରଦ୍ୱୟମେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଇତରତ୍ତୟଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ ''କପ୍ପିୟୱୋହାରୋପି ୱଟ୍ଟତି, ଯଞ୍ଚ ଅତ୍ତନୋ ପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ୱଟ୍ଟତି, ତଂ ଅଞ୍ଞପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଚେତିୟସ୍ସ ୱା ଅତ୍ଥାୟପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଆରାମତ୍ଥାୟ ପନ ୱନତ୍ଥାୟ ଛାୟତ୍ଥାୟ ଚ ଅକପ୍ପିୟୱୋହାରମତ୍ତମେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସେସଂ ୱଟ୍ଟତି। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ସେସଂ, ଯଂ କିଞ୍ଚି ମାତିକମ୍ପି ଉଜୁଂ କାତୁଂ କପ୍ପିୟୌଦକଂ ସିଞ୍ଚିତୁଂ ନହାନକୋଟ୍ଠକଂ କତ୍ୱା ନହାୟିତୁଂ ହତ୍ଥପାଦମୁଖଧୋୱନୌଦକାନି ଚ ତତ୍ଥ ଛଡ୍ଡେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ କୁରୁନ୍ଦିୟଞ୍ଚ ''କପ୍ପିୟପଥୱିୟଂ ସୟଂ ରୋପେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଆରାମାଦିଅତ୍ଥାୟ ପନ ରୋପିତସ୍ସ ୱା ରୋପାପିତସ୍ସ ୱା ଫଲଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

୩୦। ଅୟଂ ପନ ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ୱିତ୍ଥାରେନ ଆପତ୍ତିୱିନିଚ୍ଛୟୋ – କୁଲଦୂସନତ୍ଥାୟ ଅକପ୍ପିୟପଥୱିୟଂ ମାଲାୱଚ୍ଛଂ ରୋପେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିୟଞ୍ଚେୱ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ, ତଥା ଅକପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ରୋପାପେନ୍ତସ୍ସ। କପ୍ପିୟପଥୱିୟଂ ରୋପନେପି ରୋପାପନେପି ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଉଭୟତ୍ରାପି ସକିଂ ଆଣତ୍ତିୟା ବହୂନମ୍ପି ରୋପନେ ଏକମେୱ ସପାଚିତ୍ତିୟଦୁକ୍କଟଂ ୱା ସୁଦ୍ଧଦୁକ୍କଟଂ ୱା ହୋତି। ପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ କପ୍ପିୟଭୂମିୟଂ ୱା ଅକପ୍ପିୟଭୂମିୟଂ ୱା କପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ରୋପାପନେ ଅନାପତ୍ତି। ଆରାମାଦିଅତ୍ଥାୟପି ଅକପ୍ପିୟପଥୱିୟଂ ରୋପେନ୍ତସ୍ସ ୱା ଅକପ୍ପିୟୱଚନେନ ରୋପାପେନ୍ତସ୍ସ ୱା ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ଅୟଂ ପନ ନୟୋ ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ନ ସୁଟ୍ଠୁ ୱିଭତ୍ତୋ, ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ ୱିଭତ୍ତୋତି।

ସିଞ୍ଚନସିଞ୍ଚାପନେ ପନ ଅକପ୍ପିୟୌଦକେନ ସବ୍ବତ୍ଥ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, କୁଲଦୂସନପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ଦୁକ୍କଟମ୍ପି। କପ୍ପିୟେନ ତେସଂୟେୱ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଅତ୍ଥାୟ ଦୁକ୍କଟଂ, ପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ଚେତ୍ଥ କପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ସିଞ୍ଚାପନେ ଅନାପତ୍ତି। ଆପତ୍ତିଟ୍ଠାନେ ପନ ଧାରାୱଚ୍ଛେଦୱସେନ ପୟୋଗବହୁଲତାୟ ଚ ଆପତ୍ତିବହୁଲତା ୱେଦିତବ୍ବା।

କୁଲସଙ୍ଗହତ୍ଥାୟ ଓଚିନନେ ପୁପ୍ଫଗଣନାୟ ଦୁକ୍କଟପାଚିତ୍ତିୟାନି, ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ପାଚିତ୍ତିୟାନେୱ। ବହୂନି ପନ ପୁପ୍ଫାନି ଏକପୟୋଗେନ ଓଚିନନ୍ତୋ ପୟୋଗୱସେନ କାରେତବ୍ବୋ। ଓଚିନାପନେ କୁଲଦୂସନତ୍ଥାୟ ସକିଂ ଆଣତ୍ତୋ ବହୁମ୍ପି ଓଚିନାତି, ଏକମେୱ ସପାଚିତ୍ତିୟଦୁକ୍କଟଂ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ପାଚିତ୍ତିୟମେୱ।

୩୧। ଗନ୍ଥନଗନ୍ଥାପନେସୁ ପନ ସବ୍ବାପି ଛ ପୁପ୍ଫୱିକତିୟୋ ୱେଦିତବ୍ବା – ଗନ୍ଥିମଂ ଗୋପ୍ଫିମଂ ୱେଧିମଂ ୱେଠିମଂ ପୂରିମଂ ୱାୟିମନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଗନ୍ଥିମଂ ନାମ ସଦଣ୍ଡକେସୁ ୱା ଉପ୍ପଲପଦୁମାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞେସୁ ୱା ଦୀଘୱଣ୍ଟେସୁ ପୁପ୍ଫେସୁ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଦଣ୍ଡକେନ ୱା ଦଣ୍ଡକଂ, ୱଣ୍ଟେନ ୱା ୱଣ୍ଟଂ ଗନ୍ଥେତ୍ୱା କତମେୱ ହି ଗନ୍ଥିମଂ। ତଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ୱା ଭିକ୍ଖୁନିୟା ୱା କାତୁମ୍ପି ଅକପ୍ପିୟୱଚନେନ କାରାପେତୁମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ''ଏୱଂ ଜାନ, ଏୱଂ କତେ ସୋଭେୟ୍ୟ, ଯଥା ଏତାନି ପୁପ୍ଫାନି ନ ୱିକିରିୟନ୍ତି, ତଥା କରୋହୀ''ତିଆଦିନା ପନ କପ୍ପିୟୱଚନେନ କାରାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଗୋପ୍ଫିମଂ ନାମ ସୁତ୍ତେନ ୱା ୱାକାଦୀହି ୱା ୱସ୍ସିକପୁପ୍ଫାଦୀନଂ ଏକତୋୱଣ୍ଟିକୌଭତୋୱଣ୍ଟିକମାଲାୱସେନ ଗୋପ୍ଫନଂ, ୱାକଂ ୱା ରଜ୍ଜୁଂ ୱା ଦିଗୁଣଂ କତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଅୱଣ୍ଟକାନି ନୀପପୁପ୍ଫାଦୀନି ପୱେସେତ୍ୱା ପଟିପାଟିୟା ବନ୍ଧନ୍ତି, ଏତମ୍ପି ଗୋପ୍ଫିମମେୱ। ସବ୍ବଂ ପୁରିମନୟେନେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ୱେଧିମଂ ନାମ ସଓଣ୍ଟକାନି ୱସ୍ସିକପୁପ୍ଫାଦୀନି ୱଣ୍ଟେ, ଅଓଣ୍ଟକାନି ୱକୁଲପୁପ୍ଫାଦୀନି ଅତ୍ତନୋ ଛିଦ୍ଦେସୁ ସୂଚିତାଲହୀରାଦୀହି ୱିନିୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଆୱୁନନ୍ତି, ଏତଂ ୱେଧିମଂ ନାମ। ତଂ ପୁରିମନଯେନେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି। କେଚି ପନ କଦଲିକ୍ଖନ୍ଧମ୍ହି କଣ୍ଟକେ ୱା ତାଲହୀରାଦୀନି ୱା ପୱେସେତ୍ୱା ତତ୍ଥ ପୁପ୍ଫାନି ୱିନିୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଠପେନ୍ତି, କେଚି କଣ୍ଟକସାଖାସୁ, କେଚି ପୁପ୍ଫଛତ୍ତପୁପ୍ଫକୂଟାଗାରକରଣତ୍ଥଂ ଛତ୍ତେ ଚ ଭିତ୍ତିଯଞ୍ଚ ପୱେସେତ୍ୱା ଠପିତକଣ୍ଟକେସୁ, କେଚି ଧମ୍ମାସନୱିତାନେ ବଦ୍ଧକଣ୍ଟକେସୁ, କେଚି କଣିକାରପୁପ୍ଫାଦୀନି ସଲାକାହି ୱିଜ୍ଝନ୍ତି, ଛତ୍ତାଧିଛତ୍ତଂ ୱିଯ କରୋନ୍ତି, ତଂ ଅତିଓଳାରିକମେୱ। ପୁପ୍ଫୱିଜ୍ଝନତ୍ଥଂ ପନ ଧମ୍ମାସନୱିତାନେ କଣ୍ଟକମ୍ପି ବନ୍ଧିତୁଂ କଣ୍ଟକାଦୀହି ୱା ଏକପୁପ୍ଫମ୍ପି ୱିଜ୍ଝିତୁଂ ପୁପ୍ଫେଯେୱ ୱା ପୁପ୍ଫଂ ପୱେସେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଜାଲୱିତାନୱେଦିକନାଗଦନ୍ତକପୁପ୍ଫପଟିଚ୍ଛକତାଲପଣ୍ଣଗୁଳଅକାଦୀନଂ ପନ ଛିଦ୍ଦେସୁ ଅସୋକପିଣ୍ଡିଯା ୱା ଅନ୍ତରେସୁ ପୁପ୍ଫାନି ପୱେସେତୁଂ ନ ଦୋସୋ। ନ ହେତଂ ୱେଧିମଂ ହୋତି। ଧମ୍ମରଜ୍ଜୁଯମ୍ପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ୱେଠିମଂ ନାମ ପୁପ୍ଫଦାମପୁପ୍ଫହତ୍ଥକେସୁ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। କେଚି ହି ମତ୍ଥକଦାମଂ କରୋନ୍ତା ହେଟ୍ଠା ଘଟକାକାରଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ପୁପ୍ଫେହି ୱେଠେନ୍ତି, କେଚି ଅଟ୍ଠ ଅଟ୍ଠ ୱା ଦସ ଦସ ୱା ଉପ୍ପଲପୁପ୍ଫାଦୀନି ସୁତ୍ତେନ ୱା ୱାକେନ ୱା ଦଣ୍ଡକେସୁ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଉପ୍ପଲହତ୍ଥକେ ୱା ପଦୁମହତ୍ଥକେ ୱା କରୋନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ପୁରିମନଯେନେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସାମଣେରେହି ଉପ୍ପାଟେତ୍ୱା ଥଲେ ଠପିତୌପ୍ପଲାଦୀନି କାସାୱେନ ଭଣ୍ଡିକମ୍ପି ବନ୍ଧିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେସଂଯେୱ ପନ ୱାକେନ ୱା ଦଣ୍ଡକେନ ୱା ବନ୍ଧିତୁଂ ଅଂସଭଣ୍ଡିକଂ ୱା କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଂସଭଣ୍ଡିକଂ ନାମ ଖନ୍ଧେ ଠପିତକାସାୱସ୍ସ ଉଭୋ ଅନ୍ତେ ଆହରିତ୍ୱା ଭଣ୍ଡିକଂ କତ୍ୱା ତସ୍ମିଂ ପସିବ୍ବକେ ୱିଯ ପୁପ୍ଫାନି ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି ଅଂସଭଣ୍ଡିକା, ଏତଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦଣ୍ଡକେହି ପଦୁମିନିପଣ୍ଣଂ ୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଉପ୍ପଲାଦୀନି ପଣ୍ଣେନ ୱେଠେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତତ୍ରାପି ପୁପ୍ଫାନଂ ଉପରି ପଦୁମିନିପଣ୍ଣମେୱ ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ହେଟ୍ଠା ଦଣ୍ଡକଂ ପନ ବନ୍ଧିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ପୂରିମଂ ନାମ ମାଲାଗୁଣେ ଚ ପୁପ୍ଫପଟେ ଚ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଯୋ ହି ମାଲାଗୁଣେନ ଚେତିଯଂ ୱା ବୋଧିଂ ୱା ୱେଦିକଂ ୱା ପରିକ୍ଖିପନ୍ତୋ ପୁନ ଆନେତ୍ୱା ପୁରିମଟ୍ଠାନଂ ଅତିକ୍କାମେତି, ଏତ୍ତାୱତା ପୂରିମଂ ନାମ ହୋତି, କୋ ପନ ୱାଦୋ ଅନେକକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପରିକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସ। ନାଗଦନ୍ତକନ୍ତରେହି ପୱେସେତ୍ୱା ହରନ୍ତୋ ଓଲମ୍ବକଂ କତ୍ୱା ପୁନ ନାଗଦନ୍ତକଂ ପରିକ୍ଖିପତି, ଏତମ୍ପି ପୂରିମଂ ନାମ। ନାଗଦନ୍ତକେ ପନ ପୁପ୍ଫୱଲଯଂ ପୱେସେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମାଲାଗୁଣେହି ପୁପ୍ଫପଟଂ କରୋନ୍ତି, ତତ୍ରାପି ଏକମେୱ ମାଲାଗୁଣଂ ହରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପୁନ ପଚ୍ଚାହରତୋ ପୂରିମମେୱ ହୋତି। ତଂ ସବ୍ବଂ ପୁରିମନଯେନେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି। ମାଲାଗୁଣେହି ପନ ବହୂହିପି କତଂ ପୁପ୍ଫଦାମଂ ଲଭିତ୍ୱା ଆସନମତ୍ଥକାଦୀସୁ ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅତିଦୀଘଂ ପନ ମାଲାଗୁଣଂ ଏକୱାରଂ ହରିତ୍ୱା ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁନ ଇତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତେନପି ତଥେୱ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ୱାଯିମଂ ନାମ ପୁପ୍ଫଜାଲପୁପ୍ଫପଟପୁପ୍ଫରୂପେସୁ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଚେତିଯେ ପୁପ୍ଫଜାଲଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଏକମେକମ୍ହି ଜାଲଛିଦ୍ଦକେ ଦୁକ୍କଟଂ। ଭିତ୍ତିଛତ୍ତବୋଧିତ୍ଥମ୍ଭାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ପୁପ୍ଫପଟଂ ପନ ପରେହି ପୂରିତମ୍ପି ୱାଯିତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି। ଗୋପ୍ଫିମପୁପ୍ଫେହେୱ ହତ୍ଥିଅସ୍ସାଦିରୂପକାନି କରୋନ୍ତି, ତାନିପି ୱାଯିମଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠନ୍ତି। ପୁରିମନଯେନେୱ ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞେହି କତପରିକ୍ଖେଦେ ପନ ପୁପ୍ଫାନି ଠପେନ୍ତେନ ହତ୍ଥିଅସ୍ସାଦିରୂପକମ୍ପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ କଳମ୍ବକେନ ଅଡ୍ଢଚନ୍ଦକେନ ଚ ସଦ୍ଧିଂ ଅଟ୍ଠ ପୁପ୍ଫୱିକତିଯୋ ୱୁତ୍ତା।

୩୨। ତତ୍ଥ କଳମ୍ବକୋତି ଅଡ୍ଢଚନ୍ଦକନ୍ତରେ ଘଟିକଦାମଓଲମ୍ବକୋ ୱୁତ୍ତୋ। ଅଡ୍ଢଚନ୍ଦକୋତି ଅଡ୍ଢଚନ୍ଦାକାରେନ ମାଲାଗୁଣପରିକ୍ଖେପୋ। ତଦୁଭଯମ୍ପି ପୂରିମେଯେୱ ପୱିଟ୍ଠଂ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଦ୍ୱେ ତଯୋ ମାଲାଗୁଣେ ଏକତୋ କତ୍ୱା ପୁପ୍ଫଦାମକରଣମ୍ପି ୱାଯିମଂଯେୱା’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତମ୍ପି ଇଧ ପୂରିମଟ୍ଠାନେଯେୱ ପୱିଟ୍ଠଂ। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ପୁପ୍ଫଦାମମେୱ, ପିଟ୍ଠମଯଦାମମ୍ପି ଗେଣ୍ଡୁକପୁପ୍ଫଦାମମ୍ପି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଖରପତ୍ତଦାମମ୍ପି ସିକ୍ଖାପଦସ୍ସ ସାଧାରଣତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂନମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁନୀନମ୍ପି ନେୱ କାତୁଂ, ନ କାରାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପୂଜାନିମିତ୍ତଂ ପନ କପ୍ପିଯୱଚନଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପରିଯାଯଓଭାସନିମିତ୍ତକମ୍ମାନି ୱଟ୍ଟନ୍ତିଯେୱ।

ଯୋ ହରିତ୍ୱା ୱା ହରାପେତ୍ୱା ୱା ପକ୍କୋସିତ୍ୱା ୱା ପକ୍କୋସାପେତ୍ୱା ୱା ସଯଂ ୱା ଉପଗତାନଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ ପୁପ୍ଫଂ କୁଲସଙ୍ଗହତ୍ଥାଯ ଦେତି, ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ପରସନ୍ତକଂ ଦେତି, ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତେନ ଦେତି, ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ। ଏସ ନଯୋ ସଙ୍ଘିକେପି। ଅଯଂ ପନ ୱିସେସୋ – ସେନାସନତ୍ଥାଯ ନିଯମିତଂ ଇସ୍ସରୱତାଯ ଦଦତୋ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯନ୍ତି।

୩୩। ପୁପ୍ଫଂ ନାମ କସ୍ସ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, କସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତୀତି? ମାତାପିତୂନଂ ତାୱ ହରିତ୍ୱାପି ହରାପେତ୍ୱାପି ପକ୍କୋସିତ୍ୱାପି ପକ୍କୋସାପେତ୍ୱାପି ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି , ସେସଞ୍ଞାତକାନଂ ପକ୍କୋସାପେତ୍ୱାୱ। ତଞ୍ଚ ଖୋ ୱତ୍ଥୁପୂଜନତ୍ଥାଯ, ମଣ୍ଡନତ୍ଥାଯ ପନ ସିୱଲିଙ୍ଗାଦିପୂଜନତ୍ଥାଯ ୱା କସ୍ସଚିପି ଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ମାତାପିତୂନଞ୍ଚ ହରାପେନ୍ତେନ ଞାତିସାମଣେରେହେୱ ହରାପେତବ୍ବଂ। ଇତରେ ପନ ଯଦି ସଯମେୱ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ସମ୍ମତେନ ପୁପ୍ଫଭାଜକେନ ପୁପ୍ଫଭାଜନକାଲେ ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ସାମଣେରାନଂ ଉପଡ୍ଢଭାଗଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ସମ୍ପତ୍ତଗିହୀନଂ ଉପଡ୍ଢଭାଗଂ’’, ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ

‘‘ଚୂଳଅକଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଅସମ୍ମତେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଆଚରିୟୁପଜ୍ଝାୟେସୁ ସଗାରୱା ସାମଣେରା ବହୂନି ପୁପ୍ଫାନି ଆହରିତ୍ୱା ରାସିଂ କତ୍ୱା ଠପେନ୍ତି, ଥେରା ପାତୋୱ ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦୀନଂ ଉପାସକାଦୀନଂ ୱା ‘‘ତ୍ୱଂ ଇଦଂ ଗଣ୍ହ, ତ୍ୱଂ ଇଦଂ ଗଣ୍ହା’’ତି ଦେନ୍ତି, ପୁପ୍ଫଦାନଂ ନାମ ନ ହୋତି। ‘‘ଚେତିୟଂ ପୂଜେସ୍ସାମା’’ତି ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତାପି ପୂଜଂ କରୋନ୍ତାପି ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଚେତିୟପୂଜନତ୍ଥାୟ ଦେନ୍ତି, ଏତମ୍ପି ପୁପ୍ଫଦାନଂ ନାମ ନ ହୋତି। ଉପାସକେ ଅକ୍କପୁପ୍ଫାଦୀହି ପୂଜେନ୍ତେ ଦିସ୍ୱା ‘‘ୱିହାରେ କଣିକାରପୁପ୍ଫାଦୀନି ଅତ୍ଥି, ଉପାସକା ତାନି ଗହେତ୍ୱା ପୂଜେଥା’’ତି ୱତ୍ତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୂ ପୁପ୍ଫପୂଜଂ କତ୍ୱା ଦିୱାତରଂ ଗାମଂ ପୱିଟ୍ଠେ ‘‘କିଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତିଦିୱା ପୱିଟ୍ଠତ୍ଥା’’ତି ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘ୱିହାରେ ପୁପ୍ଫାନି ବହୂନି, ପୂଜଂ ଅକରିମ୍ହା’’ତି ୱଦନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ‘‘ବହୂନି କିର ୱିହାରେ ପୁପ୍ଫାନୀ’’ତି ପୁନଦିୱସେ ପହୂତଂ ଖାଦନୀୟଂ ଭୋଜନୀୟଂ ଗହେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁପ୍ଫପୂଜଞ୍ଚ କରୋନ୍ତି ଦାନଞ୍ଚ ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି।

୩୪। ମନୁସ୍ସା ‘‘ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ଅସୁକଦିୱସଂ ନାମ ପୂଜେସ୍ସାମା’’ତି ପୁପ୍ଫୱାରଂ ୟାଚିତ୍ୱା ଅନୁଞ୍ଞାତଦିୱସେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସାମଣେରେହି ଚ ପଗେୱ ପୁପ୍ଫାନି ଓଚିନିତ୍ୱା ଠପିତାନି ହୋନ୍ତି, ତେ ରୁକ୍ଖେସୁ ପୁପ୍ଫାନି ଅପସ୍ସନ୍ତା ‘‘କୁହିଂ, ଭନ୍ତେ, ପୁପ୍ଫାନୀ’’ତି ୱଦନ୍ତି, ସାମଣେରେହି ଓଚିନିତ୍ୱା ଠପିତାନି, ତୁମ୍ହେ ପନ ପୂଜେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛଥ, ସଙ୍ଘୋ ଅଞ୍ଞଂ ଦିୱସଂ ପୂଜେସ୍ସତୀତି। ତେ ପୂଜେତ୍ୱା ଦାନଂ ଦତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ କୁରୁନ୍ଦିୟଞ୍ଚ ‘‘ଥେରା ସାମଣେରେହି ଦାପେତୁଂ ନ ଲଭନ୍ତି, ସଚେ ସୟମେୱ ତାନି ପୁପ୍ଫାନି ତେସଂ ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଥେରେହି ପନ ‘ସାମଣେରେହି ଓଚିନିତ୍ୱା ଠପିତାନୀ’ତି ଏତ୍ତକମେୱ ୱତ୍ତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ପୁପ୍ଫୱାରଂ ୟାଚିତ୍ୱା ଅନୋଚିତେସ୍ୱେ ପୁପ୍ଫେସୁ ୟାଗୁଭତ୍ତାଦୀନି ଆଦାୟ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସାମଣେରେ ‘‘ଓଚିନିତ୍ୱା ଦେଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ଞାତିସାମଣେରାନଂୟେୱ ଓଚିନିତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞାତକେ ଉକ୍କୁଟ୍ଠିପିତ୍ୱା ରୁକ୍ଖସାଖାୟ ଠପେନ୍ତି, ନ ଓରୋହିତ୍ୱା ପଲାୟିତବ୍ବଂ, ଓଚିନିତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି । ସଚେ ପନ କୋଚି ଧମ୍ମକଥିକୋ ‘‘ବହୂନି ଉପାସକା ୱିହାରେ ପୁପ୍ଫାନି, ୟାଗୁଭତ୍ତାଦୀନି ଆଦାୟ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁପ୍ଫପୂଜଂ କରୋଥା’’ତି ୱଦତି, ତସ୍ସେୱ ନ କପ୍ପତୀତି ମହାପଚ୍ଚରିୟଞ୍ଚ କୁରୁନ୍ଦିୟଞ୍ଚ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ପନ ‘‘ଏତଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ନ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ଅୱିସେସେନ ୱୁତ୍ତଂ।

୩୫। ଫଲମ୍ପି ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ମାତାପିତୂନଞ୍ଚ ସେସଞାତୀନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କୁଲସଙ୍ଗହତ୍ଥାୟ ପନ ଦେନ୍ତସ୍ସ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକେ ପରସନ୍ତକେ ସଙ୍ଘିକେ ସେନାସନତ୍ଥାୟ ନିୟମିତେ ଚ ଦୁକ୍କଟାଦୀନି ୱେଦିତବ୍ବାନି। ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂୟେୱ ଗିଲାନମନୁସ୍ସାନଂ ୱା ସମ୍ପତ୍ତିସ୍ସରାନଂ ୱା ଖୀଣପରିବ୍ବୟାନଂ ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଫଲଦାନଂ ନ ହୋତି। ଫଲଭାଜକେନାପି ସମ୍ମତେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଫଲଭାଜନକାଲେ ସମ୍ପତ୍ତମନୁସ୍ସାନଂ ଉପଡ୍ଢଭାଗଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅସମ୍ମତେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘାରାମେପି ଫଲପରିଚ୍ଛେଦେନ ୱା ରୁକ୍ଖପରିଚ୍ଛେଦେନ ୱା କତିକା କାତବ୍ବା ‘‘ତତୋ ଗିଲାନମନୁସ୍ସାନଂ ୱା ଅଞ୍ଞେସଂ ୱା ଫଲଂ ୟାଚନ୍ତାନଂ ୟଥାପରିଚ୍ଛେଦେନ ଚତ୍ତାରି ପଞ୍ଚ ଫଲାନି ଦାତବ୍ବାନି, ରୁକ୍ଖା ୱା ଦସ୍ସେତବ୍ବା ‘ଇତୋ ଗହେତୁଂ ଲବ୍ଭତୀ’’’ତି। ‘‘ଇଧ ଫଲାନି ସୁନ୍ଦରାନି, ଇତୋ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଏୱଂ ପନ ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ ସିରୀସଚୁଣ୍ଣଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ୟଂ କିଞ୍ଚି କସାୱଂ କୁଲସଙ୍ଗହତ୍ଥାୟ ଦେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ପରସନ୍ତକାଦୀସୁପି ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଅୟଂ ପନ ୱିସେସୋ – ସଙ୍ଘସ୍ସ ରକ୍ଖିତଗୋପିତାପି ରୁକ୍ଖଚ୍ଛଲ୍ଲି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱାତି। ମତ୍ତିକଦନ୍ତକଟ୍ଠୱେଳୁପଣ୍ଣେସୁପି ଗରୁଭଣ୍ଡୂପଗଂ ଞତ୍ୱା ଚୁଣ୍ଣେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

୩୬।ଜଙ୍ଘପେସନିୟନ୍ତି ଗିହୀନଂ ଦୂତେୟ୍ୟଂ ସାସନହରଣକମ୍ମଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ତଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ଗିହୀନଞ୍ହି ସାସନଂ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ପଦେ ପଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ତଂ କମ୍ମଂ ନିସ୍ସାୟ ଲଦ୍ଧଭୋଜନଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସପି ଅଜ୍ଝୋହାରେ ଅଜ୍ଝୋହାରେ ଦୁକ୍କଟଂ। ପଠମଂ ସାସନଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱାପି ପଚ୍ଛା ‘‘ଅୟଂ ଦାନି ସୋ ଗାମୋ, ହନ୍ଦ ନଂ ସାସନଂ ଆରୋଚେମୀ’’ତି ମଗ୍ଗା ଓକ୍କମନ୍ତସ୍ସପି ପଦେ ପଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ସାସନଂ ଆରୋଚେତ୍ୱା ଲଦ୍ଧଭୋଜନଂ ଭୁଞ୍ଜତୋ ପୁରିମନୟେନେୱ ଦୁକ୍କଟଂ। ସାସନଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଆଗତେନ ପନ ‘‘ଭନ୍ତେ, ତସ୍ମିଂ ଗାମେ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ କା ପୱତ୍ତୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିୟମାନେନ କଥେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପୁଚ୍ଛିତପଞ୍ହେ ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ପନ ସହଧମ୍ମିକାନଂ ମାତାପିତୂନଂ ପଣ୍ଡୁପଲାସସ୍ସ ଅତ୍ତନୋ ୱେୟ୍ୟାୱଚ୍ଚକରସ୍ସ ସାସନଂ ହରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଗିହୀନଞ୍ଚ କପ୍ପିୟସାସନଂ, ତସ୍ମା ‘‘ମମ ୱଚନେନ ଭଗୱତୋ ପାଦେ ୱନ୍ଦଥା’’ତି ୱା ‘‘ଚେତିୟଂ ପଟିମଂ ବୋଧିଂ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରଂ ୱନ୍ଦଥା’’ତି ୱା ‘‘ଚେତିୟେ ଗନ୍ଧପୂଜଂ କରୋଥା’’ତି ୱା ‘‘ପୁପ୍ଫପୂଜଂ କରୋଥା’’ତି ୱା ‘‘ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପାତେଥ, ଦାନଂ ଦସ୍ସାମ, ଧମ୍ମଂ ଦେସାପୟିସ୍ସାମା’’ତି ୱା ଇଦିସେସୁ ସାସନେସୁ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ନ କାତବ୍ବଂ। କପ୍ପିୟସାସନାନି ହି ଏତାନି, ନ ଗିହୀନଂ ଗିହିକମ୍ମପଟିସଂୟୁତ୍ତାନୀତି। ଇମେହି ପନ ଅଟ୍ଠହି କୁଲଦୂସକକମ୍ମେହି ଉପ୍ପନ୍ନପଚ୍ଚୟା ପଞ୍ଚନ୍ନମ୍ପି ସହଧମ୍ମିକାନଂ ନ କପ୍ପନ୍ତି। ଅଭୂତାରୋଚନରୂପିୟସଂୱୋହାରେହି ଉପ୍ପନ୍ନପଚ୍ଚୟସଦିସାୱ ହୋନ୍ତି।

ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ପନ ୟସ୍ମିଂ ଗାମେ ୱା ନିଗମେ ୱା କୁଲଦୂସକକମ୍ମଂ କତଂ, ୟସ୍ମିଞ୍ଚ ୱିହାରେ ୱସତି, ନେୱ ତସ୍ମିଂ ଗାମେ ୱା ନିଗମେ ୱା ଚରିତୁଂ ଲଭତି, ନ ୱିହାରେ ୱସିତୁଂ। ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧକମ୍ମେନାପି ଚ ତେନ ୟେସୁ କୁଲେସୁ ପୁବ୍ବେ କୁଲଦୂସକକମ୍ମଂ କତଂ, ତତୋ ଉପ୍ପନ୍ନପଚ୍ଚୟା ନ ଗହେତବ୍ବା, ଆସୱକ୍ଖୟପତ୍ତେନାପି ନ ଗହେତବ୍ବା, ଅକପ୍ପିୟାୱ ହୋନ୍ତି। ‘‘କସ୍ମା ନ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ପୁଚ୍ଛିତେନ ‘‘ପୁବ୍ବେ ଏୱଂ କତତ୍ତା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ସଚେ

ୱଦନ୍ତି ‘‘ନ ମଯ୍ହଂ ତେନ କାରଣେନ ଦେମ, ଇଦାନି ସୀଲୱନ୍ତତାଯ ଦେମା’’ତି, ଗହେତଙ୍କ। ପକତିଯା ଦାନଟ୍ଠାନେଯେୱ କୁଲଦୂସକକମ୍ମଂ କତଂ ହୋତି, ତତୋ ପକତିଦାନମେୱ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ୱଡ୍ଢେତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯସ୍ମା ଚ ପୁଚ୍ଛିତପଞ୍ହେ ଦୋସୋ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁଂ ପୁବ୍ବଣ୍ହେ ୱା ସାଯନ୍ହେ ୱା ଅନ୍ତରଘରଂ ପୱିଟ୍ଠଂ କୋଚି ପୁଚ୍ଛେଯ୍ଯ ‘‘କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ଚରଥା’’ତି। ଯେନତ୍ଥେନ ଚରତି, ତଂ ଆଚିକ୍ଖିତ୍ୱା ‘‘ଲଦ୍ଧଂ ନ ଲଦ୍ଧ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ସଚେ ନ ଲଦ୍ଧଂ, ‘‘ନ ଲଦ୍ଧ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ଯଂ ସୋ ଦେତି, ତଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୩୭। ‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣିଧାଯ ଅରଞ୍ଞେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ, ଯୋ ୱସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣିଧାଯ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ…ପେ… ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣିଧାଯ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ…ପେ… ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣିଧାଯ ଠାତବ୍ବଂ…ପେ… ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣିଧାଯ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ…ପେ… ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣିଧାଯ ସେଯ୍ଯା କପ୍ପେତବ୍ବା, ଯୋ କପ୍ପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ପାରା। ୨୨୩ ଆଦଯୋ) ୱୁତ୍ତତ୍ତା ‘‘ଏୱଂ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨। ୨୨୩) ଅରଞ୍ଞେ ୱସନ୍ତଂ ମଂ ଜନୋ ଅରହତ୍ତେ ୱା ସେକ୍ଖଭୂମିଯଂ ୱା ସମ୍ଭାୱେସ୍ସତି, ତତୋ ଲୋକସ୍ସ ସକ୍କତୋ ଭୱିସ୍ସାମି ଗରୁକତୋ ମାନିତୋ ପୂଜିତୋ’’ତି ଏୱଂ ପତ୍ଥନଂ କତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ନ ୱସିତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ପଣିଧାଯ ‘‘ଅରଞ୍ଞେ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ପଦୱାରେ ପଦୱାରେ ଦୁକ୍କଟଂ, ତଥା ଅରଞ୍ଞେ କୁଟିକରଣଚଙ୍କମନନିସୀଦନନିୱାସନପାରୁପନାଦୀସୁ ସବ୍ବକିଚ୍ଚେସୁ ପଯୋଗେ ପଯୋଗେ ଦୁକ୍କଟଂ, ତସ୍ମା ଏୱଂ ଅରଞ୍ଞେ ନ ୱସିତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ୱସନ୍ତୋ ହି ସମ୍ଭାୱନଂ ଲଭତୁ ୱା ମା ୱା, ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଯୋ ପନ ସମାଦିନ୍ନଧୁତଙ୍ଗୋ ‘‘ଧୁତଙ୍ଗଂ ରକ୍ଖିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଗାମନ୍ତେ ମେ ୱସତୋ ଚିତ୍ତଂ ୱିକ୍ଖିପତି, ଅରଞ୍ଞଂ ସପ୍ପାଯ’’ନ୍ତି ଚିନ୍ତେତ୍ୱା ୱା ‘‘ଅଦ୍ଧା ଅରଞ୍ଞେ ତିଣ୍ଣଂ ୱିୱେକାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ ପାପୁଣିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଅରଞ୍ଞଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଅରହତ୍ତଂ ଅପାପୁଣିତ୍ୱା ନ ନିକ୍ଖମିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଅରଞ୍ଞୱାସୋ ନାମ ଭଗୱତା ପସତ୍ଥୋ, ମଯି ଚ ଅରଞ୍ଞେ ୱସନ୍ତେ ବହୂ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଗାମନ୍ତଂ ହିତ୍ୱା ଆରଞ୍ଞକା ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ୱା ଏୱଂ ଅନୱଜ୍ଜୱାସଂ ୱସିତୁକାମୋ ହୋତି, ତେନେୱ ୱସିତବ୍ବଂ। ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତସ୍ସପି ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତାଦୀନି ସଣ୍ଠପେତ୍ୱା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସାମୀ’’ତି ନିୱାସନପାରୁପନକିଚ୍ଚତୋ ପଭୁତି ଯାୱ ଭୋଜନପରିଯୋସାନଂ, ତାୱ ପଯୋଗେ ପଯୋଗେ ଦୁକ୍କଟଂ, ସମ୍ଭାୱନଂ ଲଭତୁ ୱା ମା ୱା, ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଖନ୍ଧକୱତ୍ତସେଖିଯୱତ୍ତପରିପୂରଣତ୍ଥଂ ପନ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀନଂ ଦିଟ୍ଠାନୁଗତିଆପଜ୍ଜନତ୍ଥଂ ୱା ପାସାଦିକେହି ଅଭିକ୍କମପଟିକ୍କମାଦୀହି ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିସନ୍ତୋ ଅନୁପୱଜ୍ଜୋ ୱିଞ୍ଞୂନଂ। ଚଙ୍କମନାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

କୁଲସଙ୍ଗହୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୬। ମଚ୍ଛମଂସୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୩୮ ।ମଚ୍ଛମଂସେସୁ ପନ ମଚ୍ଛଗ୍ଗହଣେନ ସବ୍ବମ୍ପି ଜଲଜଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ଅକପ୍ପିୟଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ମଂସେସୁ ପନ ମନୁସ୍ସହତ୍ଥିଅସ୍ସସୁନଖଅହିସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଦୀପିଅଚ୍ଛତରଚ୍ଛାନଂ ୱସେନ ଦସ ମଂସାନି ଅକପ୍ପିୟାନି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସମଂସେ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ, ସେସେସୁ ଦୁକ୍କଟଂ। ଇତି ଇମେସଂ ମନୁସ୍ସାଦୀନଂ ଦସନ୍ନଂ ମଂସମ୍ପି ଅଟ୍ଠିପି ଲୋହିତମ୍ପି ଚମ୍ମମ୍ପି ଲୋମମ୍ପି ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱସାସୁ ପନ ଏକା ମନୁସ୍ସୱସାୱ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଖୀରାଦୀସୁ ଅକପ୍ପିୟଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ଇମେସୁ ପନ ଅକପ୍ପିୟମଂସେସୁ ଅଟ୍ଠିଆଦୀସୁ ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ଞତ୍ୱା ୱା ଅଞତ୍ୱା ୱା ଖାଦନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯେୱ। ଯଦା ଜାନାତି, ତଦା ଦେସେତବ୍ବା। ‘‘ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଖାଦିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଣ୍ହତୋ ପଟିଗ୍ଗହଣେପି ଦୁକ୍କଟଂ, ‘‘ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଖାଦିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଣ୍ହତୋ ଅନାପତ୍ତି। ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ପନ ଜାନିତ୍ୱା ଖାଦନ୍ତସ୍ସେୱ ଆପତ୍ତି, ପଚ୍ଛା ଜାନନ୍ତୋ ଆପତ୍ତିୟା ନ କାରେତବ୍ବୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୮୧)।

ତତ୍ଥ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୪୧୦) ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ ୱଧିତ୍ୱା ସମ୍ପାଦିତଂ ମଚ୍ଛମଂସଂ। ଉଭୟମ୍ପି ହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତମ୍ପି ଅଦିଟ୍ଠଂ ଅସୁତଂ ଅପରିସଙ୍କିତଂ ୱଟ୍ଟତି। ତିକୋଟିପରିସୁଦ୍ଧଞ୍ହି ମଚ୍ଛମଂସଂ ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ଅଦିଟ୍ଠଂ ଅସୁତଂ ଅପରିସଙ୍କିତଂ। ତତ୍ଥ ଅଦିଟ୍ଠଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ ମିଗମଚ୍ଛେ ୱଧିତ୍ୱା ଗୟ୍ହମାନଂ ଅଦିଟ୍ଠଂ। ଅସୁତଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ ମିଗମଚ୍ଛେ ୱଧିତ୍ୱା ଗହିତନ୍ତି ଅସୁତଂ। ଅପରିସଙ୍କିତଂ ପନ ଦିଟ୍ଠପରିସଙ୍କିତଂ ସୁତପରିସଙ୍କିତଂ ତଦୁଭୟୱିନିମୁତ୍ତପରିସଙ୍କିତଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ତବ୍ବିପକ୍ଖତୋ ଜାନିତବ୍ବଂ। କଥଂ? ଇଧ ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ମନୁସ୍ସେ ଜାଲୱାଗୁରାଦିହତ୍ଥେ ଗାମତୋ ୱା ନିକ୍ଖମନ୍ତେ ଅରଞ୍ଞେ ୱା ୱିଚରନ୍ତେ। ଦୁତିୟଦିୱସେ ଚ ନେସଂ ତଂ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ସମଚ୍ଛମଂସଂ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଅଭିହରନ୍ତି। ତେ ତେନ ଦିଟ୍ଠେନ ପରିସଙ୍କନ୍ତି ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଂ ନୁ ଖୋ ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି, ଇଦଂ ଦିଟ୍ଠପରିସଙ୍କିତଂ, ଏତଂ ଗହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ଏୱଂ ଅପରିସଙ୍କିତଂ, ତଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ତେ ମନୁସ୍ସା ‘‘କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ନ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ତମତ୍ଥଂ ସୁତ୍ୱା ‘‘ନୟିଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ କତଂ, ଅମ୍ହେହି ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ ୱା ରାଜୟୁତ୍ତାଦୀନଂ ୱା ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି, କପ୍ପତି।

ନ ହେୱ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି, ଅପିଚ ଖୋ ସୁଣନ୍ତି ‘‘ମନୁସ୍ସା କିର ଜାଲୱାଗୁରାଦିହତ୍ଥା ଗାମତୋ ୱା ନିକ୍ଖମନ୍ତି, ଅରଞ୍ଞେ ୱା ୱିଚରନ୍ତୀ’’ତି। ଦୁତିୟଦିୱସେ ଚ ତେସଂ ତଂ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ସମଚ୍ଛମଂସଂ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଅଭିହରନ୍ତି। ତେ ତେନ ସୁତେନ ପରିସଙ୍କନ୍ତି ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଂ ନୁ ଖୋ ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି, ଇଦଂ ସୁତପରିସଙ୍କିତଂ ନାମ, ଏତଂ ଗହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ଏୱଂ ଅପରିସଙ୍କିତଂ, ତଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ତେ ମନୁସ୍ସା ‘‘କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ନ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ତମତ୍ଥଂ ସୁତ୍ୱା ‘‘ନୟିଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ କତଂ, ଅମ୍ହେହି ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ ୱା ରାଜୟୁତ୍ତାଦୀନଂ ୱା ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି, କପ୍ପତି।

ନ ହେୱ ଖୋ ପନ ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ନ ସୁଣନ୍ତି, ଅପିଚ ଖୋ ତେସଂ ତଂ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ସମଚ୍ଛମଂସଂ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଅଭିସଙ୍ଖରିତ୍ୱା ଅଭିହରନ୍ତି। ତେ ପରିସଙ୍କନ୍ତି ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଂ ନୁ ଖୋ ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି, ଇଦଂ ତଦୁଭୟୱିନିମୁତ୍ତପରିସଙ୍କିତଂ ନାମ, ଏତମ୍ପି ଗହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ଏୱଂ ଅପରିସଙ୍କିତଂ, ତଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ତେ ମନୁସ୍ସା ‘‘କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ନ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ତମତ୍ଥଂ ସୁତ୍ୱା ‘‘ନୟିଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ କତଂ, ଅମ୍ହେହି ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ ୱା ରାଜୟୁତ୍ତାଦୀନଂ ୱା ଅତ୍ଥାୟ କତଂ, ପୱତ୍ତମଂସଂ ୱା କପ୍ପିୟମେୱ ଲଭିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତ୍ଥାୟ ସମ୍ପାଦିତ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି, କପ୍ପତି। ମତାନଂ ପେତକିଚ୍ଚତ୍ଥାୟ ମଙ୍ଗଲାଦୀନଂ ୱା ଅତ୍ଥାୟ କତେପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଯଂ ଯଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୂନଂଯେୱ ଅତ୍ଥାୟ ଅକତଂ, ଯତ୍ଥ ଚ ନିବ୍ବେମତିକୋ ହୋତି, ତଂ ସବ୍ବଂ କପ୍ପତି।

୩୯। ସଚେ ପନ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ହୋତି, ତେ ଚ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ କତଭାୱଂ ନ ଜାନନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେ ଜାନନ୍ତି। ଯେ ଜାନନ୍ତି, ତେସଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଇତରେସଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞେ ନ ଜାନନ୍ତି, ତେଯେୱ ଜାନନ୍ତି, ତେସଂଯେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞେସଂ ୱଟ୍ଟତି। ତେପି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି ଜାନନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେପି ‘‘ଏତେସଂ ଅତ୍ଥାୟ କତ’’ନ୍ତି ଜାନନ୍ତି, ସବ୍ବେସମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ସବ୍ବେ ନ ଜାନନ୍ତି, ସବ୍ବେସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ପଞ୍ଚସୁ ହି ସହଧମ୍ମିକେସୁ ଯସ୍ସ ୱା ତସ୍ସ ୱା ଅତ୍ଥାୟ ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ସବ୍ବେସଂ ନ କପ୍ପତି।

ସଚେ ପନ କୋଚି ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପାଣଂ ୱଧିତ୍ୱା ତସ୍ସ ପତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦେତି, ସୋ ଚ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ କତଭାୱଂ ଜାନଂଯେୱ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେତି, ସୋ ତଂ ତସ୍ସ ସଦ୍ଧାୟ ପରିଭୁଞ୍ଜତି, କସ୍ସ ଆପତ୍ତୀତି? ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ଅନାପତ୍ତି। ଯଞ୍ହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସ କତଂ, ତସ୍ସ ଅଭୁତ୍ତତାୟ ଅନାପତ୍ତି, ଇତରସ୍ସ ଅଜାନନତାୟ। କପ୍ପିୟମଂସସ୍ସ ହି ପଟିଗ୍ଗହଣେ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି, ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଞ୍ଚ ଅଜାନିତ୍ୱା ଭୁତ୍ତସ୍ସ ପଚ୍ଛା ଞତ୍ୱା ଆପତ୍ତିଦେସନାକିଚ୍ଚଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ଅକପ୍ପିୟମଂସଂ ପନ ଅଜାନିତ୍ୱା ଭୁତ୍ତେନ ପଚ୍ଛା ଞତ୍ୱାପି ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଞ୍ହି ଞତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜତୋୱ ଆପତ୍ତି, ଅକପ୍ପିୟମଂସଂ ଅଜାନିତ୍ୱା

ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସପି ଆପତ୍ତିଯେଵ, ତସ୍ମା ଆପତ୍ତିଭୀରୁକେନ ରୂପଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେନ୍ତେନପି ପୁଚ୍ଛିତ୍ଵାଵ ମଂସଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ପରିଭୋଗକାଲେ ‘‘ପୁଚ୍ଛିତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସାମୀ’’ତି ଵା ଗହେତ୍ଵା ପୁଚ୍ଛିତ୍ଵାଵ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ଦୁଵିଞ୍ଞେଯ୍ୟତ୍ତା। ଅଚ୍ଛମଂସମ୍ପି ହି ସୂକରମଂସସଦିସଂ ହୋତି, ଦୀପିମଂସାଦୀନି ଚ ମିଗମଂସାଦିସଦିସାନି, ତସ୍ମା ପୁଚ୍ଛିତ୍ଵା ଗହଣମେଵ ଵତ୍ତନ୍ତି ଵଦନ୍ତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକଵିନଯଵିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ମଚ୍ଛମଂସଵିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୭। ଅନାମାସୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୪୦।ଅନାମାସନ୍ତି ନ ପରାମସିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୨୮୧) – ୟସ୍ସା ମାତା ୱା ହୋତୁ ଧୀତା ୱା ଭଗିନୀ ୱା, ଇତ୍ଥୀ ନାମ ସବ୍ବାପି ବ୍ରହ୍ମଚରିୟସ୍ସ ପାରିବନ୍ଥିକାୱ ଅନାମାସା ଚ, ତସ୍ମା ‘‘ଅୟଂ ମେ ମାତା, ଅୟଂ ମେ ଧୀତା, ଅୟଂ ମେ ଭଗିନୀ’’ତି ଗେହସ୍ସିତପେମେନ ଆମସତୋପି ଦୁକ୍କଟମେୱ ୱୁତ୍ତଂ। ଇମଂ ପନ ଭଗୱତୋ ଆଣଂ ଅନୁସ୍ସରନ୍ତେନ ସଚେପି ନଦୀସୋତେନ ୱୁୟ୍ହମାନଂ ମାତରଂ ପସ୍ସତି, ନେୱ ହତ୍ଥେନ ପରାମସିତବ୍ବା, ପଣ୍ଡିତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ନାୱା ୱା ଫଲକଂ ୱା କଦଲିକ୍ଖନ୍ଧୋ ୱା ଦାରୁକ୍ଖନ୍ଧୋ ୱା ଉପସଂହରିତବ୍ବୋ। ତସ୍ମିଂ ଅସତି କାସାୱମ୍ପି ଉପସଂହରିତ୍ୱା ପୁରତୋ ଠପେତବ୍ବଂ, ‘‘ଏତ୍ଥ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ପନ ନ ୱତ୍ତବ୍ବା। ଗହିତେ ‘‘ପରିକ୍ଖାରଂ କଡ୍ଢାମୀ’’ତି କଡ୍ଢନ୍ତେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଭାୟତି, ପୁରତୋ ପୁରତୋ ଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ମା ଭାୟୀ’’ତି ସମସ୍ସାସେତବ୍ବା। ସଚେ ଭାୟମାନା ପୁତ୍ତସ୍ସ ସହସା ଖନ୍ଧେ ୱା ଅଭିରୁହତି, ହତ୍ଥେ ୱା ଗଣ୍ହାତି, ନ ‘‘ଅପେହି ମହଲ୍ଲିକେ’’ତି ନିଦ୍ଧୁନିତବ୍ବା, ଥଲଂ ପାପେତବ୍ବା। କଦ୍ଦମେ ଲଗ୍ଗାୟପି କୂପେ ପତିତାୟପି ଏସେୱ ନୟୋ। ତତ୍ରାପି ହି ୟୋତ୍ତଂ ୱା ୱତ୍ଥଂ ୱା ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ଗହିତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବା, ନ ତ୍ୱେୱ ଆମସିତବ୍ବା।

ନ କେୱଲଞ୍ଚ ମାତୁଗାମସ୍ସ ସରୀରମେୱ ଅନାମାସଂ, ନିୱାସନପାରୁପନମ୍ପି ଆଭରଣଭଣ୍ଡମ୍ପି ଅନ୍ତମସୋ ତିଣଣ୍ଡୁପକଂ ୱା ତାଲପଣ୍ଣମୁଦ୍ଦିକଂ ୱା ଉପାଦାୟ ଅନାମାସମେୱ। ତଞ୍ଚ ଖୋ ନିୱାସନପାରୁପନଂ ପିଳନ୍ଧନତ୍ଥାୟ ଠପିତମେୱ। ସଚେ ପନ ନିୱାସନଂ ୱା ପାରୁପନଂ ୱା ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ଚୀୱରତ୍ଥାୟ ପାଦମୂଲେ ଠପେତି, ୱଟ୍ଟତି। ଆଭରଣଭଣ୍ଡେସୁ ପନ ସୀସପସାଧନଦନ୍ତସୂଚିଆଦିକପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ‘‘ଇମଂ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମ, ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଦୀୟମାନଂ ସିପାଟିକାସୂଚିଆଦିଉପକରଣତ୍ଥାୟ ଗହେତବ୍ବଂ। ସୁୱଣ୍ଣରଜତମୁତ୍ତାଦିମୟଂ ପନ ଅନାମାସମେୱ, ଦୀୟମାନମ୍ପି ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ଏତାସଂ ସରୀରୂପଗମେୱ ଅନାମାସଂ, ଇତ୍ଥିସଣ୍ଠାନେନ କତଂ କଟ୍ଠରୂପମ୍ପି ଦନ୍ତରୂପମ୍ପି ଅୟରୂପମ୍ପି ଲୋହରୂପମ୍ପି ତିପୁରୂପମ୍ପି ପୋତ୍ଥକରୂପମ୍ପି ସବ୍ବରତନରୂପମ୍ପି ଅନ୍ତମସୋ ପିଟ୍ଠମୟରୂପମ୍ପି ଅନାମାସମେୱ। ପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ପନ ‘‘ଇଦଂ ତୁମ୍ହାକଂ ହୋତୂ’’ତି ଲଭିତ୍ୱା ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବରତନମୟଂ ଅୱସେସଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଉପକରଣାରହଂ ଉପକରଣେ, ପରିଭୋଗାରହଂ ପରିଭୋଗେ ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୪୧। ୟଥା ଚ ଇତ୍ଥିରୂପକଂ, ଏୱଂ ସତ୍ତୱିଧଂ ଧଞ୍ଞମ୍ପି ଅନାମାସମେୱ। ତସ୍ମା ଖେତ୍ତମଜ୍ଝେନ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ତତ୍ଥଜାତକମ୍ପି ଧଞ୍ଞଫଲଂ ନ ଆମସନ୍ତେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଘରଦ୍ୱାରେ ୱା ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୱା ଧଞ୍ଞଂ ପସାରିତଂ ହୋତି, ପସ୍ସେନ ଚ ମଗ୍ଗୋ ଅତ୍ଥି, ନ ମଦ୍ଦନ୍ତେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଗମନମଗ୍ଗେ ଅସତି ମଗ୍ଗଂ ଅଧିଟ୍ଠାୟ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତରଘରେ ଧଞ୍ଞସ୍ସ ଉପରି ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କେଚି ଆସନସାଲାୟ ଧଞ୍ଞଂ ଆକିରନ୍ତି, ସଚେ ସକ୍କା ହୋତି ହରାପେତୁଂ, ହରାପେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ, ଏକମନ୍ତଂ ଧଞ୍ଞଂ ଅମଦ୍ଦନ୍ତେନ ପୀଠକଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଓକାସୋ ନ ହୋତି, ମନୁସ୍ସା ଧଞ୍ଞମଜ୍ଝେୟେୱ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥଜାତକାନି ମୁଗ୍ଗମାସାଦୀନି ଅପରଣ୍ଣାନିପି ତାଲପନସାଦୀନି ୱା ଫଲାନି କୀଳନ୍ତେନ ନ ଆମସିତବ୍ବାନି। ମନୁସ୍ସେହି ରାସିକତେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଅରଞ୍ଞେ ପନ ରୁକ୍ଖତୋ ପତିତାନି ଫଲାନି ‘‘ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନାନଂ ଦସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୪୨। ମୁତ୍ତା ମଣି ୱେଳୁରିୟୋ ସଙ୍ଖୋ ସିଲା ପୱାଳଂ ରଜତଂ ଜାତରୂପଂ ଲୋହିତଙ୍କୋ ମସାରଗଲ୍ଲନ୍ତି ଇମେସୁ ଦସସୁ ରତନେସୁ ମୁତ୍ତା ଅଧୋତା ଅୱିଦ୍ଧା ୟଥାଜାତାୱ ଆମସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ସେସା ଅନାମାସାତି ୱଦନ୍ତି, ତଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ ‘‘ମୁତ୍ତା ଧୋତାପି ଅଧୋତାପି ଅନାମାସା, ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥାୟ ଚ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, କୁଟ୍ଠରୋଗସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜତ୍ଥାୟ ପନ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ୟୁତ୍ତଂ। ଅନ୍ତମସୋ ଜାତିଫଲିକଂ ଉପାଦାୟ ସବ୍ବୋପି ନୀଲପୀତାଦିୱଣ୍ଣଭେଦୋ ମଣି ଧୋତୱିଦ୍ଧୱଟ୍ଟିତୋ ଅନାମାସୋ, ୟଥାଜାତୋ ପନ ଆକରମୁତ୍ତୋ ପତ୍ତାଦିଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥଂ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ, ତମ୍ପି ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ। ପଚିତ୍ୱା କତୋ କାଚମଣିୟେୱେକୋ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ। ୱେଳୁରିୟେପି ମଣିସଦିସୋୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ।

ସଙ୍ଖୋ ଧମନସଙ୍ଖୋ ଚ ଧୋତୱିଦ୍ଧୋ ଚ ରତନମିସ୍ସୋ ଅନାମାସୋ, ପାନୀୟସଙ୍ଖୋ ଧୋତୋପି ଅଧୋତୋପି ଆମାସୋୱ। ସେସଞ୍ଚ ଅଞ୍ଜନାଦିଭେସଜ୍ଜତ୍ଥାୟପି ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥାୟପି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସିଲା ଧୋତୱିଦ୍ଧା ରତନସଂୟୁତ୍ତା ମୁଗ୍ଗୱଣ୍ଣାୱ ଅନାମାସା, ସେସା ସତ୍ଥକନିଘଂସନାଦିଅତ୍ଥାୟ ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ ରତନସଂୟୁତ୍ତାତି ସୁୱଣ୍ଣେନ ସଦ୍ଧିଂ ୟୋଜେତ୍ୱା ପଚିତ୍ୱା କତାତି ୱଦନ୍ତି। ପୱାଳଂ ଧୋତୱିଦ୍ଧଂ ଅନାମାସଂ, ସେସଂ ଆମାସଞ୍ଚ ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥଞ୍ଚ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱଦନ୍ତି, ତଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ । ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ ‘‘ଧୋତମ୍ପି ଅଧୋତମ୍ପି ସବ୍ବଂ ଅନାମାସଞ୍ଚ ନ ଚ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ୟୁତ୍ତଂ।

ରଜତଞ୍ଚ ଜାତରୂପଞ୍ଚ କତଭଣ୍ଡମ୍ପି ଅକତଭଣ୍ଡମ୍ପି ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ବୀଜତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନାମାସଞ୍ଚ ଅସମ୍ପଟିଚ୍ଛନୀଯଞ୍ଚ। ଉତ୍ତରରାଜପୁତ୍ତୋ କିର ସୁୱଣ୍ଣଚେତିଯଂ କାରାପେତ୍ୱା ମହାପଦୁମତ୍ଥେରସ୍ସ ପେସେସି। ଥେରୋ ‘‘ନ କପ୍ପତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିପି। ଚେତିଯଘରେ ସୁୱଣ୍ଣପଦୁମସୁୱଣ୍ଣବୁବ୍ବୁଳକାଦୀନି ହୋନ୍ତି, ଏତାନିପି ଅନାମାସାନି। ଚେତିଯଘରଗୋପକା ପନ ରୂପିଯଛଡ୍ଡକଟ୍ଠାନେ ଠିତା , ତସ୍ମା ତେସଂ କେଳାପଯିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ତମ୍ପି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ସୁୱଣ୍ଣଚେତିଯେ କଚୱରମେୱ ହରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଏତ୍ତକମେୱ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ଆରକୂଟଲୋହମ୍ପି ଜାତରୂପଗତିକମେୱ ଅନାମାସନ୍ତି ସବ୍ବଟ୍ଠକଥାସୁ ୱୁତ୍ତଂ। ସେନାସନପରିଭୋଗେ ପନ ସବ୍ବୋପି କପ୍ପିଯୋ, ତସ୍ମା ଜାତରୂପରଜତମଯା ସବ୍ବେପି ସେନାସନପରିକ୍ଖାରା ଆମାସା, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଧମ୍ମୱିନଯୱଣ୍ଣନଟ୍ଠାନେ ରତନମଣ୍ଡପେ କରୋନ୍ତି ଫଲିକତ୍ଥମ୍ଭେ ରତନଦାମପଟିମଣ୍ଡିତେ, ତତ୍ଥ ସବ୍ବୂପକରଣାନି ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଟିଜଗ୍ଗିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଲୋହିତଙ୍କମସାରଗଲ୍ଲା ଧୋତୱିଦ୍ଧା ଅନାମାସା, ଇତରେ ଆମାସା, ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥାଯ ଚ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ଧୋତାପି ଅଧୋତାପି ସବ୍ବସୋ ଅନାମାସା, ନ ଚ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ।

୪୩। ସବ୍ବଂ ଆୱୁଧଭଣ୍ଡଂ ଅନାମାସଂ, ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥାଯ ଦୀଯମାନମ୍ପି ନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ସତ୍ଥୱଣିଜ୍ଜା ନାମ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସୁଦ୍ଧଧନୁଦଣ୍ଡୋପି ଧନୁଜିଯାପି ପତୋଦୋପି ତୋମରୋପି ଅଙ୍କୁସୋପି ଅନ୍ତମସୋ ୱାସିଫରସୁଆଦୀନିପି ଆୱୁଧସଙ୍ଖେପେନ କତାନି ଅନାମାସାନି। ସଚେ କେନଚି ୱିହାରେ ସତ୍ତି ୱା ତୋମରୋ ୱା ଠପିତୋ ହୋତି, ୱିହାରଂ ଜଗ୍ଗନ୍ତେନ ‘‘ହରନ୍ତୂ’’ତି ସାମିକାନଂ ପେସେତବ୍ବଂ। ସଚେ ନ ହରନ୍ତି, ତଂ ଅଚାଲେନ୍ତେନ ୱିହାରୋ ପଟିଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ଯୁଦ୍ଧଭୂମିଯଂ ପନ ପତିତଂ ଅସିଂ ୱା ସତ୍ତିଂ ୱା ତୋମରଂ ୱା ଦିସ୍ୱା ପାସାଣେନ ୱା କେନଚି ୱା ଅସିଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ସତ୍ଥକତ୍ଥାଯ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଇତରାନିପି ୱିଯୋଜେତ୍ୱା କିଞ୍ଚି ସତ୍ଥକତ୍ଥାଯ, କିଞ୍ଚି କତ୍ତରଦଣ୍ଡାଦିଅତ୍ଥାଯ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଇଦଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଦୀଯମାନଂ ପନ ୱିନାସେତ୍ୱା ‘‘କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି ସବ୍ବମ୍ପି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ମଚ୍ଛଜାଲପକ୍ଖିଜାଲାଦୀନିପି ଫଲକଜାଲିକାଦୀନିପି ସରପରିତ୍ତାଣାନିପି ସବ୍ବାନି ଅନାମାସାନି, ପରିଭୋଗତ୍ଥାଯ ଲବ୍ଭମାନେସୁ ପନ ଜାଲଂ ତାୱ ‘‘ଆସନସ୍ସ ୱା ଚେତିଯସ୍ସ ୱା ଉପରି ବନ୍ଧିସ୍ସାମି, ଛତ୍ତଂ ୱା ୱେଠେସ୍ସାମୀ’’ତି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସରପରିତ୍ତାଣଂ ସବ୍ବମ୍ପି ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥାଯ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପରୂପରୋଧନିୱାରଣଞ୍ହି ଏତଂ, ନ ଉପରୋଧକରନ୍ତି। ଫଲକଂ ‘‘ଦନ୍ତକଟ୍ଠଭାଜନଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଚମ୍ମୱିନଦ୍ଧାନି ୱୀଣାଭେରିଆଦୀନି ଅନାମାସାନି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଭେରିସଙ୍ଘାଟୋପି ୱୀଣାସଙ୍ଘାଟୋପି ତୁଚ୍ଛପୋକ୍ଖରମ୍ପି ମୁଖୱଟ୍ଟିଯଂ ଆରୋପିତଚମ୍ମମ୍ପି ୱୀଣାଦଣ୍ଡକୋପି ସବ୍ବଂ ଅନାମାସ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଓନହିତୁଂ ୱା ଓନହାପେତୁଂ ୱା ୱାଦେତୁଂ ୱା ୱାଦାପେତୁଂ ୱା ନ ଲବ୍ଭତିଯେୱ। ଚେତିଯଙ୍ଗଣେ ପୂଜଂ କତ୍ୱା ମନୁସ୍ସେହି ଛଡ୍ଡିତଂ ଦିସ୍ୱାପି ଅଚାଲେତ୍ୱାୱ ଅନ୍ତରନ୍ତରେ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, କଚୱରଛଡ୍ଡନକାଲେ ପନ କଚୱରନିଯାମେନେୱ ହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଭଣ୍ଡମୂଲତ୍ଥାଯ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପରିଭୋଗତ୍ଥାଯ ଲବ୍ଭମାନେସୁ ପନ ୱୀଣାଦୋଣିକଞ୍ଚ ଭେରିପୋକ୍ଖରଞ୍ଚ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଭାଜନଂ କରିସ୍ସାମ, ଚମ୍ମଂ ସତ୍ଥକକୋସକନ୍ତି ଏୱଂ ତସ୍ସ ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରସ୍ସ ଉପକରଣତ୍ଥାଯ ଗହେତ୍ୱା ତଥା ତଥା କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଠିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଅନାମାସୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୮। ଅଧିଟ୍ଠାନଵିକପ୍ପନଵିନିଚ୍ଛଯକଥା

୪୪।ଅଧିଟ୍ଠାନଵିକପ୍ପନେସୁ ପନ – ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ତିଚୀଵରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ଵିକପ୍ପେତୁଂ, ଵସ୍ସିକସାଟିକଂ ଵସ୍ସାନଂ ଚାତୁମାସଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ତତୋ ପରଂ ଵିକପ୍ପେତୁଂ, ନିସୀଦନଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ଵିକପ୍ପେତୁଂ, ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ଵିକପ୍ପେତୁଂ, କଣ୍ଡୁପଟିଚ୍ଛାଦିଂ ଯାଵ ଆବାଧା ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ତତୋ ପରଂ ଵିକପ୍ପେତୁଂ, ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ଵିକପ୍ପେତୁଂ, ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ଵିକପ୍ପେତୁ’’ନ୍ତି (ମହାଵ। ୩୫୮) ଵଚନତୋ ତିଚୀଵରାଦିନିଯାମେନେଵ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁକାମେନ ‘‘ଇମଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତିଆଦିନା ନାମଂ ଵତ୍ଵା ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଵିକପ୍ପେନ୍ତେନ ପନ ନାମଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ଵାଵ ‘‘ଇମଂ ଚୀଵରଂ ତୁଯ୍ହଂ ଵିକପ୍ପେମୀ’’ତି ଵତ୍ଵା ଵିକପ୍ପେତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୪୬୯) ତିଚୀଵରଂ ଅଧିଟ୍ଠହନ୍ତେନ ରଜିତ୍ଵା କପ୍ପବିନ୍ଦୁଂ ଦତ୍ଵା ପମାଣଯୁତ୍ତମେଵ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଅସ୍ସ ପମାଣଂ ଉକ୍କଟ୍ଠପରିଚ୍ଛେଦେନ ସୁଗତଚୀଵରତୋ ଊନକଂ ଵଟ୍ଟତି, ଲାମକପରିଚ୍ଛେଦେନ ସଙ୍ଘାଟିଯା ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗସ୍ସ ଚ ଦୀଘତୋ ମୁଟ୍ଠିପଞ୍ଚକଂ, ତିରିଯଂ ମୁଟ୍ଠିତ୍ତିକଂ ପମାଣଂ ଵଟ୍ଟତି। ଅନ୍ତରଵାସକୋ ଦୀଘସୋ ମୁଟ୍ଠିପଞ୍ଚକୋ, ତିରିଯଂ ଦ୍ଵିହତ୍ଥୋପି ଵଟ୍ଟତି। ପାରୁପନେନପି ହି ସକ୍କା ନାଭିଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତୁନ୍ତି। ଵୁତ୍ତପ୍ପମାଣତୋ ପନ ଅତିରେକଞ୍ଚ ଊନକଞ୍ଚ ‘‘ପରିକ୍ଖାରଚୋଳକ’’ନ୍ତି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ।

ତତ୍ଥ ଯସ୍ମା ‘‘ଦ୍ଵେ ଚୀଵରସ୍ସ ଅଧିଟ୍ଠାନା କାଯେନ ଵା ଅଧିଟ୍ଠେତି, ଵାଚାଯ ଵା ଅଧିଟ୍ଠେତୀ’’ତି (ପରି। ୩୨୨) ଵୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ପୁରାଣସଙ୍ଘାଟିଂ ‘‘ଇମଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାମୀ’’ତି ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ଵା ନଵଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ହତ୍ଥେନ ଗହେତ୍ଵା ‘‘ଇମଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତେନ ଆଭୋଗଂ କତ୍ଵା କାଯଵିକାରଂ କରୋନ୍ତେନ କାଯେନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା। ଇଦଂ କାଯେନ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ, ତଂ ଯେନ କେନଚି ସରୀରାଵଯଵେନ ଅଫୁସନ୍ତସ୍ସ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଵାଚାଯ ଅଧିଟ୍ଠାନେ ପନ ଵଚୀଭେଦଂ କତ୍ଵା ଵାଚାଯ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା। ତତ୍ର ଦୁଵିଧଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ – ସଚେ ହତ୍ଥପାସେ ହୋତି, ‘‘ଇମଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ଵାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା। ଅଥ ଅନ୍ତୋଗବ୍ଭେ ଵା ଉପରିପାସାଦେ ଵା ସାମନ୍ତଵିହାରେ ଵା ହୋତି, ଠପିତଟ୍ଠାନଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ଵା ‘‘ଏତଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ଵାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା। ଏସ ନଯୋ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେ ଅନ୍ତରଵାସକେ ଚ। ନାମମତ୍ତମେଵ ହି ଵିସେସୋ, ତସ୍ମା ସବ୍ବାନି ସଙ୍ଘାଟିଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ ଅନ୍ତରଵାସକନ୍ତି ଏଵଂ ଅତ୍ତନୋ ନାମେନେଵ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବାନି। ସଚେ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ଵା ଠପିତଵତ୍ଥେହି ସଙ୍ଘାଟିଆଦୀନି କରୋତି, ନିଟ୍ଠିତେ ରଜନେ ଚ କପ୍ପେ ଚ ‘‘ଇମଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାମୀ’’ତି ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ଵା ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବାନି। ଅଧିଟ୍ଠିତେନ ପନ ସଦ୍ଧିଂ ମହନ୍ତତରମେଵ ଦୁତିଯପଟ୍ଟଂ ଵା ଖଣ୍ଡଂ ଵା ସିବ୍ବନ୍ତେନ ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ସମେ ଵା ଖୁଦ୍ଦକେ ଵା ଅଧିଟ୍ଠାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି।

ତିଚୀଵରଂ ପନ ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ନ ଵଟ୍ଟତୀତି? ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ କିରାହ ‘‘ତିଚୀଵରଂ ତିଚୀଵରମେଵ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ, ସଚେ ପରିକ୍ଖାରଚୋଳାଧିଟ୍ଠାନଂ ଲଭେଯ୍ୟ, ଉଦୋସିତସିକ୍ଖାପଦେ ପରିହାରୋ ନିରତ୍ଥକୋ ଭଵେଯ୍ୟା’’ତି। ଏଵଂ ଵୁତ୍ତେ କିର ଅଵସେସା ଭିକ୍ଖୂ ଆହଂସୁ ‘‘ପରିକ୍ଖାରଚୋଳମ୍ପି ଭଗଵତାଵ ‘ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବ’ନ୍ତି ଵୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯମ୍ପି ଵୁତ୍ତଂ ‘‘ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଂ ନାମ ପାଟେକ୍କଂ ନିଧାନମୁଖମେତଂ। ତିଚୀଵରଂ ‘ପରିକ୍ଖାରଚୋଳ’ନ୍ତି ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ଉଦୋସିତସିକ୍ଖାପଦେ (ପାରା। ୪୬୧ ଆଦଯୋ) ପନ ତିଚୀଵରଂ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ଵା ପରିହରନ୍ତସ୍ସ ପରିହାରୋ ଵୁତ୍ତୋ’’ତି। ଉଭତୋଵିଭଙ୍ଗଭାଣକୋ ପୁଣ୍ଣଵାଲିକଵାସୀ ମହାତିସ୍ସତ୍ଥେରୋପି କିରାହ ‘‘ମଯଂ ପୁବ୍ବେ ମହାଥେରାନଂ ଅସ୍ସୁମ୍ହ ‘ଅରଞ୍ଞଵାସିନୋ ଭିକ୍ଖୂ ରୁକ୍ଖସୁସିରାଦୀସୁ ଚୀଵରଂ ଠପେତ୍ଵା ପଧାନଂ ପଦହନତ୍ଥାଯ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସାମନ୍ତଵିହାରେ ଧମ୍ମସ୍ସଵନତ୍ଥାଯ ଗତାନଞ୍ଚ ତେସଂ ସୂରିଯେ ଉଟ୍ଠିତେ ସାମଣେରା ଵା ଦହରଭିକ୍ଖୂ ଵା ପତ୍ତଚୀଵରଂ ଗହେତ୍ଵା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତସ୍ମା ସୁଖପରିଭୋଗତ୍ଥଂ ତିଚୀଵରଂ ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀ’’’ତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯମ୍ପି ଵୁତ୍ତଂ ‘‘ପୁବ୍ବେ ଆରଞ୍ଞିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅବଦ୍ଧସୀମାଯ ଦୁପ୍ପରିହାରନ୍ତି ତିଚୀଵରଂ ପରିକ୍ଖାରଚୋଳମେଵ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିଂସୂ’’ତି।

୪୫।ଵସ୍ସିକସାଟିକା ଅନତିରିତ୍ତପ୍ପମାଣା ନାମଂ ଗହେତ୍ଵା ଵୁତ୍ତନଯେନେଵ ଚତ୍ତାରୋ ଵସ୍ସିକେ ମାସେ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା, ତତୋ ପରଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ଵା ଵିକପ୍ପେତବ୍ବା। ଵଣ୍ଣଭେଦମତ୍ତରତ୍ତାପି ଚେସା ଵଟ୍ଟତି, ଦ୍ଵେ ପନ ନ ଵଟ୍ଟନ୍ତି। ନିସୀଦନଂ ଵୁତ୍ତନଯେନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବମେଵ, ତଞ୍ଚ ଖୋ ପମାଣଯୁତ୍ତଂ ଏକମେଵ, ଦ୍ଵେ ନ ଵଟ୍ଟନ୍ତି। ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣମ୍ପି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବମେଵ, ତଂ ପନ ମହନ୍ତମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି, ଏକମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି, ବହୂନିପି ଵଟ୍ଟନ୍ତି, ନୀଲମ୍ପି ପୀତକମ୍ପି ସଦସମ୍ପି ପୁପ୍ଫଦସମ୍ପୀତି ସବ୍ବପ୍ପକାରଂ ଵଟ୍ଟତି। କଣ୍ଡୁପଟିଚ୍ଛାଦି ଯାଵ ଆବାଧୋ ଅତ୍ଥି, ତାଵ ପମାଣିକା ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା। ଆବାଧେ ଵୂପସନ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ଵା ଵିକପ୍ପେତବ୍ବା, ଏକାଵ ଵଟ୍ଟତି। ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଂ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବମେଵ, ଯାଵ ଏକଂ ଧୋଵୀଯତି, ତାଵ ଅଞ୍ଞଂ ପରିଭୋଗତ୍ଥାଯ ଇଚ୍ଛିତବ୍ବନ୍ତି ଦ୍ଵେପି ଵଟ୍ଟନ୍ତି। ଅପରେ ପନ ଥେରା ‘‘ନିଧାନମୁଖମେତଂ, ବହୂନିପି ଵଟ୍ଟନ୍ତୀ’’ତି ଵଦନ୍ତି। ପରିକ୍ଖାରଚୋଳେ ଗଣନା ନତ୍ଥି, ଯତ୍ତକଂ ଇଚ୍ଛତି, ତତ୍ତକଂ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବମେଵ। ଥଵିକାପି ପରିସ୍ସାଵନମ୍ପି ଵିକପ୍ପନୂପଗପଚ୍ଛିମଚୀଵରପ୍ପମାଣଂ ‘‘ପରିକ୍ଖାରଚୋଳ’’ନ୍ତି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବମେଵ। ତସ୍ସ ପମାଣଂ ଦୀଘତୋ

ଦ୍ୱେ ୱିଦତ୍ଥିଯୋ ତିରିଯଂ ୱିଦତ୍ଥି, ତଂ ପନ ଦୀଘତୋ ୱଡ୍ଢକୀହତ୍ଥପ୍ପମାଣଂ, ୱିତ୍ଥାରତୋ ତତୋ ଉପଡ୍ଢପ୍ପମାଣଂ ହୋତି। ତତ୍ରାଯଂ ପାଳି ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଯାମେନ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲଂ ସୁଗତଙ୍ଗୁଲେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲୱିତ୍ଥତଂ ପଚ୍ଛିମଂ ଚୀୱରଂ ୱିକପ୍ପେତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୫୮)। ବହୂନିପି ଏକତୋ କତ୍ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନି ପରିକ୍ଖାରଚୋଳିଆନି ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ଅଧିଟ୍ଠାତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଭେସଜ୍ଜନୱକମ୍ମମାତାପିତୁଆଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ଠପେନ୍ତେନ ଅନଧିଟ୍ଠିତେପି ନତ୍ଥି ଆପତ୍ତି। ମଞ୍ଚଭିସି ପୀଠଭିସି ବିମ୍ବୋହନଂ ପାୱାରୋ କୋଜୱୋତି ଏତେସୁ ପନ ସେନାସନପରିକ୍ଖାରତ୍ଥାଯ ଦିନ୍ନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣେ ଚ ଅଧିଟ୍ଠାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥିଯେୱ।

ସଚେ ପନ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୬୩୬-୩୮) ଞାତକପୱାରିତଟ୍ଠାନତୋ ସୁତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ଞାତକପୱାରିତେନେୱ ତନ୍ତୱାଯେନ ଅଞ୍ଞେନ ୱା ମୂଲଂ ଦତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ୱାଯାପେତି, ୱାଯାପନପଚ୍ଚଯା ଅନାପତ୍ତି। ଦସାହାତିକ୍କମନପଚ୍ଚଯା ପନ ଆପତ୍ତିଂ ରକ୍ଖନ୍ତେନ ୱିକପ୍ପନୁପଗପ୍ପମାଣମତ୍ତେ ୱୀତେ ତନ୍ତେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଦସାହାତିକ୍କମେନ ନିଟ୍ଠାପିଯମାନଞ୍ହି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ଭୱେଯ୍ୟାତି। ଞାତକାଦୀହି ତନ୍ତଂ ଆରୋପାପେତ୍ୱା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ଇଦଂ ଚୀୱରଂ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାଥା’’ତି ନିଯ୍ୟାତିତେପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ସଚେ ତନ୍ତୱାଯୋ ଏୱଂ ପଯୋଜିତୋ ୱା ସଯଂ ଦାତୁକାମୋ ୱା ହୁତ୍ୱା ‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ଚୀୱରଂ ଅସୁକଦିୱସେ ନାମ ୱାଯିତ୍ୱା ଠପେସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଭିକ୍ଖୁ ଚ ତେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମେତି, ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେ ପନ ତନ୍ତୱାଯୋ ‘‘ଅହଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଚୀୱରଂ ୱାଯିତ୍ୱା ସାସନଂ ପେସେସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ତଥେୱ କରୋତି, ତେନ ପେସିତଭିକ୍ଖୁ ପନ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନ ଆରୋଚେତି, ଅଞ୍ଞୋ ଦିସ୍ୱା ୱା ସୁତ୍ୱା ୱା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ଚୀୱରଂ ନିଟ୍ଠିତ’’ନ୍ତି ଆରୋଚେତି, ଏତସ୍ସ ଆରୋଚନଂ ନ ପମାଣଂ। ଯଦା ପନ ତେନ ପେସିତୋଯେୱ ଆରୋଚେତି, ତସ୍ସ ୱଚନଂ ସୁତଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମଯତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ।

ସଚେ ତନ୍ତୱାଯୋ ‘‘ଅହଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଚୀୱରଂ ୱାଯିତ୍ୱା କସ୍ସଚି ହତ୍ଥେ ପହିଣିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ତଥେୱ କରୋତି, ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଗତଭିକ୍ଖୁ ପନ ଅତ୍ତନୋ ପରିୱେଣେ ଠପେତ୍ୱା ତସ୍ସ ନ ଆରୋଚେତି, ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଭଣତି ‘‘ଅପି, ଭନ୍ତେ, ଅଧୁନା ଆଭତଂ ଚୀୱରଂ ସୁନ୍ଦର’’ନ୍ତି। କୁହିଂ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରନ୍ତି। ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ହତ୍ଥେ ପେସିତନ୍ତି। ଏତସ୍ସପି ୱଚନଂ ନ ପମାଣଂ। ଯଦା ପନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରଂ ଦେତି, ଲଦ୍ଧଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମଯତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେ ପନ ୱାଯାପନମୂଲଂ ଅଦିନ୍ନଂ ହୋତି, ଯାୱ କାକଣିକମତ୍ତମ୍ପି ଅୱସିଟ୍ଠଂ, ତାୱ ରକ୍ଖତି।

୪୬। ଅଧିଟ୍ଠିତଚୀୱରଂ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୪୬୯) ପନ ପରିଭୁଞ୍ଜତୋ କଥଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ୱିଜହତୀତି ? ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାନେନ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗହଣେନ ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହେନ ହୀନାଯାୱତ୍ତନେନ ସିକ୍ଖାପଚ୍ଚକ୍ଖାନେନ କାଲକିରିଯାଯ ଲିଙ୍ଗପରିୱତ୍ତନେନ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରଣେନ ଛିଦ୍ଦଭାୱେନାତି ଇମେହି ନୱହି କାରଣେହି ୱିଜହତି। ତତ୍ଥ ପୁରିମେହି ଅଟ୍ଠହି ସବ୍ବଚୀୱରାନି ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ୱିଜହନ୍ତି, ଛିଦ୍ଦଭାୱେନ ପନ ତିଚୀୱରସ୍ସେୱ ସବ୍ବଟ୍ଠକଥାସୁ ଅଧିଟ୍ଠାନୱିଜହନଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତଞ୍ଚ ନଖପିଟ୍ଠିପ୍ପମାଣେନ ଛିଦ୍ଦେନ। ତତ୍ଥ ନଖପିଟ୍ଠିପ୍ପମାଣଂ କନିଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲିନଖୱସେନ ୱେଦିତବ୍ବଂ, ଛିଦ୍ଦଞ୍ଚ ୱିନିୱିଦ୍ଧଛିଦ୍ଦମେୱ। ଛିଦ୍ଦସ୍ସ ହି ଅବ୍ଭନ୍ତରେ ଏକତନ୍ତୁ ଚେପି ଅଚ୍ଛିନ୍ନୋ ହୋତି, ରକ୍ଖତି। ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘାଟିଯା ଚ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗସ୍ସ ଚ ଦୀଘନ୍ତତୋ ୱିଦତ୍ଥିପ୍ପମାଣସ୍ସ, ତିରିଯନ୍ତତୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପ୍ପମାଣସ୍ସ ପଦେସସ୍ସ ଓରତୋ ଛିଦ୍ଦଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ଭିନ୍ଦତି, ଅନ୍ତରୱାସକସ୍ସ ପନ ଦୀଘନ୍ତତୋ ୱିଦତ୍ଥିପ୍ପମାଣସ୍ସେୱ, ତିରିଯନ୍ତତୋ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲପ୍ପମାଣସ୍ସ ପଦେସସ୍ସ ଓରତୋ ଛିଦ୍ଦଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ଭିନ୍ଦତି, ପରତୋ ନ ଭିନ୍ଦତି, ତସ୍ମା ଜାତେ ଛିଦ୍ଦେ ତିଚୀୱରଂ ଅତିରେକଚୀୱରଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି, ସୂଚିକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ଦୁବ୍ବଲଟ୍ଠାନେ ପଠମଂ ଅଗ୍ଗଳଂ ଦତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଦୁବ୍ବଲଟ୍ଠାନଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅପନେତି, ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ନ ଭିଜ୍ଜତି। ମଣ୍ଡଲପରିୱତ୍ତନେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଦୁପଟ୍ଟସ୍ସ ଏକସ୍ମିଂ ପଟଲେ ଛିଦ୍ଦେ ୱା ଜାତେ ଗଳିତେ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ନ ଭିଜ୍ଜତି, ଖୁଦ୍ଦକଂ ଚୀୱରଂ ମହନ୍ତଂ କରୋତି, ମହନ୍ତଂ ୱା ଖୁଦ୍ଦକଂ କରୋତି, ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ନ ଭିଜ୍ଜତି। ଉଭୋ କୋଟିଯୋ ମଜ୍ଝେ କରୋନ୍ତୋ ସଚେ ପଠମଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଘଟେତି, ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ଭିଜ୍ଜତି। ଅଥ ଘଟେତ୍ୱା ଛିନ୍ଦତି, ନ ଭିଜ୍ଜତି। ରଜକେହି ଧୋୱାପେତ୍ୱା ସେତଂ କାରାପେନ୍ତସ୍ସପି ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ଅଧିଟ୍ଠାନମେୱାତି। ଅଯଂ ତାୱ ଅଧିଟ୍ଠାନେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

୪୭।ୱିକପ୍ପନେ ପନ ଦ୍ୱେ ୱିକପ୍ପନା ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ଚ। କଥଂ ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ହୋତି? ଚୀୱରାନଂ ଏକବହୁଭାୱଂ ସନ୍ନିହିତାସନ୍ନିହିତଭାୱଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ‘‘ଇମଂ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି ୱା ‘‘ଏତଂ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଏତାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯମେକା ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା। ଏତ୍ତାୱତା ନିଧେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ପନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ମଯ୍ହଂ ସନ୍ତକଂ, ମଯ୍ହଂ ସନ୍ତକାନି ପରିଭୁଞ୍ଜ ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହି ୱା ଯଥାପଚ୍ଚଯଂ ୱା କରୋହୀ’’ତି ଏୱଂ ପନ ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧାରୋ ନାମ ହୋତି, ତତୋ ପଭୁତି ପରିଭୋଗାଦଯୋପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

ଅପରୋ ନଯୋ – ତଥେୱ ଚୀୱରାନଂ ଏକବହୁଭାୱଂ ସନ୍ନିହିତାସନ୍ନିହିତଭାୱଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକେ ‘‘ଇମଂ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି ୱା ‘‘ଏତଂ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଏତାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ପଞ୍ଚସୁ ସହଧମ୍ମିକେସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଅତ୍ତନା ଅଭିରୁଚିତସ୍ସ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି

ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ତିସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱା ‘‘ତିସ୍ସାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା, ତିସ୍ସାଯ ସିକ୍ଖମାନାଯ, ତିସ୍ସସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ, ତିସ୍ସାଯ ସାମଣେରିଯା ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ଅପରାପି ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା। ଏତ୍ତାୱତା ନିଧେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଭୋଗାଦୀସୁ ପନ ଏକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ‘‘ତିସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତକଂ…ପେ… ତିସ୍ସାଯ ସାମଣେରିଯା ସନ୍ତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜ ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହି ୱା ଯଥାପଚ୍ଚଯଂ ୱା କରୋହୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧାରୋ ନାମ ହୋତି, ତତୋ ପଭୁତି ପରିଭୋଗାଦଯୋପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

କଥଂ ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ହୋତି? ଚୀୱରାନଂ ତଥେୱ ଏକବହୁଭାୱଂ ସନ୍ନିହିତାସନ୍ନିହିତଭାୱଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ‘‘ଇମଂ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି ୱା ‘‘ଏତଂ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଏତାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ୱିକପ୍ପନତ୍ଥାଯ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘କୋ ତେ ମିତ୍ତୋ ୱା ସନ୍ଦିଟ୍ଠୋ ୱା’’ତି। ତତୋ ଇତରେନ ପୁରିମନଯେନେୱ ‘‘ତିସ୍ସୋ ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ୱା…ପେ… ‘‘ତିସ୍ସା ସାମଣେରୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ପୁନ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ‘‘ଅହଂ ତିସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା…ପେ… ‘‘ତିସ୍ସାଯ ସାମଣେରିଯା ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା। ଏତ୍ତାୱତା ନିଧେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଭୋଗାଦୀସୁ ପନ ଏକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ଦୁତିଯସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନାଯଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜ ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହି ୱା ଯଥାପଚ୍ଚଯଂ ୱା କରୋହୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧାରୋ ନାମ ହୋତି, ତତୋ ପଭୁତି ପରିଭୋଗାଦଯୋପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱିକପ୍ପନାନଂ କିଂ ନାନାକରଣଂ? ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନାଯଂ ସଯଂ ୱିକପ୍ପେତ୍ୱା ପରେନ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାପେତି, ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନାଯଂ ପରେନେୱ ୱିକପ୍ପାପେତ୍ୱା ପରେନେୱ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାପେତି, ଇଦମେତ୍ଥ ନାନାକରଣଂ। ସଚେ ପନ ଯସ୍ସ ୱିକପ୍ପେତି, ସୋ ପଞ୍ଞତ୍ତିକୋୱିଦୋ ନ ହୋତି, ନ ଜାନାତି ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତୁଂ, ତଂ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ବ୍ଯତ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁନ ୱିକପ୍ପେତ୍ୱା ପରେନ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାପେତବ୍ବଂ। ୱିକପ୍ପିତୱିକପ୍ପନା ନାମେସା ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ତାୱ ଚୀୱରେ ଅଧିଟ୍ଠାନୱିକପ୍ପନାନଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

୪୮. ପତ୍ତେ ପନ ଅଯଂ ନଯୋ – ପତ୍ତଂ ଅଧିଟ୍ଠହନ୍ତେନ ଉକ୍କଟ୍ଠମଜ୍ଝିମୋମକାନଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ପମାଣଯୁତ୍ତୋୱ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ତସ୍ସ ପମାଣଂ ‘‘ଅଡ୍ଢାଳ୍ହକୋଦନଂ ଗଣ୍ହାତୀ’’ତିଆଦିନା (ପାରା. ୬୦୨) ନଯେନ ପାଳିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାରା. ଅଟ୍ଠ. ୨.୬୦୨ ଆଦଯୋ) – ଅନୁପହତପୁରାଣସାଲିତଣ୍ଡୁଲାନଂ ସୁକୋଟ୍ଟିତପରିସୁଦ୍ଧାନଂ ଦ୍ୱେ ମଗଧନାଳିଯୋ ଗହେତ୍ୱା ତେହି ତଣ୍ଡୁଲେହି ଅନୁତ୍ତଣ୍ଡୁଲମକିଲିନ୍ନମପିଣ୍ଡିତଂ ସୁୱିସଦଂ କୁନ୍ଦମକୁଳରାସିସଦିସଂ ଅୱସ୍ସାୱିତୋଦନଂ ପଚିତ୍ୱା ନିରୱସେସଂ ପତ୍ତେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତସ୍ସ ଓଦନସ୍ସ ଚତୁତ୍ଥଭାଗପ୍ପମାଣୋ ନାତିଘନୋ ନାତିତନୁକୋ ହତ୍ଥହାରିଯୋ ସବ୍ବସମ୍ଭାରସଙ୍ଖତୋ ମୁଗ୍ଗସୂପୋ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ତତୋ ଆଲୋପସ୍ସ ଆଲୋପସ୍ସ ଅନୁରୂପଂ ଯାୱଚରିମାଲୋପପ୍ପହୋନକଂ ମଚ୍ଛମଂସାଦିବ୍ଯଞ୍ଜନଂ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ସପ୍ପିତେଲତକ୍କରସକଞ୍ଜିକାଦୀନି ପନ ଗଣନୂପଗାନି ନ ହୋନ୍ତି। ତାନି ହି ଓଦନଗତିକାନି ହୋନ୍ତି, ନେୱ ହାପେତୁଂ, ନ ୱଡ୍ଢେତୁଂ ସକ୍କୋନ୍ତି। ଏୱମେତଂ ସବ୍ବମ୍ପି ପକ୍ଖିତ୍ତଂ ସଚେ ପତ୍ତସ୍ସ ମୁଖୱଟ୍ଟିଯା ହେଟ୍ଠିମରାଜିସମଂ ତିଟ୍ଠତି, ସୁତ୍ତେନ ୱା ହୀରେନ ୱା ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ସୁତ୍ତସ୍ସ ୱା ହୀରସ୍ସ ୱା ହେଟ୍ଠିମନ୍ତଂ ଫୁସତି, ଅଯଂ ଉକ୍କଟ୍ଠୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ତଂ ରାଜିଂ ଅତିକ୍କମ୍ମ ଥୂପୀକତଂ ତିଟ୍ଠତି, ଅଯଂ ଉକ୍କଟ୍ଠୋମକୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ତଂ ରାଜିଂ ନ ସମ୍ପାପୁଣାତି ଅନ୍ତୋଗଧମେୱ ହୋତି, ଅଯଂ ଉକ୍କଟ୍ଠୁକ୍କଟ୍ଠୋ ନାମ ପତ୍ତୋ।

ଉକ୍କଟ୍ଠତୋ ଉପଡ୍ଢପ୍ପମାଣୋ ମଜ୍ଝିମୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ମଜ୍ଝିମତୋ ଉପଡ୍ଢପ୍ପମାଣୋ ଓମକୋ। ତସ୍ମା ସଚେ ମଗଧନାଳିଯା ନାଳିକୋଦନାଦିସବ୍ବମ୍ପି ପକ୍ଖିତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ହେଟ୍ଠିମରାଜିସମଂ ତିଟ୍ଠତି, ଅଯଂ ମଜ୍ଝିମୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ତଂ ରାଜିଂ ଅତିକ୍କମ୍ମ ଥୂପୀକତଂ ତିଟ୍ଠତି, ଅଯଂ ମଜ୍ଝିମୋମକୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ତଂ ରାଜିଂ ନ ସମ୍ପାପୁଣାତି ଅନ୍ତୋଗଧମେୱ ହୋତି, ଅଯଂ ମଜ୍ଝିମୁକ୍କଟ୍ଠୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ମଗଧନାଳିଯା ଉପଡ୍ଢନାଳିକୋଦନାଦିସବ୍ବମ୍ପି ପକ୍ଖିତ୍ତଂ ହେଟ୍ଠିମରାଜିସମଂ ତିଟ୍ଠତି, ଅଯଂ ଓମକୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ତଂ ରାଜିଂ ଅତିକ୍କମ୍ମ ଥୂପୀକତଂ ତିଟ୍ଠତି, ଅଯଂ ଓମକୋମକୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ସଚେ ତଂ ରାଜିଂ ନ ସମ୍ପାପୁଣାତି ଅନ୍ତୋଗଧମେୱ ହୋତି, ଅଯଂ ଓମକୁକ୍କଟ୍ଠୋ ନାମ ପତ୍ତୋ। ଏୱମେତେ ନୱ ପତ୍ତା। ତେସୁ ଦ୍ୱେ ଅପତ୍ତା ଉକ୍କଟ୍ଠୁକ୍କଟ୍ଠୋ ଚ ଓମକୋମକୋ ଚାତି। ତସ୍ମା ଏତେ ଭାଜନପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବା, ନ ଅଧିଟ୍ଠାନୂପଗା ନ ୱିକପ୍ପନୂପଗା। ଇତରେ ପନ ସତ୍ତ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ୱା ୱିକପ୍ପେତ୍ୱା ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବା।

ପମାଣଯୁତ୍ତାନମ୍ପି ଏତେସଂ ଅଧିଟ୍ଠାନୱିକପ୍ପନୂପଗତ୍ତଂ ଏୱଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ – ଅଯୋପତ୍ତୋ ପଞ୍ଚହି ପାକେହି, ମତ୍ତିକାପତ୍ତୋ ଦ୍ୱୀହି ପାକେହି ପକ୍କୋ ଅଧିଟ୍ଠାନୂପଗୋ। ଉଭୋପି ଯଂ ମୂଲଂ ଦାତବ୍ବଂ, ତସ୍ମିଂ ଦିନ୍ନେଯେୱ। ସଚେ ଏକୋପି ପାକୋ ଊନୋ ହୋତି, କାକଣିକମତ୍ତମ୍ପି ୱା ମୂଲଂ ଅଦିନ୍ନଂ, ନ ଅଧିଟ୍ଠାନୂପଗୋ। ସଚେ ପତ୍ତସାମିକୋ ୱଦତି ‘‘ଯଦା ତୁମ୍ହାକଂ ମୂଲଂ ଭୱିସ୍ସତି, ତଦା ଦସ୍ସଥ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି, ନେୱ ଅଧିଟ୍ଠାନୂପଗୋ ହୋତି, ପାକସ୍ସ ହି ଊନତ୍ତା ପତ୍ତସଙ୍ଖ୍ୟଂ ନ ଗଚ୍ଛତି, ମୂଲସ୍ସ ସକଲସ୍ସ ୱା ଏକଦେସସ୍ସ ୱା ଅଦିନ୍ନତ୍ତା ସକଭାୱଂ ନ ଉପେତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସେୱ ସନ୍ତକୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ପାକେ ଚ ମୂଲେ ଚ ସୁନିଟ୍ଠିତେଯେୱ ଅଧିଟ୍ଠାନୂପଗୋ ହୋତି। ଯୋ ଅଧିଟ୍ଠାନୂପଗୋ, ସ୍ୱେୱ ୱିକପ୍ପନୂପଗୋ। ସୋ ହତ୍ଥଂ ଆଗତୋପି ଅନାଗତୋପି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ୱିକପ୍ପେତବ୍ବୋ ୱା। ଯଦି ହି ପତ୍ତକାରକୋ ମୂଲଂ ଲଭିତ୍ୱା ସଯଂ ୱା ଦାତୁକାମୋ ହୁତ୍ୱା ‘‘ଅହଂ ଭନ୍ତେ ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ

କତ୍ୱା ଅସୁକଦିୱସେ ନାମ ପଚିତ୍ୱା ଠପେସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଭିକ୍ଖୁ ଚ ତେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମେତି, ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେ ପନ ପତ୍ତକାରକୋ ‘‘ଅହଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ କତ୍ୱା ପଚିତ୍ୱା ସାସନଂ ପେସେସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ତଥେୱ କରୋତି, ତେନ ପେସିତଭିକ୍ଖୁ ପନ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନ ଆରୋଚେତି, ଅଞ୍ଞୋ ଦିସ୍ୱା ୱା ସୁତ୍ୱା ୱା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତୋ ନିଟ୍ଠିତୋ’’ତି ଆରୋଚେତି, ଏତସ୍ସ ଆରୋଚନଂ ନ ପମାଣଂ। ଯଦା ପନ ତେନ ପେସିତୋଯେୱ ଆରୋଚେତି, ତସ୍ସ ୱଚନଂ ସୁତଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମଯତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେ ପନ ପତ୍ତକାରକୋ ‘‘ଅହଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ କତ୍ୱା ପଚିତ୍ୱା କସ୍ସଚି ହତ୍ଥେ ପହିଣିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ତଥେୱ କରୋତି, ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତଭିକ୍ଖୁ ପନ ଅତ୍ତନୋ ପରିୱେଣେ ଠପେତ୍ୱା ତସ୍ସ ନ ଆରୋଚେତି, ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଭଣତି ‘‘ଅପି, ଭନ୍ତେ, ଅଧୁନା ଆଭତୋ ପତ୍ତୋ ସୁନ୍ଦରୋ’’ତି। ‘‘କୁହିଂ, ଆୱୁସୋ, ପତ୍ତୋ’’ତି? ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ହତ୍ଥେ ପେସିତୋ’’ତି। ଏତସ୍ସପି ୱଚନଂ ନ ପମାଣଂ। ଯଦା ପନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ପତ୍ତଂ ଦେତି, ଲଦ୍ଧଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମଯତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ତସ୍ମା ଦସାହଂ ଅନତିକ୍କାମେତ୍ୱାୱ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ୱିକପ୍ପେତବ୍ବୋ ୱା।

ତତ୍ଥ ଦ୍ୱେ ପତ୍ତସ୍ସ ଅଧିଟ୍ଠାନା କାଯେନ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାତି, ୱାଚାଯ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାତି। ତେସଂ ୱସେନ ଅଧିଟ୍ଠହନ୍ତେନ ‘‘ଇମଂ ପତ୍ତଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଏତଂ ପତ୍ତଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାମୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ଏୱଂ ସମ୍ମୁଖେ ୱା ପରମ୍ମୁଖେ ୱା ଠିତଂ ପୁରାଣପତ୍ତଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱା ଦତ୍ୱା ନୱଂ ପତ୍ତଂ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଠିତଂ ହତ୍ଥେନ ପରାମସିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ପତ୍ତଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତେନ ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା କାଯୱିକାରଂ କରୋନ୍ତେନ କାଯେନ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ୱଚୀଭେଦଂ କତ୍ୱା ୱାଚାଯ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାଭବ୍ବୋ। ତତ୍ର ଦୁୱିଧଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ – ସଚେ ହତ୍ଥପାସେ ହୋତି, ‘‘ଇମଂ ପତ୍ତଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ୱାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା, ଅଥ ଅନ୍ତୋଗବ୍ଭେ ୱା ଉପରିପାସାଦେ ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରେ ୱା ହୋତି, ଠପିତଟ୍ଠାନଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ‘‘ଏତଂ ପତ୍ତଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ୱାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା। ଅଧିଟ୍ଠହନ୍ତେନ ପନ ଏକକେନ ଅଧିଟ୍ଠାତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଅଧିଟ୍ଠାତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଅଯମାନିସଂସୋ – ସଚସ୍ସ ‘‘ଅଧିଟ୍ଠିତୋ ନୁ ଖୋ ମେ, ନୋ’’ତି ୱିମତି ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ଇତରୋ ସାରେତ୍ୱା ୱିମତିଂ ଛିନ୍ଦିସ୍ସତୀତି। ସଚେ କୋଚି ଦସ ପତ୍ତେ ଲଭିତ୍ୱା ସବ୍ବେ ଅତ୍ତନାୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ନ ସବ୍ବେ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା, ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଅଧିଟ୍ଠାଯ ପୁନଦିୱସେ ତଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞୋ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ୱସ୍ସସତମ୍ପି ପରିହରିତୁଂ ସକ୍କା।

ଏୱଂ ଅପ୍ପମତ୍ତସ୍ସ ସିଯା ଅଧିଟ୍ଠାନୱିଜହନନ୍ତି? ସିଯା। ସଚେ ହି ଅଯଂ ପତ୍ତଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦେତି, ୱିବ୍ଭମତି ୱା, ସିକ୍ଖଂ ୱା ପଚ୍ଚକ୍ଖାତି, କାଲଂ ୱା କରୋତି, ଲିଙ୍ଗଂ ୱାସ୍ସ ପରିୱତ୍ତତି, ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରତି ୱା, ପତ୍ତେ ୱା ଛିଦ୍ଦଂ ହୋତି, ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ୱିଜହତି। ୱୁତ୍ତଞ୍ଚେତଂ –

‘‘ଦିନ୍ନୱିବ୍ଭନ୍ତପଚ୍ଚକ୍ଖା , କାଲକିରିଯାକତେନ ଚ;

ଲିଙ୍ଗପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରା ଚେୱ, ଛିଦ୍ଦେନ ଭୱତି ସତ୍ତମ’’ନ୍ତି। (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୬୦୮) –

ଚୋରଗହଣୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହେହିପି ୱିଜହତିଯେୱ। କିତ୍ତକେନ ଛିଦ୍ଦେନ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ଭିଜ୍ଜତି? ଯେନ କଙ୍ଗୁସିତ୍ଥଂ ନିକ୍ଖମତି ଚେୱ ପୱିସତି ଚ। ଇଦଞ୍ହି ସତ୍ତନ୍ନଂ ଧଞ୍ଞାନଂ ଲାମକଧଞ୍ଞସିତ୍ଥଂ। ତସ୍ମିଂ ଛିଦ୍ଦେ ଅଯଚୁଣ୍ଣେନ ୱା ଆଣିଯା ୱା ପଟିପାକତିକେ କତେ ଦସାହବ୍ଭନ୍ତରେ ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ଅଯଂ ତାୱେତ୍ଥ ଅଧିଟ୍ଠାନେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

୪୯।ୱିକପ୍ପନେ ପନ ଦ୍ୱେ ୱିକପ୍ପନା ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ଚେୱ ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ଚ। କଥଂ ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ହୋତି? ପତ୍ତାନଂ ଏକବହୁଭାୱଂ ସନ୍ନିହିତାସନ୍ନିହିତଭାୱଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ‘‘ଇମଂ ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଇମେ ପତ୍ତେ’’ତି ୱା ‘‘ଏତଂ ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଏତେ ପତ୍ତେ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯମେକା ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା। ଏତ୍ତାୱତା ନିଧେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ପନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ ୱା ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ମଯ୍ହଂ ସନ୍ତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜ ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହି ୱା ଯଥାପଚ୍ଚଯଂ ୱା କରୋହୀ’’ତି ଏୱଂ ପନ ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧାରୋ ନାମ ହୋତି, ତତୋ ପଭୁତି ପରିଭୋଗାଦଯୋପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

ଅପରୋ ନଯୋ – ତଥେୱ ପତ୍ତାନଂ ଏକବହୁଭାୱଂ ସନ୍ନିହିତାସନ୍ନିହିତଭାୱଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକେ ‘‘ଇମଂ ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଇମେ ପତ୍ତେ’’ତି ୱା ‘‘ଏତଂ ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଏତେ ପତ୍ତେ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ପଞ୍ଚସୁ ସହଧମ୍ମିକେସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଅତ୍ତନା ଅଭିରୁଚିତସ୍ସ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ତିସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱା ‘‘ତିସ୍ସାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା, ସିକ୍ଖମାନାଯ, ସାମଣେରସ୍ସ, ତିସ୍ସାଯ ସାମଣେରିଯା ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ଅପରାପି ସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା। ଏତ୍ତାୱତା ନିଧେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପରିଭୋଗାଦୀସୁ ପନ ଏକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ତିସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତକଂ…ପେ… ତିସ୍ସାଯ ସାମଣେରିଯା ସନ୍ତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜ ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହି ୱା ଯଥାପଚ୍ଚଯଂ ୱା କରୋହୀତି ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧାରୋ ନାମ ହୋତି, ତତୋ ପଭୁତି ପରିଭୋଗାଦଯୋପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

କଥଂ ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା ହୋତି? ପତ୍ତାନଂ ତଥେୱ ଏକବହୁଭାୱଂ ସନ୍ନିହିତାସନ୍ନିହିତଭାୱଞ୍ଚ ଞତ୍ୱା ''ଇମଂ ପତ୍ତ''ନ୍ତି ୱା ''ଇମେ ପତ୍ତେ''ତି ୱା ''ଏତଂ ପତ୍ତ''ନ୍ତି ୱା ''ଏତେ ପତ୍ତେ''ତି ୱା ୱତ୍ୱା ''ତୁଯ୍ହଂ ୱିକପ୍ପନତ୍ଥାଯ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''କୋ ତେ ମିତ୍ତୋ ୱା ସନ୍ଦିଟ୍ଠୋ ୱା''ତି । ତତୋ ଇତରେନ ପୁରିମନଯେନ ''ତିସ୍ସୋ ଭିକ୍ଖୂ''ତି ୱା...ପେ... ''ତିସ୍ସା ସାମଣେରୀ''ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ପୁନ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ''ଅହଂ ତିସ୍ସସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱା...ପେ... ''ତିସ୍ସାଯ ସାମଣେରିଯା ଦମ୍ମୀ''ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ପରମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନା। ଏତ୍ତାୱତା ନିଧେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଭୋଗାଦୀସୁ ପନ ଏକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ଦୁତିଯସମ୍ମୁଖାୱିକପ୍ପନାଯଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ''ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜ ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହି ୱା ଯଥାପଚ୍ଚଯଂ ୱା କରୋହୀ''ତି ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧାରୋ ନାମ ହୋତି, ତତୋ ପଭୁତି ପରିଭୋଗାଦଯୋପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଅଯଂ ୱିକପ୍ପନେ ନଯୋ।

୫୦। ଏୱଂ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ୱିକପ୍ପେତ୍ୱା ଚ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେନ ପତ୍ତେ ଭିନ୍ନେ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ଯସ୍ସ ପତ୍ତେ ରାଜିମୁଖୱଟ୍ଟିତୋ ହେଟ୍ଠା ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲପ୍ପମାଣା ନ ହୋତି ତେନ ନ କିଞ୍ଚି କାତବ୍ବଂ। ଯସ୍ସ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୬୧୨-୩) ପନ ତାଦିସା ଏକାପି ରାଜି ହୋତି, ତେନ ତସ୍ସା ରାଜିଯା ହେଟ୍ଠିମପରିଯନ୍ତେ ପତ୍ତୱେଧକେନ ୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ପଚିତ୍ୱା ସୁତ୍ତରଜ୍ଜୁକମକଚିରଜ୍ଜୁକାଦୀହି ୱା ତିପୁସୁତ୍ତକେନ ୱା ବନ୍ଧିତ୍ୱା ତଂ ବନ୍ଧନଂ ଆମିସସ୍ସ ଅଲଗ୍ଗନତ୍ଥଂ ତିପୁପଟ୍ଟେନ ୱା କେନଚି ୱା ବଦ୍ଧସିଲେସେନ ପଟିଚ୍ଛାଦେତବ୍ବଂ। ସୋ ଚ ପତ୍ତୋ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସୁଖୁମଂ ୱା ଛିଦ୍ଦଂ କତ୍ୱା ବନ୍ଧିତବ୍ବୋ। ସୁଦ୍ଧେହି ପନ ମଧୁକସିତ୍ଥକଲାଖାସଜ୍ଜୁରସାଦୀହି ବନ୍ଧିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଫାଣିତଂ ଝାପେତ୍ୱା ପାସାଣଚୁଣ୍ଣେନ ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମୁଖୱଟ୍ଟିସମୀପେ ପନ ପତ୍ତୱେଧକେନ ୱିଜ୍ଝିଯମାନୋ କପାଲସ୍ସ ବହଲତ୍ତା ଭିଜ୍ଜତି, ତସ୍ମା ହେଟ୍ଠା ୱିଜ୍ଝିତବ୍ବୋ। ଯସ୍ସ ପନ ଦ୍ୱେ ରାଜିଯୋ, ଏକାଯେୱ ୱା ଚତୁରଙ୍ଗୁଲା, ତସ୍ସ ଦ୍ୱେ ବନ୍ଧନାନି ଦାତବ୍ବାନି। ଯସ୍ସ ତିସ୍ସୋ, ଏକାଯେୱ ୱା ଛଳଙ୍ଗୁଲା, ତସ୍ସ ତୀଣି। ଯସ୍ସ ଚତସ୍ସୋ, ଏକାଯେୱ ୱା ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲା, ତସ୍ସ ଚତ୍ତାରି। ଯସ୍ସ ପଞ୍ଚ, ଏକାଯେୱ ୱା ଦସଙ୍ଗୁଲା, ସୋ ବଦ୍ଧୋପି ଅବଦ୍ଧୋପି ଅପତ୍ତୋଯେୱ, ଅଞ୍ଞୋ ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ। ଏସ ତାୱ ମତ୍ତିକାପତ୍ତେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

ଅଯୋପତ୍ତେ ପନ ସଚେପି ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକାନି ୱା ଛିଦ୍ଦାନି ହୋନ୍ତି, ତାନି ଚ ଅଯଚୁଣ୍ଣେନ ୱା ଆଣିଯା ୱା ଲୋହମଣ୍ଡଲକେନ ୱା ବଦ୍ଧାନି ମଟ୍ଠାନି ହୋନ୍ତି, ସ୍ୱେୱ ପତ୍ତୋ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞୋ ନ ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ। ଅଥ ପନ ଏକମ୍ପି ଛିଦ୍ଦଂ ମହନ୍ତଂ ହୋତି, ଲୋହମଣ୍ଡଲକେନ ବଦ୍ଧମ୍ପି ମଟ୍ଠଂ ନ ହୋତି, ପତ୍ତେ ଆମିସଂ ଲଗ୍ଗତି, ଅକପ୍ପିଯୋ ହୋତି, ଅଯଂ ଅପତ୍ତୋ, ଅଞ୍ଞୋ ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ। ୱିଞ୍ଞାପେନ୍ତେନ ଚ ସଙ୍ଘୱସେନ ପୱାରିତଟ୍ଠାନେ ପଞ୍ଚବନ୍ଧନେନେୱ ପତ୍ତେନ ଅଞ୍ଞଂ ପତ୍ତଂ ୱିଞ୍ଞାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପୁଗ୍ଗଲୱସେନ ପନ ପୱାରିତଟ୍ଠାନେ ଊନପଞ୍ଚବନ୍ଧନେନାପି ୱଟ୍ଟତି। ପତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେନ ଚ ଯାଗୁରନ୍ଧନରଜନପଚନାଦିନା ଅପରିଭୋଗେନ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ପନ ବ୍ୟାଧିମ୍ହି ଉପ୍ପନ୍ନେ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଭାଜନେ ଅସତି ମତ୍ତିକାଯ ଲିମ୍ପେତ୍ୱା ଯାଗୁଂ ୱା ପଚିତୁଂ ଉଦକଂ ୱା ତାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମଞ୍ଚପୀଠଛତ୍ତନାଗଦନ୍ତକାଦିକେ ଅଦେସେପି ନ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ପତ୍ତସ୍ସ ହି ନିକ୍ଖିପନଦେସୋ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପତ୍ତାଧାରକ''ନ୍ତିଆଦିନା (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ନଯେନ ଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତୋଯେୱ।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଅଧିଟ୍ଠାନୱିକପ୍ପନୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୯। ଚୀୱରୱିପ୍ପୱାସୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୫୧।ଚୀୱରେନୱିନାୱାସୋତି ତିଚୀୱରାଧିଟ୍ଠାନେନ ଅଧିଟ୍ଠିତାନଂ ତିଣ୍ଣଂ ଚୀୱରାନଂ ଅଞ୍ଞତରେନ ୱିପ୍ପୱାସୋ। ଏୱଂ ଅଧିଟ୍ଠିତେସୁ ହି ତୀସୁ ଚୀୱରେସୁ ଏକେନପି ୱିନା ୱସିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱସନ୍ତସ୍ସ ସହ ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନା ଚୀୱରଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନସମୟେ ଚୀୱରଂ ଅଦ୍ଧତେୟ୍ୟରତନପ୍ପମାଣେ ହତ୍ଥପାସେ କତ୍ୱା ୱସିତବ୍ବଂ।
ଗାମନିୱେସନୌଦୋସିତଅଟ୍ଟମାଠଅପାସାଦହମ୍ମିୟନାୱାସତ୍ଥଖେତ୍ତଧଞ୍ଞକରଣଆରାମୱିହାରରୁକ୍ଖମୂଲଅଜ୍ଝୋକାସେସୁ ପନ ଅୟଂ ୱିସେସୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୪୭୭-୮) – ସଚେ ଏକସ୍ସ ରଞ୍ଞୋ ଗାମଭୋଜକସ୍ସ ୱା ସନ୍ତକୋ ଗାମୋ ହୋତି, ଯେନ କେନଚି ପାକାରେନ ୱା ୱତିୟା ୱା ପରିଖାୟ ୱା ପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ, ଏୱରୂପେ ଗାମେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗାମବ୍ଭନ୍ତରେ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଯଥାରୁଚିତଟ୍ଠାନେ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ହୋତି, ଏୱରୂପେ ଗାମେ ଯସ୍ମିଂ ଘରେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ, ତସ୍ସ ୱା ଘରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ସମନ୍ତା ଅଦ୍ଧତେୟ୍ୟରତନବ୍ଭନ୍ତରେ ୱସିତବ୍ବଂ। ତଂ ପମାଣଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ସଚେପି ଇଦ୍ଧିମା ଭିକ୍ଖୁ ଆକାସେ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେତି, ଚୀୱରଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟମେୱ ହୋତି।

ସଚେ ନାନାରାଜୂନଂ ୱା ଭୋଜକାନଂ ୱା ଗାମୋ ହୋତି ୱେସାଲୀକୁସିନାରାଦିସଦିସୋ ପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ, ଏୱରୂପେ ଗାମେ ଯସ୍ମିଂ ଘରେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତତ୍ଥ ୱା ୱତ୍ଥବ୍ବଂ, ତତ୍ଥ ସଦ୍ଦସଙ୍ଘଟ୍ଟନେନ ୱା ଜନସମ୍ବାଧେନ ୱା ୱସିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ସଭାୟେ ୱା ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ନଗରଦ୍ୱାରମୂଲେ ୱା। ତତ୍ରାପି ୱସିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଫାସୁକଟ୍ଠାନେ ୱସିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଅରୁଣେ ଆଗମ୍ମ ତେସଂୟେୱ ସଭାୟନଗରଦ୍ୱାରମୂଲାନଂ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ। ଘରସ୍ସ ପନ ଚୀୱରସ୍ସ ୱା ହତ୍ଥପାସେ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି।

ସଚେ ଘରେ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ''ସଭାୟେ ଠପେସ୍ସାମୀ''ତି ସଭାୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ହତ୍ଥଂ ପସାରେତ୍ୱା ''ହନ୍ଦିମଂ ଚୀୱରଂ ଠପେହୀ''ତି ଏୱଂ ନିକ୍ଖେପସୁଖେ ହତ୍ଥପାସଗତେ କିସ୍ମିଞ୍ଚି ଆପଣେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପତି, ତେନ ପୁରିମନୟେନେୱ ସଭାୟେ ୱା ୱତ୍ଥବ୍ବଂ, ଦ୍ୱାରମୂଲେ ୱା ତେସଂ ହତ୍ଥପାସେ ୱା ୱସିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ନଗରସ୍ସ ବହୂନିପି ଦ୍ୱାରାନି ହୋନ୍ତି ବହୂନି ଚ ସଭାୟାନି, ସବ୍ବତ୍ଥ ୱସିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯସ୍ସା ପନ ୱୀଥିୟା ଚୀୱରଂ ଠପିତଂ, ଯଂ ତସ୍ସା ସମ୍ମୁଖଟ୍ଠାନେ ସଭାୟଞ୍ଚ ଦ୍ୱାରଞ୍ଚ, ତସ୍ସ ସଭାୟସ୍ସ ଚ ଦ୍ୱାରସ୍ସ ଚ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ। ଏୱଞ୍ହି ସତି ସକ୍କା ଚୀୱରସ୍ସ ପୱତ୍ତିଂ ଜାନିତୁଂ । ସଭାୟଂ ପନ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ଯସ୍ସ ଆପଣିକସ୍ସ ହତ୍ଥେ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ସଚେ ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ଘରେ ନିକ୍ଖିପତି, ୱୀଥିହତ୍ଥପାସୋ ନ ରକ୍ଖତି, ଘରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଚେ ମହନ୍ତଂ ଘରଂ ହୋତି ଦ୍ୱେ ୱୀଥିୟୋ ଫରିତ୍ୱା ଠିତଂ, ପୁରତୋ ୱା ପଚ୍ଛତୋ ୱା ହତ୍ଥପାସେୟେୱ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଭାୟେ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପନ ସଭାୟେ ୱା ତସ୍ସ ସମ୍ମୁଖେ ନଗରଦ୍ୱାରମୂଲେ ୱା ତେସଂୟେୱ ହତ୍ଥପାସେ ୱା ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଗାମୋ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ହୋତି, ଯସ୍ମିଂ ଘରେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତସ୍ମିଂ ଘରେ ତସ୍ସ ଘରସ୍ସ ୱା ହତ୍ଥପାସେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

ସଚେ (ପାରା। ୪୮୦) ଏକକୁଲସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ନିୱେସନଂ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ ନାନାଗବ୍ଭଂ ନାନାଓୱରକଂ, ଅନ୍ତୋନିୱେସନେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋନିୱେସନେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଯସ୍ମିଂ ଗବ୍ଭେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ଗବ୍ଭେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ଗବ୍ଭସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱା। ସଚେ ନାନାକୁଲସ୍ସ ନିୱେସନଂ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ ନାନାଗବ୍ଭଂ ନାନାଓୱରକଂ, ଯସ୍ମିଂ ଗବ୍ଭେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ଗବ୍ଭେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ, ସବ୍ବେସଂ ସାଧାରଣେ ଘରଦ୍ୱାରମୂଲେ ୱା ଗବ୍ଭସ୍ସ ୱା ଘରଦ୍ୱାରମୂଲସ୍ସ ୱା ହତ୍ଥପାସେ। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ଯସ୍ମିଂ ଗବ୍ଭେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତସ୍ମିଂ ଗବ୍ଭେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ଗବ୍ଭସ୍ସ ୱା ହତ୍ଥପାସେ। ଉଦୋସିତଅଟ୍ଟମାଠଅପାସାଦହମ୍ମିୟେସୁପି ନିୱେସନେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଏକକୁଲସ୍ସ ନାୱା ହୋତି, ଅନ୍ତୋନାୱାୟଂ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋନାୱାୟଂ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଚେ ନାନାକୁଲସ୍ସେ ନାୱା ହୋତି ନାନାଗବ୍ଭା ନାନାଓୱରକା, ଯସ୍ମିଂ ଓୱରକେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ଓୱରକେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ଓୱରକସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱା।

ସଚେ ଏକକୁଲସ୍ସ ସତ୍ଥୋ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ସତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁରତୋ ୱା ପଚ୍ଛତୋ ୱା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରା ନ ୱିଜହିତବ୍ବା, ପସ୍ସତୋ ଅବ୍ଭନ୍ତରଂ ନ ୱିଜହିତବ୍ବଂ। ଏକଂ ଅବ୍ଭନ୍ତରଂ ଅଟ୍ଠୱୀସତିହତ୍ଥଂ ହୋତି। ସଚେ ନାନାକୁଲସ୍ସ ସତ୍ଥୋ ହୋତି, ସତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଚୀୱରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସତ୍ଥୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଗାମଂ ୱା ନଦିଂ ୱା ପରିୟାଦିୟିତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି, ଅନ୍ତୋପୱିଟ୍ଠେନ ସଦ୍ଧିଂ ଏକାବଦ୍ଧୋ ହୁତ୍ୱା ଓରଞ୍ଚ ପାରଞ୍ଚ ଫରିତ୍ୱା ଠିତୋ ହୋତି, ସତ୍ଥପରିହାରୋ ଲବ୍ଭତି। ଅଥ ଗାମେ ୱା ନଦିୟା ୱା ପରିୟାପନ୍ନୋ ହୋତି, ଗାମପରିହାରୋ ଚେୱ ନଦୀପରିହାରୋ ଚ ଲବ୍ଭତି। ସଚେ ୱିହାରସୀମଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି, ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ଚ ଚୀୱରଂ ହୋତି, ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ବହିସୀମାୟ ଚୀୱରଂ ହୋତି, ସତ୍ଥସମୀପେୟେୱ ୱସିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ସନ୍ତୋ ସକଟେ ୱା ଭଗ୍ଗେ ଗୋଣେ ୱା ନଟ୍ଠେ ଅନ୍ତରା ଛିଜ୍ଜତି, ଯସ୍ମିଂ କୋଟ୍ଠାସେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତତ୍ଥ ୱସିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଏକକୁଲସ୍ସ ଖେତ୍ତଂ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ, ଅନ୍ତୋଖେତ୍ତେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଖେତ୍ତେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ଚୀୱରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନାନାକୁଲସ୍ସ ଖେତ୍ତଂ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ, ଅନ୍ତୋଖେତ୍ତେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦ୍ୱାରମୂଲେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ଦ୍ୱାରମୂଲସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱା। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ଚୀୱରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଏକକୁଲସ୍ସ ଧଞ୍ଞକରଣଂ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ, ଅନ୍ତୋଧଞ୍ଞକରଣେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଧଞ୍ଞକରଣେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ଚୀୱରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନାନାକୁଲସ୍ସ ଧଞ୍ଞକରଣଂ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ, ଅନ୍ତୋଧଞ୍ଞକରଣେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦ୍ୱାରମୂଲେ ୱା ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ଦ୍ୱାରମୂଲସ୍ସ ୱା ହତ୍ଥପାସେ। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହୋତି, ଚୀୱରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ। ପୁପ୍ଫାରାମଫଲାରାମେସୁପି ଖେତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଏକକୁଲସ୍ସ ୱିହାରୋ ହୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ, ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଚେ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ହୋତି, ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ୱା ହତ୍ଥପାସେ।

ସଚେ ଏକକୁଲସ୍ସ ରୁକ୍ଖମୂଲଂ ହୋତି, ଯଂ ମଜ୍ଝନ୍ହିକେ କାଲେ ସମନ୍ତା ଛାୟା ଫରତି, ଅନ୍ତୋଛାୟାୟ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଛାୟାୟ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ୱିରଳସାଖସ୍ସ ପନ ରୁକ୍ଖସ୍ସ ଆତପେନ ଫୁଟ୍ଠୋକାସେ ଠପିତଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟମେୱ ହୋତି, ତସ୍ମା ତାଦିସସ୍ସ ରୁକ୍ଖସ୍ସ ସାଖଚ୍ଛାୟାୟ ୱା ଖନ୍ଧଚ୍ଛାୟାୟ ୱା ଠପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସାଖାୟ ୱା ୱିଟପେ ୱା ଠପେତି, ଉପରି ଅଞ୍ଞସାଖଚ୍ଛାୟାୟ ଫୁଟ୍ଠୋକାସେୟେୱ ଠପେତବ୍ବଂ। ଖୁଜ୍ଜରୁକ୍ଖସ୍ସ ଛାୟା ଦୂରଂ ଗଚ୍ଛତି, ଛାୟାୟ ଗତଟ୍ଠାନେ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ସଚେ ନାନାକୁଲସ୍ସ ରୁକ୍ଖମୂଲଂ ହୋତି, ଚୀୱରସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ୱସିତବ୍ବଂ।

ଅଜ୍ଝୋକାସେ ପନ ଅଗାମକେ ଅରଞ୍ଞେ ଚୀୱରଂ ଠପେତ୍ୱା ତସ୍ସ ସମନ୍ତା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରେ ୱସିତବ୍ବଂ। ଅଗାମକଂ ନାମ ଅରଞ୍ଞଂ ୱିଞ୍ଝାଟୱୀଆଦୀସୁ ୱା ସମୁଦ୍ଦମଜ୍ଝେ ୱା ମଚ୍ଛବନ୍ଧାନଂ ଅଗମନପଥେ ଦୀପକେସୁ ଲବ୍ଭତି। ତାଦିସେ ଅରଞ୍ଞେ ମଜ୍ଝେ ଠିତସ୍ସ ସମନ୍ତା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରପରିଚ୍ଛେଦୋ, ୱିନିଚ୍ଛେଦେନ ଚୁଦ୍ଦସ ହୋନ୍ତି। ମଜ୍ଝେ ନିସିନ୍ନୋ ପୁରତ୍ଥିମାୟ ୱା ପଚ୍ଛିମାୟ ୱା ଦିସାୟ ପରିୟନ୍ତେ ଠପିତଚୀୱରଂ ରକ୍ଖତି। ସଚେ ପନ ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନସମୟେ କେସଗ୍ଗମତ୍ତମ୍ପି ପୁରତ୍ଥିମଂ ଦିସଂ ଗଚ୍ଛତି, ପଚ୍ଛିମାୟ ଦିସାୟ ଚୀୱରଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ହୋତି। ଏସ ନୟୋ ଇତରସ୍ମିଂ। ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ପନ ଚୀୱରଂ ଅନିସ୍ସଜ୍ଜିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି।

୫୨। ସଚେ ପଧାନିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍କରତ୍ତିଂ ପଧାନମନୁୟୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ପଚ୍ଚୂସସମୟେ ''ନହାୟିସ୍ସାମୀ''ତି ତୀଣି ଚୀୱରାନି ତୀରେ ଠପେତ୍ୱା ନଦିଂ ଓତରତି, ନହାୟନ୍ତସ୍ସେୱ ଚସ୍ସ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠହତି, କିଂ କାତବ୍ବଂ? ସୋ ହି ଯଦି ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିୱାସେତି, ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ଚୀୱରଂ, ଅନିସ୍ସଜ୍ଜିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନପଚ୍ଚୟା ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଅଥ ନଗ୍ଗୋ ଗଚ୍ଛତି, ଏୱମ୍ପି ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତୀତି? ନାପଜ୍ଜତି। ସୋ ହି ଯାୱ ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ୱିନୟକମ୍ମଂ ନ କରୋତି, ତାୱ ତେସଂ ଚୀୱରାନଂ ଅପରିଭୋଗାରହତ୍ତା ନଟ୍ଠଚୀୱରଟ୍ଠାନେ ଠିତୋ ହୋତି, ନଟ୍ଠଚୀୱରସ୍ସ ଚ ଅକପ୍ପିୟଂ ନାମ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଏକଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ହତ୍ଥେନ ଗହେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱିନୟକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଦୂରେ ୱିହାରୋ ହୋତି, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ମନୁସ୍ସା ସଞ୍ଚରନ୍ତି, ଏକଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ଏକଂ ପାରୁପିତ୍ୱା ଏକଂ ଅଂସକୂଟେ ଠପେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସଭାଗଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ନ ପସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ଗତା ହୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘାଟିଂ ବହିଗାମେ ଠପେତ୍ୱା ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଆସନସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱିନୟକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ବହିଗାମେ ଚୋରଭୟଂ ହୋତି, ପାରୁପିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆସନସାଲା ସମ୍ବାଧା ହୋତି, ଜନାକିଣ୍ଣା ନ ସକ୍କା ଏକମନ୍ତେ ଚୀୱରଂ ଅପନେତ୍ୱା ୱିନୟକମ୍ମଂ କାତୁଂ, ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଦାୟ ବହିଗାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱିନୟକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରାନି ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି।

ସଚେ ଥେରା ଭିକ୍ଖୂ ଦହରାନଂ ହତ୍ଥେ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଦତ୍ୱା ମଗ୍ଗଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ପଚ୍ଛିମୟାମେ ସୟିତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ଚୀୱରଂ ହତ୍ଥପାସେ କତ୍ୱାୱ ସୟିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂୟେୱ ଅସମ୍ପତ୍ତେସୁ ଦହରେସୁ ଅରୁଣଂ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଚୀୱରଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ହୋତି, ନିସ୍ସୟୋ ପନ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଦହରାନମ୍ପି ପୁରତୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ଥେରେସୁ ଅସମ୍ପତ୍ତେସୁ ଏସେୱ ନୟୋ। ମଗ୍ଗଂ ୱିରଜ୍ଝିତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଅପସ୍ସନ୍ତେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ସଚେ ପନ ଦହରା ''ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ମୁହୁତ୍ତଂ ସୟିତ୍ୱା ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଓକାସେ ତୁମ୍ହେ ସମ୍ପାପୁଣିସ୍ସାମା''ତି ୱତ୍ୱା ଯାୱ ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନା ସୟନ୍ତି, ଚୀୱରଞ୍ଚ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ହୋତି, ନିସ୍ସୟୋ ଚ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଦହରେ ଉୟ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ଥେରେସୁ ସୟନ୍ତେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଦ୍ୱେଧାପଥଂ ଦିସ୍ୱା ଥେରା ''ଅୟଂ ମଗ୍ଗୋ'' , ଦହରା ''ଅୟଂ ମଗ୍ଗୋ''ତି ୱତ୍ୱା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ ୱଚନଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଗତା, ସହ ଅରୁଣସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନା ଚୀୱରାନି ଚ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟାନି ହୋନ୍ତି, ନିସ୍ସୟୋ ଚ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ଦହରା ମଗ୍ଗତୋ ଓକ୍କମ୍ମ ''ଅନ୍ତୋଅରୁଣେୟେୱ ନିୱତ୍ତିସ୍ସାମା''ତି ଭେସଜ୍ଜତ୍ଥାୟ ଗାମଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି,

ଅସମ୍ଭଭାନଂଯେଓ ଚ ନେସଂ ଅରୁଣୋ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଚୀୱରାନି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି, ନିସ୍ସଯୋ ପନ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ଧେନୁଭଯେନ ୱା ସୁନଖଭଯେନ ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଠତ୍ୱା ‘‘ଗମିସ୍ସାମା’’ତି ଠତ୍ୱା ୱା ନିସୀଦିତ୍ୱା ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅନ୍ତରା ଅରୁଣେ ଉଗ୍ଗତେ ଚୀୱରାନି ଚ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି, ନିସ୍ସଯୋ ଚ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି।

ସଚେ ‘‘ଅନ୍ତୋଅରୁଣେଯେଓ ଆଗମିସ୍ସାମା’’ତି ଅନ୍ତୋସୀମାଯଂ ଗାମଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତରା ଅରୁଣୋ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ନେୱ ଚୀୱରାନି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି, ନ ନିସ୍ସଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ‘‘ୱିଭାଯତୁ ତାୱା’’ତି ନିସୀଦନ୍ତି, ଅରୁଣେ ଉଗ୍ଗତେ ନ ଚୀୱରାନି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି, ନିସ୍ସଯୋ ପନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ଯେପି ‘‘ଅନ୍ତୋଅରୁଣେଯେଓ ଆଗମିସ୍ସାମା’’ତି ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଧମ୍ମସ୍ସୱନତ୍ଥାଯ ସୌସ୍ସାହା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେଯେଓ ଚ ନେସଂ ଅରୁଣୋ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଚୀୱରାନି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି, ନିସ୍ସଯୋ ପନ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ଧମ୍ମଗାରୱେନ ‘‘ଯାୱପରିଯୋସାନଂ ସୁତ୍ୱାୱ ଗମିସ୍ସାମା’’ତି ନିସୀଦନ୍ତି, ସହ ଅରୁଣସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନା ଚୀୱରାନିପି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି, ନିସ୍ସଯୋ ଚ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଥେରେନ ଦହରଂ ଚୀୱରଧୋୱନତ୍ଥାଯ ଗାମକଂ ପେସେନ୍ତେନ ଅତ୍ତନୋ ଚୀୱରଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ୱାୱ ଦାତଙ୍ବଂ, ଦହରସ୍ସପି ଚୀୱରଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରାପେତ୍ୱାୱ ଠପେତଙ୍ବଂ। ସଚେ ଅସତିଯା ଗଚ୍ଛତି, ଅତ୍ତନୋ ଚୀୱରଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଦହରସ୍ସ ଚୀୱରଂ ୱିସ୍ସାସେନ ଗହେତ୍ୱା ଠପେତଙ୍ବଂ। ସଚେ ଥେରୋ ନ ସରତି, ଦହରୋୱ ସରତି, ଦହରେନ ଅତ୍ତନୋ ଚୀୱରଂ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଥେରସ୍ସ ଚୀୱରଂ ୱିସ୍ସାସେନ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ୱତ୍ତଙ୍ବଂ ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି। ଅତ୍ତନୋପି ଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତଙ୍ବଂ। ଏୱଂ ଏକସ୍ସ ସତିଯାପି ଆପତ୍ତିମୋକ୍ଖୋ ହୋତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଚୀୱରୱିପ୍ପୱାସୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୦। ଭଣ୍ଡପଟିସାମନୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୫୩।ଭଣ୍ଡସ୍ସପଟିସାମନନ୍ତି ପରେସଂ ଭଣ୍ଡସ୍ସ ଗୋପନଂ। ପରେସନ୍ତି (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୫୦୬) କପ୍ପିୟୱତ୍ଥୁ ୱା ହୋତୁ ଅକପ୍ପିୟୱତ୍ଥୁ ୱା, ଅନ୍ତମସୋ ମାତୁ କଣ୍ଣପିଳନ୍ଧନଂ ତାଳପଣ୍ଣମ୍ପି ଗିହିସନ୍ତକଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକସୀସେନ ପଟିସାମେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ସଚେ ପନ ମାତାପିତୂନଂ ସନ୍ତକଂ ଅୱସ୍ସଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ ଗହେତ୍ୱା ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ''ଇଦଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦେହୀ''ତି ପନ ୱୁତ୍ତେ ''ନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ''ପଟିସାମେହୀ''ତି ପାତେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ପଲିବୋଧୋ ନାମ ହୋତି, ପଟିସାମେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱିହାରେ କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତା ୱଡ୍ଢକୀଆଦୟୋ ୱା ରାଜୱଲ୍ଲଭା ୱା ''ଅତ୍ତନୋ ଉପକରଣଭଣ୍ଡଂ ୱା ସୟନଭଣ୍ଡଂ ୱା ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦେଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଛନ୍ଦେନପି ଭୟେନପି ନ କାତବ୍ବମେୱ, ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନଂ ପନ ଦସ୍ସେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ବଲକ୍କାରେନ ପାତେତ୍ୱା ଗତେସୁ ଚ ପଟିସାମେତୁଂ।

ସଚେ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୧୧୧) ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥେ ପଟିସାମନତ୍ଥାୟ ଠପିତଂ ଭଣ୍ଡଂ ସାମିକେନ ''ଦେହି ମେ ଭଣ୍ଡ''ନ୍ତି ୟାଚିତୋ ଅଦାତୁକାମୋ ''ନାହଂ ଗଣ୍ହାମୀ''ତି ଭଣତି, ସମ୍ପଜାନମୁସାୱାଦେପି ଅଦିନ୍ନାଦାନସ୍ସ ପୟୋଗତ୍ତା ଦୁକ୍କଟଂ। ''କିଂ ତୁମ୍ହେ ଭଣଥ, ନେୱିଦଂ ମୟ୍ହଂ ଅନୁରୂପଂ, ନ ତୁମ୍ହାକ''ନ୍ତିଆଦୀନି ୱଦନ୍ତସ୍ସପି ଦୁକ୍କଟମେୱ। ''ରହୋ ମୟା ଏତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଠପିତଂ, ନ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଜାନାତି, ଦସ୍ସତି ନୁ ଖୋ ମେ, ନୋ''ତି ସାମିକୋ ୱିମତିଂ ଉପ୍ପାଦେତି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ। ତସ୍ସ ଫରୁସାଦିଭାୱଂ ଦିସ୍ୱା ସାମିକୋ ''ନ ମୟ୍ହଂ ଦସ୍ସତୀ''ତି ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିପତି, ତତ୍ର ସଚାୟଂ ଭିକ୍ଖୁ ''କିଲମେତ୍ୱା ନଂ ଦସ୍ସାମୀ''ତି ଦାନେ ସଉସ୍ସାହୋ, ରକ୍ଖତି ତାୱ। ସଚେପି ସୋ ଦାନେ ନିରୁସ୍ସାହୋ, ଭଣ୍ଡସାମିକୋ ପନ ଗହଣେ ସଉସ୍ସାହୋ, ରକ୍ଖତିୟେୱ। ୟଦି ପନ ତସ୍ମିଂ ଦାନେ ନିରୁସ୍ସାହୋ ଭଣ୍ଡସାମିକୋ ''ନ ମୟ୍ହଂ ଦସ୍ସତୀ''ତି ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିପତି, ଏୱଂ ଉଭିନ୍ନଂ ଧୁରନିକ୍ଖେପେନ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପାରାଜିକଂ। ୟଦିପି ମୁଖେନ ''ଦସ୍ସାମୀ''ତି ୱଦତି, ଚିତ୍ତେନ ପନ ଅଦାତୁକାମୋ, ଏୱମ୍ପି ସାମିକସ୍ସ ଧୁରନିକ୍ଖେପେ ପାରାଜିକଂ। ତଂ ପନ ସଙ୍ଗୋପନତ୍ଥାୟ ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥେ ପରେହି ଠପିତଂ ଭଣ୍ଡଂ ଅଗୁତ୍ତଦେସତୋ ଠାନା ଚାୱେତ୍ୱା ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠପନତ୍ଥାୟ ହରତୋ ଅନାପତ୍ତି। ଥେୟ୍ୟଚିତ୍ତେନପି ଠାନା ଚାୱେନ୍ତସ୍ସ ଅୱହାରୋ ନତ୍ଥି। କସ୍ମା? ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥେ ନିକ୍ଖିତ୍ତତ୍ତା, ଭଣ୍ଡଦେୟ୍ୟଂ ପନ ହୋତି। ଥେୟ୍ୟଚିତ୍ତେନ ପରିଭୁଞ୍ଜତୋପି ଏସେୱ ନୟୋ।

୫୪। ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସହଧମ୍ମିକାନଂ ସନ୍ତକଂ ପନ ୟଂ କିଞ୍ଚି ପରିକ୍ଖାରଂ ପଟିସାମେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆୱାସିକାନଂ ଚୀୱରକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତାନଂ ସମୀପେ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଠପେତ୍ୱା ''ଏତେ ସଙ୍ଗୋପେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି ମଞ୍ଞମାନୋ ନହାୟିତୁଂ ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱା ଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ତଂ ଆୱାସିକା ସଙ୍ଗୋପେନ୍ତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ, ନଟ୍ଠେ ଗୀୱା ନ ହୋତି। ସଚେପି ସୋ ''ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଠପେଥା''ତି ୱତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଇତରେ ଚ କିଚ୍ଚପସୁତତ୍ତା ନ ଜାନନ୍ତି, ଏସେୱ ନୟୋ। ଅଥାପି ତେ ''ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଠପେଥା''ତି ୱୁତ୍ତା ''ମୟଂ ବ୍ୟାୱଟା''ତି ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତି, ଇତରୋ ଚ ''ଅୱସ୍ସଂ ଠପେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି ଅନାଦିୟିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଏସେୱ ନୟୋ। ସଚେ ପନ ତେ ତେନ ୟାଚିତା ୱା ଅୟାଚିତା ୱା ''ମୟଂ ଠପେସ୍ସାମ, ତ୍ୱଂ ଗଚ୍ଛା''ତି ୱଦନ୍ତି, ତଂ ସଙ୍ଗୋପିତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ସଙ୍ଗୋପେନ୍ତି, ନଟ୍ଠେ ଗୀୱା। କସ୍ମା? ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତତ୍ତା।

ୟୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ହୁତ୍ୱା ପଚ୍ଚୂସସମୟେ ଏୱ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପତ୍ତଚୀୱରାନି ହେଟ୍ଠାପାସାଦଂ ଓରୋପେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ଅପିଦହିତ୍ୱା ତେସମ୍ପି ଅନାରୋଚେତ୍ୱାୱ ଦୂରେ ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ଗଚ୍ଛତି, ତାନି ଚେ ଚୋରା ହରନ୍ତି, ତସ୍ସେୱ ଗୀୱା। ୟୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂହି ''ଓରୋପେଥ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତଚୀୱରାନି, କାଲୋ ସଲାକଗ୍ଗହଣସ୍ସା''ତି ୱୁତ୍ତୋ ''ସମାଗତାତ୍ଥା''ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ''ଆମ ସମାଗତାମ୍ହା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପତ୍ତଚୀୱରାନି ନୀହରିତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଭଣ୍ଡାଗାରଦ୍ୱାରଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ''ତୁମ୍ହେ ପତ୍ତଚୀୱରାନି ଗହେତ୍ୱା ହେଟ୍ଠାପାସାଦଦ୍ୱାରଂ ପଟିଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟାଥା''ତି ୱତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ର ଚେକୋ ଅଲସଜାତିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଗତେସୁ ପଚ୍ଛା ଅକ୍ଖୀନି ପୁଞ୍ଛନ୍ତୋ ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଉଦକଟ୍ଠାନଂ ମୁଖଧୋୱନତ୍ଥଂ ଗଚ୍ଛତି, ତଂ ଖଣଂ ଦିସ୍ୱା ଚୋରା ତସ୍ସ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ହରନ୍ତି, ସୁହଟଂ, ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଗୀୱା ନ ହୋତି।

ସଚେପି କୋଚି ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଅନାରୋଚେତ୍ୱାୱ ଭଣ୍ଡାଗାରେ ଅତ୍ତନୋ ପରିକ୍ଖାରଂ ଠପେତି, ତସ୍ମିମ୍ପି ନଟ୍ଠେ ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଗୀୱା ନ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ତଂ ଦିସ୍ୱା ''ଅଟ୍ଠାନେ ଠପିତ''ନ୍ତି ଗହେତ୍ୱା ଠପେତି, ନଟ୍ଠେ ତସ୍ସେୱ ଗୀୱା। ସଚେପି ଠପିତଭିକ୍ଖୁନା ''ମୟା, ଭନ୍ତେ, ଈଦିସୋ ନାମ ପରିକ୍ଖାରୋ ଠପିତୋ, ଉପଧାରେୟ୍ୟାଥା''ତି ୱୁତ୍ତୋ ''ସାଧୂ''ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ଦୁନ୍ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ୱା ମଞ୍ଞମାନୋ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଠାନେ ଠପେତି, ନଟ୍ଠେ ତସ୍ସେୱ ଗୀୱା। ''ନାହଂ ଜାନାମୀ''ତି ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସ ପନ ନତ୍ଥି ଗୀୱା। ୟୋପି ତସ୍ସ ପସ୍ସନ୍ତସ୍ସେୱ ଠପେତି, ଭଣ୍ଡାଗାରିକଞ୍ଚ ନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛାପେତି, ନଟ୍ଠଂ ସୁନଟ୍ଠମେୱ। ସଚେ ପନ ନଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଠପେତି, ନଟ୍ଠେ ଗୀୱା । ସଚେ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସୁଗୁତ୍ତଂ, ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚେତିୟସ୍ସ ଚ ପରିକ୍ଖାରୋ ତତ୍ଥେୱ ଠପୀୟତି, ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ଚ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଦ୍ୱାରଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଧମ୍ମକଥଂ ୱା ସୋତୁଂ ଅଞ୍ଞଂ ୱା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ କତ୍ଥଚି ଗଚ୍ଛତି, ତଂ ଖଣଂ ଦିସ୍ୱା

ଯଉକଂ ଚୋରା ହରନ୍ତି, ସଵ୍ବଂ ତସ୍ସ ଗୀଵା। ଭଣ୍ଡାଗାରତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ଵା ବହି ଚଙ୍କମନ୍ତସ୍ସ ଵା ଦ୍ଵାରଂ ଵିଵରିତ୍ଵା ସରୀରଂ ଉତୁଂ ଗାହାପେନ୍ତସ୍ସ ଵା ତତ୍ଥେଵ ସମଣଧମ୍ମାନୁଯୋଗେନ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଵା ତତ୍ଥେଵ ନିସୀଦିତ୍ଵା କେନଚି କମ୍ମେନ ବ୍ୟାଵଟସ୍ସ ଵା ଉଚ୍ଚାରପସ୍ସାଵପୀଳିତସ୍ସାପି ସତୋ ତତ୍ଥେଵ ଉପଚାରେ ଵିଜ୍ଜମାନେ ବହି ଗଚ୍ଛତୋ ଵା ଅଞ୍ଞେନ ଵା କେନଚି ଆକାରେନ ପମତ୍ତସ୍ସ ସତୋ ଦ୍ଵାରଂ ଵିଵରିତ୍ଵା ଵା ଵିଵଟମେଵ ପଵିସିତ୍ଵା ଵା ସନ୍ଧିଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା ଵା ଯଉକଂ ତସ୍ସ ପମାଦପଚ୍ଚଯା ଚୋରା ହରନ୍ତି, ସଵ୍ବଂ ତସ୍ସେଵ ଗୀଵା। ''ଉଣ୍ହସମଯେ ପନ ଵାତପାନଂ ଵିଵରିତ୍ଵା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀ''ତି ଵଦନ୍ତି। ଉଚ୍ଚାରପୀଳିତସ୍ସ ପନ ତସ୍ମିଂ ଉପଚାରେ ଅସତି ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଗିଲାନପକ୍ଖେ ଠିତତ୍ତା ଅଵିସଯୋ, ତସ୍ମା ଗୀଵା ନ ହୋତି।

୫୫। ଯୋ ପନ ଅନ୍ତୋ ଉଣ୍ହପୀଳିତୋ ଦ୍ଵାରଂ ସୁଗୁତ୍ତଂ କତ୍ଵା ବହି ନିକ୍ଖମତି, ଚୋରା ତଂ ଗହେତ୍ଵା ''ଦ୍ଵାରଂ ଵିଵରା''ତି ଵଦନ୍ତି, ଯାଵତତିଯଂ ନ ଵିଵରିତବ୍ବଂ। ଯଦି ପନ ତେ ଚୋରା ''ସଚେ ନ ଵିଵରସି, ତଞ୍ଚ ମାରେସ୍ସାମ, ଦ୍ଵାରଞ୍ଚ ଭିନ୍ଦିତ୍ଵା ପରିକ୍ଖାରଂ ହରିସ୍ସାମା''ତି ଫରସୁଆଦୀନି ଉକ୍ଖିପନ୍ତି, ''ମଯି ଚ ମତେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ସେନାସନେ ଵିନଟ୍ଠେ ଗୁଣୋ ନତ୍ଥୀ''ତି ଵିଵରିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଇଧାପି ''ଅଵିସଯତ୍ତା ଗୀଵା ନତ୍ଥୀ''ତି ଵଦନ୍ତି। ସଚେ କୋଚି ଆଗନ୍ତୁକୋ କୁଞ୍ଚିକଂ ଵା ଦେତି, ଦ୍ଵାରଂ ଵା ଵିଵରତି, ଯଉକଂ ଚୋରା ହରନ୍ତି, ସଵ୍ବଂ ତସ୍ସ ଗୀଵା। ସଙ୍ଘେନ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ଗୁତ୍ତତ୍ଥାଯ ସୂଚିଯନ୍ତକଞ୍ଚ କୁଞ୍ଚିକମୁଦ୍ଦିକା ଚ ଯୋଜେତ୍ଵା ଦିନ୍ନା ହୋତି, ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ଘଟିକମତ୍ତଂ ଦତ୍ଵା ନିପଜ୍ଜତି, ଚୋରା ଵିଵରିତ୍ଵା ପରିକ୍ଖାରଂ ହରନ୍ତି, ତସ୍ସେଵ ଗୀଵା। ସୂଚିଯନ୍ତକଞ୍ଚ କୁଞ୍ଚିକମୁଦ୍ଦିକଞ୍ଚ ଯୋଜେତ୍ଵା ନିପନ୍ନଂ ପନେତଂ ସଚେ ଚୋରା ଆଗନ୍ତ୍ଵା ''ଦ୍ଵାରଂ ଵିଵରାହୀ''ତି ଵଦନ୍ତି, ତତ୍ଥ ପୁରିମନଯେନେଵ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଏଵଂ ସୁଗୁତ୍ତଂ କତ୍ଵା ନିପନ୍ନେ ପନ ସଚେ ଭିତ୍ତିଂ ଵା ଛଦନଂ ଵା ଭିନ୍ଦିତ୍ଵା ଉମଙ୍ଗେନ ଵା ପଵିସିତ୍ଵା ହରନ୍ତି, ନ ତସ୍ସ ଗୀଵା।

ସଚେ ଭଣ୍ଡାଗାରେ ଅଞ୍ଞେପି ଥେରା ଵସନ୍ତି, ଵିଵଟେ ଦ୍ଵାରେ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ପରିକ୍ଖାରଂ ଗହେତ୍ଵା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ତେସୁ ଗତେସୁ ଦ୍ଵାରଂ ନ ଜଗ୍ଗତି, ସଚେ ତତ୍ଥ କିଞ୍ଚି ଅଵହରୀଯତି, ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଇସ୍ସରଵତାଯ ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସେଵ ଗୀଵା, ଥେରେହି ପନ ସହାଯେହି ଭଵିତବ୍ବଂ। ଅଯଞ୍ହି ସାମୀଚି। ଯଦି ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ''ତୁମ୍ହେ ବହି ଠତ୍ଵା ତୁମ୍ହାକଂ ପରିକ୍ଖାରଂ ଗଣ୍ହଥ , ମା ପଵିସିତ୍ଥା''ତି ଵଦତି, ତେସଞ୍ଚ ଏକୋ ଲୋଲମହାଥେରୋ ସାମଣେରେହି ଚେଵ ଉପଟ୍ଠାକେହି ଚ ସଦ୍ଧିଂ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ପଵିସିତ୍ଵା ନିସୀଦତି ଚେଵ ନିପଜ୍ଜତି ଚ, ଯଉକଂ ଭଣ୍ଡଂ ନସ୍ସତି, ସଵ୍ବଂ ତସ୍ସ ଗୀଵା, ଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ପନ ଅଵସେସଥେରେହି ଚ ସହାଯେହି ଭଵିତବ୍ବଂ। ଅଥ ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋଵ ଲୋଲସାମଣେରେ ଚ ଉପଟ୍ଠାକେ ଚ ଗହେତ୍ଵା ଭଣ୍ଡାଗାରେ ନିସୀଦତି ଚେଵ ନିପଜ୍ଜତି ଚ, ଯଉକଂ ନସ୍ସତି, ସଵ୍ବଂ ତସ୍ସେଵ ଗୀଵା। ତସ୍ମା ଭଣ୍ଡାଗାରିକେନେଵ ତତ୍ଥ ଵସିତବ୍ବଂ, ଅଵସେସେହି ଅପ୍ପେଵ ରୁକ୍ଖମୂଲେ ଵସିତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଭଣ୍ଡାଗାରେତି।

୫୬। ଯେ ପନ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ସଭାଗଭିକ୍ଖୂନଂ ଵସନଗବ୍ଭେସୁ ପରିକ୍ଖାରଂ ଠପେନ୍ତି, ପରିକ୍ଖାରେ ନଟ୍ଠେ ଯେହି ଠପିତୋ, ତେସଂଯେଵ ଗୀଵା, ଇତରେହି ପନ ସହାଯେହି ଭଵିତବ୍ବଂ। ଯଦି ପନ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଵିହାରେଯେଵ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ଦାପେତି, ସୋ ଚ ଭିକ୍ଖାଚାରତ୍ଥାଯ ଗାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ନଟ୍ଠଂ ତସ୍ସେଵ ଗୀଵା। ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ପଵିସନ୍ତେହି ଅତିରେକଚୀଵରଂ ରକ୍ଖଣତ୍ଥାଯ ଠପିତଵିହାରଵାରିକସ୍ସାପି ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ଵା ନିଵାପଂ ଵା ଲଭମାନସ୍ସେଵ ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ଗଚ୍ଛତୋ ଯଂ ତତ୍ଥ ନସ୍ସତି, ସଵ୍ବଂ ଗୀଵା। ନ କେଵଲଞ୍ଚ ଏତ୍ତକମେଵ, ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଵିଯ ଯଂ ତସ୍ସ ପମାଦପଚ୍ଚଯା ନସ୍ସତି, ସଵ୍ବଂ ଗୀଵା।

ସଚେ ଵିହାରୋ ମହା ହୋତି, ଅଞ୍ଞଂ ପଦେସଂ ରକ୍ଖିତୁଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପଦେସେ ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ହରନ୍ତି, ଅଵିସଯତ୍ତା ଗୀଵା ନ ହୋତି। ଈଦିସେ ପନ ଵିହାରେ ଵେମଜ୍ଝେ ସଵ୍ବେସଂ ଓସରଣଟ୍ଠାନେ ପରିକ୍ଖାରେ ଠପେତ୍ଵା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଵିହାରଵାରିକା ଵା ଦ୍ଵେ ତଯୋ ଠପେତବ୍ବା। ସଚେ ତେସମ୍ପି ଅପ୍ପମତ୍ତାନଂ ଇତୋ ଚିତୋ ଚ ରକ୍ଖତଂଯେଵ କିଞ୍ଚି ନସ୍ସତି, ଗୀଵା ନ ହୋତି। ଵିହାରଵାରିକେ ବନ୍ଧିତ୍ଵା ହରିତଭଣ୍ଡମ୍ପି ଚୋରାନଂ ପଟିପଥଂ ଗତେସୁ ଅଞ୍ଞେନ ମଗ୍ଗେନ ହରିତଭଣ୍ଡମ୍ପି ନ ତେସଂ ଗୀଵା। ସଚେ ଵିହାରଵାରିକାନଂ ଵିହାରେ ଦାତବ୍ବଂ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ଵା ନିଵାପୋ ଵା ନ ହୋତି, ତେହି ପତ୍ତବ୍ବଲାଭତୋ ଅତିରେକା ଦ୍ଵେ ତିସ୍ସୋ ଯାଗୁସଲାକା ତେସଂ ପହୋନକଭତ୍ତସଲାକା ଚ ଠପେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ନିବଦ୍ଧଂ କତ୍ଵା ପନ ନ ଠପେତବ୍ବା। ମନୁସ୍ସା ହି ଵିପ୍ପଟିସାରିନୋ ହୋନ୍ତି ''ଵିହାରଵାରିକାଯେଵ ଅମ୍ହାକଂ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ''ତି, ତସ୍ମା ପରିଵତ୍ତେତ୍ଵା ପରିଵତ୍ତେତ୍ଵା ଠପେତବ୍ବା। ସଚେ ତେସଂ ସଭାଗା ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ଆହରିତ୍ଵା ଦେନ୍ତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ । ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ଵାରଂ ଗାହାପେତ୍ଵା ନୀହରାପେତବ୍ବାନି। ସଚେ ଵିହାରଵାରିକୋ ଦ୍ଵେ ତିସ୍ସୋ ଯାଗୁସଲାକା ଚ ଚତ୍ତାରି ପଞ୍ଚ ସଲାକଭତ୍ତାନି ଚ ଲଭମାନୋ ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ଗଚ୍ଛତି, ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଵିଯ ସଵ୍ବଂ ନଟ୍ଠଂ ଗୀଵା ହୋତି। ସଚେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଵିହାରପାଲାନଂ ଦାତବ୍ବଂ ଭତ୍ତଂ ଵା ନିଵାପୋ ଵା ନତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖୂ ଵିହାରଵାରଂ ଗହେତ୍ଵା ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ନିସ୍ସିତକେ ଵିହାରଂ ଜଗ୍ଗାପେନ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତଵାରଂ ଅଗ୍ଗହେତୁଂ ନ ଲଭତି। ଯଥା ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ କରୋନ୍ତି, ତଥେଵ କାତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୂହି ପନ ଅସହାଯସ୍ସ ଵା ଅଦୁତିଯସ୍ସ ଵା ଯସ୍ସ ସଭାଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭତ୍ତଂ ଆନେତ୍ଵା ଦାତା ନତ୍ଥି, ଏଵରୂପସ୍ସ ଵାରୋ ନ ପାପେତବ୍ବୋ।

ଯମ୍ପି ପାକଵଟ୍ଟତ୍ଥାଯ ଵିହାରେ ଠପେନ୍ତି, ତଂ ଗହେତ୍ଵା ଉପଜୀଵନ୍ତେନ ଠାତବ୍ବଂ। ଯୋ ତଂ ନ ଉପଜୀଵତି, ସୋ ଵାରଂ ନ ଗାହାପେତବ୍ବୋ। ଫଲାଫଲତ୍ଥାଯପି ଵିହାରେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଠପେନ୍ତି, ଜଗ୍ଗିତ୍ଵା ଗୋପେତ୍ଵା ଫଲଵାରେନ ଭାଜେତ୍ଵା ଖାଦନ୍ତି। ଯୋ ତାନି ଖାଦତି, ତେନ ଠାତବ୍ବଂ,

ଅନୁପଜୀୱନ୍ତୋ ନ ଗାହାପେତବ୍ବୋ। ସେନାସନମଞ୍ଚପୀଠପଚ୍ଚତ୍ଥରଣରକ୍ଖଣତ୍ଥାୟପି ଠପେନ୍ତି, ଆୱାସେ ୱସନ୍ତେନ ଠାତବ୍ବଂ, ଅବ୍ଭୋକାସିକୋ ପନ ରୁକ୍ଖମୂଲିକୋ ୱା ନ ଗାହାପେତବ୍ବୋ। ଏକୋ ନୱକୋ ହୋତି, ବହୁସ୍ସୁତୋ ପନ ବହୂନଂ ଧମ୍ମଂ ୱାଚେତି, ପରିପୁଚ୍ଛଂ ଦେତି, ପାଳିଂ ୱଣ୍ଣେତି, ଧମ୍ମକଥଂ କଥେତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭାରଂ ନିତ୍ଥରତି, ଅୟଂ ଲାଭଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋପି ଆୱାସେ ୱସନ୍ତୋପି ୱାରଂ ନ ଗାହାପେତବ୍ବୋ। ‘‘ପୁରିସୱିସେସୋ ନାମ ଞାତବ୍ବୋ’’ତି ୱଦନ୍ତି। ଉପୋସଥାଗାରପଟିମାଘରଜଗ୍ଗନକସ୍ସ ପନ ଦିଗୁଣଂ ୟାଗୁଭତ୍ତଂ, ଦେୱସିକଂ ତଣ୍ଡୁଲନାଳି, ସଂୱଚ୍ଛରେ ତିଚୀୱରଂ ଦସୱୀସଗ୍ଘନକଂ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଞ୍ଚ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତସ୍ସ ତଂ ଲଭମାନସ୍ସେୱ ପମାଦେନ ତତ୍ଥ କିଞ୍ଚି ନସ୍ସତି, ସବ୍ବଂ ଗୀୱା। ବନ୍ଧିତ୍ୱା ବଲକ୍କାରେନ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ, ନ ଗୀୱା। ତତ୍ଥ ଚେତିୟସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ସନ୍ତକେନ ଚେତିୟସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ରକ୍ଖାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଚେତିୟସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ରକ୍ଖାପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୟଂ ପନ ଚେତିୟସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ସଦ୍ଧିଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ଠପିତଂ ହୋତି, ତଂ ଚେତିୟସନ୍ତକେ ରକ୍ଖାପିତେ ରକ୍ଖିତମେୱ ହୋତୀତି ଏୱଂ ୱଟ୍ଟତି। ପକ୍ଖୱାରେନ ଉପୋସଥାଗାରାଦୀନି ରକ୍ଖତୋପି ପମାଦୱସେନ ନଟ୍ଠଂ ଗୀୱାୟେୱାତି।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ଭଣ୍ଡପଟିସାମନୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

୧୧। କଯଵିକ୍କଯସମାପତ୍ତିଵିନିଚ୍ଛଯକଥା

୫୭। କଯଵିକ୍କଯସମାପତ୍ତୀତି କଯଵିକ୍କଯସମାପଜ୍ଜନଂ। ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଦେହୀ’’ତିଆଦିନା (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୯୫) ହି ନଯେନ ପରସ୍ସ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ କଯଂ ସମାପଜ୍ଜତି, ଅତ୍ତନୋ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଦେନ୍ତୋ ଵିକ୍କଯଂ। ଅଯଂ ପନ କଯଵିକ୍କଯୋ ଠପେତ୍ଵା ପଞ୍ଚ ସହଧମ୍ମିକେ ଅଵସେସେହି ଗିହିପବ୍ବଜିତେହି ଅନ୍ତମସୋ ମାତାପିତୂହିପି ସଦ୍ଧିଂ ନ ଵଟ୍ଟତି।

ତତ୍ରାଯଂ ଵିନିଚ୍ଛଯୋ – ଵତ୍ଥେନ ଵା ଵତ୍ଥଂ ହୋତୁ, ଭତ୍ତେନ ଵା ଭତ୍ତଂ, ଯଂ କିଞ୍ଚି କପ୍ପିଯଂ ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି ଵଦତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ଏଵଂ ଵତ୍ଵା ମାତୁଯାପି ଅତ୍ତନୋ ଭଣ୍ଡଂ ଦେତି, ଦୁକ୍କଟଂ, ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି ଵୁତ୍ତୋ ଵା ‘‘ଇମଂ ଦେହି, ଇମଂ ତେ ଦସ୍ସାମୀ’’ତି ତଂ ଵତ୍ଵା ଵା ମାତୁଯାପି ଭଣ୍ଡଂ ଅତ୍ତନା ଗଣ୍ହାତି, ଦୁକ୍କଟଂ, ଅତ୍ତନୋ ଭଣ୍ଡେ ପରହତ୍ଥଂ, ପରଭଣ୍ଡେ ଚ ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥଂ ସମ୍ପତ୍ତେ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ମାତରଂ ଵା ପନ ପିତରଂ ଵା ‘‘ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି ଵଦତୋ ଵିଞ୍ଞତ୍ତି ନ ହୋତି, ‘‘ଇମଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ଦଦତୋ ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟଵିନିପାତନଂ ନ ହୋତି। ଅଞ୍ଞାତକଂ ‘‘ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି ଵଦତୋ ଵିଞ୍ଞତ୍ତି, ‘‘ଇମଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ଦଦତୋ ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟଵିନିପାତନଂ, ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି କଯଵିକ୍କଯଂ ଆପଜ୍ଜତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ତସ୍ମା କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ପରିଵତ୍ତନ୍ତେନ ମାତାପିତୂହିପି ସଦ୍ଧିଂ କଯଵିକ୍କଯଂ, ଅଞ୍ଞାତକେହି ସଦ୍ଧିଂ ତିସ୍ସୋ ଆପତ୍ତିଯୋ ମୋଚେନ୍ତେନ ପରିଵତ୍ତେତବ୍ବଂ।

ତତ୍ରାଯଂ ପରିଵତ୍ତନଵିଧି – ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପାଥେଯ୍ୟତଣ୍ଡୁଲା ହୋନ୍ତି, ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଭତ୍ତହତ୍ଥଂ ପୁରିସଂ ଦିସ୍ଵା ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ତଣ୍ଡୁଲା ଅତ୍ଥି, ନ ଚ ନୋ ଇମେହି ଅତ୍ଥୋ, ଭତ୍ତେନ ପନ ଅତ୍ଥୋ’’ତି ଵଦତି, ପୁରିସୋ ତଣ୍ଡୁଲେ ଗହେତ୍ଵା ଭତ୍ତଂ ଦେତି, ଵଟ୍ଟତି। ତିସ୍ସୋପି ଆପତ୍ତିଯୋ ନ ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତମସୋ ନିମିତ୍ତକମ୍ମମତ୍ତମ୍ପି ନ ହୋତି। କସ୍ମା? ମୂଲସ୍ସ ଅତ୍ଥିତାଯ। ଯୋ ପନ ଏଵଂ ଅକତ୍ଵା ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି ପରିଵତ୍ତେତି, ଯଥାଵତ୍ଥୁକମେଵ। ଵିଘାସାଦଂ ଦିସ୍ଵା ‘‘ଇମଂ ଓଦନଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ରଜନଂ ଵା ଦାରୂନି ଵା ଆହରା’’ତି ଵଦତି, ରଜନଛଲ୍ଲିଗଣନାଯ ଦାରୁଗଣନାଯ ଚ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି ହୋନ୍ତି। ‘‘ଇମଂ ଓଦନଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ଇମଂ ନାମ କରୋଥା’’ତି ଦନ୍ତକାରାଦୀହି ସିପ୍ପିକେହି ଧମ୍ମକରଣାଦୀସୁ ତଂ ତଂ ପରିକ୍ଖାରଂ କାରେତି, ରଜକେହି ଵା ଵତ୍ଥଂ ଧୋଵାପେତି, ଯଥାଵତ୍ଥୁକମେଵ। ନହାପିତେନ କେସେ ଛିନ୍ଦାପେତି , କମ୍ମକାରେହି ନଵକମ୍ମଂ କାରେତି, ଯଥାଵତ୍ଥୁକମେଵ। ସଚେ ପନ ‘‘ଇଦଂ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ଇଦଂ କରୋଥା’’ତି ନ ଵଦତି, ‘‘ଇଦଂ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜ, ଭୁତ୍ତୋସି, ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସସି, ଇଦଂ ନାମ କରୋହୀ’’ତି ଵଦତି, ଵଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ କିଞ୍ଚାପି ଵତ୍ଥଧୋଵନେ ଵା କେସଚ୍ଛେଦନେ ଵା ଭୂମିସୋଧନାଦିନଵକମ୍ମେ ଵା ପରଭଣ୍ଡଂ ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥଗତଂ ନିସ୍ସଜ୍ଜିତବ୍ବଂ ନାମ ନତ୍ଥି, ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ଦଳ୍ହଂ କତ୍ଵା ଵୁତ୍ତତ୍ତା ନ ସକ୍କା ଏତଂ ପଟିକ୍ଖିପିତୁଂ, ତସ୍ମା ଯଥା ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଵତ୍ଥୁମ୍ହି ପରିଭୁତ୍ତେ ଵା ନଟ୍ଠେ ଵା ପାଚିତ୍ତିଯଂ ଦେସେତି, ଏଵମିଧାପି ଦେସେତବ୍ବଂ।

ଯଂ କିଞ୍ଚି କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହିତୁକାମତାଯ ଅଗ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ‘‘ଅଯଂ ତଵ ପତ୍ତୋ କିଂ ଅଗ୍ଘତୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତେ ‘‘ଇଦଂ ନାମା’’ତି ଵଦତି, ସଚେ ଅତ୍ତନୋ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ମହଗ୍ଘଂ ହୋତି, ଏଵଞ୍ଚ ନଂ ପଟିଵଦତି ‘‘ଉପାସକ ମମ ଇଦଂ ଵତ୍ଥୁ ମହଗ୍ଘଂ, ତଵ ପତ୍ତଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି। ତଂ ସୁତ୍ଵା ଇତରୋ ‘‘ଅଞ୍ଞଂ ଥାଲକମ୍ପି ଦସ୍ସାମୀ’’ତି ଵଦତି, ଗଣ୍ହିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ସୋ ପତ୍ତୋ ମହଗ୍ଘୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଵତ୍ଥୁ ଅପ୍ପଗ୍ଘଂ, ପତ୍ତସାମିକୋ ଚସ୍ସ ଅପ୍ପଗ୍ଘଭାଵଂ ନ ଜାନାତି, ପତ୍ତୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ, ‘‘ମମ ଵତ୍ଥୁ ଅପ୍ପଗ୍ଘ’’ନ୍ତି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ମହଗ୍ଘଭାଵଂ ଞତ୍ଵା ଵଞ୍ଚେତ୍ଵା ଗଣ୍ହନ୍ତୋପି ହି ଭଣ୍ଡଂ ଅଗ୍ଘାପେତ୍ଵା କାରେତବ୍ବତଂ ଆପଜ୍ଜତି। ସଚେ ପତ୍ତସାମିକୋ ‘‘ହୋତୁ, ଭନ୍ତେ, ସେସଂ ମମ ପୁଞ୍ଞଂ ଭଵିସ୍ସତୀ’’ତି ଦେତି, ଵଟ୍ଟତି। କପ୍ପିଯକାରକସ୍ସ ପନ ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଗହେତ୍ଵା ଦେହୀ’’ତି ଆଚିକ୍ଖିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ଯସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ ଭଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହାତି, ତଂ ଠପେତ୍ଵା ଅଞ୍ଞଂ ଅନ୍ତମସୋ ତସ୍ସ ପୁତ୍ତଭାତିକମ୍ପି କପ୍ପିଯକାରକଂ କତ୍ଵା ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ନାମ ଗହେତ୍ଵା ଦେହୀ’’ତି ଆଚିକ୍ଖତି, ସୋ ଚେ ଛେକୋ ହୋତି, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଅପନେତ୍ଵା ଵିଵଦିତ୍ଵା ଗଣ୍ହାତି, ତୁଣ୍ହୀଭୂତେନ ଠାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଛେକୋ ହୋତି, ନ ଜାନାତି ଗହେତୁଂ, ଵାଣିଜକୋ ଚ ତଂ ଵଞ୍ଚେତି, ‘‘ମା ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ଵତ୍ତବ୍ବୋ।

‘‘ଇଦଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ତେଲଂ ଵା ସପ୍ପି ଵା ଅମ୍ହାକଂ ଅତ୍ଥି, ଅମ୍ହାକଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞେନ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକେନ ଅତ୍ଥୋ’’ତି ଵୁତ୍ତେ ପନ ସଚେ ସୋ ତଂ ଗହେତ୍ଵା ଅଞ୍ଞଂ ଦେତି, ପଠମଂ ଅତ୍ତନୋ ତେଲଂ ନ ମିନାପେତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ନାଳିଯଞ୍ହି ଅଵସିଟ୍ଠତେଲଂ ହୋତି, ତଂ ପଚ୍ଛା ମିନନ୍ତସ୍ସ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଦୂସେଯ୍ୟ। ଅଯଞ୍ଚ କଯଵିକ୍କଯୋ ନାମ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଵସେନ ଵୁତ୍ତୋ। କପ୍ପିଯେନ ହି କପ୍ପିଯଂ ପରିଵତ୍ତେନ୍ତସ୍ସ କଯଵିକ୍କଯସିକ୍ଖାପଦେନ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ଵୁତ୍ତଂ, ଅକପ୍ପିଯେନ ପନ ଅକପ୍ପିଯଂ ପରିଵତ୍ତେନ୍ତସ୍ସ, କପ୍ପିଯେନ ଵା ଅକପ୍ପିଯଂ ଅକପ୍ପିଯେନ ଵା କପ୍ପିଯଂ ପରିଵତ୍ତେନ୍ତସ୍ସ ରୂପିଯସଂଵୋହାରସିକ୍ଖାପଦେନ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ, ତସ୍ମା ଉଭୋସୁ ଵା ଏକସ୍ମିଂ ଵା ଅକପ୍ପିଯେ ସତି ରୂପିଯସଂଵୋହାରୋ ନାମ ହୋତି।

୫୮। ରୂପିୟସଂୱୋହାରସ୍ସ ଚ ଗରୁଭାୱଦୀପନତ୍ଥଂ ଇଦଂ ପଓଚତୁକ୍କଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଯୋ ହି ରୂପିୟଂ ଉଗ୍ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ତେନ ଅୟବୀଜଂ ସମୁଟ୍ଠାପେତି, ତଂ କୋଟ୍ଟାପେତ୍ୱା ତେନ ଲୋହେନ ପତ୍ତଂ କାରେତି, ଅୟଂ ପତ୍ତୋ ମହାଅକପ୍ପିୟୋ ନାମ, ନ ସକ୍କା କେନଚି ଉପାୟେନ କପ୍ପିୟୋ କାତୁଂ। ସଚେପି ତଂ ୱିନାସେତ୍ୱା ଥାଲକଂ କାରେତି, ତମ୍ପି ଅକପ୍ପିୟଂ। ୱାସିଂ କାରେତି, ତାୟ ଛିନ୍ନଦନ୍ତକଟ୍ଠମ୍ପି ଅକପ୍ପିୟଂ। ବଳିସଂ କାରେତି, ତେନ ମାରିତା ମଚ୍ଛାପି ଅକପ୍ପିୟା। ୱାସିଂ ତାପେତ୍ୱା ଉଦକଂ ୱା ଖୀରଂ ୱା ଉଣ୍ହାପେତି, ତମ୍ପି ଅକପ୍ପିୟମେୱ।

ଯୋ ପନ ରୂପିୟଂ ଉଗ୍ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ତେନ ପତ୍ତଂ କିଣାତି, ଅୟମ୍ପି ପତ୍ତୋ ଅକପ୍ପିୟୋ। ‘‘ପଞ୍ଚନ୍ନମ୍ପି ସହଧମ୍ମିକାନଂ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସକ୍କା ପନ କପ୍ପିୟୋ କାତୁଂ। ସୋ ହି ମୂଲେ ମୂଲସାମିକାନଂ, ପତ୍ତେ ଚ ପତ୍ତସାମିକାନଂ ଦିନ୍ନେ କପ୍ପିୟୋ ହୋତି, କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଦତ୍ୱା ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଯୋପି ରୂପିୟଂ ଉଗ୍ଗଣ୍ହାପେତ୍ୱା କପ୍ପିୟକାରକେନ ସଦ୍ଧିଂ କମ୍ମାରକୁଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଅୟଂ ମୟ୍ହଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ୱଦତି, କପ୍ପିୟକାରକୋ ଚ ତଂ ରୂପିୟଂ ଦତ୍ୱା କମ୍ମାରଂ ସଞ୍ଞାପେତି, ଅୟମ୍ପି ପତ୍ତୋ କପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ଗହିତୋପି ଦୁତିୟପତ୍ତସଦିସୋୟେୱ, ମୂଲସ୍ସ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତତ୍ତା ଅକପ୍ପିୟୋ। କସ୍ମା ସେସାନଂ ନ କପ୍ପତୀତି? ମୂଲସ୍ସ ଅନିସ୍ସଟ୍ଠତ୍ତା।

ଯୋ ପନ ରୂପିୟଂ ଅସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା ‘‘ଥେରସ୍ସ ପତ୍ତଂ କିଣିତ୍ୱା ଦେହୀ’’ତି ପହିତକପ୍ପିୟକାରକେନ ସଦ୍ଧିଂ କମ୍ମାରକୁଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଇମେ କହାପଣେ ଗହେତ୍ୱା ଇମଂ ଦେହୀ’’ତି କହାପଣେ ଦାପେତ୍ୱା ଗହିତୋ, ଅୟଂ ପତ୍ତୋ ଏତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନ ୱଟ୍ଟତି ଦୁକ୍କଟାରିତତ୍ତା, ଅଞ୍ଞେସଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି ମୂଲସ୍ସ ଅସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତତ୍ତା। ମହାସୁମତ୍ଥେରସ୍ସ କିର ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଅନୁରୁଦ୍ଧତ୍ଥେରୋ ନାମ ଅହୋସି। ସୋ ଅତ୍ତନୋ ଏୱରୂପଂ ପତ୍ତଂ ସପ୍ପିସ୍ସ ପୂରେତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ନିସ୍ସଜ୍ଜି। ତିପିଟକଚୂଳଅନାଗତ୍ଥେରସ୍ସ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ଏୱରୂପୋ ପତ୍ତୋ ଅହୋସି। ତଂ ଥେରୋପି ସପ୍ପିସ୍ସ ପୂରେତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ନିସ୍ସଜ୍ଜାପେସୀତି। ଇଦଂ ଅକପ୍ପିୟପତ୍ତଚତୁକ୍କଂ।

ସଚେ ପନ ରୂପିୟଂ ଅସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା ‘‘ଥେରସ୍ସ ପତ୍ତଂ କିଣିତ୍ୱା ଦେହୀ’’ତି ପହିତକପ୍ପିୟକାରକେନ ସଦ୍ଧିଂ କମ୍ମାରକୁଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଅୟଂ ମୟ୍ହଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ୱା ‘‘ଇମାହଂ ଗହେସ୍ସାମୀ’’ତି ୱା ୱଦତି, କପ୍ପିୟକାରକୋ ଚ ତଂ ରୂପିୟଂ ଦତ୍ୱା କମ୍ମାରଂ ସଞ୍ଞାପେତି, ଅୟଂ ପତ୍ତୋ ସବ୍ବକପ୍ପିୟୋ ବୁଦ୍ଧାନମ୍ପି ପରିଭୋଗାରହୋ। ଇମଂ ପନ ରୂପିୟସଂୱୋହାରଂ କରୋନ୍ତେନ ‘‘ଇମିନା ଇମଂ ଗହେତ୍ୱା ଦେହୀ’’ତି କପ୍ପିୟକାରକମ୍ପି ଆଚିକ୍ଖିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

କୟୱିକ୍କୟସମାପତ୍ତିୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

୧୨। ରୂପିୟାଦିପଟିଗ୍ଗହଣଵିନିଚ୍ଛୟକଥା

୫୯।ରୂପିୟାଦିପଟିଗ୍ଗହୋତି ଜାତରୂପାଦିପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନଂ। ତତ୍ଥ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୮୩-୪) ଜାତରୂପଂ ରଜତଂ ଜାତରୂପମାସକୋ ରଜତମାସକୋତି ଚତୁବ୍ବିଧଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଵତ୍ଥୁ। ତମ୍ବଲୋହାଦୀହି କତୋ ଲୋହମାସକୋ। ସାରଦାରୁନା ଵା ଵେଳୁପେସିକାୟ ଵା ଅନ୍ତମସୋ ତାଲପଣ୍ଣେନପି ରୂପଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ଵା କତୋ ଦାରୁମାସକୋ। ଲାଖାୟ ଵା ନିୟ୍ୟାସେନ ଵା ରୂପଂ ସମୁଟ୍ଠାପେତ୍ଵା କତୋ ଜତୁମାସକୋ। ଯୋ ଯୋ ଯତ୍ଥ ଯତ୍ଥ ଜନପଦେ ଯଦା ଯଦା ଵୋହାରଂ ଗଚ୍ଛତି, ଅନ୍ତମସୋ ଅଟ୍ଠିମୟୋପି ଚମ୍ମମୟୋପି ରୁକ୍ଖଫଲବୀଜମୟୋପି ସମୁଟ୍ଠାପିତରୂପୋପି ଅସମୁଟ୍ଠାପିତରୂପୋପୀତି ଅୟଂ ସବ୍ବୋପି ରଜତମାସକେନେଵ ସଙ୍ଗହିତୋ। ମୁତ୍ତା ମଣି ଵେଳୁରିୟୋ ସଙ୍ଖୋ ସିଲା ପଵାଳଂ ଲୋହିତଙ୍କୋ ମସାରଗଲ୍ଲଂ ସତ୍ତ ଧଞ୍ଞାନି ଦାସିଦାସଖେତ୍ତଵତ୍ଥୁପୁପ୍ଫାରାମଫଲାରାମାଦୟୋତି ଇଦଂ ଦୁକ୍କଟଵତ୍ଥୁ। ତତ୍ଥ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଵତ୍ଥୁଂ ଅତ୍ତନୋ ଵା ସଙ୍ଘଗଣପୁଗ୍ଗଲଚେତିୟାନଂ ଵା ଅତ୍ଥାୟ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାୟ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ପାଚିତ୍ତିୟଂ ହୋତି, ସେସାନଂ ଅତ୍ଥାୟ ଦୁକ୍କଟଂ। ଦୁକ୍କଟଵତ୍ଥୁଂ ସବ୍ବେସମ୍ପି ଅତ୍ଥାୟ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତୋ ଦୁକ୍କଟମେଵ।

ତତ୍ରାୟଂ ଵିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୩୮-୯) – ସଚେ କୋଚି ଜାତରୂପରଜତଂ ଆହରିତ୍ଵା ‘‘ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମି, ଆରାମଂ ଵା କରୋଥ ଚେତିୟଂ ଵା ଭୋଜନସାଲାଦୀନଂ ଵା ଅଞ୍ଞତର’’ନ୍ତି ଵଦତି, ଇଦଂ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ‘‘ନୟିଦଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତେ ‘‘ଵଡ୍ଢକୀନଂ ଵା କମ୍ମକାରାନଂ ଵା ହତ୍ଥେ ଭଵିସ୍ସତି , କେଵଲଂ ତୁମ୍ହେ ସୁକତଦୁକ୍କଟଂ ଜାନାଥା’’ତି ଵତ୍ଵା ତେସଂ ହତ୍ଥେ ଦତ୍ଵା ପକ୍କମତି, ଵଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ‘‘ମମ ମନୁସ୍ସାନଂ ହତ୍ଥେ ଭଵିସ୍ସତି, ମୟ୍ହମେଵ ଵା ହତ୍ଥେ ଭଵିସ୍ସତି, କେଵଲଂ ତୁମ୍ହେ ଯଂ ଯସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ, ତଦତ୍ଥାୟ ପେସେଥା’’ତି ଵଦତି, ଏଵମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ସଂଘଂ ଵା ଗଣଂ ଵା ପୁଗ୍ଗଲଂ ଵା ଅନାମସିତ୍ଵା ‘‘ଇଦଂ ହିରଞ୍ଞସୁଵଣ୍ଣଂ ଚେତିୟସ୍ସ ଦେମ, ଵିହାରସ୍ସ ଦେମ, ନଵକମ୍ମସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଵଦନ୍ତି, ପଟିକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ‘‘ଇମେ ଇଦଂ ଭଣନ୍ତୀ’’ତି କପ୍ପିୟକାରକାନଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ‘‘ଚେତିୟାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାୟ ତୁମ୍ହେ ଗହେତ୍ଵା ଠପେତ୍ଵା’’ତି ଵୁତ୍ତେ ପନ ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଗହେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପନ କୋଚି ବହୁଂ ହିରଞ୍ଞସୁଵଣ୍ଣଂ ଆନେତ୍ଵା ‘‘ଇଦଂ ସଂଘସ୍ସ ଦମ୍ମି, ଚତ୍ତାରୋ ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ଵଦତି, ତଞ୍ଚେ ସଂଘୋ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ପଟିଗ୍ଗହଣେପି ପରିଭୋଗେପି ଆପତ୍ତି। ତତ୍ର ଚେକୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ନୟିଦଂ କପ୍ପତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିପତି, ଉପାସକୋ ଚ ‘‘ଯଦିନ କପ୍ପତି, ମୟ୍ହମେଵ ଭଵିସ୍ସତୀ’’ତି ତଂ ଆଦାୟ ଗଚ୍ଛତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ତୟା ସଂଘସ୍ସ ଲାଭନ୍ତରାୟୋ କତୋ’’ତି ନ କେନଚି କିଞ୍ଚି ଵତ୍ତବ୍ବୋ। ଯୋ ହି ତଂ ଚୋଦେତି, ସ୍ଵେଵ ସାପତ୍ତିକୋ ହୋତି। ତେନ ପନେକେନ ବହୂ ଅନାପତ୍ତିକା କତା। ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୂହି ‘‘ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତେ ‘‘କପ୍ପିୟକାରକାନଂ ଵା ହତ୍ଥେ ଭଵିସ୍ସତି, ମମ ପୁରିସାନଂ ଵା ମୟ୍ହଂ ଵା ହତ୍ଥେ ଭଵିସ୍ସତି, କେଵଲଂ ତୁମ୍ହେ ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ଵଦତି, ଵଟ୍ଟତି।

ଚତୁପଚ୍ଚୟତ୍ଥାୟ ଚ ଦିନ୍ନଂ ଯେନ ଯେନ ପଚ୍ଚୟେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ତଂ ତଦତ୍ଥଂ ଉପନେତବ୍ବଂ। ଚିଵରତ୍ଥାୟ ଦିନ୍ନଂ ଚୀଵରେଯେଵ ଉପନେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚୀଵରେନ ତାଦିସୋ ଅତ୍ଥୋ ନତ୍ଥି, ପିଣ୍ଡପାତାଦୀହି ସଂଘୋ କିଲମତି, ସଂଘସୁଟ୍ଠୁତାୟ ଅପଲୋକେତ୍ଵା ତଦତ୍ଥାୟପି ଉପନେତବ୍ବଂ। ଏସ ନୟୋ ପିଣ୍ଡପାତଗିଲାନପଚ୍ଚୟତ୍ଥାୟ ଦିନ୍ନେପି। ସେନାସନତ୍ଥାୟ ଦିନ୍ନଂ ପନ ସେନାସନସ୍ସ ଗରୁଭଣ୍ଡତ୍ତା ସେନାସନେଯେଵ ଉପନେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୂସୁ ସେନାସନଂ ଛଡ୍ଡେତ୍ଵା ଗତେସୁ ସେନାସନଂ ଵିନସ୍ସତି, ଈଦିସେ କାଲେ ସେନାସନଂ ଵିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ଵାପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିଭୋଗୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ତସ୍ମା ସେନାସନଜଗ୍ଗନତ୍ଥଂ ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜଂ ଅକତ୍ଵା ଯାପନମତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୬୦। ସଚେ କୋଚି ‘‘ମୟ୍ହଂ ତିସସ୍ସସମ୍ପାଦନକଂ ମହାତଳାକଂ ଅତ୍ଥି, ତଂ ସଂଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଵଦତି, ତଞ୍ଚେ ସଂଘୋ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ପଟିଗ୍ଗହଣେପି ପରିଭୋଗେପି ଆପତ୍ତିଯେଵ। ଯୋ ପନ ତଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ସୋ ପୁରିମନଯେନେଵ ନ କେନଚି କିଞ୍ଚି ଵତ୍ତବ୍ବୋ। ଯୋ ହି ତଂ ଚୋଦେତି, ସ୍ଵେଵ ସାପତ୍ତିକୋ ହୋତି । ତେନ ପନେକେନ ବହୂ ଅନାପତ୍ତିକା କତା। ଯୋ ପନ ‘‘ତାଦିସଂଯେଵ ତଳାକଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଵତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂହି ‘‘ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଵଦତି ‘‘ଅସୁକଞ୍ଚ ଅସୁକଞ୍ଚ ସଙ୍ଘସ୍ସ ତଳାକଂ ଅତ୍ଥି, ତଂ କଥଂ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି। ସୋ ଵତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘କପ୍ପିୟଂ କତ୍ଵା ଦିନ୍ନଂ ଭଵିସ୍ସତୀ’’ତି। କଥଂ ଦିନ୍ନଂ କପ୍ପିୟଂ ହୋତୀତି। ‘‘ଚତ୍ତାରୋ ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ଵତ୍ଵା ଦିନ୍ନନ୍ତି। ସୋ ସଚେ ‘‘ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ ଚତ୍ତାରୋ ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ଦେତି, ଵଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ‘‘ତଳାକଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଵତ୍ଵା ‘‘ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତୋ ‘‘କପ୍ପିୟକାରକୋ ଅତ୍ଥୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ଵା ‘‘ନତ୍ଥୀ’’ତି ଵୁତ୍ତେ ‘‘ଇଦଂ ଅସୁକୋ ନାମ ଵିଚାରେସ୍ସତି, ଅସୁକସ୍ସ ଵା ହତ୍ଥେ ମୟ୍ହଂ ଵା ହତ୍ଥେ ଭଵିସ୍ସତି, ସଙ୍ଘୋ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ପରିଭୁଞ୍ଜତୂ’’ତି ଵଦତି, ଵଟ୍ଟତି। ସଚେପି ‘‘ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତୋ ‘‘ଉଦକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସତି, ଭଣ୍ଡକଂ ଧୋଵିସ୍ସତି, ମିଗପକ୍ଖିନୋ ପିଵିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଵଦତି, ଏଵମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ‘‘ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଵଦତି ‘‘କପ୍ପିୟସୀସେନ ଗଣ୍ହଥା’’ତି। ‘‘ସାଧୁ ଉପାସକ, ସଙ୍ଘୋ ପାନୀୟଂ ପିଵିସ୍ସତି, ଭଣ୍ଡକଂ ଧୋଵିସ୍ସତି, ମିଗପକ୍ଖିନୋ ପିଵିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ଵତ୍ଵା

ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ‘‘ମମ ତଳାକଂ ୱା ପୋକ୍ଖରଣିଂ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ସାଧୁ ଉପାସକ, ସଙ୍ଘୋ ପାନୀୟଂ ପିୱିସ୍ସତୀ’’ତିଆଦୀନି ୱତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ।

ଯଦି ପନ ଭିକ୍ଖୂହି ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଯାଚିତ୍ୱା ସହତ୍ଥେନ ଚ କପ୍ପିୟପଥୱିଂ ଖଣିତ୍ୱା ଉଦକପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ତଳାକଂ କାରିତଂ ହୋତି, ତଞ୍ଚେ ନିସ୍ସାୟ ସସ୍ସଂ ନିପ୍ଫାଦେତ୍ୱା ମନୁସ୍ସା ୱିହାରେ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ମନୁସ୍ସା ଏୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଉପକାରତ୍ଥାୟ ସଙ୍ଘିକଭୂମିଂ ଖଣିତ୍ୱା ତଂ ନିସ୍ସାୟ ନିପ୍ଫନ୍ନସସ୍ସତୋ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଦେନ୍ତି, ଏତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଏକଂ କପ୍ପିୟକାରକଂ ଠପେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଚ ଠପେତୁମ୍ପି ଲବ୍ଭତି। ଅଥ ତେ ମନୁସ୍ସା ରାଜବଲିନା ଉପଦ୍ଦୁତା ପକ୍କମନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେ ପଟିପଜ୍ଜନ୍ତି, ନ ଚ ଭିକ୍ଖୂନଂ କିଞ୍ଚି ଦେନ୍ତି, ଉଦକଂ ୱାରେତୁଂ ଲବ୍ଭତି, ତଞ୍ଚ ଖୋ କସିକମ୍ମକାଲେୟେୱ, ନ ସସ୍ସକାଲେ। ସଚେ ତେ ୱଦନ୍ତି ‘‘ନନୁ, ଭନ୍ତେ, ପୁବ୍ବେପି ମନୁସ୍ସା ଇମଂ ନିସ୍ସାୟ ସସ୍ସଂ ଅକଂସୂ’’ତି, ତତୋ ୱତ୍ତବ୍ବା ‘‘ତେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଇମଞ୍ଚ ଇମଞ୍ଚ ଉପକାରଂ ଅକଂସୁ, ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡକଂ ଅଦଂସୂ’’ତି। ସଚେ ତେ ୱଦନ୍ତି ‘‘ମୟମ୍ପି ଦସ୍ସାମା’’ତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ପନ କୋଚି ଅବ୍ଭତ୍ତୋ ଅକପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ତଳାକଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି ୱା କାରେତି ୱା, ତଂ ଭିକ୍ଖୂହି ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ତଂ ନିସ୍ସାୟ ଲଦ୍ଧକପ୍ପିୟଭଣ୍ଡମ୍ପି ଅକପ୍ପିୟମେୱ । ସଚେ ଭିକ୍ଖୂହି ପରିଚ୍ଚତ୍ତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ସାମିକୋ ୱା ତସ୍ସ ପୁତ୍ତଧୀତରୋ ୱା ଅଞ୍ଞୋ ୱା କୋଚି ୱଂସେ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ପୁନ କପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି। ପଚ୍ଛିନ୍ନେ କୁଲୱଂସେ ଯୋ ତସ୍ସ ଜନପଦସ୍ସ ସାମିକୋ, ସୋ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ପୁନ ଦେତି ଚିତ୍ତଲପବ୍ବତେ ଭିକ୍ଖୁନା ନୀହଟୌଦକୱାହକଂ ଅଳନାଗରାଜମହେସୀ ୱିୟ, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। କପ୍ପିୟୱୋହାରେପି ଉଦକୱସେନ ପଟିଗ୍ଗହିତତଳାକେ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତାନଂ ମତ୍ତିକୁଦ୍ଧରଣପାଳିବନ୍ଧନାଦୀନି ଚ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତଂ ନିସ୍ସାୟ ପନ ସସ୍ସଂ କରୋନ୍ତେ ଦିସ୍ୱା କପ୍ପିୟକାରକଂ ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଦି ତେ ସୟମେୱ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଦେନ୍ତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ନ ଚୋଦେତବ୍ବଂ। ପଚ୍ଚୟୱସେନ ପଟିଗ୍ଗହିତତଳାକେ କପ୍ପିୟକାରକଂ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ମତ୍ତିକୁଦ୍ଧରଣପାଳିବନ୍ଧନାଦୀନି କାରେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ କପ୍ପିୟକାରକା ସୟମେୱ କରୋନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅବ୍ଭତ୍ତେନ ପନ ଲଜ୍ଜିଭିକ୍ଖୁନା କାରାପିତେସୁ କିଞ୍ଚାପି ପଟିଗ୍ଗହଣଂ କପ୍ପିୟଂ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପନ ପୟୋଗପଚ୍ଚୟା ଉପ୍ପନ୍ନେନ ମିସ୍ସତ୍ତା ୱିସଗତପିଣ୍ଡପାତୋ ୱିୟ ଅକପ୍ପିୟମଂସରସମିସ୍ସଭୋଜନଂ ୱିୟ ଚ ଦୁବ୍ବିନିଭୋଗଂ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ଅକପ୍ପିୟମେୱ।

୬୧। ସଚେ ପନ ଉଦକସ୍ସ ଓକାସୋ ଅତ୍ଥି, ତଳାକସ୍ସ ପାଳି ଥିରା, ‘‘ଯଥା ବହୁଂ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହାତି, ଏୱଂ କରୋହି, ତୀରସମୀପେ ଉଦକଂ କରୋହୀ’’ତି ଏୱଂ ଉଦକମେୱ ୱିଚାରେତି, ୱଟ୍ଟତି। ଉଦ୍ଧନେ ଅଗ୍ଗିଂ ନ ପାତେନ୍ତି, ‘‘ଉଦକକମ୍ମଂ ଲବ୍ଭତୁ ଉପାସକା’’ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ସସ୍ସଂ କତ୍ୱା ଆହରଥା’’ତି ୱତ୍ତୁଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ତଳାକେ ଅତିବହୁଂ ଉଦକଂ ଦିସ୍ୱା ପସ୍ସତୋ ୱା ପିଟ୍ଠିତୋ ୱା ମାତିକଂ ନୀହରାପେତି, ୱନଂ ଛିନ୍ଦାପେତ୍ୱା କେଦାରେ କାରାପେତି, ପୋରାଣକେଦାରେସୁ ୱା ପକତିଭାଗଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଅତିରେକଂ ଗଣ୍ହାତି, ନୱସସ୍ସେ ୱା ଅପରିଚ୍ଛିନ୍ନଭାଗେ ‘‘ଏତ୍ତକେ କହାପଣେ ଦେଥା’’ତି କହାପଣେ ଉଟ୍ଠାପେତି, ସବ୍ବେସଂ ଅକପ୍ପିୟଂ।

ଯୋ ପନ ‘‘କସଥ ୱପଥା’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଏତ୍ତକାୟ ଭୂମିୟା ଏତ୍ତକୋ ନାମ ଭାଗୋ’’ତି ଏୱଂ ଭୂମିଂ ୱା ପତିଟ୍ଠାପେତି, ‘‘ଏତ୍ତକେ ଭୂମିଭାଗେ ଅମ୍ହେହି ସସ୍ସଂ କତଂ, ଏତ୍ତକଂ ନାମ ଭାଗଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦନ୍ତେସୁ କସ୍ସକେସୁ ଭୂମିପ୍ପମାଣଗହଣତ୍ଥଂ ରଜ୍ଜୁୟା ୱା ଦଣ୍ଡେନ ୱା ମିନାତି, ଖଲେ ୱା ଠତ୍ୱା ରକ୍ଖତି, ଖଲତୋ ୱା ନୀହରାପେତି, କୋଟ୍ଠାଗାରେ ୱା ପଟିସାମେତି, ତସ୍ସେୱ ତଂ ଅକପ୍ପିୟଂ। ସଚେ କସ୍ସକା କହାପଣେ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଇମେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆହଟା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତରୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ନ ସଙ୍ଘୋ କହାପଣେ ଖାଦତୀ’’ତି ସଞ୍ଞାୟ ‘‘ଏତ୍ତକେହି କହାପଣେହି ସାଟକେ ଆହରଥ , ଏତ୍ତକେହି ଯାଗୁଆଦୀନି ସମ୍ପାଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ଯଂ ତେ ଆହରନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବେସଂ ଅକପ୍ପିୟଂ। କସ୍ମା? କହାପଣାନଂ ୱିଚାରିତତ୍ତା। ସଚେ ଧଞ୍ଞଂ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆହଟ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତରୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ପୁରିମନୟେନେୱ ‘‘ଏତ୍ତକେହି ୱୀହୀହି ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ଆହରଥା’’ତି ୱଦତି, ଯଂ ତେ ଆହରନ୍ତି, ତଂ ତସ୍ସେୱ ଅକପ୍ପିୟଂ। କସ୍ମା? ଧଞ୍ଞସ୍ସ ୱିଚାରିତତ୍ତା। ସଚେ ତଣ୍ଡୁଲଂ ୱା ଅପରଣ୍ଣଂ ୱା ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆହଟ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତରୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ପୁରିମନୟେନେୱ ‘‘ଏତ୍ତକେହି ତଣ୍ଡୁଲେହି ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ଆହରଥା’’ତି ୱଦତି, ଯଂ ତେ ଆହରନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବେସଂ କପ୍ପିୟଂ। କସ୍ମା? କପ୍ପିୟାନଂ ତଣ୍ଡୁଲାଦୀନଂ ୱିଚାରିତତ୍ତା। କୟୱିକ୍କୟେପି ଅନାପତ୍ତି କପ୍ପିୟକାରକସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତତ୍ତା।

୬୨। ପୁବ୍ବେ ପନ ଚିତ୍ତଲପବ୍ବତେ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚତୁସାଲଦ୍ୱାରେ ‘‘ଅହୋ ୱତ ସ୍ୱେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଏତ୍ତକପ୍ପମାଣେ ପୂୱେ ପଚେୟ୍ୟୁ’’ନ୍ତି ଆରାମିକାନଂ ସଞ୍ଞାଜନନତ୍ଥଂ ଭୂମିୟଂ ମଣ୍ଡଲଂ ଅକାସି। ତଂ ଦିସ୍ୱା ଛେକୋ ଆରାମିକୋ ତଥେୱ କତ୍ୱା ଦୁତିୟଦିୱସେ ଭେରିୟା ଆକୋଟିତାୟ ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ ପୂୱଂ ଗହେତ୍ୱା ସଙ୍ଘତ୍ଥେରଂ ଆହ – ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହେହି ଇତୋ ପୁବ୍ବେ ନେୱ ପିତୂନଂ, ନ ପିତାମହାନଂ ଏୱରୂପଂ ସୁତପୁବ୍ବଂ, ଏକେନ ଅୟ୍ୟେନ ଚତୁସାଲଦ୍ୱାରେ ପୂୱତ୍ଥାୟ ସଞ୍ଞା କତା, ଇତୋ ଦାନି ପଭୁତି ଅୟ୍ୟା ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ଚିତ୍ତାନୁରୂପଂ ୱଦନ୍ତୁ, ଅମ୍ହାକମ୍ପି ଫାସୁୱିହାରୋ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି। ମହାଥେରୋ ତତୋୱ ନିୱତ୍ତି, ଏକଭିକ୍ଖୁନାପି ପୂୱୋ ନ ଗହିତୋ। ଏୱଂ ପୁବ୍ବେ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିଂସୁ। ତସ୍ମା –

ସଲ୍ଲେଖଂ ଅଚ୍ଛଜନ୍ତେନ, ଅପ୍ପମତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା;

କପ୍ପିୟେପି ନ କାତବ୍ବା, ଆମିସତ୍ଥାୟ ଲୋଲତାତି। (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୩୮-୯);

ଯୋ ଚାୟଂ ତଳାକେ ୱୁତ୍ତୋ, ପୋକ୍ଖରଣୀଉଦକୱାହକମାତିକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ।

୬୩। ପୁବ୍ବଣ୍ଣାପରଣ୍ଣୌଚ୍ଛୁଫଲାଫଲାଦୀନଂ ୱିରୁହନଟ୍ଠାନଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଖେତ୍ତଂ ୱା ୱତ୍ଥୁଂ ୱା ''ଦମ୍ମୀ''ତି ୱୁତ୍ତେପି ''ନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତଳାକେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ଯଦା କପ୍ପିୟୱୋହାରେନ ''ଚତୁପଚ୍ଚୟପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱଦତି, ତଦା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ''ୱନଂ ଦମ୍ମି ଅରଞ୍ଞଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂହି ଅନାଣତ୍ତାୟେୱ ତତ୍ଥ ରୁକ୍ଖେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅପରଣ୍ଣାଦୀନି ସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭାଗଂ ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି, ଅଦେନ୍ତା ନ ଚୋଦେତବ୍ବା। ସଚେ କେନଚିଦେୱ ଅନ୍ତରାୟେନ ତେସୁ ପକ୍କନ୍ତେସୁ ଅଞ୍ଞେ କରୋନ୍ତି, ନ ଚ ଭିକ୍ଖୂନଂ କିଞ୍ଚି ଦେନ୍ତି, ତେ ୱାରେତବ୍ବା। ସଚେ ୱଦନ୍ତି ''ନନୁ, ଭନ୍ତେ, ପୁବ୍ବେ ମନୁସ୍ସା ଇଧ ସସ୍ସାନି ଅକଂସୂ''ତି, ତତୋ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ତେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଅଦଂସୂ''ତି। ସଚେ ୱଦନ୍ତି ''ମୟମ୍ପି ଦସ୍ସାମା''ତି, ଏୱଂ ୱଟ୍ଟତି।

କିଞ୍ଚି ସସ୍ସୁଟ୍ଠାନକଂ ଭୂମିପ୍ପଦେସଂ ସନ୍ଧାୟ ''ସୀମଂ ଦେମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ସୀମପରିଚ୍ଛେଦନତ୍ଥଂ ପନ ଥମ୍ଭା ୱା ପାସାଣା ୱା ସୟଂ ନ ଠପେତବ୍ବା, ଭୂମି ନାମ ଅନଗ୍ଘା, ଅପ୍ପକେନପି ପାରାଜିକୋ ଭୱେୟ୍ୟ। ଆରାମିକାନଂ ପନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ''ଇମିନା ଠାନେନ ଅମ୍ହାକଂ ସୀମା ଗତା''ତି। ସଚେପି ହି ତେ ଅଧିକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ପରିୟାୟେନ କଥିତତ୍ତା ଅନାପତ୍ତି। ଯଦି ପନ ରାଜରାଜମହାମତ୍ତାଦୟୋ ସୟମେୱ ଥମ୍ଭେ ଠପାପେତ୍ୱା ''ଚତ୍ତାରୋ ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା''ତି ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତିୟେୱ।

ସଚେ କୋଚି ଅନ୍ତୋସୀମାୟଂ ତଳାକଂ ୱା ଖଣତି, ୱିହାରମଜ୍ଝେନ ୱା ମାତିକଂ ନେତି, ଚେତିୟଙ୍ଗଣବୋଧିୟଙ୍ଗଣାଦୀନି ଦୁସ୍ସନ୍ତି, ୱାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ କିଞ୍ଚି ଲଭିତ୍ୱା ଆମିସଗରୁକତାୟ ନ ୱାରେତି, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱାରେତି, ସୋୱ ଭିକ୍ଖୁ ଇସ୍ସରୋ। ସଚେ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ନ ୱାରେତି ''ନେଥ ତୁମ୍ହେ''ତି, ତେସଂୟେୱ ପକ୍ଖୋ ହୋତି। ସଙ୍ଘୋ ୱାରେତି, ସଙ୍ଘୋୱ ଇସ୍ସରୋ। ସଙ୍ଘିକେସୁ ହି କମ୍ମେସୁ ଯୋ ଧମ୍ମକମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋୱ ଇସ୍ସରୋ। ସଚେ ୱାରିୟମାନୋପି କରୋତି, ହେଟ୍ଠା ଗହିତଂ ପଂସୁଂ ହେଟ୍ଠା ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା, ଉପରି ଗହିତଂ ପଂସୁଂ ଉପରି ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୂରେତବ୍ବା।

ସଚେ କୋଚି ଯଥାଜାତମେୱ ଉଚ୍ଛୁଂ ୱା ଅପରଣ୍ଣଂ ୱା ଅଲାବୁକୁମ୍ଭଣ୍ଡାଦିକଂ ୱା ୱଲ୍ଲିଫଲଂ ଦାତୁକାମୋ ''ଏତଂ ସବ୍ବଂ ଉଚ୍ଛୁଖେତ୍ତଂ ଅପରଣ୍ଣୱତ୍ଥୁଂ ୱଲ୍ଲିଫଲାୱାଟଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱଦତି, ସହ ୱତ୍ଥୁନା ପରାମଟ୍ଠତ୍ତା ନ ୱଟ୍ଟତୀତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଅଭିଲାପମତ୍ତମେତଂ, ସାମିକାନଂୟେୱ ହି ସୋ ଭୂମିଭାଗୋ, ତସ୍ମା ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଆହ। ''ଦାସଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱଦତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଆରାମିକଂ ଦମ୍ମି, ୱେୟ୍ୟାୱଚ୍ଚକରଂ ଦମ୍ମି, କପ୍ପିୟକାରକଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱୁତ୍ତେ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଆରାମିକୋ ପୁରେଭତ୍ତମ୍ପି ପଚ୍ଛାଭତ୍ତମ୍ପି ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ କମ୍ମଂ କରୋତି, ସାମଣେରସ୍ସ ୱିୟ ସବ୍ବଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ପଟିଜଗ୍ଗନମ୍ପି ତସ୍ସ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପୁରେଭତ୍ତମେୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ କମ୍ମଂ କରୋତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ଅତ୍ତନୋ କରୋତି, ସାୟଂ ନିୱାପୋ ନ ଦାତବ୍ବୋ। ଯେପି ପଞ୍ଚଦିୱସୱାରେନ ୱା ପକ୍ଖୱାରେନ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ କମ୍ମଂ କତ୍ୱା ସେସକାଲେ ଅତ୍ତନୋ କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ତେସମ୍ପି କରଣକାଲେୟେୱ ଭତ୍ତଞ୍ଚ ନିୱାପୋ ଚ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘସ୍ସ କମ୍ମଂ ନତ୍ଥି, ଅତ୍ତନୋୟେୱ କମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଜୀୱନ୍ତି, ତେ ଚେ ହତ୍ଥକମ୍ମମୂଲଂ ଆନେତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ନ କିଞ୍ଚି ୱତ୍ତବ୍ବା। ଯଂ କିଞ୍ଚି ରଜକଦାସମ୍ପି ପେସକାରଦାସମ୍ପି ଆରାମିକନାମେନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ''ଗାୱୋ ଦେମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ''ନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବା। ଇମା ଗାୱୋ କୁତୋତି। ପଣ୍ଡିତେହି ପଞ୍ଚଗୋରସପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ଦିନ୍ନାତି। ''ମୟମ୍ପି ପଞ୍ଚଗୋରସପରିଭୋଗତ୍ଥାୟ ଦେମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଅଜିକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ''ହତ୍ଥିଂ ଦେମ, ଅସ୍ସଂ, ମହିଂସଂ, କୁକ୍କୁଟଂ, ସୂକରଂ ଦେମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ କେଚି ମନୁସ୍ସା ''ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କା, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହେ ହୋଥ, ମୟଂ ଇମେ ଗହେତ୍ୱା ତୁମ୍ହାକଂ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଦସ୍ସାମା''ତି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। କୁକ୍କୁଟସୂକରେ ''ସୁଖଂ ଜୀୱନ୍ତୂ''ତି ଅରଞ୍ଞେ ୱିସ୍ସଜ୍ଜାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ଇମଂ ତଳାକଂ, ଇମଂ ଖେତ୍ତଂ, ଇମଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିହାରସ୍ସ ଦେମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପଟିକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି।

୬୪। ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦୂତେନ ହିରଞ୍ଞସୁୱଣ୍ଣାଦିଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ ପହିଣେୟ୍ୟ ''ଇମିନା ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନେନ ଚୀୱରଂ ଚେତାପେତ୍ୱା ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରେନ ଅଚ୍ଛାଦେହୀ''ତି, ସୋ ଚେ ଦୂତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ ''ଇଦଂ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ ଆଭତଂ, ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହତୁ ଆୟସ୍ମା ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନ''ନ୍ତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସୋ ଦୂତୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ''ନ ଖୋ ମୟଂ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାମ, ଚୀୱରଞ୍ଚ ଖୋ ମୟଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାମ କାଲେନ କପ୍ପିୟ''ନ୍ତି। ସୋ ଚେ ଦୂତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ ''ଅତ୍ଥି

ପନାଯସ୍ମତୋ କୋଚି ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ’’ତି, ଚୀୱରହତ୍ଥିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ ନିଦ୍ଦିସିତବ୍ବୋ ଆରାମିକୋ ୱା ଉପାସକୋ ୱା ‘‘ଏସୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ’’ତି। ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ତସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି ୱା ‘‘ସୋ ୱା ନିକ୍ଖିପିସ୍ସତି, ସୋ ୱା ପରିୱତ୍ତେସ୍ସତି, ସୋ ୱା ଚେତାପେସ୍ସତୀ’’ତି । ସୋ ଚେ ଦୂତୋ ତଂ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରଂ ସଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ଯ ‘‘ଯଂ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମା ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରଂ ନିଦ୍ଦିସି, ଆଣତ୍ତୋ ସୋ ମଯା, ଉପସଙ୍କମତୁ ଆଯସ୍ମା କାଲେନ, ଚୀୱରେନ ତଂ ଅଚ୍ଛାଦେସ୍ସତୀ’’ତି। ଚୀୱରହତ୍ଥିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଦ୍ୱତ୍ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦେତବ୍ବୋ ସାରେତବ୍ବୋ ‘‘ଅତ୍ଥୋ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରେନା’’ତି। ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଦେହି ମେ ଚୀୱରଂ, ଆହର ମେ ଚୀୱରଂ, ପରିୱତ୍ତେହି ମେ ଚୀୱରଂ, ଚେତାପେହି ମେ ଚୀୱର’’ନ୍ତି। ସଚେ ଦ୍ୱତ୍ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦଯମାନୋ ସାରଯମାନୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଅଭିନିପ୍ଫାଦେତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଅଭିନିପ୍ଫାଦେତି, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପଞ୍ଚକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଛକ୍ଖତ୍ତୁପରମଂ ତୁଣ୍ହୀଭୂତେନ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଠାତବ୍ବଂ, ନ ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଆମିସଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ନ ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ। ‘‘କିଂ କାରଣା ଆଗତୋସୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିଯମାନେନ ‘‘ଜାନାହି, ଆୱୁସୋ’’ତି ଏତ୍ତକମେୱ ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଆସନେ ୱା ନିସୀଦତି, ଆମିସଂ ୱା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ଧମ୍ମଂ ୱା ଭାସତି, ଠାନଂ ଭଞ୍ଜତି। ସଚେ ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦେତି, ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଠାତବ୍ବଂ। ପଞ୍ଚକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦେତି, ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଠାତବ୍ବଂ। ଛକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦେତି, ନ ଠାତବ୍ବଂ। ଏକାଯ ହି ଚୋଦନାଯ ଠାନଦ୍ୱଯଂ ଭଞ୍ଜତି। ଯଥା ଛକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦେତ୍ୱା ନ ଠାତବ୍ବଂ, ଏୱଂ ଦ୍ୱାଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଠତ୍ୱା ନ ଚୋଦେତବ୍ବଂ। ତସ୍ମା ସଚେ ଚୋଦେତିଯେୱ ନ ତିଟ୍ଠତି, ଛ ଚୋଦନା ଲବ୍ଭନ୍ତି। ସଚେ ତିଟ୍ଠତିଯେୱ ନ ଚୋଦେତି, ଦ୍ୱାଦସ ଠାନାନି ଲବ୍ଭନ୍ତି। ସଚେ ଚୋଦେତିପି ତିଟ୍ଠତିପି, ଏକାଯ ଚୋଦନାଯ ଦ୍ୱେ ଠାନାନି ହାପେତବ୍ବାନି। ତତ୍ଥ ଯୋ ଏକଦିୱସମେୱ ପୁନପ୍ପୁନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଛକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚୋଦେତି, ସକିଂଯେୱ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ଅତ୍ଥୋ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରେନା’’ତି ଛକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱଦତି, ତତ୍ଥ ଏକଦିୱସମେୱ ପୁନପ୍ପୁନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଦ୍ୱାଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ତିଟ୍ଠତି, ସକିମେୱ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ର ତତ୍ର ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି, ସୋପି ସବ୍ବଚୋଦନାଯୋ ସବ୍ବଟ୍ଠାନାନି ଚ ଭଞ୍ଜତି, କୋ ପନ ୱାଦୋ ନାନାଦିୱସେସୁ। ତତୋ ଚେ ଉତ୍ତରି ୱାଯମମାନୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଅଭିନିପ୍ଫାଦେତି, ପଯୋଗେ ଦୁକ୍କଟଂ, ପଟିଲାଭେନ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ହୋତି। ନୋ ଚେ ସକ୍କୋତି ତଂ ଅଭିନିପ୍ଫାଦେତୁଂ, ଯତୋ ରାଜତୋ ରାଜମହାମତ୍ତତୋ ୱା ଅସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତଂ ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ ଆନୀତଂ, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ସାମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଦୂତୋ ୱା ପାହେତବ୍ବୋ ‘‘ଯଂ ଖୋ ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ ପହିଣିତ୍ଥ, ନ ତଂ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କିଞ୍ଚି ଅତ୍ଥଂ ଅନୁଭୋତି, ଯୁଞ୍ଜନ୍ତାଯସ୍ମନ୍ତୋ ସକଂ, ମା ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତକଂ ୱିନସ୍ସତୂ’’ତି। ଅଯଂ ତତ୍ଥ ସାମୀଚି। ଯୋ ପନ ନେୱ ସାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ନ ଦୂତଂ ପାହେତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି।

୬୫। କିଂ ପନ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୩୮-୯) ସବ୍ବକପ୍ପିଯକାରକେସୁ ଏୱଂ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି? ନ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅଯଞ୍ହି କପ୍ପିଯକାରକୋ ନାମ ସଙ୍ଖେପତୋ ଦୁୱିଧୋ ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ଅନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ଚ। ତତ୍ଥ ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ଦୁୱିଧୋ ଭିକ୍ଖୁନା ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ଦୂତେନ ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋତି। ଅନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋପି ଦୁୱିଧୋ ମୁଖୱେୱଟିକକପ୍ପିଯକାରକୋ ପରମ୍ମୁଖକପ୍ପିଯକାରକୋତି। ତେସୁ ଭିକ୍ଖୁନା ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ସମ୍ମୁଖାସମ୍ମୁଖୱସେନ ଚତୁବ୍ବିଧୋ ହୋତି, ତଥା ଦୂତେନ ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋପି। କଥଂ? ଇଧେକଚ୍ଚୋ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଚୀୱରତ୍ଥାଯ ଦୂତେନ ଅକପ୍ପିଯୱତ୍ଥୁଂ ପହିଣତି, ଦୂତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ତୁମ୍ହାକଂ ଚୀୱରତ୍ଥାଯ ପହିତଂ, ଗଣ୍ହଥ ନ’’ନ୍ତି ୱଦତି, ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ନଯିଦଂ କପ୍ପତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିପତି, ଦୂତୋ ‘‘ଅତ୍ଥି ପନ ତେ, ଭନ୍ତେ, ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ’’ତି ପୁଚ୍ଛତି, ପୁଞ୍ଞତ୍ଥିକେହି ଚ ଉପାସକେହି ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚଂ କରୋଥା’’ତି ଆଣତ୍ତା ୱା, ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱା ସନ୍ଦିଟ୍ଠସମ୍ଭତ୍ତା କେଚି ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରା ହୋନ୍ତି, ତେସଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ତସ୍ମିଂ ଖଣେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁ ତଂ ନିଦ୍ଦିସତି ‘‘ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ’’ତି, ଦୂତୋ ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଅକପ୍ପିଯୱତ୍ଥୁଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ଥେରସ୍ସ ଚୀୱରଂ କିଣିତ୍ୱା ଦେହୀ’’ତି ଗଚ୍ଛତି, ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁନା ସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ।

ନୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପିଚ ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ ନିଦ୍ଦିସତି ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଗାମେ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରୋ’’ତି, ସୋ ଗନ୍ତ୍ୱା ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଅକପ୍ପିଯୱତ୍ଥୁଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ଥେରସ୍ସ ଚୀୱରଂ କିଣିତ୍ୱା ଦଦେଯ୍ଯାସୀ’’ତି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଅଯମେକୋ ଭିକ୍ଖୁନା ଅସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ।

ନ ହେୱ ଖୋ ସୋ ଦୂତୋ ଅତ୍ତନା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତି, ଅପିଚ ଖୋ ଅଞ୍ଞଂ ପହିଣତି ‘‘ଦିନ୍ନଂ ମଯା, ଭନ୍ତେ, ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ, ତୁମ୍ହେ ଚୀୱରଂ ଗଣ୍ହେଯ୍ଯାଥା’’ତି, ଅଯଂ ଦୁତିଯୋ ଭିକ୍ଖୁନା ଅସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ।

ନ ହେୱ ଖୋ ଅଞ୍ଞଂ ପହିଣତି, ଅପିଚ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋୱ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱଦତି ‘‘ଅହଂ ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଚେତାପନ୍ନଂ ଦସ୍ସାମି, ତୁମ୍ହେ ଚୀୱରଂ ଗଣ୍ହେଯ୍ଯାଥା’’ତି, ଅଯଂ ତତିଯୋ ଭିକ୍ଖୁନା ଅସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋତି ଏୱଂ ଏକୋ ସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ତଯୋ ଅସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠାତି ଇମେ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୁନା ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚକରା ନାମ। ଏତେସୁ ଇଧ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଅପରୋ ଭିକ୍ଖୁ ପୁରିମନୟେନେଓ ଦୂତେନ ପୁଚ୍ଛିତୋ ନତ୍ଥିତାୟ ଓା ଅଓିଚାରେତୁକାମତାୟ ଓା ‘‘ନତ୍ଥମ୍ହାକଂ କପ୍ପିୟକାରକୋ’’ତି ଓଦତି, ତସ୍ମିଂ ଖଣେ କୋଚି ମନୁସ୍ସୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଦୂତୋ ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଅକପ୍ପିୟଓତ୍ଥୁଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ଇମସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ ଚୀଓରଂ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାଥା’’ତି ଓତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଅୟଂ ଦୂତେନ ସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋତି ଏଓଂ ଏକୋ ସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ।

ଅପରୋ ଦୂତୋ ଗାମଂ ପଓିସିତ୍ୱା ଅତ୍ତନା ଅଭିରୁଚିତସ୍ସ କସ୍ସଚି ହତ୍ଥେ ଅକପ୍ପିୟଓତ୍ଥୁଂ ଦତ୍ୱା ପୁରିମନୟେନେଓ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଓା ଆରୋଚେତି, ଅଞ୍ଞଂ ଓା ପହିଣତି ‘‘ଅହଂ ଅସୁକସ୍ସ ନାମ ହତ୍ଥେ ଚୀଓରଚେତାପନ୍ନଂ ଦସ୍ସାମି, ତୁମ୍ହେ ଚୀଓରଂ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାଥା’’ତି ଓତ୍ୱା ଓା ଗଚ୍ଛତି, ଅୟଂ ତତିୟୋ ଦୂତେନ ଅସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋତି ଏଓଂ ଏକୋ ସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠୋ ତୟୋ ଅସମ୍ମୁଖାନିଦ୍ଦିଟ୍ଠାତି ଇମେ ଚତ୍ତାରୋ ଦୂତେନ ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠଓେୟ୍ୟାଓଚ୍ଚକରା ନାମ। ଏତେସୁ ମେଣ୍ଡକସିକ୍ଖାପଦେ ଓୁତ୍ତନୟେନେଓ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଓୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ସନ୍ତି, ଭିକ୍ଖଓେ, ମନୁସ୍ସା ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା, ତେ କପ୍ପିୟକାରକାନଂ ହତ୍ଥେ ହିରଞ୍ଞଂ ଉପନିକ୍ଖିପନ୍ତି ‘ଇମିନା ୟଂ ଅୟ୍ୟସ୍ସ କପ୍ପିୟଂ, ତଂ ଦେଥା’ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓେ, ୟଂ ତତୋ କପ୍ପିୟଂ, ତଂ ସାଦିତୁଂ, ନ ତ୍ୱେଓାହଂ, ଭିକ୍ଖଓେ, ‘କେନଚି ପରିୟାୟେନ ଜାତରୂପରଜତଂ ସାଦିତବ୍ବଂ ପରିୟେସିତବ୍ବ’ନ୍ତି ଓଦାମୀ’’ତି (ମହାଓ। ୨୯୯)।

ଏତ୍ଥ ଚୋଦନାୟ ପରିମାଣଂ ନତ୍ଥି, ମୂଲଂ ଅସାଦିୟନ୍ତେନ ସହସ୍ସକ୍ଖତ୍ତୁମ୍ପି ଚୋଦନାୟ ଓା ଠାନେନ ଓା କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ସାଦିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ନୋ ଚେ ଦେତି, ଅଞ୍ଞଂ କପ୍ପିୟକାରକଂ ଠପେତ୍ୱାପି ଆହରାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଇଚ୍ଛତି, ମୂଲସାମିକାନମ୍ପି କଥେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଇଚ୍ଛତି, ନ କଥେତବ୍ବଂ।

ଅପରୋ ଭିକ୍ଖୁ ପୁରିମନୟେନେଓ ଦୂତେନ ପୁଚ୍ଛିତୋ ‘‘ନତ୍ଥମ୍ହାକଂ କପ୍ପିୟକାରକୋ’’ତି ଓଦତି, ତଦଞ୍ଞୋ ସମୀପେ ଠିତୋ ସୁତ୍ୱା ‘‘ଆହର ଭୋ, ଅହଂ ଅୟ୍ୟସ୍ସ ଚୀଓରଂ ଚେତାପେତ୍ୱା ଦସ୍ସାମୀ’’ତି ଓଦତି। ଦୂତୋ ‘‘ହନ୍ଦ ଭୋ ଦଦେୟ୍ୟାସୀ’’ତି ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଦତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଅନାରୋଚେତ୍ୱାଓ ଗଚ୍ଛତି, ଅୟଂ ମୁଖଓେଓଟିକକପ୍ପିୟକାରକୋ। ଅପରୋ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଓା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଓା ହତ୍ଥେ ଅକପ୍ପିୟଓତ୍ଥୁଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ଥେରସ୍ସ ଚୀଓରଂ ଦଦେୟ୍ୟାସୀ’’ତି ଏତ୍ତୋଓ ପକ୍କମତି, ଅୟଂ ପରମ୍ମୁଖାକପ୍ପିୟକାରକୋତି ଇମେ ଦ୍ୱେ ଅନିଦ୍ଦିଟ୍ଠକପ୍ପିୟକାରକା ନାମ। ଏତେସୁ ଅଞ୍ଞାତକଅପ୍ପଓାରିତେସୁ ଓିୟ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୟମେଓ ଚୀଓରଂ ଆନେତ୍ୱା ଦଦନ୍ତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ, ନ କିଞ୍ଚି ଓତ୍ତବ୍ବା। ୟଥା ଚ ଦୂତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀଓରତ୍ଥାୟ ଅକପ୍ପିୟଓତ୍ଥୁମ୍ହି ପେସିତେ ଓିନିଚ୍ଛୟୋ ଓୁତ୍ତୋ, ଏଓଂ ପିଣ୍ଡପାତାଦୀନମ୍ପି ଅତ୍ଥାୟ ପେସିତେ ସୟଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଦୀୟମାନେ ଚ ଓିନିଚ୍ଛୟୋ ଓେଦିତବ୍ବୋ।

୬୬। ଉପନିକ୍ଖିତ୍ତସାଦିୟନେ ପନ ଅୟଂ ଓିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୮୩-୪) – କିଞ୍ଚି ଅକପ୍ପିୟଓତ୍ଥୁଂ ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ଅୟ୍ୟସ୍ସ ହୋତୂ’’ତି ଓୁତ୍ତେ ସଚେପି ଚିତ୍ତେନ ସାଦିୟତି, ଗଣ୍ହିତୁକାମୋ ହୋତି, କାୟେନ ଓା ଓାଚାୟ ଓା ‘‘ନୟିଦଂ କପ୍ପତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିପତି, ଅନାପତ୍ତି । କାୟଓାଚାହି ଓା ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱାପି ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତୋ ହୁତ୍ୱା ‘‘ନୟିଦଂ ଅମ୍ହାକଂ କପ୍ପତୀ’’ତି ନ ସାଦିୟତି, ଅନାପତ୍ତିୟେଓ। ତୀସୁ ଦ୍ୱାରେସୁ ହି ୟେନ କେନଚି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତମେଓ ହୋତି। ସଚେ ପନ କାୟଓାଚାହି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଚିତ୍ତେନ ଅଧିଓାସେତି, କାୟଓାଚାହି କତ୍ତବ୍ବସ୍ସ ପଟିକ୍ଖେପସ୍ସ ଅକରଣତୋ ଅକିରିୟସମୁଟ୍ଠାନଂ କାୟଦ୍ୱାରେ ଚ ଓଚୀଦ୍ୱାରେ ଚ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ମନୋଦ୍ୱାରେ ପନ ଆପତ୍ତି ନାମ ନତ୍ଥି।

ଏକୋ ସତଂ ଓା ସହସ୍ସଂ ଓା ପାଦମୂଲେ ଠପେତି ‘‘ତୁୟ୍ହିଦଂ ହୋତୂ’’ତି, ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ନୟିଦଂ କପ୍ପତୀ’’ତି ପଟିକ୍ଖିପତି, ଉପାସକୋ ‘‘ପରିଚ୍ଚତ୍ତଂ ମୟା ତୁମ୍ହାକ’’ନ୍ତି ଗତୋ, ଅଞ୍ଞୋ ତତ୍ଥ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛତି ‘‘କିଂ, ଭନ୍ତେ, ଇଦ’’ନ୍ତି, ୟଂ ତେନ ଚ ଅତ୍ତନା ଚ ଓୁତ୍ତଂ, ତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସୋ ଚେ ଓଦତି ‘‘ଗୋପୟିସ୍ସାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନଂ ଦସ୍ସେଥା’’ତି, ସତ୍ତଭୂମିକମ୍ପି ପାସାଦଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନ’’ନ୍ତି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ‘‘ଇଧ ନିକ୍ଖିପାହୀ’’ତି ନ ଓତ୍ତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାଓତା କପ୍ପିୟଞ୍ଚ ଅକପ୍ପିୟଞ୍ଚ ନିସ୍ସାୟ ଠିତଂ ହୋତି, ଦ୍ୱାରଂ ପିଦହିତ୍ୱା ରକ୍ଖନ୍ତେନ ଓସିତବ୍ବଂ। ସଚେ କିଞ୍ଚି ଓିକ୍କାୟିକଭଣ୍ଡଂ ପତ୍ତଂ ଓା ଚୀଓରଂ ଓା ଗହେତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛତି, ‘‘ଇଦଂ ଗହେସ୍ସଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଓୁତ୍ତେ ‘‘ଉପାସକ, ଅତ୍ଥି ଅମ୍ହାକଂ ଇମିନା ଅତ୍ଥୋ, ଓତ୍ଥୁ ଚ ଏଓରୂପଂ ନାମ ସଂଓିଜ୍ଜତି, କପ୍ପିୟକାରକୋ ନତ୍ଥୀ’’ତି ଓତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଓଦତି ‘‘ଅହଂ କପ୍ପିୟକାରକୋ ଭଓିସ୍ସାମି, ଦ୍ୱାରଂ ଓିଓରିତ୍ୱା ଦେଥା’’ତି, ଦ୍ୱାରଂ ଓିଓରିତ୍ୱା ‘‘ଇମସ୍ମିଂ ଓକାସେ ଠପିତ’’ନ୍ତି ଓତ୍ତବ୍ବଂ, ‘‘ଇଦଂ ଗଣ୍ହା’’ତି ନ ଓତ୍ତବ୍ବଂ। ଏଓମ୍ପି କପ୍ପିୟଞ୍ଚ ଅକପ୍ପିୟଞ୍ଚ ନିସ୍ସାୟ ଠିତମେଓ ହୋତି। ସୋ ଚେ ତଂ ଗହେତ୍ୱା ତସ୍ସ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ଦେତି, ଓଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅଧିକଂ ଗଣ୍ହାତି, ‘‘ନ ମୟଂ ତଓ ଭଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହାମ, ନିକ୍ଖମାହୀ’’ତି ଓତ୍ତବ୍ବୋ।

୬୭। ୟେନ ପନ ଜାତରୂପାଦିଚତୁବ୍ବିଧଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଓତ୍ଥୁ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ, ତେନ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ନିସ୍ସଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। କଥଂ? ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା (ପାରା। ୫୮୪) ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଓୁଡ୍ଢାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ଓନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏଓମସ୍ସ ଓଚନୀୟୋ ‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ରୂପିୟଂ ପଟିଗ୍ଗହେସିଂ, ଇଦଂ ମେ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ, ଇମାହଂ ନିସ୍ସଜ୍ଜାମୀ’’ତି ନିସ୍ସଜ୍ଜିତ୍ୱା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଆପତ୍ତି ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା। ସଚେ ତତ୍ଥ ଆଗଚ୍ଛତି ଆରାମିକୋ ଓା ଉପାସକୋ ଓା, ସୋ ଓତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଆଓୁସୋ, ଇଦଂ ଜାନାହୀ’’ତି। ସଚେ

ସୋ ଭଣତି ‘‘ଇମିନା କିଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ’’ତି, ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଇମଂ ୱା ଇମଂ ୱା ଆହରା’’ତି, କପ୍ପିଯଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ସପ୍ପିଂ ୱା ତେଲଂ ୱା ମଧୁଂ ୱା ଫାଣିତଂ ୱା। ଆଚିକ୍ଖନ୍ତେନ ଚ ‘‘ଇମିନା ସପ୍ପିଂ ୱା ତେଲଂ ୱା ମଧୁଂ ୱା ଫାଣିତଂ ୱା ଆହରା’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ‘‘ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ସଙ୍ଘସ୍ସ କପ୍ପିଯ’’ନ୍ତି ଏତ୍ତକମେୱ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ତେନ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା କପ୍ପିଯଂ ଆହରତି, ରୂପିଯପଟିଗ୍ଗାହକଂ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବେହେୱ ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ରୂପିଯପଟିଗ୍ଗାହକେନ ଭାଗୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ।

ଅଞ୍ଞେସଂ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୮୩-୪) ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱା ଆରାମିକାନଂ ୱା ପତ୍ତଭାଗମ୍ପି ଲଭିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅନ୍ତମସୋ ମକ୍କଟାଦୀହି ତତୋ ହରିତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ଠପିତଂ ୱା ତେସଂ ହତ୍ଥତୋ ଗଳିତଂ ୱା ତିରଚ୍ଛାନପଟିଗ୍ଗହିତମ୍ପି ପଂସୁକୂଲମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ତତୋ ଆହଟେନ ଫାଣିତେନ ସେନାସନଧୂପନମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ସପ୍ପିନା ୱା ତେଲେନ ୱା ପଦୀପଂ କତ୍ୱା ଦୀପାଲୋକେ ନିପଜ୍ଜିତୁଂ, କସିଣପରିକମ୍ମଂ କାତୁଂ, ପୋତ୍ଥକମ୍ପି ୱାଚେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେଲମଧୁଫାଣିତେହି ପନ ସରୀରେ ୱଣଂ ମକ୍ଖେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ତେନ ୱତ୍ଥୁନା ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଉପୋସଥାଗାରଂ ୱା ଭୋଜନସାଲଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଛାଯାପି ଗେହପରିଚ୍ଛେଦେନ ଠିତାୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଚ୍ଛେଦାତିକ୍କନ୍ତା ଆଗନ୍ତୁକତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି। ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା କତେନ ମଗ୍ଗେନପି ସେତୁନାପି ନାୱାଯପି ଉଳୁମ୍ପେନାପି ଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ୱତ୍ଥୁନା ଖଣାପିତାଯ ପୋକ୍ଖରଣିଯା ଉବ୍ଭିଦୋଦକଂ ପାତୁଂ ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅନ୍ତୋ ଉଦକେ ପନ ଅସତି ଅଞ୍ଞଂ ଆଗନ୍ତୁକଂ ଉଦକଂ ୱା ୱସ୍ସୋଦକଂ ୱା ପୱିଟ୍ଠଂ ୱଟ୍ଟତି। କୀତାଯ ଯେନ ସଦ୍ଧିଂ କୀତା, ତଂ ଆଗନ୍ତୁକମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ଉପନିକ୍ଖେପଂ ଠପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘୋ ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ତେପି ପଚ୍ଚଯା ତସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଆରାମୋ ଗହିତୋ ହୋତି, ସୋପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଦି ଭୂମିପି ବୀଜମ୍ପି ଅକପ୍ପିଯଂ, ନେୱ ଭୂମିଂ, ନ ଫଲଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଭୂମିଂଯେୱ କିଣିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞାନି ବୀଜାନି ରୋପିତାନି, ଫଲଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ବୀଜାନି କିଣିତ୍ୱା କପ୍ପିଯଭୂମିଯଂ ରୋପିତାନି, ଫଲଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଭୂମିଯଂ ନିସୀଦିତୁଂ ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱା ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ପନ ତତ୍ଥ ଆଗତୋ କପ୍ପିଯକାରକୋ ତଂ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ କପ୍ପିଯଂ ସପ୍ପିତେଲାଦିଂ ଆହରିତୁଂ ନ ଜାନାତି, ସୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଛଡ୍ଡେହୀ’’ତି। ସଚେ ସୋ ଛଡ୍ଡେତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଛଡ୍ଡେତି, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ରୂପିଯଛଡ୍ଡକୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ନ ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଛଡ୍ଡିତାଛଡ୍ଡିତଞ୍ଚ ଜାନେଯ୍ଯ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ, ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଚିତବ୍ବୋ, ଯାଚିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ରୂପିଯଛଡ୍ଡକଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ଯ, ଏସା ଞତ୍ତି। ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ରୂପିଯଛଡ୍ଡକଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ରୂପିଯଛଡ୍ଡକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି , ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ। ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ରୂପିଯଛଡ୍ଡକୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି (ପାରା। ୫୮୫)।

୬୮। ତେନ ସମ୍ମତେନ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୮୫) ଭିକ୍ଖୁନା ନିମିତ୍ତଂ ଅକତ୍ୱା ଅକ୍ଖୀନି ନିମୀଲେତ୍ୱା ନଦିଯା ୱା ପପାତେ ୱା ୱନଗହନେ ୱା ଗୂଥଂ ୱିଯ ଅନପେକ୍ଖେନ ପତିତୋକାସଂ ଅସମନ୍ନାହରନ୍ତେନ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ। ସଚେ ନିମିତ୍ତଂ କତ୍ୱା ପାତେତି, ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଏୱଂ ଜିଗୁଚ୍ଛିତବ୍ବେପି ରୂପିଯେ ଭଗୱା ପରିଯାଯେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିଭୋଗଂ ଆଚିକ୍ଖି। ରୂପିଯପଟିଗ୍ଗାହକସ୍ସ ପନ କେନଚି ପରିଯାଯେନ ତତୋ ଉପ୍ପନ୍ନପଚ୍ଚଯପରିଭୋଗୋ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଥା ଚାଯଂ ଏତସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଏୱଂ ଅସନ୍ତସମ୍ଭାୱନାଯ ୱା କୁଲଦୂସକକମ୍ମେନ ୱା କୁହନାଦୀହି ୱା ଉପ୍ପନ୍ନପଚ୍ଚଯା ନେୱ ତସ୍ସ, ନ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଧମ୍ମେନ ସମେନ ଉପ୍ପନ୍ନାପି ଅପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଚତ୍ତାରୋ ହି ପରିଭୋଗା – ଥେଯ୍ଯପରିଭୋଗୋ ଇଣପରିଭୋଗୋ ଦାଯଜ୍ଜପରିଭୋଗୋ ସାମିପରିଭୋଗୋତି। ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେପି ନିସୀଦିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ପରିଭୋଗୋ ଥେଯ୍ଯପରିଭୋଗୋ ନାମ। ସୀଲୱତୋ ଅପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତପରିଭୋଗୋ ଇଣପରିଭୋଗୋ ନାମ। ତସ୍ମା ଚୀୱରଂ ପରିଭୋଗେ ପରିଭୋଗେ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ପିଣ୍ଡପାତୋ ଆଲୋପେ ଆଲୋପେ , ତଥା ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ପୁରେଭତ୍ତପଚ୍ଛାଭତ୍ତପୁରିମଯାମମଜ୍ଝିମଯାମପଚ୍ଛିମଯାମେସୁ। ସଚସ୍ସ ଅପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତୋ ଅରୁଣୋ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଇଣପରିଭୋଗଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି। ସେନାସନମ୍ପି ପରିଭୋଗେ ପରିଭୋଗେ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ଭେସଜ୍ଜସ୍ସ ପଟିଗ୍ଗହଣେପି ପରିଭୋଗେପି ସତିପଚ୍ଚଯତା ୱଟ୍ଟତି, ଏୱଂ ସନ୍ତେପି ପଟିଗ୍ଗହଣେ ସତିଂ କତ୍ୱା ପରିଭୋଗେ ଅକରୋନ୍ତସ୍ସେୱ ଆପତ୍ତି, ପଟିଗ୍ଗହଣେ ପନ ସତିଂ ଅକତ୍ୱା ପରିଭୋଗେ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ଚତୁବ୍ବିଧା ହି ସୁଦ୍ଧି – ଦେସନାସୁଦ୍ଧି ସଂୱରସୁଦ୍ଧି ପରିଯେଟ୍ଠିସୁଦ୍ଧି ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖଣସୁଦ୍ଧୀତି।

ତତ୍ଥ ଦେସନାସୁଦ୍ଧି ନାମ ପାତିମୋକ୍ଖସଂୱରସୀଲଂ। ତଞ୍ହି ଦେସନାଯ ସୁଜ୍ଝନତୋ ‘‘ଦେସନାସୁଦ୍ଧୀ’’ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ସଂୱରସୁଦ୍ଧି ନାମ ଇନ୍ଦ୍ରିଯସଂୱରସୀଲଂ। ତଞ୍ହି ‘‘ନ ପୁନେୱଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତାଧିଟ୍ଠାନସଂୱରେନେୱ ସୁଜ୍ଝନତୋ ‘‘ସଂୱରସୁଦ୍ଧୀ’’ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ପରିଯେଟ୍ଠିସୁଦ୍ଧି ନାମ ଆଜୀୱପାରିସୁଦ୍ଧିସୀଲଂ।

ତଞ୍ହି ଅନେସନଂ ପହାଯ ଧମ୍ମେନ ସମେନ ପଚ୍ଚଯେ ଉପ୍ପାଦେନ୍ତସ୍ସ ପରିଯେସନାଯ ସୁଦ୍ଧତ୍ତା ‘‘ପରିଯେଟ୍ଠିସୁଦ୍ଧୀ’’ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖଣସୁଦ୍ଧି ନାମ ପଚ୍ଚଯପରିଭୋଗସନ୍ନିସ୍ସିତସୀଲଂ। ତଞ୍ହି ‘‘ପଟିସଙ୍ଖା ଯୋନିସୋ ଚୀୱରଂ ପଟିସେୱାମୀ’’ତିଆଦିନା (ମ। ନି। ୧।୨୩; ଅ। ନି। ୬।୫୮) ନଯେନ ୱୁତ୍ତେନ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖଣେନ ସୁଜ୍ଝନତୋ ‘‘ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖଣସୁଦ୍ଧୀ’’ତି ୱୁଚ୍ଚତି, ତେନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ପଟିଗ୍ଗହଣେ ପନ ସତିଂ ଅକତ୍ୱା ପରିଭୋଗେ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି।

ସତ୍ତନ୍ନଂ ସେକ୍ଖାନଂ ପଚ୍ଚଯପରିଭୋଗୋ ଦାଯଜ୍ଜପରିଭୋଗୋ ନାମ। ତେ ହି ଭଗୱତୋ ପୁତ୍ତା, ତସ୍ମା ପିତୁସନ୍ତକାନଂ ପଚ୍ଚଯାନଂ ଦାଯାଦା ହୁତ୍ୱା ତେ ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। କିଂ ପନ ତେ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଗିହୀନଂ ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀତି? ଗିହୀହି ଦିନ୍ନାପି ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା ଭଗୱତୋ ସନ୍ତକା ହୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଧମ୍ମଦାଯାଦସୁତ୍ତ (ମ। ନି। ୧।୨୯ ଆଦଯୋ) ଞ୍ଚେତ୍ଥ ସାଧକଂ। ଖୀଣାସୱାନଂ ପରିଭୋଗୋ ସାମିପରିଭୋଗୋ ନାମ। ତେ ହି ତଣ୍ହାଯ ଦାସବ୍ୟଂ ଅତୀତତ୍ତା ସାମିନୋ ହୁତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଇତି ଇମେସୁ ପରିଭୋଗେସୁ ସାମିପରିଭୋଗୋ ଚ ଦାଯଜ୍ଜପରିଭୋଗୋ ଚ ସବ୍ବେସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଇଣପରିଭୋଗୋ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଥେଯ୍ୟପରିଭୋଗେ କଥାଯେୱ ନତ୍ଥି।

ଅପରେପି ଚତ୍ତାରୋ ପରିଭୋଗା – ଲଜ୍ଜିପରିଭୋଗୋ ଅଲଜ୍ଜିପରିଭୋଗୋ ଧମ୍ମିଯପରିଭୋଗୋ ଅଧମ୍ମିଯପରିଭୋଗୋତି। ତତ୍ଥ ଅଲଜ୍ଜିନୋ ଲଜ୍ଜିନା ସଦ୍ଧିଂ ପରିଭୋଗୋ ୱଟ୍ଟତି, ଆପତ୍ତିଯା ନ କାରେତବ୍ବୋ। ଲଜ୍ଜିନୋ ଅଲଜ୍ଜିନା ସଦ୍ଧିଂ ଯାୱ ନ ଜାନାତି, ତାୱ ୱଟ୍ଟତି। ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ହି ଅଲଜ୍ଜୀ ନାମ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଯଦାସ୍ସ ଅଲଜ୍ଜିଭାୱଂ ଜାନାତି, ତଦା ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ତୁମ୍ହେ କାଯଦ୍ୱାରେ ୱଚୀଦ୍ୱାରେ ଚ ୱୀତିକ୍କମଂ କରୋଥ, ତଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ, ମା ଏୱମକତ୍ଥା’’ତି। ସଚେ ଅନାଦିଯିତ୍ୱା କରୋତିଯେୱ, ଯଦି ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ପରିଭୋଗଂ କରୋତି, ସୋପି ଅଲଜ୍ଜୀଯେୱ ହୋତି। ଯୋପି ଅତ୍ତନୋ ଭାରଭୂତେନ ଅଲଜ୍ଜିନା ସଦ୍ଧିଂ ପରିଭୋଗଂ କରୋତି, ସୋପି ନିୱାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ନ ଓରମତି, ଅଯମ୍ପି ଅଲଜ୍ଜୀଯେୱ ହୋତି। ଏୱଂ ଏକୋ ଅଲଜ୍ଜୀ ଅଲଜ୍ଜିସତମ୍ପି କରୋତି। ଅଲଜ୍ଜିନୋ ପନ ଅଲଜ୍ଜିନାୱ ସଦ୍ଧିଂ ପରିଭୋଗେ ଆପତ୍ତି ନାମ ନତ୍ଥି। ଲଜ୍ଜିନୋ ଲଜ୍ଜିନା ସଦ୍ଧିଂ ପରିଭୋଗୋ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଖତ୍ତିଯକୁମାରାନଂ ସୁୱଣ୍ଣପାତିଯଂ ଭୋଜନସଦିସୋ। ଧମ୍ମିଯାଧମ୍ମିଯପରିଭୋଗୋ ପଚ୍ଚଯୱସେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ସଚେ ପୁଗ୍ଗଲୋପି ଅଲଜ୍ଜୀ, ପିଣ୍ଡପାତୋପି ଅଧମ୍ମିଯୋ, ଉଭୋ ଜେଗୁଚ୍ଛା। ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅଲଜ୍ଜୀ, ପିଣ୍ଡପାତୋ ଧମ୍ମିଯୋ, ପୁଗ୍ଗଲଂ ଜିଗୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ଦୁସ୍ସୀଲୋ ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀନି ଲଭିତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ଦେତି, ଏତାନି ଯଥାଦାନମେୱ ଗହିତତ୍ତା ୱଟ୍ଟନ୍ତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପୁଗ୍ଗଲୋ ଲଜ୍ଜୀ, ପିଣ୍ଡପାତୋ ଅଧମ୍ମିଯୋ, ପିଣ୍ଡପାତୋ ଜେଗୁଚ୍ଛୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ପୁଗ୍ଗଲୋ ଲଜ୍ଜୀ, ପିଣ୍ଡପାତୋପି ଧମ୍ମିଯୋ, ୱଟ୍ଟତି।

ଅପରେ ଦ୍ୱେ ପଗ୍ଗହା ଦ୍ୱେ ଚ ପରିଭୋଗା – ଲଜ୍ଜିପଗ୍ଗହୋ ଅଲଜ୍ଜିପଗ୍ଗହୋ, ଧମ୍ମପରିଭୋଗୋ ଆମିସପରିଭୋଗୋତି। ତତ୍ଥ ଅଲଜ୍ଜିନୋ ଲଜ୍ଜିଂ ପଗ୍ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ନ ସୋ ଆପତ୍ତିଯା କାରେତବ୍ବୋ । ସଚେ ପନ ଲଜ୍ଜୀ ଅଲଜ୍ଜିଂ ପଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ଅନୁମୋଦନାଯ ଅଜ୍ଝେସତି, ଧମ୍ମକଥାଯ ଅଜ୍ଝେସତି, କୁଲେସୁ ଉପତ୍ଥମ୍ଭେତି, ଇତରୋପି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯୋ ଈଦିସୋ ଚ ଈଦିସୋ ଚା’’ତି ତସ୍ସ ପରିସତି ୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ଅଯଂ ସାସନଂ ଓସକ୍କାପେତି ଅନ୍ତରଧାପେତୀତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଧମ୍ମପରିଭୋଗଆମିସପରିଭୋଗେସୁ ପନ ଯତ୍ଥ ଆମିସପରିଭୋଗୋ ୱଟ୍ଟତି, ଧମ୍ମପରିଭୋଗୋପି ତତ୍ଥ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ କୋଟିଯଂ ଠିତୋ, ଗନ୍ଥୋ ତସ୍ସ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ନସ୍ସିସ୍ସତି, ତଂ ଧମ୍ମାନୁଗ୍ଗହେନ ଉଗ୍ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ରିଦଂ ୱତ୍ଥୁ – ମହାଭଯେ କିର ଏକସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ମହାନିଦ୍ଦେସୋ ପଗୁଣୋ ଅହୋସି। ଅଥ ଚତୁନିକାଯିକତିସ୍ସତ୍ଥେରସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମହାତିପିଟକତ୍ଥେରୋ ନାମ ମହାରକ୍ଖିତତ୍ଥେରଂ ଆହ ‘‘ଆୱୁସୋ ମହାରକ୍ଖିତ, ଏତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ମହାନିଦ୍ଦେସଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି। ‘‘ପାପୋ କିରାଯଂ, ଭନ୍ତେ, ନ ଗଣ୍ହାମୀ’’ତି। ‘‘ଗଣ୍ହାୱୁସୋ, ଅହଂ ତେ ସନ୍ତିକେ ନିସୀଦିସ୍ସାମୀ’’ତି। ‘‘ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହେସୁ ନିସିନ୍ନେସୁ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ରତ୍ତିନ୍ଦିୱଂ ନିରନ୍ତରଂ ପରିଯାପୁଣନ୍ତୋ ଓସାନଦିୱସେ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚେ ଇତ୍ଥିଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ସୁତଂଯେୱ ମେ ପୁବ୍ବେ, ସଚାହଂ ଏୱଂ ଜାନେଯ୍ୟଂ, ନ ଈଦିସସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଧମ୍ମଂ ପରିଯାପୁଣେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି ଆହ। ତସ୍ସ ପନ ସନ୍ତିକେ ବହୂ ମହାଥେରା ଉଗ୍ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ମହାନିଦ୍ଦେସଂ ପତିଟ୍ଠାପେସୁନ୍ତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ରୂପିଯାଦିପଟିଗ୍ଗହଣୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୩। ଦାନଲକ୍ଖଣାଦିୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୬୯।ଦାନୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହେହିଲାଭସ୍ସ ପରିଣାମନନ୍ତି ଏତ୍ଥ ତାୱ ଦାନନ୍ତି ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକସ୍ସ ଚୀୱରାଦିପରିକ୍ଖାରସ୍ସ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦୀସୁ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ଦାନଂ। ତତ୍ରିଦଂ ଦାନଲକ୍ଖଣଂ – ‘‘ଇଦଂ ତୁଯ୍ହଂ ଦେମି ଦଦାମି ଦଜ୍ଜାମି ଓଣୋଜେମି ପରିଚ୍ଚଜାମି ୱିସ୍ସଜ୍ଜାମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେମି…ପେ… ୱିସ୍ସଜ୍ଜାମୀ’’ତି ୱା ୱଦତି, ସମ୍ମୁଖାପି ପରମ୍ମୁଖାପି ଦିନ୍ନଂଯେୱ ହୋତି। ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ମଯ୍ହଂ ଗଣ୍ହାମୀ’’ତି ୱଦତି, ସୁଦିନ୍ନଂ ସୁଗ୍ଗହିତଞ୍ଚ। ‘‘ତୱ ସନ୍ତକଂ କରୋହି, ତୱ ସନ୍ତକଂ ହୋତୁ, ତୱ ସନ୍ତକଂ ହୋତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ମମ ସନ୍ତକଂ କରୋମି, ମମ ସନ୍ତକଂ ହୋତୁ, ମମ ସନ୍ତକଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଦୁଦିନ୍ନଂ ଦୁଗ୍ଗହିତଞ୍ଚ। ନେୱ ଦାତା ଦାତୁଂ ଜାନାତି, ନ ଇତରୋ ଗହେତୁଂ, ସଚେ ପନ ‘‘ତୱ ସନ୍ତକଂ କରୋହୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ମଯ୍ହଂ ଗଣ୍ହାମୀ’’ତି ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ସଚେ ପନ ଏକୋ ‘‘ଇଦଂ ଚୀୱରଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱଦତି, ଇତରୋ ‘‘ନ ଗଣ୍ହାମୀ’’ତି ୱଦତି, ପୁନ ସୋ ‘‘ଦିନ୍ନଂ ମଯା ତୁଯ୍ହଂ, ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱଦତି, ଇତରୋପି ‘‘ନ ମଯ୍ହଂ ଇମିନା ଅତ୍ଥୋ’’ତି ୱଦତି, ତତୋ ପୁରିମୋପି ‘‘ମଯା ଦିନ୍ନ’’ନ୍ତି ଦସାହଂ ଅତିକ୍କାମେତି, ପଚ୍ଛିମୋପି ‘‘ମଯା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତ’’ନ୍ତି, କସ୍ସ ଆପତ୍ତୀତି? ନ କସ୍ସଚି। ଯସ୍ସ ପନ ରୁଚ୍ଚତି, ତେନ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି ଦିନ୍ନଂ ଯାୱ ପରସ୍ସ ହତ୍ଥଂ ନ ପାପୁଣାତି, ତାୱ ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସେୱ ସନ୍ତକଂ, ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦିନ୍ନଂ ପନ ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକଂ। ତସ୍ମା ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇଦଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ଦୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଭିକ୍ଖୁ (ମହାୱ। ୩୭୮-୩୭୯) ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ‘‘ଯୋ ପହିଣତି, ସୋ କାଲକତୋ’’ତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ଦୁଗ୍ଗହିତଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ‘‘ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ସୋ କାଲକତୋ’’ତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ‘‘ଉଭୋ କାଲକତା’’ତି, ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ଦୁଗ୍ଗହିତଂ। ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ‘‘ଯୋ ପହିଣତି, ସୋ କାଲକତୋ’’ତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ‘‘ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ସୋ କାଲକତୋ’’ତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି, ଦୁଗ୍ଗହିତଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ‘‘ଉଭୋ କାଲକତା’’ତି। ଯୋ ପହିଣତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯସ୍ସ ପହୀଯତି, ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି, ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ।

ପରିଚ୍ଚଜିତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ପୁନ କେନଚି କାରଣେନ କୁପିତୋ ଆହରାପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ଅତ୍ତନା ଦିନ୍ନମ୍ପି ହି ଚୀୱରଂ ସକସଞ୍ଞାଯ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦତୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ, ଅଞ୍ଞଂ ପରିକ୍ଖାରଂ ଅନ୍ତମସୋ ସୂଚିମ୍ପି ଅଚ୍ଛିନ୍ଦତୋ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନ ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ଇଦଂ ସାରୁପ୍ପ’’ନ୍ତି ସଯମେୱ ଦେତି, ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ପନ ‘‘ଆୱୁସୋ, ମଯଂ ତୁଯ୍ହଂ ‘ୱତ୍ତପଟିପତ୍ତିଂ କରିସ୍ସତି, ଅମ୍ହାକଂ ସନ୍ତିକେ ଉପଜ୍ଝଂ ଗଣ୍ହିସ୍ସତି, ଧମ୍ମଂ ପରିଯାପୁଣିସ୍ସତୀ’ତି ଚୀୱରଂ ଅଦମ୍ହା, ସୋ ଦାନି ତ୍ୱଂ ନ ୱତ୍ତଂ କରୋସି, ନ ଉପଜ୍ଝଂ ଗଣ୍ହାସି, ନ ଧମ୍ମଂ ପରିଯାପୁଣାସୀ’’ତି ଏୱମାଦୀନି ୱୁତ୍ତୋ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଚୀୱରତ୍ଥାଯ ମଞ୍ଞେ ଭଣଥ, ଇଦଂ ୱୋ ଚୀୱର’’ନ୍ତି ଦେତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଦିସାପକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ପନ ଦହରଂ ‘‘ନିୱତ୍ତେଥ ନ’’ନ୍ତି ଭଣତି, ସୋ ନ ନିୱତ୍ତତି, ଚୀୱରେ ଗହେତ୍ୱା ନିରୁନ୍ଧଥାତି, ଏୱଞ୍ଚେ ନିୱତ୍ତତି, ସାଧୁ। ସଚେ ‘‘ପତ୍ତଚୀୱରତ୍ଥାଯ ମଞ୍ଞେ ତୁମ୍ହେ ଭଣଥ, ଗଣ୍ହଥ ନ’’ନ୍ତି ଦେତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ୱିବ୍ଭମନ୍ତଂ ୱା ଦିସ୍ୱା ‘‘ମଯଂ ତୁଯ୍ହଂ ‘ୱତ୍ତଂ କରିସ୍ସତୀ’ତି ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଅଦମ୍ହା, ସୋ ଦାନି ତ୍ୱଂ ୱିବ୍ଭମିତ୍ୱା ଚରସୀ’’ତି ୱଦତି, ଇତରୋ ‘‘ଗଣ୍ହଥ ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଚୀୱର’’ନ୍ତି ଦେତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ମମ ସନ୍ତିକେ ଉପଜ୍ଝଂ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସେୱ ଦେମି, ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ନ ଦେମି, ୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତସ୍ସେୱ ଦେମି, ଅକରୋନ୍ତସ୍ସ ନ ଦେମି, ଧମ୍ମଂ ପରିଯାପୁଣନ୍ତସ୍ସେୱ ଦେମି, ଅପରିଯାପୁଣନ୍ତସ୍ସ ନ ଦେମି, ଅୱିବ୍ଭମନ୍ତସ୍ସେୱ ଦେମି, ୱିବ୍ଭମନ୍ତସ୍ସ ନ ଦେମୀ’’ତି ଏୱଂ ପନ ଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦଦତୋ ଦୁକ୍କଟଂ, ଆହରାପେତୁଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି, ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ। ଅଯଂ ତାୱ ଦାନେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

୭୦।ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହଲକ୍ଖଣଂ ପନ ଇମିନା ସୁତ୍ତେନ ଜାନିତବ୍ବଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସଂ ଗହେତୁଂ ସନ୍ଦିଟ୍ଠୋ ଚ ହୋତି, ସମ୍ଭତ୍ତୋ ଚ, ଆଲପିତୋ ଚ, ଜୀୱତି ଚ, ଗହିତେ ଚ ଅତ୍ତମନୋ ହୋତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୩୫୬)।

ତତ୍ଥ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୧୩୧) ସନ୍ଦିଟ୍ଠୋତି ଦିଟ୍ଠମତ୍ତକମିତ୍ତୋ। ସମ୍ଭତ୍ତୋତି ଦଳ୍ହମିତ୍ତୋ। ଆଲପିତୋତି ‘‘ମମ ସନ୍ତକଂ ଯଂ ଇଚ୍ଛସି, ତଂ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାସି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗହଣେ କାରଣଂ ନତ୍ଥୀ’’ତି ୱୁତ୍ତୋ। ଜୀୱତୀତି ଅନୁଟ୍ଠାନସେୟ୍ୟାଯ ସଯିତୋପି ଯାୱଜୀୱିତିନ୍ଦ୍ରିଯୁପଚ୍ଛେଦଂ ନ ପାପୁଣାତି। ଗହିତେ ଚ ଅତ୍ତମନୋତି ଗହିତେ ତୁଟ୍ଠଚିତ୍ତୋ ହୋତି। ‘‘ଏୱରୂପସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ଗହିତେ ମେ ଅତ୍ତମନୋ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି ଜାନନ୍ତେନ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅନୱସେସପରିଯାଦାନୱସେନ ଚେତାନି ପଞ୍ଚଙ୍ଗାନି ୱୁତ୍ତାନି, ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହୋ ପନ ତୀହି ଅଙ୍ଗେହି ରୁହତି ସନ୍ଦିଟ୍ଠୋ, ଜୀୱତି, ଗହିତେ ଅତ୍ତମନୋ, ସମ୍ଭତ୍ତୋ, ଜୀୱତି, ଗହିତେ ଅତ୍ତମନୋ, ଆଲପିତୋ, ଜୀୱତି, ଗହିତେ ଅତ୍ତମନୋତି। ଯୋ ପନ ନ ଜୀୱତି, ନ ଚ ଗହିତେ ଅତ୍ତମନୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହେନ ଗହିତମ୍ପି ପୁନ ଦାତବ୍ବଂ। ଦଦମାନେନ ଚ ମତକଧନଂ ତାୱ ଯେ ତସ୍ସ ଧନେ ଇସ୍ସରା ଗହଟ୍ଠା ୱା ପବ୍ବଜିତା ୱା, ତେସଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅନତ୍ତମନସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ତସ୍ସେୱ ଦାତବ୍ବଂ, ଯୋ ପନ ପଠମଂଯେୱ ‘‘ସୁଟ୍ଠୁ କତଂ ତଯା ମମ ସନ୍ତକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନା’’ତି ୱଚୀଭେଦେନ ୱା ଚିତ୍ତୁପ୍ପାଦମତ୍ତେନ ୱା ଅନୁମୋଦିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା କେନଚି କାରଣେନ କୁପିତୋ, ପଚ୍ଚାହରାପେତୁଂ ନ ଲଭତି, ଯୋପି ଅଦାତୁକାମୋ, ଚିତ୍ତେନ ପନ ଅଧିୱାସେତି, ନ କିଞ୍ଚି ୱଦତି, ସୋପି ପୁନ ପଚ୍ଚାହରାପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ଯୋ ପନ ‘‘ମଯା ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତକଂ ଗହିତଂ ୱା ପରିଭୁତ୍ତଂ ୱା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ଗହିତଂ ୱା ହୋତୁ ପରିଭୁତ୍ତଂ ୱା, ମଯା ପନ ତଂ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ଠପିତଂ, ତଂ ପାକତିକଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱଦତି, ଅଯଂ ପଚ୍ଚାହରାପେତୁଂ ଲଭତି। ଅଯଂ ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

୭୧।ଲାଭସ୍ସ ପରିଣାମନନ୍ତି ଇଦଂ ପନ ଅଞ୍ଞେସଂ ଅତ୍ଥାଯ ପରିଣତଲାଭସ୍ସ ଅତ୍ତନୋ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱା ପରିଣାମନଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୬୫୯-୬୬୦) – ସଙ୍ଘସ୍ସ ପରିଣତଂ ସହଧମ୍ମିକାନଂ ୱା ଗିହୀନଂ ୱା ଅନ୍ତମସୋ ମାତୁସନ୍ତକମ୍ପି ‘‘ଇଦଂ ମଯ୍ହଂ ଦେହୀ’’ତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପରିଣତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ପରିଣାମେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ‘‘ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେହୀ’’ତି ଏୱଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ପରିଣାମେନ୍ତସ୍ସ ସୁଦ୍ଧିକପାଚିତ୍ତିଯଂ। ତସ୍ମା ଯୋପି ୱସ୍ସିକସାଟିକସମଯେ ମାତୁଘରେପି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପରିଣତଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ ଞତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ପରିଣାମେତି, ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ପରସ୍ସ ପରିଣାମେତି, ସୁଦ୍ଧିକପାଚିତ୍ତିଯଂ। ମନୁସ୍ସା ‘‘ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି ସପ୍ପିତେଲାଦୀନି ଆହରନ୍ତି, ଗିଲାନୋ ଚେପି ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ପରିଣତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା କିଞ୍ଚି ଯାଚତି, ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯମେୱ। ସଚେ ପନ ସୋ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ସପ୍ପିଆଦୀନି ଆଭତାନି ଅତ୍ଥୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ‘‘ଆମ, ଅତ୍ଥୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ମଯ୍ହମ୍ପି ଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ନଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତଂ ଉପାସକା ୱଦନ୍ତି ‘‘ସଙ୍ଘୋପି ଅମ୍ହେହି ଦିନ୍ନମେୱ ଲଭତି, ଗଣ୍ହଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ପରିଣତଂ ଅଞ୍ଞୱିହାରଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେଥା’’ତି ପରିଣାମେତି, ‘‘କିଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାନେନ, ଚେତିଯସ୍ସ ପୂଜଂ କରୋଥା’’ତି ଏୱଂ ଚେତିଯସ୍ସ ୱା ପରିଣାମେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ଚେତିଯସ୍ସ ପରିଣତଂ ଅଞ୍ଞଚେତିଯସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଗଣସ୍ସ ୱା ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ୱା ପରିଣାମେତି, ଦୁକ୍କଟମେୱ। ନିଯମେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଚେତିଯସ୍ସ ଅତ୍ଥାଯ ରୋପିତମାଲାୱଚ୍ଛତୋ ଅଞ୍ଞଚେତିଯମ୍ହି ପୁପ୍ଫମ୍ପି ଆରୋପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଏକସ୍ସ ଚେତିଯସ୍ସ ପନ ଛତ୍ତଂ ୱା ପଟାକଂ ୱା ଆରୋପେତ୍ୱା ଠିତଂ ଦିସ୍ୱା ସେସଂ ଅଞ୍ଞଚେତିଯସ୍ସ ଦାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅନ୍ତମସୋ ସୁନଖସ୍ସପି ପରିଣତଂ ‘‘ଇମସ୍ସ ସୁନଖସ୍ସ ମା ଦେହି, ଏତସ୍ସ ଦେହୀ’’ତି ଏୱଂ ଅଞ୍ଞପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ପରିଣାମେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନ ଦାଯକା ‘‘ମଯଂ ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ କାତୁକାମା, ଚେତିଯପୂଜଂ କାତୁକାମା, ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିକ୍ଖାରଂ ଦାତୁକାମା, ତୁମ୍ହାକଂ ରୁଚିଯା ଦସ୍ସାମ, ଭଣଥ କତ୍ଥ ଦେମା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ‘‘ଯତ୍ଥ ଇଚ୍ଛଥ, ତତ୍ଥ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବା। ସଚେ ପନ କେୱଲଂ ‘‘କତ୍ଥ ଦେମା’’ତି ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘ଯତ୍ଥ ତୁମ୍ହାକଂ ଦେୟ୍ୟଧମ୍ମୋ ପରିଭୋଗଂ ୱା ଲଭେୟ୍ୟ, ପଟିସଙ୍ଖାରଂ ୱା ଲଭେୟ୍ୟ, ଚିରଟ୍ଠିତିକୋ ୱା ଅସ୍ସ, ଯତ୍ଥ ୱା ପନ ତୁମ୍ହାକଂ ଚିତ୍ତଂ ପସୀଦତି, ତତ୍ଥ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଠିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଦାନଲକ୍ଖଣାଦିୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୪। ପଥଵୀଖଣନଵିନିଚ୍ଛୟକଥା

୭୨।ପଥଵୀତି ଦ୍ୱେ ପଥଵୀ ଜାତା ଚ ପଥଵୀ ଅଜାତା ଚ ପଥଵୀତି। ତତ୍ଥ ଜାତା ନାମ ପଥଵୀ ସୁଦ୍ଧପଂସୁକା ସୁଦ୍ଧମତ୍ତିକା ଅପ୍ପପାସାଣା ଅପ୍ପସକ୍ଖରା ଅପ୍ପକଠଲା ଅପ୍ପମରୁମ୍ବା ଅପ୍ପଵାଲୁକା ଯେଭୁୟ୍ୟେନପଂସୁକା ଯେଭୁୟ୍ୟେନମତ୍ତିକା, ଅଦଡ୍ଢାପି ଵୁଚ୍ଚତି ''ଜାତା ପଥଵୀ''ତି। ଯୋପି ପଂସୁପୁଞ୍ଜୋ ଵା ମତ୍ତିକାପୁଞ୍ଜୋ ଵା ଅତିରେକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠୋ, ସୋପି ଵୁଚ୍ଚତି ''ଜାତା ପଥଵୀ''ତି। ଅଜାତା ନାମ ପଥଵୀ ସୁଦ୍ଧପାସାଣା ସୁଦ୍ଧସକ୍ଖରା ସୁଦ୍ଧକଠଲା ସୁଦ୍ଧମରୁମ୍ବା ସୁଦ୍ଧଵାଲୁକା ଅପ୍ପପଂସୁକା ଅପ୍ପମତ୍ତିକା ଯେଭୁୟ୍ୟେନପାସାଣା ଯେଭୁୟ୍ୟେନସକ୍ଖରା ଯେଭୁୟ୍ୟେନକଠଲା ଯେଭୁୟ୍ୟେନମରୁମ୍ବା ଯେଭୁୟ୍ୟେନଵାଲୁକା, ଦଡ୍ଢାପି ଵୁଚ୍ଚତି ''ଅଜାତା ପଥଵୀ''ତି। ଯୋପି ପଂସୁପୁଞ୍ଜୋ ଵା ମତ୍ତିକାପୁଞ୍ଜୋ ଵା ଓମକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠୋ, ସୋପି ଵୁଚ୍ଚତି ''ଅଜାତା ପଥଵୀ''ତି (ପାଚି। ୮୪-୮୬)।

ତତ୍ଥ ଜାତପଥଵିଂ ଖଣନ୍ତସ୍ସ ଖଣାପେନ୍ତସ୍ସ ଵା ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ତତ୍ରାୟଂ ଵିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୮୬) – ସଚେ ସୟଂ ଖଣତି, ପହାରେ ପହାରେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞଂ ଆଣାପେତି, ସକିଂ ଆଣତ୍ତୋ ସଚେପି ସକଲଦିଵସଂ ଖଣତି, ଆଣାପକସ୍ସ ଏକମେଵ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ସଚେ ପନ କୁସୀତୋ ହୋତି, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଆଣାପେତବ୍ବୋ, ତଂ ଆଣାପେତ୍ୱା ଖଣାପେନ୍ତସ୍ସ ଵାଚାୟ ଵାଚାୟ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ସଚେ ''ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଖଣାହୀ''ତି ଵଦତି, ଵଟ୍ଟତି। ଖତାୟେଵ ହି ପୋକ୍ଖରଣୀ ନାମ ହୋତି। ତସ୍ମା ଅୟଂ କପ୍ପିୟଵୋହାରୋ। ଏସ ନୟୋ ''ଵାପିଂ ତଳାକଂ ଆଵାଟଂ ଖଣା''ତିଆଦୀସୁପି। ''ଇମଂ ଓକାସଂ ଖଣ, ଇମସ୍ମିଂ ଓକାସେ ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଖଣା''ତି ଵତ୍ତୁଂ ପନ ନ ଵଟ୍ଟତି। ''କନ୍ଦଂ ଖଣ, ମୂଲଂ ଖଣା''ତି ଅନିୟମେତ୍ୱା ଵତ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ''ଇମଂ ଵଲ୍ଲିଂ ଖଣ, ଇମସ୍ମିଂ ଓକାସେ କନ୍ଦଂ ଵା ମୂଲଂ ଵା ଖଣା''ତି ଵତ୍ତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି।

୭୩। ପୋକ୍ଖରଣିଂ ସୋଧେନ୍ତେହି ଯୋ କୁଟେହି ଉସ୍ସିଞ୍ଚିତୁଂ ସକ୍କା ହୋତି ତନୁକକଦ୍ଦମୋ, ତଂ ଅପନେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ବହଲୋ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଆତପେନ ସୁକ୍ଖକଦ୍ଦମୋ ଫଲତି, ତତ୍ର ଯୋ ହେଟ୍ଠା ପଥଵିୟା ଅସମ୍ବନ୍ଧୋ, ତମେଵ ଅପନେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଉଦକେନ ଗତଟ୍ଠାନେ ଉଦକପପ୍ପଟକୋ ନାମ ହୋତି, ଵାତପହାରେନ ଚଲତି, ତଂ ଅପନେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ପୋକ୍ଖରଣୀଆଦୀନଂ ତଟଂ ଭିଜ୍ଜିତ୍ୱା ଉଦକସାମନ୍ତା ପତତି। ସଚେ ଓମକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠଂ, ଛିନ୍ଦିତୁଂ ଭିନ୍ଦିତୁଂ ଵା ଵଟ୍ଟତି, ଚାତୁମାସତୋ ଉଦ୍ଧଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଉଦକେୟେଵ ପତତି, ଦେଵେନ ଅତିରେକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠେପି ଉଦକେୟେଵ ଉଦକସ୍ସ ପତିତତ୍ତା ଵଟ୍ଟତି।

ପାସାଣପିଟ୍ଠିୟଂ ସୋଣ୍ଡିଂ ଖଣନ୍ତି, ସଚେ ତତ୍ଥ ପଠମମେଵ ସୁଖୁମରଜଂ ପତତି, ତଂ ଦେଵେନ ଓଵଟ୍ଠଂ ହୋତି, ଚାତୁମାସଚ୍ଚୟେନ ଅକପ୍ପିୟପଥଵୀସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ଉଦକେ ପରିୟାଦିନ୍ନେ ସୋଣ୍ଡିଂ ସୋଧେନ୍ତେହି ଵିକୋପେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ପଠମମେଵ ଉଦକେନ ପୂରତି, ପଚ୍ଛା ରଜଂ ପତତି, ତଂ ଵିକୋପେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ହି ଦେଵେ ଵସ୍ସନ୍ତେପି ଉଦକେୟେଵ ଉଦକଂ ପତତି। ପିଟ୍ଠିପାସାଣେ ସୁଖୁମରଜଂ ହୋତି, ଦେଵେ ଫୁସାୟନ୍ତେ ଅଲ୍ଲୀୟତି, ତମ୍ପି ଚାତୁମାସଚ୍ଚୟେନ ଵିକୋପେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଅକତପବ୍ଭାରେ ଵମ୍ମିକୋ ଉଟ୍ଠିତୋ ହୋତି, ୟଥାସୁଖଂ ଵିକୋପେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅବ୍ଭୋକାସେ ଉଟ୍ଠହତି, ଓମକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠୋୟେଵ ଵଟ୍ଟତି। ରୁକ୍ଖାଦୀସୁ ଆରୁଳ୍ହଉପଚିକମତ୍ତିକାୟମ୍ପି ଏସେଵ ନୟୋ। ଗଣ୍ଡୁପ୍ପାଦଗୂଥମୂସିକୁକ୍କରଗୋକଣ୍ଟକାଦୀସୁପି ଏସେଵ ନୟୋ। ଗୋକଣ୍ଟକୋ ନାମ ଗାଵୀନଂ ଖୁରଚ୍ଛିନ୍ନକଦ୍ଦମୋ ଵୁଚ୍ଚତି। ସଚେ ପନ ହେଟ୍ଠିମତଲେନ ଭୂମିସମ୍ବନ୍ଧୋ ହୋତି, ଏକଦିଵସମ୍ପି ନ ଵଟ୍ଟତି। କସିତଟ୍ଠାନେ ନଙ୍ଗଲଚ୍ଛିନ୍ନମତ୍ତିକାପିଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ଏସେଵ ନୟୋ।

ପୁରାଣସେନାସନଂ ହୋତି ଅଚ୍ଛଦନଂ ଵା ଵିନଟ୍ଠଚ୍ଛଦନଂ ଵା ଅତିରେକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠଂ ଜାତପଥଵୀସଙ୍ଖ୍ୟମେଵ ଗଚ୍ଛତି, ତତୋ ଅଵସେସଂ ଛଦନିଟ୍ଠକଂ ଵା ଗୋପାନସୀଆଦିକଂ ଉପକରଣଂ ଵା ''ଇଟ୍ଠକଂ ଗଣ୍ହାମି, ଗୋପାନସିଂ ଭିତ୍ତିପାଦଂ ପଦରତ୍ଥରଣଂ ପାସାଦତ୍ଥମ୍ଭଂ ଗଣ୍ହାମୀ''ତି ସଞ୍ଞାୟ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ମତ୍ତିକା ପତତି, ଅନାପତ୍ତି, ଭିତ୍ତିମତ୍ତିକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ପନ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ଯା ଯା ଅତିନ୍ତା, ତଂ ତଂ ଗଣ୍ହାତି, ଅନାପତ୍ତି। ଅନ୍ତୋଗେହେ ମତ୍ତିକାପୁଞ୍ଜୋ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ଏକଦିଵସଂ ଓଵଟ୍ଠେ ଗେହଂ ଛାଦେନ୍ତି। ସଚେ ସବ୍ବୋ ତିନ୍ତୋ, ଚାତୁମାସଚ୍ଚୟେନ ଜାତପଥଵୀୟେଵ। ଅଥସ୍ସ ଉପରିଭାଗୋୟେଵ ତିନ୍ତୋ, ଅନ୍ତୋ ଅତିନ୍ତୋ, ୟତ୍ତକଂ ତିନ୍ତଂ, ତଂ କପ୍ପିୟକାରକେହି କପ୍ପିୟଵୋହାରେନ ଅପନାମେତ୍ୱା ସେସଂ ୟଥାସୁଖଂ ଵଳଞ୍ଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି ଉଦକେନ ତେମିତତ୍ତା। ଏକାବଦ୍ଧାୟେଵ ହି ଜାତପଥଵୀ ହୋତି, ନ ଇତରାତି। ଅବ୍ଭୋକାସେ ମତ୍ତିକାପାକାରୋ ହୋତି, ଅତିରେକଚାତୁମାସଂ ଓଵଟ୍ଠୋ ଜାତପଥଵୀସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି, ତତ୍ଥ ଲଗ୍ଗପଂସୁଂ ପନ ଅଲ୍ଲହତ୍ଥେନ ଛୁପିତ୍ୱା ଗହେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ଇଟ୍ଠକପାକାରୋ ହୋତି, ଯେଭୁୟ୍ୟେନକଠଲଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି, ୟଥାସୁଖଂ ଵିକୋପେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଅବ୍ଭୋକାସେ ଠିତମଣ୍ଡପତ୍ଥମ୍ଭଂ ଇତୋ ଚିତୋ ଚ ସଞ୍ଚାଲେତ୍ୱା ପଥଵିଂ ଵିକୋପେନ୍ତେନ ଗହେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ଉଜୁକମେଵ ଉଦ୍ଧରିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞମ୍ପି ସୁକ୍ଖରୁକ୍ଖଂ ସୁକ୍ଖଖାଣୁକଂ ଵା ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ଏସେଵ ନୟୋ।

୭୪। ନୱକମ୍ମଣ୍ଡଂ ଥମ୍ଭଂ ୱା ପାସାଣଂ ୱା ରୁକ୍ଖଂ ୱା ଦଣ୍ଡକେହି ଉଚ୍ଚାଲେତ୍ୱା ପୱଟ୍ଟେନ୍ତା ଗଚ୍ଛନ୍ତି , ତତ୍ଥ ଜାତପଥୱୀ ଭିଜ୍ଜତି, ସଚେ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତା ପୱଟ୍ଟେନ୍ତି, ଅନାପତ୍ତି। ଅଥ ପନ ତେନ ଅପଦେସେନ ପଥୱିଂ ଭିନ୍ଦିତୁକାମାଯେୱ ହୋନ୍ତି, ଆପତ୍ତି। ସାଖାଦୀନି କଡ୍ଢନ୍ତାନମ୍ପି ପଥୱିଯଂ ଦାରୂନି ଫାଲେନ୍ତାନମ୍ପି ଏସେୱ ନଯୋ। ପଥୱିଯଂ ଅଟ୍ଠିସୂଚିକଣ୍ଟକାଦୀସୁପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଆକୋଟେତୁଂ ୱା ପୱେସେତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, ''ପସ୍ସାୱଧାରାଯ ୱେଗେନ ପଥୱିଂ ଭିନ୍ଦିସ୍ସାମୀ''ତି ଏୱଂ ପସ୍ସାୱମ୍ପି କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। କରୋନ୍ତସ୍ସ ଭିଜ୍ଜତି, ଆପତ୍ତି, ''ୱିସମଭୂମିଂ ସମଂ କରିସ୍ସାମୀ''ତି ସମ୍ମଜ୍ଜନିଯା ଘଂସିତୁମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱତ୍ତସୀସେନେୱ ହି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। କେଚି କତ୍ତରଯଟ୍ଠିଯା ଭୂମିଂ କୋଟ୍ଟେନ୍ତି, ପାଦଙ୍ଗୁଟ୍ଠକେନ ୱିଲିଖନ୍ତି, ''ଚଙ୍କମିତଟ୍ଠାନଂ ଦସ୍ସେସ୍ସାମା''ତି ପୁନପ୍ପୁନଂ ଭୂମିଂ ଭିନ୍ଦନ୍ତା ଚଙ୍କମନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱୀରିଯସମ୍ପଗ୍ଗହତ୍ଥଂ ପନ ସମଣଧମ୍ମଂ କରୋନ୍ତେନ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେନ ଚଙ୍କମିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ହତ୍ଥଂ ଧୋୱିସ୍ସାମା''ତି ପଥୱିଯଂ ଘଂସନ୍ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅଘଂସନ୍ତେନ ପନ ଅଲ୍ଲହତ୍ଥଂ ପଥୱିଯଂ ଠପେତ୍ୱା ରଜଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

କେଚି କଣ୍ଡୁକଚ୍ଛୁଆଦୀହି ଆବାଧିକା ଛିନ୍ନତଟାଦୀସୁ ଅଙ୍ଗପଚ୍ଚଙ୍ଗାନି ଘଂସନ୍ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଜାତପଥୱିଂ ଦହତି ୱା ଦହାପେତି ୱା, ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ଅନ୍ତମସୋ ପତ୍ତମ୍ପି ପଚନ୍ତୋ ଯତ୍ତକେସୁ ଠାନେସୁ ଅଗ୍ଗିଂ ଦେତି ୱା ଦାପେତି ୱା, ତତ୍ତକାନି ପାଚିତ୍ତିଯାନି, ତସ୍ମା ପତ୍ତଂ ପଚନ୍ତେନପି ପୁବ୍ବେ ପକ୍କଟ୍ଠାନେଯେୱ ପଚିତବ୍ବୋ। ଅଦତ୍ୱାଯ ପଥୱିଯା ଅଗ୍ଗିଂ ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପତ୍ତପଚନକପାଲସ୍ସ ପନ ଉପରି ଅଗ୍ଗିଂ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦାରୂନଂ ଉପରି ଠପେତି, ସୋ ଅଗ୍ଗି ତାନି ଦହନ୍ତୋ ଗନ୍ତ୍ୱା ପଥୱିଂ ଦହତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଇଟ୍ଠକକପାଲାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ତତ୍ରାପି ହି ଇଟ୍ଠକାଦୀନଂଯେୱ ଉପରି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା? ତେସଂ ଅନୁପାଦାନତ୍ତା। ନ ହି ତାନି ଅଗ୍ଗିସ୍ସ ଉପାଦାନସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସୁକ୍ଖଖାଣୁସୁକ୍ଖରୁକ୍ଖାଦୀସୁପି ଅଗ୍ଗିଂ ଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ''ପଥୱିଂ ଅପ୍ପତ୍ତମେୱ ନିବ୍ବାପେତ୍ୱା ଗମିସ୍ସାମୀ''ତି ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି। ପଚ୍ଛା ନିବ୍ବାପେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ଅୱିସଯତ୍ତା ଅନାପତ୍ତି। ତିଣୁକ୍କଂ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ହତ୍ଥେ ଡଯ୍ହମାନେ ଭୂମିଯଂ ପାତେତି, ଅନାପତ୍ତି। ପତିତଟ୍ଠାନେଯେୱ ଉପାଦାନଂ ଦତ୍ୱା ଅଗ୍ଗିଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦଡ୍ଢପଥୱିଯା ଚ ଯତ୍ତକଂ ଠାନଂ ଉସୁମାଯ ଅନୁଗତଂ, ସବ୍ବଂ ୱିକୋପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଯୋ ପନ ଅଜାନନକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅରଣିସହିତେନ ଅଗ୍ଗିଂ ନିବ୍ବତ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ''କିଂ କରୋମୀ''ତି ୱଦତି, ''ଜାଲେହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ''ହତ୍ଥୋ ଡଯ୍ହତୀ''ତି ୱଦତି, ''ଯଥା ନ ଡଯ୍ହତି, ତଥା କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ''ଭୂମିଯଂ ପାତେହୀ''ତି ପନ ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ହତ୍ଥେ ଡଯ୍ହମାନେ ପାତେତି, ''ପଥୱିଂ ଦହିସ୍ସାମୀ''ତି ଅପାତିତତ୍ତା ଅନାପତ୍ତି, ପତିତଟ୍ଠାନେ ପନ ଅଗ୍ଗିଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ଇମସ୍ସ ଥମ୍ଭସ୍ସ ଆୱାଟଂ ଜାନ, ମହାମତ୍ତିକଂ ଜାନ, ଥୁସମତ୍ତିକଂ ଜାନ, ମହାମତ୍ତିକଂ ଦେହି, ଥୁସମତ୍ତିକଂ ଦେହି, ମତ୍ତିକଂ ଆହର, ପଂସୁଂ ଆହର, ମତ୍ତିକାଯ ଅତ୍ଥୋ, ପଂସୁନା ଅତ୍ଥୋ , ଇମସ୍ସ ଥମ୍ଭସ୍ସ ଆୱାଟଂ କପ୍ପିଯଂ କରୋହି, ଇମଂ ମତ୍ତିକଂ କପ୍ପିଯଂ କରୋହି, ଇମଂ ପଂସୁଂ କପ୍ପିଯଂ କରୋହୀ''ତି ଏୱଂ କପ୍ପିଯୱୋହାରେନ ଯଂ କିଞ୍ଚି କାରାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞୱିହିତୋ କେନଚି ସଦ୍ଧିଂ କିଞ୍ଚି କଥେନ୍ତୋ ପାଦଙ୍ଗୁଟ୍ଠକେନ କତ୍ତରଯଟ୍ଠିଯା ୱା ପଥୱିଂ ୱିଲିଖନ୍ତୋ ତିଟ୍ଠତି, ଏୱଂ ଅସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ୱିଲିଖନ୍ତସ୍ସ ଭିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ୱା ଅନାପତ୍ତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ପଥୱୀଖଣନୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୫। ଭୂତଗାମୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୭୫।ଭୂତଗାମୋତି ପଞ୍ଚହି ବୀଜେହି ଜାତାନଂ ରୁକ୍ଖଲତାଦୀନମେତଂ ଅଧିୱଚନଂ। ତତ୍ରିମାନି ପଞ୍ଚ ବୀଜାନି – ମୂଲବୀଜଂ ଖନ୍ଧବୀଜଂ ଫଳୁବୀଜଂ ଅଗ୍ଗବୀଜଂ ବୀଜବୀଜନ୍ତି। ତତ୍ଥ ମୂଲବୀଜଂ ନାମ ହଲିଦ୍ଦି ସିଙ୍ଗିୱେରଂ ୱଚା ୱଚତ୍ତଂ ଅତିୱିସଂ କଟୁକରୋହିଣୀ ଉସୀରଂ ଭଦ୍ଦମୁତ୍ତକଂ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ମୂଲେ ଜାୟନ୍ତି ମୂଲେ ସଞ୍ଜାୟନ୍ତି, ଏତଂ ମୂଲବୀଜଂ ନାମ। ଖନ୍ଧବୀଜଂ ନାମ ଅସ୍ସତ୍ଥୋ ନିଗ୍ରୋଧୋ ପିଲକ୍ଖୋ ଉଦୁମ୍ବରୋ କଚ୍ଛକୋ କପିତ୍ଥନୋ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଖନ୍ଧେ ଜାୟନ୍ତି ଖନ୍ଧେ ସଞ୍ଜାୟନ୍ତି, ଏତଂ ଖନ୍ଧବୀଜଂ ନାମ। ଫଳୁବୀଜଂ ନାମ ଉଚ୍ଛୁ ୱେଳୁ ନଳୋ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ପବ୍ବେ ଜାୟନ୍ତି ପବ୍ବେ ସଞ୍ଜାୟନ୍ତି, ଏତଂ ଫଳୁବୀଜଂ ନାମ। ଅଗ୍ଗବୀଜଂ ନାମ ଅଜ୍ଜୁକଂ ଫଣିଜ୍ଜକଂ ହିରିୱେରଂ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଅଗ୍ଗେ ଜାୟନ୍ତି ଅଗ୍ଗେ ସଞ୍ଜାୟନ୍ତି, ଏତଂ ଅଗ୍ଗବୀଜଂ ନାମ। ବୀଜବୀଜଂ ନାମ ପୁବ୍ବଣ୍ଣଂ ଅପରଣ୍ଣଂ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ବୀଜେ ଜାୟନ୍ତି ବୀଜେ ସଞ୍ଜାୟନ୍ତି, ଏତଂ ବୀଜବୀଜଂ ନାମ (ପାଚି। ୯୧)। ତତ୍ଥ ଭୂତଗାମେ ଭୂତଗାମସଞ୍ଞୀ ଛିନ୍ଦତି ୱା ଛିନ୍ଦାପେତି ୱା ଭିନ୍ଦତି ୱା ଭିନ୍ଦାପେତି ୱା ପଚତି ୱା ପଚାପେତି ୱା, ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ଭୂତଗାମଞ୍ହି ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ଭୂତଗାମପରିମୋଚିତଂ ପଞ୍ଚୱିଧମ୍ପି ବୀଜଗାମଂ ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ।

୭୬। ବୀଜଗାମଭୂତଗାମୋ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୯୨) ନାମେସ ଅତ୍ଥି ଉଦକଟ୍ଠୋ, ଅତ୍ଥି ଥଲଟ୍ଠୋ। ତତ୍ଥ ଉଦକଟ୍ଠୋ ସାସପମତ୍ତିକତିଲବୀଜକାଦିଭେଦା ସପଣ୍ଣିକା ଚ ଅପଣ୍ଣିକା ଚ ସବ୍ବା ସେୱାଲଜାତି, ଅନ୍ତମସୋ ଉଦକପପ୍ପଟକଂ ଉପାଦାୟ ''ଭୂତଗାମୋ''ତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଉଦକପପ୍ପଟକୋ ନାମ ଉପରି ଥଦ୍ଧୋ ଫରୁସୱଣ୍ଣୋ ହେଟ୍ଠା ମୁଦୁ ନୀଲୱଣ୍ଣୋ ହୋତି। ତତ୍ଥ ଯସ୍ସ ସେୱାଲସ୍ସ ମୂଲଂ ଓରୁହିତ୍ୱା ପଥୱିୟଂ ପତିଟ୍ଠିତଂ, ତସ୍ସ ପଥୱୀ ଠାନଂ। ଯୋ ଉଦକେ ସଞ୍ଚରତି, ତସ୍ସ ଉଦକଂ। ପଥୱିୟଂ ପତିଟ୍ଠିତଂ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସ, ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ୱା ଠାନନ୍ତରଂ ସଙ୍କାମେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ଉଦକେ ସଞ୍ଚରନ୍ତଂ ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସେୱ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ହତ୍ଥେହି ପନ ଇତୋ ଚିତୋ ଚ ୱିୟୂହିତ୍ୱା ନହାୟିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସକଲଞ୍ହି ଉଦକଂ ତସ୍ସ ଠାନଂ, ତସ୍ମା ନ ସୋ ଏତ୍ତାୱତା ଠାନନ୍ତରଂ ସଙ୍କାମିତୋ ହୋତି। ଉଦକତୋ ପନ ଉଦକେନ ୱିନା ସଞ୍ଚିଚ ଉକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଉଦକେନ ସଦ୍ଧିଂ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁନ ଉଦକେ ପକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଉପ୍ପଲିନିପଦୁମିନିଆଦୀନି ଜଲଜୱଲ୍ଲିତିଣାନି ଉଦକତୋ ଉଦ୍ଧରନ୍ତସ୍ସ ୱା ତତ୍ଥେୱ ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସ ୱା ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ପରେହି ଉପ୍ପାଟିତାନି ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ତାନି ହି ବୀଜଗାମେ ସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତିଲବୀଜକସାସପମତ୍ତିକସେୱାଲୋପି ଉଦକତୋ ଉଦ୍ଧଟୋ ଅମିଲାତୋ ଅଗ୍ଗବୀଜସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛତି। ମହାପଚ୍ଚରିୟାଦୀସୁ ''ଅନନ୍ତକତିଲବୀଜକୌଦକପପ୍ପଟକାଦୀନି ଦୁକ୍କଟୱତ୍ଥୂନୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତତ୍ଥ କାରଣଂ ନ ଦିସ୍ସତି। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାୟଂ ''ସମ୍ପୁଣ୍ଣଭୂତଗାମଂ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ଦୁକ୍କଟ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତମ୍ପି ନ ସମେତି। ଭୂତଗାମେ ହି ପାଚିତ୍ତିୟଂ ବୀଜଗାମେ ଦୁକ୍କଟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅସମ୍ପୁଣ୍ଣଭୂତଗାମୋ ନାମ ତତିୟୋ କୋଟ୍ଠାସୋ ନେୱ ପାଳିୟଂ, ନ ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ଆଗତୋ, ଅଥେତଂ ବୀଜଗାମସଙ୍ଗହଂ ଗମିସ୍ସତୀତି, ତମ୍ପି ନ ଯୁତ୍ତଂ ଅଭୂତଗାମମୂଲତ୍ତା ତାଦିସସ୍ସ ବୀଜଗାମସ୍ସାତି। ଅପିଚ ''ଗରୁକଲହୁକେସୁ ଗରୁକେ ଠାତବ୍ବ''ନ୍ତି ଏତଂ ୱିନୟଲକ୍ଖଣଂ।

ଥଲଟ୍ଠେ ଛିନ୍ନରୁକ୍ଖାନଂ ଅୱସିଟ୍ଠୋ ହରିତଖାଣୁ ନାମ ହୋତି, ତତ୍ଥ କକୁଧକରଞ୍ଜପିୟଙ୍ଗୁପନସାଦୀନଂ ଖାଣୁ ଉଦ୍ଧଂ ୱଡ୍ଢତି, ସୋ ଭୂତଗାମେନ ସଙ୍ଗହିତୋ। ତାଲନାଳିକେରାଦୀନଂ ଖାଣୁ ଉଦ୍ଧଂ ନ ୱଡ୍ଢତି, ସୋ ବୀଜଗାମେନ ସଙ୍ଗହିତୋ। କଦଲିୟା ପନ ଅଫଲିତାୟ ଖାଣୁ ଭୂତଗାମେନ ସଙ୍ଗହିତୋ, ଫଲିତାୟ ବୀଜଗାମେନ। କଦଲୀ ପନ ଫଲିତା ଯାୱ ନୀଲପଣ୍ଣା, ତାୱ ଭୂତଗାମେନେୱ ସଙ୍ଗହିତା, ତଥା ଫଲିତୋ ୱେଳୁ। ଯଦା ପନ ଅଗ୍ଗତୋ ପଟ୍ଠାୟ ସୁସ୍ସତି, ତଦା ବୀଜଗାମେନ ସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛତି। କତରବୀଜଗାମେନ? ଫଳୁବୀଜଗାମେନ। କିଂ ତତୋ ନିବ୍ବତ୍ତତି? ନ କିଞ୍ଚି। ଯଦି ହି ନିବ୍ବତ୍ତେୟ୍ୟ, ଭୂତଗାମେନ ସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ। ଇନ୍ଦସାଲାଦିରୁକ୍ଖେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ରାସିଂ କରୋନ୍ତି, କିଞ୍ଚାପି ରାସିକତଦଣ୍ଡକେହି ରତନପ୍ପମାଣାପି ସାଖା ନିକ୍ଖମନ୍ତି, ବୀଜଗାମେନେୱ ପନ ସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ମଣ୍ଡପତ୍ଥାୟ ୱା ୱତିଅତ୍ଥାୟ ୱା ୱଲ୍ଲିଆରୋପନତ୍ଥାୟ ୱା ଭୂମିୟଂ ନିଖଣନ୍ତି, ମୂଲେସୁ ଚେୱ ପଣ୍ଣେସୁ ଚ ନିଗ୍ଗତେସୁ ପୁନ ଭୂତଗାମସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ମୂଲମତ୍ତେସୁ ପନ ପଣ୍ଣମତ୍ତେସୁ ୱା ନିଗ୍ଗତେସୁପି ବୀଜଗାମେନ ସଙ୍ଗହିତା ଏୱ।

ଯାନି କାନିଚି ବୀଜାନି ପଥୱିୟଂ ୱା ଉଦକେନ ସିଞ୍ଚିତ୍ୱା ଠପିତାନି, କପାଲାଦୀସୁ ୱା ଅଲ୍ଲପଂସୁଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ନିକ୍ଖିତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ସବ୍ବାନି ମୂଲମତ୍ତେ ୱା ପଣ୍ଣମତ୍ତେ ୱା ନିଗ୍ଗତେପି ବୀଜାନିଯେୱ। ସଚେପି ମୂଲାନି ଚ ଉପରି ଅଙ୍କୁରୋ ଚ ନିଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଯାୱ ଅଙ୍କୁରୋ ହରିତୋ ନ ହୋତି, ତାୱ ବୀଜାନିଯେୱ। ମୁଗ୍ଗାଦୀନଂ ପନ ପଣ୍ଣେସୁ ଉଟ୍ଠିତେସୁ, ୱୀହିଆଦୀନଂ ୱା ଅଙ୍କୁରେ ହରିତେ ନୀଲୱଣ୍ଣେ ଜାତେ ଭୂତଗାମସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ତାଲଟ୍ଠୀନଂ ପଠମଂ ସୂକରଦାଠା ୱିୟ ମୂଲଂ ନିଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ନିଗ୍ଗତେପି ଯାୱ ଉପରି ପତ୍ତୱଟ୍ଟି ନ ନିଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ତାୱ ବୀଜଗାମୋ ନାମଯେୱ। ନାଳିକେରସ୍ସ ତଚଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦନ୍ତସୂଚି ୱିୟ ଅଙ୍କୁରୋ ନିଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଯାୱ ମିଗସିଙ୍ଗସଦିସା ନୀଲପତ୍ତୱଟ୍ଟି ନ ହୋତି, ତାୱ ବୀଜଗାମୋଯେୱ। ମୂଲେ ଅନିଗ୍ଗତେପି ତାଦିସାୟ ପତ୍ତୱଟ୍ଟିୟା ଜାତାୟ ଅମୂଲକଭୂତଗାମେ ସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛତି।

ଅମ୍ବଟ୍ଠିଆଦୀନି ୱୀହିଆଦୀହି ୱିନିଚ୍ଛିନିତବ୍ବାନି। ୱନ୍ଦାକା ୱା ଅଞ୍ଞା ୱା ଯା କାଚି ରୁକ୍ଖେ ଜାଯିତ୍ୱା ରୁକ୍ଖଂ ଓତ୍ଥରତି, ରୁକ୍ଖୋୱ ତସ୍ସା ଠାନଂ, ତଂ ୱିକୋପେନ୍ତସ୍ସ ୱା ତତୋ ଉଦ୍ଧରନ୍ତସ୍ସ ୱା ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ଏକା ଅମୂଲିକା ଲତା ହୋତି, ଅଙ୍ଗୁଲିୱେଠକୋ ୱିଯ ୱନପ୍ପଗୁମ୍ବଦଣ୍ଡକେ ୱେଠେତି, ତସ୍ସାପି ଅଯମେୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ଗେହପମୁଖପାକାରୱେଦିକା ଚେତିଯାଦୀସୁ ନୀଲୱଣ୍ଣୋ ସେୱାଲୋ ହୋତି, ଯାୱ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ପତ୍ତାନି ନ ସଞ୍ଜାଯନ୍ତି, ତାୱ ଅଗ୍ଗବୀଜସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛତି। ପତ୍ତେସୁ ଜାତେସୁ ପାଚିତ୍ତିଯୱତ୍ଥୁ, ତସ୍ମା ତାଦିସେସୁ ଠାନେସୁ ସୁଧାଲେପମ୍ପି ଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ଲିତ୍ତସ୍ସ ଉପରି ସିନେହଲେପୋ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ନିଦାଘସମଯେ ସୁକ୍ଖସେୱାଲୋ ତିଟ୍ଠତି, ତଂ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀଆଦୀହି ଘଂସିତ୍ୱା ଅପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପାନୀଯଘଟାଦୀନଂ ବହି ସେୱାଲୋ ଦୁକ୍କଟୱତ୍ଥୁ, ଅନ୍ତୋ ଅବ୍ବୋହାରିକୋ, ଦନ୍ତକଟ୍ଠପୂୱାଦୀସୁ କଣ୍ଣକମ୍ପି ଅବ୍ବୋହାରିକମେୱ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ‘‘ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା’’ତି (ମହାୱ। ୬୬)।

୭୭। ପାସାଣଜାତି ପାସାଣଦଦ୍ଦୁସେୱାଲସେଲେଯ୍ୟକାଦୀନି ଅହରିତୱଣ୍ଣାନି ଅପତ୍ତକାନି ଚ ଦୁକ୍କଟୱତ୍ଥୁକାନି। ଅହିଚ୍ଛତ୍ତକଂ ଯାୱ ମକୁଳଂ ହୋତି, ତାୱ ଦୁକ୍କଟୱତ୍ଥୁ, ପୁପ୍ଫିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅବ୍ବୋହାରିକଂ, ଅଲ୍ଲରୁକ୍ଖତୋ ପନ ଅହିଚ୍ଛତ୍ତକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ରୁକ୍ଖତଚଂ ୱିକୋପେତି, ତସ୍ମା ତତ୍ଥ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ରୁକ୍ଖପପଟିକାଯପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଯା ପନ ଇନ୍ଦସାଲକକୁଧାଦୀନଂ ପପଟିକା ରୁକ୍ଖତୋ ମୁଚ୍ଚିତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି, ତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ନିଯ୍ୟାସମ୍ପି ରୁକ୍ଖତୋ ମୁଚ୍ଚିତ୍ୱା ଠିତଂ ସୁକ୍ଖରୁକ୍ଖେ ୱା ଲଗ୍ଗଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅଲ୍ଲରୁକ୍ଖତୋ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଲାଖାଯପି ଏସେୱ ନଯୋ। ରୁକ୍ଖଂ ଚାଲେତ୍ୱା ପଣ୍ଡୁପଲାସଂ ୱା ପରିଣତକଣିକାରାଦିପୁପ୍ଫଂ ୱା ପାତେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯମେୱ। ହତ୍ଥକୁକ୍କୁଚ୍ଚେନ ମୁଦୁକେସୁ ଇନ୍ଦସାଲନୁହୀଖନ୍ଧାଦୀସୁ ୱା ତତ୍ଥଜାତକତାଲପଣ୍ଣାଦୀସୁ ୱା ଅକ୍ଖରଂ ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସାମଣେରାନଂ ପୁପ୍ଫଂ ଓଚିନନ୍ତାନଂ ସାଖଂ ଓନାମେତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତେହି ପନ ପୁପ୍ଫେହି ପାନୀଯଂ ନ ୱାସେତବ୍ବଂ, ପାନୀଯୱାସତ୍ଥିକେନ ସାମଣେରଂ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଓଚିନାପେତବ୍ବାନି। ଫଲସାଖାପି ଅତ୍ତନା ଖାଦିତୁକାମେନ ନ ଓନାମେତବ୍ବା, ସାମଣେରଂ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଫଲଂ ଗାହାପେତବ୍ବଂ। କିଞ୍ଚି ଗଚ୍ଛଂ ୱା ଲତଂ ୱା ଉପ୍ପାଟେନ୍ତେହି ସାମଣେରେହି ସଦ୍ଧିଂ ଗହେତ୍ୱା ଆକଡ୍ଢିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତେସଂ ପନ ଉସ୍ସାହଜନନତ୍ଥଂ ଅନାକଡ୍ଢନ୍ତେନ କଡ୍ଢନାକାରଂ ଦସ୍ସେନ୍ତେନ ୱିଯ ଅଗ୍ଗେ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯେସଂ ରୁକ୍ଖାନଂ ସାଖା ରୁହତି, ତେସଂ ସାଖଂ ମକ୍ଖିକବୀଜନାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ କପ୍ପିଯଂ ଅକାରାପେତ୍ୱା ଗହିତଂ, ତଚେ ୱା ପତ୍ତେ ୱା ଅନ୍ତମସୋ ନଖେନପି ୱିଲେଖନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଲ୍ଲସିଙ୍ଗିୱେରାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପନ କପ୍ପିଯଂ କାରାପେତ୍ୱା ସୀତଲେ ପଦେସେ ଠପିତସ୍ସ ମୂଲଂ ସଞ୍ଜାଯତି, ଉପରିଭାଗେ ଛିନ୍ଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅଙ୍କୁରୋ ଜାଯତି, ହେଟ୍ଠାଭାଗେ ଛିନ୍ଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ମୂଲେ ଚ ଅଙ୍କୁରେ ଚ ଜାତେ ନ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀସଲାକାଯପି ତିଣାନି ଛିନ୍ଦିସ୍ସାମୀ’’ତି ଭୂମିଯଂ ସମ୍ମଜ୍ଜନ୍ତୋ ସଯଂ ୱା ଛିନ୍ଦତି, ଅଞ୍ଞେନ ୱା ଛେଦାପେତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଚଙ୍କମନ୍ତୋପି ‘‘ଛିଜ୍ଜନକଂ ଛିଜ୍ଜତୁ, ଭିଜ୍ଜନକଂ ଭିଜ୍ଜତୁ, ଚଙ୍କମିତଟ୍ଠାନଂ ଦସ୍ସେସ୍ସାମୀ’’ତି ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ପାଦେହି ଅକ୍କମନ୍ତୋ ତିଣୱଲ୍ଲିଆଦୀନି ସଯଂ ୱା ଛିନ୍ଦତି, ଅଞ୍ଞେନ ୱା ଛେଦାପେତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ହି ତିଣଂ ୱା ଲତଂ ୱା ଗଣ୍ଠିଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଭିଜ୍ଜତି, ଗଣ୍ଠିମ୍ପି କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତାଲରୁକ୍ଖାଦୀସୁ ପନ ଚୋରାନଂ ଅନାରୁହଣତ୍ଥାଯ ଦାରୁମକ୍କଟକଂ ଆକୋଟେନ୍ତି, କଣ୍ଟକେ ବନ୍ଧନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଏୱଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଦାରୁମକ୍କଟକୋ ରୁକ୍ଖେ ଅଲ୍ଲୀନମତ୍ତୋୱ ହୋତି, ରୁକ୍ଖଂ ନ ପୀଳେତି, ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ରୁକ୍ଖଂ ଛିନ୍ଦ, ଲତଂ ଛିନ୍ଦ, କନ୍ଦଂ ୱା ମୂଲଂ ୱା ଉପ୍ପାଟେହୀ’’ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି ଅନିଯମିତତ୍ତା। ନିଯମେତ୍ୱା ପନ ‘‘ଇମଂ ରୁକ୍ଖଂ ଛିନ୍ଦା’’ତିଆଦି ୱତ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ନାମଂ ଗହେତ୍ୱାପି ‘‘ଅମ୍ବରୁକ୍ଖଂ ଚତୁରଂସୱଲ୍ଲିଂ ଆଲୁୱକନ୍ଦଂ ମୁଞ୍ଜତିଣଂ ଅସୁକରୁକ୍ଖଚ୍ଛଲ୍ଲିଂ ଛିନ୍ଦ ଭିନ୍ଦ ଉପ୍ପାଟେହୀ’’ତିଆଦିୱଚନମ୍ପି ଅନିଯମିତମେୱ ହୋତି। ‘‘ଇମଂ ଅମ୍ବରୁକ୍ଖ’’ନ୍ତିଆଦିୱଚନମେୱ ହି ନିଯମିତଂ ନାମ, ତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ପତ୍ତମ୍ପି ପଚିତୁକାମୋ ତିଣାଦୀନଂ ଉପରି ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅଗ୍ଗିଂ କରୋନ୍ତୋ ସଯଂ ୱା ପଚତି, ଅଞ୍ଞେନ ୱା ପଚାପେତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅନିଯମେତ୍ୱା ପନ ‘‘ମୁଗ୍ଗେ ପଚ, ମାସେ ପଚା’’ତିଆଦି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ଇମେ ମୁଗ୍ଗେ ପଚା’’ତି ଏୱଂ ୱତ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଇମଂ ମୂଲଭେସଜ୍ଜଂ ଜାନ, ଇମଂ ମୂଲଂ ୱା ପଣ୍ଣଂ ୱା ଦେହି, ଇମଂ ରୁକ୍ଖଂ ୱା ଲତଂ ୱା ଆହର, ଇମିନା ପୁପ୍ଫେନ ଫଲେନ ୱା ଅତ୍ଥୋ, ଇମଂ ରୁକ୍ଖଂ ୱା ଲତଂ ୱା ଫଲଂ ୱା କପ୍ପିଯଂ କରୋହୀ’’ତି ଏୱଂ ପନ ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ତାୱତା ଭୂତଗାମପରିମୋଚିତଂ କତଂ ହୋତି।

୭୮। ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେନ ପନ ବୀଜଗାମପରିମୋଚନତ୍ଥଂ ପୁନ କପ୍ପିଯଂ କାରାପେତବ୍ବଂ। କପ୍ପିଯକରଣଞ୍ଚେତ୍ଥ ଇମିନା ସୁତ୍ତାନୁସାରେନ ୱେଦିତବ୍ବଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହି ସମଣକପ୍ପେହି ଫଲଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଅଗ୍ଗିପରିଜିତଂ ସତ୍ଥପରିଜିତଂ ନଖପରିଜିତଂ ଅବୀଜଂ ନିବ୍ବଟ୍ଟବୀଜଞ୍ଞେୱ ପଞ୍ଚମ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୦)।

ତତ୍ଥ ଅଗ୍ଗିପରିଜିତନ୍ତି ଅଗ୍ଗିନା ପରିଜିତଂ ଅଧିଭୂତଂ ଦଡ୍ଢଂ ଫୁଟ୍ଠନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ସତ୍ଥପରିଜିତନ୍ତି ସତ୍ଥେନ ପରିଜିତଂ ଅଧିଭୂତଂ ଛିନ୍ନଂ ୱିଦ୍ଧଂ ୱାତି ଅତ୍ଥୋ। ଏସ ନଯୋ ନଖପରିଜିତେ। ଅବୀଜନିବ୍ବଟ୍ଟବୀଜାନି ସଯମେୱ କପ୍ପିଯାନି। ଅଗ୍ଗିନା କପ୍ପିଯଂ କରୋନ୍ତେନ କଟ୍ଠଗ୍ଗିଗୋମଯଗ୍ଗିଆଦୀସୁ ଯେନ କେନଚି ଅନ୍ତମସୋ ଲୋହଖଣ୍ଡେନପି ଆଦିତ୍ତେନ କପ୍ପିଯଂ କାତବ୍ବଂ, ତଞ୍ଚ ଖୋ ଏକଦେସେ ଫୁସନ୍ତେନ ‘‘କପ୍ପିଯ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ। ସତ୍ଥେନ କରୋନ୍ତେନ

ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ଲୋହମଯସତ୍ଥସ୍ସ ଅନ୍ତମସୋ ସୂଚିନଖଚ୍ଛେଦନାନମ୍ପି ତୁଣ୍ଡେନ ୱା ଧାରାଯ ୱା ଛେଦଂ ୱା ୱେଧଂ ୱା ଦସ୍ସେନ୍ତେନ ‘‘କପ୍ପିଯ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ। ନଖେନ କପ୍ପିଯଂ କରୋନ୍ତେନ ପୂତିନଖେନ ନ କାତବ୍ବଂ, ମନୁସ୍ସାନଂ ପନ ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଦୀପିମକ୍କଟାନଂ ସକୁନ୍ତାନଞ୍ଚ ନଖା ତିଖିଣା ହୋନ୍ତି, ତେହି କାତବ୍ବଂ। ଅସ୍ସମହିଂସସୂକରମିଗଗୋରୂପାଦୀନଂ ଖୁରା ଅତିଖିଣା, ତେହି ନ କାତବ୍ବଂ, କତମ୍ପି ଅକତଂ ହୋତି। ହତ୍ଥିନଖା ପନ ଖୁରା ନ ହୋନ୍ତି, ତେହି ଚ ୱଟ୍ଟତି। ଯେହି ପନ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତେହି ତତ୍ଥଜାତକେହିପି ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଗହିତକେପି ଛେଦଂ ୱା ୱେଧଂ ୱା ଦସ୍ସେନ୍ତେନ ‘‘କପ୍ପିଯ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ।

ତତ୍ଥ ସଚେପି ବୀଜାନଂ ପବ୍ବତମତ୍ତୋ ରାସି, ରୁକ୍ଖସହସ୍ସଂ ୱା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଏକାବଦ୍ଧଂ କତ୍ୱା ଉଚ୍ଛୂନଂ ୱା ମହାଭାରୋ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଠପିତୋ ହୋତି, ଏକସ୍ମିଂ ବୀଜେ ୱା ରୁକ୍ଖସାଖାଯ ୱା ଉଚ୍ଛୁମ୍ହି ୱା କପ୍ପିଯେ କତେ ସବ୍ବଂ କତଂ ହୋତି। ଉଚ୍ଛୂ ଚ ଦାରୂନି ଚ ଏକତୋ ବଦ୍ଧାନି ହୋନ୍ତି, ‘‘ଉଚ୍ଛୁଂ କପ୍ପିଯଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଦାରୁଂ ୱିଜ୍ଝତି, ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସଚେ ପନ ଯାଯ ରଜ୍ଜୁଯା ୱା ୱଲ୍ଲିଯା ୱା ବଦ୍ଧାନି, ତଂ ୱିଜ୍ଝତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଉଚ୍ଛୁଖଣ୍ଡାନଂ ପଚ୍ଛିଂ ପୂରେତ୍ୱା ଆହରନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ଖଣ୍ଡେ କପ୍ପିଯେ କତେ ସବ୍ବଂ କତମେୱ। ମରୀଚପକ୍କାଦୀହି ଚ ମିସ୍ସେତ୍ୱା ଭତ୍ତଂ ଆହରନ୍ତି, ‘‘କପ୍ପିଯଂ କରୋହୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ସଚେପି ଭତ୍ତସିତ୍ଥେ ୱିଜ୍ଝତି, ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ତିଲତଣ୍ଡୁଲାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଯାଗୁଯା ପକ୍ଖିତ୍ତାନି ପନ ଏକାବଦ୍ଧାନି ହୁତ୍ୱା ନ ସନ୍ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଏକମେକଂ ୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା କପ୍ପିଯଂ କାତବ୍ବମେୱ। କପିତ୍ଥଫଲାଦୀନଂ ଅନ୍ତୋ ମିଞ୍ଜଂ କଟାହଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ସଞ୍ଚରତି, ଭିନ୍ଦାପେତ୍ୱା କପ୍ପିଯଂ କାରାପେତବ୍ବଂ, ଏକାବଦ୍ଧଂ ହୋତି, କଟାହେପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଭୂତଗାମୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୧୬। ସହସେଯ୍ୟଓିନିଚ୍ଛୟକଥା

୭୯। ଦୁଓିଧଂ ସହସେଯ୍ୟକନ୍ତି ''ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ଉତ୍ତରିଦିରତ୍ତତିରତ୍ତଂ ସହସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେଯ୍ୟ, ପାଚିତ୍ତିଯଂ (ପାଚି। ୪୯)। ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ମାତୁଗାମେନ ସହସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେଯ୍ୟ, ପାଚିତ୍ତିଯ''ନ୍ତି (ପାଚି। ୫୬) ଏଓଂ ଓୁତ୍ତଂ ସହସେଯ୍ୟସିକ୍ଖାପଦଦ୍ୱଯଂ ସନ୍ଧାଯ ଓୁତ୍ତଂ। ତତ୍ରାଯଂ ଓିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୫୦-୫୧) – ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ସଦ୍ଧିଂ ତିଣ୍ଣଂ ରତ୍ତୀନଂ ଉପରି ଚତୁତ୍ଥଦିଓସେ ଅତ୍ଥଙ୍ଗତେ ସୂରିଯେ ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଯେଭୁଯ୍ୟଚ୍ଛନ୍ନଯେଭୁଯ୍ୟପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଓା ସେନାସନେ ପୁବ୍ବାପରିଯେନ ଓା ଏକକ୍ଖଣେ ଓା ନିପଜ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ତତ୍ଥ ଛଦନଂ ଅନାହଚ୍ଚ ଦିଯଡ୍ଢହତ୍ଥୁବ୍ବେଧେନ ପାକାରାଦିନା ଯେନ କେନଚି ପରିଚ୍ଛନ୍ନମ୍ପି ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନମିଚ୍ଚେଓ ଓେଦିତବ୍ବଂ। ଯଂ ସେନାସନଂ ଉପରି ପଞ୍ଚହି ଛଦନେହି ଅଞ୍ଞେନ ଓା କେନଚି ସବ୍ବମେଓ ପରିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ଇଦଂ ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନଂ ନାମ ସେନାସନଂ। ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ପନ ପାକଟଓୋହାରଂ ଗହେତ୍ୱା ଓାଚୁଗ୍ଗତଓସେନ ''ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନଂ ନାମ ପଞ୍ଚହି ଛଦନେହି ଛନ୍ନ''ନ୍ତି ଓୁତ୍ତଂ। କିଞ୍ଚାପି ଓୁତ୍ତଂ, ଅଥ ଖୋ ଦୁସ୍ସକୁଟିଯଂ ସଯନ୍ତସ୍ସପି ନ ସକ୍କା ଅନାପତ୍ତି କାତୁଂ, ତସ୍ମା ଯଂ କିଞ୍ଚି ପଟିଚ୍ଛାଦନସମତ୍ଥଂ ଇଧ ଛଦନଞ୍ଚ ପରିଚ୍ଛନ୍ନଞ୍ଚ ଓେଦିତବ୍ବଂ। ପଞ୍ଚଓିଧଚ୍ଛଦନେନେଯେଓ ହି ଗଯ୍ହମାନେ ପଦରଚ୍ଛନ୍ନେପି ସହସେଯ୍ୟା ନ ଭଓେଯ୍ୟ, ତସ୍ମା ଯଂ ସେନାସନଂ ଭୂମିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାଓଛଦନଂ ଆହଚ୍ଚ ପାକାରେନ ଓା ଅଞ୍ଞେନ ଓା କେନଚି ଅନ୍ତମସୋ ଓତ୍ଥେନପି ପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଇଦଂ ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନଂ ନାମ ସେନାସନଂ। ଛଦନଂ ଅନାହଚ୍ଚ ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ପରିଯାଯେନ ଦିଯଡ୍ଢହତ୍ଥୁବ୍ବେଧେନ ପାକାରାଦିନା ପରିକ୍ଖିତ୍ତମ୍ପି ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନମେଓ। ଯସ୍ସ ପନ ଉପରି ବହୁତରଂ ଠାନଂ ଛନ୍ନଂ, ଅପ୍ପଂ ଅଚ୍ଛନ୍ନଂ, ସମନ୍ତତୋ ଓା ବହୁତରଂ ପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଅପ୍ପଂ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଇଦଂ ଯେଭୁଯ୍ୟେନଛନ୍ନଂ ଯେଭୁଯ୍ୟେନପରିଚ୍ଛନ୍ନଂ ନାମ।

ଇମିନା ଲକ୍ଖଣେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ସଚେପି ସତ୍ତଭୂମିକୋ ପାସାଦୋ ଏକୂପଚାରୋ ହୋତି, ସତଗବ୍ଭଂ ଓା ଚତୁସାଲଂ, ଏକଂ ସେନାସନମିଚ୍ଚେଓ ସଙ୍ଖଂ ଗଚ୍ଛତି। ଏଓରୂପେ ସେନାସନେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ସଦ୍ଧିଂ ଚତୁତ୍ଥଦିଓସେ ଅତ୍ଥଙ୍ଗତେ ସୂରିଯେ ନିପଜ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ଓୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ସମ୍ବହୁଲା ସାମଣେରା, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ, ସାମଣେରଗଣନାଯ ପାଚିତ୍ତିଯା। ତେ ଚେ ଉଟ୍ଠାଯୁଟ୍ଠାଯ ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ତେସଂ ପଯୋଗେ ପଯୋଗେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଆପତ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଉଟ୍ଠାଯୁଟ୍ଠାଯ ନିପଜ୍ଜନେ ପନ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସେଓ ପଯୋଗେନ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ, ଏକୋ ସାମଣେରୋ, ଏକୋପି ସବ୍ବେସଂ ଆପତ୍ତିଂ କରୋତି। ତସ୍ସ ଉଟ୍ଠାଯୁଟ୍ଠାଯ ନିପଜ୍ଜନେନପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆପତ୍ତିଯେଓ। ଉଭଯେସଂ ସମ୍ବହୁଲଭାଓେପି ଏସେଓ ନଯୋ।

୮୦। ଅପିଚେତ୍ଥ ଏକାଓାସାଦିକମ୍ପି ଚତୁକ୍କଂ ଓେଦିତବ୍ବଂ। ଯୋ ହି ଏକସ୍ମିଂ ଆଓାସେ ଏକେନେଓ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ସଦ୍ଧିଂ ତିରତ୍ତଂ ସହସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେତି, ତସ୍ସ ଚତୁତ୍ଥଦିଓସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦେଓସିକା ଆପତ୍ତି। ଯୋପି ଏକସ୍ମିଂଯେଓ ଆଓାସେ ନାନାଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେହି ସଦ୍ଧିଂ ତିରତ୍ତଂ ସହସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେତି, ତସ୍ସପି। ଯୋପି ନାନାଆଓାସେସୁ ଏକେନେଓ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ସଦ୍ଧିଂ ତିରତ୍ତଂ ସହସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେତି, ତସ୍ସପି। ଯୋପି ନାନାଆଓାସେସୁ ନାନାଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେହି ସଦ୍ଧିଂ ଯୋଜନସତମ୍ପି ଗନ୍ତ୍ୱା ସହସେଯ୍ୟଂ କପ୍ପେତି, ତସ୍ସପି ଚତୁତ୍ଥଦିଓସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦେଓସିକା ଆପତ୍ତି।

ଅଯଞ୍ଚ ସହସେଯ୍ୟାପତ୍ତି ନାମ ''ଭିକ୍ଖୁଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଓସେସୋ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାମା''ତି ଓଚନତୋ ଅନ୍ତମସୋ ପାରାଜିକଓତ୍ଥୁଭୂତେନ ତିରଚ୍ଛାନଗତେନପି ସଦ୍ଧିଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ସଚେପି ଗୋଧାବିଳାଲମଙ୍ଗୁସାଦୀସୁ କୋଚି ପଓିସିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୋ ଓସନସେନାସନେ ଏକୂପଚାରଟ୍ଠାନେ ସଯତି, ସହସେଯ୍ୟାଓ ହୋତି। ଯଦି ପନ ଥମ୍ଭାନଂ ଉପରି କତପାସାଦସ୍ସ ଉପରିମତଲେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅସମ୍ବଦ୍ଧଭିତ୍ତିକସ୍ସ ଭିତ୍ତିଯା ଉପରିଠିତସୁସିରତୁଲାସୀସସ୍ସ ସୁସିରେନ ପଓିସିତ୍ୱା ତୁଲାଯ ଅବ୍ଭନ୍ତରେ ସଯିତ୍ୱା ତେନେଓ ସୁସିରେନ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ହେଟ୍ଠାପାସାଦେ ସଯିତଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ଛଦନେ ଛିଦ୍ଦଂ ହୋତି, ତେନ ପଓିସିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଛଦନେ ଓସିତ୍ୱା ତେନେଓ ପକ୍କମତି, ନାନୂପଚାରେ ଉପରିମତଲେ ଛଦନବ୍ଭନ୍ତରେ ସଯିତସ୍ସ ଆପତ୍ତି, ହେଟ୍ଠିମତଲେ ସଯିତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ଅନ୍ତୋପାସାଦେନେଓ ଆରୋହିତ୍ୱା ସବ୍ବତଲାନି ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଏକୂପଚାରାନି ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ସଯିତସ୍ସ ଆପତ୍ତି, ସଭାସଙ୍ଖେପେନ କତେ ଅଡ୍ଢକୁଟ୍ଟକେ ସେନାସନେ ସଯିତସ୍ସ ତୁଲାଓାଳସଘାଟାଦୀସୁ କପୋତାଦଯୋ ସଯନ୍ତି, ଆପତ୍ତିଯେଓ। ପରିକ୍ଖେପସ୍ସ ବହିଗତେ ନିବ୍ବକୋସବ୍ଭନ୍ତରେ ସଯନ୍ତି, ଅନାପତ୍ତି। ପରିମଣ୍ଡଲଂ ଓା ଚତୁରସ୍ସଂ ଓା ଏକଚ୍ଛଦନାଯ ଗବ୍ଭମାଲାଯ ସତଗବ୍ଭଂ ଚେପି ସେନାସନଂ ହୋତି, ତତ୍ର ଚେ ଏକେନ ସାଧାରଣଦ୍ୱାରେନ ପଓିସିତ୍ୱା ଓିସୁଂ ପାକାରେନ ଅପରିଚ୍ଛିନ୍ନଗବ୍ଭୂପଚାରେ ସବ୍ବଗବ୍ଭେପି ପଓିସନ୍ତି, ଏକଗବ୍ଭେପି ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେ ନିପନ୍ନେ ସବ୍ବଗବ୍ଭେସୁ ନିପନ୍ନାନଂ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ସପମୁଖା ଗବ୍ଭା ହୋନ୍ତି, ପମୁଖଞ୍ଚ ଉପରି ଅଚ୍ଛନ୍ନଂ, ପମୁଖେ ସଯିତୋ ଗବ୍ଭେ ସଯିତାନଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ କରୋତି। ସଚେ ପନ ଗବ୍ଭଚ୍ଛଦନେନେଓ ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ବନ୍ଧଛଦନଂ, ତତ୍ର ସଯିତୋ ସବ୍ବେସଂ ଆପତ୍ତିଂ କରୋତି। କସ୍ମା? ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନତ୍ତା ଚ ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନତ୍ତା ଚ। ଗବ୍ଭପରିକ୍ଖେପୋଯେଓ ହିସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପୋ।

୮୧। ଯେପି ଏକସାଲଦ୍ୱିସାଲତିସାଲଚତୁସାଲସନ୍ନିଓେସା ମହାପାସାଦା ଏକସ୍ମିଂ ଓକାସେ ପାଦେ ଧୋଓିତ୍ୱା ପଓିଟ୍ଠେନ ସକ୍କା ହୋନ୍ତି ସବ୍ବତ୍ଥ

ଅନୁପରିଗନ୍ତୁଂ, ତେସୁପି ସହସେୟ୍ୟାପତ୍ତିୟା ନ ମୁଚ୍ଚତି। ସଚେ ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ଠାନେ ଉପଚାରଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କତା ହୋନ୍ତି, ଏକୂପଚାରଟ୍ଠାନେଯେୱ ଆପତ୍ତି। ଦ୍ୱୀହି ଦ୍ୱାରେହି ଯୁତ୍ତସ୍ସ ସୁଧାଛଦନମଣ୍ଡପସ୍ସ ମଜ୍ଝେ ପାକାରଂ କରୋନ୍ତି, ଏକେନ ଦ୍ୱାରେନ ପୱିସିତ୍ୱା ଏକସ୍ମିଂ ପରିଚ୍ଛେଦେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ସୟତି, ଏକସ୍ମିଂ ଭିକ୍ଖୁ, ଅନାପତ୍ତି। ପାକାରେ ଗୋଧାଦୀନଂ ପୱିସନମତ୍ତଂ ଛିଦ୍ଦଂ ହୋତି, ଏକସ୍ମିଞ୍ଚ ପରିଚ୍ଛେଦେ ଗୋଧା ସୟନ୍ତି, ଅନାପତ୍ତିଯେୱ। ନ ହି ଛିଦ୍ଦେନ ଗେହଂ ଏକୂପଚାରଂ ନାମ ହୋତି। ସଚେ ପାକାରମଜ୍ଝେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ୟୋଜେନ୍ତି, ଏକୂପଚାରତାୟ ଆପତ୍ତି। ତଂ ଦ୍ୱାରଂ କୱାଟେନ ପିଦହିତ୍ୱା ସୟନ୍ତି, ଆପତ୍ତିଯେୱ। ନ ହି ଦ୍ୱାରପିଦହନେନ ଗେହଂ ନାନୂପଚାରଂ ନାମ ହୋତି, ଦ୍ୱାରଂ ୱା ଅଦ୍ୱାରଂ। କୱାଟଞ୍ହି ସଂୱରଣୱିୱରଣେହି ୟଥାସୁଖଂ ୱଳଞ୍ଜନତ୍ଥାୟ କତଂ, ନ ୱଳଞ୍ଜୁପଚ୍ଛେଦନତ୍ଥାୟ। ସଚେ ତଂ ଦ୍ୱାରଂ ପୁନ ଇଟ୍ଠକାହି ପିଦହନ୍ତି, ଅଦ୍ୱାରଂ ହୋତି, ପୁରିମେ ନାନୂପଚାରଭାୱେଯେୱ ତିଟ୍ଠତି। ଦୀଘପମୁଖଂ ଚେତିୟଘରଂ ହୋତି, ଏକଂ କୱାଟଂ ଅନ୍ତୋ, ଏକଂ ବହି, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ କୱାଟାନଂ ଅନ୍ତରେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ଅନ୍ତୋଚେତିୟଘରେ ସୟନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଂ କରୋତି ଏକୂପଚାରତ୍ତା।

ଅୟଞ୍ହେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ – ସେନାସନଂ ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା ହୋତୁ ମହନ୍ତଂ ୱା, ଅଞ୍ଞେନ ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ବନ୍ଧଂ ୱା ଅସମ୍ବନ୍ଧଂ ୱା, ଦୀଘଂ ୱା ୱଟ୍ଟଂ ୱା ଚତୁରସ୍ସଂ ୱା, ଏକଭୂମିକଂ ୱା ଅନେକଭୂମିକଂ ୱା, ୟଂ ୟଂ ଏକୂପଚାରଂ, ସବ୍ବତ୍ଥ ସହସେୟ୍ୟାପତ୍ତି ହୋତୀତି। ଏତ୍ଥ ଚ ୟେନ କେନଚି ପଟିଚ୍ଛଦନେନ ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନେ ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ୟେଭୁୟ୍ୟେନଛନ୍ନେ ୟେଭୁୟ୍ୟେନପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନେ ୟେଭୁୟ୍ୟେନପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନେ ଉପଡ୍ଢପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ୟେଭୁୟ୍ୟେନଛନ୍ନେ ଉପଡ୍ଢପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ୟେଭୁୟ୍ୟେନଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଉପଡ୍ଢଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ୟେଭୁୟ୍ୟେନପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଉପଡ୍ଢଛନ୍ନେ ପାଚିତ୍ତିୟନ୍ତି ଅଟ୍ଠ ପାଚିତ୍ତିୟାନି। ଉପଡ୍ଢଛନ୍ନେ ଉପଡ୍ଢପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଦୁକ୍କଟଂ, ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନେ ଚୂଳକପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଦୁକ୍କଟଂ, ୟେଭୁୟ୍ୟେନଛନ୍ନେ ଚୂଳକପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଦୁକ୍କଟଂ, ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଚୂଳକଚ୍ଛନ୍ନେ ଦୁକ୍କଟଂ, ୟେଭୁୟ୍ୟେନପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଚୂଳକଚ୍ଛନ୍ନେ ଦୁକ୍କଟନ୍ତି ପଞ୍ଚ ଦୁକ୍କଟାନି ୱେଦିତବ୍ବାନି। ସବ୍ବଚ୍ଛନ୍ନେ ସବ୍ବଅପରିଚ୍ଛନ୍ନେ, ସବ୍ବପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ସବ୍ବଅଚ୍ଛନ୍ନେ, ୟେଭୁୟ୍ୟେନଅଚ୍ଛନ୍ନେ ୟେଭୁୟ୍ୟେନଅପରିଚ୍ଛନ୍ନେ, ଉପଡ୍ଢଚ୍ଛନ୍ନେ ଚୂଳକପରିଚ୍ଛନ୍ନେ, ଉପଡ୍ଢପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଚୂଳକଚ୍ଛନ୍ନେ ଚୂଳକପରିଚ୍ଛନ୍ନେ ଚ ଅନାପତ୍ତି। ମାତୁଗାମେନ ସହ ନିପଜ୍ଜନ୍ତସ୍ସପି ଅୟମେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ। ଅୟଞ୍ହେତ୍ଥ ୱିସେସୋ – ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ସଦ୍ଧିଂ ନିପଜ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଚତୁତ୍ଥଦିୱସେ ଆପତ୍ତି, ମାତୁଗାମେନ ସଦ୍ଧିଂ ପଠମଦିୱସେତି। ୟକ୍ଖିପେତୀହି ପନ ଦିସ୍ସମାନକରୂପାହି ତିରଚ୍ଛାନଗତିତ୍ଥିୟା ଚ ମେଥୁନଧମ୍ମୱତ୍ଥୁଭୂତାୟ ଏୱ ଦୁକ୍କଟଂ, ସେସାହି ଅନାପତ୍ତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ସହସେୟ୍ୟୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୭। ମଞ୍ଚପୀଠାଦିସଙ୍ଘିକସେନାସନେସୁ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୮୨।ୱିହାରେସଙ୍ଘିକେ ସେଯ୍ୟଂ, ସନ୍ଥରିତ୍ୱାନ ପକ୍କମୋତି ସଙ୍ଘିକେ ୱିହାରେ ସେଯ୍ୟଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱାନ ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ୱସିତୁକାମତାଯ ୱିହାରତୋ ପକ୍କମନଂ। ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ –

‘‘ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘିକେ ୱିହାରେ ସେଯ୍ୟଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ୱା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ୱା ତଂ ପକ୍କମନ୍ତୋ ନେୱ ଉଦ୍ଧରେଯ୍ୟ ନ ଉଦ୍ଧରାପେଯ୍ୟ ଅନାପୁଚ୍ଛଂ ୱା ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ପାଚିତ୍ତିଯ’’ନ୍ତି (ପାଚି। ୧୧୫) –

ୱଚନତୋ ସଙ୍ଘିକେ ୱିହାରେ ସେଯ୍ୟଂ ସଯଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେନ ୱା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ଉଦ୍ଧରଣାଦୀନି ଅକତ୍ୱା ପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ଆରାମସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପଂ, ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ଉପଚାରଂ ଅତିକ୍କମନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ।

ତତ୍ଥ ସେଯ୍ୟା ନାମ ଭିସି ଚିମିଲିକା ଉତ୍ତରତ୍ଥରଣଂ ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ତଟ୍ଟିକା ଚମ୍ମଖଣ୍ଡୋ ନିସୀଦନଂ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ତିଣସନ୍ଥାରୋ ପଣ୍ଣସନ୍ଥାରୋତି ଦସୱିଧା। ତତ୍ଥ ଭିସୀତି ମଞ୍ଚକଭିସି ୱା ପୀଠକଭିସି ୱା। ଚିମିଲିକା ନାମ ସୁଧାଦିପରିକମ୍ମକତାଯ ଭୂମିଯା ୱଣ୍ଣାନୁରକ୍ଖଣତ୍ଥଂ କତା, ତଂ ହେଟ୍ଠା ପତ୍ଥରିତ୍ୱା ଉପରି କଟସାରକଂ ପତ୍ଥରନ୍ତି। ଉତ୍ତରତ୍ଥରଣଂ ନାମ ମଞ୍ଚପୀଠାନଂ ଉପରି ଅତ୍ଥରିତବ୍ବକପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ। ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ନାମ ଭୂମିଯଂ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବା କଟସାରକାଦିୱିକତି। ତଟ୍ଟିକା ନାମ ତାଲପଣ୍ଣେହି ୱା ୱାକେହି ୱା କତତଟ୍ଟିକା। ଚମ୍ମଖଣ୍ଡୋ ନାମ ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଦୀପିତରଚ୍ଛଚମ୍ମାଦୀସୁପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଚମ୍ମଂ। ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ହି ସେନାସନପରିଭୋଗେ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଚମ୍ମଂ ନ ଦିସ୍ସତି, ତସ୍ମା ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମାଦୀନଂ ପରିହରଣେଯେୱ ପଟିକ୍ଖେପୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ନିସୀଦନନ୍ତି ସଦସଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣନ୍ତି ପାୱାରୋ କୋଜୱୋତି ଏତ୍ତକମେୱ ୱୁତ୍ତଂ। ତିଣସନ୍ଥାରୋତି ଯେସଂ କେସଞ୍ଚି ତିଣାନଂ ସନ୍ଥାରୋ। ଏସ ନଯୋ ପଣ୍ଣସନ୍ଥାରେପି। ଏୱଂ ପନ ଇମଂ ଦସୱିଧଂ ସେଯ୍ୟଂ ସଙ୍ଘିକେ ୱିହାରେ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ୱା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ୱା ପକ୍କମନ୍ତେନ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ଚ ଭିକ୍ଖୁମ୍ହି ସତି ଭିକ୍ଖୁ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ସାମଣେରୋ, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ଆରାମିକୋ, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ଯେନ ୱିହାରୋ କାରିତୋ, ସୋ ୱିହାରସାମିକୋ, ତସ୍ସ ୱା କୁଲେ ଯୋ କୋଚି ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ତସ୍ମିମ୍ପି ଅସତି ଚତୂସୁ ପାସାଣେସୁ ମଞ୍ଚଂ ଠପେତ୍ୱା ମଞ୍ଚେ ଅୱସେସମଞ୍ଚପୀଠାନି ଆରୋପେତ୍ୱା ଉପରି ଭିସିଆଦିକଂ ଦସୱିଧମ୍ପି ସେଯ୍ୟଂ ରାସିଂ କତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରୱାତପାନାନି ପିଦହିତ୍ୱା ଗମିଯୱତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପନ ସେନାସନଂ ଓୱସ୍ସତି, ଛଦନତ୍ଥଞ୍ଚ ତିଣଂ ୱା ଇଟ୍ଠକା ୱା ଆନୀତା ହୋନ୍ତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଛାଦେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ସକ୍କୋତି, ଯୋ ଓକାସୋ ଅନୋୱସ୍ସକୋ, ତତ୍ଥ ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସବ୍ବମ୍ପି ଓୱସ୍ସତି, ଉସ୍ସହନ୍ତେନ ଅନ୍ତୋଗାମେ ଉପାସକାନଂ ଘରେ ଠପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ତେପି ‘‘ସଙ୍ଘିକଂ ନାମ, ଭନ୍ତେ, ଭାରିଯଂ, ଅଗ୍ଗିଦାହାଦୀନଂ ଭାଯାମା’’ତି ନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ତି, ଅବ୍ଭୋକାସେପି ପାସାଣାନଂ ଉପରି ମଞ୍ଚଂ ଠପେତ୍ୱା ସେସଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତିଣେହି ଚ ପଣ୍ଣେହି ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଞ୍ହି ତତ୍ଥ ଅଙ୍ଗମତ୍ତମ୍ପି ଅୱସିସ୍ସତି, ତଂ ଅଞ୍ଞେସଂ ତତ୍ଥ ଆଗତଭିକ୍ଖୂନଂ ଉପକାରଂ ଭୱିସ୍ସତୀତି। ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ପନ ମଞ୍ଚପୀଠକୱାଟଂ ସବ୍ବଂ ଅପନେତ୍ୱା ସଂହରିତ୍ୱା ଚୀୱରୱଂସେ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱାୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ପଚ୍ଛା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱସନକଭିକ୍ଖୁନାପି ପୁନ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ଠପଯିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ତଥେୱ କାତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତୋକୁଟ୍ଟତୋ ସେଯ୍ୟଂ ବହିକୁଟ୍ଟେ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ୱସନ୍ତେନ ଗମନକାଲେ ପୁନ ଗହିତଟ୍ଠାନେଯେୱ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ଉପରିପାସାଦତୋ ଓରୋପେତ୍ୱା ହେଟ୍ଠାପାସାଦେ ୱସନ୍ତସ୍ସପି ଏସେୱ ନଯୋ। ରତ୍ତିଟ୍ଠାନଦିୱାଟ୍ଠାନେସୁ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ବହିଗମନକାଲେ ପୁନ ଗହିତଟ୍ଠାନେଯେୱ ଠପେତବ୍ବଂ।

୮୩। ସେନାସନେସୁ ପନ ଅଯଂ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବାନାପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ଯା ତାୱ ଭୂମିଯଂ ଦୀଘସାଲା ୱା ପଣ୍ଣସାଲା ୱା ହୋତି, ଯଂ ୱା ରୁକ୍ଖତ୍ଥମ୍ଭେସୁ କତଗେହଂ ଉପଚିକାନଂ ଉଟ୍ଠାନଟ୍ଠାନଂ ହୋତି, ତତୋ ପକ୍କମନ୍ତେନ ତାୱ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ତସ୍ମିଞ୍ହି କତିପଯାନି ଦିୱସାନି ଅଜଗ୍ଗିଯମାନେ ୱମ୍ମିକାୱ ସନ୍ତିଟ୍ଠନ୍ତି। ଯଂ ପନ ପାସାଣପିଟ୍ଠିଯଂ ୱା ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭେସୁ ୱା କତସେନାସନଂ ସିଲୁଚ୍ଚଯଲେଣଂ ୱା ସୁଧାଲିତ୍ତସେନାସନଂ ୱା, ଯତ୍ଥ ଯତ୍ଥ ଉପଚିକାସଙ୍କା ନତ୍ଥି, ତତୋ ପକ୍କମନ୍ତସ୍ସ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଆପୁଚ୍ଛନଂ ପନ ୱତ୍ତଂ। ସଚେ ତାଦିସେପି ସେନାସନେ ଏକେନ ପସ୍ସେନ ଉପଚିକା ଆରୋହନ୍ତି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘିକସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱାୱ ସନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନୁୱତ୍ତନ୍ତୋ ଅତ୍ତନୋ ସେନାସନଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୱସତି, ଯାୱ ସୋ ନ ଗଣ୍ହାତି, ତାୱ ତଂ ସେନାସନଂ ପୁରିମଭିକ୍ଖୁସ୍ସେୱ ପଲିବୋଧୋ। ଯଦା ପନ ସୋ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଇସ୍ସରିଯେନ ୱସତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସେୱ ପଲିବୋଧୋ। ସଚେ ଉଭୋପି ୱିଭଜିତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଉଭିନ୍ନମ୍ପି ପଲିବୋଧୋ।

ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ – ସଚେ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଏକତୋ ହୁତ୍ୱା ପଞ୍ଞପେନ୍ତି, ଗମନକାଲେ ସବ୍ବେହି ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ତେସୁ ଚେ ପଠମଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ‘‘ପଚ୍ଛିମୋ ଜଗ୍ଗିସ୍ସତୀ’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ୱଟ୍ଟତି , ପଚ୍ଛିମସ୍ସ ଆଭୋଗେନ ମୁତ୍ତି ନତ୍ଥି। ବହୂ ଏକଂ ପେସେତ୍ୱା ସନ୍ଥରାପେନ୍ତି, ଗମନକାଲେ ସବ୍ବେହି ୱା ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ଏକଂ ୱା ପେସେତ୍ୱା ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଅଞ୍ଞତୋ ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ଆନେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସିତ୍ୱା ଗମନକାଲେ ତତ୍ଥେୱ ନେତବ୍ବାନି। ସଚେ ଅଞ୍ଞତୋ ଆନେତ୍ୱା ୱସମାନସ୍ସ ଅଞ୍ଞୋ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ନ ପଟିବାହିତବ୍ବୋ , ‘‘ମଯା, ଭନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞାୱାସତୋ ଆନୀତଂ, ପାକତିକଂ କରେଯ୍ୟାଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତେନ ‘‘ଏୱଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତେ ଇତରସ୍ସ ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ହରିତ୍ୱାପି ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ହି ନଟ୍ଠଂ ୱା ଜିଣ୍ଣଂ ୱା ଚୋରେହି ୱା ହଟଂ ଗୀୱା ନେୱ ହୋତି, ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପନ ଗୀୱା ହୋତି। ଅଞ୍ଞସ୍ସ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ପନ ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ଗୀୱାୟେୱ। ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ସେଯ୍ୟଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ‘‘ଅଜ୍ଜେୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପଟିଜଗ୍ଗିସ୍ସାମୀ’’ତି ଏୱଂ ସାପେକ୍ଖୋ ନଦୀପାରଂ ଗାମନ୍ତରଂ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ଯତ୍ଥସ୍ସ ଗମନଚିତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ତତ୍ଥେୱ ଠିତୋ କଞ୍ଚି ପେସେତ୍ୱା ଆପୁଚ୍ଛତି, ନଦୀପୂରରାଜଚୋରାଦୀସୁ ୱା କେନଚି ପଲିବୋଧୋ ହୋତି ଉପଦ୍ଦୁତୋ, ନ ସକ୍କୋତି ପଚ୍ଚାଗନ୍ତୁଂ, ଏୱଂଭୂତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି।

ୱିହାରସ୍ସ ଉପଚାରେ ପନ ଉପଟ୍ଠାନସାଲାଯ ୱା ମଣ୍ଡପେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା ସେଯ୍ୟଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ୱା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ୱା ତଂ ପକ୍କମନ୍ତୋ ନେୱ ଉଦ୍ଧରତି ନ ଉଦ୍ଧରାପେତି ଅନାପୁଚ୍ଛଂ ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରଞ୍ହି ଦସୱିଧଂ ସେଯ୍ୟଂ ଅନ୍ତୋଗବ୍ଭାଦିମ୍ହି ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନେ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଯସ୍ମା ସେଯ୍ୟାପି ସେନାସନମ୍ପି ଉପଚିକାହି ପଲୁଜ୍ଜତି, ୱମ୍ମିକରାସିୟେୱ ହୋତି, ତସ୍ମା ପାଚିତ୍ତିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ବହି ପନ ଉପଟ୍ଠାନସାଲାଦୀସୁ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ସେଯ୍ୟାମତ୍ତମେୱ ନସ୍ସେଯ୍ୟ ଠାନସ୍ସ ଅଗୁତ୍ତତାଯ, ନ ସେନାସନଂ, ତସ୍ମା ଏତ୍ଥ ଦୁକ୍କଟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମଞ୍ଚପୀଠଂ ପନ ଯସ୍ମା ନ ସକ୍କା ସହସା ଉପଚିକାହି ଖାଯିତୁଂ, ତସ୍ମା ତଂ ୱିହାରେପି ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ୱିହାରସ୍ସୂପଚାରେ ଉପଟ୍ଠାନସାଲାଯଂ ମଣ୍ଡପେ ରୁକ୍ଖମୂଲେପି ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ପକ୍କମନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ।

୮୪। ‘‘ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘିକଂ ମଞ୍ଚଂ ୱା ପୀଠଂ ୱା ଭିସିଂ ୱା କୋଚ୍ଛଂ ୱା ଅଜ୍ଝୋକାସେ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ୱା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ୱା ତଂ ପକ୍କମନ୍ତୋ ନେୱ ଉଦ୍ଧରେଯ୍ୟ ନ ଉଦ୍ଧରାପେଯ୍ୟ ଅନାପୁଚ୍ଛଂ ୱା ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ପାଚିତ୍ତିଯ’’ନ୍ତି (ପାଚି। ୧୦୯) ୱଚନତୋ ସଙ୍ଘିକାନି ପନ ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ଚତ୍ତାରି ଅଜ୍ଝୋକାସେ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ୱା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ୱା ଉଦ୍ଧରଣାଦୀନି ଅକତ୍ୱା ‘‘ଅଜ୍ଜେୱ ଆଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସପି ଥାମମଜ୍ଝିମସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ଏତ୍ଥ କୋଚ୍ଛଂ ନାମ ୱାକମଯଂ ୱା ଉସୀରମଯଂ ୱା ମୁଞ୍ଜମଯଂ ୱା ପବ୍ବଜମଯଂ ୱା ହେଟ୍ଠା ଚ ଉପରି ଚ ୱିତ୍ଥତଂ ମଜ୍ଝେ ସଂଖିତ୍ତଂ ପଣୱସଣ୍ଠାନଂ କତ୍ୱା ବଦ୍ଧଂ। ତଂ କିର ମଜ୍ଝେ ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମପରିକ୍ଖିତ୍ତମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ଅକପ୍ପିଯଚମ୍ମଂ ନାମେତ୍ଥ ନତ୍ଥି। ସେନାସନଞ୍ହି ସୋୱଣ୍ଣମଯମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ତଂ ମହଗ୍ଘଂ ହୋତି।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠ ମାସେ ଅୱସ୍ସିକସଙ୍କେତେ ମଣ୍ଡପେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା ଯତ୍ଥ କାକା ୱା କୁଲଲା ୱା ନ ଊହଦନ୍ତି, ତତ୍ଥ ସେନାସନଂ ନିକ୍ଖିପିତୁ’’ନ୍ତି (ପାଚି। ୧୧୦) ୱଚନତୋ ପନ ୱସ୍ସିକୱସ୍ସାନମାସାତି ଏୱଂ ଅପଞ୍ଞାତେ ଚତ୍ତାରୋ ହେମନ୍ତିକେ, ଚତ୍ତାରୋ ଗିମ୍ହିକେତି ଅଟ୍ଠ ମାସେ ସାଖାମଣ୍ଡପେ ୱା ପଦରମଣ୍ଡପେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯସ୍ମିଂ ପନ କାକା ୱା କୁଲଲା ୱା ଅଞ୍ଞେ ୱା ସକୁନ୍ତା ଧୁୱନିୱାସେନ କୁଲାୱକେ କତ୍ୱା ୱସନ୍ତି, ତସ୍ସ ରୁକ୍ଖସ୍ସ ମୂଲେ ନ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ‘‘ଅଟ୍ଠ ମାସେ’’ତି ୱଚନତୋ ଯେସୁ ଜନପଦେସୁ ୱସ୍ସକାଲେ ନ ୱସ୍ସତି, ତେସୁ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ‘‘ଅୱସ୍ସିକସଙ୍କେତେ’’ତି ୱଚନତୋ ଯତ୍ଥ ହେମନ୍ତେ ଦେୱୋ ୱସ୍ସତି, ତତ୍ଥ ହେମନ୍ତେପି ଅଜ୍ଝୋକାସେ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଗିମ୍ହେ ପନ ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିଗତୱଲାହକଂ ୱିସୁଦ୍ଧଂ ନଭଂ ହୋତି, ଏୱରୂପେ କାଲେ କେନଚିଦେୱ କରଣୀୟେନ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୮୫। ଅବ୍ଭୋକାସିକେନପି ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତସ୍ସ ହି ସଚେ ପୁଗ୍ଗଲିକମଞ୍ଚକୋ ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥେୱ ସଯିତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘିକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ୱେତ୍ତେନ ୱା ୱାକେନ ୱା ୱୀତମଞ୍ଚକୋ ଗହେତବ୍ବୋ, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ପୁରାଣମଞ୍ଚକୋ ଗହେତବ୍ବୋ, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ନୱୱାଯିମୋ ୱା ଓନଦ୍ଧକୋ ୱା ଗହେତବ୍ବୋ। ଗହେତ୍ୱା ପନ ‘‘ଅହଂ ଉକ୍କଟ୍ଠରୁକ୍ଖମୂଲିକୋ ଉକ୍କଟ୍ଠଅବ୍ଭୋକାସିକୋ’’ତି ଚୀୱରକୁଟିମ୍ପି ଅକତ୍ୱା ଅସମଯେ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଚତୁଗ୍ଗୁଣେନପି ଚୀୱରେନ କତା କୁଟି ଅତେମେନ୍ତଂ ରକ୍ଖିତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ସତ୍ତାହୱଦ୍ଦଲିକାଦୀନି ଭୱନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁନୋ କାଯାନୁଗତିକତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି। ଅରଞ୍ଞେ ପଣ୍ଣକୁଟୀସୁ ୱସନ୍ତାନଂ ସୀଲସମ୍ପଦାଯ ପସନ୍ନଚିତ୍ତା ମନୁସ୍ସା ନୱଂ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ଦେନ୍ତି ‘‘ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି, ୱସିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତେହି ସାମନ୍ତୱିହାରେ ସଭାଗଭିକ୍ଖୂନଂ ପେସେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ସଭାଗାନଂ ଅଭାୱେନ ଅନୋୱସ୍ସକେ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅନୋୱସ୍ସକେ ଅସତି ରୁକ୍ଖେ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଚେତିଯଙ୍ଗଣେ ସମ୍ମଜ୍ଜନିଂ ଗହେତ୍ୱା ଭୋଜନସାଲଙ୍ଗଣଂ ୱା ଉପୋସଥାଗାରଙ୍ଗଣଂ ୱା ପରିୱେଣଦିୱାଟ୍ଠାନଅଗ୍ଗିସାଲାଦୀସୁ ୱା ଅଞ୍ଞତରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପୁନ ସମ୍ମଜ୍ଜନିମାଳକେୟେୱ ଠପେତବ୍ବା। ଉପୋସଥାଗାରାଦୀସୁ

ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଓସେସାନି ସମ୍ମଜନ୍ତସ୍ସପି ଏସେଓ ନଯୋ।

ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖାଚାରମଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜନ୍ତୋ ଗନ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ତେନ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ସଚେ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସାଲା ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ଠପେତବ୍ବା। ସଚେ ନତ୍ଥି, ଓଲାହକାନଂ ଅନୁଚ୍ଚିତଭାଓଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ''ଯାଓାହଂ ଗାମତୋ ନିକ୍ଖମାମି, ତାଓ ନ ଓସ୍ସିସ୍ସତୀ''ତି ଜାନନ୍ତେନ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁନ ପଚ୍ଚାଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ପାକତିକଟ୍ଠାନେ ଠପେତବ୍ବା। ''ସଚେ ଓସ୍ସିସ୍ସତୀତି ଜାନନ୍ତୋ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଠପେତି, ଦୁକ୍କଟ''ନ୍ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ଓୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ତତ୍ର ତତ୍ରେଓ ସମ୍ମଜ୍ଜନତ୍ଥାଯ ସମ୍ମଜ୍ଜନୀ ନିକ୍ଖିତ୍ତା ହୋତି, ତଂ ତଂ ଠାନଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ତତ୍ର ତତ୍ରେଓ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି, ଆସନସାଲଂ ସମ୍ମଜ୍ଜନ୍ତେନ ଓତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରିଦଂ ଓତ୍ତଂ – ମଜ୍ଝତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପାଦଟ୍ଠାନାଭିମୁଖା ଓାଲିକା ହରିତବ୍ବା, କଚଓରଂ ହତ୍ଥେହି ଗହେତ୍ୱା ବହି ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

୮୬। ସଚେ ଓୁଡ୍ଢପ୍ପକାରଂ ଚତୁବ୍ବିଧମ୍ପି ସଙ୍ଘିକଂ ସେନାସନଂ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଓା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ଓା ମଣ୍ଡପେ ଓା ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ସନ୍ଥରାପେତି, ଯେନ ସନ୍ଥରାପିତଂ, ତସ୍ସ ପଲିବୋଧୋ। ସଚେ ପନ ଉପସମ୍ପନ୍ନେନ ସନ୍ଥରାପେତି, ଯେନ ସନ୍ଥତଂ, ତସ୍ସ ପଲିବୋଧୋ। ତତ୍ରାଯଂ ଓିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୧୧୧) – ଥେରୋ ଭୋଜନସାଲାଯଂ ଭତ୍ତକିଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ଦହରଂ ଆଣାପେତି ''ଗଚ୍ଛ ଦିଓାଟ୍ଠାନେ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ପଞ୍ଞପେହୀ''ତି। ସୋ ତଥା କତ୍ୱା ନିସିନ୍ନୋ, ଥେରୋ ଯଥାରୁଚି ଓିଚରିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଥଓିକଂ ଓା ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ ଓା ଠପେତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଥେରସ୍ସ ପଲିବୋଧୋ। ନିସୀଦିତ୍ୱା ସଯଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ନେଓ ଉଦ୍ଧରତି ନ ଉଦ୍ଧରାପେତି, ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେ ପନ ଥେରୋ ତତ୍ଥ ଥଓିକଂ ଓା ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ ଓା ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ଚଙ୍କମନ୍ତୋଓ ଦହରଂ ''ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱ''ନ୍ତି ଭଣତି, ତେନ ''ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ମଞ୍ଚପୀଠ''ନ୍ତି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଥେରୋ ଓତ୍ତଂ ଜାନାତି, ''ତ୍ୱଂ ଗଚ୍ଛ, ଅହଂ ପାକତିକଂ କରିସ୍ସାମୀ''ତି ଓତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ବାଲୋ ହୋତି ଅନୁଗ୍ଗହିତଓତ୍ତୋ, ''ଗଚ୍ଛ, ମା ଇଧ ତିଟ୍ଠ, ନେଓ ନିସୀଦିତୁଂ ନ ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ଦେମୀ''ତି ଦହରଂ ତଜ୍ଜେତିଯେଓ। ଦହରେନ ''ଭନ୍ତେ, ସୁଖଂ ସଯଥା''ତି କପ୍ପଂ ଲଭିତ୍ୱା ଓନ୍ଦିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ତସ୍ମିଂ ଗତେ ଥେରସ୍ସେଓ ପଲିବୋଧୋ, ପୁରିମନଯେନେଓ ଚସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଓେଦିତବ୍ବା।

ଅଥ ପନ ଆଣତ୍ତିକ୍ଖଣେଯେଓ ଦହରୋ ''ମଯ୍ହଂ ଭନ୍ତେ ଭଣ୍ଡଧୋଓନାଦି କିଞ୍ଚି କରଣୀଯଂ ଅତ୍ଥୀ''ତି ଓଦତି, ଥେରୋ ପନ ତଂ ''ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛାହୀ''ତି ଓତ୍ୱା ଭୋଜନସାଲତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛତି, ପାଦୁଦ୍ଧାରେନ କାରେତବ୍ବୋ । ସଚେ ତତ୍ଥେଓ ଗନ୍ତ୍ୱା ନିସୀଦତି, ପୁରିମନଯେନେଓ ଚସ୍ସ ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ପନ ଥେରୋ ସାମଣେରଂ ଆଣାପେତି, ସାମଣେରେ ତତ୍ଥ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେପି ଭୋଜନସାଲତୋ ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ପାଦୁଦ୍ଧାରେନ କାରେତବ୍ବୋ। ଗନ୍ତ୍ୱା ନିସିନ୍ନୋ ପୁନ ଗମନକାଲେ ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ଆପତ୍ତିଯା କାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଆଣାପେନ୍ତୋ ''ମଞ୍ଚପୀଠଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ତତ୍ଥେଓ ନିସୀଦା''ତି ଆଣାପେତି, ଯତ୍ରିଚ୍ଛତି, ତତ୍ର ଗନ୍ତ୍ୱା ଆଗନ୍ତୁଂ ଲଭତି। ସଯଂ ପନ ପାକତିକଂ ଅକତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ଅନ୍ତରସନ୍ନିପାତେ ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେହି ଗମନକାଲେ ଆରାମିକାନଂ ''ଇଦଂ ପଟିସାମେଥା''ତି ଓତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଓତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ଆପତ୍ତି।

୮୭। ମହାଧମ୍ମସ୍ସଓନଂ ନାମ ହୋତି, ତତ୍ଥ ଉପୋସଥାଗାରତୋପି ଭୋଜନସାଲତୋପି ଆହରିତ୍ୱା ମଞ୍ଚପୀଠାନି ପଞ୍ଞପେନ୍ତି, ଆଓାସିକାନଂଯେଓ ପଲିବୋଧୋ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ''ଇଦଂ ଅମ୍ହାକଂ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ, ଇଦଂ ଆଚରିଯସ୍ସା''ତି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତେସଂ ପଲିବୋଧୋ। ଗମନକାଲେ ପାକତିକଂ ଅକତ୍ୱା ଲେଡ୍ଡୁପାତଂ ଅତିକ୍କମନ୍ତାନଂ ଆପତ୍ତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ଓୁତ୍ତଂ ''ଯାଓ ଅଞ୍ଞେ ନ ନିସୀଦନ୍ତି, ତାଓ ଯେହି ପଞ୍ଞତ୍ତଂ, ତେସଂ ଭାରୋ, ଅଞ୍ଞେସୁ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେସୁ ନିସିନ୍ନକାନଂ ଭାରୋ। ସଚେ ତେ ଅନୁଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଓା ଅନୁଦ୍ଧରାପେତ୍ୱା ଓା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦୁକ୍କଟଂ। କସ୍ମା? ଅନାଣତ୍ତିଯା ପଞ୍ଞପିତତ୍ତା''ତି। ଧମ୍ମାସନେ ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଯାଓ ଉସ୍ସାରକୋ ଓା ଧମ୍ମକଥିକୋ ଓା ନାଗଚ୍ଛତି, ତାଓ ପଞ୍ଞାପକାନଂ ପଲିବୋଧୋ। ତସ୍ମିଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେ ତସ୍ସ ପଲିବୋଧୋ। ସକଲଂ ଅହୋରତ୍ତଂ ଧମ୍ମସ୍ସଓନଂ ହୋତି, ଅଞ୍ଞୋ ଉସ୍ସାରକୋ ଓା ଧମ୍ମକଥିକୋ ଓା ଉଟ୍ଠାତି, ଅଞ୍ଞୋ ନିସୀଦତି, ଯୋ ଯୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନିସୀଦତି, ତସ୍ସ ତସ୍ସେଓ ଭାରୋ। ଉଟ୍ଠହନ୍ତେନ ପନ ''ଇଦମାସନଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଭାରୋ''ତି ଓତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେପି ଇତରସ୍ମିଂ ଅନାଗତେ ପଠମଂ ନିସିନ୍ନୋ ଉଟ୍ଠାଯ ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମିଞ୍ଚ ଅନ୍ତୋଉପଚାରଟ୍ଠେଯେଓ ଇତରୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନିସୀଦତି, ଉଟ୍ଠାଯ ଗତୋ ଆପତ୍ତିଯା ନ କାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଇତରସ୍ମିଂ ଅନାଗତେଯେଓ ପଠମଂ ନିସିନ୍ନୋ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଲେଡ୍ଡୁପାତଂ ଅତିକ୍କମତି, ଆପତ୍ତିଯା କାରେତବ୍ବୋ। ''ସବ୍ବତ୍ଥ ଲେଡ୍ଡୁପାତାତିକ୍କମେ ପଠମପାଦେ ଦୁକ୍କଟଂ, ଦୁତିଯପାଦେ ପାଚିତ୍ତିଯ''ନ୍ତି ଅଯଂ ନଯୋ ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ଓୁତ୍ତୋତି।

୮୮। ସଚେ ପନ ଓୁଡ୍ଢପ୍ପକାରସେନାସନତୋ ଅଞ୍ଞଂ ସଙ୍ଘିକଂ ଚିମିଲିକଂ ଓା ଉତ୍ତରତ୍ଥରଣଂ ଓା ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓା ତଟ୍ଟିକଂ ଓା ଚମ୍ମଖଣ୍ଡଂ ଓା ପାଦପୁଞ୍ଛନିଂ ଓା ଫଲକପୀଠଂ ଓା ଅଜ୍ଝୋକାସେ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଓା ସନ୍ଥରାପେତ୍ୱା ଓା ତଂ ପକ୍କମନ୍ତୋ ନେଓ ଉଦ୍ଧରତି ନ ଉଦ୍ଧରାପେତି ଅନାପୁଚ୍ଛଂ ଓା ଗଚ୍ଛତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ଆଧାରକଂ ପତ୍ତପିଧାନକଂ ପାଦକଠଲିକଂ ତାଲଓଣ୍ଟଂ ବୀଜନିପତ୍ତକଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ଅନ୍ତମସୋ ପାନୀଯଘଟଂ ପାନୀଯସଙ୍ଖଂ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସପି ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଜ୍ଝୋକାସେ ରଜନଂ ପଚିତ୍ୱା ରଜନଭାଜନଂ ରଜନଦୋଣିକାତି ସବ୍ବଂ ଅଗ୍ଗିସାଲାଯ

ପଟିସାମେତଙ୍ଗଂ। ସଚେ ଅଗ୍ଗିସାଲା ନତ୍ଥି, ଅନୋୱସ୍ସକେ ପଦ୍ଧୁରେ ନିକ୍ଖିପିତଙ୍ଗଂ। ତସ୍ମିଂ ଅସତି ଯତ୍ଥ ଓଲୋକେନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି, ତାଦିସେ ଠାନେ ଠପେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଜ୍ଝଞ୍ଜପୁଗ୍ଗଲିକେ ପନ ମଞ୍ଚପୀଠାଦିସେନାସନେପି ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଏତ୍ଥ ପନ ‘‘ଯସ୍ମିଂ ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହୋ ନ ରୁହତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକେ ଦୁକ୍କଟଂ। ଯସ୍ମିଂ ପନ ୱିସ୍ସାସଗ୍ଗାହୋ ରୁହତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ଅତ୍ତନୋ ପୁଗ୍ଗଲିକମେୱ ହୋତୀ’’ତି ମହାପଚ୍ଚରିୟାଦୀସୁ ୱୁତ୍ତଂ। ଅତ୍ତନୋ ପୁଗ୍ଗଲିକେ ପନ ଅନାପତ୍ତିୟେୱ। ଯୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱା ସାମଣେରୋ ୱା ଆରାମିକୋ ୱା ଲଜ୍ଜୀ ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ପଲିବୋଧଂ ୱିୟ ମଞ୍ଜତି, ତଥାରୂପଂ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସପି ଅନାପତ୍ତି। ଯୋ ପନ ଆତପେ ଓତାପେନ୍ତୋ ‘‘ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଉଦ୍ଧରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସପି ଅନାପତ୍ତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ମଞ୍ଚପୀଠାଦିସଙ୍ଘିକସେନାସନେସୁ

ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୮। କାଲିକୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୮୯।କାଲିକାନିପିଚତ୍ତାରୀତି ଏତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୫୫-୨୫୬) ଯାୱକାଲିକଂ ଯାମକାଲିକଂ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ଯାୱଜୀୱିକନ୍ତି ଇମାନି ଚତ୍ତାରି କାଲିକାନି ୱେଦିତବ୍ବାନି। ତତ୍ଥ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଖାଦନୀୟଭୋଜନୀୟଂ ଯାୱ ମଜ୍ଝନ୍ହିକସଙ୍ଖାତୋ କାଲୋ, ତାୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବତୋ ଯାୱକାଲିକଂ। ସଦ୍ଧିଂ ଅନୁଲୋମପାନେହି ଅଟ୍ଠୱିଧଂ ପାନଂ ଯାୱ ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଛିମଯାମସଙ୍ଖାତୋ ଯାମୋ, ତାୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବତୋ ଯାମୋ କାଲୋ ଅସ୍ସାତି ଯାମକାଲିକଂ। ସପ୍ପିଆଦି ପଞ୍ଚୱିଧଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସତ୍ତାହଂ ନିଧେତବ୍ବତୋ ସତ୍ତାହୋ କାଲୋ ଅସ୍ସାତି ସତ୍ତାହକାଲିକଂ। ଠପେତ୍ୱା ଉଦକଂ ଅୱସେସଂ ସବ୍ବମ୍ପି ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଯାୱଜୀୱଂ ପରିହରିତ୍ୱା ସତି ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବତୋ ଯାୱଜୀୱିକନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି।

୯୦। ତତ୍ଥ ଯାୱକାଲିକେସୁ ଭୋଜନୀୟଂ ନାମ ଓଦନୋ କୁମ୍ମାସୋ ସତ୍ତୁ ମଚ୍ଛୋ ମଂସନ୍ତି। ପଞ୍ଚ ଭୋଜନାନି ଯାମକାଲିକଂ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ଯାୱଜୀୱିକଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ଖାଦନୀୟଂ ନାମ। ଏତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୪୮-୯) ପନ ଯଂ ତାୱ ସକ୍ଖଲିମୋଦକାଦି ପୁବ୍ବଣ୍ଣାପରଣ୍ଣମୟଂ ଖାଦନୀୟଂ, ତତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି। ଯମ୍ପି ୱନମୂଲାଦିପ୍ପଭେଦଂ ଆମିସଗତିକଂ ହୋତି। ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ମୂଲଖାଦନୀୟଂ କନ୍ଦଖାଦନୀୟଂ ମୁଳାଲଖାଦନୀୟଂ ମତ୍ଥକଖାଦନୀୟଂ ଖନ୍ଧଖାଦନୀୟଂ ତଚଖାଦନୀୟଂ ପତ୍ତଖାଦନୀୟଂ ପୁପ୍ଫଖାଦନୀୟଂ ଫଲଖାଦନୀୟଂ ଅଟ୍ଠିଖାଦନୀୟଂ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀୟଂ ନିୟ୍ୟାସଖାଦନୀୟନ୍ତି, ଇଦମ୍ପି ଖାଦନୀୟସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି।

ତତ୍ଥ ପନ ଆମିସଗତିକସଲ୍ଲକ୍ଖଣତ୍ଥଂ ଇଦଂ ମୁଖମତ୍ତନିଦସ୍ସନଂ – ମୂଲଖାଦନୀୟେ ତାୱ ମୂଲକମୂଲଂ ଖାରକମୂଲଂ ଚଚ୍ଚୁମୂଲଂ ତମ୍ବକମୂଲଂ ତଣ୍ଡୁଲେୟ୍ୟକମୂଲଂ ୱତ୍ଥୁଲେୟ୍ୟକମୂଲଂ ୱଜକଲିମୂଲଂ ଜଜ୍ଝରିମୂଲନ୍ତି ଏୱମାଦୀନି ସୂପେୟ୍ୟପଣ୍ଣମୂଲାନି ଆମିସଗତିକାନି। ଏତ୍ଥ ଚ ୱଜକଲିମୂଲେ ଜରଟ୍ଠଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଛଡ୍ଡେନ୍ତି, ତଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ ହୋତି। ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଏୱରୂପଂ ଏତେନେୱ ନୟେନ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ମୂଲକଖାରକଜଜ୍ଝରିମୂଲାନଂ ପନ ଜରଟ୍ଠାନିପି ଆମିସଗତିକାନେୱାତି ୱୁତ୍ତଂ। ଯାନି ପନ ପାଳିୟଂ –

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୂଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ହଲିଦ୍ଦିଂ ସିଙ୍ଗିୱେରଂ ୱଚଂ ୱଚତ୍ତଂ ଅତିୱିସଂ କଟୁକରୋହିଣିଂ ଉସୀରଂ ଭଦ୍ଦମୁତ୍ତକଂ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ମୂଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀୟେ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତୀ''ତି (ମହାୱ। ୨୬୩) –

ୱୁତ୍ତାନି, ତାନି ଯାୱଜୀୱିକାନି। ତେସଂ ଚୂଳପଞ୍ଚମୂଲଂ ମହାପଞ୍ଚମୂଲନ୍ତିଆଦିନା ନୟେନ ଗଣିୟମାନାନଂ ଗଣନାୟ ଅନ୍ତୋ ନତ୍ଥି, ଖାଦନୀୟତ୍ଥଞ୍ଚ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଞ୍ଚ ଅଫରଣଭାୱୋୟେୱ ପନେତେସଂ ଲକ୍ଖଣଂ। ତସ୍ମା ଯଂ କିଞ୍ଚି ମୂଲଂ ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରତି, ତଂ ଯାୱକାଲିକଂ, ଇତରଂ ଯାୱଜୀୱିକନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ । ସୁବହୁଂ ୱତ୍ୱାପି ହି ଇମସ୍ମିଂୟେୱ ଲକ୍ଖଣେ ଠାତବ୍ବଂ। ନାମସଞ୍ଞାସୁ ପନ ୱୁଚ୍ଚମାନାସୁ ତଂ ତଂ ନାମଂ ଅଜାନନ୍ତାନଂ ସମ୍ମୋହୋୟେୱ ହୋତି, ତସ୍ମା ନାମସଞ୍ଞାୟ ଆଦରଂ ଅକତ୍ୱା ଲକ୍ଖଣମେୱ ଦସ୍ସିତଂ। ଯଥା ଚ ମୂଲେ, ଏୱଂ କନ୍ଦାଦୀସୁପି ଲକ୍ଖଣଂ ଦସ୍ସୟିସ୍ସାମ, ତସ୍ସେୱ ୱସେନ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଯଞ୍ଚ ତଂ ପାଳିୟଂ ହଲିଦ୍ଦାଦି ଅଟ୍ଠୱିଧଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ସ ଖନ୍ଧତଚପୁପ୍ଫଫଲାଦି ସବ୍ବଂ ଯାୱଜୀୱିକନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ।

କନ୍ଦଖାଦନୀୟେ ଦୁୱିଧୋ କନ୍ଦୋ ଦୀଘୋ ଚ ଭିସକିଂସୁକକନ୍ଦାଦି, ୱଟ୍ଟୋ ଚ ଉପ୍ପଲକସେରୁକକନ୍ଦାଦି, ଯଂ ଗଣ୍ଠୀତିପି ୱଦନ୍ତି। ତତ୍ଥ ସବ୍ବେସଂ କନ୍ଦାନଂ ଜିଣ୍ଣଜରଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଛଲ୍ଲି ଚ ସୁଖୁମମୂଲାନି ଚ ଯାୱଜୀୱିକାନି, ତରୁଣୋ ପନ ସୁଖଖାଦନୀୟୋ ସାଲକଲ୍ୟାଣିପୋତକକନ୍ଦୋ କିଂସୁକପୋତକକନ୍ଦୋ ଅମ୍ବାଟକକନ୍ଦୋ କେତକକନ୍ଦୋ ମାଲୁୱକନ୍ଦୋ ଭିସସଙ୍ଖାତୋ ପଦୁମପୁଣ୍ଡରୀକକନ୍ଦୋ ପିଣ୍ଡାଲୁମସାଲୁଆଦୟୋ ଚ ଖୀରୱଲ୍ଲିକନ୍ଦୋ ଆଲୁୱକନ୍ଦୋ ସିଗ୍ଗୁକନ୍ଦୋ ତାଲକନ୍ଦୋ ନୀଲୁପ୍ପଲରତ୍ତୁପ୍ପଲକୁମୁଦସୋଗନ୍ଧିକାନଂ କନ୍ଦା କଦଲିକନ୍ଦୋ ୱେଳୁକନ୍ଦୋ କସେରୁକକନ୍ଦୋତି ଏୱମାଦୟୋ ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଞ୍ଚ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକକନ୍ଦା ଯାୱକାଲିକା। ଖୀରୱଲ୍ଲିକନ୍ଦୋ ଅଧୋତୋ ଯାୱଜୀୱିକୋ, ଧୋତୋ ଯାୱକାଲିକୋ। ଖୀରକାକୋଲିଜୀୱିକୌସଭକଲସୁଣାଦିକନ୍ଦା ପନ ଯାୱଜୀୱିକା। ତେ ପାଳିୟଂ ''ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ମୂଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନୀ''ତି ଏୱଂ (ମହାୱ। ୨୬୩) ମୂଲଭେସଜ୍ଜସଙ୍ଗହେନେୱ ସଙ୍ଗହିତା।

ମୁଳାଲଖାଦନୀୟେ ପଦୁମମୁଳାଲଂ ପୁଣ୍ଡରୀକମୁଳାଲଂ ମୂଲସଦିସଂୟେୱ। ଏରକମୁଳାଲଂ କନ୍ଦୁଲମୁଳାଲନ୍ତି ଏୱମାଦି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକମୁଳାଲଂ ଯାୱକାଲିକଂ, ହଲିଦ୍ଦିସିଙ୍ଗିୱେରମକଚିଚତୁରସ୍ସୱଲ୍ଲିକେତକତାଲହିନ୍ତାଲକୁନ୍ତାଲନାଳିକେରପୂଗରୁକ୍ଖାଦିମୁଳାଲଂ ପନ ଯାୱଜୀୱିକଂ। ତଂ ସବ୍ବମ୍ପି ପାଳିୟଂ ''ଯାନି

ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ମୂଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନୀ’’ତି ଏୱଂ ମୂଲଭେସଜ୍ଜସଙ୍ଗହେନେୱ ସଙ୍ଗହିତଂ।

ମତ୍ଥକଖାଦନୀଯେ ତାଲହିନ୍ତାଲକୁନ୍ତାଲକେତକନାଢଇକେରପୂଗରୁକ୍ଖଖଜ୍ଜୂରିୱେତ୍ତଏରକକଦଲୀନଂ କଢଇରସଙ୍ଖାତା ମତ୍ଥକା, ୱେଣୁକଢଇରୋ ନଢଅକଢଇରୋ ଉଚ୍ଛୁକଢଇରୋ ମୂଲକକଢଇରୋ ସାସପକଢଇରୋ ସତାୱରିକଢଇରୋ ସତ୍ତନ୍ନଂ ଧଞ୍ଞାନଂ କଢଇରାତି ଏୱମାଦି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକୋ ରୁକ୍ଖୱଲ୍ଲିଆଦୀନଂ ମତ୍ଥକୋ ଯାୱକାଲିକୋ, ହଲିଦ୍ଦିସିଙ୍ଗିୱେରୱଚମକଚିଲସୁଣାନଂ କଢଇରା, ତାଲହିନ୍ତାଲକୁନ୍ତାଲନାଢଇକେରକଢଇରାନଞ୍ଚ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ପାତିତୋ ଜରଟ୍ଠବୁନ୍ଦୋ ଯାୱଜୀୱିକୋ।

ଖନ୍ଧଖାଦନୀଯେ ଅନ୍ତୋପଥୱୀଗତୋ ସାଲକଲ୍ୟାଣୀଖନ୍ଧୋ ଉଚ୍ଛୁଖନ୍ଧୋ ନୀଲୁପ୍ପଲରତ୍ତୁପ୍ପଲକୁମୁଦସୋଗନ୍ଧିକାନଂ ଦଣ୍ଡକଖନ୍ଧାତି ଏୱମାଦି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକୋ ଖନ୍ଧୋ ଯାୱକାଲିକୋ, ଉପ୍ପଲଜାତୀନଂ ପଣ୍ଣଦଣ୍ଡକୋ ପଦୁମଜାତୀନଂ ସବ୍ବୋପି ଦଣ୍ଡକୋ କରୱିନ୍ଦଦଣ୍ଡାଦଯୋ ଚ ଅୱସେସସବ୍ବଖନ୍ଧା ଯାୱଜୀୱିକା।

ତଚଖାଦନୀଯେ ଉଚ୍ଛୁତଚୋୱ ଏକୋ ଯାୱକାଲିକୋ, ସୋପି ସରସୋ, ସେସୋ ସବ୍ବୋ ଯାୱଜୀୱିକୋ। ତେସଂ ପନ ମତ୍ଥକଖନ୍ଧତଚାନଂ ତିଣ୍ଣମ୍ପି ପାଢଇଯଂ କସାୱଭେସଜ୍ଜେନ ସଙ୍ଗହୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କସାୱାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନିମ୍ବକସାୱଂ କୁଟଜକସାୱଂ ପଟୋଲକସାୱଂ ଫଗ୍ଗୱକସାୱଂ ନତ୍ତମାଲକସାୱଂ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି କସାୱାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନେୱ ଖାଦନୀଯେ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀଯେ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୨୬୩)।

ଏତ୍ଥ ହି ଏତେସମ୍ପି ସଙ୍ଗହୋ ସିଜ୍ଝତି। ୱୁତ୍ତକସାୱାନି ଚ ସବ୍ବକପ୍ପିଯାନୀତି ୱେଦିତବ୍ବାନି।

ପତ୍ତଖାଦନୀଯେ ମୂଲକଂ ଖାରକୋ ଚଚ୍ଚୁ ତମ୍ବକୋ ତଣ୍ଡୁଲେଯ୍ୟକୋ ପପୁନ୍ନାଗୋ ୱତ୍ଥୁଲେଯ୍ୟକୋ ୱଜକଲି ଜଜ୍ଝରି ସେଲ୍ଲୁ ସିଗ୍ଗୁ କାସମଦ୍ଦକୋ ଉମ୍ମାଟୀନମୁଗ୍ଗୋ ମାସୋ ରାଜମାସୋ ଠପେତ୍ୱା ମହାନିପ୍ଫାୱଂ ଅୱସେସନିପ୍ଫାୱୋ ଅଗ୍ଗିମନ୍ଥୋ ସୁନିସନ୍ନକୋ ସେତୱରଣୋ ନାଢଇକା ଭୂମିଯଂ ଜାତଲୋଣୀତି ଏତେସଂ ପତ୍ତାନି, ଅଞ୍ଞାନି ଚ ଏୱରୂପାନି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକାନି ପତ୍ତାନି ଏକଂସେନ ଯାୱକାଲିକାନି , ଯା ପନଞ୍ଞା ମହାନଖପିଟ୍ଠିମତ୍ତପଣ୍ଣା ଲୋଣିରୁକ୍ଖେ ଚ ଗଚ୍ଛେ ଚ ଆରୋହତି, ତସ୍ସା ପତ୍ତଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ। ବ୍ରହ୍ମିପତ୍ତଞ୍ଚ ଯାୱକାଲିକନ୍ତି ଦୀପୱାସିନୋ ୱଦନ୍ତି। ଅମ୍ବପଲ୍ଲୱଂ ଯାୱକାଲିକଂ, ଅସୋକପଲ୍ଲୱଂ ପନ ଯାୱଜୀୱିକଂ। ଯାନି ଚଞ୍ଞାନି ପାଢଇଯଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନିମ୍ବପଣ୍ଣଂ କୁଟଜପଣ୍ଣଂ ପଟୋଲପଣ୍ଣଂ ସୁଲସିପଣ୍ଣଂ କପ୍ପାସପଣ୍ଣଂ, ଯାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ପଣ୍ଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନେୱ ଖାଦନୀଯେ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀଯେ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୨୬୩) –

ୱୁତ୍ତାନି, ତାନି ଯାୱଜୀୱିକାନି। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ପଣ୍ଣାନି, ତେସଂ ପୁପ୍ଫଫଲାନିପି। ଯାୱଜୀୱିକପଣ୍ଣାନଂ ପନ ଫଗ୍ଗୱପଣ୍ଣଂ ଅଜ୍ଜୁକପଣ୍ଣଂ ଫଣିଜ୍ଜକପଣ୍ଣଂ ତମ୍ବୂଲପଣ୍ଣଂ ପଦୁମିନିପଣ୍ଣନ୍ତି ଏୱଂ ଗଣନୱସେନ ଅନ୍ତୋ ନତ୍ଥି।

ପୁପ୍ଫଖାଦନୀଯେ ମୂଲକପୁପ୍ଫଂ ଖାରକପୁପ୍ଫଂ ଚଚ୍ଚୁପୁପ୍ଫଂ ତମ୍ବକପୁପ୍ଫଂ ୱଜକଲିପୁପ୍ଫଂ ଜଜ୍ଝରିପୁପ୍ଫଂ ଚୂଢଅନିପ୍ଫାୱପୁପ୍ଫଂ ମହାନିପ୍ଫାୱପୁପ୍ଫଂ କସେରୁକପୁପ୍ଫଂ ନାଢଇକେରତାଲକେତକାନଂ ତରୁଣପୁପ୍ଫାନି ସେତୱରଣପୁପ୍ଫଂ ସିଗ୍ଗୁପୁପ୍ଫଂ ଉପ୍ପଲପଦୁମଜାତିକାନଂ ପୁପ୍ଫାନଂ କଣ୍ଣିକାମତ୍ତଂ ଅଗନ୍ଧିପୁପ୍ଫଂ କରୀରପୁପ୍ଫଂ ଜୀୱନ୍ତୀ ପୁପ୍ଫନ୍ତି ଏୱମାଦି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣପୁପ୍ଫଂ ଯାୱକାଲିକଂ, ଅସୋକବକୁଲକୁଯ୍ୟକପୁନ୍ନାଗଚମ୍ପକଜାତିକରୱୀରକଣିକାରକୁନ୍ଦନୱମାଲିକମଲ୍ଲିକାଦୀନଂ ପନ ପୁପ୍ଫଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ, ତସ୍ସ ଗଣନାଯ ଅନ୍ତୋ ନତ୍ଥି। ପାଢଇଯଂ ପନସ୍ସ କସାୱଭେସଜ୍ଜେନ ସଙ୍ଗହୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ଫଲଖାଦନୀଯେ
ପନସଲବୁଜତାଲନାଢଇକେରଅମ୍ବଜମ୍ବୁଅମ୍ବାଟକତିନ୍ତିଣିକମାତୁଲୁଙ୍ଗକପିତ୍ଥଲାବୁକୁମ୍ଭଣ୍ଡପୁସ୍ସଫଲତିମ୍ବରୂସକତିପୁସୱାତିଙ୍ଗଣଚୋଚମୋଚମଧୁକାଦୀନଂ ଫଲାନି, ଯାନି ଲୋକେ ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରୱସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରନ୍ତି, ସବ୍ବାନି ତାନି ଯାୱକାଲିକାନି, ନାମଗଣନୱସେନ ତେସଂ ନ ସକ୍କା ପରିଯନ୍ତଂ ଦସ୍ସେତୁଂ। ଯାନି ପନ ପାଢଇଯଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଫଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ବିଲଙ୍ଗଂ ପିପ୍ପଲିଂ ମରୀଚଂ ହରୀତକଂ ଵିଭୀତକଂ ଆମଲକଂ ଗୋଟ୍ଠଫଲଂ, ଯାନି ଵା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଫଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନେଵ ଖାଦନୀଯେ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀଯେ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତୀ’’ତି (ମହାଵ। ୨୬୩) –

ଵୁତ୍ତାନି , ତାନି ଯାଵଜୀଵିକାନି। ତେସମ୍ପି ଅପରିପକ୍କାନି ଅଚ୍ଛିଵବିମ୍ବଵରଣକେତକକାସ୍ମରୀଆଦୀନଂ ଫଲାନି ଜାତିଫଲଂ କଟୁକଫଲଂ ଏଳଆ ତକ୍କୋଲନ୍ତି ଏଵଂ ନାମଵସେନ ନ ସକ୍କା ପରିଯନ୍ତଂ ଦସ୍ସେତୁଂ।

ଅଟ୍ଠିଖାଦନୀଯେ ଲବୁଜଟ୍ଠି ପନସଟ୍ଠି ଅମ୍ବାଟକଟ୍ଠି ସାଲଟ୍ଠି ଖଜ୍ଜୂରୀକେତକତିମ୍ବରୂସକାନଂ ତରୁଣଫଲଟ୍ଠି ତିନ୍ତିଣିକଟ୍ଠି ବିମ୍ବଫଲଟ୍ଠି ଉପ୍ପଲପଦୁମଜାତୀନଂ ପୋକ୍ଖରଟ୍ଠୀତି ଏଵମାଦୀନି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ମନୁସ୍ସାନଂ ପକତିଆହାରଵସେନ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକାନି ଅଟ୍ଠୀନି ଯାଵକାଲିକାନି, ମଧୁକଟ୍ଠି ପୁନ୍ନାଗଟ୍ଠି ହରୀତକାଦୀନଂ ଅଟ୍ଠୀନି ସିଦ୍ଧତ୍ଥକଟ୍ଠି ରାଜିକଟ୍ଠୀତି ଏଵମାଦୀନି ଅଟ୍ଠୀନି ଯାଵଜୀଵିକାନି। ତେସଂ ପାଳିଯଂ ଫଲଭେସଜ୍ଜେନେଵ ସଙ୍ଗହୋ ଵେଦିତବ୍ବୋ।

ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯେ ସତ୍ତନ୍ନଂ ତାଵ ଧଞ୍ଞାନଂ ଧଞ୍ଞାନୁଲୋମାନଂ ଅପରଣ୍ଣାନଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଂ ପନସପିଟ୍ଠଂ ଲବୁଜପିଟ୍ଠଂ ଅମ୍ବାଟକପିଟ୍ଠଂ ସାଲପିଟ୍ଠଂ ଧୋତକତାଲପିଟ୍ଠଂ ଖୀରଵଲ୍ଲିପିଟ୍ଠଞ୍ଚାତି ଏଵମାଦୀନି ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପକତିଆହାରଵସେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ଖାଦନୀଯତ୍ଥଂ ଭୋଜନୀଯତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରଣକାନି ପିଟ୍ଠାନି ଯାଵକାଲିକାନି, ଅଧୋତକଂ ତାଲପିଟ୍ଠଂ ଖୀରଵଲ୍ଲିପିଟ୍ଠଂ ଅସ୍ସଗନ୍ଧାଦିପିଟ୍ଠାନି ଚ ଯାଵଜୀଵିକାନି। ତେସଂ ପାଳିଯଂ କସାଵେହି ମୂଲଫଲେହି ଚ ସଙ୍ଗହୋ ଵେଦିତବ୍ବୋ।

ନିଯ୍ୟାସଖାଦନୀଯେ – ଏକୋ ଉଚ୍ଛୁନିଯ୍ୟାସୋଵ ସତ୍ତାହକାଲିକୋ, ସେସା –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଜତୂନି ଭେସଜ୍ଜାନି ହିଙ୍ଗୁଂ ହିଙ୍ଗୁଜତୁଂ ହିଙ୍ଗୁସିପାଟିକଂ ତକଂ ତକପତ୍ତିଂ ତକପଣ୍ଣିଂ ସଜ୍ଜୁଲସଂ, ଯାନି ଵା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଜତୂନି ଭେସଜ୍ଜାନୀ’’ତି (ମହାଵ। ୨୬୩) –

ଏଵଂ ପାଳିଯଂ ଵୁତ୍ତା ନିଯ୍ୟାସା ଯାଵଜୀଵିକା। ତତ୍ଥ ଯେଵାପନକଵସେନ ସଙ୍ଗହିତାନଂ ଅମ୍ବନିଯ୍ୟାସୋ କଣିକାରନିଯ୍ୟାସୋତି ଏଵଂ ନାମଵସେନ ନ ସକ୍କା ପରିଯନ୍ତଂ ଦସ୍ସେତୁଂ। ଏଵଂ ଇମେସୁ ମୂଲଖାଦନୀଯାଦୀସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଯାଵକାଲିକଂ, ସବ୍ବମ୍ପି ଇମସ୍ମିଂ ଅତ୍ଥେ ଅଵସେସଂ ଖାଦନୀଯଂ ନାମାତି ସଙ୍ଗହିତଂ।

୯୧। ଯାମକାଲିକେସୁ ପନ ଅଟ୍ଠ ପାନାନି ନାମ ଅମ୍ବପାନଂ ଜମ୍ବୁପାନଂ ଚୋଚପାନଂ ମୋଚପାନଂ ମଧୁକପାନଂ ମୁଦ୍ଦିକପାନଂ ସାଲୂକପାନଂ ଫାରୁସକପାନନ୍ତି ଇମାନି ଅଟ୍ଠ ପାନାନି। ତତ୍ଥ (ମହାଵ। ଅଟ୍ଠ। ୩୦୦) ଅମ୍ବପାନନ୍ତି ଆମେହି ଵା ପକ୍କେହି ଵା ଅମ୍ବେହି କତପାନଂ। ତତ୍ଥ ଆମେହି କରୋନ୍ତେନ ଅମ୍ବତରୁଣାନି ଭିନ୍ଦିତ୍ଵା ଉଦକେ ପକ୍ଖିପିତ୍ଵା ଆତପେ ଆଦିଚ୍ଚପାକେନ ପଚିତ୍ଵା ପରିସ୍ସାଵେତ୍ଵା ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତକେହି ମଧୁସକ୍କାରକପ୍ପୂରାଦୀହି ଯୋଜେତ୍ଵା କାତବ୍ବଂ, ଏଵଂ କତଂ ପୁରେଭତ୍ତମେଵ କପ୍ପତି। ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେହି କତଂ ଲଭିତ୍ଵା ପନ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସପରିଭୋଗେନପି ଵଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ନିରାମିସପରିଭୋଗେନ ଯାଵ ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନା ଵଟ୍ଟତି। ଏସ ନଯୋ ସବ୍ବପାନେସୁ। ଜମ୍ବୁପାନନ୍ତି ଜମ୍ବୁଫଲେହି କତପାନଂ। ଚୋଚପାନନ୍ତି ଅଟ୍ଠିକକଦଲିଫଲେହି କତପାନଂ। ମୋଚପାନନ୍ତି ଅନଟ୍ଠିକେହି କଦଲିଫଲେହି କତପାନଂ। ମଧୁକପାନନ୍ତି ମଧୁକାନଂ ଜାତିରସେନ କତପାନଂ। ତଂ ପନ ଉଦକସମ୍ଭିନ୍ନଂ ଵଟ୍ଟତି, ସୁଦ୍ଧଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ମୁଦ୍ଦିକପାନନ୍ତି ମୁଦ୍ଦିକା ଉଦକେ ମଦ୍ଦିତ୍ଵା ଅମ୍ବପାନଂ ଵିଯ କତପାନଂ। ସାଲୂକପାନନ୍ତି ରତ୍ତୁପ୍ପଲନୀଲୁପ୍ପଲାଦୀନଂ ସାଲୂକେ ମଦ୍ଦିତ୍ଵା କତପାନଂ। ଫାରୁସକପାନନ୍ତି ଫାରୁସକଫଲେହି ଅମ୍ବପାନଂ ଵିଯ କତପାନଂ। ଇମାନି ଅଟ୍ଠ ପାନାନି ସୀତାନିପି ଆଦିଚ୍ଚପାକାନିପି ଵଟ୍ଟନ୍ତି, ଅଗ୍ଗିପାକାନି ନ ଵଟ୍ଟନ୍ତି।

ଅଵସେସାନି ଵେତ୍ତତିନ୍ତିଣିକମାତୁଲୁଙ୍ଗକପିଟ୍ଠକୋସମ୍ବକରମନ୍ଦାଦିଖୁଦ୍ଦକଫଲପାନାନି ଅଟ୍ଠପାନଗତିକାନେଵ। ତାନି କିଞ୍ଚାପି ପାଳିଯଂ ନ ଵୁତ୍ତାନି, ଅଥ ଖୋ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେନ୍ତି, ତସ୍ମା କପ୍ପନ୍ତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ଫଲରସଂ ଠପେତ୍ଵା ଧଞ୍ଞଫଲରସ’’ନ୍ତି (ମହାଵ। ଅଟ୍ଠ। ୩୦୦) ଵୁତ୍ତତ୍ତା ଠପେତ୍ଵା ସାନୁଲୋମଧଞ୍ଞଫଲରସଂ ଅଞ୍ଞଂ ଫଲପାନଂ ନାମ ଅକପ୍ପିଯଂ ନତ୍ଥି, ସବ୍ବଂ ଯାମକାଲିକମେଵ। ତତ୍ଥ ସାନୁଲୋମଧଞ୍ଞଫଲରସୋ ନାମ ସତ୍ତନ୍ନଞ୍ଚେଵ ଧଞ୍ଞାନଂ ତାଲନାଳିକେରପନସଲବୁଜଅଲାବୁକୁମ୍ଭଣ୍ଡପୁସ୍ସଫଲତିପୁସଏଳାଲୁକାତି ନଵନ୍ନଞ୍ଚ ମହାଫଲାନଂ ସବ୍ବେସଞ୍ଚ ପୁବ୍ବଣ୍ଣାପରଣ୍ଣାନଂ ଅନୁଲୋମଧଞ୍ଞାନଂ ରସୋ ଯାଵକାଲିକୋ, ତସ୍ମା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ପତ୍ତରସଂ ଠପେତ୍ଵା ଡାକରସ’’ନ୍ତି (ମହାଵ। ୩୦୦) ଵୁତ୍ତତ୍ତା ପକ୍କଡାକରସଂ ଠପେତ୍ଵା ଯାଵକାଲିକପତ୍ତାନମ୍ପି ସୀତୋଦକେନ ମଦ୍ଦିତ୍ଵା କତରସୋ ଵା ଆଦିଚ୍ଚପାକୋ ଵା ଵଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ପୁପ୍ଫରସଂ ଠପେତ୍ଵା ମଧୁକପୁପ୍ଫରସ’’ନ୍ତି ଵୁତ୍ତତ୍ତା ମଧୁକପୁପ୍ଫରସଂ ଠପେତ୍ଵା ସବ୍ବୋପି ପୁପ୍ଫରସୋ ଵଟ୍ଟତି।

୯୨। ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ନାମ ସପ୍ପି ନଵନୀତଂ ତେଲଂ ମଧୁ ଫାଣିତନ୍ତି ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି। ତତ୍ଥ ସପ୍ପି ନାମ ଗୋସପ୍ପି ଵା ଅଜିକାସପ୍ପି ଵା ମହିଂସସପ୍ପି ଵା ଯେସଂ ମଂସଂ କପ୍ପତି, ତେସଂ ସପ୍ପି। ନଵନୀତଂ ନାମ ତେସଂଯେଵ ନଵନୀତଂ। ତେଲଂ ନାମ ତିଲତେଲଂ ସାସପତେଲଂ ମଧୁକତେଲଂ ଏରଣ୍ଡତେଲଂ ଵସାତେଲଂ। ମଧୁ ନାମ ମକ୍ଖିକାମଧୁ। ଫାଣିତଂ ନାମ ଉଚ୍ଛୁମ୍ହା ନିବ୍ବତ୍ତଂ (ପଚି। ୨୬୦)। ଯାଵଜୀଵିକଂ ପନ ହେଟ୍ଠା ଯାଵକାଲିକେ ମୂଲଖାଦନୀୟାଦୀସୁ ଵୁତ୍ତନଯେନେଵ ଵେଦିତବ୍ବଂ।

୯୩। ତତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୫୬) ଅରୁଣୋଦଯେ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଯାଵକାଲିକଂ ସତକ୍ଖତ୍ତୁମ୍ପି ନିଦହିତ୍ଵା ଯାଵ କାଲୋ ନାତିକ୍କମତି, ତାଵ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ଯାମକାଲିକଂ ଏକଂ ଅହୋରତ୍ତଂ, ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ସତ୍ତରତ୍ତଂ, ଇତରଂ ସତି ପଚ୍ଚଯେ ଯାଵଜୀଵମ୍ପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଏକରତ୍ତଂ ଵୀତିନାମିତଂ ପନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଯାଵକାଲିକଂ ଵା ଯାମକାଲିକଂ ଵା ଅଜ୍ଝୋହରିତୁକାମତାଯ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ପଟିଗ୍ଗହଣେ ତାଵ ଦୁକ୍କଟଂ, ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ପନ ଏକମେକସ୍ମିଂ ଅଜ୍ଝୋହାରେ ସନ୍ନିଧିପଚ୍ଚଯା ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେପି ପତ୍ତୋ ଦୁଦ୍ଧୋତୋ ହୋତି, ଯଂ ଅଙ୍ଗୁଲିଯା ଘଂସନ୍ତସ୍ସ ଲେଖା ପଞ୍ଞାଯତି, ଗଣ୍ଠିକପତ୍ତସ୍ସ ଵା ଗଣ୍ଠିକନ୍ତରେ ସ୍ନେହୋ ପଵିଟ୍ଠୋ ହୋତି, ସୋ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେନ୍ତସ୍ସ ପଗ୍ଘରତି, ଉଣ୍ହଯାଗୁଯା ଵା ଗହିତାଯ ସନ୍ଦିସ୍ସତି, ତାଦିସେ ପତ୍ତେପି ପୁନଦିଵସେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ତସ୍ମା ପତ୍ତଂ ଧୋଵିତ୍ଵା ପୁନ ତତ୍ଥ ଅଚ୍ଛୋଦକଂ ଵା ଆସିଞ୍ଚିତ୍ଵା ଅଙ୍ଗୁଲିଯା ଵା ଘଂସିତ୍ଵା ନିସ୍ନେହଭାଵୋ ଜାନିତବ୍ବୋ। ସଚେ ହି ଉଦକେ ଵା ସ୍ନେହଭାଵୋ, ପତ୍ତେ ଵା ଅଙ୍ଗୁଲିଲେଖା ପଞ୍ଞାଯତି, ଦୁଦ୍ଧୋତୋ ହୋତି, ତେଲଵଣ୍ଣପତ୍ତେ ପନ ଅଙ୍ଗୁଲିଲେଖା ପଞ୍ଞାଯତି, ସା ଅବ୍ବୋହାରିକା। ଯମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁ ନିରପେକ୍ଖୋ ସାମଣେରାନଂ ପରିଚ୍ଚଜନ୍ତି, ତଞ୍ଚେ ସାମଣେରା ନିଦହିତ୍ଵା ଦେନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଯଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଅପରିଚ୍ଚତ୍ତମେଵ ହି ଦୁତିଯଦିଵସେ ନ ଵଟ୍ଟତି। ତତୋ ହି ଏକସିତ୍ଥମ୍ପି ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ପାଚିତ୍ତିଯମେଵ। ଅକପ୍ପିଯମଂସେସୁ ମନୁସ୍ସମଂସେ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯେନ ସଦ୍ଧିଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ଅଵସେସେସୁ ଦୁକ୍କଟେନ ସଦ୍ଧିଂ।

ଯାମକାଲିକଂ ସତି ପଚ୍ଚଯେ ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ଆହାରତ୍ଥାଯ ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ଦୁକ୍କଟେନ ସଦ୍ଧିଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେ ପଵାରିତୋ ହୁତ୍ଵା ଅନତିରିତ୍ତକତଂ ଅଜ୍ଝୋହରତି, ପକତିଆମିସେ ଦ୍ଵେ ପାଚିତ୍ତିଯାନି, ମନୁସ୍ସମଂସେ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯେନ ସଦ୍ଧିଂ ଦ୍ଵେ, ସେସଅକପ୍ପିଯମଂସେ ଦୁକ୍କଟେନ ସଦ୍ଧିଂ। ଯାମକାଲିକଂ ସତି ପଚ୍ଚଯେ ସାମିସେନ ମୁଖେନ ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ଦ୍ଵେ, ନିରାମିସେନ ଏକମେଵ। ଆହାରତ୍ଥାଯ ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ଵିକପ୍ପଦ୍ଵଯେପି ଦୁକ୍କଟଂ ଵଡ୍ଢତି। ସଚେ ଵିକାଲେ ଅଜ୍ଝୋହରତି, ପକତିଭୋଜନେ ସନ୍ନିଧିପଚ୍ଚଯା ଚ ଵିକାଲଭୋଜନପଚ୍ଚଯା ଚ ଦ୍ଵେ ପାଚିତ୍ତିଯାନି, ଅକପ୍ପିଯମଂସେ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ ଵଡ୍ଢତି। ଯାମକାଲିକେ ଵିକାଲପଚ୍ଚଯା ଅନାପତ୍ତି। ଅନତିରିତ୍ତପଚ୍ଚଯା ପନ ଵିକାଲେ ସବ୍ବଵିକପ୍ପେସୁ ଅନାପତ୍ତି।

ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ପନ ଯାଵଜୀଵିକଞ୍ଚ ଆହାରତ୍ଥାଯ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହତୋ ପଟିଗ୍ଗହଣପଚ୍ଚଯା ତାଵ ଦୁକ୍କଟଂ, ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ପନ ସଚେ ନିରାମିସଂ ହୋତି, ଅଜ୍ଝୋହାରେ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଥ ଆମିସସଂସଟ୍ଠଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଠପିତଂ ହୋତି, ଯଥାଵତ୍ଥୁକଂ ପାଚିତ୍ତିଯମେଵ।

୯୪। ସତ୍ତାହକାଲିକେସୁ ପନ ସପ୍ପିଆଦୀସୁ ଅଯଂ ଵିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୬୨୨) – ସପ୍ପି ତାଵ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ତଦହୁପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ନିରାମିସମ୍ପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ସଚେ ଏକଭାଜନେ ଠପିତଂ, ଏକଂ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ସଚେ ବହୂସୁ, ଵତ୍ଥୁଗଣନାଯ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ନିରାମିସମେଵ ଵଟ୍ଟତି, ପୁରେଭତ୍ତଂ ଵା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ଵା ଉଗ୍ଗହିତକଂ କତ୍ଵା ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ଅଜ୍ଝୋହରିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ଅବ୍ଭଞ୍ଜନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ। ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯତଂ ଆପନ୍ନତ୍ତା। ସଚେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତନଵନୀତେନ ସପ୍ପିଂ କତ୍ଵା ଦେତି, ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି, ସଚେ ସଯଂ କରୋତି, ସତ୍ତାହମ୍ପି ନିରାମିସମେଵ ଵଟ୍ଟତି। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତନଵନୀତେନ ଯେନ କେନଚି କତସପ୍ପି ସତ୍ତାହମ୍ପି ନିରାମିସମେଵ ଵଟ୍ଟତି, ଉଗ୍ଗହିତକେନ କତେ ପୁବ୍ବେ ଵୁତ୍ତସୁଦ୍ଧସପ୍ପିନଯେନେଵ ଵିନିଚ୍ଛଯୋ ଵେଦିତବ୍ବୋ। ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଖୀରେନ ଵା ଦଧିନା ଵା କତସପ୍ପି ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ କତଂ ସାମିସମ୍ପି ତଦହୁପୁରେଭତ୍ତଂ ଵଟ୍ଟତି, ସଯଂକତଂ ନିରାମିସମେଵ ଵଟ୍ଟତି।

୯୫।ନଵନୀତଂ ତାପେନ୍ତସ୍ସ ହି ସାମଂପାକୋ ନ ହୋତି, ସାମଂପକ୍କେନ ପନ ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଆମିସଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଚ ନ ଵଟ୍ଟତିଯେଵ। ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି ସଵତ୍ଥୁକସ୍ସ ପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତକେହି କତଂ ପନ ଅବ୍ଭଞ୍ଜନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ। ପୁରେଭତ୍ତମ୍ପି ଚ ଉଗ୍ଗହିତକେହି କତଂ, ଉଭଯେସମ୍ପି ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ଅନାପତ୍ତି। ଏସ ନଯୋ ଅକପ୍ପିଯମଂସସପ୍ପିମ୍ହି। ଅଯଂ ପନ ଵିସେସୋ – ଯତ୍ଥ ପାଳିଯଂ ଆଗତସପ୍ପିନା ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ, ତତ୍ଥ ଇମିନା ଦୁକ୍କଟଂ। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ କାରଣପତିରୂପକଂ ଵତ୍ଵା ମନୁସ୍ସସପ୍ପି ଚ ନଵନୀତଞ୍ଚ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତଂ ଦୁପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ସବ୍ବଅଟ୍ଠକଥାସୁ ଅନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା। ପରତୋ ଚସ୍ସ ଵିନିଚ୍ଛଯୋପି ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସତି। ପାଳିଯଂ ଆଗତନଵନୀତମ୍ପି ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ତଦହୁପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନିରାମିସମେଵ। ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ନାନାଭାଜନେସୁ ଠପିତେ ଭାଜନଗଣନାଯ, ଏକଭାଜନେପି ଅମିସ୍ସେତ୍ଵା ପିଣ୍ଡପିଣ୍ଡଵସେନ ଠପିତେ ପିଣ୍ଡଗଣନାଯ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ସପ୍ପିନଯେନ ଵେଦିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ

ଦଧିଗୁଠିକାଯୋପି ତକ୍କବିନ୍ଦୂନିପି ହୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ଧୋତଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଉପଡ୍ଢତ୍ଥେରୋ ଆହଂସୁ। ମହାସିୱତ୍ଥେରୋ ପନ "ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତକ୍କତୋ ଉଦ୍ଧଟମତ୍ତମେୱ ଖାଦିଂସୂ"ତି ଆହ। ତସ୍ମା ନୱନୀତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ଦଧିତକ୍କମକ୍ଖିକାକିପିଲ୍ଲିକାଦୀନି ଅପନେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ପଚିତ୍ୱା ସପ୍ପିଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁକାମେନ ଅଧୋତମ୍ପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ତତ୍ଥ ଦଧିଗତଂ ୱା ତକ୍କଗତଂ ୱା, ତଂ ଖଯଂ ଗମିସ୍ସତି। ଏତ୍ତାୱତା ହି ସୱତ୍ଥୁକପଟିଗ୍ଗହିତଂ ନାମ ନ ହୋତୀତି ଅଯମେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାଯୋ। ଆମିସେନ ସଦ୍ଧିଂ ପକ୍କତ୍ତା ପନ ତସ୍ମିମ୍ପି କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚକା। ଇଦାନି ଉଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତନୱନୀତେ ଚ ପୁରେଭତ୍ତଂ ଖୀରଦଧୀନି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କତନୱନୀତେ ଚ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ତାନି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କତନୱନୀତେ ଚ ଉଗ୍ଗହିତକେହି କତନୱନୀତେ ଚ ଅକପ୍ପିଯମଂସନୱନୀତେ ଚ ସବ୍ବୋ ଆପତ୍ତାନାପତ୍ତିପରିଭୋଗାପରିଭୋଗନଯୋ ସପ୍ପିମ୍ହି ୱୁତ୍ତକ୍କମେନେୱ ଗହେତବ୍ବୋ। ତେଲଭିକ୍ଖାଯ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ପନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ତତ୍ଥେୱ ସପ୍ପିମ୍ପି ନୱନୀତମ୍ପି ପକ୍କତେଲମ୍ପି ଅପକ୍କତେଲମ୍ପି ଆକିରନ୍ତି। ତତ୍ଥ ତକ୍କଦଧିବିନ୍ଦୂନିପି ଭତ୍ତସିତ୍ଥାନିପି ତଣ୍ଡୁଲକଣାପି ମକ୍ଖିକାଦଯୋପି ହୋନ୍ତି, ଆଦିଚ୍ଚପାକଂ କତ୍ୱା ପରିସ୍ସାୱେତ୍ୱା ଗହିତଂ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ହୋତି। ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଚ ଠପିତଭେସଜ୍ଜେହି ସଦ୍ଧିଂ ପଚିତ୍ୱା ନତ୍ଥୁପାନମ୍ପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ୱଦ୍ଦଲିସମଯେ ଲଜ୍ଜୀ ସାମଣେରୋ ଯଥା ତତ୍ଥ ପତିତତଣ୍ଡୁଲକଣାଦଯୋ ନ ପଚ୍ଚନ୍ତି, ଏୱଂ ଅଗ୍ଗିମ୍ହି ୱିଲୀଯାପେତ୍ୱା ପରିସ୍ସାୱେତ୍ୱା ପୁନ ପଚିତ୍ୱା ଦେତି, ପୁରିମନଯେନେୱ ସତ୍ତାହଂ ୱଟ୍ଟତି।

୯୬।ତେଲେସୁ ତିଲତେଲଂ ତାୱ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ଚସ୍ସ ଭାଜନଗଣନାଯ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଭାୱୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ଉଗ୍ଗହିତକଂ କତ୍ୱା ନିକ୍ଖିତ୍ତଂ ଅଜ୍ଝୋହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସୀସମକ୍ଖନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି। ପୁରେଭତ୍ତଂ ତିଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କତତେଲଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯଂ ହୋତି, ସୀସମକ୍ଖନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ତିଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କତତେଲଂ ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯମେୱ ସୱତ୍ଥୁକପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା। ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି, ସୀସମକ୍ଖନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ। ପୁରେଭତ୍ତଂ ୱା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ୱା ଉଗ୍ଗହିତକତିଲେହି କତତେଲେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତତିଲେ ଭଜ୍ଜିତ୍ୱା ୱା ତିଲପିଟ୍ଠଂ ୱା ସେଦେତ୍ୱା ଉଣ୍ହୋଦକେନ ୱା ତେମେତ୍ୱା କତତେଲଂ ସଚେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ କତଂ, ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଅତ୍ତନା କତଂ ନିବ୍ବଟ୍ଟିତତ୍ତା ପୁରେଭତ୍ତଂ ନିରାମିସଂ ୱଟ୍ଟତି, ସାମଂପକ୍କତ୍ତା ସାମିସଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସୱତ୍ଥୁକପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା ପନ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଉଭଯମ୍ପି ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯଂ, ସୀସମକ୍ଖନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି। ଯଦି ପନ ଅପ୍ପଂ ଉଣ୍ହୋଦକଂ ହୋତି ଅବ୍ଭୁକ୍କିରଣମତ୍ତଂ, ଅବ୍ବୋହାରିକଂ ହୋତି ସାମଂପାକଗଣନଂ ନ ଗଚ୍ଛତି। ସାସପତେଲାଦୀସୁପି ଅୱତ୍ଥୁକପଟିଗ୍ଗହିତେସୁ ଅୱତ୍ଥୁକତିଲତେଲେ ୱୁତ୍ତସଦିସୋୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

ସଚେ ପନ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତାନଂ ସାସପାଦୀନଂ ଚୁଣ୍ଣେହି ଆଦିଚ୍ଚପାକେନ ସକ୍କା ତେଲଂ କାତୁଂ, ତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ଯସ୍ମା ପନ ସାସପମଧୁକଚୁଣ୍ଣାନି ସେଦେତ୍ୱା ଏରଣ୍ଡକଟ୍ଠୀନି ଚ ଭଜ୍ଜିତ୍ୱା ଏୱ ତେଲଂ କରୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ଏତେସଂ ତେଲଂ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେହି କତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ୱତ୍ଥୂନଂ ଯାୱଜୀୱିକତ୍ତା ପନ ସୱତ୍ଥୁକପଟିଗ୍ଗହଣେ ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ଅତ୍ତନା କତଂ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସପରିଭୋଗେନେୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଉଗ୍ଗହିତକେହି କତଂ ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯଂ, ବାହିରପରିଭୋଗେ ୱଟ୍ଟତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି। ତେଲକରଣତ୍ଥାଯ ସାସପମଧୁକଏରଣ୍ଡକଟ୍ଠୀନି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କତତେଲଂ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ, ଦୁତିଯଦିୱସେ କତଂ ଛାହଂ ୱଟ୍ଟତି, ତତିଯଦିୱସେ କତଂ ପଞ୍ଚାହଂ ୱଟ୍ଟତି, ଚତୁତ୍ଥ, ପଞ୍ଚମ, ଛଟ୍ଠ, ସତ୍ତମଦିୱସେ କତଂ ତଦହେୱ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଯାୱ ଅରୁଣସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନା ତିଟ୍ଠତି, ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ, ଅଟ୍ଠମଦିୱସେ କତଂ ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯଂ, ଅନିସ୍ସଗ୍ଗିଯତ୍ତା ପନ ବାହିରପରିଭୋଗେ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ନ କରୋତି, ତେଲତ୍ଥାଯ ଗହିତସାସପାଦୀନଂ ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ଦୁକ୍କଟମେୱ। ପାଠଇଯଂ ପନ ଅନାଗତାନି ଅଞ୍ଞାନିପି ନାଳିକେରନିମ୍ବକୋସମ୍ବକରମନ୍ଦାଦୀନଂ ତେଲାନି ଅତ୍ଥି, ତାନି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସତ୍ତାହଂ ଅତିକ୍କାମଯତୋ ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି। ଅଯମେତେସୁ ୱିସେସୋ – ସେସଂ ଯାୱକାଲିକୱତ୍ଥୁଂ ଯାୱଜୀୱିକୱତ୍ଥୁଞ୍ଚ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସାମଂପାକସୱତ୍ଥୁକପୁରେଭତ୍ତପଚ୍ଛାଭତ୍ତପଟିଗ୍ଗହିତୋଗ୍ଗହିତୱତ୍ଥୁୱିଧାନଂ ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ୱସାତେଲଂ ନାମ "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ୱସାନି ଅଚ୍ଛୱସଂ ମଚ୍ଛୱସଂ ସୁସୁକାୱସଂ ସୂକରୱସଂ ଗଦ୍ରଭୱସ"ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୬୨) ଏୱଂ ଅନୁଞ୍ଞାତୱସାନଂ ତେଲଂ। ଏତ୍ଥ ଚ "ଅଚ୍ଛୱସ"ନ୍ତି ୱଚନେନ ଠପେତ୍ୱା ମନୁସ୍ସୱସଂ ସବ୍ବେସଂ ଅକପ୍ପିଯମଂସାନଂ ୱସା ଅନୁଞ୍ଞାତା। ମଚ୍ଛଗ୍ଗହଣେନ ଚ ସୁସୁକାପି ଗହିତା ହୋନ୍ତି, ୱାଳମଚ୍ଛତ୍ତା ପନ ୱିସୁଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମଚ୍ଛାଦିଗ୍ଗହଣେନ ଚେତ୍ଥ ସବ୍ବେସମ୍ପି କପ୍ପିଯମଂସାନଂ ୱସା ଅନୁଞ୍ଞାତା। ମଂସେସୁ ହି ଦସ ମନୁସ୍ସହତ୍ଥିଅସ୍ସସୁନଖଅହିସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଦୀପିଅଚ୍ଛତରଚ୍ଛାନଂ ମଂସାନି ଅକପ୍ପିଯାନି, ୱସାସୁ ଏକା ମନୁସ୍ସୱସା। ଖୀରାଦୀସୁ ଅକପ୍ପିଯଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେହି କତଂ ନିବ୍ବଟ୍ଟିତଂ ୱସାତେଲଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ତତ୍ଥ ସୁଖୁମରଜସଦିସଂ ମଂସଂ ୱା ନ୍ହାରୁ ୱା ଅଟ୍ଠି ୱା ଲୋହିତଂ ୱା ହୋତି, ତଂ ଅବ୍ବୋହାରିକଂ। ସଚେ ପନ ୱସଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସଯଂ କରୋତି, ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପଚିତ୍ୱା ପରିସ୍ସାୱେତ୍ୱା ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ନିରାମିସପରିଭୋଗଞ୍ହି ସନ୍ଧାଯ ଇଦଂ ୱୁତ୍ତଂ "କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ କାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ ତେଲପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ"ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୬୨)। ତତ୍ରାପି ଅବ୍ବୋହାରିକଂ

ଅବ୍ୟୋହାରିକମେୱ, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପନ ପଟିଗ୍ଗହେତୁଂ ୱା କାତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

''ୟିକାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୟିକାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ ୟିକାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ତିଣ୍ଣଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। କାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୟିକାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ ୟିକାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। କାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ ୟିକାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ । କାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ କାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ଯ, ଅନାପତ୍ତୀ''ତି (ମହାୱ। ୨୬୨)।

ଉପତିସ୍ସତ୍ଥେରଂ ପନ ଅନ୍ତେୱାସିକା ପୁଚ୍ଛିଂସୁ ''ଭନ୍ତେ, ସପ୍ପିନୱନୀତୱସାନି ଏକତୋ ପଚିତ୍ୱା ନିବ୍ବଟ୍ଟିତାନି ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତୀ''ତି? ''ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଆୱୁସୋ''ତି। ଥେରୋ କିରେତ୍ଥ ପକ୍କତେଲକସଟେ ୟିଯ କୁକ୍କୁଚାଯତି। ତତୋ ନଂ ଉତ୍ତରି ପୁଚ୍ଛିଂସୁ ''ଭନ୍ତେ, ନୱନୀତେ ଦଧିଗୁଠଇକା ୱା ତକ୍କବିନ୍ଦୁ ୱା ହୋତି, ଏତଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି? ''ଏତମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି। ତତୋ ନଂ ଆହଂସୁ ''ଭନ୍ତେ, ଏକତୋ ପଚିତ୍ୱା ଏକତୋ ସଂସଟ୍ଠାନି ତେଜୱନ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ରୋଗଂ ନିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତୀ''ତି। ''ସାଧାୱୁସୋ''ତି ଥେରୋ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛି। ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ ''କପ୍ପିଯମଂସୱସାୟ ସାମିସପରିଭୋଗେ ୱଟ୍ଟତି, ଇତରା ନିରାମିସପରିଭୋଗେ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଇଦଂ କିଂ''ନ୍ତି ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ''ନନୁ ୱାତାବାଧିକା ଭିକ୍ଖୂ ପଞ୍ଚମୂଲକସାୱଯାଗୁଯଂ ଅଚ୍ଛସୂକରତେଲାଦୀନି ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଯାଗୁଂ ପିୱନ୍ତି, ସା ତେଜୁସ୍ସଦତ୍ତା ରୋଗଂ ନିଗ୍ଗଣ୍ହାତୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଆହ।

୯୭।ମଧୁ ନାମ ମଧୁକରୀହି ମଧୁମକ୍ଖିକାହି ଖୁଦ୍ଦକମକ୍ଖିକାହି ଭମରମକ୍ଖିକାହି ଚ କତଂ ମଧୁ। ତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସପରିଭୋଗମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସପରିଭୋଗମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ସଚେ ସିଲେସସଦିସଂ ମହାମଧୁଂ ଖଣ୍ଡଂ କତ୍ୱା ଠପିତଂ, ଇତରଂ ୱା ନାନାଭାଜନେସୁ, ୱତ୍ଥୁଗଣନାଯ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯାନି। ସଚେ ଏକମେୱ ଖଣ୍ଡଂ, ଏକଭାଜନେ ୱା ଇତରଂ, ଏକମେୱ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ଉଗ୍ଗହିତକଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ, ଅରୁମକ୍ଖନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ। ମଧୁପଟଲଂ ୱା ମଧୁସିତ୍ଥକଂ ୱା ସଚେ ମଧୁନା ଅମକ୍ଖିତଂ ପରିସୁଦ୍ଧଂ, ଯାୱଜୀୱିକଂ, ମଧୁମକ୍ଖିତଂ ପନ ମଧୁଗତିକମେୱ। ଚୀରିକା ନାମ ସପକ୍ଖା ଦୀଘମକ୍ଖିକା ତୁମ୍ବଠଅନାମିକା ଚ ଅଟ୍ଟିପକ୍ଖିକା କାଠଅମହାଭମରା ହୋନ୍ତି, ତେସଂ ଆସଯେସୁ ନିଯ୍ୟାସସଦିସଂ ମଧୁ ହୋତି, ତଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ।

୯୮ ।ଫାଣିତଂ ନାମ ଉଚ୍ଛୁରସଂ ଉପାଦାଯ ଅପକ୍କା ୱା ଅୱତ୍ଥୁକପକ୍କା ୱା ସବ୍ବାପି ଅୱତ୍ଥୁକା ଉଚ୍ଛୁୱିକତି। ତଂ ଫାଣିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ୱତ୍ଥୁଗଣନାଯ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ବହୂ ପିଣ୍ଡା ଚୁଣ୍ଣେ କତ୍ୱା ଏକଭାଜନେ ପକ୍ଖିତ୍ତା ହୋନ୍ତି ଘନସନ୍ନିୱେସା, ଏକମେୱ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ। ଉଗ୍ଗହିତକଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ, ଘରଧୂପନାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବଂ। ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତେନ ଅପରିସ୍ସାୱିତଚୌଚ୍ଛୁରସେନ କତଫାଣିତଂ ସଚେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ କତଂ, ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ସଯଂକତଂ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପନ ସୱତ୍ଥୁକପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯଂ, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ଅପରିସ୍ସାୱିତପଟିଗ୍ଗହିତେନ କତମ୍ପି ଅନଜ୍ଝୋହରଣୀଯମେୱ, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେପି ଅନାପତ୍ତି। ଏସ ନଯୋ ଉଚ୍ଛୁଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କତଫାଣିତେପି। ପୁରେଭତ୍ତଂ ପନ ପରିସ୍ସାୱିତପଟିଗ୍ଗହିତେନ କତଂ ସଚେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ କତଂ, ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସମେୱ। ସଯଂକତଂ ପୁରେଭତ୍ତମ୍ପି ନିରାମିସମେୱ, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପରିସ୍ସାୱିତପଟିଗ୍ଗହିତେନ କତଂ ପନ ନିରାମିସମେୱ ସତ୍ତାହଂ ୱଟ୍ଟତି। ଉଗ୍ଗହିତକତଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ''ଝାମୌଚ୍ଛୁଫାଣିତଂ ୱା କୋଟ୍ଟିତୌଚ୍ଛୁଫାଣିତଂ ୱା ପୁରେଭତ୍ତମେୱ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ''ଏତଂ ସୱତ୍ଥୁକପକ୍କଂ ୱଟ୍ଟତି, ନୋ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ପୁଚ୍ଛଂ କତ୍ୱା ''ଉଚ୍ଛୁଫାଣିତଂ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ନୋ ୱଟ୍ଟନକଂ ନାମ ନତ୍ଥୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ଯୁତ୍ତଂ। ସୀତୋଦକେନ କତଂ ମଧୁକପୁପ୍ଫଫାଣିତଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମିସମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ୱତ୍ଥୁଗଣନାଯ ଦୁକ୍କଟଂ, ଖୀରଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତଂ ମଧୁକଫାଣିତଂ ଯାୱକାଲିକଂ। ଖଣ୍ଡସକ୍ଖରଂ ପନ ଖୀରଜଲ୍ଲିକଂ ଅପନେତ୍ୱା ସୋଧେନ୍ତି, ତସ୍ମା ୱଟ୍ଟତି।

୯୯। ମଧୁକପୁପ୍ଫଂ ପନ ପୁରେଭତ୍ତମ୍ପି ଅଲ୍ଲଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭଜ୍ଜିତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଭଜ୍ଜିତ୍ୱା ତିଲାଦୀହି ମିସ୍ସଂ ୱା ଅମିସ୍ସଂ ୱା କତ୍ୱା କୋଟ୍ଟିତଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଦି ପନ ତଂ ଗହେତ୍ୱା ମେରଯତ୍ଥାଯ ଯୋଜେନ୍ତି, ଯୋଜିତଂ ବୀଜତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନ ୱଟ୍ଟତି। କଦଲୀଖଜ୍ଜୂରୀଅମ୍ବଲବୁଜପନସଚିଞ୍ଚାଦୀନଂ ସବ୍ବେସଂ ଯାୱକାଲିକଫଲାନଂ ଫାଣିତଂ ଯାୱକାଲିକମେୱ। ମରିଚପକ୍କେହି ଫାଣିତଂ କରୋନ୍ତି, ତଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ। ଏୱଂ ଯଥାୱୁତ୍ତାନି ସତ୍ତାହକାଲିକାନି ସପ୍ପିଆଦୀନି ପଞ୍ଚ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନୀ''ତି (ମହାୱ। ୨୬୦) ଭେସଜ୍ଜନାମେନ ଅନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା ଭେସଜ୍ଜକିଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତୁ ୱା ମା ୱା, ଆହାରତ୍ଥଂ ଫରିତୁଂ ସମତ୍ଥାନିପି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତଦହୁପୁରେଭତ୍ତଂ ଯଥାସୁଖଂ, ପଚ୍ଛାଭତ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସତି ପଚ୍ଚଯେ ୱୁତ୍ତନଯେନ ସତ୍ତାହଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ପନ ଭେସଜ୍ଜସିକ୍ଖାପଦେନ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସଚେପି ସାସପମତ୍ତଂ ହୋତି, ସକିଂ ୱା ଅଙ୍ଗୁଲିଯା ଗହେତ୍ୱା ଜିୱ୍ହାଯ ସାଯନମତ୍ତଂ, ନିସ୍ସଜ୍ଜିତବ୍ବମେୱ ପାଚିତ୍ତିଯଞ୍ଚ ଦେସେତବ୍ବଂ। ନିସ୍ସଟ୍ଠଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ଅଜ୍ଝୋହରିତବ୍ବଂ, ନ କାଯିକେନ ପରିଭୋଗେନ

ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ , କାଯୋ ୱା କାଯେ ଅରୁ ୱା ନ ମକ୍ଖେତବ୍ବଂ। ତେହି ମକ୍ଖିତାନି କାସାୱକତ୍ତରଯଟ୍ଠିଉପାହନପାଦକଠଲିକମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନିପି ଅପରିଭୋଗାନି। ''ଦ୍ୱାରୱାତପାନକୱାଟେସୁପି ହତ୍ଥେନ ଗହଣଟ୍ଠାନଂ ନ ମକ୍ଖେତବ୍ବ''ନ୍ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ''କସାୱେ ପନ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦ୍ୱାରୱାତପାନକୱାଟାନି ମକ୍ଖେତବ୍ବାନୀ''ତି ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ପଦୀପେ ୱା କାଳୱଣ୍ଣେ ୱା ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା କାଯିକେନ ପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ଅଜ୍ଝୋହରିତବ୍ବଂ। ''ଅନାପତ୍ତି ଅନ୍ତୋସତ୍ତାହଂ ଅଧିଟ୍ଠେତୀ''ତି (ପାରା। ୬୨୫) ୱଚନତୋ ପନ ସତ୍ତାହବ୍ଭନ୍ତରେ ସପ୍ପିଞ୍ଚ ତେଲଞ୍ଚ ୱସଞ୍ଚ ମୁଦ୍ଧନି ତେଲଂ ୱା ଅବ୍ଭଞ୍ଜନଂ ୱା ମଧୁଂ ଅରୁମକ୍ଖନଂ ଫାଣିତଂ ଘରଧୂପନଂ ଅଧିଟ୍ଠେତି ଅନାପତ୍ତି, ନେୱ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ହୋତି। ସଚେ ଅଧିଟ୍ଠିତତେଲଂ ଅନଧିଟ୍ଠିତତେଲଭାଜନେ ଆକିରିତୁକାମୋ ହୋତି, ଭାଜନେ ଚେ ସୁଖୁମଂ ଛିଦ୍ଦଂ, ପୱିଟ୍ଠଂ ପୱିଟ୍ଠଂ ତେଲଂ ପୁରାଣତେଲେନ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରୀଯତି, ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥ ମହାମୁଖଂ ହୋତି, ସହସାୱ ବହୁ ତେଲଂ ପୱିସିତ୍ୱା ପୁରାଣତେଲଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରତି, ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଅଧିଟ୍ଠିତଗତିକମେୱ ହି ତଂ ହୋତି। ଏତେନ ନଯେନ ଅଧିଟ୍ଠିତତେଲଭାଜନେ ଅନଧିଟ୍ଠିତତେଲଆକିରଣମ୍ପି ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପନ ସତ୍ତାହାତିକ୍କନ୍ତଂ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ପରିଚ୍ଚଜିତ୍ୱା ଦେତି, ପୁନ ତେନ ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ କତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ହି ସୋ ଅଭିସଙ୍ଖରିତ୍ୱା ୱା ଅନଭିସଙ୍ଖରିତ୍ୱା ୱା ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନତ୍ଥୁକମ୍ମତ୍ଥଂ ଦଦେଯ୍ଯ, ଗହେତ୍ୱା ନତ୍ଥୁକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ବାଲୋ ହୋତି, ଦାତୁଂ ନ ଜାନାତି, ଅଞ୍ଞେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଅତ୍ଥି ତେ ସାମଣେର ତେଲ''ନ୍ତି? ''ଆମ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୀ''ତି। ଆହର ଥେରସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜଂ କରିସ୍ସାମାତି। ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସନ୍ତକଂ ଏକେନ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଅୱିଭତ୍ତଂ ହୋତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କମେ ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ଅନାପତ୍ତି, ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଯେନ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ, ସୋ ଇତରଂ ଭଣତି ''ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ତେଲଂ ସତ୍ତାହମତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି, ସୋ ଚ ପରିଭୋଗଂ ନ କରୋତି, କସ୍ସ ଆପତ୍ତି? ନ କସ୍ସଚି। କସ୍ମା? ଯେନ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ, ତେନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜିତତ୍ତା, ଇତରସ୍ସ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା।

୧୦୦। ଇମେସୁ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୦୫) ପନ ଚତୂସୁ କାଲିକେସୁ ଯାୱକାଲିକଂ ଯାମକାଲିକନ୍ତି ଇଦମେୱ ଦ୍ୱଯଂ ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥକଞ୍ଚେୱ ସନ୍ନିଧିକାରକଞ୍ଚ ହୋତି, ସତ୍ତାହକାଲିକଞ୍ଚ ଯାୱଜୀୱିକଞ୍ଚ ଅକପ୍ପିଯକୁଟିଯଂ ନିକ୍ଖିପିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ସନ୍ନିଧିମ୍ପି ନ ଜନେତି। ଯାୱକାଲିକଂ ପନ ଅତ୍ତନା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ଭିନ୍ନରସାନି ତୀଣିପି ଯାମକାଲିକାଦୀନି ଅତ୍ତନୋ ସଭାୱଂ ଉପନେତି। ଯାମକାଲିକଂ ଦ୍ୱେପି ସତ୍ତାହକାଲିକାଦୀନି ଅତ୍ତନୋ ସଭାୱଂ ଉପନେତି, ସତ୍ତାହକାଲିକମ୍ପି ଅତ୍ତନା ସଦ୍ଧିଂ ସଂସଟ୍ଠଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ ଅତ୍ତନୋ ସଭାୱଞ୍ଞେୱ ଉପନେତି, ତସ୍ମା ଯାୱକାଲିକେନ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତେନ ସଦ୍ଧିଂ ସଂସଟ୍ଠଂ ସମ୍ଭିନ୍ନରସଂ ସେସକାଲିକତ୍ତଯଂ ତଦହୁପୁରେଭତ୍ତମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ଯାମକାଲିକେନ ସଂସଟ୍ଠଂ ପନ ଇତରଦ୍ୱଯଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଯାୱ ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନା ୱଟ୍ଟତି। ସତ୍ତାହକାଲିକେନ ପନ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତେନ ସଦ୍ଧିଂ ସଂସଟ୍ଠଂ ତଦହୁପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୱା ପୁରେପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୱା ଯାୱଜୀୱିକଂ ସତ୍ତାହଂ କପ୍ପତି। ଦ୍ୱୀହପଟିଗ୍ଗହିତେନ ଛାହଂ। ତୀହପଟିଗ୍ଗହିତେନ ପଞ୍ଚାହଂ...ପେ... ସତ୍ତାହପଟିଗ୍ଗହିତେନ ତଦହେୱ କପ୍ପତୀତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। କାଲଯାମସତ୍ତାହାତିକ୍କମେସୁ ଚେତ୍ଥ ୱିକାଲଭୋଜନସନ୍ନିଧିଭେସଜ୍ଜସିକ୍ଖାପଦାନଂ ୱସେନ ଆପତ୍ତିଯୋ ୱେଦିତବ୍ବା।

ସଚେ ପନ ଏକତୋ ପଟିଗ୍ଗହିତାନିପି ଚତ୍ତାରି କାଲିକାନି ସମ୍ଭିନ୍ନରସାନି ନ ହୋନ୍ତି, ତସ୍ସ ତସ୍ସେୱ କାଲସ୍ସ ୱସେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ସଚେ ହି ଛଲ୍ଲିମ୍ପି ଅନପନେତ୍ୱା ସକଲେନେୱ ନାଳିକେରଫଲେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅମ୍ବପାନାଦିପାନକଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ହୋତି, ନାଳିକେରଂ ଅପନେତ୍ୱା ତଂ ୱିକାଲେପି କପ୍ପତି। ଉପରି ସପ୍ପିପିଣ୍ଡଂ ଠପେତ୍ୱା ସୀତଲପାଯାସଂ ଦେନ୍ତି, ଯଂ ପାଯାସେନ ଅସଂସଟ୍ଠଂ ସପ୍ପି, ତଂ ଅପନେତ୍ୱା ସତ୍ତାହଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଥଦ୍ଧମଧୁଫାଣିତାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ତକ୍କୋଲଜାତିଫଲାଦୀହି ଅଲଙ୍କରିତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତଂ ଦେନ୍ତି, ତାନି ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ଯାୱଜୀୱଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ଯାଗୁଯଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦିନ୍ନସିଙ୍ଗିୱେରାଦୀସୁପି ତେଲାଦୀସୁ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦିନ୍ନଲଟ୍ଠିମଧୁକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଏୱଂ ଯଂ ଯଂ ଅସମ୍ଭିନ୍ନରସଂ ହୋତି, ତଂ ତଂ ଏକତୋ ପଟିଗ୍ଗହିତମ୍ପି ଯଥା ସୁଦ୍ଧଂ ହୋତି, ତଥା ଧୋୱିତ୍ୱା ତଚ୍ଛେତ୍ୱା ୱା ତସ୍ସ ତସ୍ସ କାଲସ୍ସ ୱସେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ସମ୍ଭିନ୍ନରସଂ ହୋତି ସଂସଟ୍ଠଂ, ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

କାଲିକୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧୯। କପ୍ପିଯଭୂମିୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧୦୧।କପ୍ପିଯାଚତୁଭୂମିଯୋତି ଏତ୍ଥ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତସ୍ସୋ କପ୍ପିଯଭୂମିଯୋ ଉସ୍ସାୱନନ୍ତିକଂ ଗୋନିସାଦିକଂ ଗହପତିଂ ସମ୍ମୁତି''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୯୫) ୱଚନତୋ ଉସ୍ସାୱନନ୍ତିକା ଗୋନିସାଦିକା ଗହପତି ସମ୍ମୁତୀତି ଇମା ଚତସ୍ସୋ କପ୍ପିଯଭୂମିଯୋ ୱେଦିତବ୍ବା। ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୯୫) ଉସ୍ସାୱନନ୍ତିକା ତାୱ ଏୱଂ କାତବ୍ବା – ଯୋ ଥମ୍ଭାନଂ ୱା ଉପରି ଭିତ୍ତିପାଦେ ୱା ନିଖନିତ୍ୱା ୱିହାରୋ କରୀଯତି, ତସ୍ସ ହେଟ୍ଠା ଥମ୍ଭପଟିଚ୍ଛକା ପାସାଣା ଭୂମିଗତିକା ଏୱ। ପଠମତ୍ଥମ୍ଭଂ ପନ ପଠମଭିତ୍ତିପାଦଂ ୱା ପତିଟ୍ଠାପେନ୍ତେହି ବହୂହି ସମ୍ପରିୱାରେତ୍ୱା ''କପ୍ପିଯକୁଟିଂ କରୋମ, କପ୍ପିଯକୁଟିଂ କରୋମା''ତି ୱାଚଂ ନିଚ୍ଛାରେନ୍ତେହି ମନୁସ୍ସେସୁ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପତିଟ୍ଠାପେନ୍ତେସୁ ଆମସିତ୍ୱା ୱା ସଯଂ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୱା ଥମ୍ଭୋ ୱା ଭିତ୍ତିପାଦୋ ୱା ପତିଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। କୁରୁନ୍ଦିମହାପଚ୍ଚରୀସୁ ପନ ''କପ୍ପିଯକୁଟି କପ୍ପିଯକୁଟୀତି ୱତ୍ୱା ପତିଟ୍ଠାପେତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ''ସଙ୍ଘସ୍ସ କପ୍ପିଯକୁଟିଂ ଅଧିଟ୍ଠାମୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ପନ ଅୱତ୍ୱାପି ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ୱୁତ୍ତନଯେନ ୱୁତ୍ତେ ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ଇଦଂ ପନେତ୍ଥ ସାଧାରଣଲକ୍ଖଣଂ ''ଥମ୍ଭପତିଟ୍ଠାପନଞ୍ଚ ୱଚନପରିଯୋସାନଞ୍ଚ ସମକାଲଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି। ସଚେ ହି ଅନିଟ୍ଠିତେ ୱଚନେ ଥମ୍ଭୋ ପତିଟ୍ଠାତି, ଅପ୍ପତିଟ୍ଠିତେ ୱା ତସ୍ମିଂ ୱଚନଂ ନିଟ୍ଠାତି, ଅକତା ହୋତି କପ୍ପିଯକୁଟି। ତେନେୱ ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ ''ବହୂହି ସମ୍ପରିୱାରେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅୱସ୍ସଞ୍ହି ଏତ୍ଥ ଏକସ୍ସପି ୱଚନନିଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଥମ୍ଭପତିଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଏକତୋ ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି। ଇଟ୍ଠକାସିଲାମତ୍ତିକାକୁଟ୍ଟକାସୁ ପନ କୁଟୀସୁ ହେଟ୍ଠା ଚଯଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱା ଅବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱା କରୋନ୍ତୁ, ଯତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଭିତ୍ତିଂ ଉଟ୍ଠାପେତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବପଠମଂ ଇଟ୍ଠକଂ ୱା ସିଲଂ ୱା ମତ୍ତିକାପିଣ୍ଡଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ କପ୍ପିଯକୁଟି କାତବ୍ବା, ଇଟ୍ଠକାଦଯୋ ଭିତ୍ତିଯଂ ପଠମିଟ୍ଠକାଦୀନଂ ହେଟ୍ଠା ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଥମ୍ଭା ପନ ଉପରି ଉଗ୍ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତସ୍ମା ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ''ଥମ୍ଭେହି କରିଯମାନେ ଚତୂସୁ କୋଣେସୁ ଚତ୍ତାରୋ ଥମ୍ଭା, ଇଟ୍ଠକାଦିକୁଟ୍ଟେ ଚତୂସୁ କୋଣେସୁ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ଇଟ୍ଠକା ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତଥା ପନ ଅକତାଯପି ଦୋସୋ ନତ୍ଥି, ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ହି ୱୁତ୍ତମେୱ ପମାଣଂ।

ଗୋନିସାଦିକା ଦୁୱିଧା ଆରାମଗୋନିସାଦିକା ୱିହାରଗୋନିସାଦିକାତି। ତାସୁ ଯତ୍ଥ ନେୱ ଆରାମୋ, ନ ସେନାସନାନି ପରିକ୍ଖିତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ଅଯଂ ଆରାମଗୋନିସାଦିକା ନାମ। ଯତ୍ଥ ସେନାସନାନି ସବ୍ବାନି ୱା ଏକଚ୍ଚାନି ୱା ପରିକ୍ଖିତ୍ତାନି, ଆରାମୋ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ, ଅଯଂ ୱିହାରଗୋନିସାଦିକା ନାମ। ଇତି ଉଭଯତ୍ରାପି ଆରାମସ୍ସ ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତଭାୱୋୱେୱ ପମାଣଂ। ''ଆରାମୋ ପନ ଉପଡ୍ଢପରିକ୍ଖିତ୍ତୋପି ବହୁତରଂ ପରିକ୍ଖିତ୍ତୋପି ପରିକ୍ଖିତ୍ତୋଯେୱ ନାମା''ତି କୁରୁନ୍ଦିମହାପଚ୍ଚରୀସୁ ୱୁତ୍ତଂ, ଏତ୍ଥ କପ୍ପିଯକୁଟିଂ ଲଦ୍ଧୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଗହପତୀତି ମନୁସ୍ସା ଆୱାସଂ କତ୍ୱା ''କପ୍ପିଯକୁଟିଂ ଦେମ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଏସା ଗହପତି ନାମ, ''କପ୍ପିଯକୁଟିଂ କାତୁଂ ଦେମା''ତି ୱୁତ୍ତେପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ''ଯସ୍ମା ଭିକ୍ଖୁଂ ଠପେତ୍ୱା ସେସସହଧମ୍ମିକାନଂ ସବ୍ବେସଞ୍ଚ ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ ହତ୍ଥତୋ ପଟିଗ୍ଗହୋ ଚ ସନ୍ନିଧି ଚ ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥଞ୍ଚ ତେସଂ ସନ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ତେସଂ ଗେହାନି ୱା ତେହି ଦିନ୍ନକପ୍ପିଯକୁଟି ୱା ଗହପତୀତି ୱୁଚ୍ଚତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ପୁନପି ୱୁତ୍ତଂ ''ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ୱିହାରଂ ଠପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯୋ ୱା ଆରାମିକାନଂ ୱା ତିତ୍ଥିଯାନଂ ୱା ଦେୱତାନଂ ୱା ନାଗାନଂ ୱା ଅପି ବ୍ରହ୍ମାନଂ ୱିମାନଂ କପ୍ପିଯକୁଟି ହୋତୀ''ତି, ତଂ ସୁୱୁତ୍ତଂ। ସଙ୍ଘସନ୍ତକମେୱ ହି ଭିକ୍ଖୁସନ୍ତକଂ ୱା ଗେହଂ ଗହପତିକୁଟିକା ନ ହୋତି।

ସମ୍ମୁତି ନାମ ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମୱାଚାଯ ସାୱେତ୍ୱା ସମ୍ମତା। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ କପ୍ପିଯଭୂମିଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ କପ୍ପିଯଭୂମିଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ କପ୍ପିଯଭୂମିଯା ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ୱିହାରୋ କପ୍ପିଯଭୂମି ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୨୯୫)।

କମ୍ମୱାଚଂ ଅୱତ୍ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମୱସେନ ସାୱେତ୍ୱା କତାପି ସମ୍ମତା ଏୱ।

୧୦୨। ଯଂ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୯୫) ଇମାସୁ ଚତୂସୁ କପ୍ପିଯଭୂମୀସୁ ୱୁତ୍ତଂ ଆମିସଂ, ତଂ ସବ୍ବଂ ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥସଙ୍ଖ୍ୟଂ ନ ଗଚ୍ଛତି। ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥଅନ୍ତୋପକ୍କମୋଚନତ୍ଥଞ୍ହି କପ୍ପିଯକୁଟିଯୋ ଅନୁଞ୍ଞାତା। ଯଂ ପନ ଅକପ୍ପିଯଭୂମିଯଂ ସହସେଯ୍ୟପ୍ପହୋନକେ ଗେହେ ୱୁତ୍ତଂ ସଙ୍ଘିକଂ ୱା

ପୁଗ୍ଗଲିକଂ ୱା ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ୱା ସନ୍ତକଂ ଏକରତ୍ତମ୍ପି ଠପିତଂ, ତଂ ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥଂ, ତତ୍ଥ ପକ୍କଞ୍ଚ ଅନ୍ତୋପକ୍କଂ ନାମ ହୋତି, ଏତଂ ନ କପ୍ପତି। ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ପନ ଯାୱଜୀୱିକଞ୍ଚ ୱଟ୍ଟତି।

ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ସାମଣେରୋ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ତଣ୍ଡୁଲାଦିକଂ ଆମିସଂ ଆହରିତ୍ୱା କପ୍ପିଯକୁଟିଯଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁନଦିୱସେ ପଚିତ୍ୱା ଦେତି, ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥଂ ନ ହୋତି। ତତ୍ଥ ଅକପ୍ପିଯକୁଟିଯଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତସପ୍ପିଆଦୀସୁ କିଞ୍ଚି ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦେତି। ମୁଖସନ୍ନିଧି ନାମ ହୋତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥଂ ହୋତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ନାମମତ୍ତମେୱ ନାନାକରଣଂ, ଭିକ୍ଖୁ ଅକପ୍ପିଯକୁଟିଯଂ ଠପିତସପ୍ପିଞ୍ଚ ଯାୱଜୀୱିକପଣ୍ଣଞ୍ଚ ଏକତୋ ପଚିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ସତ୍ତାହଂ ନିରାମିସଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଆମିସସଂସଟ୍ଠଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ଅନ୍ତୋୱୁତ୍ଥଞ୍ଚେୱ ସାମଂପକ୍କଞ୍ଚ ହୋତି। ଏତେନୁପାଯେନ ସବ୍ବସଂସଗ୍ଗା ୱେଦିତବ୍ବା। ଯଂ କିଞ୍ଚି ଆମିସଂ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପିସ୍ସ ଉଣ୍ହଯାଗୁଯା ସୁଲସିପଣ୍ଣାନି ୱା ସିଙ୍ଗିୱେରଂ ୱା ଲୋଣଂ ୱା ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ତମ୍ପି ଚାଲେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ଯାଗୁଂ ନିବ୍ବାପେମୀ’’ତି ପନ ଚାଲେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଉତ୍ତଣ୍ଡୁଲଭତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ପିଦହିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସା ପିଦହିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଭତ୍ତଂ ମା ନିବ୍ବାଯତୂ’’ତି ପିଦହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଖୀରତକ୍କାଦୀସୁ ପନ ସକିଂ କୁଥିତେସୁ ଅଗ୍ଗିଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି ପୁନପାକସ୍ସ ଅନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା।

ଇମା ପନ କପ୍ପିଯକୁଟିଯୋ କଦା ଜହିତୱତ୍ଥୁକା ହୋନ୍ତି? ଉସ୍ସାୱନନ୍ତିକା ତାୱ ଯା ଥମ୍ଭାନଂ ଉପରି ଭିତ୍ତିପାଦେ ୱା ନିଖନିତ୍ୱା କତା, ସା ସବ୍ବେସୁ ଥମ୍ଭେସୁ ଚ ଭିତ୍ତିପାଦେସୁ ଚ ଅପନୀତେସୁ ଜହିତୱତ୍ଥୁକା ହୋତି। ସଚେ ପନ ଥମ୍ଭେ ୱା ଭିତ୍ତିପାଦେ ୱା ପରିୱତ୍ତେନ୍ତି, ଯୋ ଯୋ ଠିତୋ, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ପତିଟ୍ଠାତି, ସବ୍ବେସୁପି ପରିୱତ୍ତିତେସୁ ଅଜହିତୱତ୍ଥୁକାୱ ହୋତି। ଇଟ୍ଠକାଦୀହି କତା ଚଯସ୍ସ ଉପରି ଭିତ୍ତିଅତ୍ଥାଯ ଠପିତଂ ଇଟ୍ଠକଂ ୱା ସିଲଂ ୱା ମତ୍ତିକାପିଣ୍ଡଂ ୱା ଆଦିଂ କତ୍ୱା ୱିନାସିତକାଲେ ଜହିତୱତ୍ଥୁକାୱ ହୋତି। ଯେହି ପନ ଇଟ୍ଠକାଦୀହି ଅଧିଟ୍ଠିତା, ତେସୁ ଅପନୀତେସୁପି ତଦଞ୍ଞେସୁ ପତିଟ୍ଠାତୀତି ଅଜହିତୱତ୍ଥୁକାୱ ହୋତି। ଗୋନିସାଦିକା ପାକାରାଦୀହି ପରିକ୍ଖେପେ କତେ ଜହିତୱତ୍ଥୁକାୱ ହୋତି। ପୁନ ତସ୍ମିଂ ଆରାମେ କପ୍ପିଯକୁଟିଂ ଲଦ୍ଧୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ପୁନପି ପାକାରାଦଯୋ ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଖଣ୍ଡା ହୋନ୍ତି, ତତୋ ତତୋ ଗାୱୋ ପୱିସନ୍ତି, ପୁନ କପ୍ପିଯକୁଟି ହୋତି। ଇତରା ପନ ଦ୍ୱେ ଗୋପାନସୀମତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବସ୍ମିଂ ଛଦନେ ୱିନଟ୍ଠେ ଜହିତୱତ୍ଥୁକାୱ ହୋନ୍ତି। ସଚେ ଗୋପାନସୀନଂ ଉପରି ଏକମ୍ପି ପକ୍ଖପାସକମଣ୍ଡଲଂ ଅତ୍ଥି, ରକ୍ଖତି।

୧୦୩। ଯତ୍ର ପନିମା ଚତସ୍ସୋପି କପ୍ପିଯଭୂମିଯୋ ନତ୍ଥି, ତତ୍ଥ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ଦତ୍ୱା ତସ୍ସ ସନ୍ତକଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରିଦଂ ୱତ୍ଥୁ – କରୱିକତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ କିର ୱିନଯଧରପାମୋକ୍ଖୋ ମହାସୀୱତ୍ଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଅଗମାସି। ସୋ ଦୀପାଲୋକେନ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭଂ ପସ୍ସିତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, କିମେତ’’ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛି। ଥେରୋ ‘‘ଆୱୁସୋ, ଗାମତୋ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭୋ ଆଭତୋ ଲୂଖଦିୱସେ ସପ୍ପିନା ଭୁଞ୍ଜନତ୍ଥାଯା’’ତି ଆହ। ତତୋ ନଂ ତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ‘‘ନ ୱଟ୍ଟତି, ଭନ୍ତେ’’ତି ଆହ। ଥେରୋ ପୁନଦିୱସେ ପମୁଖେ ନିକ୍ଖିପାପେସି। ତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ପୁନ ଏକଦିୱସଂ ଆଗତୋ ତଂ ଦିସ୍ୱା ତଥେୱ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ସହସେଯ୍ୟପ୍ପହୋନକଟ୍ଠାନେ ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ଆହ। ଥେରୋ ପୁନଦିୱସେ ବହି ନୀହରାପେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପାପେସି, ତଂ ଚୋରା ହରିଂସୁ। ସୋ ପୁନ ଏକଦିୱସଂ ଆଗତଂ ତିସ୍ସତ୍ଥେରମାହ ‘‘ଆୱୁସୋ, ତଯା ‘ନ ୱଟ୍ଟତୀ’ତି ୱୁତ୍ତେ ସୋ କୁମ୍ଭୋ ବହି ନିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚୋରେହି ହଟୋ’’ତି। ତତୋ ନଂ ତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ଆହ ‘‘ନନୁ, ଭନ୍ତେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ ଅସ୍ସ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ହି ଦତ୍ୱା ତସ୍ସ ସନ୍ତକଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

କପ୍ପିଯଭୂମିୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୦। ପଟିଗ୍ଗହଣୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧୦୪।ଖାଦନୀଯାଦିପଟିଗ୍ଗାହୋତି ଅଜ୍ଝୋହରିତବ୍ବସ୍ସ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ଖାଦନୀଯସ୍ସ ୱା ଭୋଜନୀଯସ୍ସ ୱା ପଟିଗ୍ଗହଣଂ। ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ପଞ୍ଚହି ଅଙ୍ଗେହି ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ରୁହତି, ଥାମମଜ୍ଝିମସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ଉଚ୍ଚାରଣମତ୍ତଂ ହୋତି, ହତ୍ଥପାସୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ଅଭିହାରୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ଦେୱୋ ୱା ମନୁସ୍ସୋ ୱା ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ୱା କାଯେନ କାଯପଟିବଦ୍ଧେନ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯେନ ୱା ଦେତି, ତଞ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୁ କାଯେନ ୱା କାଯପଟିବଦ୍ଧେନ ୱା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି। ଏୱଂ ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ରୁହତି।

ତତ୍ଥ ଠିତନିସିନ୍ନନିପନ୍ନାନଂ ୱସେନ ଏୱଂ ହତ୍ଥପାସୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ – ସଚେ ଭିକ୍ଖୁ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ଆସନସ୍ସ ପଚ୍ଛିମନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ସଚେ ଠିତୋ, ପଣ୍ହିଅନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ସଚେ ନିପନ୍ନୋ, ଯେନ ପସ୍ସେନ ନିପନ୍ନୋ, ତସ୍ସ ପାରିମନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ଦାଯକସ୍ସ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ୱା ଠିତସ୍ସ ୱା ନିପନ୍ନସ୍ସ ୱା ଠପେତ୍ୱା ପସାରିତହତ୍ଥଂ ଯଂ ଆସନ୍ନତରଂ ଅଙ୍ଗଂ, ତସ୍ସ ଓରିମନ୍ତେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅଡ୍ଢତେଯ୍ଯହତ୍ଥୋ ହତ୍ଥପାସୋ ନାମ।

ସଚେ ପନ ଦାଯକପଟିଗ୍ଗାହକେସୁ ଏକୋ ଆକାସେ ହୋତି, ଏକୋ ଭୂମିଯଂ, ଭୂମଟ୍ଠସ୍ସ ଚ ସୀସେନ, ଆକାସଟ୍ଠସ୍ସ ଚ ଠପେତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱା ଗହେତୁଂ ୱା ପସାରିତହତ୍ଥଂ ଯଂ ଆସନ୍ନତରଂ ଅଙ୍ଗଂ, ତସ୍ସ ଓରିମନ୍ତେନ ହତ୍ଥପାସପମାଣଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତବ୍ବଂ। ସଚେପି ଏକୋ କୂପେ ହୋତି, ଏକୋ କୂପତଟେ, ଏକୋ ୱା ପନ ରୁକ୍ଖେ, ଏକୋ ପଥୱିଯଂ, ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ହତ୍ଥପାସପମାଣଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତବ୍ବଂ। ଏୱରୂପେ ହତ୍ଥପାସେ ଠତ୍ୱା ସଚେପି ପକ୍ଖୀ ମୁଖତୁଣ୍ଡକେନ ୱା ହତ୍ଥୀ ୱା ସୋଣ୍ଡାଯ ଗହେତ୍ୱା ପୁପ୍ଫଂ ୱା ଫଲଂ ୱା ଦେତି, ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ରୁହତି। ସଚେ ପନ ଅଡ୍ଢଟ୍ଠମରତନସ୍ସପି ହତ୍ଥିନୋ ଖନ୍ଧେ ନିସିନ୍ନୋ ତେନ ସୋଣ୍ଡାଯ ଦୀଯମାନଂ ଗଣ୍ହାତି, ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ହତ୍ଥାଦୀସୁ ଯେନ କେନଚି ସରୀରାୱଯୱେନ ଅନ୍ତମସୋ ପାଦଙ୍ଗୁଲିଯାପି ଦୀଯମାନଂ କାଯେନ ଦିନ୍ନଂ ନାମ ହୋତି। ପଟିଗ୍ଗହଣେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଯେନ କେନଚି ହି ସରୀରାୱଯୱେନ ଗହିତଂ କାଯେନ ଗହିତମେୱ ହୋତି। ସଚେପି ନତ୍ଥୁକରଣିଯଂ ଦୀଯମାନଂ ନାସାପୁଟେନ ଅକଲ୍ଲକୋ ୱା ମୁଖେନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ଆଭୋଗମେୱ ହେତ୍ଥ ପମାଣଂ।

୧୦୫। କଟଚ୍ଛୁଆଦୀସୁ ପନ ଯେନ କେନଚି ଉପକରଣେନ ଦିନ୍ନଂ କାଯପଟିବଦ୍ଧେନ ଦିନ୍ନଂ ନାମ ହୋତି। ପଟିଗ୍ଗହଣେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଯେନ କେନଚି ହି ସରୀରସମ୍ବଦ୍ଧେନ ପତ୍ତଥାଲକାଦିନା ଗହିତଂ କାଯପଟିବଦ୍ଧେନ ଗହିତମେୱ ହୋତି। କାଯତୋ ପନ କାଯପଟିବଦ୍ଧତୋ ଚ ମୋଚେତ୍ୱା ହତ୍ଥପାସେ ଠିତସ୍ସ କାଯେ ୱା କାଯପଟିବଦ୍ଧେ ୱା ପାତିଯମାନମ୍ପି ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯେନ ପଯୋଗେନ ଦିନ୍ନଂ ନାମ ହୋତି। ଏକୋ ବହୂନି ଭତ୍ତବ୍ଯଞ୍ଜନଭାଜନାନି ସୀସେ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଠିତକୋୱ ‘‘ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ନ ତାୱ ଅଭିହାରୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ତସ୍ମା ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଈସକମ୍ପି ଓନମତି, ଭିକ୍ଖୁନା ହତ୍ଥଂ ପସାରେତ୍ୱା ହେଟ୍ଠିମଭାଜନଂ ଏକଦେସେନପି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାୱତା ସବ୍ବଭାଜନାନି ପଟିଗ୍ଗହିତାନି ହୋନ୍ତି। ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଓରୋପେତ୍ୱା ଉଗ୍ଘାଟେତ୍ୱା ୱା ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭତ୍ତପଚ୍ଛିଆଦିମ୍ହି ପନ ଏକଭାଜନେ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି।

କାଜେନ ଭତ୍ତଂ ହରନ୍ତୋପି ସଚେ କାଜଂ ଓନମେତ୍ୱା ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି। ତିଂସହତ୍ଥୋ ୱେଣୁ ହୋତି, ଏକସ୍ମିଂ ଅନ୍ତେ ଗୁଳକୁମ୍ଭୋ ବଦ୍ଧୋ, ଏକସ୍ମିଂ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭୋ, ତଞ୍ଚେ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ସବ୍ବଂ ପଟିଗ୍ଗହିତମେୱ। ଉଚ୍ଛୁଯନ୍ତଦୋଣିତୋ ପଗ୍ଘରନ୍ତମେୱ ‘‘ରସଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ଅଭିହାରୋ ନ ପଞ୍ଞାଯତୀତି ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ କସଟଂ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ଉସ୍ସିଞ୍ଚିତ୍ୱା ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି। ବହୂ ପତ୍ତା ମଞ୍ଚେ ୱା ପୀଠେ ୱା କଟସାରେ ୱା ଦୋଣିଯଂ ୱା ଫଲକେ ୱା ଠପିତା ହୋନ୍ତି, ଯତ୍ଥ ଠିତସ୍ସ ଦାଯକୋ ହତ୍ଥପାସେ ହୋତି, ତତ୍ଥ ଠତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗହଣସଞ୍ଞାଯ ମଞ୍ଚାଦୀନି ଅଙ୍ଗୁଲିଯାପି ଫୁସିତ୍ୱା ଠିତେନ ୱା ନିସିନ୍ନେନ ୱା ନିପନ୍ନେନ ୱା ଯଂ ତେସୁ ପତ୍ତେସୁ ଦୀଯତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ହୋତି। ସଚେପି ‘‘ପଟିଗ୍ଗହେସ୍ସାମୀ’’ତି ମଞ୍ଚାଦୀନି ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ନିସୀଦତି, ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ପଥୱିଯଂ ପନ ସଚେପି କୁଚ୍ଛିଯା କୁଚ୍ଛିଂ ଆହଚ୍ଚ ଠିତା ହୋନ୍ତି, ଯଂ ଯଂ ଅଙ୍ଗୁଲିଯା ୱା ସୂଚିଯା ୱା ଫୁସିତ୍ୱା ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଦୀଯମାନମେୱ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ହୋତି। ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ମହାକଟସାରହତ୍ଥତ୍ଥରଣାଦୀସୁ ଠପିତପତ୍ତେ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନ ରୁହତୀତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ହତ୍ଥପାସାତିକ୍କମଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ, ହତ୍ଥପାସେ ପନ ସତି ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ୱଟ୍ଟତି ଅଞ୍ଞତ୍ର ତତ୍ଥଜାତକା। ତତ୍ଥଜାତକେ ପନ ପଦୁମିନିପଣ୍ଣେ ୱା କିଂସୁକପଣ୍ଣାଦିମ୍ହି ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ନ ହି ତଂ କାଯପଟିବଦ୍ଧସଙ୍ଖ୍ଯଂ ଗଚ୍ଛତି। ଯଥା ଚ ତତ୍ଥଜାତକେ, ଏୱଂ ଖାଣୁକେ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଠପିତମଞ୍ଚାଦିମ୍ହି ଅସଂହାରିମେ ଫଲକେ ୱା ପାସାଣେ ୱା ନ ରୁହତିଯେୱ। ତେପି ହି ତତ୍ଥଜାତକସଙ୍ଖ୍ଯୂପଗା ହୋନ୍ତି। ଭୂମିଯଂ ଅତ୍ଥତେସୁ ସୁଖୁମେସୁ ତିନ୍ତିଣିକାଦିପଣ୍ଣେସୁ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନ ରୁହତି। ନ ହି ତାନି ସନ୍ଧାରେତୁଂ ସମତ୍ଥାନୀତି। ମହନ୍ତେସୁ ପନ ପଦୁମିନିପଣ୍ଣାଦୀସୁ ରୁହତି। ସଚେ ହତ୍ଥପାସଂ ଅତିକ୍କମ୍ମ ଠିତୋ ଦୀଘଦଣ୍ଡକେନ ଉଳୁଙ୍କେନ ଦେତି, ‘‘ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଦେହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ୱଚନଂ ଅସୁତ୍ୱା ୱା ଅନାଦିଯିତ୍ୱା ୱା ପତ୍ତେ ଆକିରତିଯେୱ, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ଦୂରେ ଠତ୍ୱା ଭତ୍ତପିଣ୍ଡଂ ଖିପନ୍ତେପି

ଏସେଵ ନଯୋ।

୧୦୬। ସଚେ ପଭତଥଵିକତୋ ନୀହରିଯମାନେ ପତ୍ତେ ରଜନଚୁଣ୍ଣାନି ହୋନ୍ତି, ସତି ଉଦକେ ଧୋଵିତବ୍ବୋ, ଅସତି ରଜନଚୁଣ୍ଣଂ ପୁଞ୍ଛିତ୍ଵା ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଵା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତସ୍ସ ପତ୍ତେ ରଜଂ ପତତି, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଭିକ୍ଖା ଗଣ୍ହିତବ୍ବା, ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଗଣ୍ହତୋ ଵିନଯଦୁକ୍କଟଂ, ତଂ ପନ ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଭୁଞ୍ଜତୋ ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ପନ ‘‘ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଦେଥା’’ତି ଵୁତ୍ତେ ଵଚନଂ ଅସୁତ୍ଵା ଵା ଅନାଦିଯିତ୍ଵା ଵା ଭିକ୍ଖଂ ଦେନ୍ତିଯେଵ, ଵିନଯଦୁକ୍କଟଂ ନତ୍ଥି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଅଞ୍ଞା ଭିକ୍ଖା ଗହେତବ୍ବା। ସଚେ ମହାଵାତୋ ତତୋ ତତୋ ରଜଂ ପାତେତି, ନ ସକ୍କା ହୋତି ଭିକ୍ଖଂ ଗହେତୁଂ, ‘‘ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ଦସ୍ସାମୀ’’ତି ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେନ ଆଭୋଗଂ କତ୍ଵା ଗଣ୍ହିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଏଵଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ଵା ଵିହାରଂ ଵା ଆସନସାଲଂ ଵା ଗନ୍ତ୍ଵା ତଂ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ଦତ୍ଵା ପୁନ ତେନ ଦିନ୍ନଂ ଵା ତସ୍ସ ଵିସ୍ସାସେନ ଵା ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ଭିକ୍ଖାଚାରେ ସରଜଂ ପତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଦେତି, ସୋ ଵତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଇମଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଭିକ୍ଖଂ ଵା ଗଣ୍ହେଯ୍ୟାସି ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟାସି ଵା’’ତି, ତେନ ତଥା କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ରଜଂ ଉପରି ଉପ୍ପିଲଵତି, କଞ୍ଜିକଂ ପଵାହେତ୍ଵା ସେସଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନ୍ତୋପଵିଟ୍ଠଂ ହୋତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେ ଅସତି ହତ୍ଥତୋ ଅମୋଚେନ୍ତେନେଵ ଯତ୍ଥ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ନେତ୍ଵା ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସୁକ୍ଖଭତ୍ତେ ପତିତରଜଂ ଅପନେତ୍ଵା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅତିସୁଖୁମଂ ହୋତି, ଉପରି ଭତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅପନେତବ୍ବଂ, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଵା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯାଗୁଂ ଵା ସୂପଂ ଵା ପୁରତୋ ଠପେତ୍ଵା ଆଲୁଳେନ୍ତାନଂ ଭାଜନତୋ ଫୁସିତାନି ଉଗ୍ଗନ୍ତ୍ଵା ପତ୍ତେ ପତନ୍ତି, ପତ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ।

୧୦୭। ଉଳୁଙ୍କେନ ଆହରିତ୍ଵା ଦେନ୍ତାନଂ ପଠମତରଂ ଉଳୁଙ୍କତୋ ଥେଵା ପତ୍ତେ ପତନ୍ତି, ସୁପତିତା, ଅଭିହଟତ୍ତା ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ସଚେପି ଚରୁକେନ ଭତ୍ତେ ଆକିରିଯମାନେ ଚରୁକତୋ ମସି ଵା ଛାରିକା ଵା ପତତି, ଅଭିହଟତ୍ତା ନେଵତ୍ଥି ଦୋସୋ। ଅନନ୍ତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦୀଯମାନଂ ପତ୍ତତୋ ଉପ୍ପତିତ୍ଵା ଇତରସ୍ସ ପତ୍ତେ ପତତି, ସୁପତିତଂ। ପଟିଗ୍ଗହିତମେଵ ହି ତଂ ହୋତି। ସଚେ ଜଜ୍ଝରିସାଖାଦିଂ ଫାଲେତ୍ଵା ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେନ୍ତାନଂ ସାଖତୋ ଫୁସିତାନି ଅଞ୍ଞସ୍ସ ପତ୍ତେ ପତନ୍ତି, ପତ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ଯସ୍ସ ପତ୍ତସ୍ସ ଉପରି ଫାଲେନ୍ତି, ତସ୍ସ ପତ୍ତେ ପତିତେସୁ ଦାତୁକାମତାଯ ଅଭିହଟତ୍ତା ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ପାଯାସସ୍ସ ପୂରେତ୍ଵା ପତ୍ତଂ ଦେନ୍ତି, ଉଣ୍ହତ୍ତା ହେଟ୍ଠା ଗହେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ମୁଖଵଟ୍ଟିଯାପି ଗହେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ତଥାପି ନ ସକ୍କୋତି, ଆଧାରକେନ ଗହେତବ୍ବୋ। ଆସନସାଲାଯ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ଵା ନିସିନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ନେଵ ଆହରିଯମାନଂ, ନ ଦୀଯମାନଂ ଜାନାତି, ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଆଭୋଗଂ କତ୍ଵା ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ଵଟ୍ଟତି। ସଚେପି ସୋ ହତ୍ଥେନ ଆଧାରକଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ଵା ପାଦେନ ପେଲ୍ଲେତ୍ଵା ନିଦ୍ଦାଯତି, ଵଟ୍ଟତିଯେଵ। ପାଦେନ ଆଧାରକଂ ଅକ୍କମିତ୍ଵା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ପନ ଜାଗରନ୍ତସ୍ସପି ଅନାଦରପଟିଗ୍ଗହଣଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ନ କତ୍ତବ୍ବଂ। କେଚି ‘‘ଏଵଂ ଆଧାରକେନ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ କାଯପଟିବଦ୍ଧପଟିବଦ୍ଧେନ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନାମ ହୋତି , ତସ୍ମା ନ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ଵଦନ୍ତି, ତଂ ଵଚନମତ୍ତମେଵ, ଅତ୍ଥତୋ ପନ ସବ୍ବମ୍ପେତଂ କାଯପଟିବଦ୍ଧମେଵ ହୋତି। କାଯସଂସଗ୍ଗେପି ଚେସ ନଯୋ ଦସ୍ସିତୋ। ଯମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଦୀଯମାନଂ ପତତି, ତମ୍ପି ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

ତତ୍ରିଦଂ ସୁତ୍ତଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯଂ ଦୀଯମାନଂ ପତତି, ତଂ ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ, ପରିଚ୍ଚତ୍ତଂ ତଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦାଯକେହୀ’’ତି (ଚୂଳଵ। ୨୭୩)।

ଇଦଞ୍ଚ ପନ ସୁତ୍ତଂ ନେଯ୍ୟତ୍ଥଂ, ତସ୍ମା ଏଵମେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାଯୋ ଵେଦିତବ୍ବୋ – ଯଂ ଦୀଯମାନଂ ଦାଯକସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ ପରିଗଳିତ୍ଵା ସୁଦ୍ଧାଯ ଵା ଭୂମିଯା ପଦୁମିନିପଣ୍ଣେ ଵା ଵତ୍ଥକଟସାରକାଦୀସୁ ଵା ପତତି, ତଂ ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ସରଜାଯ ଭୂମିଯଂ ପତତି, ତଂ ରଜଂ ପୁଞ୍ଛିତ୍ଵା ଵା ଧୋଵିତ୍ଵା ଵା ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଵଟ୍ଟନ୍ତଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକଂ ଗଚ୍ଛତି, ତେନ ଆହରାପେତୁମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଵଦତି ‘‘ତ୍ଵଂଯେଵ ଖାଦା’’ତି, ତସ୍ସପି ଖାଦିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ଅନାଣତ୍ତେନ ପନ ତେନ ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ‘‘ଅନାଣତ୍ତେନପି ଇତରସ୍ସ ଦସ୍ସାମୀତି ଗହେତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ଵୁତ୍ତଂ। କସ୍ମା ପନେତଂ ଇତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଗହେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତୀତି? ଭଗଵତା ଅନନୁଞ୍ଞାତତ୍ତା। ଭଗଵତା ହି ‘‘ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ’’ନ୍ତି ଵଦନ୍ତେନ ଯସ୍ସେଵ ତଂ ଦୀଯମାନଂ ପତତି, ତସ୍ସ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକମ୍ପି ତଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୋଗୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ। ‘‘ପରିଚ୍ଚତ୍ତଂ ତଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦାଯକେହୀ’’ତି ଵଚନେନ ପନେତ୍ଥ ପରସନ୍ତକଭାଵୋ ଦୀପିତୋ, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ତସ୍ସ ପନ ଆଣତ୍ତିଯା ଵଟ୍ଟତୀତି ଅଯଂ କିରେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାଯୋ। ଯସ୍ମା ଚ ଏତଂ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକତ୍ତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ତସ୍ମା ଯଥାଠିତଂଯେଵ ଅନାମସିତ୍ଵା କେନଚି ପିଦହିତ୍ଵା ଠପିତଂ ଦୁତିଯଦିଵସେପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ସନ୍ନିଧିପଚ୍ଚଯା ଅନାପତ୍ତି, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ପନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ତଂ ଦିଵସଂଯେଵ ହି ତସ୍ସ ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ପରିଭୋଗୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ନ ତତୋ ପରନ୍ତି ଅଯମ୍ପି କିରେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାଯୋ।

୧୦୮। ଇଦାନି ଅବ୍ବୋହାରିକନଯୋ ଵୁଚ୍ଚତି। ଭୁଞ୍ଜନ୍ତାନଞ୍ହି ଦନ୍ତା ଖୀଯନ୍ତି, ନଖା ଖୀଯନ୍ତି, ପତ୍ତସ୍ସ ଵଣ୍ଣୋ ଖୀଯତି, ସବ୍ବଂ ଅବ୍ବୋହାରିକଂ। ସତ୍ଥକେନ

ଉଚ୍ଛୁଆଦୀସୁ ଫାଲିତେସୁ ମଲଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ଏତଂ ନୱସମୁଟ୍ଠିତଂ ନାମ, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସତ୍ଥକଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଫାଲିତେସୁ ମଲଂ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ଲୋହଗନ୍ଧମତ୍ତଂ ହୋତି, ତଂ ଅବ୍ବୋହାରିକଂ। ଯମ୍ପି ସତ୍ଥକଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିହରନ୍ତି , ତେନ ଫାଲିତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ନ ହି ତଂ ପରିଭୋଗତ୍ଥାଯ ପରିହରନ୍ତୀତି। ମୂଲଭେସଜ୍ଜାଦୀନି ପିସନ୍ତାନଂ ୱା କୋଟ୍ଟେନ୍ତାନଂ ୱା ନିସଦନିସଦପୋତକୌଦୁକ୍ଖଲମୁସଲାଦୀନି ଖୀଯନ୍ତି, ପରିହରଣକୱାସିଂ ତାପେତ୍ୱା ଭେସଜ୍ଜତ୍ଥାଯ ତକ୍କେ ୱା ଖୀରେ ୱା ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ତତ୍ଥ ନୀଲିକା ପଞ୍ଞାଯତି, ସତ୍ଥକେ ୱୁତ୍ତସଦିସୋୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ଆମକତକ୍କାଦୀସୁ ପନ ସଯଂ ନ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବା, ପକ୍ଖିପତି ଚେ, ସାମଂପାକତୋ ନ ମୁଚ୍ଚତି। ଦେୱେ ୱସ୍ସନ୍ତେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତସ୍ସ ସରୀରତୋ ୱା ଚୀୱରତୋ ୱା କିଲିଟ୍ଠୋଦକଂ ପତ୍ତେ ପତତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ରୁକ୍ଖମୂଲାଦୀସୁ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପତିତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପନ ସତ୍ତାହଂ ୱସ୍ସନ୍ତେ ଦେୱେ ସୁଦ୍ଧଂ ଉଦକଂ ହୋତି, ଅବ୍ଭୋକାସତୋ ୱା ପତତି, ୱଟ୍ଟତି।

୧୦୯। ସାମଣେରସ୍ସ ଓଦନଂ ଦେନ୍ତେନ ତସ୍ସ ପତ୍ତଗତଂ ଅଚ୍ଛୁପନ୍ତେନେୱ ଦାତବ୍ବୋ, ପତ୍ତୋ ୱାସ୍ସ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ। ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତେ ଓଦନଂ ଛୁପିତ୍ୱା ପୁନ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତେ ଓଦନଂ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ଉଗ୍ଗହିତକୋ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଦାତୁକାମୋ ହୁତ୍ୱା ‘‘ଆହର, ସାମଣେର, ପତ୍ତଂ, ଓଦନଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱଦତି, ଇତରୋ ‘‘ଅଲଂ ମଯ୍ହ’’ନ୍ତି ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୁନ ‘‘ତୱେତଂ ମଯା ପରିଚ୍ଚତ୍ତ’’ନ୍ତି ଚ ୱୁତ୍ତେ ‘‘ନ ମଯ୍ହଂ ଏତେନତ୍ଥୋ’’ତି ୱଦତି, ସତକ୍ଖତ୍ତୁମ୍ପି ପରିଚ୍ଚଜତୁ, ଯାୱ ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥଗତଂ, ତାୱ ପଟିଗ୍ଗହିତମେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଆଧାରକେ ଠିତଂ ନିରପେକ୍ଖୋ ‘‘ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱଦତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସାପେକ୍ଖୋ ଆଧାରକେ ପତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ‘‘ଏତ୍ତୋ ପୂୱଂ ୱା ଭତ୍ତଂ ୱା ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ସାମଣେରଂ ୱଦତି, ସାମଣେରୋ ହତ୍ଥଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ସଚେପି ସତକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଗହେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଗତଂ ଅଫୁସନ୍ତୋୱ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତେ ପକ୍ଖିପତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଯଦି ପନ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଗତଂ ଫୁସିତ୍ୱା ତତୋ ଗଣ୍ହାତି, ସାମଣେରସନ୍ତକେନ ସଂସଟ୍ଠଂ ହୋତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। କେଚି ପନ ‘‘ସଚେପି ଗଯ୍ହମାନଂ ଛିଜ୍ଜିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ପତତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି। ତଂ ‘‘ଏକଂ ଭତ୍ତପିଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହ, ଏକଂ ପୂୱଂ ଗଣ୍ହ, ଇମସ୍ସ ଗୁଳପିଣ୍ଡସ୍ସ ଏତ୍ତକଂ ପଦେସଂ ଗଣ୍ହା’’ତି ଏୱଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ୱୁତ୍ତେ ୱେଦିତବ୍ବଂ, ଇଧ ପନ ପରିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଯଂ ସାମଣେରସ୍ସ ପତ୍ତେ ପତତି, ତଦେୱ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ୱିଜହତି, ହତ୍ଥଗତଂ ପନ ଯାୱ ସାମଣେରୋ ୱା ‘‘ଅଲ’’ନ୍ତି ନ ଓରମତି, ଭିକ୍ଖୁ ୱା ନ ୱାରେତି, ତାୱ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସେୱ ସନ୍ତକଂ, ତସ୍ମା ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନ ୱିଜହତି। ସଚେ ଅତ୍ତନୋ ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱା ଯାଗୁପଚନକଭାଜନେ କେସଞ୍ଚି ଅତ୍ଥାଯ ଭତ୍ତଂ ପକ୍ଖିପତି, ‘‘ସାମଣେର, ଭାଜନସ୍ସ ଉପରି ହତ୍ଥଂ କରୋହୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ତସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ ଭାଜନେ ପତିତଞ୍ହି ଦୁତିଯଦିୱସେ ଭାଜନସ୍ସ ଅକପ୍ପିଯଭାୱଂ ନ କରୋତି ପରିଚ୍ଚତ୍ତତ୍ତା। ସଚେ ଏୱଂ ଅକତ୍ୱା ପକ୍ଖିପତି, ପତ୍ତମିୱ ଭାଜନଂ ନିରାମିସଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୧୧୦। ଦାଯକା ଯାଗୁକୁଟଂ ଠପେତ୍ୱା ଗତା, ତଂ ଦହରସାମଣେରୋ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାପେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ଭିକ୍ଖୁ ପତ୍ତଂ ଉପନାମେତି, ସାମଣେରୋ କୁଟସ୍ସ ଗୀୱଂ ପତ୍ତସ୍ସ ମୁଖୱଟ୍ଟିଯଂ ଠପେତ୍ୱା ଆୱଜ୍ଜେତି, ପତ୍ତଗତା ଯାଗୁ ପଟିଗ୍ଗହିତାୱ ହୋତି। ଅଥ ୱା ଭିକ୍ଖୁ ଭୂମିଯଂ ହତ୍ଥଂ ଠପେତି, ସାମଣେରୋ ପୱଟ୍ଟେତ୍ୱା ହତ୍ଥଂ ଆରୋପେତି, ୱଟ୍ଟତି। ପୂୱପଚ୍ଛିଭତ୍ତପଚ୍ଛିଉଚ୍ଛୁଭାରାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପଟିଗ୍ଗହଣୂପଗଂ ଭାରଂ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ସାମଣେରା ଦେନ୍ତି, ଏକେନ ୱା ବଲୱତା ଉକ୍ଖିତ୍ତଂ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ମଞ୍ଚସ୍ସ ୱା ପୀଠସ୍ସ ୱା ପାଦେ ତେଲଘଟଂ ୱା ଫାଣିତଘଟଂ ୱା ଲଗ୍ଗେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ମଞ୍ଚେପି ପୀଠେପି ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଉଗ୍ଗହିତକଂ ନାମ ନ ହୋତି।

ନାଗଦନ୍ତକେ ୱା ଅଙ୍କୁସକେ ୱା ଦ୍ୱେ ତେଲଘଟା ଲଗ୍ଗିତା ହୋନ୍ତି ଉପରି ପଟିଗ୍ଗହିତକୋ, ହେଟ୍ଠା ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକୋ। ଉପରିମଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ହେଟ୍ଠା ପଟିଗ୍ଗହିତକୋ, ଉପରି ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକୋ, ଉପରିମଂ ଗହେତ୍ୱା ଇତରଂ ଗଣ୍ହତୋ ଉପରିମୋ ଉଗ୍ଗହିତକୋ ହୋତି। ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚେ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ତେଲଥାଲକଂ ହୋତି, ତଞ୍ଚେ ସମ୍ମଜ୍ଜନ୍ତୋ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯା ଘଟ୍ଟେତି, ଉଗ୍ଗହିତକଂ ନ ହୋତି, ‘‘ପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ଗହେତ୍ୱା ଞତ୍ୱା ପୁନ ଠପେତି, ଉଗ୍ଗହିତକଂ ନ ହୋତି, ବହି ନୀହରିତ୍ୱା ସଞ୍ଜାନାତି, ବହି ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ହରିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଠପେତବ୍ବଂ, ନତ୍ଥି ଦୋସୋ। ସଚେ ପନ ପୁବ୍ବେ ୱିୱରିତ୍ୱା ଠପିତଂ, ନ ପିଦହିତବ୍ବଂ। ଯଥା ପୁବ୍ବେ ଠିତଂ, ତଥେୱ ଠପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ବହି ଠପେତି, ପୁନ ନ ଛୁପିତବ୍ବଂ।

୧୧୧। ପଟିଗ୍ଗହିତକେ ତେଲାଦିମ୍ହି କଣ୍ଣିକା ଉଟ୍ଠେତି, ସିଙ୍ଗିୱେରାଦିମ୍ହି ଘନଚୁଣ୍ଣଂ, ତଂସମୁଟ୍ଠାନମେୱ ନାମ ତଂ, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ତାଲଂ ୱା ନାଳିକେରଂ ୱା ଆରୁଳ୍ହୋ ଯୋତ୍ତେନ ଫଲପିଣ୍ଡିଂ ଓତାରେତ୍ୱା ଉପରି ଠିତୋୱ ‘‘ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞୋ ଭୂମିଯଂ ଠିତୋ ଯୋତ୍ତପାସକେ ଗହେତ୍ୱା ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଫଲଂ ମହାସାଖଂ କପ୍ପିଯଂ କାରେତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ଫଲାନି ପଟିଗ୍ଗହିତାନେୱ ହୋନ୍ତି, ଯଥାସୁଖଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅନ୍ତୋୱତିଯଂ ଠତ୍ୱା ୱତିଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଉଚ୍ଛୁଂ ୱା ତିମ୍ବରୂସକଂ ୱା ଦେନ୍ତି, ହତ୍ଥପାସେ ସତି ୱଟ୍ଟତି। ଦଣ୍ଡକେସୁ ଅପହରିତ୍ୱା ନିଗ୍ଗତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସ ୱଟ୍ଟତି, ପହରିତ୍ୱା ନିଗ୍ଗତେ ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ଦୋସୋ ନ ଦସ୍ସିତୋ। ମଯଂ ପନ ‘‘ଯଂ ଠାନଂ ପହଟଂ, ତତୋ ସଯଂପତିତମିୱ ହୋତୀ’’ତି ତକ୍କଯାମ, ତମ୍ପି ଠତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତେ ଯୁଜ୍ଜତି ସୁଙ୍କଘାତତୋ ପୱଟ୍ଟେତ୍ୱା ବହିପତିତଭଣ୍ଡଂ ୱିଯ। ୱତିଂ ୱା ପାକାରଂ ୱା ଲଙ୍ଘାପେତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ସଚେ ପନ ଅପୁଥୁଲୋ ପାକାରୋ, ଅନ୍ତୋପାକାରେ ବହିପାକାରେ ଚ ଠିତସ୍ସ ହତ୍ଥପାସୋ ପହୋତି, ହତ୍ଥସତମ୍ପି ଉଦ୍ଧଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସମ୍ପତ୍ତଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନଂ ସାମଣେରଂ ଖନ୍ଧେନ ୱହତି, ସୋ ଫଲାଫଲଂ ଦିସ୍ୱା ଗହେତ୍ୱା ଖନ୍ଧେ ନିସିନ୍ନୋୱ ଦେତି , ୱଟ୍ଟତି। ଅପରୋ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱହନ୍ତୋ ଖନ୍ଧେ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେତି, ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଭିକ୍ଖୁ ଫଲିନିଂ ସାଖଂ ଛାଯତ୍ଥାଯ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଫଲାନି ଖାଦିତୁଂ ଚିତ୍ତେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ପଟିଗ୍ଗହାପେତ୍ୱା ଖାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମଚ୍ଛିକୱାରଣତ୍ଥଂ କପ୍ପିଯଂ କାରେତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ଖାଦିତୁକାମୋ ଚେ ହୋତି, ମୂଲପଟିଗ୍ଗହଣମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ଖାଦନ୍ତସ୍ସ ନତ୍ଥି ଦୋସୋ। ଭିକ୍ଖୁ ପଟିଗ୍ଗହଣାରହଂ ଭଣ୍ଡଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଯାନେ ଠପେତ୍ୱା ମଗ୍ଗଂ ଗଚ୍ଛତି, ଯାନଂ କଦ୍ଦମେ ଲଗ୍ଗତି, ଦହରୋ ଚକ୍କଂ ଗହେତ୍ୱା ଉକ୍ଖିପତି, ୱଟ୍ଟତି, ଉଗ୍ଗହିତକଂ ନାମ ନ ହୋତି। ନାୱାଯ ଠପେତ୍ୱା ନାୱଂ ଅରିତ୍ତେନ ୱା ପାଜେତି, ହତ୍ଥେନ ୱା କଡ୍ଢତି, ୱଟ୍ଟତି। ଉଳୁଙ୍କେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଚାଟିଯଂ ୱା କୁଣ୍ଡକେ ୱା ଠପେତ୍ୱାପି ତଂ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ଗାହାପେତ୍ୱା ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନଂ ବାହାଯଂ ଗହେତ୍ୱା ତରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତସ୍ମିମ୍ପି ଅସତି ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନଂ ଗାହାପେତ୍ୱା ତଂ ବାହାଯଂ ଗହେତ୍ୱା ତରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଉପାସକା ଗମିକଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଥେଯ୍ୟତଣ୍ଡୁଲେ ଦେନ୍ତି, ସାମଣେରା ଭିକ୍ଖୂନଂ ତଣ୍ଡୁଲେ ଗହେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ତଣ୍ଡୁଲେ ଗହେତୁଂ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ତଣ୍ଡୁଲେ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ସାମଣେରା ଅତ୍ତନା ଗହିତତଣ୍ଡୁଲେସୁ ଖୀଣେସୁ ଇତରେହି ତଣ୍ଡୁଲେହି ଯାଗୁଂ ପଚିତ୍ୱା ସବ୍ବେସଂ ପତ୍ତାନି ପଟିପାଟିଯା ଠପେତ୍ୱା ଯାଗୁଂ ଆକିରନ୍ତି, ପଣ୍ଡିତୋ ସାମଣେରୋ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଥେରସ୍ସ ଦେତି, ଥେରସ୍ସ ପତ୍ତଂ ଦୁତିଯତ୍ଥେରସ୍ସାତି ଏୱଂ ସବ୍ବାନିପି ପରିୱତ୍ତେତି, ସବ୍ବେହି ସାମଣେରସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ଭୁତ୍ତଂ ହୋତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ସାମଣେରୋ ଅପଣ୍ଡିତୋ ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତେ ଯାଗୁଂ ସଯମେୱ ପାତୁଂ ଆରଭତି, ''ଆୱୁସୋ, ତୁଯ୍ହଂ ଯାଗୁଂ ମଯ୍ହଂ ଦେହୀ''ତି ଥେରେହି ପଟିପାଟିଯା ଯାଚିତ୍ୱାପି ପିୱିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ସବ୍ବେହି ସାମଣେରସ୍ସ ସନ୍ତକମେୱ ଭୁତ୍ତଂ ହୋତି, ନେୱ ଉଗ୍ଗହିତପଚ୍ଚଯା, ନ ସନ୍ନିଧିପଚ୍ଚଯା ୱଜ୍ଜଂ ଫୁସନ୍ତି। ଏତ୍ଥ ପନ ମାତାପିତୂନଂ ତେଲାଦୀନି, ଛାଯାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ସାଖାଦୀନି ଚ ହରନ୍ତାନଂ ଇମେସଞ୍ଚ ୱିସେସୋ ନ ଦିସ୍ସତି, ତସ୍ମା କାରଣଂ ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବଂ।

୧୧୨। ସାମଣେରୋ ଭତ୍ତଂ ପଚିତୁକାମୋ ତଣ୍ଡୁଲେ ଧୋୱିତ୍ୱା ନିଚ୍ଚାଲେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ଭିକ୍ଖୁନା ତଣ୍ଡୁଲେ ଚ ଭାଜନଞ୍ଚ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତଣ୍ଡୁଲେ ଧୋୱିତ୍ୱା ନିଚ୍ଚାଲେତ୍ୱା ଭାଜନଂ ଉଦ୍ଧନଂ ଆରୋପେତବ୍ବଂ, ଅଗ୍ଗି ନ କାତବ୍ବୋ, ପକ୍କକାଲେ ୱିୱରିତ୍ୱା ପକ୍କଭାୱୋ ଜାନିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଦୁପ୍ପକ୍କଂ ହୋତି, ପାକତ୍ଥାଯ ପିଦହିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ରଜସ୍ସ ୱା ଛାରିକାଯ ୱା ଅପତନତ୍ଥାଯ ୱଟ୍ଟତି, ପକ୍କକାଲେ ଓରୋପିତୁଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସାମଣେରୋ ପଟିବଲୋ ପଚିତୁଂ, ଖଣୋ ପନସ୍ସ ନତ୍ଥି କତ୍ଥଚି ଗନ୍ତୁକାମୋ, ଭିକ୍ଖୁନା ସତଣ୍ଡୁଲୋଦକଂ ଭାଜନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଉଦ୍ଧନଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ''ଅଗ୍ଗିଂ ଜାଲେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ତତୋ ପରଂ ପୁରିମନଯେନେୱ ସବ୍ବଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁ ଯାଗୁଅତ୍ଥାଯ ସୁଦ୍ଧଭାଜନଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଉଦକଂ ତାପେତି, ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ତେ ଉଦକେ ସାମଣେରୋ ତଣ୍ଡୁଲେ ପକ୍ଖିପତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଭିକ୍ଖୁନା ଅଗ୍ଗି ନ କାତବ୍ବୋ, ପକ୍କଯାଗୁଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସାମଣେରୋ ଯାଗୁଂ ପଚତି, ହତ୍ଥକୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ଭିକ୍ଖୁ କୀଳନ୍ତୋ ଭାଜନଂ ଆମସତି, ପିଧାନଂ ଆମସତି, ଉଗ୍ଗତଂ ଫେଣଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ପହରତି, ତସ୍ସେୱ ପାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦୁରୁପଚିଣ୍ଣଂ ନାମ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଦବ୍ବିଂ ୱା ଉଳୁଙ୍କଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା ଅନୁକ୍ଖିପନ୍ତୋ ଆଲୋଳେତି, ସବ୍ବେସଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସାମଂପାକଞ୍ଚେୱ ହୋତି ଦୁରୁପଚିଣ୍ଣଞ୍ଚ। ସଚେ ଉକ୍ଖିପତି, ଉଗ୍ଗହିତକମ୍ପି ହୋତି।

୧୧୩। ଭିକ୍ଖୁନା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ଆଧାରକେ ପତ୍ତୋ ଠପିତୋ ହୋତି। ତତ୍ର ଚେ ଅଞ୍ଞୋ ଲୋଲଭିକ୍ଖୁ କୀଳନ୍ତୋ ପତ୍ତଂ ଆମସତି, ପତ୍ତପିଧାନଂ ଆମସତି, ତସ୍ସେୱ ତତୋ ଲଦ୍ଧଭତ୍ତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ନ ପତ୍ତଂ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଠପେତି, ସବ୍ବେସଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥଜାତକଫଲିନିସାଖାଯ ୱା ୱଲ୍ଲିଯା ୱା ଗହେତ୍ୱା ଚାଲେତି, ତସ୍ସେୱ ତତୋ ଲଦ୍ଧଫଲଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦୁରୁପଚିଣ୍ଣଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ ଆପଜ୍ଜତି। ''ଫଲରୁକ୍ଖଂ ପନ ଅପସ୍ସଯିତୁଂ ୱା ତତ୍ଥ କଣ୍ଟକଂ ୱା ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଦୁରୁପଚିଣ୍ଣଂ ନ ହୋତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅରଞ୍ଞେ ପତିତଂ ପନ ଅମ୍ବଫଲାଦିଂ ଦିସ୍ୱା ''ସାମଣେରସ୍ସ ଦସ୍ସାମୀ''ତି ଆହରିତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସୀହୱିଘାସାଦିଂ ଦିସ୍ୱାପି ''ସାମଣେରସ୍ସ ଦସ୍ସାମୀ''ତି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୱା ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୱା ଆହରିତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ସକ୍କୋତି ୱିତକ୍କଂ ସୋଧେତୁଂ, ତତୋ ଲଦ୍ଧଂ ଖାଦିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ନେୱ ଆମକମଂସପଟିଗ୍ଗହଣପଚ୍ଚଯା, ନ ଉଗ୍ଗହିତକପଚ୍ଚଯା ୱଜ୍ଜଂ ଫୁସତି। ମାତାପିତୂନଂ ଅତ୍ଥାଯ ତେଲାଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ବ୍ୟାଧି ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ତତୋ ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ମୂଲେପି ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ହୋତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ମାତାପିତୂନଂ ତଣ୍ଡୁଲେ ଆହରିତ୍ୱା ଦେତି, ତେ ତତୋଯେୱ ଯାଗୁଆଦୀନି ସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି, ସନ୍ନିଧିପଚ୍ଚଯା ଉଗ୍ଗହିତପଚ୍ଚଯା ୱା ଦୋସୋ ନତ୍ଥି।

୧୧୪। ଭିକ୍ଖୁ ପିଦହିତ୍ୱା ଉଦକଂ ତାପେତି, ଯାୱ ପରିକ୍ଖଯା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଛାରିକା ପତତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ଦୀଘସଣ୍ଡାସେନ ଥାଲକଂ ଗହେତ୍ୱା ତେଲଂ ପଚନ୍ତସ୍ସ ଛାରିକା ପତତି, ହତ୍ଥେନ ଅମୁଞ୍ଚନ୍ତେନେୱ ପଚିତ୍ୱା ଓତାରେତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଙ୍ଗାରାପି ଦାରୂନିପି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତାନି, ମୂଲପଟିଗ୍ଗହଣମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁ ଉଚ୍ଛୁଂ ଖାଦତି, ସାମଣେରୋ ''ମଯ୍ହମ୍ପି ଦେଥା''ତି ୱଦତି, ''ଇତୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗଣ୍ହା''ତି ୱୁତ୍ତୋ ଗଣ୍ହାତି, ଅୱସେସେ ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଗୁଳପିଣ୍ଡଂ ଖାଦନ୍ତସ୍ସାପି ଏସେୱ ନଯୋ। ୱୁତ୍ତୋକାସତୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗହିତାୱସେସଞ୍ହି

ଅଜହିତପଟିଗ୍ଗହଣମେୱ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୁ ଗୁଳଂ ଭାଜେନ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା କୋଟ୍ଠାସେ କରୋତି, ଭିକ୍ଖୂପି ସାମଣେରାପି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଏକଗ୍ଗହଣେନେୱ ଏକମେକଂ କୋଟ୍ଠାସଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଗହିତାୱସେସଂ ପଟିଗ୍ଗହିତମେୱ ହୋତି। ସଚେ ଲୋଲସାମଣେରୋ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ପୁନ ଠପେତି, ତସ୍ସ ଗହିତାୱସେସଂ ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକମେୱ ହୋତି।

ଭିକ୍ଖୁ ଧୂମୱଟ୍ଟିଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଧୂମଂ ପିୱତି, ମୁଖଞ୍ଚ କଣ୍ଠୋ ଚ ମନୋସିଲାୟ ଲିତ୍ତୋ ୱିୟ ହୋତି, ଯାୱକାଲିକଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଯାୱକାଲିକେନ ଯାୱଜୀୱିକସଂସଗ୍ଗେ ଦୋସୋ ନତ୍ଥି। ପତ୍ତଂ ୱା ରଜନଂ ୱା ପଚନ୍ତସ୍ସ କଣ୍ଣନାସଚ୍ଛିଦ୍ଦେହି ଧୂମୋ ପୱିସତି, ଖ୍ୱାଧିପଚ୍ଚୟା ପୁପ୍ଫଂ ୱା ଫଲଂ ୱା ଉପସିଙ୍ଘତି, ଅବୋହାରିକତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି। ଭତ୍ତୁଗ୍ଗାରୋ ତାଲୁଂ ଆହଚ୍ଚ ଅନ୍ତୋୟେୱ ପୱିସତି, ଅୱିସୟତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି, ମୁଖଂ ପୱିଟ୍ଠଂ ପନ ଅଜ୍ଝୋହରତୋ ୱିକାଲେ ଆପତ୍ତି। ଦନ୍ତନ୍ତରେ ଲଗ୍ଗସ୍ସ ଆମିସସ୍ସ ରସୋ ପୱିସତି, ଆପତ୍ତିୟେୱ। ସଚେ ସୁଖୁମଂ ଆମିସଂ ହୋତି, ରସୋ ନ ପଞ୍ଞାୟତି, ଅବୋହାରିକପକ୍ଖଂ ଭଜତି। ଉପକଟ୍ଠେ କାଲେ ନିରୁଦକଟ୍ଠାନେ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା କକ୍ଖାରେତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ତୟୋ ଖେଳପିଣ୍ଡେ ପାତେତ୍ୱା ଉଦକଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ମୁଖଂ ୱିକ୍ଖାଲେତବ୍ବଂ। ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତସିଙ୍ଗିୱେରାଦୀନଂ ଅଙ୍କୁରା ନିକ୍ଖମନ୍ତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଲୋଣେ ଅସତି ସମୁଦ୍ଦୋଦକେନ ଲୋଣକିଚ୍ଚଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତଲୋଣୋଦକଂ ଲୋଣଂ ହୋତି, ଲୋଣଂ ୱା ଉଦକଂ ହୋତି, ରସୋ ୱା ଫାଣିତଂ ହୋତି, ଫାଣିତଂ ୱା ରସୋ ହୋତି, ମୂଲପଟିଗ୍ଗହଣମେୱ ୱଟ୍ଟତି।

ହିମକରକା ଉଦକଗତିକା ଏୱ। ପାରିହାରିକେନ କତକଟ୍ଠିନା ଉଦକଂ ପସାଦେନ୍ତି, ତଂ ଅବୋହାରିକଂ, ଆମିସେନ ସଦ୍ଧିଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆମିସଗତିକେହି କପିତ୍ଥଫଲାଦୀହି ପସାଦିତଂ ପୁରେଭତ୍ତମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ପୋକ୍ଖରଣୀଆଦୀସୁ ଉଦକଂ ବହଲଂ ହୋତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ମୁଖେ ହତ୍ଥେ ଚ ଲଗ୍ଗତି, ନ ୱଟ୍ଟତି, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଖେତ୍ତେସୁ କସିତଟ୍ଠାନେ ବହଲଂ ଉଦକଂ ହୋତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସନ୍ଦିତ୍ୱା କନ୍ଦରାଦୀନି ପୱିସିତ୍ୱା ନଦିଂ ପୂରେତି, ୱଟ୍ଟତି। କକୁଧସୋବ୍ଭାଦୟୋ ହୋନ୍ତି ରୁକ୍ଖତୋ ପତିତେହି ପୁପ୍ଫେହି ସଞ୍ଛନ୍ନୋଦକା। ସଚେ ପୁପ୍ଫରସୋ ନ ପଞ୍ଞାୟତି, ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ପରିତ୍ତଂ ଉଦକଂ ହୋତି, ରସୋ ପଞ୍ଞାୟତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ପବ୍ବତକନ୍ଦରାଦୀସୁ କାଳୱଣ୍ଣପଣ୍ଣଚ୍ଛନ୍ନୋଦକେପି ଏସେୱ ନୟୋ।

ପାନୀୟଘଟେ ସରେଣୁକାନି ୱା ସୱଣ୍ଟଖୀରାନି ୱା ପୁପ୍ଫାନି ପକ୍ଖିତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପୁପ୍ଫାନି ୱା ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପକ୍ଖିପିତବ୍ବାନି। ପାଟଲିମଲ୍ଲିକା ପକ୍ଖିତ୍ତା ହୋନ୍ତି, ୱାସମତ୍ତଂ ତିଟ୍ଠତି, ତଂ ଅବୋହାରିକଂ। ଦୁତିୟଦିୱସେପି ଆମିସେନ ସଦ୍ଧିଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁନା ଠପିତପୁପ୍ଫୱାସିତକପାନୀୟତୋ ସାମଣେରୋ ପାନୀୟଂ ଗହେତ୍ୱା ପୀତାୱସେସକଂ ତତ୍ଥେୱ ଆକିରତି, ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ପଦୁମସରାଦୀସୁ ଉଦକଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଠିତଂ ପୁପ୍ଫରେଣୁଂ ଘଟେନ ୱିକ୍ଖମ୍ଭେତ୍ୱା ଉଦକଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କପ୍ପିୟଂ କାରାପେତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ହୋତି, ସଚେ ତସ୍ସ ରସଂ ପିୱିତୁକାମୋ , ମୂଲପଟିଗ୍ଗହଣମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ରସେ ପୱିଟ୍ଠେପି ଆପତ୍ତିୟେୱ। ଅଚିତ୍ତକଞ୍ହି ଇଦଂ ସିକ୍ଖାପଦଂ।

୧୧୫। ମହାଭୂତେସୁ କିଂ ୱଟ୍ଟତି, କିଂ ନ ୱଟ୍ଟତୀତି? ଖୀରଂ ତାୱ ୱଟ୍ଟତି, କପ୍ପିୟମଂସଖୀରଂ ୱା ହୋତୁ ଅକପ୍ପିୟମଂସଖୀରଂ ୱା, ପିୱନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ଅସ୍ସୁ ଖେଳୋ ସିଙ୍ଘାଣିକା ମୁତ୍ତଂ କରୀସଂ ସେମ୍ହଂ ଦନ୍ତମଲଂ ଅକ୍ଖିଗୂଥକୋ କଣ୍ଣଗୂଥକୋ ସରୀରେ ଉଟ୍ଠିତଲୋଣନ୍ତି ଇଦଂ ସବ୍ବଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନେତ୍ଥ ଠାନତୋ ଚୱିତ୍ୱା ପତ୍ତେ ୱା ହତ୍ଥେ ୱା ପତତି, ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ଅଙ୍ଗଲଗ୍ଗଂ ପଟିଗ୍ଗହିତକମେୱ। ଉଣ୍ହପାୟାସଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ସେଦୋ ଅଙ୍ଗୁଲିଅନୁସାରେନ ଏକାବଦ୍ଧୋୱ ହୁତ୍ୱା ପାୟାସେ ସନ୍ତିଟ୍ଠତି, ପିଣ୍ଡାୟ ୱା ଚରନ୍ତସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ ପତ୍ତସ୍ସ ମୁଖୱଟ୍ଟିତୋ ୱା ପତ୍ତତଲଂ ଓରୋହତି, ଏତ୍ଥ ପଟିଗ୍ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଖାମମହାଭୂତେ ଇଦଂ ନାମ ନ ୱଟ୍ଟତୀତି ନତ୍ଥି, ଦୁଜ୍ଝାପିତଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସୁଜ୍ଝାପିତଂ ପନ ମନୁସ୍ସଟ୍ଠିମ୍ପି ଚୁଣ୍ଣଂ କତ୍ୱା ଲେହେ ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଚତ୍ତାରି ମହାୱିକଟାନି ଅସତି କପ୍ପିୟକାରକେ ସାମଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଏତ୍ଥ ଚ ଦୁବ୍ବଚୋପି ଅସମତ୍ଥୋପି କପ୍ପିୟକାରକୋ ଅସନ୍ତପକ୍ଖେୟେୱ ତିଟ୍ଠତି। ଛାରିକାୟ ଅସତି ସୁକ୍ଖଦାରୁଂ ଝାପେତ୍ୱା ଛାରିକା ଗହେତବ୍ବା। ସୁକ୍ଖଦାରୁମ୍ହି ଅସତି ଅଲ୍ଲଦାରୁଂ ରୁକ୍ଖତୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱାପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଇଦଂ ପନ ଚତୁବ୍ବିଧମ୍ପି ମହାୱିକଟଂ କାଲୋଦିସ୍ସଂ ନାମ, ସପ୍ପଦଟ୍ଠକ୍ଖଣେୟେୱ ୱଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ପଟିଗ୍ଗହଣୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୧। ପୱାରଣାୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୧୧୬।ପଟିକ୍ଖେପପୱାରଣାତି ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭୋଜନାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭୁଞ୍ଜମାନେନ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ଅଭିହଟଭୋଜନସ୍ସ ପଟିକ୍ଖେପସଙ୍ଖାତା ପୱାରଣା। ସା ଚ ନ କେୱଲଂ ପଟିକ୍ଖେପମତ୍ତେନ ହୋତି, ଅଥ ଖୋ ପଞ୍ଚଙ୍ଗୱସେନ। ତତ୍ରିମାନି ପଞ୍ଚଙ୍ଗାନି – ଅସନଂ, ଭୋଜନଂ, ଦାୟକସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ଠାନଂ, ଅଭିହାରୋ, ଅଭିହଟସ୍ସ ପଟିକ୍ଖେପୋତି। ତତ୍ଥ ଅସନନ୍ତି ୱିପ୍ପକତଭୋଜନଂ, ଭୁଞ୍ଜମାନୋ ଚେସ ପୁଗ୍ଗଲୋ ହୋତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଭୋଜନନ୍ତି ପୱାରଣପ୍ପହୋନକଂ ଭୋଜନଂ, ଓଦନାଦୀନଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞତରଂ ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ ଭୋଜନଂ ହୋତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଦାୟକସ୍ସ ହତ୍ଥପାସେ ଠାନନ୍ତି ପୱାରଣପ୍ପହୋନକଂ ଭୋଜନଂ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଦାୟକସ୍ସ ଅଡ୍ଢତେୟ୍ୟହତ୍ଥପ୍ପମାଣେ ଓକାସେ ଅୱଟ୍ଠାନଂ। ଅଭିହାରୋତି ହତ୍ଥପାସେ ଠିତସ୍ସ ଦାୟକସ୍ସ କାୟେନ ଅଭିହାରୋ। ଅଭିହଟସ୍ସ ପଟିକ୍ଖେପୋତି ଏୱଂ ଅଭିହଟସ୍ସ କାୟେନ ୱା ୱାଚାୟ ୱା ପଟିକ୍ଖେପୋ। ଇତି ଇମେସଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଅଙ୍ଗାନଂ ୱସେନ ପୱାରଣା ହୋତି। ୱୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

''ପଞ୍ଚହି, ଉପାଲି, ଆକାରେହି ପୱାରଣା ପଞ୍ଞାୟତି, ଅସନଂ ପଞ୍ଞାୟତି, ଭୋଜନଂ ପଞ୍ଞାୟତି, ହତ୍ଥପାସେ ଠିତୋ, ଅଭିହରତି, ପଟିକ୍ଖେପୋ ପଞ୍ଞାୟତୀ''ତି (ପରି। ୪୨୮)।

୧୧୭। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୩୮-୯) – ''ଅସନ''ନ୍ତିଆଦୀସୁ ତାୱ ଯଂ ଅସ୍ନାତି, ଯଞ୍ଚ ଭୋଜନଂ ହତ୍ଥପାସେ ଠିତେନ ଅଭିହଟଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ତଂ ଓଦନୋ କୁମ୍ମାସୋ ସତ୍ତୁ ମଚ୍ଛୋ ମଂସନ୍ତି ଇମେସଂ ଅଞ୍ଞତରମେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଓଦନୋ ନାମ ସାଲି ୱୀହି ଯୱୋ ଗୋଧୁମୋ କଙ୍ଗୁ ୱରକୋ କୁଦ୍ରୂସକୋତି ସତ୍ତନ୍ନଂ ଧଞ୍ଞାନଂ ତଣ୍ଡୁଲେହି ନିବ୍ବତ୍ତୋ। ତତ୍ର ସାଲୀତି ଅନ୍ତମସୋ ନୀୱାରଂ ଉପାଦାୟ ସବ୍ବାପି ସାଲିଜାତି। ୱୀହୀତି ସବ୍ବାପି ୱୀହିଜାତି। ଯୱଗୋଧୁମେସୁ ଭେଦୋ ନତ୍ଥି। କଙ୍ଗୂତି ସେତରତ୍ତକାଳଅଭେଦା ସବ୍ବାପି କଙ୍ଗୁଜାତି। ୱରକୋତି ଅନ୍ତମସୋ ୱରକଚୋରକଂ ଉପାଦାୟ ସବ୍ବାପି ସେତୱଣ୍ଣା ୱରକଜାତି। କୁଦ୍ରୂସକୋତି କାଳକୁଦ୍ରୂସକୋ ଚେୱ ସାମାକାଦିଭେଦା ଚ ସବ୍ବାପି ତିଣଧଞ୍ଞଜାତି। ନୀୱାରୱରକଚୋରକା ଚେତ୍ଥ ଧଞ୍ଞାନୁଲୋମାତି ୱଦନ୍ତି, ଧଞ୍ଞାନି ହୋନ୍ତୁ ଧଞ୍ଞାନୁଲୋମାନି ୱା, ଏତେସଂ ୱୁତ୍ତପ୍ପଭେଦାନଂ ସତ୍ତନ୍ନଂ ଧଞ୍ଞାନଂ ତଣ୍ଡୁଲେ ଗହେତ୍ୱା ''ଭତ୍ତଂ ପଚିସ୍ସାମା''ତି ୱା ''ଯାଗୁଂ ପଚିସ୍ସାମା''ତି ୱା ''ଅମ୍ବିଲପାୟାସାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ ପଚିସ୍ସାମା''ତି ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ସନ୍ଧାୟ ପଚନ୍ତୁ, ସଚେ ଉଣ୍ହଂ ସୀତଲଂ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତାନଂ ଭୋଜନକାଲେ ଗହିତଗହିତଟ୍ଠାନେ ଓଧି ପଞ୍ଞାୟତି, ଓଦନସଙ୍ଗହମେୱ ଗଚ୍ଛତି, ପୱାରଣଂ ଜନେତି। ସଚେ ଓଧି ନ ପଞ୍ଞାୟତି, ଯାଗୁସଙ୍ଗହଂ ଗଚ୍ଛତି, ପୱାରଣଂ ନ ଜନେତି।

ଯୋପି ପାୟାସୋ ୱା ପଣ୍ଣଫଲକଳୀରମିସ୍ସକା ଅମ୍ବିଲଯାଗୁ ୱା ଉଦ୍ଧନତୋ ଓତାରିତମତ୍ତା ଅବ୍ଭୁଣ୍ହା ହୋତି ଆୱଜ୍ଜିତ୍ୱା ପିୱିତୁଂ ସକ୍କା, ହତ୍ଥେନ ଗହିତୋକାସେପି ଓଧିଂ ନ ଦସ୍ସେତି, ପୱାରଣଂ ନ ଜନେତି। ସଚେ ପନ ଉସୁମାୟ ୱିଗତାୟ ସୀତଲଭୂତା ଘନଭାୱଂ ଗଚ୍ଛତି, ଓଧିଂ ଦସ୍ସେତି, ପୁନ ପୱାରଣଂ ଜନେତି, ପୁବ୍ବେ ତନୁଭାୱୋ ନ ରକ୍ଖତି। ସଚେପି ଦଧିତକ୍କାଦୀନି ଆରୋପେତ୍ୱା ବହୂ ପଣ୍ଣଫଲକଳୀରେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ମୁଟ୍ଠିମତ୍ତାପି ତଣ୍ଡୁଲା ପକ୍ଖିତ୍ତା ହୋନ୍ତି, ଭୋଜନକାଲେ ଚେ ଓଧି ପଞ୍ଞାୟତି, ପୱାରଣଂ ଜନେତି। ଅୟାଗୁକେ ନିମନ୍ତନେ ''ଯାଗୁଂ ଦସ୍ସାମା''ତି ଭତ୍ତେ ଉଦକକଞ୍ଜିକଖୀରାଦୀନି ଆକିରିତ୍ୱା ''ଯାଗୁଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ଦେନ୍ତି। କିଞ୍ଚାପି ତନୁକୋ ହୋତି, ପୱାରଣଂ ଜନେତିୟେୱ। ସଚେ ପନ ପକ୍କୁଥିତେସୁ ଉଦକାଦୀସୁ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପଚିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ଯାଗୁସଙ୍ଗହମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ଯାଗୁସଙ୍ଗହଂ ଗତେପି ତସ୍ମିଂ ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱା ଯତ୍ଥ ମଚ୍ଛମଂସଂ ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ସଚେ ସାସପମତ୍ତମ୍ପି ମଚ୍ଛମଂସଖଣ୍ଡଂ ୱା ନ୍ହାରୁ ୱା ପଞ୍ଞାୟତି, ପୱାରଣଂ ଜନେତି, ସୁଦ୍ଧରସକୋ ପନ ରସକଯାଗୁ ୱା ନ ଜନେତି। ଠପେତ୍ୱା ୱୁତ୍ତଧଞ୍ଞତଣ୍ଡୁଲେ ଅଞ୍ଞେହି ୱେଣୁତଣ୍ଡୁଲାଦୀହି ୱା କଣ୍ଡମୂଲଫଲେହି ୱା ଯେହି କେହିଚି କତଂ ଭତ୍ତମ୍ପି ପୱାରଣଂ ନ ଜନେତି, ପଗେୱ ଘନଯାଗୁ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ମଚ୍ଛମଂସଂ ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ଜନେତି। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ''ପୁପ୍ଫିଅତ୍ଥାୟ ଭତ୍ତମ୍ପି ପୱାରଣଂ ଜନେତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପୁପ୍ଫିଅତ୍ଥାୟ ଭତ୍ତଂ ନାମ ପୁପ୍ଫିଖଜ୍ଜକତ୍ଥାୟ କୁଥିତୁଦକେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ସେଦିତତଣ୍ଡୁଲା ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି। ସଚେ ପନ ତେ ତଣ୍ଡୁଲେ ସୁକ୍ଖାପେତ୍ୱା ଖାଦନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି, ନେୱ ସତ୍ତୁସଙ୍ଖ୍ୟଂ, ନ ଭତ୍ତସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ପୁନ ତେହି କତଭତ୍ତଂ ପୱାରେତିୟେୱ। ତେ ତଣ୍ଡୁଲେ ସପ୍ପିତେଲାଦୀସୁ ୱା ପଚନ୍ତି, ପୂୱଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ନ ପୱାରେନ୍ତି। ପୁଥୁକା ୱା ତାହି କତସତ୍ତୁଭତ୍ତାଦୀନି ୱା ନ ପୱାରେନ୍ତି।

କୁମ୍ମାସୋ ନାମ ଯୱେହି କତକୁମ୍ମାସୋ। ଅଞ୍ଞେହି ପନ ମୁଗ୍ଗାଦୀହି କତକୁମ୍ମାସୋ ପୱାରଣଂ ନ ଜନେତି।

ସତ୍ତୁ ନାମ ସାଲିୱୀହିୟୱେହି କତସତ୍ତୁ। କଙ୍ଗୁୱରକକୁଦ୍ରୂସକସୀସାନିପି ଭଜ୍ଜିତ୍ୱା ଈସକଂ କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା ଥୁସେ ପଲାପେତ୍ୱା ପୁନ ଦଳ୍ହଂ କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା ଚୁଣ୍ଣଂ କରୋନ୍ତି। ସଚେପି ତଂ ଅଲ୍ଲତ୍ତା ଏକବଦ୍ଧଂ ହୋତି, ସତ୍ତୁସଙ୍ଗହମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ଖରପାକଭଜ୍ଜିତାନଂ ୱୀହୀନଂ ତଣ୍ଡୁଲେ କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ତମ୍ପି ଚୁଣ୍ଣଂ

ସତ୍ତୁସଙ୍ଗହମେଓ ଗଚ୍ଛତି। ସମପାକଭଜ୍ଜିତାନଂ ପନ ୱୀହୀନଂ ୱା ୱୀହିପଲାସାନଂ ୱା ତଣ୍ଡୁଲା ଭଜ୍ଜିତତଣ୍ଡୁଲା ଏଓ ୱା ନ ପୱାରେନ୍ତି। ତେସଂ ପନ ତଣ୍ଡୁଲାନଂ ଚୁଣ୍ଣଂ ପୱାରେତି, ଖରପାକଭଜ୍ଜିତାନଂ ୱୀହୀନଂ କୁଣ୍ଡକମ୍ପି ପୱାରେତି। ସମପାକଭଜ୍ଜିତାନଂ ପନ ଆତପସୁକ୍ଖାନଂ ୱା କୁଣ୍ଡକଂ ନ ପୱାରେତି। ଲାଜା ୱା ତେହି କତଭତ୍ତସତ୍ତୁଆଦୀନି ୱା ନ ପୱାରେନ୍ତି, ଭଜ୍ଜିତପିଟ୍ଠଂ ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ସୁଦ୍ଧଖଜ୍ଜକଂ ୱା ନ ପୱାରେତି। ମଚ୍ଛମଂସପୂରିତଖଜ୍ଜକଂ ପନ ସତ୍ତୁମୋଦକୋ ୱା ପୱାରେତି। ମଚ୍ଛୋ ମଂସଞ୍ଚ ପାକଟମେୱ।

ଅଯଂ ପନ ୱିସେସୋ – ସଚେ ଯାଗୁଂ ପିୱନ୍ତସ୍ସ ଯାଗୁସିତ୍ଥମତ୍ତାନେଓ ଦ୍ୱେ ମଚ୍ଛଖଣ୍ଡାନି ୱା ମଂସଖଣ୍ଡାନି ୱା ଏକଭାଜନେ ୱା ନାନାଭାଜନେ ୱା ଦେନ୍ତି, ତାନି ଚେ ଅଖାଦନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ପୱାରଣପ୍ପହୋନକଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। ତତୋ ଏକଂ ଖାଦିତଂ, ଏକଂ ହତ୍ଥେ ୱା ପତ୍ତେ ୱା ହୋତି, ସୋ ଚେ ଅଞ୍ଞଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରେତି। ଦ୍ୱେପି ଖାଦିତାନି ହୋନ୍ତି, ମୁଖେ ସାସପମତ୍ତମ୍ପି ଅୱସିଟ୍ଠଂ ନତ୍ଥି, ସଚେପି ଅଞ୍ଞଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। କପ୍ପିଯମଂସଂ ଖାଦନ୍ତୋ କପ୍ପିଯମଂସଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରେତି। କପ୍ପିଯମଂସଂ ଖାଦନ୍ତୋ ଅକପ୍ପିଯମଂସଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। କସ୍ମା? ଅୱତ୍ଥୁତାଯ। ଯଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଖାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଂଯେୱ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ହୋତି। ଇଦଂ ପନ ଜାନନ୍ତୋ ଅକପ୍ପିଯତ୍ତା ପଟିକ୍ଖିପତି, ଅଜାନନ୍ତୋପି ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବଟ୍ଠାନେ ଠିତମେୱ ପଟିକ୍ଖିପତି ନାମ, ତସ୍ମା ନ ପୱାରେତି। ସଚେ ପନ ଅକପ୍ପିଯମଂସଂ ଖାଦନ୍ତୋ କପ୍ପିଯମଂସଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରେତି। କସ୍ମା? ୱତ୍ଥୁତାଯ। ଯଞ୍ହି ତେନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତଂ ପୱାରଣାଯ ୱତ୍ଥୁ, ଯଂ ପନ ଖାଦତି, ତଂ କିଞ୍ଚାପି ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବଟ୍ଠାନେ ଠିତଂ, ଖାଦିଯମାନଂ ପନ ମଂସଭାୱଂ ନ ଜହତି, ତସ୍ମା ପୱାରେତି। ଅକପ୍ପିଯମଂସଂ ୱା ଖାଦନ୍ତୋ ଅକପ୍ପିଯମଂସଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୁରିମନଯେନେୱ ନ ପୱାରେତି। କପ୍ପିଯମଂସଂ ୱା ଅକପ୍ପିଯମଂସଂ ୱା ଖାଦନ୍ତୋ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭୋଜନାନଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି କପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରେତି। କୁଲଦୂସକୱେଜ୍ଜକମ୍ମୌତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମାରୋଚନସାଦିତରୂପିଯାଦୀହି ନିବ୍ବତ୍ତଂ ବୁଦ୍ଧପଟିକୁଟ୍ଠଂ ଅନେସନାଯ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଅକପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। କପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ୱା ଅକପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। କପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ୱା ଅକପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋପି କପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରେତି। ଅକପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତୀତି ସବ୍ବତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ କାରଣଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

୧୧୮। ଏୱଂ ''ଅସନ''ନ୍ତିଆଦୀସୁ ଯଞ୍ଚ ଅସ୍ନାତି, ଯଞ୍ଚ ଭୋଜନଂ ହତ୍ଥପାସେ ଠିତେନ ଅଭିହଟଂ ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତୋ ପୱାରଣଂ ଆପଜ୍ଜତି, ତଂ ଉତ୍ୱା ଇଦାନି ଯଥା ଆପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ଜାନନତ୍ଥଂ ଅଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ଅସନଂ ଭୋଜନନ୍ତି ଏତ୍ଥ ତାୱ ଯେନ ଏକସିତ୍ଥମ୍ପି ଅଜ୍ଝୋହଟଂ ହୋତି ସୋ ସଚେ ପତ୍ତମୁଖହତ୍ଥାନଂ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ପଞ୍ଚସୁ ଭୋଜନେସୁ ଏକସ୍ମିମ୍ପି ସତି ଅଞ୍ଞଂ ପଞ୍ଚସୁ ଭୋଜନେସୁ ଏକମ୍ପି ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରେତି। କତ୍ଥଚି ଭୋଜନଂ ନତ୍ଥି, ଆମିସଗନ୍ଧମତ୍ତଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ପୱାରେତି। ମୁଖେ ଚ ହତ୍ଥେ ଚ ଭୋଜନଂ ନତ୍ଥି, ପତ୍ତେ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ମିଂ ପନ ଆସନେ ଅଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ, ୱିହାରଂ ୱା ପୱିସିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱା ଦାତୁକାମୋ ତସ୍ମିଂ ଚେ ଅନ୍ତରେ ଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। କସ୍ମା? ୱିପ୍ପକତଭୋଜନଭାୱସ୍ସ ଉପଚ୍ଛିନ୍ନତ୍ତା। ''ଯୋପି ଅଞ୍ଞତ୍ର ଗନ୍ତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ମୁଖେ ଭତ୍ତଂ ଗିଲିତ୍ୱା ସେସଂ ଆଦାଯ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଅଞ୍ଞଂ ଭୋଜନଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ତସ୍ସପି ପୱାରଣା ନ ହୋତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଯଥା ଚ ପତ୍ତେ, ଏୱଂ ହତ୍ଥେପି। ମୁଖେପି ୱା ୱିଜ୍ଜମାନଂ ଭୋଜନଂ ସଚେ ଅନଜ୍ଝୋହରିତୁକାମୋ ହୋତି, ତସ୍ମିଞ୍ଚ ଖଣେ ଅଞ୍ଞଂ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। ଏକସ୍ମିଞ୍ହି ପଦେ ୱୁତ୍ତଂ ଲକ୍ଖଣଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ୱେଦିତବ୍ବଂ ହୋତି। ଅପିଚ କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ଏସ ନଯୋ ଦସ୍ସିତୋଯେୱ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହି ତତ୍ଥ ''ମୁଖେ ଭତ୍ତଂ ଗିଲିତଂ, ହତ୍ଥେ ଭତ୍ତଂ ୱିଘାସାଦସ୍ସ ଦାତୁକାମୋ, ପତ୍ତେ ଭତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଦାତୁକାମୋ, ସଚେ ତସ୍ମିଂ ଖଣେ ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତୀ''ତି।

ହତ୍ଥପାସେ ଠିତୋତି ଏତ୍ଥ ପନ ସଚେ ଭିକ୍ଖୁ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ଆସନସ୍ସ ପଚ୍ଛିମନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ସଚେ ଠିତୋ, ପଣ୍ହିଅନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ସଚେ ନିପନ୍ନୋ, ଯେନ ପସ୍ସେନ ନିପନ୍ନୋ, ତସ୍ସ ପାରିମନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ଦାଯକସ୍ସ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ୱା ଠିତସ୍ସ ୱା ନିପନ୍ନସ୍ସ ୱା ଠପେତ୍ୱା ପସାରିତହତ୍ଥଂ ଯଂ ଆସନ୍ନତରଂ ଅଙ୍ଗଂ, ତସ୍ସ ଓରିମନ୍ତେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅଡ୍ଢତେଯ୍ୟହତ୍ଥୋ ''ହତ୍ଥପାସୋ''ତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ତସ୍ମିଂ ଠତ୍ୱା ଅଭିହଟଂ ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସେୱ ପୱାରଣା ହୋତି, ନ ତତୋ ପରଂ।

ଅଭିହରତୀତି ହତ୍ଥପାସବ୍ଭନ୍ତରେ ଠିତୋ ଗହଣତ୍ଥଂ ଉପନାମେତି। ସଚେ ପନ ଅନନ୍ତରନିସିନ୍ନୋପି ଭିକ୍ଖୁ ହତ୍ଥେ ୱା ଊରୂସୁ ୱା ଆଧାରକେ ୱା ଠିତଂ ପତ୍ତଂ ଅନଭିହରିତ୍ୱା ''ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହାହୀ''ତି ୱଦତି, ତଂ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ନତ୍ଥି। ଭତ୍ତପଚ୍ଛିଂ ଆନେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଭୂମିଯଂ ଠପେତ୍ୱା ''ଗଣ୍ହାହୀ''ତି ୱୁତ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଈସକଂ ପନ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ୱା ଅପନାମେତ୍ୱା ୱା ''ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ହୋତି। ଥେରାସନେ ନିସିନ୍ନୋ ଥେରୋ ଦୂରେ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଦହରଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପତ୍ତଂ ପେସେତ୍ୱା ''ଇତୋ ଓଦନଂ ଗଣ୍ହାହୀ''ତି ୱଦତି, ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ପନ ଗତୋ ତୁଣ୍ହୀ ତିଟ୍ଠତି, ଦହରୋ ''ଅଲଂ ମଯ୍ହ''ନ୍ତି ପଟିକ୍ଖିପତି, ନ ପୱାରେତି। କସ୍ମା? ଥେରସ୍ସ ଦୂରଭାୱତୋ ଦୂତସ୍ସ ଚ ଅନଭିହରଣତୋ। ସଚେ ପନ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ଇଦଂ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହା''ତି ୱଦତି, ତଂ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ହୋତି। ପରିୱେସନାଯଏକୋ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଓଦନପଚ୍ଛିଂ, ଏକେନ କଟଚ୍ଛୁଂ ଗହେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପରିୱିସତି, ତତ୍ର ଚେ ଅଞ୍ଞୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ''ଅହଂ ପଚ୍ଛିଂ ଧାରେସ୍ସାମି, ତ୍ୱଂ ଓଦନଂ ଦେହୀ''ତି ୱତ୍ୱା ଗହିତମତ୍ତମେୱ କରୋତି, ପରିୱେସକୋ ଏୱ ପନ

ତଂ ଧାରେତି, ତସ୍ମା ସା ଅଭିହଟାୱ ହୋତି, ତତୋ ଦାତୁକାମତାଯ ଗଣ୍ହନ୍ତଂ ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସ ପୱାରଣା ହୋତି। ସଚେ ପନ ପରିୱେସକେନ ଫୁଟ୍ଠମତ୍ତାୱ ହୋତି, ଇତରୋୱ ନଂ ଧାରେତି, ତତୋ ଦାତୁକାମତାଯ ଗଣ୍ହନ୍ତଂ ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସ ପୱାରଣା ନ ହୋତି, କଟଚ୍ଛୁନା ଉଦ୍ଧଟଭତ୍ତେ ପନ ହୋତି। କଟଚ୍ଛୁନା ଅଭିହାରୋଯେୱ ହି ତସ୍ସ ଅଭିହାରୋ। ''ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସମଭାରେପି ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତୋ ପୱାରେତିଯେୱା''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅନନ୍ତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭତ୍ତେ ଦୀଯମାନେ ଇତରୋ ପତ୍ତଂ ହତ୍ଥେନ ପିଦହତି, ପୱାରଣା ନତ୍ଥି। କସ୍ମା? ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଅଭିହଟେ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତତ୍ତା।

ପଟିକ୍ଖେପୋ ପଞ୍ଞାଯତୀତି ଏତ୍ଥ ୱାଚାଯ ଅଭିହଟଂ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ନତ୍ଥି, କାଯେନ ଅଭିହଟଂ ପନ ଯେନ କେନଚି ଆକାରେନ କାଯେନ ୱା ୱାଚାଯ ୱା ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତସ୍ସ ପୱାରଣା ହୋତୀତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ତତ୍ର କାଯେନ ପଟିକ୍ଖେପୋ ନାମ ଅଙ୍ଗୁଲିଂ ୱା ହତ୍ଥଂ ୱା ମକ୍ଖିକାବୀଜନିଂ ୱା ଚୀୱରକଣ୍ଣଂ ୱା ଚାଲେତି, ଭମୁକାଯ ୱା ଆକାରଂ କରୋତି, କୁଦ୍ଧୋ ୱା ଓଲୋକେତି। ୱାଚାଯ ପଟିକ୍ଖେପୋ ନାମ ''ଅଲ''ନ୍ତି ୱା ''ନ ଗଣ୍ହାମୀ''ତି ୱା ''ମା ଆକିରା''ତି ୱା ''ଅପଗଚ୍ଛା''ତି ୱା ୱଦତି। ଏୱଂ ଯେନ କେନଚି ଆକାରେନ କାଯେନ ୱା ୱାଚାଯ ୱା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତେ ପୱାରଣା ହୋତି।

୧୧୯। ଏକୋ ଅଭିହଟେ ଭତ୍ତେ ପୱାରଣାଯ ଭୀତୋ ହତ୍ଥେ ଅପନେତ୍ୱା ପୁନପ୍ପୁନଂ ପତ୍ତେ ଓଦନଂ ଆକିରନ୍ତଂ ''ଆକିର ଆକିର, କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା ପୂରେହୀ''ତି ୱଦତି, ଏତ୍ଥ କଥନ୍ତି? ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ତାୱ ''ଅନାକିରଣତ୍ଥାଯ ୱୁତ୍ତତ୍ତା ପୱାରଣା ହୋତୀ''ତି ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଆକିର ପୂରେହୀତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ନାମ କସ୍ସଚି ପୱାରଣା ଅତ୍ଥୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ନ ପୱାରେତୀ''ତି ଆହ।

ଅପରୋ ଭତ୍ତଂ ଅଭିହରନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ''କିଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତୋପି କିଞ୍ଚି ଗଣ୍ହିସ୍ସସି, ଦମ୍ମି ତେ କିଞ୍ଚୀ''ତି ଆହ, ତତ୍ରାପି ''ଏୱଂ ନାଗମିସ୍ସତୀତି ୱୁତ୍ତତ୍ତା ପୱାରଣା ହୋତୀ''ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଗଣ୍ହିସ୍ସସୀତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ନାମ କସ୍ସଚି ପୱାରଣା ଅତ୍ଥୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ନ ପୱାରେତୀ''ତି ଆହ।

ଏକୋ ସମଂସକଂ ରସଂ ଅଭିହରିତ୍ୱା ''ରସଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ତଂ ସୁତ୍ୱା ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ନତ୍ଥି। ''ମଚ୍ଛମଂସରସ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ହୋତି, ''ଇଦଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱୁତ୍ତେପି ହୋତିଯେୱ। ମଂସଂ ୱିସୁଂ କତ୍ୱା ''ମଂସରସଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ''ତତ୍ଥ ଚେ ସାସପମତ୍ତମ୍ପି ମଂସଖଣ୍ଡଂ ଅତ୍ଥି, ତଂ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ହୋତି। ସଚେ ପନ ପରିସ୍ସାୱିତୋ ହୋତି, ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଅଭଯତ୍ଥେରୋ ଆହ।

ମଂସରସେନ ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତଂ ମହାଥେରୋ ''ମୁହୁତ୍ତଂ ଆଗମେହୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ଥାଲକଂ, ଆୱୁସୋ, ଆହରା''ତି ଆହ, ଏତ୍ଥ କଥନ୍ତି? ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ତାୱ ''ଅଭିହାରକସ୍ସ ଗମନଂ ଉପଚ୍ଛିନ୍ନଂ, ତସ୍ମା ପୱାରେତୀ''ତି ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ଅଯଂ କୁହିଂ ଗଚ୍ଛତି, କୀଦିସଂ ଏତସ୍ସ ଗମନଂ, ଗଣ୍ହନ୍ତସ୍ସପି ନାମ କସ୍ସଚି ପୱାରଣା ଅତ୍ଥୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ନ ପୱାରେତୀ''ତି ଆହ।

କଠଲରପନସାଦୀହି ମିସ୍ସେତ୍ୱା ମଂସଂ ପଚନ୍ତି, ତଂ ଗହେତ୍ୱା ''କଠଲରସୂପଂ ଗଣ୍ହଥ, ପନସବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଏୱମ୍ପି ନ ପୱାରେତି। କସ୍ମା? ଅପୱାରଣାରହସ୍ସ ନାମେନ ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ସଚେ ପନ ''ମଚ୍ଛସୂପଂ ମଂସସୂପ''ନ୍ତି ୱା ''ଇଦଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱା ୱଦନ୍ତି, ପୱାରେତି, ମଂସକରମ୍ବକୋ ନାମ ହୋତି। ତଂ ଦାତୁକାମୋପି ''କରମ୍ବକଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ୱଟ୍ଟତି, ନ ପୱାରେତି, ''ମଂସକରମ୍ବକ''ନ୍ତି ୱା ''ଇଦ''ନ୍ତି ୱା ୱୁତ୍ତେ ପନ ପୱାରେତି। ଏସ ନଯୋ ସବ୍ବେସୁ ମଚ୍ଛମଂସମିସ୍ସକେସୁ।

୧୨୦। ''ଯୋ ପନ ନିମନ୍ତନେ ଭୁଞ୍ଜମାନୋ ମଂସଂ ଅଭିହଟଂ 'ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତ'ନ୍ତି ମଞ୍ଞମାନୋ ପଟିକ୍ଖିପତି, ପୱାରିତୋୱ ହୋତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମିସ୍ସକକଥା ପନ କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ସୁଟ୍ଠୁ ୱୁତ୍ତା। ଏୱଞ୍ହି ତତ୍ଥ ୱୁତ୍ତଂ – ପିଣ୍ଡଚାରିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭତ୍ତମିସ୍ସକଂ ଯାଗୁଂ ଆହରିତ୍ୱା ''ଯାଗୁଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ନ ପୱାରେତି, ''ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପୱାରେତି। କସ୍ମା? ଯେନାପୁଚ୍ଛିତୋ, ତସ୍ସ ଅତ୍ଥିତାଯ। ଅଯମେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାଯୋ – ''ଯାଗୁମିସ୍ସକଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ତତ୍ର ଚେ ଯାଗୁ ବହୁତରା ୱା ହୋତି ସମସମା ୱା, ନ ପୱାରେତି। ଯାଗୁ ମନ୍ଦା, ଭତ୍ତଂ ବହୁତରଂ, ପୱାରେତି। ଇଦଞ୍ଚ ସବ୍ବଅଟ୍ଠକଥାସୁ ୱୁତ୍ତତ୍ତା ନ ସକ୍କା ପଟିକ୍ଖିପିତୁଂ, କାରଣଂ ପନେତ୍ଥ ଦୁଦ୍ଦସଂ। ''ଭତ୍ତମିସ୍ସକଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ଭତ୍ତଂ ବହୁତରଂ ୱା ସମଂ ୱା ଅପ୍ପତରଂ ୱା ହୋତି, ପୱାରେତିଯେୱ । ଭତ୍ତଂ ୱା ଯାଗୁଂ ୱା ଅନାମସିତ୍ୱା ''ମିସ୍ସକଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱଦତି, ତତ୍ର ଚେ ଭତ୍ତଂ ବହୁତରଂ ୱା ସମକଂ ୱା ହୋତି, ପୱାରେତି, ଅପ୍ପତରଂ ନ ପୱାରେତି, ଇଦଞ୍ଚ କରମ୍ବକେନ ନ ସମାନେତବ୍ବଂ। କରମ୍ବକୋ ହି ମଂସମିସ୍ସକୋପି ହୋତି ଅମଂସମିସ୍ସକୋପି, ତସ୍ମା କରମ୍ବକନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ପୱାରଣା ନତ୍ଥି, ଇଦଂ ପନ ଭତ୍ତମିସ୍ସକମେୱ। ଏତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ପୱାରଣା ହୋତି। ବହୁରସେ ଭତ୍ତେ ରସଂ, ବହୁଖୀରେ ଖୀରଂ, ବହୁସପ୍ପିମ୍ହି ଚ ପାଯାସେ ସପ୍ପିଂ ଗଣ୍ହଥାତି ୱିସୁଂ କତ୍ୱା ଦେତି, ତଂ ପଟିକ୍ଖିପତୋ ପୱାରଣା ନତ୍ଥି।

ଯୋ ପନ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ପୱାରେତି, ସୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋୱ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଲଭତି। କଦ୍ଦମଂ ୱା ଉଦକଂ ୱା ପତ୍ୱା ଠିତେନ ଅତିରିତ୍ତଂ କାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନ୍ତରା ନଦୀ

ପୂରା ହୋତି, ନଦୀତୀରେ ଗୁମ୍ବଂ ଅନୁପରିୟାୟନ୍ତେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅଥ ନାୱା ୱା ସେତୁ ୱା ଅତ୍ଥି, ତଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱାପି ଚଙ୍କମନ୍ତେନେୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଗମନଂ ନ ଉପଚ୍ଛିନ୍ଦିତବ୍ବଂ। ୟାନେ ୱା ହତ୍ଥିଅସ୍ସପିଟ୍ଠେ ୱା ଚନ୍ଦମଣ୍ଡଲେ ୱା ସୂରିୟମଣ୍ଡଲେ ୱା ନିସୀଦିତ୍ୱା ପୱାରିତେନ ୟାୱ ମଜ୍ଝନ୍ହିକଂ, ତାୱ ତେସୁ ଗଚ୍ଛନ୍ତେସ୍ୱପି ନିସିନ୍ନେନେୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ୟୋ ଠିତୋ ପୱାରେତି, ଠିତେନେୱ, ୟୋ ନିସିନ୍ନୋ ପୱାରେତି, ନିସିନ୍ନେନେୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ତଂ ତଂ ଇରିୟାପଥଂ ୱିକୋପେନ୍ତେନ ଅତିରିତ୍ତଂ କାରେତବ୍ବଂ। ୟୋ ଉକ୍କୁଟିକୋ ନିସୀଦିତ୍ୱା ପୱାରେତି, ତେନ ଉକ୍କୁଟିକେନେୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ତସ୍ସ ପନ ହେଟ୍ଠା ପଲାଲପୀଠଂ ୱା କିଞ୍ଚି ୱା ନିସୀଦନକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ପୀଠକେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ପୱାରିତେନ ଆସନଂ ଅଚାଲେତ୍ୱାୱ ଚତସ୍ସୋ ଦିସା ପରିୱତ୍ତନ୍ତେନ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଲବ୍ଭତି। ମଞ୍ଚେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ପୱାରିତେନ ଇତୋ ୱା ଏତ୍ତୋ ୱା ସଞ୍ଚରିତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ନଂ ସହ ମଞ୍ଚେନ ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ର ନେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ନିପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପୱାରିତେନ ନିପନ୍ନେନେୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ପରିୱତ୍ତନ୍ତେନ ୟେନ ପସ୍ସେନ ନିପନ୍ନୋ, ତସ୍ସ ଠାନଂ ନାତିକ୍କମେତବ୍ବଂ।

୧୨୧। ପୱାରିତେନ ପନ କିଂକାତବ୍ବନ୍ତି? ୟେନ ଇରିୟାପଥେନ ପୱାରିତୋ ହୋତି, ତଂ ୱିକୋପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେନ ଇରିୟାପଥେନ ଚେ ଭୁଞ୍ଜତି, ଅତିରିତ୍ତଂ କାରାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅନତିରିତ୍ତଂ ପନ ୟଂ କିଞ୍ଚି ୟାୱକାଲିକସଙ୍ଖାତଂ ଖାଦନୀୟଂ ୱା ଭୋଜନୀୟଂ ୱା ଖାଦତି ୱା ଭୁଞ୍ଜତି ୱା, ଅଜ୍ଝୋହାରେ ଅଜ୍ଝୋହାରେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ।

ତତ୍ଥ ଅନତିରିତ୍ତଂ ନାମ ନାତିରିତ୍ତଂ, ନ ଅଧିକନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ତଂ ପନ ୟସ୍ମା କପ୍ପିୟକତାଦୀହି ସତ୍ତହି ୱିନୟକମ୍ମାକାରେହି ଅକତଂ ୱା ଗିଲାନସ୍ସ ଅନଧିକଂ ୱା ହୋତି, ତସ୍ମା ପଦଭାଜନେ ୱୁତ୍ତଂ –

''ଅନତିରିତ୍ତଂ ନାମ ଅକପ୍ପିୟକତଂ ହୋତି, ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକତଂ ହୋତି, ଅନୁଚ୍ଚାରିତକତଂ ହୋତି, ଅହତ୍ଥପାସେ କତଂ ହୋତି, ଅଭୁତ୍ତାୱିନା କତଂ ହୋତି, ଭୁତ୍ତାୱିନା ଚ ପୱାରିତେନ ଆସନା ୱୁଟ୍ଠିତେନ କତଂ ହୋତି, 'ଅଲମେତଂ ସବ୍ବ'ନ୍ତି ଅୱୁତ୍ତଂ ହୋତି, ନ ଗିଲାନାତିରିତ୍ତଂ ହୋତି, ଏତଂ ଅନତିରିତ୍ତଂ ନାମା''ତି (ପାଚି। ୨୩୯)।

ତତ୍ଥ ଅକପ୍ପିୟକତନ୍ତି ୟଂ ତତ୍ଥ ଫଲଂ ୱା କନ୍ଦମୂଲାଦିଂ ୱା ପଞ୍ଚହି ସମଣକପ୍ପେହି କପ୍ପିୟଂ ଅକତଂ, ୟଞ୍ଚ ଅକପ୍ପିୟମଂସଂ ୱା ଅକପ୍ପିୟଭୋଜନଂ ୱା, ଏତଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ନାମ। ତଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ''ଅଲମେତଂ ସବ୍ବ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଅତିରିତ୍ତଂ କତମ୍ପି ''ଅକପ୍ପିୟକତ''ନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତକତନ୍ତି ଭିକ୍ଖୁନା ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତଂୟେୱ ପୁରିମନୟେନ ଅତିରିତ୍ତଂ କତଂ। ଅନୁଚ୍ଚାରିତକତନ୍ତି କପ୍ପିୟଂ କାରେତୁଂ ଆଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଈସକମ୍ପି ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତଂ ୱା ଅନପନାମିତଂ ୱା କତଂ। ଅହତ୍ଥପାସେ କତନ୍ତି କପ୍ପିୟଂ କାରେତୁଂ ଆଗତସ୍ସ ହତ୍ଥପାସତୋ ବହି ଠିତେନ କତଂ। ଅଭୁତ୍ତାୱିନା କତନ୍ତି ୟୋ ''ଅଲମେତଂ ସବ୍ବ''ନ୍ତି ଅତିରିତ୍ତଂ କରୋତି, ତେନ ପୱାରଣପ୍ପହୋନକଭୋଜନଂ ଅଭୁତ୍ତେନ କତଂ। ଭୁତ୍ତାୱିନା ପୱାରିତେନ ଆସନା ୱୁଟ୍ଠିତେନ କତନ୍ତି ଇଦଂ ଉତ୍ତାନମେୱ। ''ଅଲମେତଂ ସବ୍ବ''ନ୍ତି ଅୱୁତ୍ତନ୍ତି ୱଚୀଭେଦଂ କତ୍ୱା ଏୱଂ ଅୱୁତ୍ତଂ ହୋତି। ଇତି ଇମେହି ସତ୍ତହି ୱିନୟକମ୍ମାକାରେହି ୟଂ ଅତିରିତ୍ତଂ କପ୍ପିୟଂ ଅକତଂ, ୟଞ୍ଚ ନ ଗିଲାନାତିରିତ୍ତଂ, ତଦୁଭୟମ୍ପି ''ଅନତିରିତ୍ତ''ନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ।

୧୨୨। ଅତିରିତ୍ତଂ ପନ ତସ୍ସେୱ ପଟିପକ୍ଖନୟେନ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ତେନେୱ ୱୁତ୍ତଂ ପଦଭାଜନେ –

''ଅତିରିତ୍ତଂ ନାମ କପ୍ପିୟକତଂ ହୋତି, ପଟିଗ୍ଗହିତକତଂ ହୋତି, ଉଚ୍ଚାରିତକତଂ ହୋତି, ହତ୍ଥପାସେ କତଂ ହୋତି, ଭୁତ୍ତାୱିନା କତଂ ହୋତି, ଭୁତ୍ତାୱିନା ପୱାରିତେନ ଆସନା ଅୱୁଟ୍ଠିତେନ କତଂ ହୋତି, 'ଅଲମେତଂ ସବ୍ବ'ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି, ଗିଲାନାତିରିତ୍ତଂ ହୋତି, ଏତଂ ଅତିରିତ୍ତଂ ନାମା''ତି (ପାଚି। ୨୩୯)।

ଅପିଚେତ୍ଥ ଭୁତ୍ତାୱିନା କତଂ ହୋତୀତି ଅନନ୍ତରନିସିନ୍ନସ୍ସ ସଭାଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପତ୍ତତୋ ଏକମ୍ପି ସିତ୍ଥଂ ୱା ମଂସହୀରଂ ୱା ଖାଦିତ୍ୱା କତମ୍ପି ''ଭୁତ୍ତାୱିନାୱ କତଂ ହୋତୀ''ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଆସନା ଅୱୁଟ୍ଠିତେନାତି ଏତ୍ଥ ପନ ଅସମ୍ମୋହତ୍ଥଂ ଅୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ – ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ପାତୋୱେୱ ଭୁଞ୍ଜମାନା ପୱାରିତା ହୋନ୍ତି, ଏକେନ ତତ୍ଥେୱ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଇତରେନ ନିଚ୍ଚଭତ୍ତଂ ୱା ସଲାକଭତ୍ତଂ ୱା ଆନେତ୍ୱା ଉପଡ୍ଢଂ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପତ୍ତେ ଆକିରିତ୍ୱା ହତ୍ଥଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ସେସଂ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା କପ୍ପିୟଂ କାରାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ୟଞ୍ହି ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଲଗ୍ଗଂ, ତଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ହୋତି। ସଚେ ପନ ପଠମଂ ନିସିନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୟମେୱ ତସ୍ସ ପତ୍ତତୋ ହତ୍ଥେନ ଗଣ୍ହାତି, ହତ୍ଥଧୋୱନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ପନ ଏୱଂ 'କପ୍ପିୟଂ କାରେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପୁନ କିଞ୍ଚି ବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ୱା ଖାଦନୀୟଂ ୱା ପତ୍ତେ ଆକିର'ନ୍ତି ୟେନ ପଠମଂ କପ୍ପିୟଂ କତଂ ହୋତି, ସୋ ପୁନ କାତୁଂ ନ ଲଭତି। ୟେନ ଅକତଂ, ତେନ କାତବ୍ବଂ, ୟଞ୍ଚ ଅକତଂ, ତଂ କାତବ୍ବଂ। ୟେନ ଅକତନ୍ତି ଅଞ୍ଞେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୟେନ ପଠମଂ ନ କତଂ, ତେନ କାତବ୍ବଂ। ୟଞ୍ଚ ଅକତନ୍ତି ୟେନ ପଠମଂ କପ୍ପିୟଂ କତଂ, ତେନପି ୟଂ ଅକତଂ, ତଂ କାତବ୍ବଂ। ପଠମଭାଜନେ ପନ କାତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି। ତତ୍ଥ ହି କରିୟମାନେ ପଠମଂ କତେନ ସଦ୍ଧିଂ କତଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଭାଜନେ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଅଧିପ୍ପାୟୋ। ଏୱଂ କତଂ ପନ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଠମଂ କତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

କପ୍ପିଯଂ କରୋନ୍ତେନ ଚ ନ କେୱଲଂ ପତ୍ତେଯେୱ, କୁଣ୍ଡେପି ପଚ୍ଛିଯମ୍ପି ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ପୁରତୋ ଠପେତ୍ୱା ଓନାମିତଭାଜନେ କାତବ୍ବଂ। ତଂ ସଚେ ଭିକ୍ଖୁସତଂ ପୱାରିତଂ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅପ୍ପୱାରିତାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଯେନ ପନ କପ୍ପିଯଂ କତଂ, ତସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ପୱାରେତ୍ୱା ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିଟ୍ଠଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଅୱସ୍ସଂ ଭୁଞ୍ଜନକେ ମଙ୍ଗଲନିମନ୍ତନେ ନିସୀଦାପେନ୍ତି, ଅତିରିତ୍ତଂ କାରାପେତ୍ୱାୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ନତ୍ଥି, ଆସନସାଲଂ ୱା ୱିହାରଂ ୱା ପତ୍ତଂ ପେସେତ୍ୱା କାରେତବ୍ବଂ, କପ୍ପିଯଂ କରୋନ୍ତେନ ପନ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଠିତଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆସନସାଲାଯଂ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତି, ସଯଂ ଗନ୍ତ୍ୱା କପ୍ପିଯଂ କାରାପେତ୍ୱା ଆନେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଗିଲାନାତିରିତ୍ତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ନ କେୱଲଂ ଯଂ ଗିଲାନସ୍ସ ଭୁତ୍ତାୱସେସଂ ହୋତି, ତଂ ଗିଲାନାତିରିତ୍ତଂ, ଅଥ ଖୋ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଗିଲାନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ‘‘ଅଜ୍ଜ ୱା ଯଦା ୱା ଇଚ୍ଛତି, ତଦା ଖାଦିସ୍ସତୀ’’ତି ଆହଟଂ, ତଂ ସବ୍ବଂ ଗିଲାନାତିରିତ୍ତନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଯାମକାଲିକଂ ପନ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ଯାୱଜୀୱିକଂ ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ଅନତିରିତ୍ତଂ ଆହାରତ୍ଥାଯ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅଜ୍ଝୋହାରେ ଅଜ୍ଝୋହାରେ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନ ଯାମକାଲିକାଦୀନି ଆମିସସଂସଟ୍ଠାନି ହୋନ୍ତି, ଆହାରତ୍ଥାଯପି ଅନାହାରତ୍ଥାଯପି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଅଜ୍ଝୋହରନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯମେୱ, ଅସଂସଟ୍ଠାନି ପନ ସତି ପଚ୍ଚଯେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି।

ଇତି ପାଠମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ପୱାରଣାୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୨୨। ପବ୍ବଜ୍ଜାୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୧୨୩।ପବ୍ବଜ୍ଜାତି ଏତ୍ଥ ପନ ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନ ଯେ ପାଳିୟଂ ‘‘ନ ଭିକ୍ଖୱେ ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ’’ତିଆଦିନା (ମହାୱ। ୮୯) ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା ପୁଗ୍ଗଲା, ତେ ୱଜ୍ଜେତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜାଦୋସୱିରହିତୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୮୮) – କୁଟ୍ଠଂ ଗଣ୍ଡୋ କିଲାସୋ ସୋସୋ ଅପମାରୋତି ଇମେହି ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ପବ୍ବାଜେନ୍ତୋ ପନ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି ‘‘ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ତତ୍ଥ କୁଟ୍ଠନ୍ତି ରତ୍ତକୁଟ୍ଠଂ ୱା ହୋତୁ କାଳକୁଟ୍ଠଂ ୱା, ଯଂ କିଞ୍ଚି କିଟିଭଦଦ୍ଦୁକଚ୍ଛୁଆଦିପ୍ପଭେଦମ୍ପି ସବ୍ବଂ କୁଟ୍ଠମେୱାତି ୱୁତ୍ତଂ। ତଞ୍ଚେ ନଖପିଟ୍ଠିପ୍ପମାଣମ୍ପି ୱଡ୍ଢନକପକ୍ଖେ ଠିତଂ ହୋତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ନିୱାସନପାରୁପନେହି ପକତିପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ନଖପିଟ୍ଠିପ୍ପମାଣଂ ଅୱଡ୍ଢନକପକ୍ଖେ ଠିତଂ ହୋତି, ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ମୁଖେ ପନ ହତ୍ଥପାଦପିଟ୍ଠୀସୁ ୱା ସଚେପି ଅୱଡ୍ଢନକପକ୍ଖେ ଠିତଂ, ନଖପିଟ୍ଠିତୋ ଚ ଖୁଦ୍ଦକତରମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତିୟେୱା’’ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତିକିଚ୍ଛାପେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନପି ପକତିୱଣ୍ଣେ ଜାତେୟେୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଗୋଧାପିଟ୍ଠିସଦିସଚୁଣ୍ଣଓକିରଣସରୀରମ୍ପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଗଣ୍ଡୋତି ମେଦଗଣ୍ଡୋ ୱା ହୋତୁ ଅଞ୍ଞୋ ୱା, ଯୋ କୋଚି କୋଲଟ୍ଠିମତ୍ତକୋପି ଚେ ୱଡ୍ଢନକପକ୍ଖେ ଠିତୋ ଗଣ୍ଡୋ ହୋତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ପନ କୋଲଟ୍ଠିମତ୍ତେ ଅୱଡ୍ଢନକପକ୍ଖେ ଠିତେ ୱଟ୍ଟତି, ମୁଖାଦିକେ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ଅୱଡ୍ଢନକପକ୍ଖେ ଠିତେପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତିକିଚ୍ଛାପେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନପି ସରୀରଂ ସଚ୍ଛୱିଂ କାରାପେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଉଣ୍ଣିଗଣ୍ଡା ନାମ ହୋନ୍ତି ଗୋଥନକା ୱିୟ ଅଙ୍ଗୁଲିକା ୱିୟ ଚ ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଲମ୍ବନ୍ତି, ଏତେପି ଗଣ୍ଡାୟେୱ, ତେସୁ ସତି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଦହରକାଲେ ଖୀରପୀଳକା ଯୋବ୍ବନକାଲେ ଚ ମୁଖେ ଖରପୀଳକା ନାମ ହୋନ୍ତି, ମହଲ୍ଲକକାଲେ ନସ୍ସନ୍ତି, ନ ତା ଗଣ୍ଡସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତାସୁ ସତି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଞ୍ଞା ପନ ସରୀରେ ଖରପୀଳକା ନାମ, ଅପରା ପଦୁମକଣ୍ଣିକା ନାମ ହୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞା ସାସପବୀଜକା ନାମ ସାସପମତ୍ତାୟେୱ ସକଲସରୀରଂ ଫରନ୍ତି, ସବ୍ବା କୁଟ୍ଠଜାତିକାୱ, ତାସୁ ସତି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

କିଲାସୋତି ନ ଭିଜ୍ଜନକଂ ନ ପଗ୍ଘରଣକଂ ପଦୁମପୁଣ୍ଡରୀକପତ୍ତୱଣ୍ଣଂ କୁଟ୍ଠଂ। ଯେନ ଗୁନ୍ନଂ ୱିୟ ସବଲଂ ସରୀରଂ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ କୁଟ୍ଠେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସୋସୋତି ସୋସବ୍ୟାଧି। ତସ୍ମିଂ ସତି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଅପମାରୋତି ପିତ୍ତୁମ୍ମାଦୋ ୱା ୟକ୍ଖୁମ୍ମାଦୋ ୱା। ତତ୍ଥ ପୁବ୍ବୱେରିକେନ ଅମନୁସ୍ସେନ ଗହିତୋ ଦୁତ୍ତିକିଚ୍ଛୋ ହୋତି, ଅପ୍ପମତ୍ତକେପି ପନ ଅପମାରେ ସତି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୨୪। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରାଜଭଟୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୯୦) ୱଚନତୋ ରାଜଭଟୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଏତ୍ଥ ଚ ଅମଚ୍ଚୋ ୱା ହୋତୁ ମହାମତ୍ତୋ ୱା ସେୱକୋ ୱା କିଞ୍ଚି ଠାନନ୍ତରଂ ପତ୍ତୋ ୱା ଅପ୍ପତ୍ତୋ ୱା, ଯୋ କୋଚି ରଞ୍ଞୋ ଭତ୍ତୱେତନଭଟୋ, ସବ୍ବୋ ରାଜଭଟୋତି ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି, ସୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତସ୍ସ ପନ ପୁତ୍ତନତ୍ତଭାତୁକା ଯେ ରାଜତୋ ଭତ୍ତୱେତନଂ ନ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତେ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ ରାଜତୋ ଲଦ୍ଧଂ ନିବଦ୍ଧଭୋଗଂ ୱା ମାସସଂୱଚ୍ଛରପରିବ୍ବୟଂ ୱା ରଞ୍ଞୋୟେୱ ନିୟ୍ୟାଦେତି, ପୁତ୍ତଭାତୁକେ ୱା ତଂ ଠାନଂ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛାପେତ୍ୱା ରାଜାନଂ ‘‘ନ ଦାନାହଂ ଦେୱସ୍ସ ଭଟୋ’’ତି ଆପୁଚ୍ଛତି, ଯେନ ୱା ଯଂକାରଣା ୱେତନଂ ଗହିତଂ, ତଂ କମ୍ମଂ କତଂ ହୋତି, ଯୋ ୱା ‘‘ପବ୍ବଜସ୍ସୂ’’ତି ରଞ୍ଞା ଅନୁଞ୍ଞାତୋ ହୋତି, ତମ୍ପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୧୨୫। ଚୋରୋପି ଧଜବନ୍ଧୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧଜବନ୍ଧୋ ଚୋରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୯୧) ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ତତ୍ଥ ଧଜଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱିୟ ୱିଚରତୀତି ଧଜବନ୍ଧୋ, ମୂଲଦେୱାଦୟୋ ୱିୟ ଲୋକେ ପାକଟୋତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି। ତସ୍ମା ଯୋ ଗାମଘାତଂ ୱା ପନ୍ଥଦୁହନଂ ୱା ନଗରେ ସନ୍ଧିଚ୍ଛେଦାଦିକମ୍ମଂ ୱା କରୋନ୍ତୋ ୱିଚରତି, ପଞ୍ଞାୟତି ଚ ‘‘ଅସୁକୋ ନାମ ଇଦଂ ଇଦଂ କରୋତୀ’’ତି, ସୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପନ ରାଜପୁତ୍ତୋ ରଜ୍ଜଂ ପତ୍ଥେନ୍ତୋ ଗାମଘାତାଦୀନି କରୋତି, ସୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ରାଜାନୋ ହି ତସ୍ମିଂ ପବ୍ବଜିତେ ତୁସ୍ସନ୍ତି, ସଚେ ପନ ନ ତୁସ୍ସନ୍ତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ପୁବ୍ବେ ମହାଜନେ ପାକଟୋ ଚୋରୋ ପଚ୍ଛା ଚୋରକମ୍ମଂ ପହାୟ ପଞ୍ଚ ସୀଲାନି ସମାଦିୟତି, ତଞ୍ଚେ ମନୁସ୍ସା ଏୱଂ ଜାନନ୍ତି, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯେ ପନ ଅମ୍ବଲବୁଜାଦିଚୋରକା ସନ୍ଧିଚ୍ଛେଦାଦିଚୋରା ଏୱ ୱା ଅଦିସ୍ସମାନା ଥେୟ୍ୟଂ କରୋନ୍ତି, ପଚ୍ଛାପି ‘‘ଇମିନା ନାମ ଇଦଂ କତ’’ନ୍ତି ନ ପଞ୍ଞାୟନ୍ତି, ତେପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୧୨୬। କାରଭେଦକୋ ପନ ଚୋରୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାରଭେଦକୋ ଚୋରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୯୨) ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ତତ୍ଥ କାରୋ ୱୁଚ୍ଚତି ବନ୍ଧନାଗାରଂ। ଇଧ ପନ ଅନ୍ଦୁବନ୍ଧନଂ ୱା ହୋତୁ ସଙ୍ଖଲିକବନ୍ଧନଂ ୱା ରଜ୍ଜୁବନ୍ଧନଂ ୱା ଗାମବନ୍ଧନଂ ୱା ନିଗମବନ୍ଧନଂ ୱା ନଗରବନ୍ଧନଂ ୱା ପୁରିସଗୁତ୍ତି ୱା ଜନପଦବନ୍ଧନଂ ୱା ଦୀପବନ୍ଧନଂ ୱା, ଯୋ ଏତେସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ବନ୍ଧନଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ୱା

ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ୱା ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ୱା ୱିୱରିତ୍ୱା ୱା ଅପସ୍ସମାନାନଂ ୱା ପଲାଯତି, ସୋ କାରଭେଦକୋତି ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ତସ୍ମା ଇଦିସୋ କାରଭେଦକୋ ଚୋରୋ ଦୀପବନ୍ଧନଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦୀପନ୍ତରଂ ଗତୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପନ ନ ଚୋରୋ, କେୱଲଂ ହତ୍ଥକମ୍ମଂ ଅକରୋନ୍ତୋ ''ଏୱଂ ନୋ ଅପଲାଯନ୍ତୋ କରିସ୍ସତୀ''ତି ରାଜଯୁତ୍ତାଦୀହି ବଦ୍ଧୋ, ସୋ କାରଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ପଲାତୋପି ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପନ ଗାମନିଗମପଟ୍ଟନାଦୀନି କେଣିଯା ଗହେତ୍ୱା ତଂ ଅସମ୍ପାଦେନ୍ତୋ ବନ୍ଧନାଗାରଂ ପୱେସିତୋ ହୋତି, ସୋପି ପଲାଯିତ୍ୱା ଆଗତୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋପି କସିକମ୍ମାଦୀହି ଧନଂ ସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଜୀୱନ୍ତୋ ''ନିଧାନଂ ଇମିନା ଲଦ୍ଧ''ନ୍ତି ପେସୁଞ୍ଞଂ ଉପସଂହରିତ୍ୱା କେନଚି ବନ୍ଧାପିତୋ ହୋତି, ତଂ ତତ୍ଥେୱ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପଲାଯିତ୍ୱା ଗତଂ ପନ ଗତଟ୍ଠାନେ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୧୨୭। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲିଖିତକୋ ଚୋରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୯୩) ୱଚନତୋ ପନ ଲିଖିତକୋ ଚୋରୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ଲିଖିତକୋ ନାମ ଯୋ କୋଚି ଚୋରିକଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ଗରୁଂ ରାଜାପରାଧଂ କତ୍ୱା ପଲାତୋ, ରାଜା ଚ ନଂ ପଣ୍ଣେ ୱା ପୋତ୍ଥକେ ୱା ''ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଯତ୍ଥ ଦିସ୍ସତି, ତତ୍ଥ ଗହେତ୍ୱା ମାରେତବ୍ବୋ''ତି ୱା ''ହତ୍ଥପାଦାଦୀନି ଅସ୍ସ ଛିନ୍ଦିତବ୍ବାନୀ''ତି ୱା ''ଏତ୍ତକଂ ନାମ ଦଣ୍ଡଂ ଆହରାପେତବ୍ବୋ''ତି ୱା ଲିଖାପେତି, ଅଯଂ ଲିଖିତକୋ ନାମ, ସୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୨୮। କସାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କସାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୯୪) ୱଚନତୋ। ଏତ୍ଥ ପନ ଯୋ ୱଚନପେସନାଦୀନି ଅକରୋନ୍ତୋ ହଞ୍ଞତି, ନ ସୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ। ଯୋ ପନ କେଣିଯା ୱା ଅଞ୍ଞଥା ୱା କିଞ୍ଚି ଗହେତ୍ୱା ଖାଦିତ୍ୱା ପୁନ ଦାତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତୋ ''ଅଯମେୱ ତେ ଦଣ୍ଡୋ ହୋତୂ''ତି କସାହି ହଞ୍ଞତି, ଅଯମେୱ କସାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ। ସୋ ଚ କସାହି ୱା ହତୋ ହୋତୁ ଅଦ୍ଧଦଣ୍ଡକାଦୀନଂ ୱା ଅଞ୍ଞତରେନ, ଯାୱ ଅଲ୍ଲୱଣୋ ହୋତି, ନ ତାୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ୱଣେ ପନ ପାକତିକେ କତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଜାଣୂହି ୱା କପ୍ପରେହି ୱା ନାଳିକେରପାସାଣାଦୀହି ୱା ଘାତେତ୍ୱା ମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ସରୀରେ ଚସ୍ସ ଗଣ୍ଠିଯୋ ପଞ୍ଞାଯନ୍ତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଫାସୁକଂ କତ୍ୱା ଏୱ ଗଣ୍ଠୀସୁ ସନ୍ନିସିନ୍ନାସୁ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୨୯। ଲକ୍ଖଣାହତୋ ପନ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲକ୍ଖଣହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୯୫) ୱଚନତୋ। ଏତ୍ଥପି କତଦଣ୍ଡକମ୍ମଭାୱୋ ପୁରିମନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଯସ୍ସ ପନ ନଲାଟେ ୱା ଊରୁଆଦୀସୁ ୱା ତତ୍ତେନ ଲୋହେନ ଲକ୍ଖଣଂ ଆହତଂ ହୋତି, ସୋ ସଚେ ଭୁଜିସ୍ସୋ, ଯାୱ ଅଲ୍ଲୱଣୋ ହୋତି , ତାୱ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେପିସ୍ସ ୱଣା ରୁଳ୍ହା ହୋନ୍ତି ଛୱିଯା ସମପରିଚ୍ଛେଦା, ଲକ୍ଖଣଂ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ତିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱତ୍ଥସ୍ସ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେ କତେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନୋକାସେ ଚେ ହୋତି, ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନୋକାସେ ଚେ, ନ ୱଟ୍ଟତି।

୧୩୦। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇଣାଯିକୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୯୬) ୱଚନତୋ ଇଣାଯିକୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ଇଣାଯିକୋ ନାମ ଯସ୍ସ ପିତିପିତାମହେହି ୱା ଇଣଂ ଗହିତଂ ହୋତି , ସଯଂ ୱା ଇଣଂ ଗହିତଂ ହୋତି, ଯଂ ୱା ଆଠପେତ୍ୱା ମାତାପିତୂହି କିଞ୍ଚି ଗହିତଂ ହୋତି, ସୋ ତଂ ଇଣଂ ପରେସଂ ଧାରେତୀତି ଇଣାଯିକୋ। ଯଂ ପନ ଅଞ୍ଞେ ଞାତକା ଆଠପେତ୍ୱା କିଞ୍ଚି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ସୋ ନ ଇଣାଯିକୋ। ନ ହି ତେ ତଂ ଆଠପେତୁଂ ଇସ୍ସରା, ତସ୍ମା ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଇତରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନସ୍ସ ଞାତିସାଲୋହିତା ''ମଯଂ ଦସ୍ସାମ, ପବ୍ବାଜେଥ ନ''ନ୍ତି ଇଣଂ ଅତ୍ତନୋ ଭାରଂ କରୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞୋ ୱା କୋଚି ତସ୍ସ ଆଚାରସମ୍ପତ୍ତିଂ ଦିସ୍ୱା ''ପବ୍ବାଜେଥ ନଂ, ଅହଂ ଇଣଂ ଦସ୍ସାମୀ''ତି ୱଦତି, ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତେସୁ ଅସତି ଭିକ୍ଖୁନା ତଥାରୂପସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକସ୍ସପି ଆରୋଚେତବ୍ବଂ ''ସହେତୁକୋ ସତ୍ତୋ ଇଣପଲିବୋଧେନ ନ ପବ୍ବଜତୀ''ତି। ସଚେ ସୋ ପଟିପଜ୍ଜତି, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେପି ଅତ୍ତନୋ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଅତ୍ଥି, ''ଏତଂ ଦସ୍ସାମୀ''ତି ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ନେୱ ଞାତକାଦଯୋ ପଟିପଜ୍ଜନ୍ତି, ନ ଅତ୍ତନୋ ଧନଂ ଅତ୍ଥି, ''ପବ୍ବାଜେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖାଯ ଚରିତ୍ୱା ମୋଚେସ୍ସାମୀ''ତି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପବ୍ବାଜେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ପଲାତୋପି ଆନେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଦେତି, ସବ୍ବଂ ଇଣଂ ଗୀୱା ହୋତି। ଅଜାନିତ୍ୱା ପବ୍ବାଜଯତୋ ଅନାପତ୍ତି, ପସ୍ସନ୍ତେନ ପନ ଆନେତ୍ୱା ଇଣସାମିକାନଂ ଦସ୍ସେତବ୍ବୋ, ଅପସ୍ସନ୍ତସ୍ସ ଗୀୱା ନ ହୋତି।

ସଚେ ଇଣାଯିକୋ ଅଞ୍ଞଂ ଦେସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋପି ''ନାହଂ କସ୍ସଚି କିଞ୍ଚି ଧାରେମୀ''ତି ୱତ୍ୱା ପବ୍ବଜତି, ଇଣସାମିକୋ ଚ ତଂ ପରିଯେସନ୍ତୋ ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛତି, ଦହରୋ ତଂ ଦିସ୍ୱା ପଲାଯତି, ସୋ ଥେରଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ''ଅଯଂ, ଭନ୍ତେ, କେନ ପବ୍ବାଜିତୋ, ମମ ଏତ୍ତକଂ ନାମ ଧନଂ ଗହେତ୍ୱା ପଲାତୋ''ତି ୱଦତି, ଥେରେନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ''ମଯା, ଉପାସକ, 'ଅଣଣୋ ଅହ'ନ୍ତି ୱଦନ୍ତୋ ପବ୍ବାଜିତୋ, କିଂ ଦାନି କରୋମି, ପସ୍ସ ମେ ପତ୍ତଚୀୱର''ନ୍ତି। ଅଯଂ ତତ୍ଥ ସାମୀଚି। ପଲାତେ ପନ ଗୀୱା ନ ହୋତି। ସଚେ ପନ ନଂ ଥେରସ୍ସ ସମ୍ମୁଖାୱ ଦିସ୍ୱା ''ଅଯଂ ମମ ଇଣାଯିକୋ''ତି ୱଦତି, ''ତୱ ଇଣାଯିକଂ ତ୍ୱମେୱ ଜାନାହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ଏୱମ୍ପି ଗୀୱା ନ ହୋତି। ସଚେପି ସୋ ''ପବ୍ବଜିତୋ ଅଯଂ ଦାନି କୁହିଂ ଗମିସ୍ସତୀ''ତି ୱଦତି, ଥେରେନ

‘‘ଢଂଯେଵ ଜାନାହୀ’’ତି ଵତ୍ତବ୍ବୋ। ଏଵମ୍ପିସ୍ସ ପଲାତେ ଗୀଵା ନ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଥେରୋ ‘‘କୁହିଂ ଦାନି ଅଯଂ ଗମିସ୍ସତି, ଇଧେଵ ଅଚ୍ଛତୂ’’ତି ଵଦତି, ସୋ ଚେ ପଲାଯତି, ଗୀଵା ହୋତି। ସଚେ ସୋ ସହେତୁକୋ ସତ୍ତୋ ହୋତି ଵତ୍ତସମ୍ପନ୍ନୋ , ଥେରେନ ‘‘ଇଦିସୋ ଅଯ’’ନ୍ତି ଵତ୍ତବ୍ବଂ। ଇଣସାମିକୋ ଚେ ‘‘ସାଧୂ’’ତି ଵିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ, ‘‘ଉପଡ୍ଢୁପଡ୍ଢଂ ଦେଥା’’ତି ଵଦତି, ଦାତବ୍ବଂ। ଅପରେନ ସମଯେନ ଅତିଆରାଧକୋ ହୋତି, ‘‘ସବ୍ବଂ ଦେଥା’’ତି ଵୁତ୍ତେପି ଦାତବ୍ବମେଵ। ସଚେ ପନ ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାଦୀସୁ କୁସଲୋ ହୋତି ବହୂପକାରୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ, ଭିକ୍ଖାଚାରଵତ୍ତେନ ପରିଯେସିତ୍ଵାପି ଇଣଂ ଦାତବ୍ବମେଵ।

୧୩୧। ଦାସୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦାସୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାଵ। ୯୭) ଵଚନତୋ। ତତ୍ଥ ଚତ୍ତାରୋ ଦାସା ଅନ୍ତୋଜାତୋ ଧନକ୍କୀତୋ କରମରାନୀତୋ ସାମଂ ଦାସବ୍ୟଂ ଉପଗତୋତି। ତତ୍ଥ ଅନ୍ତୋଜାତୋ ନାମ ଜାତିଯା ଦାସୋ ଘରଦାସିଯା ପୁତ୍ତୋ। ଧନକ୍କୀତୋ ନାମ ମାତାପିତୂନଂ ସନ୍ତିକା ପୁତ୍ତୋ ଵା ସାମିକାନଂ ସନ୍ତିକା ଦାସୋ ଵା ଧନଂ ଦତ୍ଵା ଦାସଚାରିତ୍ତଂ ଆରୋପେତ୍ଵା କୀତୋ। ଏତେ ଦ୍ଵେପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବା। ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନ ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଚାରିତ୍ତଵସେନ ଅଦାସେ କତ୍ଵା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବା। କରମରାନୀତୋ ନାମ ତିରୋରଟ୍ଠଂ ଵିଲୋପଂ ଵା କତ୍ଵା ଉପଲାପେତ୍ଵା ଵା ତିରୋରଟ୍ଠତୋ ଭୁଜିସ୍ସମାନୁସକାନି ଆହରନ୍ତି, ଅନ୍ତୋରଟ୍ଠେଯେଵ ଵା କତାପରାଧଂ କିଞ୍ଚି ଗାମଂ ରାଜା ‘‘ଵିଲୁମ୍ପଥା’’ତି ଚ ଆଣାପେତି, ତତୋ ମାନୁସକାନିପି ଆହରନ୍ତି, ତତ୍ଥ ସବ୍ବେ ପୁରିସା ଦାସା, ଇତ୍ଥିଯୋ ଦାସିଯୋ। ଏଵରୂପୋ କରମରାନୀତୋ ଦାସୋ ଯେହି ଆନୀତୋ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ଵସନ୍ତୋ ଵା ବନ୍ଧନାଗାରେ ବଦ୍ଧୋ ଵା ପୁରିସେହି ରକ୍ଖିଯମାନୋ ଵା ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ପଲାଯିତ୍ଵା ପନ ଗତୋ ଗତଟ୍ଠାନେ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ରଞ୍ଞା ତୁଟ୍ଠେନ ‘‘କରମରାନୀତକେ ମୁଞ୍ଚଥା’’ତି ଵତ୍ଵା ଵା ସବ୍ବସାଧାରଣେନ ଵା ନଯେନ ବନ୍ଧନମୋକ୍ଖେ କତେ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋଵ।

ସାମଂ ଦାସବ୍ୟଂ ଉପଗତୋ ନାମ ଜୀଵିତହେତୁ ଵା ଆରକ୍ଖହେତୁ ଵା ‘‘ଅହଂ ତେ ଦାସୋ’’ତି ସଯମେଵ ଦାସଭାଵଂ ଉପଗତୋ ରାଜୂନଂ ହତ୍ଥିଅସ୍ସଗୋମହିଂସଗୋପକାଦଯୋ ଵିଯ। ତାଦିସୋ ଦାସୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ରଞ୍ଞୋ ଵଣ୍ଣଦାସୀନଂ ପୁତ୍ତା ହୋନ୍ତି ଅମଚ୍ଚପୁତ୍ତସଦିସା, ତେପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବା। ଭୁଜିସ୍ସିତ୍ଥିଯୋ ଅସଞ୍ଞତା ଵଣ୍ଣଦାସୀହି ସଦ୍ଧିଂ ଵିଚରନ୍ତି, ତାସଂ ପୁତ୍ତେ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେ ସଯମେଵ ପଣ୍ଣଂ ଆରୋପେନ୍ତି, ନ ଵଟ୍ଟତି। ଭଟିପୁତ୍ତଗଣାଦୀନଂ ଦାସାପି ତେହି ଅଦିନ୍ନା ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବା। ଵିହାରେସୁ ରାଜୂହି ଆରାମିକଦାସା ନାମ ଦିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ତେପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ଭୁଜିସ୍ସେ କତ୍ଵା ପନ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ‘‘ଅନ୍ତୋଜାତଧନକ୍କୀତକେ ଆନେତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ‘ଆରାମିକେ ଦେମା’ତି ଦେନ୍ତି, ତକ୍କଂ ସୀସେ ଆସିତ୍ତକସଦିସାଵ ହୋନ୍ତି, ତେ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀ’’ତି ଵୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଆରାମିକଂ ଦେମାତି କପ୍ପିଯଵୋହାରେନ ଦେନ୍ତି, ଯେନ କେନଚି ଵୋହାରେନ ଦିନ୍ନୋ ହୋତୁ, ନେଵ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ’’ତି ଵୁତ୍ତଂ। ଦୁଗ୍ଗତମନୁସ୍ସା ‘‘ସଙ୍ଘଂ ନିସ୍ସାଯ ଜୀଵିସ୍ସାମା’’ତି ଵିହାରେ କପ୍ପିଯକାରକା ହୋନ୍ତି, ଏତେ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଯସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ଦାସା , ମାତା ଏଵ ଵା ଦାସୀ, ପିତା ଅଦାସୋ, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଯସ୍ସ ପନ ମାତା ଅଦାସୀ, ପିତା ଦାସୋ, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଞାତକା ଵା ଉପଟ୍ଠାକା ଵା ଦାସଂ ଦେନ୍ତି ‘‘ଇମଂ ପବ୍ବାଜେଥ, ତୁମ୍ହାକଂ ଵେଯ୍ୟାଵଚ୍ଚଂ କରିସ୍ସତୀ’’ତି, ଅତ୍ତନୋ ଵାସ୍ସ ଦାସୋ ଅତ୍ଥି, ଭୁଜିସ୍ସୋ କତୋଵ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସାମିକା ଦାସଂ ଦେନ୍ତି ‘‘ଇମଂ ପବ୍ବାଜେଥ, ସଚେ ଅଭିରମିସ୍ସତି, ଅଦାସୋ। ଵିବ୍ଭମିସ୍ସତି ଚେ, ଅମ୍ହାକଂ ଦାସୋଵ ଭଵିସ୍ସତୀ’’ତି, ଅଯଂ ତାଵକାଲିକୋ ନାମ, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତୀତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ଵୁତ୍ତଂ। ନିସ୍ସାମିକଦାସୋ ହୋତି, ସୋପି ଭୁଜିସ୍ସୋ କତୋଵ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଅଜାନନ୍ତୋ ପବ୍ବାଜେତ୍ଵା ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ଵା ଵା ପଚ୍ଛା ଜାନନ୍ତି, ଭୁଜିସ୍ସଂ କାତୁମେଵ ଵଟ୍ଟତି।

ଇମସ୍ସ ଚ ଅତ୍ଥସ୍ସ ପକାସନତ୍ଥଂ ଇଦଂ ଵତ୍ଥୁଂ ଵଦନ୍ତି – ଏକା କିର କୁଲଦାସୀ ଏକେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅନୁରାଧପୁରା ପଲାଯିତ୍ଵା ରୋହଣେ ଵସମାନା ପୁତ୍ତଂ ପଟିଲଭି, ସୋ ପବ୍ବଜିତ୍ଵା ଉପସମ୍ପନ୍ନକାଲେ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ଅହୋସି। ଅଥେକଦିଵସଂ ମାତରଂ ପୁଚ୍ଛି ‘‘କିଂ ଉପାସିକେ ତୁମ୍ହାକଂ ଭାତା ଵା ଭଗିନୀ ଵା ନତ୍ଥି, ନ କିଞ୍ଚି ଞାତକଂ ପସ୍ସାମୀ’’ତି। ତାତ, ଅହଂ ଅନୁରାଧପୁରେ କୁଲଦାସୀ, ତଵ ପିତରା ସଦ୍ଧିଂ ପଲାଯିତ୍ଵା ଇଧ ଵସାମୀତି। ସୀଲଵା ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ଅସୁଦ୍ଧା କିର ମେ ପବ୍ବଜ୍ଜା’’ତି ସଂଵେଗଂ ଲଭିତ୍ଵା ମାତରଂ ତସ୍ସ କୁଲସ୍ସ ନାମଗୋତ୍ତଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ଵା ଅନୁରାଧପୁରଂ ଆଗମ୍ମ ତସ୍ସ କୁଲସ୍ସ ଘରଦ୍ଵାରେ ଅଟ୍ଠାସି, ‘‘ଅତିଚ୍ଛଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଵୁତ୍ତେପି ନାତିକ୍କମି। ତେ ଆଗନ୍ତ୍ଵା ‘‘କିଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ପୁଚ୍ଛିଂସୁ। ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମା ଦାସୀ ପଲାତା ଅତ୍ଥୀ’’ତି? ‘‘ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ’’। ଅହଂ ତସ୍ସା ପୁତ୍ତୋ, ସଚେ ମଂ ତୁମ୍ହେ ଅନୁଜାନାଥ, ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଲଭାମି, ତୁମ୍ହେ ମଯ୍ହଂ ସାମିକାତି। ତେ ହଟ୍ଠତୁଟ୍ଠା ହୁତ୍ଵା ‘‘ସୁଦ୍ଧା, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା’’ତି ତଂ ଭୁଜିସ୍ସଂ କତ୍ଵା ମହାଵିହାରେ ଵସାପେସୁଂ ଚତୂହି ପଚ୍ଚଯେହି ପଟିଜଗ୍ଗନ୍ତା। ଥେରୋ ତଂ କୁଲଂ ନିସ୍ସାଯ ଵସମାନୋଯେଵ ଅରହତ୍ତଂ ପାପୁଣୀତି।

୧୩୨। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ହତ୍ଥଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ନ ପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ ହତ୍ଥପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ କଣ୍ଣଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ କଣ୍ଣନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ ଅଙ୍ଗୁଲିଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ ଅଳଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ କଣ୍ଡରଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ନ ଫଣହତ୍ଥକୋ, ନ ଖୁଜ୍ଜୋ, ନ ଵାମନୋ ନ ଗଲଗଣ୍ଡୀ, ନ ଲକ୍ଖଣାହତୋ, ନ କସାହତୋ, ନ ଲିଖିତକୋ, ନ

ସୀପଦୀ, ନ ପାପରୋଗୀ, ନ ପରିସଦୂସକୋ, ନ କାଣୋ, ନ କୁଣୀ, ନ ଖଞ୍ଜୋ, ନ ପକ୍ଖହତୋ, ନ ଛିନ୍ନିରିୟାପଥୋ, ନ ଜରାଦୁବ୍ବଲୋ, ନ ଅନ୍ଧୋ, ନ ମୂଗୋ, ନ ବଧିରୋ, ନ ଅନ୍ଧମୂଗୋ, ନ ଅନ୍ଧବଧିରୋ, ନ ମୂଗବଧିରୋ, ନ ଅନ୍ଧମୂଗବଧିରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୧୯) ୱଚନତୋ ପନ ହତ୍ଥଚ୍ଛିନ୍ନାଦୟୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବା।

ତତ୍ଥ ହତ୍ଥଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ ହତ୍ଥତଲେ ୱା ମଣିବନ୍ଧେ ୱା କପ୍ପରେ ୱା ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଏକୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ହତ୍ଥା ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ ଅଗ୍ଗପାଦେ ୱା ଗୋପ୍ଫକେସୁ ୱା ଜଙ୍ଘାୟ ୱା ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଏକୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ପାଦା ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ହତ୍ଥପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରେନେୱ ଚତୂସୁ ହତ୍ଥପାଦେସୁ ଦ୍ୱେ ୱା ତୟୋ ୱା ସବ୍ବେ ୱା ହତ୍ଥପାଦା ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। କଣ୍ଣଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ କଣ୍ଣମୂଲେ ୱା କଣ୍ଣସକ୍ଖଲିକାୟ ୱା ଏକୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା କଣ୍ଣା ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ୟସ୍ସ ପନ କଣ୍ଣାୱଟ୍ଟେ ଛିଜ୍ଜନ୍ତି, ସକ୍କା ଚ ହୋତି ସଙ୍ଘାଟେତୁଂ, ସୋ କଣ୍ଣଂ ସଙ୍ଘାଟେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ ଅଜପଦକେ ୱା ଅଗ୍ଗେ ୱା ଏକପୁଟେ ୱା ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ନାସା ଛିନ୍ନା ହୋତି। ୟସ୍ସ ପନ ନାସିକା ସକ୍କା ହୋତି ସନ୍ଧେତୁଂ, ସୋ ତଂ ଫାସୁକଂ କତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। କଣ୍ଣନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋ ଉଭୟୱସେନ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଅଙ୍ଗୁଲିଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ ନଖସେସଂ ଅଦସ୍ସେତ୍ୱା ଏକା ୱା ବହୂ ୱା ଅଙ୍ଗୁଲିୟୋ ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ୟସ୍ସ ପନ ସୁତ୍ତତନ୍ତୁମତ୍ତମ୍ପି ନଖସେସଂ ପଞ୍ଞାୟତି, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଠଅଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ ଚତୂସୁ ଅଙ୍ଗୁଟ୍ଠକେସୁ ଅଙ୍ଗୁଲିୟଂ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ଏକୋ ୱା ବହୂ ୱା ଅଙ୍ଗୁଟ୍ଠକା ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। କଣ୍ଡରଚ୍ଛିନ୍ନୋତି ୟସ୍ସ କଣ୍ଡରନାମକା ମହାନ୍ହାରୂ ପୁରତୋ ୱା ପଚ୍ଛତୋ ୱା ଛିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ୟେସୁ ଏକସ୍ସପି ଛିନ୍ନତ୍ତା ଅଗ୍ଗପାଦେନ ୱା ଚଙ୍କମତି, ମୂଲେନ ୱା ଚଙ୍କମତି, ନ ପାଦଂ ପତିଟ୍ଠାପେତୁଂ ସକ୍କୋତି।

ଫଣହତ୍ଥକୋତି ୟସ୍ସ ୱଗ୍ଗୁଲିପକ୍ଖକା ୱିୟ ଅଙ୍ଗୁଲିୟୋ ସମ୍ବଦ୍ଧା ହୋନ୍ତି, ଏତଂ ପବ୍ବାଜେତୁକାମେନ ଅଙ୍ଗୁଲନ୍ତରିକାୟୋ ଫାଲେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ଅନ୍ତରଚମ୍ମଂ ଅପନେତ୍ୱା ଫାସୁକଂ କତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ୟସ୍ସପି ଛ ଅଙ୍ଗୁଲିୟୋ ହୋନ୍ତି, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁକାମେନ ଅଧିକଂ ଅଙ୍ଗୁଲିଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଫାସୁକଂ କତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଖୁଜ୍ଜୋତି ୟୋ ଉରସ୍ସ ୱା ପିଟ୍ଠିୟା ୱା ପସ୍ସସ୍ସ ୱା ନିକ୍ଖନ୍ତତ୍ତା ଖୁଜ୍ଜସରୀରୋ। ୟସ୍ସ ପନ କିଞ୍ଚି କିଞ୍ଚି ଅଙ୍ଗପଚ୍ଚଙ୍ଗଂ ଈସକଂ ୱଙ୍କଂ, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାପୁରିସୋ ଏୱ ହି ବ୍ରହ୍ମୁଜୁଗତ୍ତୋ, ଅୱସେସୋ ସତ୍ତୋ ଅଖୁଜ୍ଜୋ ନାମ ନତ୍ଥି। ୱାମନୋତି ଜଙ୍ଘୱାମନୋ ୱା କଟିୱାମନୋ ୱା ଉଭୟୱାମନୋ ୱା। ଜଙ୍ଘୱାମନସ୍ସ କଟିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ହେଟ୍ଠିମକାୟୋ ରସ୍ସୋ ହୋତି, ଉପରିମକାୟୋ ପରିପୁଣ୍ଣୋ। କଟିୱାମନସ୍ସ କଟିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଉପରିମକାୟୋ ରସ୍ସୋ ହୋତି, ହେଟ୍ଠିମକାୟୋ ପରିପୁଣ୍ଣୋ। ଉଭୟୱାମନସ୍ସ ଉଭୋପି କାୟା ରସ୍ସା ହୋନ୍ତି, ୟେସଂ ରସ୍ସତ୍ତା ଭୂତାନଂ ୱିୟ ପରିୱଟୁମୋ ମହାକୁଚ୍ଛିଘଟସଦିସୋ ଅତ୍ତଭାୱୋ ହୋତି, ତଂ ତିୱିଧମ୍ପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଗଲଗଣ୍ଡୀତି ୟସ୍ସ କୁମ୍ଭଣ୍ଡଂ ୱିୟ ଗଲେ ଗଣ୍ଡୋ ହୋତି। ଦେସନାମତ୍ତମେୱ ଚେତଂ, ୟସ୍ମିଂ କିସ୍ମିଞ୍ଚି ପନ ପଦେସେ ଗଣ୍ଡେ ସତି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ''ତି (ମହାୱ। ୮୯) ଏତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଲକ୍ଖଣାହତକସାହତଲିଖିତକେସୁ ୟଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ତଂ ହେଟ୍ଠା ୱୁତ୍ତମେୱ। ସୀପଦୀତି ଭାରପାଦୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ୟସ୍ସ ପାଦୋ ଥୂଲୋ ହୋତି ସଞ୍ଜାତପୀଳକୋ ଖରୋ, ସୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ୟସ୍ସ ପନ ନ ତାୱ ଖରଭାୱଂ ଗଣ୍ହାତି, ସକ୍କା ହୋତି ଉପନାହଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଉଦକଆୱାଟେ ପୱେସେତ୍ୱା ଉଦକୱାଲିକାୟ ପୂରେତ୍ୱା ୟଥା ସିରା ପଞ୍ଞାୟନ୍ତି, ଜଙ୍ଘା ଚ ତେଲନାଳିକା ୱିୟ ହୋତି, ଏୱଂ ମିଲାପେତୁଂ, ତସ୍ସ ପାଦଂ ଈଦିସଂ କତ୍ୱା ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପୁନ ୱଡ୍ଢତି, ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତେନପି ତଥା କତ୍ୱାୱ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ପାପରୋଗୀତି ଅରିସଭଗନ୍ଦରପିତ୍ତସେମ୍ହକାସସୋସାଦୀସୁ ୟେନ କେନଚି ରୋଗେନ ନିଚ୍ଚାତୁରୋ ଅତେକିଚ୍ଛରୋଗୋ ଜେଗୁଚ୍ଛୋ ଅମନାପୋ, ଅୟଂ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୩୩।ପରିସଦୂସକୋତି ୟୋ ଅତ୍ତନୋ ୱିରୂପତାୟ ପରିସଂ ଦୂସେତି, ଅତିଦୀଘୋ ୱା ହୋତି ଅଞ୍ଞେସଂ ସୀସପ୍ପମାଣନାଭିପ୍ପଦେସୋ, ଅତିରସ୍ସୋ ୱା ଉଭୟୱାମନଭୂତରୂପଂ ୱିୟ, ଅତିକାଳଓ ୱା ଝାପିତକ୍ଖେତ୍ତେ ଖାଣୁକୋ ୱିୟ, ଅଚ୍ଚୋଦାତୋ ୱା ଦଧିତକ୍କାଦୀହି ପମଜ୍ଜିତତମ୍ବଲୋହୱଣ୍ଣୋ, ଅତିକିସୋ ୱା ମନ୍ଦମଂସଲୋହିତୋ ଅଟ୍ଠିସିରାଚମ୍ମସରୀରୋ ୱିୟ, ଅତିଥୂଲୋ ୱା ଭାରିୟମଂସୋ ମହୋଦରୋ ମହାଭୂତସଦିସୋ, ଅଭିମହନ୍ତସୀସୋ ୱା ପଚ୍ଛିଂ ସୀସେ କତ୍ୱା ଠିତୋ ୱିୟ, ଅତିଖୁଦ୍ଦକସୀସୋ ୱା ସରୀରସ୍ସ ଅନନୁରୂପେନ ଅତିଖୁଦ୍ଦକେନ ସୀସେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, କୂଟକୂଟସୀସୋ ୱା ତାଲଫଲପିଣ୍ଡିସଦିସେନ ସୀସେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ସିଖରସୀସୋ ୱା ଉଦ୍ଧଂ ଅନୁପୁବ୍ବତନୁକେନ ସୀସେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ନାଳିସୀସୋ ୱା ମହାୱେଳୁପବ୍ବସଦିସେନ ସୀସେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, କପ୍ପସୀସୋ ୱା ପବ୍ଭାରସୀସୋ ୱା ଚତୂସୁ ପସ୍ସେସୁ ୟେନ କେନଚି ପସ୍ସେନ ଓନତେନ ସୀସେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ୱଣସୀସୋ ୱା ପୂତିସୀସୋ ୱା କଣ୍ଣିକକେସୋ ୱା ପାଣକେହି ଖାୟିତକେଦାରେ ସସ୍ସସଦିସେହି ତହିଂ ତହିଂ ଉଟ୍ଠିତେହି କେସେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ନିଲ୍ଲୋମସୀସୋ ୱା ଥୂଲଥଦ୍ଧକେସୋ ୱା ତାଲହୀରସଦିସେହି କେସେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଜାତିପଲିତେହି ପଣ୍ଡରକେସୋ ୱା ପକତିତମ୍ବକେସୋ ୱା ଆଦିତ୍ତେହି ୱିୟ କେସେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଆୱଟ୍ଟସୀସୋ ୱା ଗୁନ୍ନଂ ସରୀରେ ଆୱଟ୍ଟସଦିସେହି ଉଦ୍ଧଗ୍ଗେହି କେସାୱଟ୍ଟେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ସୀସଲୋମେହି ସଦ୍ଧିଂ ଏକାବଦ୍ଧଭମୁକଲୋମୋ ୱା ଜାଲବଦ୍ଧେନ ୱିୟ ନଲାଟେନ ସମନ୍ନାଗତୋ।

ସମ୍ବଦ୍ଧଭମୁକୋ ୱା ନିଲ୍ଲୋମଭମୁକୋ ୱା ମକ୍କଟଭମୁକୋ ୱା ଅତିମହନ୍ତକ୍ଖି ୱା ଅତିଖୁଦ୍ଦକକ୍ଖି ୱା ମହିଂସଚକ୍ଖେ ୱାସିକୋଣେନ ପହରିତ୍ୱା କତଛିଦ୍ଦସଦିସେହି ଅକ୍ଖୀହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ୱିସମକ୍ଖି ୱା ଏକେନ ମହନ୍ତେନ, ଏକେନ ଖୁଦ୍ଦକେନ ଅକ୍ଖିନା ସମନ୍ନାଗତୋ, ୱିସମଚକ୍କଲୋ ୱା ଏକେନ ଉଦ୍ଧଂ, ଏକେନ ଅଧୋତି ଏୱଂ ୱିସମଜାତେହି ଅକ୍ଖିଚକ୍କେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, କେକରୋ ୱା ଗମ୍ଭୀରକ୍ଖି ୱା ଯସ୍ସ ଗମ୍ଭୀରେ ଉଦପାନେ ଉଦକତାରକା ୱିଯ ଅକ୍ଖିତାରକା ପଞ୍ଞାଯନ୍ତି, ନିକ୍କନ୍ତକ୍ଖି ୱା ଯସ୍ସ କକ୍କଟସ୍ସେୱ ଅକ୍ଖିତାରକା ନିକ୍କନ୍ତା ହୋନ୍ତି, ହତ୍ଥିକଣ୍ଣୋ ୱା ମହନ୍ତାହି କଣ୍ଣସକ୍ଖଲୀହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ମୂସିକକଣ୍ଣୋ ୱା ଜତୁକକଣ୍ଣୋ ୱା ଖୁଦ୍ଦକାହି କଣ୍ଣସକ୍ଖଲୀହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଛିଦ୍ଦମତ୍ତକଣ୍ଣୋ ୱା ଯସ୍ସ ୱିନା କଣ୍ଣସକ୍ଖଲୀହି କଣ୍ଣଚ୍ଛିଦ୍ଦମତ୍ତମେୱ ହୋତି, ଅୱିଦ୍ଧକଣ୍ଣୋ ୱା, ଯୋନକଜାତିକୋ ପନ ପରିସଦୂସକୋ ନ ହୋତି, ସଭାୱୋୟେୱ ହି ସୋ ତସ୍ସ। କଣ୍ଣଭଗନ୍ଦରିକୋ ୱା ନିଚ୍ଚପୂତିନା କଣ୍ଣେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ଗଣ୍ଡକଣ୍ଣୋ ୱା ସଦା ପଗ୍ଘରିତପୁବ୍ବେନ କଣ୍ଣେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ଟଙ୍କିତକଣ୍ଣୋ ୱା ଗୋଭତ୍ତନାଳିକାଯ ଅଗ୍ଗସଦିସେହି କଣ୍ଣେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଅତିପିଙ୍ଗଲକ୍ଖି ୱା, ମଧୁପିଙ୍ଗଲଂ ପନ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ନିପ୍ପଖୁମକ୍ଖି ୱା ଅସ୍ସୁପଗ୍ଘରଣକ୍ଖି ୱା ପୁପ୍ଫିତକ୍ଖି ୱା ଅକ୍ଖିପାକେନ ସମନ୍ନାଗତକ୍ଖି ୱା।

ଅତିମହନ୍ତନାସିକୋ ୱା ଅତିଖୁଦ୍ଦକନାସିକୋ ୱା ଚିପିଟନାସିକୋ ୱା ମଜ୍ଝେ ଅପ୍ପତିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଏକପସ୍ସେ ଠିତୱଙ୍କନାସିକୋ ୱା ଦୀଘନାସିକୋ ୱା ସୁକତୁଣ୍ଡସଦିସାଯ ଜିୱ୍ହାଯ ଲେହିତୁଂ ସକ୍କୁଣେୟ୍ୟାଯ ନାସିକାଯ ସମନ୍ନାଗତୋ, ନିଚ୍ଚଂ ପଗ୍ଘରିତସିଙ୍ଘାଣିକନାସୋ ୱା, ମହାମୁଖୋ ୱା ଯସ୍ସ ପଟଙ୍ଗମଣ୍ଡୂକସ୍ସେୱ ମୁଖନିମିତ୍ତଂୟେୱ ମହନ୍ତଂ ହୋତି, ମୁଖଂ ପନ ଲାବୁସଦିସଂ ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ, ଭିନ୍ନମୁଖୋ ୱା ୱଙ୍କମୁଖୋ ୱା ମହାଓଟ୍ଠୋ ୱା ଉକ୍ଖଲିମୁଖୱଟ୍ଟିସଦିସେହି ଓଟ୍ଠେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ତନୁକଓଟ୍ଠୋ ୱା ଭେରିଚମ୍ମସଦିସେହି ଦନ୍ତେ ପିଦହିତୁଂ ଅସମତ୍ଥେହି ଓଟ୍ଠେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ମହାଧରୋଟ୍ଠୋ ୱା ତନୁକଉତ୍ତରୋଟ୍ଠୋ ୱା ତନୁକଅଧରୋଟ୍ଠୋ ୱା ମହାଉତ୍ତରୋଟ୍ଠୋ ୱା ଓଟ୍ଠଛିନ୍ନକୋ ୱା ଏଳମୁଖୋ ୱା ଉପ୍ପକ୍କମୁଖୋ ୱା ସଙ୍ଖତୁଣ୍ଡକୋ ୱା ବହି ସେତେହି ଅନ୍ତୋ ଅତିରତ୍ତେହି ଓଟ୍ଠେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧକୁଣପମୁଖୋ ୱା, ମହାଦନ୍ତୋ ୱା ଅଟ୍ଟକଦନ୍ତସଦିସେହି ଦନ୍ତେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଅସୁରଦନ୍ତୋ ୱା ହେଟ୍ଠା ୱା ଉପରି ୱା ବହି ନିକ୍ଖନ୍ତଦନ୍ତୋ, ଯସ୍ସ ପନ ସକ୍କା ହୋତି ଓଟ୍ଠେହି ପିଦହିତୁଂ, କଥେନ୍ତସ୍ସେୱ ପଞ୍ଞାଯତି, ନୋ ଅକଥେନ୍ତସ୍ସ, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପୂତିଦନ୍ତୋ ୱା ନିଦ୍ଦନ୍ତୋ ୱା ଅତିଖୁଦ୍ଦକଦନ୍ତୋ ୱା ଯସ୍ସ ପନ ଦନ୍ତନ୍ତରେ କଲନ୍ଦକଦନ୍ତୋ ୱିଯ ସୁଖୁମଦନ୍ତୋ ହୋତି, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ମହାହନୁକୋ ୱା ଗୋହନୁସଦିସେନ ହନୁନା ସମନ୍ନାଗତୋ, ଦୀଘହନୁକୋ ୱା ଚିପିଟହନୁକୋ ୱା ଅନ୍ତୋପୱିଟ୍ଠେନ ୱିଯ ଅତିରସ୍ସେନ ହନୁକେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ଭିନ୍ନହନୁକୋ ୱା ୱଙ୍କହନୁକୋ ୱା ନିମ୍ମସ୍ସୁଦାଠିକୋ ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀସଦିସମୁଖୋ, ଦୀଘଗଲୋ ୱା ବକଗଲସଦିସେନ ଗଲେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ରସ୍ସଗଲୋ ୱା ଅନ୍ତୋପୱିଟ୍ଠେନ ୱିଯ ଗଲେନ ସମନ୍ନାଗତୋ, ଭିନ୍ନଗଲୋ ୱା ଭଟ୍ଠଅଂସକୂଟୋ ୱା ଅହତ୍ଥୋ ୱା ଏକହତ୍ଥୋ ୱା ଅତିରସ୍ସହତ୍ଥୋ ୱା ଅତିଦୀଘହତ୍ଥୋ ୱା ଭିନ୍ନୋରୋ ୱା ଭିନ୍ନପିଟ୍ଠି ୱା କଚ୍ଛୁଗତ୍ତୋ ୱା କଣ୍ଡୁଗତ୍ତୋ ୱା ଦଦ୍ଦୁଗତ୍ତୋ ୱା ଗୋଧାଗତ୍ତୋ ୱା ଯସ୍ସ ଗୋଧାଯ ୱିଯ ଗତ୍ତତୋ ଚୁଣ୍ଣାନି ପତନ୍ତି। ସବ୍ବଞ୍ଚେତଂ ୱିରୂପକରଣଂ ସନ୍ଧାଯ ୱିତ୍ଥାରିତୱସେନ ୱୁତ୍ତଂ, ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ପନେତ୍ଥ ପଞ୍ଚାବାଧେସୁ ୱୁତ୍ତନୟେନ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ଭଟ୍ଟକଟିକୋ ୱା ମହାଆନିସଦୋ ୱା ଉଦ୍ଧନକୂଟସଦିସେହି ଆନିସଦମଂସେହି ଅଚ୍ଚୁଗ୍ଗତେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ମହାଊରୁକୋ ୱା ୱାତଣ୍ଡିକୋ ୱା ମହାଜାଣୁକୋ ୱା ସଙ୍ଘଟ୍ଟନଜାଣୁକୋ ୱା ଦୀଘଜଙ୍ଘୋ ୱା ଯଟ୍ଠିସଦିସଜଙ୍ଘୋ, ୱିକଟୋ ୱା ସଙ୍ଖୋ ୱା ଉବ୍ବଦ୍ଧପିଣ୍ଡିକୋ ୱା, ସୋ ଦୁୱିଧୋ ହେଟ୍ଠା ଓରୁଳ୍ହାହି ୱା ଉପରି ଆରୁଳ୍ହାହି ୱା ମହତୀହି ଜଙ୍ଘପିଣ୍ଡିକାହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ମହାଜଙ୍ଘୋ ୱା ଥୂଲଜଙ୍ଘପିଣ୍ଡିକୋ ୱା ମହାପାଦୋ ୱା ମହାପଣ୍ହି ୱା ପିଟ୍ଠିକପାଦୋ ୱା ପାଦୱେମଜ୍ଝତୋ ଉଟ୍ଠିତଜଙ୍ଘୋ, ୱଙ୍କପାଦୋ ୱା, ସୋ ଦୁୱିଧୋ ଅନ୍ତୋ ୱା ବହି ୱା ପରିୱତ୍ତପାଦୋ, ଗଣ୍ଠିକଙ୍ଗୁଲି ୱା ସିଙ୍ଗିୱେରଫଣସଦିସାହି ଅଙ୍ଗୁଲୀହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ଅନ୍ଧନଖୋ ୱା କାଳଅୱଣ୍ଣେହି ପୂତିନଖେହି ସମନ୍ନାଗତୋ, ସବ୍ବୋପି ଏସ ପରିସଦୂସକୋ। ଏୱରୂପୋ ପରିସଦୂସକୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୩୪।କାଣୋତି ପସନ୍ନନ୍ଧୋ ୱା ହୋତୁ ପୁପ୍ଫାଦୀହି ୱା ଉପହତପସାଦୋ, ଦ୍ୱୀହି ୱା ଏକେନ ୱା ଅକ୍ଖିନା ନ ପସ୍ସତି, ସୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ଏକକ୍ଖିକାଣୋ ''କାଣୋ''ତି ୱୁତ୍ତୋ, ଦ୍ୱିଅକ୍ଖିକାଣୋ ଅନ୍ଧେନ ସଙ୍ଗହିତୋ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ଜଚ୍ଚନ୍ଧୋ ''ଅନ୍ଧୋ''ତି ୱୁତ୍ତୋ। ତସ୍ମା ଉଭଯମ୍ପି ପରିଯାଯେନ ଯୁଜ୍ଜତି। କୁଣୀତି ହତ୍ଥକୁଣୀ ୱା ପାଦକୁଣୀ ୱା ଅଙ୍ଗୁଲିକୁଣୀ ୱା, ଯସ୍ସ ଏତେସୁ ହତ୍ଥାଦୀସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱଙ୍କଂ ପଞ୍ଞାଯତି। ଖଞ୍ଜୋତି ନତଜାଣୁକୋ ୱା ଭିନ୍ନଜଙ୍ଘୋ ୱା ମଜ୍ଝେ ସଂକୁଟିତପାଦତ୍ତା କୁଣ୍ଡପାଦକୋ ୱା ପିଟ୍ଠିପାଦମଜ୍ଝେନ ଚଙ୍କମନ୍ତୋ, ଅଗ୍ଗେ ସଂକୁଟିତପାଦତ୍ତା କୁଣ୍ଡପାଦକୋ ୱା ପିଟ୍ଠିପାଦଗ୍ଗେନ ଚଙ୍କମନ୍ତୋ, ଅଗ୍ଗପାଦେନେୱ ଚଙ୍କମନଖଞ୍ଜୋ ୱା ପଣ୍ହିକାଯ ଚଙ୍କମନଖଞ୍ଜୋ ୱା ପାଦସ୍ସ ବାହିରନ୍ତେନ ଚଙ୍କମନଖଞ୍ଜୋ ୱା ପାଦସ୍ସ ଅବ୍ଭନ୍ତରେନ ଚଙ୍କମନଖଞ୍ଜୋ ୱା ଗୋପ୍ଫକାନଂ ଉପରି ଭଗ୍ଗତ୍ତା ସକଲେନ ପିଟ୍ଠିପାଦେନ ଚଙ୍କମନଖଞ୍ଜୋ ୱା। ସବ୍ବୋପେସ ଖଞ୍ଜୋୟେୱ, ନ

ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

ପକ୍ଖହତୋତି ଯସ୍ସ ଏକୋ ହତ୍ଥୋ ୱା ପାଦୋ ୱା ଅଦ୍ଧସରୀରଂ ୱା ସୁଖଂ ନ ୱହତି। ଛିନ୍ନିରିଯାପଥୋତି ପୀଠସପ୍ପୀ ୱୁଚ୍ଚତି। ଜରାଦୁବ୍ବଲୋତି ଜିଣ୍ଣଭାୱେନ ଦୁବ୍ବଲୋ ଅତ୍ତନୋ ଚୀୱରରଜନାଦିକମ୍ମମ୍ପି କାତୁଂ ଅସମତ୍ଥୋ। ଯୋ ପନ ମହଲ୍ଲକୋପି ବଲୱା ହୋତି, ଅତ୍ତାନଂ ପଟିଜଗ୍ଗିତୁଂ ସକ୍କୋତି, ସୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଅନ୍ଧୋତି ଜଚ୍ଚନ୍ଧୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ମୂଗୋତି ଯସ୍ସ ୱଚୀଭେଦୋ ନ ପୱତ୍ତତି, ଯସ୍ସପି ପୱତ୍ତତି, ସରଣଗମନଂ ପନ ପରିପୁଣ୍ଣଂ ଭାସିତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ତାଦିସଂ ମମ୍ମନମ୍ପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ ସରଣଗମନମତ୍ତଂ ପରିପୁଣ୍ଣଂ ଭାସିତୁଂ ସକ୍କୋତି, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ବଧିରୋତି ଯୋ ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ନ ସୁଣାତି। ଯୋ ପନ ମହାସଦ୍ଦଂ ସୁଣାତି, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅନ୍ଧମୂଗାଦଯୋ ଉଭଯଦୋସୱସେନ ୱୁତ୍ତା। ଯେସଞ୍ଚ ପବ୍ବଜ୍ଜା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା, ଉପସମ୍ପଦାପି ତେସଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାୱ। ସଚେ ପନ ନେ ସଙ୍ଘୋ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ସବ୍ବେପି ସୁପସମ୍ପନ୍ନା, କାରକସଙ୍ଘୋ ପନ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯା ଚ ଆପତ୍ତିତୋ ନ ମୁଚ୍ଚନ୍ତି।

୧୩୫। ପଣ୍ଡକୋ ଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋ ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକୋ ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ମାତୁଘାତକୋ ପିତୁଘାତକୋ ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋତି ଇମେ ପନ ଏକାଦସ ପୁଗ୍ଗଲା ‘‘ପଣ୍ଡକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋ’’ତି (ମହାୱ। ୧୦୯) ଆଦିୱଚନତୋ ଅଭବ୍ବା, ନେୱ ନେସଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ନ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ରୁହତି, ତସ୍ମା ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବା, ଜାନିତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେନ୍ତୋ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତୋ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଅଜାନିତ୍ୱାପି ପବ୍ବାଜିତା ଉପସମ୍ପାଦିତା ଚ ଜାନିତ୍ୱା ଲିଙ୍ଗନାସନାଯ ନାସେତବ୍ବା।

ତତ୍ଥ ପଣ୍ଡକୋତି ଆସିତ୍ତପଣ୍ଡକୋ ଉସୂଯପଣ୍ଡକୋ ଓପକ୍କମିକପଣ୍ଡକୋ ପକ୍ଖପଣ୍ଡକୋ ନପୁଂସକପଣ୍ଡକୋତି ପଞ୍ଚ ପଣ୍ଡକା। ତେସୁ ଯସ୍ସ ପରେସଂ ଅଙ୍ଗଜାତଂ ମୁଖେନ ଗହେତ୍ୱା ଅସୁଚିନା ଆସିତ୍ତସ୍ସ ପରିଳାହୋ ୱୂପସମ୍ମତି, ଅଯଂ ଆସିତ୍ତପଣ୍ଡକୋ। ଯସ୍ସ ପରେସଂ ଅଜ୍ଝାଚାରଂ ପସ୍ସତୋ ଉସୂଯାଯ ଉପ୍ପନ୍ନାଯ ପରିଳାହୋ ୱୂପସମ୍ମତି, ଅଯଂ ଉସୂଯପଣ୍ଡକୋ। ଯସ୍ସ ଉପକ୍କମେନ ବୀଜାନି ଅପନୀତାନି, ଅଯଂ ଓପକ୍କମିକପଣ୍ଡକୋ। ଏକଚ୍ଚୋ ପନ ଅକୁସଲୱିପାକାନୁଭାୱେନ କାଳପକ୍ଖେ ପଣ୍ଡକୋ ହୋତି, ଜୁଣ୍ହପକ୍ଖେ ପନସ୍ସ ପରିଳାହୋ ୱୂପସମ୍ମତି, ଅଯଂ ପକ୍ଖପଣ୍ଡକୋ। ଯୋ ପନ ପଟିସନ୍ଧିଯଂଯେୱ ଅଭାୱକୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ, ଅଯଂ ନ ପୁଂସକପଣ୍ଡକୋ। ତେସୁ ଆସିତ୍ତପଣ୍ଡକସ୍ସ ଚ ଉସୂଯପଣ୍ଡକସ୍ସ ଚ ପବ୍ବଜ୍ଜା ନ ୱାରିତା, ଇତରେସଂ ତିଣ୍ଣଂ ୱାରିତା। ‘‘ତେସୁପି ପକ୍ଖପଣ୍ଡକସ୍ସ ଯସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ପଣ୍ଡକୋ ହୋତି, ତସ୍ମିଂଯେୱସ୍ସ ପକ୍ଖେ ପବ୍ବଜ୍ଜା ୱାରିତା’’ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

୧୩୬।ଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋତି (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୧୬) ଇତ୍ଥିନିମିତ୍ତୁପ୍ପାଦନକମ୍ମତୋ ଚ ପୁରିସନିମିତ୍ତୁପ୍ପାଦନକମ୍ମତୋ ଚ ଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନମସ୍ସ ଅତ୍ଥୀତି ଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋ। ସୋ ଦୁୱିଧୋ ହୋତି ଇତ୍ଥିଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋ ପୁରିସୌଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋତି। ତତ୍ଥ ଇତ୍ଥିଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକସ୍ସ ଇତ୍ଥିନିମିତ୍ତଂ ପାକଟଂ ହୋତି, ପୁରିସନିମିତ୍ତଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ। ପୁରିସୌଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକସ୍ସ ପୁରିସନିମିତ୍ତଂ ପାକଟଂ, ଇତ୍ଥିନିମିତ୍ତଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ। ଇତ୍ଥିଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକସ୍ସ ଇତ୍ଥୀସୁ ପୁରିସତ୍ତଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଇତ୍ଥିନିମିତ୍ତଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ହୋତି, ପୁରିସନିମିତ୍ତଂ ପାକଟଂ। ପୁରିସୌଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକସ୍ସ ପୁରିସାନଂ ଇତ୍ଥିଭାୱଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ପୁରିସନିମିତ୍ତଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ହୋତି, ଇତ୍ଥିନିମିତ୍ତଂ ପାକଟଂ ହୋତି। ଇତ୍ଥିଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋ ସଯଞ୍ଚ ଗବ୍ଭଂ ଗଣ୍ହାତି, ପରଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାପେତି, ପୁରିସୌଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକୋ ପନ ସଯଂ ନ ଗଣ୍ହାତି, ପରଂ ପନ ଗଣ୍ହାପେତୀତି ଇଦମେତେସଂ ନାନାକରଣଂ। ଇମସ୍ସ ପନ ଦୁୱିଧସ୍ସପି ଉଭତୋବ୍ଯଞ୍ଜନକସ୍ସ ନେୱ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଅତ୍ଥି, ନ ଉପସମ୍ପଦା।

୧୩୭।ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକୋତି ତଯୋ ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକା ଲିଙ୍ଗତ୍ଥେନକୋ ସଂୱାସତ୍ଥେନକୋ ଉଭଯତ୍ଥେନକୋତି । ତତ୍ଥ ଯୋ ସଯଂ ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ନ ଭିକ୍ଖୁୱସ୍ସାନି ଗଣେତି, ନ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ୱନ୍ଦନଂ ସାଦିଯତି, ନ ଆସନେନ ପଟିବାହତି, ନ ଉପୋସଥପୱାରଣାଦୀସୁ ସନ୍ଦିସ୍ସତି, ଅଯଂ ଲିଙ୍ଗମତ୍ତସ୍ସେୱ ଥେନିତତ୍ତା ଲିଙ୍ଗତ୍ଥେନକୋ ନାମ। ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୂହି ପବ୍ବାଜିତୋ ସାମଣେରୋ ସମାନୋ ୱିଦେସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ଅହଂ ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ୱୀସତିୱସ୍ସୋ ୱା’’ତି ମୁସା ୱତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁୱସ୍ସାନି ଗଣେତି, ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ୱନ୍ଦନଂ ସାଦିଯତି, ଆସନେନ ପଟିବାହତି, ଉପୋସଥପୱାରଣାଦୀସୁ ସନ୍ଦିସ୍ସତି, ଅଯଂ ସଂୱାସମତ୍ତସ୍ସେୱ ଥେନିତତ୍ତା ସଂୱାସତ୍ଥେନକୋ ନାମ। ଭିକ୍ଖୁୱସ୍ସଗଣନାଦିକୋ ହି ସବ୍ବୋପି କିରିଯଭେଦୋ ଇମସ୍ମିଂ ଅତ୍ଥେ ‘‘ସଂୱାସୋ’’ତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାଯ ‘‘ନ ମଂ କୋଚି ଜାନାତୀ’’ତି ପୁନ ଏୱଂ ପଟିପଜ୍ଜନ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଯୋ ପନ ସଯଂ ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁୱସ୍ସାନି ଗଣେତି, ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ୱନ୍ଦନଂ ସାଦିଯତି, ଆସନେନ ପଟିବାହତି, ଉପୋସଥପୱାରଣାଦୀସୁ ସନ୍ଦିସ୍ସତି, ଅଯଂ ଲିଙ୍ଗସ୍ସ ଚେୱ ସଂୱାସସ୍ସ ଚ ଥେନିତତ୍ତା ଉଭଯତ୍ଥେନକୋ ନାମ। ଅଯଂ ତିୱିଧୋପି ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକୋ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋ, ପୁନ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚନ୍ତୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୩୮। ଏତ୍ଥ ଚ ଅସମ୍ମୋହତ୍ଥଂ ଇଦଂ ପକିଣ୍ଣକଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ –

‘‘ରାଜଦୁବ୍ଭିକ୍ଖକନ୍ତାର, ରୋଗୱେରିଭଯେନ ୱା;

ଚୀୱରାହରଣତ୍ଥଂ ୱା, ଲିଙ୍ଗଂ ଆଦିଯତୀଧ ଯୋ।

‘‘ସଂୱାସଂ ନାଧିୱାସେତି, ଯାୱ ସୋ ସୁଦ୍ଧମାନସୋ;

ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ ନାମ, ତାୱ ଏସ ନ ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି। (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୧୦);

ତତ୍ରାଯଂ ୱିତ୍ଥାରନଯୋ – ଇଧେକଚ୍ଚସ୍ସ ରାଜା କୁଦ୍ଧୋ ହୋତି, ସୋ ‘‘ଏୱଂ ମେ ସୋତ୍ଥି ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି ସଯମେୱ ଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ପଲାଯତି। ତଂ ଦିସ୍ୱା ରଞ୍ଞୋ ଆରୋଚେନ୍ତି, ରାଜା ‘‘ସଚେ ପବ୍ବଜିତୋ, ନ ତଂ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁ’’ନ୍ତି ତସ୍ମିଂ କୋଧଂ ପଟିୱିନେତି। ସୋ ‘‘ୱୂପସନ୍ତଂ ମେ ରାଜଭଯ’’ନ୍ତି ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଅନୋସରିତ୍ୱାୱ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଅଥାପି ‘‘ସାସନଂ ନିସ୍ସାଯ ମଯା ଜୀୱିତଂ ଲଦ୍ଧଂ, ହନ୍ଦ ଦାନି ଅହଂ ପବ୍ବଜାମୀ’’ତି ଉପ୍ପନ୍ନସଂୱେଗୋ ତେନେୱ ଲିଙ୍ଗେନ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ ନ ସାଦିଯତି, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁଟ୍ଠୋ ୱା ଅପୁଟ୍ଠୋ ୱା ଯଥାଭୂତମତ୍ତାନଂ ଆୱିକତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚତି, ଲିଙ୍ଗଂ ଅପନେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ସୋ ୱତ୍ତଂ ସାଦିଯତି, ପବ୍ବଜିତାଲଯଂ ଦସ୍ସେତି, ସବ୍ବଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତଂ ୱସ୍ସଗଣନାଦିଭେଦଂ ୱିଧିଂ ପଟିପଜ୍ଜତି, ଅଯଂ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନେକଚ୍ଚୋ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଜୀୱିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତୋ ସଯମେୱ ଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ସବ୍ବପାସଣ୍ଡିଯଭତ୍ତାନି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ୱୀତିୱତ୍ତେ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଅନୋସରିତ୍ୱାୱ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋତି ସବ୍ବଂ ପୁରିମସଦିସମେୱ।

ଅପରୋ ମହାକନ୍ତାରଂ ନିତ୍ଥରିତୁକାମୋ ହୋତି, ସତ୍ଥୱାହୋ ଚ ପବ୍ବଜିତେ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି। ସୋ ‘‘ଏୱଂ ମଂ ସତ୍ଥୱାହୋ ଗହେତ୍ୱା ଗମିସ୍ସତୀ’’ତି ସଯମେୱ ଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ସତ୍ଥୱାହେନ ସଦ୍ଧିଂ କନ୍ତାରଂ ନିତ୍ଥରିତ୍ୱା ଖେମନ୍ତଂ ପତ୍ୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଅନୋସରିତ୍ୱାୱ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋତି ସବ୍ବଂ ପୁରିମସଦିସମେୱ।

ଅପରୋ ରୋଗଭଯେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଜୀୱିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତୋ ସଯମେୱ ଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ସବ୍ବପାସଣ୍ଡିଯଭତ୍ତାନି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ରୋଗଭଯେ ୱୂପସନ୍ତେ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଅନୋସରିତ୍ୱାୱ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋତି ସବ୍ବଂ ପୁରିମସଦିସମେୱ।

ଅପରସ୍ସ ଏକୋ ୱେରିକୋ କୁଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଘାତେତୁକାମୋ ନଂ ୱିଚରତି। ସୋ ‘‘ଏୱଂ ମେ ସୋତ୍ଥି ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି ସଯମେୱ ଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ପଲାଯତି। ୱେରିକୋ ‘‘କୁହିଂ ସୋ’’ତି ପରିଯେସନ୍ତୋ ‘‘ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ପଲାତୋ’’ତି ସୁତ୍ୱା ‘‘ସଚେ ପବ୍ବଜିତୋ, ନ ତଂ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁ’’ନ୍ତି ତସ୍ମିଂ କୋଧଂ ପଟିୱିନେତି। ସୋ ‘‘ୱୂପସନ୍ତଂ ମେ ୱେରିଭଯ’’ନ୍ତି ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଅନୋସରିତ୍ୱାୱ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋତି ସବ୍ବଂ ପୁରିମସଦିସମେୱ।

ଅପରୋ ଞାତିକୁଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାଯ ଗିହୀ ହୁତ୍ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନି ଇଧ ନସ୍ସିସ୍ସନ୍ତି, ସଚେପି ଇମାନି ଗହେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଗମିସ୍ସାମି, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ମଂ ‘ଚୋରୋ’ତି ଗହେସ୍ସନ୍ତି, ଯଂନୂନାହଂ କାଯପରିହାରିଯାନି କତ୍ୱା ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି ଚୀୱରାହରଣତ୍ଥଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ଚ ପାରୁପିତ୍ୱା ଚ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛତି। ତଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ସାମଣେରା ଚ ଦହରା ଚ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ୱତ୍ତଂ ଦସ୍ସେନ୍ତି। ସୋ ନ ସାଦିଯତି, ଯଥାଭୂତମତ୍ତାନଂ ଆୱିକରୋତି। ସଚେ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ନ ଦାନି ମଯଂ ତଂ ମୁଞ୍ଚିସ୍ସାମା’’ତି ବଲକ୍କାରେନ ପବ୍ବାଜେତୁକାମା ହୋନ୍ତି, କାସାଯାନି ଅପନେତ୍ୱା ପୁନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ‘‘ନଯିମେ ମଂ ହୀନାଯାୱତ୍ତଭାୱଂ ଜାନନ୍ତୀ’’ତି ତଂଯେୱ ଭିକ୍ଖୁଭାୱଂ ପଟିଜାନିତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତଂ ୱସ୍ସଗଣନାଦିଭେଦଂ ୱିଧିଂ ପଟିପଜ୍ଜତି, ଅଯଂ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

ଅପରୋ ମହାସାମଣେରୋ ଞାତିକୁଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପ୍ପବ୍ବଜିତ୍ୱା କମ୍ମନ୍ତାନୁଟ୍ଠାନେନ ଉବ୍ବାଳ୍ହୋ ପୁନ ‘‘ଦାନି ଅହଂ ସାମଣେରୋ ଭୱିସ୍ସାମି, ଥେରୋପି ମେ ଉପ୍ପବ୍ବଜିତଭାୱଂ ନ ଜାନାତୀ’’ତି ତଦେୱ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛତି, ତମତ୍ଥଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ନ ଆରୋଚେତି, ସାମଣେରଭାୱଂ ପଟିଜାନାତି, ଅଯଂ ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋଯେୱ, ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ନ ଲଭତି। ସଚେପିସ୍ସ ଲିଙ୍ଗଗ୍ଗହଣକାଲେ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ନାହଂ କସ୍ସଚି ଆରୋଚେସ୍ସାମୀ’’ତି, ୱିହାରଞ୍ଚ ଗତୋ ଆରୋଚେତି, ଗହଣେନେୱ ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ। ଅଥାପିସ୍ସ ଗହଣକାଲେ ‘‘ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ୱିହାରଞ୍ଚ ଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘କୁହିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଗତୋ’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ‘‘ନ ଦାନି ମଂ ଇମେ ଜାନନ୍ତୀ’’ତି ୱଞ୍ଚେତ୍ୱା ନାଚିକ୍ଖତି, ‘‘ନାଚିକ୍ଖିସ୍ସାମୀ’’ତି ସହ ଧୁରନିକ୍ଖେପେନ ଅଯମ୍ପି ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋୱ। ସଚେ ପନସ୍ସ ଗହଣକାଲେପି ‘‘ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସାମୀ’’ତି ହୋତି, ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱାପି ଆଚିକ୍ଖତି, ଅଯଂ ପୁନ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଲଭତି।

ଅପରୋ ଦହରସାମଣେରୋ ମହନ୍ତୋ ୱା ପନ ଅଦ୍ଧୱେୋ। ସୋ ପୁରିମନୟେନେୱ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତ୍ୱା ଘରେ ୱଚ୍ଛକଗୋରକ୍ଖଣାଦୀନି କମ୍ମାନି କାତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛତି। ତମେନଂ ଞାତକା ତାନିୟେୱ କାସାୟାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଥାଲକଂ ୱା ପତ୍ତଂ ୱା ହତ୍ଥେ ଦତ୍ୱା ''ଗଚ୍ଛ, ସମଣୋୱ ହୋହୀ''ତି ଘରା ନୀହରନ୍ତି। ସୋ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛତି, ନେୱ ନଂ ଭିକ୍ଖୂ ଜାନନ୍ତି ''ଅୟଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପୁନ ସୟମେୱ ପବ୍ବଜିତୋ''ତି, ନାପି ସୟଂ ଜାନାତି ''ଯୋ ଏୱଂ ପବ୍ବଜତି, ସୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନାମ ହୋତୀ''ତି। ସଚେ ପନ ତଂ ପରିପୁଣ୍ଣୱସ୍ସଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି, ସୁପସମ୍ପନ୍ନୋ। ସଚେ ପନ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନକାଲେୟେୱ ୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟେ ୱତ୍ତମାନେ ସୁଣାତି ''ଯୋ ଏୱଂ ପବ୍ବଜତି, ସୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନାମ ହୋତୀ''ତି, ତେନ ''ମୟା ଏୱଂ କତ''ନ୍ତି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ପୁନ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଲଭତି। ସଚେ ପନ ''ଦାନି ନ ମଂ କୋଚି ଜାନାତୀ''ତି ନାରୋଚେତି, ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତମତ୍ତେୟେୱ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାୟ ଲିଙ୍ଗଂ ଅନପନେତ୍ୱା ଦୁସ୍ସୀଲକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ୱା ଅକତ୍ୱା ୱା ପୁନ ସବ୍ବଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତଂ ୱସ୍ସଗଣନାଦିଭେଦଂ ୱିଧିଂ ପଟିପଜ୍ଜତି, ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ହୋତି। ସିକ୍ଖଂ ଅପ୍ପଚ୍ଚକ୍ଖାୟ ସଲିଙ୍ଗେ ଠିତୋ ମେଥୁନଂ ପଟିସେୱିତ୍ୱା ୱସ୍ସଗଣନାଦିଭେଦଂ ୱିଧିଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନ ହୋତି, ପବ୍ବଜ୍ଜାମତ୍ତଂ ଲଭତି। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାୟଂ ପନ ''ଏସୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ।

ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ କାସାୟେ ସଉସ୍ସାହୋୱ ଓଦାତଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ମେଥୁନଂ ପଟିସେୱିତ୍ୱା ପୁନ କାସାୟାନି ନିୱାସେତ୍ୱା ୱସ୍ସଗଣନାଦିଭେଦଂ ୱିଧିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ଅୟମ୍ପି ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନ ହୋତି, ପବ୍ବଜ୍ଜାମତ୍ତଂ ଲଭତି। ସଚେ ପନ କାସାୟେ ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଓଦାତଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ମେଥୁନଂ ପଟିସେୱିତ୍ୱା ପୁନ କାସାୟାନି ନିୱାସେତ୍ୱା ୱସ୍ସଗଣନାଦିଭେଦଂ ୱିଧିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ହୋତି। ସାମଣେରୋ ସଲିଙ୍ଗେ ଠିତୋ ମେଥୁନାଦିଅସ୍ସମଣକରଣଧମ୍ମଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱାପିଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନ ହୋତି। ସଚେପି କାସାୟେ ସଉସ୍ସାହୋୱ କାସାୟାନି ଅପନେତ୍ୱା ମେଥୁନଂ ପଟିସେୱିତ୍ୱା ପୁନ କାସାୟାନି ନିୱାସେତି, ନେୱ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ହୋତି। ସଚେ ପନ କାସାୟେ ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ନଗ୍ଗୋ ୱା ଓଦାତୱତ୍ଥୋ ୱା ମେଥୁନସେୱନାଦୀହି ଅସ୍ସମଣୋ ହୁତ୍ୱା କାସାୟଂ ନିୱାସେତି, ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ହୋତି।

ସଚେ ଗିହିଭାୱଂ ପତ୍ଥୟମାନୋ କାସାୟଂ ଓୱଟ୍ଟିକଂ କତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେନ ୱା ଆକାରେନ ଗିହିନିୱାସନେନ ନିୱାସେତି ''ସୋଭତି ନୁ ଖୋ ମେ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ, ନ ସୋଭତୀ''ତି ୱୀମଂସନତ୍ଥଂ, ରକ୍ଖତି ତାୱ। ''ସୋଭତୀ''ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା ପନ ପୁନ ଲିଙ୍ଗଂ ସାଦିୟନ୍ତୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ହୋତି। ଓଦାତଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ୱୀମଂସନସମ୍ପଟିଚ୍ଛନେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ସଚେ ପନ ନିୱତ୍ଥକାସାୱସ୍ସ ଉପରି ଓଦାତଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ୱୀମଂସତି ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି ୱା, ରକ୍ଖତିୟେୱ। ଭିକ୍ଖୁନିୟାପି ଏସେୱ ନୟୋ। ସାପି ଗିହିଭାୱଂ ପତ୍ଥୟମାନା ସଚେ କାସାୟଂ ଗିହିନିୱାସନଂ ନିୱାସେତି ''ସୋଭତି ନୁ ଖୋ ମେ ଗିହିଲିଙ୍ଗଂ, ନ ସୋଭତୀ''ତି ୱୀମଂସନତ୍ଥଂ, ରକ୍ଖତିୟେୱ। ସଚେ ''ସୋଭତୀ''ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ନ ରକ୍ଖତି। ଓଦାତଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ୱୀମଂସନସମ୍ପଟିଚ୍ଛନେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ନିୱତ୍ଥକାସାୟସ୍ସ ପନ ଉପରି ଓଦାତଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ୱୀମଂସତୁ ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତୁ ୱା, ରକ୍ଖତିୟେୱ।

ସଚେ କୋଚି ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୋ ୱସ୍ସାନି ଅଗଣେତ୍ୱା ପାଠଇୟମ୍ପି ଅଟ୍ଠତ୍ୱା ଏକପସ୍ସେନ ଗନ୍ତ୍ୱା ମହାପେଠଆଦୀସୁ କଟଚ୍ଛୁନା ଉକ୍ଖିତ୍ତେ ଭତ୍ତପିଣ୍ଡେ ପତ୍ତଂ ଉପନାମେତ୍ୱା ସେନୋ ୱିୟ ମଂସପେସିଂ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁୱସ୍ସାନି ପନ ଗଣେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ହୋତି। ସୟଂ ସାମଣେରୋୱ ସାମଣେରପଟିପାଟିୟା କୂଟୱସ୍ସାନି ଗଣେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ନ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁପଟିପାଟିୟା କୂଟୱସ୍ସାନି ଗଣେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ।

୧୩୯।ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋତି ତିତ୍ଥିୟେସୁ ପକ୍କନ୍ତୋ ପୱିଟ୍ଠୋତି ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ, ସୋପି ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ – ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ତିତ୍ଥିୟୋ ଭୱିସ୍ସାମୀ''ତି ସଲିଙ୍ଗେନେୱ ତେସଂ ଉପସ୍ସୟଂ ଗଚ୍ଛତି, ପଦୱାରେ ପଦୱାରେ ଦୁକ୍କଟଂ, ତେସଂ ଲିଙ୍ଗେ ଆଦିନ୍ନମତ୍ତେ ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ହୋତି। ଯୋପି ସୟମେୱ ''ତିତ୍ଥିୟୋ ଭୱିସ୍ସ''ନ୍ତି କୁସଚୀରାଦୀନି ନିୱାସେତି, ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ହୋତିୟେୱ। ଯୋ ପନ ନଗ୍ଗୋ ନହାୟନ୍ତୋ ଅତ୍ତାନଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ''ସୋଭତି ମେ ଆଜୀୱକଭାୱୋ, ଆଜୀୱକୋ ଭୱିସ୍ସ''ନ୍ତି କାସାୟାନି ଅନାଦାୟ ନଗ୍ଗୋ ଆଜୀୱକାନଂ ଉପସ୍ସୟଂ ଗଚ୍ଛତି, ପଦୱାରେ ପଦୱାରେ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନସ୍ସ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ହିରୋତ୍ତପ୍ପଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ଦୁକ୍କଟାନି ଦେସେତ୍ୱା ମୁଚ୍ଚତି। ତେସଂ ଉପସ୍ସୟଂ ଗନ୍ତ୍ୱାପି ତେହି ୱା ଓୱଦିତୋ ଅତ୍ତନା ୱା ''ଇମେସଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଅତିଦୁକ୍ଖା''ତି ଦିସ୍ୱା ନିୱତ୍ତନ୍ତୋପି ମୁଚ୍ଚତିୟେୱ। ସଚେ ପନ ''କିଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପବ୍ବଜ୍ଜାୟ ଉକ୍କଟ୍ଠ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ''କେସମସ୍ସୁଲୁଞ୍ଚନାଦୀନୀ''ତି ୱୁତ୍ତୋ ଏକକେସମ୍ପି ଲୁଞ୍ଚାପେତି, ଉକ୍କୁଟିକପ୍ପଧାନାଦୀନି ୱା ୱତ୍ତାନି ଆଦିୟତି, ମୋରପିଞ୍ଛାଦୀନି ୱା ନିୱାସେତି, ତେସଂ ଲିଙ୍ଗଂ ଗଣ୍ହାତି, ''ଅୟଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା ସେଟ୍ଠା''ତି ସେଟ୍ଠଭାୱଂ ୱା ଉପଗଚ୍ଛତି, ନ ମୁଚ୍ଚତି, ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ହୋତି। ସଚେ ପନ ''ସୋଭତି ନୁ ଖୋ ମେ ତିତ୍ଥିୟପବ୍ବଜ୍ଜା, ନନୁ ଖୋ ସୋଭତୀ''ତି ୱୀମଂସନତ୍ଥଂ କୁସଚୀରାଦୀନି ୱା ନିୱାସେତି, ଜଟଂ ୱା ବନ୍ଧତି, ଖାରିକାଜଂ ୱା ଆଦିୟତି, ଯାୱ ନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି ଲଦ୍ଧିଂ, ତାୱ ରକ୍ଖତି, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତମତ୍ତେ ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ହୋତି। ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରୋ ପନ କୁସଚୀରାଦୀନି ନିୱାସେନ୍ତୋ ରାଜଭୟାଦୀହି ୱା ତିତ୍ଥିୟଲିଙ୍ଗଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଲଦ୍ଧିୟା ଅଭାୱେନ ନେୱ ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ହୋତି। ''ଅୟଞ୍ଚ ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ନାମ ଉପସମ୍ପନ୍ନଭିକ୍ଖୁନା କଥିତୋ, ତସ୍ମା ସାମଣେରୋ

ସଲିଙ୍ଗେନ ତିତ୍ଥିଯାଯତନଂ ଗତୋପି ପୁନ ପବ୍ବଜ୍ଜଞ୍ଚ ଉପସମ୍ପଦଞ୍ଚ ଲଭତୀ’’ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ପୁରିମୋ ପନ ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନ କଥିତୋ, ତସ୍ମା ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ କୂଟୱସ୍ସଂ ଗଣେନ୍ତୋପି ଅସ୍ସମଣୋ ନ ହୋତି। ଲିଙ୍ଗେ ସୌସ୍ସାହୋ ପାରାଜିକଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁୱସ୍ସାଦୀନି ଗଣ୍ହନ୍ତୋପି ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ ନ ହୋତି।

୧୪୦।ତିରଚ୍ଛାନଗତୋତି ନାଗୋ ୱା ହୋତୁ ସୁପଣ୍ଣମାଣୱକାଦୀନଂ ୱା ଅଞ୍ଞତରୋ ଅନ୍ତମସୋ ସକ୍କଂ ଦେୱରାଜାନଂ ଉପାଦାଯ ଯୋ କୋଚି ଅମନୁସ୍ସଜାତିଯୋ, ସବ୍ବୋୱ ଇମସ୍ମିଂ ଅତ୍ଥେ ‘‘ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ’’ତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସୋ ଚ ନେୱ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋପି ନାସେତବ୍ବୋ।

୧୪୧।ମାତୁଘାତକାଦୀସୁ ପନ ଯେନ ମନୁସ୍ସିତ୍ଥିଭୂତା ଜନିକା ମାତା ସଯମ୍ପି ମନୁସ୍ସଜାତିକେନେୱ ସତା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପିତା, ଅଯଂ ଆନନ୍ତରିଯେନ ମାତୁଘାତକକମ୍ମେନ ମାତୁଘାତକୋ। ଏତସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା। ଯେନ ପନ ମନୁସ୍ସିତ୍ଥିଭୂତାପି ଅଜନିକା ପୋସାୱନିକା ମାତା ୱା ଚୂଳମାତା ୱା ଜନିକାପି ୱା ନ ମନୁସ୍ସିତ୍ଥିଭୂତା ମାତା ଘାତିତା, ତସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ନ ୱାରିତା, ନ ଚ ଆନନ୍ତରିକୋ ହୋତି। ଯେନ ସଯଂ ତିରଚ୍ଛାନଭୂତେନ ମନୁସ୍ସିତ୍ଥିଭୂତା ମାତା ଘାତିତା, ସୋପି ଆନନ୍ତରିକୋ ନ ହୋତି, ତିରଚ୍ଛାନଗତତ୍ତା ପନସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା। ପିତୁଘାତକେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେପି ହି ୱେସିଯା ପୁତ୍ତୋ ହୋତି, ‘‘ଅଯଂ ମେ ପିତା’’ତି ନ ଜାନାତି, ଯସ୍ସ ସମ୍ଭୱେନ ନିବ୍ବତ୍ତୋ, ସୋ ଚେ ଅନେନ ଘାତିତୋ, ପିତୁଘାତକୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି, ଆନନ୍ତରିଯଞ୍ଚ ଫୁସତି।

ଅରହନ୍ତଘାତକୋପି ମନୁସ୍ସଅରହନ୍ତୱସେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ମନୁସ୍ସଜାତିଯଞ୍ହି ଅନ୍ତମସୋ ଅପବ୍ବଜିତମ୍ପି ଖୀଣାସୱଂ ଦାରକଂ ୱା ଦାରିକଂ ୱା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେନ୍ତୋ ଅରହନ୍ତଘାତକୋୱ ହୋତି, ଆନନ୍ତରିଯଞ୍ଚ ଫୁସତି, ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚସ୍ସ ୱାରିତା। ଅମନୁସ୍ସଜାତିକଂ ପନ ଅରହନ୍ତଂ ମନୁସ୍ସଜାତିକଂ ୱା ଅୱସେସଂ ଅରିଯପୁଗ୍ଗଲଂ ଘାତେତ୍ୱା ଆନନ୍ତରିକୋ ନ ହୋତି, ପବ୍ବଜ୍ଜାପିସ୍ସ ନ ୱାରିତା, କମ୍ମଂ ପନ ବଲୱଂ ହୋତି। ତିରଚ୍ଛାନୋ ମନୁସ୍ସଅରହନ୍ତମ୍ପି ଘାତେତ୍ୱା ଆନନ୍ତରିକୋ ନ ହୋତି, କମ୍ମଂ ପନ ଭାରିଯନ୍ତି ଅଯମେତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

ଯୋ ପନ ଦେୱଦତ୍ତୋ ୱିଯ ଦୁଟ୍ଠଚିତ୍ତେନ ୱଧକଚିତ୍ତେନ ତଥାଗତସ୍ସ ଜୀୱମାନକସରୀରେ ଖୁଦ୍ଦକମକ୍ଖିକାଯ ପିୱନମତ୍ତମ୍ପି ଲୋହିତଂ ଉପ୍ପାଦେତି, ଅଯଂ ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ନାମ। ଏତସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ୱାରିତା। ଯୋ ପନ ରୋଗୱୂପସମତ୍ଥଂ ଜୀୱକୋ ୱିଯ ସତ୍ଥେନ ଫାଲେତ୍ୱା ପୂତିମଂସଲୋହିତଂ ହରିତ୍ୱା ଫାସୁକଂ କରୋତି, ବହୁଂ ସୋ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀତି।

ଯୋ ଦେୱଦତ୍ତୋ ୱିଯ ସାସନଂ ଉଦ୍ଧମ୍ମଂ ଉବ୍ବିନଯଂ କତ୍ୱା ଚତୁନ୍ନଂ କମ୍ମାନଂ ଅଞ୍ଞତରୱସେନ ସଙ୍ଘଂ ଭିନ୍ଦତି, ଅଯଂ ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ନାମ। ଏତସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ୱାରିତା।

ଯୋ ପନ ପକତତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ତିଣ୍ଣଂ ମଗ୍ଗାନଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଦୂସେତି, ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ ନାମ। ଏତସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ୱାରିତା। ଯୋ ପନ କାଯସଂସଗ୍ଗେନ ସୀଲୱିନାସଂ ପାପେତି, ତସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ନ ୱାରିତା। ବଲକ୍କାରେନ ଓଦାତୱତ୍ଥୱସନଂ କତ୍ୱା ଅନିଚ୍ଛମାନଂଯେୱ ଦୂସେନ୍ତୋପି ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋଯେୱ, ବଲକ୍କାରେନ ପନ ଓଦାତୱତ୍ଥୱସନଂ କତ୍ୱା ଇଚ୍ଛମାନଂ ଦୂସେନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ ନ ହୋତି। କସ୍ମା? ଯସ୍ମା ଗିହିଭାୱେ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତମତ୍ତେଯେୱ ସା ଅଭିକ୍ଖୁନୀ ହୋତି। ସକିଂସୀଲୱିପନ୍ନଂ ପଚ୍ଛା ଦୂସେନ୍ତୋ ସିକ୍ଖମାନସାମଣେରୀସୁ ଚ ୱିପ୍ପଟିପଜ୍ଜନ୍ତୋ ନେୱ ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ ହୋତି, ପବ୍ବଜ୍ଜମ୍ପି ଉପସମ୍ପଦମ୍ପି ଲଭତି। ଇତି ଇମେ ଏକାଦସ ଅଭବ୍ବପୁଗ୍ଗଲା ୱେଦିତବ୍ବା।

୧୪୨।ଊନୱୀସତିୱସ୍ସସ୍ସ ପନ ଉପସମ୍ପଦାଯେୱ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା, ନ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ତସ୍ମା ପଟିସନ୍ଧିଗ୍ଗହଣତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପରିପୁଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଗବ୍ଭୱୀସୋପି ହି ପରିପୁଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ଯଥାହ ଭଗୱା –

‘‘ଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତୁକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ପଠମଂ ଚିତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ପଠମଂ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ପାତୁଭୂତଂ, ତଦୁପାଦାଯ ସାୱସ୍ସ ଜାତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗବ୍ଭୱୀସଂ ଉପସମ୍ପାଦେତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୨୪)।

ତତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୪୦୪) ଯୋ ଦ୍ୱାଦସ ମାସେ ମାତୁକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ୱସିତ୍ୱା ମହାପୱାରଣାଯ ଜାତୋ, ସୋ ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ଏକୂନୱୀସତିମେ ୱସ୍ସେ ମହାପୱାରଣା, ତଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ପାଟିପଦେ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଏତେନୁପାଯେନ ହାଯନୱଡ୍ଢନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ପୋରାଣକତ୍ଥେରା ପନ ଏକୂନୱୀସତିୱସ୍ସଂ ସାମଣେରଂ ନିକ୍ଖମନୀଯପୁଣ୍ଣମାସିଂ ଅତିକ୍କମ୍ମ ପାଟିପଦଦିୱସେ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। କସ୍ମା? ଏକସ୍ମିଂ ୱସ୍ସେ ଛ ଚାତୁଦ୍ଦସିକୌପୋସଥା ହୋନ୍ତି, ଇତି ୱୀସତିଯା ୱସ୍ସେସୁ ଚତ୍ତାରୋ ମାସା ପରିହାଯନ୍ତି, ରାଜାନୋ ତତିଯେ ତତିଯେ ଗସ୍ସେ ୱସ୍ସଂ ଉକ୍କଡ୍ଢନ୍ତି, ଇତି ଅଟ୍ଠାରସୱସ୍ସେସୁ ଛ ମାସା

ୱଢ଼ନ୍ତି, ତତୋ ଉପୋସଥୱସେନ ପରିହୀନେ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ଅପନେତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ମାସା ଅୱସେସା ହୋନ୍ତି, ତେ ଦ୍ୱେ ମାସେ ଗହେତ୍ୱା ୱୀସତି ୱସ୍ସାନି ପରିପୁଣ୍ଣାନି ହୋନ୍ତୀତି ନିକ୍କଙ୍ଖା ହୁତ୍ୱା ନିକ୍ଖମନୀଯପୁଣ୍ଣମାସିଂ ଅତିକ୍କମ୍ମ ପାଟିପଦେ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି।

ଏତ୍ଥ ପନ ଯୋ ପୱାରେତ୍ୱା ୱୀସତିୱସ୍ସୋ ଭୱିସ୍ସତି, ତଂ ସନ୍ଧାଯ "ଏକୂନୱୀସତିୱସ୍ସ"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଯୋ ମାତୁକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ଦ୍ୱାଦସ ମାସେ ୱସି, ସୋ ଏକୱୀସତିୱସ୍ସୋ ହୋତି। ଯୋ ସତ୍ତ ମାସେ ୱସି, ସୋ ସତ୍ତମାସାଧିକୱୀସତିୱସ୍ସୋ। ଛମାସଜାତୋ ପନ ନ ଜୀୱତି, ଊନୱୀସତିୱସ୍ସଂ ପନ "ପରିପୁଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସୋ"ତି ସଞ୍ଞାଯ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି, ପୁଗ୍ଗଲୋ ପନ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ସୋ ଦସୱସ୍ସଚ୍ଚଯେନ ଅଞ୍ଞଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ତଞ୍ଚେ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଗଣୋ ପୂରତି, ସୂପସମ୍ପନ୍ନୋ। ସୋପି ଚ ଯାୱ ନ ଜାନାତି, ତାୱସ୍ସ ନେୱ ସଗ୍ଗନ୍ତରାଯୋ ନ ମୋକ୍ଖନ୍ତରାଯୋ, ଞତ୍ୱା ପନ ପୁନ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୧୪୩। ଇତି ଇମେହି ପବ୍ବଜ୍ଜାଦୋସେହି ୱିରହିତୋପି "ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନନୁଞ୍ଞାତୋ ମାତାପିତୂହି ପୁତ୍ତୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ"ତି (ମହାୱ। ୧୦୫) ୱଚନତୋ ମାତାପିତୂହି ଅନନୁଞ୍ଞାତୋ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୫) ମାତାପିତୂହୀତି ଜନକେ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ଦ୍ୱେପି ଅତ୍ଥି, ଦ୍ୱେପି ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। ସଚେ ପିତା ମତୋ ହୋତି ମାତା ୱା, ଯୋ ଜୀୱତି, ସୋ ଆପୁଚ୍ଛି ତବ୍ବୋ, ପବ୍ବଜିତାପି ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବାୱ। ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ସଯଂ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞୋ ୱା ପେସେତବ୍ବୋ। ସୋ ଏୱ ୱା ପେସେତବ୍ବୋ "ଗଚ୍ଛ ମାତାପିତରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏହୀ"ତି। ସଚେ "ଅନୁଞ୍ଞାତୋମ୍ହୀ"ତି ୱଦତି, ସଦ୍ଦହନ୍ତେନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ପିତା ସଯଂ ପବ୍ବଜିତୋ ପୁତ୍ତମ୍ପି ପବ୍ବାଜେତୁକାମୋ ହୋତି, ମାତରଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତୁ। ମାତା ୱା ଧୀତରଂ ପବ୍ବାଜେତୁକାମା ପିତରଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପବ୍ବାଜେତୁ। ପିତା ପୁତ୍ତଦାରେନ ଅନତ୍ଥିକୋ ପଲାଯି, ମାତା "ଇମଂ ପବ୍ବଜେଥା"ତି ପୁତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେତି, "ପିତାସ୍ସ କୁହି"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ "ଚିତ୍ତକେଳିଂ କୀଳିତୁଂ ପଲାତୋ"ତି ୱଦତି, ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମାତା କେନଚି ପୁରିସେନ ସଦ୍ଧିଂ ପଲାତା ହୋତି, ପିତା ପନ "ପବ୍ବାଜେଥା"ତି ୱଦତି, ଏତ୍ଥାପି ଏସେୱ ନଯୋ। ପିତା ୱିପ୍ପୱୁତ୍ଥୋ ହୋତି, ମାତା ପୁତ୍ତଂ "ପବ୍ବାଜେଥା"ତି ଅନୁଜାନାତି, "ପିତାସ୍ସ କୁହି"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ "କିଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପିତରା, ଅହଂ ଜାନିସ୍ସାମୀ"ତି ୱଦତି, ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ମାତାପିତରୋ ମତା, ଦାରକୋ ଚୂଳମାତାଦୀନଂ ସନ୍ତିକେ ସଂୱଡ୍ଢୋ, ତସ୍ମିଂ ପବ୍ବାଜିଯମାନେ ଞାତକା କଲହଂ ୱା କରୋନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱା, ତସ୍ମା ୱିୱାଦୁପଚ୍ଛେଦନତ୍ଥଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେନ୍ତସ୍ସ ପନ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି। ଦହରକାଲେ ଗହେତ୍ୱା ପୋସକା ମାତାପିତରୋ ନାମ ହୋନ୍ତି, ତେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ପୁତ୍ତୋ ଅତ୍ତାନଂ ନିସ୍ସାଯ ଜୀୱତି, ନ ମାତାପିତରୋ। ସଚେପି ରାଜା ହୋତି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ମାତାପିତୂହି ଅନୁଞ୍ଞାତୋ ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ପୁନ ୱିବ୍ଭମତି, ସଚେପି ସତକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ୱିବ୍ଭମତି, ଆଗତାଗତକାଲେ ପୁନପ୍ପୁନଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେପି ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି "ଅଯଂ ୱିବ୍ଭମିତ୍ୱା ଗେହଂ ଆଗତୋ, ଅମ୍ହାକଂ କମ୍ମଂ ନ କରୋତି, ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ତୁମ୍ହାକଂ ୱତ୍ତଂ ନ ପୂରେତି, ନତ୍ଥି ଇମସ୍ସ ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ , ଆଗତାଗତଂ ନଂ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟାଥା"ତି, ଏୱଂ ନିସ୍ସଟ୍ଠଂ ପୁନ ଅନାପୁଚ୍ଛାପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଯୋପି ଦହରକାଲେୟେୱ "ଅଯଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଦିନ୍ନୋ, ଯଦା ଇଚ୍ଛଥ, ତଦା ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟାଥା"ତି ଏୱଂ ଦିନ୍ନୋ ହୋତି, ସୋପି ଆଗତାଗତୋ ପୁନ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯଂ ପନ ଦହରକାଲେୟେୱ "ଇମଂ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟାଥା"ତି ଅନୁଜାନିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ୱୁଡ୍ଢିପ୍ପତ୍ତକାଲେ ନାନୁଜାନନ୍ତି, ଅଯଂ ନ ଅନାପୁଚ୍ଛା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଏକୋ ମାତାପିତୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଭଣ୍ଡିତ୍ୱା "ପବ୍ବାଜେଥ ମ"ନ୍ତି ଆଗଚ୍ଛତି, "ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏହୀ"ତି ଚ ୱୁତ୍ତୋ "ନାହଂ ଗଚ୍ଛାମି, ସଚେ ମଂ ନ ପବ୍ବାଜେଥ, ୱିହାରଂ ୱା ଝାପେମି, ସତ୍ଥେନ ୱା ତୁମ୍ହେ ପହରାମି, ତୁମ୍ହାକଂ ଞାତକାନଂ ୱା ଉପଟ୍ଠାକାନଂ ୱା ଆରାମଚ୍ଛେଦନାଦୀହି ଅନତ୍ଥଂ ଉପ୍ପାଦେମି, ରୁକ୍ଖା ୱା ପତିତ୍ୱା ମରାମି, ଚୋରମଜ୍ଝଂ ୱା ପୱିସାମି, ଦେସନ୍ତରଂ ୱା ଗଚ୍ଛାମୀ"ତି ୱଦତି, ତଂ ତସ୍ସେୱ ରକ୍ଖଣତ୍ଥାଯ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା "କସ୍ମା ଅମ୍ହାକଂ ପୁତ୍ତଂ ପବ୍ବାଜଯିତ୍ଥା"ତି ୱଦନ୍ତି, ତେସଂ ତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେତ୍ୱା "ରକ୍ଖଣତ୍ଥାଯ ନଂ ପବ୍ବାଜଯିମ୍ହ, ପଞ୍ଞାଯଥ ତୁମ୍ହେ ପୁତ୍ତେନା"ତି ୱତ୍ତବ୍ବା। "ରୁକ୍ଖା ପତିସ୍ସାମୀ"ତି ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ପନ ହତ୍ଥପାଦେ ମୁଞ୍ଚନ୍ତଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ।

ଏକୋ ୱିଦେସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚତି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଚେ ଗତୋ, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ, ଦହରଭିକ୍ଖୁଂ ପେସେତ୍ୱା ଆପୁଚ୍ଛାପେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଅତିଦୂରଞ୍ଚେ ହୋତି, ପବ୍ବାଜେତ୍ୱାପି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପେସେତ୍ୱା ଦସ୍ସେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ "ସଚେ ଦୂରଂ ହୋତି, ମଗ୍ଗୋ ଚ ମହାକନ୍ତାରୋ, 'ଗନ୍ତ୍ୱା ଆପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମୀ'ତି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ"ତି। ସଚେ ପନ ମାତାପିତୂନଂ ବହୂ ପୁତ୍ତା ହୋନ୍ତି, ଏୱଞ୍ଚ ୱଦନ୍ତି "ଭନ୍ତେ, ଏତେସଂ ଦାରକାନଂ ଯଂ ଇଚ୍ଛଥ, ତଂ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟାଥା"ତି, ଦାରକେ ୱୀମଂସିତ୍ୱା ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ସୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେପି ସକଲେନ କୁଲେନ ୱା ଗାମେନ ୱା ଅନୁଞ୍ଞାତୋ ହୋତି "ଭନ୍ତେ, ଇମସ୍ମିଂ କୁଲେ ୱା ଗାମେ ୱା ଯଂ ଇଚ୍ଛଥ, ତଂ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟାଥା"ତି, ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ସୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋତି।

୧୪୪। ଏୱଂ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୪) ପବ୍ବଜ୍ଜାଦୋସୱିରହିତଂ ମାତାପିତୂହି ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନପି ଚ ସଚେ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକେସୋ ହୋତି, ଏକସୀମାୟଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞେପି ଭିକ୍ଖୂ ଅତ୍ଥି, କେସଚ୍ଛେଦନତ୍ଥାୟ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରାୟଂ ଆପୁଚ୍ଛନୱିଧି (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୯୮) – ସୀମାପରିୟାପନ୍ନେ ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପାତେତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖଂ ତତ୍ଥ ନେତ୍ୱା ''ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ଇମସ୍ସ ଦାରକସ୍ସ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ଆପୁଚ୍ଛାମୀ''ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା ସକିଂ ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ ''ଇମସ୍ସ ଦାରକସ୍ସ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ଆପୁଚ୍ଛାମୀ''ତିପି ''ଇମସ୍ସ ସମଣକରଣଂ ଆପୁଚ୍ଛାମୀ''ତିପି ''ଅୟଂ ସମଣୋ ହୋତୁକାମୋ''ତିପି ''ଅୟଂ ପବ୍ବଜିତୁକାମୋ''ତିପି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସଚେ ସଭାଗଟ୍ଠାନଂ ହୋତି, ଦସ ୱା ୱୀସତି ୱା ତିଂସଂ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱସନ୍ତୀତି ପରିଚ୍ଛେଦୋ ପଞ୍ଞାୟତି, ତେସଂ ଠିତୋକାସଂ ୱା ନିସିନ୍ନୋକାସଂ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱାପି ପୁରିମନୟେନେୱ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖଂ ୱିନାୱ ଦହରଭିକ୍ଖୂ ୱା ସାମଣେରେ ୱା ପେସେତ୍ୱାପି ''ଏକୋ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖୋ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ଆପୁଚ୍ଛାମା''ତିଆଦିନା ନୟେନ ଆପୁଚ୍ଛାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ କେଚି ଭିକ୍ଖୂ ସେନାସନଂ ୱା ଗୁମ୍ବାଦୀନି ୱା ପୱିସିତ୍ୱା ନିଦ୍ଦାୟନ୍ତି ୱା ସମଣଧମ୍ମଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ଆପୁଚ୍ଛକା ଚ ପରିଯେସନ୍ତାପି ଅଦିସ୍ୱା ''ସବ୍ବେ ଆପୁଚ୍ଛିତା ଅମ୍ହେହୀ''ତି ସଞ୍ଞିନୋ ହୋନ୍ତି, ପବ୍ବଜ୍ଜା ନାମ ଲହୁକକମ୍ମଂ, ତସ୍ମା ପବ୍ବଜିତୋ ସୁପବ୍ବଜିତୋ, ପବ୍ବାଜେନ୍ତସ୍ସପି ଅନାପତ୍ତି।

ସଚେ ପନ ୱିହାରୋ ମହା ହୋତି ଅନେକଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସାୱାସୋ, ସବ୍ବେ ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପାତାପେତୁମ୍ପି ଦୁକ୍କରଂ, ପଗେୱ ପଟିପାଟିୟା ଆପୁଚ୍ଛିତୁଂ, ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ୱା ଠତ୍ୱା ନଦୀସମୁଦ୍ଦାଦୀନି ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପନ ନୱମୁଣ୍ଡୋ ୱା ହୋତି ୱିବ୍ଭନ୍ତକୋ ୱା ନିଗଣ୍ଠାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରୋ ୱା ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲକେସୋ ୱା ଊନଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲକେସୋ ୱା, ତସ୍ସ କେସଚ୍ଛେଦନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ତାଦିସଂ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲାତିରିତ୍ତକେସୋ ପନ ଯୋ ହୋତି ଅନ୍ତମସୋ ଏକସିଖାମତ୍ତଧରୋପି, ସୋ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ।

୧୪୫। ଏୱଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନ ଚ ପରିପୁଣ୍ଣପତ୍ତଚୀୱରୋୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ତସ୍ସ ନତ୍ଥି, ଯାଚିତକେନପି ପତ୍ତଚୀୱରେନ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ୱିସ୍ସାସେନ ଗହେତ୍ୱାପି ପବ୍ବାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୧୮) ପନ ଅପକ୍କଂ ପତ୍ତଂ ଚୀୱରୂପଗାନି ଚ ୱତ୍ଥାନି ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋ ହୋତି, ଯାୱ ପତ୍ତୋ ପଚ୍ଚତି, ଚୀୱରାନି ଚ କରୀୟନ୍ତି, ତାୱ ୱିହାରେ ୱସନ୍ତସ୍ସ ଅନାମଟ୍ଠପିଣ୍ଡପାତଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଥାଲକେସୁ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପୁରେଭତ୍ତଂ ସାମଣେରଭାଗସମକୋ ଆମିସଭାଗୋ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ପନ ସଲାକଭତ୍ତଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତନିମନ୍ତନାଦୀନି ଚ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ପଚ୍ଛାଭତ୍ତମ୍ପି ସାମଣେରଭାଗସମୋ ତେଲତଣ୍ଡୁଲମଧୁଫାଣିତାଦିଭେସଜ୍ଜଭାଗୋ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଭେସଜ୍ଜମସ୍ସ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ସାମଣେରସ୍ସ ୱିୟ ସବ୍ବଂ ପଟିଜଗ୍ଗନକମ୍ମଂ। ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖଂ ପନ ଯାଚିତକେନ ପତ୍ତଚୀୱରେନ ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯାଚିତକେନ ପତ୍ତଚୀୱରେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୧୮) ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ସୋ ପରିପୁଣ୍ଣପତ୍ତଚୀୱରୋଯେୱ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ସଚେ ତସ୍ସ ନତ୍ଥି, ଆଚରିୟୁପଜ୍ଝାୟା ଚସ୍ସ ଦାତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ନିରପେକ୍ଖେହି ନିସ୍ସଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅଧିଟ୍ଠାନୁପଗଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଯାଚିତକେନ ପନ ପତ୍ତେନ ୱା ଚୀୱରେନ ୱା ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତସ୍ସେୱ ଆପତ୍ତି ହୋତି, କମ୍ମଂ ପନ ନ କୁପ୍ପତି।

୧୪୬। ପରିପୁଣ୍ଣପତ୍ତଚୀୱରଂ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୪) ପବ୍ବାଜେନ୍ତେନପି ସଚେ ଓକାସୋ ହୋତି, ସୟଂ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାଦୀହି ବ୍ୟାୱଟୋ ହୋତି, ଓକାସଂ ନ ଲଭତି, ଏକୋ ଦହରଭିକ୍ଖୁ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଏତଂ ପବ୍ବାଜେହୀ''ତି। ଅୱୁତ୍ତୋପି ଚେ ଦହରଭିକ୍ଖୁ ଉପଜ୍ଝାୟଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବାଜେତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଦହରଭିକ୍ଖୁ ନତ୍ଥି, ସାମଣେରୋପି ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଏତଂ ଖଣ୍ଡସୀମଂ ନେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେତ୍ୱା କାସାୟାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଏହୀ''ତି। ସରଣାନି ପନ ସୟଂ ଦାତବ୍ବାନି। ଏୱଂ ଭିକ୍ଖୁନାୱ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ପୁରିସଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୁତୋ ଅଞ୍ଞୋ ପବ୍ବାଜେତୁଂ ନ ଲଭତି, ମାତୁଗାମଂ ଭିକ୍ଖୁନୀତୋ ଅଞ୍ଞୋ, ସାମଣେରୋ ପନ ସାମଣେରୀ ୱା ଆଣତ୍ତିୟା କାସାୟାନି ଦାତୁଂ ଲଭନ୍ତି, କେସୋରୋପନଂ ଯେନ କେନଚି କତଂ ସୁକତଂ।

ସଚେ ପନ ଭବ୍ବରୂପୋ ହୋତି ସହେତୁକୋ ଞାତୋ ଯସସ୍ସୀ କୁଲପୁତ୍ତୋ, ଓକାସଂ କତ୍ୱାପି ସୟମେୱ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ, ''ମତ୍ତିକାମୁଟ୍ଠିଂ ଗହେତ୍ୱା ନହାୟିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛାହୀ''ତି ଚ ନ ପନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବୋ । ପବ୍ବଜିତୁକାମାନଞ୍ହି ପଠମଂ ବଲୱୋସ୍ସାହୋ ହୋତି, ପଚ୍ଛା ପନ କାସାୟାନି ଚ କେସହରଣସତ୍ଥକଞ୍ଚ ଦିସ୍ୱା ଉତ୍ରସନ୍ତି, ଏତ୍ତୋଯେୱ ପଲାୟନ୍ତି, ତସ୍ମା ସୟମେୱ ନହାନତିତ୍ଥଂ ନେତ୍ୱା ସଚେ ନାତିଦହରୋ, ''ନହାହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, କେସା ପନସ୍ସ ସୟମେୱ ମତ୍ତିକଂ ଗହେତ୍ୱା ଧୋୱିତବ୍ବା । ଦହରକୁମାରକୋ ପନ ସୟଂ ଉଦକଂ ଓତରିତ୍ୱା ଗୋମୟମତ୍ତିକାହି ଘଂସିତ୍ୱା ନହାପେତବ୍ବୋ। ସଚେପିସ୍ସ କଚ୍ଛୁ ୱା ପିଳକା ୱା ହୋନ୍ତି, ଯଥା ମାତା ପୁତ୍ତଂ ନ ଜିଗୁଚ୍ଛତି, ଏୱମେୱଂ ଅଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ସାଧୁକଂ ହତ୍ଥପାଦତୋ ଚ ସୀସତୋ ଚ ପଟ୍ଠାୟ ଘଂସିତ୍ୱା ଘଂସିତ୍ୱା ନହାପେତବ୍ବୋ। କସ୍ମା? ଏତ୍ତକେନ ହି ଉପକାରେନ କୁଲପୁତ୍ତା ଆଚରିୟୁପଜ୍ଝାୟେସୁ ଚ ସାସନେ ଚ ବଲୱସିନେହା ତିବ୍ବଗାରୱା ଅନିୱତ୍ତିଧମ୍ମା ହୋନ୍ତି, ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଅନଭିରତିଂ ୱିନୋଦେତ୍ୱା ଥେରଭାୱଂ ପାପୁଣନ୍ତି, କତଞ୍ଞୁକତୱେଦିନୋ ହୋନ୍ତି।

ଏୱଂ ନହାପନକାଲେ ପନ କେସମସ୍ସୁଂ ଓରୋପନକାଲେ ୱା ''ତ୍ୱଂ ଞାତୋ ଯସସ୍ସୀ, ଇଦାନି ମୟଂ ତଂ ନିସ୍ସାୟ ପଚ୍ଚଯେହି ନ କିଲମିସ୍ସାମା''ତି ନ

ୱୁତ୍ତୋ, ଅଜ୍ଜାପି ଅନିସ୍ସାନିକକଥା ନ ୱୁତ୍ତା, ଅଥ ଖ୍ୱସ୍ସ ‘‘ଆୱୁସୋ, ସୁଟ୍ଠୁ ଉପଧାରେହି, ସତିଂ ଉପଟ୍ଠପେହୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ତଚପଞ୍ଚକକମ୍ମଟ୍ଠାନଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ଆଚିକ୍ଖନ୍ତେନ ଚ ୱଣ୍ଣସଣ୍ଠାନଗନ୍ଧାସଯୋକାସୱସେନ ଅସୁଚିଜେଗୁଚ୍ଛପଟିକ୍କୂଲଭାୱଂ ନିଜ୍ଜୀୱନିସ୍ସତ୍ତଭାୱଂ ୱା ପାକଟଂ କରୋନ୍ତେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସଚେ ହି ସୋ ପୁବ୍ବେ ମଦ୍ଦିତସଙ୍ଖାରୋ ହୋତି ଭାୱିତଭାୱନୋ କଣ୍ଟକୱେଧାପେକ୍ଖୋ ୱିଯ ପରିପକ୍କଗଣ୍ଡୋ ସୂରିଯୁଗ୍ଗମନାପେକ୍ଖଂ ୱିଯ ଚ ପରିଣତପଦୁମଂ, ଅଥସ୍ସ ଆରଦ୍ଧମତ୍ତେ କମ୍ମଟ୍ଠାନଂ ମନସିକାରେ ଇନ୍ଦାସନି ୱିଯ ପବ୍ବତେ କିଲେସପବ୍ବତେ ଚୁଣ୍ଣଯମାନଂଯେୱ ଞାଣଂ ପୱତ୍ତତି, ଖୁରଗ୍ଗେଯେୱ ଅରହତ୍ତଂ ପାପୁଣାତି। ଯେ ହି କେଚି ଖୁରଗ୍ଗେ ଅରହତ୍ତଂ ପତ୍ତା, ସବ୍ବେ ତେ ଏୱରୂପଂ ସୱନଂ ଲଭିତ୍ୱା କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତେନ ଆଚରିଯେନ ଦିନ୍ନନଯଂ ନିସ୍ସାଯ, ନୋ ଅନିସ୍ସାଯ। ତସ୍ମାସ୍ସ ଆଦିତୋୱ ଏୱରୂପୀ କଥା କଥେତବ୍ବାତି।

କେସେସୁ ପନ ଓରୋପିତେସୁ ହଲିଦ୍ଦିଚୁଣ୍ଣେନ ୱା ଗନ୍ଧଚୁଣ୍ଣେନ ୱା ସୀସଞ୍ଚ ସରୀରଞ୍ଚ ଉବ୍ବଟ୍ଟେତ୍ୱା ଗିହିଗନ୍ଧଂ ଅପନେତ୍ୱା କାସାଯାନି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା ସକିଂ ୱା ପଟିଗ୍ଗାହାପେତବ୍ବୋ। ଅଥାପିସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଅଦତ୍ୱା ଆଚରିଯୋ ୱା ଉପଜ୍ଝାଯୋ ୱା ସଯମେୱ ଅଚ୍ଛାଦେତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅଞ୍ଞଂ ଦହରଂ ୱା ସାମଣେରଂ ୱା ଉପାସକଂ ୱା ଆଣାପେତି ‘‘ଆୱୁସୋ, ଏତାନି କାସାଯାନି ଗହେତ୍ୱା ଏତଂ ଅଚ୍ଛାଦେହୀ’’ତି, ତଞ୍ଚେୱ ୱା ଆଣାପେତି ‘‘ଏତାନି ଗହେତ୍ୱା ଅଚ୍ଛାଦେହୀ’’ତି, ସବ୍ବଂ ତଂ ୱଟ୍ଟତି, ସବ୍ବଂ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନାୱ ଦିନ୍ନଂ ହୋତି। ଯଂ ପନ ନିୱାସନଂ ୱା ପାରୁପନଂ ୱା ଅନାଣତ୍ତିଯା ନିୱାସେତି ୱା ପାରୁପତି ୱା, ତଂ ଅପନେତ୍ୱା ପୁନ ଦାତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୁନା ହି ସହତ୍ଥେନ ୱା ଆଣତ୍ତିଯା ୱା ଦିନ୍ନମେୱ କାସାଯଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅଦିନ୍ନଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ତସ୍ସେୱ ସନ୍ତକଂ ହୋତି, କୋ ପନ ୱାଦୋ ଉପଜ୍ଝାଯମୂଲକେ।

୧୪୭। ଏୱଂ ପନ ଦିନ୍ନାନି କାସାଯାନି ଅଚ୍ଛାଦାପେତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କାରାପେତ୍ୱା ଯେ ତତ୍ଥ ସନ୍ନିପତିତା ଭିକ୍ଖୂ, ତେସଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦାପେତ୍ୱା ଅଥ ସରଣଗହଣତ୍ଥଂ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗଣ୍ହାପେତ୍ୱା ‘‘ଏୱଂ ୱଦେହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ‘‘ଯମହଂ ୱଦାମି, ତଂ ୱଦେହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଅଥସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ୱା ଆଚରିଯେନ ୱା ‘‘ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ସରଣାନି ଦାତବ୍ବାନି ଯଥାୱୁତ୍ତପଟିପାଟିଯାୱ, ନ ଉପ୍ପଟିପାଟିଯା। ସଚେ ହି ଏକପଦମ୍ପି ଏକକ୍ଖରମ୍ପି ଉପ୍ପଟିପାଟିଯା ଦେତି, ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂଯେୱ ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦତ୍ୱା ପୁନ ଇତରେସୁ ଏକେକଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦେତି, ଅଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି ସରଣାନି।

ଇମଞ୍ଚ ପନ ସରଣଗମନୂପସମ୍ପଦଂ ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନୁଞ୍ଞାତୌପସମ୍ପଦା ଏକତୋସୁଦ୍ଧିଯା ୱଟ୍ଟତି, ସାମଣେରପବ୍ବଜ୍ଜା ପନ ଉଭତୋସୁଦ୍ଧିଯାୱ ୱଟ୍ଟତି, ନୋ ଏକତୋସୁଦ୍ଧିଯା। ତସ୍ମା ଉପସମ୍ପଦାଯ ସଚେ ଆଚରିଯୋ ଞତ୍ତିଦୋସଞ୍ଚେୱ କମ୍ମୱାଚାଦୋସଞ୍ଚ ୱଜ୍ଜେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କରୋତି, ସୁକତଂ ହୋତି। ପବ୍ବଜ୍ଜାଯ ପନ ଇମାନି ତୀଣି ସରଣାନି ବୁ-କାର ଧ-କାରାଦୀନଂ ବ୍ୟଞ୍ଜନାନଂ ଠାନକରଣସମ୍ପଦଂ ଅହାପେନ୍ତେନ ଆଚରିଯେନପି ଅନ୍ତେୱାସିକେନପି ୱତ୍ତବ୍ବାନି। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ୱତ୍ତୁଂ ସକ୍କୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନ ସକ୍କୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ୱା ସକ୍କୋତି, ଆଚରିଯୋ ନ ସକ୍କୋତି, ଉଭୋପି ୱା ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଉଭୋପି ସକ୍କୋନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଇମାନି ଚ ପନ ଦଦମାନେନ ‘‘ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ଏୱଂ ଏକସମ୍ବନ୍ଧାନି ଅନୁନାସିକନ୍ତାନି ୱା କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବାନି, ‘‘ବୁଦ୍ଧମ ସରଣମ ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ଏୱଂ ୱିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ମକାରନ୍ତାନି ୱା କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବାନି। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ‘‘ନାମଂ ସାୱେତ୍ୱା ‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତୋ ଯାୱଜୀୱଂ ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ଏକଟ୍ଠକଥାଯମ୍ପି ନତ୍ଥି, ପାଠିଯମ୍ପି ନ ୱୁତ୍ତଂ, ତେସଂ ରୁଚିମତ୍ତମେୱ, ତସ୍ମା ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ନ ହି ତଥା ଅୱଦନ୍ତସ୍ସ ସରଣଂ କୁପ୍ପତି। ଏତ୍ତାୱତା ଚ ସାମଣେରଭୂମିଯଂ ପତିଟ୍ଠିତୋ ହୋତି।

୧୪୮। ସଚେ ପନେସ ଗତିମା ହୋତି ପଣ୍ଡିତଜାତିକୋ, ଅଥସ୍ସ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଠାନେ ସିକ୍ଖାପଦାନି ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବାନି। କଥଂ? ଯଥା ଭଗୱତା ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠାନି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରାନଂ ଦସ ସିକ୍ଖାପଦାନି, ତେସୁ ଚ ସାମଣେରେହି ସିକ୍ଖିତୁଂ। ପାଣାତିପାତା ୱେରମଣି, ଅଦିନ୍ନାଦାନା ୱେରମଣି, ଅବ୍ରହ୍ମଚରିଯା ୱେରମଣି, ମୁସାୱାଦା ୱେରମଣି, ସୁରାମେରଯମଜ୍ଜପମାଦଟ୍ଠାନା ୱେରମଣି, ୱିକାଲଭୋଜନା ୱେରମଣି, ନଚ୍ଚଗୀତୱାଦିତ ୱିସୂକଦସ୍ସନା ୱେରମଣି, ମାଲାଗନ୍ଧ ୱିଲେପନ ଧାରଣ ମଣ୍ଡନ ୱିଭୂସନଟ୍ଠାନା ୱେରମଣି, ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନା ୱେରମଣି, ଜାତରୂପରଜତପଟିଗ୍ଗହଣା ୱେରମଣୀ’’ତି (ମହାୱ। ୧୦୬)।

ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଯାୱଜୀୱଂ ପାଣାତିପାତା ୱେରମଣିସିକ୍ଖାପଦଂ ସମାଦିଯାମୀ’’ତି ଏୱଂ ସରଣଦାନଂ ୱିଯ ସିକ୍ଖାପଦଦାନମ୍ପି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ନେୱ ପାଠିଯଂ, ନ ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଯଥାପାଠିଯାୱ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବାନି। ପବ୍ବଜ୍ଜା ହି ସରଣଗମନେହେୱ ସିଦ୍ଧା, ସିକ୍ଖାପଦାନି ପନ କେୱଲଂ ସିକ୍ଖାପଦପୂରଣତ୍ଥଂ ଜାନିତବ୍ବାନି, ତସ୍ମା ପାଠିଯା ଆଗତନଯେନେୱ ଉଗ୍ଗହେତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତସ୍ସ ଯାଯ କାଯଚି ଭାସାଯ ଅତ୍ଥୱସେନପି ଆଚିକ୍ଖିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯାୱ ପନ ଅତ୍ତନା ସିକ୍ଖିତବ୍ବସିକ୍ଖାପଦାନି ନ ଜାନାତି, ସଙ୍ଘାଟିପତ୍ତଚୀୱରଧାରଣଟ୍ଠାନନିସଜ୍ଜାଦୀସୁ ପାନଭୋଜନାଦିୱିଧିମ୍ହି ଚ ନ କୁସଲୋ ହୋତି, ତାୱ ଭୋଜନସାଲଂ ୱା ସଲାକଭାଜନଟ୍ଠାନଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ତଥାରୂପଟ୍ଠାନଂ ନ ପେସେତବ୍ବୋ,

ସନ୍ତିକାୱଚରୋଯେୱ କାତବ୍ବୋ, ବାଲଦାରକୋ ୱିଯ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଗମସ୍ସ କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ନିୱାସନପାରୁପନାଦୀସୁ ଅଭିସମାଚାରିକେସୁ ୱିନେତବ୍ବୋ। ତେନପି –

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦସହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସାମଣେରଂ ନାସେତୁଂ। ପାଣାତିପାତୀ ହୋତି, ଅଦିନ୍ନାଦାଯୀ ହୋତି, ଅବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ହୋତି, ମୁସାୱାଦୀ ହୋତି, ମଜ୍ଜପାଯୀ ହୋତି, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକୋ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ ହୋତୀ''ତି (ମହାୱ। ୧୦୮) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତାନି ଦସ ନାସନଙ୍ଗାନି ଆରକା ପରିୱଜ୍ଜେତ୍ୱା ଆଭିସମାଚାରିକଂ ପରିପୂରେନ୍ତେନ ଦସୱିଧେ ସୀଲେ ସାଧୁକଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ।

୧୪୯। ଯୋ ପନ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୮) ପାଣାତିପାତାଦୀସୁ ଦସସୁ ନାସନଙ୍ଗେସୁ ଏକମ୍ପି କମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋ ଲିଙ୍ଗନାସନାଯ ନାସେତବ୍ବୋ। ତୀସୁ ହି ନାସନାସୁ ଲିଙ୍ଗନାସନାଯେୱ ଇଧାଧିପ୍ପେତା। ଯଥା ଚ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଣାତିପାତାଦୀସୁ ତା ତା ଆପତ୍ତିଯୋ ହୋନ୍ତି, ନ ତଥା ସାମଣେରାନଂ। ସାମଣେରୋ ହି କୁନ୍ଥ କିପିଲ୍ଲିକମ୍ପି ମାରେତ୍ୱା ମଙ୍ଗୁଲଣ୍ଡକମ୍ପି ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ନାସେତବ୍ବତଂଯେୱ ପାପୁଣାତି, ତାୱଦେୱସ୍ସ ସରଣଗମନାନି ଚ ଉପଜ୍ଝାଯଗ୍ଗହଣଞ୍ଚ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ଚ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭନ୍ତି, ସଙ୍ଘଲାଭଂ ନ ଲଭତି, ଲିଙ୍ଗମତ୍ତମେୱ ଏକଂ ଅୱସିଟ୍ଠଂ ହୋତି। ସୋ ସଚେ ଆକିଣ୍ଣଦୋସୋୱ ହୋତି, ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ନ ତିଟ୍ଠତି, ନିକ୍କଡ୍ଢିତବ୍ବୋ। ଅଥ ସହସା ୱିରଜ୍ଝିତ୍ୱା ''ଦୁଟ୍ଠୁ ମଯା କତ''ନ୍ତି ପୁନ ସଂୱରେ ଠାତୁକାମୋ ହୋତି, ଲିଙ୍ଗନାସନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଯଥାନିୱତ୍ଥପାରୁତସ୍ସେୱ ସରଣାନି ଦାତବ୍ବାନି, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସିକ୍ଖାପଦାନି ପନ ସରଣଗମନେନେୱ ଇଜ୍ଝନ୍ତି। ସାମଣେରାନଞ୍ହି ସରଣଗମନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଉପସମ୍ପଦକମ୍ମୱାଚାସଦିସଂ, ତସ୍ମା ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱିଯ ଚତୁପାରିସୁଦ୍ଧିସୀଲଂ ଇମିନାପି ଦସ ସୀଲାନି ସମାଦିନ୍ନାନେୱ ହୋନ୍ତି, ଏୱଂ ସନ୍ତେପି ଦଳ୍ହୀକରଣତ୍ଥଂ ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ପତିଟ୍ଠାପନତ୍ଥଂ ପୁନ ଦାତବ୍ବାନି। ସଚେ ପୁରିମିକାଯ ପୁନ ସରଣାନି ଗହିତାନି, ପଚ୍ଛିମିକାଯ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଲଚ୍ଛତି। ସଚେ ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଗହିତାନି, ସଙ୍ଘେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଲାଭୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଅଦିନ୍ନାଦାନେ ତିଣସଲାକମତ୍ତେନପି ୱତ୍ଥୁନା, ଅବ୍ରହ୍ମଚରିଯେ ତୀସୁ ମଗ୍ଗେସୁ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ୱିପ୍ପଟିପତ୍ତିଯା, ମୁସାୱାଦେ ହସାଧିପ୍ପାଯତାଯପି ମୁସା ଭଣିତେ ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି, ନାସେତବ୍ବତଂ ଆପଜ୍ଜତି, ମଜ୍ଜପାନେ ପନ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅଜାନିତ୍ୱାପି ବୀଜତୋ ପଟ୍ଠାଯ ମଜ୍ଜଂ ପିୱନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ସାମଣେରୋ ଜାନିତ୍ୱା ପିୱନ୍ତୋୱ ସୀଲଭେଦଂ ଆପଜ୍ଜତି, ନ ଅଜାନିତ୍ୱା। ଯାନି ପନସ୍ସ ଇତରାନି ପଞ୍ଚ ସିକ୍ଖାପଦାନି, ଏତେସୁ ଭିନ୍ନେସୁ ନ ନାସେତବ୍ବୋ, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସିକ୍ଖାପଦେ ପନ ପୁନ ଦିନ୍ନେପି ଅଦିନ୍ନେପି ୱଟ୍ଟତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମେନ ପନ ପୀଳେତ୍ୱା ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ଠପନତ୍ଥାଯ ଦାତବ୍ବମେୱ।

ଅୱଣ୍ଣଭାସନେ ପନ ''ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ''ତିଆଦୀନଂ ପଟିପକ୍ଖୱସେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱା ''ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ''ତିଆଦୀନଂ ପଟିପକ୍ଖୱସେନ ଧମ୍ମସ୍ସ ୱା ''ସୁପ୍ପଟିପନ୍ନୋ''ତିଆଦୀନଂ ପଟିପକ୍ଖୱସେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତୋ ରତନତ୍ତଯଂ ନିନ୍ଦନ୍ତୋ ଗରହନ୍ତୋ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯାଦୀହି ''ମା ଏୱଂ ଅୱଚା''ତି ଅୱଣ୍ଣଭାସନେ ଆଦୀନୱଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ନିୱାରେତବ୍ବୋ। ''ସଚେ ଯାୱତତିଯଂ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ନ ୱିରମତି, କଣ୍ଟକନାସନାଯ ନାସେତବ୍ବୋ''ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ''ସଚେ ଏୱଂ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ତଂ ଲଦ୍ଧିଂ ନିସ୍ସଜ୍ଜତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାରେତ୍ୱା ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସାପେତବ୍ବୋ। ସଚେ ନ ନିସ୍ସଜ୍ଜତି, ତଥେୱ ଆଦାଯ ପଗ୍ଗଯ୍ହ ତିଟ୍ଠତି, ଲିଙ୍ଗନାସନାଯ ନାସେତବ୍ବୋ''ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ଯୁତ୍ତଂ। ଅଯମେୱ ହି ନାସନା ଇଧାଧିପ୍ପେତାତି। ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସସ୍ସତୁଚ୍ଛେଦାନଞ୍ହି ଅଞ୍ଞତରଦିଟ୍ଠିକୋ ସଚେ ଆଚରିଯାଦୀହି ୱୋଦିଯମାନୋ ନିସ୍ସଜ୍ଜତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାରେତ୍ୱା ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସାପେତବ୍ବୋ, ଅପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜନ୍ତୋୱ ନାସେତବ୍ବୋ। ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ ଚେତ୍ଥ କାମଂ ଅବ୍ରହ୍ମଚାରିଗ୍ଗହଣେନ ଗହିତୋୱ, ଅବ୍ରହ୍ମଚାରିଂ ପନ ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ଠାତୁକାମଂ ସରଣାନି ଦତ୍ୱା ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ଠାତୁକାମୋପି ପବ୍ବଜ୍ଜମ୍ପି ନ ଲଭତି, ପଗେୱ ଉପସମ୍ପଦନ୍ତି ଏତମତ୍ଥଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ''ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ''ତି ଇଦଂ ୱିସୁଂ ଦସମଂ ଅଙ୍ଗଂ ୱୁତ୍ତନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ।

୧୫୦। ''ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତୁଂ। ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଲାଭାଯ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନତ୍ଥାଯ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅୱାସାଯ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂ ଅକ୍କୋସତି, ପରିଭାସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖୂହି ଭେଦେତୀ''ତି (ମହାୱ। ୧୦୭) ''ୱଚନତୋ ପନ ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗାନି, ସିକ୍ଖାପଦେସୁ ଚ ପଚ୍ଛିମାନି ୱିକାଲଭୋଜନାଦୀନି ପଞ୍ଚାତି ଦସ ଦଣ୍ଡକମ୍ମୱତ୍ଥୂନି। କିଂପନେତ୍ଥ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କତ୍ତବ୍ବ''ନ୍ତି? ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯତ୍ଥ ୱା ୱସତି, ଯତ୍ଥ ୱା ପଟିକ୍କମତି, ତତ୍ଥ ଆୱରଣଂ କାତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୦୭) ୱଚନତୋ ଯତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୭) ୱସତି ୱା ପୱିସତି ୱା, ତତ୍ଥ ଆୱରଣଂ କାତବ୍ବଂ ''ମା ଇଧ ପୱିସା''ତି। ଉଭଯେନପି ଅତ୍ତନୋ ପରିୱେଣଞ୍ଚ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ପତ୍ତସେନାସନଞ୍ଚ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ନ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘାରାମୋ ଆୱରଣଂ କାତବ୍ବୋ, କରୋନ୍ତୋ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘାରାମୋ ଆୱରଣଂ କାତବ୍ବୋ, ଯୋ କରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ନ ଚ ମୁଖଦ୍ୱାରିକୋ ଆହାରୋ ଆୱରଣଂ କାତବ୍ବୋ, କରୋନ୍ତୋ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୁଖଦ୍ୱାରିକୋ ଆହାରୋ ଆୱରଣଂ କାତବ୍ବୋ, ଯୋ କରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ତସ୍ମା ''ଅଜ୍ଜ ମା ଖାଦ ମା ଭୁଞ୍ଜା''ତି ୱଦତୋପି ''ଆହାରମ୍ପି

ନିଵାରେସ୍ସାମୀ’’ତି ପତ୍ତଚୀଵରଂ ଅନ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପତୋପି ସବ୍ବପୟୋଗେସୁ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅନାଚାରସ୍ସ ପନ ଦୁବ୍ବଚସାମଣେରସ୍ସ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ୟାଗୁଂ ଵା ଭତ୍ତଂ ଵା ପତ୍ତଚୀଵରଂ ଵା ଦସ୍ସେତ୍ୱା ‘‘ଏତ୍ତକେ ନାମ ଦଣ୍ଡକମ୍ମେ ଆହଟେ ଇଦଂ ଲଚ୍ଛସୀ’’ତି ଵତ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଭଗଵତା ହି ଆଵରଣମେଵ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ଵୁତ୍ତଂ। ଧମ୍ମସଙ୍ଗାହକତ୍ଥେରେହି ପନ ‘‘ଅପରାଧାନୁରୂପଂ ଉଦକଦାରୁଵାଲିକାଦୀନଂ ଆହରାପନମ୍ପି କାତବ୍ବ’’ନ୍ତି ଵୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ତମ୍ପି କାତବ୍ବଂ, ତଞ୍ଚ ଖୋ ‘‘ଓରମିସ୍ସତି ଵିରମିସ୍ସତୀ’’ତି ଅନୁକମ୍ପାୟ, ନ ‘‘ନସ୍ସିସ୍ସତି ଵିବ୍ଭମିସ୍ସତୀ’’ତିଆଦିନୟପ୍ପଵତ୍ତେନ ପାପଜ୍ଝାସୟେନ। ‘‘ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କରୋମୀ’’ତି ଚ ଉଣ୍ହପାସାଣେ ଵା ନିପଜ୍ଜାପେତୁଂ ପାସାଣିଟ୍ଠକାଦୀନି ଵା ସୀସେ ନିକ୍ଖିପାପେତୁଂ ଉଦକଂ ଵା ପଵେସେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି।

ଉପଜ୍ଝାୟଂ ଅନାପୁଚ୍ଛାପି ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ନ କାରେତବ୍ବଂ ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପଜ୍ଝାୟଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଆଵରଣଂ କାତବ୍ବଂ, ୟୋ କରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାଵ। ୧୦୮) ଵଚନତୋ। ଏତ୍ଥ ପନ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ସାମଣେରସ୍ସ ଅୟଂ ନାମ ଅପରାଧୋ, ଦଣ୍ଡକମ୍ମମସ୍ସ କରୋଥା’’ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଵୁତ୍ତେ ସଚେ ସୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ନ କରୋତି, ସୟଂ କାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସଚେପି ଆଦିତୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଵଦତି ‘‘ମୟ୍ହଂ ସାମଣେରାନଂ ଦୋସେ ସତି ତୁମ୍ହେ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କରୋଥା’’ତି, କାତୁଂ ଵଟ୍ଟତିୟେଵ। ୟଥା ଚ ସାମଣେରାନଂ, ଏଵଂ ସଦ୍ଧିଵିହାରିକନ୍ତେଵାସିକାନମ୍ପି ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞେସଂ ପନ ପରିସା ନ ଅପଲାଳେତବ୍ବା, ଅପଲାଳେନ୍ତୋ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ପରିସା ଅପଲାଳେତବ୍ବା, ୟୋ ଅପଲାଳେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାଵ। ୧୦୮) ଵଚନତୋ । ତସ୍ମା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ଦେମ, ଚୀଵରଂ ଦେମା’’ତି ଅତ୍ତନୋ ଉପଟ୍ଠାନକରଣତ୍ଥଂ ସଙ୍ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ସାମଣେରା ଵା ହୋନ୍ତୁ ଉପସମ୍ପନ୍ନା ଵା, ଅନ୍ତମସୋ ଦୁସ୍ସୀଲଭିକ୍ଖୁସ୍ସପି ପରସ୍ସ ପରିସଭୂତେ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗଣ୍ହିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ଆଦୀନଵଂ ପନ ଵତ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି ‘‘ତୟା ନ୍ହାୟିତୁଂ ଆଗତେନ ଗୂଥମକ୍ଖନଂ ଵିୟ କତଂ ଦୁସ୍ସୀଲଂ ନିସ୍ସାୟ ଵିହରନ୍ତେନା’’ତି। ସଚେ ସୋ ସୟମେଵ ଜାନିତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝଂ ଵା ନିସ୍ସୟଂ ଵା ୟାଚତି, ଦାତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକଵିନୟଵିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ପବ୍ବଜ୍ଜାଵିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

୨୩। ନିସ୍ସଯୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧୫୧।ନିସ୍ସଯୋତି ଏତ୍ଥ ପନ ଅଯଂ ନିସ୍ସଯୋ ନାମ କେନ ଦାତବ୍ବୋ, କେନ ନ ଦାତବ୍ବୋ, କସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ, କସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବୋ, କଥଂ ଗହିତୋ ହୋତି, କଥଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ନିସ୍ସାଯ କେନ ୱସିତବ୍ବଂ, କେନ ଚ ନ ୱସିତବ୍ବନ୍ତି? ତତ୍ଥ କେନ ଦାତବ୍ବୋ, କେନ ନ ଦାତବ୍ବୋତି ଏତ୍ଥ ତାୱ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଅତିରେକଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ, ନିସ୍ସଯଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୭୬, ୮୨) ଚ ୱଚନତୋ ଯୋ ବ୍ୟତ୍ତୋ ହୋତି ପଟିବଲୋ ଉପସମ୍ପଦାଯ ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା, ତେନ ଦାତବ୍ବୋ, ଇତରେନ ନ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଦେତି, ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି।

ଏତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୫-୧୪୭) ଚ ''ବ୍ୟତ୍ତୋ''ତି ଇମିନା ପରିସୁପଟ୍ଠାପକବହୁସ୍ସୁତୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ପରିସୁପଟ୍ଠାପକେନ ହି ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ପରିସଂ ଅଭିୱିନଯେ ୱିନେତୁଂ ଦ୍ୱେ ୱିଭଙ୍ଗା ପଗୁଣା ୱାଚୁଗ୍ଗତା କାତବ୍ବା, ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ତୀହି ଜନେହି ସଦ୍ଧିଂ ପରିୱତ୍ତନକ୍ଖମା କାତବ୍ବା, କମ୍ମାକମ୍ମଞ୍ଚ ଖନ୍ଧକୱତ୍ତଞ୍ଚ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପରିସାଯ ପନ ଅଭିଧମ୍ମେ ୱିନଯନତ୍ଥଂ ସଚେ ମଜ୍ଝିମଭାଣକୋ ହୋତି, ମୂଲପଣ୍ଣାସକୋ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ଦୀଘଭାଣକେନ ମହାୱଗ୍ଗୋ, ସଂଯୁତ୍ତଭାଣକେନ ହେଟ୍ଠିମା ୱା ତଯୋ ୱଗ୍ଗା ମହାୱଗ୍ଗୋ ୱା, ଅଙ୍ଗୁତ୍ତରଭାଣକେନ ହେଟ୍ଠା ୱା ଉପରି ୱା ଉପଡ୍ଢନିକାଯୋ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ତିକନିପାତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଉଗ୍ଗହେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ''ଏକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ଚତୁକ୍କନିପାତଂ ୱା ପଞ୍ଚକନିପାତଂ ୱା ଉଗ୍ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଜାତକଭାଣକେନ ସାଟ୍ଠକଥଂ ଜାତକଂ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ତତୋ ଓରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଧମ୍ମପଦମ୍ପି ସହ ୱତ୍ଥୁନା ଉଗ୍ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତତୋ ତତୋ ସମୁଚ୍ଚଯଂ କତ୍ୱା ମୂଲପଣ୍ଣାସକମତ୍ତଂ ୱଟ୍ଟତି, ''ନ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି କୁରୁନ୍ଦଟ୍ଠକଥାଯଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ଇତରାସୁ ୱିଚାରଣାଯେୱ ନତ୍ଥି। ଅଭିଧମ୍ମେ କିଞ୍ଚି ଗହେତବ୍ବନ୍ତି ନ ୱୁତ୍ତଂ। ଯସ୍ସ ପନ ସାଟ୍ଠକଥମ୍ପି ୱିନଯପିଟକଂ ଅଭିଧମ୍ମପିଟକଞ୍ଚ ପଗୁଣଂ, ସୁତ୍ତନ୍ତେ ଚ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରୋ ଗନ୍ଥୋ ନତ୍ଥି, ପରିସଂ ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ଯେନ ପନ ସୁତ୍ତନ୍ତତୋ ଚ ୱିନଯତୋ ଚ ୱୁତ୍ତପ୍ପମାଣୋ ଗନ୍ଥୋ ଉଗ୍ଗହିତୋ, ଅଯଂ ପରିସୁପଟ୍ଠାକୋ ବହୁସ୍ସୁତୋୱ ହୋତି, ଦିସାପାମୋକ୍ଖୋ ଯେନକାମଂଗମୋ ପରିସଂ ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ଲଭତି, ଅଯଂ ଇମସ୍ମିଂ ଅତ୍ଥେ ''ବ୍ୟତ୍ତୋ''ତି ଅଧିପ୍ପେତୋ।

ଯୋ ପନ ଅନ୍ତେୱାସିନୋ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ୱା ଗିଲାନସ୍ସ ସକ୍କୋତି ଉପଟ୍ଠାନାଦୀନି କାତୁଂ, ଅଯଂ ଇଧ ''ପଟିବଲୋ''ତି ଅଧିପ୍ପେତୋ। ଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ –

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଅହିରିକୋ ହୋତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, କୁସୀତୋ ହୋତି, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ , ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅତିଦିଟ୍ଠିୟା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱା, ଅନଭିରତଂ ୱୂପକାସେତୁଂ ୱା ୱୂପକାସାପେତୁଂ ୱା, ଉପ୍ପନ୍ନଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିନୋଦେତୁଂ, ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିୟା ୱୁଟ୍ଠାନଂ ନ ଜାନାତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଆଭିସମାଚାରିକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ସିକ୍ଖାପେତୁଂ, ଆଦିବ୍ରହ୍ମଚରିଯକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ୱିନେତୁଂ, ଅଭିଧମ୍ମେ ୱିନେତୁଂ, ଅଭିୱିନଯେ ୱିନେତୁଂ, ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିୱେଚେତୁଂ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ । ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ନ ସୁୱିଭତ୍ତାନି ନ ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ନ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ଯଞ୍ଜନସୋ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି । ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ''ତିଆଦି (ମହାୱ। ୮୪)। ତମ୍ପି –

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଅତିରେକଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ, ନିସ୍ସଯଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୭୬, ୮୨) ଚ ଏୱଂ ସଙ୍ଖେପତୋ ୱୁତ୍ତସ୍ସେୱ ଉପଜ୍ଝାଯାଚରିଯଲକ୍ଖଣସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୮୪) କିଞ୍ଚି ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, କିଞ୍ଚି ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ। ତଥା ହି ''ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନା''ତି ଚ ''ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନା''ତି ଚ ''ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ''ତି ଚ ଆଦୀସୁ ତୀସୁ ପଞ୍ଚକେସୁ ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ପଟିକ୍ଖେପୋ କତୋ, ନ ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ। ଯୋ ହି ଅସେକ୍ଖେହି ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧାଦୀହି ଅସମନ୍ନାଗତୋ ପରେ ଚ ତତ୍ଥ ସମାଦପେତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତୋ ଅସ୍ସଦ୍ଧିଯାଦିଦୋସଯୁତ୍ତୋୱ ହୁତ୍ୱା ପରିସଂ ପରିହରତି, ତସ୍ସ ପରିସା ସୀଲାଦୀହି ପରିହାଯତିଯେୱ ନ ୱଡ୍ଢତି, ତସ୍ମା ''ତେନ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବ''ନ୍ତିଆଦି ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ୱୁତ୍ତଂ, ନ ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ। ନ ହି ଖୀଣାସୱସ୍ସେୱ ଉପଜ୍ଝାଚରିଯଭାୱୋ ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ଯଦି ତସ୍ସେୱ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ ଅଭୱିସ୍ସ, ''ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତୀ''ତିଆଦିଂ ନ ୱଦେଯ୍ଯ, ଯସ୍ମା ପନ ଖୀଣାସୱସ୍ସ ପରିସା ସୀଲାଦୀହି ନ ପରିହାଯତି, ତସ୍ମା ''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବ''ନ୍ତିଆଦି ୱୁତ୍ତଂ।

ଅଧିସୀଲେସୀଲୱିପନ୍ନୋତିଆଦୀସୁ ପାରାଜିକଞ୍ଚ ସଙ୍ଘାଦିସେସଞ୍ଚ ଆପନ୍ନୋ ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ନାମ। ଇତରେ ପଞ୍ଚାପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ ଆପନ୍ନୋ ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ନାମ। ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠିଂ ପହାଯ ଅନ୍ତଗ୍ଗାହିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ସମନ୍ନାଗତୋ ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ନାମ। ଯତ୍ତକଂ ସୁତଂ ପରିସଂ ପରିହରନ୍ତସ୍ସ ଇଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ତେନ ୱିରହିତତ୍ତା ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ। ଯଂ ତେନ ଜାନିତବ୍ବଂ ଆପତ୍ତାଦି, ତସ୍ସ ଅଜାନନତୋ ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ। ଇମସ୍ମିଂ ପଞ୍ଚକେ ପୁରିମାନି ତୀଣି ପଦାନି ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ୱୁତ୍ତାନି, ପଚ୍ଛିମାନି ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ।

ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତୀତି ''ଇଦଂ ନାମ ମଯା କତ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ''ଇମଂ ନାମ ଆପତ୍ତିଂ ଅଯଂ ଆପନ୍ନୋ''ତି ନ ଜାନାତି। ୱୁଟ୍ଠାନଂ ନ ଜାନାତୀତି ''ୱୁଟ୍ଠାନଗାମିନିତୋ ୱା ଦେସନାଗାମିନିତୋ ୱା ଆପତ୍ତିତୋ ଏୱଂ ନାମ ୱୁଟ୍ଠାନଂ ହୋତୀ''ତି ନ ଜାନାତି। ଇମସ୍ମିଞ୍ହି ପଞ୍ଚକେ ପୁରିମାନି ଦ୍ୱେ ପଦାନି ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ୱୁତ୍ତାନି, ପଚ୍ଛିମାନି ତୀଣି ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ।

ଆଭିସମାଚାରିକାଯସିକ୍ଖାଯାତି ଖନ୍ଧକୱତ୍ତେ ୱିନେତୁଂ ନ ପଟିବଲୋ ହୋତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଆଦିବ୍ରହ୍ମଚରିଯକାଯାତି ସେକ୍ଖପଣ୍ଣତ୍ତିଯଂ ୱିନେତୁଂ ନ ପଟିବଲୋତି ଅତ୍ଥୋ। ଅଭିଧମ୍ମେତି ନାମରୂପପରିଚ୍ଛେଦେ ୱିନେତୁଂ ନ ପଟିବଲୋତି ଅତ୍ଥୋ। ଅଭିୱିନଯେତି ସକଲେ ୱିନଯପିଟକେ ୱିନେତୁଂ ନ ପଟିବଲୋତି ଅତ୍ଥୋ। ୱିନେତୁଂ ନ ପଟିବଲୋତି ଚ ସବ୍ବତ୍ଥ ସିକ୍ଖାପେତୁଂ ନ ସକ୍କୋତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଧମ୍ମତୋ ୱିୱେଚେତୁନ୍ତି ଧମ୍ମେନ କାରଣେନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜାପେତୁଂ। ଇମସ୍ମିଂ ପଞ୍ଚକେ ସବ୍ବପଦେସୁ ଆପତ୍ତି।

''ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତୀ''ତିଆଦିପଞ୍ଚକସ୍ମିଂ ୱିତ୍ଥାରେନାତି ଉଭତୋୱିଭଙ୍ଗେନ ସଦ୍ଧିଂ। ନ ସ୍ୱାଗତାନୀତି ନ ସୁଟ୍ଠୁ ଆଗତାନି। ସୁୱିଭତ୍ତାନୀତି ସୁଟ୍ଠୁ ୱିଭତ୍ତାନି ପଦପଚ୍ଚାଭଟ୍ଠସଙ୍କରଦୋସରଅତାନି। ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନୀତି ପଗୁଣାନି ୱାଚୁଗ୍ଗତାନି ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି। ସୁତ୍ତସୋତି ଖନ୍ଧକପରିୱାରତୋ ଆହରିତବ୍ବସୁତ୍ତୱସେନ ସୁଟ୍ଠୁ ୱିନିଚ୍ଛିତାନି। ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋତି ଅକ୍ଖରପଦପାରିପୂରିଯା ଚ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ଅଖଣ୍ଡାନି ଅୱିପରୀତକ୍ଖରାନି। ଏତେନ ଅଟ୍ଠକଥା ଦୀପିତା। ଅଟ୍ଠକଥାତୋ ହି ଏସ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ହୋତୀତି। ଇମସ୍ମିଂ ପଞ୍ଚକେପି ସବ୍ବପଦେସୁ ଆପତ୍ତି। ଊନଦସୱସ୍ସପରିଯୋସାନପଞ୍ଚକେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଇତି ଆଦିତୋ ତଯୋ ପଞ୍ଚକା, ଚତୁତ୍ଥେ ତୀଣି ପଦାନି, ପଞ୍ଚମେ ଦ୍ୱେ ପଦାନୀତି ସବ୍ବେପି ଚତ୍ତାରୋ ପଞ୍ଚକା ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ୱୁତ୍ତା, ଚତୁତ୍ଥେ ପଞ୍ଚକେ ଦ୍ୱେ ପଦାନି, ପଞ୍ଚମେ ତୀଣି, ଛଟ୍ଠସତ୍ତମଟ୍ଠମା ତଯୋ ପଞ୍ଚକାତି ସବ୍ବେପି ଚତ୍ତାରୋ ପଞ୍ଚକା ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ ୱୁତ୍ତା।

ସୁକ୍କପକ୍ଖେ ପନ ୱୁତ୍ତୱିପରିଯାଯେନ ''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତୀ''ତିଆଦିନା (ମହାୱ। ୮୪) ଅଟ୍ଠ ପଞ୍ଚକା ଆଗତାଯେୱ। ତତ୍ଥ ସବ୍ବତ୍ଥେୱ ଅନାପତ୍ତି।

୧୫୨।କସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ, କସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବୋତି ଏତ୍ଥ ପନ ଯୋ ଲଜ୍ଜୀ ହୋତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ। ଇତରସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବୋ ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଯୋ ଦଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୨୦) ୱଚନତୋ। ନିସ୍ସାଯ ୱସନ୍ତେନପି ଅଲଜ୍ଜୀ ନିସ୍ସାଯ ନ ୱସିତବ୍ବଂ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସାଯ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ, ଯୋ ୱସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୨୦)। ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୨୦) ଚ ଅଲଜ୍ଜୀନନ୍ତି ଉପଯୋଗତ୍ଥେ ସାମିୱଚନଂ, ଅଲଜ୍ଜିପୁଗ୍ଗଲେ ନିସ୍ସାଯ ନ ୱସିତବ୍ବନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି। ତସ୍ମା ନୱଂ ଠାନଂ ଗତେନ ''ଏହି, ଭିକ୍ଖୁ, ନିସ୍ସଯଂ ଗଣ୍ହାହୀ''ତି ୱୁଚ୍ଚମାନେନପି ଚତୂହପଞ୍ଚାହଂ ନିସ୍ସଯଦାଯକସ୍ସ ଲଜ୍ଜିଭାୱଂ ଉପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତୂହପଞ୍ଚାହଂ ଆଗମେତୁଂ ଯାୱ ଭିକ୍ଖୁସଭାଗତଂ ଜାନାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୧୨୦) ହି ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ''ଥେରୋ ଲଜ୍ଜୀ''ତି ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ସୁତ୍ୱା ଆଗତଦିୱସେଯେୱ ଗହେତୁକାମୋ ହୋତି, ଥେରୋ ପନ ''ଆଗମେହି ତାୱ, ୱସନ୍ତୋ ଜାନିସ୍ସସୀ''ତି କତିପାହଂ ଆଚାରଂ ଉପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ନିସ୍ସଯଂ ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି, ପକତିଯା ନିସ୍ସଯଗହଣଟ୍ଠାନଂ ଗତେନ ପନ ତଦହେୱ ଗହେତବ୍ବୋ, ଏକଦିୱସମ୍ପି ପରିହାରୋ ନତ୍ଥି। ସଚେ ପଠମଯାମେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଓକାସୋ ନତ୍ଥି, ଓକାସଂ ଅଲଭନ୍ତୋ ''ପଚ୍ଚୂସସମଯେ ଗହେସ୍ସାମୀ''ତି ସଯତି, ଅରୁଣଂ ଉଗ୍ଗତମ୍ପି ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ପନ ''ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ''ତି ଆଭୋଗଂ ଅକତ୍ୱା ସଯତି, ଅରୁଣୁଗ୍ଗମନେ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଗତପୁବ୍ବଂ ଠାନଂ ଗତେନ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଦିୱସାନି ୱସିତ୍ୱା ଗନ୍ତୁକାମେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱସିତବ୍ବଂ। ''ସତ୍ତାହଂ ୱସିସ୍ସାମୀ''ତି ଆଲଯଂ କରୋନ୍ତେନ ପନ ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଥେରୋ ''କିଂ ସତ୍ତାହଂ ୱସନ୍ତସ୍ସ ନିସ୍ସଯେନା''ତି ୱଦତି, ପଟିକ୍ଖିତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଲଦ୍ଧପରିହାରୋ ହୋତି।

''ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁ''ନ୍ତି ୱଚନତୋ ପନ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନୋ ସଚେ ଅତ୍ତନା ସଦ୍ଧିଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନଂ ନିସ୍ସଯଦାଯକଂ ନ ଲଭତି, ଏୱଂ ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ବହୂନିପି ଦିୱସାନି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପୁବ୍ବେ ନିସ୍ସଯଂ ଗହେତ୍ୱା ୱୁତ୍ଥପୁବ୍ବଂ କିଞ୍ଚି ଆୱାସଂ ପୱିସତି, ଏକରତ୍ତଂ ୱସନ୍ତେନପି ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୱିସ୍ସମନ୍ତୋ ୱା ସତ୍ଥଂ ୱା ପରିଯେସନ୍ତୋ କତିପାହଂ ୱସତି, ଅନାପତ୍ତି। ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ପନ ନିବଦ୍ଧୱାସଂ ୱସିତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଚ ଗହେତବ୍ବୋ। ନାୱାଯ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ପନ ୱସ୍ସାନେ ଆଗତେପି ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋପି ଗିଲାନେନ ଯାଚିଯମାନୋ ଅନିସ୍ସିତୋ ଏୱ ୱସିତୁଂ ଲଭତି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁଂ, ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଯାଚିଯମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୨୧)। ସଚେ ପନ ''ଯାଚାହି ମ''ନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚମାନୋପି ଗିଲାନୋ ମାନେନ ନ ଯାଚତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆରଞ୍ଞିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଫାସୁୱିହାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେନ୍ତେନ ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁଂ 'ଯଦା ପତିରୂପୋ ନିସ୍ସଯଦାଯକୋ ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସତି, ତଦା ତସ୍ସ ନିସ୍ସାଯ ୱସିସ୍ସାମୀ'''ତି ୱଚନତୋ ପନ ଯତ୍ଥ ୱସନ୍ତସ୍ସ ସମଥୱିପସ୍ସନାନଂ ପଟିଲାଭୱସେନ ଫାସୁ ହୋତି, ତାଦିସଂ ଫାସୁୱିହାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେନ୍ତେନ ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଇମଞ୍ଚ ପନ ପରିହାରଂ ନେୱ ସୋତାପନ୍ନୋ, ନ

ସକଦାଗାମିଅନାଗାମିଅରହନ୍ତୋ ଲଭନ୍ତି, ନ ଥାମଗତସ୍ସ ସମାଧିନୋ ୱା ୱିପସ୍ସନାଯ ୱା ଲାଭୀ, ୱିସ୍ସଟ୍ଠକମ୍ମଟ୍ଠାନେ ପନ ବାଲପୁଥୁଜ୍ଜନେ କଥାୱ ନତ୍ଥି। ଯସ୍ସ ଖୋ ପନ ସମଥୋ ୱା ୱିପସ୍ସନା ୱା ତରୁଣା ହୋତି, ଅଯଂ ଇମଂ ପରିହାରଂ ଲଭତି, ପୱାରଣାସଙ୍ଗହୋପି ଏତସ୍ସେୱ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ। ତସ୍ମା ଇମିନା ପୁଗ୍ଗଲେନ ଆଚରିଯେ ପୱାରେତ୍ୱା ଗତେପି ‘‘ଯଦା ପତିରୂପୋନିସ୍ସଯଦାଯକୋ ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସତି, ତଂ ନିସ୍ସାଯ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା ପୁନ ଯାୱ ଆସାଳ୍ହୀପୁଣ୍ଣମା, ତାୱ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଆସାଳ୍ହୀମାସେ ଆଚରିଯୋ ନାଗଚ୍ଛତି, ଯତ୍ଥ ନିସ୍ସଯୋ ଲବ୍ଭତି, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

୧୫୩।କଥଂଗହିତୋ ହୋତୀତି ଏତ୍ଥ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ତାୱ ଉପଜ୍ଝଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହୀ’’ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱୁତ୍ତେ ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ‘‘ସାହୂ’’ତି ୱା ‘‘ଲହୂ’’ତି ୱା ‘‘ଓପାଯିକ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ପତିରୂପ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ପାସାଦିକେନ ସମ୍ପାଦେହୀ’’ତି ୱା କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ଗହିତୋ ହୋତି ଉପଜ୍ଝାଯୋ। ଇଦମେୱ ହେତ୍ଥ ଉପଜ୍ଝାଯଗ୍ଗହଣଂ, ଯଦିଦଂ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଇମେସୁ ପଞ୍ଚସୁ ପଦେସୁ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ପଦସ୍ସ ୱାଚାଯ ସାୱନଂ କାଯେନ ୱା ଅତ୍ଥୱିଞ୍ଞାପନନ୍ତି। କେଚି ପନ ‘‘ସାଧୂ’’ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛନଂ ସନ୍ଧାଯ ୱଦନ୍ତି, ନ ତଂ ପମାଣଂ। ଆଯାଚନଦାନମତ୍ତେନ ହି ଗହିତୋ ହୋତି ଉପଜ୍ଝାଯୋ, ନ ଏତ୍ଥ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛନଂ ଅଙ୍ଗଂ। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନପି ନ କେୱଲଂ ‘‘ଇମିନା ମେ ପଦେନ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗହିତୋ’’ତି ଞାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ଦାନି ଥେରୋ ମଯ୍ହଂ ଭାରୋ, ଅହମ୍ପି ଥେରସ୍ସ ଭାରୋ’’ତି ଇଦମ୍ପି ଞାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୬୪)। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ଉପଜ୍ଝାଯୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକମ୍ହି ପୁତ୍ତଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେସ୍ସତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ପିତୁଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେସ୍ସତି, ଏୱଂ ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଗାରୱା ସପ୍ପତିସ୍ସା ସଭାଗୱୁତ୍ତିନୋ ୱିହରନ୍ତା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ୱୁଦ୍ଧିଂ ୱିରୂଳ୍ହିଂ ୱେପୁଲ୍ଲଂ ଆପଜ୍ଜିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୬୫)।

ଆଚରିଯସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯଗ୍ଗହଣେପି ଅଯମେୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ୱିସେସୋ – ଆଚରିଯସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ‘‘ଆଚରିଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହି, ଆଯସ୍ମତୋ ନିସ୍ସାଯ ୱଚ୍ଛାମୀ’’ତି (ମହାୱ। ୭୭) ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ସେସଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ।

୧୫୪।କଥଂପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତୀତି ଏତ୍ଥ ତାୱ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହା ପଞ୍ଚହାକାରେହି ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧି ୱେଦିତବ୍ବା, ଆଚରିଯମ୍ହା ଛହି ଆକାରେହି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ପଞ୍ଚିମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହା। ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପକ୍କନ୍ତୋ ୱା ହୋତି, ୱିବ୍ଭନ୍ତୋ ୱା, କାଲକତୋ ୱା, ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତୋ ୱା, ଆଣତ୍ତିଯେୱ ପଞ୍ଚମୀ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହା।

ଛଯିମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଆଚରିଯମ୍ହା। ଆଚରିଯୋ ପକ୍କନ୍ତୋ ୱା ହୋତି, ୱିବ୍ଭନ୍ତୋ ୱା, କାଲକତୋ ୱା, ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତୋ ୱା, ଆଣତ୍ତିଯେୱ ପଞ୍ଚମୀ, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ୱା ସମୋଧାନଗତୋ ହୋତି। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛ ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଆଚରିଯମ୍ହା’’ତି (ମହାୱ। ୮୩)।

ତତ୍ରାଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୮୩) – ପକ୍କନ୍ତୋତି ଦିସଂ ଗତୋ। ଏୱଂ ଗତେ ଚ ପନ ତସ୍ମିଂ ସଚେ ୱିହାରେ ନିସ୍ସଯଦାଯକୋ ଅତ୍ଥି, ଯସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଅଞ୍ଞଦାପି ନିସ୍ସଯୋ ୱା ଗହିତପୁବ୍ବୋ ହୋତି, ଯୋ ୱା ଏକସମ୍ଭୋଗପରିଭୋଗୋ, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ, ଏକଦିୱସମ୍ପି ପରିହାରୋ ନତ୍ଥି। ସଚେ ତାଦିସୋ ନତ୍ଥି, ଅଞ୍ଞୋ ଲଜ୍ଜୀ ପେସଲୋ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ପେସଲଭାୱଂ ଜାନନ୍ତେନ ତଦହେୱ ନିସ୍ସଯୋ ଯାଚିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଦେତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ଅଥ ପନ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଲହୁଂ ଆଗମିସ୍ସତୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଚେ ତଥା ୱୁତ୍ତଂ, ‘‘ଆମ, ଭନ୍ତେ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱଦତି ‘‘ତେନ ହି ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଆଗମନଂ ଆଗମେଥା’’ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ପନସ୍ସ ପକତିଯା ପେସଲଭାୱଂ ନ ଜାନାତି, ଚତ୍ତାରି ପଞ୍ଚ ଦିୱସାନି ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସଭାଗତଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ଓକାସଂ କାରେତ୍ୱା ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ୱିହାରେ ନିସ୍ସଯଦାଯକୋ ନତ୍ଥି, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଚ ‘‘ଅହଂ କତିପାହେନ ଆଗମିସ୍ସାମି, ମା ଉକ୍କଣ୍ଠିତ୍ଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଗତୋ, ଯାୱ ଆଗମନା ପରିହାରୋ ଲବ୍ଭତି, ଅଥାପି ନଂ ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ପରିଚ୍ଛିନ୍ନକାଲତୋ ଉତ୍ତରିପି ପଞ୍ଚ ୱା ଦସ ୱା ଦିୱସାନି ୱାସେନ୍ତିଯେୱ, ତେନ ୱିହାରଂ ପୱତ୍ତି ପେସେତବ୍ବା ‘‘ଦହରା ମା ଉକ୍କଣ୍ଠନ୍ତୁ, ଅହଂ ଅସୁକଦିୱସଂ ନାମ ଆଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି, ଏୱମ୍ପି ପରିହାରୋ ଲବ୍ଭତି। ଅଥ ଆଗଚ୍ଛତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ନଦୀପୂରେନ ୱା ଚୋରାଦୀହି ୱା ଉପଦ୍ଦୱୋ ହୋତି, ଥେରୋ ଉଦକୋସକ୍କନଂ ୱା ଆଗମେତି, ସହାଯେ ୱା ପରିଯେସତି, ତଂ ଚେ ପୱତ୍ତିଂ ଦହରା ସୁଣନ୍ତି, ଯାୱ ଆଗମନା ପରିହାରୋ ଲବ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ସୋ ‘‘ଇଧେୱାହଂ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ପହିଣତି, ପରିହାରୋ ନତ୍ଥି। ଯତ୍ଥ ନିସ୍ସଯୋ ଲବ୍ଭତି, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ୱିବ୍ଭନ୍ତେ ପନ କାଲକତେ ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତେ ୱା ଏକଦିୱସମ୍ପି ପରିହାରୋ ନତ୍ଥି, ଯତ୍ଥ ନିସ୍ସଯୋ ଲବ୍ଭତି, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ଆଣତ୍ତୀତି ପନ ନିସ୍ସଯପଣାମନା ୱୁଚ୍ଚତି, ତସ୍ମା ‘‘ପଣାମେମି ତ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ମା ଇଧ ପଟିକ୍କମୀ’’ତି ୱା ‘‘ନୀହର ତେ ପତ୍ତଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ନାହଂ ତଯା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ’’ତି ୱାତି ଇମିନା ପାଠଇନଯେନ ‘‘ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛୀ’’ତିଆଦିନା ପାଠଇମୁତ୍ତକନଯେନ ୱା ଯୋ ନିସ୍ସଯପଣାମନାଯ ପଣାମିତୋ ହୋତି, ତେନ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଖମାପେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଆଦିତୋୱ ନ ଖମତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ଆହରିତ୍ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ତାୱ ସଯମେୱ ଖମାପେତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଖମତି, ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ମହାଥେରେ ଗହେତ୍ୱା ଖମାପେତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଖମତି, ସାମନ୍ତୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂ ଗହେତ୍ୱା ଖମାପେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଏୱମ୍ପି ନ ଖମତି, ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସଭାଗାନଂ ସନ୍ତିକେ ୱସିତବ୍ବଂ ‘‘ଅପ୍ପେୱ ନାମ ‘ସଭାଗାନଂ ମେ ସନ୍ତିକେ ୱସତୀ’ତି ଞତ୍ୱାପି ଖମେଯ୍ଯା’’ତି। ସଚେ ଏୱମ୍ପି ନ ଖମତି, ତତ୍ରେୱ ୱସିତବ୍ବଂ। ତତ୍ର ଚେ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖାଦିଦୋସେନ ନ ସକ୍କା ହୋତି ୱସିତୁଂ, ତଂଯେୱ ୱିହାରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯଂ ଗହେତ୍ୱା ୱସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଯମାଣତ୍ତିୟଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

ଆଚରିଯମ୍ହା ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧୀସୁ ଆଚରିଯୋ ପକ୍କନ୍ତୋ ୱା ହୋତୀତି ଏତ୍ଥ କୋଚି ଆଚରିଯୋ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପକ୍କମତି, କୋଚି ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା, ଅନ୍ତେୱାସିକୋପି ଏୱମେୱ। ତତ୍ର ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଆଚରିଯଂ ଆପୁଚ୍ଛତି ‘‘ଅସୁକଂ ନାମ, ଭନ୍ତେ, ଠାନଂ ଗନ୍ତୁଂ ଇଚ୍ଛାମି କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନା’’ତି, ଆଚରିଯେନ ଚ ‘‘କଦା ଗମିସ୍ସସୀ’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ‘‘ସାଯନ୍ହେ ୱା ରତ୍ତିଂ ୱା ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଆଚରିଯୋପି ‘‘ସାଧୂ’’ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ତଂ ଖଣଂଯେୱ ନିସ୍ସଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅସୁକଂ ନାମ ଠାନଂ ଗନ୍ତୁକାମୋମ୍ହୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଆଚରିଯୋ ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଗାମେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଜାନିସ୍ସସୀ’’ତି ୱଦତି, ସୋ ଚ ‘‘ସାଧୂ’’ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ତତୋ ଚେ ଗତୋ ସୁଗତୋ। ସଚେ ପନ ନ ଗଚ୍ଛତି, ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଅଥାପି ‘‘ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଆଚରିଯେନ ‘‘ମା ତାୱ ଗଚ୍ଛ, ରତ୍ତିଂ ମନ୍ତେତ୍ୱା ଜାନିସ୍ସାମା’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ମନ୍ତେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ସୁଗତୋ। ନୋ ଚେ ଗଚ୍ଛତି, ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଆଚରିଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ପକ୍କମନ୍ତସ୍ସ ପନ ଉପଚାରସୀମାତିକ୍କମେ ନିସ୍ସଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଅନ୍ତୋଉପଚାରସୀମତୋ ପଟିନିୱତ୍ତନ୍ତସ୍ସ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ଆଚରିଯୋ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ଆପୁଚ୍ଛତି ‘‘ଆୱୁସୋ, ଅସୁକଂ ନାମ ଠାନଂ ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଚ ‘‘କଦା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ସାଯନ୍ହେ ୱା ରତ୍ତିଭାଗେ ୱା’’ତି ୱଦତି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋପି ‘‘ସାଧୂ’’ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ତଂ ଖଣଂଯେୱ ନିସ୍ସଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ସଚେ ପନ ଆଚରିଯୋ ‘‘ସ୍ୱେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଇତରୋ ଚ ‘‘ସାଧୂ’’ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ଏକଦିୱସଂ ତାୱ ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ପୁନଦିୱସେ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି। ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଗାମେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ଜାନିସ୍ସାମି ମମ ଗମନଂ ୱା ଅଗମନଂ ୱା’’ତି ୱତ୍ୱା ପନ ସଚେ ନ ଗଚ୍ଛତି, ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଅଥାପି ‘‘ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ‘‘ମା ତାୱ ଗଚ୍ଛଥ, ରତ୍ତିଂ ମନ୍ତେତ୍ୱା ଜାନିସ୍ସଥା’’ତି ୱୁତ୍ତୋ ମନ୍ତେତ୍ୱାପି ନ ଗଚ୍ଛତି, ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ଉଭୋପି ଆଚରିଯନ୍ତେୱାସିକା କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ବହିସୀମଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତୋ ଚେ ଆଚରିଯୋ ଗମିଯଚିତ୍ତେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଅନାପୁଚ୍ଛାୱ ଗନ୍ତ୍ୱା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଲେଡ୍ଡୁପାତାନଂ ଅନ୍ତୋଯେୱ ନିୱତ୍ତତି, ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତେ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ନିୱତ୍ତତି, ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି। ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯା ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତେ ଅତିକ୍କମ୍ମ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱସନ୍ତି, ନିସ୍ସଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଆଚରିଯେ ୱିବ୍ଭନ୍ତେ କାଲକତେ ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତେ ଚ ତଂ ଖଣଂଯେୱ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି।

ଆଣତ୍ତିୟଂ ପନ ଆଚରିଯୋ ମୁଞ୍ଚିତୁକାମୋୱ ହୁତ୍ୱା ନିସ୍ସଯପଣାମନାଯ ପଣାମେତି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଚ ‘‘କିଞ୍ଚାପି ମଂ ଆଚରିଯୋ ପଣାମେତି, ଅଥ ଖୋ ହଦଯେନ ମୁଦୁକୋ’’ତି ସାଲଯୋ ହୋତି, ନିସ୍ସଯୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେପି ଆରିଯୋ ସାଲଯୋ, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନିରାଲଯୋ ‘‘ନ ଦାନି ଇମଂ ନିସ୍ସାଯ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିପତି, ଏୱମ୍ପି ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଉଭିନ୍ନଂ ସାଲଯଭାୱେ ପନ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତିଯେୱ, ଉଭିନ୍ନଂ ଧୁରନିକ୍ଖେପେନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ପଣାମିତେନ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ଆହରିତ୍ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଖମାପେତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଖମତି, ଉପଜ୍ଝାଯେ ୱୁତ୍ତନଯେନ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପନ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯୱତ୍ତଂ ପରିପୂରେନ୍ତଂ ଅଧିମତ୍ତପେମାଦିପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ୱା ପଣାମେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ଇତରଂ ଅପଣାମେନ୍ତସ୍ସପି ଦୁକ୍କଟମେୱ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ, ଯୋ ପଣାମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ, ଯୋ ନ ପଣାମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ (ମହାୱ। ୮୦)।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ଅପଣାମେନ୍ତୋ ଆଚରିଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି। ଆଚରିଯମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ଅପଣାମେନ୍ତୋ ଆଚରିଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି (ମହାୱ। ୮୧)।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଅପଣାମେନ୍ତୋ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି।

ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରଵୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାଵନା ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସଦ୍ଧିଵିହାରିକଂ ଅପଣାମେନ୍ତୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତୀ''ତିଆଦି (ମହାଵ। ୬୮)।

ତତ୍ଥ (ମହାଵ। ଅଟ୍ଠ। ୬୮) ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତୀତି ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ଗେହସ୍ସିତପେମଂ ନ ହୋତି। ନାଧିମତ୍ତା ଭାଵନା ହୋତୀତି ଅଧିମତ୍ତା ମେତ୍ତାଭାଵନା ନ ହୋତୀତି ଅତ୍ଥୋ।

ଉପଜ୍ଝାୟେନ ଵା ସମୋଧାନଗତୋତି ଏତ୍ଥ (ମହାଵ। ଅଟ୍ଠ। ୮୩) ଦସ୍ସନସଵନଵସେନ ସମୋଧାନଂ ଵେଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ହି ଆଚରିୟଂ ନିସ୍ସାୟ ଵସନ୍ତୋ ସଦ୍ଧିଵିହାରିକୋ ଏକଵିହାରେ ଚେତିୟଂ ଵା ଵନ୍ଦନ୍ତଂ, ଏକଗାମେ ଵା ପିଣ୍ଡାୟ ଚରନ୍ତଂ ଉପଜ୍ଝାୟଂ ପସ୍ସତି, ନିସ୍ସୟୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଉପଜ୍ଝାୟୋ ପସ୍ସତି, ସଦ୍ଧିଵିହାରିକୋ ନ ପସ୍ସତି, ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନଂ ଵା ଆକାସେନ ଵା ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଉପଜ୍ଝାୟଂ ଦିସ୍ଵା ଦୂରତ୍ତା ''ଭିକ୍ଖୂ''ତି ଜାନାତି, ''ଉପଜ୍ଝାୟୋ''ତି ନ ଜାନାତି, ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ଜାନାତି, ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଉପରିପାସାଦେ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଵସତି, ହେଟ୍ଠା ସଦ୍ଧିଵିହାରିକୋ, ତଂ ଅଦିସ୍ଵାଵ ୟାଗୁଂ ପିଵିତ୍ଵା ପଟିକ୍କମତି, ଆସନସାଲାୟ ଵା ନିସିନ୍ନଂ ଅଦିସ୍ଵାଵ ଏକମନ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ପକ୍କମତି, ଧମ୍ମସ୍ସଵନମଣ୍ଡପେ ଵା ନିସିନ୍ନମ୍ପି ତଂ ଅଦିସ୍ଵାଵ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ଵା ପକ୍କମତି, ନିସ୍ସୟୋ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଏଵଂ ତାଵ ଦସ୍ସନଵସେନ ସମୋଧାନଂ ଵେଦିତବ୍ବଂ। ସଵନଵସେନ ପନ ସଚେ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ଵିହାରେ ଵା ଅନ୍ତରଘରେ ଵା ଧମ୍ମଂ ଵା କଥେନ୍ତସ୍ସ ଅନୁମୋଦନଂ ଵା କରୋନ୍ତସ୍ସ ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ଵା ''ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ମେ ସଦ୍ଦୋ''ତି ସଞ୍ଜାନାତି, ନିସ୍ସୟୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଅସଞ୍ଜାନନ୍ତସ୍ସ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଅୟଂ ସମୋଧାନେ ଵିନିଚ୍ଛୟୋ।

୧୫୫। ନିସ୍ସାୟ କେନ ଵସିତବ୍ବଂ, କେନ ନ ଵସିତବ୍ବନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପନ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ପଞ୍ଚ ଵସ୍ସାନି ନିସ୍ସାୟ ଵତ୍ଥୁଂ, ଅବ୍ୟତ୍ତେନ ୟାଵଜୀଵ''ନ୍ତି (ମହାଵ। ୧୦୩) ଵଚନତୋ ୟୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ହୋତି, ତେନ ୟାଵଜୀଵଂ ନିସ୍ସାୟେଵ ଵସିତବ୍ବଂ। ସଚାୟଂ (ମହାଵ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୩) ଵୁଡ୍ଢତରଂ ଆଚରିୟଂ ନ ଲଭତି, ଉପସମ୍ପଦାୟ ସଟ୍ଠିଵସ୍ସୋ ଵା ସତ୍ତତିଵସ୍ସୋ ଵା ହୋତି, ନଵକତରସ୍ସପି ବ୍ୟତ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ଵା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ଵା ''ଆଚରିୟୋ ମେ, ଆଵୁସୋ, ହୋହି, ଆୟସ୍ମତୋ ନିସ୍ସାୟ ଵଚ୍ଛାମୀ''ତି ଏଵଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଵତ୍ଵା ନିସ୍ସୟୋ ଗହେତବ୍ବୋଵ। ଗାମପ୍ପଵେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତେନପି ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ଵା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ଵା ''ଗାମପ୍ପଵେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛାମି ଆଚରିୟା''ତି ଵତ୍ତବ୍ବଂ। ଏସ ନୟୋ ସବ୍ବଆପୁଚ୍ଛନେସୁ।

ୟୋ ପନ ବ୍ୟତ୍ତୋ ହୋତି ଉପସମ୍ପଦାୟ ପଞ୍ଚଵସ୍ସୋ, ତେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ତସ୍ମା ନିସ୍ସୟମୁଚ୍ଚନକେନ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୫-୧୪୭) ଉପସମ୍ପଦାୟ ପଞ୍ଚଵସ୍ସେନ ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ଦ୍ଵେ ମାତିକା ପଗୁଣା ଵାଚୁଗ୍ଗତା କତ୍ତବ୍ବା, ପକ୍ଖଦିଵସେସୁ ଧମ୍ମସ୍ସଵନତ୍ଥାୟ ସୁତ୍ତନ୍ତତୋ ଚତ୍ତାରୋ ଭାଣଵାରା, ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ପରିସାନଂ ପରିକଥନତ୍ଥାୟ ଅନ୍ଧକଵିନ୍ଦ(ଅ। ନି। ୫।୧୧୪) ମହାରାହୁଲୋଵାଦ(ମ। ନି। ୨।୧୧୩ ଆଦୟୋ) ଅମ୍ବଟ୍ଠ(ଦୀ। ନି। ୧।୨୫୪ ଆଦୟୋ) ସଦିସୋ ଏକୋ କଥାମଗ୍ଗୋ, ସଙ୍ଘଭତ୍ତମଙ୍ଗଲାମଙ୍ଗଲେସୁ ଅନୁମୋଦନତ୍ଥାୟ ତିସ୍ସୋ ଅନୁମୋଦନା, ଉପୋସଥପଵାରଣାଦିଜାନନତ୍ଥଂ କମ୍ମାକମ୍ମଵିନିଚ୍ଛୟୋ, ସମଣଧମ୍ମକରଣତ୍ଥଂ ସମାଧିଵସେନ ଵା ଵିପସ୍ସନାଵସେନ ଵା ଅରହତ୍ତପରିୟୋସାନମେକଂ କମ୍ମଟ୍ଠାନଂ, ଏତ୍ତକଂ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାଵତା ହି ଅୟଂ ବହୁସ୍ସୁତୋ ହୋତି ଚାତୁଦ୍ଦିସୋ, ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଅତ୍ତନୋ ଇସ୍ସରିୟେନ ଵସିତୁଂ ଲଭତି। ୟଂ ପନ ଵୁତ୍ତଂ –

''ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ। ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ... ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ... ନ ଅସେକ୍ଖେନ ଵିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ... ନ ଅସେକ୍ଖେନ ଵିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଅହିରିକୋ ହୋତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, କୁସୀତୋ ହୋତି, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅଧିସୀଲେ ସୀଲଵିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରଵିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅତିଦିଟ୍ଠିୟା ଦିଟ୍ଠିଵିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ଅପରେହିପି , ଭିକ୍ଖବେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ନ ସୁୱିଭତ୍ତାନି ନ ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ନ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ଯଞ୍ଜନସୋ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖବେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଊନପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୦୩)। ଏତ୍ଥାପି ପୁରିମନଯେନେୱ ଅଯୁତ୍ତୱସେନ ଆପତ୍ତିଅଙ୍ଗୱସେନ ଚ ପଟିକ୍ଖେପୋ କତୋତି ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ।

ବାଲାନଂ ପନ ଅବ୍ଯତ୍ତାନଂ ଦିସଂଗମିକାନଂ ଅନ୍ତେୱାସିକସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ଅନୁଞ୍ଞା ନ ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଦେନ୍ତି, ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯାନଂ ଦୁକ୍କଟଂ। ତେ ଚେ ଅନନୁଞ୍ଞାତା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସମ୍ପି ଦୁକ୍କଟଂ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ବାଲା ଅବ୍ଯତ୍ତା ଦିସଂଗମିକା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେ ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତି। ତେ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା ‘‘କହଂ ଗମିସ୍ସଥ, କେନ ସଦ୍ଧିଂ ଗମିସ୍ସଥା’’ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖବେ, ବାଲା ଅବ୍ଯତ୍ତା ଅଞ୍ଞେ ବାଲେ ଅବ୍ଯତ୍ତେ ଅପଦିସେଯ୍ୟୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହି ଅନୁଜାନିତବ୍ବା, ଅନୁଜାନେଯ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖବେ, ବାଲା ଅବ୍ଯତ୍ତା ଅନନୁଞ୍ଞାତା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହି ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୧୬୩)।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ନିସ୍ସଯୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୨୪। ସୀମାୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୧୫୬।ସୀମାତି ଏତ୍ଥ (କଙ୍ଖା। ଅଟ୍ଠ। ନିଦାନୱଣ୍ଣନା) ସୀମା ନାମେସା ବଦ୍ଧସୀମା ଅବଦ୍ଧସୀମାତି ଦୁୱିଧା ହୋତି। ତତ୍ଥ ଏକାଦସ ୱିପତ୍ତିସୀମାୟୋ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ତିୱିଧସମ୍ପତ୍ତିୟୁତ୍ତା ନିମିତ୍ତେନ ନିମିତ୍ତଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସମ୍ମତା ସୀମା ବଦ୍ଧସୀମା ନାମ। ଅତିଖୁଦ୍ଦକା, ଅତିମହତୀ, ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା, ଛାୟାନିମିତ୍ତା, ଅନିମିତ୍ତା, ବହିସୀମେ ଠିତସମ୍ମତା, ନଦିୟା ସମ୍ମତା, ସମୁଦ୍ଦେ ସମ୍ମତା, ଜାତସ୍ସରେ ସମ୍ମତା, ସୀମାୟ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦନ୍ତେନ ସମ୍ମତା, ସୀମାୟ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତେନ ସମ୍ମତାତି ଇମେହି ଏକାଦସହି ଆକାରେହି ସୀମତୋ କମ୍ମାନି ୱିପଜ୍ଜନ୍ତୀତି ୱଚନତୋ ଏତା ୱିପତ୍ତିସୀମାୟୋ ନାମ।

ତତ୍ଥ ଅତିଖୁଦ୍ଦକା ନାମ ୟତ୍ଥ ଏକୱୀସତି ଭିକ୍ଖୂ ନିସୀଦିତୁଂ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି। ଅତିମହତୀ ନାମ ୟା କେସଗ୍ଗମତ୍ତେନାପି ତିୟୋଜନଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ସମ୍ମତା। ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ନାମ ଅଘଟିତନିମିତ୍ତା ୱୁଚ୍ଚତି। ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅନୁକ୍କମେନ ଦକ୍ଖିଣାୟ ଦିସାୟ ପଚ୍ଛିମାୟ ଉତ୍ତରାୟ ଦିସାୟ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପୁନ ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ ପୁବ୍ବକିତ୍ତିତଂ ପଟିକିତ୍ତେତ୍ୱା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଏୱଂ ଅଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ହୋତି। ସଚେ ପନ ଅନୁକ୍କମେନ ଆହରିତ୍ୱା ଉତ୍ତରାୟ ଦିସାୟ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଠପେତି, ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ହୋତି। ଅପରାପି ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ନାମ ୟା ଅନିମିତ୍ତୁପଗଂ ତଚସାରରୁକ୍ଖଂ ୱା ଖାଣୁକଂ ୱା ପଂସୁପୁଞ୍ଜଂ ୱା ୱାଲୁକପୁଞ୍ଜଂ ୱା ଅଞ୍ଞତରଂ ଅନ୍ତରା ଏକନିମିତ୍ତଂ କତ୍ୱା ସମ୍ମତା। ଛାୟାନିମିତ୍ତା ନାମ ପବ୍ବତଛାୟାଦୀନଂ ୟଂ କିଞ୍ଚି ଛାୟଂ ନିମିତ୍ତଂ କତ୍ୱା ସମ୍ମତା। ଅନିମିତ୍ତା ନାମ ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ନିମିତ୍ତାନି ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା। ବହିସୀମେ ଠିତସମ୍ମତା ନାମ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ନିମିତ୍ତାନଂ ବହି ଠିତେନ ସମ୍ମତା। ନଦିୟା, ସମୁଦ୍ଦେ, ଜାତସ୍ସରେ ସମ୍ମତା ନାମ ଏତେସୁ ନଦିଆଦୀସୁ ସମ୍ମତା। ସା ହି ଏୱଂ ସମ୍ମତାପି ''ସବ୍ବା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଦୀ ଅସୀମା, ସବ୍ବୋ ସମୁଦ୍ଦୋ ଅସୀମୋ, ସବ୍ବୋ ଜାତସ୍ସରୋ ଅସୀମୋ''ତି (ମହାୱ। ୧୪୭) ୱଚନତୋ ଅସମ୍ମତାୱ ହୋତି। ସୀମାୟ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦନ୍ତେନ ସମ୍ମତା (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୮) ନାମ ଅତ୍ତନୋ ସୀମାୟ ପରେସଂ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦନ୍ତେନ ସମ୍ମତା। ସଚେ ହି ପୋରାଣକସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ ଅମ୍ବୋ ଚେୱ ଜମ୍ବୁ ଚାତି ଦ୍ୱେ ରୁକ୍ଖା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଂସଟ୍ଠୱିଟପା ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ଅମ୍ବସ୍ସ ପଚ୍ଛିମଦିସାଭାଗେ ଜମ୍ବୁ, ୱିହାରସୀମା ଚ ଜମ୍ବୁଂ ଅନ୍ତୋକତ୍ୱା ଅମ୍ବଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ବଦ୍ଧା ହୋତି। ଅଥ ପଚ୍ଛା ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ ୱିହାରେ କତେ ସୀମଂ ବନ୍ଧନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଅମ୍ବଂ ଅନ୍ତୋକତ୍ୱା ଜମ୍ବୁଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ବନ୍ଧନ୍ତି , ସୀମାୟ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ନା ହୋତି। ତସ୍ମା ସଚେ ପଠମତରଂ କତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ସୀମା ଅସମ୍ମତା ହୋତି, ସୀମାୟ ଉପଚାରୋ ଠପେତବ୍ବୋ। ସଚେ ସମ୍ମତା ହୋତି, ପଚ୍ଛିମକୋଟିୟା ହତ୍ଥମତ୍ତା ସୀମନ୍ତରିକା ଠପେତବ୍ବା। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ''ୱିଦତ୍ଥିମତ୍ତମ୍ପି'', ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ''ଚତୁରଙ୍ଗୁଲମତ୍ତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏକରୁକ୍ଖୋପି ଚ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୀମାନଂ ନିମିତ୍ତଂ ହୋତି। ସୋ ପନ ୱଡ୍ଢନ୍ତୋ ସୀମସଙ୍କରଂ କରୋତି, ତସ୍ମା ନ କାତବ୍ବୋ। ସୀମାୟ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତେନ ସମ୍ମତା ନାମ ଅତ୍ତନୋ ସୀମାୟ ପରେସଂ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତେନ ସମ୍ମତା। ସଚେ ହି ପରେସଂ ବଦ୍ଧସୀମଂ ସକଲଂ ୱା ତସ୍ସା ପଦେସଂ ୱା ଅନ୍ତୋକତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତି, ସୀମାୟ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରିତା ନାମ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ପନ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁନୀନମ୍ପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ସୀମାୟ ଏସେୱ ନୟୋ। ନ ହି ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ କମ୍ମେ ଗଣପୂରକା ହୋନ୍ତି, ନ କମ୍ମୱାଚଂ ୱଗ୍ଗଂ କରୋନ୍ତି। ଇତି ଇମା ଏକାଦସ ୱିପତ୍ତିସୀମାୟୋ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା।

୧୫୭।ତିୱିଧସମ୍ପତ୍ତିୟୁତ୍ତା ନାମ ନିମିତ୍ତସମ୍ପତ୍ତିୟା ପରିସସମ୍ପତ୍ତିୟା କମ୍ମୱାଚାସମ୍ପତ୍ତିୟା ଚ ୟୁତ୍ତା। ତତ୍ଥ ନିମିତ୍ତସମ୍ପତ୍ତିୟା ୟୁତ୍ତା ନାମ ପବ୍ବତନିମିତ୍ତଂ ପାସାଣନିମିତ୍ତଂ ୱନନିମିତ୍ତଂ ରୁକ୍ଖନିମିତ୍ତଂ ମଗ୍ଗନିମିତ୍ତଂ ୱମ୍ମିକନିମିତ୍ତଂ ନଦୀନିମିତ୍ତଂ ଉଦକନିମିତ୍ତନ୍ତି ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେସୁ ଅଟ୍ଠସୁ ନିମିତ୍ତେସୁ ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ଦିସାଭାଗେ ୟଥାଲଦ୍ଧାନି ନିମିତ୍ତୁପଗାନି ନିମିତ୍ତାନି ''ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ କିଂ ନିମିତ୍ତଂ। ପବ୍ବତୋ, ଭନ୍ତେ। ଏସୋ ପବ୍ବତୋ ନିମିତ୍ତ''ନ୍ତିଆଦିନା ନୟେନ ସମ୍ମା କିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା।

ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୩୮) – ୱିନୟଧରେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ ''ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ କିଂ ନିମିତ୍ତ''ନ୍ତି? ''ପବ୍ବତୋ, ଭନ୍ତେ''ତି। ଇଦଂ ପନ ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ୱା ଆଚିକ୍ଖତୁ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ୱା, ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ପୁନ ୱିନୟଧରେନ ''ଏସୋ ପବ୍ବତୋ ନିମିତ୍ତ''ନ୍ତି ଏୱଂ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ, ''ଏତଂ ପବ୍ବତଂ ନିମିତ୍ତଂ କରୋମ, କରିସ୍ସାମ, ନିମିତ୍ତଂ କତୋ, ନିମିତ୍ତଂ ହୋତୁ, ହୋତି, ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ଏୱଂ ପନ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ପାସାଣାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ, ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଅନୁଦିସାୟ, ଦକ୍ଖିଣାୟ ଦିସାୟ, ଦକ୍ଖିଣାୟ ଅନୁଦିସାୟ, ପଚ୍ଛିମାୟ ଦିସାୟ, ପଚ୍ଛିମାୟ ଅନୁଦିସାୟ, ଉତ୍ତରାୟ ଦିସାୟ, ଉତ୍ତରାୟ ଅନୁଦିସାୟ କିଂ ନିମିତ୍ତଂ? ଉଦକଂ, ଭନ୍ତେ। ଏତଂ ଉଦକଂ ନିମିତ୍ତନ୍ତି କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ପୁନ ''ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଦିସାୟ କିଂ ନିମିତ୍ତଂ? ପବ୍ବତୋ, ଭନ୍ତେ। ଏସୋ ପବ୍ବତୋ ନିମିତ୍ତ''ନ୍ତି ଏୱଂ ପଠମଂ କିତ୍ତିତନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱାୱ ଠପେତବ୍ବଂ। ଏୱଞ୍ହି ନିମିତ୍ତେନ ନିମିତ୍ତଂ ଘଟିତଂ ହୋତି, ନିମିତ୍ତାନି ସକିଂ କିତ୍ତିତାନିପି କିତ୍ତିତାନେୱ ହୋନ୍ତି। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାୟଂ ପନ ''ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସୀମମଣ୍ଡଲଂ ବନ୍ଧନ୍ତେନ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ।

୧୫୮। ଇଦାନି ନିମିତ୍ତୁପଗାନି ପବ୍ବତାଦୀନି ୱେଦିତବ୍ବାନି – ତିୱିଧୋ ପବ୍ବତୋ ସୁଦ୍ଧପଂସୁପବ୍ବତୋ ସୁଦ୍ଧପାସାଣପବ୍ବତୋ ଉଭୟମିସ୍ସକୋତି। ସୋ ତିୱିଧୋପି ୱଟ୍ଟତି, ୱାଲିକରାସି ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଇତରୋପି ହତ୍ଥିପ୍ପମାଣତୋ ଓମକତରୋ ନ ୱଟ୍ଟତି, ହତ୍ଥିପ୍ପମାଣତୋ ପଟ୍ଠାୟ ସିନେରୁପ୍ପମାଣୋପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଚତୂସୁ ଦିସାସୁ ଚତ୍ତାରୋ ତୀସୁ ୱା ତୟୋ ପବ୍ବତା ହୋନ୍ତି , ଚତୂହି ୱା ତୀହି ୱା ପବ୍ବତନିମିତ୍ତେହି ସମ୍ମନ୍ନିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଦ୍ୱୀହି ପନ ନିମିତ୍ତେହି ଏକେନ ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଇତୋ ପରେସୁ ପାସାଣନିମିତ୍ତାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ତସ୍ମା ପବ୍ବତନିମିତ୍ତଂ କରୋନ୍ତେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ “ଏକାବଦ୍ଧୋ, ନ ଏକାବଦ୍ଧୋ”ତି। ସଚେ ଏକାବଦ୍ଧୋ ହୋତି, ନ କାତବ୍ବୋ। ତଞ୍ହି ଚତୂସୁ ୱା ଅଟ୍ଠସୁ ୱା ଦିସାସୁ କିତ୍ତେନ୍ତେନପି ଏକମେୱ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତିତଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ୟୋ ଏୱଂ ଚକ୍କସଣ୍ଠାନେନ ୱିହାରମ୍ପି ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଠିତୋ ପବ୍ବତୋ, ତଂ ଏକଦିସାୟ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞାସୁ ଦିସାସୁ ତଂ ବହିଦ୍ଧା କତ୍ୱା ଅନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞାନି ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତବ୍ବାନି। ସଚେ ପବ୍ବତସ୍ସ ତତିୟଭାଗଂ ୱା ଉପଡ୍ଢଂ ୱା ଅନ୍ତୋସୀମାୟ କତ୍ତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ପବ୍ବତଂ ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ୟତ୍ତକଂ ପଦେସଂ ଅନ୍ତୋ କତ୍ତୁକାମା, ତସ୍ସ ପରତୋ ତସ୍ମିଂୟେୱ ପବ୍ବତେ ଜାତରୁକ୍ଖୱମ୍ମିକାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଏକୟୋଜନଦ୍ୱିୟୋଜନପ୍ପମାଣଂ ସବ୍ବଂ ପବ୍ବତଂ ଅନ୍ତୋ କତ୍ତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ପବ୍ବତସ୍ସ ପରତୋ ଭୂମିୟଂ ଜାତରୁକ୍ଖୱମ୍ମିକାଦୀନି ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତବ୍ବାନି।

ପାସାଣନିମିତ୍ତେ ଅୟଗୁଢଓପି ପାସାଣସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମା ୟୋ କୋଚି ପାସାଣୋ ୱଟ୍ଟତି। ପମାଣତୋ ପନ ହତ୍ଥିପ୍ପମାଣୋ ପବ୍ବତସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗତୋ, ତସ୍ମା ସୋ ନ ୱଟ୍ଟତି, ମହାଗୋଣମହାମହିଂସପ୍ପମାଣୋ ପନ ୱଟ୍ଟତି। ହେଟ୍ଠିମପରିଚ୍ଛେଦେନ ଦ୍ୱତ୍ତିଂସପଲଗୁଢଅପିଣ୍ଡପ୍ପମାଣୋ ୱଟ୍ଟତି, ତତୋ ଖୁଦ୍ଦକତରୋ ଇଟ୍ଠକା ୱା ମହନ୍ତୀପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅନିମିତ୍ତୁପଗପାସାଣାନଂ ରାସିପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ପଗେୱ ପଂସୁୱାଲୁକରାସି। ଭୂମିସମୋ ଖଲମଣ୍ଡଲସଦିସୋ ପିଟ୍ଠିପାସାଣୋ ୱା ଭୂମିତୋ ଖାଣୁକୋ ୱିୟ ଉଟ୍ଠିତପାସାଣୋ ୱା ହୋତି, ସୋପି ପମାଣୁପଗୋ ଚେ, ୱଟ୍ଟତି। ପିଟ୍ଠିପାସାଣୋ ଅତିମହନ୍ତୋପି ପାସାଣସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମା ସଚେ ମହତୋ ପିଟ୍ଠିପାସାଣସ୍ସ ଏକପ୍ପଦେସଂ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ କତ୍ତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ତଂ ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ତସ୍ସୁପରି ଅଞ୍ଞୋ ପାସାଣୋ କିତ୍ତେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପିଟ୍ଠିପାସାଣୁପରି ୱିହାରଂ କରୋନ୍ତି, ୱିହାରମଜ୍ଝେନ ୱା ପିଟ୍ଠିପାସାଣୋ ୱିନିୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଏୱରୂପୋ ପିଟ୍ଠିପାସାଣୋ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ହି ତଂ କିତ୍ତେନ୍ତି, ନିମିତ୍ତସ୍ସ ଉପରି ୱିହାରୋ ହୋତି, ନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ନାମ ବହିସୀମାୟ ହୋତି, ୱିହାରୋପି ବହିସୀମାୟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ୱିହାରଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଠିତପିଟ୍ଠିପାସାଣୋ ଏକତ୍ଥ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ନ କିତ୍ତେତବ୍ବୋ।

ୱନନିମିତ୍ତେ ତିଣୱନଂ ୱା ତଚସାରତାଲନାଢଇକେରାଦିରୁକ୍ଖୱନଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅନ୍ତୋସାରାନଂ ପନ ସାକସାଲାଦୀନଂ ଅନ୍ତୋସାରମିସ୍ସକାନଂ ୱା ରୁକ୍ଖାନଂ ୱନଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଞ୍ଚ ଖୋ ହେଟ୍ଠିମପରିଚ୍ଛେଦେନ ଚତୁପଞ୍ଚରୁକ୍ଖମତ୍ତମ୍ପି, ତତୋ ଓରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପରଂ ୟୋଜନସତିକମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ୱନମଜ୍ଝେ ୱିହାରଂ କରୋନ୍ତି, ୱନଂ ନ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ଏକଦେସଂ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ କାତୁକାମେହିପି ୱନଂ ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ତତ୍ଥ ରୁକ୍ଖପାସାଣାଦୟୋ କିତ୍ତେତବ୍ବା। ୱିହାରଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଠିତୱନଂ ଏକତ୍ଥ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ନ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ।

ରୁକ୍ଖନିମିତ୍ତେ ତଚସାରୋ ତାଲନାଢଇକେରାଦିରୁକ୍ଖୋ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅନ୍ତୋସାରୋ ଜୀୱମାନକୋ ଅନ୍ତମସୋ ଉବ୍ବେଧତୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲୋ ପରିଣାହତୋ ସୂଚିଦଣ୍ଡକପ୍ପମାଣୋପି ୱଟ୍ଟତି। ତତୋ ଓରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପରଂ ଦ୍ୱାଦସୟୋଜନୋ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତନିଗ୍ରୋଧୋପି ୱଟ୍ଟତି। ୱଂସନଢଅକସରାୱାଦୀସୁ ବୀଜଂ ରୋପେତ୍ୱା ୱଡ୍ଢାପିତୋ ପମାଣୁପଗୋପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ତତୋ ଅପନେତ୍ୱା ପନ ତଂ ଖଣମ୍ପି ଭୂମିୟଂ ରୋପେତ୍ୱା କୋଟ୍ଠକଂ କତ୍ୱା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତ୍ୱା କିତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ନୱମୂଲସାଖାନିଗ୍ଗମନଂ ଅକାରଣଂ, ଖନ୍ଧଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ରୋପିତେ ପନ ଏତଂ ୟୁଜ୍ଜତି। କିତ୍ତେନ୍ତେନ ଚ “ରୁକ୍ଖୋ”ତିପି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି “ସାକରୁକ୍ଖୋ”ତିପି “ସାଲରୁକ୍ଖୋ”ତିପି। ଏକାବଦ୍ଧଂ ପନ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତନିଗ୍ରୋଧସଦିସଂ ଏକତ୍ଥ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ମଗ୍ଗନିମିତ୍ତେ ଅରଞ୍ଞଖେତ୍ତନଦୀତଢଆକମଗ୍ଗାଦୟୋ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଜଙ୍ଘମଗ୍ଗୋ ୱା ସକଟମଗ୍ଗୋ ୱା ୱଟ୍ଟତି। ୟୋ ନିବ୍ବିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଗାମନ୍ତରାନି ଗଚ୍ଛତି, ୟୋ ପନ ଜଙ୍ଘମଗ୍ଗସକଟମଗ୍ଗତୋ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ପୁନ ସକଟମଗ୍ଗମେୱ ଓତରତି, ୟେ ୱା ଜଙ୍ଘମଗ୍ଗସକଟମଗ୍ଗା ଅୱଢଅଞ୍ଜା, ତେ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଜଙ୍ଘସତ୍ଥସକଟସତ୍ଥେହି ୱଢଅଞ୍ଜିୟମାନାୟେୱ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ସଚେ ଦ୍ୱେ ମଗ୍ଗା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ସକଟଧୁରମିୱ ଏକୀଭୱନ୍ତି, ଦ୍ୱେଧା ଭିନ୍ନଟ୍ଠାନେ ୱା ସମ୍ବନ୍ଧଟ୍ଠାନେ ୱା ସକିଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପୁନ ନ କିତ୍ତେତବ୍ବା। ଏକାବଦ୍ଧନିମିତ୍ତଞ୍ହେତଂ ହୋତି। ସଚେ ୱିହାରଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରୋ ମଗ୍ଗା ଚତୂସୁ ଦିସାସୁ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ମଜ୍ଝେ ଏକଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅପରଂ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏକାବଦ୍ଧନିମିତ୍ତଞ୍ହେତଂ। କୋଣଂ ନିବ୍ବିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଗତଂ ପନ ପରଭାଗେ କିତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱିହାରମଜ୍ଝେନ ନିବ୍ବିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଗତମଗ୍ଗୋ ପନ ନ କିତ୍ତେତବ୍ବୋ, କିତ୍ତିତେ ନିମିତ୍ତସ୍ସ ଉପରି ୱିହାରୋ ହୋତି। ସଚେ ସକଟମଗ୍ଗସ୍ସ ଅନ୍ତିମଚକ୍କମଗ୍ଗଂ ନିମିତ୍ତଂ କରୋନ୍ତି, ମଗ୍ଗୋ ବହିସୀମାୟ ହୋତି, ସଚେ ବାହିରଚକ୍କମଗ୍ଗଂ ନିମିତ୍ତଂ କରୋନ୍ତି, ବାହିରଚକ୍କମଗ୍ଗୋ ବହିସୀମାୟ ହୋତି , ସେସଂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଭଜତି। ମଗ୍ଗଂ କିତ୍ତେନ୍ତେନ “ମଗ୍ଗୋ ପନ୍ଥୋ ପଥୋ ପଜ୍ଜୋ”ତିଆଦୀସୁ ଦସସୁ ୟେନ କେନଚି ନାମେନ ଚ କିତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିଖାସଣ୍ଠାନେନ ୱିହାରଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗତମଗ୍ଗୋ ଏକତ୍ଥ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ୱମ୍ମିକନିମିତ୍ତେ ହେଟ୍ଠିମପରିଚ୍ଛେଦେନ ତଂ ଦିୱସଂ ଜାତୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲୁବ୍ବେଧୋ ଗୋୱିସାଣପ୍ପମାଣୋପି ୱମ୍ମିକୋ ୱଟ୍ଟତି, ତତୋ ଓରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ପରଂ

ହିମୱନ୍ତପବ୍ବତସଦିସୋପି ୱଟ୍ଟତି, ୱିହାରଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଠିତଂ ପନ ଏକାବଦ୍ଧଂ ଏକଞ୍ଚ କିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଞ୍ଚ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ନଦୀନିମିତ୍ତେ ଯସ୍ସା ଧମ୍ମିକାନଂ ରାଜୂନଂ କାଲେ ଅନ୍ୱଡ୍ଢମାସଂ ଅନୁଦସାହଂ ଅନୁପଞ୍ଚାହନ୍ତି ଏୱଂ ଦେୱେ ୱସ୍ସନ୍ତେ ୱଲାହକେସୁ ୱିଗତମତ୍ତେସୁ ସୋତଂ ପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି, ଅଯଂ ନଦୀସଙ୍ଖ୍ୟଂ ନ ଗଚ୍ଛତି। ଯସ୍ସା ପନ ଈଦିସେ ସୁୱୁଟ୍ଠିକାଲେ ୱସ୍ସାନସ୍ସ ଚାତୁମାସେ ସୋତଂ ନ ପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି, ଯତ୍ଥ ତିତ୍ଥେନ ୱା ଅତିତ୍ଥେନ ୱା ସିକ୍ଖାକରଣୀୟେ ଆଗତଲକ୍ଖଣେନ ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅନ୍ତରୱାସକଂ ଅନୁକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଉତ୍ତରନ୍ତିଯା ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଏକଙ୍ଗୁଲଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲମତ୍ତମ୍ପି ଅନ୍ତରୱାସକୋ ତେମିୟତି, ଅଯଂ ନଦୀ ସୀମଂ ବନ୍ଧନ୍ତାନଂ ନିମିତ୍ତଂ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୁନିଯା ନଦୀପାରଗମନେପି ଉପୋସଥାଦିସଙ୍ଘକମ୍ମକରଣେପି ନଦୀପାରସୀମାସମ୍ମନ୍ନନେପି ଅଯମେୱ ନଦୀ। ଯା ପନ ମଗ୍ଗୋ ୱିଯ ସକଟଧୁରସଣ୍ଠାନେନ ୱା ପରିଖାସଣ୍ଠାନେନ ୱା ୱିହାରଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗତା, ତଂ ଏକଞ୍ଚ କିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଞ୍ଚ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱିହାରସ୍ସ ଚତୂସୁ ଦିସାସୁ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ୱିନିୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଗତେ ନଦୀଚତୁକ୍କେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଅସମ୍ମିସ୍ସା ନଦିଯୋ ପନ ଚତସ୍ସୋପି କିତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ୱତିଂ କରୋନ୍ତୋ ୱିଯ ରୁକ୍ଖପାଦେ ନିଖଣିତ୍ୱା ୱଲ୍ଲିପଲାଲାଦୀହି ନଦୀସୋତଂ ରୁନ୍ଧନ୍ତି, ଉଦକଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରିତ୍ୱା ଆୱରଣଂ ପୱତ୍ତତିଯେୱ, ନିମିତ୍ତଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଥା ପନ ଉଦକଂ ନ ପୱତ୍ତତି, ଏୱଂ ସେତୁମ୍ହି କତେ ଅପୱତ୍ତମାନା ନଦୀନିମିତ୍ତଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପୱତ୍ତନଟ୍ଠାନେ ନଦୀନିମିତ୍ତଂ, ଅପ୍ପୱତ୍ତନଟ୍ଠାନେ ଉଦକନିମିତ୍ତଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯା ପନ ଦୁବ୍ବୁଟ୍ଠିକାଲେ ୱା ଗିମ୍ହେ ୱା ନିରୁଦକଭାୱେନ ନ ପୱତ୍ତତି, ସା ୱଟ୍ଟତି। ମହାନଦିତୋ ଉଦକମାତିକଂ ନୀହରନ୍ତି, ସା କୁନ୍ନଦୀସଦିସା ହୁତ୍ୱା ତୀଣି ସସ୍ସାନି ସମ୍ପାଦେନ୍ତୀ ନିଚ୍ଚଂ ପୱତ୍ତତି, କିଞ୍ଚାପି ପୱତ୍ତତି, ନିମିତ୍ତଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯା ପନ ମୂଲେ ମହାନଦିତୋ ନୀହଟାପି କାଲନ୍ତରେନ ତେନେୱ ନୀହଟମଗ୍ଗେନ ନଦିଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ସଯଂ ଗଚ୍ଛତି, ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ ପରତୋ ସୁସୁମାରାଦିସମାକିଣ୍ଣା ନାୱାଦୀହି ସଞ୍ଚରିତବ୍ବା ନଦୀ ହୋତି, ତଂ ନିମିତ୍ତଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଉଦକନିମିତ୍ତେ ନିରୁଦକଟ୍ଠାନେ ନାୱାଯ ୱା ଚାଟିଆଦୀସୁ ୱା ଉଦକଂ ପୂରେତ୍ୱା ଉଦକନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଭୂମିଗତମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ତଞ୍ଚ ଖୋ ଅପ୍ପୱତ୍ତନୋଦକଂ ଆୱାଟପୋକ୍ଖରଣୀତଳାକଜାତସ୍ସରଲୋଣିସମୁଦ୍ଦାଦୀସୁ ଠିତଂ, ଅଟ୍ଠିତଂ ପନ ଓଘନଦୀଉଦକୱାହକମାତିକାଦୀସୁ ଉଦକଂ ନ ୱଟ୍ଟତି । ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ‘‘ଗମ୍ଭୀରେସୁ ଆୱାଟାଦୀସୁ ଉକ୍ଖେପିମଂ ଉଦକଂ ନିମିତ୍ତଂ ନ କାତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ଦୁୱୁତ୍ତଂ, ଅତ୍ତନୋମତିମତ୍ତମେୱ। ଠିତଂ ପନ ଅନ୍ତମସୋ ସୂକରଖତାଯପି ଗାମଦାରକାନଂ କୀଳନୱାପିଯମ୍ପି ତଂ ଖଣଞ୍ଞେୱ ପଥୱିଯଂ ଆୱାଟଂ କତ୍ୱା କୁଟେହି ଆହରିତ୍ୱା ପୂରିତୌଦକମ୍ପି ସଚେ ଯାୱ କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନା ତିଟ୍ଠତି, ଅପ୍ପଂ ୱା ହୋତୁ ବହୁଂ ୱା, ୱଟ୍ଟତି। ତସ୍ମିଂ ପନ ଠାନେ ନିମିତ୍ତସଞ୍ଞାକରଣତ୍ଥଂ ପାସାଣୱାଲିକାପଂସୁଆଦିରାସି ୱା ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭୋ ୱା ଦାରୁତ୍ଥମ୍ଭୋ ୱା କାତବ୍ବୋ। ତଂ କାତୁଂ କାରେତୁଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ୱଟ୍ଟତି, ଲାଭସୀମାଯଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସମାନସଂୱାସକସୀମା କସ୍ସଚି ପୀଳଅନଂ ନ କରୋତି, କେୱଲଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱିନଯକମ୍ମମେୱ ସାଧେତି, ତସ୍ମା ଏତ୍ଥ ୱଟ୍ଟତି।

ଇମେହି ଚ ଅଟ୍ଠହି ନିମିତ୍ତେହି ଅସମ୍ମିସ୍ସେହିପି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସମ୍ମିସ୍ସେହିପି ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସା ଏୱଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ବଜ୍ଝମାନା ଏକେନ ଦ୍ୱୀହି ୱା ନିମିତ୍ତେହି ଅବଦ୍ଧା ହୋତି, ତୀଣି ପନ ଆଦିଂ କତ୍ୱା ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରାନଂ ନିମିତ୍ତାନଂ ସତେନପି ବଦ୍ଧା ହୋତି। ସା ତୀହି ସିଙ୍ଘାଟକସଣ୍ଠାନା ହୋତି, ଚତୂହି ଚତୁରସ୍ସା ୱା ସିଙ୍ଘାଟକଅଡ୍ଢଚନ୍ଦମୁଦିଙ୍ଗାଦିସଣ୍ଠାନା ୱା, ତତୋ ଅଧିକେହି ନାନାସଣ୍ଠାନା। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତନଯେନ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା ‘‘ନିମିତ୍ତସମ୍ପତ୍ତିଯୁତ୍ତା’’ତି ୱେଦିତବ୍ବା।

୧୫୯।ପରିସସମ୍ପତ୍ତିଯୁତ୍ତା ନାମ ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ଚତୂହି ଭିକ୍ଖୂହି ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଯାୱତିକା ତସ୍ମିଂ ଗାମଖେତ୍ତେ ବଦ୍ଧସୀମଂ ୱା ନଦୀସମୁଦ୍ଦଜାତସ୍ସରେ ୱା ଅନୋକ୍କମିତ୍ୱା ଠିତା ଭିକ୍ଖୂ, ତେ ସବ୍ବେ ହତ୍ଥପାସେ ୱା କତ୍ୱା ଛନ୍ଦଂ ୱା ଆହରିତ୍ୱା ସମ୍ମତା।

୧୬୦।କମ୍ମୱାଚାସମ୍ପତ୍ତିଯୁତ୍ତା ନାମ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯାୱତା ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତିତା, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ ସମାନସଂୱାସଂ ଏକୂପୋସଥଂ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯାୱତା ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତିତା, ସଙ୍ଘୋ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି ସମାନସଂୱାସଂ ଏକୂପୋସଥଂ, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସୀମାଯ ସମ୍ମୁତି ସମାନସଂୱାସାଯ ଏକୂପୋସଥାଯ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ସମ୍ମତା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସମାନସଂୱାସା ଏକୂପୋସଥା, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି (ମହାୱ। ୧୩୯) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତାଯ ପରିସୁଦ୍ଧାଯ ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମୱାଚାଯ ସମ୍ମତା। କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ନିମିତ୍ତାନଂ ଅନ୍ତୋ ସୀମା ହୋତି, ନିମିତ୍ତାନି ସୀମତୋ ବହି

ହୋନ୍ତି।

୧୬୧। ଏୱଂ ବଦ୍ଧାୟ ଚ ସୀମାୟ ତିଚୀୱରେନ ୱିପ୍ପୱାସସୁଖତ୍ଥଂ ଦଳ୍ହୀକମ୍ମତ୍ଥଞ୍ଚ ଅୱିପ୍ପୱାସସମ୍ମୁତି କାତବ୍ବା। ସା ପନ ଏୱଂ କତ୍ତବ୍ବା –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୂପୋସଥା, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୂପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନତି ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ, ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତିସ୍ସା ସୀମାୟ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସାୟ ସମ୍ମୁତି ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ସମ୍ମତା ସା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସା ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୧୪୩)।

ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୪) ଚ ନିଗମନଗରାନମ୍ପି ଗାମେନେୱ ସଙ୍ଗହୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଗାମୂପଚାରୋତି ପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପୋ, ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପୋକାସୋ। ଇମେସୁ ପନ ଗାମଗାମୂପଚାରେସୁ ଅଧିଟ୍ଠିତତେଚୀୱରିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିହାରଂ ନ ଲଭତି। ଅୟଞ୍ହି ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମା ''ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚା''ତି ୱୁତ୍ତତ୍ତା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ ନ ଓତ୍ଥରତି, ସମାନସଂୱାସକସୀମାୱ ଓତ୍ଥରତି। ସମାନସଂୱାସକସୀମା ଚେତ୍ଥ ଅତ୍ତନୋ ଧମ୍ମତାୟ ଗଚ୍ଛତି, ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମା ପନ ଯତ୍ଥ ସମାନସଂୱାସକସୀମା, ତତ୍ଥେୱ ଗଚ୍ଛତି। ନ ହି ତସ୍ସା ୱିସୁଂ ନିମିତ୍ତକିତ୍ତନଂ ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ସଚେ ଅୱିପ୍ପୱାସାୟ ସମ୍ମୁତିକାଲେ ଗାମୋ ଅତ୍ଥି, ତଂ ସା ନ ଓତ୍ଥରତି । ସଚେ ପନ ସମ୍ମତାୟ ସୀମାୟ ପଚ୍ଛା ଗାମୋ ନିୱିସତି, ସୋପି ସୀମସଙ୍ଖ୍ୟଂୟେୱ ଗଚ୍ଛତି। ଯଥା ଚ ପଚ୍ଛା ନିୱିଟ୍ଠୋ, ଏୱଂ ପଠମଂ ନିୱିଟ୍ଠସ୍ସ ପଚ୍ଛା ୱଡ୍ଢିତପ୍ପଦେସୋପି ସୀମସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ସଚେ ସୀମାସମ୍ମୁତିକାଲେ ଗେହାନି କତାନି, ''ପୱିସିସ୍ସାମା''ତି ଆଲୟୋପି ଅତ୍ଥି, ମନୁସ୍ସା ପନ ଅପ୍ପୱିଟ୍ଠା, ପୋରାଣକଗାମଂ ୱା ସଚେ ଗେହମେୱ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗତା, ଅଗାମୋୟେୱ ଏସ, ସୀମା ଓତ୍ଥରତି। ସଚେ ପନ ଏକମ୍ପି କୁଲଂ ପୱିଟ୍ଠଂ ୱା ଅଗତଂ ୱା ଅତ୍ଥି, ଗାମୋୟେୱ, ସୀମା ନ ଓତ୍ଥରତି। ଅୟମେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ।

୧୬୨। ଅୟଂ ପନ ୱିନ୍ଥାରୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୩୮) ସୀମଂ ବନ୍ଧିତୁକାମେନ ହି ସାମନ୍ତୱିହାରେସୁ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସ ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ସୀମାପରିଚ୍ଛେଦଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ବଦ୍ଧସୀମୱିହାରାନଂ ସୀମାୟ ସୀମନ୍ତରିକଂ, ଅବଦ୍ଧସୀମୱିହାରାନଂ ସୀମାୟ ଉପଚାରଂ ଠପେତ୍ୱା ଦିସାଚାରିକଭିକ୍ଖୂନଂ ନିସ୍ସଞ୍ଚାରସମୟେ ସଚେ ଏକସ୍ମିଂ ଗାମଖେତ୍ତେ ସୀମଂ ବନ୍ଧିତୁକାମା, ଯେ ତତ୍ଥ ବଦ୍ଧସୀମୱିହାରା, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂନଂ ''ମୟଂ ଅଜ୍ଜ ସୀମଂ ବନ୍ଧିସ୍ସାମ, ତୁମ୍ହେ ସକସୀମାୟ ପରିଚ୍ଛେଦତୋ ମା ନିକ୍ଖମିତ୍ଥା''ତି ପେସେତବ୍ବଂ। ଯେ ଅବଦ୍ଧସୀମୱିହାରା, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂ ଏକଜ୍ଝଂ ସନ୍ନିପାତେତବ୍ବା, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହରାପେତବ୍ବୋ। ''ସଚେ ଅଞ୍ଞାନିପି ଗାମଖେତ୍ତାନି ଅନ୍ତୋକାତୁକାମା, ତେସୁ ଗାମେସୁ ଯେ ଭିକ୍ଖୂ ୱସନ୍ତି, ତେହିପି ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅନାଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହରିତବ୍ବୋ''ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ନାନାଗାମଖେତ୍ତାନି ନାମ ପାଟିୟେକ୍କଂ ବଦ୍ଧସୀମସଦିସାନି, ନ ତତୋ ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧି ଆଗଚ୍ଛତି, ଅନ୍ତୋନିମିତ୍ତଗତେହି ପନ ଭିକ୍ଖୂହି ଆଗନ୍ତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ପୁନ ଆହ ''ସମାନସଂୱାସକସୀମାସମ୍ମନନକାଲେ ଆଗମନମ୍ପି ଅନାଗମନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମାସମ୍ମନନକାଲେ ପନ ଅନ୍ତୋନିମିତ୍ତଗତେହି ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅନାଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହରିତବ୍ବୋ''ତି।

ଏୱଂ ସନ୍ନିପତିତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦେ ଆହଟେ ତେସୁ ତେସୁ ମଗ୍ଗେସୁ ନଦୀତିତ୍ଥଗାମଦ୍ୱାରାଦୀସୁ ଚ ଆଗନ୍ତୁକଭିକ୍ଖୂନଂ ସୀଘଂ ସୀଘଂ ହତ୍ଥପାସନୟନତ୍ଥଞ୍ଚେୱ ବହିସୀମକରଣତ୍ଥଞ୍ଚ ଆରାମିକେ ଚେୱ ସମଣୁଦ୍ଦେସେ ଚ ଠପେତ୍ୱା ଭେରିସଞ୍ଞଂ ୱା ସଙ୍ଖସଞ୍ଞଂ ୱା କତ୍ୱା ନିମିତ୍ତକିତ୍ତନାନନ୍ତରଂ ୱୁତ୍ତାୟ ''ସୁଣାତୁ ମେ ଭନ୍ତେ ସଙ୍ଘୋ''ତିଆଦିକାୟ କମ୍ମୱାଚାୟ ସୀମା ବନ୍ଧିତବ୍ବା। କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେନେୟେୱ ନିମିତ୍ତାନି ବହିକତ୍ୱା ହେଟ୍ଠା ପଥୱୀସନ୍ଧାରକଂ ଉଦକପରିୟନ୍ତଂ କତ୍ୱା ସୀମା ଗତା ହୋତି।

୧୬୩। ଇମଂ ପନ ସମାନସଂୱାସକସୀମଂ ସମ୍ମନନ୍ତେହି ପବ୍ବଜ୍ଜୂପସମ୍ପଦାଦୀନଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମାନଂ ସୁଖକରଣତ୍ଥଂ ପଠମଂ ଖଣ୍ଡସୀମା ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ତଂ ପନ ବନ୍ଧନ୍ତେହି ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ସଚେ ହି ବୋଧିଚେତିୟଭତ୍ତସାଲାଦୀନି ସବ୍ବୱତ୍ଥୂନି ପତିଟ୍ଠାପେତ୍ୱା କତୱିହାରେ ବନ୍ଧନ୍ତି, ୱିହାରମଜ୍ଝେ ବହୂନଂ ସମୋସରଣଟ୍ଠାନେ ଅବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱିହାରପଚ୍ଚନ୍ତେ ୱିୱିତ୍ତୋକାସେ ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ଅକତୱିହାରେ ବନ୍ଧନ୍ତେହି ବୋଧିଚେତିୟାଦୀନଂ ସବ୍ବୱତ୍ଥୂନଂ ଠାନଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଯଥା ପତିଟ୍ଠିତେସୁ ୱତ୍ଥୂସୁ ୱିହାରପଚ୍ଚନ୍ତେ ୱିୱିତ୍ତୋକାସେ ହୋତି, ଏୱଂ ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ସା ହେଟ୍ଠିମପରିଚ୍ଛେଦେନ ସଚେ ଏକୱୀସତି ଭିକ୍ଖୂ

ଗଣ୍ଟ୍ଛାତି, ୱଟ୍ଟତି, ତତୋ ଓରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ପରଂ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୀପି ୱଟ୍ଟତି। ତଂ ବନ୍ଧନ୍ତେହି ସୀମମାଳକସ୍ସ ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତୁପଗା ପାସାଣା ଠପେତବ୍ବା, ନ ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ଠିତେହି ମହାସୀମା ବନ୍ଧିତବ୍ବା, ନ ମହାସୀମାୟ ଠିତେହି ଖଣ୍ଡସୀମା, ଖଣ୍ଡସୀମାୟମେୱ ପନ ଠତ୍ୱା ଖଣ୍ଡସୀମା ବନ୍ଧିତବ୍ବା।

ତତ୍ରାୟଂ ବନ୍ଧନୱିଧି – ସମନ୍ତା ''ଏସୋ ପାସାଣୋ ନିମିତ୍ତ''ନ୍ତି ଏୱଂ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା କମ୍ମୱାଚାୟ ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ଅଥ ତସ୍ସା ଏୱ ଦଳ୍ହୀକମ୍ମତ୍ଥଂ ଅୱିପ୍ପୱାସକମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା। ଏୱଞ୍ହି ''ସୀମଂ ସମୂହନିସ୍ସାମା''ତି ଆଗତା ସମୂହନିତୁଂ ନ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି। ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ବହି ସୀମନ୍ତରିକପାସାଣା ଠପେତବ୍ବା। ସୀମନ୍ତରିକା ପଚ୍ଛିମକୋଟିୟା ଏକରତନପ୍ପମାଣା ୱଟ୍ଟତି। ''ୱିଦତ୍ଥିପ୍ପମାଣାପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ, ''ଚତୁରଙ୍ଗୁଲପ୍ପମାଣାପି ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ୱିହାରୋ ମହା ହୋତି, ଦ୍ୱେପି ତିସ୍ସୋପି ତତୁତ୍ତରିମ୍ପି ଖଣ୍ଡସୀମାୟୋ ବନ୍ଧିତବ୍ବା।

ଏୱଂ ଖଣ୍ଡସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ମହାସୀମସମ୍ମୁତିକାଲେ ଖଣ୍ଡସୀମତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ମହାସୀମାୟଂ ଠତ୍ୱା ସମନ୍ତା ଅନୁପରିୟାୟନ୍ତେହି ସୀମନ୍ତରିକପାସାଣା କିତ୍ତେତବ୍ବା, ତତୋ ଅୱସେସନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥପାସଂ ଅୱିଜହନ୍ତେହି କମ୍ମୱାଚାୟ ସମାନସଂୱାସକସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ତସ୍ସା ଦଳ୍ହୀକମ୍ମତ୍ଥଂ ଅୱିପ୍ପୱାସକମ୍ମୱାଚାପି କାତବ୍ବା। ଏୱଞ୍ହି ''ସୀମଂ ସମୂହନିସ୍ସାମା''ତି ଆଗତା ସମୂହନିତୁଂ ନ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି। ସଚେ ପନ ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ତତୋ ସୀମନ୍ତରିକାୟ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ମହାସୀମାୟ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେନ୍ତି, ଏୱଂ ତୀସୁ ଠାନେସୁ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ୟଂ ସୀମଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ତଂ ପଠମଂ ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ସନ୍ତେପି ୟଥାୱୁତ୍ତନୟେନ ଖଣ୍ଡସୀମତୋୱ ପଟ୍ଠାୟ ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ଏୱଂ ବଦ୍ଧାସୁ ପନ ସୀମାସୁ ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ଠିତା ଭିକ୍ଖୂ ମହାସୀମାୟ କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତାନଂ ନ କୋପେନ୍ତି, ମହାସୀମାୟ ୱା ଠିତା ଖଣ୍ଡସୀମାୟ କରୋନ୍ତାନଂ, ସୀମନ୍ତରିକାୟ ପନ ଠିତା ଉଭିନ୍ନମ୍ପି ନ କୋପେନ୍ତି। ଗାମଖେତ୍ତେ ଠତ୍ୱା କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତାନଂ ପନ ସୀମନ୍ତରିକାୟ ଠିତା କୋପେନ୍ତି। ସୀମନ୍ତରିକା ହି ଗାମଖେତ୍ତଂ ଭଜତି।

ସୀମା ଚ ନାମେସା ନ କେୱଲା ପଥୱୀତଲେୟେୱ ବନ୍ଧା ବନ୍ଧା ନାମ ହୋତି, ଅଥ ଖୋ ପିଟ୍ଠିପାସାଣେପି କୁଟିଗେହେପି ଲେଣେପି ପାସାଦେପି ପବ୍ବତମତ୍ଥକେପି ବନ୍ଧା ବନ୍ଧାୟେୱ ହୋତି। ତତ୍ଥ ପିଟ୍ଠିପାସାଣେ ବନ୍ଧନ୍ତେହି ପାସାଣପିଟ୍ଠିୟଂ ରାଜିଂ ୱା କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା ଉଦୁକ୍ଖଲଂ ୱା ଖଣିତ୍ୱା ନିମିତ୍ତଂ ନ କାତବ୍ବଂ, ନିମିତ୍ତୁପଗପାସାଣେ ଠପେତ୍ୱା ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତବ୍ବାନି। କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ସୀମା ପଥୱୀସନ୍ଧାରକଂ ଉଦକପରିୟନ୍ତଂ କତ୍ୱା ଓତରତି। ନିମିତ୍ତପାସାଣା ୟଥାଠାନେ ନ ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ତସ୍ମା ସମନ୍ତତୋ ରାଜି ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବା, ଚତୂସୁ ୱା କୋଣେସୁ ପାସାଣା ୱିଜ୍ଝିତବ୍ବା, ''ଅୟଂ ସୀମାପରିଚ୍ଛେଦୋ''ତି ୱତ୍ୱା ଅକ୍ଖରାନି ୱା ଛିନ୍ଦିତବ୍ବାନି। କେଚି ଉସ୍ସୂକା ''ସୀମଂ ଝାପେସ୍ସାମା''ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଦେନ୍ତି, ପାସାଣାୱ ଝାୟନ୍ତି, ନ ସୀମା।

କୁଟିଗେହେପି ଭିତ୍ତିଂ ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ଏକୱୀସତିୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଓକାସଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତୋକରିତ୍ୱା ପାସାଣନିମିତ୍ତାନି ଠପେତ୍ୱା ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା, ଅନ୍ତୋକୁଟ୍ଟମେୱ ସୀମା ହୋତି। ସଚେ ଅନ୍ତୋକୁଟ୍ଟେ ଏକୱୀସତିୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଓକାସୋ ନତ୍ଥି, ପମୁଖେ ନିମିତ୍ତପାସାଣେ ଠପେତ୍ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ସଚେ ଏୱମ୍ପି ନପ୍ପହୋତି, ବହି ନିବ୍ବୋଦକପତନଟ୍ଠାନେପି ନିମିତ୍ତାନି ଠପେତ୍ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ଏୱଂ ସମ୍ମତାୟ ପନ ସବ୍ବଂ କୁଟିଗେହଂ ସୀମଟ୍ଠମେୱ ହୋତି।

ଚତୁଭିତ୍ତିୟଲେଣେପି ବନ୍ଧନ୍ତେହି କୁଟ୍ଟଂ ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ପାସାଣାୱ କିତ୍ତେତବ୍ବା, ଅନ୍ତୋ ଓକାସେ ଅସତି ପମୁଖେପି ନିମିତ୍ତାନି ଠପେତବ୍ବାନି, ଏୱଂ ଲେଣସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ଚ ବହି ଚ ସୀମା ହୋତି।

ଉପରିପାସାଦେପି ଭିତ୍ତିଂ ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋପାସାଣେ ଠପେତ୍ୱା ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ସଚେ ନପ୍ପହୋତି, ପମୁଖେପି ପାସାଣେ ଠପେତ୍ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ଏୱଂ ସମ୍ମତା ଉପରିପାସାଦେୟେୱ ହୋତି, ହେଟ୍ଠା ନ ଓତରତି। ସଚେ ପନ ବହୂସୁ ଥମ୍ଭେସୁ ତୁଲାନଂ ଉପରି କତପାସାଦସ୍ସ ହେଟ୍ଠିମତଲେ କୁଟ୍ଟୋ ୟଥା ନିମିତ୍ତାନଂ ଅନ୍ତୋ ହୋତି, ଏୱଂ ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା ତୁଲାରୁକ୍ଖେହି ଏକସମ୍ବନ୍ଧୋ ଠିତୋ, ହେଟ୍ଠାପି ଓତରତି, ଏକଥମ୍ଭପାସାଦସ୍ସ ପନ ଉପରିତଲେ ବଦ୍ଧା ସୀମା। ସଚେ ଥମ୍ଭମତ୍ଥକେ ଏକୱୀସତିୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଓକାସୋ ହୋତି, ହେଟ୍ଠା ଓତରତି। ସଚେ ପାସାଦଭିତ୍ତିତୋ ନିଗ୍ଗତେସୁ ନିୟ୍ୟୂହକାଦୀସୁ ପାସାଣେ ଠପେତ୍ୱା ସୀମଂ ବନ୍ଧନ୍ତି, ପାସାଦଭିତ୍ତି ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ହୋତି। ହେଟ୍ଠା ପନସ୍ସା ଓତରଣାନୋତରଣଂ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ହେଟ୍ଠାପାସାଦେ କିତ୍ତେନ୍ତେହିପି ଭିତ୍ତି ଚ ରୁକ୍ଖତ୍ଥମ୍ଭା ଚ ନ କିତ୍ତେତବ୍ବା, ଭିତ୍ତିଲଗ୍ଗେ ପନ ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭେ କିତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ କିତ୍ତିତା ସୀମା ହେଟ୍ଠାପାସାଦସ୍ସ ପରିୟନ୍ତଥମ୍ଭାନଂ ଅନ୍ତୋୟେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ହେଟ୍ଠାପାସାଦସ୍ସ କୁଟ୍ଟୋ ଉପରିମତଲେନ ସମ୍ବଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଉପରିପାସାଦମ୍ପି ଅଭିରୁହତି। ସଚେ ପାସାଦସ୍ସ ବହି ନିବ୍ବୋଦକପତନଟ୍ଠାନେ ନିମିତ୍ତାନି କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବୋ ପାସାଦୋ ସୀମଟ୍ଠୋ ହୋତି।

ପବ୍ବତମତ୍ଥକେ ତଲଂ ହୋତି ଏକୱୀସତିୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଓକାସାରହଂ, ତତ୍ଥ ପିଟ୍ଠିପାସାଣେ ୱିୟ ସୀମଂ ବନ୍ଧନ୍ତି, ହେଟ୍ଠାପବ୍ବତେପି ତେନେୱ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ସୀମା ଓତରତି। ତାଲମୂଲକପବ୍ବତେପି ଉପରି ସୀମା ବଦ୍ଧା ହେଟ୍ଠା ଓତରତେୱ। ୟୋ ପନ ୱିତାନସଣ୍ଠାନୋ ହୋତି, ଉପରି ଏକୱୀସତିୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ

ଓକାସୋ ଅତ୍ଥି, ହେଟ୍ଠା ନତ୍ଥି, ତସ୍ସୁପରି ବଦ୍ଧା ସୀମା ହେଟ୍ଠା ନ ଓତରତି। ଏୱଂ ମୁଦିଙ୍ଗସଣ୍ଠାନୋ ୱା ହୋତୁ ପଣୱସଣ୍ଠାନୋ ୱା, ଯସ୍ସ ହେଟ୍ଠା ୱା ମଜ୍ଝେ ୱା ସୀମପ୍ପମାଣଂ ନତ୍ଥି, ତସ୍ସ ଉପରି ବଦ୍ଧା ସୀମା ହେଟ୍ଠା ନ ଓତରତି। ଯସ୍ସ ପନ ଦ୍ୱେ କୂଟାନି ଆସନ୍ନେ ଠିତାନି, ଏକସ୍ସପି ଉପରି ସୀମପ୍ପମାଣଂ ନପ୍ପହୋତି, ତସ୍ସ କୂଟନ୍ତରଂ ଚିନିତ୍ୱା ୱା ପୂରେତ୍ୱା ୱା ଏକାବଦ୍ଧଂ କତ୍ୱା ଉପରି ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ଏକୋ ସପ୍ପଫଣସଦିସୋ ପବ୍ବତୋ, ତସ୍ସ ଉପରି ସୀମପ୍ପମାଣସ୍ସ ଅତ୍ଥିତାଯ ସୀମଂ ବନ୍ଧନ୍ତି, ତସ୍ସ ଚେ ହେଟ୍ଠା ଆକାସପବ୍ଭାରଂ ହୋତି, ସୀମା ନ ଓତରତି। ସଚେ ପନସ୍ସ ୱେମଜ୍ଝେ ସୀମପ୍ପମାଣୋ ସୁସିରପାସାଣୋ ହୋତି, ଓତରତି, ସୋ ଚ ପାସାଣୋ ସୀମଟ୍ଠୋୟେୱ ହୋତି। ଅଥାପିସ୍ସ ହେଟ୍ଠାଲେଣସ୍ସ କୁଚ୍ଛୋ ଅଗ୍ଗକୋଟିଂ ଆହଚ୍ଚ ତିଟ୍ଠତି , ଓତରତି, ହେଟ୍ଠା ଚ ଉପରି ଚ ସୀମାୟେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ହେଟ୍ଠା ଉପରିମସ୍ସ ସୀମାପରିଚ୍ଛେଦସ୍ସ ପାରତୋ ଅନ୍ତୋଲେଣଂ ହୋତି, ବହି ସୀମା ନ ଓତରତି। ଅଥାପି ଉପରିମସ୍ସ ସୀମାପରିଚ୍ଛେଦସ୍ସ ଓରତୋ ବହି ଲେଣଂ ହୋତି, ଅନ୍ତୋ ସୀମା ନ ଓତରତି। ଅଥାପି ଉପରି ସୀମାପରିଚ୍ଛେଦୋ ଖୁଦ୍ଦକୋ, ହେଟ୍ଠା ଲେଣଂ ମହନ୍ତଂ ସୀମାପରିଚ୍ଛେଦମତିକ୍କମିତ୍ୱା ଠିତଂ, ସୀମା ଉପରିୟେୱ ହୋତି, ହେଟ୍ଠା ନ ଓତରତି। ଯଦି ପନ ଲେଣଂ ଖୁଦ୍ଦକଂ ସବ୍ବପଚ୍ଛିମସୀମାପରିମାଣଂ, ଉପରି ସୀମା ମହତୀ ନଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରିତ୍ୱା ଠିତା, ସୀମା ଓତରତି। ଅଥ ଲେଣଂ ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ ସୀମପ୍ପମାଣଂ ନ ହୋତି, ସୀମା ଉପରିୟେୱ ହୋତି, ହେଟ୍ଠା ନ ଓତରତି। ସଚେ ତତୋ ଉପଡ୍ଢଂ ଭିଜ୍ଜିତ୍ୱା ପତତି, ସୀମପ୍ପମାଣଂ ଚେପି ହୋତି, ବହି ପତିତଂ ଅସୀମା। ଅପତିତଂ ପନ ଯଦି ସୀମପ୍ପମାଣଂ, ସୀମା ହୋତିୟେୱ।

ଖଣ୍ଡସୀମା ଚ ନୀଚୱତ୍ଥୁକା ହୋତି, ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଉଚ୍ଚୱତ୍ଥୁକଂ କରୋନ୍ତି, ସୀମାୟେୱ। ସୀମାଯ ଗେହଂ କରୋନ୍ତି, ସୀମଟ୍ଠକମେୱ ହୋତି। ସୀମାଯ ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଖଣନ୍ତି, ସୀମାୟେୱ। ଓଘୋ ସୀମାମଣ୍ଡଲଂ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ସୀମାମାଢଅକେ ଅଟ୍ଟଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସୀମାଯ ହେଟ୍ଠା ଉମଙ୍ଗନଦୀ ହୋତି, ଇଦ୍ଧିମା ଭିକ୍ଖୁ ତତ୍ଥ ନିସୀଦତି। ସଚେ ସା ନଦୀ ପଠମଂ ଗତା, ସୀମା ପଚ୍ଛା ବଦ୍ଧା, କମ୍ମଂ ନ କୋପେତି। ଅଥ ପଠମଂ ସୀମା ବଦ୍ଧା, ପଚ୍ଛା ନଦୀ ଗତା, କମ୍ମଂ କୋପେତି, ହେଟ୍ଠାପଥୱୀତଲେ ଠିତୋ ପନ କୋପେତିୟେୱ।

ସୀମାମାଢଅକେ ୱଟରୁକ୍ଖୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ସାଖା ୱା ତତୋ ନିଗ୍ଗତପାରୋହୋ ୱା ମହାସୀମାଯ ପଥୱୀତଲଂ ୱା ତତ୍ଥଜାତରୁକ୍ଖାଦୀନି ୱା ଆହଚ୍ଚ ତିଟ୍ଠତି, ମହାସୀମଂ ୱା ସୋଧେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ତେ ୱା ସାଖାପାରୋହା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ବହିଟ୍ଠକା କାତବ୍ବା। ଅନାହଚ୍ଚ ଠିତସାଖାଦୀସୁ ଆରୁଳ୍ହଭିକ୍ଖୂ ହତ୍ଥପାସଂ ଆନେତବ୍ବା। ଏୱଂ ମହାସୀମାଯ ଜାତରୁକ୍ଖସ୍ସ ସାଖା ୱା ପାରୋହୋ ୱା ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସୀମାମାଢଅକେ ପତିଟ୍ଠାତି, ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସୀମଂ ସୋଧେତ୍ୱା ୱା କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ତେ ୱା ସାଖାପାରୋହା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ବହିଟ୍ଠକା କାତବ୍ବା। ସଚେ ମାଢଅକେ କମ୍ମେ କରିଯମାନେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ମାଢଅକସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ପୱିସିତ୍ୱା ୱେହାସଂ ଠିତସାଖାଯ ନିସୀଦତି, ପାଦା ୱାସ୍ସ ଭୂମିଗତା ହୋନ୍ତି, ନିୱାସନପାରୁପନଂ ୱା ଭୂମିଂ ଫୁସତି, କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ପାଦେ ପନ ନିୱାସନପାରୁପନଞ୍ଚ ଉକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା କାତୁଂ କମ୍ମଂ ୱଟ୍ଟତି, ଇଦଞ୍ଚ ଲକ୍ଖଣଂ ପୁରିମନଯେପି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ପନ ୱିସେସୋ – ତତ୍ର ଉକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ହତ୍ଥପାସମେୱ ଆନେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଅନ୍ତୋସୀମତୋ ପବ୍ବତୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ହତ୍ଥପାସଂ ଆନେତବ୍ବୋ। ଇଦ୍ଧିଯା ଅନ୍ତୋପବ୍ବତଂ ପୱିଟ୍ଠେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ବଜ୍ଝମାନା ଏୱ ହି ସୀମା ପମାଣରହିତଂ ପଦେସଂ ନ ଓତରତି, ବଦ୍ଧାଯ ସୀମାଯ ଜାତଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଏକସମ୍ବନ୍ଧେନ ଗତଂ ସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତୀତି।

ତିୟୋଜନପରମଂ ପନ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ମଜ୍ଝେ ଠତ୍ୱା ଯଥା ଚତୂସୁପି ଦିସାସୁ ଦିୟଡ୍ଢଦିୟଡ୍ଢୟୋଜନଂ ହୋତି, ଏୱଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ସଚେ ପନ ମଜ୍ଝେ ଠତ୍ୱା ଏକେକଦିସତୋ ତିୟୋଜନଂ କରୋନ୍ତି, ଛୟୋଜନଂ ହୋତୀତି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଚତୁରସ୍ସଂ ୱା ତିକୋଣଂ ୱା ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ଯଥା କୋଣତୋ କୋଣଂ ତିୟୋଜନଂ ହୋତି, ଏୱଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ସଚେ ହି ଯେନ କେନଚି ପରିଯନ୍ତେନ କେସଗ୍ଗମତ୍ତମ୍ପି ତିୟୋଜନଂ ଅତିକ୍କାମେତି, ଆପତ୍ତିଞ୍ଚ ଆପଜ୍ଜତି, ସୀମା ଚ ଅସୀମା ହୋତି।

୧୬୪। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଦୀପାରସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା, ଯୋ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୧୪୦) ୱଚନତୋ ନଦୀପାରସୀମା ନ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ଯତ୍ର ପନ ଧୁୱନାୱା ୱା ଧୁୱସେତୁ ୱା ଅଭିମୁଖତିତ୍ଥେୟେୱ ଅତ୍ଥି, ଏୱରୂପଂ ନଦୀପାରସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯତ୍ଥସ୍ସ ଧୁୱନାୱା ୱା ଧୁୱସେତୁ ୱା, ଏୱରୂପଂ ନଦୀପାରସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁ’’ନ୍ତି ହି ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ଧୁୱନାୱା ୱା ଧୁୱସେତୁ ୱା ଅଭିମୁଖତିତ୍ଥେ ନତ୍ଥି, ଈସକଂ ଉଦ୍ଧଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ଅଧୋ ୱା ଓରୋହିତ୍ୱା ଅତ୍ଥି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। କରୱିକତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ପନ ‘‘ଗାୱୁତମତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରେପି ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ଆହ।

ଇମଞ୍ଚ ପନ ନଦୀପାରସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ଏକସ୍ମିଞ୍ଚ ତୀରେ ଠତ୍ୱା ଉପରିସୋତେ ନଦୀତୀରେ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅତ୍ତାନଂ ପରିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଯତ୍ତକଂ ପରିଚ୍ଛେଦଂ ଇଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ପରିୟୋସାନେ ଅଧୋସୋତେପି ନଦୀତୀରେ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପରତୀରେ ସମ୍ମୁଖଟ୍ଠାନେ ନଦୀତୀରେ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯତ୍ତକଂ ପରିଚ୍ଛେଦଂ ଇଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ୱସେନ ଯାୱ ଉପରିସୋତେ ପଠମଂ କିତ୍ତିତନିମିତ୍ତସ୍ସ ସମ୍ମୁଖା ନଦୀତୀରେ ନିମିତ୍ତଂ, ତାୱ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପଚ୍ଚାହରିତ୍ୱା ପଠମକିତ୍ତିତନିମିତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଘଟେତବ୍ବଂ। ଅଥ ସବ୍ବନିମିତ୍ତାନଂ ଅନ୍ତୋ ଠିତେ ଭିକ୍ଖୂ ହତ୍ଥପାସଗତେ

କତ୍ୱା କମ୍ମଵାଚାଯ ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ନଦିଯା ଠିତା ଅନାଗତାପି କମ୍ମଂ ନ କୋପେନ୍ତି, ସମ୍ମୁତିପରିଯୋସାନେ ଠପେତ୍ୱା ନଦିଂ ନିମିତ୍ତାନଂ ଅନ୍ତୋ ପରତୀରେ ଚ ଓରିମତୀରେ ଚ ଏକସୀମା ହୋତି, ନଦୀ ପନ ବଦ୍ଧସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟଂ ନ ଗଚ୍ଛତି। ଓ୍ୱିସୁଂ ନଦୀସୀମା ଏଵ ହି ସା।

ସଚେ ଅନ୍ତୋନଦିଯଂ ଦୀପକୋ ହୋତି, ତଂ ଅନ୍ତୋସୀମାଯ କାତୁକାମେନ ପୁରିମନଯେନେଵ ଅଭନା ଠିତତୀରେ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ଦୀପକସ୍ସ ଓରିମନ୍ତେ ଚ ପାରିମନ୍ତେ ଚ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ଅଥ ପରତୀରେ ନଦିଯା ଓରିମତୀରେ ନିମିତ୍ତସ୍ସ ସମ୍ମୁଖଟ୍ଠାନେ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପୁରିମନଯେନେଵ ଯାଵ ଉପରିସୋତେ ପଠମଂ କିତ୍ତିତନିମିତ୍ତସ୍ସ ସମ୍ମୁଖା ନିମିତ୍ତଂ, ତାଵ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ଅଥ ଦୀପକସ୍ସ ପାରିମନ୍ତେ ଚ ଓରିମନ୍ତେ ଚ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପଚ୍ଚାହରିତ୍ୱା ପଠମଂ କିତ୍ତିତନିମିତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଘଟେତବ୍ବଂ। ଅଥ ଦ୍ୱୀସୁ ତୀରେସୁ ଦୀପକେସୁ ଚ ଭିକ୍ଖୂ ସବ୍ବେ ହତ୍ଥପାସଗତେ କତ୍ୱା କମ୍ମଵାଚାଯ ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା, ନଦିଯଂ ଠିତା ଅନାଗଚ୍ଛନ୍ତାପି କମ୍ମଂ ନ କୋପେନ୍ତି, ସମ୍ମୁତିପରିଯୋସାନେ ଠପେତ୍ୱା ନଦିଂ ନିମିତ୍ତାନଂ ଅନ୍ତୋ ତୀରଦ୍ୱଯଞ୍ଚ ଦୀପକୋ ଚ ଏକସୀମା ହୋତି, ନଦୀ ପନ ନଦୀସୀମାଯେଵ।

ସଚେ ପନ ଦୀପକୋ ଵିହାରସୀମାପରିଚ୍ଛେଦତୋ ଉଦ୍ଧଂ ଵା ଅଧୋ ଵା ଅଧିକତରୋ ହୋତି, ଅଥ ଵିହାରସୀମାପରିଚ୍ଛେଦନିମିତ୍ତସ୍ସ ଉଜୁକମେଵ ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେ ଦୀପକସ୍ସ ଓରିମନ୍ତେ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦୀପକସିଖରଂ ପରିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ପୁନ ଦୀପକସ୍ସ ଓରିମନ୍ତେ ନିମିତ୍ତସମ୍ମୁଖେ ପାରିମନ୍ତେ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତବ୍ବଂ। ତତୋ ପରଂ ପୁରିମନଯେନେଵ ପରତୀରେ ସମ୍ମୁଖନିମିତ୍ତମାଦିଂ କତ୍ୱା ପରତୀରେ ନିମିତ୍ତାନି ଚ ଦୀପକସ୍ସ ପାରିମନ୍ତଓରିମନ୍ତେ ନିମିତ୍ତାନି ଚ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପଠମକିତ୍ତିତନିମିତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଘଟନା କାତବ୍ବା। ଏଵଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା ସୀମା ପଣ୍ଡତସଣ୍ଠାନା ହୋତି। ସଚେ ପନ ଦୀପକୋ ଵିହାରସୀମାପରିଚ୍ଛେଦତୋ ଉଦ୍ଧମ୍ପି ଅଧୋପି ଅଧିକତରୋ ହୋତି, ପୁରିମନଯେନେଵ ଦୀପକସ୍ସ ଉଭୋପି ସିଖରାନି ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେନ୍ତେନ ନିମିତ୍ତଘଟନା କାତବ୍ବା। ଏଵଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା ସୀମା ମୁଦିଙ୍ଗସଣ୍ଠାନା ହୋତି। ସଚେ ଦୀପକୋ ଵିହାରସୀମାପରିଚ୍ଛେଦସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ଖୁଦ୍ଦକୋ ହୋତି, ସବ୍ବପଠମେନ ନଯେନ ଦୀପକେ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତବ୍ବାନି। ଏଵଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା ସୀମା ପଣଵସଣ୍ଠାନା ହୋତି। ଏଵଂ ତାଵ ସୀମାବନ୍ଧନଂ ଵେଦିତବ୍ବଂ।

୧୬୫। ଏଵଂ ବଦ୍ଧା ପନ ସୀମା କଦା ଅସୀମା ହୋତୀତି? ଯଦା ସଙ୍ଘୋ ସୀମଂ ସମୂହନତି, ତଦା ଅସୀମା ହୋତି। କଥଂ ପନେସା ସମୂହନିତବ୍ବାତି? ''ସୀମଂ , ଭିକ୍ଖଵେ, ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ପଠମଂ ସମାନସଂଵାସସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା, ପଚ୍ଛା ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ସୀମଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସମୂହନନ୍ତେନ ପଠମଂ ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ ସମୂହନ୍ତବ୍ବୋ, ପଚ୍ଛା ସମାନସଂଵାସସୀମା ସମୂହନ୍ତବ୍ବା''ତି ଵଚନତୋ ପଠମଂ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ ସମୂହନିତବ୍ବୋ, ପଚ୍ଛା ସୀମା ସମୂହନିତବ୍ବାତି। କଥଂ? ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯୋ ସୋ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ ସମ୍ମତୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସଂ ସମୂହନେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯୋ ସୋ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ ସମ୍ମତୋ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ତିଚୀରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସଂ ସମୂହନତି। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତସ୍ସ ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସସ୍ସ ସମୁଗ୍ଘାତୋ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ସମୂହତୋ ସୋ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀଵରେନ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏଵମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି (ମହାଵ। ୧୪୫) –

ଏଵଂ ତାଵ ଅଵିପ୍ପଵାସୋ ସମୂହନିତବ୍ବୋ।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂଵାସା ଏକୂପୋସଥା, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ସମୂହନେଯ୍ୟ ସମାନସଂଵାସଂ ଏକୂପୋସଥଂ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂଵାସା ଏକୂପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ସମୂହନତି ସମାନସଂଵାସଂ ଏକୂପୋସଥଂ। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତିସ୍ସା ସୀମାଯ ସମାନସଂଵାସାଯ ଏକୂପୋସଥାଯ ସମୁଗ୍ଘାତୋ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ସମୂହତା ସା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ସମାନସଂଵାସା ଏକୂପୋସଥା, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏଵମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି (ମହାଵ। ୧୪୬) –

ଏଵଂ ସୀମା ସମୂହନିତବ୍ବା।

ସମୂହନନ୍ତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରିଦଂ ୱତ୍ତଂ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୪) – ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ଠତ୍ୱା ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମା ନ ସମୂହନ୍ତବ୍ବା, ତଥା ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମାୟ ଠତ୍ୱା ଖଣ୍ଡସୀମାପି। ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ପନ ଠିତେନ ଖଣ୍ଡସୀମାୱ ସମୂହନିତବ୍ବା, ତଥା ଇତରାୟ ଠିତେନ ଇତରା। ସୀମଂ ନାମ ଦ୍ୱୀହି କାରଣେହି ସମୂହନନ୍ତି ପକତିୟା ଖୁଦ୍ଦକଂ ପୁନ ଆୱାସଓତ୍ଥରଣତ୍ଥାୟ ମହତିଂ ୱା କାତୁଂ, ପକତିୟା ମହତିଂ ପୁନ ଅଞ୍ଞେସଂ ୱିହାରୋକାସଦାନତ୍ଥାୟ ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା କାତୁଂ। ତତ୍ଥ ସଚେ ଖଣ୍ଡସୀମଞ୍ଚ ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମଞ୍ଚ ଜାନନ୍ତି, ସମୂହନିତୁଞ୍ଚେୱ ବନ୍ଧିତୁଞ୍ଚ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି। ଖଣ୍ଡସୀମଂ ପନ ଜାନନ୍ତା ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ଅଜାନନ୍ତାପି ସମୂହନିତୁଞ୍ଚେୱ ବନ୍ଧିତୁଞ୍ଚ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି। ଖଣ୍ଡସୀମଂ ଅଜାନନ୍ତା ଅୱିପ୍ପୱାସଂୟେୱ ଜାନନ୍ତା ଚେତିୟଙ୍ଗଣବୋଧିୟଙ୍ଗଣୌପଓସଥାଗାରାଦୀସୁ ନିରାସଙ୍କଟ୍ଠାନେସୁ ଠତ୍ୱା ଅପ୍ପେୱ ନାମ ସମୂହନିତୁଂ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି, ପଟିବନ୍ଧିତୁଂ ପନ ନ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତେୱ। ସଚେ ବନ୍ଧେୟ୍ୟୁଂ, ସୀମାସମ୍ଭେଦଂ କତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଅୱିହାରଂ କରେୟ୍ୟୁଂ, ତସ୍ମା ନ ସମୂହନିତବ୍ବା। ୟେ ପନ ଉଭୋପି ନ ଜାନନ୍ତି, ତେ ନେୱ ସମୂହନିତୁଂ, ନ ବନ୍ଧିତୁଂ ସକ୍ଖିସ୍ସନ୍ତି। ଅୟଞ୍ହି ସୀମା ନାମ କମ୍ମୱାଚାୟ ୱା ଅସୀମା ହୋତି ସାସନନ୍ତରଧାନେନ ୱା, ନ ଚ ସକ୍କା ସୀମଂ ଅଜାନନ୍ତେହି କମ୍ମୱାଚା କାତୁଂ, ତସ୍ମା ନ ସମୂହନିତବ୍ବା, ସାଧୁକଂ ପନ ଞତ୍ୱାୟେୱ ସମୂହନିତବ୍ବା ଚେୱ ବନ୍ଧିତବ୍ବା ଚାତି। ଅୟଂ ତାୱ ବଦ୍ଧସୀମାୟ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ।

୧୬୬।ଅବଦ୍ଧସୀମା ପନ ଗାମସୀମା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରସୀମା ଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମାତି ତିୱିଧା। ତତ୍ଥ ୟାୱତା ଏକଂ ଗାମଖେତ୍ତଂ, ଅୟଂ ଗାମସୀମା ନାମ, ଗାମଗ୍ଗହଣେନ ଚେତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୭) ନଗରମ୍ପି ନିଗମମ୍ପି ଗହିତମେୱ ହୋତି। ତତ୍ଥ ୟତ୍ତକେ ପଦେସେ ତସ୍ସ ତସ୍ସ ଗାମସ୍ସ ଗାମଭୋଜକା ବଲିଂ ଲଭନ୍ତି, ସୋ ପଦେସୋ ଅପ୍ପୋ ୱା ହୋତୁ ମହନ୍ତୋ ୱା, ଗାମସୀମାତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ନଗରନିଗମସୀମାସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ୟମ୍ପି ଏକସ୍ମିଂୟେୱ ଗାମଖେତ୍ତେ ଏକଂ ପଦେସଂ ''ଅୟଂ ୱିସୁଂଗାମୋ ହୋତୂ''ତି ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ରାଜା କସ୍ସଚି ଦେତି, ସୋପି ୱିସୁଂଗାମସୀମା ହୋତିୟେୱ, ତସ୍ମା ସା ଚ ଇତରା ଚ ପକତିଗାମନଗରନିଗମସୀମା ବଦ୍ଧସୀମାସଦିସାୟେୱ ହୋନ୍ତି, କେୱଲଂ ପନ ତିଚୀୱରୱିପ୍ପୱାସପରିହାରଂ ନ ଲଭନ୍ତି।

ଅଗାମକେ ପନ ଅରଞ୍ଞେ ସମନ୍ତା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରସୀମା ନାମ। ତତ୍ଥ ଅଗାମକଂ ନାମ ଅରଞ୍ଞଂ ୱିଞ୍ଝାଟୱୀଆଦୀସୁ ୱା ସମୁଦ୍ଦମଜ୍ଝେ ୱା ମଚ୍ଛବନ୍ଧାନଂ ଅଗମନପଥେ ଦୀପକେସୁ ଲବ୍ଭତି। ସମନ୍ତା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରାତି ମଜ୍ଝେ ଠିତାନଂ ସବ୍ବଦିସାସୁ ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରା ୱିନିଦ୍ଧେଧେନ ଚୁଦ୍ଦସ ହୋନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଏକଂ ଅବ୍ଭନ୍ତରଂ ଅଟ୍ଠୱୀସତିହତ୍ଥପ୍ପମାଣଂ ହୋତି। ଅୟଞ୍ଚ ସୀମା ପରିସୱସେନ ୱଡ୍ଢତି , ତସ୍ମା ସମନ୍ତା ପରିସପରିୟନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଅବ୍ଭନ୍ତରପରିଚ୍ଛେଦୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଦ୍ୱେ ସଙ୍ଘା ୱିସୁଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରାନଂ ଅନ୍ତରେ ଅଞ୍ଞମେକଂ ଅବ୍ଭନ୍ତରଂ ଉପଚାରତ୍ଥାୟ ଠପେତବ୍ବଂ।

୧୬୭। ୟା ପନେସା ''ସବ୍ବା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଦୀ ଅସୀମା, ସବ୍ବୋ ସମୁଦ୍ଦୋ ଅସୀମୋ, ସବ୍ବୋ ଜାତସ୍ସରୋ ଅସୀମୋ''ତି (ମହାୱ। ୧୪୭) ଏୱଂ ନଦୀଆଦୀନଂ ବଦ୍ଧସୀମଭାୱଂ ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁନ ''ନଦିୟା ୱା, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୁଦ୍ଦେ ୱା ଜାତସ୍ସରେ ୱା ୟଂ ମଜ୍ଝିମସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ସମନ୍ତା ଉଦକୁକ୍ଖେପା, ଅୟଂ ତତ୍ଥ ସମାନସଂୱାସା ଏକୂପୋସଥା''ତି (ମହାୱ। ୧୪୭) ୱୁତ୍ତା, ଅୟଂ ଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମା ନାମ। ତତ୍ଥ ନଦୀ ନଦୀନିମିତ୍ତେ ୱୁତ୍ତଲକ୍ଖଣାୱ, ସମୁଦ୍ଦୋପି ପାକଟୋୟେୱ। ୟୋ ପନ ୟେନ କେନଚି ଖଣିତ୍ୱା ଅକତୋ ସୟଂଜାତୋ ସୋବ୍ଭୋ ସମନ୍ତତୋ ଆଗତେନ ଉଦକେନ ପୂରିତୋ ତିଟ୍ଠତି, ୟତ୍ଥ ନଦିୟଂ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରେ ୱସ୍ସକାଲେ ଉଦକଂ ସନ୍ତିଟ୍ଠତି, ଅୟଂ ଜାତସ୍ସରୋ ନାମ। ୟୋପି ନଦିଂ ୱା ସମୁଦ୍ଦଂ ୱା ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ନିକ୍ଖନ୍ତଉଦକେନ ଖତୋ ସୋବ୍ଭୋ ଏତଂ ଲକ୍ଖଣଂ ପାପୁଣାତି, ଅୟମ୍ପି ଜାତସ୍ସରୋୟେୱ। ଏତେସୁ ନଦୀଆଦୀସୁ ୟଂ ଠାନଂ ଥାମମଜ୍ଝିମସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ସମନ୍ତତୋ ଉଦକୁକ୍ଖେପେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଂ, ଅୟଂ ଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମା ନାମ।

କଥଂ ପନ ଉଦକୁକ୍ଖେପୋ କାତବ୍ବୋତି? ୟଥା ଅକ୍ଖଧୁତ୍ତା ଦାରୁଗୁଳଂ ଖିପନ୍ତି, ଏୱଂ ଉଦକଂ ୱା ୱାଲୁକଂ ୱା ହତ୍ଥେନ ଗହେତ୍ୱା ଥାମମଜ୍ଝିମେନ ପୁରିସେନ ସବ୍ବଥାମେନ ଖିପିତବ୍ବଂ। ୟତ୍ଥ ଏୱଂ ଖିତ୍ତଂ ଉଦକଂ ୱା ୱାଲୁକା ୱା ପତତି, ଅୟମେକୋ ଉଦକୁକ୍ଖେପୋ, ତସ୍ସ ଅନ୍ତୋହତ୍ଥପାସଂ ୱିଜହିତ୍ୱା ଠିତୋ କମ୍ମଂ କୋପେତି। ୟାୱ ପରିସା ୱଡ୍ଢତି, ତାୱ ସୀମାପି ୱଡ୍ଢତି, ପରିସପରିୟନ୍ତତୋ ଉଦକୁକ୍ଖେପୋୟେୱ ପମାଣଂ, ଅୟଂ ପନ ଏତେସଂ ନଦୀଆଦୀନଂ ଅନ୍ତୋୟେୱ ଲବ୍ଭତି, ନ ବହି। ତସ୍ମା ନଦିୟା ୱା ଜାତସ୍ସରେ ୱା ୟତ୍ତକଂ ପଦେସଂ ପକତିୱସ୍ସକାଲେ ଚତୂସୁ ମାସେସୁ ଉଦକଂ ଓତ୍ଥରତି, ସମୁଦ୍ଦେ ୟସ୍ମିଂ ପଦେସେ ପକତିୱୀଚିୟୋ ଓସରିତ୍ୱା ସଣ୍ଠହନ୍ତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାୟ କପ୍ପିୟଭୂମି, ତତ୍ଥ ଠତ୍ୱା ଉପୋସଥାଦିକମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖକାଲେ ୱା ଗିମ୍ହେ ୱା ନଦୀଜାତସ୍ସରେସୁ ସୁକ୍ଖେସୁପି ସା ଏୱ କପ୍ପିୟଭୂମି। ସଚେ ପନ ସୁକ୍ଖେ ଜାତସ୍ସରେ ୱାପିଂ ୱା ଖଣନ୍ତି, ୱପ୍ପଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ତଂ ଠାନଂ ଗାମଖେତ୍ତଂ ହୋତି। ୟା ପନେସା ''କପ୍ପିୟଭୂମୀ''ତି ୱୁତ୍ତା, ତତୋ ବହି ଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମା ନ ଗଚ୍ଛତି, ଅନ୍ତୋ ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମା ତେସଂ ଅନ୍ତୋ ପରିସପରିୟନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାୟ ସମନ୍ତା ଉଦକୁକ୍ଖେପପରିଚ୍ଛେଦୋ କାତବ୍ବୋ, ଅୟମେତ୍ଥ ସଙ୍ଖେପୋ।

ଅୟଂ ପନ ୱିତ୍ଥାରୋ – ସଚେ ନଦୀ ନାତିଦୀଘା ହୋତି, ପଭୱତୋ ପଟ୍ଠାୟ ୟାୱ ମୁଖଦ୍ୱାରା ସବ୍ବତ୍ଥ ସଙ୍ଘୋ ନିସୀଦତି, ଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମାୟ କମ୍ମଂ ନତ୍ଥି, ସକଲାପି ନଦୀ ଏତେସଂୟେୱ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପହୋତି । ୟଂ ପନ ମହାସୁମତ୍ଥେରେନ ୱୁତ୍ତଂ ''ୟୋଜନଂ ପୱତ୍ତମାନାୟେୱ ନଦୀ, ତତ୍ରାପି ଉପରି

ଅଦ୍ଧଯୋଜନଂ ପହାଯ ହେଟ୍ଠା ଅଦ୍ଧଯୋଜନେ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି, ତଂ ମହାପଦୁମତ୍ଥେରେନେୱ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ। ଭଗୱତା ହି ‘‘ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଉତ୍ତରନ୍ତିଯା ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଅନ୍ତରୱାସକୋ ତେମିଯତୀ’’ତି (ପାଚି। ୬୯୨) ଇଦଂ ନଦିଯା ପମାଣଂ ୱୁତ୍ତଂ, ନ ଯୋଜନଂ ୱା ଅଦ୍ଧଯୋଜନଂ ୱା, ତସ୍ମା ଯା ଇମସ୍ସ ସୁତ୍ତସ୍ସ ୱସେନ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତଲକ୍ଖଣା ନଦୀ, ତସ୍ସା ପଭୱତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବେହି ଅତ୍ତନୋ ଚ ଅଞ୍ଞେସଞ୍ଚ ଉଦକୁକ୍ଖେପପରିଚ୍ଛେଦସ୍ସ ଅନ୍ତରା ଅଞ୍ଞୋ ଉଦକୁକ୍ଖେପୋ ସୀମନ୍ତରିକତ୍ଥାଯ ଠପେତବ୍ବୋ, ତତୋ ଅଧିକଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ, ଊନଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ। ଜାତସ୍ସରସମୁଦ୍ଦେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ନଦିଯା ପନ ‘‘କମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି ଗତେହି ସଚେ ନଦୀ ପରିପୁଣ୍ଣା ହୋତି ସମତିତ୍ତିକା, ଉଦକସାଟିକଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋନଦିଯଂଯେୱ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ନାୱାଯପି ଠତ୍ୱା କାତବ୍ବଂ। ଗଚ୍ଛନ୍ତିଯା ପନ ନାୱାଯ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା? ଉଦକୁକ୍ଖେପମତ୍ତମେୱ ହି ସୀମା। ତଂ ନାୱା ସୀଘମେୱ ଅତିକ୍କମତି, ଏୱଂ ସତି ଅଞ୍ଞତିସ୍ସା ସୀମାଯ ଞତ୍ତି, ଅଞ୍ଞତିସ୍ସା ଅନୁସାୱନା ହୋତି, ତସ୍ମା ନାୱଂ ଅରିତ୍ତେନ ୱା ଠପେତ୍ୱା ପାସାଣେ ୱା ଲମ୍ବେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋନଦିଯଂ ଜାତରୁକ୍ଖେ ୱା ବନ୍ଧିତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତୋନଦିଯଂ ବଦ୍ଧଅଟ୍ଟକେପି ଅନ୍ତୋନଦିଯଂ ଜାତରୁକ୍ଖେପି ଠିତେହି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ରୁକ୍ଖସ୍ସ ସାଖା ୱା ତତୋ ନିକ୍ଖନ୍ତପାରୋହୋ ୱା ବହିନଦୀତୀରେ ୱିହାରସୀମାଯ ୱା ଗାମସୀମାଯ ୱା ପତିଟ୍ଠିତୋ, ସୀମଂ ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ସାଖଂ ୱା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ବହିନଦୀତୀରେ ଜାତରୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତୋନଦିଯଂ ପୱିଟ୍ଠସାଖାଯ ୱା ପାରୋହେ ୱା ନାୱଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, କରୋନ୍ତେହି ସୀମା ୱା ସୋଧେତବ୍ବା, ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ୱାସ୍ସ ବହିପତିଟ୍ଠିତଭାୱୋ ନାସେତବ୍ବୋ। ନଦୀତୀରେ ପନ ଖାଣୁକଂ କୋଟ୍ଟେତ୍ୱା ତତ୍ଥ ବଦ୍ଧନାୱାଯ ନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ନଦିଯଂ ସେତୁଂ କରୋନ୍ତି, ସଚେ ଅନ୍ତୋନଦିଯଂଯେୱ ସେତୁ ଚ ସେତୁପାଦା ଚ ହୋନ୍ତି, ସେତୁମ୍ହି ଠିତେହି କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ସେତୁ ୱା ସେତୁପାଦା ୱା ବହିତୀରେ ପତିଟ୍ଠିତା, କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସୀମଂ ସୋଧେତ୍ୱା କାତବ୍ବଂ। ଅଥ ସେତୁପାଦା ଅନ୍ତୋ, ସେତୁ ପନ ଉଭିନ୍ନମ୍ପି ତୀରାନଂ ଉପରିଆକାସେ ଠିତୋ, ୱଟ୍ଟତି।

ଅନ୍ତୋନଦିଯଂ ପାସାଣୋ ୱା ଦୀପକୋ ୱା ହୋତି, ତତ୍ଥ ଯତ୍ତକଂ ପଦେସଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରେ ପକତିୱସ୍ସକାଲେ ୱସ୍ସାନସ୍ସ ଚତୂସୁ ମାସେସୁ ଉଦକଂ ଓତ୍ଥରତି, ସୋ ନଦୀସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ଅତିୱୁଟ୍ଠିକାଲେ ଓଘେନ ଓତ୍ଥଟୋକାସୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ସୋ ହି ଗାମସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ନଦିତୋ ମାତିକଂ ନୀହରନ୍ତା ନଦିଯଂ ଆୱରଣଂ କରୋନ୍ତି, ତଂ ଚେ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ୱା ୱିନିବ୍ବିଜ୍ଝିତ୍ୱା ୱା ଉଦକଂ ଗଚ୍ଛତି, ସବ୍ବତ୍ଥ ପୱତ୍ତନଟ୍ଠାନେ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଆୱରଣେନ ୱା କୋଟ୍ଟକବନ୍ଧନେନ ୱା ସୋତଂ ପଚ୍ଛିନ୍ଦତି, ଉଦକଂ ନପ୍ପୱତ୍ତତି, ଅପ୍ପୱତ୍ତନଟ୍ଠାନେ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଆୱରଣମତ୍ଥକେପି କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ କୋଚି ଆୱରଣପ୍ପଦେସୋ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତପାସାଣଦୀପକପ୍ପଦେସୋ ୱିଯ ଉଦକେନ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରୀଯତି, ତତ୍ଥ ୱଟ୍ଟତି। ସୋ ହି ନଦୀସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ନଦିଂ ୱିନାସେତ୍ୱା ତଳାକଂ କରୋନ୍ତି, ହେଟ୍ଠା ପାଳିବଦ୍ଧା ଉଦକଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ତଳାକଂ ପୂରେତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି, ଏତ୍ଥ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଉପରି ପୱତ୍ତନଟ୍ଠାନେ ହେଟ୍ଠା ଚ ଛଡ୍ଡିତୋଦକଂ ନଦିଂ ଓତରିତ୍ୱା ସନ୍ଦନଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱଟ୍ଟତି। ଦେୱେ ଅୱସ୍ସନ୍ତେ ହେମନ୍ତଗିମ୍ହେସୁ ୱା ସୁକ୍ଖନଦିଯାପି ୱଟ୍ଟତି, ନଦିତୋ ନୀହଟମାତିକାଯ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ସା କାଲନ୍ତରେନ ଭିଜ୍ଜିତ୍ୱା ନଦୀ ହୋତି, ୱଟ୍ଟତି। କାଚି ନଦୀ ଉପ୍ପତିତ୍ୱା ଗାମନିଗମସୀମଂ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ପୱତ୍ତତି, ନଦୀଯେୱ ହୋତି, କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ୱିହାରସୀମଂ ଓତ୍ଥରତି, ୱିହାରସୀମାତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି।

ସମୁଦ୍ଦେପି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତେହି ଯଂ ପଦେସଂ ଉଦ୍ଧଂ ୱଡ୍ଢନୋଦକଂ ୱା ପକତିୱୀଚି ୱା ୱେଗେନ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଓତ୍ଥରତି, ତତ୍ଥ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯସ୍ମିଂ ପନ ପଦେସେ ପକତିୱୀଚିଯୋ ଓସରିତ୍ୱା ସଣ୍ଠହନ୍ତି, ସୋ ଉଦକନ୍ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନ୍ତୋ ସମୁଦ୍ଦୋ ନାମ, ତତ୍ଥ ଠିତେହି କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଊମିୱେଗୋ ବାଧତି, ନାୱାଯ ୱା ଅଟ୍ଟକେ ୱା ଠତ୍ୱା କାତବ୍ବଂ। ତେସୁ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ନଦିଯଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସମୁଦ୍ଦେ ପିଟ୍ଠିପାସାଣୋ ହୋତି, ତଂ କଦାଚି ଊମିଯୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଓତ୍ଥରନ୍ତି, କଦାଚି ନ ଓତ୍ଥରନ୍ତି, ତତ୍ଥ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସୋ ହି ଗାମସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ସଚେ ପନ ୱୀଚୀସୁ ଆଗତାସୁପି ଅନାଗତାସୁପି ପକତିଉଦକେନେୱ ଓତ୍ଥରୀଯତି, ୱଟ୍ଟତି। ଦୀପକୋ ୱା ପବ୍ବତୋ ୱା ହୋତି, ସୋ ଚେ ଦୂରେ ହୋତି ମଚ୍ଛବନ୍ଧାନଂ ଅଗମନପଥେ, ଅରଞ୍ଞସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ତେସଂ ଗମନପରିଯନ୍ତସ୍ସ ଓରତୋ ପନ ଗାମସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି, ତତ୍ଥ ଗାମସୀମଂ ଅସୋଧେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସମୁଦ୍ଦୋ ଗାମସୀମଂ ୱା ନିଗମସୀମଂ ୱା ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ତିଟ୍ଠତି, ସମୁଦ୍ଦୋୱ ହୋତି, ତତ୍ଥ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ୱିହାରସୀମଂ ଓତ୍ଥରତି, ୱିହାରସୀମାତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି।

ଜାତସ୍ସରେ କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତେହି ଯତ୍ଥ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରେ ୱସ୍ସକାଲେ ୱସ୍ସେ ପଚ୍ଛିନ୍ନମତ୍ତେ ପିୱିତୁଂ ୱା ହତ୍ଥପାଦେ ୱା ଧୋୱିତୁଂ ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ସୁକ୍ଖତି, ଅଯଂ ନ ଜାତସ୍ସରୋ, ଗାମଖେତ୍ତସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି, ତତ୍ଥ କମ୍ମଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ଯତ୍ଥ ପନ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରେ ୱସ୍ସକାଲେ ଉଦକଂ ସନ୍ତିଟ୍ଠତି, ଅଯମେୱ ଜାତସ୍ସରୋ। ତସ୍ସ ଯତ୍ତକେ ପଦେସେ ୱସ୍ସାନଂ ଚାତୁମାସେ ଉଦକଂ ତିଟ୍ଠତି, ତତ୍ଥ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଗମ୍ଭୀରଂ ଉଦକଂ, ଅଟ୍ଟକଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଠିତେହିପି ଜାତସ୍ସରସ୍ସ ଅନ୍ତୋଜାତରୁକ୍ଖମ୍ହି ବଦ୍ଧଅଟ୍ଟକେପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପିଟ୍ଠିପାସାଣଦୀପକେସୁ ପନେତ୍ଥ ନଦିଯଂ ୱୁତ୍ତସଦିସୋୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ସମୱସ୍ସଦେୱକାଲେ ପହୋନକଜାତସ୍ସରୋ ପନ ଚେପି ଦୁବ୍ବୁଟ୍ଠିକକାଲେ ୱା ଗିମ୍ହହେମନ୍ତେସୁ ୱା ସୁକ୍ଖତି, ନିରୁଦକୋ ହୋତି, ତତ୍ଥ

ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ସବ୍ବୋ ଜାତସ୍ସରୋ ସୁକ୍ଖୋ ଅନୋଦକୋ ଗାମଖେତ୍ତଂଯେୱ ଭଜତୀ’’ତି, ତଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଉଦକତ୍ଥାଯ ଆୱାଟଂ ୱା ପୋକ୍ଖରଣୀଆଦୀନି ୱା ଖଣନ୍ତି, ତଂ ଠାନଂ ଅଜାତସ୍ସରୋ ହୋତି, ଗାମସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ଲାବୁତିପୁସକାଦିୱପ୍ପେ କତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପନ ନଂ ପୂରେତ୍ୱା ଥଲଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ଦିସାଭାଗେ ପାଳିଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସବ୍ବମେୱ ନଂ ମହାତଳାକଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବୋପି ଅଜାତସ୍ସରୋ ହୋତି, ଗାମସୀମାସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ଲୋଣୀପି ଜାତସ୍ସରସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି। ୱସ୍ସିକେ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ଉଦକଟ୍ଠାନୋକାସେ କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି। ଅଯଂ ଅବଦ୍ଧସୀମାଯ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ସୀମାୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୫। ଉପୋସଥପୱାରଣାୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୧୬୮।ଉପୋସଥପୱାରଣାତି ଏତ୍ଥ (କଙ୍ଖା। ଅଟ୍ଠ। ନିଦାନୱଣ୍ଣନା) ଦିୱସୱସେନ ତୟୋ ଉପୋସଥା ଚାତୁଦ୍ଦସିକୋ ପନ୍ନରସିକୋ ସାମଗ୍ଗୀଉପୋସଥୋତି। ତତ୍ଥ ହେମନ୍ତଗିମ୍ହୱସ୍ସାନାନଂ ତିଣ୍ଣଂ ଉତୂନଂ ତତିୟସତ୍ତମପକ୍ଖେସୁ ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ କତ୍ୱା ଛ ଚାତୁଦ୍ଦସିକା, ସେସା ପନ୍ନରସିକାତି ଏୱଂ ଏକସଂୱଚ୍ଛରେ ଚତୁୱୀସତି ଉପୋସଥା। ଇଦଂ ତାୱ ପକତିଚାରିତ୍ତଂ। ତଥାରୂପପଚ୍ଚୟେ ସତି ଅଞ୍ଞସ୍ମିମ୍ପି ଚାତୁଦ୍ଦସେ ଉପୋସଥଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପୁରିମୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ପନ ପୁବ୍ବକତ୍ତିକପୁଣ୍ଣମା, ତେସଂୟେୱ ସଚେ ଭଣ୍ଡନକାରକେହି ଉପଦ୍ଦୁତା ପୱାରଣଂ ପଚ୍ଚୁକ୍କଡ୍ଢନ୍ତି, ଅଥ କତ୍ତିକମାସସ୍ସ କାଳପକ୍ଖଚାତୁଦ୍ଦସୋ ୱା ପଚ୍ଛିମକତ୍ତିକପୁଣ୍ଣମା ୱା ପଚ୍ଛିମୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ପଚ୍ଛିମକତ୍ତିକପୁଣ୍ଣମା ଏୱ ୱାତି ଇମେ ତୟୋ ପୱାରଣାଦିୱସାପି ହୋନ୍ତି। ଇଦମ୍ପି ପକତିଚାରିତ୍ତମେୱ। ତଥାରୂପପଚ୍ଚୟେ ସତି ଦ୍ୱିନ୍ନଂ କତ୍ତିକପୁଣ୍ଣମାନଂ ପୁରିମେସୁ ଚାତୁଦ୍ଦସେସୁପି ପୱାରଣଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୟଦା ପନ କୋସମ୍ବକକ୍ଖନ୍ଧକେ (ମହାୱ। ୪୫୧ ଆଦୟୋ) ଆଗତନୟେନ ଭିନ୍ନେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେ ଓସାରିତେ ତସ୍ମିଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ସଙ୍ଘୋ ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାୟ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ତଦା ତାୱଦେୱ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ‘‘ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱଚନତୋ ଠପେତ୍ୱା ଚାତୁଦ୍ଦସପନ୍ନରସେ ଅଞ୍ଞୋପି ୟୋ କୋଚି ଦିୱସୋ ଉପୋସଥଦିୱସୋ ନାମ ହୋତି, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ପନ କତ୍ତିକମାସବ୍ଭନ୍ତରେ ଅୟମେୱ ସାମଗ୍ଗୀପୱାରଣାଦିୱସୋ ନାମ ହୋତି। ଇତି ଇମେସୁ ତୀସୁ ଦିୱସେସୁ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। କରୋନ୍ତେନ ପନ ସଚେ ଚାତୁଦ୍ଦସିକୋ ହୋତି, ‘‘ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସାମଗ୍ଗୀଉପୋସଥୋ ହୋତି, ‘‘ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ସାମଗ୍ଗୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ପନ୍ନରସିୟଂ ପନ ପାଳିୟଂ ଆଗତନୟେନେୱ ‘‘ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ପନ୍ନରସୋ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

୧୬୯। ସଙ୍ଘେ ଉପୋସଥୋ (କଙ୍ଖା। ଅଟ୍ଠ। ନିଦାନୱଣ୍ଣନା), ଗଣେ ଉପୋସଥୋ, ପୁଗ୍ଗଲେ ଉପୋସଥୋତି ଏୱଂ କାରକୱସେନ ଅପରେପି ତୟୋ ଉପୋସଥା ୱୁତ୍ତା, କତ୍ତବ୍ବାକାରୱସେନ ପନ ସୁତ୍ତୁଦ୍ଦେସୋ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ ଅଧିଟ୍ଠାନୁପୋସଥୋତି ଅପରେପି ତୟୋ ଉପୋସଥା। ତତ୍ଥ ସୁତ୍ତୁଦ୍ଦେସୋ ନାମ ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ’’ତିଆଦିନା ନୟେନ ୱୁତ୍ତୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ୟେ ପନିତରେ ଦ୍ୱେ ଉପୋସଥା, ତେସୁ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ ତାୱ ଅଞ୍ଞେସଞ୍ଚ ସନ୍ତିକେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଞ୍ଚ ଆରୋଚନୱସେନ ଦୁୱିଧୋ। ତତ୍ଥ ୟ୍ୱାୟଂ ଅଞ୍ଞେସଂ ସନ୍ତିକେ କରୀୟତି, ସୋପି ପୱାରିତାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପୱାରିତାନଞ୍ଚ ସନ୍ତିକେ କରଣୱସେନ ଦୁୱିଧୋ। ତତ୍ଥ ମହାପୱାରଣାୟ ପୱାରିତାନଂ ସନ୍ତିକେ ପଚ୍ଛିମିକାୟ ଉପଗତେନ ୱା ଅନୁପଗତେନ ୱା ଛିନ୍ନୱସ୍ସେନ ୱା ଚାତୁମାସିନିୟଂ ପନ ପୱାରିତାନଂ ସନ୍ତିକେ ଅନୁପଗତେନ ୱା ଛିନ୍ନୱସ୍ସେନ ୱା କାୟସାମଗ୍ଗିଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ ଭନ୍ତେ, ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥା’’ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ୱା କାତବ୍ବୋ। ଠପେତ୍ୱା ପନ ପୱାରଣାଦିୱସଂ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ କାଲେ ଆୱାସିକେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଅୱୁଟ୍ଠିତାୟ ୱା ଏକଚ୍ଚାୟ ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ୱା ସବ୍ବାୟ ୱା ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ ୟେ ଅଞ୍ଞେ ସମସମା ୱା ଥୋକତରା ୱା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା।

ୟୋ ପନାୟଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଆରୋଚନୱସେନ କରୀୟତି, ସୋ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା କରଣୱସେନ ଚ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା କରଣୱସେନ ଚ ଦୁୱିଧୋ। ତତ୍ଥ ୟସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତୟୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ତେସୁ ଉପୋସଥଦିୱସେ ସନ୍ନିପତିତେସୁ ଏକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ‘‘ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆୟସ୍ମନ୍ତା, ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ’’ତି ୱା ‘‘ପନ୍ନରସୋ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ‘‘ୟଦାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ମୟଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରେୟ୍ୟାମା’’ତି ଞତ୍ତିୟା ଠପିତାୟ ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ‘‘ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥା’’ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଇତରେହି ‘‘ଭନ୍ତେ’’ତି ୱତ୍ୱା ଏୱମେୱ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା କାତବ୍ବୋ। ୟତ୍ର ପନ ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ତତ୍ର ଞତ୍ତିଂ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବାତି ଅୟଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ।

ସଚେ ପନ ଏକୋୱ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତି, ସବ୍ବଂ ପୁବ୍ବକରଣୀୟଂ କତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେସଂ ଅନାଗମନଂ ଞତ୍ୱା ‘‘ଅଜ୍ଜ ମେ ଉପୋସଥୋ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ’’ତି ୱା ‘‘ପନ୍ନରସୋ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ‘‘ଅଧିଟ୍ଠାମୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଅୟଂ ଅଧିଟ୍ଠାନୁପୋସଥୋତି ଏୱଂ କତ୍ତବ୍ବାକାରୱସେନ ତୟୋ ଉପୋସଥା ୱେଦିତବ୍ବା। ଏତ୍ତାୱତା ନୱ ଉପୋସଥା ଦୀପିତା ହୋନ୍ତି। ତେସୁ ଦିୱସୱସେନ ପନ୍ନରସିକୋ, କାରକୱସେନ ସଙ୍ଘୁପୋସଥୋ, କତ୍ତବ୍ବାକାରୱସେନ ସୁତ୍ତୁଦ୍ଦେସୋତି ଏୱଂ ତିଲକ୍ଖଣସମ୍ପନ୍ନେ ଉପୋସଥେ ପୱତ୍ତମାନେ ଉପୋସଥଂ ଅକତ୍ୱା ତଦହୁପୋସଥେ ଅଞ୍ଞଂ ଅଭିକ୍ଖୁକଂ ନାନାସଂୱାସକେହି ୱା ସଭିକ୍ଖୁକଂ ଆୱାସଂ ୱା ଅନାୱାସଂ ୱା ୱାସତ୍ଥାୟ ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି।

୧୭୦। ଉପୋସଥକରଣତ୍ଥଂ ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ ବହି ଉପୋସଥଂ କତ୍ୱା ଆଗତେନ ସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା କାୟସାମଗ୍ଗିଂ ଅଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦୋ ଦାତବ୍ବୋ। ୟୋପି ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି କିଚ୍ଚପସୁତୋ ୱା, ତେନପି ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦୋପି ଦାତବ୍ବୋ। କଥଂ? ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକେ

‘‘ଛନ୍ଦଂ ଦମ୍ମି, ଛନ୍ଦଂ ମେ ହର, ଛନ୍ଦଂ ମେ ଆରୋଚେହୀ’’ତି ଅଯମତ୍ଥୋ କାଯେନ ୱା ୱାଚାଯ ୱା ଉଭଯେନ ୱା ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ, ଏୱଂ ଦିନ୍ନୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ଅକତୁପୋସଥେନ ଗିଲାନେନ ୱା କିଚ୍ଚପସୁତେନ ୱା ପାରିସୁଦ୍ଧି ଦାତବ୍ବା। କଥଂ? ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକେ ‘‘ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦମ୍ମି, ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ମେ ହର , ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ମେ ଆରୋଚେହୀ’’ତି ଅଯମତ୍ଥୋ କାଯେନ ୱା ୱାଚାଯ ୱା ଉଭଯେନ ୱା ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ, ଏୱଂ ଦିନ୍ନା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ତଂ ପନ ଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦୋପି ଦାତବ୍ବୋ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ଭଗୱତା ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦମ୍ପି ଦାତୁଂ, ସନ୍ତି ସଙ୍ଘସ୍ସ କରଣୀଯ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୬୫)। ତତ୍ଥ ପାରିସୁଦ୍ଧିଦାନଂ ସଙ୍ଘସ୍ସପି ଅତ୍ତନୋପି ଉପୋସଥକରଣଂ ସମ୍ପାଦେତି, ନ ଅୱସେସଂ ସଙ୍ଘକିଚ୍ଚଂ, ଛନ୍ଦଦାନଂ ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ଉପୋସଥକରଣଞ୍ଚ ସେସକିଚ୍ଚଞ୍ଚ ସମ୍ପାଦେତି, ଅତ୍ତନୋ ପନସ୍ସ ଉପୋସଥୋ ଅକତୋଯେୱ ହୋତି, ତସ୍ମା ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦୋପି ଦାତବ୍ବୋ। ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତଂ ପନ ସୁଦ୍ଧିକଚ୍ଛନ୍ଦଂ ୱା ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ୱା ଇମଂ ୱା ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଏକେନ ବହୂନମ୍ପି ଆହରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପସ୍ସିତ୍ୱା ଯେସଂ ତେନ ଛନ୍ଦୋ ୱା ପାରିସୁଦ୍ଧି ୱା ଗହିତା, ତେସଞ୍ଚ ଅତ୍ତନୋ ଚ ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେତି, ତସ୍ସେୱ ଆଗଚ୍ଛତି। ଇତରା ପନ ବିଳାଲସଙ୍ଖଲିକା ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧି ନାମ ହୋତି, ସା ନ ଆଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମା ସଯମେୱ ସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନାରୋଚେତି, ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି, ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧି ପନ ତସ୍ମିଂ ହତ୍ଥପାସଂ ଉପଗତମତ୍ତେଯେୱ ଆଗତା ହୋତି।

୧୭୧। ପାରିୱାସିଯେନ ପନ ଛନ୍ଦଦାନେନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୧୧୬୭) ଚତୁବ୍ବିଧଂ ପାରିୱାସିଯଂ ପରିସପାରିୱାସିଯଂ ରତ୍ତିପାରିୱାସିଯଂ ଛନ୍ଦପାରିୱାସିଯଂ ଅଜ୍ଝାସଯପାରିୱାସିଯନ୍ତି। ତେସୁ ପରିସପାରିୱାସିଯଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୂ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ସନ୍ନିପତିତା ହୋନ୍ତି, ଅଥ ମେଘୋ ୱା ଉଟ୍ଠେତି, ଉସ୍ସାରଣା ୱା କରୀଯତି, ମନୁସ୍ସା ୱା ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ଅନୋକାସା ମଯଂ, ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛାମା’’ତି ଛନ୍ଦଂ ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱାୱ ଉଟ୍ଠହନ୍ତି। ଇଦଂ ପରିସପାରିୱାସିଯଂ। କିଞ୍ଚାପି ପରିସପାରିୱାସିଯଂ, ଛନ୍ଦସ୍ସ ପନ ଅୱିସ୍ସଟ୍ଠତ୍ତା କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ପୁନ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ଉପୋସଥାଦୀନି କରିସ୍ସାମା’’ତି ରତ୍ତିଂ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ‘‘ଯାୱ ସବ୍ବେ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ତାୱ ଧମ୍ମଂ ସୁଣିସ୍ସାମା’’ତି ଏକଂ ଅଜ୍ଝେସନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ଧମ୍ମକଥଂ କଥେନ୍ତେଯେୱ ଅରୁଣୋ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ସଚେ ‘‘ଚାତୁଦ୍ଦସିକଂ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି ନିସିନ୍ନା, ପନ୍ନରସୋତି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ୍ନରସିକଂ କାତୁଂ ନିସିନ୍ନା, ପାଟିପଦେ ଅନୁପୋସଥେ ଉପୋସଥଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞଂ ପନ ସଙ୍ଘକିଚ୍ଚଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଇଦଂ ରତ୍ତିପାରିୱାସିଯଂ ନାମ।

ପୁନ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘କିଞ୍ଚିଦେୱ ଅବ୍ଭାନାଦିସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ରେକୋ ନକ୍ଖତ୍ତପାଠକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ୱଦତି ‘‘ଅଜ୍ଜ ନକ୍ଖତ୍ତଂ ଦାରୁଣଂ, ମା ଇମଂ କରୋଥା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ୱଚନେନ ଛନ୍ଦଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଅଥଞ୍ଞୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ନକ୍ଖତ୍ତଂ ପତିମାନେନ୍ତଂ, ଅତ୍ଥୋ ବାଲଂ ଉପଚ୍ଚଗା’’ତି (ଜା। ୧।୧।୪୯) ୱତ୍ୱା ‘‘କିଂ ନକ୍ଖତ୍ତେନ, କରୋଥା’’ତି ୱଦତି। ଇଦଂ ଛନ୍ଦପାରିୱାସିଯଞ୍ଚେୱ ଅଜ୍ଝାସଯପାରିୱାସିଯଞ୍ଚ। ଏତସ୍ମିଂ ପାରିୱାସିଯେ ପୁନ ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଅନାନେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

୧୭୨। ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ନ ସକ୍କୋତି ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦାତୁଂ, ସୋ ମଞ୍ଚେନ ୱା ପୀଠେନ ୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଆନେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ସଚେ ଖୋ ମଯଂ ଗିଲାନଂ ଠାନା ଚାୱେସ୍ସାମ, ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲକିରିଯା ୱା ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି, ନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଠାନା ଚାୱେତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଘେନ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ବହୂ ତାଦିସା ଗିଲାନା ହୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘେନ ପଟିପାଟିଯା ଠତ୍ୱା ସବ୍ବେ ହତ୍ଥପାସେ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଦୂରେ ହୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘୋ ନପ୍ପହୋତି, ତଂ ଦିୱସଂ ଉପୋସଥୋ ନ କାତବ୍ବୋ। ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, କରେଯ୍ୟ ଚେ, ଦୁକ୍କଟଂ।

ସଚେ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୪୯) ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଚତୂସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ୱସନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସ ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ତଯୋ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ତୀସୁ ୱା ୱସନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସ ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି, ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଚତ୍ତାରୋପି ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ତଯୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ନାମ ହୋତି। ସଚେ ଚତୂସୁ ଜନେସୁ ଏକସ୍ସ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ତଯୋ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି, ତୀସୁ ୱା ଜନେସୁ ଏକସ୍ସ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ନାମ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଚତ୍ତାରୋ ଏକତ୍ଥ ୱସନ୍ତା ସବ୍ବେ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି, ତଯୋ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ନାମ ହୋତି।

୧୭୩। ପୱାରଣାକମ୍ମେସୁ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୧୨) ପନ ସଚେ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ପଞ୍ଚସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ୱସନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରୋ ଗଣଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ଚତୂସୁ ୱା ତୀସୁ ୱା ୱସନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ତଯୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ସଙ୍ଘଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ସବ୍ବମେତଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ପୱାରଣାକମ୍ମଂ। ସଚେ ପନ ସବ୍ବେପି ପଞ୍ଚ ଜନା ଏକତୋ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଗଣଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ଚତ୍ତାରୋ ୱା

ତଯୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ୱସନ୍ତା ଏକତୋ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ସଙ୍ଘଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ସବ୍ବମେତଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ପୱାରଣାକମ୍ମଂ। ସଚେ ପଞ୍ଚସୁ ଜନେସୁ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରୋ ସଙ୍ଘଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ଚତୂସୁ ୱା ତୀସୁ ୱା ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ତଯୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଗଣଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ସବ୍ବମେତଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ପୱାରଣାକମ୍ମଂ। ସଚେ ପନ ସବ୍ବେପି ପଞ୍ଚ ଜନା ଏକତୋ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ସଙ୍ଘଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ଚତ୍ତାରୋ ୱା ତଯୋ ୱା ଏକତୋ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଗଣଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେନ୍ତି, ଏକକୋ ୱସନ୍ତୋ ଅଧିଟ୍ଠାନପୱାରଣଂ କରୋତି, ସବ୍ବମେତଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ନାମ ପୱାରଣାକମ୍ମନ୍ତି।

ଏତ୍ଥ ସଚେ ଚାତୁଦ୍ଦସିକା ହୋତି, ''ଅଜ୍ଜ ମେ ପୱାରଣା ଚାତୁଦ୍ଦସୀ''ତି, ସଚେ ପନ୍ନରସିକା, ''ଅଜ୍ଜ ମେ ପୱାରଣା ପନ୍ନରସୀ''ତି ଏୱଂ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ପୱାରଣଂ ଦେନ୍ତେନ ପନ ''ପୱାରଣଂ ଦମ୍ମି, ପୱାରଣଂ ମେ ହର, ମମତ୍ଥାଯ ପୱାରେହୀ''ତି କାଯେନ ୱା ୱାଚାଯ ୱା କାଯୱାଚାହି ୱା ଅଯମତ୍ଥୋ ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଦିନ୍ନାଯ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୧୩) ପୱାରଣାଯ ପୱାରଣାହାରକେନ ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ ''ତିସ୍ସୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘଂ ପୱାରେତି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା, ୱଦତୁ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ, ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସତି। ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ…ପେ… ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ତିସ୍ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘଂ ପୱାରେତି…ପେ… ପଟିକରିସ୍ସତୀ''ତି। ସଚେ ପନ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ହୋତି, ''ଆଯସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ତିସ୍ସୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଞ୍ହି ତେନ ତସ୍ସତ୍ଥାଯ ପୱାରିତଂ ହୋତି। ପୱାରଣଂ ଦେନ୍ତେନ ପନ ଛନ୍ଦୋପି ଦାତବ୍ବୋ, ଛନ୍ଦଦାନଂ ହେଟ୍ଠା ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଇଧାପି ଛନ୍ଦଦାନଂ ଅୱସେସକମ୍ମତ୍ଥାଯ। ତସ୍ମା ସଚେ ପୱାରଣଂ ଦେନ୍ତୋ ଛନ୍ଦଂ ଦେତି, ୱୁତ୍ତନଯେନ ଆହଟାଯ ପୱାରଣାଯ ତେନ ଚ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘେନ ଚ ପୱାରିତମେୱ ହୋତି। ଅଥ ପୱାରଣମେୱ ଦେତି, ନ ଛନ୍ଦଂ, ତସ୍ସ ଚ ପୱାରଣାଯ ଆରୋଚିତାଯ ସଙ୍ଘେନ ଚ ପୱାରିତେ ସବ୍ବେସଂ ସୁପ୍ପୱାରିତଂ ହୋତି, ଅଞ୍ଞଂ ପନ କମ୍ମଂ କୁପ୍ପତି। ସଚେ ଛନ୍ଦମେୱ ଦେତି, ନ ପୱାରଣଂ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ପୱାରଣା ଚ ସେସକମ୍ମାନି ଚ ନ କୁପ୍ପନ୍ତି, ତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅପ୍ପୱାରିତଂ ହୋତି, ପୱାରଣାଦିୱସେ ପନ ବହିସୀମାଯ ପୱାରଣଂ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଆଗତେନପି ଛନ୍ଦୋ ଦାତବ୍ବୋ ତେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ପୱାରଣାକମ୍ମଂ ନ କୁପ୍ପତି।

ସଚେ ପୁରିମିକାଯ ପଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂ ୱସ୍ସଂ ଉପଗତା, ପଚ୍ଛିମିକାଯପି ପଞ୍ଚ, ପୁରିମେହି ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରିତେ ପଚ୍ଛିମେହି ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ଏକସ୍ମିଂ ଉପୋସଥଗ୍ଗେ ଦ୍ୱେ ଞତ୍ତିଯୋ ଠପେତବ୍ବା। ସଚେପି ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଉପଗତା ଚତ୍ତାରୋ ତଯୋ ଦ୍ୱେ ଏକୋ ୱା ହୋତି, ଏସେୱ ନଯୋ। ଅଥ ପୁରିମିକାଯ ଚତ୍ତାରୋ, ପଚ୍ଛିମିକାଯପି ଚତ୍ତାରୋ ତଯୋ ଦ୍ୱେ ଏକୋ ୱା, ଏସେୱ ନଯୋ। ଅଥାପି ପୁରିମିକାଯ ତଯୋ, ପଚ୍ଛିମିକାଯପି ତଯୋ ଦ୍ୱେ ଏକୋ ୱା, ଏସେୱ ନଯୋ। ଇଦଞ୍ହେତ୍ଥ ଲକ୍ଖଣଂ।

ସଚେ ପୁରିମିକାଯ ଉପଗତେହି ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଉପଗତା ଥୋକତରା ଚେୱ ହୋନ୍ତି ସମସମା ଚ, ସଙ୍ଘପୱାରଣାଯ ଚ ଗଣଂ ପୂରେନ୍ତି, ସଙ୍ଘପୱାରଣାୱସେନ ଞତ୍ତି ଠପେତବ୍ବା। ସଚେ ପନ ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଏକୋ ହୋତି, ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ତେ ଚତ୍ତାରୋ ହୋନ୍ତି, ଚତୁନ୍ନଂ ସଙ୍ଘଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଗଣଞ୍ଞତ୍ତିଯା ପନ ସୋ ଗଣପୂରକୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ଗଣୱସେନ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୁରିମେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ, ଇତରେନ ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋତି। ପୁରିମିକାଯ ଦ୍ୱେ, ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଦ୍ୱେ ୱା ଏକୋ ୱା ଏସେୱ ନଯୋ। ପୁରିମିକାଯ ଏକୋ ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଏକୋତି ଏକେନ ଏକସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ, ଏକେନ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପୁରିମେହି ୱସ୍ସୂପଗତେହି ପଚ୍ଛା ୱସ୍ସୂପଗତା ଏକେନପି ଅଧିକତରା ହୋନ୍ତି, ପଠମଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଥୋକତରେହି ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ।

କତ୍ତିକାଯ ଚାତୁମାସିନିପୱାରଣାଯ ପନ ସଚେ ପଠମୱସ୍ସୂପଗତେହି ମହାପୱାରଣାଯ ପୱାରିତେହି ପଚ୍ଛା ଉପଗତା ଅଧିକତରା ୱା ସମସମା ୱା ହୋନ୍ତି, ପୱାରଣାଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ। ତେହି ପୱାରିତେ ପଚ୍ଛା ଇତରେହି ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ଅଥ ମହାପୱାରଣାଯଂ ପୱାରିତା ବହୂ ହୋନ୍ତି, ପଚ୍ଛା ୱସ୍ସୂପଗତା ଥୋକା ୱା ଏକୋ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠେ ପଚ୍ଛା ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ତେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। କିଂ ପନେତଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସକଲମେୱ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ଉଦାହୁ ଏକଦେସମ୍ପୀତି? ଏକଦେସମ୍ପି ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ଭଗୱତା –

''ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସା, ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ପଠମୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ଦୁତିଯୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସେ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ତତିଯୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସେ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ଅନିଯତେ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ଭୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ଚତୁତ୍ଥୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ୱିତ୍ଥାରେନେୱ ପଞ୍ଚମୋ''ତି (ମାହାୱ। ୧୫୦)।

ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୫୦) ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବନ୍ତି ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ…ପେ… ଆୱିକତା ହିସ୍ସ ଫାସୁ

ହୋତୀ''ତି ଇମଂ ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ''ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ଖୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତୋ ନିଦାନଂ, ତତ୍ଥାୟସ୍ମନ୍ତେ ପୁଚ୍ଛାମି କଚ୍ଚିତ୍ଥ ପରିସୁଦ୍ଧା। ଦୁତିୟମ୍ପି ପୁଚ୍ଛାମି...ପେ... ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମି। ସୁତା ଖୋ ପନାୟସ୍ମନ୍ତେହି ଚତ୍ତାରୋ ପାରାଜିକା ଧମ୍ମା ...ପେ... ଅୱିୱଦମାନେହି ସିକ୍ଖିତବ୍ବ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଏତେନ ନୟେନ ସେସାପି ଚତ୍ତାରୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସା ୱେଦିତବ୍ବା।

୧୭୪। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତି ଅନ୍ତରାୟେ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁ''ନ୍ତି ୱଚନତୋ ପନ ୱିନା ଅନ୍ତରାୟା ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ନ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ... ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସତି ଅନ୍ତରାୟେ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୫୦) ୱଚନତୋ ପନ ୱିନା ଅନ୍ତରାୟା ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ନ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରିମେ ଅନ୍ତରାୟା – ରାଜନ୍ତରାୟୋ ଚୋରନ୍ତରାୟୋ ଅଗ୍ୟନ୍ତରାୟୋ ଉଦକନ୍ତରାୟୋ ମନୁସ୍ସନ୍ତରାୟୋ ଅମନୁସ୍ସନ୍ତରାୟୋ ୱାଳଅନ୍ତରାୟୋ ସରୀସପନ୍ତରାୟୋ ଜୀୱିତନ୍ତରାୟୋ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟନ୍ତରାୟୋତି।

ତତ୍ଥ ସଚେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସାମାତି ନିସିନ୍ନେସୁ ରାଜା ଆଗଚ୍ଛତି, ଅୟଂ ରାଜନ୍ତରାୟୋ। ଚୋରା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅୟଂ ଚୋରନ୍ତରାୟୋ। ଦୱଡାହୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଆୱାସେ ୱା ଅଗ୍ଗି ଉଟ୍ଠାତି, ଅୟଂ ଅଗ୍ୟନ୍ତରାୟୋ। ମେଘୋ ୱା ଉଟ୍ଠେତି, ଓଘୋ ୱା ଆଗଚ୍ଛତି, ଅୟଂ ଉଦକନ୍ତରାୟୋ। ବହୂ ମନୁସ୍ସା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅୟଂ ମନୁସ୍ସନ୍ତରାୟୋ। ଭିକ୍ଖୁଂ ୟକ୍ଖୋ ଗଣ୍ହାତି, ଅୟଂ ଅମନୁସ୍ସନ୍ତରାୟୋ। ବ୍ୟଗ୍ଘାଦୟୋ ଚଣ୍ଡମିଗା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅୟଂ ୱାଳଅନ୍ତରାୟୋ। ଭିକ୍ଖୁଂ ସପ୍ପାଦୟୋ ଡଂସନ୍ତି, ଅୟଂ ସରୀସପନ୍ତରାୟୋ। ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି, କାଲଂ ୱା କରୋତି, ୱେରିନୋ ୱା ତଂ ମାରେତୁକାମା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଅୟଂ ଜୀୱିତନ୍ତରାୟୋ। ମନୁସ୍ସା ଏକଂ ୱା ବହୂ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟା ଚାୱେତୁକାମା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଅୟଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟନ୍ତରାୟୋ। ଏୱରୂପେସୁ ଅନ୍ତରାୟେସୁ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖୋ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବୋ, ପଠମୋ ୱା ଉଦ୍ଦେସୋ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବୋ। ଆଦିମ୍ହି ଦ୍ୱେ ତୟୋ ଚତ୍ତାରୋ ୱା। ଏତ୍ଥ ଦୁତିୟାଦୀସୁ ଉଦ୍ଦେସେସୁ ୟସ୍ମିଂ ଅପରିୟୋସିତେ ଅନ୍ତରାୟୋ ହୋତି, ସୋପି ସୁତେନେୱ ସାୱେତବ୍ବୋ। ନିଦାନୁଦ୍ଦେସେ ପନ ଅନିଟ୍ଠିତେ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ ନାମ ନତ୍ଥି।

ପୱାରଣାକମ୍ମେପି ସତି ଅନ୍ତରାୟେ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ଏକୱାଚିକଂ ସମାନୱସ୍ସିକଂ ୱା ପୱାରେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୩୪) ଞତ୍ତିଂ ଠପେନ୍ତେନପି ''ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏକୱାଚିକେ ''ଏକୱାଚିକଂ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି, ସମାନୱସ୍ସିକେପି ''ସମାନୱସ୍ସିକଂ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ ବହୂପି ସମାନୱସ୍ସା ଏକତୋ ପୱାରେତୁଂ ଲଭନ୍ତି। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଜ୍ଜ ପୱାରଣା ପନ୍ନରସୀ, ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି ଇମାୟ ପନ ସବ୍ବସଙ୍ଗାହିକାୟ ଞତ୍ତିୟା ଠପିତାୟ ତେୱାଚିକଂ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ଏକୱାଚିକଞ୍ଚ ପୱାରେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ସମାନୱସ୍ସିକଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ତେୱାଚିକମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି ୱୁତ୍ତେ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ତେୱାଚିକଞ୍ଚ ୱଟ୍ଟତି, ଏକୱାଚିକଞ୍ଚ ସମାନୱସ୍ସିକଞ୍ଚ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଏକୱାଚିକଂ ପୱାରେୟ୍ୟା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଏକୱାଚିକଦ୍ୱେୱାଚିକତେୱାଚିକାନି ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ସମାନୱସ୍ସିକମେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ସମାନୱସ୍ସିକ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ସବ୍ବଂ ୱଟ୍ଟତି।

୧୭୫। କେନ ପନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବନ୍ତି? ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରାଧିକଂ ପାତିମୋକ୍ଖ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୫୪) ୱଚନତୋ ଥେରେନ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯୋ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୁ ବ୍ୟତ୍ତୋ ପଟିବଲୋ, ତସ୍ସାଧେୟ୍ୟଂ ପାତିମୋକ୍ଖ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୫୫) ୱଚନତୋ ନୱକତରେନ ୱା। ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୫୫) ଚ କିଞ୍ଚାପି ନୱକତରସ୍ସପି ବ୍ୟତ୍ତସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ଅଥ ଖୋ ଏତ୍ଥ ଅୟଂ ଅଧିପ୍ପାୟୋ – ସଚେ ଥେରସ୍ସ ପଞ୍ଚ ୱା ଚତ୍ତାରୋ ୱା ତୟୋ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସା ନାଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ପନ ଅଖଣ୍ଡା ସୁୱିସଦା ୱାଚୁଗ୍ଗତା ହୋନ୍ତି, ଥେରାୟତ୍ତଂୱ ପାତିମୋକ୍ଖଂ। ସଚେ ପନ ଏତ୍ତକମ୍ପି ୱିସଦଂ କାତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ବ୍ୟତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆୟତ୍ତଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ସୟଂ ୱା ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞୋ ୱା ଅଜ୍ଝେସିତବ୍ବୋ। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୫୪) ୱଚନତୋ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ନ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ନ କେୱଲଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂୟେୱ, ଧମ୍ମୋପି ନ ଭାସିତବ୍ବୋ ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠେନ ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ, ଯୋ ଭାସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୫୦) ୱଚନତୋ।

ଅଜ୍ଝେସନା ଚେତ୍ଥ ସଙ୍ଘେନ ସମ୍ମତଧମ୍ମଜ୍ଝେସକାୟତ୍ତା ୱା ସଙ୍ଘତ୍ଥେରାୟତ୍ତା ୱା, ତସ୍ମା ଧମ୍ମଜ୍ଝେସକେ ଅସତି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ୱା ତେନ ୟାଚିତୋ ୱା ଭାସିତୁଂ ଲଭତି। ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନପି ସଚେ ୱିହାରେ ବହୂ ଧମ୍ମକଥିକା ହୋନ୍ତି, ୱାରପଟିପାଟିୟା ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ''ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମଂ ଭଣ, ଧମ୍ମଦାନଂ ଦେହୀ''ତି ୱା ୱୁତ୍ତେନ ତୀହିପି ୱିଧୀହି ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ, ''ଓସାରେହୀ''ତି ୱୁତ୍ତୋ ପନ ଓସାରେତୁମେୱ ଲଭତି, ''କଥେହୀ''ତି ୱୁତ୍ତୋ କଥେତୁମେୱ, ''ସରଭଞ୍ଞଂ ଭଣାହୀ''ତି ୱୁତ୍ତୋ ସରଭଞ୍ଞମେୱ। ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋପି ଚ ଉଚ୍ଚତରେ ଆସନେ ନିସିନ୍ନୋ ୟାଚିତୁଂ ନ ଲଭତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଚେୱ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଚ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟୋ ଚ ନଂ ଉଚ୍ଚାସନେ ନିସିନ୍ନୋ ''ଭଣା''ତି ୱଦତି, ସଜ୍ଝାୟଂ ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଭଣିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଦହରଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ''ତେସଂ ଭଣାମୀ''ତି ଭଣିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ଅତ୍ତନୋୟେୱ ନିସ୍ସିତକେ ଭଣାପେତି, ଅଞ୍ଞେ

ମଧୁରଭାଣକେପି ନାଜ୍ଝେସତି, ସୋ ଅଜ୍ଝେହି ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ଭନ୍ତେ, ଅସୁକଂ ନାମ ଭଣାପେମା''ତି। ସଚେ ''ଭଣାପେଥା''ତି ୱଦତି, ତୁଣ୍ହୀ ୱା ହୋତି, ଭଣାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ପଟିବାହତି, ନ ଭଣାପେତବ୍ବଂ। ଯଦି ପନ ଅନାଗତେୟେୱ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେ ଧମ୍ମସ୍ସୱନଂ ଆରଦ୍ଧଂ, ପୁନ ଆଗତେ ଠପେତ୍ୱା ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଓସାରେତ୍ୱା ପନ କଥେନ୍ତେନ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱାୟେୱ ୱା କଥେତବ୍ବଂ। କଥେନ୍ତସ୍ସ ପୁନ ଆଗତେପି ଏସେୱ ନୟୋ।

ଉପନିସିନ୍ନକଥାୟମ୍ପି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋୱ ସାମୀ, ତସ୍ମା ତେନ ସୟଂ ୱା କଥେତବ୍ବଂ, ଅଜ୍ଝେସୋ ୱା ଭିକ୍ଖୁ ''କଥେହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ନୋ ଚ ଖୋ ଉଚ୍ଚତରେ ଆସନେ ନିସିନ୍ନେନ, ମନୁସ୍ସାନଂ ପନ ''ଭଣାହୀ''ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମନୁସ୍ସା ଅତ୍ତନୋ ଜାନନକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ତେନ ଥେରଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି କଥେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ''ଭନ୍ତେ, ଇମେ ପଞ୍ହଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି ପୁଟ୍ଠୋ ''କଥେହୀ''ତି ୱା ଭଣତି, ତୁଣ୍ହୀ ୱା ହୋତି, କଥେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅନ୍ତରଘରେ ଅନୁମୋଦନାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ''ୱିହାରେ ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ମଂ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି କଥେୟ୍ୟାସୀ''ତି ଅନୁଜାନାତି, ଲଦ୍ଧକପ୍ପିୟଂ ହୋତି, ସବ୍ବତ୍ଥ ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଜ୍ଝାୟଂ କରୋନ୍ତେନାପି ଥେରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋୟେୱ। ଏକଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ସଜ୍ଝାୟନ୍ତସ୍ସ ଅପରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ପୁନ ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସଚେପି ''ୱିସ୍ସମିସ୍ସାମୀ''ତି ଠପିତସ୍ସ ଆଗଚ୍ଛତି, ପୁନ ଆରଭନ୍ତେନ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେ ଅନାଗତେୟେୱ ଆରଦ୍ଧଂ ସଜ୍ଝାୟନ୍ତସ୍ସାପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଏକେନ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ''ମଂ ଅନାପୁଚ୍ଛାପି ଯଥାସୁଖଂ ସଜ୍ଝାୟାହୀ''ତି ଅନୁଞ୍ଞାତେ ଯଥାସୁଖଂ ସଜ୍ଝାୟିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପନ ଆଗତେ ତଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ସଜ୍ଝାୟିତବ୍ବଂ।

ଯସ୍ମିଂ ପନ ୱିହାରେ ସବ୍ବେୱ ଭିକ୍ଖୂ ବାଲା ହୋନ୍ତି ଅବ୍ୟତ୍ତା ନ ଜାନନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ, ତତ୍ଥ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ ''ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ସଂଖିତ୍ତେନ ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ପରିୟାପୁଣିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛାହୀ''ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସବ୍ବେହେୱ ଯତ୍ଥ ତାଦିସା ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ସୋ ଆୱାସୋ ଉପୋସଥକରଣତ୍ଥାୟ ଅନ୍ୱଦ୍ଧମାସଂ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ଦୁକ୍କଟଂ। ଇଦଞ୍ଚ ଉତୁୱସ୍ସେୟେୱ, ୱସ୍ସାନେ ପନ ପୁରିମିକାୟ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ୱିନା ନ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ୱସ୍ସୂପଗତାନଂ ପକ୍କମତି ୱା ୱିବ୍ଭମତି ୱା କାଲଂ ୱା କରୋତି, ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ସତିୟେୱ ପଚ୍ଛିମିକାୟ ୱସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅସତି ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନ ପଚ୍ଛିମିକାୟ ପକ୍କମତି ୱା ୱିବ୍ଭମତି ୱା କାଲଂ ୱା କରୋତି, ମାସଦ୍ୱୟଂ ୱସିତବ୍ବଂ।

ଯତ୍ଥ ପନ ତେ ବାଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି ଅବ୍ୟତ୍ତା, ସଚେ ତତ୍ଥ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ୱିନୟଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ୟତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ, ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଅନୁଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଉପଲାପେତବ୍ବୋ , ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ ଚୁଣ୍ଣେନ ମତ୍ତିକାୟ ଦନ୍ତକଟ୍ଠେନ ମୁଖୋଦକେନ। ନୋ ଚେ ସଙ୍ଗହେୟ୍ୟୁଂ ଅନୁଗ୍ଗହେୟ୍ୟୁଂ ଉପଲାପେୟ୍ୟୁଂ, ଉପଟ୍ଠାପେୟ୍ୟୁଂ ଚୁଣ୍ଣେନ ମତ୍ତିକାୟ ଦନ୍ତକଟ୍ଠେନ ମୁଖୋଦକେନ, ସବ୍ବେସଂ ଦୁକ୍କଟଂ। ଇଧ ନେୱ ଥେରା, ନ ଦହରା ମୁଚ୍ଚନ୍ତି, ସବ୍ବେହି ୱାରେନ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅତ୍ତନୋ ୱାରେ ଅନୁପଟ୍ଠହନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ତେନ ପନ ମହାଥେରାନଂ ପରିୱେଣସମ୍ମଜ୍ଜନଦନ୍ତକଟ୍ଠଦାନାଦୀନି ନ ସାଦିତବ୍ବାନି, ଏୱମ୍ପି ସତି ମହାଥେରେହି ସାୟଂପାତଂ ଉପଟ୍ଠାନଂ ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ତେନ ପନ ତେସଂ ଆଗମନଂ ଞତ୍ୱା ପଠମତରଂ ମହାଥେରାନଂ ଉପଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚସ୍ସ ସଦ୍ଧିଞ୍ଚରା ଭିକ୍ଖୂ ଉପଟ୍ଠାକା ଅତ୍ଥି, ''ମୟ୍ହଂ ଉପଟ୍ଠାକା ଅତ୍ଥି, ତୁମ୍ହେ ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କା ୱିହରଥା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଅଥାପିସ୍ସ ସଦ୍ଧିଞ୍ଚରା ନତ୍ଥି, ତସ୍ମିଂୟେୱ ୱିହାରେ ଏକୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ୱତ୍ତସମ୍ପନ୍ନା ୱଦନ୍ତି ''ମୟଂ ଥେରସ୍ସ କତ୍ତବ୍ବଂ କରିସ୍ସାମ, ଅୱସେସା ଫାସୁ ୱିହରନ୍ତୂ''ତି, ସବ୍ବେସଂ ଅନାପତ୍ତି।

୧୭୬। ''ଯସ୍ସ ସିୟା ଆପତ୍ତି, ସୋ ଆୱିକରେୟ୍ୟା''ତି(ମହାୱ। ୧୩୪) ଆଦିୱଚନତୋ ନ ସାପତ୍ତିକେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ତସ୍ମା ତଦହୁପୋସଥେ ଆପତ୍ତିଂ ସରନ୍ତେନ ଦେସେତବ୍ବା। ଦେସେନ୍ତେନ ଚ ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ତଂ ପଟିଦେସେମୀ''ତି। ସଚେ ନୱକତରୋ ହୋତି, ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ''ତଂ ପଟିଦେସେମୀ''ତି ଇଦଂ ପନ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ଅନୁରୂପୱସେନ ''ତଂ ତୁୟ୍ହମୂଲେ, ତଂ ତୁମ୍ହମୂଲେ ପଟିଦେସେମୀ''ତି ୱୁତ୍ତେପି ସୁୱୁତ୍ତମେୱ ହୋତି। ପଟିଗ୍ଗାହକେନପି ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ଅନୁରୂପୱସେନ ''ପସ୍ସଥ, ଭନ୍ତେ, ତଂ ଆପତ୍ତିଂ, ପସ୍ସସି, ଆୱୁସୋ, ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ପୁନ ଦେସକେନ ''ଆମ, ଆୱୁସୋ, ପସ୍ସାମି, ଆମ, ଭନ୍ତେ, ପସ୍ସାମୀ''ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ପୁନ ପଟିଗ୍ଗାହକେନ ''ଆୟତିଂ, ଭନ୍ତେ, ସଂୱରେୟ୍ୟାଥ, ଆୟତିଂ, ଆୱୁସୋ, ସଂୱରେୟ୍ୟାସୀ''ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଦେସକେନ ''ସାଧୁ ସୁଟ୍ଠୁ ଆୱୁସୋ ସଂୱରିସ୍ସାମି, ସାଧୁ ସୁଟ୍ଠୁ, ଭନ୍ତେ, ସଂୱରିସ୍ସାମୀ''ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆପତ୍ତିୟା ୱେମତିକୋ ହୋତି, ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମାୟ ଆପତ୍ତିୟା ୱେମତିକୋ, ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସାମି, ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ''ତି ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସୋତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚୟା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାୟୋ କାତବ୍ବୋ। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା, ଯୋ ଦେସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା, ଯୋ

ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୧୬୯) ୱଚନତୋ ଯଂ ଦ୍ୱେପି ଜନା ୱିକାଲଭୋଜନାଦିନା ସଭାଗୱତ୍ଥୁନା ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତି, ଏୱରୂପା ୱତ୍ଥୁସଭାଗା ଆପତ୍ତି ନେୱ ଦେସେତବ୍ବା, ନ ଚ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା। ୱିକାଲଭୋଜନପଚ୍ଚଯା ଆପନ୍ନଂ ପନ ଆପତ୍ତିସଭାଗଂ ଅନତିରିତ୍ତଭୋଜନପଚ୍ଚଯା ଆପନ୍ନସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦେସେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ପନ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିକାଲଭୋଜନାଦିନା ସଭାଗୱତ୍ଥୁନା ଲହୁକାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ତତ୍ଥ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ ‘‘ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛ, ମଯଂ ତେ ସନ୍ତିକେ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମା’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ – ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ଯଦା ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ପସ୍ସିସ୍ସତି, ତଦା ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୧୭୧) ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ୱେମତିକୋ ହୋତି, ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ, ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସତି, ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୧୭୧) ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ କୋଚି ‘‘ତଂ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଦେସେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ମଞ୍ଞମାନୋ ଏକସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦେସେତି, ଦେସିତା ସୁଦେସିତାୱ। ଅଞ୍ଞଂ ପନ ଦେସନାପଚ୍ଚଯା ଦେସକୋ ପଟିଗ୍ଗହଣପଚ୍ଚଯା ପଟିଗ୍ଗାହକୋ ଚାତି ଉଭୋପି ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତି, ତଂ ନାନାୱତ୍ଥୁକଂ ହୋତି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଦେସେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାୱତା ତେ ନିରାପତ୍ତିକା ହୋନ୍ତି, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ସେସେହି ସଭାଗାପତ୍ତିଯୋ ଦେସେତବ୍ବା ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବା ୱା। ସଚେ ତେ ଏୱଂ ଅକତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ‘‘ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଆରୋଚେଥା’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ସାପତ୍ତିକସ୍ସ ଉପୋସଥକରଣେ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତି।

ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ଆପତ୍ତିଂ ସରତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସାମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ଇତୋ ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସାମନ୍ତୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ସଭାଗୋଯେୱ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ୱିସଭାଗସ୍ସ ହି ୱୁଚ୍ଚମାନେ ଭଣ୍ଡନକଲହସଙ୍ଘଭେଦାଦୀନିପି ହୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଇତୋ ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ କୋଚି ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ ହୋତି, ତେନପି ସଭାଗୋଯେୱ ସାମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ, ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସାମି, ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚ ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସୋତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୭୭। ‘‘ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତୁ’’ନ୍ତି(ମହାୱ। ୧୫୯) ଆଦିୱଚନତୋ –

‘‘ସମ୍ମଜ୍ଜନୀ ପଦୀପୋ ଚ, ଉଦକଂ ଆସନେନ ଚ;

ଉପୋସଥସ୍ସ ଏତାନି, ପୁବ୍ବକରଣନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି। (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୬୮) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତଂ ଚତୁବ୍ବିଧଂ ପୁବ୍ବକରଣଂ କତ୍ୱାୱ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। କେନ ପନ ତଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନୱଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଆଣତ୍ତେନ ଅଗିଲାନେନ ନ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନ ସମ୍ମଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତିଆଦିୱଚନତୋ ଯୋ ଥେରେନ ଆଣତ୍ତୋ, ତେନ କାତବ୍ବଂ। ଆଣାପେନ୍ତେନ ଚ କିଞ୍ଚି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତୋ ୱା ସଦାକାଲମେୱ ଏକୋ ୱା ଭାରନିତ୍ଥରଣକୋ ୱା ସରଭାଣକଧମ୍ମକଥିକାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରୋ ୱା ନ ଉପୋସଥାଗାରସମ୍ମଜ୍ଜନତ୍ଥଂ ଆଣାପେତବ୍ବୋ, ଅୱସେସା ପନ ୱାରେନ ଆଣାପେତବ୍ବା। ସଚେ ଆଣତ୍ତୋ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଂ ତାୱକାଲିକମ୍ପି ନ ଲଭତି, ସାଖାଭଙ୍ଗଂ କପ୍ପିଯଂ କାରେତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ତମ୍ପି ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଲଦ୍ଧକପ୍ପିଯଂ ହୋତି।

ଆସନପଞ୍ଞାପନତ୍ଥଂ ଆଣତ୍ତେନ ଚ ସଚେ ଉପୋସଥାଗାରେ ଆସନାନି ନତ୍ଥି, ସଙ୍ଘିକାୱାସତୋ ଆହରିତ୍ୱା ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ପୁନ ଆହରିତବ୍ବାନି, ଆସନେସୁ ଅସତି କଟସାରକେପି ତଟ୍ଟିକାଯୋପି ପଞ୍ଞାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଟ୍ଟିକାସୁପି ଅସତି ସାଖାଭଙ୍ଗାନି କପ୍ପିଯଂ କାରେତ୍ୱା ପଞ୍ଞପେତବ୍ବାନି, କପ୍ପିଯକାରକଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଲଦ୍ଧକପ୍ପିଯଂ ହୋତି।

ପଦୀପକରଣତ୍ଥଂ ଆଣାପେନ୍ତେନ ପନ ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଓକାସେ ତେଲଂ ୱା ୱଟ୍ଟି ୱା କପଲ୍ଲିକା ୱା ଅତ୍ଥି, ତଂ ଗହେତ୍ୱା କରୋହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ତେଲାଦୀନି ନତ୍ଥି, ପରିଯେସିତବ୍ବାନି, ପରିଯେସିତ୍ୱା ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଲଦ୍ଧକପ୍ପିଯଂ ହୋତି। ଅପିଚ କପାଲେ ଅଗ୍ଗିପି ଜାଲେତବ୍ବୋ।

‘‘ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଉତୁକ୍ଖାନଂ, ଭିକ୍ଖୁଗଣନାଚ ଓୱାଦୋ;

ଉପୋସଥସ୍ସ ଏତାନି, ପୁବ୍ବକିଚ୍ଚନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି। (ମହାୱ। ୧୬୮) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତଂ ପନ ଚତୁବ୍ବିଧମ୍ପି ପୁବ୍ବକିଚ୍ଚଂ ପୁବ୍ବକରଣତୋ ପଚ୍ଛା କାତବ୍ବଂ। ତମ୍ପି ହି ଅକତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ ନ କାତବ୍ବୋ।

୧୬୮। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରେୟ୍ୟା’’ତି (ମହାୱ। ୧୪୩) ୱଚନତୋ ଯଦା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ହୋତି, ତଦା ତଂ କାତବ୍ବଂ, ପତ୍ତକଲ୍ଲଞ୍ଚ ନାମେତଂ ଚତୂହି ଅଙ୍ଗେହି ସଙ୍ଗହିତଂ। ତେନାହୁ ଅଟ୍ଠକଥାଚରିୟା –

‘‘ଉପୋସଥୋ ଯାୱତିକା ଚ ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା,

ସଭାଗାପତ୍ତିୟୋ ଚ ନ ୱିଜ୍ଜନ୍ତି;

ୱଜ୍ଜନୀୟା ଚ ପୁଗ୍ଗଲା ତସ୍ମିଂ ନ ହୋନ୍ତି,

ପତ୍ତକଲ୍ଲନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି। (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୬୮);

ତତ୍ଥ ଉପୋସଥୋତି ତୀସୁ ଉପୋସଥଦିୱସେସୁ ଅଞ୍ଞତରଦିୱସୋ। ତସ୍ମିଞ୍ହି ସତି ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ନାମ ହୋତି, ନାସତି। ଯଥାହ ‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁପୋସଥେ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ’’ତି (ମହାୱ। ୧୮୩)।

ଯାୱତିକା ଚ ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତାତି ଯତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସ ଉପୋସଥକମ୍ମସ୍ସ ପତ୍ତା ଯୁତ୍ତା ଅନୁରୂପା ସବ୍ବନ୍ତିମେନ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ଚତ୍ତାରୋ ପକତତ୍ତା, ତେ ଚ ଖୋ ହତ୍ଥପାସଂ ଅୱିଜହିତ୍ୱା ଏକସୀମାୟଂ ଠିତା। ତେସୁ ହି ଚତୂସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଏକସୀମାୟଂ ହତ୍ଥପାସଂ ଅୱିଜହିତ୍ୱା ଠିତେସ୍ୱେୱ ତଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ନାମ ହୋତି, ନ ଇତରଥା। ଯଥାହ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତୁନ୍ନଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୬୮)।

ସଭାଗାପତ୍ତିୟୋ ଚ ନ ୱିଜ୍ଜନ୍ତୀତି ଏତ୍ଥ ଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିକାଲଭୋଜନାଦିନା ସଭାଗୱତ୍ଥୁନା ଲହୁକାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ଏୱରୂପା ୱତ୍ଥୁସଭାଗା ସଭାଗାତି ୱୁଚ୍ଚତି। ଏତାସୁ ଅୱିଜ୍ଜମାନାସୁପି ସଭାଗାସୁ ୱିଜ୍ଜମାନାସୁପି ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ହୋତିୟେୱ।

ୱଜ୍ଜନୀୟା ଚ ପୁଗ୍ଗଲା ତସ୍ମିଂ ନ ହୋନ୍ତୀତି ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଗହଟ୍ଠାୟ ପରିସାୟ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୫୪) ୱଚନତୋ ଗହଟ୍ଠୋ ଚ, ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନିୟା ନିସିନ୍ନପରିସାୟ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବ’’ନ୍ତିଆଦିନା (ମହାୱ। ୧୮୩) ନୟେନ ୱୁତ୍ତା ଭିକ୍ଖୁନୀ, ସିକ୍ଖମାନା, ସାମଣେରୋ, ସାମଣେରୀ, ସିକ୍ଖାପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ, ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ , ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ, ଆପତ୍ତିୟା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ, ପାପିକାୟ ଦିଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ, ପଣ୍ଡକୋ, ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ, ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ, ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ, ମାତୁଘାତକୋ , ପିତୁଘାତକୋ, ଅରହନ୍ତଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ, ସଙ୍ଘଭେଦକୋ, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋତି ଇମେ ୱୀସତି ଚାତି ଏକୱୀସତି ପୁଗ୍ଗଲା ୱଜ୍ଜନୀୟା ନାମ। ତେ ହତ୍ଥପାସତୋ ବହିକରଣୱସେନ ୱଜ୍ଜେତବ୍ବା। ଏତେସୁ ହି ତିୱିଧେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକେ ସତି ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତୋ ସଙ୍ଘୋ ପାଚିତ୍ତିୟଂ ଆପଜ୍ଜତି, ସେସେସୁ ଦୁକ୍କଟଂ, ଏତ୍ଥ ଚ ତିରଚ୍ଛାନଗତୋତି ଯସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା। ତିତ୍ଥିୟା ଗହଟ୍ଠେନେୱ ସଙ୍ଗହିତା। ଏତେପି ହି ୱଜ୍ଜନୀୟା। ଏୱଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ଇମେହି ଚତୂହି ଅଙ୍ଗେହି ସଙ୍ଗହିତନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ଚ ସବ୍ବଂ ପୱାରଣାକମ୍ମେପି ଯୋଜେତ୍ୱା ଦସ୍ସେତବ୍ବଂ। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନ ସାୱେତବ୍ବଂ, ଯୋ ନ ସାୱେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ୱାୟମିତୁଂ ‘କଥଂ ସାୱେୟ୍ୟ’ନ୍ତି, ୱାୟମନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୧୫୪) ୱଚନତୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ପରିସଂ ସାୱେତୁଂ ୱାୟମିତବ୍ବନ୍ତି।

ଇତି ପାଠିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ଉପୋସଥପୱାରଣାୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୬। ୱସ୍ସୂପନାୟିକୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୧୭୯।ୱସ୍ସୂପନାୟିକାତି ଏତ୍ଥ ପୁରିମିକା ପଚ୍ଛିମିକାତି ଦୁୱେ ୱସ୍ସୂପନାୟିକା। ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୮୪ ଆଦୟୋ) ଆସାଳ୍ହୀପୁଣ୍ଣମାୟ ଅନନ୍ତରେ ପାଟିପଦଦିୱସେ ପୁରିମିକା ଉପଗନ୍ତବ୍ବା, ପଚ୍ଛିମିକା ପନ ଆସାଳ୍ହୀପୁଣ୍ଣମତୋ ଅପରାୟ ପୁଣ୍ଣମାୟ ଅନନ୍ତରେ ପାଟିପଦଦିୱସେ। ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ଚ ୱିହାରଂ ପଟିଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ପାନୀୟଂ ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ଚେତିୟୱନ୍ଦନାଦିସାମୀଚିକମ୍ମଂ ନିଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ‘‘ଇମସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଇମଂ ତେମାସଂ ୱସ୍ସଂ ଉପେମୀ’’ତି ସକିଂ ୱା ଦ୍ୱତ୍ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା ୱାଚଂ ନିଚ୍ଛାରେତ୍ୱା ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେପି ‘‘ଇଧ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଆଲୟୋ ଅତ୍ଥି, ଅସତିୟା ପନ ୱସ୍ସଂ ନ ଉପେତି, ଗହିତସେନାସନଂ ସୁଗ୍ଗହିତଂ, ଛିନ୍ନୱସ୍ସୋ ନ ହୋତି, ପୱାରେତୁଂ ଲଭତିୟେୱ। ୱିନାପି ହି ୱଚୀଭେଦଂ ଆଲୟକରଣମତ୍ତେନପି ୱସ୍ସଂ ଉପଗତମେୱ ହୋତି। ‘‘ଇଧ ୱସ୍ସଂ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତୁପ୍ପାଦୋୟେୱେତ୍ଥ ଆଲୟୋ ନାମ।

‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁୱସ୍ସୂପନାୟିକାୟ ୱସ୍ସଂ ଅନୁପଗନ୍ତୁକାମେନ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଆୱାସୋ ଅତିକ୍କମିତବ୍ବୋ, ଯୋ ଅତିକ୍କମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୧୮୬) ୱଚନତୋ ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେ ୱସ୍ସଂ ଅନୁପଗନ୍ତୁକାମୋ ୱିହାରସୀମଂ ଅତିକ୍କମତି, ୱିହାରଗଣନାୟ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ହି ତଂ ଦିୱସଂ ୱିହାରସତସ୍ସ ଉପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅତିକ୍କମତି, ସତଂ ଆପତ୍ତିୟୋ। ସଚେ ପନ ୱିହାରଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ଉପଚାରଂ ଅନୋକ୍କମିତ୍ୱାୱ ନିୱତ୍ତତି, ଏକାୱ ଆପତ୍ତି। କେନଚି ଅନ୍ତରାୟେନ ପୁରିମିକଂ ଅନୁପଗତେନ ପଚ୍ଛିମିକା ଉପଗନ୍ତବ୍ବା।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସେନାସନିକେନ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୦୪) ୱଚନତୋ ଯସ୍ସ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଛଦନାନଂ ଅଞ୍ଞତରେନ ଛନ୍ନଂ ଯୋଜିତଦ୍ୱାରବନ୍ଧନଂ ସେନାସନଂ ନତ୍ଥି, ତେନ ନ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛୱକୁଟିକାୟ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି(ମହାୱ। ୨୦୪) ଆଦିୱଚନତୋ ଛୱକୁଟିକାୟଂ ଛତ୍ତେ ଚାଟିୟଞ୍ଚ ଉପଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ଛୱକୁଟିକା ନାମ ଟଙ୍କିତମଞ୍ଚାଦିଭେଦା କୁଟି। ତତ୍ଥେୱ ଉପଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସୁସାନେ ପନ ଅଞ୍ଞଂ କୁଟିକଂ କତ୍ୱା ଉପଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଛତ୍ତେପି ଚତୂସୁ ଥମ୍ଭେସୁ ଛତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଆୱରଣଂ କତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ଯୋଜେତ୍ୱା ଉପଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଛତ୍ତକୁଟି ନାମେସା ହୋତି। ଚାଟିୟାପି ମହନ୍ତେନ କପଲ୍ଲେନ ଛତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନୟେନ କୁଟିକଂ କତ୍ୱା ଉପଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରୁକ୍ଖସୁସିରେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୦୪) ୱଚନତୋ ସୁଦ୍ଧେ ରୁକ୍ଖସୁସିରେ ଉପଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ମହନ୍ତସ୍ସ ପନ ରୁକ୍ଖସୁସିରସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ପଦରଚ୍ଛଦନଂ କୁଟିକଂ କତ୍ୱା ପୱିସନଦ୍ୱାରଂ ଯୋଜେତ୍ୱା ଉପଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ରୁକ୍ଖଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଖାଣୁକମତ୍ଥକେ ପଦରଚ୍ଛଦନଂ କୁଟିକଂ କତ୍ୱାପି ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରୁକ୍ଖୱିଟଭିୟା’’ତି(ମହାୱ। ୨୦୪) ଆଦିୱଚନତୋ ସୁଦ୍ଧେ ୱିଟଭିମତ୍ତେ ଉପଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ମହାୱିଟପେ ପନ ଅଟ୍ଟକଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ପଦରଚ୍ଛଦନଂ କୁଟିକଂ କତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ଯୋଜେତ୍ୱା ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଜେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁ’’ନ୍ତିଆଦିୱଚନତୋ ୱଜେ ସତ୍ଥେ ନାୱାୟଞ୍ଚ ଉପଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ୱଜୋତି ଗୋପାଲକାନଂ ନିୱାସଟ୍ଠାନଂ। ୱଜେ ୱୁଟ୍ଠିତେ ୱଜେନ ସଦ୍ଧିଂ ଗତସ୍ସ ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଅନାପତ୍ତି ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେନ ୱଜୋ, ତେନ ଗନ୍ତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୦୩) ୱୁତ୍ତତ୍ତା। ସତ୍ଥେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ପନ ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେ ଉପାସକା ୱତ୍ତବ୍ବା ‘‘କୁଟିକା ଲଦ୍ଧୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି। ସଚେ କରିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ ପୱିସିତ୍ୱା ‘‘ଇଧ ୱସ୍ସଂ ଉପେମୀ’’ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ସାଲାସଙ୍ଖେପେନ ଠିତସକଟସ୍ସ ହେଟ୍ଠା ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ତମ୍ପି ଅଲଭନ୍ତେନ ଆଲୟୋ କାତବ୍ବୋ, ସତ୍ଥେ ପନ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଆଲୟୋ ନାମ ‘‘ଇଧ ୱସ୍ସଂ ୱସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତୁପ୍ପାଦମତ୍ତଂ। ସଚେ ମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନେୟେୱ ସତ୍ଥେ ପୱାରଣାଦିୱସୋ ହୋତି, ତତ୍ଥେୱ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଅଥ ସତ୍ଥୋ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେୟେୱ ଭିକ୍ଖୁନା ପତ୍ଥିତଟ୍ଠାନଂ ପତ୍ୱା ଅତିକ୍କମତି, ପତ୍ଥିତଟ୍ଠାନେ ୱସିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଅଥାପି ସତ୍ଥୋ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେୟେୱ ଅନ୍ତରା ଏକସ୍ମିଂ ଗାମେ ତିଟ୍ଠତି ୱା ୱିପ୍ପକିରତି ୱା, ତସ୍ମିଂୟେୱ ଗାମେ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ୱସିତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ, ଅପ୍ପୱାରେତ୍ୱା ତତୋ ପରଂ ଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ନାୱାୟ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତେନପି କୁଟିୟଂୟେୱ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପରିୟେସିତ୍ୱା ଅଲଭନ୍ତେନ ଆଲୟୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଅନ୍ତୋତେମାସଂ ନାୱା ସମୁଦ୍ଦେୟେୱ ହୋତି, ତତ୍ଥେୱ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଅଥ ନାୱା କୂଲଂ ଲଭତି, ଅୟଞ୍ଚ ପରତୋ ଗନ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ନାୱାୟ ଲଦ୍ଧଗାମେୟେୱ ୱସିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସଚେପି ନାୱା ଅନୁତୀରମେୱ ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛତି, ଭିକ୍ଖୁ ଚ ପଠମଂ ଲଦ୍ଧଗାମେୟେୱ ୱସିତୁକାମୋ, ନାୱା ଗଚ୍ଛତୁ, ଭିକ୍ଖୁନା ତତ୍ଥେୱ ୱସିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଇତି ୱଜେ ସତ୍ଥେ ନାୱାୟନ୍ତି ତୀସୁ ଠାନେସୁ ନତ୍ଥି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଆପତ୍ତି, ପୱାରେତୁଞ୍ଚ ଲଭତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ୱା ପୁରିମଂ ୱା ତେମାସଂ ପଚ୍ଛିମଂ ୱା ତେମାସଂ ଅୱସିତ୍ୱା ଚାରିକା ପକ୍କମିତବ୍ବା, ଯୋ ପକ୍କମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି

(ମହାୱ। ୧୮୬) ୱଚନତୋ ପୁରିମିକାଯ ୱସ୍ସଂ ଉପଗତେନ ପୁରିମଂ ତେମାସଂ, ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଉପଗତେନ ପଚ୍ଛିମଂ ତେମାସଂ ଅୱସିତ୍ୱା ଚାରିକା ନ ପକ୍କମିତବ୍ବା, ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ୱା ପନ ଅରୁଣଂ ଅନୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱାପି ତଦହେୱ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମନ୍ତସ୍ସପି ଅନ୍ତୋସତ୍ତାହେ ନିୱତ୍ତନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି, କୋ ପନ ୱାଦୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମନ୍ତସ୍ସ ଅନ୍ତୋସତ୍ତାହେ ନିୱତ୍ତନ୍ତସ୍ସ।

୧୮୦। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପହିତେ ଗନ୍ତୁଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସିକ୍ଖମାନାଯ ସାମଣେରସ୍ସ ସାମଣେରିଯା ଉପାସକସ୍ସ ଉପାସିକାଯା’’ତି (ମହାୱ। ୧୮୭) ୱଚନତୋ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସହଧମ୍ମିକାନଂ ଅଞ୍ଞତରେନ ସଙ୍ଘଗଣପୁଗ୍ଗଲେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଅତ୍ତନୋ ୱା ଅତ୍ଥାଯ ୱିହାରଂ ଅଡ୍ଢଯୋଗଂ ପାସାଦଂ ହମ୍ମିଯଂ ଗୁହଂ ପରିୱେଣଂ କୋଟ୍ଠକଂ ଉପଟ୍ଠାନସାଲଂ ଅଗ୍ଗିସାଲଂ କପ୍ପିଯକୁଟିଂ ୱଚ୍ଚକୁଟିଂ ଚଙ୍କମଂ ଚଙ୍କମନସାଲଂ ଉଦପାନଂ ଉଦପାନସାଲଂ ଜନ୍ତାଘରଂ ଜନ୍ତାଘରସାଲଂ ପୋକ୍ଖରଣିଂ ମଣ୍ଡପଂ ଆରାମଂ ଆରାମୱତ୍ଥୁଂ ୱା କାରେତ୍ୱା ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ନିଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ପେସିତେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ଉପାସକୋ ୱା ଉପାସିକା ୱା ତଥେୱ ସଙ୍ଘଗଣପୁଗ୍ଗଲେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ୱିହାରାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ କାରେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱା ଅତ୍ଥାଯ ନିୱେସନସଯନିଘରାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ କାରାପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା କିଚ୍ଚକରଣୀଯଂ ନିଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଗିଲାନୋ ୱା ହୁତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତୁଂ, ପଗେୱ ପହିତେ। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସିକ୍ଖମାନାଯ ସାମଣେରସ୍ସ ସାମଣେରିଯା ମାତୁଯା ଚ ପିତୁସ୍ସ ଚା’’ତି (ମହାୱ। ୧୯୮) ୱଚନତୋ ‘‘ଗିଲାନାନଂ ଏତେସଂ ଭିକ୍ଖୁଆଦୀନଂ ସହଧମ୍ମିକାନଂ ମାତାପିତୂନଞ୍ଚ ଗିଲାନାନଂଯେୱ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ୱା ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ୱା ଭେସଜ୍ଜଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ୱା ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ୱା’’ତି ଇମିନା କାରଣେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପଗେୱ ପହିତେ। ଅନ୍ଧକଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ‘‘ଯେ ମାତାପିତୂନଂ ଉପଟ୍ଠାକା ଞାତକା ୱା ଅଞ୍ଞାତକା ୱା, ତେସମ୍ପି ଅପ୍ପହିତେ ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ, ତଂ ନେୱ ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ, ନ ପାଳିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ନ ଗହେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭାତା ୱା ଅଞ୍ଞୋ ୱା ଞାତକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ ‘‘ଅହଂ ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛତୁ ଭଦନ୍ତୋ, ଇଚ୍ଛାମି ଭଦନ୍ତସ୍ସ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସଚେ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ୱସନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁଭତ୍ତିକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ ‘‘ଅହଂ ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ।

ସଚେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସିକ୍ଖମାନାଯ ସାମଣେରସ୍ସ ସାମଣେରିଯା ଅନଭିରତି ୱା କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ୱା ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ୱା ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ‘‘ଅନଭିରତିଂ ୱୂପକାସେସ୍ସାମି ୱା ୱୂପକାସାପେସ୍ସାମି ୱା କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ୱିନୋଦେସ୍ସାମି ୱା ୱିନୋଦାପେସ୍ସାମି ୱା ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ୱିୱେଚେସ୍ସାମି ୱା ୱିୱେଚାପେସ୍ସାମି ୱା ଧମ୍ମକଥଂ ୱା କରିସ୍ସାମୀ’’ତି, ପଗେୱ ପହିତେ। ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୋ ମାନତ୍ତାରହୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ୱା, ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ପରିୱାସଦାନାଦୀସୁ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଆପଜ୍ଜିସ୍ସାମି, ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସାମି, ଗଣପୂରକୋ ୱା ଭୱିସ୍ସାମୀ’’ତି, ପଗେୱ ପହିତେ। ଭିକ୍ଖୁନିଯାପି ମାନତ୍ତାରହାଯ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହାଯ ଅବ୍ଭାନାରହାଯ ୱା ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ସାମଣେରୋ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ୱସ୍ସଂ ୱା ପୁଚ୍ଛିତୁକାମୋ, ସିକ୍ଖମାନା ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତୁକାମା ହୋତି, ସିକ୍ଖା ୱାସ୍ସା କୁପିତା, ସାମଣେରୀ ୱା ସିକ୍ଖା ସମାଦିଯିତୁକାମା ହୋତି, ୱସ୍ସଂ ୱା ପୁଚ୍ଛିତୁକାମା, ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପଗେୱ ପହିତେ।

ସଚେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ୱା ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କାତୁକାମୋ ହୋତି, ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପଗେୱ ପହିତେ ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ଯ, ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ଯା’’ତି। ସଚେପି କତଂଯେୱ ହୋତି କମ୍ମଂ, ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତବ୍ବଂ ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ଯ, ଲୋମଂ ପାତେଯ୍ଯ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେଯ୍ଯ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ଯା’’ତି।

୧୮୧। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘକରଣୀଯେନ ଗନ୍ତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୯୯) ୱଚନତୋ ସେନାସନପଟିବଦ୍ଧସଙ୍ଘକରଣୀଯେନପି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୯୯) ହି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଉପୋସଥାଗାରାଦୀସୁ ସେନାସନେସୁ ଚେତିଯଛତ୍ତୱେଦିକାଦୀସୁ ୱା କତ୍ତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତମସୋ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁଗ୍ଗଲିକସେନାସନମ୍ପି ସବ୍ବଂ ସଙ୍ଘକରଣୀଯମେୱାତି ଅଧିପ୍ପେତଂ, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ନିପ୍ଫାଦନତ୍ଥଂ ଦବ୍ବସମ୍ଭାରାଦୀନି ୱା ଆହରିତୁଂ ୱଡ୍ଢକୀପଭୁତୀନଂ ଭତ୍ତୱେତନାଦୀନି ୱା ଦାତୁଂ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅପିଚେତ୍ଥ ଅଯମ୍ପି ପାଳିମୁତ୍ତକନଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ – ଧମ୍ମସ୍ସୱନତ୍ଥାଯ ଅନିମନ୍ତିତେନ ଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସଚେ ଏକସ୍ମିଂ ମହାୱାସେ ପଠମଂଯେୱ କତିକା କତା ହୋତି ‘‘ଅସୁକଦିୱସଂ ନାମ ସନ୍ନିପତିତବ୍ବ’’ନ୍ତି, ନିମନ୍ତିତୋଯେୱ ନାମ ହୋତି, ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଭଣ୍ଡକଂ ଧୋୱିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗନ୍ତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯା ପହିଣନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ନାତିଦୂରେ ୱିହାରୋ ହୋତି, ‘‘ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅଜ୍ଜେୱ

ଆଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ୱଟ୍ଟତି। ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯପି ଗନ୍ତୁଂ ନ ଲଭତି, ‘‘ଆଚରିଯଂ ପନ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗନ୍ତୁଂ ଲଭତି। ସଚେ ନଂ ଆଚରିଯୋ ‘‘ଅଜ୍ଜ ମା ଗଚ୍ଛା’’ତି ୱଦତି, ୱଟ୍ଟତି, ଉପଟ୍ଠାକକୁଲଂ ୱା ଞାତିକୁଲଂ ୱା ଦସ୍ସନାଯ ଗନ୍ତୁଂ ନ ଲଭତି।

ସଚେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ୱସ୍ସୂପଗତେସୁ ଗାମୋ ଚୋରେହି ୱୁଟ୍ଠାତି, ତତ୍ଥ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ଯେନ ଗାମୋ, ତେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଗାମୋ ଦ୍ୱିଧା ଭିଜ୍ଜତି, ଯତ୍ଥ ବହୁତରା ମନୁସ୍ସା, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ବହୁତରା ଅସ୍ସଦ୍ଧା ହୋନ୍ତି ଅପ୍ପସନ୍ନା, ଯତ୍ଥ ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ ସଚେ ଗାମୋ ଅୱିଦୂରଗତୋ ହୋତି, ତତ୍ଥ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ୱିହାରମେୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଦୂରଂ ଗତୋ, ସତ୍ତାହୱାରେନ ଅରୁଣୋ ଉଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ, ନ ସକ୍କା ଚେ ହୋତି, ତତ୍ଥେୱ ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ଯଥାପୱତ୍ତାନି ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ଦେନ୍ତି, ‘‘ନ ମଯଂ ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱସିମ୍ହା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବା। ‘‘ମଯଂ ୱିହାରସ୍ସ ୱା ପାସାଦସ୍ସ ୱା ନ ଦେମ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମ, ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ୱସିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଯଥାସୁଖଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ତେସଂଯେୱ ତଂ ପାପୁଣାତି। ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ୱସନଟ୍ଠାନେ ପାପୁଣାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଯତ୍ଥ ୱସନ୍ତି, ତତ୍ଥ ନେତ୍ୱା ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ପାପୁଣାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପୱାରିତକାଲେ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେନ୍ତି, ଯଦି ସତ୍ତାହୱାରେନ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପଯିଂସୁ, ଗହେତବ୍ବଂ। ଛିନ୍ନୱସ୍ସେହି ପନ ‘‘ନ ମଯଂ ତତ୍ଥ ୱସିମ୍ହ, ଛିନ୍ନୱସ୍ସା ମଯ’’ନ୍ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଯଦି ‘‘ଯେସଂ ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନଂ ପାପିତଂ, ତେ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ୱଦନ୍ତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନ ‘‘ୱିହାରେ ଉପନିକ୍ଖିତ୍ତକଂ ମା ୱିନସ୍ସୀ’’ତି ଇଧ ଆହଟଂ ଚୀୱରାଦିୱେଭଙ୍ଗିଯଭଣ୍ଡଂ, ତଂ ତତ୍ଥେୱ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବଂ। ‘‘ଇତୋ ଅମ୍ହାକଂ ଚତ୍ତାରୋ ପଚ୍ଚଯେ ଦେଥା’’ତି କପ୍ପିଯକାରକାନଂ ଦିନ୍ନେ ଖେତ୍ତୱତ୍ଥୁଆଦିକେ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଙ୍ଘିକଞ୍ହି ୱେଭଙ୍ଗିଯଭଣ୍ଡଂ ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ୱା ବହିସୀମାଯ ୱା ହୋତୁ, ବହିସୀମାଯ ଠିତାନଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଭାଜେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଉଭଯତ୍ଥ ଠିତମ୍ପି ପନ ଅନ୍ତୋସୀମାଯ ଠିତାନଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଭାଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ସଚେ ପନ ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ୱାଳେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି, ଗଣ୍ହନ୍ତିପି ପରିପାତେନ୍ତିପି, ସରୀସପେହି ୱା ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି, ଡଂସନ୍ତିପି ପରିପାତେନ୍ତିପି, ଚୋରେହି ୱା ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି, ୱିଲୁମ୍ପନ୍ତିପି ଆକୋଟେନ୍ତିପି, ପିସାଚେହି ୱା ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି, ଆୱିସନ୍ତିପି ହନନ୍ତିପି, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ନତ୍ଥି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ଗାମୋ ଅଗ୍ଗିନା ୱା ଦଡ୍ଢୋ ହୋତି, ଉଦକେନ ୱା ୱୁଳ୍ହୋ। ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମନ୍ତି, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଅନାପତ୍ତି। ସେନାସନଂ ଅଗ୍ଗିନା ୱା ଦଡ୍ଢଂ ହୋତି, ଉଦକେନ ୱା ୱୁଳ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖୂ ସେନାସନେନ କିଲମନ୍ତି, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଅନାପତ୍ତି। ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ନ ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭୋଜନାନି, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେପି ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭୋଜନାନି, ନ ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭୋଜନାନି, ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନ ଲଭନ୍ତି ପତିରୂପଂ ଉପଟ୍ଠାକଂ, ‘‘ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ସବ୍ବତ୍ଥ ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଅନାପତ୍ତି।

ସଚେ ପନ ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଇତ୍ଥୀ ନିମନ୍ତେତି ‘‘ଏହି, ଭନ୍ତେ, ହିରଞ୍ଞଂ ୱା ତେ ଦେମି, ସୁୱଣ୍ଣଂ ୱା ଖେତ୍ତଂ ୱା ୱତ୍ଥୁଂ ୱା ଗାୱୁଂ ୱା ଗାୱିଂ ୱା ଦାସଂ ୱା ଦାସିଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଧୀତରଂ ୱା ତେ ଦେମି ଭରିଯତ୍ଥାଯ, ଅହଂ ୱା ତେ ଭରିଯା ହୋମି, ଅଞ୍ଞଂ ୱା ତେ ଭରିଯଂ ଆନେମୀ’’ତି, ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ଲହୁପରିୱତ୍ତଂ ଖୋ ଚିତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା, ସିଯାପିମେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ନତ୍ଥି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ ଆପତ୍ତି। ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେସୀ ୱା ନିମନ୍ତେତି, ଥୁଲ୍ଲକୁମାରୀ ୱା ନିମନ୍ତେତି, ପଣ୍ଡକୋ ୱା ନିମନ୍ତେତି, ଞାତକା ୱା ନିମନ୍ତେନ୍ତି, ରାଜାନୋ ୱା ନିମନ୍ତେନ୍ତି, ଚୋରା ୱା ନିମନ୍ତେନ୍ତି, ଧୁତ୍ତା ୱା ନିମନ୍ତେନ୍ତି, ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପସ୍ସତି ଅସାମିକଂ ନିଧିଂ, ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ଲହୁପରିୱତ୍ତଂ ଖୋ ଚିତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା, ସିଯାପି ମେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ।

ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପସ୍ସତି ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାଯ ପରକ୍କମନ୍ତେ, ସୁଣାତି ୱା ‘‘ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାଯ ପରକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି, ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ଗରୁକୋ ଖୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା, ମା ମଯି ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ। ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାଯ ପରକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି, ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି ‘‘ତେ ଚ ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ମିତ୍ତା, ତ୍ୱାହଂ ୱକ୍ଖାମି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା, ମା ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚିତ୍ଥା’ତି, କରିସ୍ସନ୍ତି ମେ ୱଚନଂ ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦେ, ଭିନ୍ନେ ପନ ସଙ୍ଘେ ଗନ୍ତ୍ୱା କରଣୀଯଂ ନତ୍ଥି।

ସଚେ ପନ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ଇମଂ ଟେମାସଂ ଇଧ ୱସ୍ସଂ ୱସଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ୱିସଂୱାଦେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ନ କେୱଲଂ ତସ୍ସେୱ ପଟିସ୍ସୱସ୍ସ ୱିସଂୱାଦେ ଦୁକ୍କଟଂ, ‘‘ଇମଂ ଟେମାସଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥ, ଉଭୋପି ମଯଂ ଇଧ ୱସ୍ସଂ ୱସିସ୍ସାମ, ଏକତୋ ଉଦ୍ଦିସାପେସ୍ସାମା’’ତି ଏୱମାଦିନାପି ତସ୍ସ ତସ୍ସ ପଟିସ୍ସୱସ୍ସ ୱିସଂୱାଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ତଞ୍ଚ ଖୋ ପଠମଂ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତସ୍ସ ପଚ୍ଛା ୱିସଂୱାଦନପଚ୍ଚଯା, ପଠମମ୍ପି ଅସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତସ୍ସ ପନ ପଟିସ୍ସୱେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ୱିସଂୱାଦେ ଦୁକ୍କଟନ୍ତି ପାଚିତ୍ତିଯେନ ସଦ୍ଧିଂ ଦୁକ୍କଟଂ ଯୁଜ୍ଜତି।

୧୮୨। ୱସ୍ସୂପଗତେହି (ଚୂଳଅଓ। ଅଟ୍ଠ। ୩୧୮) ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ନିବଦ୍ଧୱତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ବନ୍ଧଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବା। ସୁଲଭା ଚେ ଦଣ୍ଡକା ଚେୱ ସଲାକାଯୋ ଚ ହୋନ୍ତି, ଏକକେନ ଛ ପଞ୍ଚ ମୁଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ଯଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ୱା ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ଦୁଲ୍ଲଭା ହୋନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ମୁଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଯୋ ଏକା ଯଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀ ବନ୍ଧିତବ୍ବା। ସାମଣେରେହି ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚ ଉକ୍କା ୱା କୋଟ୍ଟେତବ୍ବା, ୱସନଟ୍ଠାନେସୁ କସାୱପରିଭଣ୍ଡଂ କାତବ୍ବଂ। ୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତେହି ଚ ନ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ ନ ଉଦ୍ଦିସାପେତବ୍ବଂ, ନ ସଜ୍ଝାଯୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବଂ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଧମ୍ମସ୍ସୱନଂ କାତବ୍ବଂ। ସବ୍ବେୱ ହି ଏତେ ପପଞ୍ଚା, ନିପ୍ପପଞ୍ଚା ହୁତ୍ୱା ସମଣଧମ୍ମମେୱ କରିସ୍ସାମାତି ୱା ସବ୍ବେ ତେରସ ଧୁତଙ୍ଗାନି ସମାଦିଯନ୍ତୁ, ସେଯ୍ୟଂ ଅକପ୍ପେତ୍ୱା ଠାନଚଙ୍କମେହି ୱୀତିନାମେନ୍ତୁ, ମୂଗବ୍ବତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୁ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଗତାପି ଭାଜନୀଯଭଣ୍ଡଂ ଲଭନ୍ତୂତି ୱା ଏୱରୂପଂ ଅଧମ୍ମିକୱତ୍ତଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ପନ କାତବ୍ବଂ – ପରିଯତ୍ତିଧମ୍ମୋ ନାମ ତିୱିଧମ୍ପି ସଦ୍ଧମ୍ମଂ ପତିଟ୍ଠାପେତି, ତସ୍ମା ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉଦ୍ଦିସଥ ଉଦ୍ଦିସାପେଥ, ସଜ୍ଝାଯଂ କରୋଥ, ପଧାନଘରେ ୱସନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଟ୍ଟନଂ ଅକତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଉଦ୍ଦିସଥ ଉଦ୍ଦିସାପେଥ, ସଜ୍ଝାଯଂ କରୋଥ, ଧମ୍ମସ୍ସୱନଂ ସମିଦ୍ଧଂ କରୋଥ, ପବ୍ବାଜେନ୍ତା ସୋଧେତ୍ୱା ପବ୍ବାଜେଥ, ସୋଧେତ୍ୱା ଉପସମ୍ପାଦେଥ, ସୋଧେତ୍ୱା ନିସ୍ସଯଂ ଦେଥ। ଏକୋପି ହି କୁଲପୁତ୍ତୋ ପବ୍ବଜ୍ଜଞ୍ଚ ଉପସମ୍ପଦଞ୍ଚ ଲଭିତ୍ୱା ସକଲଂ ସାସନଂ ପତିଟ୍ଠାପେତି, ଅତ୍ତନୋ ଥାମେନ ଯତ୍ତକାନି ସକ୍କୋଥ, ତତ୍ତକାନି ଧୁତଙ୍ଗାନି ସମାଦିଯଥ, ଅନ୍ତୋୱସ୍ସଂ ନାମେତଂ ସକଲଦିୱସଂ ରତ୍ତିଯା ଚ ପଠମଯାମପଚ୍ଛିମଯାମେସୁ ଅପ୍ପମତ୍ତେହି ଭୱିତବ୍ବଂ, ୱୀରିଯଂ ଆରଭିତବ୍ବଂ। ପୋରାଣକମହାଥେରାପି ସବ୍ବପଲିବୋଧେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ଏକଚାରିଯୱତ୍ତଂ ପୂରଯିଂସୁ, ଭସ୍ସେ ମତ୍ତଂ ଜାନିତ୍ୱା ଦସୱତ୍ଥୁକଥଂ ଦସଅସୁଭଦସାନୁସ୍ସତିଅଟ୍ଠତିଂସାରମ୍ମଣକଥଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ୱତ୍ତଂ କାତୁଂ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଗତାନଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଏୱରୂପଂ ୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ।

ଅପିଚ ଭିକ୍ଖୂ ଓୱଦିତବ୍ବା ‘‘ୱିଗ୍ଗାହିକପିସୁଣଫରୁସୱଚନାନି ମା ୱଦଥ, ଦିୱସେ ଦିୱସେ ସୀଲାନି ଆୱଜ୍ଜେନ୍ତା ଚତୁରାରକ୍ଖଂ ଅହାପେନ୍ତା ମନସିକାରବହୁଲା ୱିହରଥା’’ତି। ଦନ୍ତକଟ୍ଠଖାଦନୱତ୍ତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଚେତିଯଂ ୱା ବୋଧିଂ ୱା ୱନ୍ଦନ୍ତେନ ଗନ୍ଧମାଲଂ ୱା ପୂଜେନ୍ତେନ ପତ୍ତଂ ୱା ଥୱିକାଯ ପକ୍ଖିପନ୍ତେନ ନ କଥେତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତୋଗାମେ ମନୁସ୍ସେହି ସଦ୍ଧିଂ ପଚ୍ଚଯସଞ୍ଞୁତ୍ତକଥା ୱା ୱିସଭାଗକଥା ୱା ନ କଥେତବ୍ବା, ରକ୍ଖିତିନ୍ଦ୍ରିଯେହି ଭୱିତବ୍ବଂ, ଖନ୍ଧକୱତ୍ତଞ୍ଚ ସେଖିଯୱତ୍ତଞ୍ଚ ପୂରେତବ୍ବନ୍ତି ଏୱରୂପା ବହୁକାପି ନିଯ୍ୟାନିକକଥା ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବାତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ୱସ୍ସୂପନାଯିକୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୭। ଉପଜ୍ଝାଯାଦିୱତ୍ତୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧୮୩।ୱତ୍ତନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପନ ୱତ୍ତଂ ନାମେତଂ ଉପଜ୍ଝାଯୱତ୍ତଂ ଆଚରିଯୱତ୍ତଂ ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ ଆୱାସିକୱତ୍ତଂ ଗମିକୱତ୍ତଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗୱତ୍ତଂ ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତଂ ଆରଞ୍ଞିକୱତ୍ତଂ ସେନାସନୱତ୍ତଂ ଜନ୍ତାଘରୱତ୍ତଂ ୱଚ୍ଚକୁଟିୱତ୍ତନ୍ତି ବହୁୱିଧଂ। ତତ୍ଥ ଉପଜ୍ଝାଯୱତ୍ତଂ ତାୱ ଏୱଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ – ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ କାଲସ୍ସେୱ ଉଟ୍ଠାଯ ଉପାହନା ଓମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମୁଖୋଦକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଦେନ୍ତେନ ମହନ୍ତଂ ମଜ୍ଝିମଂ ଖୁଦ୍ଦକନ୍ତି ତୀଣି ଦନ୍ତକଟ୍ଠାନି ଉପନେତ୍ୱା ଇତୋ ଯଂ ତୀଣି ଦିୱସାନି ଗଣ୍ହାତି, ଚତୁତ୍ଥଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତାଦିସମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନିଯମଂ କତ୍ୱା ଯଂ ୱା ତଂ ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଅଥ ଯାଦିସଂ ଲଭତି, ତାଦିସଂ ଦାତବ୍ବଂ। ମୁଖୋଦକଂ ଦେନ୍ତେନପି ସୀତଞ୍ଚ ଉଣ୍ହଞ୍ଚ ଉଦକଂ ଉପନେତ୍ୱା ତତୋ ଯଂ ତୀଣି ଦିୱସାନି ୱଳଞ୍ଜେତି। ଚତୁତ୍ଥଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତାଦିସମେୱ ମୁଖଧୋୱନୋଦକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଦୁୱିଧମ୍ପି ୱଳଞ୍ଜେତି, ଦୁୱିଧମ୍ପି ଉପନେତବ୍ବଂ। ଉଦକଂ ମୁଖଧୋୱନଟ୍ଠାନେ ଠପେତ୍ୱା ୱଚ୍ଚକୁଟିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଥେରେ ୱଚ୍ଚକୁଟିଗତେ ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଏୱଂ ପରିୱେଣଂ ଅସୁଞ୍ଞଂ ହୋତି। ଥେରେ ୱଚ୍ଚକୁଟିତୋ ଅନିକ୍ଖନ୍ତେଯେୱ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ସରୀରକିଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ତସ୍ମିଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ସଚେ ଯାଗୁ ହୋତି, ଭାଜନଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଯାଗୁ ଉପନାମେତବ୍ବା, ଯାଗୁଂ ପିୱିତସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ଭାଜନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି କେନଚି କଚୱରେନ ସଂକିଣ୍ଣୋ, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଅଞ୍ଞୋ କଚୱରୋ ନତ୍ଥି, ଉଦକଫୁସିତାନେୱ ହୋନ୍ତି, ହତ୍ଥେନ ପମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗାମଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, କାଯବନ୍ଧନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ଦାତବ୍ବା, ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ସୌଦକୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପଚ୍ଛାସମଣଂ ଆକଙ୍ଖତି, ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ପାରୁପିତ୍ୱା ଗଣ୍ଠିକଂ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ହୋତବ୍ବଂ, ନାତିଦୂରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନାଚ୍ଚାସନ୍ନେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ନିୱତ୍ତିତ୍ୱା ଓଲୋକେନ୍ତଂ ଏକେନ ୱା ଦ୍ୱୀହି ୱା ପଦୱୀତିହାରେହି ସମ୍ପାପୁଣାତି, ଏତ୍ତାୱତା ନାତିଦୂରେ ନାଚ୍ଚାସନ୍ନେ ଗତୋ ହୋତୀତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଭିକ୍ଖାଚାରେ ଯାଗୁଯା ୱା ଭତ୍ତେ ୱା ଲଦ୍ଧେ ପତ୍ତୋ ଉଣ୍ହୋ ୱା ଭାରିକୋ ୱା ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଂ ତସ୍ସ ଦତ୍ୱା ସୋ ପତ୍ତୋ ଗହେତବ୍ବୋ, ନ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଭଣମାନସ୍ସ ଅନ୍ତରନ୍ତରା କଥା ଓପାତେତବ୍ବା। ଇତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପନ ଯତ୍ଥ ଯତ୍ଥ ନ-କାରେନ ପଟିସେଧୋ କରୀଯତି, ସବ୍ବତ୍ଥ ଦୁକ୍କଟାପତ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବା। ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଆପତ୍ତିସାମନ୍ତା ଭଣମାନୋ ନିୱାରେତବ୍ବୋ। ନିୱାରେନ୍ତେନ ଚ ''ଭନ୍ତେ, ଈଦିସଂ ନାମ ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଆପତ୍ତି ନ ହୋତୀ''ତି ଏୱଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ୱିଯ ୱାରେତବ୍ବୋ, ''ୱାରେସ୍ସାମୀ''ତି ପନ କତ୍ୱା ''ମହଲ୍ଲକ, ମା ଏୱଂ ଭଣା''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଆସନ୍ନେ ଗାମୋ ହୋତି, ୱିହାରେ ୱା ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତି, ଗାମତୋ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଦୂରେ ଗାମୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ସଦ୍ଧିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୋପି ନତ୍ଥି, ତେନେୱ ସଦ୍ଧିଂ ଗାମତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଚୀୱରେନ ପତ୍ତଂ ୱେଠେତ୍ୱା ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗତୋ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ପଠମତରଂ ଆଗତେନ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚୀୱରଂ ସେଦଗ୍ଗହିତଂ ହୋତି, ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ଚୀୱରଂ ନିଦହିତବ୍ବଂ, ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ। ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରନ୍ତେନ ଚ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଂ କଣ୍ଣଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ। କିଂକାରଣା? ମା ମଜ୍ଝେ ଭଙ୍ଗୋ ଅହୋସୀତି। ସମଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘରିତସ୍ସ ହି ମଜ୍ଝେ ଭଙ୍ଗୋ ହୋତି, ତତୋ ନିଚ୍ଚଂ ଭିଜ୍ଜମାନଂ ଦୁବ୍ବଲଂ ହୋତି, ତଂ ନିୱାରଣତ୍ଥମେତଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଯଥା ଅଜ୍ଜ ଭଙ୍ଗଟ୍ଠାନେଯେୱ ସ୍ୱେ ନ ଭିଜ୍ଜିସ୍ସତି, ତଥା ଦିୱସେ ଦିୱସେ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ, ଓଭୋଗେ କାଯବନ୍ଧନଂ କାତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପିଣ୍ଡପାତୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପନାମେତବ୍ବୋ, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ଚ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ''ପାନୀଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଆହରୀଯତୂ''ତି ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେ କାଲୋ ଅତ୍ଥି, ଉପଜ୍ଝାଯେ ଭୁତ୍ତେ ସଯଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉପକଟ୍ଠୋ କାଲୋ, ପାନୀଯଂ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଠପେତ୍ୱା ସଯମ୍ପି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଭୁତ୍ତାୱିସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବୋ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ପତ୍ତୋ ନିଦହିତବ୍ବୋ, ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ନ ଚ ତଟ୍ଟିକଚମ୍ମଖଣ୍ଡାଦୀହି ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ କାଠଅଓଣ୍ଡକତା ୱା ସୁଧାବଦ୍ଧା ୱା ଭୂମି ହୋତି ନିରଜମତ୍ତିକା, ତଥାରୂପାଯ ଭୂମିଯା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଧୋତୱାଲିକାଯପି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପଂସୁରଜସକ୍ଖରାଦୀସୁ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ର ପନ ପଣ୍ଣଂ ୱା

ଆଧାରକଂ ୱା ଠପେତ୍ୱା ତତ୍ର ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ଚ ଚୀୱରୱଂସାଦୀନଂ ହେଟ୍ଠା ହତ୍ଥଂ ପୱେସେତ୍ୱା ଅଭିମୁଖେନ ହତ୍ଥେନ ସଣିକଂ ନିକ୍ଖିପନତ୍ଥଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅନ୍ତେ ପନ ଗହେତ୍ୱା ଭୋଗେନ ଚୀୱରୱଂସାଦୀନଂ ଉପରି ଖିପନ୍ତସ୍ସ ଭିତ୍ତିଯଂ ଭୋଗୋ ପଟିହଞ୍ଞତି, ତସ୍ମା ତଥା ନ କାତବ୍ବଂ। ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ନହାଯିତୁକାମୋ ହୋତି, ନହାନଂ ପଟିଯାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୀତେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ସୀତଂ ପଟିଯାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉଣ୍ହେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ଉଣ୍ହଂ ପଟିଯାଦେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ଚୁଣ୍ଣଂ ସନ୍ନେତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ତେମେତବ୍ବା। ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଗନ୍ତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଦତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଚୁଣ୍ଣଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ, ପୱିସନ୍ତେନ ମତ୍ତିକାଯ ମୁଖଂ ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତବ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରେ ପରିକମ୍ମଂ ନାମ ଅଙ୍ଗାରମତ୍ତିକାଉଣ୍ହୋଦକଦାନାଦିକଂ ସବ୍ବକିଚ୍ଚଂ। ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ।

ଉଦକେପି ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଅଙ୍ଗପଚ୍ଚଙ୍ଗଘଂସନାଦିକଂ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନହାତେନ ପଠମତରଂ ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଗତ୍ତଂ ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ନିୱାସେତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଗତ୍ତତୋ ଉଦକଂ ପମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘାଟି ଦାତବ୍ବା , ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଜନ୍ତାଘରେ ହି ଉଣ୍ହସନ୍ତାପେନ ପିପାସା ହୋତି। ସଚେ ଉଦ୍ଦିସାପେତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବୋ। ସଚେ ପରିପୁଚ୍ଛିତୁକାମୋ ହୋତି, ପରିପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ।

ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ୱିହରତି, ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, କେନଚି ଗେଲଞ୍ଞେନ ଅନଭିଭୂତୋ ହୋତି, ସୋଧେତବ୍ବୋ। ଅଗିଲାନେନ ହି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସେନପି ସବ୍ବଂ ଉପଜ୍ଝାଯୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ, ଅନାଦରେନ ଅକରୋନ୍ତସ୍ସ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ, ନ-କାରପଟିସଂଯୁତ୍ତେସୁ ପନ ପଦେସୁ ଗିଲାନସ୍ସପି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତକିରିଯଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ। ୱିହାରଂ ସୋଧେନ୍ତେନ ପଠମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ମଞ୍ଚୋ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ପୀଠଂ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବା, ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ତାନକଂ ହୋତି, ଉଲ୍ଲୋକା ପଠମଂ ଓହାରେତବ୍ବଂ, ଆଲୋକସନ୍ଧିକଣ୍ଣଭାଗା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ କାଳୱଣ୍ଣକତା ଭୂମି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅକତା ହୋତି ଭୂମି, ଉଦକେନ ପରିପ୍ପୋସିତ୍ୱା ପରିପ୍ପୋସିତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା ''ମା ୱିହାରୋ ରଜେନ ଉହଞ୍ଞୀ''ତି, ସଙ୍କାରଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅଭିହରିତ୍ୱା ଯଥା ପଠମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ଅହୋସି, ତଥେୱ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଏତଦତ୍ଥମେୱ ହି ''ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ ପଠମଂ ଅଜାନନ୍ତେନ କେନଚି ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ଅହୋସି, ସମନ୍ତତୋ ଭିତ୍ତିଂ ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲମତ୍ତେନ ୱା ତିୱଙ୍ଗୁଲମତ୍ତେନ ୱା ମୋଚେତ୍ୱା ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ହେତ୍ଥ ପଞ୍ଞାପନୱତ୍ତଂ – ସଚେ କଟସାରକୋ ହୋତି ଅତିମହନ୍ତୋ ଚ, ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କୋଟିଂ ନିୱତ୍ତେତ୍ୱା ବନ୍ଧିତ୍ୱା ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ। ସଚେ କୋଟିଂ ନିୱତ୍ତେତ୍ୱା ବନ୍ଧିତୁଂ ନ ଜାନାତି, ନ ଛିନ୍ଦିତବ୍ବୋ। ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବା, ମଞ୍ଚୋ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ, ପୀଠଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ,

ଖେଠଅମଲ୍ଲକୋ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବୋ, ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ, ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା, ଉତ୍ତରା, ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

ସଚେ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠପେତବ୍ବଂ, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱୂପକାସେତବ୍ବା ୱୂପକାସାପେତବ୍ବା, ...

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ନେତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞୋ ୱା ଭିକ୍ଖୁ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଥେରଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ର ଗଚ୍ଛା''ତି, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱିନୋଦେତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞେନ ୱା ୱିନୋଦାପେତବ୍ବଂ ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞୋ ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଥେରଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜାପେହୀ''ତି, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ, ପରିୱାସଦାନତ୍ଥଂ ସୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଯାଚିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଅତ୍ତନା ପଟିବଲୋ ହୋତି, ଅତ୍ତନାୱ ଦାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ପଟିବଲୋ ହୋତି, ଅଞ୍ଞେନ ଦାପେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୋ ହୋତି ମାନତ୍ତାରହୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ୱା, ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ ''କେନ ନୁ ଖୋ ଉପାଯେନ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ଯ, ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ଯା''ତି। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ହି ''ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ସଙ୍ଘୋ''ତି ଞତ୍ୱା ଏକମେକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ''ମା, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କମ୍ମଂ କରିତ୍ଥା''ତି ଯାଚିତବ୍ବା। ସଚେ କରୋନ୍ତିଯେୱ, ''ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ଲହୁକକମ୍ମଂ କରୋଥା''ତି ଯାଚିତବ୍ବା। ସଚେ କରୋନ୍ତିଯେୱ, ଅଥ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ''ସମ୍ମା ୱତ୍ତଥ, ଭନ୍ତେ''ତି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ଇତି ତଂ ସମ୍ମା ୱତ୍ତାପେତ୍ୱା ''ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଥ, ଭନ୍ତେ, କମ୍ମ''ନ୍ତି ଭିକ୍ଖୂ ଯାଚିତବ୍ବା।

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିତବ୍ବଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଧୋୱିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ ''କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିଯେଥା''ତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ କାତବ୍ବଂ ହୋତି, ରଜନଂ ୱା ପଚିତବ୍ବଂ, ଚୀୱରଂ ୱା ରଜେତବ୍ବଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ସବ୍ବଂ କାତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ ''କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିଯେଥା''ତି। ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତେନ ସାଧୁକଂ ସଂପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ରଜେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନେ ଥେୱେ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ।

ନ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କେସା ଛେଦେତବ୍ବା, ନ ଏକଚ୍ଚେନ କେସା ଛେଦାପେତବ୍ବା , ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚେନ ପରିକମ୍ମଂ କାରାପେତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚେନ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚୋ କାରାପେତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ହୋତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚୋ ପଚ୍ଛାସମଣୋ ଆଦାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରିତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚେନ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରାପେତବ୍ବୋ, ନ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ, ପିଣ୍ଡାଯ ୱା ଅଞ୍ଞେନ ୱା କରଣୀଯେନ ପୱିସିତୁକାମେନ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ପୱିସିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ କାଲସ୍ସେୱ ୱୁଟ୍ଠାଯ ଦୂରଂ ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ଗନ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ''ଦହରା ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିସନ୍ତୂ''ତି ୱତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅୱତ୍ୱା ଗତେ ପରିୱେଣଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅପସ୍ସନ୍ତେନ ଗାମଂ ପୱିସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଗାମଂ ପୱିସନ୍ତୋପି ପସ୍ସତି, ଦିଟ୍ଠଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଆପୁଚ୍ଛିତୁଂଯେୱ ୱଟ୍ଟତି। ନ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ୱାସତ୍ଥାଯ ୱା ଅସୁଭଦସ୍ସନତ୍ଥାଯ ୱା ସୁସାନଂ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ ଦିସା ପକ୍କମିତବ୍ବା, ପକ୍କମିତୁକାମେନ ପନ କମ୍ମଂ ଆଚିକ୍ଖିତ୍ୱା ଯାୱତତିଯଂ ଯାଚିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଅନୁଜାନାତି, ସାଧୁ, ନୋ ଚେ ଅନୁଜାନାତି, ତଂ ନିସ୍ସାଯ ୱସତୋ ଚସ୍ସ ଉଦ୍ଦେସୋ ୱା ପରିପୁଚ୍ଛା ୱା କମ୍ମଟ୍ଠାନଂ ୱା ନ ସମ୍ପଜ୍ଜତି, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ୟତ୍ତୋ, କେୱଲଂ ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତିକେ ୱସାପେତୁକାମତାଯ ଏୱ ଗନ୍ତୁଂ ନ ଦେତି, ଏୱରୂପେ ନିୱାରେନ୍ତେପି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଯାୱଜୀୱଂ

ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ, ନ କତ୍ଥଚି ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପଟ୍ଠାକୋ ଅତ୍ଥି, ଭେସଜ୍ଜଂ ପରିଯେସିତ୍ୱା ତସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଦତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅଯଂ ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସତୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଇଦଂ ତାୱ ଉପଜ୍ଝାଯୱତ୍ତଂ।

୧୮୪। ଇଦମେୱ ଚ ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଆଚରିଯସ୍ସ କତ୍ତବ୍ବତ୍ତା ଆଚରିଯୱତ୍ତନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ନାମମତ୍ତମେୱ ହେତ୍ଥ ନାନଂ। ତତ୍ଥ ଯାୱ ଚୀୱରରଜନଂ, ତାୱ ୱତ୍ତେ ଅକରିଯମାନେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚ ପରିହାନି ହୋତି, ତସ୍ମା ତଂ ଅକରୋନ୍ତସ୍ସ ନିସ୍ସଯମୁତ୍ତକସ୍ସପି ଅମୁତ୍ତକସ୍ସପି ଆପତ୍ତିଯେୱ, ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତଦାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅମୁତ୍ତନିସ୍ସଯସ୍ସେୱ ଆପତ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାଯେ ଆଚରିଯେ ୱା ୱତ୍ତଂ ସାଦିଯନ୍ତେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ଅନ୍ତେୱାସିକା ଚ ବହୁକାପି ହୋନ୍ତୁ, ସବ୍ବେସଂ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଆଚରିଯୋ ୱା ‘‘ମଯ୍ହଂ ଉପଟ୍ଠାକୋ ଅତ୍ଥି, ତୁମ୍ହେ ଅତ୍ତନୋ ସଜ୍ଝାଯମନସିକାରାଦୀସୁ ଯୋଗଂ କରୋଥା’’ତି ୱଦତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦୀନଂ ଅନାପତ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାଯୋ ୱା ଆଚରିଯୋ ୱା ସଚେ ସାଦିଯନଂ ୱା ଅସାଦିଯନଂ ୱା ନ ଜାନାତି, ବାଲୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦଯୋ ବହୂ, ତେସୁ ଏକୋ ୱତ୍ତସମ୍ପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ୱା ଆଚରିଯସ୍ସ ୱା କିଚ୍ଚଂ ଅହଂ କରିସ୍ସାମି, ତୁମ୍ହେ ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କା ୱିହରଥା’’ତି ଏୱଞ୍ଚେ ଅତ୍ତନୋ ଭାରଂ କତ୍ୱା ଇତରେ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ତସ୍ସ ଭାରକରଣତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତେସଂ ଅନାପତ୍ତି। ଏତ୍ଥ ଅନ୍ତେୱାସିକେସୁ ପନ ନିସ୍ସଯନ୍ତେୱାସିକେନ ଯାୱ ଆଚରିଯଂ ନିସ୍ସାଯ ୱସତି, ତାୱ ସବ୍ବଂ ଆଚରିଯୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ। ପବ୍ବଜ୍ଜୋପସମ୍ପଦଧମ୍ମନ୍ତେୱାସିକେହି ପନ ନିସ୍ସଯମୁତ୍ତକେହିପି ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ଚୀୱରରଜନଂ, ତାୱ ୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ। ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପତ୍ତଦାନାଦିମ୍ହି ପନ ଏତେସଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଏତେସୁ ପବ୍ବଜ୍ଜନ୍ତେୱାସିକୋ ଚ ଉପସମ୍ପଦନ୍ତେୱାସିକୋ ଚ ଆଚରିଯସ୍ସ ଯାୱଜୀୱଂ ଭାରା। ନିସ୍ସଯନ୍ତେୱାସିକୋ ଚ ଧମ୍ମନ୍ତେୱାସିକୋ ଚ ଯାୱ ସମୀପେ ୱସନ୍ତି, ତାୱ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହିପି ଅନ୍ତେୱାସିକସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ସଙ୍ଗହେତବ୍ବା ଅନୁଗ୍ଗହେତବ୍ବା ଉଦ୍ଦେସେନ ପରିପୁଚ୍ଛାଯ ଓୱାଦେନ ଅନୁସାସନିଯା। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ପତ୍ତୋ ୱା ଚୀୱରଂ ୱା ଅଞ୍ଞୋ ୱା କୋଚି ପରିକ୍ଖାରୋ ନତ୍ଥି, ଅତ୍ତନୋ ଅତିରେକପତ୍ତଚୀୱରଂ ଅତିରେକପରିକ୍ଖାରୋ ୱା ଅତ୍ଥି, ଦାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ, ଧମ୍ମିଯେନ ନଯେନ ପରିଯେସନତ୍ଥାଯ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ଗିଲାନା ହୋନ୍ତି, ଉପଜ୍ଝାଯୱତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଦାନଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱା ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକସିଞ୍ଚନପରିଯୋସାନଂ ସବ୍ବଂ ୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବମେୱ, ଅକରୋନ୍ତାନଂ ଆପତ୍ତି। ତସ୍ମା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହିପି ଅନ୍ତେୱାସିକସଦ୍ଧିୱିହାରିକେସୁ ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯାଦୀସୁ ହି ଯୋ ଯୋ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ତସ୍ସ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାଯାଦିୱତ୍ତକଥା।

୧୮୫। ଇଦାନି ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତାଦୀନି ୱେଦିତବ୍ବାନି। ଆଗନ୍ତୁକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପଚାରସୀମାସମୀପଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପାହନା ଓମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଉପାହନଦଣ୍ଡକେନ ଗହେତ୍ୱା ଛତ୍ତଂ ଉପନାମେତ୍ୱା ସୀସଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ସୀସେ ଚୀୱରଂ ଖନ୍ଧେ କରିତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅତରମାନେନ ଆରାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ, ଆରାମଂ ପୱିସନ୍ତେନ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ ‘‘କତ୍ଥ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତୀ’’ତି। ଯତ୍ଥ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଉପଟ୍ଠାନସାଲାଯ ୱା ମଣ୍ଡପେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା, ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ଏକମନ୍ତଂ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପତିରୂପଂ ଆସନଂ ଗହେତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ପାନୀଯଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ ‘‘କତମଂ ପାନୀଯଂ, କତମଂ ପରିଭୋଜନୀଯ’’ନ୍ତି। ସଚେ ପାନୀଯେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ପାନୀଯଂ ଗହେତ୍ୱା ପାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପରିଭୋଜନୀଯେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଗହେତ୍ୱା ପାଦା ଧୋୱିତବ୍ବା। ପାଦେ ଧୋୱନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ, ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପାଦା ଧୋୱିତବ୍ବା, ନ ତେନେୱ ହତ୍ଥେନ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ, ନ ତେନେୱ ହତ୍ଥେନ ପାଦା ଧୋୱିତବ୍ବା, ଉପାହନପୁଞ୍ଛନଚୋଳକଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଉପାହନା ପୁଞ୍ଛିତବ୍ବା, ଉପାହନା ପୁଞ୍ଛନ୍ତେନ ପଠମଂ ସୁକ୍ଖେନ ଚୋଳକେନ ପୁଞ୍ଛିତବ୍ବା, ପଚ୍ଛା ଅଲ୍ଲେନ, ଉପାହନପୁଞ୍ଛନଚୋଳକଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ପତ୍ଥରିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଆୱାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱୁଡ୍ଢୋ ହୋତି, ଅଭିୱାଦେତବ୍ବୋ। ସଚେ ନୱକୋ ହୋତି, ଅଭିୱାଦାପେତବ୍ବୋ। ସେନାସନଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ ‘‘କତମଂ ମେ ସେନାସନଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି, ଅଜ୍ଝାୱୁଟ୍ଠଂ ୱା ଅନଜ୍ଝାୱୁଟ୍ଠଂ ୱା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ‘‘ଗୋଚରଗାମୋ ଆସନ୍ନେ, ଉଦାହୁ ଦୂରେ, କାଲସ୍ସେୱ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ, ଉଦାହୁ ଦିୱା’’ତି ଏୱଂ ଭିକ୍ଖାଚାରୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ଅଗୋଚରୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ଗୋଚରୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଅଗୋଚରୋ ନାମ ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକାନଂ ଗାମୋ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଭିକ୍ଖୋ ୱା ଗାମୋ, ଯତ୍ଥ ଏକସ୍ସ ୱା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱା ଭିକ୍ଖା ଦୀଯତି, ସେକ୍ଖସମ୍ମତାନି କୁଲାନି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବାନି, ୱଚ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ପସ୍ସାୱଟ୍ଠାନଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ‘‘କିଂ ଇମିସ୍ସା ପୋକ୍ଖରଣିଯା ପାନୀଯଂଯେୱ ପିୱନ୍ତି, ନହାନାଦିପରିଭୋଗମ୍ପି କରୋନ୍ତୀ’’ତି ଏୱଂ ପାନୀଯଞ୍ଚେୱ ପରିଭୋଜନୀଯଞ୍ଚ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, କତ୍ତରଦଣ୍ଡୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କତିକସଣ୍ଠାନଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, କେସୁଚି ଠାନେସୁ ୱାଳମିଗା ୱା ଅମନୁସ୍ସା ୱା ହୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ‘‘କଂ କାଲଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ, କଂ କାଲଂ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବ’’ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରୋ ଅନଜ୍ଝାୱୁଟ୍ଠୋ ହୋତି, କୱାଟଂ ଆକୋଟେତ୍ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଆଗମେତ୍ୱା ଘଟିକଂ ଉଗ୍ଘାଟେତ୍ୱା କୱାଟଂ ପଣାମେତ୍ୱା ବହି ଠିତେନ ନିଲ୍ଲୋକେତବ୍ବୋ।

ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ମଞ୍ଚେ ୱା ମଞ୍ଚୋ ଆରୋପିତୋ ହୋତି, ପୀଠେ ୱା ପୀଠଂ ଆରୋପିତଂ ହୋତି, ସେନାସନଂ ଉପରି

ପୁଞ୍ଜୀକତଂ ହୋତି, ସଚେ ସଙ୍କୋତି, ସଙ୍କୋ ୱିହାରୋ ସୋଧେତବ୍ବୋ, ଅସଙ୍କୋନ୍ତେନ ଅଭନୋ ୱସନୋକାସୋ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ସଙ୍କଂ ସୋଧେନ୍ତୁଂ ସଙ୍କୋନ୍ତେନ ପନ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ୱୁତ୍ତନୟେନ ଭୂମତ୍ଥରଣମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ବହି ନୀହରିତ୍ୱା ୱିହାରଂ ସୋଧେତ୍ୱା ପୁନ ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବାନି।

ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାୟନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା, ଉତ୍ତରା, ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାୟନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

ସଚେ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା , ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ପାନୀୟଂ ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ, ଆଚମନକୁମ୍ଭିୟା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ। ଇଦଂ ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ।

୧୮୬।ଆୱାସିକୱତ୍ତେ ଆୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଆଗନ୍ତୁକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱୁଡ୍ଢତରଂ ଦିସ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପାନୀୟେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ ପନ ସକିଂ ଆନୀତଂ ପାନୀୟଂ ସଚେ ପିୱତି, ''ପୁନ ଆନେମୀ''ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋୟେୱ। ବୀଜନେନପି ବୀଜିତବ୍ବୋ, ବୀଜନ୍ତେନ ସକିଂ ପାଦପିଟ୍ଠିୟଂ ବୀଜିତ୍ୱା ସକିଂ ମଜ୍ଝେ, ସକିଂ ସୀସେ ବୀଜିତବ୍ବୋ, ''ଅଲଂ ହୋତୂ''ତି ୱୁତ୍ତେନ ମନ୍ଦତରଂ ବୀଜିତବ୍ବଂ, ପୁନ ''ଅଲ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେନ ତତୋ ମନ୍ଦତରଂ ବୀଜିତବ୍ବଂ, ତତିୟୱାରଂ ୱୁତ୍ତେନ ବୀଜନୀ ଠପେତବ୍ବା, ପାଦାପିସ୍ସ ଧୋୱିତବ୍ବା। ସଚେ ଅତ୍ତନୋ ତେଲଂ ଅତ୍ଥି, ତେଲେନ ମକ୍ଖେତବ୍ବା। ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ମକ୍ଖେତବ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଉପାହନା ପୁଞ୍ଛିତବ୍ବା। ଉପାହନା ପୁଞ୍ଛନ୍ତେନ ପଠମଂ ସୁକ୍ଖେନ ଚୋଳକେନ ପୁଞ୍ଛିତବ୍ବା, ପଚ୍ଛା ଅଲ୍ଲେନ, ଉପାହନପୁଞ୍ଛନଚୋଳକଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବଂ।

ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଭିୱାଦେତବ୍ବୋ, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ ''ଏତଂ ସେନାସନଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି। ଅଜ୍ଝାୱୁଟ୍ଠଂ ୱା ଅନଜ୍ଝାୱୁଟ୍ଠଂ ୱା ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଗୋଚରୋ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବୋ, ଅଗୋଚରୋ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବୋ, ସେକ୍ଖସମ୍ମତାନି କୁଲାନି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବାନି, ୱଚ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ପସ୍ସାୱଟ୍ଠାନଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ପାନୀୟଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, କତ୍ତରଦଣ୍ଡୋ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କତିକସଣ୍ଠାନଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ''ଇମଂ କାଲଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ, ଇମଂ କାଲଂ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବ''ନ୍ତି।

ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକୋ ନୱକୋ ହୋତି, ନିସିନ୍ନକେନେୱ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ''ଅତ୍ର ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପାହି, ଅତ୍ର ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପାହି, ଇଦଂ ଆସନଂ, ନିସୀଦାହୀ''ତି। ପାନୀୟଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଉପାହନପୁଞ୍ଛନଚୋଳକଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଭିୱାଦାପେତବ୍ବୋ, ସେନାସନାଦୀନିପି ନିସିନ୍ନେନେୱ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବାନି। ୱୁଡ୍ଢତରେ ପନ ଆଗତେ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବନ୍ତି ଏୱମାଦି ସଙ୍କଂ ଚୀୱରକମ୍ମଂ ୱା ନୱକମ୍ମଂ ୱା ଠପେତ୍ୱାପି କାତବ୍ବଂ। ଚେତିୟଙ୍ଗଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜନ୍ତେନ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତସ୍ସ ୱତ୍ତଂ କାତୁଂ ଆରଭିତବ୍ବଂ। ପଣ୍ଡିତୋ ହି ଆଗନ୍ତୁକୋ ''ସମ୍ମଜ୍ଜାହି ତାୱ ଚେତିୟଙ୍ଗଣ''ନ୍ତି ୱକ୍ଖତି। ଗିଲାନସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜଂ କରୋନ୍ତେନ ପନ ସଚେ ନାତିଆତୁରୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ଅକତ୍ୱା ୱତ୍ତମେୱ କାତବ୍ବଂ, ମହାଗିଲାନସ୍ସ ପନ ଭେସଜ୍ଜମେୱ କାତବ୍ବଂ। ପଣ୍ଡିତୋ ହି ଆଗନ୍ତୁକୋ ''କରୋହି ତାୱ ଭେସଜ୍ଜ''ନ୍ତି ୱକ୍ଖତି। ଇଦଂ ଆୱାସିକୱତ୍ତଂ।

୧୮୭।ଗମିକୱତ୍ତେ ଗମିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମଞ୍ଚପୀଠାଦିଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡମ୍ପି ରଜନଭାଜନାଦି ସଙ୍କଂ ଅଗ୍ଗିସାଲାୟଂ ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱା ଗୁତ୍ତଟ୍ଠାନେ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରୱାତପାନଂ ଥକେତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଭିକ୍ଖୁ ନ ହୋତି, ସାମଣେରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେ ସାମଣେରୋ ନ ହୋତି, ଆରାମିକୋ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେ ନ ହୋତି ଭିକ୍ଖୁ ୱା ସାମଣେରୋ ୱା ଆରାମିକୋ ୱା, ଚତୂସୁ ପାସାଣେସୁ ମଞ୍ଚଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ମଞ୍ଚେ ମଞ୍ଚଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ପୀଠେ ପୀଠଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଉପରି ପୁଞ୍ଜଂ କରିତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରୱାତପାନଂ ଥକେତ୍ୱା ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରୋ ଓୱସ୍ସତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସଙ୍କୋ ଛାଦେତବ୍ବୋ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ ''କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ୱିହାରୋ ଛାଦିୟେଥା''ତି, ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ଯୋ ଦେସୋ ଅନୋୱସ୍ସକୋ ହୋତି, ତତ୍ଥ ଚତୂସୁ ପାସାଣେସୁ ମଞ୍ଚଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ମଞ୍ଚେ ମଞ୍ଚଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ପୀଠେ ପୀଠଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଉପରି ପୁଞ୍ଜଂ କରିତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରୱାତପାନଂ ଥକେତ୍ୱା ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରୋ ଓୱସ୍ସତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସେନାସନଂ ଗାମଂ ଅତିହରିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ ''କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସେନାସନଂ ଗାମଂ ଅତିହରିୟେଥା''ତି, ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଚତୂସୁ ପାସାଣେସୁ ମଞ୍ଚଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ମଞ୍ଚେ ମଞ୍ଚଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ପୀଠେ ପୀଠଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଉପରି ପୁଞ୍ଜଂ କରିତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ତିଣେନ ୱା ପଣ୍ଣେନ ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ପକ୍କମିତବ୍ବଂ ''ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଅଙ୍ଗାନିପି ସେସେୟ୍ୟୁ''ନ୍ତି। ଇଦଂ ଗମିକୱତ୍ତଂ।

୧୮୮।ଭତ୍ତଗ୍ଗୱତ୍ତେ ସଚେ ଆରାମେ କାଲୋ ଆରୋଚିତୋ ହୋତି, ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ପାରୁପିତ୍ୱା ଗଣ୍ଠିକଂ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅତରମାନେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ।

ନ ୱଙ୍କକ୍ଷ ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପୁରତୋ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସୁପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେନ, ସୁସଂୱୁତେନ, ଓକ୍ଖିତ୍ତଚକ୍ଖୁନା, ଅପ୍ପସଦ୍ଦେନ ଅନ୍ତରଘରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ ଉକ୍ଖିତ୍ତକାଯ, ନ ଉଜ୍ଜଗ୍ଘିକାଯ ଅନ୍ତରଘରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ କାଯପ୍ପଚାଲକଂ, ନ ବାହୁପ୍ପଚାଲକଂ, ନ ସୀସପ୍ପଚାଲକଂ ଅନ୍ତରଘରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ ଖମ୍ଭକତେନ, ନ ଓଗୁଣ୍ଠିତେନ, ନ ଉକ୍କୁଟିକାଯ ଅନ୍ତରଘରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ସୁପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେନ , ସୁସଂୱୁତେନ, ଓକ୍ଖିତ୍ତଚକ୍ଖୁନା, ଅପ୍ପସଦ୍ଦେନ ଅନ୍ତରଘରେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଉକ୍ଖିତ୍ତକାଯ, ନ ଉଜ୍ଜଗ୍ଘିକାଯ ଅନ୍ତରଘରେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ କାଯପ୍ପଚାଲକଂ, ନ ବାହୁପ୍ପଚାଲକଂ, ନ ସୀସପ୍ପଚାଲକଂ ଅନ୍ତରଘରେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଖମ୍ଭକତେନ, ନ ଓଗୁଣ୍ଠିତେନ, ନ ପଲ୍ଲତ୍ଥିକାଯ ଅନ୍ତରଘରେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ମହାଥେରସ୍ସ ନିସିନ୍ନାସନେନ ସମକଂ ଆସନଂ ହୋତି, ବହୂସୁ ଆସନେସୁ ସତି ଏକଂ ଦ୍ୱେ ଆସନାନି ଠପେତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତାସନେସୁ ଅନିସୀଦିତ୍ୱା ମହାଥେରେନ ‘‘ନିସୀଦା’’ତି ୱୁତ୍ତେନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ମହାଥେରୋ ୱଦତି, ‘‘ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଆସନଂ ଉଚ୍ଚ’’ନ୍ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ନିସୀଦା’’ତି ୱୁତ୍ତେନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଏୱଂ ଆପୁଚ୍ଛିତେପି ନ ୱଦତି, ନିସୀଦନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି, ମହାଥେରସ୍ସେୱ ଆପତ୍ତି। ନୱକୋ ହି ଏୱରୂପେ ଆସନେ ଅନାପୁଚ୍ଛା ନିସୀଦନ୍ତୋ ଆପଜ୍ଜତି, ଥେରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତେ ଅନନୁଜାନନ୍ତୋ। ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତବ୍ବା, ନ ସଙ୍ଘାଟିକଂ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ।

ପତ୍ତଧୋୱନୋଦକେ ଦୀଯମାନେ ଉଭୋହି ହତ୍ଥେହି ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଉଦକଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ପନ ପୁରତୋ ଆଧାରକେ ପତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ, ନୀଚଂ କତ୍ୱା ଉଦକସଦ୍ଦଂ ଅକରୋନ୍ତେନ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ପତ୍ତୋ ଧୋୱିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକୋ ହୋତି, ନୀଚଂ କତ୍ୱା ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକେ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ ‘‘ମା ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକୋ ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚି , ମା ସାମନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚିଂସୁ, ମା ସଙ୍ଘାଟି ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚୀ’’ତି। ସଚେ ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକୋ ନ ହୋତି, ନୀଚଂ କତ୍ୱା ଛମାଯ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ ‘‘ମା ସାମନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚିଂସୁ, ମା ସଙ୍ଘାଟି ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚୀ’’ତି।

ଓଦନେ ଦୀଯମାନେ ଉଭୋହି ହତ୍ଥେହି ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଓଦନୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ। ଯଥା ସୂପସ୍ସ ଓକାସୋ ହୋତି, ଏୱଂ ମତ୍ତାଯ ଓଦନୋ ଗଣ୍ହିତବ୍ବୋ। ସଚେ ହୋତି ସପ୍ପି ୱା ତେଲଂ ୱା ଉତ୍ତରିଭଙ୍ଗଂ ୱା, ଥେରେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ସବ୍ବେସଂ ସମକଂ ସମ୍ପାଦେହୀ’’ତି। ଇଦଞ୍ଚ ନ କେୱଲଂ ସପ୍ପିଆଦୀସୁ, ଓଦନେପି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସପ୍ପିଆଦୀସୁ ପନ ଯଂ ଅପ୍ପଂ ହୋତି ଏକସ୍ସ ୱା ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱା ଅନୁରୂପଂ, ତଂ ସବ୍ବେସଂ ସମକଂ ସମ୍ପାଦେହୀତି ୱୁତ୍ତେ ମନୁସ୍ସାନଂ ୱିହେସା ହୋତି, ତସ୍ମା ତାଦିସଂ ସକିଂ ୱା ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା ସେସଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ସକ୍କଚ୍ଚଂ ପିଣ୍ଡପାତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ପତ୍ତସଞ୍ଞିନା ପିଣ୍ଡପାତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ସମସୂପକୋ ସମତିତ୍ତିକୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ନ ତାୱ ଥେରେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଯାୱ ନ ସବ୍ବେସଂ ଓଦନୋ ସମ୍ପତ୍ତୋ ହୋତି। ଇଦଞ୍ଚ ଯଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନଭିକ୍ଖୁକଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ, ଯତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସବ୍ବେସଂ ପାପେତ୍ୱା ୱନ୍ଦିତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ତଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ । ଯଂ ପନ ମହାଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ହୋତି, ଯତ୍ଥ ଏକସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଉଦକଂ ଦୀଯତି, ତତ୍ଥ ଯଥାସୁଖଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ସକ୍କଚ୍ଚଂ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ପତ୍ତସଞ୍ଞିନା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ସପଦାନୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ସମସୂପକୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ନ ଥୂପକତୋ ଓମଦ୍ଦିତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବୋ, ନ ସୂପଂ ୱା ବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ୱା ଓଦନେନ ପଟିଚ୍ଛାଦେତବ୍ବଂ ଭିଯ୍ୟୋକମ୍ୟତଂ ଉପାଦାଯ, ନ ସୂପଂ ୱା ଓଦନଂ ୱା ଅଗିଲାନେନ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ଉଜ୍ଝାନସଞ୍ଞିନା ପରେସଂ ପତ୍ତୋ ଓଲୋକେତବ୍ବୋ, ନାତିମହନ୍ତୋ କବଠଓ କାତବ୍ବୋ, ପରିମଣ୍ଡଲଂ ଆଲୋପୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ଅନାହଟେ କବଠଏ ମୁଖଦ୍ୱାରଂ ୱିୱରିତବ୍ବଂ, ନ ଭୁଞ୍ଜମାନେନ ସବ୍ବୋ ହତ୍ଥୋ ମୁଖେ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ନ ସକବଠଏନ ମୁଖେନ ବ୍ୟାହରିତବ୍ବଂ, ନ ପିଣ୍ଡୁକ୍ଖେପକଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ କବଠଆୱଚ୍ଛେଦକଂ, ନ ଅୱଗଣ୍ଡକାରକଂ, ନ ହତ୍ଥନିଦ୍ଧୁନକଂ, ନ ସିତ୍ଥାୱକାରକଂ, ନ ଜିୱ୍ହାନିଚ୍ଛାରକଂ, ନ ଚପୁଚପୁକାରକଂ, ନ ସୁରୁସୁରୁକାରକଂ, ନ ହତ୍ଥନିଲ୍ଲେହକଂ, ନ ପତ୍ତନିଲ୍ଲେହକଂ, ନ ଓଟ୍ଠନିଲ୍ଲେହକଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ନ ସାମିସେନ ହତ୍ଥେନ ପାନୀଯଥାଲକୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ, ନ ତାୱ ଥେରେନ ହତ୍ଥଧୋୱନୌଦକଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ଯାୱ ନ ସବ୍ବେ ଭୁତ୍ତାୱିନୋ ହୋନ୍ତି। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ‘‘ଧୋୱଥ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତଞ୍ଚ ହତ୍ଥେ ଚା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂ ୱା ‘‘ତୁମ୍ହେ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଉଦକେ ଦୀଯମାନେ ଉଭୋହି ହତ୍ଥେହି ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଉଦକଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ନୀଚଂ କତ୍ୱା ଉଦକସଦ୍ଦଂ ଅକରୋନ୍ତେନ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ପତ୍ତୋ ଧୋୱିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକୋ ହୋତି, ନୀଚଂ କତ୍ୱା ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକେ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ ‘‘ମା ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକୋ ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚି, ମା ସାମନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚିଂସୁ, ମା ସଙ୍ଘାଟି ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚୀ’’ତି। ସଚେ ଉଦକପଟିଗ୍ଗାହକୋ ନ ହୋତି, ନୀଚଂ କତ୍ୱା ଛମାଯ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ ‘‘ମା

ସାମନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚିଂସୁ, ମା ସଙ୍ଘାଟି ଉଦକେନ ଓସିଞ୍ଚୀ’’ତି, ନ ସସିତ୍ଥକଂ ପତ୍ତଧୋୱନଂ ଅନ୍ତରଘରେ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

ଭତ୍ତଗ୍ଗତୋ ଉଟ୍ଠାଯ ନିୱତ୍ତନ୍ତେସୁ ନୱକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ପଠମତରଂ ନିୱତ୍ତିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଛା ଥେରେହି। ସମ୍ବାଧେସୁ ହି ଘରେସୁ ମହାଥେରାନଂ ନିକ୍ଖମନୋକାସୋ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ଏୱଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଏୱଂ ନିୱତ୍ତନ୍ତେହି ପନ ନୱକେହି ଗେହଦ୍ୱାରେ ଠତ୍ୱା ଥେରେସୁ ନିକ୍ଖମନ୍ତେସୁ ପଟିପାଟିଯା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ମହାଥେରା ଧୁରେ ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ନୱକା ଅନ୍ତୋଗେହେ, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପଟିପାଟିଯା ଏୱ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ , କାଯେନ କାଯଂ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ ଯଥା ଅନ୍ତରେନ ମନୁସ୍ସା ଗନ୍ତୁଂ ସକ୍କୋନ୍ତି, ଏୱଂ ୱିରଳଆଯ ପାଳିଇଯା ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନୁମୋଦିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୬୨) ୱଚନତୋ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନୁମୋଦିତବ୍ବଂ। ତଂ ଏକମେୱ ଓହାଯ ସେସେହି ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ଥେରାନୁଥେରେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଆଗମେତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୬୨) ୱଚନତୋ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ଅନୁମୋଦନତ୍ଥାଯ ନିସିନ୍ନେ ହେଟ୍ଠା ପଟିପାଟିଯା ଚତୂହି ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଅନୁଥେରେ ନିସିନ୍ନେ ମହାଥେରେନ ଚ ହେଟ୍ଠା ଚ ତୀହି ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ପଞ୍ଚମେ ନିସିନ୍ନେ ଉପରି ଚତୂହି ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ହେଟ୍ଠା ଦହରଭିକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ଅଜ୍ଝିଟ୍ଠେପି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଚତୂହି ନିସୀଦିତବ୍ବମେୱ। ସଚେ ପନ ଅନୁମୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ଗଚ୍ଛଥ, ଭନ୍ତେ, ଆଗମେତବ୍ବକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥୀ’’ତି ୱଦତି, ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାଥେରେନ ‘‘ଗଚ୍ଛାମ, ଆୱୁସୋ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ଗଚ୍ଛଥା’’ତି ୱଦତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ବହିଗାମେ ଆଗମିସ୍ସାମା’’ତି ଆଭୋଗଂ କତ୍ୱାପି ବହିଗାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ନିସ୍ସିତକେ ‘‘ତୁମ୍ହେ ତସ୍ସ ଆଗମନଂ ଆଗମେଥା’’ତି ୱତ୍ୱାପି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସା ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିତେନ ଏକେନ ଅନୁମୋଦନଂ କାରେନ୍ତି, ନେୱ ତସ୍ସ ଅନୁମୋଦତୋ ଆପତ୍ତି, ନ ମହାଥେରସ୍ସ ଭାରୋ ହୋତି। ଉପନିସିନ୍ନକଥାଯମେୱ ହି ମନୁସ୍ସେସୁ କଥାପେନ୍ତେସୁ ଥେରୋ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ମହାଥେରେନ ଚ ଅନୁମୋଦନାଯ ଅଜ୍ଝିଟ୍ଠୋୱ ଆଗମେତବ୍ବୋତି ଇଦମେତ୍ଥ ଲକ୍ଖଣଂ। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତି କରଣୀଯେ ଆନନ୍ତରିକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୬୨) ୱଚନତୋ ପନ ୱଚ୍ଚାଦିପୀଳିତେନ ଅନନ୍ତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବନ୍ତି। ଇଦଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗୱତ୍ତଂ।

୧୮୯।ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତେ ପନ ପିଣ୍ଡଚାରିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ‘‘ଇଦାନି ଗାମଂ ପୱିସିସ୍ସାମୀ’’ତି ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ପାରୁପିତ୍ୱା ଗଣ୍ଠିକଂ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅତରମାନେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ। ସୁପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେନ ଅନ୍ତରଘରେ ଗନ୍ତବ୍ବନ୍ତିଆଦି ସବ୍ବଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗୱତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଇଧାପି ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ନିୱେସନଂ ପୱିସନ୍ତେନ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ ‘‘ଇମିନା ପୱିସିସ୍ସାମି, ଇମିନା ନିକ୍ଖମିସ୍ସାମୀ’’ତି, ନାତିସହସା ପୱିସିତବ୍ବଂ, ନାତିଦୂରେ ନାଚ୍ଚାସନ୍ନେ ଠାତବ୍ବଂ, ନାତିଚିରଂ ଠାତବ୍ବଂ, ନାତିଲହୁକଂ ନିୱତ୍ତିତବ୍ବଂ, ଠିତେନ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ ‘‘ଭିକ୍ଖଂ ଦାତୁକାମା ୱା ଅଦାତୁକାମା ୱା’’ତି । ସଚେ କମ୍ମଂ ୱା ନିକ୍ଖିପତି, ଆସନା ୱା ୱୁଟ୍ଠାତି, କଟଚ୍ଛୁଂ ୱା ପରାମସତି, ଭାଜନଂ ୱା ପରାମସତି, ଠପେତି ୱା, ‘‘ଦାତୁକାମସ୍ସା’’ତି ଠାତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖାଯ ଦୀଯମାନାଯ ୱାମେନ ହତ୍ଥେନ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଉଚ୍ଚାରେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ପଣାମେତ୍ୱା ଉଭୋହି ହତ୍ଥେହି ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖା ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା, ଇତ୍ଥୀ ୱା ହୋତୁ ପୁରିସୋ ୱା, ଭିକ୍ଖାଦାନସମଯେ ମୁଖଂ ନ ଓଲୋକେତବ୍ବଂ, ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ ‘‘ସୂପଂ ଦାତୁକାମା ୱା ଅଦାତୁକାମା ୱା’’ତି। ସଚେ କଟଚ୍ଛୁଂ ୱା ପରାମସତି, ଭାଜନଂ ୱା ପରାମସତି, ଠପେତି ୱା, ‘‘ଦାତୁକାମସ୍ସା’’ତି ଠାତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖାଯ ଦିନ୍ନାଯ ସଙ୍ଘାଟିଯା ପତ୍ତଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅତରମାନେନ ନିୱତ୍ତିତବ୍ବଂ।

ଯୋ ପଠମଂ ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି, ତେନ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଅୱକ୍କାରପାତି ଧୋୱିତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବା, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପଚ୍ଛା ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି, ସଚେ ହୋତି ଭୁତ୍ତାୱସେସୋ, ସଚେ ଆକଙ୍ଖତି, ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଆକଙ୍ଖତି, ଅପ୍ପହରିତେ ୱା ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ, ଅପ୍ପାଣକେ ୱା ଉଦକେ ଓପିଲାପେତବ୍ବଂ, ତେନ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ, ଅୱକ୍କାରପାତି ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତବ୍ବା, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପସ୍ସତି ପାନୀଯଘଟଂ ୱା ପରିଭୋଜନୀଯଘଟଂ ୱା ୱଚ୍ଚଘଟଂ ୱା ରିତ୍ତଂ ତୁଚ୍ଛଂ, ତେନ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚସ୍ସ ହୋତି ଅୱିସଯ୍ହଂ, ହତ୍ଥୱିକାରେନ ଦୁତିଯଂ ଆମନ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥୱିଲଙ୍ଘକେନ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ୱାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବାତି। ଇଦଂ ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତଂ।

୧୯୦।ଆରଞ୍ଞିକୱତ୍ତେ ଆରଞ୍ଞିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା କାଲସ୍ସେୱ ଉଟ୍ଠାଯ ପତ୍ତଂ ଥୱିକାଯ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅଂସେ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ଖନ୍ଧେ କରିତ୍ୱା ଉପାହନା ଆରୋହିତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରୱାତପାନଂ ଥକେତ୍ୱା ୱସନଟ୍ଠାନତୋ ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ। ‘‘ଇଦାନି ଗାମଂ ପୱିସିସ୍ସାମା’’ତି

ଉପାହନା ଓମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଥୱିକାଯ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅଂସେ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ପାରୁପିତ୍ୱା ଗଣ୍ଠିକଂ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅତରମାନେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ। ସୁପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେନ ଅନ୍ତରଘରେ ଗନ୍ତବ୍ବନ୍ତିଆଦି ସବ୍ବଂ ଗମନୱିଧାନଂ ଇଧାପି ଭତ୍ତଗ୍ଗୱତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ନିୱେସନଂ ପୱିସନ୍ତେନ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ ‘‘ଇମିନା ପୱିସିସ୍ସାମି, ଇମିନା ନିକ୍ଖମିସ୍ସାମୀ’’ତିଆଦି ସବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖାଚାରୱିଧାନଂ ପିଣ୍ଡଚାରିକୱତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଆରଞ୍ଞିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଭାଜନାନି ନପ୍ପହୋନ୍ତି, ପାନୀଯମେୱ ପରିଭୋଜନୀଯମ୍ପି କତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ଭାଜନଂ ଅଲଭନ୍ତେନ ୱେଳୁନାଳିକାଯପି ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ତମ୍ପି ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଯଥା ସମୀପେ ଉଦକଆୱାଟୋ ହୋତି, ଏୱଂ କାତବ୍ବଂ। ଅଗ୍ଗି ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ, ଅରଣିସହିତଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ, ଅରଣିସହିତେ ସତି ଅଗ୍ଗିଂ ଅକାତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଯଥା ଚ ଆରଞ୍ଞିକସ୍ସ, ଏୱଂ କନ୍ତାରପ୍ପଟିପନ୍ନସ୍ସପି ଅରଣିସହିତଂ ଇଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଗଣୱାସିନୋ ପନ ତେନ ୱିନାପି ୱଟ୍ଟତି। କତ୍ତରଦଣ୍ଡୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ, ନକ୍ଖତ୍ତପଦାନି ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବାନି ସକଲାନି ୱା ଏକଦେସାନି ୱା, ଦିସାକୁସଲେନ ଭୱିତବ୍ବଂ। ଇଦଂ ଆରଞ୍ଞିକୱତ୍ତଂ।

୧୯୧ ।ସେନାସନୱତ୍ତେ ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱିହରତି, ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସୋଧେତବ୍ବୋ। ୱିହାରଂ ସୋଧେନ୍ତେନ ପଠମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ମଞ୍ଚୋ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ପୀଠଂ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବା, ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ତାନକଂ ହୋତି, ଉଲ୍ଲୋକା ପଠମଂ ଓହାରେତବ୍ବଂ, ଆଲୋକସନ୍ଧିକଣ୍ଣଭାଗା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ କାଳୱଣ୍ଣକତା ଭୂମି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅକତା ହୋତି ଭୂମି, ଉଦକେନ ପରିପ୍ପୋସିତ୍ୱା ପରିପ୍ପୋସିତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା ‘‘ମା ୱିହାରୋ ରଜେନ ଉହଞ୍ଞୀ’’ତି, ସଙ୍କାରଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

ନ ଭିକ୍ଖୁସାମନ୍ତା ସେନାସନଂ ପପ୍ଫୋଟେତବ୍ବଂ, ନ ୱିହାରସାମନ୍ତା ସେନାସନଂ ପପ୍ଫୋଟେତବ୍ବଂ, ନ ପାନୀଯସାମନ୍ତା ସେନାସନଂ ପପ୍ଫୋଟେତବ୍ବଂ, ନ ପରିଭୋଜନୀଯସାମନ୍ତା ସେନାସନଂ ପପ୍ଫୋଟେତବ୍ବଂ, ନ ପଟିୱାତେ ଅଙ୍ଗଣେ ସେନାସନଂ ପପ୍ଫୋଟେତବ୍ବଂ, ଅଧୋୱାତେ ସେନାସନଂ ପପ୍ଫୋଟେତବ୍ବଂ।

ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଏକମନ୍ତଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବା, ମଞ୍ଚୋ ଏକମନ୍ତଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ, ପୀଠଂ ଏକମନ୍ତଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପୀଠଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ , ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ ଏକମନ୍ତଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ଏକମନ୍ତଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବୋ, ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ଏକମନ୍ତଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ, ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା, ଉତ୍ତରା, ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

ସଚେ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ପାନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ୱୁଡ୍ଢେନ ସଦ୍ଧିଂ ଏକୱିହାରେ ୱିହରତି, ନ ୱୁଡ୍ଢଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଉଦ୍ଦେସୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ପରିପୁଚ୍ଛା ଦାତବ୍ବା, ନ ସଜ୍ଝାଯୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ, ନ ପଦୀପୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ପଦୀପୋ ୱିଜ୍ଝାପେତବ୍ବୋ, ନ ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ନ ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ଦ୍ୱାରଂ ନାମ ଯସ୍ମା ମହାଓଠଅଞ୍ଜଂ, ତସ୍ମା ତତ୍ଥ ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ସେସାନି ପନ ଉଦ୍ଦେସଦାନାଦୀନି ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବାନି, ଦେୱସିକମ୍ପି ଆପୁଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥାପି ''ଭନ୍ତେ, ଆପୁଚ୍ଛିତମେୱ ହୋତୂ''ତି ୱୁତ୍ତେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ''ସାଧୂ''ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛତି, ସଯମେୱ ୱା ''ତ୍ୱଂ ଯଥାସୁଖଂ ୱିହରାହୀ''ତି ୱଦତି, ଏୱମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଭାଗସ୍ସ ୱିସ୍ସାସେନପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସଚେ ୱୁଡ୍ଢେନ ସଦ୍ଧିଂ ଏକଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମତି, ଯେନ ୱୁଡ୍ଢୋ, ତେନ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ୱୁଡ୍ଢୋ ସଙ୍ଘାଟିକଣ୍ଣେନ ଘଟ୍ଟେତବ୍ବୋ। ଇଦଂ ସେନାସନୱତ୍ତଂ।

୧୯୨।ଜନ୍ତାଘରୱତ୍ତେ ଯୋ ପଠମଂ ଜନ୍ତାଘରଂ ଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ଛାରିକା ଉସ୍ସନ୍ନା ହୋତି, ଛାରିକା ଛଡ୍ଡେତବ୍ବା। ସଚେ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ଜନ୍ତାଘରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ପରିଭଣ୍ଡଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଜନ୍ତାଘରସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ଚୁଣ୍ଣଂ ସନ୍ନେତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ତେମେତବ୍ବା, ଉଦକଦୋଣିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସନ୍ତେନ ମତ୍ତିକାଯ ମୁଖଂ ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ, ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତବ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଜନ୍ତାଘରେ ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଉଦକେପି ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପୁରତୋ ନହାଯିତବ୍ବଂ, ନ ଉପରିତୋ ନହାଯିତବ୍ବଂ, ନହାତେନ ଉତ୍ତରନ୍ତେନ ଓତରନ୍ତାନଂ ମଗ୍ଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଯୋ ପଚ୍ଛା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମତି, ସଚେ ଜନ୍ତାଘରଂ ଚିକ୍ଖଲ୍ଲଂ ହୋତି, ଧୋୱିତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକାଦୋଣିଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ପଟିସାମେତ୍ୱା ଅଗ୍ଗିଂ ୱିଜ୍ଝାପେତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ଥକେତ୍ୱା ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଇଦଂ ଜନ୍ତାଘରୱତ୍ତଂ।

୧୯୩।ୱଚ୍ଚକୁଟିୱତ୍ତେ ଯୋ ୱଚ୍ଚକୁଟିଂ ଗଚ୍ଛତି, ବହି ଠିତେନ ଉକ୍କାସିତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତୋ ନିସିନ୍ନେନପି ଉକ୍କାସିତବ୍ବଂ, ଚୀୱରୱଂସେ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଯା ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅତରମାନେନ ୱଚ୍ଚକୁଟି ପୱିସିତବ୍ବା, ନାତିସହସା ପୱିସିତବ୍ବା, ନ ଉବ୍ଭଜିତ୍ୱା ପୱିସିତବ୍ବା, ୱଚ୍ଚପାଦୁକାଯ ଠିତେନ ଉବ୍ଭଜିତବ୍ବଂ, ନ ନିତ୍ଥୁନନ୍ତେନ ୱଚ୍ଚୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଖାଦନ୍ତେନ ୱଚ୍ଚୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ବହିଦ୍ଧା ୱଚ୍ଚଦୋଣିକାଯ ୱଚ୍ଚୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ବହିଦ୍ଧା ପସ୍ସାୱଦୋଣିକାଯ ପସ୍ସାୱୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ପସ୍ସାୱଦୋଣିକାଯ ଖେଳଓ କାତବ୍ବୋ, ଫାଲିତେନ ୱା ଖରେନ ୱା ଗଣ୍ଠିକେନ ୱା କଣ୍ଟକେନ ୱା ସୁସିରେନ ୱା ପୂତିନା ୱା କଟ୍ଠେନ ନ ଅୱଲେଖିତବ୍ବଂ, ଅୱଲେଖନକଟ୍ଠଂ ପନ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପୱିଟ୍ଠସ୍ସ ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି, ନ ଅୱଲେଖନକଟ୍ଠଂ ୱଚ୍ଚକୂପମ୍ହି ପାତେତବ୍ବଂ, ୱଚ୍ଚପାଦୁକାଯ ଠିତେନ ପଟିଚ୍ଛାଦେତବ୍ବଂ, ନାତିସହସା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ, ନ ଉବ୍ଭଜିତ୍ୱା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ, ଆଚମନପାଦୁକାଯ ଠିତେନ ଉବ୍ଭଜିତବ୍ବଂ, ନ ଚପୁଚପୁକାରକଂ ଆଚମେତବ୍ବଂ, ନ ଆଚମନସରାୱକେ ଉଦକଂ ସେସେତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ଚ ସବ୍ବସାଧାରଣଟ୍ଠାନଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ର ହି ଅଞ୍ଞେ ଅଞ୍ଞେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତସ୍ମା ଉଦକଂ ନ ସେସେତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନ ସଙ୍ଘିକେପି ୱିହାରେ ଏକଦେସେ ନିବଦ୍ଧଗମନତ୍ଥାଯ କତଂ ଠାନଂ ହୋତି ପୁଗ୍ଗଲିକଟ୍ଠାନଂ ୱା, ତସ୍ମିଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱିରେଚନଂ ପିୱିତ୍ୱା ପୁନପ୍ପୁନଂ ପୱିସନ୍ତସ୍ସପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଆଚମନପାଦୁକାଯ ଠିତେନ ପଟିଚ୍ଛାଦେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଉହତା ହୋତି ବହି ୱଚ୍ଚମକ୍ଖିତା, ଉଦକଂ ଆହରିତ୍ୱା ଧୋୱିତବ୍ବା। ଉଦକଂ ଅତ୍ଥି, ଭାଜନଂ ନତ୍ଥି, ଅସନ୍ତଂ ନାମ ହୋତି। ଭାଜନଂ ଅତ୍ଥି, ଉଦକଂ ନତ୍ଥି, ଏତମ୍ପି ଅସନ୍ତଂ । ଉଭଯସ୍ମିଂ ଅସତି ଅସନ୍ତମେୱ, କଟ୍ଠେନ ୱା କେନଚି ୱା ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅୱଲେଖନପିଟକୋ ପୂରିତୋ ହୋତି, ଅୱଲେଖନକଟ୍ଠଂ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ। ସଚେ କଚୱରଂ ଅତ୍ଥି, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା, ପରିଭଣ୍ଡଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ସତି ଉଦକେ ନାଚମେତବ୍ବଂ, ଯୋ ନାଚମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୩୭୩) ୱଚନତୋ ଉଦକେ ସତି ଉଦକକିଚ୍ଚଂ ଅକରୋନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ସଚେ ଉଦକଂ ଅତ୍ଥି, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନଂ ପନ ନତ୍ଥି, ଭାଜନେନ ନୀହରିତ୍ୱା ଆଚମିତବ୍ବଂ। ଭାଜନେ ଅସତି ପତ୍ତେନ ନୀହରିତବ୍ବଂ, ପତ୍ତେପି ଅସତି ଅସନ୍ତଂ ନାମ ହୋତି। ''ଇଦଂ ଅତିୱିୱଟଂ, ପୁରତୋ ଅଞ୍ଞଂ ଉଦକଂ ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ଗତସ୍ସ ଉଦକଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖାଚାରୱେଲା ହୋତି, କଟ୍ଠେନ ୱା କେନଚି ୱା ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭୁଞ୍ଜିତୁମ୍ପି ଅନୁମୋଦିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଚ୍ଚକୁଟିଯା ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ୱଚ୍ଚୋ କାତବ୍ବୋ, ଯୋ କରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗତପଟିପାଟିଯା ୱଚ୍ଚଂ କାତୁ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୭୩) ୱଚନତୋ ୱଚ୍ଚକୁଟିଂ ପୱିସନ୍ତେନ ଆଗତପଟିପାଟିଯା ପୱିସିତବ୍ବଂ। ୱଚ୍ଚକୁଟିଯଂ ପସ୍ସାୱଟ୍ଠାନେ ନହାନତିତ୍ଥେତି ତୀସୁପି ଆଗତପଟିପାଟିଯେୱ ପମାଣଂ। ଇଦଂ ୱଚ୍ଚକୁଟିୱତ୍ତଂ।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଉପଞ୍ଛାଯାଦିୱଉୱିନିଞ୍ଛଯକଥା ସମଓା।

୨୮। ଚତୁପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୧୯୪। ଚତୁପଚ୍ଚଯଭାଜନନ୍ତି ଚୀୱରାଦୀନଂ ଚତୁନ୍ନଂ ପଚ୍ଚଯାନଂ ଭାଜନଂ। ତତ୍ଥ ଚୀୱରଭାଜନେ ତାୱ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ, ଚୀୱରନିଦହକୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ, ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ, ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ, ଚୀୱରଭାଜକୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ, ଚୀୱରଭାଜନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୪୦-୩୪୨) ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ, ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନ ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ଗହିତାଗହିତଞ୍ଚ ଜାନେଯ୍ୟା''ତି (ମହାୱ। ୩୪୨) ୱଚନତୋ ଇମେହି ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ପଚ୍ଛା ଆଗତାନମ୍ପି ଅତ୍ତନୋ ଞାତକାଦୀନଂ ପଠମତରଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ୱା ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପେମଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ୱା ଲୋଭପକତିତାଯ ଅତ୍ତନୋ ପରିଣାମେନ୍ତୋ ୱା ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ପଠମତରଂ ଆଗତସ୍ସପି କୋଧୱସେନ ପଚ୍ଛା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ୱା ଦୁଗ୍ଗତମନୁସ୍ସେସୁ ଅୱମଞ୍ଞଂ କତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ୱା ''କିଂ ୱୋ ଘରେ ଠପନୋକାସୋ ନତ୍ଥି, ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତକଂ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛଥା''ତି ଏୱଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଲାଭନ୍ତରାଯଂ କରୋନ୍ତୋ ୱା ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ଯୋ ପନ ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ଅସମ୍ପଜାନୋ, ଅଯଂ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ପଚ୍ଛା ଆଗତାନମ୍ପି ଇସ୍ସରାନଂ ଭଯେନ ପଠମତରଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ୱା ''ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଟ୍ଠାନଂ ନାମେତଂ ଭାରିଯ''ନ୍ତି ସନ୍ତସନ୍ତୋ ୱା ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ''ମଯା ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ଗହିତଂ, ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ନ ଗହିତ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଜାନନ୍ତୋ ଗହିତାଗହିତଂ ଜାନାତି ନାମ। ତସ୍ମା ଯୋ ଛନ୍ଦାଗତିଆଦିୱସେନ ନ ଗଚ୍ଛତି, ଞାତକଅଞ୍ଞାତକଅଡ୍ଢଦୁଗ୍ଗତେସୁ ୱିସେସଂ ଅକତ୍ୱା ଆଗତପଟିପାଟିଯା ଗଣ୍ହାତି, ସୀଲାଚାରପଟିପତ୍ତିଯୁତ୍ତୋ ହୋତି ସତିମା ମେଧାୱୀ ବହୁସ୍ସୁତୋ, ସକ୍କୋତି ଦାଯକାନଂ ୱିସ୍ସଟ୍ଠାଯ ୱାଚାଯ ପରିମଣ୍ଡଲେହି ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନେହି ଅନୁମୋଦନଂ କରୋନ୍ତୋ ପସାଦଂ ଜନେତୁଂ, ଏୱରୂପୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ।

ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଚିତବ୍ବୋ, ଯାଚିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୪୨) –

ଇତି ଇମାଯ କମ୍ମୱାଚାଯ ୱା ଅପଲୋକନେନ ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ସବ୍ବସଙ୍ଘମଜ୍ଝେପି ଖଣ୍ଡସୀମାଯମ୍ପି ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଏୱଂ ସମ୍ମତେନ ଚ ୱିହାରପଚ୍ଚନ୍ତେ ୱା ପଧାନଘରେ ୱା ନ ଅଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଯତ୍ଥ ପନ ଆଗତାଗତା ମନୁସ୍ସା ସୁଖଂ ପସ୍ସନ୍ତି, ତାଦିସେ ଧୁରୱିହାରଟ୍ଠାନେ ବୀଜନିଂ ପସ୍ସେ ଠପେତ୍ୱା ସୁନିୱତ୍ଥେନ ସୁପାରୁତେନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ।

୧୯୫। ଚୀୱରନିଦହକୋପି ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରନିଦହକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ, ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନ ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ନିହିତାନିହିତଞ୍ଚ ଜାନେଯ୍ୟା''ତି ୱଚନତୋ ପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରନିଦହକଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ ଭନ୍ତେ ସଙ୍ଘୋ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରନିଦହକଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରନିଦହକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରନିଦହକୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୪୨) –

ଇତି ଇମାଯ କମ୍ମୱାଚାଯ ୱା ଅପଲୋକନେନ ୱା ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ।

୧୯୬।ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋପି ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ, ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଭୟାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଗୁତ୍ତାଗୁତ୍ତଞ୍ଚ ଜାନେୟ୍ୟା’’ତି (ମହାୱ। ୩୪୩) ୱଚନତୋ ପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟା’’ତିଆଦିନା (ମହାୱ। ୩୪୩) ନୟେନ କମ୍ମୱାଚାୟ ୱା ଅପଲୋକନେନ ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ।

ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୪୩) ଚ ୟତ୍ଥ ଛଦନାଦୀସୁ କୋଚି ଦୋସୋ ନତ୍ଥି, ତଂ ଗୁତ୍ତଂ। ୟତ୍ଥ ପନ ଛଦନତିଣଂ ୱା ଛଦନିଟ୍ଠକା ୱା ୟତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ପତିତା, ୟେନ ଓୱସ୍ସତି ୱା, ମୂସିକାଦୀନଂ ୱା ପୱେସୋ ହୋତି, ଭିତ୍ତିଆଦୀସୁ ୱା କତ୍ଥଚି ଛିଦ୍ଦଂ ହୋତି, ଉପଚିକା ୱା ଉଟ୍ଠହନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ଅଗୁତ୍ତଂ ନାମ। ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ପଟିସଙ୍ଖରିତବ୍ବଂ। ସୀତସମୟେ ଦ୍ୱାରଞ୍ଚ ୱାତପାନଞ୍ଚ ସୁପିହିତଂ କାତବ୍ବଂ। ସୀତେନ ହି ଚୀୱରାନି କଣ୍ଣକିତାନି ହୋନ୍ତି। ଉଣ୍ହସମୟେ ଅନ୍ତରନ୍ତରା ୱାତପ୍ପୱେସନତ୍ଥଂ ୱିୱରିତବ୍ବଂ। ଏୱଂ କରୋନ୍ତୋ ହି ଗୁତ୍ତାଗୁତ୍ତଂ ଜାନାତି ନାମ।

୧୯୭। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ, ୟଂ ସଙ୍ଘୋ ଆକଙ୍ଖତି ୱିହାରଂ ୱା ଅଡ୍ଢୟୋଗଂ ୱା ପାସାଦଂ ୱା ହମ୍ମିୟଂ ୱା ଗୁହଂ ୱା’’ତି (ମହାୱ। ୩୪୩) ୱଚନତୋ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ ଯୋ ଆରାମମଜ୍ଝେ ଆରାମିକସାମଣେରାଦୀହି ଅୱିୱିତ୍ତୋ ସବ୍ବେସଂ ସମୋସରଣଟ୍ଠାନେ ୱିହାରୋ ୱା ଅଡ୍ଢୟୋଗୋ ୱା ହୋତି, ସୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ପଚ୍ଚନ୍ତସେନାସନଂ ପନ ନ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ। ଇମଂ ପନ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ଖଣ୍ଡସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଖଣ୍ଡସୀମାୟ ନିସିନ୍ନେହି ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱିହାରମଜ୍ଝେୟେୱ ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟା’’ତିଆଦିନା (ମହାୱ। ୩୪୩) ନୟେନ କମ୍ମୱାଚାୟ ୱା ଅପଲୋକନେନ ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ।

ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକାଦୀହି ପନ ତୀହିପି ଅତ୍ତନୋ ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକେନ ତାୱ ୟଂ ୟଂ ମନୁସ୍ସା ‘‘କାଲଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଅକାଲଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ଅଚ୍ଚେକଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ୱସ୍ସିକସାଟିକ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ନିସୀଦନ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣ’’ନ୍ତି ୱା ‘‘ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଅ’’ନ୍ତି ୱା ଦେନ୍ତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ଏକରାସିଂ କତ୍ୱା ମିସ୍ସେତ୍ୱା ନ ଗଣ୍ହିତବ୍ବଂ, ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ କତ୍ୱାୱ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଚୀୱରନିଦହକସ୍ସ ତଥେୱ ଆଚିକ୍ଖିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଚୀୱରନିଦହକେନପି ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ଦଦମାନେନ ‘‘ଇଦଂ କାଲଚୀୱରଂ…ପେ… ଇଦଂ ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଅ’’ନ୍ତି ଆଚିକ୍ଖିତ୍ୱାୱ ଦାତବ୍ବଂ। ଭଣ୍ଡାଗାରିକେନପି ତଥେୱ ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ ସଞ୍ଞାଣଂ କତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବଂ। ତତୋ ସଙ୍ଘେନ ‘‘କାଲଚୀୱରଂ ଆହରା’’ତି ୱୁତ୍ତେ କାଲଚୀୱରମେୱ ଦାତବ୍ବଂ…ପେ… ‘‘ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଅଂ ଆହରା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ତଦେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ଇତି ଭଗୱତା ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ଚୀୱରନିଦହକୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ନ ବାହୁଲିକତାୟ, ନ ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠିତାୟ, ଅପିଚ ଖୋ ସଙ୍ଘାନୁଗ୍ଗହାୟ। ସଚେ ହି ଆହଟାହଟଂ ଗହେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଭାଜେୟ୍ୟୁଂ, ନେୱ ଆହଟଂ, ନ ଅନାହଟଂ, ନ ଦିନ୍ନଂ, ନ ଅଦିନ୍ନଂ, ନ ଲଦ୍ଧଂ, ନ ଅଲଦ୍ଧଂ ଜାନେୟ୍ୟୁଂ, ଆହଟାହଟଂ ଥେରାସନେ ୱା ଦଦେୟ୍ୟୁଂ, ଖଣ୍ଡାଖଣ୍ଡଂ ୱା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗଣ୍ହେୟ୍ୟୁଂ, ଏୱଂ ସତି ଅୟୁତ୍ତପରିଭୋଗୋ ଚ ହୋତି, ନ ଚ ସବ୍ବେସଂ ସଙ୍ଗହୋ କତୋ ହୋତି। ଭଣ୍ଡାଗାରେ ପନ ଚୀୱରଂ ଠପେତ୍ୱା ଉସ୍ସନ୍ନକାଲେ ଏକେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତିଚୀୱରଂ ୱା ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ ୱା ଏକେକଂ ୱା ଚୀୱରଂ ଦସ୍ସନ୍ତି, ଲଦ୍ଧାଲଦ୍ଧଂ ଜାନିସ୍ସନ୍ତି, ଅଲଦ୍ଧଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ସଙ୍ଗହଂ କାତୁଂ ମଞ୍ଞିସ୍ସନ୍ତୀତି।

୧୯୮।ଚୀୱରଭାଜକୋୱି ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରଭାଜକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ, ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଭୟାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଭାଜିତାଭାଜିତଞ୍ଚ ଜାନେୟ୍ୟା’’ତି (ମହାୱ। ୩୪୩) ୱଚନତୋ ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋୟେୱ ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରଭାଜକଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟା’’ତି(ମହାୱ। ୩୪୩) ଆଦିନା ନୟେନ କମ୍ମୱାଚାୟ ୱା ଅପଲୋକନେନ ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବୋ।

ଏତ୍ଥ ସଭାଗାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅପାପୁଣନ୍ତମ୍ପି ମହଗ୍ଘଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତୋ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ଅଞ୍ଞେସଂ ୱୁଡ୍ଢତରାନଂ ପାପୁଣନ୍ତମ୍ପି ମହଗ୍ଘଚୀୱରଂ ଅଦତ୍ୱା ଅପ୍ପଗ୍ଘଂ ଦେନ୍ତୋ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ମୋହମୂଳହୋ ଚୀୱରଦାନୱତ୍ତଂ ଅଜାନନ୍ତୋ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ମୁଖରାନଂ ନୱକାନମ୍ପି ଭୟେନ ଅପାପୁଣନ୍ତଂ ଏୱ ମହଗ୍ଘଂ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତୋ ଭୟାଗତିଂ ଗଚ୍ଛତି ନାମ। ଯୋ ଏୱଂ ନ ଗଚ୍ଛତି, ସବ୍ବେସଂ ତୁଲାଭୂତୋ ପମାଣଭୂତୋ ମଜ୍ଝତ୍ତୋ, ସୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ତେନପି ଚୀୱରଂ ଭାଜେନ୍ତେନ ପଠମଂ ‘‘ଇଦଂ ଥୂଲଂ, ଇଦଂ ସଣ୍ହଂ, ଇଦଂ ଘନଂ, ଇଦଂ ତନୁକଂ, ଇଦଂ ପରିଭୁତ୍ତଂ, ଇଦଂ ଅପରିଭୁତ୍ତଂ, ଇଦଂ ଦୀଘତୋ ଏତ୍ତକଂ, ପୁଥୁଲତୋ ଏତ୍ତକ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ୱତ୍ଥାନି ୱିଚିନିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ଏତ୍ତକଂ ଅଗ୍ଘତି, ଇଦଂ ଏତ୍ତକ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ଅଗ୍ଘପରିଚ୍ଛେଦଂ କତ୍ୱା ସଚେ ସବ୍ବେସଂ ଏକେକମେୱ ଦସଦସଅଗ୍ଘନକଂ ପାପୁଣାତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ପାପୁଣାତି, ୟଂ ନୱ ୱା ଅଟ୍ଠ ୱା ଅଗ୍ଘତି, ତଂ ଅଞ୍ଞେନ ଏକଅଗ୍ଘନକେନ ଚ ଦ୍ୱିଅଗ୍ଘନକେନ ଚ ସଦ୍ଧିଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଏତେନ ଉପାୟେନ ସମେ ପଟିୱୀସେ ଠପେତ୍ୱା କୁସୋ ପାତେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଏକେକସ୍ସ ଦୀୟମାନେ ଚୀୱରେ ଦିୱସୋ ନପ୍ପହୋତି, ଦସ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ଦସ ଦସ ଚୀୱରପଟିୱୀସେ ଏକତୋ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଭଣ୍ଡିକଂ କତ୍ୱା

ଏକୋ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଠପେତବ୍ବୋ । ଏୱଂ ଠପିତେସୁ ଚୀୱରପଟିୱୀସେସୁ କୁସୋ ପାତେତବ୍ବୋ। ତେହିପି ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ କୁସପାତଂ କତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବଂ।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରାନଂ ଉପଡ୍ଢପଟିୱୀସଂ ଦାତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୪୩) ୱଚନତୋ ଯେ ସାମଣେରା ଅତ୍ତିସ୍ସରା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ ନ କରୋନ୍ତି, ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାସୁ ଯୁତ୍ତା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯାନଂଯେୱ ୱତ୍ତପଟିୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେସଂ ନ କରୋନ୍ତି, ଏତେସଂଯେୱ ଉପଡ୍ଢଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଯେ ପନ ପୁରେଭତ୍ତଞ୍ଚ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସେୱ କତ୍ତବ୍ବକିଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତି, ତେସଂ ସମକୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଇଦଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠିସମଯେ ଉପ୍ପନ୍ନେନ ଭଣ୍ଡାଗାରେ ଠପିତେନ ଅକାଲଚୀୱରେନେୱ କଥିତଂ, କାଲଚୀୱରଂ ପନ ସମକଂଯେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ତତ୍ରୁପ୍ପାଦୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀବନ୍ଧନାଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଫାତିକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ଏତଞ୍ହି ସବ୍ବେସଂ ୱତ୍ତଂ। ଭଣ୍ଡାଗାରଚୀୱରେପି ସଚେ ସାମଣେରା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ମଯଂ ଯାଗୁଂ ପଚାମ, ଭତ୍ତଂ ପଚାମ, ଖଜ୍ଜକଂ ପଚାମ, ଅପ୍ପହରିତଂ କରୋମ, ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଆହରାମ, ରଙ୍ଗଛଲ୍ଲିଂ କପ୍ପିଯଂ କତ୍ୱା ଦେମ, କିଂ ଅମ୍ହେହି ନ କତଂ ନାମା’’ତି ଉକ୍କୁଟ୍ଠିଂ କରୋନ୍ତି, ସମଭାଗୋୱ ଦାତବ୍ବୋ। ଏତଂଯେୱ ୱିରଜ୍ଝିତ୍ୱା କରୋନ୍ତି, ଯେସଞ୍ଚ କରଣଭାୱୋ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ତେ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରାନଂ ଉପଡ୍ଢପଟିୱୀସଂ ଦାତୁ’’ନ୍ତି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ସଚେ ସାମଣେରା ‘କସ୍ମା ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ କରୋମ, କରିସ୍ସାମା’ତି ଯାଚନ୍ତି, ସମପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ।

ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ସକଂ ଭାଗଂ ଗହେତ୍ୱା ସତ୍ଥଂ ଲଭିତ୍ୱା ନଦିଂ ୱା କନ୍ତାରଂ ୱା ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଦିସାପକ୍କମିତୁକାମୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉତ୍ତରନ୍ତସ୍ସ ସକଂ ଭାଗଂ ଦାତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୪୩) ୱଚନତୋ ଚୀୱରେସୁ ଭଣ୍ଡାଗାରତୋ ବହି ନୀହଟେସୁ ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେ ସନ୍ନିପତିତେ ଚୀୱରଭାଜକେନ ‘‘ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କୋଟ୍ଠାସେନ ଏତ୍ତକେନ ଭୱିତବ୍ବ’’ନ୍ତି ତକ୍କେତ୍ୱା ନଯଗ୍ଗାହେନ ସମଭାଗେନ ଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ। ତୁଲାଯ ତୁଲିତମିୱ ହି ସମସମଂ ଦାତୁଂ ନ ସକ୍କା, ତସ୍ମା ଊନଂ ୱା ହୋତୁ ଅଧିକଂ ୱା, ଏୱଂ ତକ୍କେନ ନଯେନ ଦିନ୍ନଂ ସୁଦିନ୍ନଂ। ନେୱ ଊନକଂ ପୁନ ଦାତବ୍ବଂ, ନାତିରିତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ସାଟକାପି ଦସେୱ, ତେସୁ ଏକୋ ଦ୍ୱାଦସ ଅଗ୍ଘତି, ସେସା ଦସଗ୍ଘନକା। ସବ୍ବେସୁ ଦସଗ୍ଘନକୱସେନ କୁସେ ପାତିତେ ଯସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦ୍ୱାଦସଗ୍ଘନକୋ କୁସୋ ପାତିତୋ, ତେନ ଯତ୍ତକଂ ତସ୍ମିଂ ପଟିୱୀସେ ଅଧିକଂ, ତତ୍ତକଂ ଅଗ୍ଘନକଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଦତ୍ୱା ସୋ ଅତିରେକଭାଗୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ସଚେ ସବ୍ବେସଂ ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚ ୱତ୍ଥାନି ପତ୍ତାନି, ସେସାନିପି ଅତ୍ଥି, ଏକେକଂ ପନ ନ ପାପୁଣାତି, ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବାନି।

ଛିନ୍ଦନ୍ତେନ ଚ ଅଡ୍ଢମଣ୍ଡଲାଦୀନଂ ୱା ଉପାହନତ୍ଥୱିକାଦୀନଂ ୱା ପହୋନକାନି ଖଣ୍ଡାନି କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବାନି। ହେଟ୍ଠିମପରିଚ୍ଛେଦେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲୱିତ୍ଥାରମ୍ପି ଅନୁୱାତପ୍ପହୋନକାଯାମଂ ଖଣ୍ଡଂ କତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅପରିଭୋଗଂ ପନ ନ କାତବ୍ବଂ। ସଚେପି ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କୋଟ୍ଠାସେ ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ୱତ୍ଥାନି ନପ୍ପହୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞଂ ସାମଣକଂ ପରିକ୍ଖାରଂ ଠପେତ୍ୱା ଯୋ ତେନ ତୁସ୍ସତି, ତସ୍ସ ତଂ ଭାଗଂ କତ୍ୱା ପଚ୍ଛା କୁସପାତୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଦସ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ୱଗ୍ଗଂ କରୋନ୍ତାନଂ ଏକୋ ୱଗ୍ଗୋ ନ ପୂରତି, ଅଟ୍ଠ ୱା ନୱ ୱା ହୋନ୍ତି, ତେସଂ ଅଟ୍ଠ ୱା ନୱ ୱା କୋଟ୍ଠାସା ‘‘ତୁମ୍ହେ ଇମେ ଗହେତ୍ୱା ୱିସୁଂ ଭାଜେଥା’’ତି ଦାତବ୍ବା। ଏୱଂ ଦତ୍ୱା ପଚ୍ଛା କୁସପାତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୯। ଇଦାନି ‘‘ଅଟ୍ଠିମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତିକା ଚୀୱରସ୍ସ ଉପ୍ପାଦାଯ, ସୀମାଯ ଦେତି, କତିକାଯ ଦେତି, ଭିକ୍ଖାପଞ୍ଞତ୍ତିଯା ଦେତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ଆଦିସ୍ସ ଦେତି, ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଦେତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୩୭୯) ଚୀୱରାନଂ ପଟିଲାଭଖେତ୍ତଦସ୍ସନତ୍ଥଂ ଯା ତା ଅଟ୍ଠ ମାତିକା ୱୁତ୍ତା, ତାସଂ ୱସେନ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ତତ୍ଥ ‘‘ସୀମାଯ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଏୱଂ ସୀମଂ ପରାମସିତ୍ୱା ଦେନ୍ତୋ ସୀମାଯ ଦେତି ନାମ। ଏୱଂ ସୀମାଯ ଦିନ୍ନଂ ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମାଗତା, ତେହି ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସୀମା ଚ ନାମେସା ଖଣ୍ଡସୀମା ଉପଚାରସୀମା ସମାନସଂୱାସସୀମା ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମା ଲାଭସୀମା ଗାମସୀମା ନିଗମସୀମା ନଗରସୀମା ଅବ୍ଭନ୍ତରସୀମା ଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମା ଜନପଦସୀମା ରଟ୍ଠସୀମା ରଜ୍ଜସୀମା ଦୀପସୀମା ଚକ୍କୱାଳସୀମାତି ପନ୍ନରସୱିଧା ହୋତି। ତତ୍ଥ ଖଣ୍ଡସୀମା ସୀମାକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତାୱ। ଉପଚାରସୀମା ନାମ ପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପେନ, ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପାରହଟ୍ଠାନେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନା ହୋତି। ଅପିଚ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଧୁୱସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନତୋ ପରିଯନ୍ତେ ଠିତଭୋଜନସାଲତୋ ୱା ନିବଦ୍ଧୱସନଆୱାସତୋ ୱା ଥାମମଜ୍ଝିମସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଲେଡ୍ଡୁପାତାନଂ ଅନ୍ତୋ ଉପଚାରସୀମାତି ୱେଦିତବ୍ବା। ସା ପନ ଆୱାସେସୁ ୱଡ୍ଢନ୍ତେସୁ ୱଡ୍ଢତି, ପରିହାଯନ୍ତେସୁ ପରିହାଯତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ଭିକ୍ଖୂସୁପି ୱଡ୍ଢନ୍ତେସୁ ୱଡ୍ଢତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ନିପତିତଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଏକାବଦ୍ଧା ହୁତ୍ୱା ଯୋଜନସତମ୍ପି ପୂରେତ୍ୱା ନିସୀଦନ୍ତି, ଯୋଜନସତମ୍ପି ଉପଚାରସୀମାୱ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ଲାଭୋ ପାପୁଣାତି। ସମାନସଂୱାସଅୱିପ୍ପୱାସସୀମାଦ୍ୱଯମ୍ପି ୱୁତ୍ତମେୱ। ଲାଭସୀମା ନାମ ନେୱ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଅନୁଞ୍ଞାତା, ନ ଧମ୍ମସଙ୍ଗାହକତ୍ଥେରେହି ଠପିତା, ଅପିଚ ଖୋ ରାଜରାଜମହାମତ୍ତା ୱିହାରଂ କାରେତ୍ୱା ଗାୱୁତଂ ୱା ଅଡ୍ଢଯୋଜନଂ ୱା

ଯୋଜନଂ ୱା ସମନ୍ତତୋ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ‘‘ଅଯଂ ଅମ୍ହାକଂ ୱିହାରସ୍ସ ଲାଭସୀମା’’ତି ନାମଲିଖିତକେ ଥମ୍ଭେ ନିଖଣିତ୍ୱା ‘‘ଯଂ ଏତ୍ଥନ୍ତରେ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ସବ୍ବଂ ଅମ୍ହାକଂ ୱିହାରସ୍ସ ଦେମା’’ତି ସୀମା ଠପେନ୍ତି, ଅଯଂ ଲାଭସୀମା ନାମ। ଗାମନିଗମନଗରଅବ୍ଭନ୍ତରଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମାପି ୱୁତ୍ତା ଏୱ।

ଜନପଦସୀମା ନାମ କାସିକୋସଲରଟ୍ଠାଦୀନଂ ଅନ୍ତୋ ବହୂ ଜନପଦା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଏକେକୋ ଜନପଦପରିଚ୍ଛେଦୋ ଜନପଦସୀମା। ରଟ୍ଠସୀମା ନାମ କାସିକୋସଲାଦିରଟ୍ଠପରିଚ୍ଛେଦୋ। ରଜ୍ଜସୀମା ନାମ ‘‘ଚୋଳଭୋଗୋ କେରଳଭୋଗୋ’’ତି ଏୱଂ ଏକେକସ୍ସ ରଞ୍ଞୋ ଆଣାପୱତ୍ତିଟ୍ଠାନଂ। ଦୀପସୀମା ନାମ ସମୁଦ୍ଦନ୍ତେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନମହାଦୀପା ଚ ଅନ୍ତରଦୀପା ଚ। ଚକ୍କୱାଳସୀମା ଚକ୍କୱାଳପବ୍ବତେନେୱ ପରିଚ୍ଛିନ୍ନା। ଏୱମେତାସୁ ସୀମାସୁ ଖଣ୍ଡସୀମାଯ କେନଚି କମ୍ମେନ ସନ୍ନିପତିତଂ ସଙ୍ଘଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଏତ୍ଥେୱ ସୀମାଯ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋଖଣ୍ଡସୀମାଗତା, ତେହି ଭାଜେତବ୍ବଂ। ତେସଂଯେୱ ହି ତଂ ପାପୁଣାତି, ଅଞ୍ଞେସଂ ସୀମନ୍ତରିକାଯ ୱା ଉପଚାରସୀମାଯ ୱା ଠିତାନମ୍ପି ନ ପାପୁଣାତି। ଖଣ୍ଡସୀମାଯ ଠିତେ ପନ ରୁକ୍ଖେ ୱା ପବ୍ବତେ ୱା ଠିତସ୍ସ ହେଟ୍ଠା ୱା ପଥୱୀୱେମଜ୍ଝଗତସ୍ସ ପାପୁଣାତିଯେୱ। ‘‘ଇମିସ୍ସା ଉପଚାରସୀମାଯ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦିନ୍ନଂ ପନ ଖଣ୍ଡସୀମାସୀମନ୍ତରିକାସୁ ଠିତାନମ୍ପି ପାପୁଣାତି। ‘‘ସମାନସଂୱାସସୀମାଯ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦିନ୍ନଂ ପନ ଖଣ୍ଡସୀମାସୀମନ୍ତରିକାସୁ ଠିତାନଂ ନ ପାପୁଣାତି। ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମାଲାଭସୀମାସୁ ଦିନ୍ନଂ ତାସୁ ସୀମାସୁ ଅନ୍ତୋଗତାନଂ ପାପୁଣାତି। ଗାମସୀମାଦୀସୁ ଦିନ୍ନଂ ତାସଂ ସୀମାନଂ ଅବ୍ଭନ୍ତରେ ବଦ୍ଧସୀମାଯ ଠିତାନମ୍ପି ପାପୁଣାତି। ଅବ୍ଭନ୍ତରସୀମାଉଦକୁକ୍ଖେପସୀମାସୁ ଦିନ୍ନଂ ତତ୍ଥ ଅନ୍ତୋଗତାନଂଯେୱ ପାପୁଣାତି। ଜନପଦରଟ୍ଠରଜ୍ଜଦୀପଚକ୍କୱାଳସୀମାସୁପି ଗାମସୀମାଦୀସୁ ୱୁତ୍ତସଦିସୋଯେୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

ସଚେ ପନ ଜମ୍ବୁଦୀପେ ଠିତୋ ‘‘ତମ୍ବୱଣ୍ଣିଦୀପେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ତମ୍ବପଣ୍ଣିଦୀପତୋ ଏକୋପି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସବ୍ବେସଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି। ସଚେପି ତତ୍ରେୱ ଏକୋ ସଭାଗଭିକ୍ଖୁ ସଭାଗାନଂ ଭାଗଂ ଗଣ୍ହାତି, ନ ୱାରେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ତାୱ ଯୋ ସୀମଂ ପରାମସିତ୍ୱା ଦେତି, ତସ୍ସ ଦାନେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଯୋ ପନ ‘‘ଅସୁକସୀମାଯ’’ନ୍ତି ୱତ୍ତୁଂ ନ ଜାନାତି, କେୱଲଂ ‘‘ସୀମା’’ତି ୱଚନମତ୍ତମେୱ ଜାନନ୍ତୋ ୱିହାରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ‘‘ସୀମାଯ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା ‘‘ସୀମଟ୍ଠକସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା ଭଣତି, ସୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ ‘‘ସୀମା ନାମ ବହୁୱିଧା, କତରସୀମଂ ସନ୍ଧାଯ ଭଣସୀ’’ତି। ସଚେ ୱଦତି ‘‘ଅହଂ ‘ଅସୁକସୀମା’ତି ନ ଜାନାମି, ସୀମଟ୍ଠକସଙ୍ଘୋ ଭାଜେତ୍ୱା ଗଣ୍ହତୂ’’ତି, କତରସୀମାଯ ଭାଜେତବ୍ବଂ? ମହାସୀୱତ୍ଥେରୋ କିରାହ ‘‘ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମାଯା’’ତି। ତତୋ ନଂ ଆହଂସୁ ‘‘ଅୱିପ୍ପୱାସସୀମା ନାମ ତିଯୋଜନାପି ହୋତି, ଏୱଂ ସନ୍ତେ ତିଯୋଜନେ ଠିତା ଲାଭଂ ଗଣ୍ହିସ୍ସନ୍ତି, ତିଯୋଜନେ ଠତ୍ୱା ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଆରାମଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଗମିକୋ ତିଯୋଜନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଆପୁଚ୍ଛିସ୍ସତି, ନିସ୍ସଯପଟିପନ୍ନସ୍ସ ତିଯୋଜନାତିକ୍କମେ ନିସ୍ସଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭିସ୍ସତି, ପାରିୱାସିକେନ ତିଯୋଜନଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠପେତବ୍ବଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୁନିଯା ତିଯୋଜନେ ଠତ୍ୱା ଆରାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ ଭୱିସ୍ସତି, ସବ୍ବମ୍ପେତଂ ଉପଚାରସୀମାପରିଚ୍ଛେଦୱସେନେୱ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ଉପଚାରସୀମାଯ ଭାଜେତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

୨୦୦।କତିକାଯଦେତୀତି ଏତ୍ଥ ପନ କତିକା ନାମ ସମାନଲାଭକତିକା। ତତ୍ରେୱଂ କତିକା କାତବ୍ବା, ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସନ୍ନିପତିତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଯଂ ୱିହାରଂ ସଙ୍ଗଣ୍ହିତୁକାମା ସମାନଲାଭଂ କାତୁଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି , ତସ୍ସ ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଅସୁକୋ ନାମ ୱିହାରୋ ପୋରାଣକୋ’’ତି ୱା ‘‘ବୁଦ୍ଧାଧିୱୁତ୍ଥୋ’’ତି ୱା ‘‘ଅପ୍ପଲାଭୋ’’ତି ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି କାରଣଂ ୱତ୍ୱା ‘‘ତଂ ୱିହାରଂ ଇମିନା ୱିହାରେନ ସଦ୍ଧିଂ ଏକଲାଭଂ କାତୁଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାୱତା ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ନିସିନ୍ନୋପି ଇଧ ନିସିନ୍ନୋୱ ହୋତି। ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେପି ସଙ୍ଘେନ ଏୱମେୱ କାତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାୱତା ଇଧ ନିସିନ୍ନୋପି ତସ୍ମିଂ ନିସିନ୍ନୋୱ ହୋତି। ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଲାଭେ ଭାଜିଯମାନେ ଇତରସ୍ମିଂ ଠିତସ୍ସ ଭାଗଂ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ଏକେନ ୱିହାରେନ ସଦ୍ଧିଂ ବହୂପି ଆୱାସା ଏକଲାଭା କାତବ୍ବା। ଏୱଞ୍ଚ କତେ ଏକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଦିନ୍ନେ ସବ୍ବତ୍ଥ ଦିନ୍ନଂ ହୋତି।

୨୦୧।ଭିକ୍ଖାପଞ୍ଞତ୍ତିଂ ନାମ ଅତ୍ତନୋ ପରିଚ୍ଚାଗପଞ୍ଞାପନଟ୍ଠାନଂ, ଯତ୍ଥ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଧୁୱକାରା କରୀଯନ୍ତି। ଏତ୍ଥ ଚ ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଇମସ୍ସ ଚୀୱରଦାଯକସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ପାକୱଟ୍ଟଂ ୱା ୱତ୍ତତି, ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅତ୍ତନୋ ଭାରଂ କତ୍ୱା ସଦା ଗେହେ ଭୋଜେତି, ଯତ୍ଥ ୱା ତେନ ଆୱାସୋ କାରିତୋ, ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ୱା ନିବଦ୍ଧାନି, ଇମେ ଧୁୱକାରା ନାମ। ଯେନ ପନ ସକଲୋପି ୱିହାରୋ ପତିଟ୍ଠାପିତୋ, ତତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ସଚେ ସୋ ‘‘ଯତ୍ଥ ମଯ୍ହଂ ଧୁୱକାରା କରୀଯନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା ‘‘ତତ୍ଥ ଦେଥା’’ତି ୱା ଭଣତି, ବହୂସୁ ଚେପି ଠାନେସୁ ଧୁୱକାରା ହୋନ୍ତି, ସବ୍ବତ୍ଥ ଦିନ୍ନମେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂ ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ତେହି ୱତ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଧୁୱକାରେ ଏକତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ବହୂ, ଏକତ୍ଥ ଅପ୍ପକା’’ତି। ସଚେ ‘‘ଭିକ୍ଖୁଗଣନାଯ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଭଣତି, ତଥା ଭାଜେତ୍ୱା ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ ୱତ୍ଥଭେସଜ୍ଜାଦି ଅପ୍ପକମ୍ପି ସୁଖେନ ଭାଜୀଯତି। ଯଦି ପନ ମଞ୍ଚୋ ୱା ପୀଠଂ ୱା ଏକମେୱ ହୋତି, ତଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଯସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ, ଏକୱିହାରେପି ୱା ଯସ୍ସ ସେନାସନସ୍ସ ସୋ ୱିଚାରେତି, ତତ୍ଥ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେପି ‘‘ଅସୁକଭିକ୍ଖୁ ଗଣ୍ହତୂ’’ତି ୱଦତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ‘‘ମଯ୍ହଂ ଧୁୱକାରେ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଅୱିଚାରେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ସଙ୍ଘସ୍ସପି ୱିଚାରେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ପନ ୱିଚାରେତବ୍ବଂ, ‘‘ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ୱସନଟ୍ଠାନେ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ତତ୍ଥ ସେନାସନଂ ପରିପୁଣ୍ଣଂ ହୋତି, ଯତ୍ଥ ନପ୍ପହୋତି, ତତ୍ଥ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ

ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ମୟ୍ହଂ ୱସନଟ୍ଠାନେ ସେନାସନପରିଭୋଗଭଣ୍ଡଂ ନତ୍ଥୀ’’ତି ୱଦତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ।

୨୦୨।ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତୀତି ଏତ୍ଥ ପନ ସଚେ ୱିହାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦେତି, ଉପଚାରସୀମାଯ ଠିତେନ ସଙ୍ଘେନ ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା କାଲଂ ଘୋସେତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବାନି, ସୀମଟ୍ଠକସ୍ସ ଅସମ୍ପତ୍ତସ୍ସପି ଭାଗଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ନ ୱାରେତବ୍ବୋ। ୱିହାରୋ ମହା ହୋତି, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱତ୍ଥେସୁ ଦୀଯମାନେସୁ ଅଲସଜାତିକା ମହାଥେରା ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘ଭନ୍ତେ, ୱୀସତିୱସ୍ସାନଂ ଦୀଯତି, ତୁମ୍ହାକଂ ଠିତିକା ଅତିକ୍କନ୍ତା’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା, ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ତେସଂ ଦତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଠିତିକାଯ ଦାତବ୍ବଂ। ‘‘ଅସୁକୱିହାରେ କିର ବହୁ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପନ୍ନ’’ନ୍ତି ସୁତ୍ୱା ଯୋଜନନ୍ତରିକୱିହାରତୋପି ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଠିତଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦାତବ୍ବଂ, ଅସମ୍ପତ୍ତାନମ୍ପି ଉପଚାରସୀମଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତେୱାସିକାଦୀସୁ ଗଣ୍ହନ୍ତେସୁ ଦାତବ୍ବମେୱ। ‘‘ବହିଉପଚାରସୀମାଯ ଠିତାନଂ ଦେଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୁତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱିହାରଦ୍ୱାରେ ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେଯେୱ ୱା ହୋନ୍ତି, ପରିସୱସେନ ୱଡ୍ଢିତା ନାମ ସୀମା ହୋତି, ତସ୍ମା ଦାତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘନୱକସ୍ସ ଦିନ୍ନେପି ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ଦାତବ୍ବମେୱ। ଦୁତିଯଭାଗେ ପନ ଥେରାସନଂ ଆରୁଳ୍ହେ ଆଗତାନଂ ପଠମଭାଗୋ ନ ପାପୁଣାତି, ଦୁତିଯଭାଗତୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ।

ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ଦସ ୱତ୍ଥାନି ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଦେନ୍ତି, ପାଟେକ୍କଂ ଭାଜେତବ୍ବାନି। ସଚେ ‘‘ସବ୍ବାନେୱ ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ’’ତି ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦୁପ୍ପାପିତାନି ଚେୱ ଦୁଗ୍ଗହିତାନି ଚ, ଗତଗତଟ୍ଠାନେ ସଙ୍ଘିକାନେୱ ହୋନ୍ତି। ଏକଂ ପନ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ପାପେତ୍ୱା ‘‘ସେସାନି ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ’’ତି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏକମେୱ ୱତ୍ଥଂ ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଆହରନ୍ତି, ଅଭାଜେତ୍ୱାୱ ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଦୁପ୍ପାପିତଞ୍ଚେୱ ଦୁଗ୍ଗହିତଞ୍ଚ। ସତ୍ଥକେନ ୱା ହଲିଦ୍ଦିଆଦିନା ୱା ଲେଖଂ କତ୍ୱା ଏକକୋଟ୍ଠାସଂ ‘‘ଇଦଂ ଠାନଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ପାପେତ୍ୱା ‘‘ସେସଂ ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ୱତ୍ଥସ୍ସେୱ ପୁପ୍ଫଂ ୱା ୱଲି ୱା, ତେନ ପରିଚ୍ଛେଦଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଏକଂ ତନ୍ତଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ଠାନଂ ତୁମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଥେରସ୍ସ ଦତ୍ୱା ‘‘ସେସଂ ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଖଣ୍ଡଂ ଖଣ୍ଡଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଭାଜିଯମାନଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ଏକଭିକ୍ଖୁକେ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚୀୱରେସୁ ଉପ୍ପନ୍ନେସୁ ସଚେ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ସବ୍ବାନି ମୟ୍ହଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ’’ତି ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତାନି , ଠିତିକା ପନ ନ ତିଟ୍ଠତି। ସଚେ ଏକେକଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ମୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଗଣ୍ହାତି, ଠିତିକା ତିଟ୍ଠତି। ତତ୍ଥ ଅଟ୍ଠିତାଯ ଠିତିକାଯ ପୁନ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଚୀୱରେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ସଚେ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ମଜ୍ଝେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦ୍ୱୀହିପି ଗହେତବ୍ବଂ। ଠିତାଯ ଠିତିକାଯ ପୁନ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଚୀୱରେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ସଚେ ନୱକତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଠିତିକା ହେଟ୍ଠା ଓରୋହତି। ସଚେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଠିତିକା ଉଦ୍ଧଂ ଆରୋହତି। ଅଥ ଅଞ୍ଞୋ ନତ୍ଥି, ପୁନ ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ୱା ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ୱା ଯେନ କେନଚି ଆକାରେନ ସଙ୍ଘଂ ଆମସିତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ପନ ପଂସୁକୂଲିକାନଂ ନ ୱଟ୍ଟତି ‘‘ଗହପତିଚୀୱରଂ ପଟିକ୍ଖିପାମି, ପଂସୁକୂଲିକଙ୍ଗଂ ସମାଦିଯାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତତ୍ତା, ନ ପନ ଅକପ୍ପିଯତ୍ତା। ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦିନ୍ନମ୍ପି ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ ଦେତି, ତଂ ଭିକ୍ଖୁଦତ୍ତିଯଂ ନାମ ୱଟ୍ଟତି, ପଂସୁକୂଲଂ ପନ ନ ହୋତି। ଏୱଂ ସନ୍ତେପି ଧୁତଙ୍ଗଂ ନ ଭିଜ୍ଜତି। ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେମ, ଥେରାନଂ ଦେମା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ପଂସୁକୂଲିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ଇଦଂ ୱତ୍ଥଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମ, ଇମିନା ଉପାହନତ୍ଥୱିକପତ୍ତତ୍ଥୱିକଆଯୋଗଅଂସବଦ୍ଧକାଦୀନି କରୋନ୍ତୂ’’ତି ଦିନ୍ନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ପତ୍ତତ୍ଥୱିକାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ଦିନ୍ନାନି ବହୂନିପି ହୋନ୍ତି, ଚୀୱରତ୍ଥାଯପି ପହୋନ୍ତି, ତତୋ ଚୀୱରଂ କତ୍ୱା ପାରୁପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ସଙ୍ଘୋ ଭାଜିତାତିରିତ୍ତାନି ୱତ୍ଥାନି ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଉପାହନତ୍ଥୱିକାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ଭାଜେତି, ତତୋ ଗହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସାମିକେହି ୱିଚାରିତମେୱ ହି ୱଟ୍ଟତି, ନ ଇତରଂ। ପଂସୁକୂଲିକଂ ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଧମ୍ମକରଣପଟାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ଦେମା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ପରିକ୍ଖାରୋ ନାମ ପଂସୁକୂଲିକାନମ୍ପି ଇଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଯଂ ତତ୍ଥ ଅତିରେକଂ ହୋତି, ତଂ ଚୀୱରେପି ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସୁତ୍ତଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେନ୍ତି, ପଂସୁକୂଲିକେହିପି ଗହେତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ତାୱ ୱିହାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦିନ୍ନେସୁ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ। ସଚେ ପନ ବହିଉପଚାରସୀମାଯ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନେ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘନୱକସ୍ସ ୱା ଆରୋଚେତି, ସଚେପି ଯୋଜନଂ ଫରିତ୍ୱା ପରିସା ଠିତା ହୋତି, ଏକାବଦ୍ଧା ଚେ, ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। ଯେ ପନ ଦ୍ୱାଦସହି ହତ୍ଥେହି ପରିସଂ ଅସମ୍ପତ୍ତା, ତେସଂ ନ ପାପୁଣାତି।

୨୦୩।ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତୀତି ଏତ୍ଥ ‘‘ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ‘‘ଦ୍ୱିଧା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି, ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘାନଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି, ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନମେୱ ହୋତି। ତତ୍ଥ ସଚେ ବହୁକାପି ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ଏକା ଭିକ୍ଖୁନୀ ହୋତି, ଉପଡ୍ଢଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱେ ଭାଗେ ସମେ କତ୍ୱା ଏକୋ ଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋତି ଅତ୍ଥୋ। ସଚେ ବହୁକାପି ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ହୋନ୍ତି, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତି, ଉପଡ୍ଢଂ ଦାତବ୍ବଂ। ‘‘ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ସଚେ ଦସ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଚ ହୋନ୍ତି, ଏକୱୀସତି ପଟିୱୀସେ କତ୍ୱା ଏକୋ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ, ଦସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ, ଦସ ଭିକ୍ଖୁନୀସଙ୍ଘସ୍ସ। ଯେନ ପୁଗ୍ଗଲିକୋ ଲଦ୍ଧୋ, ସୋ ସଙ୍ଘତୋପି ଅତ୍ତନୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଗହେତୁଂ ଲଭତି। କସ୍ମା? ଉଭତୋସଙ୍ଘଗ୍ଗହଣେନ ଗହିତତ୍ତା। ‘‘ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଇଧ ପନ ଚେତିଯସ୍ସ ସଙ୍ଘତୋ

ପାପୁଣନକୋଟ୍ଠାସୋ ନାମ ନତ୍ଥି, ଏକପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ପତ୍ତକୋଟ୍ଠାସସମୋୱ କୋଟ୍ଠାସୋ ହୋତି। ‘‘ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଦ୍ୱାୱୀସତି କୋଟ୍ଠାସେ କତ୍ୱା ଦସ ଭିକ୍ଖୂନଂ, ଦସ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ, ଏକୋ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ, ଏକୋ ଚେତିଯସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ପୁଗ୍ଗଲୋ ସଙ୍ଘତୋପି ଅତ୍ତନୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଗହେତୁଂ ଲଭତି, ଚେତିଯସ୍ସ ଏକୋୟେୱ।

‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ନ ମଜ୍ଝେ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଚ ଗଣେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ପୁଗ୍ଗଲୋ ୱିସୁଂ ନ ଲଭତି, ପାପୁଣନଟ୍ଠାନତୋ ଏକମେୱ ଲଭତି। କସ୍ମା? ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଗ୍ଗହଣେନ ଗହିତତ୍ତା। ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଚେତିଯସ୍ସ ଏକପୁଗ୍ଗଲପଟିୱୀସୋ ଲବ୍ଭତି, ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ୱିସୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି, ତସ୍ମା ଏକଂ ଚେତିଯସ୍ସ ଦତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଚ ଗଣେତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବଂ।

‘‘ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ମଜ୍ଝେ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ନ ଦାତବ୍ବଂ, ପୁଗ୍ଗଲଗଣନାଯ ଏୱ ୱିଭଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚ, ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀନଞ୍ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି ଚେତିଯସ୍ସ ଏକପଟିୱୀସୋ ଲବ୍ଭତି, ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ୱିସୁଂ ନତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଚ ଗଣେତ୍ୱା ଏୱ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ଯଥା ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱା ନଯୋ ନୀତୋ, ଏୱଂ ଭିକ୍ଖୁନୀସଙ୍ଘଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱାପି ନେତବ୍ବୋ।

‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ୱିସୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି, ୱସ୍ସଗ୍ଗେନେୱ ଗହେତବ୍ବଂ। ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଚେତିଯସ୍ସ ୱିସୁଂ ପଟିୱୀସୋ ଲବ୍ଭତି। ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଚେତିଯସ୍ସେୱ ୱିସୁଂ ଲବ୍ଭତି, ନ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ। ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ୱିସୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି, ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଚେତିଯସ୍ସ ଲବ୍ଭତି। ‘‘ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ତୁୟ୍ହଞ୍ଚ ଚେତିଯସ୍ସ ଚା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଚେତିଯସ୍ସେୱ ୱିସୁଂ ଲବ୍ଭତି, ନ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ। ଭିକ୍ଖୁନୀସଙ୍ଘଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱାପି ଏୱମେୱ ଯୋଜେତବ୍ବଂ।

ପୁବ୍ବେ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାନଂ ଦେନ୍ତି, ଭଗୱା ମଜ୍ଝେ ନିସୀଦତି, ଦକ୍ଖିଣତୋ ଭିକ୍ଖୂ, ୱାମତୋ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ନିସୀଦନ୍ତି, ଭଗୱା ଉଭିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ, ତଦା ଭଗୱା ଅତ୍ତନା ଲଦ୍ଧପଚ୍ଚଯେ ଅତ୍ତନାପି ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ଭିକ୍ଖୂନମ୍ପି ଦାପେତି। ଏତରହି ପନ ପଣ୍ଡିତମନୁସ୍ସା ସଧାତୁକଂ ପଟିମଂ ୱା ଚେତିଯଂ ୱା ଠପେତ୍ୱା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାନଂ ଦେନ୍ତି, ପଟିମାଯ ୱା ଚେତିଯସ୍ସ ୱା ପୁରତୋ ଆଧାରକେ ପତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ବୁଦ୍ଧାନଂ ଦେମା’’ତି, ତତ୍ଥ ପଠମଂ ଖାଦନୀଯଭୋଜନୀଯଂ ଦେନ୍ତି, ୱିହାରଂ ୱା ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ ଚେତିଯସ୍ସ ଦେମା’’ତି ପିଣ୍ଡପାତଞ୍ଚ ମାଲାଗନ୍ଧାଦୀନି ଚ ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ କଥଂ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି? ମାଲାଗନ୍ଧାଦୀନି ତାୱ ଚେତିଯେ ଆରୋପେତବ୍ବାନି, ୱତ୍ଥେହି ପଟାକା, ତେଲେନ ପଦୀପା କାତବ୍ବା। ପିଣ୍ଡପାତମଧୁଫାଣିତାଦୀନି ପନ ଯୋ ନିବଦ୍ଧଚେତିଯଜଗ୍ଗକୋ ହୋତି ପବ୍ବଜିତୋ ୱା ଗହଟ୍ଠୋ ୱା, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବାନି। ନିବଦ୍ଧଜଗ୍ଗକେ ଅସତି ଆହଟଭତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଉପକଟ୍ଠେ କାଲେ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ପଚ୍ଛାପି ୱତ୍ତଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ମାଲାଗନ୍ଧାଦୀସୁ ଚ ଯଂ କିଞ୍ଚି ‘‘ଇଦଂ ହରିତ୍ୱା ଚେତିଯେ ପୂଜଂ କରୋଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଦୂରମ୍ପି ହରିତ୍ୱା ପୂଜେତବ୍ବଂ, ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ହରା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ହରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ‘‘ଅହଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରାମି, ଆସନସାଲାଯ ଭିକ୍ଖୂ ଅତ୍ଥି, ତେ ହରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁୟ୍ହମେୱ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ପନ ‘‘ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଦସ୍ସାମୀ’’ତି ହରନ୍ତସ୍ସ ଗଚ୍ଛତୋ ଅନ୍ତରାୱ କାଲୋ ଉପକଟ୍ଠୋ ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୦୪।ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତୀତି ଏତ୍ଥ ପନ ସଚେ ୱିହାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନି ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦେତି, ଯତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦଂ ଅକତ୍ୱା ପୁରିମୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା, ତେହି ଭାଜେତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞେସଂ ନ ପାପୁଣାତି। ଦିସାପକ୍କନ୍ତସ୍ସପି ସତି ଗାହକେ ଯାୱ କଥିନସ୍ସୁବ୍ଭାରା ଦାତବ୍ବଂ। ‘‘ଅନତ୍ଥତେ ପନ କଥିନେ ଅନ୍ତୋହେମନ୍ତେ ଏୱଞ୍ଚ ୱତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ପଚ୍ଛିମୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନମ୍ପି ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଲକ୍ଖଣଞ୍ଞୂ ୱଦନ୍ତି। ଅଟ୍ଠକଥାସୁ ପନେତଂ ନ ୱିଚାରିତଂ। ସଚେ ପନ ବହିଉପଚାରସୀମାଯଂ ଠିତୋ ‘‘ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। ଅଥ ‘‘ଅସୁକୱିହାରେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସା’’ତି ୱଦତି, ତତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନମେୱ ଯାୱ କଥିନସ୍ସୁବ୍ଭାରା ପାପୁଣାତି। ସଚେ ପନ ଗିମ୍ହାନଂ ପଠମଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଏୱଂ ୱଦତି, ତତ୍ର ସମ୍ମୁଖୀଭୂତାନଂ ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। କସ୍ମା? ପିଟ୍ଠିସମଯେ ଉପ୍ପନ୍ନତ୍ତା। ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେୟେୱ ‘‘ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତାନଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଛିନ୍ନୱସ୍ସା ନ ଲଭନ୍ତି, ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତାୱ ଲଭନ୍ତି। ଚୀୱରମାସେ ପନ ‘‘ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତାନଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପଚ୍ଛିମିକାଯ ୱସ୍ସୂପଗତାନଂୟେୱ ପାପୁଣାତି, ପୁରିମିକାଯ ୱସ୍ସୂପଗତାନଞ୍ଚ ଛିନ୍ନୱସ୍ସାନଞ୍ଚ ନ ପାପୁଣାତି।

ଚୀୱରମାସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ହେମନ୍ତସ୍ସ ପଚ୍ଛିମୋ ଦିୱସୋ, ତାୱ ‘‘ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେମା’’ତି ୱୁତ୍ତେ କଥିନଂ ଅତ୍ଥତଂ ୱା ହୋତୁ ଅନତ୍ଥତଂ ୱା, ଅତୀତୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନମେୱ ପାପୁଣାତି। ଗିମ୍ହାନଂ ପଠମଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱୁତ୍ତେ ପନ ମାତିକା ଆରୋପେତବ୍ବା ‘‘ଅତୀତୱସ୍ସାୱାସସ୍ସ ପଞ୍ଚ ମାସା ଅତିକ୍କନ୍ତା, ଅନାଗତୋ ଚାତୁମାସଚ୍ଚଯେନ ଭୱିସ୍ସତି, କତରୱସ୍ସାୱାସସ୍ସ ଦେସୀ’’ତି। ସଚେ ‘‘ଅତୀତୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ତଂ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନମେୱ ପାପୁଣାତି, ଦିସାପକ୍କନ୍ତାନମ୍ପି ସଭାଗା ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭନ୍ତି। ସଚେ ‘‘ଅନାଗତେ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ତଂ ଠପେତ୍ୱା

ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେ ଗହେତବ୍ବଂ। ଅଥ ‘‘ଅଗୁତ୍ତୋ ୱିହାରୋ, ଚୋରଭୟଂ ଅତ୍ଥି, ନ ସକ୍କା ଠପେତୁଂ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ୱା ଆହିଣ୍ଡିତୁ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ଭାଜେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱଦତି ‘‘ଇତୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ତତିୟେ ୱସ୍ସେ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ନ ଦିନ୍ନଂ, ତଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି, ତସ୍ମିଂ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ୱୁଟ୍ଠଭିକ୍ଖୂନଂ ପାପୁଣାତି। ସଚେ ତେ ଦିସା ପକ୍କନ୍ତା, ଅଞ୍ଞୋ ୱିସ୍ସାସିକୋ ଗଣ୍ହାତି, ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥେକୋୟେୱ ଅୱସିଟ୍ଠୋ, ସେସା କାଲକତା, ସବ୍ବଂ ଏକସ୍ସେୱ ପାପୁଣାତି। ସଚେ ଏକୋପି ନତ୍ଥି, ସଙ୍ଘିକଂ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେହି ଭାଜେତବ୍ବଂ।

୨୦୫।ଆଦିସ୍ସ ଦେତୀତି ଏତ୍ଥ ପନ ୟାଗୁୟା ୱା ଭତ୍ତେ ୱା ଖାଦନୀୟେ ୱା ଚୀୱରେ ୱା ସେନାସନେ ୱା ଭେସଜ୍ଜେ ୱା ଆଦିସିତ୍ୱା ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦେନ୍ତୋ ଆଦିସ୍ସ ଦେତି ନାମ। ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ – ଭିକ୍ଖୂ ଅଜ୍ଜତନାୟ ୱା ସ୍ୱାତନାୟ ୱା ୟାଗୁୟା ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ତେସଂ ଘରଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ୟାଗୁଂ ଦେତି, ୟାଗୁଂ ଦତ୍ୱା ପୀତାୟ ୟାଗୁୟା ‘‘ଇମାନି ଚୀୱରାନି ୟେହି ମୟ୍ହଂ ୟାଗୁ ପୀତା, ତେସଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଦେତି, ୟେହି ନିମନ୍ତିତେହି ୟାଗୁ ପୀତା, ତେସଂୟେୱ ପାପୁଣାତି। ୟେହି ପନ ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତେନ ଘରଦ୍ୱାରେନ ଗଚ୍ଛନ୍ତେହି ୱା ଘରଂ ପୱିଟ୍ଠେହି ୱା ୟାଗୁ ଲଦ୍ଧା, ୟେସଂ ୱା ଆସନସାଲତୋ ପତ୍ତଂ ଆହରିତ୍ୱା ମନୁସ୍ସେହି ନୀତା, ୟେସଂ ୱା ଥେରେହି ପେସିତା, ତେସଂ ନ ପାପୁଣାତି। ସଚେ ପନ ନିମନ୍ତିତଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଅଞ୍ଞେପି ବହୂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଗେହଞ୍ଚ ବହିଗେହଞ୍ଚ ପୂରେତ୍ୱା ନିସିନ୍ନା, ଦାୟକୋ ଚ ଏୱଂ ୱଦତି ‘‘ନିମନ୍ତିତା ୱା ହୋନ୍ତୁ ଅନିମନ୍ତିତା ୱା, ୟେସଂ ମୟା ୟାଗୁ ଦିନ୍ନା, ସବ୍ବେସଂ ଇମାନି ୱତ୍ଥାନି ହୋନ୍ତୂ’’ତି, ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। ୟେହି ପନ ଥେରାନଂ ହତ୍ଥତୋ ୟାଗୁ ଲଦ୍ଧା, ତେସଂ ନ ପାପୁଣାତି। ଅଥ ସୋ ‘‘ୟେହି ମୟ୍ହଂ ୟାଗୁ ପୀତା, ସବ୍ବେସଂ ହୋତୂ’’ତି ୱଦତି, ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। ଭତ୍ତଖାଦନୀୟେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଚୀୱରେ ପନ ପୁବ୍ବେପି ତେନ ୱସ୍ସଂ ୱାସେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ ଦିନ୍ନପୁବ୍ବଂ ହୋତି, ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଭୋଜେତ୍ୱା ୱଦତି ‘‘ୟେସଂ ମୟା ପୁବ୍ବେ ଚୀୱରଂ ଦିନ୍ନଂ, ତେସଂୟେୱ ଇମଂ ଚୀୱରଂ ୱା ସୁତ୍ତଂ ୱା ସପ୍ପିମଧୁଫାଣିତାଦୀନି ୱା ହୋନ୍ତୂ’’ତି, ସବ୍ବଂ ତେସଂୟେୱ ପାପୁଣାତି। ସେନାସନେପି ‘‘ୟୋ ମୟା କାରିତେ ୱିହାରେ ୱା ପରିୱେଣେ ୱା ୱସତି, ତସ୍ସିଦଂ ହୋତୂ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ତସ୍ସେୱ ହୋତି। ଭେସଜ୍ଜେପି ‘‘ମୟଂ କାଲେନ କାଲଂ ଥେରାନଂ ସପ୍ପିଆଦୀନି ଭେସଜ୍ଜାନି ଦେମ, ୟେହି ତାନି ଲଦ୍ଧାନି, ତେସଂୟେୱିଦଂ ହୋତୂ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ତେସଂୟେୱ ହୋତି।

୨୦୬।ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଦେତୀତି ଏତ୍ଥ ପନ ‘‘ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଏୱଂ ପରମ୍ମୁଖା ୱା, ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ୱା ‘‘ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଏୱଂ ସମ୍ମୁଖା ୱା ଦେତି, ତଂ ତସ୍ସେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ‘‘ଇଦଂ ତୁମ୍ହାକଞ୍ଚ ତୁମ୍ହାକଂ ଅନ୍ତେୱାସିକାନଞ୍ଚ ଦମ୍ମୀ’’ତି ଏୱଂ ୱଦତି, ଥେରସ୍ସ ଚ ଅନ୍ତେୱାସିକାନଞ୍ଚ ପାପୁଣାତି। ଉଦ୍ଦେସଂ ଗହେତୁଂ ଆଗତୋ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଚ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସପି ପାପୁଣାତି। ‘‘ତୁମ୍ହେହି ସଦ୍ଧିଂ ନିବଦ୍ଧଚାରିକଭିକ୍ଖୂନଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଉଦ୍ଦେସନ୍ତେୱାସିକାନଂ ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ୱିଚରନ୍ତାନଂ ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି। ଅୟଂ ‘‘ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଦେତୀ’’ତି ଇମସ୍ମିଂ ପଦେ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ।

ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ଏକୋୱ ୱସ୍ସଂ ୱସତି, ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତସ୍ସେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି ୟାୱ କଥିନସ୍ସ ଉବ୍ଭାରା’’ତି (ମହାୱ। ୩୬୩) ୱଚନତୋ ସଚେ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୬୩) ଗଣପୂରକେ ଭିକ୍ଖୂ ଲଭିତ୍ୱା କଥିନଂ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି, ପଞ୍ଚ ମାସେ, ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି, ଏକଂ ଚୀୱରମାସଂ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଗହେତ୍ୱା ନୀତାନିପି ତସ୍ସେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି, ନ ତେସଂ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଇସ୍ସରୋ। ୟଂ ୟଞ୍ହି ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ୱା ‘‘ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦେମା’’ତି ୱା ‘‘ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ୱା ‘‘ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେମା’’ତି ୱା ଦେନ୍ତି, ସଚେପି ମତକଚୀୱରଂ ଅୱିଭଜିତ୍ୱା ତଂ ୱିହାରଂ ପୱିସତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ହୋତି। ୟମ୍ପି ସୋ ୱସ୍ସାୱାସତ୍ଥାୟ ୱଡ୍ଢିଂ ପୟୋଜେତ୍ୱା ଠପିତୌପନିକ୍ଖେପତୋ ୱା ତତ୍ରୁପ୍ପାଦତୋ ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗଣ୍ହାତି, ସବ୍ବଂ ସୁଗ୍ଗହିତମେୱ ହୋତି। ଇଦମେତ୍ଥ ଲକ୍ଖଣଂ – ୟେନ ତେନାକାରେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଉପ୍ପନ୍ନୱତ୍ଥଂ ଅତ୍ଥତକଥିନସ୍ସ ପଞ୍ଚ ମାସେ, ଅନତ୍ଥତକଥିନସ୍ସ ଏକଂ ଚୀୱରମାସଂ ପାପୁଣାତି। ସଚେ ପନ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ୱସ୍ସାନତୋ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଉତୁକାଲେ ଏକକୋ ୱସତି, ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ ‘‘ମୟ୍ହିମାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି। ଅଧିଟ୍ଠହନ୍ତେନ ପନ ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତେନ ହି ଭିକ୍ଖୁନା ଘଣ୍ଟିଂ ୱା ପହରିତ୍ୱା କାଲଂ ୱା ଘୋସେତ୍ୱା ଥୋକଂ ଆଗମେତ୍ୱା ସଚେ ଘଣ୍ଟିସଞ୍ଞାୟ ୱା କାଲସଞ୍ଞାୟ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଭାଜେତବ୍ବାନି। ତେହି ଚେ ଭିକ୍ଖୂହି ତସ୍ମିଂ ଚୀୱରେ ଭାଜିୟମାନେ ଅପାତିତେ କୁସେ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ସମକୋ ଦାତବ୍ବୋ ଭାଗୋ, ପାତିତେ କୁସେ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ନ ଅକାମା ଦାତବ୍ବୋ ଭାଗୋ। ଏକକୋଟ୍ଠାସେପି ହି କୁସଦଣ୍ଡକେ ପାତିତମତ୍ତେ ସଚେପି ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସଂ ହୋତି, ଗହିତମେୱ ନାମ ଚୀୱରଂ, ତସ୍ମା ନ ଅକାମା ଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିୟା ଦାତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ଦେନ୍ତୁ। ଅନୁଭାଗେପି ଏସେୱ ନୟୋ।

ଅଥ ଘଣ୍ଟିସଞ୍ଞାୟ ୱା କାଲସଞ୍ଞାୟ ୱା ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘ମୟ୍ହିମାନି ଚୀୱରାନି ପାପୁଣନ୍ତୀ’’ତି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବାନି। ଏୱଂ ଅଧିଟ୍ଠିତେ ସବ୍ବାନି ତସ୍ସେୱ ହୋନ୍ତି, ଠିତିକା ପନ ନ ତିଟ୍ଠତି। ସଚେ ଏକେକଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ‘‘ଅୟଂ ପଠମଭାଗୋ ମୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ଅୟଂ ଦୁତିୟଭାଗୋ’’ତି ଏୱଂ ଗଣ୍ହାତି, ଗହିତାନି ଚ ସୁଗ୍ଗହିତାନି ହୋନ୍ତି, ଠିତିକା ଚ ତିଟ୍ଠତି, ଏୱଂ ପାପେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତେନପି ଅଧିଟ୍ଠିତମେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ୱା ଅପ୍ପହରିତ୍ୱା

ୱା କାଲମ୍ପି ଘୋସେତ୍ୱା ୱା ଅଘୋସେତ୍ୱା ୱା ''ଅହମେତ୍ଥ , ମୟ୍ହମେୱ ଇମାନି ଚୀୱରାନୀ''ତି ଗଣ୍ହାତି , ଦୁଗ୍ଗହିତାନି ହୋନ୍ତି। ଅଥ ''ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଇଧ ନତ୍ଥି, ମୟ୍ହଂ ଏତାନି ପାପୁଣନ୍ତୀ''ତି ଗଣ୍ହାତି, ସୁଗ୍ଗହିତାନି। ଅଥ ଅନଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱାୱ ତାନି ଚୀୱରାନି ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଗଚ୍ଛତି ''ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଭାଜେସ୍ସାମୀ''ତି, ତାନି ଚୀୱରାନି ଗତଗତଟ୍ଠାନେ ସଙ୍ଘିକାନେୱ ହୋନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂହି ଦିଟ୍ଠମତ୍ତମେୱେତ୍ଥ ପମାଣଂ। ତସ୍ମା ସଚେ କେଚି ପଟିପଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତା ''କୁହିଂ, ଆୱୁସୋ, ଗଚ୍ଛସୀ''ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ତମତ୍ଥଂ ସୁତ୍ୱା ''କିଂ, ଆୱୁସୋ, ମୟଂ ସଙ୍ଘୋ ନ ହୋମା''ତି ତତ୍ଥେୱ ଭାଜେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ସୁଗ୍ଗହିତାନି। ସଚେପି ଏସ ମଗ୍ଗା ଓକ୍କମିତ୍ୱା କଞ୍ଚି ୱିହାରଂ ୱା ଆସନସାଲଂ ୱା ପିଣ୍ଡାୟ ଚରନ୍ତୋ ଏକଗେହମେୱ ୱା ପୱିସତି, ତତ୍ର ଚ ନଂ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ତମତ୍ଥଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଭାଜେତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ସୁଗ୍ଗହିତାନେୱ।

''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚୀୱରଭାଗୋ ସାଦିତବ୍ବୋ, ଯୋ ସାଦିୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୩୬୪) ୱଚନତୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଭାଗଂ ଗଣ୍ହାତି, ଦୁକ୍କଟଂ। ଏତ୍ଥ ପନ କିଞ୍ଚାପି ଲହୁକା ଆପତ୍ତି, ଅଥ ଖୋ ଗହିତାନି ଚୀୱରାନି ଗହିତଟ୍ଠାନେ ଦାତବ୍ବାନି। ସଚେପି ନଟ୍ଠାନି ୱା ଜିଣ୍ଣାନି ୱା ହୋନ୍ତି, ତସ୍ସେୱ ଗୀୱା। ''ଦେହୀ''ତି ୱୁତ୍ତେ ଅଦେନ୍ତୋ ଧୁରନିକ୍ଖେପେ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ।

ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସତି ''ଏୱଂ ମେ ବହୁ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସତୀ''ତି, ଏକଂ ପୁଗ୍ଗଲପଟିୱୀସଂୟେୱ ଲଭତି। ତସ୍ମା ସଚେ ଏକେକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଏକାହମେକାହଂ ୱା ସତ୍ତାହଂ ୱା ୱସତି, ଏକେକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୟଂ ଏକୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଲଭତି, ତତୋ ତତୋ ଉପଡ୍ଢଂ ଉପଡ୍ଢଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଏୱଞ୍ହି ଏକପୁଗ୍ଗଲପଟିୱୀସୋ ଦିନ୍ନୋ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱସନ୍ତୋ ଇତରସ୍ମିଂ ସତ୍ତାହୱାରେନ ଅରୁଣମେୱ ଉଟ୍ଠାପେତି, ବହୁତରଂ ୱସିତୱିହାରତୋ ତସ୍ସ ପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏୱମ୍ପି ଏକପୁଗ୍ଗଲପଟିୱୀସୋୟେୱ ଦିନ୍ନୋ ହୋତି। ଇଦଞ୍ଚ ନାନାଲାଭେହି ନାନୂପଚାରେହି ଏକସୀମାୱିହାରେହି କଥିତଂ, ନାନାସୀମାୱିହାରେ ପନ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ତସ୍ମା ତତ୍ଥ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ନ ପାପୁଣାତି, ସେସଂ ପନ ଆମିସଭେସଜ୍ଜାଦି ସବ୍ବଂ ସବ୍ବତ୍ଥ ଅନ୍ତୋସୀମାଗତସ୍ସ ପାପୁଣାତି।

୨୦୭। ''ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାଲକତେ ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ ପତ୍ତଚୀୱରେ, ଅପିଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ବହୂପକାରା, ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାତୁଂ, ୟଂ ତତ୍ଥ ଲହୁଭଣ୍ଡଂ ଲହୁପରିକ୍ଖାରଂ, ତଂ ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେନ ସଙ୍ଘେନ ଭାଜେତୁଂ, ୟଂ ତତ୍ଥ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ଗରୁପରିକ୍ଖାରଂ, ତଂ ଆଗତାନାଗତଚାତୁଦ୍ଦିସସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିକଂ ଅୱେଭଙ୍ଗିକ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୬୯) ୱଚନତୋ ଭିକ୍ଖୁସ୍ମିଂ କାଲକତେ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ୱା –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ କାଲକତୋ, ଇଦଂ ତସ୍ସ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ, ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ କାଲକତୋ, ଇଦଂ ତସ୍ସ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦେତି, ୟସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇମସ୍ସ ତିଚୀୱରସ୍ସ ଚ ପତ୍ତସ୍ସ ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ୟସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ଦିନ୍ନଂ ଇଦଂ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୬୭) –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚଂ ୱା ସାୱେତ୍ୱା ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଦତ୍ୱା ସେସଂ ଲହୁପରିକ୍ଖାରଂ ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେନ ସଙ୍ଘେନ ଭାଜେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ।

୨୦୮। ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଲାଭେ ପନ ଅୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ – ସଚେ ସକଲେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତେ କାଲଂ କରୋତି, ସବ୍ବେପି ସାମିକା। ଅଥ ଏକଚ୍ଚେହି ୱାରେ କତେ ଏକଚ୍ଚେହି ଅକତେୟେୱ କାଲଂ କରୋତି, ତତ୍ର ଏକଚ୍ଚେ ଆଚରିୟା ୱଦନ୍ତି ''ସବ୍ବେପି ଅତ୍ତନୋ ୱାରେ ସମ୍ପତ୍ତେ କରେୟ୍ୟୁଂ, ତସ୍ମା ସବ୍ବେପି ସାମିନୋ''ତି। ଏକଚ୍ଚେ ୱଦନ୍ତି ''ୟେହି ଜଗ୍ଗିତୋ, ତେ ଏୱ ଲଭନ୍ତି, ଇତରେ ନ ଲଭନ୍ତୀ''ତି। ସାମଣେରେପି କାଲକତେ ସଚେ ଚୀୱରଂ ଅତ୍ଥି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ୟଂ ଅତ୍ଥି, ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପରିକ୍ଖାରେ ସତି ଚୀୱରଭାଗଂ କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଭିକ୍ଖୁ ଚ ସାମଣେରୋ ଚ ସଚେ ସମଂ ଉପଟ୍ଠହିଂସୁ, ସମକୋ ଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଅଥ ସାମଣେରୋୱ ଉପଟ୍ଠହତି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସଂୱିଦହନମତ୍ତମେୱ ହୋତି, ସାମଣେରସ୍ସ ଜେଟ୍ଠକୋଟ୍ଠାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ସାମଣେରୋ ଭିକ୍ଖୁନା ଆନୀତୋଦକେନ ୟାଗୁଂ ପଚିତ୍ୱା ପଟିଗ୍ଗହାପନମତ୍ତମେୱ କରୋତି, ଭିକ୍ଖୁ ଉପଟ୍ଠହତି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଜେଟ୍ଠଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ସବ୍ବେ ସମଗ୍ଗା ହୁତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠହନ୍ତି, ସବ୍ବେସଂ ସମକୋ ଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ୟୋ ପନେତ୍ଥ ୱିସେସେନ ଉପଟ୍ଠହତି, ତସ୍ସ ୱିସେସୋ କାତବ୍ବୋ।

ଯେନ ପନ ଏକଦିଓସମ୍ପି ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଓସେନ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ୱା ପଚିତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ, ଥ୍ଵାନଂ ୱା ପଟିସାଦିତଂ, ସୋପି ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋଓ। ଯୋ ପନ ସମୀପଂ ଅନାଗନ୍ତ୍ୱା ଭେସଜ୍ଜତଣ୍ଡୁଲାଦୀନି ପେସେତି, ଅଯଂ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ନ ହୋତି। ଯୋ ପରିଯେସିତ୍ୱା ଗାହେତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛତି, ଅଯଂ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋଓ । ଏକୋ ୱତ୍ତସୀସେନ ଜଗ୍ଗତି, ଏକୋ ପଚ୍ଚାସାଯ, ମତକାଲେ ଉଭୋପି ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତି, ଉଭିନ୍ନମ୍ପି ଦାତଙ୍ଗଂ। ଏକୋ ଉପଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଗିଲାନସ୍ସ ୱା କମ୍ମେନ ଅତ୍ତନୋ ୱା କମ୍ମେନ କତ୍ଥଚି ଗତୋ "ପୁନ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଜଗ୍ଗିସ୍ସାମୀ"ତି, ଏତସ୍ସପି ଦାତଙ୍ଗଂ। ଏକୋ ଚିରଂ ଉପଟ୍ଠହିତ୍ୱା "ଇଦାନି ନ ସକ୍କୋମୀ"ତି ଧୁରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ସଚେପି ତଂ ଦିଓସମେୱ ଗିଲାନୋ କାଲଂ କରୋତି, ଉପଟ୍ଠାକଭାଗୋ ନ ଦାତଙ୍ଗୋ। ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ନାମ ଗିହୀ ୱା ହୋତୁ ପଦ୍ଦଜିତୋ ୱା ଅନ୍ତମସୋ ମାତୁଗାମୋପି, ସଙ୍ଗେ ଭାଗଂ ଲଭନ୍ତି। ସଚେ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପତ୍ତଚୀୱରମତ୍ତମେୱ ହୋତି, ଅଞ୍ଞଂ ନତ୍ଥି, ସଙ୍ଗଂ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂୟେୱ ଦାତଙ୍ଗଂ। ସଚେପି ସହସ୍ସଂ ଅଗ୍ଘତି, ଅଞ୍ଞଂ ପନ ବହୁମ୍ପି ପରିକ୍ଖାରଂ ତେ ନ ଲଭନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ହୋତି। ଅୱସେସଂ ଭଣ୍ଡଂ ବହୁ ଚେୱ ମହଗ୍ଘଞ୍ଚ, ତିଚୀୱରଂ ଅପ୍ପଗ୍ଘଂ, ତତୋ ଗହେତ୍ୱା ତିଚୀୱରପରିକ୍ଖାରୋ ଦାତଙ୍ଗୋ, ସଙ୍ଗଞ୍ଚେତଂ ସଙ୍ଘିକତୋୱ ଲବ୍ଭତି। ସଚେ ପନ ସୋ ଜୀୱମାନୋୟେୱ ସଙ୍ଗଂ ଅତ୍ତନୋ ପରିକ୍ଖାରଂ ନିସ୍ସଜ୍ଜିତ୍ୱା କସ୍ସଚି ଅଦାସି, କୋଚି ୱା ୱିସ୍ସାସଂ ଅଗ୍ଗହେସି, ଯସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ, ଯେନ ଚ ଗହିତଂ, ତସ୍ସେୱ ହୋତି, ତସ୍ସ ରୁଚିଯା ଏୱ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ଲଭନ୍ତି। ଅଞ୍ଞେସଂ ଅଦତ୍ୱା ଦୂରେ ଠପିତପରିକ୍ଖାରାପି ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ହୋନ୍ତି। ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସନ୍ତକଂ ହୋତି ଅୱିଭତ୍ତଂ, ଏକସ୍ମିଂ କାଲକତେ ଇତରୋ ସାମୀ। ବହୂନମ୍ପି ସନ୍ତକେ ଏସେୱ ନଯୋ। ସଙ୍ଗେସୁ ମତେସୁ ସଙ୍ଘିକଂ ହୋତି। ସଚେପି ଅୱିଭଜିତ୍ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦୀନଂ ଦେନ୍ତି, ଅଦିନ୍ନମେୱ ହୋତି, ୱିଭଜିତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ପନ ସୁଦିନ୍ନଂ। ତଂ ତେସୁ ମତେସୁପି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାଦୀନଂୟେୱ ହୋତି, ନ ସଙ୍ଘସ୍ସ।

ସଚେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ୱା ଉପ୍ପନ୍ନେ ୱା ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ୱା ପକ୍କମତି, ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦନାଟ୍ଟୋ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ୱା ହୋତି, ସନ୍ତେ ପତିରୂପେ ଗାହକେ ଭାଗୋ ଦାତଙ୍ଗୋ। ସଚେ ପନ ୱିବ୍ଭମତି ୱା କାଲଂ ୱା କରୋତି ସାମଣେରୋ ୱା ପଟିଜାନାତି, ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ, ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ, ପଣ୍ଡକୋ, ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ, ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ, ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ, ମାତୁଘାତକୋ, ପିତୁଘାତକୋ, ଅରହନ୍ତଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକୋ, ସଙ୍ଘଭେଦକୋ, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ୱା ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ, ଭାଗୋ ନ ଦାତଙ୍ଗୋ।

ସଚେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି, କୋସମ୍ବକଭିକ୍ଖୂ ୱିଯ ଦ୍ୱେ କୋଟ୍ଠାସା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଦକ୍ଖିଣୋଦକଞ୍ଚ ଗନ୍ଧାଦୀନି ଚ ଦେନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି "ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା"ତି, ଯତ୍ଥ ୱା ଉଦକଂ ଦିନ୍ନଂ, ଯସ୍ମିଂୟେୱ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି "ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା"ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି କୋଟ୍ଠାସାନଂ ପାପୁଣନ୍ତି, ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଦ୍ୱୀହିପି ପକ୍ଖେହି ଏକତୋ ଭାଜେତଙ୍ଗାନି। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସା ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ଗନ୍ଧାଦୀନି ଚ ଦେନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି "ପକ୍ଖସ୍ସ ଦେମା"ତି, ପକ୍ଖସ୍ସେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି। ଏୱଞ୍ହି ଦିନ୍ନେ ଯସ୍ସ କୋଟ୍ଠାସସ୍ସ ଉଦକଂ ଦିନ୍ନଂ, ତସ୍ସ ଉଦକମେୱ ହୋତି। ଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଦିନ୍ନଂ, ତସ୍ସେୱ ଚୀୱରଂ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ପମାଣଂ ହୋତି, ତତ୍ଥ ଏକୋ ପକ୍ଖୋ ଦକ୍ଖିଣୋଦକସ୍ସ ଲଦ୍ଧତ୍ତା ଚୀୱରାନି ଲଭତି, ଏକୋ ଚୀୱରାନମେୱ ଲଦ୍ଧତ୍ତାତି ଉଭୋହି ଏକତୋ ହୁତ୍ୱା ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଭାଜେତଙ୍ଗଂ। "ଇଦଂ କିର ପରସମୁଦ୍ଦେ ଲକ୍ଖଣ"ନ୍ତି ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ଯସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଦିନ୍ନଂ, ତସ୍ମିଂୟେୱ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି "ପକ୍ଖସ୍ସ ଦେମା"ତି, ପକ୍ଖସ୍ସେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି, ଇତରୋ ପକ୍ଖୋ ଅନିସ୍ସରୋୟେୱ। ସଚେ ପନ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି, ସଙ୍ଗେସଂ ସମକଂ ଭାଜେତଙ୍ଗଂ।

ସଚେ ସମ୍ବହୁଲେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନେସୁ କେଚି ଭିକ୍ଖୂ ପଂସୁକୂଲତ୍ଥାଯ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମନ୍ତି, କେଚି ଅନାଗମେନ୍ତା ପକ୍କମନ୍ତି, ଅନାଗମେନ୍ତାନଂ ନ ଅକାମା ଭାଗୋ ଦାତଙ୍ଗୋ, ଆଗମେନ୍ତାନଂ ପନ ଅକାମାପି ଦାତଙ୍ଗୋ ଭାଗୋ। ଯଦି ପନ ମନୁସ୍ସା "ଇଧାଗତା ଏୱ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ"ତି ଦେନ୍ତି, ସଞ୍ଞାଣଂ ୱା କତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି "ସମ୍ପତ୍ତା ଗଣ୍ହନ୍ତୂ"ତି, ସମ୍ପତ୍ତାନଂ ସଙ୍ଗେସମ୍ପି ପାପୁଣାତି । ସଚେ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା ଗତା, ଯେନ ଗହିତଂ, ସୋ ଏୱ ସାମୀ। ସଚେ କେଚି ଭିକ୍ଖୂ ପଠମଂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମନ୍ତି, କେଚି ପଚ୍ଛା, ତତ୍ଥ ପଠମଂ ଓକ୍କନ୍ତା ପଂସୁକୂଲଂ ଲଭନ୍ତି, ପଚ୍ଛା ଓକ୍କନ୍ତା ନ ଲଭନ୍ତି। "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଛା ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ନ ଅକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁ"ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୪୧) ୱଚନତୋ ପଚ୍ଛା ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଅକାମା ଭାଗୋ ନ ଦାତଙ୍ଗୋ। ସଚେ ପନ ସଙ୍ଗେପି ସମଂ ଓକ୍କନ୍ତା, କେଚି ଲଭନ୍ତି, କେଚି ନ ଲଭନ୍ତି। "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦିସାନଂ ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଅକାମାପି ଭାଗଂ ଦାତୁ"ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୪୧) ୱଚନତୋ ସମଂ ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଅକାମାପି ଭାଗୋ ଦାତଙ୍ଗୋ। ସଚେ ପନ "ଲଦ୍ଧଂ ପଂସୁକୂଲଂ ସଙ୍ଗେ ଭାଜେତ୍ୱା ଗଣ୍ହିସ୍ସାମା"ତି ବହିମେୱ କତିକଂ କତ୍ୱା ସୁସାନଂ ଓକ୍କନ୍ତା କେଚି ଲଭନ୍ତି, କେଚି ନ ଲଭନ୍ତି, "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କତିକଂ କତ୍ୱା ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଅକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁ"ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୪୧) ୱଚନତୋ କତିକଂ କତ୍ୱା ଓକ୍କନ୍ତାନମ୍ପି ଅକାମା ଭାଗୋ ଦାତଙ୍ଗୋ। ଅଯଂ ତାୱ ଚୀୱରଭାଜନୀଯକଥା।

୨୦୯।ପିଣ୍ଡପାତଭାଜନେ ପନ "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ନିମନ୍ତନଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ପକ୍ଖିକଂ ଉପୋସଥିକଂ ପାଟିପଦିକ"ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୫) ଏୱଂ ଅନୁଞ୍ଞାତେସୁ ସଙ୍ଘଭତ୍ତାଦୀସୁ ଅଯଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୨୫) –

ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ନାମ ସକଲସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତଙ୍ଗଂ ଭତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ସଙ୍ଘଭତ୍ତେ ଠିତିକା ନାମ ନତ୍ଥି, ତତୋଯେୱ ଚ ''ଅମ୍ହାକଂ ଅଜ୍ଜ ଦସ ଦ୍ୱାଦସ ଦିୱସା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତାନଂ, ଇଦାନି ଅଞ୍ଞତୋ ଭିକ୍ଖୂ ଆନେଥା''ତି ନ ଏୱଂ ତତ୍ଥ ୱତ୍ତଙ୍ଗଂ, ''ପୁରିମଦିୱସେସୁ ଅମ୍ହେହି ନ ଲଦ୍ଧଂ, ଇଦାନି ତଂ ଅମ୍ହାକଂ ଗାହେଥା''ତି ଏୱମ୍ପି ୱତ୍ତୁଂ ନ ଲଭତି। ତଞ୍ହି ଆଗତାଗତାନଂ ପାପୁଣାତିଯେୱ।

ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀସୁ ପନ ଅଯଂ ନଯୋ – ରଞ୍ଞା ୱା ରାଜମହାମତ୍ତେନ ୱା ''ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଏତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଆନେଥା''ତି ପହିତେ କାଲଂ ଘୋସେତ୍ୱା ଠିତିକା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। ସଚେ ଅତ୍ଥି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ନୋ ଚେ, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ଉଦ୍ଦେସକେନ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ନ ଅତିକ୍କାମେତଙ୍ଗଂ। ତେ ପନ ଧୁତଙ୍ଗଂ ରକ୍ଖନ୍ତା ସଯମେୱ ଅତିକ୍କମିସ୍ସନ୍ତି। ଏୱଂ ଗାହିଯମାନେ ଅଲସଜାତିକା ମହାଥେରା ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ''ଭନ୍ତେ, ୱୀସତିୱସ୍ସାନଂ ଗାହୀଯତି, ତୁମ୍ହାକଂ ଠିତିକା ଅତିକ୍କନ୍ତା''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା, ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ତେସଂ ଗାହେତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଠିତିକାଯ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ''ଅସୁକୱିହାରେ ବହୁ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନ''ନ୍ତି ସୁତ୍ୱା ଯୋଜନନ୍ତରିକୱିହାରତୋପି ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଠିତଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗାହେତଙ୍ଗଂ, ଅସମ୍ପତ୍ତାନମ୍ପି ଉପଚାରସୀମଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତେୱାସିକାଦୀସୁ ଗଣ୍ହନ୍ତେସୁ ଗାହେତଙ୍ଗମେୱ। ''ବହିଉପଚାରସୀମାଯଂ ଠିତାନଂ ଗାହେଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ନ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ସଚେ ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୁତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱିହାରଦ୍ୱାରେ ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେଯେୱ ୱା ହୋନ୍ତି, ପରିସୱସେନ ୱଡ୍ଢିତା ନାମ ସୀମା ହୋତି, ତସ୍ମା ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ସଙ୍ଘନୱକସ୍ସ ଦିନ୍ନେପି ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ଗାହେତଙ୍ଗମେୱ। ଦୁତିଯଭାଗେ ପନ ଥେରାସନଂ ଆରୁଲ୍ହେ ପୁନ ଆଗତାନଂ ପଠମଭାଗୋ ନ ପାପୁଣାତି, ଦୁତିଯଭାଗତୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଗାହେତଙ୍ଗଂ।

ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଏକଂ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସଟ୍ଠାନଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗାୱୁତପ୍ପମାଣାଯପି ଉପଚାରସୀମାଯ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଆରୋଚିତଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସଟ୍ଠାନେ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ଏକୋ ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପହିଣତି ''ସ୍ୱେ ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ପହିଣଥା''ତି, ତେନ ସୋ ଅତ୍ଥୋ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସ୍ସ ଆରୋଚେତଙ୍ଗୋ। ସଚେ ତଂ ଦିୱସଂ ପମୁସ୍ସତି, ଦୁତିଯଦିୱସେ ପାତୋୱ ଆରୋଚେତଙ୍ଗୋ, ଅଥ ପମୁସ୍ସିତ୍ୱାୱ ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିସନ୍ତୋ ସରତି, ଯାୱ ଉପଚାରସୀମଂ ନାତିକ୍କମତି, ତାୱ ଯା ଭୋଜନସାଲାଯ ପକତିଠିତିକା, ତସ୍ସାଯେୱ ୱସେନ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ସଚେପି ଉପଚାରସୀମଂ ଅତିକ୍କନ୍ତୋ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଉପଚାରସୀମଟ୍ଠକେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥନ୍ତରଂ ଅୱିଜହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ପକତିଠିତିକାଯ ୱସେନ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ ତାଦିସେ ଏକାବଦ୍ଧେ ଅସତି ବହିଉପଚାରସୀମାଯ ଯସ୍ମିଂ ଠାନେ ସରତି, ତତ୍ଥ ନୱଂ ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ଅନ୍ତୋଗାମେ ଆସନସାଲାଯ ସରନ୍ତେନ ଆସନସାଲାଯ ଠିତିକାଯ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ସରିତ୍ୱା ଗାହେତଙ୍ଗମେୱ, ଅଗାହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ନ ହି ଏତଂ ଦୁତିଯଦିୱସେ ଲବ୍ଭତୀତି।

ସଚେ ସକୱିହାରତୋ ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା କୋଚି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସାପେତି, ଯାୱ ଅନ୍ତୋଉପଚାରେ ୱା ଉପଚାରସୀମଟ୍ଠକେହି ସଦ୍ଧିଂ ୱୁତ୍ତନଯେନ ଏକାବଦ୍ଧା ୱା ହୋନ୍ତି, ତାୱ ସକୱିହାରେ ଠିତିକାୱସେନ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ବହିଉପଚାରେ ଠିତାନଂ ଦିନ୍ନଂ ପନ ''ସଙ୍ଘତୋ, ଭନ୍ତେ, ଏତ୍ତକେ ନାମ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସଥା''ତି ୱୁତ୍ତେ ସମ୍ପତ୍ତସମ୍ପତ୍ତାନଂ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ତତ୍ଥ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥନ୍ତରଂ ଅୱିଜହିତ୍ୱା ଏକାବଦ୍ଧନଯେନ ଦୂରେ ଠିତାପି ସମ୍ପତ୍ତାଯେୱାତି ୱେଦିତଙ୍ଗା। ସଚେ ଯଂ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ଥ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଆରୋଚେନ୍ତି, ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ଠିତିକାୱସେନ ଗାହେତଙ୍ଗଂ। ସଚେପି ଗାମଦ୍ୱାରେ ୱା ୱୀଥିଯଂ ୱା ଚତୁକ୍କେ ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା କୋଚି ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଂ ଆରୋଚେତି, ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ଠାନେ ଅନ୍ତୋଉପଚାରଗତାନଂ ଗାହେତଙ୍ଗଂ।

ଘରୂପଚାରୋ ଚେତ୍ଥ ଏକଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ, ଏକଘରଂ ନାନୂପଚାରଂ, ନାନାଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ, ନାନାଘରଂ ନାନୂପଚାରନ୍ତି ଇମେସଂ ୱସେନ ୱେଦିତଙ୍ଗୋ। ତତ୍ଥ ଯଂ ଏକକୁଲସ୍ସ ଘରଂ ଏକୱଲଞ୍ଜଂ ହୋତି, ତଂ ସୁପ୍ପପାତପରିଚ୍ଛେଦସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ଏକୂପଚାରଂ ନାମ, ତତ୍ଥୁପ୍ପନ୍ନୋ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ଏକସ୍ମିଂ ଉପଚାରେ ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତେନପି ଠିତାନଂ ସଙ୍ଗେସଂ ପାପୁଣାତି। ଏତଂ ଏକଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ ନାମ। ଯଂ ପନ ଏକଘରଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଭରିଯାନଂ ସୁଖୱିହାରତ୍ଥାଯ ମଜ୍ଝେ ଭିତ୍ତିଂ ଉଟ୍ଠପେତ୍ୱା ନାନାଦ୍ୱାରୱଲଞ୍ଜଂ କତଂ, ତତ୍ଥୁପ୍ପନ୍ନୋ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ଭିତ୍ତିଅନ୍ତରିକସ୍ସ ନ ପାପୁଣାତି, ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ଠାନେ ନିସିନ୍ନସ୍ସେୱ ପାପୁଣାତି। ଏତଂ ଏକଘରଂ ନାନୂପଚାରଂ ନାମ। ଯସ୍ମିଂ ପନ ଘରେ ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଗେହତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଏକାବଦ୍ଧେ କତ୍ୱା ପଟିୱିସ୍ସକଘରାନିପି ପୂରେତ୍ୱା ନିସୀଦାପେନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ସଙ୍ଗେସଂ ପାପୁଣାତି। ଯମ୍ପି ନାନାକୁଲସ୍ସ ନିୱେସନଂ ମଜ୍ଝେ ଭିତ୍ତିଂ ଅକତ୍ୱା ଏକଦ୍ୱାରେନେୱ ୱଲଞ୍ଜନ୍ତି, ତତ୍ରାପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଏତଂ ନାନାଘରଂ ଏକୂପଚାରଂ ନାମ। ଯୋ ପନ ନାନାନିୱେସନେସୁ ନିସିନ୍ନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଉଦ୍ଦେସଲାଭୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, କିଞ୍ଚାପି ଭିତ୍ତିଚ୍ଛିଦ୍ଦେନ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ସନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ନିୱେସନେ ନିସିନ୍ନାନଂଯେୱ ପାପୁଣାତି। ଏତଂ ନାନାଘରଂ ନାନୂପଚାରଂ ନାମ।

ଯୋ ପନ ଗାମଦ୍ୱାରୱୀଥିଚତୁକ୍କେସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଠାନେ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ଅସତି ଅତ୍ତନୋୱ ପାପୁଣାପେତ୍ୱା

ଦୁତିଯଦିୱସେପି ତସ୍ମିଂଯେୱ ଠାନେ ଅଞ୍ଞଂ ଲଭତି, ତେନ ଯଂ ଅଞ୍ଞଂ ନୱକଂ ୱା ୱୁଡ୍ଢଂ ୱା ଭିକ୍ଖୁଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ କୋଚି ନତ୍ଥି, ଅତ୍ତନୋୱ ପାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆସନସାଲାଯ ନିସୀଦିତ୍ୱା କାଲଂ ପଟିମାନେନ୍ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ କୋଚି ଆଗନ୍ତ୍ୱା "ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥ, ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘିକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥା"ତି ୱା ୱଦତି, ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଠିତିକାଯ ଗାହେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। "ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଭିକ୍ଖୁଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁଂ ଦେଥ, ସଙ୍ଘିକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦେଥା"ତି ୱୁତ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ଉଦ୍ଦେସକୋ ପନେତ୍ଥ ପେସଲୋ ଲଜ୍ଜୀ ମେଧାୱୀ ଇଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ତେନ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଠିତିକଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ସଚେ କୋଚି ଠିତିକଂ ଜାନନ୍ତୋ ନତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ "ଅହଂ ଜାନାମି, ଦସୱସ୍ସେନ ଲଦ୍ଧ"ନ୍ତି କୋଚି ଭଣତି, "ଅତ୍ଥାୱୁସୋ, ଦସୱସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂ"ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତସ୍ସ ସୁତ୍ୱାୱ "ଦସୱସ୍ସମ୍ହ ଦସୱସ୍ସମ୍ହା"ତି ବହୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, "ତୁଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ତୁଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ"ତି ଅଗତ୍ୱା "ସବ୍ବେ ଅପ୍ପସଦ୍ଦା ହୋଥା"ତି ୱତ୍ୱା ପଟିପାଟିଯା ଠପେତବ୍ବା, ଠପେତ୍ୱା "କତି ଭିକ୍ଖୂ ଇଚ୍ଛଥା"ତି ଉପାସକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, "ଏତ୍ତକେ ନାମ, ଭନ୍ତେ"ତି ୱୁତ୍ତେ "ତୁଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ତୁଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ"ତି ଅୱତ୍ୱା ସବ୍ବନୱକସ୍ସ ୱସ୍ସଗ୍ଗଞ୍ଚ ଉତୁ ଚ ଦିୱସଭାଗୋ ଚ ଛାଯା ଚ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। ସଚେ ଛାଯାଯପି ପୁଚ୍ଛିଯମାନାଯ ଅଞ୍ଞୋ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ଛାଯଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା "ତୁଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ"ତି ୱୁତ୍ତେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ନ ଲଭତି। କଥାପପଞ୍ଚେନ ହି ନିସିନ୍ନସ୍ସପି ନିଦ୍ଦାଯନ୍ତସ୍ସପି ଗାହିତଂ ସୁଗ୍ଗାହିତଂ, ଅତିକ୍କନ୍ତଂ ସୁଅତିକ୍କନ୍ତଂ। ଭାଜନୀଯଭଣ୍ଡଞ୍ହି ନାମେତଂ ସମ୍ପତ୍ତସ୍ସେୱ ପାପୁଣାତି, ତତ୍ଥ ସମ୍ପତ୍ତଭାୱୋ ଉପଚାରେନ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତବ୍ବୋ। ଆସନସାଲାଯ ଚ ଅନ୍ତୋପରିକ୍ଖେପୋ ଉପଚାରୋ, ତସ୍ମିଂ ଠିତସ୍ସ ଲାଭୋ ପାପୁଣାତି।

କୋଚି ଆସନସାଲତୋ ଅଟ୍ଠ ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତେ ଆହରାପେତ୍ୱା ସତ୍ତ ପତ୍ତେ ପଣୀତଭୋଜନାନଂ, ଏକଂ ଉଦକସ୍ସ ପୂରେତ୍ୱା ଆସନସାଲଂ ପହିଣତି, ଗହେତ୍ୱା ଆଗତା କିଞ୍ଚି ଅୱତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ହତ୍ଥେସୁ ପତିଟ୍ଠପେତ୍ୱା ପକ୍କମନ୍ତି, ଯେନ ଯଂ ଲଦ୍ଧଂ, ତସ୍ସେୱ ତଂ ହୋତି। ଯେନ ପନ ଉଦକଂ ଲଦ୍ଧଂ, ତସ୍ସ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ, ତଞ୍ଚ ଲୂଖଂ ୱା ଲଭତୁ ପଣୀତଂ ୱା ତିଚୀୱରପରିୱାରଂ ୱା, ତସ୍ସେୱ ତଂ ହୋତି। ଇଦିସୋ ହିସ୍ସ ପୁଞ୍ଞୱିସେସୋ, ଉଦକଂ ପନ ଯସ୍ମା ଆମିସଂ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ ଲଭତି। ସଚେ ପନ ତେ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତା "ଇଦଂ କିର, ଭନ୍ତେ, ସବ୍ବଂ ଭାଜେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜଥା"ତି ୱତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସବ୍ବେହି ଭାଜେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଉଦକଂ ପାତବ୍ବଂ। "ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅଟ୍ଠ ମହାଥେରେ ଦେଥ, ମଜ୍ଝିମେ ଦେଥ, ନୱକେ ଦେଥ, ପରିପୁଣ୍ଣୱସ୍ସେ ସାମଣେରେ ଦେଥ, ମଜ୍ଝିମଭାଣକାଦଯୋ ଦେଥ, ମଯ୍ହଂ ଞାତିଭିକ୍ଖୂ ଦେଥା"ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ପନ "ଉପାସକ, ତ୍ୱଂ ଏୱଂ ୱଦସି, ଠିତିକାଯ ପନ ତେସଂ ନ ପାପୁଣାତୀ"ତି ୱତ୍ୱା ଠିତିକାୱସେନେୱ ଦାତବ୍ବା। ଦହରସାମଣେରେହି ପନ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେସୁ ଲଦ୍ଧେସୁ ସଚେ ଦାଯକାନଂ ଘରେ ମଙ୍ଗଲଂ ହୋତି, "ତୁମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେ ପେସେଥା"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଯସ୍ମିଂ ପନ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ପଠମଭାଗୋ ସାମଣେରାନଂ ପାପୁଣାତି, ଅନୁଭାଗୋ ମହାଥେରାନଂ, ନ ତତ୍ଥ ସାମଣେରା "ମଯଂ ପଠମଭାଗଂ ଲଭିମ୍ହା"ତି ପୁରତୋ ଗନ୍ତୁଂ ଲଭନ୍ତି, ଯଥାପଟିପାଟିଯା ଏୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। "ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ତୁମ୍ହେ ଏଥା"ତି ୱୁତ୍ତେ "ମଯ୍ହଂ ଅଞ୍ଞଦାପି ଜାନିସ୍ସସି, ଠିତିକା ପନ ଏୱଂ ଗଚ୍ଛତୀ"ତି ଠିତିକାୱସେନେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅଥ "ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥା"ତି ୱତ୍ୱା ଅଗ୍ଗାହିତେଯେୱ ପତ୍ତେ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପୂରେତ୍ୱା ଆହରତି, ଆହଟମ୍ପି ଠିତିକାଯ ଏୱ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଏକୋ "ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଆହରା"ତି ପେସିତୋ "ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥ, ନିମନ୍ତନଭତ୍ତଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ"ତି ୱଦତି, ସୋ ଚେ "ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଘରତୋ ଅଯଂ ଆଗତୋ"ତି ଞତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂହି "ନନୁ ତ୍ୱଂ ଅସୁକଘରତୋ ଆଗତୋ"ତି ୱୁତ୍ତୋ "ଆମ, ଭନ୍ତେ, ନ ନିମନ୍ତନଭତ୍ତଂ, ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତ"ନ୍ତି ଭଣତି, ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ "ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଆହରା"ତି ୱୁତ୍ତେ "କିନ୍ତି ୱତ୍ୱା ଆହରାମୀ"ତି ୱତ୍ୱା "ଯଥା ତେ ରୁଚ୍ଚତୀ"ତି ୱୁତ୍ତୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଅଯଂ ୱିସ୍ସଟ୍ଠଦୂତୋ ନାମ। ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ୱା ପଟିପାଟିପତ୍ତଂ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପତ୍ତଂ ୱା ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ଏତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ଏକୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ "ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଆହରା"ତି ପେସିତୋ ୱତ୍ତୁଂ ନ ଜାନାତି, ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ତିଟ୍ଠତି, ସୋ "କସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋସୀ"ତି ୱା "କସ୍ସ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସସୀ"ତି ୱା ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଏୱଞ୍ହି ୱୁତ୍ତୋ ପୁଚ୍ଛାସଭାଗେନ "ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋମ୍ହୀ"ତି ୱା "ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସାମୀ"ତି ୱା ୱଦେଯ୍ୟ। ତତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତା ନ ଓଲୋକେଯ୍ୟୁଂ, "କୁହିଂ ଗଚ୍ଛସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ"ତି ପନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ତସ୍ସ "ଉଦ୍ଦେସପତ୍ତତ୍ଥାଯ ଆଗତୋମ୍ହୀ"ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ଗାହେତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ।

ଏକା କୂଟଟ୍ଠିତିକା ନାମ ହୋତି। ରଞ୍ଞୋ ୱା ରାଜମହାମତ୍ତସ୍ସ ୱା ଗେହେ ଅତିପଣୀତାନି ଅଟ୍ଠ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାନି ନିଚ୍ଚଂ ଦୀଯନ୍ତି, ତାନି ଏକଚାରିକଭତ୍ତାନି କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱିସୁଂ ଠିତିକାଯ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ "ସ୍ୱେ ଦାନି ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣିସ୍ସନ୍ତୀ"ତି ଅତ୍ତନୋ ଠିତିକଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଗତା। ତେସୁ ଅନାଗତେସୁଯେୱ ଅଞ୍ଞେ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନସାଲାଯ ନିସୀଦନ୍ତି। ତଙ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ରାଜପୁରିସା ଆଗନ୍ତ୍ୱା "ପଣୀତଭତ୍ତପତ୍ତେ ଦେଥା"ତି ୱଦନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକା ଠିତିକଂ ଅଜାନନ୍ତା ଗାହେନ୍ତି, ତଙ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ଚ ଠିତିକଂ ଜାନନକଭିକ୍ଖୂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା "କିଂ ଗାହେଥା"ତି ୱଦନ୍ତି ।
ରାଜଗେହେ ପଣୀତଭତ୍ତନ୍ତି। କତିୱସ୍ସତୋ ପଟ୍ଠାଯାତି। ଏତ୍ତକୱସ୍ସତୋ ନାମାତି। "ମା ଗାହେଥା"ତି ନିୱାରେତ୍ୱା ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗାହିତେ

ଆଗତେହିପି, ପଓଦାନକାଲେ ଆଗତେହିପି, ଦିନ୍ନକାଲେ ଆଗତେହିପି, ରାଜଗେହତୋ ପଓେ ପୂରେତ୍ୱା ଆହଟକାଲେ ଆଗତେହିପି, ରାଜା ''ଅଜ୍ଜ ଭିକ୍ଖୂଯେଓ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୂ''ତି ପେସେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂଯେଓ ହତ୍ଥେ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଦେତି, ଏଓଂ ଦିନ୍ନଂ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତକାଲେ ଆଗତେହିପି ଠିତିକଂ ଜାନନକଭିକ୍ଖୂହି ''ମା ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଥା''ତି ୱାରେତ୍ୱା ଠିତିକାୟମେଓ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଅଥ ନେ ରାଜା ଭୋଜେତ୍ୱା ପଓେପି ନେସଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦେତି, ୟଂ ଆହଟଂ, ତଂ ଠିତିକାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ । ସଚେ ପନ ''ମା ତୁଚ୍ଛହତ୍ଥା ଗଚ୍ଛନ୍ତୂ''ତି ଥୋକମେଓ ପଓେସୁ ପକ୍ଖିଓଂ ହୋତି, ତଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ''ଅଥ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ତୁଚ୍ଛପଓାଓ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ୟଂ ତେହି ଭୁଓଂ, ତଂ ନେସଂ ଗୀୱା ହୋତୀ''ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ ''ଗୀୱାକିଚ୍ଚଂ ଏତ୍ଥ ନତ୍ଥି, ଠିତିକଂ ପନ ଅଜାନନ୍ତେହି ଯାଓ ଜାନନକା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତାଓ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ ସିୟା, ଏଓଂ ସନ୍ତେପି ଭିକ୍ଖୂହି ଭୁଓଂ ସୁଭୁଓଂ, ଇଦାନି ପଓଟ୍ଠାନେନ ଗାହେତବ୍ବ''ନ୍ତି।

ଏକୋ ତିଚୀୱରପରିୱାରୋ ସତଗ୍ଘନକୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଅଓସ୍ସିକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଓୋ, ୱିହାରେ ଚ ''ଏଓରୂପୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଅଓସ୍ସିକସ୍ସ ପଓୋ''ତି ଲିଖିତ୍ୱା ଠପେସୁଂ। ଅଥ ସଟ୍ଠିଓସ୍ସିକଯେନ ଅଞ୍ଞତରେ ତଥାରୂପୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ, ଅୟଂ କିଂ ଅଓସ୍ସିକଠିତିକାୟ ଗାହେତବ୍ବୋ, ଉଦାହୁ ସଟ୍ଠିଓସ୍ସଠିତିକାୟାତି? ସଟ୍ଠିଓସ୍ସଠିତିକାୟାତି ୱୁଓଂ। ଅୟଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୁଠିତିକଂ ଗହେତ୍ୱାୟେଓ ଓଡ୍ଢିତୋତି। ଏକୋ ଉଦ୍ଦେସଭଓଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ସାମଣେରୋ ଜାତୋ, ପୁନ ତଂ ଭଓଂ ସାମଣେରଠିତିକାୟ ପଓଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି। ଅୟଂ କିର ଅନ୍ତରାଭଟ୍ଟକୋ ନାମ। ଯୋ ପନ ପରିପୁଣ୍ଣଓସ୍ସୋ ସାମଣେରୋ ''ସ୍ୱେ ଉଦ୍ଦେସଭଓଂ ଲଭିସ୍ସତୀ''ତି ଅଜ୍ଜେଓ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜତି, ଅତିକ୍କନ୍ତା ତସ୍ସ ଠିତିକା। ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉଦ୍ଦେସଭଓଂ ପଓଂ, ପଓୋ ଚସ୍ସ ନ ତୁଚ୍ଛୋ ହୋତି, ସୋ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସମୀପେ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ପଓଂ ଦାପେତି, ତଂ ଚେ ଥେୟ୍ୟାୟ ହରନ୍ତି, ଗୀୱା ହୋତି। ସଚେ ପନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ମୟ୍ହଂ ପଓଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ସୟମେଓ ଦେତି, ଅସ୍ସ ଗୀୱା ନ ହୋତି। ଅଥାପି ତେନ ଭଓେନ ଅନତ୍ଥିକୋ ହୁତ୍ୱା ''ଅଲଂ ମୟ୍ହଂ, ତଓେତଂ ଭଓଂ ଦମ୍ମି, ପଓଂ ପେସେତ୍ୱା ଆହରାପେହୀ''ତି ଅଞ୍ଞଂ ୱଦତି, ୟଂ ତତୋ ଆହରୀୟତି, ସବ୍ବଂ ପଓସାମିକସ୍ସ ହୋତି। ପଓଂ ଚେ ଥେୟ୍ୟାୟ ହରନ୍ତି, ସୁହଟୋ, ଭଓସ୍ସ ଦିନ୍ନତ୍ତା ଗୀୱା ନ ହୋତି।

ୱିହାରେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ନଓ ପିଣ୍ଡପାତିକା, ଏକୋ ସାଦିୟନକୋ, ''ଦସ ଉଦ୍ଦେସପଓେ ଦେଥା''ତି ୱୁଓେ ପିଣ୍ଡପାତିକା ଗହେତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି। ଇତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ସବ୍ବାନି ମୟ୍ହଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ''ତି ଗଣ୍ହାତି, ଠିତିକା ନ ହୋତି। ଏକେକଂ ଚେ ପାପେତ୍ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଠିତିକା ତିଟ୍ଠତି। ଏଓଂ ଗାହେତ୍ୱା ଦସହିପି ପଓେହି ଆହରାପେତ୍ୱା ''ଭନ୍ତେ, ମୟ୍ହଂ ସଙ୍ଗହଂ କରୋଥା''ତି ନଓ ପଓେ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ଦେତି, ଭିକ୍ଖୁଦଓିୟଂ ନାମେତଂ, ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ସୋ ଉପାସକୋ ''ଭନ୍ତେ, ଘରଂ ଆଗନ୍ତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱଦତି, ସୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ''ଏଥ, ଭନ୍ତେ, ମୟ୍ହଂ ସହାୟା ହୋଥା''ତି ତସ୍ସ ଘରଂ ଗଚ୍ଛତି, ୟଂ ତତ୍ଥ ଲଭତି, ସବ୍ବଂ ତସ୍ସେଓ ହୋତି, ଇତରେ ତେନ ଦିନ୍ନଂ ଲଭନ୍ତି। ଅଥ ନେସଂ ଘରେଯେଓ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣୋଦକଂ ଦତ୍ୱା ୟାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀନି ଦେନ୍ତି ''ଭନ୍ତେ, ୟଂ ମନୁସ୍ସା ଦେନ୍ତି, ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି, ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚନେନେଓ ଇତରେସଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭୁଓାୱୀନଂ ପଓେ ପୂରେତ୍ୱା ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗମନତ୍ଥାୟ ଦେନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ତସ୍ସେଓ ଭିକ୍ଖୁନୋ ହୋତି, ତେନ ଦିନ୍ନଂ ଇତରେସଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯଦି ପନ ତେ ୱିହାରେଯେଓ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ''ଭନ୍ତେ, ମୟ୍ହଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥ, ମନୁସ୍ସାନଂ ୱଚନଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁଓା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ଥ ୟଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଚେଓ ନୀହରନ୍ତି ଚ, ସବ୍ବଂ ତଂ ତେସଂଯେଓ ସନ୍ତକଂ। ଅଥାପି ''ମୟ୍ହଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ଅୱୁଓା ''ମନୁସ୍ସାନଂ ୱଚନଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ର ଚେ ଏକସ୍ସ ମଧୁରେନ ସରେନ ଅନୁମୋଦନଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ଥେରାନଞ୍ଚ ଉପସମେ ପସୀଦିତ୍ୱା ବହୁଂ ସମଣପରିକ୍ଖାରଂ ଦେନ୍ତି, ଅୟଂ ଥେରେସୁ ପସାଦେନ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ଅକତଭାଗୋ ନାମ, ତସ୍ମା ସବ୍ବେସଂ ପାପୁଣାତି।

ଏକୋ ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସାପେତ୍ୱା ଠିତିକାୟ ଗାହିତପଓଂ ହରିତ୍ୱା ପଣୀତସ୍ସ ଖାଦନୀୟଭୋଜନୀୟସ୍ସ ପୂରେତ୍ୱା ଆହରିତ୍ୱା ''ଇମଂ, ଭନ୍ତେ, ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ପରିଭୁଞ୍ଜତୂ''ତି ଦେତି, ସବ୍ବେହି ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ପଓସାମିକସ୍ସ ପନ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଉଦ୍ଦେସଭଓଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ପଠମଂଯେଓ ''ସବ୍ବଂ ସଙ୍ଘିକପଓଂ ଦେଥା''ତି ୱଦତି, ଏକସ୍ସ ଲଜ୍ଜିଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତକୋ ପଓୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଆହରିତ୍ୱା ଚ ''ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ପରିଭୁଞ୍ଜତୂ''ତି ୱୁଓେ ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଏକୋ ପାତିୟା ଭଓଂ ଆହରିତ୍ୱା ''ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଂ ଦମ୍ମୀ''ତି ୱଦତି, ଏକେକଂ ଆଲୋପଂ ଅଦତ୍ୱା ଠିତିକାୟ ଏକସ୍ସ ୟାପନମଓଂ କତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ସୋ ଭଓଂ ଆହରିତ୍ୱା କିଞ୍ଚି ୱଓୁଂ ଅଜାନନ୍ତୋ ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ଅଚ୍ଛତି, ''କସ୍ସ ତେ ଆନୀତଂ, କସ୍ସ ଦାତୁକାମୋସୀ''ତି ନ ୱଓବ୍ବଂ। ପୁଚ୍ଛାସଭାଗେନ ହି ''ତୁମ୍ହାକଂ ଆନୀତଂ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦାତୁକାମୋମ୍ହୀ''ତି ୱଦେୟ୍ୟ, ତତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତା ଗୀଓଂ ପରିଓଓେତ୍ୱା ଓଲୋକେତବ୍ବମ୍ପି ନ ମଞ୍ଞେୟ୍ୟୁଂ। ସଚେ ପନ ''କୁହିଂ ୟାସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ''ତି ୱୁଓେ ''ଉଦ୍ଦେସଭଓଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗତୋମ୍ହୀ''ତି ୱଦତି, ଏକେନ ଲଜ୍ଜିଭିକ୍ଖୁନା ଠିତିକାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଭଓଂ ବହୁ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ପହୋତି, ଠିତିକାକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ପଓଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ।

‘‘ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘କିଂ ଆହରିସ୍ସସୀ’’ତି ଅୱତ୍ୱା ପକତିଠିତିକାଯ ଏୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପନ ପାଯାସୋ ୱା ରସପିଣ୍ଡପାତୋ ୱା ନିଚ୍ଚଂ ଲବ୍ଭତି, ଏୱରୂପାନଂ ପଣୀତଭୋଜନାନଂ ଆୱେଣିକା ଠିତିକା କାତବ୍ବା, ତଥା ସପରିୱାରାଯ ଯାଗୁଯା ମହଗ୍ଘାନଂ ଫଲାନଂ ପଣୀତାନଞ୍ଚ ଖଜ୍ଜକାନଂ। ପକତିଭତ୍ତଯାଗୁଫଲଖଜ୍ଜକାନଂ ଏକାୱ ଠିତିକା କାତବ୍ବା। ‘‘ସପ୍ପିଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ସବ୍ବସପ୍ପୀନଂ ଏକାୱ ଠିତିକା ୱଟ୍ଟତି, ତଥା ସବ୍ବତେଲାନଂ। ‘‘ମଧୁଂ ଆହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ମଧୁନୋ ଏକାୱ ଠିତିକା ୱଟ୍ଟତି, ତଥା ଫାଣିତସ୍ସ ଲଟ୍ଠିମଧୁକାଦୀନଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନଂ। ସଚେ ପନ ଗନ୍ଧମାଲଂ ସଙ୍ଘୁଦ୍ଦେସଂ ଦେନ୍ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକସ୍ସ ୱଟ୍ଟତି, ନ ୱଟ୍ଟତୀତି? ଆମିସସ୍ସେୱ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନତ୍ତା ପନ ନ ଗହେତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି।

ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୦।ନିମନ୍ତନଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ ଚେ, ସଯମେୱ ଇସ୍ସରୋ। ସଙ୍ଘିକଂ ପନ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଦୂତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ହୋତି, ‘‘ଭନ୍ତେ, ରାଜଗେହେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଭିକ୍ଖୂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ଦୂତୋ ଅବ୍ଯତ୍ତୋ ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ‘‘ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ , ତୁମ୍ହେ ଯାଥ, ତୁମ୍ହେ ଯାଥା’’ତି ୱଦତି, ଏୱମ୍ପି ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପାଟିଯା ଭତ୍ତଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ନିମନ୍ତିତୁଂ ଆଗତମନୁସ୍ସୋ ଆସନସାଲଂ ପୱିସିତ୍ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଦେଥା’’ତି ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ପତ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ୱା ୱଦତି, ଏୱମ୍ପି ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ତୁମ୍ହେ ଚ ତୁମ୍ହେ ଚ ଗଚ୍ଛଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଦେଥ, ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥ, ଅଟ୍ଠ ପତ୍ତେ ଦେଥ, ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱା ୱଦତି, ପଟିପାଟିଯା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗାହେନ୍ତେନ ପନ ୱିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ‘‘ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଅୱଦନ୍ତେନ ‘‘ତୁମ୍ହେ ଚ ତୁମ୍ହେ ଚ ଗଚ୍ଛଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥ, ତୁମ୍ହେ ଏଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ‘‘ସାଧୁ ଉପାସକା’’ତି ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ‘‘ସଙ୍ଘତୋ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ତୁମ୍ହେ ଏଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ନିମନ୍ତନଭତ୍ତଘରତୋ ପନ ପତ୍ତତ୍ଥାଯ ଆଗତସ୍ସ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଠିତିକାଯ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏକୋ ‘‘ସଙ୍ଘତୋ ପଟିପାଟିଯା ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ଅୱତ୍ୱା କେୱଲଂ ‘‘ଏକଂ ପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଅଗ୍ଗାହିତେଯେୱ ପତ୍ତେ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପୂରେତ୍ୱା ଆହରତି, ତଂ ପତ୍ତସାମିକସ୍ସେୱ ହୋତି। ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱିଯ ଠିତିକାଯ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଧାପି ଯୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ତିଟ୍ଠତି, ସୋ ‘‘କସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋସୀ’’ତି ୱା ‘‘କସ୍ସ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସସୀ’’ତି ୱା ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ପୁଚ୍ଛାସଭାଗେନ ହି ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ସନ୍ତିକଂ ଆଗତୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦେଯ୍ଯ, ତତୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂହି ଜିଗୁଚ୍ଛନୀଯୋ ଅସ୍ସ। ‘‘କୁହିଂ ଗଚ୍ଛସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ’’ତି ପନ ୱୁତ୍ତେ ‘‘ତସ୍ସ ପତ୍ତତ୍ଥାଯ ଆଗତୋମ୍ହୀ’’ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ପଟିପାଟିଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକାଯ ଗହେତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ। ‘‘ଭତ୍ତହରଣପତ୍ତଂ ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ପଟିପାଟିଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକାଯ ଏୱ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସଙ୍ଘୋ ସଙ୍ଘୋ ଭୁଞ୍ଜତୂ’’ତି ୱଦତି, ଭାଜେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତସାମିକସ୍ସ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ପଟିପାଟିଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ଏକୋ ପାତିଯା ଭତ୍ତଂ ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱଦତି, ଆଲୋପଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଆଲୋପସଙ୍ଖେପେନ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ଅଚ୍ଛତି, ‘‘କସ୍ସ ତେ ଆଭତଂ, କସ୍ସ ଦାତୁକାମୋସୀ’’ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ‘‘କୁହିଂ ଗଚ୍ଛସି, କିଂ କରୋନ୍ତୋ ଆହିଣ୍ଡସୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ମେ ଭତ୍ତଂ ଆଭତଂ, ଥେରାନଂ ମେ ଭତ୍ତଂ ଆଭତ’’ନ୍ତି ୱଦତି, ଗହେତ୍ୱା ଆଲୋପଭତ୍ତଟ୍ଠିତିକାଯ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଏୱଂ ଆଭତଂ ଭତ୍ତଂ ବହୁ ହୋତି, ସକଲସଙ୍ଘସ୍ସ ପହୋତି, ଅଭିହଟଭିକ୍ଖା ନାମ, ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଠିତିକାପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ।

ଉପାସକୋ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ୱା ଗନ୍ଥଧୁତଙ୍ଗୱସେନ ଅଭିଞ୍ଞାତସ୍ସ ୱା ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସ୍ସ ୱା ପହିଣତି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଭତ୍ତଗହଣତ୍ଥାଯ ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛଥା’’ତି, ସଚେପି ଞାତିଉପଟ୍ଠାକେହି ପେସିତଂ ହୋତି, ଇମେ ତଯୋ ଜନା ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ନ ଲଭନ୍ତି, ଆରୁଳ୍ହାଯେୱ ମାତିକଂ। ସଙ୍ଘତୋ ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସାପେତ୍ୱା ଅତ୍ତନଵମେହି ଗନ୍ତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ହି ଏତେ ଭିକ୍ଖୂ ନିସ୍ସାଯ ଲାଭୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତୀତି। ଗନ୍ଥଧୁତଙ୍ଗାଦୀହି ପନ ଅନଭିଞ୍ଞାତୋ ଆୱାସିକଭିକ୍ଖୁ ଆପୁଚ୍ଛିତୁଂ ଲଭତି, ତସ୍ମା ତେନ ‘‘କିଂ ସଙ୍ଘତୋ ଗଣ୍ହାମି, ଉଦାହୁ ଯେ ଜାନାମି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଆଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ମାତିକଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଯଥା ଦାଯକା ୱଦନ୍ତି, ତଥା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ନିସ୍ସିତକେ ୱା ଯେ ୱା ଜାନାଥ, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଏଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଯେ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଗନ୍ତୁଂ ଲଭତି। ସଚେ ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ପହିଣଥା’’ତି ପେସେନ୍ତି, ସଙ୍ଘତୋୱ ପେସେତବ୍ବା। ଅତ୍ତନା ସଚେ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଗାମେ ସକ୍କା ହୋତି ଭିକ୍ଖା ଲଭିତୁଂ, ଅଞ୍ଞୋ ଗାମୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ। ନ ସକ୍କା ଚେ ହୋତି ଲଭିତୁଂ, ସୋଯେୱ ଗାମୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିସିତବ୍ବୋ।

ନିମନ୍ତିତଭିକ୍ଖୂ ଆସନସାଲାଯ ନିସିନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ର ଚେ ମନୁସ୍ସା ‘‘ପତ୍ତେ ଦେଥା’’ତି ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅନିମନ୍ତିତେହି ନ ଦାତବ୍ବା, ‘‘ଏତେ ନିମନ୍ତିତା

ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ‘‘ତୁମ୍ହେପି ଦେଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଉସ୍ସୱାଦୀସୁ ମନୁସ୍ସା ସୟମେୱ ପରିୱେଣାନି ଚ ପଧାନଘରାନି ଚ ଗନ୍ତ୍ୱା ତିପିଟକେ ଚ ଧମ୍ମକଥିକେ ଚ ଭିକ୍ଖୂସତେନପି ସଦ୍ଧିଂ ନିମନ୍ତେନ୍ତି, ତଦା ତେହି ଯେ ଜାନନ୍ତି, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା? ନ ହି ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ଅତ୍ଥିକା ମନୁସ୍ସା ପରିୱେଣପଧାନଘରାନି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନତୋୱ ଯଥାସତ୍ତି ଯଥାବଲଂ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତୀତି।

ସଚେ ପନ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ୱା ଗନ୍ଥଧୁତଙ୍ଗୱସେନ ଅଭିଞ୍ଞାତୋ ୱା ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକୋ ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱା ୱସ୍ସଂ ୱସିତ୍ୱା କଥିଚି ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁନ ସକଟ୍ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ମନୁସ୍ସା ଚ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ସକ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି, ଏକୱାରଂ ଯେ ଜାନନ୍ତି, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ପଟିବଦ୍ଧକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦୁତିଯୱାରେ ଆରଦ୍ଧେ ସଙ୍ଘତୋୟେୱ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅଭିନୱଆଗନ୍ତୁକାୱ ହୁତ୍ୱା ‘‘ଞାତୀ ୱା ଉପଟ୍ଠାକେ ୱା ପସ୍ସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ର ଚେ ତେସଂ ଞାତୀ ଚ ଉପଟ୍ଠାକା ଚ ସକ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି, ଏତ୍ଥ ପନ ଯେ ଜାନନ୍ତି, ତେ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ ଅତିଲାଭୀ ହୋତି, ସକଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଆଗନ୍ତୁକଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଏକସଦିସଂ, ସବ୍ବତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ସଜ୍ଜେତ୍ୱାୱ ନିସୀଦନ୍ତି, ତେନ ସଙ୍ଘତୋୱ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବନ୍ତି ଅଯଂ ନିମନ୍ତନେ ୱିସେସୋ। ଅୱସେସୋ ସବ୍ବପଞ୍ହୋ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବୋ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଅଟ୍ଠ ମହାଥେରେ ଦେଥାତି ୱୁତ୍ତେ ଅଟ୍ଠ ମହାଥେରାୱ ଦାତବ୍ବା’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏସ ନଯୋ ମଜ୍ଝିମାଦୀସୁ। ସଚେ ପନ ଅୱିସେସେତ୍ୱା ‘‘ଅଟ୍ଠ ଭିକ୍ଖୂ ଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ସଙ୍ଘତୋ ଦାତବ୍ବାତି।

ନିମନ୍ତନଭତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୧।ସଲାକଭତ୍ତଂ ପନ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଲାକାଯ ୱା ପଟ୍ଟିକାଯ ୱା ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ୱା ଓପୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୬) ୱଚନତୋ ରୁକ୍ଖସାରମଯାଯ ସଲାକାଯ ୱା ୱେଳୁୱିଲୀୱତାଲପଣ୍ଣାଦିମଯାଯ ପଟ୍ଟିକାଯ ୱା ‘‘ଅସୁକସ୍ସ ନାମ ସଲାକଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ଅକ୍ଖରାନି ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ୱା ପଚ୍ଛିଯଂ ୱା ଚୀୱରଭୋଗେ ୱା କତ୍ୱା ସବ୍ବସଲାକାଯୋ ଓପୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ପୁନପ୍ପୁନଂ ହେଟ୍ଠୁପରିଯୱସେନ ଆଲୋଳେତ୍ୱା ପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତେନ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକେନ ସଚେ ଠିତିକା ଅତ୍ଥି, ଠିତିକତୋ ପଟ୍ଠାଯ, ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସଲାକା ଦାତବ୍ବା। ପଚ୍ଛା ଆଗତାନମ୍ପି ଏକାବଦ୍ଧୱସେନ ଦୂରେ ଠିତାନମ୍ପି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଦାତବ୍ବା।

ସଚେ ୱିହାରସ୍ସ ସମନ୍ତତୋ ବହୂ ଗୋଚରଗାମା, ଭିକ୍ଖୂ ପନ ନ ବହୂ, ଗାମୱସେନପି ସଲାକା ପାପୁଣନ୍ତି। ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଅସୁକଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଗାମୱସେନେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଗାହେନ୍ତେନ ସଚେପି ଏକମେକସ୍ମିଂ ଗାମେ ନାନପ୍ପକାରାନି ସଟ୍ଠି ସଲାକଭତ୍ତାନି, ସବ୍ବାନି ଗହିତାନେୱ ହୋନ୍ତି। ତସ୍ସ ପତ୍ତଗାମସମୀପେ ଅଞ୍ଞାନିପି ଦ୍ୱେ ତୀଣି ସଲାକଭତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ତାନି ତସ୍ସେୱ ଦାତବ୍ବାନି। ନ ହି ସକ୍କା ତେସଂ କାରଣା ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପହିଣିତୁନ୍ତି।

ସଚେ ଏକଚ୍ଚେସୁ ଗାମେସୁ ବହୂନି ସଲାକଭତ୍ତାନି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସତ୍ତନ୍ନମ୍ପି ଅଟ୍ଠନ୍ନମ୍ପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦାତବ୍ବାନି। ଦେନ୍ତେନ ପନ ଚତୁନ୍ନଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭତ୍ତାନଂ ସଲାକାଯୋ ଏକତୋ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ତଂ ଗାମଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞୋ ଗାମୋ ହୋତି, ତସ୍ମିଞ୍ଚ ଏକମେୱ ସଲାକଭତ୍ତଂ, ତଂ ପନ ପାତୋୱ ଦେନ୍ତି, ତମ୍ପି ଏତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଏକସ୍ସ ନିଗ୍ଗହେନ ଦତ୍ୱା ‘‘ପାତୋୱ ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଓରିମଗାମେ ଇତରାନି ଭତ୍ତାନି ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ଓରିମଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତେସୁ ଅଗ୍ଗହିତେସ୍ୱେୱ ଗହିତସଞ୍ଞାଯ ଗଚ୍ଛତି, ପରଭାଗଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପୁନ ୱିହାରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଇତରାନି ଗହେତ୍ୱା ଓରିମଗାମୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ। ନ ହି ବହିସୀମାଯ ସଙ୍ଘଲାଭୋ ଗାହେତୁଂ ଲବ୍ଭତୀତି ଅଯଂ ନଯୋ କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତୋ। ସଚେ ପନ ଭିକ୍ଖୂ ବହୂ ହୋନ୍ତି, ଗାମୱସେନ ସଲାକା ନ ପାପୁଣନ୍ତି, ୱୀଥିୱସେନ ୱା ୱୀଥିଯଂ ଏକଗେହୱସେନ ୱା ଏକକୁଲୱସେନ ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ୱୀଥିଆଦୀସୁ ଚ ଯତ୍ଥ ବହୂନି ଭତ୍ତାନି, ତତ୍ଥ ଗାମେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ବହୂନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାହେତବ୍ବାନି, ସଲାକାସୁ ଅସତି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱାପି ଗାହେତବ୍ବାନି।

୨୧୨। ସଲାକଦାଯକେନ ପନ ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତେନ ହି କାଲସ୍ସେୱ ୱୁଟ୍ଠାଯ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଭୋଜନସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅସମ୍ମଟ୍ଠଟ୍ଠାନଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ‘‘ଇଦାନି ଭିକ୍ଖୂହି ୱତ୍ତଂ କତଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି କାଲଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂସୁ ସନ୍ନିପତିତେସୁ ପଠମମେୱ ୱାରଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ, ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ୱାରଗାମେ ସଲାକା ପାପୁଣାତି, ତତ୍ର ଗଚ୍ଛା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅତିରେକଗାୱୁତେ ଗାମୋ ହୋତି, ତଂ ଦିୱସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା କିଲମନ୍ତି, ‘‘ସ୍ୱେ ତୁଯ୍ହଂ ୱାରଗାମେ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ଅଜ୍ଜେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯୋ ୱାରଗାମଂ ପେସିଯମାନୋ ନ ଗଚ୍ଛତି, ଅଞ୍ଞଂ ସଲାକଂ ମଗ୍ଗତି, ନ ଦାତବ୍ବା। ସଦ୍ଧାନଞ୍ହି ମନୁସ୍ସାନଂ ପୁଞ୍ଞହାନି ଚ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଲାଭଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ଦୁତିଯେପି ତତିଯେପି ଦିୱସେ ଅଞ୍ଞା ସଲାକା ନ ଦାତବ୍ବା, ‘‘ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜାହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ତୀଣି ପନ ଦିୱସାନି ଅଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ୱାରଗାମତୋ ଓରିମୱାରଗାମେ ସଲାକା ଗାହେତବ୍ବା। ତଞ୍ଚେ ନ ଗଣ୍ହାତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ତସ୍ସ ଅଞ୍ଞଂ ସଲାକଂ ଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ଦଳ୍ହଂ କାତବ୍ବଂ । ସଟ୍ଠିତୋ ୱା ପଣ୍ଣାସତୋ ୱା ନ ପରିହାପେତବ୍ବଂ। ୱାରଗାମେ ଗାହେତ୍ୱା ୱିହାରୱାରୋ ଗାହେତବ୍ବୋ, ‘‘ତୁଯ୍ହଂ ୱିହାରୱାରୋ ପାପୁଣାତୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ୱିହାରୱାରିକସ୍ସ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ଯାଗୁସଲାକାଯୋ ତିସ୍ସୋ ଚତସ୍ସୋ ଭତ୍ତସଲାକାଯୋ ଚ ଦାତବ୍ବା, ନିବଦ୍ଧଂ କତ୍ୱା ପନ ନ

ଦାତବ୍ବା। ଯାଗୁଭତ୍ତଦାୟକା ହି ''ଅମ୍ହାକଂ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ୱିହାରଗୋପକାଓଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ''ତି ଅଜ୍ଝତ୍ତଥତ୍ତଂ ଆପଜ୍ଜେୟ୍ୟୁଂ, ତସ୍ମା ଅଜ୍ଝତ୍ତେସୁ କୁଲେସୁ ଦାତବ୍ବା।

ସଚେ ୱିହାରୱାରିକାନଂ ସଭାଗା ଆହରିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ, ୱାରଂ ଗହେତ୍ୱା ତେସଂ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ଆହରାପେତବ୍ବଂ, ତାୱ ନେସଂ ସଲାକା ଫାତିକମ୍ମମେୱ ଭୱନ୍ତି। ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ପନ ଅଜ୍ଝତ୍ତମ୍ପି ପଣୀତଭତ୍ତସଲାକଂ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭନ୍ତିଯେୱ। ଅତିରେକୌତ୍ତରିଭଙ୍ଗସ୍ସ ଏକଚାରିକଭତ୍ତସ୍ସ ୱିସୁଂ ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ସଲାକା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଯେନ ସଲାକା ଲଦ୍ଧା, ସୋ ତଂ ଦିୱସଂ ତଂ ଭତ୍ତଂ ନ ଲଭତି, ପୁନ ଦିୱସେ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଭତ୍ତଜ୍ଝତ୍ତେୱ ଲଭତି, ନ ଉତ୍ତରିଭଙ୍ଗଂ, ଏୱମ୍ପି ପୁନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଖୀରଭତ୍ତସଲାକାୟପି ଏସେୱ ନୟୋ। ସଚେ ପନ ଖୀରମେୱ ଲଭତି, ନ ଭତ୍ତଂ, ଖୀରଲାଭତୋ ପଟ୍ଠାୟ ପୁନ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଏକଚାରିକଭତ୍ତାନି ଏକସ୍ସେୱ ପାପୁଣନ୍ତି, ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖସମୟେ ସଙ୍ଘନୱକେନ ଲଦ୍ଧକାଲେ ୱିଜଟେତ୍ୱା ୱିସୁଂ ଗାହେତବ୍ବାନି। ପାକତିକସଲାକଭତ୍ତଂ ଅଲଦ୍ଧସ୍ସପି ପୁନଦିୱସେ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଖୁଦ୍ଦକୋ ୱିହାରୋ ହୋତି, ସବ୍ବେ ଭିକ୍ଖୂ ଏକସମ୍ଭୋଗା, ଉଚ୍ଛୁସଲାକଂ ଗାହେନ୍ତେନ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ସମ୍ମୁଖୀଭୂତସ୍ସ ପାପେତ୍ୱା ମହାଥେରାଦୀନଂ ଦିୱା ତଚ୍ଛେତ୍ୱା ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ରସସଲାକଂ ପାପେତ୍ୱା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତମ୍ପି ପରିସ୍ସାୱେତ୍ୱା ଫାଣିତଂ ୱା କାରେତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତିକାଦୀନମ୍ପି ଦାତବ୍ବଂ, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଆଗତାନାଗତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବା। ମହାଆୱାସେ ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବା। ତକ୍କସଲାକମ୍ପି ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ପାପେତ୍ୱା ୱା ଧୂମାପେତ୍ୱା ପଚାପେତ୍ୱା ୱା ଥେରାନଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାଆୱାସେ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଫଲସଲାକପୂୱସଲାକଭେସଜ୍ଜଗନ୍ଧମାଲାସଲାକାଯୋପି ୱିସୁଂ ଠିତିକାୟ ଗାହେତବ୍ବା। ଭେସଜ୍ଜାଦିସଲାକାଯୋ ଚେତ୍ଥ କିଞ୍ଚାପି ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ସଲାକୱସେନ ପନ ଗାହିତତ୍ତା ନ ସାଦିତବ୍ବା। ଅଗ୍ଗଭିକ୍ଖାମତ୍ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଦେନ୍ତି, ଠିତିକଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅସତିୟା ଠିତିକାୟ ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ତାଦିସାନି ଭତ୍ତାନି ବହୂନି ହୋନ୍ତି, ଏକେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଦାତବ୍ବାନି। ନୋ ଚେ, ଏକେକମେୱ ଦତ୍ୱା ପଟିପାଟିୟା ଗତାୟ ପୁନ ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ଅନ୍ତରାୱ ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି, ଠିତିକା ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବା। ଯଦି ପନ ତାଦିସଂ ଭତ୍ତଂ ନିବଦ୍ଧମେୱ ହୋତି, ଯସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ସୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଲଦ୍ଧା ୱା ଅଲଦ୍ଧା ୱା ସ୍ୱେପି ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାସୀ''ତି। ଏକଂ ଅନିବଦ୍ଧଂ ହୋତି, ଲଭନଦିୱସେ ପନ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ଲଭତି। ଅଲଭନଦିୱସା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ତଂ ଯସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ସୋ ଅଲଭିତ୍ୱା ''ସ୍ୱେ ଗଣ୍ହେୟ୍ୟାସୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ।

ଯୋ ସଲାକାସୁ ଗହିତାସୁ ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଅତିକ୍କନ୍ତାୱ ସଲାକା ନ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା। ସଲାକଂ ନାମ ଘଣ୍ଟିଂ ପହରଣତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ହତ୍ଥଂ ପସାରେନ୍ତୋୱ ଲଭତି, ଅଜ୍ଝତ୍ତସ୍ସ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସମୀପେ ଠିତସ୍ସପି ଅତିକ୍କନ୍ତା ଅତିକ୍କନ୍ତାୱ ହୋତି। ସଚେ ପନସ୍ସ ଅଜ୍ଝତ୍ତୋ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଅତ୍ଥି, ସୟଂ ଅନାଗତୋପି ଲଭତି, ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ''ଅସୁକୋ ଅନାଗତୋ''ତି ଞତ୍ୱା ''ଅୟଂ ତସ୍ସ ସଲାକା''ତି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ''ଅନାଗତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବା''ତି କତିକଂ କରୋନ୍ତି, ଅଧମ୍ମିକା ହୋତି। ଅନ୍ତୋଉପଚାରେ ଠିତସ୍ସ ହି ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡଂ ପାପୁଣାତି। ସଚେ ପନ ''ଅନାଗତସ୍ସ ଦେଥା''ତି ମହାସଦ୍ଦଂ କରୋନ୍ତି, ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ଠପେତବ୍ବଂ, ''ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତୁ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଛ ପଞ୍ଚସଲାକା ନଟ୍ଠା ହୋନ୍ତି, ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକୋ ଦାୟକାନଂ ନାମଂ ନ ସରତି, ସୋ ଚେ ନଟ୍ଠସଲାକା ମହାଥେରସ୍ସ ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱା ପାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱଦେୟ୍ୟ ''ମୟା ଅସୁକଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ମୟ୍ହଂ ପାପିତଂ, ତୁମ୍ହେ ତତ୍ଥ ଲଦ୍ଧସଲାକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟାଥା''ତି, ୱଟ୍ଟତି, ୱିହାରେ ଅପାପିତଂ ପନ ଆସନସାଲାୟ ତଂ ଭତ୍ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ପାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅଜ୍ଜ ପଟ୍ଠାୟ ମୟ୍ହଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱୁତ୍ତେ ତତ୍ର ଆସନସାଲାୟ ଗାହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱିହାରଂ ଆନେତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ''ସ୍ୱେ ପଟ୍ଠାୟା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ''ସ୍ୱେ ପଟ୍ଠାୟ ଅସୁକକୁଲଂ ନାମ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଦେତି, ସଲାକଗ୍ଗାହଣକାଲେ ସରେୟ୍ୟାସୀ''ତି। ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ପଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ସୁଭିକ୍ଖେ ଜାତେ କଞ୍ଚି ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ''ଅଜ୍ଜ ପଟ୍ଠାୟ ଅମ୍ହାକଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ପୁନ ପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ଅନ୍ତୋଗାମେ ଅଗାହେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଆନେତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ହି ସଲାକଭତ୍ତଂ ନାମ ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତସଦିସଂ ନ ହୋତି, ୱିହାରମେୱ ସନ୍ଧାୟ ଦୀୟତି, ତସ୍ମା ବହିଉପଚାରେ ଗାହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ''ସ୍ୱେ ପଟ୍ଠାୟା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ୱିହାରେ ଗାହେତବ୍ବମେୱ।

ଗମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯଂ ଦିସାଭାଗଂ ଗନ୍ତୁକାମୋ, ତତ୍ଥ ଅଜ୍ଝତ୍ତେନ ୱାରଗାମସଲାକା ଲଦ୍ଧା ହୋତି, ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଇତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ''ମୟ୍ହଂ ପତ୍ତସଲାକଂ ତ୍ୱଂ ଗଣ୍ହାହୀ''ତି ୱତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତେନ ପନ ଉପଚାରସୀମଂ ଅନତିକ୍କନ୍ତେଯେୱ ତସ୍ମିଂ ତସ୍ସ ସଲାକା ଗାହେତବ୍ବା। ଛଡ୍ଡିତୱିହାରେ ୱସିତ୍ୱା ମନୁସ୍ସା ''ବୋଧିଚେତିୟାଦୀନି ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୂ''ତି ସଲାକଭତ୍ତଂ ପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂ ସଭାଗଟ୍ଠାନେସୁ ୱସିତ୍ୱା କାଲସ୍ସେୱ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ଥ ୱତ୍ତଂ କରିତ୍ୱା ତଂ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ତେସୁ ସ୍ୱାତନାୟ ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ଗତେସୁ ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଛଡ୍ଡିତୱିହାରେ ୱସିତ୍ୱା କାଲସ୍ସେୱ ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ସଲାକଭତ୍ତଂ ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ଆସନସାଲଂ ଗଚ୍ଛତି, ସୋୱ ତସ୍ସ ଭତ୍ତସ୍ସ ଇସ୍ସରୋ। ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୂସୁ ୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତେସୁଯେୱ ଭୂମିୟଂ ଦ୍ୱେ ତୟୋ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀପହାରେ ଦତ୍ୱା ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ''ଧୁରଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ମୟ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ତଂ ଚୋରିକାୟ ଗହିତତ୍ତା ନ ପାପୁଣାତି, ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ପାପେତ୍ୱା ପଚ୍ଛାଗତଭିକ୍ଖୂନଂଯେୱ ହୋତି।

ଏକୋ ଗାମୋ ଅତିଦୂରେ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୂ ନିଙ୍ଗ ଗନ୍ତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ମନୁସ୍ସା ''ମଯଂ ପୁଞ୍ଞେନ ପରିବାହିରା ହୋମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ଯେ ତସ୍ସ ଗାମସ୍ସ ଆସନ୍ନୱିହାରେ ସଭାଗଭିକ୍ଖୂ, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ଇମେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାଗତଦିୱସେ ତୁମ୍ହେ ଭୁଞ୍ଜଥା''ତି, ସଲାକା ପନ ଦେୱସିକଂ ପାପେତବ୍ବା। ତା ଚ ଖୋ ପନ ଘଣ୍ଟିପହରଣମତ୍ତେନ ୱା ପଚ୍ଛିଚାଲନମତ୍ତେନ ୱା ପାପିତା ନ ହୋନ୍ତି, ପଚ୍ଛିଂ ପନ ଗହେତ୍ୱା ସଲାକା ପୀଠକେ ଆକିରିତବ୍ବା, ପଚ୍ଛି ପନ ମୁଖୱଟ୍ଟିଯଂ ନ ଗହେତବ୍ବା। ସଚେ ହି ତତ୍ଥ ଅହି ୱା ୱିଚ୍ଛିକୋ ୱା ଭୱେଯ୍ଯ, ଦୁକ୍ଖଂ ଉପ୍ପାଦେଯ୍ଯ, ତସ୍ମା ହେଟ୍ଠା ଗହେତ୍ୱା ପଚ୍ଛିଂ ପରମ୍ମୁଖଂ କତ୍ୱା ସଲାକା ଆକିରିତବ୍ବା ''ସଚେପି ସପ୍ପୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଏତ୍ତୋୱ ପଲାଯିସ୍ସତୀ''ତି। ଏୱଂ ସଲାକା ଆକିରିତ୍ୱା ଗାମାଦିୱସେନ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଗାହେତବ୍ବା।

ଅପିଚ ଏକଂ ମହାଥେରସ୍ସ ପାପେତ୍ୱା ''ଅୱସେସା ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣନ୍ତୀ''ତି ଅତ୍ତନୋ ପାପେତ୍ୱା ୱଟ୍ଟଂ କତ୍ୱା ଚେଟିଯଂ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ୱିତକ୍କମାଳଅକେ ଠିତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ''ପାପିତା, ଆୱୁସୋ, ସଲାକା''ତି ୱୁତ୍ତେ ''ଆମ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହେ ଗତଗତଗାମେ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଞ୍ଚି ପାପିତାପି ସୁପାପିତାୱ ହୋନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍କରତ୍ତିଂ ଧମ୍ମସ୍ସୱନତ୍ଥଂ ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ''ମଯଂ ତତ୍ଥ ଦାନଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱାୱ ଅମ୍ହାକଂ ଗୋଚରଗାମେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ଆଗମିସ୍ସାମା''ତି ସଲାକା ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱାୱ ଗତା ୱିହାରେ ଥେରସ୍ସ ପତ୍ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ମହାଥେରୋପି ''ଅହଂ ଇଧ କିଂ କରୋମୀ''ତି ତେହିଯେୱ ସଦ୍ଧିଂ ଗଚ୍ଛତି, ତେହି ଗତୱିହାରେ ଅଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱାୱ ଗୋଚରଗାମଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତେହି ''ଦେଥ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତେ, ସଲାକଯାଗୁଆଦୀନି ଆହରିସ୍ସାମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପତ୍ତା ନ ଦାତବ୍ବା। କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ, ନ ଦେଥାତି। ୱିହାରଟ୍ଠକଂ ଭତ୍ତଂ ୱିହାରେ ୱୁତ୍ଥାନଂ ପାପୁଣାତି, ମଯଂ ଅଞ୍ଞୱିହାରେ ୱୁତ୍ଥାତି। ''ଦେଥ, ଭନ୍ତେ, ନ ମଯଂ ୱିହାରେ ପାଳିକାଯ ଦେମ, ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମ, ଗଣ୍ହଥ ଅମ୍ହାକଂ ଭିକ୍ଖ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ୱଟ୍ଟତି।

ସଲାକଭତ୍ତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୩।ପକ୍ଖିକାଦୀସୁ ପନ ଯଂ ଅଭିଲକ୍ଖିତେସୁ ଚାତୁଦ୍ଦସୀ ପଞ୍ଚଦସୀ ପଞ୍ଚମୀ ଅଟ୍ଠମୀତି ଇମେସୁ ପକ୍ଖେସୁ କମ୍ମପ୍ପସୁତେହି ଉପୋସଥଂ କାତୁଂ ସତିକରଣତ୍ଥାଯ ଦୀଯତି, ତଂ ପକ୍ଖିକଂ ନାମ। ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକମେୱ ହୋତି, ଗାହେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଲାକଭତ୍ତମ୍ପି ପକ୍ଖିକଭତ୍ତମ୍ପି ବହୁଂ ସଙ୍ଖେପେଂ ୱିନିୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଦ୍ୱେପି ଭତ୍ତାନି ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ ଗାହେତବ୍ବାନି। ସଚେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ମହା, ପକ୍ଖିକଂ ଗାହେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଠିତିକାଯ ସଲାକଭତ୍ତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ, ସଲାକଭତ୍ତଂ ୱା ଗାହାପେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଠିତିକାଯ ପକ୍ଖିକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯେସଂ ନ ପାପୁଣାତି, ତେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସନ୍ତି। ସଚେ ଦ୍ୱେପି ଭତ୍ତାନି ବହୂନି, ଭିକ୍ଖୂ ମନ୍ଦା, ସଲାକଭତ୍ତଂ ନାମ ଦେୱସିକଂ ଲବ୍ଭତି, ତସ୍ମା ତଂ ଠପେତ୍ୱା ''ପକ୍ଖିକଂ, ଆୱୁସୋ, ଭୁଞ୍ଜଥା''ତି ପକ୍ଖିକମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ପକ୍ଖିକଂ ପଣୀତଂ ଦେନ୍ତି, ୱିସୁଂ ଠିତିକା କାତବ୍ବା, ''ସ୍ୱେ ପକ୍ଖୋ''ତି ଅଜ୍ଜ ପକ୍ଖିକଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଦାଯକା ୱଦନ୍ତି ''ସ୍ୱେପି ଅମ୍ହାକଂ ଘରେ ଲୂଖଭତ୍ତଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଅଜ୍ଜେୱ ପକ୍ଖିକଭତ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସଥା''ତି, ଏୱଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଉପୋସଥିକଂ ନାମ ଅନ୍ୱଡ୍ଢମାସେ ଉପୋସଥଦିୱସେ ଉପୋସଥଙ୍ଗାନି ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଯଂ ଅତ୍ତନା ଭୁଞ୍ଜତି, ତଦେୱ ଦୀଯତି। ପାଟିପଦିକଂ ନାମ ''ଉପୋସଥେ ବହୂ ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା ଭିକ୍ଖୂନଂ ସକ୍କାରଂ କରୋନ୍ତି, ପାଟିପଦେ ପନ ଭିକ୍ଖୂ କିଲମନ୍ତି, ପାଟିପଦେ ଦିନ୍ନଂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଦାନସଦିସଂ ମହପ୍ଫଲଂ ହୋତି, ଉପୋସଥକମ୍ମେନ ୱା ପରିସୁଦ୍ଧସୀଲାନଂ ଦୁତିଯଦିୱସେ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ ହୋତୀ''ତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ପାଟିପଦେ ଦୀଯମାନକଦାନଂ। ତମ୍ପି ଉଭଯଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକମେୱ। ଇତି ଇମାନି ସତ୍ତପି ଭତ୍ତାନି ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଧୁତଙ୍ଗଭେଦଂ କରୋନ୍ତିଯେୱ।

୨୧୪। ଅପରାନିପି ଚୀୱରକ୍ଖନ୍ଧକେ (ମହାୱ। ୩୫୦) ୱିସାଖାଯ ୱରଂ ଯାଚିତ୍ୱା ଦିନ୍ନାନି ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଗମିକଭତ୍ତଂ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତନ୍ତି ଚତ୍ତାରି ଭତ୍ତାନି ପାଳିଯଂ ଆଗତାନେୱ। ତତ୍ଥ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଦିନ୍ନଂ ଭତ୍ତଂ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ। ଏସ ନଯୋ ସେସେସୁ। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତାନିପି ଆଗନ୍ତୁକାପି ବହୂ ହୋନ୍ତି, ସଙ୍ଖେପେଂ ଏକେକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଭତ୍ତେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ଆଗନ୍ତୁକୋ ପଠମମେୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଅତ୍ତନୋ ଗାହେତ୍ୱା ନିସୀଦତି, ସଙ୍ଘଂ ତସ୍ସେୱ ହୋତି। ପଚ୍ଛା ଆଗତେହି ଆଗନ୍ତୁକେହି ତେନ ଦିନ୍ନାନି ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ତେନପି ଏକଂ ଅତ୍ତନୋ ଗହେତ୍ୱା ସେସାନି ଦାତବ୍ବାନି। ଅଯଂ ଉଳଆରତା। ସଚେ ପନ ପଠମଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱାପି ଅତ୍ତନୋ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ନିସୀଦତି, ପଚ୍ଛା ଆଗତେହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିପାଟିଯା ଗଣ୍ହିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନିଚ୍ଚଂ ଆଗନ୍ତୁକା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଆଗତଦିୱସେଯେୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତରନ୍ତରା ଚେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଦିୱସାନି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ''ସତ୍ତ ଦିୱସାନି ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଆୱାସିକୋ କତ୍ଥଚି ଗନ୍ତ୍ୱା ଆଗତୋ, ତେନପି ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତଂ ୱିହାରେ ନିବନ୍ଧାପିତଂ ହୋତି, ୱିହାରେ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଅଥ ୱିହାରୋ ଦୂରେ ହୋତି, ଆସନସାଲାଯ ନିବନ୍ଧାପିତଂ, ଆସନସାଲାଯ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଦାଯକା ''ଆଗନ୍ତୁକେସୁ ଅସତି ଆୱାସିକାପି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୂ''ତି ୱଦନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି, ଅୱୁତ୍ତେ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଗମିକଭତ୍ତେପି ଅଯମେୱ କଥାମଗ୍ଗୋ। ଅଯଂ ପନ ୱିସେସୋ – ଆଗନ୍ତୁକୋ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତମେୱ ଲଭତି, ଗମିକୋ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତମ୍ପି ଗମିକଭତ୍ତମ୍ପି। ଆୱାସିକୋପି ପକ୍କମିତୁକାମୋ ଗମିକୋ ହୋତି, ଗମିକଭତ୍ତଂ ଲଭତି। ଯଥା ପନ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ, ଏୱମିଦଂ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ୱା ସତ୍ତ ୱା ଦିୱସାନି ନ

ଲଭତି। ‘‘ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ଭୁତ୍ତୋପି ତଂ ଦିୱସଂ କେନଚି କାରଣେନ ନ ଗତୋ, ପୁନଦିୱସେପି ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି ସୌସ୍ସାହତ୍ତା। ‘‘ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ଭୁତ୍ତସ୍ସ ଚୋରା ୱା ପନ୍ଥଂ ରୁନ୍ଧନ୍ତି, ଉଦକଂ ୱା ଦେୱୋ ୱା ୱସ୍ସତି, ସତ୍ଥୋ ୱା ନ ଗଚ୍ଛତି, ସୌସ୍ସାହେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ଏତେ ଉପଦ୍ଦୱେ ୱଲୋକେନ୍ତେନ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଦିୱସେ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ‘‘ଗମିସ୍ସାମି ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ପନ ଲେସଂ ଓଡ୍ଡେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ଲଭତି।

ଗିଲାନଭତ୍ତମ୍ପି ସଚେ ସଙ୍ଘେସଂ ଗିଲାନାନଂ ପହୋତି, ତଂ ସଙ୍ଘେସଂ ଦାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ, ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ଗିଲାନୋ ଅରୋଗରୂପୋ ସକ୍କୋତି ଅନ୍ତୋଗାମଂ ଗନ୍ତୁଂ, ଏକୋ ନ ସକ୍କୋତି, ଅଯଂ ମହାଗିଲାନୋ ନାମ, ଏତସ୍ସ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱେ ମହାଗିଲାନା, ଏକୋ ଲାଭୀ ଅଭିଞ୍ଞାତୋ ବହୁଂ ଖାଦନୀଯଭୋଜନୀଯଂ ଲଭତି, ଏକୋ ଅନାଥୋ ଅପ୍ପଲାଭତାଯ ଅନ୍ତୋଗାମଂ ପୱିସତି, ଏତସ୍ସ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଗିଲାନଭତ୍ତେ ଦିୱସପରିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି, ଯାୱ ରୋଗୋ ନ ୱୂପସମ୍ମତି, ସପ୍ପାଯଭୋଜନଂ ଅଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ନ ଯାପେତି, ତାୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯଦା ପନ ମିସ୍ସକଯାଗୁଂ ୱା ମିସ୍ସକଭତ୍ତଂ ୱା ଭୁତ୍ତସ୍ସାପି ରୋଗୋ ନ କୁପ୍ପତି, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତମ୍ପି ଯଂ ସଙ୍ଘେସଂ ପହୋତି, ତଂ ସଙ୍ଘେସଂ ଦାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ପହୋତି, ଠିତିକଂ କତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଦମ୍ପି ଦ୍ୱୀସୁ ଗିଲାନେସୁ ମହାଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଗାହେତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱୀସୁ ମହାଗିଲାନେସୁ ଅନାଥଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ। ଯଂ କୁଲଂ ଗିଲାନଭତ୍ତମ୍ପି ଦେତି ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତମ୍ପି, ତତ୍ଥ ଯସ୍ସ ଗିଲାନସ୍ସ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ପାପୁଣାତି, ତଦୁପଟ୍ଠାକସ୍ସାପି ତତ୍ଥେୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତେପି ଦିୱସପରିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି, ଯାୱ ଗିଲାନୋ ଲଭତି, ତାୱସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକୋପି ଲଭତୀତି। ଇମାନି ଚତ୍ତାରି ଭତ୍ତାନି ସଚେ ଏୱଂ ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି ‘‘ଆଗନ୍ତୁକଗମିକଗିଲାନଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ମମ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ‘‘ଆଗନ୍ତୁକାଦୀନଂ ଚତୁନ୍ନଂ ଭତ୍ତଂ ନିବନ୍ଧାପେମି, ମମ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ଏୱଂ ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

୨୧୫। ଅପରାନିପି ଧୁରଭତ୍ତଂ କୁଟିଭତ୍ତଂ ୱାରକଭତ୍ତନ୍ତି ତୀଣି ଭତ୍ତାନି। ତତ୍ଥ ଧୁରଭତ୍ତନ୍ତି ନିଚ୍ଚଭତ୍ତଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ତଂ ଦୁୱିଧଂ ସଙ୍ଘିକଞ୍ଚ ପୁଗ୍ଗଲିକଞ୍ଚ। ତତ୍ଥ ଯଂ ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ଧୁରଭତ୍ତଂ ଦେମା’’ତି ନିବନ୍ଧାପିତଂ, ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକଂ। ‘‘ମମ ନିବଦ୍ଧଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ୱତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ପନ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ପୁଗ୍ଗଲିକେପି ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଧୁରଭତ୍ତଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପିଣ୍ଡପାତିକୋ ଚେ, ନ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ମମ ନିବଦ୍ଧଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ୱଟ୍ଟତି, ସାଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଚ୍ଛା କତିପାହେ ୱୀତିୱତ୍ତେ ‘‘ଧୁରଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ମୂଲେ ସୁଟ୍ଠୁ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତତ୍ତା ୱଟ୍ଟତି।

କୁଟିଭତ୍ତଂ ନାମ ଯଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆୱାସଂ କାରେତ୍ୱା ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନୱାସିନୋ ଅମ୍ହାକଂଯେୱ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ଏୱଂ ନିବନ୍ଧାପିତଂ, ତଂ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକମେୱ ହୋତି, ଗାହେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନୱାସିନୋ ଅମ୍ହାକଂଯେୱ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ପୁଗ୍ଗଲେ ପସୀଦିତ୍ୱା ତସ୍ସ ଆୱାସଂ କତ୍ୱା ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମା’’ତି ଦିନ୍ନଂ, ତଂ ତସ୍ସେୱ ହୋତି, ତସ୍ମିଂ କତ୍ଥଚି ଗତେ ନିସ୍ସିତକେହି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ୱାରକଭତ୍ତଂ ନାମ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖସମଯେ ‘‘ୱାରେନ ଭିକ୍ଖୂ ଜଗ୍ଗିସ୍ସାମା’’ତି ଧୁରଗେହତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦିନ୍ନଂ, ତମ୍ପି ଭିକ୍ଖାୱଚନେନ ଦିନ୍ନଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି, ‘‘ୱାରକଭତ୍ତ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ସଲାକଭତ୍ତଗତିକଂ ହୋତି। ସଚେ ତଣ୍ଡୁଲାଦୀନି ପେସେନ୍ତି ‘‘ସାମଣେରା ପଚିତ୍ୱା ଦେନ୍ତୂ’’ତି, ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି। ଇତି ଇମାନି ଚ ତୀଣି, ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତାଦୀନି ଚ ଚତ୍ତାରୀତି ସତ୍ତ, ତାନି ସଙ୍ଘଭତ୍ତାଦୀହି ସହ ଚୁଦ୍ଦସ ଭତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି।

୨୧୬। ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ୱିହାରଭତ୍ତଂ ଅଟ୍ଠକଭତ୍ତଂ ଚତୁକ୍କଭତ୍ତଂ ଗୁଳ୍ହକଭତ୍ତନ୍ତି ଅଞ୍ଞାନିପି ଚତ୍ତାରି ଭତ୍ତାନି ୱୁତ୍ତାନି। ତତ୍ଥ ୱିହାରଭତ୍ତଂ ନାମ ୱିହାରେ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦଭତ୍ତଂ, ତଂ ସଙ୍ଘଭତ୍ତେନ ସଙ୍ଗହିତଂ। ତଂ ପନ ତିସ୍ସମହାୱିହାରଚିତ୍ତଲପବ୍ବତାଦୀସୁ ପଟିସମ୍ଭିଦାପତ୍ତେହି ଖୀଣାସୱେହି ଯଥା ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ସକ୍କା ହୋନ୍ତି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ, ତଥା ପଟିଗ୍ଗହିତତ୍ତା ତାଦିସେସୁ ଠାନେସୁ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅଟ୍ଠନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେମ, ଚତୁନ୍ନଂ ଦେମା’’ତି ଏୱଂ ଦିନ୍ନଂ ପନ ଅଟ୍ଠକଭତ୍ତଞ୍ଚେୱ ଚତୁକ୍କଭତ୍ତଞ୍ଚ, ତମ୍ପି ଭିକ୍ଖାୱଚନେନ ଦିନ୍ନଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାଭିସଙ୍ଖାରେନ ଅତିରସକପୂୱେନ ପତ୍ତଂ ଥକେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ଗୁଳ୍ହକଭତ୍ତଂ ନାମ। ଇମାନି ତୀଣି ସଲାକଭତ୍ତଗତିକାନେୱ। ଅପରମ୍ପି ଗୁଳ୍ହକଭତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ଇଧେକଚ୍ଚେ ମନୁସ୍ସା ମହାଧମ୍ମସ୍ସୱନଞ୍ଚ ୱିହାରପୂଜଞ୍ଚ କାରେତ୍ୱା ‘‘ସକଲସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତୁଂ ନ ସକ୍କୋମ, ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଭିକ୍ଖୁସତାନି ଅମ୍ହାକଂ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ଭିକ୍ଖୁପରିଚ୍ଛେଦଜାନନତ୍ଥଂ ଗୁଳ୍ହକେ ଦେନ୍ତି, ଇଦଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

ପିଣ୍ଡପାତଭାଜନୀଯଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୧୭।ଗିଲାନପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯଂ ପନ ଏୱଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ (ଚୂଳୱ॰ ଅଟ୍ଠ॰ ୩୨୫ ପକ୍ଖିକଭତ୍ତାଦିକଥା) – ସପ୍ପିଆଦୀସୁ ଭେସଜ୍ଜେସୁ

ରାଜରାଜମହାମତ୍ତା ସପ୍ପିସ୍ସ ତାଓ କୁମ୍ଭସତମ୍ପି କୁମ୍ଭସହସ୍ସମ୍ପି ୱିହାରଂ ପେସେନ୍ତି, ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗହିତଭାଜନଂ ପୂରେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଅଲସଜାତିକା ମହାଥେରା ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ''ଭନ୍ତେ, ୱୀସତିୱସ୍ସାନଂ ଦୀଯତି, ତୁମ୍ହାକଂ ଠିତିକା ଅତିକ୍କନ୍ତା''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା, ଠିତିକଂ ଠପେତ୍ୱା ତେସଂ ଦତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଠିତିକାଯ ଦାତବ୍ବଂ। ''ଅସୁକୱିହାରେ ବହୁ ସପ୍ପି ଉପ୍ପନ୍ନ''ନ୍ତି ସୁତ୍ୱା ଯୋଜନନ୍ତରୱିହାରତୋପି ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତସମ୍ପତ୍ତାନମ୍ପି ଠିତଟ୍ଠାନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଦାତବ୍ବଂ। ଅସମ୍ପତ୍ତାନମ୍ପି ଉପଚାରସୀମଂ ପୱିଟ୍ଠାନଂ ଅନ୍ତେୱାସିକାଦୀସୁ ଗଣ୍ହନ୍ତେସୁ ଦାତବ୍ବମେୱ। ''ବହିଉପଚାରସୀମାଯ ଠିତାନଂ ଦେଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେହି ଏକାବଦ୍ଧା ହୁତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ୱିହାରଦ୍ୱାରେ ଅନ୍ତୋୱିହାରେଯେୱ ୱା ହୋନ୍ତି, ପରିସୱସେନ ୱଡ୍ଢିତା ନାମ ସୀମା ହୋତି, ତସ୍ମା ଦାତବ୍ବା। ସଙ୍ଘନୱକସ୍ସ ଦିନ୍ନେପି ପଚ୍ଛା ଆଗତାନଂ ଦାତବ୍ବମେୱ। ଦୁତିଯଭାଗେ ପନ ଥେରାସନଂ ଆରୁଳ୍ହେ ଆଗତାନଂ ପଠମଭାଗୋ ନ ପାପୁଣାତି, ଦୁତିଯଭାଗତୋ ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତୋଉପଚାରସୀମଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଦିନ୍ନଂ ହୋତି, ସବ୍ବଂ ସନ୍ନିପାତଟ୍ଠାନେଯେୱ ଭାଜେତବ୍ବଂ।

ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ, ଦସେୱ ଚ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭା ଦୀଯନ୍ତି, ଏକେକକୁମ୍ଭୱସେନ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ଏକୋ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭୋ ହୋତି, ଦସଭିକ୍ଖୂହି ଭାଜେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ''ଯଥାଠିତଂଯେୱ ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଦୁଗ୍ଗହିତଂ, ତଂ ଗତଗତଟ୍ଠାନେ ସଙ୍ଘିକମେୱ ହୋତି। କୁମ୍ଭଂ ପନ ଆୱଜ୍ଜେତ୍ୱା ଥାଲକେ ଥୋକଂ ସପ୍ପିଂ କତ୍ୱା ''ଇଦଂ ମହାଥେରସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ଅୱସେସଂ ଅମ୍ହାକଂ ପାପୁଣାତୀ''ତି ୱତ୍ୱା ତମ୍ପି କୁମ୍ଭେଯେୱ ଆକିରିତ୍ୱା ଯଥିଚ୍ଛିତଂ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଥିନ୍ନଂ ସପ୍ପି ହୋତି, ଲେଖଂ କତ୍ୱା ''ଲେଖତୋ ପରଭାଗୋ ମହାଥେରସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ଅୱସେସଂ ଅମ୍ହାକ''ନ୍ତି ଗହିତମ୍ପି ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ୱୁତ୍ତପରିଚ୍ଛେଦତୋ ଊନାଧିକେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ସପ୍ପିକୁମ୍ଭେସୁ ଚ ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନେକୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଏକୋ କୁମ୍ଭୋ ହୋତି, ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ''ଅଯଂ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତୀ''ତିପି ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅଯଂ ପଠମଭାଗୋ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ଅଯଂ ଦୁତିଯଭାଗୋ''ତି ଏୱଂ ଥୋକଂ ଥୋକମ୍ପି ପାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏସ ନଯୋ ନୱନୀତାଦୀସୁପି । ଯସ୍ମିଂ ପନ ୱିପ୍ପସନ୍ନତିଲତେଲାଦିମ୍ହି ଲେଖା ନ ସନ୍ତିଟ୍ଠତି, ତଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସିଙ୍ଗୱେରମରିଚାଦିଭେସଜ୍ଜମ୍ପି ଅୱସେସପତ୍ତଥାଲକାଦିସମଣପରିକ୍ଖାରୋପି ସବ୍ବୋ ୱୁତ୍ତାନୁରୂପେନେୱ ନଯେନ ସୁଟ୍ଠୁ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଭାଜେତବ୍ବୋତି। ଅଯଂ ଗିଲାନପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯକଥା।

୨୧୮। ଇଦାନି ସେନାସନଗ୍ଗାହେ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ (ଚୂଳ୍ହଅଓ। ଅଟ୍ଠ। ୩୧୮) – ଅଯଂ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ନାମ ଦୁୱିଧୋ ହୋତି ଉତୁକାଲେ ଚ ୱସ୍ସାୱାସେ ଚ। ତତ୍ଥ ଉତୁକାଲେ ତାୱ କେଚି ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, କେଚି ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପଠମଯାମଂ ମଜ୍ଝିମଯାମଂ ପଚ୍ଛିମଯାମଂ ୱା। ଯେ ଯଦା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସଂ ତଦାୱ ଭିକ୍ଖୂ ଉଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଅକାଲୋ ନାମ ନତ୍ଥି। ସେନାସନପଞ୍ଞାପକେନ ପନ ପଣ୍ଡିତେନ ଭୱିତବ୍ବଂ, ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନାନି ଠପେତବ୍ବାନି। ସଚେ ୱିକାଲେ ଏକୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଥେରା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ଭନ୍ତେ, ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱୁଟ୍ଠାପିଯମାନେ ସବ୍ବେପି ଭିକ୍ଖୂ ଉକ୍କଣ୍ଠିକା ଭୱିସ୍ସନ୍ତି, ତୁମ୍ହେ ଅମ୍ହାକଂ ୱସନଟ୍ଠାନେ ୱସଥା''ତି।

ବହୂସୁ ପନ ଆଗତେସୁ ୱୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ପଟିପାଟିଯା ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଏକେକଂ ପରିୱେଣଂ ପହୋତି, ଏକେକଂ ପରିୱେଣଂ ଦାତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଅଗ୍ଗିସାଲାଦୀଘସାଲାମଣ୍ଡଲମାଳଆଦଯୋ ସବ୍ବେପି ତସ୍ସେୱ ପାପୁଣନ୍ତି। ଏୱଂ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ପାସାଦଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ, ପାସାଦେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ଓୱରକଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ, ଓୱରକେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ସେଯ୍ୟଗ୍ଗେନ ଦାତବ୍ବଂ, ସେଯ୍ୟଗ୍ଗେସୁ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେସୁ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନେନ ଦାତବ୍ବଂ, ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନେ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ଏକପୀଠକଟ୍ଠାନୱସେନ ଦାତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପନ ଠିତୋକାସମତ୍ତଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଏତଞ୍ହି ସେନାସନଂ ନାମ ନ ହୋତି। ପୀଠକଟ୍ଠାନେ ପନ ଅପ୍ପହୋନ୍ତେ ଏକଂ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ୱା ଏକଂ ପୀଠଟ୍ଠାନଂ ୱା ''ୱାରେନ ୱାରେନ, ଭନ୍ତେ, ୱିସ୍ସମଥା''ତି ତିଣ୍ଣଂ ଜନାନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ନ ହି ସକ୍କା ସୀତସମଯେ ସବ୍ବରତ୍ତିଂ ଅଜ୍ଝୋକାସେୱ ୱସିତୁଂ। ମହାଥେରେନ ପଠମଯାମଂ ୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଦୁତିଯତ୍ଥେରସ୍ସ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ''ଆୱୁସୋ ଇଧ ପୱିସାହୀ''ତି। ସଚେ ମହାଥେରୋ ନିଦ୍ଦାଗରୁକୋ ହୋତି, କାଲଂ ନ ଜାନାତି, ଉକ୍କାସିତ୍ୱା ଦ୍ୱାରଂ ଆକୋଟେତ୍ୱା ''ଭନ୍ତେ କାଲୋ ଜାତୋ, ସୀତଂ ଅନୁଦହତୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତେନ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଓକାସୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଅଦାତୁଂ ନ ଲଭତି। ଦୁତିଯତ୍ଥେରେନପି ମଜ୍ଝିମଯାମଂ ୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ପୁରିମନଯେନେୱ ଇତରସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ନିଦ୍ଦାଗରୁକୋ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱୁଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଏକରତ୍ତିଂ ଏକମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ତିଣ୍ଣଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଜମ୍ବୁଦୀପେ ପନ ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ''ସେନାସନଂ ନାମ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ୱା ପୀଠଟ୍ଠାନଂ ୱା କିଞ୍ଚିଦେୱ କସ୍ସଚି ସପ୍ପାଯଂ ହୋତି, କସ୍ସଚି ଅସପ୍ପାଯ''ନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକା ହୋନ୍ତୁ ୱା ମା ୱା, ଦେୱସିକଂ ସେନାସନଂ ଗାହେନ୍ତି। ଅଯଂ ଉତୁକାଲେ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ନାମ।

୨୧୯।ୱସ୍ସାୱାସେ ପନ ଅତ୍ଥି ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ, ଅତ୍ଥି ଆୱାସିକୱତ୍ତଂ। ଆଗନ୍ତୁକେନ ତାୱ ସକଟ୍ଠାନଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱସିତୁକାମେନ ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସମେୱ ତତ୍ଥ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ୱସନଟ୍ଠାନଂ ୱା ହି ତତ୍ର ସମ୍ବାଧଂ ଭୱେଯ୍ୟ, ଭିକ୍ଖାଚାରୋ ୱା ନ ସମ୍ପଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ତେନ ନ ଫାସୁକଂ ୱିହରେଯ୍ୟ, ତସ୍ମା ''ଇଦାନି ମାସମତ୍ତେନ ୱସ୍ସୂପନାଯିକା ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ତଂ ୱିହାରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ମାସମତ୍ତଂ ୱସନ୍ତୋ ସଚେ ଉଦ୍ଦେସତ୍ଥିକୋ, ଉଦ୍ଦେସସମ୍ପତ୍ତିଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା, ସଚେ କମ୍ମଟ୍ଠାନିକୋ, କମ୍ମଟ୍ଠାନସପ୍ପାଯତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା, ସଚେ ପଚ୍ଚଯତ୍ଥିକୋ, ପଚ୍ଚଯଲାଭଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ସୁଖଂ ୱସିସ୍ସତି।

ସକଟ୍ଠାନତୋ ଚ ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ନ ଗୋଚରଗାମୋ ଘଟ୍ଟେତବ୍ବୋ। ନ ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ୱତ୍ତବ୍ବା "ତୁମ୍ହେ ନିସ୍ସାୟ ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ୱା ୟାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀନି ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ୱା ନତ୍ଥି, ଅୟଂ ଚେତିୟସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ, ଅୟଂ ଉପୋସଥାଗାରସ୍ସ, ଇଦଂ ତାଳଅଞ୍ଚେୱ ସୂଚି ଚ, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛଥ ତୁମ୍ହାକଂ ୱିହାର"ନ୍ତି। ସେନାସନଂ ପନ ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଦାରୁଭଣ୍ଡମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡାନି ପଟିସାମେତ୍ୱା ଗମିକୱତ୍ତଂ ପୂରେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ଏୱଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତେନପି ଦହରେହି ପତ୍ତଚୀୱରଭଣ୍ଡିକାୟୋ ଉକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା ତେଲନାଳିକତ୍ତରଦଣ୍ଡାଦୀନି ଗାହେତ୍ୱା ଛତ୍ତଂ ପଗ୍ଗୟ୍ହ ଅତ୍ତାନଂ ଦସ୍ସେନ୍ତେନ ଗାମଦ୍ୱାରେନେୱ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେନ ଅଟୱିମଗ୍ଗେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅଟୱିମଗ୍ଗେ ଅସତି ଗୁମ୍ବାଦୀନି ମଦ୍ଦନ୍ତେନ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଗମିକୱତ୍ତଂ ପନ ପୂରେତ୍ୱା ୱିତକ୍କଂ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେନ ଗମନୱତ୍ତେନେୱ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଗାମଦ୍ୱାରେନ ମଗ୍ଗୋ ହୋତି, ଗଚ୍ଛନ୍ତଞ୍ଚ ନଂ ସପରିୱାରଂ ଦିସ୍ୱା ମନୁସ୍ସା "ଅମ୍ହାକଂ ଥେରୋ ୱିୟା"ତି ଉପଧାୱିତ୍ୱା "କୁହିଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘପରିକ୍ଖାରେ ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛଥା"ତି ୱଦନ୍ତି, ତେସୁ ଚେ ଏକୋ ଏୱଂ ୱଦତି "ୱସ୍ସୂପନାୟିକକାଲୋ ନାମାୟଂ, ୟତ୍ଥ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେନିବଦ୍ଧଭିକ୍ଖାଚାରୋ ଭଣ୍ଡପଟିଚ୍ଛାଦନଞ୍ଚ ଲବ୍ଭତି, ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ"ତି, ତସ୍ସ ଚେ ସୁତ୍ୱା ତେ ମନୁସ୍ସା "ଭନ୍ତେ, ଇମସ୍ମିମ୍ପି ଗାମେ ଜନୋ ଭୁଞ୍ଜତି ଚେୱ ନିୱାସେତି ଚ, ମା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛଥା"ତି ୱତ୍ୱା ମିତ୍ତାମଚ୍ଚେ ପକ୍କୋସିତ୍ୱା ସଙ୍ଘେ ସମ୍ମନ୍ତୟିତ୍ୱା ୱିହାରେ ନିବଦ୍ଧୱତ୍ତଞ୍ଚ ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନି ଚ ୱସ୍ସାୱାସିକଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା "ଇଧେୱ, ଭନ୍ତେ, ୱସଥା"ତି ୟାଚନ୍ତି, ସଙ୍ଘେସଂ ସାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଙ୍ଘଞ୍ହେତଂ କପ୍ପିୟଞ୍ଚେୱ ଅନୱଜ୍ଜଞ୍ଚ। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ "କୁହିଂ ଗଚ୍ଛଥାତି ୱୁତ୍ତେ 'ଅସୁକଟ୍ଠାନ'ନ୍ତି ୱତ୍ୱା 'କସ୍ମା ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛଥା'ତି ୱୁତ୍ତେ 'କାରଣଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବ'"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଉଭୟମ୍ପି ପନେତଂ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତତ୍ତାୱ ଅନୱଜ୍ଜଂ। ଇଦଂ ଆଗନ୍ତୁକୱତ୍ତଂ ନାମ।

ଇଦଂ ପନ ଆୱାସିକୱତ୍ତଂ। ପଟିକଚ୍ଚେୱ ହି ଆୱାସିକେହି ୱିହାରୋ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ, ଖଣ୍ଡଫୁଲ୍ଲପଟିସଙ୍ଖରଣପରିଭଣ୍ଡାନି କାତବ୍ବାନି, ରତ୍ତିଟ୍ଠାନଦିୱାଟ୍ଠାନୱଚ୍ଚକୁଟିପସ୍ସାୱଟ୍ଠାନାନି ପଧାନଘରୱିହାରମଗ୍ଗୋତି ଇମାନି ସଜ୍ଜାନି ପଟିଜଗ୍ଗିତବ୍ବାନି। ଚେତିୟେ ସୁଧାକମ୍ମଂ ମୁଣ୍ଡୱେଦିକାୟ ତେଲମକ୍ଖନଂ ମଞ୍ଚପୀଠଜଗ୍ଗନନ୍ତି ଇଦମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ କାତବ୍ବଂ "ୱସ୍ସଂ ୱସିତୁକାମା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାକମ୍ମଟ୍ଠାନାନୁୟୋଗାଦୀନି କରୋନ୍ତା ସୁଖଂ ୱସିସ୍ସନ୍ତୀ"ତି। କତପରିକମ୍ମେହି ଆସାଳ୍ହୀଜୁଣ୍ହପଞ୍ଚମିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। କତ୍ଥ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ? ୟତୋ ପକତିୟା ଲବ୍ଭତି। ୟେହି ପନ ନ ଦିନ୍ନପୁବ୍ବଂ, ତେ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ? କଦାଚି ହି ମନୁସ୍ସା ଦେନ୍ତି, କଦାଚି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖାଦୀହି ଉପଦ୍ଦୁତା ନ ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ ୟେ ନ ଦସ୍ସନ୍ତି, ତେ ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକେ ଗାହିତେ ଗାହିତଭିକ୍ଖୂନଂ ଲାଭନ୍ତରାୟୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ପୁଚ୍ଛନ୍ତେନ "ତୁମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହଣକାଲୋ ଉପକଟ୍ଠୋ"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱଦନ୍ତି "ଭନ୍ତେ, ଇମଂ ସଂୱଚ୍ଛରଂ ଛାତକାଦୀହି ଉପଦ୍ଦୁତମ୍ହା, ନ ସକ୍କୋମ ଦାତୁ"ନ୍ତି ୱା "ୟଂ ପୁବ୍ବେ ଦେମ, ତତୋ ଊନତରଂ ଦସ୍ସାମା"ତି ୱା "ଇଦାନି କପ୍ପାସୋ ସୁଲଭୋ, ୟଂ ପୁବ୍ବେ ଦେମ, ତତୋ ବହୁତରଂ ଦସ୍ସାମା"ତି ୱା, ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ତଦନୁରୂପେନ ନୟେନ ତେସଂ ସେନାସନେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ୱଦନ୍ତି "ୟସ୍ସ ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପାପୁଣାତି, ସୋ ତେମାସଂ ପାନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠାପେତୁ, ୱିହାରମଗ୍ଗଂ ଜଗ୍ଗତୁ, ଚେତିୟଙ୍ଗଣବୋଧିୟଙ୍ଗଣାନି ଜଗ୍ଗତୁ, ବୋଧିରୁକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚତୂ"ତି, ୟସ୍ସ ତଂ ପାପୁଣାତି, ତସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ୟୋ ପନ ଗାମୋ ପଟିକ୍କମ୍ମ ୟୋଜନଦ୍ୱିୟୋଜନନ୍ତରେ ହୋତି, ତତ୍ର ଚେ କୁଲାନି ଉପନିକ୍ଖେପଂ ଠପେତ୍ୱା ପହାରେ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେନ୍ତିୟେୱ, ତାନି କୁଲାନି ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ତେସଂ ସେନାସନେ ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ୱସନ୍ତସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସିତଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ତେସଂ ସେନାସନେ ପଂସୁକୂଲିକୋ ୱସତି, ଆଗତଞ୍ଚ ତଂ ଦିସ୍ୱା "ତୁମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେମା"ତି ୱଦନ୍ତି, ତେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତାନି କୁଲାନି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତୁଂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, "ତୁମ୍ହାକଂୟେୱ ଦେମା"ତି ୱଦନ୍ତି, ସଭାଗୋ ଭିକ୍ଖୁ "ୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଗଣ୍ହାହୀ"ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ପଂସୁକୂଲିକସ୍ସ ପନେତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଇତି ସଦ୍ଧାଦେୟ୍ୟଦାୟକମନୁସ୍ସା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା।

ତତ୍ରୁପ୍ପାଦେ ପନ କପ୍ପିୟକାରକା ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। କଥଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା? କିଂ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡପଟିଚ୍ଛାଦନଂ ଭୱିସ୍ସତୀତି? ସଚେ ୱଦନ୍ତି "ଭୱିସ୍ସତି, ଭନ୍ତେ, ଏକେକସ୍ସ ନୱହତ୍ଥସାଟକଂ ଦସ୍ସାମ, ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହେଥା"ତି, ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେପି ୱଦନ୍ତି "ସାଟକା ନତ୍ଥି, ୱତ୍ଥୁ ପନ ଅତ୍ଥି, ଗାହେଥ, ଭନ୍ତେ"ତି, ୱତ୍ଥୁମ୍ହି ସନ୍ତେପି ଗାହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। କପ୍ପିୟକାରକାନଞ୍ହି ହତ୍ଥେ "କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା"ତି ଦିନ୍ନୱତ୍ଥୁତୋ ୟଂ ୟଂ କପ୍ପିୟଂ, ସଙ୍ଘଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ୟଂ ପନେତ୍ଥ ପିଣ୍ଡପାତତ୍ଥାୟ ଗିଲାନପଚ୍ଚୟତ୍ଥାୟ ଚ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ, ତଂ ଚୀୱରେ ଉପନାମେନ୍ତେହି ସଙ୍ଘସୁଟ୍ଠୁତାୟ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଉପନାମେତବ୍ବଂ, ସେନାସନତ୍ଥାୟ ପନ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ଚୀୱରୱସେନେୱ ପନ ଚତୁପଚ୍ଚୟୱସେନ ୱା ଦିନ୍ନଂ ଚୀୱରେ ଉପନାମେନ୍ତାନଂ ଅପଲୋକନକମ୍ମକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତେହି ଚ ପୁଗ୍ଗଲୱସେନେୱ କାତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘୱସେନ ନ କାତବ୍ବଂ। ଜାତରୂପରଜତୱସେନପି ଆମକଧଞ୍ଞୱସେନ ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡୱସେନ ଚୀୱରତଣ୍ଡୁଲାଦିୱସେନେୱ ଚ ୱଟ୍ଟତି। ତଂ ପନ ଏୱଂ କତ୍ତବ୍ବଂ "ଇଦାନି ସୁଭିକ୍ଖଂ ସୁଲଭପିଣ୍ଡଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରେନ କିଲମନ୍ତି, ଏତ୍ତକଂ ନାମ ତଣ୍ଡୁଲଭାଗଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ କାତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀ"ତି, "ଗିଲାନପଚ୍ଚୟୋ ସୁଲଭୋ, ଗିଲାନୋ ୱା ନତ୍ଥି, ଏତ୍ତକଂ ନାମ ତଣ୍ଡୁଲଭାଗଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ କାତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀ"ତି।

ଏୱଂ ଚୀୱରପଚ୍ଚଯଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସେନାସନସ୍ସ କାଲେ ଘୋସିତେ ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ ସେନାସନଗ୍ଗାହକୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ଚ ଦ୍ୱେ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବାତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏୱଞ୍ହି ନୱକୋ ୱୁଡ୍ଢସ୍ସ, ୱୁଡ୍ଢୋ ଚ ନୱକସ୍ସ ଗାହେସ୍ସତୀତି। ମହନ୍ତେ ପନ ମହାୱିହାରସଦିସେ ୱିହାରେ ତଯୋ ଚତ୍ତାରୋ ଜନା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ "ଅଟ୍ଠପି ସୋଳସପି ଜନେ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ"ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତେସଂ ସମ୍ମୁତି କମ୍ମୱାଚାଯପି ଅପଲୋକନେନପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ତେହି ସମ୍ମତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସେନାସନଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବଂ। ଚେତିଯଘରଂ ବୋଧିଘରଂ ଆସନଘରଂ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଅଟ୍ଟୋ ଦାରୁଅଟ୍ଟୋ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଇଟ୍ଠକସାଲା ୱଡ୍ଢକିସାଲା ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକୋ ପାନୀଯମାଳଓ ମଗ୍ଗୋ ପୋକ୍ଖରଣୀତି ଏତାନି ହି ଅସେନାସନାନି, ୱିହାରୋ ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ ପାସାଦୋ ହମ୍ମିଯଂ ଗୁହା ମଣ୍ଡପୋ ରୁକ୍ଖମୂଲଂ ୱେଳୁଗୁମ୍ବୋତି ଇମାନି ସେନାସନାନି, ତାନି ଗାହେତବ୍ବାନି।

୨୨୦। ଗାହେନ୍ତେନ ଚ "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ସେଯ୍ୟା ଗଣେତୁଂ, ସେଯ୍ୟା ଗଣେତ୍ୱା ସେଯ୍ୟଗ୍ଗେନ ଗାହେତୁ"ନ୍ତି(ଚୂଳୱ। ୩୧୮) ଆଦିୱଚନତୋ ପଠମଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନାନି ଗଣେତବ୍ବାନି, ତତୋ ଏକେକଂ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ଏକେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ମଞ୍ଚଟ୍ଠାନାନି ଅତିରେକାନି ହୋନ୍ତି, ୱିହାରଗ୍ଗେନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରାପି ଅତିରେକା ହୋନ୍ତି, ପରିୱେଣଗ୍ଗେନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ପରିୱେଣେସୁପି ଅତିରେକେସୁ ପୁନ ଅପରୋପି ଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଅତିମନ୍ଦେସୁ ହି ଭିକ୍ଖୁସୁ ଏକେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ପରିୱେଣାନି ଦାତବ୍ବାନି। ଗହିତେ ପନ ଦୁତିଯଭାଗେ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ନ ଅତ୍ତନୋ ଅରୁଚିଯା ସୋ ଭାଗୋ ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଯେନ ଗହିତୋ, ସୋ ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିଯା ତଂ ଦୁତିଯଭାଗଂ ୱା ପଠମଭାଗଂ ୱା ଦେତି, ୱଟ୍ଟତି।

"ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସ୍ସୀମେ ଠିତସ୍ସ ସେନାସନଂ ଗାହେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଗାହେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା"ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୮) ୱଚନତୋ ଉପଚାରସୀମତୋ ବହି ଠିତସ୍ସ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତୋଉପଚାରସୀମାଯ ପନ ଦୂରେ ଠିତସ୍ସପି ଲବ୍ଭତିଯେୱ।

"ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନସ୍ସ ପତିରୂପଂ ସେଯ୍ୟଂ ଦାତୁ"ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୬) ୱଚନତୋ ଯୋ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୧୬) କାସସାସଭଗନ୍ଦରାତିସାରାଦୀହି ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଖେଳମଲ୍ଲକୱଚ୍ଚକପାଲାଦୀନି ଠପେତବ୍ବାନି ହୋନ୍ତି, କୁଟ୍ଠୀ ୱା ହୋତି, ସେନାସନଂ ଦୂସେତି, ଏୱରୂପସ୍ସ ହେଟ୍ଠାପାସାଦପଣ୍ଣସାଲାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ ଏକମନ୍ତଂ ସେନାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଯସ୍ମିଂ ୱସନ୍ତେ ସେନାସନଂ ନ ଦୁସ୍ସତି, ତସ୍ସ ୱରସେଯ୍ୟାପି ଦାତବ୍ବାୱ। ଯୋପି ସିନେହପାନୱିରେଚନନତ୍ଥୁକମ୍ମାଦୀସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଭେସଜ୍ଜଂ କରୋତି, ସବ୍ବୋ ସୋ ଗିଲାନୋୟେୱ। ତସ୍ସପି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ପତିରୂପଂ ସେନାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ।

"ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକେନ ଦ୍ୱେ ପଟିବାହେତବ୍ବା, ଯୋ ପଟିବାହେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା"ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୯) ୱଚନତୋ ଏକେନ ଦ୍ୱେ ସେନାସନାନି ନ ଗହେତବ୍ବାନି। ସଚେପି ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ, ପଚ୍ଛିମେନ ଗହଣେନ ପୁରିମଗ୍ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଗହଣେନ ହି ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଗହଣେନ ଆଲଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଆଲଯେନ ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ଆଲଯେନ ଆଲଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। କଥଂ? ଇଧେକଚ୍ଚୋ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୧୯) ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ରାପି ଗଣ୍ହାତି, ତସ୍ସ ଇମିନା ଗହଣେନ ପୁରିମଗ୍ଗହଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଅପରୋ "ଇଧ ୱସିସ୍ସାମୀ"ତି ଆଲଯମତ୍ତଂ କତ୍ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତ୍ଥ ସେନାସନଂ ଗଣ୍ହାତି, ତସ୍ସ ଇମିନା ଗହଣେନେୱ ପୁରିମୋ ଆଲଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଏକୋ "ଇଧ ୱସିସ୍ସାମୀ"ତି ସେନାସନଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା ଆଲଯଂ ୱା କତ୍ୱା ସାମନ୍ତୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା "ଇଧେୱ ଦାନି ୱସିସ୍ସାମୀ"ତି ଆଲଯଂ କରୋତି, ଇଚ୍ଚସ୍ସ ଆଲଯେନ ୱା ଗହଣଂ, ଆଲଯେନ ୱା ଆଲଯୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ସବ୍ବତ୍ଥ ପଚ୍ଛିମେ ଗହଣେ ୱା ଆଲଯେ ୱା ତିଟ୍ଠତି। ଯୋ ପନ ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱା "ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱସିସ୍ସାମୀ"ତି ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଉପଚାରସୀମାତିକ୍କମେ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ଯଦି ପନ "ତତ୍ଥ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ, ଆଗମିସ୍ସାମୀ"ତି ଗନ୍ତ୍ୱା ଅଫାସୁକଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ପଚ୍ଚା ୱା ଗଚ୍ଛତି, ୱଟ୍ଟତି।

ସେନାସନଗ୍ଗାହକେନ ଚ ସେନାସନଂ ଗାହେତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଗାହେନ୍ତେନ ସଚେ ସଙ୍ଘିକୋ ଚ ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟୋ ଚାତି ଦ୍ୱେ ଚୀୱରପଚ୍ଚଯା ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ପଠମଂ ଗହିତୁଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ତଂ ଗହେତ୍ୱା ତସ୍ସ ଠିତିକତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଇତରୋ ଗାହେତବ୍ବୋ। "ସଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅପ୍ପତାଯ ପରିୱେଣଗ୍ଗେନ ସେନାସନେ ଗାହିଯମାନେ ଏକଂ ପରିୱେଣଂ ମହାଲାଭଂ ହୋତି, ଦସ ୱା ଦ୍ୱାଦସ ୱା ଚୀୱରାନି ଲଭନ୍ତି, ତଂ ୱିଜଟେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେସୁ ଅଲାଭକେସୁ ଆୱାସେସୁ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞେସମ୍ପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାହେତବ୍ବ"ନ୍ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ "ନ ଏୱଂ କାତବ୍ବଂ। ମନୁସ୍ସା ହି ଅତ୍ତନୋ ଆୱାସପଟିଜଗ୍ଗନତ୍ଥାଯ ପଚ୍ଚଯଂ ଦେନ୍ତି, ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞେହି ଭିକ୍ଖୂହି ତତ୍ଥ ପୱିସିତବ୍ବ"ନ୍ତି।

୨୨୧। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ମହାଥେରୋ ପଟିକ୍କୋସତି "ମା, ଆୱୁସୋ, ଏୱଂ ଗାହେଥ, ଭଗୱତୋ ଅନୁସିଟ୍ଠିଂ କରୋଥ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ଭଗୱତା "ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱେଣଗ୍ଗେନ ଗାହେତୁ"ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୮)। ତସ୍ସ ପଟିକ୍କୋସନାଯ ଅଟ୍ଠତ୍ୱା "ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ବହୂ, ପଚ୍ଚଯୋ ମନ୍ଦୋ,

ସଙ୍ଗହଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ସଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବମେୱ। ଗାହେନ୍ତେନ ଚ ସମ୍ମତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମହାଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ସେନାସନଂ ପାପୁଣାତି, ପଚ୍ଚଯଂ ଧାରେଥା’’ତି। ଅସୁକକୁଲସ୍ସ ପଚ୍ଚଯୋ ଅସୁକସେନାସନଞ୍ଚ ମଯ୍ହଂ ପାପୁଣାତି, ଆୱୁସୋତି। ପାପୁଣାତି ଭନ୍ତେ, ଗଣ୍ହଥ ନନ୍ତି। ଗଣ୍ହାମି, ଆୱୁସୋତି। ଗହିତଂ ହୋତି। ‘‘ସଚେ ପନ ‘ଗହିତଂ ୱୋ, ଭନ୍ତେ’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘ଗହିତଂ ମେ’ତି ୱା, ‘ଗଣ୍ହିସ୍ସଥ, ଭନ୍ତେ’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’ତି ୱା ୱଦତି, ଅଗ୍ଗହିତଂ ହୋତୀ’’ତି ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ ‘‘ଅତୀତାନାଗତୱଚନଂ ୱା ହୋତୁ ୱତ୍ତମାନୱଚନଂ ୱା, ସଚ୍ଚୁପ୍ପାଦମତ୍ତଂ ଆଲଯକରଣମତ୍ତମେୱ ଚେତ୍ଥ ପମାଣଂ, ତସ୍ମା ଗହିତମେୱ ହୋତୀ’’ତି।

ଯୋପି ପଂସୁକୂଲିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସେନାସନଂ ଗହେତ୍ୱା ପଚ୍ଚଯଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ଅଯମ୍ପି ନ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ତସ୍ମିଂଯେୱ ପରିୱେଣେ ଅଗ୍ଗିସାଲାଯ ୱା ଦୀଘସାଲାଯ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଗାହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପଂସୁକୂଲିକୋ ‘‘ୱସାମୀ’’ତି ସେନାସନଂ ଜଗ୍ଗିସ୍ସତି, ଇତରୋ ‘‘ପଚ୍ଚଯଂ ଗଣ୍ହାମୀ’’ତି ଏୱଂ ଦ୍ୱୀହି କାରଣେହି ସେନାସନଂ ସୁଜଗ୍ଗିତତରଂ ଭୱିସ୍ସତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ପଂସୁକୂଲିକେ ୱାସତ୍ଥାଯ ସେନାସନଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେ ସେନାସନଗ୍ଗାହକେନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ‘ଭନ୍ତେ ଇଧ ପଚ୍ଚଯୋ ଅତ୍ଥି, ସୋ କିଂ କାତବ୍ବୋ’ତି। ତେନ ‘ହେଟ୍ଠା ଅଞ୍ଞଂ ଗାହାପେହୀ’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ କିଞ୍ଚି ଅୱତ୍ୱାୱ ୱସତି, ୱୁଟ୍ଠୱସ୍ସସ୍ସ ଚ ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ୱା ସାଟକଂ ଦେନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ‘ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେମା’ତି ୱଦନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ସେନାସନେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠଭିକ୍ଖୂନଂ ପାପୁଣାତୀ’’ତି। ଯେସଂ ପନ ସେନାସନଂ ନତ୍ଥି, କେୱଲଂ ପଚ୍ଚଯମେୱ ଦେନ୍ତି, ତେସଂ ପଚ୍ଚଯଂ ଅୱସ୍ସାୱାସିକସେନାସନେ ଗାହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମନୁସ୍ସା ଥୂପଂ କତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗାହାପେନ୍ତି। ଥୂପୋ ନାମ ଅସେନାସନଂ, ତସ୍ସ ସମୀପେ ରୁକ୍ଖେ ୱା ମଣ୍ଡପେ ୱା ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ୱା ଗାହେତବ୍ବଂ। ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଚେତିଯଂ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବଂ। ବୋଧିରୁକ୍ଖବୋଧିଘରଆସନଘରସମ୍ମୁଞ୍ଜନିଅଟ୍ଟଦାରୁଅଟ୍ଟୱଚ୍ଚକୁଟିଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକପାନୀଯକୁଟିପାନୀଯମାଳଅକଦନ୍ତକଟ୍ଠମାଳଅକେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଭୋଜନସାଲା ପନ ସେନାସନମେୱ, ତସ୍ମା ତଂ ଏକସ୍ସ ୱା ବହୂନଂ ୱା ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗାହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ସବ୍ବମିଦଂ ୱିତ୍ଥାରେନ ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ସେନାସନଗ୍ଗାହକେନ ପନ ପାଟିପଦଅରୁଣତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ପୁନ ଅରୁଣଂ ନ ଭିଜ୍ଜତି, ତାୱ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଇଦଞ୍ହି ସେନାସନଗ୍ଗାହସ୍ସ ଖେତ୍ତଂ। ସଚେ ପାତୋୱ ଗାଭିତେ ସେନାସନେ ଅଞ୍ଞୋ ୱିତକ୍କଚାରିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସେନାସନଂ ଯାଚତି, ‘‘ଗହିତଂ, ଭନ୍ତେ, ସେନାସନଂ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ସଙ୍ଘୋ, ରମଣୀଯୋ ୱିହାରୋ, ରୁକ୍ଖମୂଲାଦୀସୁ ଯତ୍ଥ ଇଚ୍ଛଥ, ତତ୍ଥ ୱସଥା’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ପଚ୍ଛିମୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ପନ ସଚେ କାଲଂ ଘୋସେତ୍ୱା ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ କୋଚି ଦସହତ୍ଥଂ ୱତ୍ଥଂ ଆହରିତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦେତି, ଆଗନ୍ତୁକୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ନୱକୋ ଚେ ହୋତି, ସମ୍ମତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ସଚେ, ଭନ୍ତେ, ଇଚ୍ଛଥ, ପଠମଭାଗଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଇଦଂ ୱତ୍ଥଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି, ଅମୁଞ୍ଚନ୍ତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ପୁବ୍ବେ ଗାହିତଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଦାତବ୍ବଂ। ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ଦୁତିଯତ୍ଥେରତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ପତ୍ତଟ୍ଠାନେୱ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ପଠମୱସ୍ସୂପଗତା ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଚତ୍ତାରି ପଞ୍ଚ ୱା ୱତ୍ଥାନି ଅଲତ୍ଥୁଂ, ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ଯାୱ ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ସମକଂ ହୋତି, ତାୱ ଦାତବ୍ବଂ। ତେନ ସମକେ ଲଦ୍ଧେ ଅୱସିଟ୍ଠୋ ଅନୁଭାଗୋ ଥେରାସନେ ଦାତବ୍ବୋ। ପଞ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନେ ଲାଭେ ସତି ଠିତିକାଯ ଗାହେତୁଂ କତିକଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଂ ହୋତି, ଦ୍ୱୀସୁପି ୱସ୍ସୂପନାଯିକାସୁ ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖାଯ କିଲମନ୍ତା ‘‘ଆୱୁସୋ, ଇଧ ୱସନ୍ତା ସବ୍ବେୱ କିଲମାମ, ସାଧୁ ୱତ ଦ୍ୱେ ଭାଗା ହୋମ, ଯେସଂ ଞାତିପୱାରିତଟ୍ଠାନାନି ଅତ୍ଥି, ତେ ତତ୍ଥ ୱସିତ୍ୱା ପୱାରଣାଯ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୁ’’ତି ୱଦନ୍ତି, ତେସୁ ଯେ ତତ୍ଥ ୱସିତ୍ୱା ପୱାରଣାଯ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସାଦିଯନ୍ତାପି ହି ତେନେୱ ୱସ୍ସାୱାସିକସ୍ସ ସାମିନୋ, ଖୀଯନ୍ତାପି ଚ ଆୱାସିକା ନେୱ ଅଦାତୁଂ ଲଭନ୍ତି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘କତିକୱତ୍ତଂ କାତବ୍ବଂ ‘ସବ୍ବେସଂ ନୋ ଇଧ ଯାଗୁଭତ୍ତଂ ନପ୍ପହୋତି, ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ୱସିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛଥ, ତୁମ୍ହାକଂ ପତ୍ତଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଲଭିସ୍ସଥା’ତି। ତଞ୍ଚେ ଏକୋ ପଟିବାହତି, ସୁପଟିବାହିତଂ। ନୋ ଚେ ପଟିବାହତି, କତିକା ସୁକତା। ପଚ୍ଛା ତେସଂ ତତ୍ଥ ୱସିତ୍ୱା ଆଗତାନଂ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ଅପଲୋକନକାଲେ ପଟିବାହିତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତୀ’’ତି। ପୁନପି ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତେସୁ ଏକଚ୍ଚାନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକେ ଅପାପୁଣନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ କତିକଂ କରୋନ୍ତି ‘ଛିନ୍ନୱସ୍ସାନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଞ୍ଚ ଇଦାନି ଉପ୍ପଜ୍ଜନକୱସ୍ସାୱାସିକଞ୍ଚ ଇମେସଂ ଦାତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’ତି, ଏୱଂ କତିକାଯ କତାଯ ଗାହିତସଦିସମେୱ ହୋତି, ଉପ୍ପନ୍ନୁପ୍ପନ୍ନଂ ତେସମେୱ ଦାତବ୍ବ’’ନ୍ତି। ତେମାସଂ ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ୱିହାରମଗ୍ଗଚେତିଯଙ୍ଗଣବୋଧିଯଙ୍ଗଣାନି ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ବୋଧିରୁକ୍ଖେ ଉଦକଂ ସିଞ୍ଚିତ୍ୱା ପକ୍କନ୍ତୋପି ୱିବ୍ଭନ୍ତୋପି ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଲଭତିଯେୱ। ଭତିନିୱିଟ୍ଠଞ୍ହି ତେନ କତଂ, ସଙ୍ଘିକଂ ପନ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଗାହିତଂ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ୱିବ୍ଭନ୍ତୋପି ଲଭତେୱ, ପଚ୍ଚଯୱସେନ ଗାହିତଂ ପନ ନ ଲଭତୀତି ୱଦନ୍ତି।

ସଚେ ୱୁଟ୍ଠୱସ୍ସୋ ଦିସଂଗମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆୱାସିକସ୍ସ ହତ୍ଥତୋ କିଞ୍ଚିଦେୱ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଅସୁକକୁଲେ ମଯ୍ହଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତଂ, ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ଗତଟ୍ଠାନେ ୱିବ୍ଭମତି, ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସଙ୍ଘିକଂ ହୋତି। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସେ ସମ୍ମୁଖା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛାପେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ଲଭତି। ‘‘ଇଦଂ

ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନେ ୱୁଝ୍ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେମା’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଯସ୍ସ ଗାହିତଂ, ତସ୍ସେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ ସେନାସନସାମିକସ୍ସ ପିଯକମ୍ମତାଯ ପୁଗ୍ଗଧୀତାଦଯୋ ବହୂନି ୱତ୍ଥାନି ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ସେନାସନେ ଦେମା’’ତି ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ ୱସ୍ସୂପଗତସ୍ସ ଏକମେୱ ୱତ୍ଥଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସେସାନି ସଙ୍ଘିକାନି ହୋନ୍ତି। ୱସ୍ସାୱାସିକଠିତିକାଯ ଗାହେତବ୍ବାନି, ଠିତିକାଯ ଅସତି ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗାହେତବ୍ବାନି। ସେନାସନେ ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ନିସ୍ସାଯ ଉପ୍ପନ୍ନେନ ଚିତ୍ତପ୍ପସାଦେନ ବହୂନି ୱତ୍ଥାନି ଆହରିତ୍ୱା ‘‘ସେନାସନସ୍ସ ଦେମା’’ତି ଦିନ୍ନେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପନ ପାଦମୂଲେ ଠପେତ୍ୱା ‘‘ଏତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେମା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ତସ୍ସେୱ ହୋନ୍ତି।

ଏକସ୍ସ ଗେହେ ଦ୍ୱେ ୱସ୍ସାୱାସିକାନି, ପଠମଭାଗୋ ସାମଣେରସ୍ସ ଗାହିତୋ ହୋତି, ଦୁତିଯୋ ଥେରାସନେ। ସୋ ଏକଂ ଦସହତ୍ଥଂ, ଏକଂ ଅଟ୍ଠହତ୍ଥଂ ସାଟକଂ ପେସେତି ‘‘ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେଥା’’ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ୱରଭାଗଂ ସାମଣେରସ୍ସ ଦତ୍ୱା ଅନୁଭାଗୋ ଥେରାସନେ ଦାତବ୍ବୋ । ସଚେ ପନ ଉଭୋପି ଘରଂ ନେତ୍ୱା ଭୋଜେତ୍ୱା ସଯମେୱ ପାଦମୂଲେ ଠପେତି, ଯଂ ଯସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ, ତଦେୱ ତସ୍ସ ହୋତି। ଇତୋ ପରଂ ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ଆଗତନଯୋ ହୋତି – ଏକସ୍ସ ଘରେ ଦହରସାମଣେରସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପାପୁଣାତି, ସୋ ଚେ ପୁଚ୍ଛତି ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ କସ୍ସ ପତ୍ତ’’ନ୍ତି, ‘‘ସାମଣେରସ୍ସା’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଦାନକାଲେ ଜାନିସ୍ସସୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଦାନଦିୱସେ ଏକଂ ମହାଥେରଂ ପେସେତ୍ୱା ନୀହରାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଯସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତଂ, ସୋ ୱିବ୍ଭମତି ୱା କାଲଂ ୱା କରୋତି, ମନୁସ୍ସା ଚେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ‘‘କସ୍ସ ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ପତ୍ତ’’ନ୍ତି, ତେସଂ ଯଥାଭୂତଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତେ ୱଦନ୍ତି ‘‘ତୁମ୍ହାକଂ ଦେମା’’ତି, ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପାପୁଣାତି। ଅଥ ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଗଣସ୍ସ ୱା ଦେନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଗଣସ୍ସ ୱା ପାପୁଣାତି। ସଚେ ୱସ୍ସୂପଗତା ସୁଦ୍ଧପଂସୁକୂଲିକାଯେୱ ହୋନ୍ତି, ଆନେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସେନାସନପରିକ୍ଖାରଂ ୱା କତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବଂ, ବିମ୍ହୋହନାଦୀନି ୱା କାତବ୍ବାନୀତି।

ଅଯଂ ତାୱ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସୱସେନ

ସେନାସନଗ୍ଗାହକଥା।

୨୨୨। ଅଯମପରୋପି ଉତୁକାଲେ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋ ନାମ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଦିୱସୱସେନ ହି ତିୱିଧୋ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ପୁରିମକୋ ପଚ୍ଛିମକୋ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋତି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ତଯୋମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସେନାସନଗ୍ଗାହା, ପୁରିମକୋ ପଚ୍ଛିମକୋ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋ। ଅପରଜ୍ଜୁଗତାଯ ଆସାଳ୍ହିଯା ପୁରିମକୋ ଗାହେତବ୍ବୋ, ମାସଗତାଯ ଆସାଳ୍ହିଯା ପଚ୍ଛିମକୋ ଗାହେତବ୍ବୋ, ଅପରଜ୍ଜୁଗତାଯ ପୱାରଣାଯ ଆଯତିଂ ୱସ୍ସାୱାସତ୍ଥାଯ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋ ଗାହେତବ୍ବୋ’’ତି (ମହାୱ। ୩୧୮)।

ଏତେସୁ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୧୮) ତୀସୁ ସେନାସନଗ୍ଗାହେସୁ ପୁରିମକୋ ପଚ୍ଛିମକୋ ଚାତି ଇମେ ଦ୍ୱେ ଗାହା ଥାୱରା, ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋ ପନ ସେନାସନପଟିଜଗ୍ଗନତ୍ଥଂ ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତୋ। ତଥା ହି ଏକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ମହାଲାଭଂ ସେନାସନଂ ହୋତି, ସେନାସନସାମିକା ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସକ୍କଚ୍ଚଯେହି ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉପଟ୍ଠହିତ୍ୱା ପୱାରେତ୍ୱା ଗମନକାଲେ ବହୁଂ ସମଣପରିକ୍ଖାରଂ ଦେନ୍ତି, ମହାଥେରା ଦୂରତୋୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଫାସୁଂ ୱସିତ୍ୱା ୱୁଟ୍ଠୱସ୍ସା ଲାଭଂ ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ପକ୍କମନ୍ତି। ଆୱାସିକା ‘‘ମଯଂ ଏତ୍ତୁପ୍ପନ୍ନଂ ଲାଭଂ ନ ଲଭାମ, ନିଚ୍ଚଂ ଆଗନ୍ତୁକମହାଥେରାୱ ଲଭନ୍ତି, ତେଯେୱ ନଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପଟିଜଗ୍ଗିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି ପଲୁଜ୍ଜନ୍ତମ୍ପି ନ ଓଲୋକେନ୍ତି। ଭଗୱା ତସ୍ସ ପଟିଜଗ୍ଗନତ୍ଥଂ ‘‘ଅପରଜ୍ଜୁଗତାଯ ପୱାରଣାଯ ଆଯତିଂ ୱସ୍ସାୱାସତ୍ଥାଯ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକୋ ଗାହେତବ୍ବୋ’’ତି ଆହ।

ତଂ ଗାହେନ୍ତେନ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକସେନାସନଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି। ସଚେ ଗଣ୍ହାତି , ଦାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ, ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ଅନୁଥେରଂ ଆଦିଂ କତ୍ୱା ଯୋ ଗଣ୍ହାତି, ତସ୍ସ ଅନ୍ତମସୋ ସାମଣେରସ୍ସପି ଦାତବ୍ବଂ। ତେନ ତଂ ସେନାସନଂ ଅଟ୍ଠ ମାସେ ପଟିଜଗ୍ଗିତବ୍ବଂ, ଛଦନଭିତ୍ତିଭୂମୀସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଖଣ୍ଡଂ ୱା ଫୁଲ୍ଲଂ ୱା ହୋତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ପଟିସଙ୍ଖରିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସପରିପୁଚ୍ଛାଦୀହି ଦିୱସଂ ଖେପେତ୍ୱା ରତ୍ତିଂ ତତ୍ଥ ୱସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ରତ୍ତିଂ ପରିୱେଣେ ୱସିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଦିୱସଂ ଖେପେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ରତ୍ତିନ୍ଦିୱଂ ତତ୍ଥେୱ ୱସିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଉତୁକାଲେ ଆଗତାନଂ ୱୁଡ୍ଢାନଂ ନ ପଟିବାହିତବ୍ବଂ। ୱସ୍ସୂପନାଯିକଦିୱସେ ପନ ସମ୍ପତ୍ତେ ସଚେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ‘‘ମୟ୍ହଂ ଇଦଂ ପନ ସେନାସନଂ ଦେଥା’’ତି ୱଦତି, ନ ଲଭତି। ‘‘ଭନ୍ତେ, ଇଦଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିଜଗ୍ଗିତ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ନ ଦାତବ୍ବଂ, ଅଟ୍ଠ ମାସେ ପଟିଜଗ୍ଗିତଭିକ୍ଖୁସ୍ସେୱ ଗାହିତଂ ହୋତି। ଯସ୍ମିଂ ପନ ସେନାସନେ ଏକସଂୱଚ୍ଛରେ ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପଚ୍ଚଯେ ଦେନ୍ତି ଛମାସଚ୍ଚଯେନ ଛମାସଚ୍ଚଯେନ, ତଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ। ଯସ୍ମିଂ ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦେନ୍ତି ଚତୁମାସଚ୍ଚଯେନ ଚତୁମାସଚ୍ଚଯେନ, ଯସ୍ମିଂ ୱା ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଦେନ୍ତି ତେମାସଚ୍ଚଯେନ ତେମାସଚ୍ଚଯେନ, ତଂ ଅନ୍ତରାମୁତ୍ତକଂ ନ ଗାହେତବ୍ବଂ।

ପଚ୍ଚୟେନେୱ ହି ତଂ ପଟିଜଗ୍ଗନଂ ଲଭିସ୍ସତି। ଯସ୍ମିଂ ପନ ଏକସଂୱଚ୍ଛରେ ସକିଦେୱ ବହୂ ପଚ୍ଚୟେ ଦେନ୍ତି, ଏତଂ ଅନ୍ତରାମୁଭକଂ ଗାହେତବ୍ବନ୍ତି।

୨୨୩। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅକତଂ ୱା ୱିହାରଂ ୱିପ୍ପକତଂ ୱା ନୱକମ୍ମଂ ଦାତୁଂ, ଖୁଦ୍ଦକେ ୱିହାରେ କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ଛପ୍ପଞ୍ଚୱସ୍ସିକଂ ନୱକମ୍ମଂ ଦାତୁଂ, ଅଡ୍ଢୟୋଗେ କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ସତ୍ତଟ୍ଠୱସ୍ସିକଂ ନୱକମ୍ମଂ ଦାତୁଂ, ମହଲ୍ଲକେ ୱିହାରେ ପାସାଦେ ୱା କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ଦସଦ୍ୱାଦସୱସ୍ସିକଂ ନୱକମ୍ମଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୩) ୱଚନତୋ ଅକତଂ ୱିପ୍ପକତଂ ୱା ସେନାସନଂ ଏକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅପଲୋକନେନ ୱା କମ୍ମୱାଚାଯ ୱା ସାୱେତ୍ୱା ନୱକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ୱସିତୁଂ ଯଥାୱୁତ୍ତକାଲପରିଚ୍ଛେଦୱସେନ ଦାତବ୍ବଂ। ନୱକମ୍ମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନ୍ତୋୱସ୍ସେ ତଂ ଆୱାସଂ ଲଭତି, ଉତୁକାଲେ ପଟିବାହିତୁଂ ନ ଲଭତି। ଲଦ୍ଧନୱକମ୍ମେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱାସିଫରସୁନିଖାଦନାଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ସଯଂ ନ କାତବ୍ବଂ, କତାକତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଆୱାସୋ ଜୀରତି, ଆୱାସସାମିକସ୍ସ ୱା ତସ୍ସ ୱଂସେ ଉପ୍ପନ୍ନସ୍ସ ୱା କସ୍ସଚି କଥେତବ୍ବଂ ''ଆୱାସୋ ତେ ନସ୍ସତି, ଜଗ୍ଗଥ ଏତଂ ଆୱାସ''ନ୍ତି। ସଚେ ସୋ ନ ସକ୍କୋତି, ଭିକ୍ଖୂହି ଞାତୀହି ୱା ଉପଟ୍ଠାକେହି ୱା ସମାଦାପେତ୍ୱା ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ। ସଚେ ତେପି ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘିକେନ ପଚ୍ଚୟେନ ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ, ତସ୍ମିମ୍ପି ଅସତି ଏକଂ ଆୱାସଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ଅୱସେସା ଜଗ୍ଗିତବ୍ବା, ବହୂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ଏକଂ ସଣ୍ଠପେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପକ୍କନ୍ତେସୁ ସବ୍ବେ ଆୱାସା ନସ୍ସନ୍ତି, ତସ୍ମା ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ତଯୋ ୱା ଆୱାସେ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ତତୋ ଯାଗୁଭତ୍ତଚୀୱରାଦୀନି ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେହି ସେସାୱାସା ଜଗ୍ଗିତବ୍ବାଯେୱ।

କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ ''ସଙ୍ଘିକେ ପଚ୍ଚୟେ ଅସତି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ 'ତୁଯ୍ହଂ ଏକମଞ୍ଚଟ୍ଠାନଂ ଗହେତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାହୀ'ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେ ବହୁତରଂ ଇଚ୍ଛତି, ତିଭାଗଂ ୱା ଉପଡ୍ଢଭାଗଂ ୱା ଦତ୍ୱାପି ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବଂ। ଅଥ ଥମ୍ଭମତ୍ତମେୱେତ୍ଥ ଅୱସିଟ୍ଠଂ, ବହୁକମ୍ମଂ କାତବ୍ବନ୍ତି ନ ଇଚ୍ଛତି, 'ତୁଯ୍ହଂ ପୁଗ୍ଗଲିକମେୱ କତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାହୀ'ତି ଦାତବ୍ବଂ। ଏୱମ୍ପି ହି 'ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡକଠପନଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ନୱକାନଞ୍ଚ ୱସନଟ୍ଠାନଂ ଲଭିସ୍ସତୀ'ତି ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଜଗ୍ଗିତୋ ପନ ତସ୍ମିଂ ଜୀୱନ୍ତେ ପୁଗ୍ଗଲିକୋ ହୋତି, ମତେ ସଙ୍ଘିକୋୱ। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ଦାତୁକାମୋ ହୋତି, କମ୍ମଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ତିଭାଗଂ ୱା ଉପଡ୍ଢଂ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ। ଏୱଞ୍ହି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନଂ ଦାତୁଂ ଲଭତି। ଏୱଂ ଜଗ୍ଗନକେ ପନ ଅସତି ଏକଂ ଆୱାସଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱାତିଆଦିନା ନଯେନ ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଇଦମ୍ପି ଚ ଅଞ୍ଞଂ ତତ୍ଥେୱ ୱୁତ୍ତଂ।

ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘିକଭୂମିଂ ଗହେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକସେନାସନଂ କରୋନ୍ତି, ଯେନ ସା ଭୂମି ପଠମଂ ଗହିତା, ସୋ ସାମୀ। ଉଭୋପି ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କରୋନ୍ତି, ସୋଯେୱ ସାମୀ। ସୋ ସଙ୍ଘିକଂ କରୋତି, ଇତରୋ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କରୋତି, ଅଞ୍ଞଂ ଚେ ବହୁ ସେନାସନଟ୍ଠାନଂ ଅତ୍ଥି, ପୁଗ୍ଗଲିକଂ କରୋନ୍ତୋପି ନ ୱାରେତବ୍ବୋ। ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପନ ତାଦିସେ ପତିରୂପେ ଠାନେ ଅସତି ତଂ ପଟିବାହିତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକଂ କରୋନ୍ତେନେୱ କାତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନ ତସ୍ସ ତତ୍ଥ ୱଯକମ୍ମଂ କତଂ, ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ କତାୱାସେ ୱା ଆୱାସକରଣଟ୍ଠାନେ ୱା ଛାଯୂପଗଫଲୂପଗା ରୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି, ଅପଲୋକେତ୍ୱା ହାରେତବ୍ବା। ପୁଗ୍ଗଲିକା ଚେ ହୋନ୍ତି, ସାମିକା ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ଯାୱତତିଯଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ''ରୁକ୍ଖଅଗ୍ଘନକମୂଲଂ ଦସ୍ସାମା''ତି ହାରେତବ୍ବା।

୨୨୪। ଯୋ ପନ ସଙ୍ଘିକଂ ୱଲ୍ଲିମତ୍ତମ୍ପି ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଆହରିମେନ ଉପକରଣେନ ସଙ୍ଘିକାଯ ଭୂମିଯା ପୁଗ୍ଗଲିକୱିହାରଂ କାରେତି, ଉପଡ୍ଢଂ ସଙ୍ଘିକଂ ହୋତି, ଉପଡ୍ଢଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ। ପାସାଦୋ ଚେ ହୋତି, ହେଟ୍ଠାପାସାଦୋ ସଙ୍ଘିକୋ, ଉପରି ପୁଗ୍ଗଲିକୋ। ସଚେ ଯୋ ହେଟ୍ଠାପାସାଦଂ ଇଚ୍ଛତି, ହେଟ୍ଠାପାସାଦଂ ତସ୍ସ ହୋତି। ଅଥ ହେଟ୍ଠା ଚ ଉପରି ଚ ଇଚ୍ଛତି, ଉଭଯତ୍ଥ ଉପଡ୍ଢଂ ଲଭତି। ଦ୍ୱେ ସେନାସନାନି କାରେତି, ଏକଂ ସଙ୍ଘିକଂ, ଏକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ଉଟ୍ଠିତେନ ଦବ୍ବସମ୍ଭାରେନ କାରେତି, ତିଭାଗଂ ଲଭତି। ସଚେ ଅକତଟ୍ଠାନେ ଚଯଂ ୱା ପମୁଖଂ ୱା କରୋତି ବହିକୁଟ୍ଟେ, ଉପଡ୍ଢଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ, ଉପଡ୍ଢଂ ତସ୍ସ। ଅଥ ମହନ୍ତଂ ୱିସମଂ ପୂରେତ୍ୱା ଅପଦେ ପଦଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା କତଂ ହୋତି, ଅନିସ୍ସରୋ ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘୋ।

ସଚେ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘିକୱିହାରତୋ ଗୋପାନସିଆଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ଯୋଜେତି, ସୁଯୋଜିତାନି। ପୁଗ୍ଗଲିକାୱାସେ ଯୋଜେନ୍ତେହି ପନ ମୂଲଂ ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ପଟିପାକତିକଂ ୱା କାତବ୍ବଂ। ଛଡ୍ଡିତୱିହାରତୋ ମଞ୍ଚପୀଠାଦୀନି ଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତେନ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଉଦ୍ଧାରେଯେୱ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ। ''ପୁନ ଆୱାସିକକାଲେ ଦସ୍ସାମୀ''ତି ଗହେତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ସୁନଟ୍ଠଂ, ଜିଣ୍ଣଂ ସୁଜିଣ୍ଣଂ। ଅରୋଗଂ ଚେ, ପାକତିକଂ କାତବ୍ବଂ, ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ୱା ଜିଣ୍ଣଂ ୱା ଗୀୱା ହୋତି। ତତୋ ଦ୍ୱାରୱାତପାନାଦୀନି ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକାୱାସେ ୱା ଯୋଜିତାନି, ପଟିଦାତବ୍ବାନିଯେୱ। ସଚେ କୋଚି ସଙ୍ଘିକୋ ୱିହାରୋ ଉଦ୍ରିଯତି, ଯଂ ତତ୍ଥ ମଞ୍ଚପୀଠାଦିକଂ, ତଂ ଗୁତ୍ତତ୍ଥାଯ ଅଞ୍ଞତ୍ର ହରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତସ୍ମା ଅଞ୍ଞତ୍ର ହରିତ୍ୱା ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ନଟ୍ଠଂ ସୁନଟ୍ଠଂ, ଜିଣ୍ଣଂ ସୁଜିଣ୍ଣଂ। ସଚେ ଅରୋଗଂ, ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ପଟିସଙ୍ଖତେ ପୁନ ପାକତିକଂ କାତବ୍ବଂ। ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜତୋ ନଟ୍ଠଂ ୱା ଜିଣ୍ଣଂ ୱା ଗୀୱା ହୋତି, ତସ୍ମିଂ ପଟିସଙ୍ଖତେ ଦାତବ୍ବମେୱ। ଅଯଂ ସେନାସନଗ୍ଗାହକଥା।

୨୨୫। ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ଚତୁପଚ୍ଚଯସାଧାରଣକଥା (ଚୂଳଅଓ। ଅଟ୍ଠ। ୩୨୫ ପକ୍କିକଭତ୍ତାଦିକଥା) – ସମ୍ମତେନ ଅପ୍ପମତ୍ତକଓିସ୍ସଜ୍ଜକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଚୀଓରକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ''ସୂଚିଂ ଦେହୀ''ତି ଓଦତୋ ଏକା ଦୀଘା, ଏକା ରସ୍ସାତି ଦ୍ୱେ ସୂଚିଯୋ ଦାତବ୍ବା। ''ଅଓିଭତ୍ତଂ ସଙ୍ଘିକଭଣ୍ଡ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ପିପ୍ଫଲତ୍ଥିକସ୍ସ ଏକୋ ପିପ୍ଫଲକୋ, କନ୍ତାରଂ ପଟିପଜ୍ଜିତୁକାମସ୍ସ ଉପାହନଯୁଗଳଅଂ, କାଯବନ୍ଧନତ୍ଥିକସ୍ସ କାଯବନ୍ଧନଂ, ''ଅଂସବଦ୍ଧକୋ ମେ ଜିଣ୍ଣୋ''ତି ଆଗତସ୍ସ ଅଂସବଦ୍ଧକୋ, ପରିସ୍ସାଓନତ୍ଥିକସ୍ସ ପରିସ୍ସାଓନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକରଣତ୍ଥିକସ୍ସ ଧମ୍ମକରଣୋ। ସଚେ ପଟ୍ଟକୋ ନ ହୋତି, ଧମ୍ମକରଣୋ ପଟ୍ଟକେନ ସଦ୍ଧିଂ ଦାତବ୍ବୋ। ''ଆଗନ୍ତୁକପତ୍ତଂ ଆରୋପେସ୍ସାମୀ''ତି ଯାଚନ୍ତସ୍ସ କୁସିଯା ଚ ଅଡ୍ଢକୁସିଯା ଚ ପହୋନକଂ ଦାତବ୍ବଂ। ''ମଣ୍ଡଲଂ ନପ୍ପହୋତୀ''ତି ଆଗତସ୍ସ ମଣ୍ଡଲଂ ଏକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଅଡ୍ଢମଣ୍ଡଲାନି ଦ୍ୱେ ଦାତବ୍ବାନି, ଦ୍ୱେ ମଣ୍ଡଲାନି ଯାଚନ୍ତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବାନି। ଅନୁଓାତପରିଭଣ୍ଡତ୍ଥିକସ୍ସ ଏକସ୍ସ ଚୀଓରସ୍ସ ପହୋନକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସପ୍ପିନଓନୀତାଦିଅତ୍ଥିକସ୍ସ ଗିଲାନସ୍ସ ଏକଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ନାଳିମତ୍ତଂ କତ୍ୱା ତତୋ ତତିଯକୋଟ୍ଠାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏଓଂ ତୀଣି ଦିଓସାନି ଦତ୍ୱା ନାଳିଯା ପରିପୁଣ୍ଣାଯ ଚତୁତ୍ଥଦିଓସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସଙ୍ଘଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ଗୁଳପିଣ୍ଡେପି ଏକଦିଓସଂ ତତିଯଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏଓଂ ତୀହି ଦିଓସେହି ନିଟ୍ଠିତେ ପିଣ୍ଡେ ତତୋ ପରଂ ସଙ୍ଘଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଠପିତଯାଗୁଭାଜକାଦୀହି ଚ ଭାଜନୀଯଟ୍ଠାନଂ ଆଗତମନୁସ୍ସାନଂ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାଓ ଉପଡ୍ଢଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଅସମ୍ମତେହି ପନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋତି।

ସଙ୍ଘସ୍ସ ସନ୍ତକଂ ସମ୍ମତେନ ଓା ଆଣତ୍ତେହି ଓା ଆରାମିକାଦୀହି ଦୀଯମାନଂ, ଗିହୀନଞ୍ଚ ସନ୍ତକଂ ସାମିକେନ ଓା ଆଣତ୍ତେନ ଓା ଦୀଯମାନଂ ''ଅପରସ୍ସ ଭାଗଂ ଦେହୀ''ତି ଅସନ୍ତଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ଓତ୍ୱା ଗଣ୍ହତୋ ଭଣ୍ଡାଦେଯ୍ୟଂ। ଅଞ୍ଞେନ ଦୀଯମାନଂ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ। ଅସମ୍ମତେନ ଓା ଅନାଣତ୍ତେନ ଓା ଦୀଯମାନେ ''ଅପରମ୍ପି ଭାଗଂ ଦେହୀ''ତି ଓତ୍ୱା ଓା କୂଟଓସ୍ସାନି ଗଣେତ୍ୱା ଓା ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଉଦ୍ଧାରେଯେଓ ଭଣ୍ଡଗ୍ଘେନ କାରେତବ୍ବୋ। ଇତରେହି ଦୀଯମାନଂ ଏଓଂ ଗଣ୍ହତୋ ଭଣ୍ଡାଦେଯ୍ୟଂ ସାମିକେନ ପନ ''ଇମସ୍ସ ଦେହୀ''ତି ଦାପିତଂ ଓା ସଯଂ ଦିନ୍ନଂ ଓା ସୁଦିନ୍ନନ୍ତି ଅଯଂ ସଙ୍କଟ୍ଟକଥାଓିନିଚ୍ଛଯତୋ ସାରୋ।

ପିଣ୍ଡାଯ ପଓିଟ୍ଠସ୍ସପି ଓଦନପଟିଓୀସୋ ଅନ୍ତୋଉପଚାରସୀମାଯଂ ଠିତସ୍ସେଓ ଗହେତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ଯଦି ପନ ଦାଯକା ''ବହିଉପଚାରସୀମଟ୍ଠାନମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ଗଣ୍ହଥ, ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି ଓଦନ୍ତି, ଏଓଂ ଅନ୍ତୋଗାମଟ୍ଠାନମ୍ପି ଗହେତୁଂ ଓଟ୍ଟତି।

ପାଠଙ୍ଗ ଅଟ୍ଠକଥଞ୍ଚେଓ, ଓଲୋକେତ୍ୱା ଓିଚକ୍ଖଣୋ;

ସଙ୍ଘିକେ ପଚ୍ଚଯେ ଏଓଂ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋଓ ଭାଜଯେତି।

ଇତି ପାଠମୁତ୍ତକଓିନଯଓିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ ସଙ୍କାକାରତୋ

ଚତୁପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯଓିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୨୯। କଥିନତ୍ଥାରୱିନିଚ୍ଛଯକଥା

୨୨୬।କଥିନନ୍ତି ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୦୬) ପନ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ କେ ଲଭନ୍ତି, କେ ନ ଲଭନ୍ତି? ଗଣନୱସେନ ତାୱ ପଚ୍ଛିମକୋଟିଯା ପଞ୍ଚ ଜନା ଲଭନ୍ତି, ଉଦ୍ଧଂ ସତସହସ୍ସମ୍ପି, ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ହେଟ୍ଠା ନ ଲଭନ୍ତି। ୱୁଟ୍ଠୱସ୍ସୱସେନ ପୁରିମିକାଯ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ୱା ପଠମପୱାରଣାଯ ପୱାରିତା ଲଭନ୍ତି। ଛିନ୍ନୱସ୍ସା ୱା ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଉପଗତା ୱା ନ ଲଭନ୍ତି। ''ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ୱୁଟ୍ଠୱସ୍ସାପି ନ ଲଭନ୍ତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ପୁରିମିକାଯ ଉପଗତାନଂ ପନ ସବ୍ବେ ଗଣପୂରକା ହୋନ୍ତି, ଆନିସଂସଂ ନ ଲଭନ୍ତି, ଆନିସଂସୋ ଇତରେସଂଯେୱ ହୋତି। ସଚେ ପୁରିମିକାଯ ଉପଗତା ଚତ୍ତାରୋ ୱା ହୋନ୍ତି ତଯୋ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଏକୋ ୱା, ଇତରେ ଗଣପୂରକେ କତ୍ୱା କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବଂ। ଅଥ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପଗତା, ଏକୋ ପରିପୁଣ୍ଣୱସ୍ସୋ ସାମଣେରୋ, ସୋ ଚେ ପଚ୍ଛିମିକାଯ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜତି, ଗଣପୂରକୋ ଚେୱ ହୋତି ଆନିସଂସଞ୍ଚ ଲଭତି। ତଯୋ ଭିକ୍ଖୂ ଦ୍ୱେ ସାମଣେରା, ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ତଯୋ ସାମଣେରା, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚତ୍ତାରୋ ସାମଣେରାତି ଏତ୍ଥାପି ଏସେୱ ନଯୋ। ସଚେ ପୁରିମିକାଯ ଉପଗତା କଥିନତ୍ଥାରକୁସଲା ନ ହୋନ୍ତି, ଅତ୍ଥାରକୁସଲା ଖନ୍ଧକଭାଣକତ୍ଥେରା ପରିଯେସିତ୍ୱା ଆନେତବ୍ବା। କମ୍ମୱାଚଂ ସାୱେତ୍ୱା କଥିନଂ ଅତ୍ଥରାପେତ୍ୱା ଦାନଞ୍ଚ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଗମିସ୍ସନ୍ତି, ଆନିସଂସୋ ପନ ଇତରେସଂଯେୱ ହୋତି।

କଥିନଂ କେନ ଦିନ୍ନଂ ୱଟ୍ଟତି? ଯେନ କେନଚି ଦେୱେନ ୱା ମନୁସ୍ସେନ ୱା ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ୱା ସହଧମ୍ମିକାନଂ ଅଞ୍ଞତରେନ ଦିନ୍ନଂ ୱଟ୍ଟତି। କଥିନଦାଯକସ୍ସ ୱତ୍ତଂ ଅତ୍ଥି, ସଚେ ସୋ ତଂ ଅଜାନନ୍ତୋ ପୁଚ୍ଛତି – ''ଭନ୍ତେ, କଥଂ କଥିନଂ ଦାତବ୍ବ''ନ୍ତି, ତସ୍ସ ଏୱଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ''ତିଣ୍ଣଂ ଚୀୱରାନଂ ଅଞ୍ଞତରପ୍ପହୋନକଂ ସୂରିଯୁଗ୍ଗମନସମଯେ ୱତ୍ଥଂ 'କଥିନଚୀୱରଂ ଦେମା'ତି ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତସ୍ସ ପରିକମ୍ମତ୍ଥଂ ଏତ୍ତକା ନାମ ସୂଚିଯୋ, ଏତ୍ତକଂ ସୁତ୍ତଂ, ଏତ୍ତକଂ ରଜନଂ, ପରିକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତାନଂ ଏତ୍ତକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଯାଗୁଭତ୍ତଞ୍ଚ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ''ତି।

କଥିନତ୍ଥାରକେନପି ଧମ୍ମେନ ସମେନ ଉପ୍ପନ୍ନଂ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରନ୍ତେନ ୱତ୍ତଂ ଜାନିତବ୍ବଂ। ତନ୍ତୱାଯଗେହତୋ ହି ଆଭତସନ୍ତାନେନେୱ ଖଲିମକ୍ଖିତସାଟକୋ ନ ୱଟ୍ଟତି, ମଲୀନସାଟକୋପି ନ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା କଥିନତ୍ଥାରସାଟକଂ ଲଭିତ୍ୱା ସୁଟ୍ଠୁ ଧୋୱିତ୍ୱା ସୂଚିଆଦୀନି ଚୀୱରକମ୍ମୂପକରଣାନି ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ବହୂହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ତଦହେୱ ସିବ୍ବିତ୍ୱା ନିଟ୍ଠିତସୂଚିକମ୍ମଂ ରଜିତ୍ୱା କପ୍ପବିନ୍ଦୁଂ ଦତ୍ୱା କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ତସ୍ମିଂ ଅନତ୍ଥତେଯେୱ ଅଞ୍ଞଂ କଥିନସାଟକଂ ଆହରତି, ଅଞ୍ଞାନି ଚ ବହୂନି କଥିନାନିସଂସୱତ୍ଥାନି ଦେତି, ଯୋ ଆନିସଂସଂ ବହୁଂ ଦେତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବଂ। ଇତରୋ ତଥା ତଥା ଓୱଦିତ୍ୱା ସଞ୍ଞାପେତବ୍ବୋ।

କଥିନଂ ପନ କେନ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବଂ? ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କଥିନଚୀୱରଂ ଦେତି। ସଙ୍ଘେନ ପନ କସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ? ଯୋ ଜିଣ୍ଣଚୀୱରୋ ହୋତି। ସଚେ ବହୂ ଜିଣ୍ଣଚୀୱରା, ୱୁଡ୍ଢସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ୱୁଡ୍ଢେସୁପି ଯୋ ମହାପରିସୋ ତଦହେୱ ଚୀୱରଂ କତ୍ୱା ଅତ୍ଥରିତୁଂ ସକ୍କୋତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱୁଡ୍ଢୋ ନ ସକ୍କୋତି, ନୱକତରୋ ସକ୍କୋତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ। ଅପିଚ ସଙ୍ଘେନ ମହାଥେରସ୍ସ ସଙ୍ଗହଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ''ତୁମ୍ହେ, ଭନ୍ତେ, ଗଣ୍ହଥ, ମଯଂ କତ୍ୱା ଦସ୍ସାମା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତୀସୁ ଚୀୱରେସୁ ଯଂ ଜିଣ୍ଣଂ ହୋତି, ତଦତ୍ଥାଯ ଦାତବ୍ବଂ। ପକତିଯା ଦୁପଟ୍ଟଚୀୱରସ୍ସ ଦୁପଟ୍ଟତ୍ଥାଯେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେପିସ୍ସ ଏକପଟ୍ଟଚୀୱରଂ ଘନଂ ହୋତି, କଥିନସାଟକା ଚ ପେଲୱା, ସାରୁପ୍ପତ୍ଥାଯ ଦୁପଟ୍ଟପ୍ପହୋନକମେୱ ଦାତବ୍ବଂ, ''ଅହଂ ଅଲଭନ୍ତୋ ଏକପଟ୍ଟଂ ପାରୁପାମୀ''ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସପି ଦୁପଟ୍ଟଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ ଲୋଭପକତିକୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ନ ଦାତବ୍ବଂ। ତେନପି ''କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ୱିସିବ୍ବିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ଚୀୱରାନି କରିସ୍ସାମୀ''ତି ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ଯସ୍ସ ପନ ଦୀଯତି, ତସ୍ସ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦଦେଯ୍ୟ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେତି କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇମସ୍ସ କଥିନଦୁସ୍ସସ୍ସ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦାନଂ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ଦିନ୍ନଂ ଇଦଂ ସଙ୍ଘେନ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୦୭) –

ଏୱଂ ଦୁତିଯକମ୍ମୱାଚାଯ ଦାତବ୍ବଂ।

ଏୱଂ ଦିନ୍ନେ ପନ କଥିନେ ସଚେ ତଂ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ନିଟ୍ଠିତପରିକମ୍ମମେୱ ହୋତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ନିଟ୍ଠିତପରିକମ୍ମଂ ହୋତି, ‘‘ଅହଂ ଥେରୋ’’ତି ୱା ‘‘ବହୁସ୍ସୁତୋ’’ତି ୱା ଏକେନପି ଅକାତୁଂ ନ ଲବ୍ଭତି , ସବ୍ବେହେୱ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଧୋୱନସିବ୍ବନରଜନାନି ନିଟ୍ଠାପେତବ୍ବାନି। ଇଦଞ୍ହି କଥିନୱତ୍ତଂ ନାମ ବୁଦ୍ଧପ୍ପସତ୍ଥଂ। ଅତୀତେ ପଦୁମୁତ୍ତରୋପି ଭଗୱା କଥିନୱତ୍ତଂ ଅକାସି। ତସ୍ସ କିର ଅଗ୍ଗସାୱକୋ ସୁଜାତତ୍ଥେରୋ ନାମ କଥିନଂ ଗଣ୍ହି। ତଂ ସତ୍ଥା ଅଟ୍ଠସଟ୍ଠିୟା ଭିକ୍ଖୁସତସହସ୍ସେହି ସଦ୍ଧିଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅକାସି।

କତପରିୟୋସିତଂ ପନ କଥିନଂ ଗହେତ୍ୱା ଅତ୍ଥାରକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଚେ ସଙ୍ଘାଟିୟା କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁକାମୋ ହୋତି, ପୋରାଣିକା ସଙ୍ଘାଟି ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତବ୍ବା, ନୱା ସଙ୍ଘାଟି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବା, ‘‘ଇମାୟ ସଙ୍ଘାଟିୟା କଥିନଂ ଅତ୍ଥରାମୀ’’ତି ୱାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା। ସଚେ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେନ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁକାମୋ ହୋତି, ପୋରାଣକୋ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗୋ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତବ୍ବୋ, ନୱୋ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗୋ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ‘‘ଇମିନା ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେନ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରାମୀ’’ତି ୱାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା। ସଚେ ଅନ୍ତରୱାସକେନ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁକାମୋ ହୋତି, ପୋରାଣକୋ ଅନ୍ତରୱାସକୋ ପଚ୍ଚୁଦ୍ଧରିତବ୍ବୋ, ନୱୋ ଅନ୍ତରୱାସକୋ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ‘‘ଇମିନା ଅନ୍ତରୱାସକେନ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରାମୀ’’ତି ୱାଚା ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା।

ତେନ (ପରି। ୪୧୩) କଥିନତ୍ଥାରକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ‘‘ଅତ୍ଥତଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଂ, ଧମ୍ମିକୋ କଥିନତ୍ଥାରୋ, ଅନୁମୋଦଥା’’ତି। ତେହି ଅନୁମୋଦକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ‘‘ଅତ୍ଥତଂ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଂ, ଧମ୍ମିକୋ କଥିନତ୍ଥାରୋ, ଅନୁମୋଦାମା’’ତି। ତେନ କଥିନତ୍ଥାରକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ‘‘ଅତ୍ଥତଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଂ, ଧମ୍ମିକୋ କଥିନତ୍ଥାରୋ, ଅନୁମୋଦଥା’’ତି। ତେହି ଅନୁମୋଦକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ‘‘ଅତ୍ଥତଂ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଂ, ଧମ୍ମିକୋ କଥିନତ୍ଥାରୋ, ଅନୁମୋଦାମା’’ତି। ତେନ କଥିନତ୍ଥାରକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ‘‘ଅତ୍ଥତଂ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଂ, ଧମ୍ମିକୋ କଥିନତ୍ଥାରୋ, ଅନୁମୋଦାହୀ’’ତି। ତେନ ଅନୁମୋଦକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ‘‘ଅତ୍ଥତଂ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଂ, ଧମ୍ମିକୋ କଥିନତ୍ଥାରୋ, ଅନୁମୋଦାମୀ’’ତି। ଏୱଂ ସବ୍ବେସଂ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ ପରିୱାରେ ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପୁଗ୍ଗଲାନଂ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ ଅତ୍ଥାରକସ୍ସ ଚ ଅନୁମୋଦକସ୍ସ ଚା’’ତି (ପରି। ୪୦୩)। ପୁନପି ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ନ ସଙ୍ଘୋ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରତି, ନ ଗଣୋ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରତି, ପୁଗ୍ଗଲୋ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମୋଦନାୟ ଗଣସ୍ସ ଅନୁମୋଦନାୟ ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଅତ୍ଥରାୟ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଗଣସ୍ସ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନ’’ନ୍ତି (ପରି। ୪୧୪)।

ଏୱଂ ଅତ୍ଥତେ ପନ କଥିନେ ସଚେ କଥିନଚୀୱରେନ ସଦ୍ଧିଂ ଆଭତଂ ଆନିସଂସଂ ଦାୟକା ‘‘ୟେନ ଅମ୍ହାକଂ କଥିନଂ ଗହିତଂ, ତସ୍ସେୱ ଦେମା’’ତି ଦେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଅନିସ୍ସରୋ। ଅଥ ଅୱିଚାରେତ୍ୱାୱ ଦତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଇସ୍ସରୋ। ତସ୍ମା ସଚେ କଥିନତ୍ଥାରକସ୍ସ ସେସଚୀୱରାନିପି ଦୁବ୍ବଲାନି ହୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ତେସମ୍ପି ଅତ୍ଥାୟ ୱତ୍ଥାନି ଦାତବ୍ବାନି, କମ୍ମୱାଚା ପନ ଏକାୟେୱ ୱଟ୍ଟତି। ଅୱସେସକଥିନାନିସଂସେ ବଲୱୱତ୍ଥାନି ୱସ୍ସାୱାସିକଠିତିକାୟ ଦାତବ୍ବାନି, ଠିତିକାୟ ଅଭାୱେ ଥେରାସନତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଦାତବ୍ବାନି, ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ନ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଏକସୀମାୟ ବହୂ ୱିହାରା ହୋନ୍ତି, ସବ୍ବେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଏକତ୍ଥ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବଂ, ୱିସୁଂ ୱିସୁଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ଅତ୍ଥତକଥିନାନଂ ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ କପ୍ପିସ୍ସନ୍ତି, ଅନାମନ୍ତଚାରୋ ଅସମାଦାନଚାରୋ ଗଣଭୋଜନଂ ୟାୱଦତ୍ଥଚୀୱରଂ ୟୋ ଚ ତତ୍ଥ ଚୀୱରୁପ୍ପାଦୋ। ସୋ ନେସଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି (ମହାୱ। ୩୦୬) ୱଚନତୋ ଅତ୍ଥତକଥିନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାମନ୍ତଚାରାଦୟୋ ପନ ପଞ୍ଚାନିସଂସା ଲବ୍ଭନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଅନାମନ୍ତଚାରୋତି ଅନାମନ୍ତେତ୍ୱା ଚରଣଂ, ୟାୱ କଥିନଂ ନ ଉବ୍ଭରୀୟତି, ତାୱ ଚାରିତ୍ତସିକ୍ଖାପଦେନ ଅନାପତ୍ତୀତି ୱୁତ୍ତଂ ହୋତି। ଅସମାଦାନଚାରୋତି ଚୀୱରଂ ଅସମାଦାୟ ଚରଣଂ, ଚୀୱରୱିପ୍ପୱାସୋତି ଅତ୍ଥୋ। ଗଣଭୋଜନନ୍ତି ଗଣଭୋଜନସିକ୍ଖାପଦେନ ଅନାପତ୍ତି ୱୁତ୍ତା। ୟାୱଦତ୍ଥଚୀୱରନ୍ତି ୟାୱତା ଚୀୱରେନ ଅତ୍ଥୋ, ତାୱତକଂ ଅନଧିଟ୍ଠିତଂ ଅୱିକପ୍ପିତଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ୟୋ ଚ ତତ୍ଥ ଚୀୱରୁପ୍ପାଦୋତି ତତ୍ଥ କଥିନତ୍ଥତସୀମାୟ ମତକଚୀୱରଂ ୱା ହୋତୁ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ୱା ସଙ୍ଘିକେନ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦେନ ଆଭତଂ ୱା, ୟେନ କେନଚି ଆକାରେନ ୟଂ ସଙ୍ଘିକଂ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ତଂ ତେସଂ ଭୱିସ୍ସତୀତି ଅତ୍ଥୋ।

ଇତି ପାଠିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

କଥିନତ୍ଥାରୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

୩୦। ଗରୁଭଣ୍ଡୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୨୨୭।ଗରୁଭଣ୍ଡାନୀତି ଏତ୍ଥ ‘‘ପଞ୍ଚିମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟାନି ନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବାନି ସଙ୍ଘେନ ୱା ଗଣେନ ୱା ପୁଗ୍ଗଲେନ ୱା, ୱିସ୍ସଜ୍ଜିତାନିପି ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିତାନି ହୋନ୍ତି, ଯୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସା’’ତିଆଦିନା (ଚୂଳୱ॰ ୩୨୧) ନୟେନ ଦସ୍ସିତାନି ଆରାମୋ ଆରାମୱତ୍ଥୁ, ୱିହାରୋ ୱିହାରୱତ୍ଥୁ, ମଞ୍ଚୋ ପୀଠଂ ଭିସି ବିମ୍ବୋହନଂ, ଲୋହକୁମ୍ଭୀ ଲୋହଭାଣକଂ ଲୋହୱାରକୋ ଲୋହକଟାହଂ ୱାସି ଫରସୁ କୁଠାରୀ କୁଦାଲୋ ନିଖାଦନଂ, ୱଲ୍ଲି ୱେଳୁ ମୁଞ୍ଜଂ ପବ୍ବଜଂ ତିଣଂ ମତ୍ତିକା ଦାରୁଭଣ୍ଡଂ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡନ୍ତି ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଗରୁଭଣ୍ଡାନି ନାମ।

ତତ୍ଥ (ଚୂଳୱ॰ ଅଟ୍ଠ॰ ୩୨୧) ଆରାମୋ ନାମ ପୁପ୍ଫାରାମୋ ୱା ଫଲାରାମୋ ୱା। ଆରାମୱତ୍ଥୁ ନାମ ତେସଂଯେୱ ଆରାମାନଂ ଅତ୍ଥାୟ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଠପିତୋକାସୋ, ତେସୁ ୱା ଆରାମେସୁ ୱିନଟ୍ଠେସୁ ତେସଂ ପୋରାଣକଭୂମିଭାଗୋ। ୱିହାରୋ ନାମ ଯଂ କିଞ୍ଚି ପାସାଦାଦି ସେନାସନଂ। ୱିହାରୱତ୍ଥୁ ନାମ ତସ୍ସ ପତିଟ୍ଠାନୋକାସୋ। ମଞ୍ଚୋ ନାମ ମସାରକୋ ବୁନ୍ଦିକାବଦ୍ଧୋ କୁଳୀରପାଦକୋ ଆହଚ୍ଚପାଦକୋତି ଇମେସଂ ଚତୁନ୍ନଂ ମଞ୍ଚାନଂ ଅଞ୍ଞତରୋ। ପୀଠଂ ନାମ ମସାରକାଦୀନଂଯେୱ ଚତୁନ୍ନଂ ପୀଠାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ। ଭିସି ନାମ ଉଣ୍ଣଭିସିଆଦୀନଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞତରା। ବିମ୍ବୋହନଂ ନାମ ରୁକ୍ଖତୂଲଲତାତୂଲପୋଟକୀତୂଲାନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ। ଲୋହକୁମ୍ଭୀ ନାମ କାଳଲୋହେନ ୱା ତମ୍ବଲୋହେନ ୱା ଯେନ କେନଚି ଲୋହେନ କତକୁମ୍ଭୀ। ଲୋହଭାଣକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଏତ୍ଥ ପନ ଭାଣକନ୍ତି ଅରଞ୍ଜରୋ ୱୁଚ୍ଚତି। ୱାରକୋତି ଘଟୋ। କଟାହଂ କଟାହମେୱ। ୱାସିଆଦୀସୁ ୱଲ୍ଲିଆଦୀସୁ ଚ ଦୁୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ପଞ୍ଚାତି ଚ ରାସିୱସେନ ୱୁତ୍ତଂ, ସରୂପୱସେନ ପନେତାନି ପଞ୍ଚୱୀସତିୱିଧାନି ହୋନ୍ତି। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ଦ୍ୱିସଙ୍ଗହାନି ଦ୍ୱେ ହୋନ୍ତି, ତତିୟଂ ଚତୁସଙ୍ଗହଂ;

ଚତୁତ୍ଥଂ ନୱକୋଟ୍ଠାସଂ, ପଞ୍ଚମଂ ଅଟ୍ଠଭେଦନଂ।

‘‘ଇତି ପଞ୍ଚହି ରାସୀହି, ପଞ୍ଚନିମ୍ମଲଲୋଚନୋ;

ପଞ୍ଚୱୀସୱିଧଂ ନାଥୋ, ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ପକାସୟୀ’’ତି।

ତତ୍ରାୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟକଥା – ଇଦଞ୍ହି ସବ୍ବମ୍ପି ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ସେନାସନକ୍ଖନ୍ଧକେ ‘‘ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ, କୀଟାଗିରିୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଅୱେଭଙ୍ଗିୟ’’ନ୍ତି ଦସ୍ସିତଂ, ପରିୱାରେ ପନ –

‘‘ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟଂ ଅୱେଭଙ୍ଗିୟଂ,

ପଞ୍ଚ ୱୁତ୍ତା ମହେସିନା;

ୱିସ୍ସଜ୍ଜେନ୍ତସ୍ସ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି,

ପଞ୍ହାମେସା କୁସଲେହି ଚିନ୍ତିତା’’ତି। (ପରି॰ ୪୭୯) –

ଆଗତଂ। ତସ୍ମା ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜୱସେନ ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିୟଞ୍ଚ ଅୱେଭଙ୍ଗିୟଞ୍ଚ, ପରିୱତ୍ତନୱସେନ ପନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେନ୍ତସ୍ସ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଚ ଅନାପତ୍ତୀତି ଏୱମେତ୍ଥ ଅଧିପ୍ପାୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ।

୨୨୮। ତତ୍ରାୟଂ ଅନୁପୁବ୍ବିକଥା – ଇଦଂ ତାୱ ପଞ୍ଚୱିଧମ୍ପି ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତଭେସଜ୍ଜତ୍ଥାୟ ଉପନେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଥାୱରେନ ଚ ଥାୱରଂ, ଗରୁଭଣ୍ଡେନ ଚ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ପରିୱତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଥାୱରେ ପନ ଖେତ୍ତଂ ୱତ୍ଥୁ ତଳାକଂ ମାତିକାତି ଏୱରୂପଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ୱିଚାରେତୁଂ ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱା ଅଧିୱାସେତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, କପ୍ପିୟକାରକେହେୱ ୱିଚାରିତତୋ କପ୍ପିୟଭଣ୍ଡଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆରାମେନ ପନ ଆରାମଂ ଆରାମୱତ୍ଥୁଂ ୱିହାରଂ ୱିହାରୱତ୍ଥୁନ୍ତି ଇମାନି ଚତ୍ତାରିପି ପରିୱତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ତତ୍ରାୟଂ ପରିୱତ୍ତନନୟୋ – ସଙ୍ଘସ୍ସ ନାଳିକେରାରାମୋ ଦୂରେ ହୋତି, କପ୍ପିୟକାରକା ବହୁତରଂ ଖାଦନ୍ତି, ଯମ୍ପି ନ ଖାଦନ୍ତି, ତତୋ ସକଟୱେତନଂ ଦତ୍ୱା ଅପ୍ପମେୱ ଆହରନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେସଂ ପନ ତସ୍ସ ଆରାମସ୍ସ ଅୱିଦୂରେ ଗାମୱାସୀନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ୱିହାରସ୍ସ ସମୀପେ ଆରାମୋ ହୋତି, ତେ ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସକେନ ଆରାମେନ ତଂ ଆରାମଂ ଯାଚନ୍ତି, ସଙ୍ଘେନ "ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା"ତି ଅପଲୋକେତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ରୁକ୍ଖସହସ୍ସଂ ହୋତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ପଞ୍ଚ ସତାନି, "ତୁମ୍ହାକଂ ଆରାମୋ ଖୁଦ୍ଦକୋ"ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। କିଞ୍ଚାପି ହି ଅୟଂ ଖୁଦ୍ଦକୋ, ଅଥ ଖୋ ଇତରତୋ ବହୁତରଂ ଆୟଂ ଦେତି। ସଚେପି ସମକମେୱ ଦେତି, ଏୱମ୍ପି ଇଚ୍ଛିତିଚ୍ଛିତକ୍ଖଣେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ସକ୍କାତି ଗହେତବ୍ବମେୱ। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସାନଂ ବହୁତରା ରୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି, "ନନୁ ତୁମ୍ହାକଂ ବହୁତରା ରୁକ୍ଖା"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ "ଅତିରେକଂ ଅମ୍ହାକଂ ପୁଞ୍ଞଂ ହୋତୁ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା"ତି ୱଦନ୍ତି, ଜାନାପେତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୂନଂ ରୁକ୍ଖା ଫଲଧାରିନୋ, ମନୁସ୍ସାନଂ ରୁକ୍ଖା ନ ତାୱ ଫଲଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, କିଞ୍ଚାପି ନ ଗଣ୍ହନ୍ତି, "ନ ଚିରେନ ଗଣ୍ହିସ୍ସନ୍ତୀ"ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବମେୱ। ମନୁସ୍ସାନଂ ରୁକ୍ଖା ଫଲଧାରିନୋ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ରୁକ୍ଖା ନ ତାୱ ଫଲଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, "ନନୁ ତୁମ୍ହାକଂ ରୁକ୍ଖା ଫଲଧାରିନୋ"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ "ଗଣ୍ହଥ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ପୁଞ୍ଞଂ ଭୱିସ୍ସତୀ"ତି ଦେନ୍ତି, ଜାନାପେତ୍ୱା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ଆରାମେନ ଆରାମୋ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବୋ। ଏତେନେୱ ନୟେନ ଆରାମୱତ୍ଥୁପି ୱିହାରୋପି ୱିହାରୱତ୍ଥୁପି ଆରାମେନ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବଂ, ଆରାମୱତ୍ଥୁନା ଚ ମହନ୍ତେନ ୱା ଖୁଦ୍ଦକେନ ୱା ଆରାମଆରାମୱତ୍ଥୁୱିହାରୱିହାରୱତ୍ଥୂନି।

କଥଂ ୱିହାରେନ ୱିହାରୋ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବୋ? ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନ୍ତୋଗାମେ ଗେହଂ ହୋତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ୱିହାରମଜ୍ଝେ ପାସାଦୋ ହୋତି, ଉଭୋପି ଅଗ୍ଘେନ ସମକା, ସଚେ ମନୁସ୍ସା ତେନ ପାସାଦେନ ତଂ ଗେହଂ ଯାଚନ୍ତି, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚେ ମହଗ୍ଘତରଂ ଗେହଂ ହୋତି, "ମହଗ୍ଘତରଂ ଅମ୍ହାକଂ ଗେହ"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ଚ "କିଞ୍ଚାପି ମହଗ୍ଘତରଂ ପଚ୍ଚନ୍ତିମାନଂ ଅସାରୁପ୍ପଂ, ନ ସକ୍କା ତତ୍ଥ ପଚ୍ଚଜିତେହି ୱସିତୁଂ, ଇଦଂ ପନ ସାରୁପ୍ପଂ, ଗଣ୍ହଥା"ତି ୱଦନ୍ତି, ଏୱମ୍ପି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ମନୁସ୍ସାନଂ ମହଗ୍ଘଂ ହୋତି, "ନନୁ ତୁମ୍ହାକଂ ଗେହଂ ମହଗ୍ଘ"ନ୍ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। "ହୋତୁ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ପୁଞ୍ଞଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଗଣ୍ହଥା"ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱମ୍ପି ୱିହାରେନ ୱିହାରୋ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବୋ। ଏତେନେୱ ନୟେନ ୱିହାରୱତ୍ଥୁପି ଆରାମୋପି ଆରାମୱତ୍ଥୁପି ୱିହାରେନ ପରିୱତ୍ତେତବ୍ବଂ, ୱିହାରୱତ୍ଥୁନା ଚ ମହଗ୍ଘେନ ୱା ଅପ୍ପଗ୍ଘେନ ୱା ୱିହାରୱିହାରୱତ୍ଥୁଆରାମଆରାମୱତ୍ଥୂନି। ଏୱଂ ଥାୱରେନ ଥାୱରପରିୱତ୍ତନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ଗରୁଭଣ୍ଡେନ ଗରୁଭଣ୍ଡପରିୱତ୍ତନେ ପନ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ମହନ୍ତଂ ୱା ହୋତୁ ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା, ଅନ୍ତମସୋ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲପାଦକଂ ଗାମଦାରକେହି ପଂସ୍ୱାଗାରକେସୁ କୀଳନ୍ତେହି କତମ୍ପି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ସଚେପି ରାଜରାଜମହାମତ୍ତାଦୟୋ ଏକପ୍ପହାରେନେୱ ମଞ୍ଚସତଂ ୱା ମଞ୍ଚସହସ୍ସଂ ୱା ଦେନ୍ତି, ସବ୍ବେ କପ୍ପିୟମଞ୍ଚା ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବା, ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା "ୱୁଡ୍ଢପଟିପାଟିୟା ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା"ତି ଦାତବ୍ବା, ପୁଗ୍ଗଲିକୱସେନ ନ ଦାତବ୍ବା। ଅତିରେକମଞ୍ଚେ ଭଣ୍ଡାଗାରାଦୀସୁ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ବହିସୀମାୟ "ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମା"ତି ଦିନ୍ନମଞ୍ଚୋ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରସ୍ସ ୱସନଟ୍ଠାନେ ଦାତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ଚେ ବହୂ ମଞ୍ଚା ହୋନ୍ତି, ମଞ୍ଚେନ କମ୍ମଂ ନତ୍ଥି। ଯସ୍ସ ୱସନଟ୍ଠାନେ କମ୍ମଂ ଅତ୍ଥି, ତତ୍ଥ "ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜଥା"ତି ଦାତବ୍ବୋ। ମହଗ୍ଘେନ ସତଗ୍ଘନକେନ ୱା ସହସ୍ସଗ୍ଘନକେନ ୱା ମଞ୍ଚେନ ଅଞ୍ଞଂ ମଞ୍ଚସତଂ ଲଭତି, ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ନ କେୱଲଂ ମଞ୍ଚେନ ମଞ୍ଚୋୟେୱ, ଆରାମଆରାମୱତ୍ଥୁୱିହାରୱିହାରୱତ୍ଥୁପୀଠଭିସିବିମ୍ବୋହନାନିପି ପରିୱତ୍ତେତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଏସ ନୟୋ ପୀଠଭିସିବିମ୍ବୋହନେସୁପି। ଏତେସୁ ପନ ଅକପ୍ପିୟଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, କପ୍ପିୟଂ ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅକପ୍ପିୟଂ ୱା ମହଗ୍ଘଂ କପ୍ପିୟଂ ୱା ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ୱୁତ୍ତୱତ୍ଥୂନି ଗହେତବ୍ବାନି। ଅଗରୁଭଣ୍ଡୁପଗଂ ପନ ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ ନାମ ନତ୍ଥି।

୨୨୯। ଲୋହକୁମ୍ଭୀ ଲୋହଭାଣକଂ ଲୋହକଟାହନ୍ତି ଇମାନି ତୀଣି ମହନ୍ତାନି ୱା ହୋନ୍ତୁ ଖୁଦ୍ଦକାନି ୱା, ଅନ୍ତମସୋ ପସତମତ୍ତୋଦକଗଣ୍ହନକାନିପି ଗରୁଭଣ୍ଡାନିୟେୱ। ଲୋହୱାରକୋ ପନ କାଳଅଲୋହତମ୍ବଲୋହୱଟ୍ଟଲୋହକଂସଲୋହାନଂ ଯେନ କେନଚି କତୋ ସୀହଳଅଦୀପେ ପାଦଗଣ୍ହନକୋ ଭାଜେତବ୍ବୋ। ପାଦୋ ଚ ନାମ ମଗଧନାଳିୟା ପଞ୍ଚନାଳିମତ୍ତଂ ଗଣ୍ହାତି , ତତୋ ଅତିରେକଗଣ୍ହନକୋ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ଇମାନି ତାୱ ପାଳିୟଂ ଆଗତାନି ଲୋହଭାଜନାନି। ପାଳିୟଂ ପନ ଅନାଗତାନି
ଭିଙ୍ଗାରପଟିଗ୍ଗହଉଳୁଙ୍କଦବ୍ବିକଟଚ୍ଛୁପାତିତଟ୍ଟକସରକସମୁଗ୍ଗଅଙ୍ଗାରକପଲ୍ଲଧୂମକଟଚ୍ଛୁଆଦୀନି ଖୁଦ୍ଦକାନି ୱା ମହନ୍ତାନି ୱା ସବ୍ବାନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନି। ପତ୍ତୋ ଅୟଥାଲକଂ ତମ୍ବଲୋହଥାଲକନ୍ତି ଇମାନି ପନ ଭାଜନୀୟାନି। କଂସଲୋହୱଟ୍ଟଲୋହଭାଜନୱିକତି ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ଗିହିୱିକଟା ୱା ୱଟ୍ଟତି, ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ନ ୱଟ୍ଟତି। କଂସଲୋହାଦିଭାଜନଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନମ୍ପି ହି ପାରିହାରିୟଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଗିହିୱିକଟନୀହାରେନେୱ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ଠପେତ୍ୱା ପନ ଭାଜନୱିକତିଂ ଅଞ୍ଞସ୍ମିମ୍ପି କପ୍ପିୟଲୋହଭଣ୍ଡେ ଅଞ୍ଜନୀ ଅଞ୍ଜନିସଲାକା କଣ୍ଣମଲହରଣୀ ସୂଚି ପଣ୍ଣସୂଚି ଖୁଦ୍ଦକୋ ପିପ୍ଫଲକୋ ଖୁଦ୍ଦକଂ ଆରକଣ୍ଟକଂ କୁଞ୍ଚିକା ତାଳଅଂ କତ୍ତରୟଟ୍ଠି ୱେଧକୋ ନତ୍ଥୁଦାନଂ ଭିଣ୍ଡିୱାଲୋ ଲୋହକୂଟୋ ଲୋହକୁଟ୍ଟି ଲୋହଗୁଳଓ ଲୋହପିଣ୍ଡି ଲୋହଚକ୍କଲିକଂ

ଅଞ୍ଞମ୍ପି ୱିପ୍ପକତଲୋହଭଣ୍ଡଂ ଭାଜନୀୟଂ। ଧୂମନେତ୍ତଫାଲଦୀପରୁକ୍ଖଦୀପକପଲ୍ଲକଓଲମ୍ବକଦୀପୈତ୍ଥିପୁରିସତିରଚ୍ଛାନଗତରୂପକାନି ପନ ଅଞ୍ଞାନି ୱା ଭିତ୍ତିଚ୍ଛଦନକୱାଟାଦୀସୁ ଉପନେତବ୍ବାନି ଅନ୍ତମସୋ ଲୋହଖିଲକଂ ଉପାଦାୟ ସବ୍ବାନି ଲୋହଭଣ୍ଡାନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନିୟେୱ ହୋନ୍ତି, ଅତ୍ତନା ଲଦ୍ଧାନିପି ପରିହରିତ୍ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି, ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ଗିହିୱିକଟାନି ୱା ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ତିପୁଭଣ୍ଡେପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଖୀରପାସାଣମୟାନି ତଟ୍ଟକସରକାଦୀନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନିୟେୱ।

ଘଟକୋ ପନ ତେଲଭାଜନଂ ୱା ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅତିରେକମେୱ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ସୁୱଣ୍ଣରଜତହାରକୂଟଜାତିଫଲିକଭାଜନାନି ଗିହିୱିକଟାନିପି ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ପଗେୱ ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନ ୱା। ସେନାସନପରିଭୋଗେ ପନ ଆମାସମ୍ପି ଅନାମାସମ୍ପି ସବ୍ବଂ ୱଟ୍ଟତି।

ୱାସିଆଦୀସୁ ୟାୟ ୱାସିୟା ଠପେତ୍ୱା ଦନ୍ତକଟ୍ଠଚ୍ଛେଦନଂ ୱା ଉଚ୍ଛୁତଚ୍ଛନଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ମହାକମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ସକ୍କା, ଅୟଂ ଭାଜନୀୟା। ତତୋ ମହନ୍ତତରା ୟେନ କେନଚି ଆକାରେନ କତା ୱାସି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ଫରସୁ ପନ ଅନ୍ତମସୋ ୱେଜ୍ଜାନଂ ସିରାୱେଧନଫରସୁପି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। କୁଠାରିୟଂ ଫରସୁସଦିସୋୟେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ। ୟା ପନ ଆୱୁଧସଙ୍ଖେପେନ କତା, ଅୟଂ ଅନାମାସା। କୁଦାଲୋ ଅନ୍ତମସୋ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲମତ୍ତୋପି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ନିଖାଦନଂ ଚତୁରସ୍ସମୁଖଂ ୱା ହୋତୁ ଦୋଣିମୁଖଂ ୱା ୱଙ୍କଂ ୱା ଉଜୁକଂ ୱା, ଅନ୍ତମସୋ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀଦଣ୍ଡକୱେଧନମ୍ପି ଦଣ୍ଡବଦ୍ଧଂ ଚେ, ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀଦଣ୍ଡଖଣନକଂ ପନ ଅଦଣ୍ଡକଂ ଫଲମତ୍ତମେୱ। ୟଂ ସକ୍କା ସିପାଟିକାୟ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପରିହରିତୁଂ, ତଂ ଭାଜନୀୟଂ। ସିଖରମ୍ପି ନିଖାଦନେନେୱ ସଙ୍ଗହିତଂ। ୟେହି ମନୁସ୍ସେହି ୱିହାରେ ୱାସିଆଦୀନି ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ତେ ଚେ ଘରେ ଦଡ୍ଢେ ୱା ଚୋରେହି ୱା ୱିଲୁତ୍ତେ “ଦେଥ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଉପକରଣେ, ପୁନ ପାକତିକେ କରିସ୍ସାମା”ତି ୱଦନ୍ତି, ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଆହରନ୍ତି, ନ ୱାରେତବ୍ବା, ଅନାହରନ୍ତାପି ନ ଚୋଦେତବ୍ବା।

କମ୍ମାରତଚ୍ଛକାରଚୁନ୍ଦକାରନଳକାରମଣିକାରପତ୍ତବନ୍ଧକାନଂ ଅଧିକରଣିମୁଟ୍ଠିକସଣ୍ଡାସତୁଲାଦୀନି ସବ୍ବାନି ଲୋହମୟୋପକରଣାନି ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗରୁଭଣ୍ଡାନି। ତିପୁକୋଟ୍ଟକସୁୱଣ୍ଣକାରଚମ୍ମକାରୋପକରଣେସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଅୟଂ ପନ ୱିସେସୋ – ତିପୁକୋଟ୍ଟକୋପକରଣେସୁପି ତିପୁଚ୍ଛେଦନକସତ୍ଥକଂ, ସୁୱଣ୍ଣକାରୋପକରଣେସୁ ସୁୱଣ୍ଣଚ୍ଛେଦନକସତ୍ଥକଂ, ଚମ୍ମକାରୋପକରଣେସୁ କତପରିକମ୍ମଚମ୍ମଚ୍ଛେଦନକଖୁଦ୍ଦକସତ୍ଥକନ୍ତି ଇମାନି ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡାନି। ନହାପିତତୁନ୍ନକାରୋପକରଣେସୁପି ଠପେତ୍ୱା ମହାକତ୍ତରିଂ ମହାସଣ୍ଡାସଂ ମହାପିପ୍ଫଲିକଞ୍ଚ ସବ୍ବଂ ଭାଜନୀୟଂ, ମହାକତ୍ତରିଆଦୀନି ଗରୁଭଣ୍ଡାନି।

ୱଲ୍ଲିଆଦୀସୁ ୱେତ୍ତୱଲ୍ଲିଆଦିକା ୟା କାଚି ଅଡ୍ଢବାହୁପ୍ପମାଣା ୱଲ୍ଲି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନା ୱା ତତ୍ରଜାତକା ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତା ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ସା ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ କତେ ସଚେ ଅତିରେକା ହୋତି, ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେପି ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅରକ୍ଖିତା ପନ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ ନ ହୋତି। ସୁତ୍ତମକଚିୱାକନାଳିକେରହୀରଚମ୍ମମୟା ରଜ୍ଜୁକା ୱା ୟୋତ୍ତାନି ୱା ୱାକେ ଚ ନାଳିକେରହୀରେ ଚ ୱଟ୍ଟେତ୍ୱା କତା ଏକୱଟ୍ଟା ୱା ଦ୍ୱିୱଟ୍ଟା ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ସୁତ୍ତଂ ପନ ଅୱଟ୍ଟେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ମକଚିୱାକନାଳିକେରହୀରା ଚ ଭାଜନୀୟା। ୟେହି ପନେତାନି ରଜ୍ଜୁକୟୋତ୍ତାଦୀନି ଦିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ତେ ଅତ୍ତନୋ କରଣୀୟେନ ହରନ୍ତା ନ ୱାରେତବ୍ବା।

ୟୋ କୋଚି ଅନ୍ତମସୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲସୂଚିଦଣ୍ଡକମତ୍ତୋପି ୱେଳୁ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ୱା ତତ୍ରଜାତକୋ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତୋ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ, ସୋପି ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ କତେ ଅତିରେକୋ ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେ ଚ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପାଦଗଣ୍ହନକତେଲନାଳି ପନ କତ୍ତରୟଟ୍ଠି ଉପାହନଦଣ୍ଡକୋ ଛତ୍ତଦଣ୍ଡକୋ ଛତ୍ତସଲାକାତି ଇଦମେତ୍ଥ ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡଂ। ଦଡ୍ଢଗେହମନୁସ୍ସା ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତା ନ ୱାରେତବ୍ବା। ରକ୍ଖିତଗୋପିତଂ ୱେଳୁଂ ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ସମକଂ ୱା ଅତିରେକଂ ୱା ଥାୱରଂ ଅନ୍ତମସୋ ତଂଅଗ୍ଘନକୱଲ୍ଲିକାୟପି ଫାତିକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବୋ, ଫାତିକମ୍ମଂ ଅକତ୍ୱା ଗଣ୍ହନ୍ତେନ ତତ୍ଥେୱ ୱଳଞ୍ଜେତବ୍ବୋ। ଗମନକାଲେ ସଙ୍ଘିକେ ଆୱାସେ ଠପେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଅସତିୟା ଗହେତ୍ୱା ଗତେନ ପହିଣିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋ। ଦେସନ୍ତରଗତେନ ସମ୍ପତ୍ତୱିହାରେ ସଙ୍ଘିକାୱାସେ ଠପେତବ୍ବୋ।

ତିଣନ୍ତି ମୁଞ୍ଜଞ୍ଚ ପବ୍ବଜଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ୟଂ କିଞ୍ଚି ତିଣଂ। ୟତ୍ଥ ପନ ତିଣଂ ନତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ପଣ୍ଣେହି ଛାଦେନ୍ତି, ତସ୍ମା ପଣ୍ଣମ୍ପି ତିଣେନେୱ ସଙ୍ଗହିତଂ। ଇତି ମୁଞ୍ଜାଦୀସୁ ୟଂ କିଞ୍ଚି ମୁଟ୍ଠିପ୍ପମାଣଂ ତିଣଂ ତାଲପଣ୍ଣାଦୀସୁ ଚ ଏକପଣ୍ଣମ୍ପି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ୱା ତତ୍ରଜାତକଂ ୱା ବହାରାମେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ତିଣୱତ୍ଥୁତୋ ଜାତତିଣଂ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ତମ୍ପି ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ କତେ ଅତିରେକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଦଡ୍ଢଗେହମନୁସ୍ସା ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତା ନ ୱାରେତବ୍ବା। ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପ୍ପମାଣୋପି ରିତ୍ତପୋତ୍ଥକୋ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ।

ମତ୍ତିକା ପକତିମତ୍ତିକା ୱା ହୋତୁ ପଞ୍ଚୱଣ୍ଣା ୱା ସୁଧା ୱା ସଜ୍ଜୁରସକଙ୍ଗୁଟ୍ଠସିଲେସାଦୀସୁ ୱା ୟଂ କିଞ୍ଚି ଦୁଲ୍ଲଭଟ୍ଠାନେ ଆନେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ତତ୍ରଜାତକଂ ୱା, ରକ୍ଖିତଗୋପିତଂ ତାଲଫଲପକ୍କମତ୍ତଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ତମ୍ପି ସଙ୍ଘକମ୍ମେ ଚ ଚେତିୟକମ୍ମେ ଚ ନିଟ୍ଠିତେ ଅତିରେକଂ ପୁଗ୍ଗଲିକକମ୍ମେ ଚ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି,

ହିଙ୍ଗୁହିଙ୍ଗୁଲକହରିତାଲମନୋସିଲଞ୍ଜନାନି ପନ ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡାନି।

ଦାରୁଭଣ୍ଡେ ‘‘ୟୋ କୋଚି ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲସୂଚିଦଣ୍ଡମତ୍ତୋପି ଦାରୁଭଣ୍ଡକୋ ଦାରୁଦୁଲ୍ଲଭଟ୍ଠାନେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ୱା ତତ୍ଥଜାତକୋ ୱା ରକ୍ଖିତଗୋପିତୋ, ଅୟଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତୀ’’ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ପନ ସବ୍ବମ୍ପି ଦାରୁୱେଳୁଚମ୍ମପାସାଣାଦିୱିକତିଂ ଦାରୁଭଣ୍ଡେନ ସଙ୍ଗଣ୍ହିତ୍ୱା ଆସନ୍ଦିକତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଦାରୁଭଣ୍ଡେ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱୁତ୍ତୋ। ତତ୍ରାୟଂ ନୟୋ – ଆସନ୍ଦିକୋ ସତ୍ତଙ୍ଗୋ ଭଦ୍ଦପୀଠଂ ପୀଠିକା ଏକପାଦକପୀଠଂ ଆମଣ୍ଡକୱଣ୍ଟକପୀଠଂ ଫଲକଂ କୋଚ୍ଛଂ ପଲାଲପୀଠନ୍ତି ଇମେସୁ ତାୱ ୟଂ କିଞ୍ଚି ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା ହୋତୁ ମହନ୍ତଂ ୱା, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ପଲାଲପୀଠେନ ଚେତ୍ଥ କଦଲିପତ୍ତାଦିପୀଠାନିପି ସଙ୍ଗହିତାନି। ବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମଓନଦ୍ଧମ୍ପି ୱାଳଅରୂପପରିକ୍ଖିତ୍ତଂ ରତନପରିସିବ୍ବିତଂ କୋଚ୍ଛଂ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ, ୱଙ୍କଫଲକଂ ଦୀଘଫଲକଂ ଚୀୱରଧୋୱନଫଲକଂ ଘଟ୍ଟନଫଲକଂ ଘଟ୍ଟନମୁଗ୍ଗରୋ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଚ୍ଛେଦନଗଣ୍ଠିକା ଦଣ୍ଡମୁଗ୍ଗରୋ ଅମ୍ବଣଂ ରଜନଦୋଣି ଉଦକପଟିଚ୍ଛକୋ ଦାରୁମୟୋ ୱା ଦନ୍ତମୟୋ ୱା ୱେଳୁମୟୋ ୱା ସପାଦକୋପି ଅପାଦକୋପି ସମୁଗ୍ଗୋ ମଞ୍ଜୂସା ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅତିରେକପ୍ପମାଣୋ କରଣ୍ଡୋ ଉଦକଦୋଣି ଉଦକକଟାହଂ ଉଳୁଙ୍କୋ କଟଚ୍ଛୁ ପାନୀୟସରାୱଂ ପାନୀୟସଙ୍ଖୋତି ଏତେସୁପି ୟଂ କିଞ୍ଚି ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ସଙ୍ଖଥାଲକଂ ପନ ଭାଜନୀୟଂ, ତଥା ଦାରୁମୟୋ ଉଦକତୁମ୍ବୋ।

ପାଦକଥଲିକମଣ୍ଡଲଂ ଦାରୁମୟଂ ୱା ହୋତୁ ଚୋଳଅପଣ୍ଣାଦିମୟଂ ୱା, ସବ୍ବଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ଆଧାରକୋ ପତ୍ତପିଧାନଂ ତାଲୱଣ୍ଟଂ ବୀଜନୀ ଚଙ୍କୋଟକଂ ପଚ୍ଛି ୟଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀ ମୁଟ୍ଠିସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀତି ଏତେସୁପି ୟଂ କିଞ୍ଚି ଖୁଦ୍ଦକଂ ୱା ହୋତୁ ମହନ୍ତଂ ୱା, ଦାରୁୱେଳୁପଣ୍ଣଚମ୍ମାଦୀସୁ ୟେନ କେନଚି କତଂ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ଥମ୍ଭତୁଲାସୋପାନଫଲକାଦୀସୁ ଦାରୁମୟଂ ୱା ପାସାଣମୟଂ ୱା ୟଂ କିଞ୍ଚି ଗେହସମ୍ଭାରରୂପଂ ୟୋ କୋଚି କଟସାରକୋ ୟଂ କିଞ୍ଚି ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ୟଂ କିଞ୍ଚି ଅକପ୍ପିୟଚମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ, ଭୂମତ୍ଥରଣଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏଳଅକଚମ୍ମଂ ପନ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଗତିକଂ ହୋତି, ତମ୍ପି ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। କପ୍ପିୟଚମ୍ମାନି ଭାଜନୀୟାନି। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ ‘‘ସବ୍ବଂ ମଞ୍ଚପ୍ପମାଣଂ ଚମ୍ମଂ ଗରୁଭଣ୍ଡ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ।

ଉଦୁକ୍ଖଲଂ ମୁସଲଂ ସୁପ୍ପଂ ନିସଦଂ ନିସଦପୋତୋ ପାସାଣଦୋଣି ପାସାଣକଟାହଂ ତୁରିୱେମଭସ୍ତାଦି ସବ୍ବଂ ପେସକାରାଦିଭଣ୍ଡଂ ସବ୍ବଂ କସିଭଣ୍ଡଂ ସବ୍ବଂ ଚକ୍କୟୁତ୍ତକଂ ୟାନଂ ଗରୁଭଣ୍ଡମେୱ। ମଞ୍ଚପାଦୋ ମଞ୍ଚଅଟନୀ ପୀଠପାଦୋ ପୀଠଅଟନୀ ୱାସିଫରସୁଆଦୀନଂ ଦଣ୍ଡାତି ଏତେସୁ ୟଂ କିଞ୍ଚି ୱିପ୍ପକତତଚ୍ଛନକମ୍ମଂ ଅନିଟ୍ଠିତମେୱ ଭାଜନୀୟଂ, ତଚ୍ଛିତମଟ୍ଠଂ ପନ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି। ଅନୁଞ୍ଞାତୱାସିୟା ପନ ଦଣ୍ଡୋ ଛତ୍ତମୁଟ୍ଠିପଣ୍ଣଂ କତ୍ତରୟଟ୍ଠି ଉପାହନା ଅରଣିସହିତଂ ଧମ୍ମକରଣୋ ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅନତିରିତ୍ତଂ ଆମଲକତୁମ୍ବଂ ଆମଲକଘଟୋ ଲାବୁକତୁମ୍ବଂ ଲାବୁଘଟୋ ୱିସାଣକତୁମ୍ବନ୍ତି ସବ୍ବମେୱେତଂ ଭାଜନୀୟଂ, ତତୋ ମହନ୍ତତରଂ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ। ହତ୍ଥିଦନ୍ତୋ ୱା ୟଂ କିଞ୍ଚି ୱିସାଣଂ ୱା ଅତଚ୍ଛିତଂ ୟଥାଗତମେୱ ଭାଜନୀୟଂ। ତେହି କତମଞ୍ଚପାଦାଦୀସୁ ପୁରିମସଦିସୋୟେୱ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ। ତଚ୍ଛିତନିଟ୍ଠିତୋପି ହିଙ୍ଗୁକରଣ୍ଡକୋ ଗଣ୍ଠିକା ୱିଧୋ ଅଞ୍ଜନୀ ଅଞ୍ଜନୀସଲାକା ଉଦକପୁଞ୍ଛନୀତି ଇଦଂ ସବ୍ବଂ ଭାଜନୀୟମେୱ।

ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡେ ସବ୍ବଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉପଭୋଗପରିଭୋଗଂ ଘଟପୀଠରାଦିକୁଲାଲଭାଜନଂ ପତ୍ତକଟାହଂ ଅଙ୍ଗାରକଟାହଂ ଧୂମଦାନଂ ଦୀପରୁକ୍ଖକୋ ଦୀପକପଲ୍ଲିକା ଚୟନିଟ୍ଠକା ଛଦନିଟ୍ଠକା ଥୂପିକାତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦିନ୍ନକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ, ପାଦଗଣ୍ହନକତୋ ଅନତିରିତ୍ତପ୍ପମାଣୋ ପନ ଘଟକୋ ପତ୍ତଂ ଥାଲକଂ କଞ୍ଚନକୋ କୁଣ୍ଡିକାତି ଇଦମେତ୍ଥ ଭାଜନୀୟଭଣ୍ଡଂ। ୟଥା ଚ ମତ୍ତିକାଭଣ୍ଡେ, ଏୱଂ ଲୋହଭଣ୍ଡେପି କୁଣ୍ଡିକା ଭାଜନୀୟକୋଟ୍ଠାସମେୱ ଭଜତୀତି ଅୟମେତ୍ଥ ଅନୁପୁବ୍ବିକଥା।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

ଗରୁଭଣ୍ଡୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୩୧। ଚୋଦନାଦିୱିନିଚ୍ଛୟକଥା

୨୩୦।ଚୋଦନାଦିୱିନିଚ୍ଛୟୋତି ଏତ୍ଥ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୩୮୫-୬) ପନ ଚୋଦେତୁଂ କୋ ଲଭତି, କୋ ନ ଲଭତି? ଦୁବ୍ବଲଚୋଦକୱଚନଂ ତାୱ ଗହେତ୍ୱା କୋଚି ନ ଲଭତି। ଦୁବ୍ବଲଚୋଦକୋ ନାମ ସମ୍ବହୁଲେସୁ କଥାସଲ୍ଲାପେନ ନିସିନ୍ନେସୁ ଏକୋ ଏକଂ ଆରବ୍ଭ ଅନୋଦିସ୍ସକଂ କତ୍ୱା ପାରାଜିକୱତ୍ଥୁଂ କଥେତି, ଅଞ୍ଞୋ ତଂ ସୁତ୍ୱା ଇତରସ୍ସ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତି, ସୋ ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ''ତ୍ୱଂ କିର ମଂ ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ ୱଦସୀ''ତି ଭଣତି, ସୋ ''ନାହଂ ଏୱରୂପଂ ଜାନାମି, କଥାପୱତ୍ତିୟଂ ପନ ମୟା ଅନୋଦିସ୍ସକଂ କତ୍ୱା ୱୁତ୍ତମତ୍ଥି। ସଚେ ଅହଂ ତୱ ଇମଂ ଦୁକ୍ଖୁପ୍ପତ୍ତିଂ ଜାନେୟ୍ୟଂ, ଏତ୍ତକମ୍ପି ନ କଥେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅୟଂ ଦୁବ୍ବଲଚୋଦକୋ। ତସ୍ସେତଂ କଥାସଲ୍ଲାପଂ ଗହେତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ କୋଚି ଚୋଦେତୁଂ ନ ଲଭତି, ଏତଂ ପନ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱା ଭିକ୍ଖୁନିଂ ୱା, ସୀଲସମ୍ପନ୍ନା ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀ ଭିକ୍ଖୁନୀମେୱ ଚୋଦେତୁଂ ଲଭତୀତି ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ। ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ପନ ''ପଞ୍ଚପି ସହଧମ୍ମିକା ଲଭନ୍ତୀ''ତି ଆହ। ଗୋଦତ୍ତତ୍ଥେରୋ ''ନ କୋଚି ନ ଲଭତୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ଚୋଦେତି, ଭିକ୍ଖୁନିୟା ସୁତ୍ୱା… ପେ… ତିତ୍ଥିୟସାୱକାନଂ ସୁତ୍ୱା ଚୋଦେତୀ''ତି ଇଦଂ ସୁତ୍ତଂ ଆହରି। ତିଣ୍ଣମ୍ପି ଥେରାନଂ ୱାଦେ ଚୁଦିତକସ୍ସେୱ ପଟିଞ୍ଞାୟ କାରେତବ୍ବୋ।

ଅୟଂ ପନ ଚୋଦନା ନାମ ଦିଟ୍ଠଚୋଦନା ସୁତଚୋଦନା ପରିସଙ୍କିତଚୋଦନାତି ତିୱିଧା ହୋତି। ଅପରାପି ଚତୁବ୍ବିଧା ହୋତି ସୀଲୱିପତ୍ତିଚୋଦନା ଆଚାରୱିପତ୍ତିଚୋଦନା ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତିଚୋଦନା ଆଜୀୱୱିପତ୍ତିଚୋଦନାତି। ତତ୍ଥ ଗରୁକାନଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧାନଂ ୱସେନ ସୀଲୱିପତ୍ତିଚୋଦନା ୱେଦିତବ୍ବା , ଅୱସେସାନଂ ୱସେନ ଆଚାରୱିପତ୍ତିଚୋଦନା, ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିଅନ୍ତଗ୍ଗାହିକଦିଟ୍ଠିୱସେନ ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତିଚୋଦନା, ଆଜୀୱହେତୁ ପଞ୍ଞତ୍ତାନଂ ଛନ୍ନଂ ସିକ୍ଖାପଦାନଂ ୱସେନ ଆଜୀୱୱିପତ୍ତିଚୋଦନା ୱେଦିତବ୍ବା।

ଅପରାପି ଚତୁବ୍ବିଧା ହୋତି ୱତ୍ଥୁସନ୍ଦସ୍ସନା ଆପତ୍ତିସନ୍ଦସ୍ସନା ସଂୱାସପଟିକ୍ଖେପୋ ସାମୀଚିପଟିକ୍ଖେପୋତି। ତତ୍ଥ ୱତ୍ଥୁସନ୍ଦସ୍ସନା ନାମ ''ତ୍ୱଂ ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱି, ଅଦିନ୍ନଂ ଆଦିୟି, ମନୁସ୍ସଂ ଘାତୟିତ୍ଥ, ଅଭୂତଂ ଆରୋଚୟିତ୍ଥା''ତି ଏୱଂ ପୱତ୍ତା। ଆପତ୍ତିସନ୍ଦସ୍ସନା ନାମ ''ତ୍ୱଂ ମେଥୁନଧମ୍ମପାରାଜିକାପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ''ତିଏୱମାଦିନୟପ୍ପୱତ୍ତା। ସଂୱାସପଟିକ୍ଖେପୋ ନାମ ''ନତ୍ଥି ତୟା ସଦ୍ଧିଂ ଉପୋସଥୋ ୱା ପୱାରଣା ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ୱା''ତି ଏୱଂ ପୱତ୍ତୋ। ସାମୀଚିପଟିକ୍ଖେପୋ ନାମ ଅଭିୱାଦନପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଅଞ୍ଜଲୀକମ୍ମବୀଜନାଦିକମ୍ମାନଂ ଅକରଣଂ। ତଂ ପଟିପାଟିୟା ୱନ୍ଦନାଦୀନି କରୋନ୍ତୋ ଏକସ୍ସ ଅକତ୍ୱା ସେସାନଂ କରଣକାଲେ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ତାୱତାପି ଚୋଦନା ନାମ ହୋତି। ୟାଗୁଭତ୍ତାଦିନା ପନ ୟଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ଆପୁଚ୍ଛତି, ନ ତାୱତା ଚୋଦନା ହୋତି।

ଅପରା ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନକ୍ଖନ୍ଧକେ (ଚୂଳୱ। ୩୮୭) ''ଏକଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମିକଂ ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନଂ, ଏକଂ ଧମ୍ମିକ''ନ୍ତିଆଦିଂ କତ୍ୱା ୟାୱ ଦସ ଅଧମ୍ମିକାନି ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନାନି, ଦସ ଧମ୍ମିକାନୀତି ଏୱଂ ଅଧମ୍ମିକା ପଞ୍ଚପଞ୍ଞାସ, ଧମ୍ମିକା ପଞ୍ଚପଞ୍ଞାସାତି ଦସୁତ୍ତରସତଂ ଚୋଦନା ୱୁତ୍ତା। ତା ଦିଟ୍ଠେନ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ ଦସୁତ୍ତରସତଂ, ସୁତେନ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ ଦସୁତ୍ତରସତଂ, ପରିସଙ୍କାୟ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ ଦସୁତ୍ତରସତନ୍ତି ତିଂସାଧିକାନି ତୀଣି ସତାନି ହୋନ୍ତି। ତାନି କାୟେନ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ, ୱାଚାୟ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ, କାୟୱାଚାୟ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସାତି ତିଗୁଣାନି କତାନି ନୱୁତାଧିକାନି ନୱ ସତାନି ହୋନ୍ତି। ତାନି ଅତ୍ତନା ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସପି ପରେନ ଚୋଦାପେନ୍ତସ୍ସପି ତତ୍ତକାନେୱାତି ୱୀସତିଊନାନି ଦ୍ୱେ ସହସ୍ସାନି ହୋନ୍ତି। ପୁନ ଦିଟ୍ଠାଦିଭେଦେ ସମୂଲିକାମୂଲିକୱସେନ ଅନେକସହସ୍ସା ଚୋଦନା ହୋନ୍ତୀତି ୱେଦିତବ୍ବା।

୨୩୧। ୱୁତ୍ତପ୍ପଭେଦାସୁ ପନ ଇମାସୁ ଚୋଦନାସୁ ୟାୟ କାୟଚି ଚୋଦନାୟ ୱସେନ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଓସଟେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଚୁଦିତକଚୋଦକା ୱତ୍ତବ୍ବା ''ତୁମ୍ହେ ଅମ୍ହାକଂ ୱିନିଚ୍ଛୟେନ ତୁଟ୍ଠା ଭୱିସ୍ସଥା''ତି। ସଚେ ''ଭୱିସ୍ସାମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ସଙ୍ଘେନ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଅଥ ପନ ''ୱିନିଚ୍ଛିନଥ ତାୱ, ଭନ୍ତେ, ସଚେ ଅମ୍ହାକଂ ଖମିସ୍ସତି, ଗଣ୍ହିସ୍ସାମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ''ଚେତିୟଂ ତାୱ ୱନ୍ଦଥା''ତିଆଦୀନି ୱତ୍ୱା ଦୀଘସୁତ୍ତଂ କତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ତେ ଚେ ଚିରରତ୍ତଂ କିଲନ୍ତା ପକ୍କନ୍ତପରିସା ଉପଚ୍ଛିନ୍ନପକ୍ଖା ହୁତ୍ୱା ପୁନ ୟାଚନ୍ତି, ୟାୱତତିୟଂ ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୟଦା ନିମ୍ମଦା ହୋନ୍ତି, ତଦା ନେସଂ ଅଧିକରଣଂ ୱିନିଚ୍ଛିନିତବ୍ବଂ। ୱିନିଚ୍ଛିନନ୍ତେହି ଚ ସଚେ ଅଲଜ୍ଜୁସ୍ସନ୍ନା ହୋତି ପରିସା, ଉବ୍ବାହିକାୟ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱିନିଚ୍ଛିନିତବ୍ବଂ। ସଚେ ବାଲୁସ୍ସନ୍ନା ହୋତି ପରିସା, ''ତୁମ୍ହାକଂ ସଭାଗେ ୱିନୟଧରେ ପରିୟେସଥା''ତି ୱିନୟଧରେ ପରିୟେସାପେତ୍ୱା ୟେନ ଧମ୍ମେନ ୟେନ ୱିନୟେନ ୟେନ ସତ୍ଥୁସାସନେନ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମ୍ମତି, ତଥା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେତବ୍ବଂ।

ତତ୍ଥ ଚ ଧମ୍ମୋତି ଭୂତଂ ୱତ୍ଥୁ। ୱିନୟୋତି ଚୋଦନା ଚେୱ ସାରଣା ଚ। ସତ୍ଥୁସାସନନ୍ତି ଞତ୍ତିସମ୍ପଦା ଚ ଅନୁସ୍ସାୱନସମ୍ପଦା ଚ। ତସ୍ମା ଚୋଦକେନ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଆରୋଚିତେ ଚୁଦିତକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ ''ସନ୍ତମେତଂ, ନୋ''ତି। ଏୱଂ ୱତ୍ଥୁଂ ଉପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ଭୂତେନ ୱତ୍ଥୁନା ଚୋଦେତ୍ୱା ସାରେତ୍ୱା ଞତ୍ତିସମ୍ପଦାୟ ଚ

ଅନୁସ୍ସାୱନସମ୍ପଦାଯ ଚ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେତଙ୍ଗଂ। ତତ୍ର ଚେ ଅଲଜ୍ଜୀ ଲଜ୍ଜିଂ ଚୋଦେତି, ସୋ ଚ ଅଲଜ୍ଜୀ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ଯତ୍ତୋ, ନାସ୍ସ ନଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଏୱଂ ପନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ "କିମ୍ହି ନଂ ଚୋଦେସୀ"ତି। ଅଦ୍ଧା ସୋ ୱକ୍ଖତି "କିମିଦଂ, ଭନ୍ତେ, କିମ୍ହି ନଂ ନାମା"ତି। "ତ୍ୱଂ କିମ୍ହି ନମ୍ପି ନ ଜାନାସି, ନ ଯୁତ୍ତଂ ତଯା ଏୱରୂପେନ ବାଲେନ ପରଂ ଚୋଦେତୁ"ନ୍ତି ଉଯ୍ୟୋଜେତବ୍ବୋ, ନାସ୍ସ ଅନୁଯୋଗୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ସୋ ଅଲଜ୍ଜୀ ପଣ୍ଡିତୋ ହୋତି ବ୍ଯତ୍ତୋ, ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରିତ୍ୱା ସମ୍ପାଦେତୁଂ ସକ୍କୋତି, ଏତସ୍ସ ଅନୁଯୋଗଂ ଦତ୍ୱା ଲଜ୍ଜିସ୍ସେୱ ପଟିଞ୍ଞାଯ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଲଜ୍ଜୀ ଅଲଜ୍ଜିଂ ଚୋଦେତି, ସୋ ଚ ଲଜ୍ଜୀ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ଯତ୍ତୋ, ନ ସକ୍କୋତି ଅନୁଯୋଗଂ ଦାତୁଂ, ତସ୍ସ ନଯୋ ଦାତବ୍ବୋ "କିମ୍ହି ନଂ ଚୋଦେସି ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଆଚାରୱିପତ୍ତିଆଦୀସୁ ୱା ଏକିସ୍ସା"ତି। କସ୍ମା ପନ ଇମସ୍ସେୱ ଏୱଂ ନଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଇତରସ୍ସାତି, ନନୁ ନ ଯୁତ୍ତଂ ୱିନଯଧରାନଂ ଅଗତିଗମନନ୍ତି? ନ ଯୁତ୍ତମେୱ। ଇଦଂ ପନ ଅଗତିଗମନଂ ନ ହୋତି, ଧମ୍ମାନୁଗ୍ଗହୋ ନାମ ଏସୋ। ଅଲଜ୍ଜିନିଗ୍ଗହତ୍ଥାଯ ହି ଲଜ୍ଜିପଗ୍ଗହତ୍ଥାଯ ଚ ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ। ତତ୍ର ଅଲଜ୍ଜୀ ନଯଂ ଲଭିତ୍ୱା ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତୋ ଏହିତି, ଲଜ୍ଜୀ ପନ ନଯଂ ଲଭିତ୍ୱା ଦିଟ୍ଠେ ଦିଟ୍ଠସନ୍ତାନେନ ସୁତେ ସୁତସନ୍ତାନେନ ପତିଟ୍ଠାଯ କଥେସ୍ସତି, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ଧମ୍ମାନୁଗ୍ଗହୋ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ସୋ ଲଜ୍ଜୀ ପଣ୍ଡିତୋ ହୋତି ବ୍ଯତ୍ତୋ, ପତିଟ୍ଠାଯ କଥେତି, ଅଲଜ୍ଜୀ ଚ "ଏତମ୍ପି ନତ୍ଥି, ଏତମ୍ପି ନତ୍ଥୀ"ତି ପଟିଞ୍ଞଂ ନ ଦେତି, ଅଲଜ୍ଜିସ୍ସ ପଟିଞ୍ଞାଯ ଏୱ କାତବ୍ବଂ।

ତଦତ୍ଥଦୀପନତ୍ଥଞ୍ଚ ଇଦଂ ୱତ୍ଥୁ ୱେଦିତବ୍ବଂ – ତିପିଟକଚୂଳାଭଯତ୍ଥେରୋ କିର ଲୋହପାସାଦସ୍ସ ହେଟ୍ଠା ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱିନଯଂ କଥେତ୍ୱା ସାଯନ୍ହସମଯେ ୱୁଟ୍ଠାତି, ତସ୍ସ ୱୁଟ୍ଠାନସମଯେ ଦ୍ୱେ ଅତ୍ତପଚ୍ଚତ୍ଥିକା କଥଂ ପୱତ୍ତେସୁଂ। ଏକୋ "ଏତମ୍ପି ନତ୍ଥି, ଏତମ୍ପି ନତ୍ଥୀ"ତି ପଟିଞ୍ଞଂ ନ ଦେତି, ଅଥ ଅପ୍ପାୱସେସେ ପଠମଯାମେ ଥେରସ୍ସ ତସ୍ମିଂ ପୁଗ୍ଗଲେ "ଅଯଂ ପତିଟ୍ଠାଯ କଥେତି, ଅଯଂ ପନ ପଟିଞ୍ଞଂ ନ ଦେତି, ବହୂନି ଚ ୱତ୍ଥୂନି ଓସଟାନି, ଅଦ୍ଧା ଏତଂ କତଂ ଭୱିସ୍ସତୀ"ତି ଅସୁଦ୍ଧଲଦ୍ଧି ଉପ୍ପନ୍ନା। ତତୋ ବୀଜନୀଦଣ୍ଡକେନ ପାଦକଥଲିକାଯ ସଞ୍ଞଂ ଦତ୍ୱା "ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ୱିନିଚ୍ଛିନିତୁଂ ଅନନୁଚ୍ଛୱିକୋ, ଅଞ୍ଞେନ ୱିନିଚ୍ଛିନାପେହୀ"ତି ଆହ। "କସ୍ମା, ଭନ୍ତେ"ତି? ଥେରୋ ତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଚୁଦିତକପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ କାଯେ ଡାହୋ ଉଟ୍ଠିତୋ, ତତୋ ସୋ ଥେରଂ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା "ଭନ୍ତେ, ୱିନିଚ୍ଛିନିତୁଂ ଅନୁରୂପେନ ୱିନଯଧରେନ ନାମ ତୁମ୍ହାଦିସେନେୱ ଭୱିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଚୋଦକେନ ଚ ଈଦିସେନେୱ ଭୱିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ"ତି ୱତ୍ୱା ସେତକାନି ନିୱାସେତ୍ୱା "ଚିରଂ କିଲମିତାତ୍ଥ ମଯା"ତି ଖମାପେତ୍ୱା ପକ୍କାମି।

ଏୱଂ ଲଜ୍ଜିନା ଚୋଦିଯମାନୋ ଅଲଜ୍ଜୀ ବହୂସୁପି ୱତ୍ଥୂସୁ ଉପ୍ପନ୍ନେସୁ ପଟିଞ୍ଞଂ ନ ଦେତି, ସୋ ନେୱ "ସୁଦ୍ଧୋ"ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ନ "ଅସୁଦ୍ଧୋ"ତି, ଜୀୱମତକୋ ନାମ ଆମକପୂତିକୋ ନାମ ଚେସ। ସଚେ ପନସ୍ସ ଅଞ୍ଞମ୍ପି ତାଦିସଂ ୱତ୍ଥୁ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ନ ୱିନିଚ୍ଛିନିତବ୍ବଂ, ତଥା ନାସିତକୋ ଭୱିସ୍ସତି । ସଚେ ପନ ଅଲଜ୍ଜୀଯେୱ ଅଲଜ୍ଜିଂ ଚୋଦେତି, ସୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ "ଆୱୁସୋ, ତୱ ୱଚନେନାଯଂ କିଂ ସକ୍କା ୱତ୍ତୁ"ନ୍ତି। ଇତରମ୍ପି ତଥେୱ ୱତ୍ୱା "ଉଭୋପି ଏକସମ୍ଭୋଗପରିଭୋଗା ହୁତ୍ୱା ଜୀୱଥା"ତି ଉଯ୍ୟୋଜେତବ୍ବା। ସୀଲତ୍ଥାଯ ନେସଂ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ନ କାତବ୍ବୋ, ପତ୍ତଚୀୱରପରିୱେଣାଦିଅତ୍ଥାଯ ପନ ପତିରୂପଂ ସକ୍ଖିଂ ଲଭିତ୍ୱା କାତବ୍ବୋତି।

ଅଥ ଲଜ୍ଜୀ ଲଜ୍ଜିଂ ଚୋଦେତି, ୱିୱାଦୋ ଚ ନେସଂ କିସ୍ମିଞ୍ଚିଦେୱ ଅପ୍ପମତ୍ତକେ ହୋତି, ସଞ୍ଞାପେତ୍ୱା "ମା ଏୱଂ କରୋଥା"ତି ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସାପେତ୍ୱା ଉଯ୍ୟୋଜେତବ୍ବା । ଅଥ ପନେତ୍ଥ ଚୁଦିତକେନ ସହସା ୱିରଦ୍ଧଂ ହୋତି, ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅଲଜ୍ଜୀ ନାମ ନତ୍ଥି। ସୋ ଚ ପକ୍ଖାନୁରକ୍ଖଣତ୍ଥାଯ ପଟିଞ୍ଞଂ ନ ଦେତି, "ମଯଂ ସଦ୍ଦହାମ, ମଯଂ ସଦ୍ଦହାମା"ତି ବହୂ ଉଟ୍ଠହନ୍ତି, ସୋ ତେସଂ ପଟିଞ୍ଞାଯ ଏକୱାରଂ ଦ୍ୱେୱାରଂ ସୁଦ୍ଧୋ ହୋତୁ, ଅଥ ପନ ୱିରଦ୍ଧକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଠାନେ ନ ତିଟ୍ଠତି, ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ନ ଦାତବ୍ବୋ।

୨୩୨। ଅଦିନ୍ନାଦାନୱତ୍ଥୁଂ ୱିନିଚ୍ଛିନନ୍ତେନ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୯୨) ପନ ପଞ୍ଚୱୀସତି ଅୱହାରା ସାଧୁକଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତବ୍ବା। ତେସୁ ଚ କୁସଲେନ ୱିନଯଧରେନ ଓତିଣ୍ଣଂ ୱତ୍ଥୁଂ ସହସା ଅୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱାୱ ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଓଲୋକେତବ୍ବାନି, ଯାନି ସନ୍ଧାଯ ପୋରାଣା ଆହୁ –

"ୱତ୍ଥୁଂ କାଲଞ୍ଚ ଦେସଞ୍ଚ, ଅଗ୍ଘଂ ପରିଭୋଗପଞ୍ଚମଂ;

ତୁଲଯିତ୍ୱା ପଞ୍ଚ ଠାନାନି, ଧାରେଯ୍ୟତ୍ଥଂ ୱିଚକ୍ଖଣୋ"ତି। (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୯୨);

ତତ୍ଥ ୱତ୍ଥୁନ୍ତି ଭଣ୍ଡଂ। ଅୱହାରକେନ ହି "ମଯା ଇଦଂ ନାମ ଅୱହଟ"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେପି ଆପତ୍ତିଂ ଅନାରୋପେତ୍ୱାୱ ତଂ ଭଣ୍ଡଂ "ସସାମିକଂ ୱା ଅସାମିକଂ ୱା"ତି ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ସସାମିକେପି ସାମିକାନଂ ସାଲଯଭାୱୋ ୱା ନିରାଲଯଭାୱୋ ୱା ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବୋ। ସଚେ ତେସଂ ସାଲଯକାଲେ ଅୱହଟଂ, ଭଣ୍ଡଂ ଅଗ୍ଘାପେତ୍ୱା ଆପତ୍ତି କାତବ୍ବା। ସଚେ ନିରାଲଯକାଲେ, ପାରାଜିକେନ ନ କାତବ୍ବା। ଭଣ୍ଡସାମିକେସୁ ପନ ଭଣ୍ଡଂ ଆହରାପେନ୍ତେସୁ ଭଣ୍ଡଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଯମେତ୍ଥ ସାମୀଚି।

ଇମସ୍ସ ପନତ୍ଥସ୍ସ ଦୀପନତ୍ଥମିଦଂ ୱତ୍ଥୁ – ଭାତିୟରାଜକାଲେ କିର ମହାଚେତିୟପୂଜାୟ ଦକ୍ଖିଣଦିସତୋ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସତ୍ତହତ୍ଥଂ ପଣ୍ଡୁକାସାୱଂ ଅଂସେ କରିତ୍ୱା ଚେତିୟଙ୍ଗଣଂ ପାୱିସି। ତଙ୍ଖଣମେୱ ଚ ରାଜାପି ଚେତିୟୱନ୍ଦନତ୍ଥଂ ଆଗତୋ। ତତୋ ଉସ୍ସାରଣାୟ ୱତ୍ତମାନାୟ ମହାଜନସମ୍ମଦ୍ଦୋ ଅହୋସି। ଅଥ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଜନସମ୍ମଦ୍ଦପୀଳିତୋ ଅଂସତୋ ପତନ୍ତଂ କାସାୱଂ ଅଦିସ୍ୱାୱ ନିକ୍ଖନ୍ତୋ, ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା କାସାୱଂ ଅପସ୍ସନ୍ତୋ ''କୋ ଇଦିସେ ଜନସମ୍ମଦ୍ଦେ କାସାୱଂ ଲଚ୍ଛତି, ନ ଦାନି ତଂ ମୟ୍ହ''ନ୍ତି ଧୁରନିକ୍ଖେପଂ କତ୍ୱା ଗତୋ। ଅଥଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ପଚ୍ଛା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ତଂ କାସାୱଂ ଦିସ୍ୱା ଥେୟ୍ୟଚିତ୍ତେନ ଗହେତ୍ୱା ପୁନ ୱିପ୍ପଟିସାରୀ ହୁତ୍ୱା ''ଅସ୍ସମଣୋ ଦାନିମ୍ହି, ୱିବ୍ଭମିସ୍ସାମୀ''ତି ଚିତ୍ତେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ''ୱିନୟଧରେ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଞସ୍ସାମୀ''ତି ଚିନ୍ତେସି।

ତେନ ସମୟେନ ଚୂଳଅଭୟୋ ନାମ ସଙ୍ଘପରିୟତ୍ତିଧରୋ ୱିନୟାଚରିୟପାମୋକ୍ଖୋ ମହାୱିହାରେ ପଟିୱସତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଥେରଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଓକାସଂ କାରେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ପୁଚ୍ଛି। ଥେରୋ ତେନ ଭଟ୍ଟେ ଜନକାୟେ ପଚ୍ଛା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଗହିତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ''ଅତ୍ଥି ଦାନି ଏତ୍ଥ ଓକାସୋ''ତି ଚିନ୍ତେତ୍ୱା ଆହ ''ସଚେ କାସାୱସାମିକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆନେୟ୍ୟାସି, ସକ୍କା ଭୱେୟ୍ୟ ତୱ ପତିଟ୍ଠା କାତୁ''ନ୍ତି। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତଂ ଦକ୍ଖିସ୍ସାମୀତି। ତହିଂ ତହିଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଓଲୋକେହୀତି। ସୋ ପଞ୍ଚପି ମହାୱିହାରେ ଓଲୋକେତ୍ୱା ନେୱ ଅଦ୍ଦକ୍ଖି। ତତୋ ନଂ ଥେରୋ ପୁଚ୍ଛି ''କତରାୟ ଦିସାୟ ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି? ''ଦକ୍ଖିଣଦିସାୟ, ଭନ୍ତେ''ତି। ତେନ ହି କାସାୱଂ ଦୀଘତୋ ଚ ତିରିୟଞ୍ଚ ମିନିତ୍ୱା ଠପେହି, ଠପେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣଦିସାୟ ୱିହାରପଟିପାଟିୟା ୱିଚିନିତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆନେହୀତି। ସୋ ତଥା କତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆନେସି। ଥେରୋ ପୁଚ୍ଛି ''ତୱେଦଂ କାସାୱ''ନ୍ତି? ''ଆମ, ଭନ୍ତେ''ତି। କୁହିଂ ତେ ପାତିତନ୍ତି? ସୋ ସବ୍ବଂ ଆଚିକ୍ଖି। ଥେରୋ ତେନ କତଂ ଧୁରନିକ୍ଖେପଂ ସୁତ୍ୱା ଇତରଂ ପୁଚ୍ଛି ''ତୟା ଇଦଂ କୁହିଂ ଦିସ୍ୱା ଗହିତ''ନ୍ତି? ସୋପି ସବ୍ବଂ ଆରୋଚେସି। ତତୋ ତଂ ଥେରୋ ଆହ ''ସଚେ ତେ ସୁଦ୍ଧଚିତ୍ତେନ ଗହିତଂ ଅଭୱିସ୍ସ, ଅନାପତ୍ତିୟେୱ ତେ ଅସ୍ସ, ଥେୟ୍ୟଚିତ୍ତେନ ପନ ଗହିତତ୍ତା ଦୁକ୍କଟଂ ଆପନ୍ନୋସି, ତଂ ଦେସେତ୍ୱା ଅନାପତ୍ତିକୋ ହୋତି, ଇଦଞ୍ଚ କାସାୱଂ ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକଂ କତ୍ୱା ଏତସ୍ସେୱ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେହୀ''ତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅମତେନେୱ ଅଭିସିତ୍ତୋ ୱରମସ୍ସାସପ୍ପତ୍ତୋ ଅହୋସି। ଏୱଂ ୱତ୍ଥୁ ଓଲୋକେତବ୍ବଂ।

କାଲୋତି ଅୱହାରକାଲୋ। ତଦେୱ ହି ଭଣ୍ଡଂ କଦାଚି ଅପ୍ପଗ୍ଘଂ ହୋତି, କଦାଚି ମହଗ୍ଘଂ। ତସ୍ମା ତଂ ଭଣ୍ଡଂ ୟସ୍ମିଂ କାଲେ ଅୱହଟଂ, ତସ୍ମିଂୟେୱ କାଲେ ୟୋ ତସ୍ସ ଅଗ୍ଘୋ ହୋତି, ତେନ ଅଗ୍ଘେନ ଆପତ୍ତି କାରେତବ୍ବା। ଏୱଂ କାଲୋ ଓଲୋକେତବ୍ବୋ।

ଦେସୋତି ଅୱହାରଦେସୋ। ତଞ୍ହି ଭଣ୍ଡଂ ୟସ୍ମିଂ ଦେସେ ଅୱହଟଂ, ତସ୍ମିଂୟେୱ ଦେସେ ୟୋ ତସ୍ସ ଅଗ୍ଘୋ ହୋତି, ତେନ ଅଗ୍ଘେନ ଆପତ୍ତି କାରେତବ୍ବା। ଭଣ୍ଡୁଟ୍ଠାନଦେସେ ହି ଭଣ୍ଡଂ ଅପ୍ପଗ୍ଘଂ ହୋତି, ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ମହଗ୍ଘଂ।

ଇମସ୍ସପି ଚ ଅତ୍ଥସ୍ସ ଦୀପନତ୍ଥମିଦଂ ୱତ୍ଥୁ – ଅନ୍ତରସମୁଦ୍ଦେ କିର ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁସଣ୍ଠାନଂ ନାଳିକେରଂ ଲଭିତ୍ୱା ଭମଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ସଙ୍ଖଥାଲକସଦିସଂ ମନୋରମଂ ପାନୀୟଥାଲକଂ କତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଠପେତ୍ୱା ଚେତିୟଗିରିଂ ଅଗମାସି । ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନ୍ତରସମୁଦ୍ଦଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ପଟିୱସନ୍ତୋ ତଂ ଥାଲକଂ ଦିସ୍ୱା ଥେୟ୍ୟଚିତ୍ତେନ ଗହେତ୍ୱା ଚେତିୟଗିରିମେୱ ଆଗତୋ। ତସ୍ସ ତତ୍ଥ ୟାଗୁଂ ପିୱନ୍ତସ୍ସ ତଂ ଥାଲକଂ ଦିସ୍ୱା ଥାଲକସାମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆହ ''କୁତୋ ତେ ଇଦଂ ଲଦ୍ଧ''ନ୍ତି। ଅନ୍ତରସମୁଦ୍ଦତୋ ମେ ଆନୀତନ୍ତି। ସୋ ତଂ ''ନେତଂ ତୱ ସନ୍ତକଂ, ଥେୟ୍ୟାୟ ତେ ଗହିତ''ନ୍ତି ସଙ୍ଘମଜ୍ଝଂ ଆକଡ୍ଢି। ତତ୍ଥ ଚ ୱିନିଚ୍ଛୟଂ ଅଲଭିତ୍ୱା ମହାୱିହାରଂ ଅଗମିଂସୁ, ତତ୍ଥ ଚ ଭେରିଂ ପହରାପେତ୍ୱା ମହାଚେତିୟସମୀପେ ସନ୍ନିପାତଂ କତ୍ୱା ୱିନିଚ୍ଛୟଂ ଆରଭିଂସୁ। ୱିନୟଧରତ୍ଥେରା ଅୱହାରଂ ସଞ୍ଞାପେସୁଂ।

ତସ୍ମିଞ୍ଚ ସନ୍ନିପାତେ ଆଭିଧମ୍ମିକଗୋଦତ୍ତତ୍ଥେରୋ ନାମ ୱିନୟକୁସଲୋ ହୋତି, ସୋ ଏୱମାହ ''ଇମିନା ଇଦଂ ଥାଲକଂ କୁହିଂ ଅୱହଟ''ନ୍ତି? ''ଅନ୍ତରସମୁଦ୍ଦେ ଅୱହଟ''ନ୍ତି। ତତ୍ଥ ତଂ କିଂ ଅଗ୍ଘତୀତି। ନ କିଞ୍ଚି ଅଗ୍ଘତି। ତତ୍ର ହି ନାଳିକେରଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ମିଞ୍ଜଂ ଖାଦିତ୍ୱା କପାଲଂ ଛଡ୍ଡେନ୍ତି, ଦାରୁଅତ୍ଥଂ ପନ ଫରତୀତି। ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତ୍ଥ ହତ୍ଥକମ୍ମଂ କିଂ ଅଗ୍ଘତୀତି? ମାସକଂ ୱା ଊନମାସକଂ ୱାତି। ଅତ୍ଥି ପନ କତ୍ଥଚି ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ମାସକେ ୱା ଊନମାସକେ ୱା ପାରାଜିକଂ ପଞ୍ଞତ୍ତନ୍ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ''ସାଧୁ ସାଧୁ, ସୁକଥିତଂ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତ''ନ୍ତି ଏକସାଧୁକାରୋ ଅହୋସି। ତେନ ଚ ସମୟେନ ଭାତିୟରାଜାପି ଚେତିୟୱନ୍ଦନତ୍ଥଂ ନଗରତୋ ନିକ୍ଖନ୍ତୋ ତଂ ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ୱା ''କିଂ ଇଦ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ସବ୍ବଂ ପଟିପାଟିୟା ସୁତ୍ୱା ନଗରେ ଭେରିଂ ଚରାପେସି ''ମୟି ସନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂନମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁନୀନମ୍ପି ଗିହୀନମ୍ପି ଅଧିକରଣଂ ଆଭିଧମ୍ମିକଗୋଦତ୍ତତ୍ଥେରେନ ୱିନିଚ୍ଛିତଂ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତଂ, ତସ୍ସ ୱିନିଚ୍ଛୟେ ଅତିଟ୍ଠମାନଂ ରାଜାଣାୟ ଠପେମୀ''ତି। ଏୱଂ ଦେସୋ ଓଲୋକେତବ୍ବୋ।

ଅଗ୍ଘୋତି ଭଣ୍ଡଗ୍ଘୋ। ନୱଭଣ୍ଡସ୍ସ ହି ୟୋ ଅଗ୍ଘୋ ହୋତି, ସୋ ପଚ୍ଛା ପରିହାୟତି। ୟଥା ନୱଧୋତୋ ପତ୍ତୋ ଅଟ୍ଠ ୱା ଦସ ୱା ଅଗ୍ଘତି, ସୋ ପଚ୍ଛା ଭିନ୍ନୋ ୱା ଛିଦ୍ଦୋ ୱା ଆଣିଗଣ୍ଠିକାହତୋ ୱା ଅପ୍ପଗ୍ଘୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ନ ସବ୍ବଦା ଭଣ୍ଡଂ ପକତିଅଗ୍ଘେନେୱ କାତବ୍ବନ୍ତି। ଏୱଂ ଅଗ୍ଘୋ ଓଲୋକେତବ୍ବୋ।

ପରିଭୋଗୋତି ଭଣ୍ଡପରିଭୋଗୋ। ପରିଭୋଗେନପି ହି ୱାସିଆଦିଭଣ୍ଡସ୍ସ ଅଗ୍ଘୋ ପରିହାୟତି। ତସ୍ମା ଏୱଂ ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ସଚେ କୋଚି କସ୍ସଚି

ପାଦଗ୍ଘନକଂ ୱାସିଂ ହରତି, ତତ୍ର ୱାସିସାମିକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ ''ତଯା ଅଯଂ ୱାସି କିତ୍ତକେନ କୀତା''ତି? ''ପାଦେନ, ଭନ୍ତେ''ତି। କିଂ ପନ ତେ କିଣିତ୍ୱାୱ ଠପିତା, ଉଦାହୁ ନଂ ୱଡ୍ଢଅଞ୍ଜେସୀତି? ସଚେ ୱଦତି ''ଏକଦିୱସଂ ମେ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ୱା ରଜନଛଲ୍ଲି ୱା ପତ୍ତପଚନକଦାରୁ ୱା ଛିନ୍ନଂ, ଘଂସିତ୍ୱା ୱା ନିସିତା''ତି, ଅଥସ୍ସ ପୋରାଣକୋ ଅଗ୍ଘୋ ଭଟ୍ଠୋତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଯଥା ଚ ୱାସିଯା, ଏୱଂ ଅଞ୍ଜନିଯା ୱା ଅଞ୍ଜନିସଲାକାଯ ୱା କୁଞ୍ଚିକାଯ ୱା ପଲାଲେନ ୱା ଥୁସେହି ୱା ଇଟ୍ଠକଚୁଣ୍ଣେନ ୱା ଏକୱାରଂ ଘଂସିତ୍ୱା ଧୋୱିତମତ୍ତେନପି ଅଗ୍ଘୋ ଭସ୍ସତି। ତିପୁମଣ୍ଡଲସ୍ସ ମକରଦନ୍ତଚ୍ଛେଦନେନପି ପରିମଜ୍ଜନମତ୍ତେନପି, ଉଦକସାଟକସ୍ସ ସକିଂ ନିୱାସନପାରୁପନେନପି ପରିଭୋଗସୀସେନ ଅଂସେ ୱା ସୀସେ ୱା ଠପନମତ୍ତେନପି, ତଣ୍ଡୁଲାଦୀନଂ ପପ୍ଫୋଟନେନପି ତତୋ ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ଅପନଯନେନପି ଅନ୍ତମସୋ ଏକଂ ପାସାଣସକ୍ଖରଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଛଡ୍ଡିତମତ୍ତେନପି, ସପ୍ପିତେଲାଦୀନଂ ଭାଜନନ୍ତରପରିୱତ୍ତନେନପି ଅନ୍ତମସୋ ତତୋ ମକ୍ଖିକଂ ୱା କିପିଲ୍ଲିକଂ ୱା ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଛଡ୍ଡିତମତ୍ତେନପି, ଗୁଳପିଣ୍ଡକସ୍ସ ମଧୁରଭାୱଜାନନତ୍ଥଂ ନଖେନ ୱିଜ୍ଝିତ୍ୱା ଅଣୁମତ୍ତଂ ଗହିତମତ୍ତେନପି ଅଗ୍ଘୋ ଭସ୍ସତି। ତସ୍ମା ଯଂ କିଞ୍ଚି ପାଦଗ୍ଘନକଂ ଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତେନ ସାମିକେହି ପରିଭୋଗେନ ଊନଂ କତଂ ହୋତି, ନ ତଂ ଅୱହଟୋ ଭିକ୍ଖୁ ପାରାଜିକେନ କାତବ୍ବୋତି। ଏୱଂ ଅଗ୍ଘୋ ୱଲୋକେତବ୍ବୋ।

ଏୱଂ ଇମାନି ତୁଲଯିତ୍ୱା ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଧାରେନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ଥଂ ୱିଚକ୍ଖଣୋ, ଆପତ୍ତିଂ ୱା ଅନାପତ୍ତିଂ ୱା ଗରୁକଂ ୱା ଲହୁକଂ ୱା ଆପତ୍ତିଂ ଯଥାଠାନେ ଠପେଯ୍ୟାତି। ତେନାହୁ ଅଟ୍ଠକଥାଚରିଯା –

''ସିକ୍ଖାପଦଂ ସମଂ ତେନ, ଅଞ୍ଞଂ କିଞ୍ଚି ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ଅନେକନଯୱୋକିଣ୍ଣଂ, ଗମ୍ଭୀରତ୍ଥୱିନିଚ୍ଛଯଂ।

''ତସ୍ମା ୱତ୍ଥୁମ୍ହି ଓତିଣ୍ଣେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱିନଯଞ୍ଞୁନା;

ୱିନଯାନୁଗ୍ଗହେନେତ୍ଥ, କରୋନ୍ତେନ ୱିନିଚ୍ଛଯଂ।

''ପାଳିଂ ଅଟ୍ଠକଥଞ୍ଚେୱ, ସାଧିପ୍ପାଯମସେସତୋ;

ଓଗଯ୍ହ ଅପ୍ପମତ୍ତେନ, କରଣୀଯୋ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ।

''ଆପତ୍ତିଦସ୍ସନୁସ୍ସାହୋ, ନ କତ୍ତବ୍ବୋ କୁଦାଚନଂ;

ପସ୍ସିସ୍ସାମି ଅନାପତ୍ତି-ମିତି କଯିରାଥ ମାନସଂ।

''ପସ୍ସିତ୍ୱାପି ଚ ଆପତ୍ତିଂ, ଅୱତ୍ୱାୱ ପୁନପ୍ପୁନଂ;

ୱୀମଂସିତ୍ୱାଥ ୱିଞ୍ଞୂହି, ସଂସନ୍ଦିତ୍ୱା ଚ ତଂ ୱଦେ।

''କପ୍ପିଯେପି ଚ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ, ଚିତ୍ତସ୍ସ ଲହୁୱତ୍ତିନୋ;

ୱସେନ ସାମଞ୍ଞଗୁଣା, ଚୱନ୍ତୀଧ ପୁଥୁଜ୍ଜନା।

''ତସ୍ମା ପରପରିକ୍ଖାରଂ, ଆସୀୱିସମିୱୋରଗଂ;

ଅଗ୍ଗିଂ ୱିଯ ଚ ସମ୍ପସ୍ସଂ, ନାମସେଯ୍ୟ ୱିଚକ୍ଖଣୋ''ତି। (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୧୬୦-୧ ତତ୍ରାଯଂ ଅନୁସାସନୀ);

୨୩୩। ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମାରୋଚନଂ ୱିନିଚ୍ଛିନନ୍ତେନ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୯୭) ପନ ''କିଂ ତେ ଅଧିଗତଂ। କିନ୍ତି ତେ ଅଧିଗତଂ, କଦା ତେ ଅଧିଗତଂ, କତ୍ଥ ତେ ଅଧିଗତଂ, କତମେ ତେ କିଲେସା ପହୀନା, କତମେସଂ ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମାନଂ ଲାଭୀ''ତି ଇମାନି ଛ ଠାନାନି ୱିସୋଧେତବ୍ବାନି। ସଚେ ହି କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମାଧିଗମଂ ବ୍ୟାକରେଯ୍ୟ, ନ ସୋ ଏତ୍ତାୱତା ସକ୍କାରୋ କାତବ୍ବୋ, ଇମେସଂ ପନ ଛନ୍ନଂ ଠାନାନଂ ସୋଧନତ୍ଥଂ ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''କିଂ ତେ ଅଧିଗତଂ, କିଂ ଝାନଂ ଉଦାହୁ ୱିମୋକ୍ଖାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତର''ନ୍ତି। ଯୋ ହି ଯେନ ଅଧିଗତୋ ଧମ୍ମୋ, ସୋ ତସ୍ସ ପାକଟୋ ହୋତି। ସଚେ ''ଇଦଂ

ନାମ ମେ ଅଧିଗତ''ନ୍ତି ୱଦତି, ତତୋ ''କିନ୍ତି ତେ ଅଧିଗତ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ''ଅନିଚ୍ଚଲକ୍ଖଣାଦୀସୁ କିଂ ଧୁରଂ କତ୍ୱା ଅଟ୍ଠତିଂସାଯ ୱା ଆରମ୍ମଣେସୁ ରୂପାରୂପଅଜ୍ଝତ୍ତବହିଦ୍ଧାଦିଭେଦେସୁ ୱା ଧମ୍ମେସୁ କେନ ମୁଖେନ ଅଭିନିୱିସିତ୍ୱା''ତି। ଯୋ ହି ଯସ୍ସାଭିନିୱେସୋ, ସୋ ତସ୍ସ ପାକଟୋ ହୋତି। ସଚେ ''ଅଯଂ ନାମ ମେ ଅଭିନିୱେସୋ, ଏୱଂ ମଯା ଅଧିଗତ''ନ୍ତି ୱଦତି, ତତୋ ''କଦା ତେ ଅଧିଗତ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ''କିଂ ପୁବ୍ବଣ୍ହେ, ଉଦାହୁ ମଜ୍ଝନ୍ହିକାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ କାଲେ''ତି। ସବ୍ବେସଞ୍ହି ଅତ୍ତନା ଅଧିଗତକାଲୋ ପାକଟୋ ହୋତି। ସଚେ ''ଅମୁକସ୍ମିଂ ନାମ କାଲେ ଅଧିଗକ''ନ୍ତି ୱଦତି, ତତୋ ''କତ୍ଥ ତେ ଅଧିଗତ''ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ''କିଂ ଦିୱାଟ୍ଠାନେ, ଉଦାହୁ ରତ୍ତିଟ୍ଠାନାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଓକାସେ''ତି। ସବ୍ବେସଞ୍ହି ଅତ୍ତନା ଅଧିଗତୋକାସୋ ପାକଟୋ ହୋତି। ସଚେ ''ଅମୁକସ୍ମିଂ ନାମ ମେ ଓକାସେ ଅଧିଗତ''ନ୍ତି ୱଦତି, ତତୋ ''କତମେ ତେ କିଲେସା ପହୀନା''ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ''କିଂ ପଠମମଗ୍ଗୱଜ୍ଝା, ଉଦାହୁ ଦୁତିଯାଦିମଗ୍ଗୱଜ୍ଝା''ତି। ସବ୍ବେସଞ୍ହି ଅତ୍ତନା ଅଧିଗତମଗ୍ଗେନ ପହୀନା କିଲେସା ପାକଟା ହୋନ୍ତି।

ସଚେ ''ଇମେ ନାମ ମେ କିଲେସା ପହୀନା''ତି ୱଦତି, ତତୋ ''କତମେସଂ ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମାନଂ ଲାଭୀ''ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ''କିଂ ସୋତାପତ୍ତିମଗ୍ଗସ୍ସ, ଉଦାହୁ ସକଦାଗାମିମଗ୍ଗାଦୀସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସା''ତି। ସବ୍ବେସଞ୍ହି ଅତ୍ତନା ଅଧିଗତଧମ୍ମୋ ପାକଟୋ ହୋତି। ସଚେ ''ଇମେସଂ ନାମାହଂ ଧମ୍ମାନଂ ଲାଭୀ''ତି ୱଦତି, ଏତ୍ତାୱତାପିସ୍ସ ୱଚନଂ ନ ସଦ୍ଧାତବ୍ବଂ। ବହୁସ୍ସୁତା ହି ଉଗ୍ଗହପରିପୁଚ୍ଛାକୁସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଇମାନି ଛ ଠାନାନି ସୋଧେତୁଂ ସକ୍କୋନ୍ତି, ଇମସ୍ସ ପନ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆଗମନପଟିପଦା ସୋଧେତବ୍ବା। ଯଦି ଆଗମନପଟିପଦା ନ ସୁଜ୍ଝତି, ''ଇମାଯ ପଟିପଦାଯ ଲୋକୁତ୍ତରଧମ୍ମୋ ନାମ ନ ଲବ୍ଭତୀ''ତି ଅପନେତବ୍ବୋ। ଯଦି ପନସ୍ସ ଆଗମନପଟିପଦା ସୁଜ୍ଝତି, ଦୀଘରତ୍ତଂ ତୀସୁ ସିକ୍ଖାସୁ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଜାଗରିଯମନୁଯୁତ୍ତୋ ଚତୂସୁ ପଚ୍ଚଯେସୁ ଅଲଗ୍ଗୋ ଆକାସେ ପାଣିସମେନ ଚେତସା ୱିହରତୀତି ପଞ୍ଞାଯତି, ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବ୍ଯାକରଣଂ ପଟିପଦାଯ ସଦ୍ଧିଂ ସଂସନ୍ଦତି। ''ସେଯ୍ଯଥାପି ନାମ ଗଙ୍ଗୋଦକଂ ଯମୁନୋଦକେନ ସଂସନ୍ଦତି ସମେତି, ଏୱମେୱ ସୁପଞ୍ଞତ୍ତା ତେନ ଭଗୱତା ସାୱକାନଂ ନିବ୍ବାନଗାମିନୀ ପଟିପଦା, ସଂସନ୍ଦତି ନିବ୍ବାନଞ୍ଚ ପଟିପଦା ଚା''ତି (ଦୀ। ନି। ୨।୨୯୬) ୱୁତ୍ତସଦିସଂ ହୋତି। ଅପିଚ ଖୋ ନ ଏତ୍ତକେନପି ସକ୍କାରୋ କାତବ୍ବୋ। କସ୍ମା? ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ହି ପୁଥୁଜ୍ଜନସ୍ସପି ସତୋ ଖୀଣାସୱସ୍ସ ପଟିପତ୍ତିସଦିସା ପଟିପତ୍ତି ହୋତି, ତସ୍ମା ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେହି ତେହି ଉପାଯେହି ଉତ୍ତାସେତବ୍ବୋ। ଖୀଣାସୱସ୍ସ ନାମ ଅସନିଯାପି ମତ୍ଥକେ ପତମାନାଯ ଭଯଂ ୱା ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ୱା ଲୋମହଂସୋ ୱା ନ ହୋତି, ପୁଥୁଜ୍ଜନସ୍ସ ଅପ୍ପମତ୍ତକେନପି ହୋତି।

ତତ୍ରିମାନି ୱତ୍ଥୂନି (ମ। ନି। ଅଟ୍ଠ। ୩।୧୦୨) – ଦୀଘଭାଣକଅଭଯତ୍ଥେରୋ କିର ଏକଂ ପିଣ୍ଡପାତିକଂ ପରିଗ୍ଗହେତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତୋ ଦହରସ୍ସ ସଞ୍ଞଂ ଅଦାସି। ସୋ ତଂ ନହାଯମାନଂ କଲ୍ୟାଣୀନଦୀମୁଖଦ୍ୱାରେ ନିମୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାଦେ ଅଗ୍ଗହେସି। ପିଣ୍ଡପାତିକୋ ''କୁମ୍ଭୀଲୋ''ତି ସଞ୍ଞାଯ ମହାସଦ୍ଦମକାସି, ତଦା ନଂ ''ପୁଥୁଜ୍ଜନୋ''ତି ଜାନିଂସୁ।

ଚନ୍ଦମୁଖତିସ୍ସରାଜକାଲେ ପନ ମହାୱିହାରେ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋ ଖୀଣାସୱୋ ଦୁବ୍ବଲଚକ୍ଖୁକୋ ୱିହାରେଯେୱ ଅଚ୍ଛତି। ରାଜା ''ଥେରଂ ପରିଗ୍ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ''ତି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଭିକ୍ଖାଚାରଂ ଗତେସୁ ଅପ୍ପସଦ୍ଦୋ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସପ୍ପୋ ୱିଯ ପାଦେ ଅଗ୍ଗହେସି। ଥେରୋ ସିଲାଥମ୍ଭୋ ୱିଯ ନିଚ୍ଚଲୋ ହୁତ୍ୱା ''କୋ ଏତ୍ଥା''ତି ଆହ। ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ତିସ୍ସୋ''ତି? ''ସୁଗନ୍ଧଂ ୱାଯସି ନୋ ତିସ୍ସା''ତି। ଏୱଂ ଖୀଣାସୱସ୍ସ ଭଯଂ ନାମ ନତ୍ଥି।

ଏକଚ୍ଚୋ ପନ ପୁଥୁଜ୍ଜନୋପି ଅତିସୂରୋ ହୋତି ନିବ୍ଭଯୋ। ସୋ ରଜନୀଯେନ ଆରମ୍ମଣେନ ପରିଗ୍ଗଣ୍ହିତବ୍ବୋ। ୱସଭରାଜାପି ଏକଂ ଥେରଂ ପରିଗ୍ଗଣ୍ହମାନୋ ଘରେ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ବଦରସାଳଅଂ ମଦ୍ଦମାନୋ ନିସୀଦି। ମହାଥେରସ୍ସ ଖେଳଓ ଚଲିତୋ, ଥେରସ୍ସ ପୁଥୁଜ୍ଜନଭାୱୋ ଆୱିଭୂତୋ। ଖୀଣାସୱସ୍ସ ହି ରସତଣ୍ହା ନାମ ସୁପ୍ପହୀନା, ଦିବ୍ବେସୁପି ରସେସୁ ନିକନ୍ତି ନାମ ନ ହୋତି, ତସ୍ମା ଇମେହି ଉପାଯେହି ପରିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସଚସ୍ସ ଭଯଂ ୱା ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ୱା ରସତଣ୍ହା ୱା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ''ନ ଚ ତ୍ୱଂ ଅରହା''ତି ଅପନେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ଅଭୀରୁ ଅଚ୍ଛମ୍ଭୀ ଅନୁତ୍ରାସୀ ହୁତ୍ୱା ସୀହୋ ୱିଯ ନିସୀଦତି, ଦିବ୍ବାରମ୍ମଣେପି ନିକନ୍ତିଂ ନ ଜନେତି, ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ପନ୍ନୱେଯ୍ୟାକରଣୋ ସମନ୍ତା ରାଜରାଜମହାମତ୍ତାଦୀହି ପେସିତଂ ସକ୍କାରଂ ଅରହତୀତି ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ତାୱ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମାରୋଚନଂ ୱିନିଚ୍ଛିନିତବ୍ବଂ।

୨୩୪। ସକଲେ ପନ ୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯେ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୪୫) କୋସଲ୍ଲଂ ପତ୍ଥଯନ୍ତେନ ଚତୁବ୍ବିଧୋ ୱିନଯୋ ଜାନିତବ୍ବୋ।

ଚତୁବ୍ବିଧଞ୍ହି ୱିନଯଂ, ମହାଥେରା ମହିଦ୍ଧିକା;

ନୀହରିତ୍ୱା ପକାସେସୁଂ, ଧମ୍ମସଙ୍ଗାହକା ପୁରା।

କତମଂ ଚତୁବ୍ବିଧଂ? ସୁତ୍ତଂ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ଆଚରିଯୱାଦଂ ଅତ୍ତନୋମତନ୍ତି। ଯଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ ''ଆହଚ୍ଚପଦେନ ଖୋ, ମହାରାଜ, ରସେନ ଆଚରିଯୱଂସେନ ଅଧିପ୍ପାଯା''ତି (ମି। ପ। ୪।୨।୩)। ଏତ୍ଥ ହି ଆହଚ୍ଚପଦନ୍ତି ସୁତ୍ତଂ ଅଧିପ୍ପେତଂ। ରସୋତି ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ। ଆଚରିଯୱଂସୋତି

ଆଚରିଯୱାଦୋ। ଅଧିପ୍ପାଯୋତି ଅତ୍ତନୋମତି।

ତତ୍ଥ ସୁତ୍ତଂ ନାମ ସକଲୱିନଯପିଟକେ ପାଳି।

ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ନାମ ଚତ୍ତାରୋ ମହାପଦେସା। ଯେ ଭଗୱତା ଏୱଂ ୱୁତ୍ତା –

''ଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଯା 'ଇଦଂ ନ କପ୍ପତୀ'ତି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତଞ୍ଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, କପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଯା 'ଇଦଂ ନ କପ୍ପତୀ'ତି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତଞ୍ଚେ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଯା 'ଇଦଂ କପ୍ପତୀ'ତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଂ ଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, କପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଯା 'ଇଦଂ କପ୍ପତୀ'ତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଞ୍ଚେ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ କପ୍ପତୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୦୫)।

ଆଚରିଯୱାଦୋ ନାମ ଧମ୍ମସଙ୍ଗାହକେହି ପଞ୍ଚହି ଅରହନ୍ତସତେହି ଠପିତା ପାଳିୱିନିମୁତ୍ତା ଓକ୍କନ୍ତୱିନିଚ୍ଛଯପ୍ପୱତ୍ତା ଅଟ୍ଠକଥାତନ୍ତି।

ଅତ୍ତନୋମତି ନାମ ସୁତ୍ତସୁତ୍ତାନୁଲୋମଆଚରିଯୱାଦେ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଅନୁମାନେନ ଅତ୍ତନୋ ଅନୁବୁଦ୍ଧିଯା ନଯଗ୍ଗାହେନ ଉପଟ୍ଠିତାକାରକଥନଂ।

ଅପିଚ ସୁତ୍ତନ୍ତାଭିଧମ୍ମୱିନଯଟ୍ଠକଥାସୁ ଆଗତୋ ସବ୍ବୋପି ଥେରୱାଦୋ ଅତ୍ତନୋମତି ନାମ। ତଂ ପନ ଅତ୍ତନୋମତିଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେନ୍ତେନ ନ ଦଳ୍ହଗ୍ଗାହଂ ଗହେତ୍ୱା ୱୋହରିତବ୍ବଂ, କାରଣଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅତ୍ଥେନ ପାଳିଂ, ପାଳିଯା ଚ ଅତ୍ଥଂ ସଂସନ୍ଦିତ୍ୱା କଥେତବ୍ବଂ, ଅତ୍ତନୋମତି ଆଚରିଯୱାଦେ ଓତାରେତବ୍ବା। ସଚେ ତତ୍ଥ ଓତରତି ଚେୱ ସମେତି ଚ, ଗହେତବ୍ବା। ସଚେ ନେୱ ଓତରତି ନ ସମେତି, ନ ଗହେତବ୍ବା। ଅଯଞ୍ହି ଅତ୍ତନୋମତି ନାମ ସବ୍ବଦୁବ୍ବଲା, ଅତ୍ତନୋମତିତୋ ଆଚରିଯୱାଦୋ ବଲୱତରୋ।

ଆଚରିଯୱାଦୋପି ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେ ଓତାରେତବ୍ବୋ। ତତ୍ଥ ଓତରନ୍ତୋ ସମେନ୍ତୋ ଏୱ ଗହେତବ୍ବୋ, ଇତରୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ଆଚରିଯୱାଦତୋ ହି ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ବଲୱତରଂ।

ସୁତ୍ତାନୁଲୋମମ୍ପି ସୁତ୍ତେ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଓତରନ୍ତଂ ସମେନ୍ତମେୱ ଗହେତବ୍ବଂ, ଇତରଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ। ସୁତ୍ତାନୁଲୋମତୋ ହି ସୁତ୍ତମେୱ ବଲୱତରଂ। ସୁତ୍ତଞ୍ହି ଅପ୍ପଟିୱତ୍ତିଯଂ କାରକସଙ୍ଘସଦିସଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଠିତକାଲସଦିସଂ। ତସ୍ମା ଯଦା ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ସାକଚ୍ଛନ୍ତି, ସକୱାଦୀ ସୁତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୱାଦୀ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ। ତେହି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଖେପଂ ୱା ଗରହଂ ୱା ଅକତ୍ୱା ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ସୁତ୍ତେ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବଂ, ନୋ ଚେ, ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ସୁତ୍ତସ୍ମିଂଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ସୁତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଆଚରିଯୱାଦଂ। ତେହିପି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଖେପଂ ୱା ଗରହଂ ୱା ଅକତ୍ୱା ଆଚରିଯୱାଦୋ ସୁତ୍ତେ ଓତାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବୋ। ଅନୋତରନ୍ତୋ ଅସମେନ୍ତୋ ଚ ଗାରଯ୍ହାଚରିଯୱାଦୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ, ସୁତ୍ତସ୍ମିଂଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ସୁତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଅତ୍ତନୋମତିଂ। ତେହିପି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଖେପଂ ୱା ଗରହଂ ୱା ଅକତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋମତି ସୁତ୍ତେ ଓତାରେତବ୍ବା। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବା, ନୋ ଚେ, ନ ଗହେତବ୍ବା, ସୁତ୍ତସ୍ମିଂଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ।

ଅଥାଯଂ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ସୁତ୍ତଂ, ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ତିସ୍ସୋ ସଙ୍ଗୀତିଯୋ ଆରୁଳ୍ହଂ ପାଳିଆଗତଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ଗହେତବ୍ବଂ, ନୋ ଚେ ତଥା ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ଓତରତି ନ ସମେତି, ବାହିରକସୁତ୍ତଂ ୱା ହୋତି ସିଲୋକୋ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ଗାରଯ୍ହସୁତ୍ତଂ ଗୁଳ୍ହୱେସ୍ସନ୍ତରଗୁଳ୍ହୱିନଯୱେଦଲ୍ଲାଦୀନଂ ଅଞ୍ଞତରତୋ ଆଗତଂ, ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ସୁତ୍ତାନୁଲୋମସ୍ମିଂଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଆଚରିଯୱାଦଂ। ଆଚରିଯୱାଦୋ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେ ଓତାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ, ନ ଗହେତବ୍ବୋ, ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଅତ୍ତନୋମତିଂ। ଅତ୍ତନୋମତି ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେ ଓତାରେତବ୍ବା। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବା। ନୋ ଚେ, ନ ଗହେତବ୍ବା, ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ।

ଅଥାଯଂ ଆଚରିଯୱାଦଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ସୁତ୍ତଂ। ସୁତ୍ତଂ ଆଚରିଯୱାଦେ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ଇତରଂ ଗାରଯ୍ହସୁତ୍ତଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ଆଚରିଯୱାଦେଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ଆଚରିଯୱାଦଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ। ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ଆଚରିଯୱାଦେ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ଓତରନ୍ତଂ ସମେନ୍ତମେୱ ଗହେତବ୍ବଂ, ଇତରଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ଆଚରିଯୱାଦେଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ଆଚରିଯୱାଦଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଅତ୍ତନୋମତିଂ। ଅତ୍ତନୋମତି ଆଚରିଯୱାଦେ ଓତାରେତବ୍ବା। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବା। ନୋ

ଚେ, ନ ଗହେତବ୍ବା, ଆଚରିଯୱାଦେଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ।

ଅଥ ପନାଯଂ ଅତ୍ତନୋମତିଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ସୁତ୍ତଂ। ସୁତ୍ତଂ ଅତ୍ତନୋମତିଯଂ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବଂ। ଇତରଂ ଗାରଯ୍ହସୁତ୍ତଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ଅତ୍ତନୋମତିଯମେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ଅତ୍ତନୋମତିଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ। ସୁତ୍ତାନୁଲୋମଂ ଅତ୍ତନୋମତିଯଂ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ଓତରନ୍ତଂ ସମେନ୍ତମେୱ ଗହେତବ୍ବଂ, ଇତରଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ଅତ୍ତନୋମତିଯମେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ଅତ୍ତନୋମତିଂ ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଆଚରିଯୱାଦଂ। ଆଚରିଯୱାଦୋ ଅତ୍ତନୋମତିଯଂ ଓତାରେତବ୍ବୋ। ସଚେ ଓତରତି ସମେତି, ଗହେତବ୍ବୋ। ଇତରୋ ଗାରଯ୍ହାଚରିଯୱାଦୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ, ଅତ୍ତନୋମତିଯମେୱ ଠାତବ୍ବଂ, ଅତ୍ତନୋ ଗହଣମେୱ ବଲିଯଂ କାତବ୍ବଂ। ସବ୍ବଟ୍ଠାନେସୁ ଚ ଖେପୋ ୱା ଗରହା ୱା ନ କାତବ୍ବାତି।

ଅଥ ପନାଯଂ କପ୍ପିଯନ୍ତି ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ ଅକପ୍ପିଯନ୍ତି, ସୁତ୍ତେ ଚ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେ ଚ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ କପ୍ପିଯଂ ହୋତି, କପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ, ଅକପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ତସ୍ସ କପ୍ପିଯଭାୱସାଧକଂ ସୁତ୍ତତୋ ବହୁଂ କାରଣଞ୍ଚ ୱିନିଚ୍ଛଯଞ୍ଚ ଦସ୍ସେତି, ପରୋ କାରଣଂ ନ ୱିନ୍ଦତି, କପ୍ପିଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥ ପରୋ ତସ୍ସ ଅକପ୍ପିଯଭାୱସାଧକଂ ସୁତ୍ତତୋ ବହୁଂ କାରଣଞ୍ଚ ୱିନିଚ୍ଛଯଞ୍ଚ ଦସ୍ସେତି, ଅନେନ ଅତ୍ତନୋ ଗହଣନ୍ତି କତ୍ୱା ଦଳ୍ହଂ ଆଦାଯ ନ ଠାତବ୍ବଂ, ''ସାଧୂ''ତି ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅକପ୍ପିଯେ ଏୱ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥ ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି କାରଣଚ୍ଛାଯା ଦିସ୍ସତି, ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଭାୱୋଯେୱ ସାଧୁ, ଅକପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ୱିନଯଞ୍ହି ପତ୍ୱା କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯୱିଚାରଣଂ ଆଗମ୍ମ ରୁନ୍ଧିତବ୍ବଂ, ଗାଳ୍ହଂ କତ୍ତବ୍ବଂ, ସୋତଂ ପଚ୍ଛିନ୍ଦିତବ୍ବଂ, ଗରୁକଭାୱେଯେୱ ଠାତବ୍ବଂ।

ଅଥ ପନାଯଂ ଅକପ୍ପିଯନ୍ତି ଗହେତ୍ୱା କଥେତି, ପରୋ କପ୍ପିଯନ୍ତି, ସୁତ୍ତେ ଚ ସୁତ୍ତାନୁଲୋମେ ଚ ଓତାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ କପ୍ପିଯଂ ହୋତି, କପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ, ଅକପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥାଯଂ ବହୂହି ସୁତ୍ତୱିନିଚ୍ଛଯକାରଣେହି ଅକପ୍ପିଯଭାୱଂ ଦସ୍ସେତି, ପରୋ କାରଣଂ ନ ୱିନ୍ଦତି, ଅକପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥ ପରୋ ବହୂହି ସୁତ୍ତୱିନିଚ୍ଛଯକାରଣେହି କପ୍ପିଯଭାୱଂ ଦସ୍ସେତି, ଅଯଂ କାରଣଂ ନ ୱିନ୍ଦତି, କପ୍ପିଯେ ଠାତବ୍ବଂ। ଅଥ ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି କାରଣଚ୍ଛାଯା ଦିସ୍ସତି, ଅତ୍ତନୋ ଗହଣଂ ନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବଂ। ଯଥା ଚାଯଂ କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯକପ୍ପିଯେ ଚ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱୁତ୍ତୋ, ଏୱଂ ଅନାପତ୍ତିଆପତ୍ତିୱାଦେ ଆପତ୍ତାନାପତ୍ତିୱାଦେ ଚ, ଲହୁକଗରୁକାପତ୍ତିୱାଦେ ଗରୁକଲହୁକାପତ୍ତିୱାଦେ ଚାପି ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ନାମମତ୍ତେଯେୱ ହି ଏତ୍ଥ ନାନଂ, ଯୋଜନାନଯେ ନାନଂ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ନ ୱିତ୍ଥାରିତଂ।

ଏୱଂ କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯାଦିୱିନିଚ୍ଛଯେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଯୋ ସୁତ୍ତସୁତ୍ତାନୁଲୋମଆଚରିଯୱାଦଅତ୍ତନୋମତୀସୁ ଅତିରେକକାରଣଂ ଲଭତି, ତସ୍ସ ୱାଦେ ଠାତବ୍ବଂ, ସବ୍ବସୋ ପନ କାରଣୱିନିଚ୍ଛଯଂ ଅଲଭନ୍ତେନ ସୁତ୍ତଂ ନ ଜହିତବ୍ବଂ, ସୁତ୍ତସ୍ମିଂଯେୱ ଠାତବ୍ବନ୍ତି। ଏୱଂ ସକଲୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯେ କୋସଲ୍ଲଂ ପତ୍ଥଯନ୍ତେନ ଅଯଂ ଚତୁବ୍ବିଧୋ ୱିନଯୋ ଜାନିତବ୍ବୋ।

ଇମଞ୍ଚ ପନ ଚତୁବ୍ବିଧଂ ୱିନଯଂ ଞତ୍ୱାପି ୱିନଯଧରେନ ପୁଗ୍ଗଲେନ ତିଲକ୍ଖଣସମନ୍ନାଗତେନ ଭୱିତବ୍ବଂ। ତୀଣି ହି ୱିନଯଧରସ୍ସ ଲକ୍ଖଣାନି ଇଚ୍ଛିତବ୍ବାନି। କତମାନି ତୀଣି? ସୁତ୍ତଞ୍ଚସ୍ସ ସ୍ୱାଗତଂ ହୋତି ସୁପ୍ପୱତ୍ତି ସୁୱିନିଚ୍ଛିତଂ ସୁତ୍ତତୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋତି ଇଦମେକଂ ଲକ୍ଖଣଂ। ୱିନଯେ ଖୋ ପନ ଠିତୋ ହୋତି ଅସଂହୀରୋତି ଇଦଂ ଦୁତିଯଂ। ଆଚରିଯପରମ୍ପରା ଖୋ ପନସ୍ସ ସୁଗ୍ଗହିତା ହୋତି ସୁମନସିକତା ସୂପଧାରିତାତି ଇଦଂ ତତିଯଂ।

ତତ୍ଥ ସୁତ୍ତଂ ନାମ ସକଲଂ ୱିନଯପିଟକଂ। ତଦସ୍ସ ସ୍ୱାଗତଂ ହୋତୀତି ସୁଟ୍ଠୁ ଆଗତଂ। ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀତି ସୁଟ୍ଠୁ ପୱତ୍ତଂ ପଗୁଣଂ ୱାଚୁଗ୍ଗତଂ। ସୁୱିନିଚ୍ଛିତଂ ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋତି ପାଳିତୋ ଚ ପରିପୁଚ୍ଛତୋ ଚ ଅଟ୍ଠକଥାତୋ ଚ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତଂ ହୋତି କଙ୍ଖାଛେଦନଂ କତ୍ୱା ଉଗ୍ଗହିତଂ। ୱିନଯେ ଖୋ ପନ ଠିତୋ ହୋତୀତି ୱିନଯେ ଲଜ୍ଜିଭାୱେନ ପତିଟ୍ଠିତୋ ହୋତି। ଅଲଜ୍ଜୀ ହି ବହୁସ୍ସୁତୋପି ସମାନୋ ଲାଭଗରୁକତାଯ ତନ୍ତିଂ ୱିସଂୱାଦେତ୍ୱା ଉଦ୍ଧମ୍ମଂ ଉବ୍ବିନଯଂ ସତ୍ଥୁସାସନଂ ଦୀପେତ୍ୱା ସାସନେ ମହନ୍ତଂ ଉପଦ୍ଦୱଂ କରୋତି, ସଙ୍ଘଭେଦମ୍ପି ସଙ୍ଘରାଜିମ୍ପି ଉପ୍ପାଦେତି। ଲଜ୍ଜୀ ପନ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ ଜୀୱିତହେତୁପି ତନ୍ତିଂ ଅୱିସଂୱାଦେତ୍ୱା ଧମ୍ମମେୱ ୱିନଯମେୱ ଦୀପେତି, ସତ୍ଥୁସାସନଂ ଗରୁକଂ କତ୍ୱା ଠପେତି। ତଥା ହି ପୁବ୍ବେ ମହାଥେରା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱାଚଂ ନିଚ୍ଛାରେସୁଂ ''ଅନାଗତେ ଲଜ୍ଜୀ ରକ୍ଖିସ୍ସତି, ଲଜ୍ଜୀରକ୍ଖିସ୍ସତି, ଲଜ୍ଜୀ ରକ୍ଖିସ୍ସତୀ''ତି (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୪୫)। ଏୱଂ ଯୋ ଲଜ୍ଜୀ, ସୋ ୱିନଯଂ ଅୱିଜହନ୍ତୋ ଅୱୋକ୍କମନ୍ତୋ ଲଜ୍ଜିଭାୱେନେୱ ୱିନଯେ ଠିତୋ ହୋତି ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତୋତି।

ଅସଂହୀରୋତି ସଂହୀରୋ ନାମ ଯୋ ପାଳିଯଂ ୱା ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱା ହେଟ୍ଠତୋ ୱା ଉପରିତୋ ୱା ପଦପଟିପାଟିଯା ୱା ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋ ୱିତ୍ଥୁନତି ୱିପ୍ଫନ୍ଦତି ସନ୍ତିଟ୍ଠିତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ଯଂ ଯଂ ପରେନ ୱୁଚ୍ଚତି, ତଂ ତଂ ଅନୁଜାନାତି, ସକୱାଦଂ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା ପରୱାଦଂ ଗଣ୍ହାତି। ଯୋ ପନ ପାଳିଯଂ ୱା ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱା ହେଟ୍ଠୁପରିଯେନ ୱା ପଦପଟିପାଟିଯା ୱା ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋ ନ ୱିତ୍ଥୁନତି ନ ୱିପ୍ଫନ୍ଦତି, ଏକେକଲୋମଂ ସଣ୍ଡାସେନ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ୱିଯ ''ଏୱଂ ମଯଂ ୱଦାମ, ଏୱଂ ନୋ ଆଚରିଯା ୱଦନ୍ତୀ''ତି ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ଯମ୍ହି ପାଳି ଚ ପାଳିୱିନିଚ୍ଛଯୋ ଚ ସୁୱଣ୍ଣଭାଜନେ ପକ୍ଖିତ୍ତସୀହୱସା ୱିଯ ପରିକ୍ଖଯଂ

ପରିଯାଦାନଂ ଅଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ତିଟ୍ଠତି, ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି ''ଅସଂହୀରୋ''ତି।

ଆଚରିଯପରମ୍ପରା ଖୋ ପନସ୍ସ ସୁଗ୍ଗହିତା ହୋତୀତି ଥେରପରମ୍ପରା ୱଂସପରମ୍ପରା ଅସ୍ସ ସୁଟ୍ଠୁ ଗହିତା ହୋତି। ସୁମନସିକତାତି ସୁଟ୍ଠୁ ମନସିକତା, ଆୱଜ୍ଜିତମତ୍ତେ ଉଜ୍ଜଲିତପଦୀପୋ ୱିଯ ହୋତି। ସୂପଧାରିତାତି ସୁଟ୍ଠୁ ଉପଧାରିତା ପୁବ୍ବାପରାନୁସନ୍ଧିତୋ ଅତ୍ଥତୋ କାରଣତୋ ଚ ଉପଧାରିତା । ଅତ୍ତନୋମତିଂ ପହାଯ ଆଚରିଯସୁଦ୍ଧିଯା ୱତ୍ତା ହୋତି, ''ମଯ୍ହଂ ଆଚରିଯୋ ଅସୁକାଚରିଯସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଉଗ୍ଗଣ୍ହି, ସୋ ଅସୁକସ୍ସା''ତି ଏୱଂ ସବ୍ବଂ ଆଚରିଯପରମ୍ପରଂ ଥେରୱାଦଙ୍ଗଂ ହରିତ୍ୱା ଯାୱ ଉପାଲିତ୍ଥେରୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଉଗ୍ଗଣ୍ହୀତି ପାପେତ୍ୱା ଠପେତି, ତତୋପି ଆହରିତ୍ୱା ଉପାଲିତ୍ଥେରୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଉଗ୍ଗଣ୍ହି, ଦାସକତ୍ଥେରୋ ଅତ୍ତନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଉପାଲିତ୍ଥେରସ୍ସ, ସୋଣତ୍ଥେରୋ ଅତ୍ତନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଦାସକତ୍ଥେରସ୍ସ, ସିଗ୍ଗୱତ୍ଥେରୋ ଅତ୍ତନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସୋଣତ୍ଥେରସ୍ସ, ମୋଗ୍ଗଲିପୁତ୍ତତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ଅତ୍ତନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସିଗ୍ଗୱତ୍ଥେରସ୍ସ ଚଣ୍ଡୱଜ୍ଜିତ୍ଥେରସ୍ସ ଚାତି ଏୱଂ ସବ୍ବଂ ଆଚରିଯପରମ୍ପରଂ ଥେରୱାଦଙ୍ଗଂ ଆହରିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଆଚରିଯଂ ପାପେତ୍ୱା ଠପେତି। ଏୱଂ ଉଗ୍ଗହିତା ହି ଆଚରିଯପରମ୍ପରା ସୁଗ୍ଗହିତା ହୋତି। ଏୱଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତେନ ପନ ଅୱସ୍ସଂ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ପରିୱଟ୍ଟା ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବା। ସବ୍ବପଚ୍ଛିମେନ ହି ନଯେନ ଯଥା ଆଚରିଯୋ ଆଚରିଯାଚରିଯୋ ଚ ପାଠଞ୍ଚ ପରିପୁଚ୍ଛଞ୍ଚ ୱଦନ୍ତି, ତଥା ଞାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଇମେହି ଚ ପନ ତୀହି ଲକ୍ଖଣେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ୱିନଯଧରେନ ୱତ୍ଥୁୱିନିଚ୍ଛଯତ୍ଥଂ ସନ୍ନିପତିତେ ସଙ୍ଘେ ଓତିଣ୍ଣେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଚୋଦକେନ ଚ ଚୁଦିତକେନ ଚ ୱୁତ୍ତେ ୱତ୍ତବ୍ବେ ସହସା ଅୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱାୱ ଛ ଠାନାନି ଓଲୋକେତବ୍ବାନି। କତମାନି ଛ? ୱତ୍ଥୁ ଓଲୋକେତବ୍ବଂ, ମାତିକା ଓଲୋକେତବ୍ବା, ପଦଭାଜନୀଯଂ ଓଲୋକେତବ୍ବଂ, ତିକପରିଚ୍ଛେଦୋ ଓଲୋକେତବ୍ବୋ, ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ଓଲୋକେତବ୍ବା, ଅନାପତ୍ତି ଓଲୋକେତବ୍ବାତି।

ୱତ୍ଥୁଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋପି ହି ''ତିଣେନ ୱା ପଣ୍ଣେନ ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ନଗ୍ଗେନ ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଯୋ ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ପାରା। ୫୧୭) ଏୱଂ ଏକଚ୍ଚଂ ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ତଂ ସୁତ୍ତଂ ଆନେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି।

ମାତିକଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋପି ''ସମ୍ପଜାନମୁସାୱାଦେ ପାଚିତ୍ତିଯ''ନ୍ତିଆଦିନା (ପାଚି। ୩) ନଯେନ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ତଂ ସୁତ୍ତଂ ଆନେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି।

ପଦଭାଜନୀଯଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋପି ''ଅକ୍ଖଯିତେ ସରୀରେ ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱତି, ଆପତ୍ତି ପାରାଜିକସ୍ସ। ଯେଭୁଯ୍ଯେନ ଖଯିତେ ସରୀରେ ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱତି, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସା''ତିଆଦିନା (ପାରା। ୫୯ ଅତ୍ଥତୋ ସମାନଂ) ନଯେନ ସତ୍ତନ୍ନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅଞ୍ଞତରଂ ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ପଦଭାଜନୀଯତୋ ସୁତ୍ତଂ ଆନେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି।

ତିକପରିଚ୍ଛେଦଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋପି ତିକସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ୱା ତିକପାଚିତ୍ତିଯଂ ୱା ତିକଦୁକ୍କଟଂ ୱା ଅଞ୍ଞତରଂ ୱା ଆପତ୍ତିଂ ତିକପରିଚ୍ଛେଦେ ପସ୍ସତି, ସୋ ତତୋ ସୁତ୍ତଂ ଆନେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି।

ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋପି ''ପଟିଲାତଂ ଉକ୍ଖିପତି, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ପାଚି। ୩୫୫) ଏୱଂ ଯା ସିକ୍ଖାପଦନ୍ତରେସୁ ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ହୋତି, ତଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ତଂ ସୁତ୍ତଂ ଆନେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି।

ଅନାପତ୍ତିଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋପି ''ଅନାପତ୍ତି ଭିକ୍ଖୁ ଅସାଦିଯନ୍ତସ୍ସ, ଅଥେଯ୍ଯଚିତ୍ତସ୍ସ, ନ ମରଣାଧିପ୍ପାଯସ୍ସ, ଅନୁଲ୍ଲପନାଧିପ୍ପାଯସ୍ସ, ନ ମୋଚନାଧିପ୍ପାଯସ୍ସ ଅସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅସତିଯା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସା''ତି (ପାରା। ୭୨, ୧୩୬, ୧୮୦, ୨୨୫, ୨୬୩ ଥୋକଂ ଥୋକଂ ୱିସଦିସଂ) ଏୱଂ ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ସିକ୍ଖାପଦେ ନିଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ଅନାପତ୍ତିଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ତଂ ସୁତ୍ତଂ ଆନେତ୍ୱା ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି।

ଯୋ ହି ଭିକ୍ଖୁ ଚତୁବ୍ବିଧୱିନଯକୋୱିଦୋ ତିଲକ୍ଖଣସମ୍ପନ୍ନୋ ଇମାନି ଛ ଠାନାନି ଓଲୋକେତ୍ୱା ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେସ୍ସତି, ତସ୍ସ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ଅପ୍ପଟିୱତ୍ତିଯୋ ବୁଦ୍ଧେନ ସଯଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ୱିନିଚ୍ଛିତସଦିସୋ ହୋତି। ତଂ ଚେ ଏୱଂ ୱିନିଚ୍ଛଯକୁସଲଂ ଭିକ୍ଖୁଂ କୋଚି କତସିକ୍ଖାପଦୱୀତିକ୍କମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ତେନ ସାଧୁକଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସଚେ ଅନାପତ୍ତି ହୋତି, ''ଅନାପତ୍ତୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଆପତ୍ତି ହୋତି, ସା ଦେସନାଗାମିନୀ ଚେ, ''ଦେସନାଗାମିନୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ୱୁଟ୍ଠାନଗାମିନୀ ଚେ, ''ୱୁଟ୍ଠାନଗାମିନୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଅଥସ୍ସ ପାରାଜିକଚ୍ଛାଯା ଦିସ୍ସତି, ''ପାରାଜିକାପତ୍ତୀ''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। କସ୍ମା? ମେଥୁନଧମ୍ମୱୀତିକ୍କମୋ ହି ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମୱୀତିକ୍କମୋ ଚ ଓଳାରିକୋ, ଅଦିନ୍ନାଦାନମନୌସ୍ସୱିଗ୍ଗହୱୀତିକ୍କମା ପନ ସୁଖୁମା ଚିତ୍ତଲହୁକା। ତେ ସୁଖୁମେନେୱ ଆପଜ୍ଜତି, ସୁଖୁମେନ ରକ୍ଖତି, ତସ୍ମା ୱିସେସେନ ତଂୱତ୍ଥୁକଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋ ''ଆପତ୍ତୀ''ତି ଅୱତ୍ୱା ସଚସ୍ସ ଆଚରିଯୋ ଧରତି, ତତୋ ତେନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ଅମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯଂ ପୁଚ୍ଛା''ତି ପେସେତବ୍ବୋ।

ସଚେ ସୋ ପୁନ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ''ତୁମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯୋ ସୁତ୍ତତୋ ନଯତୋ ଓଲୋକେତ୍ୱା 'ସତେକିଚ୍ଛୋ'ତି ମଂ ଆହା''ତି ୱଦତି, ତତୋ ତେନ ସୋ ''ସାଧୁ ସୁଟ୍ଠୁ ଯଂ ଆଚରିଯୋ ଭଣତି, ତଂ କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଅଥ ପନସ୍ସ ଆଚରିଯୋ ନତ୍ଥି, ସଦ୍ଧିଂ ଉଗ୍ଗହିତଥେରୋ ପନ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ପେସେତବ୍ବୋ ''ଅମ୍ହେହି ସହ ଉଗ୍ଗହିତଥେରୋ ଗଣପାମୋକ୍ଖୋ, ତଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛା''ତି। ତେନପି ''ସତେକିଚ୍ଛୋ''ତି ୱିନିଚ୍ଛିତେ ''ସାଧୁ ସୁଟ୍ଠୁ ତସ୍ସ ୱଚନଂ କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଅଥ ତସ୍ସ ସଦ୍ଧିଂ ଉଗ୍ଗହିତଥେରୋପି ନତ୍ଥି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ପଣ୍ଡିତୋ ଅତ୍ଥି, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ପେସେତବ୍ବୋ ''ଅସୁକଦହରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛା''ତି। ତେନପି ''ସତେକିଚ୍ଛୋ''ତି ୱିନିଚ୍ଛିତେ ''ସାଧୁ ସୁଟ୍ଠୁ ତସ୍ସ ୱଚନଂ କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଅଥ ଦହରସ୍ସପି ପାରାଜିକଚ୍ଛାଯାୱ ଉପଟ୍ଠାତି, ତେନପି ''ପାରାଜିକୋସୀ''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଦୁଲ୍ଲଭୋ ହି ବୁଦ୍ଧୁପ୍ପାଦୋ, ତତୋ ଦୁଲ୍ଲଭତରା ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ। ଏୱଂ ପନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ୱିୱିତ୍ତଂ ଓକାସଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଦିୱାୱିହାରଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ସୀଲାନି ୱିସୋଧେତ୍ୱା ଦ୍ୱତ୍ତିଂସାକାରଂ ତାୱ ମନସିକରୋହୀ''ତି। ସଚେ ତସ୍ସ ଅରୋଗଂ ସୀଲଂ, କମ୍ମଟ୍ଠାନଂ ଘଟଯତି, ସଙ୍ଖାରା ପାକଟା ହୁତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠହନ୍ତି, ଉପଚାରପ୍ପନାପ୍ପତ୍ତଂ ୱିଯ ଚିତ୍ତଂ ଏକଗ୍ଗଂ ହୋତି, ଦିୱସଂ ଅତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ନ ଜାନାତି, ସୋ ଦିୱସାତିକ୍କମେ ଉପଟ୍ଠାନଂ ଆଗତୋ ଏୱଂ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''କୀଦିସା ତେ ଚିତ୍ତପ୍ପୱତ୍ତୀ''ତି। ଆରୋଚିତାଯ ଚ ଚିତ୍ତପୱତ୍ତିଯା ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ପବ୍ବଜ୍ଜା ନାମ ଚିତ୍ତୱିସୁଦ୍ଧତ୍ଥାଯ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ସମଣଧମ୍ମଂ କରୋହୀ''ତି।

ଯସ୍ସ ପନ ସୀଲଂ ଭିନ୍ନଂ ହୋତି, ତସ୍ସ କମ୍ମଟ୍ଠାନଂ ନ ଘଟଯତି, ପତୋଦାଭିତୁନ୍ନଂ ୱିଯ ଚିତ୍ତଂ ୱିକମ୍ପତି, ୱିପ୍ପଟିସାରଗ୍ଗିନା ଡଯ୍ହତି, ତତ୍ତପାସାଣେ ନିସିନ୍ନୋ ୱିଯ ତଙ୍ଖଣେଯେୱ ୱୁଟ୍ଠାତି। ସୋ ଆଗତୋ ''କା ତେ ଚିତ୍ତପୱତ୍ତୀ''ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଆରୋଚିତାଯ ଚିତ୍ତପୱତ୍ତିଯା ''ନତ୍ଥି ଲୋକେ ରହୋ ନାମ ପାପକମ୍ମଂ ପକୁବ୍ବତୋ। ସବ୍ବପଠମଞ୍ହି ପାପଂ କରୋନ୍ତୋ ଅତ୍ତନା ଜାନାତି। ଅଥସ୍ସ ଆରକ୍ଖଦେୱତା ପରଚିତ୍ତୱିଦୂ ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣା ଅଞ୍ଞା ଚ ଦେୱତା ଜାନନ୍ତି, ତ୍ୱଂଯେୱ ଦାନି ତୱ ସୋତ୍ଥିଂ ପରିଯେସାହୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଏୱଂ କତୱୀତିକ୍କମେନେୱ ଭିକ୍ଖୁନା ସଯମେୱ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚିତେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

୨୩୫। ଇଦାନି ଯା ସା ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତପ୍ପଭେଦା ଚୋଦନା, ତସ୍ସାଯେୱ ସମ୍ପତ୍ତିୱିପତ୍ତିଜାନନତ୍ଥଂ ଆଦିମଜ୍ଝପରିଯୋସାନାଦୀନଂ ୱସେନ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ । ସେଯ୍ୟଥିଦଂ, ଚୋଦନାଯ କୋ ଆଦି, କିଂ ମଜ୍ଝେ, କିଂ ପରିଯୋସାନଂ? ଚୋଦନାଯ ''ଅହଂ ତଂ ୱତ୍ତୁକାମୋ, କରୋତୁ ମେ ଆଯସ୍ମା ଓକାସ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଓକାସକମ୍ମଂ ଆଦି। ଓତିଣ୍ଣେନ ୱତ୍ଥୁନା ଚୋଦେତ୍ୱା ସାରେତ୍ୱା ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ମଜ୍ଝେ। ଆପତ୍ତିଯଂ ୱା ଅନାପତ୍ତିଯଂ ୱା ପତିଟ୍ଠାପନେନ ସମଥୋ ପରିଯୋସାନଂ।

ଚୋଦନାଯ କତି ମୂଲାନି, କତି ୱତ୍ଥୂନି, କତି ଭୂମିଯୋ? ଚୋଦନାଯ ଦ୍ୱେ ମୂଲାନି ସମୂଲିକା ୱା ଅମୂଲିକା ୱା। ତୀଣି ୱତ୍ଥୂନି ଦିଟ୍ଠଂ ସୁତଂ ପରିସଙ୍କିତଂ। ପଞ୍ଚ ଭୂମିଯୋ କାଲେନ ୱକ୍ଖାମି, ନୋ ଅକାଲେନ, ଭୂତେନ ୱକ୍ଖାମି, ନୋ ଅଭୂତେନ, ସଣ୍ହେନ ୱକ୍ଖାମି, ନୋ ଫରୁସେନ, ଅତ୍ଥସଂହିତେନ ୱକ୍ଖାମି, ନୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତେନ, ମେତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱକ୍ଖାମି, ନୋ ଦୋସନ୍ତରୋତି। ଇମାଯ ଚ ପନ ଚୋଦନାଯ ଚୋଦକେନ ପୁଗ୍ଗଲେନ ''ପରିସୁଦ୍ଧକାଯସମାଚାରୋ ନୁ ଖୋମ୍ହୀ''ତିଆଦିନା (ପରି। ୪୩୬) ନଯେନ ଉପାଲିପଞ୍ଚକେସୁ ୱୁତ୍ତେସୁ ପନ୍ନରସସୁ ଧମ୍ମେସୁ ପତିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଚୁଦିତକେନ ଦ୍ୱୀସୁ ଧମ୍ମେସୁ ପତିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ ସଚ୍ଚେ ଚ ଅକୁପ୍ପେ ଚାତି।

ଅନୁୱିଜ୍ଜକେନ (ପରି। ୩୬୦) ଚ ଚୋଦକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ ''ଯଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୋଦେସି, କିମ୍ହି ନଂ ଚୋଦେସି, ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା ଚୋଦେସି, ଆଚାରୱିପତ୍ତିଯା ଚୋଦେସି, ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତିଯା ଚୋଦେସୀ''ତି। ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟ ''ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଚୋଦେମି, ଆଚାରୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଚୋଦେମି, ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଚୋଦେମୀ''ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ ''ଜାନାସି ପନାଯସ୍ମା ସୀଲୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାସି ଆଚାରୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାସି ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତି''ନ୍ତି। ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟ ''ଜାନାମି ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ସୀଲୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାମି ଆଚାରୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାମି ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ ''କତମା ପନାୱୁସୋ, ସୀଲୱିପତ୍ତି, କତମା ଆଚାରୱିପତ୍ତି, କତମା ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତୀ''ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟ ''ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସା, ଅଯଂ ସୀଲୱିପତ୍ତି। ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ପାଟିଦେସନୀଯଂ ଦୁକ୍କଟଂ ଦୁବ୍ଭାସିତଂ, ଅଯଂ ଆଚାରୱିପତ୍ତି। ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠି ଅନ୍ତଗ୍ଗାହିକା ଦିଟ୍ଠି, ଅଯଂ ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତୀ''ତି।

ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ ''ଯଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୋଦେସି, ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ଚୋଦେସି, ସୁତେନ ୱା ଚୋଦେସି, ପରିସଙ୍କାଯ ୱା ଚୋଦେସୀ''ତି । ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟ ''ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ଚୋଦେମି, ସୁତେନ ୱା ଚୋଦେମି, ପରିସଙ୍କାଯ ୱା ଚୋଦେମୀ''ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ ''ଯଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିଟ୍ଠେନ ଚୋଦେସି, କିଂ ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, କିନ୍ତି ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, କଦା ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, କତ୍ଥ ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, ପାରାଜିକଂ ଅଜ୍ଝାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଦିଟ୍ଠୋ, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଅଜ୍ଝାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଦିଟ୍ଠୋ, ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ପାଟିଦେସନୀଯଂ ଦୁକ୍କଟଂ ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଦିଟ୍ଠୋ, କତ୍ଥ ଚାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅହୋସି, କତ୍ଥ ଚ ତ୍ୱଂ କରୋସି, କିଞ୍ଚ ତ୍ୱଂ କରୋସି, କିଂ ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ କରୋତୀ''ତି?

ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ ''ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିଟ୍ଠେନ ଚୋଦେମି, ଅପିଚ ସୁତେନ ଚୋଦେମୀ''ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ''ଯଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସୁତେନ ଚୋଦେସି, କିଂ ତେ ସୁତଂ, କିନ୍ତି ତେ ସୁତଂ, କଦା ତେ ସୁତଂ, କହ୍ଧ ତେ ସୁତଂ, ପାରାଜିକଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ସୁତଂ, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ସୁତଂ, ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ପାଟିଦେସନୀଯଂ ଦୁକ୍କଟଂ ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ସୁତଂ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସୁତଂ, ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସୁତଂ, ସିକ୍ଖମାନାଯ ସୁତଂ, ସାମଣେରସ୍ସ ସୁତଂ, ସାମଣେରିଯା ସୁତଂ, ଉପାସକସ୍ସ ସୁତଂ, ଉପାସିକାଯ ସୁତଂ, ରାଜୂନଂ ସୁତଂ, ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ସୁତଂ, ତିତ୍ଥିଯାନଂ ସୁତଂ, ତିତ୍ଥିଯସାୱକାନଂ ସୁତ''ନ୍ତି।

ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ ''ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସୁତେନ ଚୋଦେମି, ଅପିଚ ପରିସଙ୍କାଯ ଚୋଦେମୀ''ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ ''ଯଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପରିସଙ୍କାଯ ଚୋଦେସି, କିଂ ପରିସଙ୍କସି, କିନ୍ତି ପରିସଙ୍କସି, କଦା ପରିସଙ୍କସି, କହ୍ଧ ପରିସଙ୍କସି? ପାରାଜିକଂ ଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପରିସଙ୍କସି, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ପାଟିଦେସନୀଯଂ ଦୁକ୍କଟଂ ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପରିସଙ୍କସି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସୁତ୍ୱା…ପେ… ତିତ୍ଥିଯସାୱକାନଂ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସୀ''ତି।

ଦିଟ୍ଠଂ ଦିଟ୍ଠେନ ସମେତି, ଦିଟ୍ଠେନ ସଂସନ୍ଦତେ ଦିଟ୍ଠଂ;

ଦିଟ୍ଠଂ ପଟିଚ୍ଚ ନ ଉପେତି, ଅସୁଦ୍ଧପରିସଙ୍କିତୋ;

ସୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଟିଞ୍ଞାଯ, କାତବ୍ବୋ ତେନୁପୋସଥୋ।

ସୁତଂ ସୁତେନ ସମେତି, ସୁତେନ ସଂସନ୍ଦତେ ସୁତଂ;

ସୁତଂ ପଟିଚ୍ଚ ନ ଉପେତି, ଅସୁଦ୍ଧପରିସଙ୍କିତୋ;

ସୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଟିଞ୍ଞାଯ, କାତବ୍ବୋ ତେନୁପୋସଥୋ।

ମୁତଂ ମୁତେନ ସମେତି, ମୁତେନ ସଂସନ୍ଦତେ ମୁତଂ;

ମୁତଂ ପଟିଚ୍ଚ ନ ଉପେତି, ଅସୁଦ୍ଧପରିସଙ୍କିତୋ;

ସୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଟିଞ୍ଞାଯ, କାତବ୍ବୋ ତେନୁପୋସଥୋ।

ପଟିଞ୍ଞା ଲଜ୍ଜୀସୁ କତା, ଅଲଜ୍ଜୀସୁ ଏୱଂ ନ ୱିଜ୍ଜତି;

ବହୁମ୍ପି ଅଲଜ୍ଜୀ ଭାସେୟ୍ୟ, ୱତ୍ତାନୁସନ୍ଧିତେନ କାରଯେତି। (ପରି। ୩୫୯);

ଅପିଚେତ୍ଥ ସଙ୍ଗାମାୱଚରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମନ୍ତେନ ନୀଚଚିତ୍ତେନ ସଙ୍ଘୋ ଉପସଙ୍କମିତବ୍ବୋ ରଜୋହରଣସମେନ ଚିତ୍ତେନ, ଆସନକୁସଲେନ ଭୱିତବ୍ବଂ ନିସଜ୍ଜକୁସଲେନ, ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜନ୍ତେନ ନୱେ ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ଅପ୍ପଟିବାହନ୍ତେନ ଯଥାପତିରୂପେ ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଅନାନାକଥିକେନ ଭୱିତବ୍ବଂ ଅତିରଚ୍ଛାନକଥିକେନ, ସାମଂ ୱା ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ, ପରୋ ୱା ଅଜ୍ଝେସିତବ୍ବୋ, ଅରିଯୋ ୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱୋ ନାତିମଞ୍ଞିତବ୍ବୋ।

ସଙ୍ଘେନ ଅନୁମତେନ ପୁଗ୍ଗଲେନ ଅନୁୱିଜ୍ଜକେନ ଅନୁୱିଜ୍ଜିତୁକାମେନ ନ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ଆଚରିଯୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ସମାନୁପଜ୍ଝାଯକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ସମାନାଚରିଯକୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ଜାତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା, ନ ନାମଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ନ ଗୋତ୍ତଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ, ନ ଆଗମୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ କୁଲପଦେସୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ, ନ ଜାତିଭୂମି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା। ତଂ କିଂକାରଣା? ଅତ୍ରସ୍ସ ପେମଂ ୱା ଦୋସୋ ୱା, ପେମେ ୱା ସତି ଦୋସେ ୱା ଛନ୍ଦାପି ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ଦୋସାପି ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ମୋହାପି ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ଭଯାପି ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟାତି।

ସଙ୍ଘେନ ଅନୁମତେନ ପୁଗ୍ଗଲେନ ଅନୁୱିଜ୍ଜକେନ ଅନୁୱିଜ୍ଜିତୁକାମେନ ସଙ୍ଘଗରୁକେନ ଭୱିତବ୍ବଂ, ନୋ ପୁଗ୍ଗଲଗରୁକେନ, ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁକେନ ଭୱିତବ୍ବଂ,

ନୋ ଆମିସଗରୁକେନ, ଅଦ୍ଧଓସିକେନ ଭଓିତଙ୍ଗ, ନୋ ପରିସକପ୍ପିକେନ, କାଲେନ ଅନୁଓିଜ୍ଜିତଙ୍ଗ, ନୋ ଅକାଲେନ, ଭୂତେନ ଅନୁଓିଜ୍ଜିତଙ୍ଗ, ନୋ ଅଭୂତେନ, ସଣ୍ଟେନ ଅନୁଓିଜ୍ଜିତଙ୍ଗ, ନୋ ଫରୁସେନ, ଅତ୍ଥସଂହିତେନ ଅନୁଓିଜ୍ଜିତଙ୍ଗ, ନୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତେନ, ମେତ୍ତଚିତ୍ତେନ ଅନୁଓିଜ୍ଜିତଙ୍ଗ, ନୋ ଦୋସନ୍ତରେନ, ନ ଉପକଣ୍ଣକଜପ୍ପିନା ଭଓିତଙ୍ଗ, ନ ଜିମ୍ହଂ ପେକ୍ଖିତଙ୍ଗ, ନ ଅକ୍ଖି ନିଖଣିତଙ୍ଗ, ନ ଭମୁକଂ ଉକ୍ଖିପିତଙ୍ଗ, ନ ସୀସଂ ଉକ୍ଖିପିତଙ୍ଗ, ନ ହତ୍ଥଓିକାରୋ କାତଙ୍ଗୋ, ନ ହତ୍ଥମୁଦ୍ଦା ଦସ୍ସେତଙ୍ଗା।

ଆସନକୁସଲେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ନିସଜ୍ଜକୁସଲେନ, ଯୁଗମତ୍ତଂ ପେକ୍ଖନ୍ତେନ ଅତ୍ଥଂ ଅନୁଓିଧିଯନ୍ତେନ ସକେ ଆସନେ ନିସୀଦିତଙ୍ଗ, ନ ଚ ଆସନା ଓୁଟ୍ଠାତଙ୍ଗ, ନ ଓୀତିହାତଙ୍ଗ, ନ କୁମ୍ଭଗ୍ଗୋ ସେଓିତଙ୍ଗୋ, ନ ବାହାଓିକ୍ଖେପକଂ ଭଣିତଙ୍ଗ, ଅତୁରିତେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ଅସାହସିକେନ, ଅଚଣ୍ଡିକତେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ଓଚନକ୍ଖମେନ, ମେତ୍ତଚିତ୍ତେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ହିତାନୁକମ୍ପିନା, କାରୁଣିକେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ହିତପରିସକ୍କିନା, ଅସମ୍ଫପ୍ପଲାପିନା ଭଓିତଙ୍ଗ ପରିଯନ୍ତଭାଣିନା, ଅଓେରଓସିକେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ଅନସୁରୁତ୍ତେନ, ଅତ୍ତା ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ପରୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଚୋଦକୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଚୁଦିତକୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଅଧମ୍ମଚୋଦକୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଅଧମ୍ମଚୁଦିତକୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଧମ୍ମଚୋଦକୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଧମ୍ମଚୁଦିତକୋ ପରିଗ୍ଗହେତଙ୍ଗୋ, ଓୁତ୍ତଂ ଅହାପେନ୍ତେନ ଅଓୁତ୍ତଂ ଅପ୍ପକାସେନ୍ତେନ ଓତିଣ୍ଣାନି ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନାନି ସାଧୁକଂ ଉଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପରୋ ପରିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଯଥାପଟିଞ୍ଞାଯ କାରେତଙ୍ଗୋ, ମନ୍ଦୋ ହାସେତଙ୍ଗୋ, ଭୀରୁ ଅସ୍ସାସେତଙ୍ଗୋ, ଚଣ୍ଡୋ ନିସେଧେତଙ୍ଗୋ, ଅସୁଚି ଓିଭାଓେତଙ୍ଗୋ, ଉଜୁମଦ୍ଦଓେନ ନ ଛନ୍ଦାଗତି ଗନ୍ତଙ୍ଗା, ନ ଦୋସାଗତି ଗନ୍ତଙ୍ଗା, ନ ମୋହାଗତି ଗନ୍ତଙ୍ଗା, ନ ଭଯାଗତି ଗନ୍ତଙ୍ଗା, ମଜ୍ଝତ୍ତେନ ଭଓିତଙ୍ଗ ଧମ୍ମେସୁ ଚ ପୁଗ୍ଗଲେସୁ ଚ, ଏଓଞ୍ଚ ପନ ଅନୁଓିଜ୍ଜକୋ ଅନୁଓିଜ୍ଜମାନୋ ସତ୍ଥୁ ଚେଓ ସାସନକରୋ ହୋତି, ଓିଞ୍ଞୂନଞ୍ଚ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀନଂ ପିଯୋ ଚ ହୋତି ମନାପୋ ଚ ଗରୁ ଚ ଭାଓନୀଯୋ ଚାତି।

ଇତି ପାଠଇମୁତ୍ତକଓିନଯଓିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଚୋଦନାଦିଓିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୩୨। ଗରୁକାପତ୍ତିଵୁଟ୍ଠାନଵିନିଚ୍ଛୟକଥା

୨୩୬।ଗରୁକାପତ୍ତିଵୁଟ୍ଠାନନ୍ତି ପରିଵାସମାନତ୍ତାଦୀହି ଵିନୟକମ୍ମେହି ଗରୁକାପତ୍ତିତୋ ଵୁଟ୍ଠାନଂ। ତତ୍ଥ (ଚୂଳଅଟ୍ଠ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୨) ତିଵିଧୋ ପରିଵାସୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିଵାସୋ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିଵାସୋ ସମୋଧାନପରିଵାସୋତି। ତେସୁ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିଵାସୋ ତାଵ ଯଥାପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ଦାତବ୍ବୋ। କସ୍ସଚି ହି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଆପତ୍ତି ହୋତି, କସ୍ସଚି ଦ୍ୱୀହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, କସ୍ସଚି ଏକାପତ୍ତି ହୋତି, କସ୍ସଚି ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ତତୁତ୍ତରି ଵା। ତସ୍ମା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିଵାସଂ ଦେନ୍ତେନ ପଠମଂ ତାଵ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଭାଵୋ ଜାନିତବ୍ବୋ। ଅୟଞ୍ହି ଆପତ୍ତି ନାମ ଦସହାକାରେହି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି।

ତତ୍ରାୟଂ ମାତିକା – ଆପତ୍ତି ଚ ହୋତି ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ ଚ, ପକତତ୍ତୋ ଚ ହୋତି ପକତତ୍ତସଞ୍ଞୀ ଚ, ଅନନ୍ତରାୟିକୋ ଚ ହୋତି ଅନନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ଚ, ପହୁ ଚ ହୋତି ପହୁସଞ୍ଞୀ ଚ, ଛାଦେତୁକାମୋ ଚ ହୋତି ଛାଦେତି ଚାତି। ତତ୍ଥ ଆପତ୍ତି ଚ ହୋତି ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ ଚାତି ଯଂ ଆପନ୍ନୋ, ସା ଆପତ୍ତିୟେଵ ହୋତି, ସୋପି ଚ ତତ୍ଥ ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀୟେଵ। ଇତି ଜାନନ୍ତୋ ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି, ଅଥ ପନାୟଂ ତତ୍ଥ ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ, ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି। ଅନାପତ୍ତି ପନ ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞାୟପି ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞାୟପି ଛାଦେନ୍ତେନ ଅଚ୍ଛାଦିତାଵ ହୋତି, ଲହୁକଂ ଵା ଗରୁକାତି ଗରୁକଂ ଵା ଲହୁକାତି ଛାଦେତି, ଅଲଜ୍ଜିପକ୍ଖେ ତିଟ୍ଠତି, ଆପତ୍ତି ପନ ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ଗରୁକଂ ଲହୁକାତି ମଞ୍ଞମାନୋ ଦେସେତି, ନେଵ ଦେସିତା ହୋତି, ନ ଛନ୍ନା, ଗରୁକଂ ଵା ଗରୁକାତି ଞତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି, ଗରୁକଲହୁକଭାଵଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଂ ଛାଦେମୀତି ଛାଦେତି, ଛନ୍ନାଵ ହୋତି।

ପକତତ୍ତୋତି ତିଵିଧଂ ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମଂ ଅକତୋ। ସୋ ଚେ ପକତତ୍ତସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ଅଥ ''ମୟ୍ହଂ ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ କତ''ନ୍ତି ଅପକତତ୍ତସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି। ଅପକତତ୍ତେନ ପନ ପକତତ୍ତସଞ୍ଞିନା ଵା ଅପକତତ୍ତସଞ୍ଞିନା ଵା ଛାଦିତାପି ଅଚ୍ଛନ୍ନାଵ ହୋତି। ଵୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

''ଆପଜ୍ଜତି ଗରୁକଂ ସାଵସେସଂ,

ଛାଦେତି ଅନାଦରିୟଂ ପଟିଚ୍ଚ;

ନ ଭିକ୍ଖୁନୀ ନୋ ଚ ଫୁସେୟ୍ୟ ଵଜ୍ଜଂ,

ପଞ୍ହା ମେସା କୁସଲେହି ଚିନ୍ତିତା''ତି। (ପରି। ୪୮୧) –

ଅୟଞ୍ହି ପଞ୍ହୋ ଉକ୍ଖିତ୍ତକେନ କଥିତୋ।

ଅନନ୍ତରାୟିକୋତି ଯସ୍ସ ଦସସୁ ଅନ୍ତରାୟେସୁ ଏକୋପି ନତ୍ଥି, ସୋ ଚେ ଅନନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ସଚେପି ସୋ ଭୀରୁଜାତିକତାୟ ଅନ୍ଧକାରେ ଅମନୁସ୍ସଚଣ୍ଡମିଗଭୟେନ ଅନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଅଚ୍ଛନ୍ନାଵ ହୋତି। ଯସ୍ସପି ପବ୍ବତଵିହାରେ ଵସନ୍ତସ୍ସ କନ୍ଦରଂ ଵା ନଦିଂ ଵା ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ ହୋତି, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଚ ଚଣ୍ଡଵାଳଅମନୁସ୍ସାଦିଭୟଂ ଅତ୍ଥି, ମଗ୍ଗେ ଅଜଗରା ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ନଦୀ ପୂରା ହୋତି, ଏତସ୍ମିଂ ପନ ସତିୟେଵ ଅନ୍ତରାୟେ ଅନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞୀ ଛାଦେତି, ଅଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି। ଅନ୍ତରାୟିକସ୍ସ ପନ ଅନ୍ତରାୟିକସଞ୍ଞାୟ ଛାଦୟତୋ ଅଚ୍ଛନ୍ନାଵ।

ପହୂତି ସୋ ସକ୍କୋତି ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତୁଞ୍ଚେଵ ଆରୋଚେତୁଞ୍ଚ, ସୋ ଚେ ପହୁସଞ୍ଞୀ ହୁତ୍ୱା ଛାଦେତି, ଛନ୍ନା ହୋତି। ସଚସ୍ସ ମୁଖେ ଅପ୍ପମତ୍ତକୋ ଗଣ୍ଡୋ ଵା ହୋତି, ହନୁକଵାତୋ ଵା ଵିଜ୍ଝତି, ଦନ୍ତୋ ଵା ରୁଜ୍ଜତି, ଭିକ୍ଖା ଵା ମନ୍ଦା ଲଦ୍ଧା ହୋତି, ତାଵତକେନ ପନ ନେଵ ଵତ୍ତୁଂ ନ ସକ୍କୋତି, ନ ଗନ୍ତୁଂ, ଅପିଚ ଖୋ ''ନ ସକ୍କୋମୀ''ତି ସଞ୍ଞୀ ହୋତି, ଅୟଂ ପହୁ ହୁତ୍ୱା ଅପ୍ପହୁସଞ୍ଞୀ ନାମ। ଇମିନା ଛାଦିତାପି ଅଚ୍ଛାଦିତା। ଅପ୍ପହୁନା ପନ ଵତ୍ତୁଂ ଵା ଗନ୍ତୁଂ ଵା ଅସମତ୍ଥେନ ପହୁସଞ୍ଞିନା ଵା ଅପ୍ପହୁସଞ୍ଞିନା ଵା ଛାଦିତା ହୋତି, ଅଚ୍ଛାଦିତାଵ।

ଛାଦେତୁକାମୋ ଚ ହୋତି ଛାଦେତି ଚାତି ଇଦଂ ଉତ୍ତାନତ୍ଥମେଵ। ସଚେ ପନ ''ଛାଦେସ୍ସାମୀ''ତି ଧୁରନିକ୍ଖେପଂ କତ୍ୱା ପୁରେଭତ୍ତେ ଵା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତେ ଵା ପଠମଯାମାଦୀସୁ ଵା ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋଅରୁଣେୟେଵ ଆରୋଚେତି, ଅୟଂ ଛାଦେତୁକାମୋ ନ ଛାଦେତି ନାମ। ଯସ୍ସ ପନ ଅଭିକ୍ଖୁକେ ଠାନେ ଵସନ୍ତସ୍ସ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ସଭାଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆଗମନଂ ଆଗମେନ୍ତସ୍ସ, ସଭାଗସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଵା ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଅଡ୍ଢମାସୋପି ମାସୋପି ଅତିକ୍କମତି, ଅୟଂ ନ

ଛାଦେତୁକାମୋ ଛାଦେତି ନାମ, ଅୟମ୍ପି ଅଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି। ଯୋ ପନ ଆପନ୍ନମତ୍ତୋୱ ଅଗ୍ଗିଂ ଅକ୍କନ୍ତପୁରିସୋ ୱିୟ ସହସା ପକ୍କମିତ୍ୱା ସଭାଗଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆୱିକରୋତି, ଅୟଂ ନ ଛାଦେତୁକାମୋୱ ନ ଛାଦେତି ନାମ। ସଚେ ପନ ସଭାଗଂ ଦିସ୍ୱାପି "ଅୟଂ ମେ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ୱା ଆଚରିୟୋ ୱା"ତି ଲଜ୍ଜାୟ ନାରୋଚେତି, ଛନ୍ନାୱ ହୋତି ଆପତ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାୟାଦିଭାୱୋ ହି ଇଧ ଅପ୍ପମାଣଂ, ଅୱେରିସଭାଗମତ୍ତମେୱ ପମାଣଂ। ତସ୍ମା ଅୱେରିସଭାଗସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଯୋ ପନ ୱିସଭାଗୋ ହୋତି ସୁତ୍ୱା ପକାସେତୁକାମୋ, ଏୱରୂପସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସାପି ସନ୍ତିକେ ନ ଆରୋଚେତବ୍ବା।

ତତ୍ଥ ପୁରେଭତ୍ତଂ ୱା ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତୁ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ୱା ଦିୱା ୱା ରତ୍ତିଂ ୱା, ଯାୱ ଅରୁଣଂ ନ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ତାୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଧସ୍ତେ ଅରୁଣେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ପଟିଚ୍ଛାଦନପଚ୍ଚୟା ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି, ସଭାଗସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଆପନ୍ନସ୍ସ ପନ ସନ୍ତିକେ ଆୱିକାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଆୱିକରୋତି, ଆପତ୍ତି ଆୱିକତା ହୋତି, ଦୁକ୍କଟା ପନ ନ ମୁଚ୍ଚତି। ତସ୍ମା ସୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଆୱିକାତବ୍ବା। ଆୱିକରୋନ୍ତୋ ଚ "ତୁୟ୍ହଂ ସନ୍ତିକେ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆୱିକରୋମୀ"ତି ୱା "ଆଚିକ୍ଖାମୀ"ତି ୱା ଆରୋଚେମୀ"ତି ୱା "ମମ ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନଭାୱଂ ଜାନାହୀ"ତି ୱା ୱଦତୁ, "ଏକଂ ଗରୁକାପତ୍ତିଂ ଆୱିକରୋମୀ"ତିଆଦିନା ୱା ନୟେନ ୱଦତୁ, ସବ୍ବେହିପି ଆକାରେହି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତୀତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ପନ "ଲହୁକାପତ୍ତିଂ ଆୱିକରୋମୀ"ତିଆଦିନା ନୟେନ ୱଦତି, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୱ ହୋତି। ୱତ୍ଥୁଂ ଆରୋଚେତି, ଆପତ୍ତିଂ ଆରୋଚେତି, ଉଭୟଂ ଆରୋଚେତି, ତିୱିଧେନପି ଆରୋଚିତାୱ ହୋତି।

୨୩୭। ଇତି ଇମାନି ଦସ କାରଣାନି ଉପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସଂ ଦେନ୍ତେନ ପଠମମେୱ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଭାୱୋ ଜାନିତବ୍ବୋ, ତତୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଦିୱସେ ଚ ଆପତ୍ତିୟୋ ଚ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସଚେ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, "ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିଂ ସଞ୍ଚେତନିକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି ଏୱଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା ଖନ୍ଧକେ (ଚୂଳୱ। ୯୮) ଆଗତନୟେନେୱ କମ୍ମୱାଚଂ ୱତ୍ୱା ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଅଥ ଦ୍ୱୀହତୀହାଦିପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, "ଦ୍ୱୀହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ତୀହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ଚତୂହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ…ପେ… ଚୁଦ୍ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି ଏୱଂ ଯାୱ ଚୁଦ୍ଦସଦିୱସାନି ଦିୱସୱସେନ ୟୋଜନା କାତବ୍ବା, ପଞ୍ଚଦସଦିୱସପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ "ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି ୟୋଜନା କାତବ୍ବା। ତତୋ ଯାୱ ଏକୂନତିଂସତିମୋ ଦିୱସୋ, ତାୱ "ଅତିରେକପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି, ତତୋ "ମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ଅତିରେକମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ଦ୍ୱେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ଅତିରେକଦ୍ୱେମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ, ତେମାସ… ପେ… ଅତିରେକଏକାଦସମାସପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି ଏୱଂ ୟୋଜନା କାତବ୍ବା। ସଂୱଚ୍ଛରେ ପୁଣ୍ଣେ "ଏକସଂୱଚ୍ଛରପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି, ତତୋ ପରଂ "ଅତିରେକସଂୱଚ୍ଛରଂ, ଦ୍ୱେସଂୱଚ୍ଛର"ନ୍ତି ଏୱଂ ଯାୱ "ସଟ୍ଠିସଂୱଚ୍ଛରଂ, ଅତିରେକସଟ୍ଠିସଂୱଚ୍ଛରପଟିଚ୍ଛନ୍ନ"ନ୍ତି ୱା ତତୋ ୱା ଭିୟ୍ୟୋପି ୱତ୍ୱା ୟୋଜନା କାତବ୍ବା।

ସଚେ ପନ ଦ୍ୱେ ତିସ୍ସୋ ତତୁତ୍ତରି ୱା ଆପତ୍ତିୟୋ ହୋନ୍ତି, ଯଥା "ଏକଂ ଆପତ୍ତି"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ, ଏୱଂ "ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିୟୋ, ତିସ୍ସୋ ଆପତ୍ତିୟୋ"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତତୋ ପରଂ ପନ ସତଂ ୱା ହୋତୁ ସହସ୍ସଂ ୱା , "ସମ୍ବହୁଲା"ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ନାନାୱତ୍ଥୁକାସୁପି "ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ, ଏକଂ କାୟସଂସଗ୍ଗଂ, ଏକଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲୱାଚଂ, ଏକଂ ଅତ୍ତକାମଂ, ଏକଂ ସଞ୍ଚରିତ୍ତଂ, ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ"ତି ଏୱଂ ଗଣନୱସେନ ୱା "ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ନାନାୱତ୍ଥୁକା ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ"ତି ଏୱଂ ୱତ୍ଥୁକିତ୍ତନୱସେନ ୱା "ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ"ତି ଏୱଂ ନାମମତ୍ତୱସେନ ୱା ୟୋଜନା କାତବ୍ବା। ତତ୍ଥ ନାମଂ ଦୁୱିଧଂ ସଜାତିସାଧାରଣଂ ସବ୍ବସାଧାରଣଞ୍ଚ। ତତ୍ଥ ସଙ୍ଘାଦିସେସୋତି ସଜାତିସାଧାରଣଂ। ଆପତ୍ତୀତି ସବ୍ବସାଧାରଣଂ। ତସ୍ମା "ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ"ତି ଏୱଂ ସବ୍ବସାଧାରଣନାମୱସେନପି ୱଟ୍ଟତି। ଇଦଞ୍ହି ପରିୱାସାଦିୱିନୟକମ୍ମଂ ୱତ୍ଥୁୱସେନ ଗୋତ୍ତୱସେନ ନାମୱସେନ ଆପତ୍ତିୱସେନ ଚ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ।

ତତ୍ଥ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠୀତି ୱତ୍ଥୁ ଚେୱ ଗୋତ୍ତଞ୍ଚ। ସଙ୍ଘାଦିସେସୋତି ନାମଞ୍ଚେୱ ଆପତ୍ତି ଚ। ତତ୍ଥ "ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ କାୟସଂସଗ୍ଗ"ନ୍ତିଆଦିନା ୱଚନେନପି "ନାନାୱତ୍ଥୁକାୟୋ"ତି ୱଚନେନପି ୱତ୍ଥୁ ଚେୱ ଗୋତ୍ତଞ୍ଚ ଗହିତଂ ହୋତି। "ସଙ୍ଘାଦିସେସୋ"ତି ୱଚନେନପି "ଆପତ୍ତିୟୋ"ତି ୱଚନେନପି ନାମଞ୍ଚେୱ ଆପତ୍ତି ଚ ଗହିତା ହୋତି। ତସ୍ମା ଏତେସୁ ୟସ୍ସ କସ୍ସଚି ୱସେନ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା। ଇଧ ପନ ସବ୍ବାପତ୍ତୀନଂ ସାଧାରଣୱସେନ ସମ୍ବହୁଲନୟେନେୱ ଚ ସବ୍ବତ୍ଥ କମ୍ମୱାଚଂ ୟୋଜେତ୍ୱା ଦସ୍ସୟିସ୍ସାମ। ଏକଞ୍ହି ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା "ସମ୍ବହୁଲା"ତି ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତସ୍ସାପି ୱୁଟ୍ଠାତି ଏକଂ ୱିନା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଅଭାୱତୋ। ସମ୍ବହୁଲା ପନ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା "ଏକଂ ଆପଜ୍ଜି"ନ୍ତି କରୋନ୍ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି, ତସ୍ମା ସମ୍ବହୁଲନୟେନେୱ ୟୋଜୟିସ୍ସାମ। ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସଂ ଦେନ୍ତେନ ସଚେ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଆପତ୍ତି ହୋତି।

"ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ଦୁତିୟମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ

ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ , ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚାମୀତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

''ଦିନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି –

ଏୱଂ ଯୋ ଯୋ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ତସ୍ସ ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ଚ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମାଳଅକସୀମାଯମେୱ ''ପରିୱାସଂ ସମାଦିଯାମି, ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯାମୀ''ତି ୱତ୍ତଂ ସମାଦାତବ୍ବଂ, ସମାଦିଯିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ଚ –

''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ''ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଇମଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଂ ଗହେତ୍ୱା ଯାଯ କାଯଚି ୱାଚାଯ ଆରୋଚେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ଆରୋଚେତ୍ୱା (ଚୂଳଅୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୨) ସଚେ ନିକ୍ଖିପିତୁକାମୋ ହୋତି, ''ପରିୱାସଂ ନିକ୍ଖିପାମି, ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପାମୀ''ତି ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଏକପଦେନପି ଚେତ୍ଥ ନିକ୍ଖିତ୍ତୋ ହୋତି ପରିୱାସୋ, ଦ୍ୱୀହି ପନ ସୁନିକ୍ଖିତ୍ତୋଯେୱ। ସମାଦାନେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ନିକ୍ଖିତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି। ମାଳଅକତୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ନିକ୍ଖନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସପି ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ମାଳଅକତୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ସତିଂ ପଟିଲଭନ୍ତେନ ସହଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋପି ପକ୍କନ୍ତୋ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଯସ୍ସ ମାଳଅକେ ନାରୋଚିତଂ, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ଚ ଅୱସାନେ ''ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ଆଯସ୍ମା ଧାରେତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ''ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଧାରେନ୍ତୂ''ତି, ତିଣ୍ଣଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ''ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଧାରେନ୍ତୂ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ ୱିହାରୋ ହୋତି, ସଭାଗା ଭିକ୍ଖୂ ୱସନ୍ତି, ୱତ୍ତଂ ଅନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୱିହାରେଯେୱ ରତ୍ତିପରିଗ୍ଗହୋ କାତବ୍ବୋ। ଅଥ ନ ସକ୍କା ସୋଧେତୁଂ, ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପଚ୍ଚୂସସମଯେ ଏକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପତୋ, ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପାରହଟ୍ଠାନତୋ ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତେ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ମହାମଗ୍ଗତୋ ଓକ୍କମ୍ମ ଗୁମ୍ବେନ ୱା ୱତିଯା ୱା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତୋଅରୁଣେଯେୱ ୱୁତ୍ତନଯେନ ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ସଚେ ନୱକତରୋ ହୋତି, ''ଆୱୁସୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ, ''ଭନ୍ତେ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ତଂ ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ଏସ ତଂ ପସ୍ସତି, ସଦ୍ଦଂ ୱାସ୍ସ ସୁଣାତି, ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦୋ ଚ। ଅଥ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ଉପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସେୱ ଗଚ୍ଛତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତିଯେୱ, ୱତ୍ତଭେଦୋ ପନ ନତ୍ଥି, ଉଗ୍ଗତେ ଅରୁଣେ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ଯଂ ଅଞ୍ଞଂ ସବ୍ବପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱାପି ଯଂ ପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

ଅଯଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଓତ୍ତସ୍ସ ପରିହାରୋ।

୨୩୮। ଏୱଂ ଯତ୍ତକାନି ଦିୱସାନି ଆପତ୍ତି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତତ୍ତକାନି ତତୋ ଅଧିକତରାନି ୱା କୁକ୍କୁଚ୍ଚୱିନୋଦନତ୍ଥାଯ ପରିୱସିତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିତବ୍ବଂ। ଅଯଞ୍ହି ୱତ୍ତେ ସମାଦିନ୍ନେ ଏୱ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତେନ ପରିୱୁତ୍ଥତ୍ତା। ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପନ ପୁନ ସମାଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସୋ ହି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଦିୱସାତିକ୍କମେନେୱ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ତସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବମେୱ। ତଂ ଦେନ୍ତେନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ଯ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ଚ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମାଳଅକସୀମାଯମେୱ ‘‘ମାନତ୍ତଂ ସମାଦିଯାମି, ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯାମୀ’’ତି ୱତ୍ତଂ ସମାଦାତବ୍ବଂ, ସମାଦିଯିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିଯାମହଂ ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଇମଞ୍ଚ ପନ ଅତ୍ଥଂ ଗହେତ୍ୱା ଯାଯ କାଯଚି ୱାଚାଯ ଆରୋଚେତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

ଆରୋଚେତ୍ୱା ସଚେ ନିକ୍ଖିପିତୁକାମୋ ହୋତି, ‘‘ମାନତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପାମି, ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପାମୀ’’ତି ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ମାଣତ୍ତଚାରିକଭିକ୍ଖୂସୁ ନିକ୍ଖନ୍ତେସୁ ଏକସ୍ସପି ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମାଣତ୍ତଚାରିକୋ ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ସତିଂ ପଟିଲଭନ୍ତେନ ସହଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋପି ପକ୍କନ୍ତୋ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଯସ୍ସ ମାଣତ୍ତଂ ନାରୋଚିତଂ, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ ଅୱସାନେ ‘‘ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ଆଯସ୍ମା ଧାରେତୂ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ‘‘ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଧାରେନ୍ତୂ’’ତି, ତିଣ୍ଣଂ ଆରୋଚେନ୍ତେନ ‘‘ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଧାରେନ୍ତୂ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ନିକ୍ଖିତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠତି। ସଚେ ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ ୱିହାରୋ ହୋତି, ସଭାଗା ଭିକ୍ଖୂ ୱସନ୍ତି, ୱତ୍ତଂ ଅନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋୱିହାରେଯେୱ ରତ୍ତିଯୋ ଗଣେତବ୍ବା। ଅଥ ନ ସକ୍କା ସୋଧେତୁଂ, ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପଚ୍ଚୂସସମଯେ ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପତୋ, ଅପରିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ ପରିକ୍ଖେପାରହଟ୍ଠାନତୋ ଦ୍ୱେ ଲେଡ୍ଡୁପାତେ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ମହାମଗ୍ଗତୋ ଓକ୍କମ୍ମ ଗୁମ୍ବେନ ୱା ୱତିଯା ୱା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତୋଅରୁଣେଯେୱ ୱୁତ୍ତନଯେନ ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ତଂ ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ଏସ ତଂ ପସ୍ସତି, ସଦ୍ଦଂ ୱାସ୍ସ ସୁଣାତି, ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦୋ ଚ, ଅଥ ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ଉପଚାରଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସେୱ ଗଚ୍ଛତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି ଏୱ, ୱତ୍ତଭେଦୋ ପନ ନତ୍ଥି। ଆରୋଚିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଠପେତ୍ୱା ସେସେହି ସତି କରଣୀଯେ ଗନ୍ତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଅରୁଣେ ଉଟ୍ଠିତେ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋପି କେନଚି କମ୍ମେନ ପୁରେ ଅରୁଣେଯେୱ ଗଚ୍ଛତି, ଅଞ୍ଞଂ ୱିହାରତୋ ନିକ୍ଖନ୍ତଂ ୱା ଆଗନ୍ତୁକଂ ୱା ଯଂ ପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଆରୋଚେତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଅଯଞ୍ଚ ଯସ୍ମା ଗଣସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଞ୍ଚ ଅତ୍ଥିଭାୱଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱାୱ ୱସି, ତେନସ୍ସ ଊନେ ଗଣେ ଚରଣଦୋସୋ ୱା ୱିପ୍ପୱାସୋ ୱା ନ ହୋତି। ସଚେ ନ କଞ୍ଚି ପସ୍ସତି, ୱିହାରଂ ଗନ୍ତ୍ୱାପି ଯଂ ପଠମଂ ପସ୍ସତି, ତସ୍ସ ଆରୋଚେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପରିହାରୋ।

୨୩୯। ଏୱଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଖଣ୍ଡଂ ଚରିତ୍ୱା ଯତ୍ଥ ସିଯା ୱୀସତିଗଣୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ତତ୍ଥ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେହି ଚ ପଠମଂ ଅବ୍ଭାନାରହୋ କାତବ୍ବୋ। ଅଯଞ୍ହି ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତତ୍ତା ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠିତୋ, ପକତତ୍ତସ୍ସ ଚ ଅବ୍ଭାନଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ୱତ୍ତଂ ସମାଦାପେତବ୍ବୋ, ୱତ୍ତେ ସମାଦିନ୍ନେ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି। ତେନପି ୱତ୍ତଂ ସମାଦିଯିତ୍ୱା ଆରୋଚେତ୍ୱା ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚିତବ୍ବଂ। ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତସ୍ସ ପୁନ ୱତ୍ତସମାଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସୋ ହି ଛାରତ୍ତାତିକ୍କମେନେୱ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ସୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ସୋହଂ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ସୋହଂ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

ଏୱଂ ତାୱ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସୋ ମାନତ୍ତଦାନଂ ଅବ୍ଭାନଞ୍ଚ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଇମିନାୱ ନଯେନ ଦ୍ୱୀହାଦିପଟିଚ୍ଛନ୍ନାସୁପି ତଦନୁରୂପା କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

୨୪୦। ସଚେ ପନ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ଆପତ୍ତି ହୋତି, ପରିୱାସଂ ଅଦତ୍ୱା ମାନତ୍ତମେୱ ଦତ୍ୱା ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। କଥଂ? ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ ତାୱ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ , ଭନ୍ତେ… ପେ… ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ଚ ୱତ୍ତସମାଦାନଂ ୱତ୍ତନିକ୍ଖେପୋ ମାନତ୍ତଚରଣଞ୍ଚ ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଏକସ୍ସ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ତିଣ୍ଣଂ ୱା ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନମାନତ୍ତେ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଚ ଯତ୍ଥ ସିଯା ୱୀସତିଗଣୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ତତ୍ଥ ସୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ,

ଭନ୍ତେ…ପେ… ସୋହଂ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମି। ଅହଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ସୋହଂ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚଂ ୱତ୍ୱା ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଏୱଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱୁଟ୍ଠାନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

୨୪୧। ସଚେ କସ୍ସଚି ଏକାପତ୍ତି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ଏକା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ତସ୍ସ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପରିୱାସଂ ଦତ୍ୱା ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପତ୍ତିଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପତ୍ତିଯା ସମୋଧାନେତ୍ୱାପି ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କଥଂ? ସଚେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାପତ୍ତି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ଚ ୱତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନୟମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିୟାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିୟତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ସମାଦିନ୍ନମାନତ୍ତେନ ଚ ଅନୂନଂ କତ୍ୱା ୱୁତ୍ତନୟେନ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରିତବ୍ବଂ। ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଚ ଯତ୍ଥ ସିୟା ୱୀସତିଗଣୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ତତ୍ଥ ସୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଏକାହପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅକ୍ଖୁତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ।

ପଟିଚ୍ଛନ୍ନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୨। ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ସମୋଧାନପରିୱାସୋତି ଦ୍ୱେ ଅୱସେସା। ତତ୍ଥ (ଚୂଳଅୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୨) ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ଦୁୱିଧୋ ଚୂଳସୁଦ୍ଧନ୍ତୋ ମହାସୁଦ୍ଧନ୍ତୋତି। ଦୁୱିଧୋପି ଚେସ ରତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦଂ ସକଲଂ ୱା ଏକଚ୍ଚଂ ୱା ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ଚ ଅସ୍ସରନ୍ତସ୍ସ ଚ ତତ୍ଥ ୱେମତିକସ୍ସ ଚ ଦାତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ପନ ‘‘ଏତ୍ତକା ଅହଂ ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପନ୍ନୋ’’ତି ଜାନାତୁ ୱା ମା ୱା, ଅକାରଣମେତଂ, ତତ୍ଥ ଯୋ ଉପସମ୍ପଦତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନୁଲୋମକ୍କମେନ ୱା ଆରୋଚିତଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପଟିଲୋମକ୍କମେନ ୱା ‘‘ଅସୁକଞ୍ଚ ଅସୁକଞ୍ଚ ଦିୱସଂ ୱା ପକ୍ଖଂ ୱା ମାସଂ ୱା ସଂୱଚ୍ଛରଂ ୱା ତୱ ସୁଦ୍ଧଭାୱଂ ଜାନାସୀ’’ତି ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋ ‘‘ଆମ, ଭନ୍ତେ, ଜାନାମି, ଏତ୍ତକଂ ନାମ କାଲଂ ଅହଂ ସୁଦ୍ଧୋ’’ତି ୱଦତି, ତସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ଚୂଳସୁଦ୍ଧନ୍ତୋତି ୱୁଚ୍ଚତି।

ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିୱସନ୍ତେନ ଯତ୍ତକଂ କାଲଂ ଅତ୍ତନୋ ସୁଦ୍ଧିଂ ଜାନାତି, ତତ୍ତକଂ ଅପନେତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ମାସଂ ୱା ଦ୍ୱେମାସଂ ୱା ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ‘‘ମାସମତ୍ତଂ ଅସୁଦ୍ଧୋମ୍ହୀ’’ତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅଗ୍ଗହେସି, ପରିୱସନ୍ତୋ ଚ ପୁନ ଅଞ୍ଞଂ ମାସଂ ସରତି, ତମ୍ପି ମାସଂ ପରିୱସିତବ୍ବମେୱ, ପୁନ ପରିୱାସଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଅଥ ‘‘ଦ୍ୱେମାସଂ ଅସୁଦ୍ଧୋମ୍ହୀ’’ତି ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅଗ୍ଗହେସି, ପରିୱସନ୍ତୋ ଚ ‘‘ମାସମତ୍ତମେୱାହଂ ଅସୁଦ୍ଧୋମ୍ହୀ’’ତି ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ କରୋତି, ମାସମେୱ ପରିୱସିତବ୍ବଂ, ପୁନ ପରିୱାସଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଅଯଞ୍ହି ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ନାମ ଉଦ୍ଧମ୍ପି ଆରୋହତି, ହେଟ୍ଠାପି ଓରୋହତି। ଇଦମସ୍ସ ଲକ୍ଖଣଂ। ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ପନ ଆପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନେ ଇଦଂ ଲକ୍ଖଣଂ – ଯୋ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ ‘‘ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା’’ତି ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସାପତ୍ତି ୱୁଟ୍ଠାତି। ଯୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ‘‘ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା’’ତି ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଅଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ‘‘ଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନା’’ତି କରୋନ୍ତସ୍ସପି ୱୁଟ୍ଠାତି, ଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ‘‘ଅଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନା’’ତି କରୋନ୍ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଏକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ‘‘ସମ୍ବହୁଲା’’ତି କରୋନ୍ତସ୍ସ ୱୁଟ୍ଠାତି ଏକଂ ୱିନା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଅଭାୱତୋ। ସମ୍ବହୁଲା ପନ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ‘‘ଏକଂ ଆପଜ୍ଜି’’ନ୍ତି କରୋନ୍ତସ୍ସ ନ ୱୁଟ୍ଠାତି।

ଯୋ ପନ ଯଥାୱୁତ୍ତେନ ଅନୁଲୋମପଟିଲୋମନଯେନ ପୁଚ୍ଛିଯମାନୋପି ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି ନସ୍ସରତି, ୱେମତିକୋ ୱା ହୋତି, ତସ୍ସ ଦିନ୍ନୋ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ମହାସୁଦ୍ଧନ୍ତୋତି ୱୁଚ୍ଚତି। ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଗହିତଦିୱସତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ଉପସମ୍ପଦଦିୱସୋ, ତାୱ ରତ୍ତିଯୋ ଗଣେତ୍ୱା ପରିୱସିତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ଉଦ୍ଧଂ ନାରୋହତି, ହେଟ୍ଠା ପନ ଓରୋହତି। ତସ୍ମା ସଚେ ପରିୱସନ୍ତୋ ରତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦେ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ କରୋତି ‘‘ମାସୋ ୱା ସଂୱଚ୍ଛରୋ ୱା ମଯ୍ହଂ ଆପନ୍ନସ୍ସା’’ତି, ମାସଂ ୱା ସଂୱଚ୍ଛରଂ ୱା ପରିୱସିତବ୍ବଂ।

ପରିୱାସଯାଚନଦାନଲକ୍ଖଣଂ ପନେତ୍ଥ ଏୱଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ – ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ୱୁଡ୍ଢାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚାମୀ’’ତି।

ଦୁତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ।

ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ। ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ୱତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଏକସ୍ସ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱା ତିଣ୍ଣଂ ୱା ଆରୋଚନଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ –

‘‘ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାରତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ଆପତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିଯନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ମାନତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନୟମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ୟାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ୟାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିୟାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିୟତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଚ ୟତ୍ଥ ସିୟା ୱୀସତିଗଣୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ତତ୍ଥ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାମି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରାମି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ୟାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ୟାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ଭନ୍ତେ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ୟାଚାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୟାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ , ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ୟାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ୟାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ୟାଚତି, ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତଂ ନସ୍ସରତି, ଆପତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ରତ୍ତିପରିୟନ୍ତେ ୱେମତିକୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ୟାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ୟାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ୟାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ୟସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ୟସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ।

ସୁଦ୍ଧନ୍ତପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୩।ସମୋଧାନପରିୱାସୋ ପନ ତିୱିଧୋ ହୋତି – ଓଧାନସମୋଧାନୋ ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ ମିସ୍ସକସମୋଧାନୋତି। ତତ୍ଥ (ଚୂଳଅୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୨) ଓଧାନସମୋଧାନୋ ନାମ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତସ୍ସ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସେ ଓଧୁନିତ୍ୱା ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରିମାୟ ଆପତ୍ତିୟା

ମୂଲଦିୱସପରିଚ୍ଛେଦେ ପଚ୍ଛା ଆପନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ ସମୋଦହିତ୍ୱା ଦାତବ୍ବପରିୱାସୋ ୱୁଚ୍ଚତି।

ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ – ଯୋ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପରିୱାସଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିୱସନ୍ତୋ ୱା ମାନତ୍ତାରହୋ ୱା ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ୱା ଅବ୍ଭାନାରହୋ ୱା ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତୋ ଅଞ୍ଞଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପୁରିମାଯ ଆପତ୍ତିଯା ସମା ୱା ଊନତରା ୱା ରତ୍ତିଯୋ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ତସ୍ସ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନେନ ତେ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସେ ଚ ମାନତ୍ତଚିଣ୍ଣଦିୱସେ ଚ ସବ୍ବେ ଓଧୁନିତ୍ୱା ଅଦିୱସେ କତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଆପନ୍ନାପତ୍ତିଂ ମୂଲଆପତ୍ତିଯଂ ସମୋଧାଯ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ତେନ ସଚେ ମୂଲାପତ୍ତି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ଊନକପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ପୁନ ପକ୍ଖମେୱ ପରିୱାସୋ ପରିୱସିତବ୍ବୋ। ଅଥାପି ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୱ, ପକ୍ଖମେୱ ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ଏତେନୁପାଯେନ ଯାୱ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ମୂଲାପତ୍ତି, ତାୱ ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ସଟ୍ଠିୱସ୍ସାନିପି ପରିୱସିତ୍ୱା ମାନତ୍ତାରହୋ ହୁତ୍ୱାପି ହି ଏକଦିୱସଂ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ପୁନ ସଟ୍ଠିୱସ୍ସାନି ପରିୱାସାରହୋ ହୋତି। ଏୱଂ ମାନତ୍ତଚାରିକମାନତ୍ତାରହକାଲେପି ଆପନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନେ କତେ ମାନତ୍ତଚିଣ୍ଣଦିୱସାପି ପରିୱାସୱୁତ୍ଥଦିୱସାପି ସବ୍ବେ ମକ୍ଖିତାୱ ହୋନ୍ତି। ସଚେ ପନ ନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତୋ ଆପଜ୍ଜତି, ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୋ ନାମ ନ ହୋତି। କସ୍ମା? ଯସ୍ମା ନ ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଆପନ୍ନୋ, ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠିତୋ ଆପନ୍ନୋ, ତସ୍ମା ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ୱିସୁଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ପରିୱାସୋପି ୱସିତବ୍ବୋ।

''ସଚେ ପନ ଅନ୍ତରାପତ୍ତି ମୂଲାପତ୍ତିତୋ ଅତିରେକପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତତ୍ଥ କିଂ କାତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ ''ଅତେକିଚ୍ଛୋ ଅଯଂ ପୁଗ୍ଗଲୋ, ଅତେକିଚ୍ଛୋ ନାମ ଆୱିକାରାପେତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବୋ''ତି। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ ''କସ୍ମା ଅତେକିଚ୍ଛୋ ନାମ, ନନୁ ଅଯଂ ସମୁଚ୍ଚଯକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନାମ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଠିତକାଲସଦିସୋ, ଆପତ୍ତି ନାମ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୱା ହୋତୁ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୱା ସମକଊନତରଅତିରେକପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ୱା, ୱିନଯଧରସ୍ସ କମ୍ମୱାଚଂ ଯୋଜେତୁଂ ସମତ୍ଥଭାୱୋୱେତ୍ଥ ପମାଣଂ, ତସ୍ମା ଯା ଅତିରେକପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତଂ ମୂଲାପତ୍ତିଂ କତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଇତରଂ ସମୋଧାଯ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ''ତି। ଅଯଂ ଓଧାନସମୋଧାନୋ ନାମ।

ତଂ ଦେନ୍ତେନ ପଠମଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତୋୱ ପୁନ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ୱୁଡ୍ଢାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ –

''ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚାମୀ''ତି।

ଦୁତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ।

ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନା, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ପଟିକସ୍ସିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନା, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନା କାତବ୍ବା।

ଏୱଞ୍ଚ ସମୋଧାନପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା…ପେ… ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚାମୀ’’ତି।

ଦୁତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ।

ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚତି , ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ଯ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସୋ , ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ ସମୋଧାନପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ଚ ୱତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ,

ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ''ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ –

''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ''ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

''ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ଚ ମାନତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

''ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି , ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିଯାମହଂ ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ''ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତଂ ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ''ତି –

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପୁରିମାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

ସଚେ ମାନତ୍ତାରହୋ ୱା ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ୱା ଅବ୍ଭାନାରହୋ ୱା ଅନିକ୍ଖିତ୍ତୱତ୍ତୋ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ପୁରିମାପତ୍ତିଯା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଯା ଚ ଦିୱସପରିଚ୍ଛେଦଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ତଦନୁରୂପାଯ କମ୍ମୱାଚାଯ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସିତ୍ୱା ପରିୱାସଂ ଦତ୍ୱା ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦତ୍ୱା ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପନ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ତସ୍ସ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାଯେୱ କାତବ୍ବା, ପୁନ ପରିୱାସଦାନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନେନ ପନ ପରିୱୁତ୍ଥଦିୱସାନଂ ମକ୍ଖିତତ୍ତା ପୁନ ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ଚ ମୂଲାପତ୍ତିଯା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ସମୋଧାନେତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଚ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। କଥଂ? ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ କରୋନ୍ତେନ ତାୱ ସଚେ ମୂଲାପତ୍ତି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି,

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରାସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନା, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ପଟିକସ୍ସିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନା ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

ଏୱଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସିତେନ ପୁନ ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାଯ ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ପରିୱସନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ

ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ପରିୱସାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ମାନତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ

ଚରାମି, ୱେଦିଯାମହଂ ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତଂ ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ଭନ୍ତେ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି , ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପକ୍ଖପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ପକ୍ଖପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱସନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଞ୍ଚ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

ଇମିନାୱ ନଯେନ ମାନତ୍ତାରହମାନତ୍ତଚାରିକଅବ୍ଭାନାରହକାଲେସୁପି ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତସ୍ସ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନମେୱ କତ୍ୱା ମୂଲାପତ୍ତିଯା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ସମୋଧାନେତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଦତ୍ୱା ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତସ୍ସ ଅବ୍ଭାନଂ କାତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ‘‘ସୋହଂ ପରିୱସନ୍ତୋ’’ତି ଆଗତଟ୍ଠାନେ ‘‘ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ମାନତ୍ତାରହୋ’’ତି ୱା ‘‘ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ’’ତି ୱା ‘‘ସୋହଂ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

ସଚେ ପନ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯ ଆପତ୍ତିଯା ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ସୋ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସିତ୍ୱା ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଯା ପୁନ ମାନତ୍ତଂ ଦତ୍ୱା ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। କଥଂ? ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ କରୋନ୍ତେନ ତାୱ –

‘‘ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସତି, ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନା, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ପଟିକସ୍ସିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନା ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

ଏୱଂ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସିତ୍ୱା ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ମାନତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତଂ ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚିଂ, ତଂ ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନଂ ଯାଚି, ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସି, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରା ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ।

ଅବ୍ଭାନାରହକାଲେପି ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତସ୍ସ ଇମିନାୱ ନଯେନ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନା ମାନତ୍ତଦାନଂ ଅବ୍ଭାନଞ୍ଚ ୱେଦିତବ୍ବଂ। କେୱଲଂ ପନେତ୍ଥ ‘‘ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ।

ଓଧାନସମୋଧାନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୪।ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ (ଚୂଳୱ॰ ଅଟ୍ଠ॰ ୧୦୨) ନାମ ସମ୍ବହୁଲାସୁ ଆପତ୍ତୀସୁ ଯା ଏକା ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ତିସ୍ସୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଆପତ୍ତିଯୋ ସବ୍ବଚିରପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାଯ ତାସଂ ରତ୍ତିପରିଚ୍ଛେଦୱସେନ ଅୱସେସାନଂ ଊନତରପଟିଚ୍ଛନ୍ନାନଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ପରିୱାସୋ ଦୀଯତି, ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ। ଯସ୍ସ ପନ ସତଂ ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଅପରମ୍ପି ସତଂ ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାତି ଏୱଂ ଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ କତ୍ୱା ଆପତ୍ତିସହସ୍ସଂ ଦିୱସସତଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ହୋତି, ତେନ କିଂ କାତବ୍ବନ୍ତି? ସବ୍ବା ସମୋଦହିତ୍ୱା ଦସ ଦିୱସେ ପରିୱସିତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଏକେନେୱ ଦସାହେନ ଦିୱସସତମ୍ପି ପରିୱସିତବ୍ବମେୱ ହୋତି। ୱୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

‘‘ଦସସତଂ ରତ୍ତିସତଂ, ଆପତ୍ତିଯୋ ଛାଦଯିତ୍ୱାନ;

ଦସ ରତ୍ତିଯୋ ୱସିତ୍ୱାନ, ମୁଚ୍ଚେଯ୍ୟ ପାରିୱାସିକୋ’’ତି। (ପରି॰ ୪୭୭);

ଅଯଂ ଅଗ୍ଘସମୋଧାନୋ ନାମ।

ତସ୍ସ ଆରୋଚନଦାନଲକ୍ଖଣଂ ଏୱଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ – ସଚେ କସ୍ସଚି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏକା ଆପତ୍ତି ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ଏକା ଆପତ୍ତି ଦ୍ୱୀହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ତୀହପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ଚତୂହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ପଞ୍ଚାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ଛାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ସତ୍ତାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ଅଟ୍ଠାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ନୱାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା, ଏକା ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା…ପେ… ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦ୍ୱୀହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚାମୀ’’ତି।

ଦୁତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ।

ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ… ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ… ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଦିନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସୋ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିଯୋସାନେ ୱତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

‘‘ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱସାମି, ୱେଦିଯାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିଯତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ’’ତି –

ଏୱଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେନ୍ତେନ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ… ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ , ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାଯୋ…

ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

''ଦିନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା।

କମ୍ମୱାଚାପରିୟୋସାନେ ଚ ମାନତ୍ତସମାଦାନାଦି ସବ୍ବଂ ୱୁତ୍ତନୟମେୱ। ଆରୋଚେନ୍ତେନ ପନ –

''ଅହଂ , ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରାମି, ୱେଦିୟାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଦିୟତୀତି ମଂ ସଙ୍ଘୋ ଧାରେତୂ''ତି ଆରୋଚେତବ୍ବଂ।

ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅବ୍ଭେନ୍ତେନ ଚ –

''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋହଂ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚିଂ, ତସ୍ସ ମେ ସଙ୍ଘୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚାମୀ''ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିୟୋ ଆପଜ୍ଜି ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଏକାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ଦସାହପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟୋ, ତାସଂ ଅଗ୍ଘେନ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଅଦାସି, ସୋ ପରିୱୁତ୍ଥପରିୱାସୋ ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଯାଚି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଅଦାସି, ସୋ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ଅବ୍ଭାନଂ ଯାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅବ୍ଭେତି, ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅବ୍ଭାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଅବ୍ଭିତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି –

ଏୱଂ କମ୍ମୱାଚଂ କତ୍ୱା ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ।

ଅଗ୍ଘସମୋଧାନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୫।ମିସ୍ସକସମୋଧାନୋ (ଚୂଳଅୱ। ଅଟ୍ଠ। ୧୦୨) ନାମ – ଯୋ ନାନାୱତ୍ଥୁକା ଆପତ୍ତିଯୋ ଏକତୋ କତ୍ୱା ଦୀଯତି। ତତ୍ରାଯଂ ନଯୋ –

‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜିଂ ଏକଂ ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଂ, ଏକଂ କାଯସଂସଗ୍ଗଂ, ଏକଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲୱାଚଂ, ଏକଂ ଅତ୍ତକାମଂ, ଏକଂ ସଞ୍ଚରିତ୍ତଂ, ଏକଂ କୁଟିକାରଂ, ଏକଂ ୱିହାରକାରଂ, ଏକଂ ଦୁଟ୍ଠଦୋସଂ, ଏକଂ ଅଞ୍ଞଭାଗିଯଂ, ଏକଂ ସଙ୍ଘଭେଦକଂ, ଏକଂ ସଙ୍ଘଭେଦାନୁୱତ୍ତକଂ, ଏକଂ ଦୁବ୍ବଚଂ, ଏକଂ କୁଲଦୂସକଂ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ତାସଂ ଆପତ୍ତୀନଂ ସମୋଧାନପରିୱାସଂ ଯାଚାମୀ’’ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା ତଦନୁରୂପାଯ କମ୍ମୱାଚାଯ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ।

ଏତ୍ଥ ଚ ‘‘ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି ନାନାୱତ୍ଥୁକାଯୋ’’ତିପି ‘‘ସଙ୍ଘାଦିସେସା ଆପତ୍ତିଯୋ ଆପଜ୍ଜି’’ଇତିପି ଏୱଂ ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତନଯେନ ୱତ୍ଥୁୱସେନପି ଗୋତ୍ତୱସେନପି ନାମୱସେନପି ଆପତ୍ତିୱସେନପି ଯୋଜେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ, ତସ୍ମା ନ ଇଧ ୱିସୁଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଯୋଜେତ୍ୱା ଦସ୍ସଯିସ୍ସାମ ପୁବ୍ବେ ସବ୍ବାପତ୍ତିସାଧାରଣଂ କତ୍ୱା ଯୋଜେତ୍ୱା ଦସ୍ସିତାଯ ଏୱ କମ୍ମୱାଚାଯ ନାନାୱତ୍ଥୁକାହିପି ଆପତ୍ତୀହି ୱୁଟ୍ଠାନସମ୍ଭୱତୋ ସାଯେୱେତ୍ଥ କମ୍ମୱାଚା ଅଲନ୍ତି।

ମିସ୍ସକସମୋଧାନପରିୱାସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୬। ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ପରିୱସନ୍ତୋ ୱିବ୍ଭମତି, ସାମଣେରୋ ୱା ହୋତି, ୱିବ୍ଭମନ୍ତସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଚ ପରିୱାସୋ ନ ରୁହତି। ସୋ ଚେ ପୁନ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ତଦେୱ ପୁରିମଂ ପରିୱାସଦାନଂ, ଯୋ ପରିୱାସୋ ଦିନ୍ନୋ, ସୁଦିନ୍ନୋ, ଯୋ ପରିୱୁତ୍ଥୋ, ସୁପରିୱୁତ୍ଥୋ, ଅୱସେସୋ ପରିୱସିତବ୍ବୋ। ସଚେପି ମାନତ୍ତାରହୋ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ୱା ୱିବ୍ଭମତି, ସାମଣେରୋ ୱା ହୋତି, ସୋ ଚେ ପୁନ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ତଦେୱ ପୁରିମଂ ପରିୱାସଦାନଂ, ଯୋ ପରିୱାସୋ ଦିନ୍ନୋ, ସୁଦିନ୍ନୋ, ଯୋ ପରିୱୁତ୍ଥୋ, ସୁପରିୱୁତ୍ଥୋ, ଯଂ ମାନତ୍ତଂ ଦିନ୍ନଂ, ସୁଦିନ୍ନଂ, ଯଂ ମାନତ୍ତଂ ଚିଣ୍ଣଂ, ତଂ ସୁଚିଣ୍ଣଂ, ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ।

ସଚେ କୋଚି ଭିକ୍ଖୁ ପରିୱସନ୍ତୋ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ହୋତି ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦନାଟ୍ଟୋ, ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଖିତ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ ୱେଦନାଟ୍ଟସ୍ସ ଚ ପରିୱାସୋ ନ ରୁହତି। ସୋ ଚେ ପୁନ ଅନୁମ୍ମତ୍ତକୋ ହୋତି ଅଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ଅୱେଦନାଟ୍ଟୋ, ତଦେୱ ପୁରିମଂ ପରିୱାସଦାନଂ, ଯୋ ପରିୱାସୋ ଦିନ୍ନୋ, ସୁଦିନ୍ନୋ, ଯୋ ପରିୱୁତ୍ଥୋ, ସୁପରିୱୁତ୍ଥୋ, ଅୱସେସୋ ପରିୱସିତବ୍ବୋ। ମାନତ୍ତାରହାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ସଚେ କୋଚି ପରିୱସନ୍ତୋ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ହୋତି, ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ପରିୱାସୋ ନ ରୁହତି। ସଚେ ପୁନ ଓସାରୀଯତି, ତସ୍ସ ତଦେୱ ପୁରିମଂ ପରିୱାସଦାନଂ, ଯୋ ପରିୱାସୋ ଦିନ୍ନୋ, ସୁଦିନ୍ନୋ, ଯୋ ପରିୱୁତ୍ଥୋ, ସୁପରିୱୁତ୍ଥୋ, ଅୱସେସୋ ପରିୱସିତବ୍ବୋ। ମାନତ୍ତାରହାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ସଚେ କସ୍ସଚି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ପାତୁଭୱତି, ତସ୍ସ ସାଯେୱ ଉପଜ୍ଝା, ସାଯେୱ ଉପସମ୍ପଦା, ପୁନ ଉପଜ୍ଝା ନ ଗହେତବ୍ବା, ଉପସମ୍ପଦା ଚ ନ କାତବ୍ବା, ଭିକ୍ଖୁଉପସମ୍ପଦତୋ ପଭୁତି ଯାୱ ୱସ୍ସଗଣନା, ସାଯେୱ ୱସ୍ସଗଣନା , ନ ଇତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱସ୍ସଗଣନା କାତବ୍ବା। ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଦାନିସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂନଂ ମଜ୍ଝେ ୱସିତୁଂ, ତସ୍ମା ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଦ୍ଧିଂ ୱସିତବ୍ବଂ। ଯା ଦେସନାଗାମିନିଯୋ ୱା ୱୁଟ୍ଠାନଗାମିନିଯୋ ୱା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସାଧାରଣା, ତାସଂ ଭିକ୍ଖୁନୀହି କାତବ୍ବଂ, ୱିନଯକମ୍ମମେୱ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ସନ୍ତିକେ କାତବ୍ବଂ। ଯା ପନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ଅସାଧାରଣା ସୁକ୍କୱିସ୍ସଟ୍ଠିଆଦିକା ଆପତ୍ତିଯୋ, ତାହି ଆପତ୍ତୀହି ଅନାପତ୍ତି, ଲିଙ୍ଗେ ପରିୱତ୍ତେ ତା ଆପତ୍ତିଯୋ ୱୁଟ୍ଠିତାୱ ହୋନ୍ତି, ପୁନ ପକତିଲିଙ୍ଗେ ଉପ୍ପନ୍ନେପି ତାହି ଆପତ୍ତୀହି ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତିଯେୱ। ଭିକ୍ଖୁନିଯା ପୁରିସଲିଙ୍ଗେ ପାତୁଭୂତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ପାତୁଭୂତଂ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖଵେ ତଂଯେଵ ଉପଜ୍ଝଂ, ତଂଯେଵ ଉପସମ୍ପଦଂ, ତାନିଯେଵ ଵସ୍ସାନି ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଙ୍ଗମିତୁଂ, ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସାଧାରଣା, ତା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ସନ୍ତିକେ ଵୁଟ୍ଠାତୁଂ। ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ଅସାଧାରଣା, ତାହି ଆପତ୍ତୀହି ଅନାପତ୍ତି।

‘‘ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରିସ୍ସା ଭିକ୍ଖୁନିଯା ପୁରିସଲିଙ୍ଗଂ ପାତୁଭୂତଂ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖଵେ ତଂଯେଵ ଉପଜ୍ଝଂ, ତଂଯେଵ ଉପସମ୍ପଦଂ, ତାନିଯେଵ ଵସ୍ସାନି ଭିକ୍ଖୂହି ସଙ୍ଗମିତୁଂ, ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଭିକ୍ଖୂହି ସାଧାରଣା, ତା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଵୁଟ୍ଠାତୁଂ। ଯା ଆପତ୍ତିଯୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଭିକ୍ଖୂହି ଅସାଧାରଣା, ତାହି ଆପତ୍ତୀହି ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି (ପାରା। ୬୯)।

୨୪୭।ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ପାଳିମୁତ୍ତକଵିନିଚ୍ଛଯୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୬୯) – ଇମେସୁ ଦ୍ଵୀସୁ ଲିଙ୍ଗେସୁ ପୁରିସଲିଙ୍ଗଂ ଉତ୍ତମଂ, ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ହୀନଂ, ତସ୍ମା ପୁରିସଲିଙ୍ଗଂ ବଲଵଅକୁସଲେନ ଅନ୍ତରଧାଯତି, ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ଦୁବ୍ବଲକୁସଲେନ ପତିଟ୍ଠାତି। ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ପନ ଅନ୍ତରଧାଯନ୍ତଂ ଦୁବ୍ବଲଅକୁସଲେନ ଅନ୍ତରଧାଯତି, ପୁରିସଲିଙ୍ଗଂ ବଲଵକୁସଲେନ ପତିଟ୍ଠାତି। ଏଵଂ ଉଭଯମ୍ପି ଅକୁସଲେନ ଅନ୍ତରଧାଯତି, କୁସଲେନ ପଟିଲବ୍ଭତି।

ତତ୍ଥ ସଚେ ଦ୍ଵିନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏକତୋ ସଜ୍ଝାଯଂ ଵା ଧମ୍ମସାକଚ୍ଛଂ ଵା କତ୍ଵା ଏକାଗାରେ ନିପଜ୍ଜିତ୍ଵା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଏକସ୍ସ ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ପାତୁଭଵତି, ଉଭିନ୍ନମ୍ପି ସହସେଯ୍ୟାପତ୍ତି ହୋତି। ସୋ ଚେ ପଟିବୁଜ୍ଝିତ୍ଵା ଅତ୍ତନୋ ଵିପ୍ପକାରଂ ଦିସ୍ଵା ଦୁକ୍ଖୀ ଦୁମ୍ମନୋ ରତ୍ତିଭାଗେଯେଵ ଇତରସ୍ସ ଆରୋଚେଯ୍ୟ, ତେନ ସମସ୍ସାସେତବ୍ବୋ ‘‘ହୋତୁ ମା ଚିନ୍ତଯିତ୍ଥ, ଵଟ୍ଟସ୍ସେଵେସୋ ଦୋସୋ, ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଦ୍ଵାରଂ ଦିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖୁ ଵା ହୋତୁ ଭିକ୍ଖୁନୀ ଵା, ଅନାଵଟୋ ଧମ୍ମୋ, ଅଵାରିତୋ ସଗ୍ଗମଗ୍ଗୋ’’ତି। ସମସ୍ସାସେତ୍ଵା ଏଵଂ ଵତ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ତୁମ୍ହେହି ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ଗନ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ଅତ୍ଥି ପନ ତେ କାଚି ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ’’ତି। ସଚସ୍ସା ହୋନ୍ତି ତାଦିସା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ, ‘‘ଅତ୍ଥୀ’’ତି, ନୋ ଚେ ହୋନ୍ତି, ‘‘ନତ୍ଥୀ’’ତି ଵତ୍ଵା ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଵତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ମମ ସଙ୍ଗହଂ କରୋଥ, ଇଦାନି ମଂ ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ନେଥା’’ତି। ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ତଂ ଗହେତ୍ଵା ତସ୍ସା ଵା ସନ୍ଦିଟ୍ଠାନଂ ଅତ୍ତନୋ ଵା ସନ୍ଦିଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ଚ ନ ଏକକେନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଜୋତିକଞ୍ଚ କତ୍ତରଦଣ୍ଡକଞ୍ଚ ଗହେତ୍ଵା ସଂଵିଦହନଂ ପରିମୋଚେତ୍ଵା ‘‘ମଯଂ ଅସୁକଂ ନାମ ଠାନଂ ଗଚ୍ଛାମା’’ତି ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ବହିଗାମେ ଦୂରେ ଵିହାରୋ ହୋତି, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଗାମନ୍ତରନଦୀପାରରତ୍ତିଵିପ୍ପଵାସଗଣଓହୀଯନାପତ୍ତୀହି ଅନାପତ୍ତି। ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ତା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଵତ୍ତବ୍ବା ‘‘ଅସୁକଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୁଂ ଜାନାଥା’’ତି? ‘‘ଆମ, ଅଯ୍ୟା’’ତି। ତସ୍ସ ଇତ୍ଥିଲିଙ୍ଗଂ ପାତୁଭୂତଂ, ସଙ୍ଗହଂ ଦାନିସ୍ସା କରୋଥାତି। ତା ଚେ ‘‘ସାଧୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଦାନି ମଯମ୍ପି ସଜ୍ଝାଯିସ୍ସାମ, ଧମ୍ମଂ ସୋସ୍ସାମ, ଗଚ୍ଛଥ ତୁମ୍ହେ’’ତି ଵତ୍ଵା ସଙ୍ଗହଂ କରୋନ୍ତି, ଆରାଧିକା ଚ ହୋନ୍ତି ସଙ୍ଗାହିକା ଲଜ୍ଜିନିଯୋ, ତା କୋପେତ୍ଵା ଅଞ୍ଞତ୍ର ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଗଚ୍ଛତି ଚେ, ଗାମନ୍ତରନଦୀପାରରତ୍ତିଵିପ୍ପଵାସଗଣଓହୀଯନାପତ୍ତୀହି ନ ମୁଚ୍ଚତି।

ସଚେ ପନ ଲଜ୍ଜିନିଯୋ ହୋନ୍ତି, ନ ସଙ୍ଗାହିକାଯୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଗନ୍ତୁଂ ଲବ୍ଭତି। ସଚେପି ଅଲଜ୍ଜିନିଯୋ ହୋନ୍ତି, ସଙ୍ଗହଂ ପନ କରୋନ୍ତି, ତାପି ପରିଚ୍ଚଜିତ୍ଵା ଅଞ୍ଞତ୍ର ଗନ୍ତୁଂ ଲବ୍ଭତି। ସଚେ ଲଜ୍ଜିନିଯୋ ଚ ସଙ୍ଗାହିକା ଚ, ଞାତିକା ନ ହୋନ୍ତି, ଆସନ୍ନଗାମେ ପନ ଅଞ୍ଞା ଞାତିକା ହୋନ୍ତି ପଟିଜଗ୍ଗନିକା, ତାସମ୍ପି ସନ୍ତିକଂ ଗନ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତୀତି ଵଦନ୍ତି। ଗନ୍ତ୍ଵା ସଚେ ଭିକ୍ଖୁଭାଵେପି ନିସ୍ସଯପଟିପନ୍ନୋ, ପତିରୂପାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ, ମାତିକା ଵା ଵିନଯୋ ଵା ଉଗ୍ଗହିତୋ ସୁଗ୍ଗହିତୋ, ପୁନ ଉଗ୍ଗଣ୍ହନକାରଣଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ଭିକ୍ଖୁଭାଵେପି ପରିସାଵଚରୋ, ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେଯେଵ ଉପସମ୍ପନ୍ନା ସୂପସମ୍ପନ୍ନା, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ପୁବ୍ବେ ତଂ ନିସ୍ସାଯ ଵସନ୍ତେହିପି ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ପରିପୁଣ୍ଣଵସ୍ସସାମଣେରେନପି ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଉପଜ୍ଝା ଗହେତବ୍ବା।

ଯଂ ପନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁଭାଵେ ଅଧିଟ୍ଠିତଂ ତିଚୀଵରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ, ତଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ ଵିଜହତି, ପୁନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ସଙ୍କଚ୍ଚିକା ଚ ଉଦକସାଟିକା ଚ ଗହେତବ୍ବା। ଯଂ ଅତିରେକଚୀଵରଂ ଵା ଅତିରେକପତ୍ତୋ ଵା ଵିନଯକମ୍ମଂ କତ୍ଵା ଠପିତୋ ହୋତି, ତମ୍ପି ସବ୍ବଂ ଵିନଯକମ୍ମଂ ଵିଜହତି, ପୁନ କାତବ୍ବଂ। ପଟିଗ୍ଗହିତତେଲମଧୁଫାଣିତାଦୀନିପି ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ଵିଜହନ୍ତି। ସଚେ ପଟିଗ୍ଗହଣତୋ ସତ୍ତମେ ଦିଵସେ ଲିଙ୍ଗଂ ପରିଵତ୍ତତି, ପୁନ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ସତ୍ତାହଂ ଵଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ଭିକ୍ଖୁକାଲେ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ତକଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ, ତଂ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନ ଵିଜହତି। ଯମ୍ପି ଉଭିନ୍ନଂ ସାଧାରଣଂ ଅଵିଭଜିତ୍ଵା ଠପିତଂ, ତଂ ପକତତ୍ତୋ ରକ୍ଖତି। ଯଂ ପନ ଵିଭତ୍ତଂ ଏତସ୍ସେଵ ସନ୍ତକଂ, ତଂ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ଵିଜହତି। ଵୁତ୍ତମ୍ପେତଂ ପରିଵାରେ –

‘‘ତେଲଂ ମଧୁ ଫାଣିତଞ୍ଚାପି ସପ୍ପିଂ, ସାମଂ ଗହେତ୍ଵା ନିକ୍ଖିପେଯ୍ୟ;

ଅଵୀତିଵତ୍ତେ ସତ୍ତାହେ, ସତି ପଚ୍ଚଯେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି;

ପଞ୍ହା ମେସା କୁସଲେହି ଚିନ୍ତିତା’’ତି। (ପରି। ୪୮୦);

ଇଦଞ୍ହି ଲିଙ୍ଗପରିୱତ୍ତନଂ ସନ୍ଧାୟ ୱୁତ୍ତଂ। ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନାମ ଲିଙ୍ଗପରିୱତ୍ତନେନ, କାଲକିରିୟାୟ, ସିକ୍ଖାପଚ୍ଚକ୍ଖାନେନ, ହୀନାୟାୱତ୍ତନେନ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ ଦାନେନ, ଅନପେକ୍ଖୱିସ୍ସଜ୍ଜନେନ, ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଗହଣେନ ଚ ୱିଜହତି। ତସ୍ମା ସଚେପି ହରୀତକଖଣ୍ଡମ୍ପି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଠପିତମତ୍ଥି, ସବ୍ବମସ୍ସ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ୱିଜହତି। ଭିକ୍ଖୁୱିହାରେ ପନ ଯଂ କିଞ୍ଚିସ୍ସା ସନ୍ତକଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୱା ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୱା ଠପିତଂ, ସବ୍ବସ୍ସ ସାୱ ଇସ୍ସରା, ଆହରାପେତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ଯଂ ପନେତ୍ଥ ଥାୱରଂ ତସ୍ସା ସନ୍ତକଂ ସେନାସନଂ ୱା ଉପରୋପକା ୱା, ତେ ଯସ୍ସିଚ୍ଛତି, ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବା। ତେରସସୁ ସମ୍ମୁତୀସୁ ଯା ଭିକ୍ଖୁକାଲେ ଲଦ୍ଧା ସମ୍ମୁତି, ସବ୍ବା ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ପୁରିମିକାୟ ସେନାସନଗ୍ଗାହୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି। ସଚେ ପଚ୍ଛିମିକାୟ ସେନାସନେ ଗହିତେ ଲିଙ୍ଗଂ ପରିୱତ୍ତତି, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଚସ୍ସା ଉପ୍ପନ୍ନଲାଭଂ ଦାତୁକାମୋ ହୋତି, ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସାଧାରଣାୟ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନାୟ ଆପତ୍ତିୟା ପରିୱସନ୍ତସ୍ସ ଲିଙ୍ଗଂ ପରିୱତ୍ତତି, ପୁନ ପକ୍ଖମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତସ୍ସ ପରିୱତ୍ତତି , ପୁନ ପକ୍ଖମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତସ୍ସ ପରିୱତ୍ତତି, ଭିକ୍ଖୁନୀହି ଅବ୍ଭାନକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅକୁସଲୱିପାକେ ପରିକ୍ଖୀଣେ ପକ୍ଖମାନତ୍ତକାଲେ ପୁନଦେୱ ଲିଙ୍ଗଂ ପରିୱତ୍ତତି, ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚିଣ୍ଣେ ପକ୍ଖମାନତ୍ତେ ପରିୱତ୍ତତି, ଭିକ୍ଖୂହି ଅବ୍ଭାନକମ୍ମଂ କାତବ୍ବନ୍ତି।

ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଲିଙ୍ଗପରିୱତ୍ତନେପି ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ସବ୍ବୋ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଅୟଂ ପନ ୱିସେସୋ – ସଚେ ଭିକ୍ଖୁନିକାଲେ ଆପନ୍ନା ସଞ୍ଚରିତ୍ତାପତ୍ତି ପଟିଚ୍ଛନ୍ନା ହୋତି, ପରିୱାସଦାନଂ ନତ୍ଥି, ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପକ୍ଖମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତିୟା ଲିଙ୍ଗଂ ପରିୱତ୍ତତି, ନ ତେନତ୍ଥୋ, ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତାୟ ପରିୱତ୍ତତି, ପୁନ ମାନତ୍ତଂ ଅଦତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ଅବ୍ଭେତବ୍ବୋ। ଅଥ ଭିକ୍ଖୂହି ମାନତ୍ତେ ଅଦିନ୍ନେ ପୁନ ଲିଙ୍ଗଂ ପରିୱତ୍ତତି, ଭିକ୍ଖୁନୀହି ପକ୍ଖମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ଅଥ ଛାରତ୍ତଂ ମାନତ୍ତଂ ଚରନ୍ତସ୍ସ ପୁନ ପରିୱତ୍ତତି, ପକ୍ଖମାନତ୍ତମେୱ ଦାତବ୍ବଂ। ଚିଣ୍ଣମାନତ୍ତସ୍ସ ପନ ଲିଙ୍ଗପରିୱତ୍ତେ ଜାତେ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ଅବ୍ଭାନକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ପୁନ ପରିୱତ୍ତେ ଚ ଲିଙ୍ଗେ ଭିକ୍ଖୁନିଭାୱେ ଠିତାୟପି ଯା ଆପତ୍ତିୟୋ ପୁବ୍ବେ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧା, ତା ସୁପ୍ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧା ଏୱାତି।

୨୪୮। ଇତୋ ପରଂ ପାରିୱାସିକାଦୀନଂ ୱତ୍ତଂ ଦସ୍ସୟିସ୍ସାମ – ପାରିୱାସିକେନ (ଚୂଳୱ॰ ଅଟ୍ଠ॰ ୭୬) ଭିକ୍ଖୁନା ଉପଜ୍ଝାୟେନ ହୁତ୍ୱା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପନ ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆଚରିୟେନ ହୁତ୍ୱାପି କମ୍ମୱାଚା ନ ସାୱେତବ୍ବା, ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅସତି ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ସାୱେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନିସ୍ସୟୋ ନ ଦାତବ୍ବୋ। ୟେହିପି ପକତିୟାୱ ନିସ୍ସୟୋ ଗହିତୋ, ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା ‘‘ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ଅମୁକତ୍ଥେରସ୍ସ ନାମ ସନ୍ତିକେ ନିସ୍ସୟଂ ଗଣ୍ହଥ, ମୟ୍ହଂ ୱତ୍ତଂ ମା କରୋଥ, ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛଥା’’ତି। ସଚେ ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି କରୋନ୍ତିୟେୱ, ୱାରିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ କରୋନ୍ତେସୁପି ଅନାପତ୍ତି। ଅଞ୍ଞୋ ସାମଣେରୋପି ନ ଗହେତବ୍ବୋ, ଉପଜ୍ଝଂ ଦତ୍ୱା ଗହିତସାମଣେରୋପି ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ମୟ୍ହଂ ୱତ୍ତଂ ମା କରୋଥ, ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛଥା’’ତି। ସଚେ ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି କରୋନ୍ତିୟେୱ, ୱାରିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ କରୋନ୍ତେସୁପି ଅନାପତ୍ତି। ନ ଭିକ୍ଖୁନୋୱାଦକସମ୍ମୁତି ସାଦିତବ୍ବା, ସମ୍ମତେନପି ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ନ ଓୱଦିତବ୍ବା, ତସ୍ମା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ଭିକ୍ଖୁନୋୱାଦକଂ ଜାନାଥା’’ତି। ପଟିବଲସ୍ସ ୱା ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭାରୋ କାତବ୍ବୋ। ଆଗତା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ‘‘ସଙ୍ଘସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଗଚ୍ଛଥ, ସଙ୍ଘୋ ୱୋ ଓୱାଦଦାୟକଂ ଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି ୱା ‘‘ଅହଂ ୱିନୟକମ୍ମଂ କରୋମି, ଅମୁକଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନାମ ସନ୍ତିକଂ ଗଚ୍ଛଥ, ସୋ ୱୋ ଓୱାଦଂ ଦସ୍ସତୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ତବ୍ବା।

ୟାୟ ଆପତ୍ତିୟା ସଙ୍ଘେନ ପରିୱାସୋ ଦିନ୍ନୋ ହୋତି, ସା ଆପତ୍ତି ନ ଆପଜ୍ଜିତବ୍ବା, ଅଞ୍ଞା ୱା ତାଦିସିକା ତତୋ ୱା ପାପିଟ୍ଠତରା, କମ୍ମଂ ନ ଗରହିତବ୍ବଂ, କମ୍ମିକା ନ ଗରହିତବ୍ବା, ନ ପକତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉପୋସଥୋ ଠପେତବ୍ବୋ, ନ ପୱାରଣା ଠପେତବ୍ବା, ପଲିବୋଧତ୍ଥାୟ ୱା ପକ୍କୋସନତ୍ଥାୟ ୱା ସୱଚନୀୟଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ପଲିବୋଧତ୍ଥାୟ ହି କରୋନ୍ତୋ ‘‘ଅହଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଇମସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ସୱଚନୀୟଂ କରୋମି, ଇମମ୍ହା ଆୱାସା ପରମ୍ପି ମା ପକ୍କମ, ୟାୱ ନ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତୀ’’ତି ଏୱଂ କରୋତି, ପକ୍କୋସନତ୍ଥାୟ କରୋନ୍ତୋ ‘‘ଅହଂ ତଂ ସୱଚନୀୟଂ କରୋମି, ଏହି ମୟା ସଦ୍ଧିଂ ୱିନୟଧରାନଂ ସମ୍ମୁଖୀଭାୱଂ ଗଚ୍ଛାହୀ’’ତି ଏୱଂ କରୋତି, ତଦୁଭୟମ୍ପି ନ କାତବ୍ବଂ। ୱିହାରେ ଜେଟ୍ଠକଟ୍ଠାନଂ ନ କାତବ୍ବଂ, ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ୱା ଧମ୍ମଜ୍ଝେସକେନ ୱା ନ ଭୱିତବ୍ବଂ, ନପି ତେରସସୁ ସମ୍ମୁତୀସୁ ଏକସମ୍ମୁତିୱସେନପି ଇସ୍ସରିୟକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ‘‘କରୋତୁ ମେ ଆୟସ୍ମା ଓକାସଂ, ଅହଂ ତଂ ୱତ୍ତୁକାମୋ’’ତି ଏୱଂ ପକତତ୍ତସ୍ସ ଓକାସୋ ନ କାରେତବ୍ବୋ, ୱତ୍ଥୁନା ୱା ଆପତ୍ତିୟା ୱା ନ ଚୋଦେତବ୍ବୋ, ‘‘ଅୟଂ ତେ ଦୋସୋ’’ତି ନ ସାରେତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖୂହି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ୟୋଜେତ୍ୱା କଲହୋ ନ କାରେତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ହୁତ୍ୱା ପକତତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରତୋ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ ନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକକେନେୱ ଗନ୍ତବ୍ବଞ୍ଚେୱ ନିସୀଦିତବ୍ବଞ୍ଚ, ୟୋ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆସନପରିୟନ୍ତୋ ସେୟ୍ୟାପରିୟନ୍ତୋ ୱିହାରପରିୟନ୍ତୋ, ସୋ ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ।

ତତ୍ଥ ଆସନପରିୟନ୍ତୋ ନାମ ଭତ୍ତଗ୍ଗାଦୀସୁ ସଙ୍ଘନୱକାସନଂ, ସ୍ୱସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ, ତତ୍ଥ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସେୟ୍ୟାପରିୟନ୍ତୋ ନାମ ସେୟ୍ୟାନଂ ପରିୟନ୍ତୋ ସବ୍ବଲାମକଂ ମଞ୍ଚପୀଠଂ। ଅୟଞ୍ହି ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ସେୟ୍ୟଂ ଗହେତୁଂ ନ ଲଭତି, ସବ୍ବଭିକ୍ଖୂହି ୱିଚିନିତ୍ୱା ଗହିତାୱସେସା ମଙ୍ଗୁଲଗୂଥଭରିତା ୱେତ୍ତଲତାଦିୱିନଦ୍ଧା ଲାମକସେୟ୍ୟାୱସ୍ସ ଦାତବ୍ବା। ୟଥା ଚ ସେୟ୍ୟା, ଏୱଂ ୱସନଆୱାସୋପି ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ତସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତି, ସବ୍ବଭିକ୍ଖୂହି ୱିଚିନିତ୍ୱା ଗହିତାୱସେସା ପନ ରଜୋହତଭୂମି ଜତୁକମୂସିକଭରିତା ପଣ୍ଣସାଲା ଅସ୍ସ ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ପକତତ୍ତା ସବ୍ବେ ରୁକ୍ଖମୂଲିକା ଅବ୍ଭୋକାସିକା ଚ ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ନଂ ନ ଉପେନ୍ତି, ସବ୍ବେପି ଏତେହି ୱିସ୍ସଟ୍ଠାୱାସା ନାମ ହୋନ୍ତି, ତେସୁ ୟଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ ଲଭତି।

ୱସ୍ସୂପନାୟିକଦିୱସେ ପଚ୍ଚୟଂ ଏକପସ୍ସେ ଠତ୍ୱା ୱସ୍ସଗ୍ଗେନ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି, ସେନାସନଂ ନ ଲଭତି, ନିବଦ୍ଧୱସ୍ସାୱାସିକଂ ସେନାସନଂ ଗଣ୍ହିତୁ କାମେନ ୱତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ଞାତିପୱାରିତଟ୍ଠାନେ ‘‘ଏତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଗହେତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛଥା’’ତି ନିମନ୍ତିତେନ ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅସୁକଂ ନାମ କୁଲଂ ଭିକ୍ଖୂ ନିମନ୍ତେସି, ଏଥ, ତତ୍ଥ ଗଚ୍ଛାମା’’ତି ଏୱଂ ସଂୱିଧାୟ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପୁରେସମଣେନ ୱା ପଚ୍ଛାସମଣେନ ୱା ହୁତ୍ୱା କୁଲାନି ନ ଉପସଙ୍କମିତବ୍ବାନି, ‘‘ଭନ୍ତେ, ଅସୁକସ୍ମିଂ ନାମ ଗାମେ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗମନଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତି, ସାଧୁ ୱତସ୍ସ, ସଚେ ତେସଂ ସଙ୍ଗହଂ କରେୟ୍ୟାଥା’’ତି ଏୱଂ ପନସ୍ସ ୱିନୟପରିୟାୟେନ କଥେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଆଗତାଗତାନଂ ଆରୋଚେତୁଂ ହରାୟମାନେନ ଆରଞ୍ଞିକଧୁତଙ୍ଗଂ ନ ସମାଦାତବ୍ବଂ। ୟେନପି ପକତିୟା ସମାଦିନ୍ନଂ, ତେନ ଦୁତିୟଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଗହେତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ଅରୁଣଂ ଉଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ, ନ ଏକକେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ତଥା ଭତ୍ତଗ୍ଗାଦୀସୁ ଆସନପରିୟନ୍ତେ ନିସଜ୍ଜାୟ ହରାୟମାନେନ ପିଣ୍ଡପାତିକଧୁତଙ୍ଗମ୍ପି ନ ସମାଦାତବ୍ବଂ। ୟୋ ପନ ପକତିୟାୱ ପିଣ୍ଡପାତିକୋ, ତସ୍ସ ପଟିସେଧୋ ନତ୍ଥି, ନ ଚ ତପ୍ପଚ୍ଚୟା ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରାପେତବ୍ବୋ ‘‘ମା ମଂ ଜାନିଂସୂ’’ତି। ନୀହଟଭତ୍ତୋ ହୁତ୍ୱା ୱିହାରେୟେୱ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ‘‘ରତ୍ତିୟୋ ଗଣୟିସ୍ସାମି, ଗଚ୍ଛତୋ ମେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ସିୟା’’ତି ଇମିନା କାରଣେନ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନ ନୀହରାପେତବ୍ବୋ, ‘‘ମା ମଂ ଏକଭିକ୍ଖୁପି ଜାନାତୂ’’ତି ଚ ଇମିନା ଅଜ୍ଝାସୟେନ ୱିହାରେ ସାମଣେରେହି ପଚାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁମ୍ପି ନ ଲଭତି, ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପୱିସିତବ୍ବମେୱ। ଗିଲାନସ୍ସ ପନ ନୱକମ୍ମଆଚରିୟୁପଜ୍ଝାୟକିଚ୍ଚାଦିପସୁତସ୍ସ ୱା ୱିହାରେୟେୱ ଅଚ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ସଚେପି ଗାମେ ଅନେକସତା ଭିକ୍ଖୂ ୱିଚରନ୍ତି, ନ ସକ୍କା ହୋତି ଆରୋଚେତୁଂ, ଗାମକାୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ୱସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୟସ୍ମା ‘‘ପାରିୱାସିକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ଆଗନ୍ତୁକେନ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଉପୋସଥେ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ପୱାରଣାୟ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ସଚେ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଦୂତେନପି ଆରୋଚେତବ୍ବ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୭୬) ୱୁତ୍ତଂ , ତସ୍ମା କଞ୍ଚି ୱିହାରଂ ଗତେନ ଆଗନ୍ତୁକେନ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସବ୍ବେ ଏକଟ୍ଠାନେ ଠିତେ ପସ୍ସତି, ଏକଟ୍ଠାନେ ଠିତେନେୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ଅଥ ରୁକ୍ଖମୂଲାଦୀସୁ ୱିସୁଂ ଠିତା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚ ହୋତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଥ ୱିଚିନନ୍ତୋ ଏକଚ୍ଚେ ନ ପସ୍ସତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ।

ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସପି ଅତ୍ତନୋ ୱସନୱିହାରଂ ଆଗତସ୍ସ ଏକସ୍ସ ୱା ବହୂନଂ ୱା ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୱତ୍ତଭେଦାପି ଚେତ୍ଥ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବା। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ମୁହୁତ୍ତଂ ୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ୱା ଅୱିସ୍ସମିତ୍ୱା ଏୱ ୱା ୱିହାରମଜ୍ଝେନ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେସମ୍ପି ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ସଚେ ତସ୍ସ ଅଜାନନ୍ତସ୍ସେୱ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅୟଞ୍ଚ ଗତକାଲେ ଜାନାତି, ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ୱା ସାୱେତୁଂ ୱା ଅସକ୍କୋନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ୟେପି ଅନ୍ତୋୱିହାରଂ ଅପ୍ପୱିସିତ୍ୱା ଉପଚାରସୀମଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅୟଞ୍ଚ ନେସଂ ଛତ୍ତସଦ୍ଦଂ ୱା ଉକ୍କାସିତସଦ୍ଦଂ ୱା ଖିପିତସଦ୍ଦଂ ୱା ସୁତ୍ୱା ଆଗନ୍ତୁକଭାୱଂ ଜାନାତି, ଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଗତକାଲେ ଜାନନ୍ତେନପି ଅନୁବନ୍ଧିତ୍ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବମେୱ, ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ଅସକ୍କୋନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ୟୋପି ରତ୍ତିଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ରତ୍ତିଂୟେୱ ଗଚ୍ଛତି, ସୋପିସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦଂ କରୋତି, ଅଞ୍ଞାତତ୍ତା ପନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ଅଜାନିତ୍ୱାୱ ଅବ୍ଭାନଂ କରୋତି, ଅକତମେୱ ହୋତୀତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ଅଧିକା ରତ୍ତିୟୋ ଗହେତ୍ୱା କାତବ୍ବଂ। ଅୟଂ ଅପଣ୍ଣକପଟିପଦା।

ନଦୀଆଦୀସୁ ନାୱାୟ ଗଚ୍ଛନ୍ତମ୍ପି ପରତୀରେ ଠିତମ୍ପି ଆକାସେ ଗଚ୍ଛନ୍ତମ୍ପି ପବ୍ବତତଲଅରଞ୍ଞାଦୀସୁ ଦୂରେ ଠିତମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ସଚେ ‘‘ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ୱୱତ୍ଥାନଂ ଅତ୍ଥି, ନାୱାଦୀହି ଗନ୍ତ୍ୱା ୱା ମହାସଦ୍ଦଂ କତ୍ୱା ୱା ୱେଗେନ ଅନୁବନ୍ଧିତ୍ୱା ୱା ଆରୋଚେତବ୍ବଂ, ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ସଚେ ୱାୟମନ୍ତୋପି ସମ୍ପାପୁଣିତୁଂ ୱା ସାୱେତୁଂ ୱା ନ ସକ୍କୋତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ ହୋତି, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଙ୍ଘସେନାଭୟତ୍ଥେରୋ ପନ ୱିସୟାୱିସୟେନ କଥେତି ‘‘ୱିସୟେ କିର ଅନାରୋଚେନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ ହୋତି, ଅୱିସୟେ ପନ ଉଭୟମ୍ପି ନତ୍ଥୀ’’ତି। କରୱୀକତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ‘‘ସମଣୋ ଅୟନ୍ତି ୱୱତ୍ଥାନମେୱ ପମାଣଂ। ସଚେପି ଅୱିସୟୋ ହୋତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟମେୱ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତିୟେୱା’’ତି ଆହ।

ଉପୋସଥଦିୱସେ ‘‘ଉପୋସଥଂ ସମ୍ପାପୁଣିସ୍ସାମା’’ତି ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଇଚ୍ଛିଯା ଗଚ୍ଛନ୍ତାପି ଉପୋସଥଭାୱଂ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା ଓତରିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ତସ୍ମା ଆଗନ୍ତୁକସୋଧନତ୍ଥଂ ଉପୋସଥଦିୱସେପି ଆରୋଚେତବ୍ବଂ। ପୱାରଣାଯପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଗନ୍ତୁଂ ଅସମତ୍ଥେନ ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁଂ ପେସେତ୍ୱା ଆରୋଚାପେତବ୍ବଂ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନଂ ପେସେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ନ ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ନାନାସଂୱାସକେହି ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ପକତତ୍ତେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ଯତ୍ଥ ହି ଏକୋପି ଭିକ୍ଖୁ ନତ୍ଥି, ତତ୍ଥ ନ ୱସିତବ୍ବଂ। ନ ହି ତତ୍ଥ ୱୁତ୍ଥରତ୍ତିଯୋ ଗଣନୂପିକା ହୋନ୍ତି। ଦସୱିଧେ ଅନ୍ତରାଯେ ପନ ସଚେପି ରତ୍ତିଯୋ ଗଣନୂପିକା ନ ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତରାଯତୋ ପରିମୁଚ୍ଚନତ୍ଥାଯ ଗନ୍ତବ୍ବମେୱ। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା’’ତି। ନାନାସଂୱାସକେହି ସଦ୍ଧିଂ ୱିନଯକମ୍ମଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତେସଂ ଅନାରୋଚନେପି ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ନତ୍ଥି, ଅଭିକ୍ଖୁକାୱାସସଦିସମେୱ ହୋତି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ନାନାସଂୱାସକେହି ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ’’ତି।

ନ ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପକତତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ଆୱାସେ ୱା ଅନାୱାସେ ୱା ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ତତ୍ଥ ଆୱାସୋ ନାମ ୱସନତ୍ଥାଯ କତସେନାସନଂ। ଅନାୱାସୋ ନାମ ଚେତିଯଘରଂ ବୋଧିଘରଂ ସମ୍ମୁଞ୍ଜନୀଅଟ୍ଟକୋ ଦାରୁଅଟ୍ଟକୋ ପାନୀଯମାଳୋ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକୋତି ଏୱମାଦି। ‘‘ଏତେସୁ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ଛଦନତୋ ଉଦକପତନଟ୍ଠାନପରିଚ୍ଛିନ୍ନେ ଓକାସେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋୱ ୱସିତୁଂ ନ ଲଭତି, ପାରିୱାସିକୋ ପନ ଅନ୍ତୋଆୱାସେଯେୱ ନ ଲଭତୀ’’ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ଅୱିସେସେନ ‘‘ଉଦକପାତେନ ୱାରିତ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଏତେସୁ ଏୱରୂପେସୁ ପଞ୍ଚୱଣ୍ଣଚ୍ଛଦନବଦ୍ଧଟ୍ଠାନେସୁ ପାରିୱାସିକସ୍ସ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ଚ ପକତତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ଉଦକପାତେନ ୱାରିତ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ନାନୂପଚାରେପି ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ତଦହୁପସମ୍ପନ୍ନେପି ପକତତ୍ତେ ପଠମଂ ପୱିସିତ୍ୱା ନିପନ୍ନେପି ସଟ୍ଠିୱସ୍ସିକୋପି ପାରିୱାସିକୋ ପଚ୍ଛା ପୱିସିତ୍ୱା ଜାନନ୍ତୋ ନିପଜ୍ଜତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ, ଅଜାନନ୍ତସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଚେ ପନ ତସ୍ମିଂ ନିସିନ୍ନେ ପଚ୍ଛା ପକତତ୍ତୋ ପୱିସିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜତି, ପାରିୱାସିକୋ ଚ ଜାନାତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚେୱ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚ। ନୋ ଚେ ଜାନାତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ।

ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପକତତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁପସମ୍ପନ୍ନମ୍ପି ଦିସ୍ୱା ଆସନା ୱୁଟ୍ଠାତବ୍ବଂ, ୱୁଟ୍ଠାଯ ଚ ‘‘ଅହଂ ଇମିନା ସୁଖନିସିନ୍ନୋ ୱୁଟ୍ଠାପିତୋ’’ତି ପରମ୍ମୁଖେନପି ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ‘‘ଇଦଂ ଆଚରିଯ ଆସନଂ, ଏତ୍ଥ ନିସୀଦଥା’’ତି ଏୱଂ ପକତତ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆସନେନ ନିମନ୍ତେତବ୍ବୋଯେୱ। ନୱକେନ ପନ ‘‘ମହାଥେରଂ ଓବଦ୍ଧଂ କରୋମୀ’’ତି ପାରିୱାସିକତ୍ଥେରସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ପାରିୱାସିକେନ ପକତତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ନ ଏକାସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ନୀଚେ ଆସନେ ନିସିନ୍ନେ ଉଚ୍ଚେ ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଛମାଯଂ ନିସିନ୍ନେ ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଦ୍ୱାଦସହତ୍ଥଂ ପନ ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପକତତ୍ତେନ ସଦ୍ଧିଂ ନ ଏକଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, ନ ନୀଚେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମନ୍ତେ ଉଚ୍ଚେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, ନ ଛମାଯଂ ଚଙ୍କମନ୍ତେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ଅକତପରିଚ୍ଛେଦାଯ ଭୂମିଯା ଚଙ୍କମନ୍ତେ ପରିଚ୍ଛେଦଂ କତ୍ୱା ୱାଲୁକଂ ଆକିରିତ୍ୱା ଆଲମ୍ବନଂ ଯୋଜେତ୍ୱା କତଚଙ୍କମେ ନୀଚେପି ନ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, କୋ ପନ ୱାଦୋ ଇଟ୍ଠକଚଯେନ ସମ୍ପନ୍ନେ ୱେଦିକାପରିକ୍ଖିତ୍ତେ। ସଚେ ପନ ପାକାରପରିକ୍ଖିତ୍ତୋ ହୋତି, ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକଯୁତ୍ତୋ ପଦ୍ଧନ୍ତରଓନନ୍ତରଗୁମ୍ବନ୍ତରେସୁ ୱା ସୁପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନୋ, ତାଦିସେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନେପି ଉପଚାରଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ୱଟ୍ଟତି।

ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପାରିୱାସିକୱୁଡ୍ଢତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ମୂଳାଯପଟିକସ୍ସନାରହେନ ମାନତ୍ତାରହେନ ମାନତ୍ତଚାରିକେନ ଅବ୍ଭାନାରହେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ନ ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ଆୱାସେ ୱା ଅନାୱାସେ ୱା ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ସଚେ ୱୁଡ୍ଢତରେ ପାରିୱାସିକେ ପଠମଂ ନିପନ୍ନେ ଇତରୋ ଜାନନ୍ତୋ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ଚସ୍ସ ହୋତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ। ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ପନ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦେ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅଜାନିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ୱତ୍ତଭେଦୋ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତି। ଅଥ ନୱକପାରିୱାସିକେ ପଠମଂ ନିପନ୍ନେ ୱୁଡ୍ଢତରୋ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜତି, ନୱକୋ ଚ ଜାନାତି, ରତ୍ତି ଚସ୍ସ ଛିଜ୍ଜତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି। ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦୋ। ନୋ ଚେ ଜାନାତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ୱତ୍ତଭେଦୋ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତି। ସଚେ ଅପଚ୍ଛାପୁରିମଂ ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ, ଇତରସ୍ସ ୱତ୍ତଭେଦୋପୀତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ଦ୍ୱେ ପାରିୱାସିକା ସମୱସ୍ସା, ଏକୋ ପଠମଂ ନିପନ୍ନୋ, ଏକୋ ଜାନନ୍ତୋୱ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜତି, ରତ୍ତି ଚସ୍ସ ଛିଜ୍ଜତି, ୱତ୍ତଭେଦେ ଚ ଦୁକ୍କଟଂ। ପଠମଂ ନିପନ୍ନସ୍ସ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦୋ। ସଚେ ପଚ୍ଛା ନିପଜ୍ଜନ୍ତୋପି ନ ଜାନାତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ୱତ୍ତଭେଦୋ ନତ୍ଥି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ହୋତି। ସଚେ ଦ୍ୱେପି ଅପଚ୍ଛାପୁରିମଂ ନିପଜ୍ଜନ୍ତି, ଦ୍ୱିନ୍ନମ୍ପି ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋଯେୱ, ନ ୱତ୍ତଭେଦୋ। ସଚେ ହି ଦ୍ୱେ ପାରିୱାସିକା ଏକତୋ ୱସେଯ୍ୟୁଂ, ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ ଅଜ୍ଝାଚାରଂ ଞତ୍ୱା ଅଗାରୱା ୱା ୱିପ୍ପଟିସାରିନୋ ୱା ହୁତ୍ୱା ତଂ ୱା ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜେଯ୍ୟୁଂ ତତୋ ପାପିଟ୍ଠତରଂ ୱା, ୱିବ୍ଭମେଯ୍ୟୁଂ ୱା, ତସ୍ମା ନେସଂ

ସହସେଯ୍ୟା ସଙ୍ଘପଙ୍କାରେନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା। ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହାଦଯୋ ଚେତ୍ଥ ପାରିୱାସିକାନଂ ପକତତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଠିତାତି ୱେଦିତବ୍ବା। ତସ୍ମା ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହେନ ମାନତ୍ତାରହେନ ମାନତ୍ତଚାରିକେନ ଅବ୍ଭାନାରହେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ନ ଏକାସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ନୀଚେ ଆସନେ ନିସିନ୍ନେ ଉଚ୍ଚେ ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଛମାଯ ନିସିନ୍ନେ ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, ନ ନୀଚେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମନ୍ତେ ଉଚ୍ଚେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, ନ ଛମାଯ ଚଙ୍କମନ୍ତେ ଚଙ୍କମେ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ।

''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାରିୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସାଦିତବ୍ବଂ ପକତତ୍ତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଭିୱାଦନଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଂ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ ଆସନାଭିହାରୋ ସେଯ୍ୟାଭିହାରୋ ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପତ୍ତଚୀୱରପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନହାନେ ପିଟ୍ଠିପରିକମ୍ମଂ, ଯୋ ସାଦିଯେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ. ୭୫) ୱଚନତୋ ପକତତ୍ତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଠପେତ୍ୱା ନୱକତରଂ ପାରିୱାସିକଂ ଅୱସେସାନଂ ଅନ୍ତମସୋ ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହାଦୀନମ୍ପି ଅଭିୱାଦନାଦିଂ ସାଦିଯନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକାନମ୍ପି ସାଦିଯନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ। ତସ୍ମା ତେ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ଅହଂ ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋମି, ମଯ୍ହଂ ୱତ୍ତଂ ମା କରୋଥ, ମା ମଂ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛଥା''ତି। ସଚେ ସଦ୍ଧାପବ୍ବଜିତା କୁଲପୁତ୍ତା ''ତୁମ୍ହେ, ଭନ୍ତେ, ତୁମ୍ହାକଂ ୱିନଯକମ୍ମଂ କରୋଥା''ତି ୱତ୍ୱା ୱତ୍ତଂ କରୋନ୍ତି, ଗାମପ୍ପୱେସନମ୍ପି ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତିଯେୱ, ୱାରିତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଅନାପତ୍ତି।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାରିୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ମିଥୁ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଅଭିୱାଦନଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଂ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ ଆସନାଭିହାରଂ ସେଯ୍ୟାଭିହାରଂ ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପତ୍ତଚୀୱରପଟିଗ୍ଗହଣଂ ନହାନେ ପିଟ୍ଠିପରିକମ୍ମ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ. ୭୫) ୱଚନତୋ ପନ ପାରିୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଯୋ ଯୋ ୱୁଡ୍ଢୋ, ତେନ ତେନ ନୱକତରସ୍ସ ଅଭିୱାଦନାଦିଂ ସାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାରିୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଞ୍ଚ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଉପୋସଥଂ ପୱାରଣଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ ଓଣୋଜନଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ. ୭୫) ୱଚନତୋ ଇମାନି ଉପୋସଥାଦୀନି ପଞ୍ଚ ପକତତ୍ତେହିପି ସଦ୍ଧିଂ ୱୁଡ୍ଢପଟିପାଟିଯା କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା (ଚୂଳୱ. ଅଟ୍ଠ. ୭୫) ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ହତ୍ଥପାସେ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ''ପାଳିଯା ଅନିସୀଦିତ୍ୱା ପାଳିଂ ୱିହାଯ ହତ୍ଥପାସଂ ଅମୁଞ୍ଚନ୍ତେନ ନିସୀଦିତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥେ କରିଯମାନେ ସଙ୍ଘନୱକଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ନିସିନ୍ନେନ ଅତ୍ତନୋ ପାଳିଯା ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ପୱାରଣାଯପି ସଙ୍ଘନୱକଟ୍ଠାନେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ନିସିନ୍ନେନ ଅତ୍ତନୋ ପାଳିଯା ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସଙ୍ଘେନ ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭାଜିଯମାନଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକମ୍ପି ଅତ୍ତନୋ ପତ୍ତଟ୍ଠାନେ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଓଣୋଜନନ୍ତି ୱିସ୍ସଜ୍ଜନଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ସଚେ ହି ପାରିୱାସିକସ୍ସ ଦ୍ୱେ ତୀଣି ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀନି ପାପୁଣନ୍ତି, ଅଞ୍ଞା ଚସ୍ସ ପୁଗ୍ଗଲିକଭତ୍ତପଚ୍ଚାସା ହୋତି, ତାନି ପଟିପାଟିଯା ଗହେତ୍ୱା ''ଭନ୍ତେ, ହେଟ୍ଠା ଗାହେଥ, ଅଜ୍ଜ ମଯ୍ହଂ ଭତ୍ତପଚ୍ଚାସା ଅତ୍ଥି, ସ୍ୱେୱ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ''ତି ୱତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବାନି। ଏୱଂ ତାନି ପୁନଦିୱସେସୁ ଗଣ୍ହିତୁଂ ଲଭତି। ''ପୁନଦିୱସେ ସବ୍ବପଠମଂ ତସ୍ସ ଦାତବ୍ବ''ନ୍ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଯଦି ପନ ନ ଗଣ୍ହାତି ନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ପୁନଦିୱସେ ନ ଲଭତି। ଇଦଂ ଓଣୋଜନଂ ନାମ ପାରିୱାସିକସ୍ସେୱ ଓଦିସ୍ସ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। କସ୍ମା? ତସ୍ସ ହି ସଙ୍ଘନୱକଟ୍ଠାନେ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଯାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀନି ପାପୁଣନ୍ତି ୱା ନ ୱା, ତସ୍ମା ''ସୋ ଭିକ୍ଖାହାରେନ ମା କିଲମିତ୍ଥା''ତି ଇଦମସ୍ସ ସଙ୍ଗହକରଣତ୍ଥାଯ ଓଦିସ୍ସ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ।

ଭତ୍ତନ୍ତି ଆଗତାଗତେହି ୱୁଡ୍ଢପଟିପାଟିଯା ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚତୁସ୍ସାଲଭତ୍ତଂ। ଏତଂ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଲଭତି, ପାଳିଯା ପନ ଗନ୍ତୁଂ ୱା ଠାତୁଂ ୱା ନ ଲଭତି, ତସ୍ମା ପାଳିତୋ ଓସକ୍କିତ୍ୱା ହତ୍ଥପାସେ ଠିତେନ ହତ୍ଥଂ ପସାରେତ୍ୱା ଯଥା ସେନୋ ନିପତିତ୍ୱା ଗଣ୍ହାତି, ଏୱଂ ଗଣ୍ହିତବ୍ବଂ। ଆରାମିକସମଣୁଦ୍ଦେସେହି ଆହରାପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ସଚେ ସଯମେୱ ଆହରନ୍ତି, ୱଟ୍ଟତି। ରଞ୍ଞୋ ମହାପେଳଭତ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଚତୁସ୍ସାଲଭତ୍ତେ ପନ ସଚେ ଓଣୋଜନଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ଉକ୍ଖିତ୍ତେ ପିଣ୍ଡେ ''ଅଜ୍ଜ ମେ ଭତ୍ତଂ ଅତ୍ଥି, ସ୍ୱେୱ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ''ପୁନଦିୱସେ ଦ୍ୱେ ପିଣ୍ଡେ ଲଭତୀ''ତି ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତାଦୀନିପି ପାଳିତୋ ଓସକ୍କିତ୍ୱାୱ ଗହେତବ୍ବାନି, ଯତ୍ଥ ପନ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ପରିୱିସନ୍ତି, ତତ୍ଥ ସାମଣେରାନଂ ଜେଟ୍ଠକେନ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ସଙ୍ଘନୱକେନ ହୁତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଇଦଂ ପାରିୱାସିକୱତ୍ତଂ।

ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହାନଂ ମାନତ୍ତାରହାନଂ ମାନତ୍ତଚାରିକାନଂ ଅବ୍ଭାନାରହାନଞ୍ଚ ଇଦମେୱ ୱତ୍ତନ୍ତି ୱେଦିତବ୍ବଂ। ମାନତ୍ତଚାରିକସ୍ସ ୱତ୍ତେ ପନ ''ଦେୱସିକଂ ଆରୋଚେତବ୍ବ''ନ୍ତି ୱିସେସୋ। ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦେସୁ ଚ ''ତଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ପାରିୱାସିକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦା, ସହୱାସୋ ୱିପ୍ପୱାସୋ ଅନାରୋଚନା''ତି (ଚୂଳୱ. ୮୩) ୱଚନତୋ ଯ୍ୱାଯଂ ''ପକତତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ''ତିଆଦିନା ନଯେନ ୱୁତ୍ତୋ ସହୱାସୋ, ଯୋ ଚ ଏକସ୍ସେୱ ୱାସୋ, ଯା ଚାଯଂ ଆଗନ୍ତୁକାଦୀନଂ ଅନାରୋଚନା, ଏତେସୁ ତୀସୁ ଏକେନପି କାରଣେନ ପାରିୱାସିକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି।

ମାନତ୍ତଚାରିକସ୍ସ ପନ ''ଚତ୍ତାରୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ମାନତ୍ତଚାରିକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦା, ସହୱାସୋ, ୱିପ୍ପୱାସୋ, ଅନାରୋଚନା, ଊନେ ଗଣେ

ଚରଣ’’ନ୍ତି ୱଚନତୋ ଇମେସୁ ଚତୂସୁ କାରଣେସୁ ଏକେନପି ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତି। ଗଣୋତି ଚେତ୍ଥ ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତସ୍ମା ସଚେପି ତୀହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ୱସତି, ରତ୍ତିଚ୍ଛେଦୋ ହୋତିଯେୱ।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ଗରୁକାପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

୩୩। କମ୍ମାକମ୍ମଵିନିଚ୍ଛୟକଥା

୨୪୯।କମ୍ମାକମ୍ମନ୍ତି ଏତ୍ଥ (ପରି। ୪୮୨-୪୮୪) ପନ କମ୍ମାନି ଚତ୍ତାରି – ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମନ୍ତି। ଇମାନି ଚତ୍ତାରି କମ୍ମାନି କତିହାକାରେହି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି? ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି – ଵତ୍ଥୁତୋ ଵା ଞତ୍ତିତୋ ଵା ଅନୁସ୍ସାଵନତୋ ଵା ସୀମତୋ ଵା ପରିସତୋ ଵା।

କଥଂ ଵତ୍ଥୁତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି? ସମ୍ମୁଖାକରଣୀୟଂ କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ପଟିପୁଚ୍ଛାକରଣୀୟଂ କମ୍ମଂ ଅପଟିପୁଚ୍ଛା କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ପଟିଞ୍ଞାୟ କରଣୀୟଂ କମ୍ମଂ ଅପଟିଞ୍ଞାୟ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ସତିଵିନୟାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନୟଂ ଦେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଅମୂଳ୍ହଵିନୟାରହସ୍ସ ତସ୍ସ ପାପିୟସିକକମ୍ମଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ତସ୍ସ ପାପିୟସିକକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିୟସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ନିୟସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀୟକମ୍ମଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ପଟିସାରଣୀୟକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଉକ୍ଖେପନୀୟକମ୍ମାରହସ୍ସ ପରିଵାସଂ ଦେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ପରିଵାସାରହସ୍ସ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ମାନତ୍ତାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଅନୁପୋସଥେ ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଅପଵାରଣାୟ ପଵାରେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ପଣ୍ଡକଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଥେୟ୍ୟସଂଵାସକଂ, ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକଂ, ତିରଚ୍ଛାନଗତଂ, ମାତୁଘାତକଂ, ପିତୁଘାତକଂ, ଅରହନ୍ତଘାତକଂ, ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକଂ, ସଙ୍ଘଭେଦକଂ, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକଂ, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକଂ, ଊନଵୀସତିଵସ୍ସଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଵତ୍ଥୁଵିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଏଵଂ ଵତ୍ଥୁତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି।

କଥଂ ଞତ୍ତିତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି? ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଞତ୍ତିତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି – ଵତ୍ଥୁଂ ନ ପରାମସତି, ସଙ୍ଘଂ ନ ପରାମସତି, ପୁଗ୍ଗଲଂ ନ ପରାମସତି, ଞତ୍ତିଂ ନ ପରାମସତି, ପଚ୍ଛା ଵା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି। ଇମେହି ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଞତ୍ତିତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି।

କଥଂ ଅନୁସ୍ସାଵନତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି? ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଅନୁସ୍ସାଵନତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି – ଵତ୍ଥୁଂ ନ ପରାମସତି, ସଙ୍ଘଂ ନ ପରାମସତି, ପୁଗ୍ଗଲଂ ନ ପରାମସତି, ସାଵନଂ ହାପେତି, ଅକାଲେ ଵା ସାଵେତି। ଇମେହି ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଅନୁସ୍ସାଵନତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି।

କଥଂ ସୀମତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି? ଏକାଦସହି ଆକାରେହି ସୀମତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି – ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଅତିମହତିଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଛାୟାନିମିତ୍ତଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଅନିମିତ୍ତଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ବହିସୀମେ ଠିତୋ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ନଦିୟା ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ସମୁଦ୍ଦେ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଜାତସ୍ସରେ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ସୀମାୟ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦତି, ସୀମାୟ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରତି। ଇମେହି ଏକାଦସହି ଆକାରେହି ସୀମତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି।

କଥଂ ପରିସତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି? ଦ୍ଵାଦସହି ଆକାରେହି ପରିସତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି – ଚତୁଵଗ୍ଗକରଣୀୟେ କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା ତେ ଅନାଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି, ଚତୁଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି, ଚତୁଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି।

ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ…ପେ… ଦସଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ…ପେ… ଵୀସତିଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଅନାଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି, ଵୀସତିଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି, ଵୀସତିଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି। ଇମେହି ଦ୍ଵାଦସହି ଆକାରେହି ପରିସତୋ କମ୍ମାନି ଵିପଜ୍ଜନ୍ତି।

ଚତୁଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ପକତତ୍ତା କମ୍ମପତ୍ତା, ଅଵସେସା ପକତତ୍ତା ଛନ୍ଦାରହା। ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋ ନେଵ କମ୍ମପତ୍ତୋ ନାପି ଛନ୍ଦାରହୋ, ଅପିଚ କମ୍ମାରହୋ। ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ପଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂ ପକତତ୍ତା କମ୍ମପତ୍ତା, ଅଵସେସା ପକତତ୍ତା ଛନ୍ଦାରହା। ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋ ନେଵ କମ୍ମପତ୍ତୋ ନାପି ଛନ୍ଦାରହୋ, ଅପିଚ କମ୍ମାରହୋ । ଦସଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ପକତତ୍ତା କମ୍ମପତ୍ତା, ଅଵସେସା ପକତତ୍ତା ଛନ୍ଦାରହା। ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋ ନେଵ କମ୍ମପତ୍ତୋ ନାପି ଛନ୍ଦାରହୋ, ଅପିଚ କମ୍ମାରହୋ। ଵୀସତିଵଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଵୀସତି ଭିକ୍ଖୂ ପକତତ୍ତା କମ୍ମପତ୍ତା, ଅଵସେସା ପକତତ୍ତା ଛନ୍ଦାରହା। ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋ ନେଵ କମ୍ମପତ୍ତୋ ନାପି ଛନ୍ଦାରହୋ, ଅପିଚ କମ୍ମାରହୋ।

୨୫୦।ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତି ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି? ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ, ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ, ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ କତି ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି? ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି। ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ନଵ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି। ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତମାନି ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି? ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣଂ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡଂ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେଵ ପଞ୍ଚମଂ। ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ କତମାନି ନଵ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି? ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣଂ ଉପୋସଥଂ ପଵାରଣଂ ସମ୍ମୁତିଂ ଦାନଂ ପଟିଗ୍ଗହଣଂ ପଚ୍ଚୁକ୍କଡ୍ଢନଂ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେଵ ନଵମଂ। ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ଇମାନି ନଵ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ କତମାନି ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି? ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣଂ ସମ୍ମୁତିଂ ଦାନଂ ଉଦ୍ଧରଣଂ ଦେସନଂ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେଵ ସତ୍ତମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ ଇମାନି ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ କତମାନି ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି? ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣଂ ସମ୍ମୁତିଂ ଦାନଂ ନିଗ୍ଗହଂ ସମନୁଭାସନଂ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେଵ ସତ୍ତମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ଇମାନି ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି। ଅୟଂ ତାଵ ପାଳିନୟୋ।

୨୫୧। ଅୟଂ ପନେତ୍ଥ ଆଦିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଵିନିଚ୍ଛୟକଥା (ପରି। ଅଟ୍ଠ। ୪୮୨) – ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ନାମ ସୀମଟ୍ଠକସଙ୍ଘଂ ସୋଧେତ୍ଵା ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦଂ ଆହରିତ୍ଵା ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିୟା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସାଵେତ୍ଵା କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ନାମ ଵୁତ୍ତନୟେନେଵ ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିୟା ଏକାୟ ଞତ୍ତିୟା କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ ନାମ ଵୁତ୍ତନୟେନେଵ ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିୟା ଏକାୟ ଞତ୍ତିୟା ଏକାୟ ଚ ଅନୁସ୍ସାଵନାୟାତି ଏଵଂ ଞତ୍ତିଦୁତିୟାୟ ଅନୁସ୍ସାଵନାୟ କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ନାମ ଵୁତ୍ତନୟେନେଵ ସମଗ୍ଗସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିୟା ଏକାୟ ଞତ୍ତିୟା ତୀହି ଚ ଅନୁସ୍ସାଵନାହୀତି ଏଵଂ ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥାହି ତୀହି ଅନୁସ୍ସାଵନାହି କତ୍ତବ୍ବକମ୍ମଂ।

ତତ୍ର ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଅପଲୋକେତ୍ଵାଵ କାତବ୍ବଂ, ଞତ୍ତିକମ୍ମାଦିଵସେନ ନ କାତବ୍ବଂ। ଞତ୍ତିକମ୍ମମ୍ପି ଏକଂ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ଵାଵ କାତବ୍ବଂ, ଅପଲୋକନକମ୍ମାଦିଵସେନ ନ କାତବ୍ବଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ ପନ ଅପଲୋକେତ୍ଵା କାତବ୍ବମ୍ପି ଅକାତବ୍ବମ୍ପି ଅତ୍ଥି। ତତ୍ଥ ସୀମାସମ୍ମୁତି ସୀମାସମୂହନଂ କଥିନଦାନଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ କୁଟିଵତ୍ଥୁଦେସନା ଵିହାରଵତ୍ଥୁଦେସନାତି ଇମାନି ଛକମ୍ମାନି ଗରୁକାନି ଅପଲୋକେତ୍ଵା କାତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଵାଚଂ ସାଵେତ୍ଵାଵ କାତବ୍ବାନି। ଅଵସେସା ତେରସ ସମ୍ମୁତିୟୋ ସେନାସନଗ୍ଗାହକମତକଚୀଵରଦାନାଦିସମ୍ମୁତିୟୋ ଚାତି ଏତାନି ଲହୁକକମ୍ମାନି, ଅପଲୋକେତ୍ଵାପି କାତୁଂ ଵଟ୍ଟନ୍ତି, ଞତ୍ତିକମ୍ମଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଵସେନ ପନ ନ କାତବ୍ବମେଵ। ‘‘ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଵସେନ କୟିରମାନଂ ଦଳ୍ହତରଂ ହୋତି, ତସ୍ମା କାତବ୍ବ’’ନ୍ତି ଏକଚ୍ଚେ ଵଦନ୍ତି। ଏଵଂ ପନ ସତି କମ୍ମସଙ୍କରୋ ହୋତି, ତସ୍ମା ନ କାତବ୍ବନ୍ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତମେଵ। ସଚେ ପନ ଅକ୍ଖରପରିହୀନଂ ଵା ପଦପରିହୀନଂ ଵା ଦୁରୁତ୍ତପଦଂ ଵା ହୋତି, ତସ୍ସ ସୋଧନତ୍ଥଂ ପୁନପ୍ପୁନଂ ଵତ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଇଦଂ ଅକୁପ୍ପକମ୍ମସ୍ସ ଦଳ୍ହୀକମ୍ମଂ ହୋତି, କୁପ୍ପକମ୍ମେ କମ୍ମଂ ହୁତ୍ଵା ତିଟ୍ଠତି।

ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିଞ୍ଚ ତିସ୍ସୋ ଚ କମ୍ମୱାଚାୟୋ ସାୱେତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବଂ, ଅପଲୋକନକମ୍ମାଦିୱସେନ ନ କାତବ୍ବଂ।

ସମ୍ମୁଖାକରଣୀୟଂ କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ୱତ୍ଥୁୱିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମନ୍ତି ଏତ୍ଥ ପନ ଅତ୍ଥି କମ୍ମଂ ସମ୍ମୁଖାକରଣୀୟଂ, ଅତ୍ଥି କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖାକରଣୀୟଂ। ତତ୍ଥ ଅସମ୍ମୁଖାକରଣୀୟଂ ନାମ ଦୂତେନୂପସମ୍ପଦା, ପତ୍ତନିକ୍କୁଜ୍ଜନଂ, ପତ୍ତୁକ୍କୁଜ୍ଜନଂ, ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତି, ସେକ୍ଖାନଂ କୁଲାନଂ ସେକ୍ଖସମ୍ମୁତି, ଛନ୍ନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡୋ, ଦେୱଦତ୍ତସ୍ସ ପକାସନୀୟକମ୍ମଂ, ଅପସାଦନୀୟଂ ଦସ୍ସେନ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘେନ କାତବ୍ବଂ ଅୱନ୍ଦିୟକମ୍ମନ୍ତି ଅଟ୍ଠୱିଧଂ ହୋତି। ଇଦଂ ଅଟ୍ଠୱିଧମ୍ପି କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖା କତଂ ସୁକତଂ ହୋତି ଅକୁପ୍ପଂ, ସେସାନି ସବ୍ବକମ୍ମାନି ସମ୍ମୁଖା ଏୱ କାତବ୍ବାନି। ସଙ୍ଘସମ୍ମୁଖତା ଧମ୍ମସମ୍ମୁଖତା ୱିନୟସମ୍ମୁଖତା ପୁଗ୍ଗଲସମ୍ମୁଖତାତି ଇମଂ ଚତୁବ୍ବିଧଂ ସମ୍ମୁଖାୱିନୟଂ ଉପନେତ୍ୱାୱ କାତବ୍ବାନି। ଏୱଂ କତାନି ହି ସୁକତାନି ହୋନ୍ତି, ଏୱଂ ଅକତାନି ପନେତାନି ଇମଂ ସମ୍ମୁଖାୱିନୟସଙ୍ଖାତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିନା କତତ୍ତା ୱତ୍ଥୁୱିପନ୍ନାନି ନାମ ହୋନ୍ତି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ ''ସମ୍ମୁଖାକରଣୀୟଂ କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ୱତ୍ଥୁୱିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମ''ନ୍ତି। ପଟିପୁଚ୍ଛାକରଣୀୟାଦୀସୁପି ପଟିପୁଚ୍ଛାଦିକରଣମେୱ ୱତ୍ଥୁ, ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିନା କତତ୍ତା ତେସମ୍ପି ୱତ୍ଥୁୱିପନ୍ନତା ୱେଦିତବ୍ବା। ଅପିଚ ଊନୱୀସତିୱସ୍ସଂ ୱା ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନପୁବ୍ବଂ ୱା ଏକାଦସସୁ ୱା ଅଭବ୍ବପୁଗ୍ଗଲେସୁ ଅଞ୍ଞତରଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତସ୍ସପି ୱତ୍ଥୁୱିପନ୍ନଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି। ଅୟଂ ୱତ୍ଥୁତୋ କମ୍ମୱିପତ୍ତିୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ।

ଞତ୍ତିତୋ ୱିପତ୍ତିୟଂ ପନ ୱତ୍ଥୁଂ ନ ପରାମସତୀତି ଯସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦାଦିକମ୍ମଂ କରୋତି, ତଂ ନ ପରାମସତି, ତସ୍ସ ନାମଂ ନ ଗଣ୍ହାତି। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ''ତି ୱଦତି। ଏୱଂ ୱତ୍ଥୁଂ ନ ପରାମସତି।

ସଙ୍ଘଂ ନ ପରାମସତୀତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ନାମଂ ନ ଗଣ୍ହାତି। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ''ତି ୱଦତି। ଏୱଂ ସଙ୍ଘଂ ନ ପରାମସତି।

ପୁଗ୍ଗଲଂ ନ ପରାମସତୀତି ଯୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାୟୋ, ତଂ ନ ପରାମସତି, ତସ୍ସ ନାମଂ ନ ଗଣ୍ହାତି। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ''ତି ୱଦତି। ଏୱଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ନ ପରାମସତି।

ଞତ୍ତିଂ ନ ପରାମସତୀତି ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ଞତ୍ତିଂ ନ ପରାମସତି, ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମେ ଞତ୍ତିଂ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ କମ୍ମୱାଚାୟ ଏୱ ଅନୁସ୍ସାୱନକମ୍ମଂ କରୋତି, ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମେପି ଞତ୍ତିଂ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ କମ୍ମୱାଚାୟ ଏୱ ଅନୁସ୍ସାୱନକମ୍ମଂ କରୋତି। ଏୱଂ ଞତ୍ତିଂ ନ ପରାମସତି।

ପଚ୍ଛା ୱା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତୀତି ପଠମଂ କମ୍ମୱାଚାୟ ଅନୁସ୍ସାୱନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ''ଏସା ଞତ୍ତୀ''ତି ୱତ୍ୱା ''ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି ୱଦତି। ଏୱଂ ପଚ୍ଛା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି। ଇତି ଇମେହି ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଞତ୍ତିତୋ କମ୍ମାନି ୱିପଜ୍ଜନ୍ତି।

ଅନୁସ୍ସାୱନତୋ ୱିପତ୍ତିୟଂ ପନ ୱତ୍ଥୁଆଦୀନି ତାୱ ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ୱେଦିତବ୍ବାନି। ଏୱଂ ପନ ନେସଂ ଅପରାମସନଂ ହୋତି – ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ''ତି ପଠମାନୁସ୍ସାୱନାୟ ୱା ''ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି। ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ''ତି ଦୁତିୟତତିୟାନୁସ୍ସାୱନାସୁ ୱା ''ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତସ୍ସା''ତି ୱଦନ୍ତୋ ୱତ୍ଥୁଂ ନ ପରାମସତି ନାମ। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ''ତି ୱଦନ୍ତୋ ସଙ୍ଘଂ ନ ପରାମସତି ନାମ। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତସ୍ସା''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅୟଂ ଧମ୍ମରକ୍ଖିତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ''ତି ୱଦନ୍ତୋ ପୁଗ୍ଗଲଂ ନ ପରାମସତି ନାମ।

ସାୱନଂ ହାପେତୀତି ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ କମ୍ମୱାଚାୟ ଅନୁସ୍ସାୱନଂ ନ କରୋତି, ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମେ ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଞତ୍ତିମେୱ ଠପେତି, ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମେ ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଞତ୍ତିମେୱ ଠପେତି। ଏୱଂ ସାୱନଂ ହାପେତି। ଯୋପି ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମେ ଏକଂ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ଏକଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଅନୁସ୍ସାୱେନ୍ତୋ ଅକ୍ଖରଂ ୱା ଛଡ୍ଡେତି, ପଦଂ ୱା ଦୁରୁତ୍ତଂ କରୋତି, ଅୟମ୍ପି ସାୱନଂ ହାପେତିୟେୱ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମେ ପନ ଏକଂ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତ୍ୱା ସକିମେୱ ୱା ଦ୍ୱିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱା କମ୍ମୱାଚାୟ ଅନୁସ୍ସାୱନଂ କରୋନ୍ତୋପି ଅକ୍ଖରଂ ୱା ପଦଂ ୱା ଛଡ୍ଡେନ୍ତୋପି ଦୁରୁତ୍ତଂ କରୋନ୍ତୋପି ଅନୁସ୍ସାୱନଂ ହାପେତିୟେୱାତି ୱେଦିତବ୍ବୋ।

୨୫୨। ''ଦୁରୁତ୍ତଂ କରୋତୀ''ତି ଏତ୍ଥ ପନ ଅୟଂ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ। ଯୋ ହି ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅକ୍ଖରେ ୱତ୍ତବ୍ବେ ଅଞ୍ଞଂ ୱଦତି, ଅୟଂ ଦୁରୁତ୍ତଂ କରୋତି ନାମ। ତସ୍ମା କମ୍ମୱାଚଂ କରୋନ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଯ୍ୱାୟଂ –

''ସିଥିଲଂ ଧନିତଞ୍ଚ ଦୀଘରସ୍ସଂ, ଗରୁକଂ ଲହୁକଞ୍ଚ ନିଗ୍ଗହିତଂ;

ସମ୍ବନ୍ଧଂ ୱୱତ୍ଥିତଂ ୱିମୁତ୍ତଂ, ଦସଧା ବ୍ୟଞ୍ଜନବୁଦ୍ଧିୟା ପଭେଦୋ''ତି। –

ୱୁତ୍ତୋ, ଅୟଂ ସୁଟ୍ଠୁ ଉପଲକ୍ଖେତବ୍ବୋ। ଏତ୍ଥ ହି ସିଥିଲଂ ନାମ ପଞ୍ଚସୁ ୱଗ୍ଗେସୁ ପଠମତତିୟଂ। ଧନିତଂ ନାମ ତେସ୍ୱେୱ ଦୁତିୟଚତୁତ୍ଥଂ। ଦୀଘନ୍ତି ଦୀଘେନ କାଲେନ ୱତ୍ତବ୍ବଆକାରାଦି। ରସ୍ସନ୍ତି ତତୋ ଉପଡ୍ଢକାଲେନ ୱତ୍ତବ୍ବଅକାରାଦି। ଗରୁକନ୍ତି ଦୀଘମେୱ, ଯଂ ୱା ''ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତତ୍ଥେରସ୍ସ ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତୀ''ତି ଏୱଂ ସଂୟୋଗପରଂ କତ୍ୱା ୱୁଚ୍ଚତି। ଲହୁକନ୍ତି ରସ୍ସମେୱ, ଯଂ ୱା ''ଆୟସ୍ମତୋ ବୁଦ୍ଧରକ୍ଖିତତ୍ଥେରସ୍ସ ଯସ୍ସ ନ ଖମତୀ''ତି ଏୱଂ ଅସଂୟୋଗପରଂ କତ୍ୱା ୱୁଚ୍ଚତି। ନିଗ୍ଗହିତନ୍ତି ଯଂ କରଣାନି ନିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ଅୱିୱଟେନ ମୁଖେନ ସାନୁନାସିକଂ କତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସମ୍ବନ୍ଧନ୍ତି ଯଂ ପରପଦେନ ସମ୍ବନ୍ଧିତ୍ୱା ''ତୁଣ୍ହିସ୍ସା''ତି ୱା ''ତୁଣ୍ହସ୍ସା''ତି ୱା ୱୁଚ୍ଚତି। ୱୱତ୍ଥିତନ୍ତି ଯଂ ପରପଦେନ ଅସମ୍ବନ୍ଧଂ କତ୍ୱା ୱିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ''ତୁଣ୍ହୀ ଅସ୍ସା''ତି ୱା ''ତୁଣ୍ହ ଅସ୍ସା''ତି ୱା ୱୁଚ୍ଚତି। ୱିମୁତ୍ତନ୍ତି ଯଂ କରଣାନି ଅନିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ୱିୱଟେନ ମୁଖେନ ଅନୁନାସିକଂ ଅକତ୍ୱା ୱୁଚ୍ଚତି।

ତତ୍ଥ ''ସୁଣାତୁ ମେ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ତ-କାରସ୍ସ ଥ-କାରଂ କତ୍ୱା ''ସୁଣାଥୁ ମେ''ତି ୱଚନଂ ସିଥିଲସ୍ସ ଧନିତକରଣଂ ନାମ, ତଥା ''ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ଏସା ଞତ୍ତୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ପତ୍ଥକଲ୍ଲଂ ଏସା ଞତ୍ଥୀ''ତିଆଦିୱଚନଂ। ''ଭନ୍ତେ ସଙ୍ଘୋ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ଭ-କାରଘ-କାରାନଂ ବ-କାରଗ-କାରେ କତ୍ୱା ''ବନ୍ତେ ସଂଗୋ''ତି ୱଚନଂ ଧନିତସ୍ସ ସିଥିଲକରଣଂ ନାମ। ''ସୁଣାତୁ ମେ''ତି ୱିୱଟେନ ମୁଖେନ ୱତ୍ତବ୍ବେ ପନ ''ସୁଣଂତୁ ମେ''ତି ୱା ''ଏସା ଞତ୍ତୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ଏସଂ ଞତ୍ତୀ''ତି ୱା ଅୱିୱଟେନ ମୁଖେନ ଅନନୁନାସିକଂ କତ୍ୱା ୱଚନଂ ୱିମୁତ୍ତସ୍ସ ନିଗ୍ଗହିତୱଚନଂ ନାମ। ''ପତ୍ତକଲ୍ଲ''ନ୍ତି ଅୱିୱଟେନ ମୁଖେନ ଅନୁନାସିକଂ କତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବେ ''ପତ୍ତକଲ୍ଲା''ତି ୱିୱଟେନ ମୁଖେନ ଅନୁନାସିକଂ ଅକତ୍ୱା ୱଚନଂ ନିଗ୍ଗହିତସ୍ସ ୱିମୁତ୍ତୱଚନଂ ନାମ। ଇତି ସିଥିଲେ କତ୍ତବ୍ବେ ଧନିତଂ, ଧନିତେ କତ୍ତବ୍ବେ ସିଥିଲଂ, ୱିମୁତ୍ତେ କତ୍ତବ୍ବେ ନିଗ୍ଗହିତଂ, ନିଗ୍ଗହିତେ କତ୍ତବ୍ବେ ୱିମୁତ୍ତନ୍ତି ଇମାନି ଚତ୍ତାରି ବ୍ୟଞ୍ଜନାନି ଅନ୍ତୋକମ୍ମୱାଚାୟ କମ୍ମଂ ଦୂସେନ୍ତି। ଏୱଂ ୱଦନ୍ତୋ ହି ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ଅକ୍ଖରେ ୱତ୍ତବ୍ବେ ଅଞ୍ଞଂ ୱଦତି, ଦୁରୁତ୍ତଂ କରୋତୀତି ୱୁଚ୍ଚତି।

ଇତରେସୁ ପନ ଦୀଘରସ୍ସାଦୀସୁ ଛସୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନେସୁ ଦୀଘଟ୍ଠାନେ ଦୀଘମେୱ, ରସ୍ସଟ୍ଠାନେ ରସ୍ସମେୱାତି ଏୱଂ ଯଥାଠାନେ ତଂ ତଦେୱ ଅକ୍ଖରଂ ଭାସନ୍ତେନ ଅନୁକ୍କମାଗତଂ ପୱେଣିଂ ଅୱିନାସେନ୍ତେନ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା। ସଚେ ପନ ଏୱଂ ଅକତ୍ୱା ଦୀଘେ ୱତ୍ତବ୍ବେ ରସ୍ସଂ, ରସ୍ସେ ୱା ୱତ୍ତବ୍ବେ ଦୀଘଂ ୱଦତି, ତଥା ଗରୁକେ ୱତ୍ତବ୍ବେ ଲହୁକଂ, ଲହୁକେ ୱା ୱତ୍ତବ୍ବେ ଗରୁକଂ ୱଦତି, ସମ୍ବନ୍ଧେ ୱା ପନ ୱତ୍ତବ୍ବେ ୱୱତ୍ଥିତଂ, ୱୱତ୍ଥିତେ ୱା ୱତ୍ତବ୍ବେ ସମ୍ବନ୍ଧଂ ୱଦତି, ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି କମ୍ମୱାଚା ନ କୁପ୍ପତି। ଇମାନି ହି ଛ ବ୍ୟଞ୍ଜନାନି କମ୍ମଂ ନ କୋପେନ୍ତି। ଯଂ ପନ ସୁତ୍ତନ୍ତିକତ୍ଥେରା ''ଦ-କାରୋ ତ-କାରମାପଜ୍ଜତି, ତ-କାରୋ ଦ-କାରମାପଜ୍ଜତି, ଚ-କାରୋ ଜ-କାରମାପଜ୍ଜତି, ଜ-କାରୋ ଚ-କାରମାପଜ୍ଜତି, ଯ-କାରୋ କ-କାରମାପଜ୍ଜତି, କ-କାରୋ ଯ-କାରମାପଜ୍ଜତି, ତସ୍ମା ଦ-କାରାଦୀସୁ ୱତ୍ତବ୍ବେସୁ ତ-କାରାଦିୱଚନଂ ନ ୱିରୁଜ୍ଝତୀ''ତି ୱଦନ୍ତି, ତଂ କମ୍ମୱାଚଂ ପତ୍ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ତସ୍ମା ୱିନୟଧରେନ ନେୱ ଦ-କାରୋ ତ-କାରୋ କାତବ୍ବୋ…ପେ… ନ କ-କାରୋ ଯ-କାରୋ। ଯଥାପାଳିୟା ନିରୁତ୍ତିଂ ସୋଧେତ୍ୱା ଦସୱିଧାୟ ବ୍ୟଞ୍ଜନନିରୁତ୍ତିୟା ୱୁତ୍ତଦୋସେ ପରିହରନ୍ତେନ କମ୍ମୱାଚା କାତବ୍ବା। ଇତରଥା ହି ସାୱନଂ ହାପେତି ନାମ।

ଅକାଲେ ୱା ସାୱେତୀତି ସାୱନାୟ ଅକାଲେ ଅନୋକାସେ ଞତ୍ତିଂ ଅଟ୍ଠପେତ୍ୱା ପଠମଂୟେୱ ଅନୁସ୍ସାୱନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି। ଇତି ଇମେହି ପଞ୍ଚହାକାରେହି ଅନୁସ୍ସାୱନତୋ କମ୍ମାନି ୱିପଜ୍ଜନ୍ତି।

୨୫୩।ସୀମତୋୱିପତ୍ତିଯଂ ପନ ଅତିଖୁଦ୍ଦକସୀମା ନାମ ଯା ଏକୱୀସତି ଭିକ୍ଖୂ ନ ଗଣ୍ହାତି । କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ‘‘ଯତ୍ଥ ଏକୱୀସତି ଭିକ୍ଖୂ ନିସୀଦିତୁଂ ନ ସକ୍କୋନ୍ତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଯା ଏୱରୂପା ସୀମା, ଅଯଂ ସମ୍ମତାପି ଅସମ୍ମତା ଗାମଖେତ୍ତସଦିସାୱ ହୋତି, ତତ୍ଥ କତଂ କମ୍ମଂ କୁପ୍ପତି। ଏସ ନଯୋ ସେସସୀମାସୁପି। ଏତ୍ଥ ପନ ଅତିମହତୀ ନାମ ଯା କେସଗ୍ଗମତ୍ତେନପି ତିଯୋଜନଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱା ସମ୍ମତା ହୋତି। ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ନାମ ଅଘଟିତନିମିତ୍ତା ୱୁଚ୍ଚତି। ପୁରତ୍ଥିମାଯ ଦିସାଯ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ଅନୁକ୍କମେନେୱ ଦକ୍ଖିଣାଯ ପଚ୍ଛିମାଯ ଉତ୍ତରାଯ ଦିସାଯ କିତ୍ତେତ୍ୱା ପୁନ ପୁରତ୍ଥିମାଯ ଦିସାଯ ପୁବ୍ବକିତ୍ତିତଂ ନିମିତ୍ତଂ ପଟିକିତ୍ତେତ୍ୱା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଏୱଂ ଅଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ହୋତି। ସଚେ ପନ ଅନୁକ୍କମେନ ଆହରିତ୍ୱା ଉତ୍ତରାଯ ଦିସାଯ ନିମିତ୍ତଂ କିତ୍ତେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଠପେତି, ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ହୋତି। ଅପରାପି ଖଣ୍ଡନିମିତ୍ତା ନାମ ଯା ଅନିମିତ୍ତୁପଗଂ ତଚସାରରୁକ୍ଖଂ ୱା ଖାଣୁକଂ ୱା ପଂସୁପୁଞ୍ଜଂ ୱା ୱାଲୁକପୁଞ୍ଜଂ ୱା ଅଞ୍ଞତରଂ ଅନ୍ତରା ଏକଂ ନିମିତ୍ତଂ କତ୍ୱା ସମ୍ମତା ହୋତି। ଛାଯାନିମିତ୍ତା ନାମ ଯା ପବ୍ବତଚ୍ଛାଯାଦୀନଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଛାଯଂ ନିମିତ୍ତଂ କତ୍ୱା ସମ୍ମତା ହୋତି। ଅନିମିତ୍ତା ନାମ ଯା ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ନିମିତ୍ତାନି ଅକିତ୍ତେତ୍ୱା ସମ୍ମତା ହୋତି। ବହିସୀମେ ଠିତୋ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି ନାମ ନିମିତ୍ତାନି କିତ୍ତେତ୍ୱା ନିମିତ୍ତାନଂ ବହି ଠିତୋ ସମ୍ମନ୍ନତି। ନଦିଯା ସମୁଦ୍ଦେ ଜାତସ୍ସରେ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତୀତି ଏତେସୁ ନଦୀଆଦୀସୁ ଯଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ସା ଏୱଂ ସମ୍ମତାପି ‘‘ସବ୍ବା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଦୀ ଅସୀମା, ସବ୍ବୋ ସମୁଦ୍ଦୋ ଅସୀମୋ, ସବ୍ବୋ ଜାତସ୍ସରୋ ଅସୀମୋ’’ତି (ମହାୱ। ୧୪୭) ୱଚନତୋ ଅସମ୍ମତାୱ ହୋତି। ସୀମାଯ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦତୀତି ଅତ୍ତନୋ ସୀମାଯ ପରେସଂ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦତି। ସୀମାଯ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରତୀତି ଅତ୍ତନୋ ସୀମାଯ ପରେସଂ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରତି। ତତ୍ଥ ଯଥା ସମ୍ଭେଦୋ ଚ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରଣଞ୍ଚ ହୋତି, ତଂ ସବ୍ବଂ ସୀମାକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତମେୱ। ଇତି ଇମା ଏକାଦସପି ସୀମା ଅସୀମା ଗାମଖେତ୍ତସଦିସା ଏୱ, ତାସୁ ନିସୀଦିତ୍ୱା କତଂ କମ୍ମଂ କୁପ୍ପତି। ତେନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ଇମେହି ଏକାଦସହି ଆକାରେହି ସୀମତୋ କମ୍ମାନି ୱିପଜ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି।

ପରିସତୋ କମ୍ମୱିପତ୍ତିଯଂ ପନ କିଞ୍ଚି ଅନୁତ୍ତାନଂ ନାମ ନତ୍ଥି। ଯମ୍ପି ତତ୍ଥ କମ୍ମପତ୍ତଛନ୍ଦାରହଲକ୍ଖଣଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ସିଯା, ତମ୍ପି ପରତୋ ‘‘ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ପକତତ୍ତା କମ୍ମପତ୍ତା’’ତିଆଦିନା ନଯେନ ୱୁତ୍ତମେୱ। ତତ୍ଥ ପକତତ୍ତା କମ୍ମପତ୍ତାତି ଚତୁୱଗ୍ଗକରଣେ କମ୍ମେ ଚତ୍ତାରୋ ପକତତ୍ତା ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତା ଅନିସ୍ସାରିତା ପରିସୁଦ୍ଧସୀଲା ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା କମ୍ମସ୍ସ ଅରହା ଅନୁଚ୍ଛୱିକା ସାମିନୋ। ନ ତେହି ୱିନା ତଂ କମ୍ମଂ କରୀଯତି, ନ ତେସଂ ଛନ୍ଦୋ ୱା ପାରିସୁଦ୍ଧି ୱା ଏତି, ଅୱସେସା ପନ ସଚେପି ସହସ୍ସମତ୍ତା ହୋନ୍ତି, ସଚେ ସମାନସଂୱାସକା ସବ୍ବେ ଛନ୍ଦାରହାୱ ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ୱା ମା ୱା, କମ୍ମଂ ପନ ତିଟ୍ଠତି। ଯସ୍ସ ପନ ସଙ୍ଘୋ ପରିୱାସାଦିକମ୍ମଂ କରୋତି, ସୋ ନେୱ କମ୍ମପତ୍ତୋ ନାପି ଛନ୍ଦାରହୋ, ଅପିଚ ଯସ୍ମା ତଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ୱତ୍ଥୁଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ମା କମ୍ମାରହୋତି ୱୁଚ୍ଚତି। ସେସକମ୍ମେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

୨୫୪।ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତମାନି ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି, ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣଂ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡଂ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ପଞ୍ଚମନ୍ତି ଏତ୍ଥ ‘‘ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣ’’ନ୍ତି ପଦସିଲିଟ୍ଠତାଯେତଂ ୱୁତ୍ତଂ, ପଠମଂ ପନ ନିସ୍ସାରଣା ହୋତି, ପଚ୍ଛା ଓସାରଣା। ତତ୍ଥ ଯା ସା କଣ୍ଟକସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଦଣ୍ଡକମ୍ମନାସନା, ସା ନିସ୍ସାରଣାତି ୱେଦିତବ୍ବା। ତସ୍ମା ଏତରହି ସଚେପି ସାମଣେରୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱା ଧମ୍ମସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଅୱଣ୍ଣଂ ଭଣତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ‘‘କପ୍ପିଯ’’ନ୍ତି ଦୀପେତି, ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକୋ ହୋତି, ଅନ୍ତଗ୍ଗାହିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ସମନ୍ନାଗତୋ, ସୋ ଯାୱତତିଯଂ ନିୱାରେତ୍ୱା ତଂ ଲଦ୍ଧିଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜାପେତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତେତ୍ୱା ‘‘ୱିସ୍ସଜ୍ଜେହୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ନିସ୍ସାରେତବ୍ବୋ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ –

‘‘ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ପୁଚ୍ଛାମି ‘ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସାମଣେରୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଧମ୍ମସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣୱାଦୀ ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକୋ, ଯଂ ଅଞ୍ଞେ ସାମଣେରା ଲଭନ୍ତି ଦିରତ୍ତତିରତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ସହସେଯ୍ୟଂ, ତସ୍ସା ଅଲାଭାଯ ନିସ୍ସାରଣା ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା’ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି। ତତିଯମ୍ପି ଭନ୍ତେ ସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛାମି ‘ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସାମଣେରୋ...ପେ... ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା’ତି, ଚର ପିରେ ୱିନସ୍ସା’’ତି।

ସୋ ଅପରେନ ସମଯେନ ‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ବାଲତାଯ ଅଞ୍ଞାଣତାଯ ଅଲକ୍ଖିକତାଯ ଏୱଂ ଅକାସିଂ, ସ୍ୱାହଂ ସଙ୍ଘଂ ଖମାପେମୀ’’ତି ଖମାପେନ୍ତୋ ଯାୱତତିଯଂ ଯାଚାପେତ୍ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମେନେୱ ଓସାରେତବ୍ବୋ, ଏୱଞ୍ଚ ପନ ଓସାରେତବ୍ବୋ। ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ସାୱେତବ୍ବଂ –

‘‘ସଙ୍ଘଂ , ଭନ୍ତେ, ପୁଚ୍ଛାମି ‘ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସାମଣେରୋ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଧମ୍ମସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣୱାଦୀ ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକୋ, ଯଂ ଅଞ୍ଞେ ସାମଣେରା ଲଭନ୍ତି ଦିରତ୍ତତିରତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ସହସେଯ୍ୟଂ, ତସ୍ସା ଅଲାଭାଯ ନିସ୍ସାରିତୋ, ସ୍ୱାଯଂ ଇଦାନି ସୋରତୋ ନିୱାତୱୁତ୍ତି ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମଂ ଓକ୍କନ୍ତୋ ହିରୋତ୍ତପ୍ପେ ପତିଟ୍ଠିତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସେତି, ଇମସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଯଥା ପୁରେ କାଯସମ୍ଭୋଗସାମଗ୍ଗିଦାନଂ ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା’’’ତି।

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଓସାରଣଞ୍ଚ ନିସ୍ସାରଣଞ୍ଚ ଗଚ୍ଛତି। ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମଂ ପବ୍ବଜ୍ଜାୱିନିଚ୍ଛଯକଥାଯ ୱୁତ୍ତମେୱ।

ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡୋ ପନ ନ କେୱଲଂ ଛନ୍ନସ୍ସେୱ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ, ଯୋ ଅଞ୍ଞୋପି ଭିକ୍ଖୁ ମୁଖରୋ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୂ ଦୁରୁତ୍ତୱଚନେହି ଘଟ୍ଟେନ୍ତୋ ଖୁଂସେନ୍ତୋ ୱମ୍ଭେନ୍ତୋ ୱିହରତି, ତସ୍ସପି ଦାତବ୍ବୋ, ଏୱଞ୍ଚ ପନ ଦାତବ୍ବୋ। ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ସାୱେତବ୍ବଂ –

‘‘ଭନ୍ତେ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ମୁଖରୋ, ଭିକ୍ଖୂ ଦୁରୁତ୍ତୱଚନେହି ଘଟ୍ଟେନ୍ତୋ ଖୁଂସେନ୍ତୋ ୱମ୍ଭେନ୍ତୋ ୱିହରତି, ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯଂ ଇଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ତଂ ୱଦେଯ୍ୟ, ଭିକ୍ଖୂହି ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ନେୱ ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ନ ଓୱଦିତବ୍ବୋ ନ ଅନୁସାସିତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ପୁଚ୍ଛାମି ‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡସ୍ସ ଦାନଂ ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା’ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ପୁଚ୍ଛାମି...ପେ... ତତିଯମ୍ପି ପୁଚ୍ଛାମି ‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡସ୍ସ ଦାନଂ ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା’’’ତି।

ତସ୍ସ ଅପରେନ ସମଯେନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତ୍ୱା ଖମାପେନ୍ତସ୍ସ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେତବ୍ବୋ, ଏୱଞ୍ଚ ପନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେତବ୍ବୋ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସାୱେତବ୍ବଂ –

‘‘ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଅସୁକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡଂ ଅଦାସି, ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୋରତୋ ନିୱାତୱୁତ୍ତି ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମଂ ଓକ୍କନ୍ତୋ ହିରୋତ୍ତପ୍ପେ ପତିଟ୍ଠିତୋ ପଟିସଙ୍ଖା ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ତିଟ୍ଠତି, ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ପୁଚ୍ଛାମି ‘ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧି ରୁଚ୍ଚତି ସଙ୍ଘସ୍ସା’’’ତି।

ଏୱଂ ଯାୱତତିଯଂ ୱତ୍ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମେନେୱ ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେତବ୍ବୋତି।

କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେୱପଞ୍ଚମନ୍ତି ଯଂ ତଂ ଭଗୱତା ଭିକ୍ଖୁନିକ୍ଖନ୍ଧକେ –

‘‘ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ କଦ୍ଦମୋଦକେନ ଓସିଞ୍ଚନ୍ତି ‘ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଅମ୍ହେସୁ ସାରଜ୍ଜେଯ୍ୟୁ’ନ୍ତି, କାଯଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଦସ୍ସେନ୍ତି, ଊରୁଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଦସ୍ସେନ୍ତି, ଅଙ୍ଗଜାତଂ ୱିୱରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଦସ୍ସେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଓଭାସେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ପଯୋଜେନ୍ତି ‘ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଅମ୍ହେସୁ ସାରଜ୍ଜେଯ୍ୟୁ’’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୪୧୧) –

ଇମେସୁ ୱତ୍ଥୂସୁ ଯେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦୁକ୍କଟଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତୁ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତବ୍ବ’’ନ୍ତି ସଂସଯେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ‘‘ଅୱନ୍ଦିଯୋ ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘେନ କାତବ୍ବୋ’’ତି ଏୱଂ ଅୱନ୍ଦିଯକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଂ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ପଞ୍ଚମଂ, ଇମସ୍ସ ଅପଲୋକନକମ୍ମସ୍ସ ଠାନଂ ହୋତି। ତସ୍ସ ହି କମ୍ମଞ୍ଞେୱ ଲକ୍ଖଣଂ, ନ ଓସାରଣାଦୀନି, ତସ୍ମା କମ୍ମଲକ୍ଖଣନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ତସ୍ସ କରଣଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯା ସଦ୍ଧିଂ ୱିତ୍ଥାରତୋ ଦସ୍ସଯିସ୍ସାମ। ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯେ ସନ୍ନିପତିତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ବ୍ୟତ୍ତାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସାୱେତବ୍ବଂ –

‘‘ଅଯ୍ୟେ, ଅସୁକୋ ନାମ ଅଯ୍ୟୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅପାସାଦିକଂ ଦସ୍ସେତି, ଏତସ୍ସ ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଅୱନ୍ଦିଯକରଣଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛାମି। ‘ଅଯ୍ୟେ, ଅସୁକୋ ନାମ ଅଯ୍ୟୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅପାସାଦିକଂ ଦସ୍ସେତି, ଏତସ୍ସ ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଅୱନ୍ଦିଯକରଣଂ ରୁଚ୍ଚତୀ’ତି ଦୁତିଯମ୍ପି। ତତିଯମ୍ପି ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛାମୀ’’ତି।

ଏୱଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ସାୱେତ୍ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମେନ ଅୱନ୍ଦିଯକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ।

ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁନୀହି ନ ୱନ୍ଦିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଅୱନ୍ଦିଯମାନୋ ହିରୋତ୍ତପ୍ପଂ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଖମାପେତବ୍ବା। ଖମାପେନ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯଂ ଅଗନ୍ତ୍ୱା ୱିହାରେଯେୱ ସଙ୍ଘଂ ୱା ଗଣଂ ୱା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱା ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିସଙ୍ଖା ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ତିଟ୍ଠାମି, ନ ପୁନ ଅପାସାଦିକଂ ଦସ୍ସେସ୍ସାମି, ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘୋ ମୟ୍ହଂ ଖମତୂ’’ତି

ଖମାପେତବ୍ବଂ। ତେନ ସଙ୍ଘେନ ୱା ଗଣେନ ୱା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପେସେତ୍ୱା ଏକଭିକ୍ଖୁନା ୱା ସଯମେୱ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ୱତ୍ତବ୍ବା ''ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପଟିସଙ୍ଖା ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ଠିତୋ, ଇମିନା ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘୋ ଖମାପିତୋ, ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱନ୍ଦିଯଂ କରୋତୂ''ତି। ସୋ ୱନ୍ଦିଯୋ କାତବ୍ବୋ, ଏୱଞ୍ଚ ପନ କାତବ୍ବୋ। ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯେ ସନ୍ନିପତିତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ବ୍ୟତ୍ତାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସାୱେତବ୍ବଂ –

''ଅଯ୍ୟେ, ଅସୁକୋ ନାମ ଅଯ୍ୟୋ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ଅପାସାଦିକଂ ଦସ୍ସେତୀତି ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘେନ ଅୱନ୍ଦିଯୋ କତୋ, ସୋ ଲଜ୍ଜିଧମ୍ମଂ ଓକ୍କମିତ୍ୱା ପଟିସଙ୍ଖା ଆଯତିଂ ସଂୱରେ ଠିତୋ, ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ଖମାପେସି, ତସ୍ସ ଅଯ୍ୟସ୍ସ ୱନ୍ଦିଯକରଣଂ ରୁଚ୍ଚତୀତି ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛାମୀ''ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଅପଲୋକନକମ୍ମେନେୱ ୱନ୍ଦିଯୋ କାତବ୍ବୋ।

୨୫୫। ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ପାଳିମୁତ୍ତକୋପି କମ୍ମଲକ୍ଖଣୱିନିଚ୍ଛଯୋ (ପରି। ଅଟ୍ଠ। ୪୯୫-୪୯୬)। ଇଦଞ୍ହି କମ୍ମଲକ୍ଖଣଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘମୂଲକଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସପି ପନେତଂ ଲବ୍ଭତିଯେୱ। ଯଞ୍ହି ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସଲାକଭତ୍ତୌପୋସଥଗ୍ଗେସୁ ଚ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କରୋତି, ଏତମ୍ପି କମ୍ମଲକ୍ଖଣମେୱ। ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରଜିଣ୍ଣଚୀୱରନଟ୍ଠଚୀୱରାନଞ୍ହି ସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତେତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଯାୱତତିଯଂ ସାୱେତ୍ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅପ୍ପମତ୍ତକୱିସ୍ସଜ୍ଜକେନ ପନ ଚୀୱରଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ପଚ୍ଚଯଭାଜନୀଯକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତପ୍ପଭେଦାନି ସୂଚିଆଦୀନି ଅନପଲୋକେତ୍ୱାପି ଦାତବ୍ବାନି। ତେସଂ ଦାନେ ସୋଯେୱ ଇସ୍ସରୋ, ତତୋ ଅତିରେକଂ ଦେନ୍ତେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ତତୋ ହି ଅତିରେକଦାନେ ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ। ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜମ୍ପି ତତ୍ଥ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରଂ ସଯମେୱ ଦାତବ୍ବଂ, ଅତିରେକଂ ଇଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଯୋପି ଚ ଦୁବ୍ବଲୋ ୱା ଛିନ୍ନିରିଯାପଥୋ ୱା ପଚ୍ଛିନ୍ନଭିକ୍ଖାଚାରପଥୋ ୱା ମହାଗିଲାନୋ, ତସ୍ସ ମହାୱାସେସୁ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦତୋ ଦେୱସିକଂ ନାଳିଂ ୱା ଉପଡ୍ଢନାଳିଂ ୱା, ଏକଦିୱସଂଯେୱ ୱା ପଞ୍ଚ ୱା ଦସ ୱା ତଣ୍ଡୁଲନାଳିଯୋ ଦେନ୍ତେନ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱାୱ ଦାତବ୍ବା। ପେସଲସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତତ୍ରୁପ୍ପାଦତୋ ଇଣପଲିବୋଧମ୍ପି ବହୁସ୍ସୁତସ୍ସ ସଙ୍ଘଭାରନିତ୍ଥରକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନୁଟ୍ଠାପନୀଯସେନାସନମ୍ପି ସଙ୍ଘକିଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତାନଂ କପ୍ପିଯକାରକାଦୀନଂ ଭତ୍ତୱେତନମ୍ପି ଅପଲୋକନକମ୍ମେନ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଚତୁପଚ୍ଚଯୱସେନ ଦିନ୍ନତତ୍ରୁପ୍ପାଦତୋ ସଙ୍ଘିକଂ ଆୱାସଂ ଜଗ୍ଗାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ''ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଇସ୍ସରୱତାଯ ୱିଚାରେତୀ''ତି କଥାପଚ୍ଛିନ୍ଦନତ୍ଥଂ ପନ ସଲାକଗ୍ଗାଦୀସୁ ୱା ଅନ୍ତରସନ୍ନିପାତେ ୱା ସଙ୍ଘଂ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ। ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତତ୍ଥାଯ ଓଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନତତ୍ରୁପ୍ପାଦତୋପି ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଆୱାସୋ ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ, ଅନପଲୋକେତ୍ୱାପି ୱଟ୍ଟତି, ''ସୂରୋ ୱତାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତତ୍ଥାଯ ଓଦିସ୍ସ ଦିନ୍ନତୋ ଆୱାସଂ ଜଗ୍ଗାପେତୀ''ତି ଏୱଂ ଉପ୍ପନ୍ନକଥାପଚ୍ଛେଦନତ୍ଥଂ ପନ ଅପଲୋକନକମ୍ମମେୱ କତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ।

ଚେତିଯେ ଛତ୍ତଂ ୱା ୱେଦିକଂ ୱା ବୋଧିଘରଂ ୱା ଆସନଘରଂ ୱା ଅକତଂ ୱା କରୋନ୍ତେନ ଜିଣ୍ଣଂ ୱା ପଟିସଙ୍ଖରୋନ୍ତେନ ସୁଧାକମ୍ମଂ ୱା କରୋନ୍ତେନ ମନୁସ୍ସେ ସମାଦପେତ୍ୱା କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ କାରକୋ ନତ୍ଥି, ଚେତିଯସ୍ସ ଉପନିକ୍ଖେପତୋ କାରେତବ୍ବଂ। ଉପନିକ୍ଖେପେପି ଅସତି ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ତତ୍ରୁପ୍ପାଦତୋ କାରେତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘିକେନପି ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଚେତିଯକିଚ୍ଚଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଚେତିଯସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱାପି ସଙ୍ଘିକକିଚ୍ଚଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତାୱକାଲିକଂ ପନ ଗହେତ୍ୱା ପଟିପାକତିକଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଚେତିଯେ ସୁଧାକମ୍ମାଦୀନି କରୋନ୍ତେହି ପନ ଭିକ୍ଖାଚାରତୋ ୱା ସଙ୍ଘତୋ ୱା ଯାପନମତ୍ତଂ ଅଲଭନ୍ତେହି ଚେତିଯସନ୍ତକତୋ ଯାପନମତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେହି ୱତ୍ତଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ''ୱତ୍ତଂ କରୋମା''ତି ମଚ୍ଛମଂସାଦୀହି ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ଯେ ୱିହାରେ ରୋପିତା ଫଲରୁକ୍ଖା ସଙ୍ଘେନ ପରିଗ୍ଗହିତା ହୋନ୍ତି, ଜଗ୍ଗନକମ୍ମଂ ଲଭନ୍ତି। ଯେସଂ ଫଲାନି ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ତେସୁ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ନ କାତବ୍ବଂ। ଯେ ପନ ଅପରିଗ୍ଗହିତା, ତେସୁ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ତଂ ପନ ସଲାକଗ୍ଗଯାଗଗ୍ଗଭତ୍ତଗ୍ଗଅନ୍ତରସଅଆପାତେସୁପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଉପୋସଥଗ୍ଗେ ପନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ତତ୍ଥ ହି ଅନାଗତାନମ୍ପି ଛନ୍ଦପାରିସୁଦ୍ଧି ଆହରୀଯତି, ତସ୍ମା ତଂ ସୁୱିସୋଧିତଂ ହୋତି। ଏୱଞ୍ଚ ପନ କାତବ୍ବଂ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ସାୱେତବ୍ବଂ –

''ଭନ୍ତେ, ଯଂ ଇମସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଅନ୍ତୋସୀମାଯ ସଙ୍ଘସନ୍ତକଂ ମୂଲତଚପତ୍ତଅଙ୍କୁରପୁପ୍ଫଫଲଖାଦନୀଯାଦି ଅତ୍ଥି, ତଂ ସବ୍ବଂ ଆଗତାଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଯଥାସୁଖଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ରୁଚ୍ଚତୀତି ସଙ୍ଘଂ ପୁଚ୍ଛାମୀ''ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ।

ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ଭିକ୍ଖୂହି କତଂ ସୁକତମେୱ। ଯସ୍ମିମ୍ପି ୱିହାରେ ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଜନା ୱସନ୍ତି, ତେହି ନିସୀଦିତ୍ୱା କତମ୍ପି ସଙ୍ଘେନ କତସଦିସମେୱ। ଯସ୍ମିଂ ପନ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତି, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପୋସଥଦିୱସେ ପୁବ୍ବକରଣପୁବ୍ବକିଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେନ କତମ୍ପି କତିକୱତ୍ତଂ ସଙ୍ଘେନ କତସଦିସମେୱ ହୋତି। କରୋନ୍ତେନ ପନ ଫଲୱାରେନ କାତୁମ୍ପି ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ଛ ମାସେ ଏକସଂୱଚ୍ଛରନ୍ତି ଏୱଂ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱାପି ଅପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱାପି କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପରିଚ୍ଛିନ୍ନେ ଯଥାପରିଚ୍ଛେଦଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ପୁନ କାତବ୍ବଂ। ଅପରିଚ୍ଛିନ୍ନେ ଯାୱ ରୁକ୍ଖା ଧରନ୍ତି, ତାୱ ୱଟ୍ଟତି। ଯେପି ତେସଂ ରୁକ୍ଖାନଂ ବୀଜେହି ଅଞ୍ଞେ ରୁକ୍ଖା ରୋପିତା ହୋନ୍ତି, ତେସମ୍ପି ସା ଏୱ କତିକା।

ସଚେ ପନ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ରୋପିତା ହୋନ୍ତି, ତେସଂ ଯତ୍ଥ ରୋପିତା, ତସ୍ମିଂଯେୱ ୱିହାରେ ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ। ଯେପି ଅଞ୍ଞତୋ ବୀଜାନି ଆହରିତ୍ୱା ପୁରିମୱିହାରେ ପଚ୍ଛା ରୋପିତା, ତେସୁ ଅଞ୍ଞା କତିକା କାତବ୍ବା, କତିକାଯ କତାଯ ପୁଗ୍ଗଲିକଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ଯଥାସୁଖଂ ଫଲାଦୀନି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ସଚେ ପନେତ୍ଥ ତଂ ତଂ ଓକାସଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପରିୱେଣାନି କତ୍ୱା ଜଗ୍ଗନ୍ତି, ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପୁଗ୍ଗଲିକଟ୍ଠାନେ ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ଲଭନ୍ତି। ତେହି ପନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦସମଭାଗଂ ଦତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ଯୋପି ମଜ୍ଝେୱିହାରେ ରୁକ୍ଖଂ ସାଖାହି ପରିୱାରେତ୍ୱା ରକ୍ଖତି, ତସ୍ସପି ଏସେୱ ନଯୋ।

ପୋରାଣକୱିହାରଂ ଗତସ୍ସ ସମ୍ପାୱନୀଯଭିକ୍ଖୁନୋ ''ଥେରୋ ଆଗତୋ''ତି ଫଲାଫଲଂ ଆହରନ୍ତି, ସଚେ ତତ୍ଥ ମୂଲେ ସବ୍ବପରିଯତ୍ତିଧରୋ ବହୁସ୍ସୁତଭିକ୍ଖୁ ୱିହାସି, ''ଅଦ୍ଧା ଏତ୍ଥ ଦୀଘା କତିକା କତା ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ନିକ୍କୁକ୍କୁଚ୍ଚେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ୱିହାରେ ଫଲାଫଲଂ ପିଣ୍ଡପାତିକାନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି, ଧୁତଙ୍ଗଂ ନ କୋପେତି। ସାମଣେରା ଅତ୍ତନୋ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯାନଂ ବହୂନି ଫଲାନି ଦେନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଅଲଭନ୍ତା ଖିଯ୍ୟନ୍ତି, ଖିଯ୍ୟନମତ୍ତମେୱ ତଂ ହୋତି। ସଚେ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଂ ହୋତି, ଏକଂ ପନସରୁକ୍ଖଂ ନିସ୍ସାଯ ସଟ୍ଠିପି ଜନା ଜୀୱନ୍ତି, ତାଦିସେ କାଲେ ସବ୍ବେସଂ ସଙ୍ଗହକରଣତ୍ଥାଯ ଭାଜେତ୍ୱା ଖାଦିତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ସାମୀଚି। ଯାୱ ପନ କତିକୱତ୍ତଂ ନ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି, ତାୱ ତେହି ଖାଯିତଂ ସୁଖାଯିତମେୱ। କଦା ପନ କତିକୱତ୍ତଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତି? ଯଦା ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ''ଇତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଭାଜେତ୍ୱା ଖାଦନ୍ତୂ''ତି ସାୱେତି, ଏକଭିକ୍ଖୁକେ ପନ ୱିହାରେ ଏତେନ ସାୱିତେପି ପୁରିମକତିକା ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭତିଯେୱ । ସଚେ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧାଯ କତିକାଯ ସାମଣେରା ନେୱ ରୁକ୍ଖତୋ ପାତେନ୍ତି, ନ ଭୂମିତୋ ଗହେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେନ୍ତି, ପତିତଫଲାନି ପାଦେହି ପହରନ୍ତା ୱିଚରନ୍ତି, ତେସଂ ଦସମଭାଗତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯାୱ ଉପଡ୍ଢଫଲଭାଗେନ ଫାତିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଅଦ୍ଧା ଫାତିକମ୍ମଲୋଭେନ ଆହରିତ୍ୱା ଦସ୍ସେନ୍ତି, ପୁନ ସୁଭିକ୍ଖେ ଜାତେ କପ୍ପିଯକାରକେସୁ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସାଖାପରିୱାରାଦୀନି କତ୍ୱା ରୁକ୍ଖେ ରକ୍ଖନ୍ତେସୁ ସାମଣେରାନଂ ଫାତିକମ୍ମଂ ନ କାତବ୍ବଂ, ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

''ୱିହାରେ ଫଲାଫଲଂ ଅତ୍ଥୀ''ତି ସାମନ୍ତଗାମେହି ମନୁସ୍ସା ଗିଲାନାନଂ ୱା ଗବ୍ଭିନୀନଂ ୱା ଅତ୍ଥାଯ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ''ଏକଂ ନାଳିକେରଂ ଦେଥ, ଅମ୍ବଂ ଦେଥ, ଲବୁଜଂ ଦେଥା''ତି ଯାଚନ୍ତି, ଦାତବ୍ବଂ, ନ ଦାତବ୍ବନ୍ତି? ଦାତବ୍ବଂ। ଅଦୀଯମାନେ ହି ତେ ଦୋମନସ୍ସିକା ହୋନ୍ତି। ଦେନ୍ତେନ ପନ ସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତେତ୍ୱା ଯାୱତତିଯଂ ସାୱେତ୍ୱା ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱାୱ ଦାତବ୍ବଂ, କତିକୱତ୍ତଂ ୱା କତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବଂ, ଏୱଞ୍ଚ ପନ କାତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁମତିଯା ସାୱେତବ୍ବଂ –

''ସାମନ୍ତଗାମେହି ମନୁସ୍ସା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଗିଲାନାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ଫଲାଫଲଂ ଯାଚନ୍ତି, ଦ୍ୱେ ନାଳିକେରାନି ଦ୍ୱେ ତାଲଫଲାନି ଦ୍ୱେ ପନସାନି ପଞ୍ଚ ଅମ୍ବାନି ପଞ୍ଚ କଦଲିଫଲାନି ଗଣ୍ହନ୍ତାନଂ ଅନିୱାରଣଂ, ଅସୁକରୁକ୍ଖତୋ ଚ ଅସୁକରୁକ୍ଖତୋ ଚ ଫଲଂ ଗଣ୍ହନ୍ତାନଂ ଅନିୱାରଣଂ ରୁଚ୍ଚତି ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସା''ତି –

ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଗିଲାନାଦୀନଂ ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ଯାଚନ୍ତା ''ଗଣ୍ହଥା''ତି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା , ୱତ୍ତଂ ପନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ''ନାଳିକେରାଦୀନି ଇମିନା ନାମ ପରିଚ୍ଛେଦେନ ଗଣ୍ହନ୍ତାନଂ ଅସୁକରୁକ୍ଖତୋ ଚ ଅସୁକରୁକ୍ଖତୋ ଚ ଫଲଂ ଗଣ୍ହନ୍ତାନଂ ଅନିୱାରଣଂ କତ''ନ୍ତି। ଅନୁୱିଚରିତ୍ୱା ପନ ''ଅଯଂ ମଧୁରଫଲୋ ଅମ୍ବୋ, ଇତୋ ଗଣ୍ହଥା''ତିପି ନ ୱତ୍ତବ୍ବା।

ଫଲଭାଜନକାଲେ ପନ ଆଗତାନଂ ସମ୍ମତେନ ଉପଡ୍ଢଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଅସମ୍ମତେନ ଅପଲୋକେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ। ଖୀଣପରିବ୍ବଯୋ ୱା ମଗ୍ଗଗମିଯସତ୍ଥୱାହୋ ୱା ଅଞ୍ଞୋ ୱା ଇସ୍ସରୋ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଯାଚତି, ଅପଲୋକେତ୍ୱାୱ ଦାତବ୍ବଂ, ବଲକ୍କାରେନ ଗହେତ୍ୱା ଖାଦନ୍ତୋ ନ ୱାରେତବ୍ବୋ। କୁଦ୍ଧୋ ହି ସୋ ରୁକ୍ଖେପି ଛିନ୍ଦେଯ୍ଯ, ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଅନତ୍ଥଂ କରେଯ୍ଯ। ପୁଗ୍ଗଲିକପରିୱେଣଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଗିଲାନସ୍ସ ନାମେନ ଯାଚନ୍ତୋ "ଅମ୍ହେହି ଛାଯାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ରୋପିତଂ, ସଚେ ଅତ୍ଥି, ତୁମ୍ହେ ଜାନାଥା"ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଯଦି ପନ ଫଲଭରିତାୱ ରୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି, କଣ୍ଟକେ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଫଲୱାରେନ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଅପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତେନ ହୁତ୍ୱା ଦାତବ୍ବଂ, ବଲକ୍କାରେନ ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ନ ୱାରେତବ୍ବୋ। ପୁବ୍ବେ ୱୁତ୍ତମେୱେତ୍ଥ କାରଣଂ।

ସଙ୍ଘସ୍ସ ଫଲାରାମୋ ହୋତି, ପଟିଜଗ୍ଗନଂ ନ ଲଭତି। ସଚେ ତଂ କୋଚି ୱତ୍ତସୀସେନ ଜଗ୍ଗତି, ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ହୋତି। ଅଥାପି କସ୍ସଚି ପଟିବଲସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ "ଇମଂ ସପ୍ପୁରିସ ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଦେହୀ"ତି ସଙ୍ଘୋ ଭାରଂ କରୋତି, ସୋ ଚେ ୱତ୍ତସୀସେନ ଜଗ୍ଗତି, ଏୱମ୍ପି ସଙ୍ଘସ୍ସେୱ ହୋତି। ଫାତିକମ୍ମଂ ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତସ୍ସ ପନ ତତିଯଭାଗେନ ୱା ଉପଡ୍ଢଭାଗେନ ୱା ଫାତିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। "ଭାରିଯଂ କମ୍ମ"ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ଏତ୍ତକେନ ଅନିଚ୍ଛନ୍ତୋ ପନ "ସବ୍ବଂ ତୱେୱ ସନ୍ତକଂ କତ୍ୱା ମୂଲଭାଗଂ ଦସମଭାଗମତ୍ତଂ ଦତ୍ୱା ଜଗ୍ଗାହୀ"ତିପି ୱତ୍ତବ୍ବୋ, ଗରୁଭଣ୍ଡତ୍ତା ପନ ନ ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜୱସେନ ଦାତବ୍ବଂ। ସୋ ମୂଲଭାଗଂ ଦତ୍ୱା ଖାଦନ୍ତୋ ଅକତାୱାସଂ ୱା କତ୍ୱା କତାୱାସଂ ୱା ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ନିସ୍ସିତକାନଂ ଆରାମଂ ନିଯ୍ଯାତେତି, ତେହିପି ମୂଲଭାଗୋ ଦାତବ୍ବୋୱ।

ଯଦା ପନ ଭିକ୍ଖୂ ସଯଂ ଜଗ୍ଗିତୁଂ ପହୋନ୍ତି, ଅଥ ତେସଂ ଜଗ୍ଗିତୁଂ ନ ଦାତବ୍ବଂ, ଜଗ୍ଗିତକାଲେ ପନ ନ ୱାରେତବ୍ବା, ଜଗ୍ଗନକାଲେୟେୱ ୱାରେତବ୍ବା। "ବହୁ ତୁମ୍ହେହି ଖାଯିତଂ, ଇଦାନି ମା ଜଗ୍ଗିତ୍ଥ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋୟେୱ ଜଗ୍ଗିସ୍ସତୀ"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ନେୱ ୱତ୍ତସୀସେନ ଜଗ୍ଗନ୍ତୋ ଅତ୍ଥି, ନ ଫାତିକମ୍ମେନ, ନ ସଙ୍ଘୋ ଜଗ୍ଗିତୁଂ ପହୋତି, ଏକୋ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାୱ ଜଗ୍ଗିତ୍ୱା ଫାତିକମ୍ମଂ ୱଡ୍ଢେତ୍ୱା ପଚ୍ଚାସୀସତି, ଅପଲୋକନକମ୍ମେନ ଫାତିକମ୍ମଂ ୱଡ୍ଢେତ୍ୱାୱ ଦାତବ୍ବଂ। ଇତି ଇମଂ ସବ୍ବମ୍ପି କମ୍ମଲକ୍ଖଣମେୱ ହୋତି। ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

୨୫୬।ଞତ୍ତିକମ୍ମଟ୍ଠାନଭେଦେ ପନ (ପରି। ଅଟ୍ଠ। ୪୯୫-୪୯୬) –

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ, ଅନୁସିଟ୍ଠୋ ସୋ ମଯା, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, 'ଆଗଚ୍ଛାହୀ'ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ"ତି –

ଏୱଂ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖସ୍ସ ଓସାରଣା ଓସାରଣା ନାମ।

"ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତା, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଧମ୍ମକଥିକୋ, ଇମସ୍ସ ନେୱ ସୁତ୍ତଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ନୋ ସୁତ୍ତୱିଭଙ୍ଗୋ, ସୋ ଅତ୍ଥଂ ଅସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ବ୍ଯଞ୍ଜନଚ୍ଛାଯାଯ ଅତ୍ଥଂ ପଟିବାହତି, ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ଅୱସେସା ଇମଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେଯ୍ଯାମା"ତି –

ଏୱଂ ଉବ୍ବାହିକୱିନିଚ୍ଛଯେ ଧମ୍ମକଥିକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିସ୍ସାରଣା ନିସ୍ସାରଣା ନାମ।

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ପନ୍ନରସୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ଯା"ତି –

ଏୱଂ ଉପୋସଥକମ୍ମୱସେନ ଠପିତା ଞତ୍ତି ଉପୋସଥୋ ନାମ।

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଜ୍ଜ ପୱାରଣା ପନ୍ନରସୀ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ଯା"ତି –

ଏୱଂ ପୱାରଣକମ୍ମୱସେନ ଠପିତା ଞତ୍ତି ପୱାରଣା ନାମ।

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନୁସାସେଯ୍ଯ"ନ୍ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନୁସାସେଯ୍ଯା"ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ଯ"ନ୍ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ଯା"ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ଯ"ନ୍ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ଯା"ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ୱିନଯଂ ପୁଟ୍ଠୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ଯ"ନ୍ତି, "ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ୱିନଯଂ ପୁଟ୍ଠୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ଯା"ତି –

ଏୱଂ ଅତ୍ତାନଂ ୱା ପରଂ ୱା ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ ଠପିତା ଞତ୍ତି ସମ୍ମୁତି ନାମ।

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଇଦଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ନିସ୍ସଟ୍ଠଂ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦଦେଯ୍ଯା"ତି, "ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦଦେଯ୍ଯୁ"ନ୍ତି –

ଏୱଂ ନିସ୍ସଟ୍ଠଚୀୱରପତ୍ତାଦୀନଂ ଦାନଂ ଦାନଂ ନାମ।

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ସରତି ୱିୱରତି ଉତ୍ତାନିଂ କରୋତି ଦେସେତି, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ଯ"ନ୍ତି, "ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ଯ"ନ୍ତି, ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ "ପସ୍ସସୀ"ତି। ଆମ, ପସ୍ସାମୀତି। "ଆଯତିଂ ସଂୱରେଯ୍ଯାସୀ"ତି –

ଏୱଂ ଆପତ୍ତିପଟିଗ୍ଗହୋ ପଟିଗ୍ଗହୋ ନାମ।

"ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଆୱାସିକା, ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ଯାମ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯାମ, ଆଗମେ କାଳେ ପୱାରେଯ୍ଯାମା"ତି।

ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ତଂ କାଳଂ ଅନୁୱସେଯ୍ଯୁଂ, ଆୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ବ୍ଯତ୍ତେନ ପଟିବଲେନ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଞାପେତବ୍ବା –

"ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଆୱାସିକା, ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ଯାମ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯାମ, ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ ପୱାରେଯ୍ଯାମା"ତି –

ଏୱଂ କତା ପୱାରଣାପଚ୍ଚୁକ୍କଡ୍ଢନା ପଚ୍ଚୁକ୍କଡ୍ଢନା ନାମ।

ସବ୍ବେହେୱ ଏକଜ୍ଝଂ ସନ୍ନିପତିତବ୍ବଂ, ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

"ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅମ୍ହାକଂ ଭଣ୍ଡନଜାତାନଂ କଲହଜାତାନଂ ୱିୱାଦାପନ୍ନାନଂ ୱିହରତଂ ବହୁଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅଜ୍ଝାଚିଣ୍ଣଂ ଭାସିତପରିକ୍କନ୍ତଂ, ସଚେ ମଯଂ ଇମାହି ଆପତ୍ତୀହି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ କାରେସ୍ସାମ, ସିଯାପି ତଂ ଅଧିକରଣଂ କକ୍ଖଳତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ଭେଦାଯ ସଂୱତ୍ତେଯ୍ଯ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଅଧିକରଣଂ ତିଣୱତ୍ଥାରକେନ ୱୂପସମେଯ୍ଯ ଠପେତ୍ୱା ଥୁଲ୍ଲୱଜ୍ଜଂ ଠପେତ୍ୱା ଗିହିପ୍ପଟିସଂଯୁତ୍ତ"ନ୍ତି –

ଏୱଂ ତିଣୱତ୍ଥାରକସମଥେନ କତ୍ୱା ସବ୍ବପଠମା ସବ୍ବସଙ୍ଗାହିକଞତ୍ତି କମ୍ମଲକ୍ଖଣଂ ନାମ।

ତଥା ତତୋ ପରା ଏକେକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଏକେକଂ କତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ଞତ୍ତିୟୋ। ଇତି ୟଥାୱୁତ୍ତପ୍ପଭେଦଂ ଓସାରଣଂ ନିସ୍ସାରଣଂ…ପେ… କମ୍ମଲକ୍ଖଣଞ୍ଞେୱ ନୱମନ୍ତି ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ଇମାନି ନୱ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

୨୫୭।ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଟ୍ଠାନଭେଦେ (ପରି। ଅଟ୍ଠ। ୪୯୫-୪୯୬) ପନ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିନୋ ପତ୍ତନିକ୍କୁଜ୍ଜନୱସେନ ଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତା ନିସ୍ସାରଣା, ତସ୍ସେୱ ପତ୍ତୁକ୍କୁଜ୍ଜନୱସେନ ଖନ୍ଧକେ ୱୁତ୍ତା ଓସାରଣା ଚ ୱେଦିତବ୍ବା। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ (ଚୂଳୱ। ୨୬୫-୨୬୬) –

‘‘ଅଟ୍ଠହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଲାଭାୟ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନତ୍ଥାୟ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅୱାସାୟ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖୂହି ଭେଦେତି, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେହି ଅଟ୍ଠହି ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ପତ୍ତଂ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୁଂ।

ଏୱଞ୍ଚ ପନ ଭିକ୍ଖୱେ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ୱଡ୍ଢୋ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଦବ୍ବଂ ମଲ୍ଲପୁତ୍ତଂ ଅମୂଲିକାୟ ସୀଲୱିପତ୍ତିୟା ଅନୁଦ୍ଧଂସେତି, ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତଂ ନିକ୍କୁଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ଅସମ୍ଭୋଗଂ ସଙ୍ଘେନ କରେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ୱଡ୍ଢୋ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଦବ୍ବଂ ମଲ୍ଲପୁତ୍ତଂ ଅମୂଲିକାୟ ସୀଲୱିପତ୍ତିୟା ଅନୁଦ୍ଧଂସେତି, ସଙ୍ଘୋ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତଂ ନିକ୍କୁଜ୍ଜତି, ଅସମ୍ଭୋଗଂ ସଙ୍ଘେନ କରୋତି, ୟସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତସ୍ସ ନିକ୍କୁଜ୍ଜନା ଅସମ୍ଭୋଗଂ ସଙ୍ଘେନ କରଣଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ୟସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୋ ସଙ୍ଘେନ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଅସମ୍ଭୋଗୋ ସଙ୍ଘେନ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ଅଟ୍ଠହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଲାଭାୟ ପରିସକ୍କତି, ନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନତ୍ଥାୟ ପରିସକ୍କତି…ପେ… ନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେହି ଅଟ୍ଠହି ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ପତ୍ତଂ ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତୁଂ।

ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଡ୍ଢେନ ଲିଚ୍ଛୱିନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ –

‘‘ସଙ୍ଘେନ ମେ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତୋ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୋ, ଅସମ୍ଭୋଗୋମ୍ହି ସଙ୍ଘେନ, ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ମା ୱତ୍ତାମି, ଲୋମଂ ପାତେମି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତାମି, ସଙ୍ଘଂ ପତ୍ତୁକ୍କୁଜ୍ଜନଂ ୟାଚାମୀ’’ତି।

ଦୁତିୟମ୍ପି ୟାଚିତବ୍ବୋ। ତତିୟମ୍ପି ୟାଚିତବ୍ବୋ।

ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ସଙ୍ଘେନ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତୋ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୋ, ଅସମ୍ଭୋଗୋ ସଙ୍ଘେନ, ସୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ସଙ୍ଘଂ ପତ୍ତୁକ୍କୁଜ୍ଜନଂ ୟାଚତି, ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତଂ ଉକ୍କୁଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ସମ୍ଭୋଗଂ ସଙ୍ଘେନ କରେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ସଙ୍ଘେନ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତୋ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୋ, ଅସମ୍ଭୋଗୋ ସଙ୍ଘେନ, ସୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ସଙ୍ଘଂ ପତ୍ତୁକ୍କୁଜ୍ଜନଂ ୟାଚତି, ସଙ୍ଘୋ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତଂ ଉକ୍କୁଜ୍ଜତି, ସମ୍ଭୋଗଂ ସଙ୍ଘେନ କରୋତି, ୟସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତସ୍ସ ଉକ୍କୁଜ୍ଜନା ସମ୍ଭୋଗଂ ସଙ୍ଘେନ କରଣଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ। ୟସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତୋ ସଙ୍ଘେନ ୱଡ୍ଢସ୍ସ ଲିଚ୍ଛୱିସ୍ସ ପତ୍ତୋ ସମ୍ଭୋଗୋ ସଙ୍ଘେନ, ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ଏତ୍ଥ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୬୫) ଚ ଅଟ୍ଠସୁ ଅଙ୍ଗେସୁ ଏକକେନପି ଅଙ୍ଗେନ ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ପତ୍ତନିକ୍କୁଜ୍ଜନକମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ୱା ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ନଦୀଆଦୀସୁ ୱା ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତିୟେୱ। ଏୱଂ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତେ ପନ ପତ୍ତେ ତସ୍ସ ଗେହେ କୋଚି ଦେୟ୍ୟଧମ୍ମୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ, ‘‘ଅସୁକସ୍ସ ଗେହେ ଭିକ୍ଖଂ ମା ଗଣ୍ହିତ୍ଥା’’ତି ଅଞ୍ଞୱିହାରେସୁପି ପେସେତବ୍ବଂ। ଉକ୍କୁଜ୍ଜନକାଲେ ପନ ୟାୱତତିୟଂ ୟାଚାପେତ୍ୱା ହତ୍ଥପାସଂ ୱିଜହାପେତ୍ୱା ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମେନ ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

ସୀମାସମ୍ମୁତି, ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସସମ୍ମୁତି, ସନ୍ଥତସମ୍ମୁତି, ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକସେନାସନଗ୍ଗାହାପକଭଣ୍ଡାଗାରିକଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଚୀୱରଭାଜକୟାଗୁଭାଜକଖଜ୍ଜଭାଜକଫଲଭାଜକଅପ୍ପମତ୍ତକୱିସ୍ସଜ୍ଜକସାଟିୟଗ୍ଗାହାପକପତ୍ତଗ୍ଗାହାପକଆରାମିକପେସକସାମଣେରପେସକସମ୍ମୁତୀତି ଏତାସଂ ସମ୍ମୁତୀନଂ ୱସେନ ସମ୍ମୁତି ୱେଦିତବ୍ବା। କଥିନଚୀୱରଦାନମତକଚୀୱରଦାନୱସେନ ଦାନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। କଥିନୁଦ୍ଧାରୱସେନ ଉଦ୍ଧାରୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। କୁଟିୱତ୍ଥୁୱିହାରୱତ୍ଥୁଦେସନାୱସେନ ଦେସନା ୱେଦିତବ୍ବା। ୟା ପନ ତିଣୱତ୍ଥାରକସମଥେ ସବ୍ବସଙ୍ଗାହିକଞତ୍ତିଞ୍ଚ ଏକେକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଏକେକଞତ୍ତିଞ୍ଚାତି ତିସ୍ସୋ ଞତ୍ତିୟୋ ଠପେତ୍ୱା ପୁନ ଏକେକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଏକେକାତି ଦ୍ୱେ ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମୱାଚା ୱୁତ୍ତା, ତାସଂ ୱସେନ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଇତି ଞତ୍ତିଦୁତିୟକମ୍ମଂ ଇମାନି ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି।

୨୫୮।ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଟ୍ଠାନଭେଦେ ପନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମାଦୀନଂ ସତ୍ତନ୍ନଂ କମ୍ମାନଂ ୱସେନ ନିସ୍ସାରଣା, ତେସଂୟେୱ ଚ କମ୍ମାନଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିୱସେନ ଓସାରଣା ୱେଦିତବ୍ବା। ଭିକ୍ଖୁନୋୱାଦକସମ୍ମୁତିୱସେନ ସମ୍ମୁତି ୱେଦିତବ୍ବା। ପରିୱାସଦାନମାନତ୍ତଦାନୱସେନ ଦାନଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ମୂଲାୟପଟିକସ୍ସନକମ୍ମୱସେନ ନିଗ୍ଗହୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତିକା, ଅଟ୍ଠ ୟାୱତତିୟକା, ଅରିଟ୍ଠୋ, ଚଣ୍ଡକାଳୀ ଚ ଇମେତେ ୟାୱତତିୟକାତି ଇମାସଂ ଏକାଦସନ୍ନଂ ସମନୁଭାସନାନଂ ୱସେନ ସମନୁଭାସନା ୱେଦିତବ୍ବା। ଉପସମ୍ପଦକମ୍ମଅବ୍ଭାନକମ୍ମୱସେନ କମ୍ମଲକ୍ଖଣଂ ୱେଦିତବ୍ବଂ। ଇତି ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ଇମାନି ସତ୍ତ ଠାନାନି ଗଚ୍ଛତି। ଏୱଂ କମ୍ମାନି ଚ କମ୍ମୱିପତ୍ତି ଚ ତେସଂ କମ୍ମାନଂ କାରକସଙ୍ଘପରିଚ୍ଛେଦୋ ଚ ୱିପତ୍ତିୱିରହିତାନଂ କମ୍ମାନଂ ଠାନଭେଦଗମନଞ୍ଚ ୱେଦିତବ୍ବଂ।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନୟୱିନିଚ୍ଛୟସଙ୍ଗହେ

କମ୍ମାକମ୍ମୱିନିଚ୍ଛୟକଥା ସମତ୍ତା।

ପକିଣ୍ଣକକଣ୍ଡମାତିକା

ଗଣଭୋଜଂ ପରମ୍ପରଂ, ନାପୁଚ୍ଛା ପଂସୁକୂଲକଂ;

ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପଟିଭାନଞ୍ଚ, ୱିପ୍ପକତୌଦ୍ଧିସନଂ।

ତିୱସ୍ସନ୍ତଂ ଦୀଘାସନଂ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠୱଣ୍ଡନଂ;

ଅଉପାତମନୱେକ୍ଖଂ, ସିଲାପୱିଞ୍ଛଲିମ୍ପନଂ।

ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିଗୋପଦାନଂ, ଧମ୍ମିକାରକ୍ଖୁଚ୍ଛାରାଦି;

ନ୍ହାନଘଂସଂ ପଣ୍ଡକାଦି, ଦୀଘକେସାଦ୍ଧାଦାସାଦି।

ନଚ୍ଛାଦଙ୍ଗଛେଦନିଦ୍ଧି, ପଣ୍ଡୋ ସଙ୍କପଂସୁକୂଲଂ;

ପରିସ୍ସାୱନଂ ନଗ୍ଗୋ ଚ, ପୁପ୍ଫଗନ୍ଧଆସିତ୍ତକଂ।

ମଠଓରିକେକଭାଜନଂ, ଚେଲପଟି ପାଦଘଂସୀ;

ବୀଜନୀ ଛତ୍ତନଖାଦି, କାୟବନ୍ଧନିୱାସନଂ।

କାଜହରଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ, ରୁକ୍ଖାରୋହୋ ଛନ୍ଦାରୋପୋ;

ଲୋକାୟତଂ ଖିପିତକୋ, ଲସୁଣଂ ନକ୍କମିତଙ୍କଂ।

ଅୱନ୍ଦିୟୋ ତୂଲଭିସି, ବିମ୍ବୋହନଆସନ୍ଦାଦି;

ଉଚ୍ଚାସନମହାସନଂ, ଚୀୱରଅଧମ୍ମୋକାସୋ।

ସଦ୍ଧାଦେୟ୍ୟଂ ସନ୍ତୁତ୍ତରଂ, ନିକ୍ଖେପୋ ସତ୍ଥକମ୍ମାଦି;

ନହାପିତୋ ଦସଭାଗୋ, ପାଥେୟ୍ୟଂ ମହାପଦେସୋ;

ଆନିସଂସୋତି ମାତିକା।

୩୪। ପକିଣ୍ଣକଓିନିଚ୍ଛୟକଥା

୧। ଇଦାନି ପକିଣ୍ଣକକଥା ଚ ୱେଦିତବ୍ବା। ‘‘ଗଣଭୋଜନେ ଅଞ୍ଞତ୍ର ସମଯା ପାଚିତ୍ତିଯ’’ନ୍ତି (ପାଚି। ୨୧୭) ୱୁତ୍ତଂ ଗଣଭୋଜନଂ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୧୭-୨୧୮) ଦ୍ୱୀହି ଆକାରେହି ପସୱତି ୱିଞ୍ଞତ୍ତିତୋ ୱା ନିମନ୍ତନତୋ ୱା। କଥଂ ୱିଞ୍ଞତ୍ତିତୋ ପସୱତି? ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ଏକତୋ ଠିତା ୱା ନିସିନ୍ନା ୱା ଉପାସକଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଚତୁନ୍ନମ୍ପି ଭତ୍ତଂ ଦେହୀ’’ତି ୱା ୱିଞ୍ଞାପେଯ୍ୟୁଂ, ପାଟେକ୍କଂ ୱା ପସ୍ସିତ୍ୱା ‘‘ମଯ୍ହଂ ଦେହି, ମଯ୍ହଂ ଦେହୀ’’ତି ଏୱଂ ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଏକତୋ ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ନାନାତୋ ୱା, ଭତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱାପି ଏକତୋ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୁ ନାନାତୋ ୱା। ସଚେ ଏକତୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଗଣଭୋଜନଂ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ଆପତ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗହଣମେୱ ହେତ୍ଥ ପମାଣଂ। ଏୱଂ ୱିଞ୍ଞତ୍ତିତୋ ପସୱତି।

କଥଂ ନିମନ୍ତନତୋ ପସୱତି? ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ‘‘ତୁମ୍ହେ, ଭନ୍ତେ, ଓଦନେନ ନିମନ୍ତେମି, ଓଦନଂ ମେ ଗଣ୍ହଥ ଆକଙ୍ଖଥ ଓଲୋକେଥ ଅଧିୱାସେଥ ପଟିମାନେଥା’’ତି ଏୱଂ ଯେନ କେନଚି ୱେୱଚନେନ ୱା ଭାସନ୍ତରେନ ୱା ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭୋଜନାନଂ ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ନିମନ୍ତେତି। ଏୱଂ ଏକତୋ ନିମନ୍ତିତା ପରିଚ୍ଛିନ୍ନକାଲୱସେନ ଅଜ୍ଜତନାଯ ୱା ସ୍ୱାତନାଯ ୱା ଏକତୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଏକତୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଏକତୋ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଗଣଭୋଜନଂ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ଆପତ୍ତି। ଏକତୋ ନିମନ୍ତିତା ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଏକତୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଆପତ୍ତିଯେୱ। ଏକତୋ ନିମନ୍ତିତା ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନାନାତୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଅନାପତ୍ତି। ଚତ୍ତାରି ପରିୱେଣାନି ୱା ୱିହାରେ ୱା ଗନ୍ତ୍ୱା ନାନାତୋ ନିମନ୍ତିତା, ଏକଟ୍ଠାନେ ଠିତେସ୍ୱେୱ ୱା ଏକୋ ପୁତ୍ତେନ ଏକୋ ପିତରାତି ଏୱମ୍ପି ନାନାତୋ ନିମନ୍ତିତା ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତୁ, ଏକତୋ ୱା ନାନାତୋ ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୁ, ସଚେ ଏକତୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଗଣଭୋଜନଂ ହୋତି, ସବ୍ବେସଂ ଆପତ୍ତି। ଏୱଂ ତାୱ ନିମନ୍ତନତୋ ପସୱତି।

ତସ୍ମା ସଚେ କୋଚି ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ କତ୍ତୁକାମେନ ନିମନ୍ତନତ୍ଥାଯ ପେସିତୋ ୱିହାରଂ ଆଗମ୍ମ ‘‘ଭନ୍ତେ, ସ୍ୱେ ଅମ୍ହାକଂ ଘରେ ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ଅୱତ୍ୱା ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱା ‘‘ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱା ‘‘ସଙ୍ଘୋ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହତୂ’’ତି ୱା ୱଦତି, ଭତ୍ତୁଦ୍ଦେସକେନ ପଣ୍ଡିତେନ ଭୱିତବ୍ବଂ। ନିମନ୍ତନିକା ଗଣଭୋଜନତୋ, ପିଣ୍ଡପାତିକା ଚ ଧୁତଙ୍ଗଭେଦତୋ ମୋଚେତବ୍ବା। କଥଂ? ଏୱଂ ତାୱ ୱତ୍ତବ୍ବଂ ‘‘ସ୍ୱେ ନ ସକ୍କା ଉପାସକା’’ତି। ପୁନଦିୱସେ, ଭନ୍ତେତି। ପୁନଦିୱସେପି ନ ସକ୍କାତି। ଏୱଂ ଯାୱ ଅଦ୍ଧମାସମ୍ପି ହରିତ୍ୱା ପୁନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ‘‘କିଂ ତ୍ୱଂ ଅୱଚା’’ତି। ସଚେ ପୁନପି ‘‘ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ତତୋ ‘‘ଇମଂ ତାୱ ଉପାସକ ପୁପ୍ଫଂ କପ୍ପିଯଂ କରୋହି, ଇମଂ ତିଣ’’ନ୍ତି ଏୱଂ ୱିକ୍ଖେପଂ କତ୍ୱା ପୁନ ‘‘ତ୍ୱଂ କିଂ କଥଯିତ୍ଥା’’ତି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେ ପୁନପି ତଥେୱ ୱଦତି, ‘‘ଆୱୁସୋ, ତ୍ୱଂ ପିଣ୍ଡପାତିକେ ୱା ମହଲ୍ଲକତ୍ଥେରେ ୱା ନ ଲଚ୍ଛସି, ସାମଣେରେ ଲଚ୍ଛସୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ‘‘ନନୁ, ଭନ୍ତେ, ଅସୁକସ୍ମିଂ ଅସୁକସ୍ମିଞ୍ଚ ଗାମେ ଭଦନ୍ତେ ଭୋଜେସୁଂ, ଅହଂ କସ୍ମା ନ ଲଭାମୀ’’ତି ଚ ୱୁତ୍ତେ ତେ ନିମନ୍ତିତୁଂ ଜାନନ୍ତି, ତ୍ୱଂ ନ ଜାନାସୀତି। ତେ କଥଂ ନିମନ୍ତେସୁଂ, ଭନ୍ତେତି? ତେ ଏୱମାହଂସୁ ‘‘ଅମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି। ସଚେ ସୋପି ତଥେୱ ୱଦତି, ୱଟ୍ଟତି।

ଅଥ ପୁନପି ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ‘‘ନ ଦାନି ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ବହୂ ଭିକ୍ଖୂ ଲଚ୍ଛସି, ତଯୋ ଏୱ, ଆୱୁସୋ, ଲଚ୍ଛସୀ’’ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ‘‘ନନୁ, ଭନ୍ତେ, ଅମୁକସ୍ମିଞ୍ଚ ଅମୁକସ୍ମିଞ୍ଚ ଗାମେ ସକଲଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ଭୋଜେସୁଂ, ଅହଂ କସ୍ମା ନ ଲଭାମୀ’’ତି। ‘‘ତ୍ୱଂ ନିମନ୍ତିତୁଂ ନ ଜାନାସୀ’’ତି। ତେ କଥଂ ନିମନ୍ତେସୁଂ, ଭନ୍ତେତି? ତେ ଏୱମାହଂସୁ ‘‘ଅମ୍ହାକଂ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି। ସଚେ ସୋପି ତଥେୱ ‘‘ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦତି, ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ପୁନପି ‘‘ଭତ୍ତମେୱା’’ତି ୱଦତି, ତତୋ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱଂ, ନତ୍ଥମ୍ହାକଂ ତୱ ଭତ୍ତେନତ୍ଥୋ, ନିବଦ୍ଧଗୋଚରୋ ଏସ ଅମ୍ହାକଂ, ମଯମେତ୍ଥ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସାମା’’ତି। ତଂ ‘‘ଚରଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି ୱତ୍ୱା ଆଗତଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ‘‘କିଂ ଭୋ ଲଦ୍ଧା ଭିକ୍ଖୂ’’ତି? କିଂ ଏତେନ, ବହୁ ଏତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଥେରା ‘‘ସ୍ୱେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସାମା’’ତି ଆହଂସୁ, ମା ଦାନି ତୁମ୍ହେ ପମଜ୍ଜିତ୍ଥାତି। ଦୁତିଯଦିୱସେ ଚେତିଯୱତ୍ତଂ କତ୍ୱା ଠିତଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘତ୍ଥେରେନ ୱତ୍ତବ୍ବା ‘‘ଆୱୁସୋ, ଧୁରଗାମେ ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ, ଅପଣ୍ଡିତମନୁସ୍ସୋ ପନ ଅଗମାସି, ଗଚ୍ଛାମ, ଧୁରଗାମେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସାମା’’ତି। ଭିକ୍ଖୂହି ଥେରସ୍ସ ୱଚନଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଦୁବ୍ବଚେହି ଭୱିତବ୍ବଂ, ଗାମଦ୍ୱାରେ ଅଟ୍ଠତ୍ୱାୱ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ, ତେସୁ ପତ୍ତାନି ଗହେତ୍ୱା ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଭୋଜେନ୍ତେସୁ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଆସନସାଲାଯ ଭତ୍ତଂ ଠପେତ୍ୱା ରଥିକାସୁ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତା ଆରୋଚେନ୍ତି ‘‘ଆସନସାଲାଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅଥ ପନ ‘‘ଭତ୍ତଂ ଆଦାଯ ତତ୍ଥ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ପଟିକଚ୍ଚେୱ ୱା ୱିହାରଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ପତିରୂପେ ଠାନେ ଠପେତ୍ୱା ଆଗତାଗତାନଂ ଦେନ୍ତି, ଅଯଂ ଅଭିହଟଭିକ୍ଖା ନାମ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ଭତ୍ତସାଲାଯ ଦାନଂ ସଜ୍ଜେତ୍ୱା ତଂ ତଂ ପରିୱେଣଂ ପହିଣନ୍ତି ‘‘ଭତ୍ତସାଲାଯ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି, ୱଟ୍ଟତି। ଯେ ପନ ମନୁସ୍ସା ପିଣ୍ଡଚାରିକେ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ଆସନସାଲଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଭୋଜେନ୍ତି, ନ ତେ ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବା। ଯେ ପନ ଗାମେ ଭିକ୍ଖଂ ଅଲଭିତ୍ୱା ଗାମତୋ ନିକ୍ଖମନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଭନ୍ତେ, ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ତେ ପଟିକ୍ଖିପିତବ୍ବା, ନ ନିୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ‘‘ନିୱତ୍ତଥ, ଭନ୍ତେ, ଭତ୍ତଂ

ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ‘‘ନିୱତ୍ତଥା’’ତି ୱୁତ୍ତପଦେ ନିୱତ୍ତିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ନିୱତ୍ତଥ, ଭନ୍ତେ, ଘରେ ଭତ୍ତଂ କତଂ, ଗାମେ ଭତ୍ତଂ କତ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି, ଗେହେ ଚ ଗାମେ ଚ ଭତ୍ତଂ ନାମ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ହୋତି, ନିୱତ୍ତିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ନିୱତ୍ତଥ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ସମ୍ବନ୍ଧଂ କତ୍ୱା ୱଦନ୍ତି, ନିୱତ୍ତିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଆସନସାଲାତୋ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତୁଂ ନିକ୍ଖମନ୍ତେ ଦିସ୍ୱା ‘‘ନିସୀଦଥ, ଭନ୍ତେ, ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱୁତ୍ତେପି ଏସେୱ ନୟୋ।

‘‘ଅଞ୍ଞତ୍ର ସମୟା’’ତି ୱଚନତୋ ଗିଲାନସମୟୋ ଚୀୱରଦାନସମୟୋ ଚୀୱରକାରସମୟୋ ଅଦ୍ଧାନଗମନସମୟୋ ନାୱାଭିରୁହନସମୟୋ ମହାସମୟୋ ସମଣଭତ୍ତସମୟୋତି ଏତେସୁ ସତ୍ତସୁ ସମୟେସୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଅନାପତ୍ତି। ତସ୍ମା ଯଥା ମହାଚମ୍ମସ୍ସ ପରତୋ ମଂସଂ ଦିସ୍ସତି, ଏୱଂ ଅନ୍ତମସୋ ପାଦାପି ଫାଲିତା ହୋନ୍ତି, ୱାଲିକାୟ ୱା ସକ୍ଖରାୟ ୱା ପହଟମତ୍ତେ ଦୁକ୍ଖଂ ଉପ୍ପାଦେନ୍ତି, ନ ସକ୍କା ଚ ହୋତି ଅନ୍ତୋଗାମେ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତୁଂ, ଈଦିସେ ଗେଲଞ୍ଞେ ଗିଲାନସମୟୋତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ଲେସକପ୍ପିୟଂ କାତବ୍ବଂ।

ଚୀୱରଦାନସମୟୋ ନାମ ଅନତ୍ଥତେ କଥିନେ ୱସ୍ସାନସ୍ସ ପଚ୍ଛିମୋ ମାସୋ, ଅତ୍ଥତେ କଥିନେ ପଞ୍ଚମାସା। ଏତ୍ଥନ୍ତରେ ‘‘ଚୀୱରଦାନସମୟୋ’’ତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଚୀୱରେ କରିୟମାନେ ଚୀୱରକାରସମୟୋତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯଦା ହି ସାଟକଞ୍ଚ ସୁତ୍ତଞ୍ଚ ଲଭିତ୍ୱା ଚୀୱରଂ କରୋନ୍ତି, ଅୟଂ ଚୀୱରକାରସମୟୋ ନାମ, ୱିସୁଂ ଚୀୱରକାରସମୟୋ ନାମ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଯୋ ତତ୍ଥ ଚୀୱରେ କତ୍ତବ୍ବଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି କମ୍ମଂ କରୋତି, ମହାପଚ୍ଚରିୟଞ୍ହି ‘‘ଅନ୍ତମସୋ ସୂଚିୱେଧକୋ’’ତିପି ୱୁତ୍ତଂ। ତେନ ‘‘ଚୀୱରକାରସମୟୋ’’ତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ ୱିତ୍ଥାରେନେୱ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ଯୋ ଚୀୱରଂ ୱିଚାରେତି ଛିନ୍ଦତି, ମୋଘସୁତ୍ତକଂ ଠପେତି, ଆଗନ୍ତୁକପତ୍ତଂ ଠପେତି, ପଚ୍ଚାଗତଂ ସିବ୍ବେତି, ଆଗନ୍ତୁକପତ୍ତଂ ବନ୍ଧତି, ଅନୁୱାତଂ ଛିନ୍ଦତି ଘଟେତି ଆରୋପେତି, ତତ୍ଥ ପଚ୍ଚାଗତଂ ସିବ୍ବେତି, ସୁତ୍ତଂ କରୋତି ୱଲେତି, ପିପ୍ଫଲିକଂ ନିସେତି, ପରିୱତ୍ତନଂ କରୋତି, ସବ୍ବୋପି ଚୀୱରଂ କରୋତିୟେୱାତି ୱୁଚ୍ଚତି। ଯୋ ପନ ସମୀପେ ନିସିନ୍ନୋ ଜାତକଂ ୱା ଧମ୍ମପଦଂ ୱା କଥେତି, ଅୟଂ ନ ଚୀୱରକାରକୋ, ଏତଂ ଠପେତ୍ୱା ସେସାନଂ ଗଣଭୋଜନେ ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି।

ଅଦ୍ଧାନଗମନସମୟେ ଅନ୍ତମସୋ ଅଡ୍ଢଯୋଜନଂ ଗନ୍ତୁକାମେନପି ‘‘ଅଡ୍ଢଯୋଜନଂ ଗଚ୍ଛିସ୍ସାମୀ’’ତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଗଚ୍ଛନ୍ତେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଗତେନ ଏକଦିୱସଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ନାୱାଭିରୁହନସମୟେ ‘‘ନାୱଂ ଅଭିରୁହିସ୍ସାମୀ’’ତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଆରୁଳ୍ହେନ ଇଚ୍ଛିତଟ୍ଠାନଂ ଗନ୍ତ୍ୱାପି ଯାୱ ନ ଓରୋହତି, ତାୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଓରୁଳ୍ହେନ ଏକଦିୱସଂ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ମହାସମୟୋ ନାମ ଯତ୍ଥ ଦ୍ୱେ ତୟୋ ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତ୍ୱା ଯାପେନ୍ତି, ଅନ୍ତମସୋ ଚତୁତ୍ଥେପି ଆଗତେ ନ ଯାପେନ୍ତି, ଅୟଂ ମହାସମୟୋ। ଯତ୍ଥ ପନ ସତଂ ୱା ସହସ୍ସଂ ୱା ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ତତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ତାଦିସେ କାଲେ ‘‘ମହାସମୟୋ’’ତି ଅଧିଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ସମଣଭତ୍ତସମୟୋ ନାମ ଯୋ କୋଚି ପରିବ୍ବାଜକସମାପନ୍ନୋ ଭତ୍ତଂ କରୋତି, ଅୟଂ ସମଣଭତ୍ତସମୟୋୱ। ତସ୍ମା ସହଧମ୍ମିକେସୁ ୱା ତିତ୍ଥିୟେସୁ ୱା ଅଞ୍ଞତରେନ ଯେନ କେନଚି କତେ ଭତ୍ତେ ‘‘ସମଣଭତ୍ତସମୟୋ’’ତି ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ‘‘ଅନାପତ୍ତି ସମୟେ, ଦ୍ୱେ ତୟୋ ଏକତୋ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତ୍ୱା ଏକତୋ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ନିଚ୍ଚଭତ୍ତଂ, ସଲାକଭତ୍ତଂ, ପକ୍ଖିକଂ, ଉପୋସଥିକଂ, ପାଟିପଦିକଂ, ପଞ୍ଚ ଭୋଜନାନି ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବତ୍ଥ ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି (ପାଚି। ୨୨୦) ୱଚନତୋ ଯେପି ଅକପ୍ପିୟନିମନ୍ତନଂ ସାଦିୟିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ତୟୋ ୱା ଏକତୋ ଗହେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ତେସମ୍ପି ଅନାପତ୍ତି।

ତତ୍ଥ ଅନିମନ୍ତିତଚତୁତ୍ଥଂ ପିଣ୍ଡପାତିକଚତୁତ୍ଥଂ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନଚତୁତ୍ଥଂ ପତ୍ତଚତୁତ୍ଥଂ ଗିଲାନଚତୁତ୍ଥନ୍ତି ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଚତୁକ୍କାନଂ ୱସେନ ୱିନିଚ୍ଛୟୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। କଥଂ? ଇଧେକଚ୍ଚୋ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ନିମନ୍ତେତି। ତେସୁ ତୟୋ ଗତା, ଏକୋ ନ ଗତୋ। ଉପାସକୋ ‘‘ଏକୋ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ କୁହି’’ନ୍ତି ପୁଚ୍ଛତି। ନାଗତୋ ଉପାସକାତି। ସୋ ଅଞ୍ଞଂ ତଂଖଣପ୍ପତ୍ତଂ କଞ୍ଚି ‘‘ଏହି, ଭନ୍ତେ’’ତି ଘରଂ ପୱେସେତ୍ୱା ଚତୁନ୍ନମ୍ପି ଭତ୍ତଂ ଦେତି , ସବ୍ବେସଂ ଅନାପତ୍ତି। କସ୍ମା? ଗଣପୂରକସ୍ସ ଅନିମନ୍ତିତତ୍ତା। ତୟୋ ଏୱ ହି ତତ୍ଥ ନିମନ୍ତିତା ଗଣ୍ହିଂସୁ, ତେହି ଗଣୋ ନ ପୂରତି, ଗଣପୂରକୋ ଚ ଅନିମନ୍ତିତୋ, ତେନ ଗଣୋ ଭିଜ୍ଜତୀତି। ଏତଂ ଅନିମନ୍ତିତଚତୁତ୍ଥଂ।

ପିଣ୍ଡପାତିକଚତୁତ୍ଥେ ନିମନ୍ତନକାଲେ ଏକୋ ପିଣ୍ଡପାତିକୋ ହୋତି, ସୋ ନାଧିୱାସେତି, ଗମନୱେଲାୟଂ ପନ ‘‘ଏହି ଭନ୍ତେ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଅନଧିୱାସିତତ୍ତା ଅନାଗଚ୍ଛନ୍ତମ୍ପି ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖଂ ଲଚ୍ଛଥା’’ତି ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ସୋ ତଂ ଗଣଂ ଭିନ୍ଦତି, ତସ୍ମା ସବ୍ବେସଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନଚତୁତ୍ଥେ ସାମଣେରେନ ସଦ୍ଧିଂ ନିମନ୍ତିତା ହୋନ୍ତି, ସୋପି ଗଣଂ ଭିନ୍ଦତି।

ପଉଚତୁକ୍କେ ଏକୋ ସୟଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ପେସେତି, ଏୱମ୍ପି ଗଣୋ ଭିଜ୍ଜତି, ତସ୍ମା ସଙ୍ଘେସଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଗିଲାନଚତୁକ୍କେ ଗିଲାନେନ ସଦ୍ଧିଂ ନିମନ୍ତିତା ହୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଗିଲାନସ୍ସେୱ ଅନାପତ୍ତି, ଇତରେସଂ ପନ ଗଣପୂରକୋ ହୋତି। ନ ହି ଗିଲାନେନ ଗଣୋ ଭିଜ୍ଜତି, ତସ୍ମା ତେସଂ ଆପତ୍ତି। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ପନ ଅୱିସେସେନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ସମୟଲଦ୍ଧକୋ ସୟମେୱ ମୁଚ୍ଚତି, ସେସାନଂ ଗଣପୂରକତ୍ତା ଆପତ୍ତିକରୋ ହୋତୀ’’ତି। ତସ୍ମା ଚୀୱରଦାନସମୟଲଦ୍ଧକାଦୀନମ୍ପି ୱସେନ ଚତୁକ୍କାନି ୱେଦିତବ୍ବାନି।

ସଚେ ପନ ଅଧିୱାସେତ୍ୱା ଗତେସୁପି ଚତୂସୁ ଜନେସୁ ଏକୋ ପଣ୍ଡିତୋ ଭିକ୍ଖୁ ‘‘ଅହଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଗଣଂ ଭିନ୍ଦିସ୍ସାମି, ନିମନ୍ତନଂ ସାଦିୟଥା’’ତି ୱତ୍ୱା ୟାଗୁଖଜ୍ଜକାୱସାନେ ଭତ୍ତତ୍ଥାୟ ପତ୍ତଂ ଗଣ୍ହନ୍ତାନଂ ଅଦତ୍ୱା ‘‘ଇମେ ତାୱ ଭିକ୍ଖୂ ଭୋଜେତ୍ୱା ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଥ, ଅହଂ ପଚ୍ଛା ଅନୁମୋଦନଂ କତ୍ୱା ଗମିସ୍ସାମୀ’’ତି ନିସିନ୍ନୋ, ତେସୁ ଭୁତ୍ୱା ଗତେସୁ ‘‘ଦେଥ, ଭନ୍ତେ, ପତ୍ତ’’ନ୍ତି ଉପାସକେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଭତ୍ତେ ଦିନ୍ନେ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଅନୁମୋଦନଂ କତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ସଙ୍ଘେସଂ ଅନାପତ୍ତି। ପଞ୍ଚନ୍ନଞ୍ହି ଭୋଜନାନଂୟେୱ ୱସେନ ଗଣଭୋଜନେ ୱିସଙ୍କେତଂ ନତ୍ଥି, ଓଦନେନ ନିମନ୍ତେତ୍ୱା କୁମ୍ମାସଂ ଗଣ୍ହନ୍ତାପି ଆପଜ୍ଜନ୍ତି, ତାନି ଚ ତେହି ଏକତୋ ନ ଗହିତାନି, ୟାଗୁଆଦୀହି ପନ ୱିସଙ୍କେତଂ ହୋତି, ତାନି ତେହି ଏକତୋ ଗହିତାନୀତି ଏୱଂ ଏକୋ ପଣ୍ଡିତୋ ଅଞ୍ଞେସମ୍ପି ଅନାପତ୍ତିଂ କରୋତି। ନିଚ୍ଚଭତ୍ତନ୍ତି ଧୁୱଭତ୍ତଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ‘‘ନିଚ୍ଚଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତି ୱଦନ୍ତି, ବହୂନଂ ଏକତୋ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଲାକଭତ୍ତାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନୟୋ।

୨। ‘‘ପରମ୍ପରଭୋଜନେ ଅଞ୍ଞତ୍ର ସମୟା ପାଚିତ୍ତିୟ’’ନ୍ତି (ପାଚି। ୨୨୨-୨୨୩, ୨୨୫) ୱୁତ୍ତଂ ପରମ୍ପରଭୋଜନଂ ପନ ନିମନ୍ତନତୋୟେୱ ପସୱତି। ୟୋ ହି ‘‘ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭୋଜନାନଂ ଅଞ୍ଞତରେନ ଭୋଜନେନ ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତିଆଦିନା ନିମନ୍ତିତୋ ତଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭୋଜନାନଂ ଅଞ୍ଞତରଭୋଜନଂ ଭୁଞ୍ଜତି, ତସ୍ସେତଂ ଭୋଜନଂ ‘‘ପରମ୍ପରଭୋଜନ’’ନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି। ଏୱଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଠପେତ୍ୱା ଗିଲାନସମୟଂ ଚୀୱରଦାନସମୟଂ ଚୀୱରକାରସମୟଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞସ୍ମିଂ ସମୟେ ପାଚିତ୍ତିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ନିମନ୍ତନପଟିପାଟିୟାୱ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ଉପ୍ପଟିପାଟିୟା।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିକପ୍ପେତ୍ୱା ପରମ୍ପରଭୋଜନଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁ’’ନ୍ତି (ପାଚି। ୨୨୬) ୱଚନତୋ ପଠମନିମନ୍ତନଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ୱିକପ୍ପେତ୍ୱାପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅୟଂ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୨୬ ଆଦୟୋ) ୱିକପ୍ପନା ନାମ ସମ୍ମୁଖାପି ପରମ୍ମୁଖାପି ୱଟ୍ଟତି। ସମ୍ମୁଖା ଦିସ୍ୱା ‘‘ମୟ୍ହଂ ଭତ୍ତପଚ୍ଚାସଂ ତୁୟ୍ହଂ ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଅଦିସ୍ୱା ପଞ୍ଚସୁ ସହଧମ୍ମିକେସୁ ୟସ୍ସ କସ୍ସଚି ନାମଂ ଗହେତ୍ୱା ‘‘ମୟ୍ହଂ ଭତ୍ତପଚ୍ଚାସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ୱିକପ୍ପେମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଦମ୍ମୀ’’ତି ୱା ୱତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଦ୍ୱେ ତୀଣି ନିମନ୍ତନାନି ପନ ଏକସ୍ମିଂ ପତ୍ତେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ମିସ୍ସେତ୍ୱା ଏକଂ କତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନାପତ୍ତି ଦ୍ୱେ ତୟୋ ନିମନ୍ତନେ ଏକତୋ ଭୁଞ୍ଜତୀ’’ତି (ପାଚି। ୨୨୯) ହି ୱୁତ୍ତଂ। ସଚେ ଦ୍ୱେ ତୀଣି କୁଲାନି ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ଏକସ୍ମିଂ ଠାନେ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଇତୋ ଚିତୋ ଚ ଆହରିତ୍ୱା ଭତ୍ତଂ ଆକିରନ୍ତି, ସୂପବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ଆକିରନ୍ତି, ଏକମିସ୍ସକଂ ହୋତି, ଏତ୍ଥାପି ଅନାପତ୍ତି।

ସଚେ ପନ ମୂଲନିମନ୍ତନଂ ହେଟ୍ଠା ହୋତି, ପଚ୍ଛିମଂ ପଚ୍ଛିମଂ ଉପରି, ତଂ ଉପରିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି, ହତ୍ଥଂ ପନ ଅନ୍ତୋ ପୱେସେତ୍ୱା ପଠମନିମନ୍ତନତୋ ଏକମ୍ପି କବଳଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଭୁତ୍ତକାଲତୋ ପଟ୍ଠାୟ ୟଥା ତଥା ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ‘‘ସଚେପି ତତ୍ଥ ଖୀରଂ ୱା ରସଂ ୱା ଆକିରନ୍ତି, ୟେନ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥଟଂ ଭତ୍ତଂ ଏକରସଂ ହୋତି, କୋଟିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ ‘‘ଖୀରଭତ୍ତଂ ୱା ରସଭତ୍ତଂ ୱା ଲଭିତ୍ୱା ନିସିନ୍ନସ୍ସ ତତ୍ଥେୱ ଅଞ୍ଞେପି ଖୀରଭତ୍ତଂ ୱା ରସଭତ୍ତଂ ୱା ଆକିରନ୍ତି, ଖୀରଂ ୱା ରସଂ ୱା ପିୱତୋ ଅନାପତ୍ତି, ଭୁଞ୍ଜନ୍ତେନ ପଠମଂ ଲଦ୍ଧମଂସଖଣ୍ଡଂ ୱା ଭତ୍ତପିଣ୍ଡଂ ୱା ମୁଖେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କୋଟିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସପ୍ପିପାୟାସେପି ଏସେୱ ନୟୋ’’ତି।

ମହାଉପାସକୋ ଭିକ୍ଖୁଂ ନିମନ୍ତେତି, ତସ୍ସ କୁଲଂ ଉପଗତସ୍ସ ଉପାସକୋପି ତସ୍ସ ପୁତ୍ତଦାରଭାତୁଭଗିନିଆଦୟୋପି ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ କୋଟ୍ଠାସଂ ଆହରିତ୍ୱା ପତ୍ତେ ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ‘‘ଉପାସକେନ ପଠମଂ ଦିନ୍ନଂ ଅଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଲଦ୍ଧଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତୀ’’ତି ମହାଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। କୁରୁନ୍ଦଟ୍ଠକଥାୟଂ ‘‘ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ମହାପଚ୍ଚରିୟଂ ‘‘ସଚେ ପାଟେକ୍କଂ ପଚନ୍ତି, ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ତନୋ ପକ୍କଭତ୍ତତୋ ଆହରିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ତତ୍ଥ ପଚ୍ଛା ଆହଟଂ ପଠମଂ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ୟଦି ପନ ସଙ୍ଘେସଂ ଏକୋୱ ପାକୋ ହୋତି, ପରମ୍ପରଭୋଜନଂ ନ ହୋତୀ’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଉପାସକୋ ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ନିସୀଦାପେତି, ଅଞ୍ଞୋ ମନୁସ୍ସୋ ପତ୍ତଂ ଗଣ୍ହାତି, ନ ଦାତବ୍ବଂ। କିଂ, ଭନ୍ତେ, ନ ଦେଥାତି। ନନୁ ଉପାସକ ତୟା ନିମନ୍ତିତମ୍ହାତି। ‘‘ହୋତୁ, ଭନ୍ତେ, ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି ୱଦତି, ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅଞ୍ଞେନ ଆହରିତ୍ୱା ଭତ୍ତେ ଦିନ୍ନେ ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ଅନୁମୋଦନଂ କତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଧମ୍ମଂ ସୋତୁକାମା ‘‘ସ୍ୱେପି, ଭନ୍ତେ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟାଥା’’ତି ସଙ୍ଘେ ନିମନ୍ତେନ୍ତି, ପୁନଦିୱସେ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କସ୍ମା? ସଙ୍ଘେହି ନିମନ୍ତିତତ୍ତା। ଏକୋପି ଭିକ୍ଖୁ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରନ୍ତୋ ଭତ୍ତଂ ଲଭତି, ତମଞ୍ଞୋ ଉପାସକୋ ନିମନ୍ତେତ୍ୱା ଘରେ ନିସୀଦାପେତି, ନ ଚ ତାୱ ଭତ୍ତଂ ସମ୍ପଜ୍ଜତି, ସଚେ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତ୍ୱା ଲଦ୍ଧଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜତି, ଆପତ୍ତି। ଅଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ନିସିନ୍ନେ ‘‘କିଂ, ଭନ୍ତେ, ନ ଭୁଞ୍ଜସୀ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ‘‘ତୟା

ନିମନ୍ତିତତ୍ତା’’ତି ୱତ୍ୱା ‘‘ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ଭୁଞ୍ଜଥ, ଭନ୍ତେ’’ତି ୱୁତ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସକଲେନ ଗାମେନ ଏକତୋ ହୁତ୍ୱା ନିମନ୍ତିତସ୍ସ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଭୁଞ୍ଜତୋ ଅନାପତ୍ତି। ପୂଗେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ‘‘ଅନାପତ୍ତି ସକଲେନ ଗାମେନ ନିମନ୍ତିତୋ ତସ୍ମିଂ ଗାମେ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଭୁଞ୍ଜତି, ସକଲେନ ପୂଗେନ ନିମନ୍ତିତୋ ତସ୍ମିଂ ପୂଗେ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଭୁଞ୍ଜତି, ନିମନ୍ତିଯମାନୋ ‘ଭିକ୍ଖଂ ଗହେସ୍ସାମୀ’ତି ଭଣତି, ନିଚ୍ଚଭତ୍ତେ ସଲାକଭତ୍ତେ ପକ୍ଖିକେ ଉପୋସଥିକେ ପାଟିପଦିକେ ପଞ୍ଚ ଭୋଜନାନି ଠପେତ୍ୱା ସବ୍ବତ୍ଥ ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି (ପାଚି। ୨୨୯) ୱୁତ୍ତଂ।

ତତ୍ଥ ନିମନ୍ତିଯମାନୋ ଭିକ୍ଖଂ ଗହେସ୍ସାମୀତି ଭଣତୀତି ଏତ୍ଥ ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହା’’ତି ନିମନ୍ତିଯମାନୋ ‘‘ନ ମଯ୍ହଂ ତୱ ଭତ୍ତେନତ୍ଥୋ, ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଅନାପତ୍ତୀତି ଅତ୍ଥୋ। ଏତ୍ଥ ପନ ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ ‘‘ଏୱଂ ୱଦନ୍ତୋ ଇମସ୍ମିଂ ସିକ୍ଖାପଦେ ଅନିମନ୍ତନଂ କାତୁଂ ସକ୍କୋତି, ଭୁଞ୍ଜନତ୍ଥାଯ ପନ ଓକାସୋ କତୋ ହୋତୀତି ନେୱ ଗଣଭୋଜନତୋ, ନ ଚାରିତ୍ତତୋ ମୁଚ୍ଚତୀ’’ତି। ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ଆହ ‘‘ଯଦଗ୍ଗେନ ଅନିମନ୍ତନଂ କାତୁଂ ସକ୍କୋତି, ତଦଗ୍ଗେନ ନେୱ ଗଣଭୋଜନଂ, ନ ଚାରିତ୍ତଂ ହୋତୀ’’ତି।

ତତ୍ଥ ଚାରିତ୍ତନ୍ତି –

‘‘ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ନିମନ୍ତିତୋ ସଭତ୍ତୋ ସମାନୋ ସନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ପୁରେଭତ୍ତଂ ୱା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ୱା କୁଲେସୁ ଚାରିତ୍ତଂ ଆପଜ୍ଜେଯ୍ୟ ଅଞ୍ଞତ୍ର ସମଯା ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ତତ୍ଥାଯଂ ସମଯୋ ଚୀୱରଦାନସମଯୋ ଚୀୱରକାରସମଯୋ। ଅଯଂ ତତ୍ଥ ସମଯୋ’’ତି (ପାଚି। ୨୯୯) –

ଏୱମାଗତଂ ଚାରିତ୍ତସିକ୍ଖାପଦଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଇମିନା ହି ସିକ୍ଖାପଦେନ ଯୋ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭୋଜନାନଂ ଅଞ୍ଞତରେନ ‘‘ଭତ୍ତଂ ଗଣ୍ହଥା’’ତିଆଦିନା ଅକପ୍ପିଯନିମନ୍ତନେନ ନିମନ୍ତିତୋ, ତେନେୱ ନିମନ୍ତନଭତ୍ତେନ ସଭତ୍ତୋ ସମାନୋ ସନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ‘‘ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଘରଂ ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ୱା ‘‘ଚାରିତ୍ତଂ ଆପଜ୍ଜାମୀ’’ତି ୱା ଇଦିସେନ ୱଚନେନ ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଯେନ ଭତ୍ତେନ ନିମନ୍ତିତୋ, ତଂ ଭୁତ୍ୱା ୱା ଅଭୁତ୍ୱା ୱା ଅୱୀତିୱତ୍ତେଯେୱ ମଜ୍ଝନ୍ହିକେ ଯସ୍ମିଂ କୁଲେ ନିମନ୍ତିତୋ, ତତୋ ଅଞ୍ଞାନି କୁଲାନି ପୱିସେଯ୍ୟ, ତସ୍ସ ୱୁତ୍ତଲକ୍ଖଣଂ ଦୁୱିଧମ୍ପି ସମଯଂ ଠପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ତସ୍ମା ଅକପ୍ପିଯନିମନ୍ତନେନ ନିମନ୍ତିଯମାନୋ ସଚେ ‘‘ଭିକ୍ଖଂ ଗଣ୍ହିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱଦତି, ଇମିନାପି ସିକ୍ଖାପଦେନ ଅନାପତ୍ତି।

୩।ସନ୍ତଂଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପୁଚ୍ଛାତି ଏତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୨୯୮) ପନ କିତ୍ତାୱତା ସନ୍ତୋ ହୋତି, କିତ୍ତାୱତା ଅସନ୍ତୋ? ଅନ୍ତୋୱିହାରେ ଯତ୍ଥ ଠିତସ୍ସ କୁଲାନି ପଯିରୁପାସନଚିତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ତତୋ ପଟ୍ଠାଯ ଯଂ ପସ୍ସେ ୱା ଅଭିମୁଖେ ୱା ପସ୍ସତି, ଯସ୍ସ ସକ୍କା ହୋତି ପକତିୱଚନେନ ଆରୋଚେତୁଂ, ଅଯଂ ସନ୍ତୋ ନାମ, ଇତୋ ଚିତୋ ଚ ପରିଯେସିତ୍ୱା ଆରୋଚନକିଚ୍ଚଂ ପନ ନତ୍ଥି। ଯୋ ହି ଏୱଂ ପରିଯେସିତବ୍ବୋ, ସୋ ଅସନ୍ତୋଯେୱ। ଅପିଚ ଅନ୍ତୋଉପଚାରସୀମାଯ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ଆପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥ ଯଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ପସ୍ସତି, ଅସନ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ପୱିଟ୍ଠୋ ନାମ ହୋତି। ୱିକାଲଗାମପ୍ପୱେସନେପି ଅଯମେୱ ନଯୋ।

ସଚେ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୫୧୨) ପନ ସମ୍ବହୁଲା କେନଚି କମ୍ମେନ ଗାମଂ ପୱିସନ୍ତି, ‘‘ୱିକାଲେ ଗାମପ୍ପୱେସନଂ ଆପୁଚ୍ଛାମୀ’’ତି ସବ୍ବେହି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ତସ୍ମିଂ ଗାମେ ତଂ କମ୍ମଂ ନ ସମ୍ପଜ୍ଜତୀତି ଅଞ୍ଞଂ ଗାମଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଗାମସତମ୍ପି ହୋତୁ, ପୁନ ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ପନ ଉସ୍ସାହଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ଅନ୍ତରା ଅଞ୍ଞଂ ଗାମଂ ପୱିସିତୁକାମା ହୋନ୍ତି, ପୁନ ଆପୁଚ୍ଛିତବ୍ବମେୱ। କୁଲଘରେ ୱା ଆସନସାଲାଯ ୱା ଭତ୍ତକିଚ୍ଚଂ କତ୍ୱା ତେଲଭିକ୍ଖାଯ ୱା ସପ୍ପିଭିକ୍ଖାଯ ୱା ଚରିତୁକାମୋ ହୋତି, ସଚେ ପସ୍ସେ ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅସନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁମ୍ହି ‘‘ନତ୍ଥୀ’’ତି ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ୱୀଥିଂ ଓତରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୁଂ ପସ୍ସତି, ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ଅନାପୁଚ୍ଛିତ୍ୱାପି ଚରିତବ୍ବମେୱ। ଗାମମଜ୍ଝେନ ମଗ୍ଗୋ ହୋତି, ତେନ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ‘‘ତେଲାଦିଭିକ୍ଖାଯ ଚରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଚିତ୍ତେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ସଚେ ପସ୍ସେ ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥି, ଆପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଚରିତବ୍ବଂ। ମଗ୍ଗା ଅନୋକ୍କମ୍ମ ଭିକ୍ଖାଯ ଚରନ୍ତସ୍ସ ପନ ଆପୁଚ୍ଛନକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ସୀହୋ ୱା ବ୍ୟଗ୍ଘୋ ୱା ଆଗଚ୍ଛତି, ମେଘୋ ୱା ଉଟ୍ଠେତି, ଅଞ୍ଞୋ ୱା କୋଚି ଉପଦ୍ଦୱୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ଏୱରୂପାସୁ ଆପଦାସୁ ଅନାପୁଚ୍ଛାପି ବହିଗାମତୋ ଅନ୍ତୋଗାମଂ ପୱିସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୪। ‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଭିନ୍ନେ ସରୀରେ ପଂସୁକୂଲଂ ଗହେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ପାରା। ୧୩୭) ୱଚନତୋ ଅଭିନ୍ନେ ଅଲ୍ଲସରୀରେ ପଂସୁକୂଲଂ ନ ଗହେତବ୍ବଂ, ଗଣ୍ହନ୍ତୋ ଦୁକ୍କଟଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଉପଦ୍ଦୱା ଚ ତସ୍ସ ହୋନ୍ତି, ଭିନ୍ନେ ପନ ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

କିତ୍ତାୱତା ପନ ଭିନ୍ନଂ ହୋତି? କାକକୁଲଲସୋଣସିଙ୍ଗାଲାଦୀହି ମୁଖତୁଣ୍ଡକେନ ୱା ଦାଠାଯ ୱା ଈସକଂ ଫାଲିତମତ୍ତେନପି। ଯସ୍ସ ପନ ପତତୋ ଘଂସନେନ ଛୱିମତ୍ତଂ ଛିନ୍ନଂ ହୋତି, ଚମ୍ମଂ ଅଛିନ୍ନଂ, ଏତଂ ଅଭିନ୍ନମେୱ, ଚମ୍ମେ ପନ ଛିନ୍ନେ ଭିନ୍ନଂ। ଯସ୍ସପି ସଜୀୱକାଲେଯେୱ ପଭିନ୍ନା ଗଣ୍ଡକୁଟ୍ଠପୀଳକା ୱା ୱଣୋ ୱା ହୋତି, ଇଦମ୍ପି ଭିନ୍ନଂ, ତତିଯଦିୱସତୋ ପଭୁତି ଉଦ୍ଧୁମାତକାଦିଭାୱେନ କୁଣପଭାୱଂ ଉପଗତମ୍ପି ଭିନ୍ନମେୱ।

ସଙ୍କେନ ସଙ୍ଗଂ ପନ ଅଭିନ୍ନେପି ସୁସାନଗୋପକେହି ୱା ଅଞ୍ଞେହି ୱା ମନୁସ୍ସେହି ଗାହାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ନୋ ଚେ ଅଞ୍ଞଂ ଲଭତି, ସନ୍ତକେନ ୱା କେନଚି ୱା ୱଣଂ କତ୍ୱା ଗହେତବ୍ବଂ। ୱିସଭାଗସରୀରେ ପନ ସତିଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ସମଣସଞ୍ଞଂ ଉପ୍ପାଦେତ୍ୱା ସୀସେ ୱା ହତ୍ଥପାଦପିଟ୍ଠିଯଂ ୱା ୱଣଂ କତ୍ୱା ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୫।ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରକେନ ଭିକ୍ଖୁନା କଥଂ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି? ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରସ୍ସ ୱା ନଟ୍ଠଚୀୱରସ୍ସ ୱା ଅଞ୍ଞାତକଂ ଗହପତିଂ ୱା ଗହପତାନିଂ ୱା ଚୀୱରଂ ୱିଞ୍ଞାପେତୁଂ। ଯଂ ଆୱାସଂ ପଠମଂ ଉପଗଚ୍ଛତି, ସଚେ ତତ୍ଥ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱିହାରଚୀୱରଂ ୱା ଉତ୍ତରତ୍ଥରଣଂ ୱା ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ୱା ଭିସିଚ୍ଛୱି ୱା, ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପାରୁପିତୁଂ 'ଲଭିତ୍ୱା ଓଦହିସ୍ସାମୀ'ତି। ନୋ ଚେ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱିହାରଚୀୱରଂ ୱା ଉତ୍ତରତ୍ଥରଣଂ ୱା ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ୱା ଭିସିଚ୍ଛୱି ୱା, ତିଣେନ ୱା ପଣ୍ଣେନ ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ନଗ୍ଗେନ ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଯୋ ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ପାରା। ୫୧୭) ୱଚନତୋ ଇଧ ୱୁତ୍ତନଯେନ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଅଯଂ ପନେତ୍ଥ ଅନୁପୁବ୍ବକଥା (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୫୧୭)। ସଚେ ହି ଚୋରେ ପସ୍ସିତ୍ୱା ଦହରା ପତ୍ତଚୀୱରାନି ଗହେତ୍ୱା ପଲାତା, ଚୋରା ଥେରାନଂ ନିୱାସନପାରୁପନମତ୍ତଂଯେୱ ହରିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଥେରେହି ନେୱ ତାୱ ଚୀୱରଂ ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବଂ, ନ ସାଖାପଲାସଂ ଭଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଅଥ ଦହରା ସବ୍ବଂ ଭଣ୍ଡକଂ ଛଡ୍ଡେତ୍ୱା ପଲାତା, ଚୋରା ଥେରାନଞ୍ଚ ନିୱାସନପାରୁପନଂ ତଞ୍ଚ ଭଣ୍ଡକଂ ହରିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦହରେହି ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ନିୱାସନପାରୁପନାନି ନ ତାୱ ଥେରାନଂ ଦାତବ୍ବାନି। ନ ହି ତେ ଅନଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରା ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ସାଖାପଲାସଂ ଭଞ୍ଜିତୁଂ ଲଭନ୍ତି, ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରାନଂ ପନ ଅତ୍ଥାଯ ଲଭନ୍ତି। ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରାୱ ଅତ୍ତନୋପି ପରେସମ୍ପି ଅତ୍ଥାଯ ଲଭନ୍ତି, ତସ୍ମା ଥେରେହି ୱା ସାଖାପଲାସଂ ଭଞ୍ଜିତ୍ୱା ୱାକାଦୀହି ଗନ୍ଥେତ୍ୱା ଦହରାନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଦହରେହି ୱା ଥେରାନଂ ଅତ୍ଥାଯ ଭଞ୍ଜିତ୍ୱା ଗନ୍ଥେତ୍ୱା ତେସଂ ହତ୍ଥେ ଦତ୍ୱା ୱା ଅଦତ୍ୱା ୱା ଅତ୍ତନା ନିୱାସେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ନିୱାସନପାରୁପନାନି ଥେରାନଂ ଦାତବ୍ବାନି, ନେୱ ଭୂତଗାମପାତବ୍ୟତାଯ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ହୋତି, ନ ତେସଂ ଧାରଣେ ଦୁକ୍କଟଂ।

ସଚେ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ରଜକତ୍ଥରଣଂ ୱା ହୋତି, ଅଞ୍ଞେ ୱା ତାଦିସେ ମନୁସ୍ସେ ପସ୍ସନ୍ତି, ଚୀୱରଂ ୱିଞ୍ଞାପେତବ୍ବଂ। ଯାନି ଚ ନେସଂ ତେ ୱା ୱିଞ୍ଞତ୍ତମନୁସ୍ସା ଅଞ୍ଞେ ୱା ସାଖାପଲାସନିୱାସନେ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ଉସ୍ସାହଜାତା ୱତ୍ଥାନି ଦେନ୍ତି, ତାନି ସଦସାନି ୱା ହୋନ୍ତୁ ଅଦସାନି ୱା ନୀଲାଦିନାନାୱଣ୍ଣାନି ୱା, କପ୍ପିଯାନିପି ଅକପ୍ପିଯାନିପି ସବ୍ବାନିପି ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରଟ୍ଠାନେ ଠିତତ୍ତା ତେସଂ ନିୱାସେତୁଞ୍ଚ ପାରୁପିତୁଞ୍ଚ ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

ୱୁତ୍ତମ୍ପିହେତଂ ପରିୱାରେ –

''ଅକପ୍ପକତଂ ନାପି ରଜନାଯ ରତ୍ତଂ,

ତେନ ନିୱତ୍ଥୋ ଯେନକାମଂ ୱଜେଯ୍ଯ;

ନ ଚସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି,

ସୋ ଚ ଧମ୍ମୋ ସୁଗତେନ ଦେସିତୋ;

ପଞ୍ହାମେସା କୁସଲେହି ଚିନ୍ତିତା''ତି। (ପରି। ୪୮୧);

ଅଯଞ୍ହି ପଞ୍ହୋ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଚୀୱରକଭିକ୍ଖୁଂ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତୋ। ଅଥ ପନ ତିତ୍ଥିଯେହି ସମାଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେ ଚ ନେସଂ କୁସଚୀରୱାକଚୀରଫଲକଚୀରାନି ଦେନ୍ତି, ତାନିପି ଲଦ୍ଧିଂ ଅଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନିୱାସେତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ନିୱାସେତ୍ୱାପି ଲଦ୍ଧି ନ ଗହେତବ୍ବା।

ଯଂ ଆୱାସଂ ପଠମଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତତ୍ଥ ୱିହାରଚୀୱରାଦୀସୁ ଯଂ ଅତ୍ଥି, ତଂ ଅନାପୁଚ୍ଛାପି ଗହେତ୍ୱା ନିୱାସେତୁଂ ୱା ପାରୁପିତୁଂ ୱା ଲଭତି। ତଞ୍ଚ ଖୋ ''ଲଭିତ୍ୱା ଓଦହିସ୍ସାମି, ପୁନ ଠପେସ୍ସାମୀ''ତି ଅଧିପ୍ପାଯେନ, ନ ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜାଯ। ଲଭିତ୍ୱା ଚ ପନ ଞାତିତୋ ୱା ଉପଟ୍ଠାକତୋ ୱା ଅଞ୍ଞତୋ ୱା କୁତୋଚି ପାକତିକମେୱ କାତବ୍ବଂ। ୱିଦେସଗତେନ ପନ ଏକସ୍ମିଂ ସଙ୍ଘିକେ ଆୱାସେ ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ଭୁଞ୍ଜନତ୍ଥାଯ ଠପେତବ୍ବଂ। ସଚସ୍ସ ପରିଭୋଗେନେୱ ତଂ ଜୀରତି ୱା ନସ୍ସତି ୱା, ଗୀୱା ନ ହୋତି। ସଚେ ପନ ଏତେସଂ ୱୁତ୍ତପ୍ପକାରାନଂ ଗିହିୱତ୍ଥାଦୀନଂ ଭିସିଚ୍ଛୱିପରିଯନ୍ତାନଂ କିଞ୍ଚି ନ ଲଭତି, ତେନ ତିଣେନ ୱା ପଣ୍ଣେନ ୱା ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଆଗନ୍ତବ୍ବନ୍ତି।

୬। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଭାନଚିତ୍ତଂ କାରାପେତବ୍ବଂ ଇତ୍ଥିରୂପକଂ ପୁରିସରୂପକଂ, ଯୋ କାରାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୯) ୱଚନତୋ ଇତ୍ଥିପୁରିସରୂପଂ କାତୁଂ ୱା କାରାପେତୁଂ ୱା ଭିକ୍ଖୁନୋ ନ ୱଟ୍ଟତି। ନ କେୱଲଂ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୯୯) ଇତ୍ଥିପୁରିସରୂପମେୱ, ତିରଚ୍ଛାନରୂପମ୍ପି ଅନ୍ତମସୋ ଗଣ୍ଡୁପ୍ପାଦରୂପଂ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଯଂ କାତୁଂ ୱା ''କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି, ''ଉପାସକ ଦ୍ୱାରପାଲଂ କରୋହୀ''ତି ୱତ୍ତୁମ୍ପି ନ ଲଭତି। ଜାତକପକରଣଅସଦିସଦାନାଦୀନି ପନ ପସାଦନୀଯାନି ନିବ୍ବିଦାପଟିସଂଯୁତ୍ତାନି ୱା ୱତ୍ଥୂନି ପରେହି କାରାପେତୁଂ ଲଭତି, ମାଲାକମ୍ମାଦୀନି ସଯମ୍ପି କାତୁଂ ଲଭତି।

୭। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିପ୍ପକତଭୋଜନୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱୁଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ, ଯୋ ୱୁଟ୍ଠାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୬) ୱଚନତୋ ଅନ୍ତରଘରେ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୧୬) ୱା ୱିହାରେ ୱା ଅରଞ୍ଞେ ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଭୁଞ୍ଜମାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନିଟ୍ଠିତେ ଭୋଜନେ ନ ୱୁଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ, ଅନ୍ତରଘରେ ପଚ୍ଛା ଆଗତେନ ଭିକ୍ଖୁଂ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ମନୁସ୍ସା ୱା ଭିକ୍ଖୂ ୱା ''ପୱିସଥା''ତି ୱଦନ୍ତି, ''ମଯି ପୱିସନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଉଟ୍ଠହିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ''ଏଥ, ଭନ୍ତେ, ଆସନଂ ଅତ୍ଥୀ''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ସଚେ କୋଚି କିଞ୍ଚି ନ ୱଦତି, ଆସନସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅତିସମୀପଂ ଅଗନ୍ତ୍ୱା ସଭାଗଟ୍ଠାନେ ଠାତବ୍ବଂ। ଓକାସେ କତେ ''ପୱିସଥା''ତି ୱୁତ୍ତେନ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଯଂ ଆସନଂ ତସ୍ସ ପାପୁଣାତି, ତତ୍ଥ ଅଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି, ତଂ ଉଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯାଗୁଖଜ୍ଜକାଦୀସୁ ପନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ପିୱିତ୍ୱା ଖାଦିତ୍ୱା ୱା ଯାୱ ଅଞ୍ଞୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ତାୱ ନିସିନ୍ନଂ ରିତ୍ତହତ୍ଥମ୍ପି ଉଟ୍ଠାପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱିପ୍ପକତଭୋଜନୋୟେୱ ହି ସୋ ହୋତି।

ସଚେ ପନ ଆପତ୍ତିଂ ଅତିକ୍କମିତ୍ୱାପି ୱୁଟ୍ଠାପେତିଯେୱ, ଯଂ ସୋ ୱୁଟ୍ଠାପେତି, ଅଯଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁ ପୱାରିତୋ ହୋତି, ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ ''ଗଚ୍ଛ ଉଦକଂ ଆହରାହୀ''ତି। ୱୁଡ୍ଢତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁଂ ଇଦମେୱ ଏକଟ୍ଠାନଂ। ସଚେ ସୋ ଉଦକମ୍ପି ନ ଆହରତି, ସାଧୁକଂ ସିତ୍ଥାନି ଗିଲିତ୍ୱା ୱୁଡ୍ଢସ୍ସ ଆସନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ୱୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

''ସଚେ ୱୁଟ୍ଠାପେତି, ପୱାରିତୋ ଚ ହୋତି, 'ଗଚ୍ଛ ଉଦକଂ ଆହରା'ତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ସାଧୁକଂ ସିତ୍ଥାନି ଗିଲିତ୍ୱା ୱୁଡ୍ଢସ୍ସ ଆସନଂ ଦାତବ୍ବଂ। ନତ୍ୱେୱାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, 'କେନଚି ପରିଯାଯେନ ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସନଂ ପଟିବାହିତବ୍ବ'ନ୍ତି ୱଦାମି, ଯୋ ପଟିବାହେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୬)।

୮। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉଦ୍ଦିସନ୍ତେନ ସମକେ ୱା ଆସନେ ନିସୀଦିତୁଂ ଉଚ୍ଚତରେ ୱା ଧମ୍ମଗାରୱେନ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉଦ୍ଦିସାପେନ୍ତେନ ସମକେ ୱା ଆସନେ ନିସୀଦିତୁଂ ନୀଚତରେ ୱା ଧମ୍ମଗାରୱେନା''ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୦) ୱଚନତୋ ନୱକତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉଦ୍ଦିସନ୍ତେନ ଉଚ୍ଚତରେପି ଆସନେ ନିସୀଦିତୁଂ, ୱୁଡ୍ଢତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉଦ୍ଦିସାପେନ୍ତେନ ନୀଚତରେପି ଆସନେ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୯। ''ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ତିୱସ୍ସନ୍ତରେନ ସହ ନିସୀଦିତୁ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୦) ୱଚନତୋ ତିୱସ୍ସନ୍ତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଏକାସନେ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତିୱସ୍ସନ୍ତରୋ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୨୦) ନାମ ଯୋ ଦ୍ୱୀହି ୱସ୍ସେହି ମହନ୍ତତରୋ ୱା ଦହରତରୋ ୱା ହୋତି, ଯୋ ପନ ଏକେନ ୱସ୍ସେନ ମହନ୍ତତରୋ ୱା ଦହରତରୋ ୱା, ଯୋ ୱା ସମାନୱସ୍ସୋ, ତତ୍ଥ ୱତ୍ତବ୍ବମେୱ ନତ୍ଥି, ଇମେ ସବ୍ବେ ଏକସ୍ମିଂ ମଞ୍ଚେ ୱା ପୀଠେ ୱା ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ ହୁତ୍ୱା ନିସୀଦିତୁଂ ଲଭନ୍ତି। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁୱଗ୍ଗସ୍ସ ମଞ୍ଚଂ ଦୁୱଗ୍ଗସ୍ସ ପୀଠ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୦) ହି ୱୁତ୍ତଂ।

୧୦। ଯଂ ପନ ତିଣ୍ଣଂ ପହୋତି, ତଂ ସଂହାରିମଂ ୱା ହୋତୁ ଅସଂହାରିମଂ ୱା, ତଥାରୂପେ ଅପି ଫଲକଖଣ୍ଡେ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେନାପି ସଦ୍ଧିଂ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଂ ତିଣ୍ଣଂ ପହୋତି, ଏତ୍ତକଂ ପଚ୍ଛିମଂ ଦୀଘାସନ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୦) ହି ୱୁତ୍ତଂ। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଠପେତ୍ୱା ପଣ୍ଡକଂ ମାତୁଗାମଂ ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକଂ ଅସମାନାସନିକେହି ସହ ଦୀଘାସନେ ନିସୀଦିତୁ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୦) ୱଚନତୋ ପନ ଦୀଘାସନେପି ପଣ୍ଡକାଦୀହି ସହ ନିସୀଦିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

୧୧। ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତେନ ''ନତ୍ଥି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତା, ନତ୍ଥି ପିତା, ଯେ ୱୋ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟୁଂ, ତୁମ୍ହେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ନ ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସଥ, ଅଥ କୋ ଚରହି ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସତି। ଯୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଂ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟ, ସୋ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟା''ତି (ମହାୱ। ୩୬୫) ଇମଂ ଭଗୱତୋ ଅନୁସାସନିଂ ଅନୁସ୍ସରନ୍ତେନ ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ।

ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ।

ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମାନୁପଜ୍ଝାଯକୋ ହୋତି, ସମାନୁପଜ୍ଝାଯକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମାନାଚରିଯକୋ ହୋତି, ସମାନାଚରିଯକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ନ ହୋତି ଉପଜ୍ଝାଯୋ ୱା ଆଚରିଯୋ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ୱା ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ୱା ସମାନୁପଜ୍ଝାଯକୋ ୱା ସମାନାଚରିଯକୋ ୱା, ସଙ୍ଘେନ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଉପଟ୍ଠହେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୩୬୫) –

ୱଚନତୋ ଯସ୍ସ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୬୫) ତେ ଉପଜ୍ଝାଯାଦଯୋ ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ନତ୍ଥି, ଆଗନ୍ତୁକୋ ହୋତି ଏକଚାରିକଭିକ୍ଖୁ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭାରୋ, ତସ୍ମା ସଙ୍ଘେନ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଉପଟ୍ଠହେଯ୍ଯ, ସକଲସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଆପତ୍ତି। ୱାରଂ ଠପେତ୍ୱା ଜଗ୍ଗନ୍ତେସୁ ପନ ଯୋ ଅତ୍ତନୋ ୱାରେ ନ ଜଗ୍ଗତି, ତସ୍ସେୱ ଆପତ୍ତି, ସଙ୍ଘତ୍ଥେରୋପି ୱାରତୋ ନ ମୁଚ୍ଚତି। ସଚେ ସକଲୋ ସଙ୍ଘୋ ଏକସ୍ସ ଭାରଂ କରୋତି, ଏକୋ ୱା ୱତ୍ତସମ୍ପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ''ଅହମେୱ ଜଗ୍ଗିସ୍ସାମୀ''ତି ଜଗ୍ଗତି, ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିତୋ ମୁଚ୍ଚତି।

ଗିଲାନେନ ପନ –

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୋ ଦୂପଟ୍ଠୋ ହୋତି। ଅସପ୍ପାଯକାରୀ ହୋତି, ସପ୍ପାଯେ ମତ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ନ ପଟିସେୱିତା ହୋତି, ଅତ୍ଥକାମସ୍ସ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଯଥାଭୂତଂ ଆବାଧଂ ନାୱିକତ୍ତା ହୋତି 'ଅଭିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ଅଭିକ୍କମତୀତି, ପଟିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ପଟିକ୍କମତୀତି, ଠିତଂ ୱା ଠିତୋ'ତି, ଉପ୍ପନ୍ନାନଂ ସାରୀରିକାନଂ ୱେଦନାନଂ ଦୁକ୍ଖାନଂ ତିବ୍ବାନଂ ଖରାନଂ କଟୁକାନଂ ଅସାତାନଂ ଅମନାପାନଂ ପାଣହରାନଂ ଅନଧିୱାସକଜାତିକୋ ହୋତୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୬୬) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତାନି ପଞ୍ଚ ଅଯୁତ୍ତଙ୍ଗାନି ଆରକା ପରିୱଜ୍ଜେତ୍ୱା –

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୋ ସୁପଟ୍ଠୋ ହୋତି। ସପ୍ପାଯକାରୀ ହୋତି, ସପ୍ପାଯେ ମତ୍ତଂ ଜାନାତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ପଟିସେୱିତା ହୋତି, ଅତ୍ଥକାମସ୍ସ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଯଥାଭୂତଂ ଆବାଧଂ ଆୱିକତ୍ତା ହୋତି 'ଅଭିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ଅଭିକ୍କମତୀତି, ପଟିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ପଟିକ୍କମତୀତି, ଠିତଂ ୱା ଠିତୋ'ତି, ଉପ୍ପନ୍ନାନଂ ସାରୀରିକାନଂ ୱେଦନାନଂ ଦୁକ୍ଖାନଂ ତିବ୍ବାନଂ ଖରାନଂ କଟୁକାନଂ ଅସାତାନଂ ଅମନାପାନଂ ପାଣହରାନଂ ଅଧିୱାସକଜାତିକୋ ହୋତୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୬୬) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତେନ ଭୱିତବ୍ବଂ।

ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକେନ ଚ –

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ନାଲଂ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଭେସଜ୍ଜଂ ସଂୱିଧାତୁଂ, ସପ୍ପାଯାସପ୍ପାଯଂ ନ ଜାନାତି, ଅସପ୍ପାଯଂ ଉପନାମେତି, ସପ୍ପାଯଂ ଅପନାମେତି, ଆମିସନ୍ତରୋ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତି, ନୋ ମେତ୍ତଚିତ୍ତୋ, ଜେଗୁଚ୍ଛୀ ହୋତି ଉଚ୍ଚାରଂ ୱା ପସ୍ସାୱଂ ୱା ଖେଳଂ ୱା ୱନ୍ତଂ ୱା ନୀହାତୁଂ, ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଗିଲାନଂ କାଲେନ କାଲଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତୁଂ ସମାଦପେତୁଂ ସମୁତ୍ତେଜେତୁଂ ସମ୍ପହଂସେତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୬୬) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତାନି ପଞ୍ଚ ଅଯୁତ୍ତଙ୍ଗାନି ଆରକା ପରିୱଜ୍ଜେତ୍ୱା –

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ଅଲଂ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ। ପଟିବଲୋ ହୋତି ଭେସଜ୍ଜଂ ସଂୱିଧାତୁଂ, ସପ୍ପାଯାସପ୍ପାଯଂ ଜାନାତି, ଅସପ୍ପାଯଂ ଅପନାମେତି, ସପ୍ପାଯଂ ଉପନାମେତି, ମେତ୍ତଚିତ୍ତୋ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତି, ନୋ ଆମିସନ୍ତରୋ, ଅଜେଗୁଚ୍ଛୀ ହୋତି ଉଚ୍ଚାରଂ ୱା ପସ୍ସାୱଂ ୱା ଖେଳଂ ୱା ୱନ୍ତଂ ୱା ନୀହାତୁଂ, ପଟିବଲୋ ହୋତି ଗିଲାନଂ କାଲେନ କାଲଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତୁଂ ସମାଦପେତୁଂ ସମୁତ୍ତେଜେତୁଂ ସମ୍ପହଂସେତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୬୬) –

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତପଞ୍ଚଙ୍ଗସମନ୍ନାଗତେନ ଭୱିତବ୍ବଂ।

୧୨। ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କରୋନ୍ତେନ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୮୦) ଚ ''ସୀଲୱା ହି ତ୍ୱଂ କତକୁସଲୋ, କସ୍ମା ମୀଯମାନୋ ଭାଯସି, ନନୁ ସୀଲୱତୋ ସଗ୍ଗୋ

ନାମ ମରଣମଉପଟିବନ୍ଧୋଯେଓା’’ତି ଏଓଂ ଗିଲାନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ମରଣଓଣ୍ଣୋ ନ ସଂଓଣ୍ଣେତବ୍ବୋ। ସଚେ ହି ତସ୍ସ ସଂଓଣ୍ଣନଂ ସୁତ୍ୱା ଆହାରୁପଚ୍ଛେଦାଦିନା ଉପକ୍କମେନ ଏକଜଓନଓାରାଓସେସେପି ଆଯୁସ୍ମିଂ ଅନ୍ତରା କାଲଂ କରୋତି, ଇମିନାଓ ମାରିତୋ ହୋତି। ପଣ୍ଡିତେନ ପନ ଭିକ୍ଖୁନା ଇମିନା ନଯେନ ଅନୁସିଟ୍ଠି ଦାତବ୍ବା ‘‘ସୀଲଓତୋ ନାମ ଅନଚ୍ଛରିଯା ମଗ୍ଗଫଲୁପ୍ପତ୍ତି, ତସ୍ମା ୱିହାରାଦୀସୁ ଆସତ୍ତିଂ ଅକତ୍ୱା ବୁଦ୍ଧଗତଂ ଧମ୍ମଗତଂ ସଙ୍ଘଗତଂ କାଯଗତଞ୍ଚ ସତିଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ମନସିକାରେ ଅପ୍ପମାଦୋ କାତବ୍ବୋ’’ତି। ମରଣଓଣ୍ଣେପି ସଂଓଣ୍ଣିତେ ସୋ ତାଯ ସଂଓଣ୍ଣନାଯ କଞ୍ଚି ଉପକ୍କମଂ ଅକତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଧମ୍ମତାଯ ଯଥାଯୁନା ଯଥାନୁସନ୍ଧିନାଓ ମରତି, ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ସଂଓଣ୍ଣକୋ ଆପତ୍ତିଯା ନ କାରେତବ୍ବୋ।

୧୩। ‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅତ୍ତାନଂ ପାତେତବ୍ବଂ, ଯୋ ପାତେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ପାରା। ୧୮୩) ଓଚନତୋ ଗିଲାନେନ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨। ୧୮୨-୧୮୩) ଭିକ୍ଖୁନାପି ଯେନ କେନଚି ଉପକ୍କମେନ ଅନ୍ତମସୋ ଆହାରୁପଚ୍ଛେଦନେନପି ଅତ୍ତା ନ ମାରେତବ୍ବୋ। ଯୋପି ଗିଲାନୋ ୱିଜ୍ଜମାନେ ଭେସଜ୍ଜେ ଚ ଉପଟ୍ଠାକେସୁ ଚ ମରିତୁକାମୋ ଆହାରଂ ଉପଚ୍ଛିନ୍ଦତି, ଦୁକ୍କଟମେଓ। ଯସ୍ସ ପନ ମହାଆବାଧୋ ଚିରାନୁବନ୍ଧୋ, ଭିକ୍ଖୂ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତା କିଲମନ୍ତି ଜିଗୁଚ୍ଛନ୍ତି, ‘‘କଦା ନୁ ଖୋ ଗିଲାନତୋ ମୁଚ୍ଚିସ୍ସାମା’’ତି ଅଟ୍ଟୀଯନ୍ତି। ସଚେ ସୋ ‘‘ଅଯଂ ଅତ୍ତଭାଓୋ ପଟିଜଗ୍ଗିଯମାନୋପି ନ ତିଟ୍ଠତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ କିଲମନ୍ତୀ’’ତି ଆହାରଂ ଉପଚ୍ଛିନ୍ଦତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ନ ସେଓତି, ଓଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ ‘‘ଅଯଂ ରୋଗୋ ଖରୋ, ଆଯୁସଙ୍ଖାରା ନ ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ଅଯଞ୍ଚ ମେ ୱିସେସାଧିଗମୋ ହତ୍ଥପ୍ପତ୍ତୋ ୱିଯ ଦିସ୍ସତୀ’’ତି ଉପଚ୍ଛିନ୍ଦତି, ଓଟ୍ଟତିଯେଓ। ଅଗିଲାନସ୍ସାପି ଉପ୍ପନ୍ନସଂୱେଗସ୍ସ ‘‘ଆହାରପରିଯେସନଂ ନାମ ପପଞ୍ଚୋ, କମ୍ମଟ୍ଠାନମେଓ ଅନୁଯୁଞ୍ଜିସ୍ସାମୀ’’ତି କମ୍ମଟ୍ଠାନସୀସେନ ଉପଚ୍ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ଓଟ୍ଟତି। ୱିସେସାଧିଗମଂ ବ୍ୟାକରିତ୍ୱା ଆହାରଂ ଉପଚ୍ଛିନ୍ଦତି, ନ ଓଟ୍ଟତି। ସଭାଗାନଞ୍ହି ଲଜ୍ଜୀଭିକ୍ଖୂନଂ କଥେତୁଂ ଓଟ୍ଟତି।

୧୪। ‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅପ୍ପଟିୱେକ୍ଖିତ୍ୱା ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନିସୀଦେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ପାରା। ୧୮୦) ଓଚନତୋ ଆସନଂ ଅନୁପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ନ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। କୀଦିସଂ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୮୦) ପନ ଆସନଂ ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, କୀଦିସଂ ନ ଉପପରିକ୍ଖିତବ୍ବଂ? ଯଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଆସନମେଓ ହୋତି ଅପଚ୍ଚତ୍ଥରଣକଂ, ଯଞ୍ଚ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଠିତାନଂ ପସ୍ସତଂଯେଓ ଅତ୍ଥରୀଯତି, ତଂ ନ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ନିସୀଦିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ଯମ୍ପି ମନୁସ୍ସା ସଯଂ ହତ୍ଥେନ ଅକ୍କମିତ୍ୱା ‘‘ଇଧ ଭନ୍ତେ ନିସୀଦଥା’’ତି ଦେନ୍ତି, ତସ୍ମିମ୍ପି ଓଟ୍ଟତି। ସଚେପି ପଠମମେଓ ଆଗନ୍ତ୍ୱାପି ନିସିନ୍ନା ପଚ୍ଛା ଉଦ୍ଧଂ ୱା ଅଧୋ ୱା ସଙ୍କମନ୍ତି, ପଟିୱେକ୍ଖଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଯମ୍ପି ତନୁକେନ ଓତ୍ଥେନ ଯଥା ତଲଂ ଦିସ୍ସତି, ଏଓଂ ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ହୋତି, ତସ୍ମିମ୍ପି ପଟିୱେକ୍ଖଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି। ଯଂ ପନ ପଟିକଚ୍ଚେଓ ପାୱାରକୋଜଓାଦୀହି ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି, ତଂ ହତ୍ଥେନ ପରାମସିତ୍ୱା ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ‘‘ଘନସାଟକେନପି ଅତ୍ଥତେ ଯସ୍ମିଂ ୱଲି ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ତଂ ନ ପଟିୱେକ୍ଖିତବ୍ବ’’ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ।

୧୫। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖଓେ, ଦଓାଯ ସିଲା ପଟିୱିଜ୍ଝିତବ୍ବା, ଯୋ ପଟିୱିଜ୍ଝେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ପାରା। ୧୮୩) ଓଚନତୋ ହସାଧିପ୍ପାଯେନ ପାସାଣୋ ନ ପଓଟ୍ଟେତବ୍ବୋ। ନ କେଓଲଞ୍ଚ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୮୨-୧୮୩) ପାସାଣୋ, ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଦାରୁଖଣ୍ଡଂ ୱା ଇଟ୍ଠକଖଣ୍ଡଂ ୱା ହତ୍ଥେନ ୱା ଯନ୍ତେନ ୱା ପଟିୱିଜ୍ଝିତୁଂ ନ ଓଟ୍ଟତି। ଚେତିଯାଦୀନଂ ଅତ୍ଥାଯ ପାସାଣାଦଯୋ ହସନ୍ତା ହସନ୍ତା ପଓଟ୍ଟେନ୍ତିପି ଖିପନ୍ତିପି ଉକ୍ଖିପନ୍ତିପି, ‘‘କମ୍ମସମଯୋ’’ତି ଓଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଇଦିସଂ ନଓକମ୍ମଂ ୱା କରୋନ୍ତା ଭଣ୍ଡକଂ ୱା ଧୋଓନ୍ତା ରୁକ୍ଖଂ ୱା ଧୋଓନଦଣ୍ଡକଂ ୱା ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପଟିୱିଜ୍ଝନ୍ତି, ଓଟ୍ଟତି, ଭତ୍ତୱିସ୍ସଗ୍ଗକାଲାଦୀସୁ କାକେ ୱା ସୋଣେ ୱା କଟ୍ଠଂ ୱା କଥଲଂ ୱା ଖିପିତ୍ୱା ପଲାପେନ୍ତି, ଓଟ୍ଟତି।

୧୬। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଦାଯୋ ଆଳିମ୍ପିତବ୍ବୋ, ଯୋ ଆଳିମ୍ପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଓ। ୨୮୩) ଓଚନତୋ ଓନେ ଅଗ୍ଗି ନ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୯୦) ପନ ‘‘ଏତ୍ଥନ୍ତରେ ଯୋ କୋଚି ସତ୍ତୋ ମରତୂ’’ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଦେତି, ପାରାଜିକାନନ୍ତରିଯଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯପାଚିତ୍ତିଯଓତ୍ଥୂନଂ ଅନୁରୂପତୋ ପାରାଜିକାଦୀନି ଅକୁସଲରାସି ଚ ହୋତି। ‘‘ଅଲ୍ଲତିଣଓନପ୍ପତଯୋ ଡଯ୍ହନ୍ତୂ’’ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଦେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ‘‘ଦବ୍ବୂପକରଣାନି ୱିନସ୍ସନ୍ତୂ’’ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଦେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ‘‘ଖିଡ୍ଡାଧିପ୍ପାଯେନପି ଦୁକ୍କଟ’’ନ୍ତି ସଙ୍ଖେପଟ୍ଠକଥାଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ‘‘ଯଂ କିଞ୍ଚି ଅଲ୍ଲସୁକ୍ଖଂ ସୈନ୍ଦ୍ରିଯାନିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଡଯ୍ହତୂ’’ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଦେନ୍ତସ୍ସ ଓତ୍ଥୁଓସେନ ପାରାଜିକଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯପାଚିତ୍ତିଯଦୁକ୍କଟାନି ୱେଦିତବ୍ବାନି।

ପଟଗ୍ଗିଦାନଂ ପନ ପରିତ୍ତକରଣଞ୍ଚ ଭଗଓତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ତସ୍ମା ଅରଞ୍ଞେ ଓନକମ୍ମିକେହି ୱା ଦିନ୍ନଂ ସଯଂ ୱା ଉଟ୍ଠିତଂ ଅଗ୍ଗିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଦିସ୍ୱା ‘‘ତିଣକୁଟିଯୋ ମା ୱିନସ୍ସନ୍ତୂ’’ତି ତସ୍ସ ଅଗ୍ଗିନୋ ପଟିଅଗ୍ଗିଂ ଦାତୁଂ ଓଟ୍ଟତି, ଯେନ ସଦ୍ଧିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅଗ୍ଗି ଏକତୋ ହୁତ୍ୱା ନିରୁପାଦାନୋ ନିବ୍ବାତି। ‘‘ପରିତ୍ତମ୍ପି କାତୁଂ ଓଟ୍ଟତୀ’’ତି ତିଣକୁଟିକାନଂ ସମନ୍ତା ଭୂମିତଚ୍ଛନଂ ପରିଖାଖଣନଂ ୱା, ଯଥା ଆଗତୋ ଅଗ୍ଗି ଉପାଦାନଂ ଅଲଭିତ୍ୱା ନିବ୍ବାତି, ଏତଞ୍ଚ ସବ୍ବଂ ଉଟ୍ଠିତେଯେଓ ଅଗ୍ଗିସ୍ମିଂ ଅସତି ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେ ସଯମ୍ପି କାତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ଅନୁଟ୍ଠିତେ ପନ ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନେହି କପ୍ପିଯଓୋହାରେନ କାରେତବ୍ବଂ, ଉଦକେନ ପନ ନିବ୍ବାପେନ୍ତେହି ଅପ୍ପାଣକମେଓ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

୧୭। ଅସ୍ସଦ୍ଧେସୁ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୨।୧୮୧) ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକୁଲେସୁ ସକ୍କଚ୍ଚଂ ପଣୀତଭୋଜନଂ ଲଭିତ୍ୱା ଅନୁପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ନେଓ ଅତ୍ତନା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ

ପରେସଂ ଦାତଙ୍ଗଂ। ୱିସମିସ୍ସମ୍ପି ହି ତାନି କୁଲାନି ପିଣ୍ଡପାତଂ ଦେନ୍ତି। ଯମ୍ପି ଆଭିଦୋସିକଂ ଭତ୍ତଂ ୱା ଖଜ୍ଜକଂ ୱା ତତୋ ଲଭତି, ତମ୍ପି ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତଙ୍ଗଂ। ଅପିହିତୱତ୍ଥୁମ୍ପି ହି ସପ୍ପୱିଚ୍ଛିକାଦୀହି ଅଧିସଯିତଂ ଛଡ୍ଡନୀଯଧମ୍ମଂ ତାନି କୁଲାନି ଦେନ୍ତି। ଗନ୍ଧହଲିଦ୍ଦାଦିମକ୍ଖିତୋପି ତତୋ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନ ଗହେତବ୍ବୋ। ସରୀରେ ରୋଗଟ୍ଠାନାନି ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ଠପିତଭତ୍ତମ୍ପି ହି ତାନି ଦାତଙ୍ଗଂ ମଞ୍ଞନ୍ତୀତି।

୧୮। "ଅନାପତ୍ତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗୋପକସ୍ସ ଦାନେ"ତି (ପାରା। ୧୫୬) ୱୁତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୧୫୬) କତରଂ ଗୋପକଦାନଂ ୱଟ୍ଟତି, କତରଂ ନ ୱଟ୍ଟତି? ମହାସୁମତ୍ଥେରୋ ତାୱ ଆହ "ଯଂ ଗୋପକସ୍ସ ପରିଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ହୋତି 'ଏତ୍ତକଂ ଦିୱସେ ଦିୱସେ ଗଣ୍ହା'ତି, ତଦେୱ ୱଟ୍ଟତି, ତତୋ ଉତ୍ତରି ନ ୱଟ୍ଟତୀ"ତି। ମହାପଦୁମତ୍ଥେରୋ ପନାହ "କିଂ ଗୋପକାନଂ ପଣ୍ଣଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ନିମିତ୍ତସଞ୍ଞଂ ୱା କତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ଅତ୍ଥି, ଏତେସଂ ହତ୍ଥେ ୱିସ୍ସଟ୍ଠକସ୍ସ ଏତେ ଇସ୍ସରା, ତସ୍ମା ଯଂ ଦେନ୍ତି, ତଂ ବହୁକମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀ"ତି। କୁରୁନ୍ଦଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ "ମନୁସ୍ସାନଂ ଆରାମଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ଫଲାଫଲଂ ଦାରକା ରକ୍ଖନ୍ତି, ତେହି ଦିନ୍ନଂ ୱଟ୍ଟତି, ଆହରାପେତ୍ୱା ପନ ନ ଗହେତଙ୍ଗଂ। ସଙ୍ଘିକେ ପନ ଚେତିଯସ୍ସ ସନ୍ତକେ ଚ କେଣିଯା ଗହେତ୍ୱା ରକ୍ଖନ୍ତସ୍ସେୱ ଦାନଂ ୱଟ୍ଟତି, ୱେତନେନ ରକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଅତ୍ତନୋ ଭାଗମତ୍ତଂ ୱଟ୍ଟତୀ"ତି। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ "ଯଂ ଗିହୀନଂ ଆରାମରକ୍ଖକା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେନ୍ତି, ଏତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଆରାମଗୋପକା ଯଂ ଅତ୍ତନୋ ଭତିଯା ଖଣ୍ଡିତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ଏତଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋପି ଉପଡ୍ଢାରାମଂ ୱା କେଚିଦେୱ ରୁକ୍ଖେ ୱା ଭତିଂ ଲଭିତ୍ୱା ରକ୍ଖତି, ତସ୍ସପି ଅତ୍ତନୋ ସମ୍ପତ୍ତରୁକ୍ଖତୋଯେୱ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, କେଣିଯା ଗହେତ୍ୱା ରକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ପନ ସବ୍ବମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀ"ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏତଂ ପନ ସବ୍ବଂ ବ୍ୟଞ୍ଜନତୋ ନାନଂ, ଅତ୍ଥତୋ ଏକମେୱ, ତସ୍ମା ଅଧିପ୍ପାଯଂ ଞତ୍ୱା ଗହେତଙ୍ଗଂ।

ଅପିଚେତ୍ଥ ଅଯମ୍ପି ୱିନିଚ୍ଛଯୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ (ପାରା। ଅଟ୍ଠ। ୧।୧୫୬) – ଯତ୍ଥ ଆୱାସିକା ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନ ଦେନ୍ତି, ଫଲୱାରେ ଚ ସମ୍ପତ୍ତେ ଅଞ୍ଞେସଂ ଅଭାୱଂ ଦିସ୍ୱା ଚୋରିକାଯ ଅତ୍ତନାୱ ଖାଦନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଘଣ୍ଟିଂ ପହରିତ୍ୱା ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯତ୍ଥ ପନ ଆୱାସିକା ରୁକ୍ଖେ ରକ୍ଖିତ୍ୱା ଫଲୱାରେ ସମ୍ପତ୍ତେ ଭାଜେତ୍ୱା ଖାଦନ୍ତି, ଚତୂସୁ ପଚ୍ଚଯେସୁ ସମ୍ମା ଉପନେନ୍ତି, ଅନିସ୍ସରା ତତ୍ଥ ଆଗନ୍ତୁକା। ଯେପି ରୁକ୍ଖା ଚୀୱରତ୍ଥାଯ ନିଯମେତ୍ୱା ଦିନ୍ନା, ତେସୁପି ଆଗନ୍ତୁକା ଅନିସ୍ସରା। ଏସ ନଯୋ ସେସପଚ୍ଚଯତ୍ଥାଯ ନିଯମେତ୍ୱା ଦିନ୍ନେପି। ଯେ ପନ ତଥା ଅନିଯମେତ୍ୱା ଆୱାସିକା ଚ ତେ ରକ୍ଖିତ୍ୱା ଗୋପେତ୍ୱା ଚୋରିକାଯ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ନ ତେସୁ ଆୱାସିକାନଂ କତିକାଯ ଠାତଙ୍ଗଂ। ଯେ ଫଲପରିଭୋଗତ୍ଥାଯ ଦିନ୍ନା, ଆୱାସିକା ଚ ନେ ରକ୍ଖିତ୍ୱା ଗୋପେତ୍ୱା ସମ୍ମା ଉପନେନ୍ତି, ତେସୁଯେୱ ତେସଂ କତିକାଯ ଠାତଙ୍ଗଂ। ମହାପଚ୍ଚରିଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ "ଚତୁନ୍ନଂ ପଚ୍ଚଯାନଂ ନିଯମେତ୍ୱା ଦିନ୍ନଂ ଥେଯ୍ୟଚିତ୍ତେନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୋ ଭଣ୍ଡଂ ଅଗ୍ଘାପେତ୍ୱା କାରେତବ୍ବୋ, ପରିଭୋଗୱସେନ ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଭଣ୍ଡଦେଯ୍ୟଂ। ଯଂ ପନେତ୍ଥ ସେନାସନତ୍ଥାଯ ନିଯମିତଂ, ତଂ ପରିଭୋଗୱସେନେୱ ଭାଜେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଞ୍ଚ ଭଣ୍ଡଦେଯ୍ୟଞ୍ଚା"ତି।

ଓଦିସ୍ସ ଚୀୱରତ୍ଥାଯ ଦିନ୍ନଂ ଚୀୱରେଯେୱ ଉପନେତଙ୍ଗଂ। ସଚେ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଂ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡପାତେନ କିଲମନ୍ତି, ଚୀୱରଂ ପନ ସୁଲଭଂ, ସଙ୍ଘସୁଟ୍ଠୁତାଯ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତେପି ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସେନାସନେନ ଗିଲାନପଚ୍ଚଯେନ ୱା କିଲମନ୍ତେସୁ ସଙ୍ଘସୁଟ୍ଠୁତାଯ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ତଦତ୍ଥାଯପି ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଓଦିସ୍ସ ପିଣ୍ଡପାତତ୍ଥାଯ ଚ ଗିଲାନପଚ୍ଚଯତ୍ଥାଯ ଚ ଦିନ୍ନେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଓଦିସ୍ସ ସେନାସନତ୍ଥାଯ ଦିନ୍ନଂ ପନ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ହୋତି, ତଂ ରକ୍ଖିତ୍ୱା ଗୋପେତ୍ୱା ତଦତ୍ଥମେୱ ଉପନେତଙ୍ଗଂ। ସଚେ ପନ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଂ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡପାତେନ ନ ଯାପେନ୍ତି, ଏତ୍ଥ ରାଜରୋଗଚୋରଭଯାଦୀହି ଅଞ୍ଞତ୍ଥ ଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ୱିହାରା ପଲୁଜ୍ଜନ୍ତି, ତାଲନାଠଇକେରାଦିକେ ୱିନାସେନ୍ତି, ସେନାସନପଚ୍ଚଯଂ ପନ ନିସ୍ସାଯ ଯାପେତୁଂ ସକ୍କା ହୋତି, ଏୱରୂପେ କାଲେ ସେନାସନଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତ୍ୱାପି ସେନାସନଜଗ୍ଗନତ୍ଥାଯ ପରିଭୋଗୋ ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତୋ। ତସ୍ମା ଏକଂ ୱା ଦ୍ୱେ ୱା ୱରସେନାସନାନି ଠପେତ୍ୱା ଇତରାନି ଲାମକକୋଟିଯା ପିଣ୍ଡପାତତ୍ଥାଯ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ମୂଲୱତ୍ଥୁଚ୍ଛେଦଂ ପନ କତ୍ୱା ନ ଉପନେତଙ୍ଗଂ।

ଯୋ ପନ ଆରାମୋ ଚତୁପଚ୍ଚଯତ୍ଥାଯ ନିଯମେତ୍ୱା ଦିନ୍ନୋ, ତତ୍ଥ ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ନ କାତଙ୍ଗଂ। ଯେନ ପଚ୍ଚଯେନ ପନ ଊନଂ, ତଦତ୍ଥଂ ଉପନେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଆରାମୋ ପଟିଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ, ୱେତନଂ ଦତ୍ୱାପି ଜଗ୍ଗାପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଯେ ପନ ୱେତନଂ ଲଭିତ୍ୱା ଆରାମେଯେୱ ଗେହଂ କତ୍ୱା ୱସନ୍ତା ରକ୍ଖନ୍ତି, ତେ ଚେ ଆଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ନାଠଇକେରଂ ୱା ତାଲପକ୍କଂ ୱା ଦେନ୍ତି, ଯଂ ତେସଂ ସଙ୍ଘେନ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ହୋତି "ଦିୱସେ ଦିୱସେ ଏତ୍ତକଂ ନାମ ଖାଦଥା"ତି, ତଦେୱ ତେ ଦାତୁଂ ଲଭନ୍ତି, ତତୋ ଉତ୍ତରି ତେସଂ ଦେନ୍ତାନମ୍ପି ଗହେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଯୋ ପନ ଆରାମଂ କେଣିଯା ଗହେତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଚତୁପଚ୍ଚଯତ୍ଥାଯ କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡମେୱ ଦେତି, ଅଯଂ ବହୁକମ୍ପି ଦାତୁଂ ଲଭତି। ଚେତିଯସ୍ସ ପଦୀପତ୍ଥାଯ ୱା ଖଣ୍ଡଫୁଲ୍ଲପଟିସଙ୍ଖରଣତ୍ଥାଯ ୱା ଦିନ୍ନଆରାମୋପି ଜଗ୍ଗିତବ୍ବୋ, ୱେତନଂ ଦତ୍ୱାପି ଜଗ୍ଗାପେତବ୍ବୋ। ୱେତନଞ୍ଚ ପନେତ୍ଥ ଚେତିଯସନ୍ତକମ୍ପି ସଙ୍ଘସନ୍ତକମ୍ପି ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତମ୍ପି ଆରାମଂ ୱେତନେନ ତତ୍ଥେୱ ୱସିତ୍ୱା ରକ୍ଖନ୍ତାନଞ୍ଚ କେଣିଯା ଗହେତ୍ୱା କପ୍ପିଯଭଣ୍ଡଦାଯକାନଞ୍ଚ ତତ୍ଥଜାତକଫଲଦାନଂ ୱୁତ୍ତନଯେନେୱ ୱେଦିତଙ୍ଗଂ।

୧୯। ଧମ୍ମିକରକ୍ଖଂ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୬୭୯) ଯାଚନ୍ତେନ ଅତୀତଂ ଅନାଗତଂ ୱା ଆରବ୍ଭ ଓଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅତୀତଞ୍ହି ଆରବ୍ଭ ଅତ୍ଥି ଓଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା, ଅତ୍ଥି ଅନୋଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା, ଅନାଗତଂ ଆରବ୍ଭପି ଅତ୍ଥି ଓଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା, ଅତ୍ଥି ଅନୋଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା। କଥଂ ଅତୀତଂ ଆରବ୍ଭ ଓଦିସ୍ସ

ଆଚିକ୍ଖନା ହୋତି? ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱିହାରେ ଗାମଦାରକା ୱା ଧୁତ୍ତାଦୟୋ ୱା ଯେ କେଚି ଅନାଚାରଂ ଆଚରନ୍ତି, ରୁକ୍ଖଂ ୱା ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ଫଲାଫଲଂ ୱା ହରନ୍ତି, ପରିକ୍ଖାରେ ୱା ଅଚ୍ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁ ୱୋହାରିକେ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା "ଅମ୍ହାକଂ ୱିହାରେ ଇଦଂ ନାମ କତ"ନ୍ତି ୱଦତି। "କେନା"ତି ୱୁତ୍ତେ "ଅସୁକେନ ଚ ଅସୁକେନ ଚା"ତି ଆଚିକ୍ଖତି। ଏୱଂ ଅତୀତଂ ଆରବ୍ଭ ଓଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା ହୋତି, ସା ନ ୱଟ୍ଟତି। ତଞ୍ଚେ ସୁତ୍ୱା ତେ ୱୋହାରିକା ତେସଂ ଦଣ୍ଡଂ କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଗୀୱା ହୋତି, "ଦଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହିସ୍ସନ୍ତୀ"ତି ଅଧିପ୍ପାୟେପି ସତି ଗୀୱାୟେୱ ହୋତି। ସଚେ ପନ "ତସ୍ସ ଦଣ୍ଡଂ ଗଣ୍ହଥା"ତି ୱଦତି, ପଞ୍ଚମାସକମତ୍ତେ ଗହିତେ ପାରାଜିକଂ ହୋତି। "କେନା"ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ "ଅସୁକେନାତି ୱତ୍ତୁଂ ଅମ୍ହାକଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତୁମ୍ହେୟେୱ ଜାନିସ୍ସଥ। କେୱଲଞ୍ହି ମୟଂ ରକ୍ଖଂ ଯାଚାମ, ତଂ ନୋ ଦେଥ, ଅୱହଟଭଣ୍ଡଞ୍ଚ ଆହରାପେଥା"ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ଏୱଂ ଅନୋଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା ହୋତି, ସା ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ସଚେପି ତେ ୱୋହାରିକା କାରକେ ଗୱେସିତ୍ୱା ତେସଂ ଦଣ୍ଡଂ କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବସାପତେୟ୍ୟମ୍ପି ଗହିତେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନେୱ ଗୀୱା, ନ ଆପତ୍ତି। ପରିକ୍ଖାରଂ ହରନ୍ତେ ଦିସ୍ୱା ତେସଂ ଅନତ୍ଥକାମତାୟ "ଚୋରୋ ଚୋରୋ"ତି ୱତ୍ତୁମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେପି ହି ଯଂ ତେସଂ ଦଣ୍ଡଂ କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଗୀୱା ହୋତି। ଅତ୍ତନୋ ୱଚନକରଂ ପନ "ଇମିନା ମେ ପରିକ୍ଖାରୋ ଗହିତୋ, ତଂ ଆହରାପେହି, ମା ଚସ୍ସ ଦଣ୍ଡଂ କରୋହୀ"ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦାସଦାସୀୱାପିଆଦୀନମ୍ପି ଅତ୍ଥାୟ ଅଡ୍ଡଂ କରୋନ୍ତି ଅୟଂ ଅକପ୍ପିୟଅଡ୍ଡୋ ନାମ, ନ ୱଟ୍ଟତି।

କଥଂ ଅନାଗତଂ ଆରବ୍ଭ ଓଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା ହୋତି? ୱୁତ୍ତନୟେନେୱ ପରେହି ଅନାଚାରାଦୀସୁ କତେସୁ ଭିକ୍ଖୁ ୱୋହାରିକେ ଏୱଂ ୱଦତି "ଅମ୍ହାକଂ ୱିହାରେ ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ କରୋନ୍ତି, ରକ୍ଖଂ ନୋ ଦେଥ ଆୟତିଂ ଅକରଣତ୍ଥାୟା"ତି। "କେନ ଏୱଂ କତ"ନ୍ତି ୱୁତ୍ତେ ଚ "ଅସୁକେନ ଚ ଅସୁକେନ ଚା"ତି ଆଚିକ୍ଖତି। ଏୱଂ ଅନାଗତଂ ଆରବ୍ଭ ଓଦିସ୍ସ ଆଚିକ୍ଖନା ହୋତି, ସାପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତେସଞ୍ହି ଦଣ୍ଡେ କତେ ପୁରିମନୟେନେୱ ସବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଗୀୱା, ସେସଂ ପୁରିମସଦିସମେୱ। ସଚେ ୱୋହାରିକା "ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱିହାରେ ଏୱରୂପଂ ଅନାଚାରଂ କରୋନ୍ତାନଂ ଇମଂ ନାମ ଦଣ୍ଡଂ କରୋମା"ତି ଭେରିଂ ଚରାପେତ୍ୱା ଆଣାୟ ଅତିଟ୍ଠମାନେ ପରିୟେସିତ୍ୱା ଦଣ୍ଡଂ କରୋନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁନୋ ନେୱ ଗୀୱା, ନ ଆପତ୍ତି। ୱିହାରସୀମାୟ ରୁକ୍ଖାଦୀନି ଛିନ୍ଦନ୍ତାନଂ ୱାସିଫରସୁଆଦୀନି ଗହେତ୍ୱା ପାସାଣେହି କୋଟ୍ଟେନ୍ତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ଧାରା ଭିଜ୍ଜତି, କାରାପେତ୍ୱା ଦାତବ୍ବା। ଉପଧାୱିତ୍ୱା ତେସଂ ପରିକ୍ଖାରେ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତମ୍ପି ନ କାତବ୍ବଂ। ଲହୁପରିୱତ୍ତଞ୍ହି ଚିତ୍ତଂ, ଥେୟ୍ୟଚେତନାୟ ଉପ୍ପନ୍ନାୟ ମୂଲଚ୍ଛେଜ୍ଜମ୍ପି ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ।

୨୦। ଉଚ୍ଚାରଂ ୱା ପସ୍ସାୱଂ ୱା ସଙ୍କାରଂ ୱା ୱିଘାସଂ ୱା ତିରୋକୁଟ୍ଟେ ୱା ତିରୋପାକାରେ ୱା ଛଡ୍ଡେତୁଂ ୱା ଛଡ୍ଡାପେତୁଂ ୱା ନ ୱଟ୍ଟତି। ଚତ୍ତାରିପି (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୮୨୬) ୱତ୍ଥୂନି ଏକପୟୋଗେନ ଛଡ୍ଡେନ୍ତସ୍ସ ଏକମେୱ ଦୁକ୍କଟଂ, ପାଟେକ୍କଂ ଛଡ୍ଡେନ୍ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁଗଣନାୟ ଦୁକ୍କଟାନି। ଆଣତ୍ତିୟମ୍ପି ଏସେୱ ନୟୋ। ଦନ୍ତକଟ୍ଠଛଡ୍ଡନେପି ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଓଲୋକେତ୍ୱା ୱା ଅୱଲଞ୍ଜେ ୱା ଉଚ୍ଚାରାଦୀନି ଛଡ୍ଡେନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି। ଯମ୍ପି ମନୁସ୍ସାନଂ ଉପଭୋଗପରିଭୋଗଂ ରୋପିମଂ ଖେତ୍ତଂ ହୋତୁ ନାଳିକେରାଦିଆରାମୋ ୱା, ତତ୍ଥାପି ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ରୋପିମହରିତଟ୍ଠାନେ ଏତାନି ୱତ୍ଥୂନି ଛଡ୍ଡେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଛଡ୍ଡେନ୍ତସ୍ସ ପୁରିମନୟେନେୱ ଆପତ୍ତିଭେଦୋ ୱେଦିତବ୍ବୋ। ଖେତ୍ତେ ୱା ଆରାମେ ୱା ନିସୀଦିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜମାନୋ ଉଚ୍ଛୁଆଦୀନି ୱା ଖାଦମାନୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠୋଦକଚଲକାଦୀନି ହରିତଟ୍ଠାନେ ଛଡ୍ଡେତି, ଅନ୍ତମସୋ ଉଦକଂ ପିୱିତ୍ୱା ମତ୍ଥକଚ୍ଛିନ୍ନନାଳିକେରମ୍ପି ଛଡ୍ଡେତି, ଦୁକ୍କଟଂ। କସିତଟ୍ଠାନେ ନିକ୍ଖିତ୍ତବୀଜେ ଅଙ୍କୁରେ ଉଟ୍ଠିତେପି ଅୱୁଟ୍ଠିତେପି ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଅନିକ୍ଖିତ୍ତବୀଜେସୁ ପନ ଖେତ୍ତକୋଣାଦୀସୁ ୱା ଅସଞ୍ଜାତରୋପିମେସୁ ଖେତ୍ତମରିୟାଦାଦୀସୁ ୱା ଛଡ୍ଡେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ମନୁସ୍ସାନଂ କଚୱରଛଡ୍ଡନଟ୍ଠାନେପି ୱଟ୍ଟତି। ମନୁସ୍ସେସୁ ସସ୍ସଂ ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଗତେସୁ ଛଡ୍ଡିତଖେତ୍ତଂ ନାମ ହୋତି, ତତ୍ଥ ୱଟ୍ଟତି। ଯତ୍ଥ ପନ "ଲାୟିତମ୍ପି ପୁବ୍ବଣ୍ଣାଦି ପୁନ ଉଟ୍ଠହିସ୍ସତୀ"ତି ରକ୍ଖନ୍ତି, ତତ୍ଥ ନ ୱଟ୍ଟତି।

୨୧। "ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ନହାୟମାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ରୁକ୍ଖେ କାୟୋ ଉଗ୍ଘଂସେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଉଗ୍ଘଂସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା"ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୩) ୱଚନତୋ ନହାୟନ୍ତେନ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୪୩ ଆଦୟୋ) ରୁକ୍ଖେ ୱା ନହାନତିତ୍ଥେ ନିଖନିତ୍ୱା ଠପିତତ୍ଥମ୍ଭେ ୱା ଇଟ୍ଠକସିଲାଦାରୁକୁଟ୍ଟାନଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ କୁଟ୍ଟେ ୱା କାୟୋ ନ ଘଂସେତବ୍ବୋ।

"ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଟାନେ ନହାୟିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନହାୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା"ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୩) ୱଚନତୋ ଅଟ୍ଟାନେପି ନହାୟିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅଟ୍ଟାନଂ ନାମ ରୁକ୍ଖଂ ଫଲକଂ ୱିୟ ତଚ୍ଛେତ୍ୱା ଅଟ୍ଠପଦାକାରେନ ରାଜିୟୋ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ନହାନତିତ୍ଥେ ନିଖନନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଚୁଣ୍ଣାନି ଆକିରିତ୍ୱା ମନୁସ୍ସା କାୟଂ ଘଂସନ୍ତି।

"ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗନ୍ଧବ୍ବହତ୍ଥକେନ ନହାୟିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନହାୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା"ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୩) ୱଚନତୋ ନହାନତିତ୍ଥେ ଠପିତେନ ଦାରୁମୟହତ୍ଥେନ ଚୁଣ୍ଣାନି ଗହେତ୍ୱା ମନୁସ୍ସା ସରୀରଂ ଘଂସନ୍ତି, ତେନ ନହାୟିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

"ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କୁରୁୱିନ୍ଦକସୁତ୍ତିୟା ନହାୟିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନହାୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା"ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୩) ୱଚନତୋ କୁରୁୱିନ୍ଦକସୁତ୍ତିୟାପି ନହାୟିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। କୁରୁୱିନ୍ଦକସୁତ୍ତି ନାମ କୁରୁୱିନ୍ଦକପାସାଣଚୁଣ୍ଣାନି ଲାଖାୟ ବନ୍ଧିତ୍ୱା କତଗୁଳିକକଲାପକୋ ୱୁଚ୍ଚତି, ଯଂ ଉଭୋସୁ ଅନ୍ତେସୁ

ଗହେତ୍ୱା ସରୀରଂ ଘଂସନ୍ତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିଗ୍ଗୟ୍ହ ପରିକମ୍ମଂ କାରାପେତବ୍ବଂ, ଯୋ କାରାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୩) ୱଚନତୋ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସରୀରେନ ଘଂସିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଲ୍ଲକେନ ନହାଯିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନହାଯେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଅକତମଲ୍ଲକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୩-୨୪୪) ୱଚନତୋ ମକରଦନ୍ତକେ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ମଲ୍ଲକମୂଲସଣ୍ଠାନେନ କତଂ ‘‘ମଲ୍ଲକ’’ନ୍ତି ୱୁଚ୍ଚତି, ଇଦଂ ଗିଲାନସ୍ସପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଅକତମଲ୍ଲକଂ ନାମ ଦନ୍ତେ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କତଂ, ଇଦଂ ଅଗିଲାନସ୍ସ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଇଟ୍ଠକଖଣ୍ଡଂ ପନ କପାଲଖଣ୍ଡଂ ୱା ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉକ୍କାସିକଂ ପୁଥୁପାଣିକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୪) ୱଚନତୋ ଉକ୍କାସିକଂ ପୁଥୁପାଣିକଞ୍ଚ ୱଟ୍ଟତି। ଉକ୍କାସିକଂ ନାମ ୱତ୍ଥୱଟ୍ଟି, ତସ୍ମା ନହାଯନ୍ତସ୍ସ ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ନହାନସାଟକୱଟ୍ଟିଯା ପିଟ୍ଠିଂ ଘଂସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପୁଥୁପାଣିକନ୍ତି ହତ୍ଥପରିକମ୍ମଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ତସ୍ମା ସବ୍ବେସଂ ହତ୍ଥେନ ପିଟ୍ଠିପରିକମ୍ମଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

ଇଦଂ ପନେତ୍ଥ ନହାନୱତ୍ତଂ – ଉଦକତିତ୍ଥଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଯତ୍ଥ ୱା ତତ୍ଥ ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୱେଗେନ ଠିତକେନେୱ ନ ଓତରିତବ୍ବଂ, ସବ୍ବଦିସା ପନ ଓଲୋକେତ୍ୱା ୱିୱିତ୍ତଭାୱଂ ଞତ୍ୱା ଖାଣୁଗୁମ୍ବଲତାଦୀନି ୱୱତ୍ଥପେତ୍ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଉକ୍କାସିତ୍ୱା ଅୱକୁଜ୍ଜ ଠିତେନ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଚୀୱରଂ ଅପନେତ୍ୱା ପସାରେତବ୍ବଂ, କାଯବନ୍ଧନଂ ମୋଚେତ୍ୱା ଚୀୱରପିଟ୍ଠେଯେୱ ଠପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉଦକସାଟିକା ନତ୍ଥି, ଉଦକନ୍ତେ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ନିୱାସନଂ ମୋଚେତ୍ୱା ସଚେ ନିନ୍ନଟ୍ଠାନଂ ଅତ୍ଥି, ଆତପେ ପସାରେତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଅତ୍ଥି, ସଂହରିତ୍ୱା ଠପେତବ୍ବଂ। ଓତରନ୍ତେନ ସଣିକଂ ନାଭିପ୍ପମାଣମତ୍ତଂ ଓତରିତ୍ୱା ୱୀଚିଂ ଅନୁଟ୍ଠପେନ୍ତେନ ସଦ୍ଦଂ ଅକରୋନ୍ତେନ ନିୱତ୍ତିତ୍ୱା ଆଗତଦିସାଭିମୁଖେନ ନିମୁଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଏୱଂ ଚୀୱରଂ ରକ୍ଖିତଂ ହୋତି। ଉମ୍ମୁଜ୍ଜନ୍ତେନପି ସଦ୍ଦଂ ଅକରୋନ୍ତେନ ସଣିକଂ ଉମ୍ମୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ନହାନପରିଯୋସାନେ ଉଦକନ୍ତେ ଉକ୍କୁଟିକେନ ନିସୀଦିତ୍ୱା ନିୱାସନଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯ ସୁପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ପାରୁପିତ୍ୱାୱ ଠାତବ୍ବଂ।

୨୨। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଲ୍ଲିକା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ପାମଙ୍ଗୋ ଧାରେତବ୍ବୋ… ନ କଣ୍ଠସୁତ୍ତକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ… ନ କଟିସୁତ୍ତକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ… ନ ୱଟ୍ଟିକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ… ନ କାଯୂରଂ ଧାରେତବ୍ବଂ… ନ ହତ୍ଥାଭରଣଂ ଧାରେତବ୍ବଂ… ନ ଅଙ୍ଗୁଲିମୁଦ୍ଦିକା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୫) ୱଚନତୋ କଣ୍ଣପିଳନ୍ଧନାଦି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଆଭରଣଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୪୫) ୱଲ୍ଲିକାତି କଣ୍ଣତୋ ନିକ୍ଖନ୍ତମୁତ୍ତୋଲମ୍ବକାଦୀନଂ ଏତଂ ଅଧିୱଚନଂ। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ୱଲ୍ଲିକା ଏୱ, ଯଂ କିଞ୍ଚି କଣ୍ଣପିଳନ୍ଧନଂ ଅନ୍ତମସୋ ତାଲପଣ୍ଣମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ପାମଙ୍ଗନ୍ତି ଯଂ କିଞ୍ଚି ପଲମ୍ବକସୁତ୍ତଂ। କଣ୍ଠସୁତ୍ତକନ୍ତି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଗୀୱୂପଗଂ ଆଭରଣଂ। କଟିସୁତ୍ତକନ୍ତି ଯଂ କିଞ୍ଚି କଟିପିଳନ୍ଧନଂ, ଅନ୍ତମସୋ ସୁତ୍ତତନ୍ତୁମତ୍ତମ୍ପି। ୱଟ୍ଟିକନ୍ତି ୱଲଯଂ। କାଯୂରାଦୀନି ପାକଟାନେୱ।

୨୩। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘା କେସା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେମାସିକଂ ୱା ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲଂ ୱା’’ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୬) ୱଚନତୋ ସଚେ କେସା ଅନ୍ତୋଦ୍ୱେମାସେ ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲଂ ପାପୁଣନ୍ତି, ଅନ୍ତୋଦ୍ୱେମାସେଯେୱ ଛିନ୍ଦିତବ୍ବା, ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲେହି ଅତିକ୍କାମେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ନ ଦୀଘା, ଦ୍ୱେମାସତୋ ଏକଦିୱସମ୍ପି ଅତିକ୍କାମେତୁଂ ନ ଲଭତିଯେୱ। ଉଭଯଥାପି ଉକ୍କଟ୍ଠପରିଚ୍ଛେଦୋୱ ୱୁତ୍ତୋ, ତତୋ ଓରଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟନଭାୱୋ ନାମ ନତ୍ଥି।

‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, କତ୍ତରିକାଯ କେସା ଛେଦାପେତବ୍ବା, ଯୋ ଛେଦାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆବାଧପଚ୍ଚଯା କତ୍ତରିକାଯ କେସେ ଛେଦାପେତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୭୫) ୱଚନତୋ ଆବାଧଂ ୱିନା କତ୍ତରିକାଯ କେସେ ଛେଦାପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କୋଚ୍ଛେନ କେସା ଓସଣ୍ଠେତବ୍ବା… ନ ଫଣକେନ କେସା ଓସଣ୍ଠେତବ୍ବା… ନ ହତ୍ଥଫଣକେନ କେସା ଓସଣ୍ଠେତବ୍ବା… ନ ସିତ୍ଥତେଲକେନ କେସା ଓସଣ୍ଠେତବ୍ବା… ନ ଉଦକତେଲକେନ କେସା ଓସଣ୍ଠେତବ୍ବା, ଯୋ ଓସଣ୍ଠେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୬) ୱଚନତୋ ମଣ୍ଡନତ୍ଥାଯ କୋଚ୍ଛାଦୀହି କେସା ନ ଓସଣ୍ଠେତବ୍ବା, ଉଦ୍ଧଲୋମେନ ପନ ଅନୁଲୋମନିପାତନତ୍ଥଂ ହତ୍ଥଂ ତେମେତ୍ୱା ସୀସଂ ପୁଞ୍ଛିତବ୍ବଂ, ଉଣ୍ହାଭିତତ୍ତରଜସିରାନମ୍ପି ଅଲ୍ଲହତ୍ଥେନ ପୁଞ୍ଛିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୪। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଦାସେ ୱା ଉଦକପତ୍ତେ ୱା ମୁଖନିମିତ୍ତଂ ଓଲୋକେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଓଲୋକେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆବାଧପଚ୍ଚଯା ଆଦାସେ ୱା ଉଦକପତ୍ତେ ୱା ମୁଖନିମିତ୍ତଂ ଓଲୋକେତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୭) ୱଚନତୋ ଆବାଧଂ ୱିନା ଆଦାସେ ୱା ଉଦକପତ୍ତେ

ୱା ମୁଖଂ ନ ଓଲୋକେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ କଂସପତ୍ତାଦୀନିପି ଯେସୁ ମୁଖନିମିତ୍ତଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ସବ୍ବାନି ଆଦାସସଙ୍ଖମେୱ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, କଞ୍ଜିଯାଦୀନିପି ଚ ଉଦକପତ୍ତସଙ୍ଖମେୱ। ତସ୍ମା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଓଲୋକେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଆବାଧପଚ୍ଚଯା ପନ ''ସଞ୍ଛୱି ନୁ ଖୋ ମେ ୱଣୋ, ଉଦାହୁ ନ ତାୱା''ତି ଜାନନତ୍ଥଂ ୱଟ୍ଟତି, ''ଜିଣ୍ଣୋ ନୁ ଖୋମ୍ହି, ନୋ''ତି ଏୱଂ ଆଯୁସଙ୍ଖାରଂ ଓଲୋକନତ୍ଥମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ।

''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୁଖଂ ଆଲିମ୍ପିତବ୍ବଂ… ନ ମୁଖଂ ଉମ୍ମଦ୍ଦିତବ୍ବଂ… ନ ମୁଖଂ ଚୁଣ୍ଣେତବ୍ବଂ… ନ ମନୋସିଲିକାଯ ମୁଖଂ ଲଞ୍ଛେତବ୍ବଂ… ନ ଅଙ୍ଗରାଗୋ କାତବ୍ବୋ… ନ ମୁଖରାଗୋ କାତବ୍ବୋ… ନ ଅଙ୍ଗରାଗମୁଖରାଗୋ କାତବ୍ବୋ, ଯୋ କରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆବାଧପଚ୍ଚଯା ମୁଖଂ ଆଲିମ୍ପିତୁ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୭) ୱଚନତୋ ଆବାଧଂ ୱିନା ମୁଖୱିଲିମ୍ପନାଦି ନ କାତବ୍ବଂ।

୨୫। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଚ୍ଚଂ ୱା ଗୀତଂ ୱା ୱାଦିତଂ ୱା ଦସ୍ସନାଯ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଯୋ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୮) ୱଚନତୋ ନଚ୍ଚାଦିଂ ଦସ୍ସନାଯ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୮୩୫) ଚ ନଚ୍ଚନ୍ତି ନଟାଦଯୋ ୱା ନଚ୍ଚନ୍ତୁ ସୋଣ୍ଡା ୱା ଅନ୍ତମସୋ ମୋରସୁୱମକ୍କଟାଦଯୋପି, ସବ୍ବମେତଂ ନଚ୍ଚମେୱ, ତସ୍ମା ଅନ୍ତମସୋ ମୋରନଚ୍ଚମ୍ପି ଦସ୍ସନାଯ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ସଯମ୍ପି ନଚ୍ଚନ୍ତସ୍ସ ୱା ନଚ୍ଚାପେନ୍ତସ୍ସ ୱା ଦୁକ୍କଟମେୱ। ଗୀତନ୍ତି ନଟାଦୀନଂ ୱା ଗୀତଂ ହୋତୁ ଅରିଯାନଂ ପରିନିବ୍ବାନକାଲେ ରତନତ୍ତଯଗୁଣୂପସଞ୍ହିତଂ ସାଧୁକୀଳିତଗୀତଂ ୱା ଅସଞ୍ଞତଭିକ୍ଖୂନଂ ଧମ୍ମଭାଣକଗୀତଂ ୱା ଅନ୍ତମସୋ ଦନ୍ତଗୀତମ୍ପି, ''ଯଂ ଗାଯିସ୍ସାମା''ତି ପୁବ୍ବଭାଗେ ଓକୂଜନ୍ତା କରୋନ୍ତି, ସବ୍ବମେତଂ ଗୀତମେୱ, ସଯଂ ଗାଯନ୍ତସ୍ସପି ଗାଯାପେନ୍ତସ୍ସପି ଦୁକ୍କଟମେୱ।

''ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଦୀନୱା ଆଯତକେନ ଗୀତସ୍ସରେନ ଧମ୍ମଂ ଗାଯନ୍ତସ୍ସ। ଅତ୍ତନାପି ତସ୍ମିଂ ସରେ ସାରଜ୍ଜତି, ପରେପି ତସ୍ମିଂ ସରେ ସାରଜ୍ଜନ୍ତି, ଗହପତିକାପି ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି, ସରକୁତ୍ତିମ୍ପି ନିକାମଯମାନସ୍ସ ସମାଧିସ୍ସ ଭଙ୍ଗୋ ହୋତି, ପଚ୍ଛିମା ଜନତା ଦିଟ୍ଠାନୁଗତିଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ଆଦୀନୱା ଆଯତକେନ ଗୀତସ୍ସରେନ ଧମ୍ମଂ ଗାଯନ୍ତସ୍ସ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଯତକେନ ଗୀତସ୍ସରେନ ଧମ୍ମୋ ଗାଯିତବ୍ବୋ, ଯୋ ଗାଯେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୯) –

ୱଚନତୋ ଆଯତକେନ ଗୀତସ୍ସରେନ ଧମ୍ମୋପି ନ ଗାଯିତବ୍ବୋ।

ଆଯତକୋ (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୪୯) ନାମ ଗୀତସ୍ସରୋ ତଂ ତଂ ୱତ୍ତଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଅକ୍ଖରାନି ୱିନାସେତ୍ୱା ପୱତ୍ତୋ। ଧମ୍ମେ ପନ ସୁତ୍ତନ୍ତୱତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ଜାତକୱତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ଗାଥାୱତ୍ତଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ତଂ ୱିନାସେତ୍ୱା ଅତିଦୀଘଂ କାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଚତୁରସ୍ସେନ ୱତ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲାନି ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନାନି ଦସ୍ସେତବ୍ବାନି। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସରଭଞ୍ଞ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୪୯) ୱଚନତୋ ପନ ସରେନ ଧମ୍ମଂ ଭଣିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସରଭଞ୍ଞେ କିର ତରଙ୍ଗୱତ୍ତଧୋତକୱତ୍ତଗଲିତୱତ୍ତାଦୀନି ଦ୍ୱତ୍ତିଂସ ୱତ୍ତାନି ଅତ୍ଥି, ତେସୁ ଯଂ ଇଚ୍ଛତି, ତଂ କାତୁଂ ଲଭତି। ସବ୍ବେସଂ ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ଅୱିନାସେତ୍ୱା ୱିକାରଂ ଅକତ୍ୱା ସମଣସାରୁପ୍ପେନ ଚତୁରସ୍ସେନ ନଯେନ ପୱତ୍ତନଂଯେୱ ଲକ୍ଖଣଂ।

ୱାଦିତଂ ନାମ ତନ୍ତିବଦ୍ଧାଦିୱାଦନୀଯଭଣ୍ଡଂ ୱାଦିତଂ ୱା ହୋତୁ କୁଟଭେରିୱାଦିତଂ ୱା ଅନ୍ତମସୋ ଉଦକଭେରିୱାଦିତମ୍ପି, ସବ୍ବମେତଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ନିଚ୍ଚୁଭନ୍ତୋ ୱା ସାସଙ୍କେ ୱା ଠିତୋ ଅଚ୍ଛରିକଂ ୱା ଫୋଟେତି, ପାଣିଂ ୱା ପହରତି, ତତ୍ଥ ଅନାପତ୍ତି, ସବ୍ବଂ ଅନ୍ତରାରାମେ ଠିତସ୍ସ ପସ୍ସତୋ ଅନାପତ୍ତି, ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି ୱିହାରତୋ ୱିହାରଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯେୱ। ଆସନସାଲାଯଂ ନିସିନ୍ନୋ ପସ୍ସତି, ଅନାପତ୍ତି। ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି ଉଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତୋ ଆପତ୍ତି, ୱୀଥିଯଂ ଠତ୍ୱା ଗୀୱଂ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ପସ୍ସତୋପି ଆପତ୍ତିଯେୱ। ସଲାକଭତ୍ତାଦୀନଂ ୱା ଅତ୍ଥାଯ ଅଞ୍ଞେନ ୱା କେନଚି କରଣୀଯେନ ଗନ୍ତ୍ୱା ଗତଟ୍ଠାନେ ପସ୍ସତି ୱା ସୁଣାତି ୱା, ଅନାପତ୍ତି। ଆପଦାସୁ ତାଦିସେନ ଉପଦ୍ଦୱେନ ଉପଦ୍ଦୁତୋ ସମଜ୍ଜଟ୍ଠାନଂ ପୱିସତି, ଏୱଂ ପୱିସିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତସ୍ସ ସୁଣନ୍ତସ୍ସ ୱା ଅନାପତ୍ତି। ''ଚେତିଯସ୍ସ ଉପହାରଂ ଦେଥ ଉପାସକା''ତି ୱତ୍ତୁମ୍ପି, ''ତୁମ୍ହାକଂ ଚେତିଯସ୍ସ ଉପହାରଂ କରୋମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ସମ୍ପଟିଚ୍ଛିତୁମ୍ପି ନ ଲଭତି। ''ତୁମ୍ହାକଂ ଚେତିଯସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାନଂ କରୋମା''ତି ୱୁତ୍ତେ ପନ ''ଉପଟ୍ଠାନକରଣଂ ନାମ ସୁନ୍ଦର''ନ୍ତି ୱତ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୨୬। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ତନୋ ଅଙ୍ଗଜାତଂ ଛେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଛିନ୍ଦେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୧) ୱଚନତୋ ଅଙ୍ଗଜାତଂ (ଚୂଳୱ। ୨୫୧) ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଂ, ଅଞ୍ଞଂ ପନ କଣ୍ଣନାସାଅଙ୍ଗୁଲିଆଦିଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ତାଦିସଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ଉପ୍ପାଦେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ଅହିକୀଟଦଟ୍ଠାଦୀସୁ ପନ ଅଞ୍ଞାବାଧପଚ୍ଚଯା ୱା ଲୋହିତଂ ୱା ମୋଚେନ୍ତସ୍ସ ଛିନ୍ଦନ୍ତସ୍ସ ୱା ଅନାପତ୍ତି।

୨୭। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିହୀନଂ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ ଦସ୍ସେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଦସ୍ସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୨) ୱଚନତୋ ଗିହୀନଂ ୱିକୁବ୍ବନିଦ୍ଧିଂ ଦସ୍ସେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅଧିଟ୍ଠାନିଦ୍ଧି ପନ ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା।

୨୮। “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୋୱଣ୍ଣମଯୋ ପତ୍ତୋ ଧାରେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ ରୂପିଯମଯୋ…ପେ… ନ ମଣିମଯୋ…ପେ… ନ ୱେଳୁରିଯମଯୋ…ପେ… ନ ଫଲିକମଯୋ…ପେ… ନ କଂସମଯୋ…ପେ… ନ କାଚମଯୋ…ପେ… ନ ତିପୁମଯୋ …ପେ… ନ ସୀସମଯୋ…ପେ… ନ ତମ୍ବଲୋହମଯୋ ପତ୍ତୋ ଧାରେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୨) ୱଚନତୋ ସୁୱଣ୍ଣମଯାଦିପତ୍ତୋ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେପି ଗିହୀ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ସୁୱଣ୍ଣତଟ୍ଟିକାଦୀସୁ ବ୍ଯଞ୍ଜନଂ କତ୍ୱା ଉପନାମେନ୍ତି, ଆମସିତୁମ୍ପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ଫଲିକମଯକାଚମଯକଂସମଯାନି ପନ ତଟ୍ଟିକାଦୀନି ଭାଜନାନି ପୁଗ୍ଗଲିକପରିଭୋଗେନେୱ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ସଙ୍ଘିକପରିଭୋଗେନ ୱା ଗିହିୱିକଟାନି ୱା ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ତମ୍ବଲୋହମଯୋପି ପତ୍ତୋଯେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଥାଲକଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି। “ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପତ୍ତେ ଅଯୋପତ୍ତଂ ମତ୍ତିକାପତ୍ତ”ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୨) ଦ୍ୱେଯେୱ ଚ ପତ୍ତା ଅନୁଞ୍ଞାତା।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୁମ୍ବକଟାହେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଚରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୫) ୱଚନତୋ ଲାବୁକଟାହଂ ପରିହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତଂ ଲଭିତ୍ୱା ପନ ତାୱକାଲିକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଘଟିକଟାହେପି ଏସେୱ ନଯୋ।

“ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଛୱସୀସପତ୍ତୋ ଧାରେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୫) ୱଚନତୋ ଛୱସୀସମଯୋପି ପତ୍ତୋ ନ ୱଟ୍ଟତି।

“ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପତ୍ତାଧାରକ”ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ଭୂମିଦାରୁଦଣ୍ଡୱଲଯେୱାଦୀହି କତେ ଭୂମିଆଧାରକେ ଦାରୁଦଣ୍ଡଆଧାରକେ ଚ ପତ୍ତଂ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ “ଭୂମିଆଧାରକେ ତଯୋ ଦଣ୍ଡାଧାରକେ ଦ୍ୱେ ପତ୍ତେ ଉପରୂପରି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀ”ତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ। ମହାଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପନ ୱୁତ୍ତଂ “ଭୂମିଆଧାରକେ ତିଣ୍ଣଂ ପତ୍ତାନଂ ଅନୋକାସୋ, ଦ୍ୱେ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଦାରୁଆଧାରକଦଣ୍ଡାଧାରକେସୁପି ସୁସଜ୍ଜିତେସୁ ଏସେୱ ନଯୋ। ଭମକୋଟିସଦିସୋ ପନ ଦାରୁଆଧାରକୋ ତୀହି ଦଣ୍ଡକେହି ବଦ୍ଧୋ, ଦଣ୍ଡାଧାରକୋ ଚ ଏକସ୍ସପି ପତ୍ତସ୍ସ ଅନୋକାସୋ, ତତ୍ଥ ଠପେତ୍ୱାପି ହତ୍ଥେନ ଗହେତ୍ୱାୱ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ, ଭୂମିଯଂ ପନ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ଏକମେୱ ଠପେତବ୍ବ”ନ୍ତି।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମିଡ୍ଢନ୍ତେ ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ଯୋ ନିକ୍ଖିପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ଆଲିନ୍ଦକମିଡ୍ଢିକାଦୀନଂ ଅନ୍ତେ ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ପନ ପରିୱତ୍ତେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ପତିଟ୍ଠାତି, ଏୱରୂପାଯ ୱିତ୍ଥିଣ୍ଣାଯ ମିଡ୍ଢିକାଯ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଭଣ୍ଡନ୍ତେ ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ଯୋ ନିକ୍ଖିପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ବାହିରପସ୍ସେ କତାଯ ତନୁକମିଡ୍ଢିକାଯ ଅନ୍ତେପି ଏସେୱ ନଯୋ। “ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଳକ”ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ଚୋଳକଂ ପତ୍ଥରିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତସ୍ମିଂ ପନ ଅସତି କଟସାରକେ ୱା ତଟ୍ଟିକାଯ ୱା ମତ୍ତିକାଯ ୱା ପରିଭଣ୍ଡକତାଯ ଭୂମିଯା ଯତ୍ଥ ନ ଦୁସ୍ସତି, ତଥାରୂପାଯ ୱାଲିକାଯ ୱା ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ପଂସୁରଜାଦୀସୁ ପନ ଖରଭୂମିଯଂ ୱା ଠପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପତ୍ତୋ ଲଗ୍ଗେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଲଗ୍ଗେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ନାଗଦନ୍ତାଦୀସୁ ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଲଗ୍ଗେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଚୀୱରୱଂସେପି ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଞ୍ଚେ ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ, ଯୋ ନିକ୍ଖିପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ଭଣ୍ଡକଟ୍ଠପନତ୍ଥମେୱ ୱା କତଂ ହୋତୁ ନିସୀଦନସଯନତ୍ଥଂ ୱା, ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ମଞ୍ଚେ ୱା ପୀଠେ ୱା ଠପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ଅଞ୍ଞେନ ପନ ଭଣ୍ଡକେନ ସଦ୍ଧିଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଠପେତୁଂ, ଅଟନିଯଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଓଲମ୍ବିତୁଂ ୱା ୱଟ୍ଟତି, ବନ୍ଧିତ୍ୱାପି ଉପରି ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ସଚେ ପନ ମଞ୍ଚୋ ୱା ପୀଠଂ ୱା ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଚୀୱରୱଂସାଦୀସୁ ଅଟ୍ଟକଛନ୍ନେନ ଠପିତଂ ହୋତି, ତତ୍ଥ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଅଂସୱଟ୍ଟକେନ ଅଂସକୂଟେ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଅଙ୍କେ ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଛତ୍ତେ ଭତ୍ତପୂରୋପି ଅଂସକୂଟେ ଲଗ୍ଗିତପତ୍ତୋପି ଠପେତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଭଣ୍ଡକେନ ପନ ସଦ୍ଧିଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଅଟ୍ଟକଂ କତ୍ୱା ୱା ଠପିତେ ଯୋ କୋଚି ଠପେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପତ୍ତହତ୍ଥେନ କୱାଟଂ ପଣାମେତବ୍ବଂ, ଯୋ ପଣାମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୫) ୱଚନତୋ ପତ୍ତହତ୍ଥେନ କୱାଟଂ ନ ପଣାମେତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ଚ ନ କେୱଲଂ ଯସ୍ସ ପତ୍ତୋ ହତ୍ଥେ, ସୋ ଏୱ ପତ୍ତହତ୍ଥୋ। ନ କେୱଲଞ୍ଚ କୱାଟମେୱ ପଣାମେତୁଂ ନ ଲଭତି, ଅପିଚ ଖୋ ପନ ହତ୍ଥେ ୱା ପିଟ୍ଠିପାଦେ ୱା ଯତ୍ଥ ଯତ୍ଥଚି ସରୀରାୱଯୱେ ପତ୍ତସ୍ମିଂ ସତି ହତ୍ଥେନ ୱା ପାଦେନ ୱା ସୀସେନ ୱା ଯେନ କେନଚି ସରୀରାୱଯୱେନ କୱାଟଂ ୱା ପଣାମେତୁଂ ଘଟିକଂ ୱା ଉକ୍ଖିପିତୁଂ ସୂଚିଂ ୱା କୁଞ୍ଚିକାଯ ଅୱାପୁରିତୁଂ ନ ଲଭତି, ଅଂସକୂଟେ ପନ ପତ୍ତଂ ଲଗ୍ଗେତ୍ୱା ଯଥାସୁଖଂ ଅୱାପୁରିତୁଂ ଲଭତି।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚଲକାନି ୱା ଅଟ୍ଠିକାନି ୱା ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠୋଦକଂ ୱା ପତ୍ତେନ ନୀହରିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନୀହରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳୱ। ୨୫୫)

ୱଚନତୋ ଚଲକାଦୀନି ପତ୍ତେନ ନୀହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ ଚଲକାନୀତି ଚଙ୍ଖେତ୍ୱା ଅପତ୍ତିତ୍ତାମିସାନି। ଅଟ୍ଠିକାନୀତି ମଚ୍ଛମଂସଅଟ୍ଠିକାନି। ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠୋଦକନ୍ତି ମୁଖୱିକ୍ଖାଲିତୋଦକଂ। ଏତେସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ପତ୍ତେନ ନୀହରନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ। ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହଂ କତ୍ୱା ହତ୍ଥଂ ଧୋୱିତୁମ୍ପି ନ ଲଭତି। ହତ୍ଥଧୋତପାଦଧୋତୋଦକମ୍ପି ପତ୍ତେ ଆକିରିତ୍ୱା ନୀହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅନୁଚ୍ଛିଟ୍ଠଂ ସୁଦ୍ଧପତ୍ତଂ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠହତ୍ଥେନ ଗଣ୍ହିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ୱାମହତ୍ଥେନ ପନେତ୍ଥ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକଂ ଉଦକଗଣ୍ଡୁସଂ ଗହେତ୍ୱା ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠହତ୍ଥେନ ଗଣ୍ହିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ତାୱତାପି ହି ସୋ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠପତ୍ତୋ ହୋତି, ହତ୍ଥଂ ପନ ବହିଉଦକେନ ୱିକ୍ଖାଲେତ୍ୱା ଗହେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମଚ୍ଛମଂସଫଲାଫଲାଦୀନି ଚ ଖାଦନ୍ତୋ ଯଂ ତତ୍ଥ ଅଟ୍ଠିଂ ୱା ଚଲକଂ ୱା ଛଡ୍ଡେତୁକାମୋ ହୋତି, ତଂ ପତ୍ତେ ଠପେତୁଂ ନ ଲଭତି। ଯଂ ପନ ପଟିଖାଦିତୁକାମୋ ହୋତି, ତଂ ପତ୍ତେ ଠପେତୁଂ ଲଭତି। ଅଟ୍ଠିକକଣ୍ଟକାଦୀନି ତତ୍ଥେୱ କତ୍ୱା ହତ୍ଥେନ ଲୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଖାଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ମୁଖତୋ ନୀହଟଂ ପନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ପୁନ ଖାଦିତୁକାମୋ ପତ୍ତେ ଠପେତୁଂ ନ ଲଭତି, ସିଙ୍ଗିୱେରନାଳିକେରଖଣ୍ଡାଦୀନି ଡଂସିତ୍ୱା ପୁନ ଠପେତୁଂ ଲଭତି।

୨୯। ‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍କପଂସୁକୂଲିକେନ ଭୱିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଭୱେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ. ୨୫୫) ୱଚନତୋ ସଙ୍କପଂସୁକୂଲିକେନ ନ ଭୱିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ ପନ ଚୀୱରଞ୍ଚ ମଞ୍ଚପୀଠଞ୍ଚ ପଂସୁକୂଲଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅଜ୍ଝୋହରଣୀୟଂ ପନ ଦିନ୍ନମେୱ ଗହେତବ୍ବଂ।

୩୦। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପରିସ୍ସାୱନଂ ଯାଚିୟମାନେନ ନ ଦାତବ୍ବଂ, ଯୋ ନ ଦଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ. ୨୫୯) ୱଚନତୋ ଅପରିସ୍ସାୱନକସ୍ସ (ଚୂଳୱ. ଅଟ୍ଠ. ୨୫୯) ଯାଚମାନସ୍ସ ପରିସ୍ସାୱନଂ ଅଦାତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ପନ ଅତ୍ତନୋ ହତ୍ଥେ ପରିସ୍ସାୱନେ ୱିଜ୍ଜମାନେପି ଯାଚତି, ତସ୍ସ ନ ଅକାମା ଦାତବ୍ବଂ।

‘‘ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପରିସ୍ସାୱନକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗୋ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବୋ, ଯୋ ପଟିପଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ. ୨୫୯) ୱଚନତୋ ଅପରିସ୍ସାୱନକେନ ମଗ୍ଗୋ ନ ଗନ୍ତବ୍ବୋ। ସଚେପି ନ ହୋତି ପରିସ୍ସାୱନଂ ୱା ଧମ୍ମକରଣଂ ୱା, ସଙ୍ଘାଟିକଣ୍ଣୋ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ‘‘ଇମିନା ପରିସ୍ସାୱେତ୍ୱା ପିୱିସ୍ସାମୀ’’ତି।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦଣ୍ଡପରିସ୍ସାୱନ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ. ୨୫୯) ୱଚନତୋ ଦଣ୍ଡପରିସ୍ସାୱନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଦଣ୍ଡପରିସ୍ସାୱନଂ ନାମ ଯତ୍ଥ ରଜକାନଂ ଖାରପରିସ୍ସାୱନଂ ୱିୟ ଚତୂସୁ ପାଦେସୁ ବଦ୍ଧନିସ୍ସେଣିକାୟ ସାଟକଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ ଦଣ୍ଡକେ ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚନ୍ତି, ତଂ ଉଭୋପି କୋଟ୍ଠାସେ ପୂରେତ୍ୱା ପରିସ୍ସାୱତି।

‘‘ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଓତ୍ଥରକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ. ୨୫୯) ୱଚନତୋ ଓତ୍ଥରକଂ ପରିସ୍ସାୱନମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ଓତ୍ଥରକଂ ନାମ ଯଂ ଉଦକେ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ଘଟକେନ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତଞ୍ହି ଚତୂସୁ ଦଣ୍ଡକେସୁ ୱତ୍ଥଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଉଦକେ ଚତ୍ତାରୋ ଖାଣୁକେ ନିଖଣିତ୍ୱା ତେସୁ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଙ୍କପରିୟନ୍ତେ ଉଦକତୋ ମୋଚେତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ ଓତ୍ଥରିତ୍ୱା ଘଟେନ ଉଦକଂ ଗଣ୍ହନ୍ତି।

୩୧। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଗ୍ଗେନ ନଗ୍ଗୋ ଅଭିୱାଦେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଅଭିୱାଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତିଆଦିୱଚନତୋ (ଚୂଳୱ. ୨୬୧) ନ ନଗ୍ଗେନ ନଗ୍ଗୋ ଅଭିୱାଦେତବ୍ବୋ, ନ ନଗ୍ଗେନ ଅଭିୱାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ନଗ୍ଗୋ ଅଭିୱାଦାପେତବ୍ବୋ, ନ ନଗ୍ଗେନ ଅଭିୱାଦାପେତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ନଗ୍ଗସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ନଗ୍ଗସ୍ସ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ଖାଦିତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ସାୟିତବ୍ବଂ, ନ ନଗ୍ଗେନ ପାତବ୍ବଂ।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିସ୍ସୋ ପଟିଚ୍ଛାଦିୟୋ ଜନ୍ତାଘରପଟିଚ୍ଛାଦିଂ ଉଦକପଟିଚ୍ଛାଦିଂ ୱତ୍ଥପଟିଚ୍ଛାଦି’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ. ୨୬୧) ୱଚନତୋ ତିସ୍ସୋ ପଟିଚ୍ଛାଦିୟୋ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ଏତ୍ଥ ଚ ଜନ୍ତାଘରପଟିଚ୍ଛାଦି ଉଦକପଟିଚ୍ଛାଦି ଚ ପରିକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତସ୍ସେୱ ୱଟ୍ଟତି, ସେସେସୁ ଅଭିୱାଦନାଦୀସୁ ନ ୱଟ୍ଟତି। ୱତ୍ଥପଟିଚ୍ଛାଦି ପନ ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ ୱଟ୍ଟତି।

୩୨। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁପ୍ଫାଭିକିଣ୍ଣେସୁ ସୟନେସୁ ସୟିତବ୍ବଂ, ଯୋ ସୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ. ୨୬୪) ୱଚନତୋ ପୁପ୍ଫେହି ସନ୍ଥତେସୁ ସୟନେସୁ ନ ସୟିତବ୍ବଂ, ଗନ୍ଧଗନ୍ଧଂ ପନ ଗହେତ୍ୱା କୱାଟେ ପଞ୍ଚଙ୍ଗୁଲିଂ ଦାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି ପୁପ୍ଫଂ ଗହେତ୍ୱା ୱିହାରେ ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତୁଂ।

୩୩। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସିତ୍ତକୂପଧାନେ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ. ୨୬୪) ୱଚନତୋ ଆସିତ୍ତକୂପଧାନେ ଠପେତ୍ୱା ନ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଆସିତ୍ତକୂପଧାନନ୍ତି ତମ୍ବଲୋହେନ ୱା ରଜତେନ ୱା କତାୟ ପେଳାୟ ଏତଂ ଅଧିୱଚନଂ, ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା ପନ ଦାରୁମୟାପି ନ ୱଟ୍ଟତି।

୩୪। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଝଓରିକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୪) ଓଚନତୋ ମଝଓରିକାଯ ଠପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ମଝଓରିକାତି ଦଣ୍ଡାଧାରକୋ ଓୁଚ୍ଚତି। ଯଟ୍ଟିଆଧାରକପଣ୍ଣାଧାରକପଚ୍ଛିକପୀଠାଦୀନିପି ଏତ୍ଥେଓ ପଓିଟ୍ଠାନି। ଆଧାରକସଙ୍ଖେପଗମନତୋ ହି ପଟ୍ଠାଯ ଛିଦ୍ଦଂ ଓିଦ୍ଧମ୍ପି ଅଓିଦ୍ଧମ୍ପି ଓଟ୍ଟତିଯେଓ।

୩୫। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକଭାଜନେ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି(ଚୂଳଅଓ। ୨୬୪) ଆଦିଓଚନତୋ ନ ଏକଭାଜନେ ଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ଏକଥାଲକେ ପାତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭାଜନତୋ ଫଲଂ ଓା ପୂଓଂ ଓା ଗହେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛତି, ତସ୍ମିଂ ଅପଗତେ ଇତରସ୍ସ ସେସକଂ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି, ଇତରସ୍ସପି ତସ୍ମିଂ ଖୀଣେ ପୁନ ଗହେତୁଂ ଓଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକମଞ୍ଚେ ତୁଓଟ୍ଟିତବ୍ବଂ, ଯୋ ତୁଓଟ୍ଟେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି(ଚୂଳଅଓ। ୨୬୪) ଆଦିଓଚନତୋ ନ ଏକମଞ୍ଚେ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନ ଏକତ୍ଥରଣେ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଓଓତ୍ଥାନଂ ପନ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ କାସାଓଂ ଓା କତ୍ତରଯଟ୍ଠିଂ ଓା ଅନ୍ତମସୋ କାଯବନ୍ଧନମ୍ପି ଠପେତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜନ୍ତାନଂ ଅନାପତ୍ତି। ଏକପାଓୁରଣେହି ଏକତ୍ଥରଣପାଓୁରଣେହି ଚ ନ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଏକଂ ଅତ୍ଥରଣଞ୍ଚେଓ ପାଓୁରଣଞ୍ଚ ଏତେସନ୍ତି ଏକତ୍ଥରଣପାଓୁରଣା। ସଂହାରିମାନଂ ପାଓାରତ୍ଥରଣକଟସାରକାଦୀନଂ ଏକଂ ଅନ୍ତଂ ଅତ୍ଥରିତ୍ୱା ଏକଂ ପାରୁପିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜନ୍ତାନମେତଂ ଅଧିଓଚନଂ।

୩୬। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚେଲପଟିକା ଅକ୍କମିତବ୍ବା, ଯୋ ଅକ୍କମେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୮) ଓଚନତୋ ନ ଚେଲସନ୍ଥାରୋ ଅକ୍କମିତବ୍ବୋ, ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିହୀନଂ ମଙ୍ଗଲତ୍ଥାଯ ଯାଚିଯମାନେନ ଚେଲପଟିକଂ ଅକ୍କମିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୮) ଓଚନତୋ ପନ କାଚି ଇତ୍ଥୀ (ଚୂଳଅଓ। ଅଟ୍ଠ। ୨୬୮) ଅପଗତଗବ୍ଭା ଓା ହୋତି ଗରୁଗବ୍ଭା ଓା, ଏଓରୂପେସୁ ଠାନେସୁ ମଙ୍ଗଲତ୍ଥାଯ ଯାଚିଯମାନେନ ଅକ୍କମିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧୋତପାଦକଂ ଅକ୍କମିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୮) ଓଚନତୋ ପାଦଧୋଓନଟ୍ଠାନେ ଧୋତେହି ପାଦେହି ଅକ୍କମନତ୍ଥାଯ ଅତ୍ଥତପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଅକ୍କମିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି।

୩୭। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ, ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୯) ଓଚନତୋ କତକଂ ନ ଓଟ୍ଟତି। କତକଂ ନାମ ପଦୁମକଣ୍ଣିକାକାରଂ ପାଦଘଂସନତ୍ଥଂ କଣ୍ଟକେ ଉଟ୍ଠାପେତ୍ୱା କତଂ। ତଂ ଓଙ୍କଂ ଓା ହୋତୁ ଚତୁରସ୍ସାଦିଭେଦଂ ଓା, ବାହୁଲିକାନୁଯୋଗତ୍ତା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତମେଓ, ନେଓ ପଟିଗ୍ଗହେତୁଂ, ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିସ୍ସୋ ପାଦଘଂସନିଯୋ ସକ୍ଖରଂ କଥଲଂ ସମୁଦ୍ଦଫେଣକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୯) ଓଚନତୋ ସକ୍ଖରାଦୀହି ପାଦଘଂସନଂ ଓଟ୍ଟତି। ସକ୍ଖରାତି ପାସାଣୋ ଓୁଚ୍ଚତି, ପାସାଣଫେଣକୋପି ଓଟ୍ଟତିଯେଓ।

୩୮। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାମରିବୀଜନୀ ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୯) ଓଚନତୋ ଚାମରିଓାଲେହି କତବୀଜନୀ ନ ଓଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମକସବୀଜନିଂ। ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖୱେ ତିସ୍ସୋ ବୀଜନିଯୋ ଓାକମଯଂ ଉସୀରମଯଂ ମୋରପିଞ୍ଛମଯଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓିଧୂପନଞ୍ଚ ତାଲଓଣ୍ଟଞ୍ଚା’’ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୬୯) ଓଚନତୋ ମକସବୀଜନୀଆଦି ଓଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ଓିଧୂପନନ୍ତି ବୀଜନୀ ଓୁଚ୍ଚତି। ତାଲଓଣ୍ଟଂ ପନ ତାଲପଣ୍ଣେହି ଓା କତଂ ହୋତୁ ଓେଳୁଦନ୍ତଓିଲୀଓେହି ଓା ମୋରପିଞ୍ଛେହି ଓା ଚମ୍ମଓିକତୀହି ଓା, ସବ୍ବଂ ଓଟ୍ଟତି। ମକସବୀଜନୀ ଦନ୍ତମଯଓିସାଣମଯଦଣ୍ଡକାପି ଓଟ୍ଟତି। ଓାକମଯବୀଜନିଯା କେତକପାରୋହକୁନ୍ତାଲପଣ୍ଣାଦିମଯାପି ସଙ୍ଗହିତା।

୩୯। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛତ୍ତଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଛତ୍ତ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୭୦) ଓଚନତୋ ଅଗିଲାନେନ ଛତ୍ତଂ ନ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯସ୍ସ ପନ କାଯଡାହୋ ଓା ପିତ୍ତକୋପୋ ଓା ହୋତି ଚକ୍ଖୁ ଓା ଦୁବ୍ବଲଂ, ଅଞ୍ଞୋ ଓା କୋଚି ଆବାଧୋ ଓିନା ଛତ୍ତେନ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ତସ୍ସ ଗାମେ ଓା ଅରଞ୍ଞେ ଓା ଛତ୍ତଂ ଓଟ୍ଟତି। ଓସ୍ସେ ପନ ଚୀଓରଗୁତ୍ତତ୍ଥମ୍ପି ଓାଳମିଗଚୋରଭଯେସୁ ଅତ୍ତଗୁତ୍ତତ୍ଥମ୍ପି ଓଟ୍ଟତି, ଏକପଣ୍ଣଚ୍ଛତ୍ତଂ ପନ ସବ୍ବତ୍ଥେଓ ଓଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଗିଲାନେନପି ଆରାମେ ଆରାମୂପଚାରେ ଛତ୍ତଂ ଧାରେତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୭୦) ଓଚନତୋ ପନ ଅଗିଲାନସ୍ସପି ଆରାମଆରାମୂପଚାରେସୁ ଛତ୍ତଂ ଧାରେତୁଂ ଓଟ୍ଟତି।

୪୦। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘା ନଖା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ମଂସପ୍ପମାଣେନ ନଖଂ ଛିନ୍ଦିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୭୪) ଓଚନତୋ ଦୀଘା ନଖା ଛିନ୍ଦିତବ୍ବା। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓୀସତିମଟ୍ଠଂ କାରାପେତବ୍ବଂ, ଯୋ କାରାପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଲମତ୍ତଂ ଅପକଡ୍ଢିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଅଓ। ୨୭୪) ଓଚନତୋ ଓୀସତିପି ନଖେ ଲିଖିତମଟ୍ଠେ କାରାପେତୁଂ ନ ଓଟ୍ଟତି, ନଖତୋ ମଲମତ୍ତଂ ପନ ଅପକଡ୍ଢିତୁଂ ଓଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବାଧେ ଲୋମଂ ସଂହରାପେତବ୍ବଂ, ଯୋ ସଂହରାପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆବାଧପଚ୍ଚଯା ସମ୍ବାଧେ

ଲୋମଂ ସଂହରାପେତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୭୫) ଵଚନତୋ ଗଣ୍ଡଵଣାଦିଆବାଧଂ ଵିନା ସମ୍ବାଧେ ଲୋମଂ ସଂହରାପେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦୀଘଂ ନାସିକାଲୋମଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୭୫) ଵଚନତୋ ସଣ୍ଡାସେନ ନାସିକାଲୋମଂ ସଂହରାପେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ସକ୍ଖରାଦୀହି ନାସିକାଲୋମଂ ଗାହାପେନ୍ତେପି ଆପତ୍ତି ନତ୍ଥି, ଅନୁରକ୍ଖଣତ୍ଥଂ ପନ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସଣ୍ଡାସ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୭୫) ସଣ୍ଡାସୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଲିତଂ ଗାହାପେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଗାହାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୭୫) ଵଚନତୋ ପଲିତଂ ଗାହାପେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନ ଭମୁକାଯ ଵା ନଲାଟେ ଵା ଦାଠିକାଯ ଵା ଉଗ୍ଗନ୍ତ୍ଵା ବୀଭଚ୍ଛଂ ହୁତ୍ଵା ଠିତଂ, ତାଦିସଂ ଲୋମଂ ପଲିତଂ ଵା ଅପଲିତଂ ଵା ଗାହାପେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

୪୧। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅକାଯବନ୍ଧନେନ ଗାମୋ ପଵିସିତବ୍ବୋ, ଯୋ ପଵିସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୭୮) ଵଚନତୋ ଅକାଯବନ୍ଧନେନ ଗାମୋ ନ ପଵିସିତବ୍ବୋ, ଅବନ୍ଧିତ୍ଵା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଯତ୍ଥ ସରତି, ତତ୍ଥ ବନ୍ଧିତବ୍ବଂ। ‘‘ଆସନସାଲାଯ ବନ୍ଧିସ୍ସାମୀ’’ତି ଗନ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, ସରିତ୍ଵା ଯାଵ ନ ବନ୍ଧତି, ନ ତାଵ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତବ୍ବଂ।

୪୨। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗିହିନିଵତ୍ଥଂ ନିଵାସେତବ୍ବଂ, ଯୋ ନିଵାସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି(ଚୂଳଵ॰ ୨୮୦) ଆଦିଵଚନତୋ ହତ୍ଥିସୋଣ୍ଡାଦିଵସେନ ଗିହିନିଵତ୍ଥଂ ନ ନିଵାସେତବ୍ବଂ, ସେତପଟପାରୁତାଦିଵସେନ ନ ଗିହିପାରୁତଂ ପାରୁପିତବ୍ବଂ, ମଲ୍ଲକମ୍ମକରାଦଯୋ ଵିଯ କଚ୍ଛଂ ବନ୍ଧିତ୍ଵା ନ ନିଵାସେତବ୍ବଂ। ଏଵଂ ନିଵାସେତୁଂ ଗିଲାନସ୍ସପି ମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନସ୍ସପି ନ ଵଟ୍ଟତି। ଯମ୍ପି ମଗ୍ଗଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ଏକଂ ଵା ଦ୍ଵେ ଵା କୋଣେ ଉକ୍ଖିପିତ୍ଵା ଅନ୍ତରଵାସକସ୍ସ ଉପରି ଲଗ୍ଗେନ୍ତି, ଅନ୍ତୋ ଵା ଏକଂ କାସାଵଂ ତଥା ନିଵାସେତ୍ଵା ବହି ଅପରଂ ନିଵାସେନ୍ତି, ସବ୍ବଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ଗିଲାନୋ ପନ ଅନ୍ତୋକାସାଵସ୍ସ ଓଵଟ୍ଟିକଂ ଦସ୍ସେତ୍ଵା ଅପରଂ ଉପରି ନିଵାସେତୁଂ ଲଭତି, ଅଗିଲାନେନ ଦ୍ଵେ ନିଵାସେନ୍ତେନ ସଗୁଣଂ କତ୍ଵା ନିଵାସେତବ୍ବାନି।

୪୩। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖଵେ, ଉଭତୋକାଜଂ ହରିତବ୍ବଂ, ଯୋ ହରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୮୧) ଵଚନତୋ ଉଭତୋକାଜଂ ହରିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଏକତୋକାଜଂ ଅନ୍ତରାକାଜଂ ସୀସଭାରଂ ଖନ୍ଧଭାରଂ କଟିଭାରଂ ଓଲମ୍ବକ’’ନ୍ତି ଵଚନତୋ ଏକତୋକାଜାଦିଂ ହରିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

୪୪। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦୀଘଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଖାଦିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଖାଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୮୨) ଵଚନତୋ ନ ଦୀଘଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଖାଦିତବ୍ବଂ। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚତୁରଙ୍ଗୁଲପଚ୍ଛିମଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୮୨) ଵଚନତୋ ମନୁସ୍ସାନଂ ପମାଣଙ୍ଗୁଲେନ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମଂ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲପଚ୍ଛିମଞ୍ଚ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଖାଦିତବ୍ବଂ।

୪୫। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ରୁକ୍ଖୋ ଅଭିରୁହିତବ୍ବୋ, ଯୋ ଅଭିରୁହେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସତି କରଣୀଯେ ପୋରିସଂ ରୁକ୍ଖଂ ଅଭିରୁହିତୁଂ ଆପଦାସୁ ଯାଵଦତ୍ଥ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୮୪) ଵଚନତୋ ନ ରୁକ୍ଖଂ ଅଭିରୁହିତବ୍ବଂ, ସୁକ୍ଖକଟ୍ଠଗହଣାଦିକିଚ୍ଚେ ପନ ସତି ପୁରିସପ୍ପମାଣଂ ଅଭିରୁହିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି। ଆପଦାସୂତି ଵାଳମିଗାଦଯୋ ଵା ଦିସ୍ଵା ମଗ୍ଗମୂଳ୍ହୋ ଵା ଦିସା ଓଲୋକେତୁକାମୋ ହୁତ୍ଵା ଦଵଡାହଂ ଵା ଉଦକୋଘଂ ଵା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ ଦିସ୍ଵା ଅତିଉଚ୍ଚମ୍ପି ରୁକ୍ଖଂ ଆରୋହିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

୪୬। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ବୁଦ୍ଧଵଚନଂ ଛନ୍ଦସୋ ଆରୋପେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଆରୋପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସକାଯ ନିରୁତ୍ତିଯା ବୁଦ୍ଧଵଚନଂ ପରିଯାପୁଣିତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୮୫) ଵଚନତୋ ଵେଦଂ ଵିଯ ବୁଦ୍ଧଵଚନଂ ସକ୍କଟଭାସାଯ ଵାଚନାମଗ୍ଗଂ ଆରୋପେତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ସକାଯ ପନ ମାଗଧିକାଯ ନିରୁତ୍ତିଯା ପରିଯାପୁଣିତବ୍ବଂ।

୪୭। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଲୋକାଯତଂ ପରିଯାପୁଣିତବ୍ବଂ, ଯୋ ପରିଯାପୁଣେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି(ଚୂଳଵ॰ ୨୮୬) ଆଦିଵଚନତୋ ଲୋକାଯତସଙ୍ଖାତଂ ‘‘ସବ୍ବଂ ଉଚ୍ଛିଟ୍ଠଂ, ସବ୍ବଂ ଅନୁଚ୍ଛିଟ୍ଠଂ, ସେତୋ କାକୋ, କାଳଓ ବକୋ ଇମିନା ଚ ଇମିନା ଚ କାରଣେନା’’ତି ଏଵମାଦିନିରତ୍ଥକକାରଣପଟିସଂଯୁତ୍ତଂ ତିତ୍ଥିଯସତ୍ଥଂ ନେଵ ପରିଯାପୁଣିତବ୍ବଂ, ନ ପରସ୍ସ ଵାଚେତବ୍ବଂ। ନ ଚ ତିରଚ୍ଛାନଵିଜ୍ଜା ପରିଯାପୁଣିତବ୍ବା, ନ ପରସ୍ସ ଵାଚେତବ୍ବା।

୪୮। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଖିପିତେ ‘ଜୀଵା’ତି ଵତ୍ତବ୍ବୋ, ଯୋ ଵଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖଵେ, ଗିହୀନଂ ‘ଜୀଵଥ ଭନ୍ତେ’ତି ଵୁଚ୍ଚମାନେନ ‘ଚିରଂ ଜୀଵା’ତି ଵତ୍ତୁ’’ନ୍ତି (ଚୂଳଵ॰ ୨୮୮) ଵଚନତୋ ଖିପିତେ ‘‘ଜୀଵା’’ତି ନ ଵତ୍ତବ୍ବଂ, ଗିହିନା ପନ ‘‘ଜୀଵଥା’’ତି ଵୁଚ୍ଚମାନେନ ‘‘ଚିରଂ ଜୀଵା’’ତି ଵତ୍ତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

୪୯। “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲସୁଣଂ ଖାଦିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଖାଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆବାଧପଚ୍ଚଯା ଲସୁଣଂ ଖାଦିତୁ”ନ୍ତି (ଚୂଳଵ। ୨୮୯) ଵଚନତୋ ଆବାଧଂ ଵିନା ଲସୁଣଂ ଖାଦିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି, ସୂପସମ୍ପାକାଦୀସୁ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୭୯୭) ପକ୍ଖିତ୍ତଂ ପନ ଵଟ୍ଟତି। ତଞ୍ହି ପଚ୍ଚମାନେସୁ ମୁଗ୍ଗସୂପାଦୀସୁ ଵା ମଚ୍ଛମଂସଵିକତିଯା ଵା ତେଲେ ଵା ବଦରସାଳଵାଦୀସୁ ଵା ଅମ୍ବିଲସାକାଦୀସୁ ଵା ଉତ୍ତରିଭଙ୍ଗେସୁ ଵା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ଅନ୍ତମସୋ ଯାଗୁଭତ୍ତେପି ପକ୍ଖିତ୍ତଂ ଵଟ୍ଟତି।

୫୦। “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧୋତେହି ପାଦେହି ସେନାସନଂ ଅକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଅକ୍କମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଵଚନତୋ ଅଧୋତେହି ପାଦେହି ମଞ୍ଚପୀଠାଦିସେନାସନଂ ପରିକମ୍ମକତା ଵା ଭୂମି ନ ଅକ୍କମିତବ୍ବା। “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଲ୍ଲେହି ପାଦେହି ସେନାସନଂ ଅକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଅକ୍କମେୟ୍ୟ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଵଚନତୋ ଯେହି (ଚୂଳଵ। ଅଟ୍ଠ। ୩୨୪) ଅକ୍କନ୍ତଟ୍ଠାନେ ଉଦକଂ ପଞ୍ଞାଯତି, ଏଵରୂପେହି ଅଲ୍ଲପାଦେହି ପରିଭଣ୍ଡକତା ଭୂମି ଵା ସେନାସନଂ ଵା ନ ଅକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଉଦକସିନେହମତ୍ତମେଵ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ଉଦକଂ, ଵଟ୍ଟତି। ପାଦପୁଞ୍ଛନିଂ ପନ ଅଲ୍ଲପାଦେହିପି ଅକ୍କମିତୁଂ ଵଟ୍ଟତିଯେଵ। “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୌପାହନେନ ସେନାସନଂ ଅକ୍କମିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଅକ୍କମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଵଚନତୋ ଧୋତପାଦେହି ଅକ୍କମିତବ୍ବଟ୍ଠାନଂ ସୌପାହନେନ ଅକ୍କମିତୁଂ ନ ଵଟ୍ଟତି।

“ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକମ୍ମକତାଯ ଭୂମିଯା ନିଟ୍ଠୁଭିତବ୍ବଂ, ଯୋ ନିଟ୍ଠୁଭେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଵଚନତୋ ପରିକମ୍ମକତାଯ ଭୂମିଯା ନ ନିଟ୍ଠୁଭିତବ୍ବଂ। “ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖେଳମଲ୍ଲକ”ନ୍ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଏଵଂ ଅନୁଞ୍ଞାତେ ଖେଳମଲ୍ଲକେ ନିଟ୍ଠୁଭିତବ୍ବଂ। “ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଳକେନ ପଲିଵେଠେତୁ”ନ୍ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଵଚନତୋ ସୁଧାଭୂମିଯା ଵା ପରିଭଣ୍ଡଭୂମିଯା ଵା ମଞ୍ଚପୀଠଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ସଚେ ତଟ୍ଟିକା ଵା କଟସାରକୋ ଵା ନତ୍ଥି, ଚୋଳକେନ ମଞ୍ଚପୀଠାନଂ ପାଦା ଵେଠେତବ୍ବା, ତସ୍ମିଂ ଅସତି ପଣ୍ଣମ୍ପି ଅତ୍ଥରିତୁଂ ଵଟ୍ଟତି, କିଞ୍ଚି ଅନତ୍ଥରିତ୍ୱା ଠପେନ୍ତସ୍ସ ପନ ଦୁକ୍କଟଂ। ଯଦି ପନ ତତ୍ଥ ନେଵାସିକା ଅନତ୍ଥତାଯ ଭୂମିଯାପି ଠପେନ୍ତି, ଅଧୋତପାଦେହିପି ଵଳଞ୍ଜେନ୍ତି, ତଥେଵ ଵଳଞ୍ଜେତୁଂ ଵଟ୍ଟତି।

“ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି ଅପସ୍ସେତବ୍ବା, ଯୋ ଅପସ୍ସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୪) ଵଚନତୋ ପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି ସେତଭିତ୍ତି ଵା ହୋତୁ ଚିତ୍ତକମ୍ମକତା ଵା, ନ ଅପସ୍ସେତବ୍ବା। ନ କେଵଲଞ୍ଚ ଭିତ୍ତିମେଵ, ଦ୍ୱାରମ୍ପି ଵାତପାନମ୍ପି ଅପସ୍ସେନଫଲକମ୍ପି ପାସାଣତ୍ଥମ୍ଭମ୍ପି ରୁକ୍ଖତ୍ଥମ୍ଭମ୍ପି ଚୀଵରେନ ଵା ଯେନ କେନଚି ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅପସ୍ସିତୁଂ ନ ଲଭତି। “ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ପଚ୍ଚତ୍ଥରିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁ”ନ୍ତି (ଚୂଳଵ। ୩୨୫) ଵଚନତୋ ପନ ଧୋତପାଦେହି ଅକ୍କମିତବ୍ବଂ, ପରିଭଣ୍ଡକତଂ ଭୂମିଂ ଵା ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ସେନାସନଂ ଵା ସଙ୍ଘିକମଞ୍ଚପୀଠଂ ଵା ଅତ୍ତନୋ ସନ୍ତକେନ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣେନ ପଚ୍ଚତ୍ଥରିତ୍ୱାଵ ନିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନିଦ୍ଦାଯତୋପି ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣେ ସଙ୍କୁଟିତେ କୋଚି ସରୀରାଵଯଵୋ ମଞ୍ଚଂ ଵା ପୀଠଂ ଵା ଫୁସତି, ଆପତ୍ତିଯେଵ, ଲୋମେସୁ ପନ ଫୁସନ୍ତେସୁ ଲୋମଗଣନାଯ ଆପତ୍ତିଯୋ। ପରିଭୋଗସୀସେନ ଅପସ୍ସଯନ୍ତସ୍ସପି ଏସେଵ ନଯୋ। ହତ୍ଥତଲପାଦତଲେହି ପନ ଫୁସିତୁଂ ଅକ୍କମିତୁଂ ଵା ଵଟ୍ଟତି, ମଞ୍ଚଂ ଵା ପୀଠଂ ଵା ହରନ୍ତସ୍ସ କାଯେ ପଟିହଞ୍ଞତି, ଅନାପତ୍ତି।

୫୧। “ଦସଯିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଵନ୍ଦିଯା। ପୁରେଉପସମ୍ପନ୍ନେନ ପଚ୍ଛୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ନାନାସଂଵାସକୋ ଵୁଡ୍ଢତରୋ ଅଧମ୍ମଵାଦୀ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ମାତୁଗାମୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ପଣ୍ଡକୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ପାରିଵାସିକୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ମାନତ୍ତାରହୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ମାନତ୍ତଚାରିକୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ, ଅବ୍ଭାନାରହୋ ଅଵନ୍ଦିଯୋ”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୧୨) ଵଚନତୋ ଇମେ ଦସ ଅଵନ୍ଦିଯାତି ଵେଦିତବ୍ବା।

“ପଚ୍ଛୁପସମ୍ପନ୍ନେନ ପୁରେଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ଵନ୍ଦିଯୋ, ନାନାସଂଵାସକୋ ଵୁଡ୍ଢତରୋ ଧମ୍ମଵାଦୀ ଵନ୍ଦିଯୋ, ତଥାଗତୋ ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଵନ୍ଦିଯୋ”ତି (ଚୂଳଵ। ୩୧୨) – ଵଚନତୋ ଇମେ ତଯୋ ଵନ୍ଦିତବ୍ବା।

୫୨। “ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୀଣି ତୂଲାନି ରୁକ୍ଖତୂଲଂ ଲତାତୂଲଂ ପୋଟକୀତୂଲ”ନ୍ତି (ଚୂଳଵ। ୨୯୭) ଵଚନତୋ ଇମାନି ତୀଣି ତୂଲାନି କପ୍ପିଯାନି। ତତ୍ଥ (ଚୂଳଵ। ଅଟ୍ଠ। ୨୯୭) ରୁକ୍ଖତୂଲନ୍ତି ସିମ୍ବଲିରୁକ୍ଖାଦୀନଂ ଯେସଂ କେସଞ୍ଚି ରୁକ୍ଖାନଂ ତୂଲଂ। ଲତାତୂଲନ୍ତି ଖୀରଵଲ୍ଲିଆଦୀନଂ ଯାସଂ କାସଞ୍ଚି ଵଲ୍ଲୀନଂ ତୂଲଂ। ପୋଟକୀତୂଲନ୍ତି ପୋଟକୀତିଣାଦୀନଂ ଯେସଂ କେସଞ୍ଚି ତିଣଜାତିକାନଂ ଅନ୍ତମସୋ ଉଚ୍ଛୁନଳାଦୀନମ୍ପି ତୂଲଂ। ଏତେହି ତୀହି ସବ୍ବଭୂତଗାମା ସଙ୍ଗହିତା ହୋନ୍ତି। ରୁକ୍ଖଵଲ୍ଲିତିଣଜାତିଯୋ ହି ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞୋ ଭୂତଗାମୋ ନାମ ନତ୍ଥି, ତସ୍ମା ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ଭୂତଗାମସ୍ସ ତୂଲଂ ବିମ୍ବୋହନେ ଵଟ୍ଟତି। ଭିସିଂ ପନ ପାପୁଣିତ୍ୱା ସବ୍ବମେତଂ ଅକପ୍ପିଯତୂଲନ୍ତି ଵୁଚ୍ଚତି। ନ କେଵଲଞ୍ଚ ବିମ୍ବୋହନେ ଏତଂ ତୂଲମେଵ, ହଂସମୋରାଦୀନଂ ସବ୍ବସକୁଣାନଂ ସୀହାଦୀନଂ ସବ୍ବଚତୁପ୍ପଦାନଞ୍ଚ ଲୋମମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି, ପିଯଙ୍ଗୁପୁପ୍ଫବକୁଲପୁପ୍ଫାଦୀନଂ ପନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ପୁପ୍ଫଂ ନ ଵଟ୍ଟତି। ତମାଲପତ୍ତଂ ସୁଦ୍ଧମେଵ ନ ଵଟ୍ଟତି, ମିସ୍ସକଂ ପନ ଵଟ୍ଟତି, ଭିସୀନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପଞ୍ଚଵିଧଂ ଉଣ୍ଣାଦିତୂଲମ୍ପି ଵଟ୍ଟତି।

୫୩। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ଭିସିୟୋ ଉଣ୍ଣଭିସିଂ ଚୋଳଭିସିଂ ୱାକଭିସିଂ ତିଣଭିସିଂ ପଣ୍ଣଭିସି’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ପଞ୍ଚହି ଉଣ୍ଣାଦୀହି ପୂରିତା ପଞ୍ଚ ଭିସିୟୋ ଅନୁଞ୍ଞାତା। ତୂଲଗଣନାୟ ହି ଏତାସଂ ଗଣନା ୱୁତ୍ତା। ତତ୍ଥ ଉଣ୍ଣଗ୍ଗହଣେନ ନ କେୱଲଂ ଏଳକଲୋମମେୱ ଗହିତଂ, ଠପେତ୍ୱା ପନ ମନୁସ୍ସଲୋମଂ ଯଂ କିଞ୍ଚି କପ୍ପିୟାକପ୍ପିୟମଂସଜାତୀନଂ ପକ୍ଖିଚତୁପ୍ପଦାନଂ ଲୋମଂ ସବ୍ବଂ ଇଧ ଉଣ୍ଣଗ୍ଗହଣେନେୱ ଗହିତଂ। ତସ୍ମା ଛନ୍ନଂ ଚୀୱରାନଂ ଛନ୍ନଂ ଅନୁଲୋମଚୀୱରାନଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞତରେନ ଭିସିଚ୍ଛୱିଂ କତ୍ୱା ତଂ ସବ୍ବଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଭିସିଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ଏଳକଲୋମାନି ପନ ଅପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କମ୍ବଲମେୱ ଚତୁଗ୍ଗୁଣଂ ପଞ୍ଚଗୁଣଂ ୱା ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତାପି ଉଣ୍ଣଭିସିସଙ୍ଖ୍ୟମେୱ ଗଚ୍ଛତି।

ଚୋଳଭିସିଆଦୀସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ନୱଚୋଳଂ ୱା ପୁରାଣଚୋଳଂ ୱା ସଂହରିତ୍ୱା ଅନ୍ତୋ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ୱା କତା ଚୋଳଭିସି। ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱାକଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତା ୱାକଭିସି। ଯଂ କିଞ୍ଚି ତିଣଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତା ତିଣଭିସି। ଅଞ୍ଞତ୍ର ସୁଦ୍ଧତମାଲପତ୍ତା ଯଂ କିଞ୍ଚି ପଣ୍ଣଂ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କତା ପଣ୍ଣଭିସୀତି ୱେଦିତବ୍ବା। ତମାଲପତ୍ତଂ ପନ ଅଞ୍ଞେନ ମିସ୍ସମେୱ ୱଟ୍ଟତି। ସୁଦ୍ଧଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯଂ ପନେତଂ ଉଣ୍ଣାଦିପଞ୍ଚୱିଧଂ ତୂଲଂ ଭିସିୟଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଂ ମସୂରକେପି ୱଟ୍ଟତୀତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଏତେନ ମସୂରକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ସିଦ୍ଧଂ ହୋତି। ଭିସିୟା ପମାଣନିୟମୋ ନତ୍ଥି, ମଞ୍ଚଭିସି ପୀଠଭିସି ଭୂମତ୍ଥରଣଭିସି ଚଙ୍କମନଭିସି ପାଦପୁଞ୍ଛନଭିସୀତି ଏତାସଂ ଅନୁରୂପତୋ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ରୁଚିୱସେନ ପମାଣଂ କାତବ୍ବଂ। ବିମ୍ବୋହନଂ ପନ ପମାଣଯୁତ୍ତମେୱ ୱଟ୍ଟତି।

୫୪। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଡ୍ଢକାୟିକାନି ବିମ୍ବୋହନାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ଯେସୁ କଟିତୋ ପଟ୍ଠାୟ ଯାୱ ସୀସଂ ଉପଦହନ୍ତି, ତାଦିସାନି ଉପଡ୍ଢକାୟପ୍ପମାଣାନି ବିମ୍ବୋହନାନି ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀସପ୍ପମାଣଂ ବିମ୍ବୋହନ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ସୀସପ୍ପମାଣଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ସୀସପ୍ପମାଣଂ ନାମ ଯସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରତୋ ତୀସୁ କଣ୍ଣେସୁ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ କଣ୍ଣାନଂ ଅନ୍ତରଂ ମିନିୟମାନଂ ୱିଦତ୍ଥି ଚେୱ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଞ୍ଚ ହୋତି, ମଜ୍ଝଟ୍ଠାନଂ ମୁଟ୍ଠିରତନଂ ହୋତି। ‘‘ଦୀଘତୋ ପନ ଦିୟଡ୍ଢରତନଂ ୱା ଦ୍ୱିରତନଂ ୱା’’ତି କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ଅୟଂ ସୀସପ୍ପମାଣସ୍ସ ଉକ୍କଟ୍ଠପରିଚ୍ଛେଦୋ, ଇତୋ ଉଦ୍ଧଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ହେଟ୍ଠା ୱଟ୍ଟତି । ଅଗିଲାନସ୍ସ ସୀସୂପଧାନଞ୍ଚ ପାଦୂପଧାନଞ୍ଚାତି ଦ୍ୱୟମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ଗିଲାନସ୍ସ ବିମ୍ବୋହନାନି ସନ୍ଥରିତ୍ୱା ଉପରି ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଦତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଯାନି ପନ ଭିସୀନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି ପଞ୍ଚ କପ୍ପିୟତୂଲାନି, ତେହି ବିମ୍ବୋହନଂ ମହନ୍ତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ଫୁସ୍ସଦେୱତ୍ଥେରୋ ଆହ। ୱିନୟଧରୌପତିସ୍ସତ୍ଥେରୋ ପନ ‘‘ବିମ୍ବୋହନଂ କରିସ୍ସାମୀତି କପ୍ପିୟତୂଲଂ ୱା ଅକପ୍ପିୟତୂଲଂ ୱା ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା କରୋନ୍ତସ୍ସ ପମାଣମେୱ ୱଟ୍ଟତୀ’’ତି ଆହ।

୫୫। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସନ୍ଦିକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ଚତୁରସ୍ସପୀଠସଙ୍ଖାତୋ ଆସନ୍ଦିକୋ ୱଟ୍ଟତି, ସୋ ଚ ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚକମ୍ପି ଆସନ୍ଦିକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲତୋ ଉଚ୍ଚପାଦକୋପି ୱଟ୍ଟତି। ଏକତୋଭାଗେନ ଦୀଘପୀଠମେୱ ହି ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲତୋ ଉଚ୍ଚପାଦକଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ଚତୁରସ୍ସପୀଠଂ ପମାଣାତିକ୍କନ୍ତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତଙ୍ଗ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ତୀସୁ ଦିସାସୁ ଅପସ୍ସୟଂ କତ୍ୱା କତମଞ୍ଚୋପି ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚକମ୍ପି ସତ୍ତଙ୍ଗ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ଅୟମ୍ପି ପମାଣାତିକ୍କନ୍ତୋ ଚ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭଦ୍ଦପୀଠ’’ନ୍ତିଆଦିନା (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ପାଳିୟଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ୱେତ୍ତମୟପୀଠଂ ପିଲୋତିକାବଦ୍ଧପୀଠଂ ଦାରୁପଟ୍ଟିକାୟ ଉପରି ପାଦେ ଠପେତ୍ୱା ଭୋଜନଫଲକଂ ୱିୟ କତଂ ଏଳକପାଦପୀଠଂ ଆମଲକାକାରେନ ଯୋଜିତଂ ବହୁପାଦକଂ ଆମଣ୍ଡକୱଟ୍ଟିକପୀଠଂ ପଲାଲପୀଠଂ ଫଲକପୀଠଞ୍ଚ ପାଳିୟଂ ଅନାଗତଞ୍ଚ ଅଞ୍ଞମ୍ପି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଦାରୁମୟପୀଠଂ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚେ ମଞ୍ଚେ ସୟିତବ୍ବଂ, ଯୋ ସୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ପମଣାତିକ୍କନ୍ତେ ମଞ୍ଚେ ସୟନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ତଂ ପନ କରୋନ୍ତସ୍ସ କାରାପେନ୍ତସ୍ସ ଚ ଛେଦନକଂ ପାଚିତ୍ତିୟଂ। ଅଞ୍ଞେନ କତଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତେନ ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ ନ ଛିନ୍ଦିତୁକାମୋ ହୋତି, ଭୂମିୟଂ ନିଖନିତ୍ୱା ପମାଣଂ ଉପରି ଦସ୍ସେତି, ଉତ୍ତାନକଂ ୱା କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ଉକ୍ଖିପିତ୍ୱା ତୁଲାସଙ୍ଘାଟେ ଠପେତ୍ୱା ଅଟ୍ଟଂ କତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜତି, ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚା ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମଂ ମଞ୍ଚପଟିପାଦକ’’ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ମନୁସ୍ସାନଂ ପମାଣଙ୍ଗୁଲେନ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲପରମୋୱ ମଞ୍ଚପଟିପାଦକୋ ୱଟ୍ଟତି, ତତୋ ଉଦ୍ଧଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

୫୬। ‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚାସୟନମହାସୟନାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ, ଆସନ୍ଦି ପଲ୍ଲଙ୍କୋ ଗୋନକୋ ଚିତ୍ତକୋ ପଟିକା ପଟଲିକା ତୂଲିକା ୱିକତିକା ଉଦ୍ଦଲୋମି ଏକନ୍ତଲୋମି କଟ୍ଟିସ୍ସଂ କୋସେୟ୍ୟଂ କୁତ୍ତକଂ ହତ୍ଥତ୍ଥରଂ ଅସ୍ସତ୍ଥରଂ ରଥତ୍ଥରଂ ଅଜିନପୱେଣୀ କଦଲିମିଗପୱରପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ସୌତ୍ତରଚ୍ଛଦଂ ଉଭତୋଲୋହିତକୂପଧାନଂ, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୫୪) ୱଚନତୋ ଉଚ୍ଚାସୟନମହାସୟନାନି ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୫୪) ଉଚ୍ଚାସୟନଂ ନାମ ପମାଣାତିକ୍କନ୍ତଂ ମଞ୍ଚଂ। ମହାସୟନଂ ନାମ ଅକପ୍ପିୟତ୍ଥରଣଂ। ଆସନ୍ଦିଆଦୀସୁ ଆସନ୍ଦୀତି

ପମାଣାତିକ୍କନ୍ତାସନଂ। ପଲ୍ଲଙ୍କୋତି ପାଦେସୁ ୱାଳଅରୂପାନି ଠପେତ୍ୱା କତୋ। ଗୋନକୋତି ଦୀଘଲୋମକୋ ମହାକୋଜୱୋ। ଚତୁରଙ୍ଗୁଲାଧିକାନି କିର ତସ୍ସ ଲୋମାନି। ଚିତ୍ତକୋତି ରତନଚିତ୍ରୋଣ୍ଣାମଯତ୍ଥରକୋ। ପଟିକାତି ଉଣ୍ଣାମଯୋ ସେତତ୍ଥରକୋ। ପଟଲିକାତି ଘନପୁପ୍ଫକୋ ଉଣ୍ଣାମଯଲୋମତ୍ଥରକୋ, ଯୋ ''ଆମଲକପଟୋ''ତିପି ୱୁଚ୍ଚତି। ତୂଲିକାତି ପକତିତୂଲିକାଯେୱ। ୱିକତିକାତି ସୀହବ୍ଯଗ୍ଘାଦିରୂପୱିଚିତ୍ରୋ ଉଣ୍ଣାମଯତ୍ଥରକୋ। ଉଦ୍ଦଲୋମୀତି ଏକତୋ ଉଗ୍ଗତଲୋମଂ ଉଣ୍ଣାମଯତ୍ଥରଣଂ। ଏକନ୍ତଲୋମୀତି ଉଭତୋ ଉଗ୍ଗତଲୋମଂ ଉଣ୍ଣାମଯତ୍ଥରଣଂ। କଟ୍ଟିସ୍ସନ୍ତି ରତନପରିସିବ୍ବିତଂ କୋସେଯ୍ୟକଟ୍ଟିସ୍ସମଯଂ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ। କୋସେଯ୍ୟନ୍ତି ରତନପରିସିବ୍ବିତଂ କୋସିଯସୁତ୍ତମଯଂ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ, ସୁଦ୍ଧକୋସେଯ୍ୟଂ ପନ ୱଟ୍ଟତି।

କୁତ୍ତକନ୍ତି ସୋଳସନ୍ନଂ ନାଟକିତ୍ଥୀନଂ ଠତ୍ୱା ନଚ୍ଚନଯୋଗ୍ଗଂ ଉଣ୍ଣାମଯତ୍ଥରଣଂ। ହତ୍ଥତ୍ଥରଅସ୍ସତ୍ଥରା ହତ୍ଥିଅସ୍ସପିଟ୍ଠୀସୁ ଅତ୍ଥରଣକଅତ୍ଥରଣା ଏୱ। ରଥତ୍ଥରେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ଅଜିନପୱେଣୀତି ଅଜିନଚମ୍ମେହି ମଞ୍ଚପ୍ପମାଣେନ ସିବ୍ବିତ୍ୱା କତା ପୱେଣୀ। କଦଲିମିଗପୱରପଚ୍ଚତ୍ଥରଣନ୍ତି କଦଲିମିଗଚମ୍ମଂ ନାମ ଅତ୍ଥି, ତେନ କତଂ ପୱରପଚ୍ଚତ୍ଥରଣନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ତଂ କିର ସେତୱତ୍ଥସ୍ସ ଉପରି କଦଲିମିଗଚମ୍ମଂ ପତ୍ଥରିତ୍ୱା ସିବ୍ବିତ୍ୱା କରୋନ୍ତି। ସୌତ୍ତରଚ୍ଛଦନ୍ତି ସହ ଉତ୍ତରଚ୍ଛଦେନ, ଉପରିବଦ୍ଧେନ ରତ୍ତୱିତାନେନ ସଦ୍ଧିନ୍ତି ଅତ୍ଥୋ। ସେତୱିତାନମ୍ପି ହେଟ୍ଠା ଅକପ୍ପିଯପଚ୍ଚତ୍ଥରଣେ ସତି ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅସତି ପନ ୱଟ୍ଟତି। ଉଭତୋଲୋହିତକୂପଧାନନ୍ତି ସୀସୂପଧାନଞ୍ଚ ପାଦୂପଧାନଞ୍ଚାତି ମଞ୍ଚସ୍ସ ଉଭତୋଲୋହିତକୂପଧାନଂ, ଏତଂ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ ପନ ଏକମେୱ ଉପଧାନଂ ଉଭୋସୁ ପସ୍ସେସୁ ରତ୍ତଂ ୱା ହୋତି ପଦୁମୱଣ୍ଣଂ ୱା ୱିଚିତ୍ରଂ ୱା, ସଚେ ପମାଣଯୁତ୍ତଂ, ୱଟ୍ଟତି, ମହାଉପଧାନଂ ପନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ। ଗୋନକାଦୀନି (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୨୦) ସଙ୍ଘିକୱିହାରେ ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକୱିହାରେ ୱା ମଞ୍ଚପୀଠକେସୁ ଅତ୍ଥରିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଧମ୍ମାସନେ ପନ ଗିହିୱିକତନୀହାରେନ ଲବ୍ଭନ୍ତି, ତତ୍ରାପି ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଠପେତ୍ୱା ତୀଣି ଆସନ୍ଦିଂ ପଲ୍ଲଙ୍କଂ ତୂଲିକଂ ଗିହିୱିକତଂ ଅଭିନିସୀଦିତୁଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅଭିନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୧୪) – ୱଚନତୋ ଆସନ୍ଦାଦିତ୍ତଯଂ ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସେସୁ ଗୋନକାଦୀସୁ ଗିହିୱିକତେସୁ ଧମ୍ମାସନେ ୱା ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ତୂଲୋନଦ୍ଧଂ ପନ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନ୍ତରଘରେଯେୱ ନିସୀଦିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତତ୍ଥାପି ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ତୂଲୋନଦ୍ଧଂ ପନ ମଞ୍ଚପୀଠଂ କାରାପେନ୍ତସ୍ସପି ଉଦ୍ଦାଲନକଂ ପାଚିତ୍ତିଯଂ।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓନଦ୍ଧମଞ୍ଚଂ ଓନଦ୍ଧପୀଠ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୨୯୭) ୱଚନତୋ ପନ ଚମ୍ମାଦୀହି ଓନଦ୍ଧଂ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାୱାରଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କୋସେଯ୍ୟପାୱାରଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କୋଜୱଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ବଲ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୩୭-୩୩୮) – ୱଚନତୋ ପାୱାରାଦୀନି ସଙ୍ଘିକାନି ୱା ହୋନ୍ତୁ ପୁଗ୍ଗଲିକାନି ୱା, ଯଥାସୁଖଂ ୱିହାରେ ୱା ଅନ୍ତରଘରେ ୱା ଯତ୍ଥ କତ୍ଥଚି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି। କୋଜୱଂ ପନେତ୍ଥ ପକତିକୋଜୱମେୱ ୱଟ୍ଟତି, ମହାପିଟ୍ଠିଯକୋଜୱଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବଂ ପାସାଦପରିଭୋଗ''ନ୍ତି (ଚୂଳୱ। ୩୨୦) ୱଚନତୋ ସୁୱଣ୍ଣରଜତାଦିୱିଚିତ୍ରାନି (ଚୂଳୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୨୦) କୱାଟାନି ମଞ୍ଚପୀଠାନି ତାଲୱଣ୍ଟାନି ସୁୱଣ୍ଣରଜତଯୋନି ପାନୀଯଘଟପାନୀଯସରାୱାନି, ଯଂ କିଞ୍ଚି ଚିତ୍ତକମ୍ମକତଂ, ସବ୍ବଂ ସେନାସନପରିଭୋଗେ ୱଟ୍ଟତି। ''ପାସାଦସ୍ସ ଦାସିଦାସଂ ଖେତ୍ତୱତ୍ଥୁଂ ଗୋମହିଂସଂ ଦେମା''ତି ୱଦନ୍ତି, ପାଟେକ୍କଂ ଗହଣକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥି, ପାସାଦେ ପଟିଗ୍ଗହିତେ ପଟିଗ୍ଗହିତମେୱ ହୋତି।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକପଲାସିକଂ ଉପାହନଂ… ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିଗୁଣା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ତିଗୁଣା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୨୪୫) – ୱଚନତୋ ଏକପଟଲାଯେୱ ଉପାହନା ୱଟ୍ଟତି, ଦ୍ୱିପଟଲା ପନ ତିପଟଲା ନ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ। ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୪୫) ନାମ ଚତୁପଟଲତୋ ପଟ୍ଠାଯ ୱୁଚ୍ଚତି, ସା ପନ ମଜ୍ଝିମଦେସେଯେୱ ନ ୱଟ୍ଟତି। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୫୯) – ୱଚନତୋ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା ନୱା ୱା ହୋତୁ ପରିଭୁତ୍ତା ୱା, ୱଟ୍ଟତି। ମଜ୍ଝିମଦେସେ ପନ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓମୁକ୍କଂ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନୱା ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୨୪୭) ୱଚନତୋ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଅପନୀତା ପରିଭୁତ୍ତାଯେୱ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା ୱଟ୍ଟତି, ଅପରିଭୁତ୍ତା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାଯେୱ। ଏକପଟଲା ପନ ପରିଭୁତ୍ତା ୱା ହୋତୁ ଅପରିଭୁତ୍ତା ୱା, ସବ୍ବତ୍ଥ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ ମନୁସ୍ସଚମ୍ମଂ ଠପେତ୍ୱା ଯେନ କେନଚି ଚମ୍ମେନ କତା ଉପାହନା ୱଟ୍ଟତି। ଉପାହନକୋସକସତ୍ଥକକୋସକକୁଞ୍ଚିକକୋସକେସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ।

''ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବନୀଲିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ସବ୍ବପୀତିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ସବ୍ବଲୋହିତିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ସବ୍ବମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ସବ୍ବକଣ୍ହା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ସବ୍ବମହାରଙ୍ଗରତ୍ତା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ନ

ସଜ୍ଜମହାନାମରତ୍ତା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୪୬) – ୱଚନତୋ ସଜ୍ଜନୀଲିକାଦି ଉପାହନା ନ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ ନୀଲିକା ଉମାପୁପ୍ଫୱଣ୍ଣା ହୋତି। ପୀତିକା କଣିକାରପୁପ୍ଫୱଣ୍ଣା… ଲୋହିତିକା ଜୟସୁମନପୁପ୍ଫୱଣ୍ଣା… ମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକା ମଞ୍ଜିଟ୍ଠୱଣ୍ଣା ଏୱ… କଣ୍ହା ଅଦ୍ଦାରିଟ୍ଠକୱଣ୍ଣା… ମହାରଙ୍ଗରତ୍ତା ସତପଦିପିଟ୍ଠିୱଣ୍ଣା… ମହାନାମରତ୍ତା ସମ୍ଭିନ୍ନୱଣ୍ଣା ହୋତି ପଣ୍ଡୁପଲାସୱଣ୍ଣା। କୁରୁନ୍ଦିୟଂ ପନ ‘‘ପଦୁମପୁପ୍ଫୱଣ୍ଣା’’ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଏତାସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଲଭିତ୍ୱା ରଜନଂ ଚୋଳଅକେନ ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ୱଣ୍ଣଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ୱା ଧାରେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଅପ୍ପମତ୍ତକେପି ଭିନ୍ନେ ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନୀଲକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ପୀତକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଲୋହିତକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ କଣ୍ହୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ମହାରଙ୍ଗରତ୍ତୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ମହାନାମରତ୍ତୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୪୬) – ୱଚନତୋ ଯାସଂ ୱଦ୍ଧାଯେୱ ନୀଲାଦିୱଣ୍ଣା ହୋନ୍ତି, ତାପି ନ ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ୱଣ୍ଣଭେଦଂ ପନ କତ୍ୱା ଧାରେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖଲ୍ଲକବଦ୍ଧା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ପୁଟବଦ୍ଧା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ପାଲିଗୁଣ୍ଠିମା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ତୂଲପୁଣ୍ଣିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ତିତ୍ତିରପତ୍ତିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ମେଣ୍ଡୱିସାଣୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଅଜୱିସାଣୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ୱିଛିକାଳିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ମୋରପିଞ୍ଛପରିସିବ୍ବିତା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଚିତ୍ରା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୪୬) – ୱଚନତୋ ଖଲ୍ଲକବଦ୍ଧାଦି ଉପାହନାପି ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ଖଲ୍ଲକବଦ୍ଧାତି ପଣ୍ହିପିଧାନତ୍ଥଂ ତଲେ ଖଲ୍ଲକଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା କତା। ପୁଟବଦ୍ଧାତି ଯୋନକୌପାହନା ୱୁଚ୍ଚତି, ଯା ଯାୱ ଜଙ୍ଘତୋ ସଜ୍ଜପାଦଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି। ପାଲିଗୁଣ୍ଠିମାତି ପଲିଗୁଣ୍ଠିତ୍ୱା କତା, ଉପରି ପାଦମତ୍ତମେୱ ପଟିଚ୍ଛାଦେତି, ନ ଜଙ୍ଘଂ। ତୂଲପୁଣ୍ଣିକାତି ତୂଲପିଚୁନା ପୂରେତ୍ୱା କତା। ତିତ୍ତିରପତ୍ତିକାତି ତିତ୍ତିରପତ୍ତସଦିସା ୱିଚିତ୍ରବଦ୍ଧା। ମେଣ୍ଡୱିସାଣୱଦ୍ଧିକାତି କଣ୍ଣିକଟ୍ଠାନେ ମେଣ୍ଡକସିଙ୍ଗସଣ୍ଠାନେ ୱଦ୍ଧେ ଯୋଜେତ୍ୱା କତା। ଅଜୱିସାଣୱଦ୍ଧିକାଦୀସୁପି ଏସେୱ ନଯୋ, ୱିଛିକାଳିକାପି ତତ୍ଥେୱ ୱିଛିକନଙ୍ଗୁଟ୍ଠସଣ୍ଠାନେ ୱଦ୍ଧେ ଯୋଜେତ୍ୱା କତା। ମୋରପିଞ୍ଛପରିସିବ୍ବିତାତି ତଲେସୁ ୱା ୱଦ୍ଧେସୁ ୱା ମୋରପିଞ୍ଛେହି ସୁତ୍ତକସଦିସେହି ପରିସିବ୍ବିତା। ଚିତ୍ରାତି ୱିଚିତ୍ରା। ଏତାସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଲଭିତ୍ୱା ସଚେ ତାନି ଖଲ୍ଲକାଦୀନି ଅପନେତ୍ୱା ସକ୍କା ହୋନ୍ତି ୱଳଞ୍ଜିତୁଂ, ୱଳଞ୍ଜେତବ୍ବା। ତେସୁ ପନ ସତି ୱଳଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀହଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଦୀପିଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଅଜିନଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଉଦ୍ଦଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ମଜ୍ଜାରଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ କାଳଅକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ଲୁୱକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୪୬) – ୱଚନତୋ ସୀହଚମ୍ମାଦିପରିକ୍ଖଟାପି ଉପାହନା ନ ୱଟ୍ଟତି। ତତ୍ଥ ସୀହଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ନାମ ପରିଯନ୍ତେସୁ ଚୀୱରେ ଅନୁୱାତଂ ୱିଯ ସୀହଚମ୍ମଂ ଯୋଜେତ୍ୱା କତା। ଏସ ନଯୋ ସଜ୍ଜତ୍ଥ। ଲୁୱକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟାତି ପକ୍ଖିବିଳାଲଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା। ଏତାସୁପି ଯା କାଚି ତଂ ଚମ୍ମଂ ଅପନେତ୍ୱା ଧାରେତବ୍ବା।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କଟ୍ଠପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା… ନ ତାଲପତ୍ତପାଦୁକା… ନ ୱେଳୁପତ୍ତପାଦୁକା, ନ ତିଣପାଦୁକା… ନ ମୁଞ୍ଜପାଦୁକା, ନ ପବ୍ବଜପାଦୁକା… ନ ହିନ୍ତାଲପାଦୁକା, ନ କମଲପାଦୁକା… ନ କମ୍ବଲପାଦୁକା… ନ ସୋୱଣ୍ଣପାଦୁକା… ନ ରୂପିଯମଯା ପାଦୁକା… ନ ମଣିମଯା… ନ ୱେଳୁରିଯମଯା… ନ ଫଲିକମଯା … ନ କଂସମଯା… ନ କାଚମଯା… ନ ତିପୁମଯା… ନ ସୀସମଯା… ନ ତମ୍ବଲୋହମଯା… ନ କାଚି ସଙ୍କମନୀଯା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୫୦-୨୫୧) – ୱଚନତୋ ଯେନ କେନଚି ତିଣେନ ୱା ଅଞ୍ଜେନ ୱା କତା ଯା କାଚି ସଙ୍କମନୀଯା ପାଦୁକା ନ ଧାରେତବ୍ବା। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିସ୍ସୋ ପାଦୁକା ଧୁୱଟ୍ଠାନିଯା ଅସଙ୍କମନୀଯାଯୋ, ୱଚ୍ଚପାଦୁକଂ ପସ୍ସାୱପାଦୁକଂ ଆଚମନପାଦୁକ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୫୧) – ୱଚନତୋ ପନ ଭୂମିଯଂ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତା ନିଚ୍ଚଲା ଅସଂହାରିଯା ୱଚ୍ଚପାଦୁକାଦୀ ତିସ୍ସୋ ପାଦୁକା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟନ୍ତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୌପାହନେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ, ଯୋ ପୱିସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୫୯) ୱଚନତୋ ସୌପାହନେନ ଗାମୋ ନ ପୱିସିତବ୍ବୋ। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସୌପାହନେନ ଗାମଂ ପୱିସିତୁ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୫୬) ୱଚନତୋ ପନ ଯସ୍ସ ପାଦା ୱା ଫାଲିତା ପାଦଖୀଲା ୱା ଆବାଧୋ ପାଦା ୱା ଦୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି, ଯୋ ନ ସକ୍କୋତି ଅନୁପାହନୋ ଗାମଂ ପୱିସିତୁଂ, ଏୱରୂପେନ ଗିଲାନେନ ସୌପାହନେନ ଗାମଂ ପୱିସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଜ୍ଝାରାମେ ଉପାହନଂ ଧାରେତୁଂ ଉକ୍କଂ ପଦୀପଂ କତ୍ତରଦଣ୍ଡ’’ନ୍ତି (ମହାୱ।

୨୪୯) ୱଚନତୋ ଅଜ୍ଝାରାମେ ଅଗିଲାନସ୍ସପି ଉପାହନଂ ଧାରେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଚରିଯେସୁ ଆଚରିଯମତ୍ତେସୁ ଉପଜ୍ଝାଯେସୁ ଉପଜ୍ଝାଯମତ୍ତେସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମମାନେସୁ ସଉପାହନେନ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଚଙ୍କମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୪୮) – ୱଚନତୋ ଆଚରିଯାଦୀସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମନ୍ତେସୁ ସଉପାହନେନ ନ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ। ଏତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୪୮) ଚ ପବ୍ବଜ୍ଜାଚରିଯୋ ଉପସମ୍ପଦାଚରିଯୋ ନିସ୍ସଯାଚରିଯୋ ଉଦ୍ଦେସାଚରିଯୋତି ଇମେ ଚତ୍ତାରୋପି ଇଧ ଆଚରିଯା ଏୱ। ଅୱସ୍ସିକସ୍ସ ଛବ୍ବସ୍ସୋ ଆଚରିଯମତ୍ତୋ। ସୋ ହି ଚତୁୱସ୍ସକାଲେ ତଂ ନିସ୍ସାଯ ୱଚ୍ଛତି। ଏୱଂ ଏକୱସ୍ସସ୍ସ ସତ୍ତୱସ୍ସୋ, ଦ୍ୱିୱସ୍ସସ୍ସ ଅଟ୍ଠୱସ୍ସୋ, ତିୱସ୍ସସ୍ସ ନୱୱସ୍ସୋ, ଚତୁୱସ୍ସସ୍ସ ଦସୱସ୍ସୋତି ଇମେପି ଆଚରିଯମତ୍ତା ଏୱ। ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ସନ୍ଦିଟ୍ଠସମ୍ଭତ୍ତା ପନ ସହାଯଭିକ୍ଖୂ, ଯେ ୱା ପନ କେଚି ଦସୱସ୍ସେହି ମହନ୍ତତରା, ତେ ସବ୍ବେପି ଉପଜ୍ଝାଯମତ୍ତା ନାମ। ଏତ୍ତକେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମନ୍ତେସୁ ସଉପାହନସ୍ସ ଚଙ୍କମତୋ ଆପତ୍ତି।

‘‘ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ମହାଚମ୍ମାନି ଧାରେତବ୍ବାନି ସୀହଚମ୍ମଂ ବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମଂ ଦୀପିଚମ୍ମଂ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ’’। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗୋଚମ୍ମଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ’’। ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କିଞ୍ଚି ଚମ୍ମଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତିଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୨୫୫) – ୱଚନତୋ ମଜ୍ଝିମଦେସେ ସୀହଚମ୍ମାଦି ଯଂ କିଞ୍ଚି ଚମ୍ମଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି। ସୀହଚମ୍ମାଦୀନଞ୍ଚ ପରିହରଣେଯେୱ ପଟିକ୍ଖେପୋ କତୋ। ଭୂମତ୍ଥରଣୱସେନ ପନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନୀହରନ୍ତେନ ଯଂ କିଞ୍ଚି ଚମ୍ମଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୫୯) ୱଚନତୋ ପନ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଯଂ କିଞ୍ଚି (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୫୯) ଏଳକଚମ୍ମଞ୍ଚ ଅଜଚମ୍ମଞ୍ଚ ଅତ୍ଥରିତ୍ୱା ନିପଜ୍ଜିତୁଂ ୱା ନିସୀଦିତୁଂ ୱା ୱଟ୍ଟତି। ମିଗଚମ୍ମେ ଏଣିମିଗୋ ୱାତମିଗୋ ପସଦମିଗୋ କୁରୁଙ୍ଗମିଗୋ ମିଗମାତୁକୋ ରୋହିତମିଗୋତି ଏତେସଂଯେୱ ଚମ୍ମାନି ୱଟ୍ଟନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେସଂ ପନ –

ମକ୍କଟୋ କାଳସୀହୋ ଚ, ସରଭୋ କଦଲୀମିଗୋ;

ଯେ ଚ ୱାଳମିଗା କେଚି, ତେସଂ ଚମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

ତତ୍ଥ ୱାଳମିଗାତି ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଅଚ୍ଛତରଚ୍ଛା। ନ କେୱଲଞ୍ଚ ଏତେଯେୱ, ଯେସଂ ୱା ପନ ଚମ୍ମଂ ୱଟ୍ଟତୀତି ୱୁତ୍ତଂ, ତେ ଠପେତ୍ୱା ଅୱସେସା ଅନ୍ତମସୋ ଗୋମହିଂସସସବିଳାରାଦଯୋପି ସବ୍ବେ ଇମସ୍ମିଂ ଅତ୍ଥେ ‘‘ୱାଳମିଗା’’ତ୍ୱେୱ ୱେଦିତବ୍ବା। ଏତେସଞ୍ହି ସବ୍ବେସଂ ପନ ଚମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି।

‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯାନେନ ଯାଯିତବ୍ବଂ, ଯୋ ଯାଯେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଯାନ’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୫୩) ୱଚନତୋ ଅଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଯାନେନ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। କତରଂ ପନ ଯାନଂ କପ୍ପତି, କତରଂ ନ କପ୍ପତୀତି? ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁରିସଯୁତ୍ତଂ ହତ୍ଥୱଟ୍ଟକଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିୱିକଂ ପାଟଙ୍କି’’ନ୍ତି (ମହାୱ। ୨୫୩) ୱଚନତୋ ପୁରିସଯୁତ୍ତଂ ହତ୍ଥୱଟ୍ଟକଂ ସିୱିକା ପାଟଙ୍କୀ ଚ ୱଟ୍ଟତି। ଏତ୍ଥ ଚ ପୁରିସଯୁତ୍ତଂ ଇତ୍ଥିସାରଥି ୱା ହୋତୁ ପୁରିସସାରଥି ୱା, ୱଟ୍ଟତି, ଧେନୁଯୁତ୍ତଂ ପନ ନ ୱଟ୍ଟତି। ହତ୍ଥୱଟ୍ଟକଂ ପନ ଇତ୍ଥିଯୋ ୱା ୱଟ୍ଟେନ୍ତୁ ପୁରିସା ୱା, ୱଟ୍ଟତିଯେୱ।

୫୭। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅହତାନଂ ଦୁସ୍ସାନଂ ଅହତକପ୍ପାନଂ ଦିଗୁଣଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଏକଚ୍ଚିଯଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ ଏକଚ୍ଚିଯଂ ଅନ୍ତରୱାସକଂ, ଉତୁଦ୍ଧଟାନଂ ଦୁସ୍ସାନଂ ଚତୁଗ୍ଗୁଣଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଦିଗୁଣଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ ଦିଗୁଣଂ ଅନ୍ତରୱାସକଂ, ପଂସୁକୂଲେ ଯାୱଦତ୍ଥଂ, ପାପଣିକେ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ’’ତି (ମହାୱ। ୩୪୮) ୱଚନତୋ ଅଧୋତାନଂ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୪୮) ଏକୱାରଂ ଧୋତାନଞ୍ଚ ୱତ୍ଥାନଂ ଦୁପଟ୍ଟା ସଙ୍ଘାଟି କାତବ୍ବା, ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗୋ ଅନ୍ତରୱାସକୋ ଚ ଏକପଟ୍ଟୋ କାତବ୍ବୋ। ଉତୁଦ୍ଧଟାନଂ ପନ ହତୱତ୍ଥାନଂ ପିଲୋତିକାନଂ ସଙ୍ଘାଟି ଚତୁଗ୍ଗୁଣା କାତବ୍ବା, ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗୋ ଅନ୍ତରୱାସକୋ ଚ ଦୁପଟ୍ଟୋ କାତବ୍ବୋ, ପଂସୁକୂଲେ ପନ ଯଥାରୁଚି କାତବ୍ବଂ। ଅନ୍ତରାପଣତୋ ପତିତପିଲୋତିକଚୀୱରେପି ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ, ପରିଯେସନା କାତବ୍ବା, ପରିଚ୍ଛେଦୋ ପନ ନତ୍ଥି, ପଟ୍ଟସତମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି। ସବ୍ବମିଦଂ ସାଦିଯନ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱୁତ୍ତଂ। ତୀସୁ ପନ ଚୀୱରେସୁ ଦ୍ୱେ ୱା ଏକଂ ୱା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା କାତବ୍ବଂ। ସଚେ ନପ୍ପହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକପତ୍ତଂ ଦାତବ୍ବଂ। ଆଗନ୍ତୁକପତ୍ତଞ୍ହି ଅପ୍ପହୋନକେ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକନ୍ତି। ଦ୍ୱେ ଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକଂ ନପ୍ପହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଛିନ୍ନକନ୍ତି। ଦ୍ୱେ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଛିନ୍ନକଂ ନପ୍ପହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ୱାଧିକମ୍ପି ଆରୋପେତୁଂ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବଂ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି (ମହାୱ। ୩୬୦)।

ତସ୍ମା ସଚେ ପହୋତି ଆଗନ୍ତୁକପଡ଼ଂ, ନ ୱଟ୍ଟତି, ଛିନ୍ଦିତବ୍ବମେୱ।

''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୋତ୍ଥକୋ ନିୱାସେତବ୍ବୋ, ଯୋ ନିୱାସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବନୀଲକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି… ନ ସବ୍ବପୀତକାନି… ନ ସବ୍ବଲୋହିତକାନି… ନ ସବ୍ବମଞ୍ଜିଟ୍ଠକାନି… ନ ସବ୍ବକଣ୍ହାନି… ନ ସବ୍ବମହାରଙ୍ଗରତ୍ତାନି… ନ ସବ୍ବମହାନାମରତ୍ତାନି… ନ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଦସାନି… ନ ଦୀଘଦସାନି… ନ ପୁପ୍ଫଦସାନି… ନ ଫଲଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି… ନ କଞ୍ଚୁକଂ… ନ ତିରୀଟକଂ… ନ ୱେଠନଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୩୭୧-୩୭୨) – ୱଚନତୋ ପୋତ୍ଥକାଦୀନି ନ ଧାରେତବ୍ବାନି। ତତ୍ଥ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୭୧-୩୭୨) ପୋତ୍ଥକୋତି ମକଚିମଯୋ ୱୁଚ୍ଚତି, ଅକ୍କଦୁସ୍ସକଦଲିଦୁସ୍ସଏରକଦୁସ୍ସାନିପି ପୋତ୍ଥକଗତିକାନେୱ। ସବ୍ବନୀଲକାଦୀନି ରଜନଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ପୁନ ରଜିତ୍ୱା ଧାରେତବ୍ବାନି। ନ ସକ୍କା ଚେ ହୋନ୍ତି ଧୋୱିତୁଂ, ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣାନି ୱା କାତବ୍ବାନି। ଦିପଟ୍ଟଚୀୱରସ୍ସ ୱା ମଜ୍ଝେ ଦାତବ୍ବାନି। ତେସଂ ୱଣ୍ଣନାନତ୍ତଂ ଉପାହନାସୁ ୱୁତ୍ତନଯମେୱ। ଅଚ୍ଛିନ୍ନଦସଦୀଘଦସାନି ଦସା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଧାରେତବ୍ବାନି। କଞ୍ଚୁକଂ ଲଭିତ୍ୱା ଫାଲେତ୍ୱା ରଜିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ୱେଠନେପି ଏସେୱ ନଯୋ। ତିରୀଟକଂ ପନ ରୁକ୍ଖଛଲ୍ଲିମଯଂ, ତଂ ପାଦପୁଞ୍ଛନିଂ କାତୁଂ ୱଟ୍ଟତି।

୫୮। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ଯୋ କରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମେ କଯିରମାନେ ପଟିକ୍କୋସିତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୫୪) ୱଚନତୋ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନ କାତବ୍ବଂ, କଯିରମାନଞ୍ଚ ନିୱାରେତବ୍ବଂ। ନିୱାରେନ୍ତେହି ଚ ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ପଟିକ୍କୋସିତୁଂ, ଦ୍ୱୀହି ତୀହି ଦିଟ୍ଠିଂ ଆୱିକାତୁଂ, ଏକେନ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ 'ନ ମେତଂ ଖମତୀ''ତି (ମହାୱ। ୧୫୪) ୱଚନତୋ ଯତ୍ଥ ନିୱାରେନ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉପଦ୍ଦୱଂ କରୋନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଏକକେନ ନ ନିୱାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚତ୍ତାରୋ ପଞ୍ଚ ୱା ହୋନ୍ତି, ନିୱାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପନ ଦ୍ୱେ ୱା ତଯୋ ୱା ହୋନ୍ତି, ''ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ଇଦଂ, ନ ମେତଂ ଖମତୀ''ତି ଏୱଂ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଅତ୍ତନୋ ଦିଟ୍ଠି ଆୱିକାତବ୍ବା। ସଚେ ଏକୋୱ ହୋତି, ''ନ ମେତଂ ଖମତୀ''ତି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ସବ୍ବଞ୍ଚେତଂ ତେସଂ ଅନୁପଦ୍ଦୱତ୍ଥାଯ ୱୁତ୍ତଂ।

୫୯। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୋକାସକତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେତବ୍ବୋ, ଯୋ ଚୋଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୫୩) ୱଚନତୋ ଚୋଦେନ୍ତେନ ''କରୋତୁ ମେ ଆଯସ୍ମା ଓକାସଂ, ଅହଂ ତଂ ୱତ୍ତୁକାମୋ''ତି ଏୱଂ ଓକାସଂ କାରାପେତ୍ୱା ଚୋଦେତବ୍ବୋ। ଅଧିପ୍ପାଯଭେଦୋ ପନେତ୍ଥ ୱେଦିତବ୍ବୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨।୩୮୯)। ଅଯଞ୍ହି ଅଧିପ୍ପାଯୋ ନାମ ଚାୱନାଧିପ୍ପାଯୋ ଅକ୍କୋସାଧିପ୍ପାଯୋ କମ୍ମାଧିପ୍ପାଯୋ ୱୁଟ୍ଠାନାଧିପ୍ପାଯୋ ଉପୋସଥପୱାରଣଟ୍ଠପନାଧିପ୍ପାଯୋ ଅନୁୱିଜ୍ଜନାଧିପ୍ପାଯୋ ଧମ୍ମକଥାଧିପ୍ପାଯୋତି ଅନେକୱିଧୋ। ତତ୍ଥ ପୁରିମେସୁ ଚତୂସୁ ଅଧିପ୍ପାଯେସୁ ଓକାସଂ ଅକାରାପେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ଓକାସଂ କାରାପେତ୍ୱାପି ସମ୍ମୁଖା ଅମୂଲକେନ ପାରାଜିକେନ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ ସଙ୍ଘାଦିସେସୋ, ଅମୂଲକେନ ସଙ୍ଘାଦିସେସେନ ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ, ଅମୂଲିକାଯ ଆଚାରୱିପତ୍ତିଯା ଚୋଦେନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ଅକ୍କୋସାଧିପ୍ପାଯେନ ୱଦନ୍ତସ୍ସ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ଅସମ୍ମୁଖା ପନ ସତ୍ତହିପି ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେହି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟଂ, ଅସମ୍ମୁଖା ଏୱ ସତ୍ତୱିଧମ୍ପି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତସ୍ସ ଦୁକ୍କଟମେୱ। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ''ୱୁଟ୍ଠାନାଧିପ୍ପାଯେନ 'ତ୍ୱଂ ଇମଂ ନାମ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ତଂ ପଟିକରୋହୀ'ତି ୱଦନ୍ତସ୍ସ ଓକାସକିଚ୍ଚଂ ନତ୍ଥୀ''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ଉପୋସଥପୱାରଣଂ ଠପେନ୍ତସ୍ସପି ଓକାସକମ୍ମଂ ନତ୍ଥି, ଠପନକ୍ଖେତ୍ତଂ ପନ ଜାନିତବ୍ବଂ ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ, ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ପନ୍ନରସୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରେ''ତି।

ଏତସ୍ମିଞ୍ହି ରେ-କାରେ ଅନତିକ୍କନ୍ତେଯେୱ ଠପେତୁଂ ଲବ୍ଭତି, ତତୋ ପରଂ ପନ ୟ୍ୟ-କାରେ ପତ୍ତେ ନ ଲବ୍ଭତି। ଏସ ନଯୋ ପୱାରଣାଯ।

ଅନୁୱିଜ୍ଜକସ୍ସପି ଓସଟେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଅତ୍ଥେତଂ ତୱା''ତି ଅନୁୱିଜ୍ଜନାଧିପ୍ପାଯେନ ୱଦନ୍ତସ୍ସ ଓକାସକମ୍ମଂ ନତ୍ଥି। ଧମ୍ମକଥିକସ୍ସପି ଧମ୍ମାସନେ ନିସୀଦିତ୍ୱା ''ଯୋ ଇଦଞ୍ଚିଦଞ୍ଚ କରୋତି, ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅସ୍ସମଣୋ''ତିଆଦିନା ନଯେନ ଅନୋଦିସ୍ସ ଧମ୍ମଂ କଥେନ୍ତସ୍ସ ଓକାସକମ୍ମଂ ନତ୍ଥି। ସଚେ ପନ ଓଦିସ୍ସ ନିଯମେତ୍ୱା ''ଅସୁକୋ ଚ ଅସୁକୋ ଚ ଅସ୍ସମଣୋ ଅନୁପାସକୋ''ତି କଥେତି, ଧମ୍ମାସନତୋ ଓରୋହିତ୍ୱା ଆପତ୍ତିଂ ଦେସେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଦ୍ଧାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାପତ୍ତିକାନଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଓକାସୋ କାରାପେତବ୍ବୋ, ଯୋ କାରାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୧୫୩) ୱଚନତୋ ସୁଦ୍ଧାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅକାରଣେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଓକାସୋ ନ କାରେତବ୍ବୋ। ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲଂ ତୁଲଯିତ୍ୱା ଓକାସଂ କାତୁ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୧୫୩) ୱଚନତୋ ''ଭୂତମେୱ ନୁ ଖୋ ଆପତ୍ତିଂ ୱଦତି, ଅଭୂତ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଉପପରିକ୍ଖିତ୍ୱା ଓକାସୋ କାତବ୍ବୋ।

୬୦। ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧାଦେୟ୍ୟଂ ୱିନିପାତେତବ୍ବଂ, ଯୋ ୱିନିପାତେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୩୬୧) ୱଚନତୋ ସଦ୍ଧାଦେୟ୍ୟଂ ନ ୱିନିପାତେତବ୍ବଂ। ଠପେତ୍ୱା ମାତାପିତରୋ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୬୧) ସେସଞ୍ଞାତୀନଂ ଦେନ୍ତୋପି ୱିନିପାତେତିଯେୱ, ମାତାପିତରୋ ପନ ରଜ୍ଜେ ଠିତାପି ପତ୍ଥଯନ୍ତି, ଦାତବ୍ବଂ।

୬୧। ''ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ, ଯୋ ପୱିସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୩୬୨) ୱଚନତୋ ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ

ଗାମୋ ନ ପଞ୍ଚିସିତବ୍ବୋ।

୬୨। ''ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖବେ, ପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଘାଟିଯା ନିକ୍ଖେପାଯ। ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି, ୱସ୍ସିକସଙ୍କେତଂ ୱା ହୋତି, ନଦୀପାରଗତଂ ୱା ହୋତି, ଅଗ୍ଗଳଗୁତ୍ତିୱିହାରୋ ୱା ହୋତି, ଅତ୍ଥତକଥିନଂ ୱା ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ପଞ୍ଚ ପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଘାଟିଯା ନିକ୍ଖେପାଯା''ତି (ମହାୱ। ୩୬୨) – ୱଚନତୋ ପନ ଗହେତ୍ୱା ଗନ୍ତୁଂ ଅସମତ୍ଥୋ ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି, ୱସ୍ସିକସଙ୍କେତାଦୀସୁ ୱା ଅଞ୍ଞତରଂ କାରଣଂ, ଏୱରୂପେସୁ ପଚ୍ଚଯେସୁ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଅଗ୍ଗଳଗୁତ୍ତିୱିହାରେ ଠପେତ୍ୱା ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସବ୍ବେସ୍ୱେୱ ହି ଏତେସୁ ଗିଲାନୱସ୍ସିକସଙ୍କେତନଦୀପାରଗମନଅତ୍ଥତକଥିନଭାୱେସୁ ଅଗ୍ଗଳଗୁତ୍ତିଯେୱ ପମାଣଂ, ଗୁତ୍ତେ ଏୱ ୱିହାରେ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ବହି ଗନ୍ତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ନାଗୁତ୍ତେ। ଆରଞ୍ଞକସ୍ସ ପନ ୱିହାରୋ ନ ସୁଗୁତ୍ତୋ ହୋତି, ତେନ ଭଣ୍ଡୁକ୍ଖଲିକାଯ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପାସାଣସୁସିରରୁକ୍ଖସୁସିରାଦୀସୁ ସୁପଟିଚ୍ଛନ୍ନେସୁ ଠପେତ୍ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଅନ୍ତରୱାସକାନଂ ନିକ୍ଖେପେପି ଇମେଯେୱ ପଞ୍ଚ ପଚ୍ଚଯା ୱେଦିତବ୍ବା।

୬୩। ''ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସମ୍ବାଧସ୍ସ ସାମନ୍ତା ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲା ସତ୍ଥକମ୍ମଂ ୱା ୱତ୍ଥିକମ୍ମଂ ୱା କାରାପେତବ୍ବଂ, ଯୋ କାରାପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୨୭୯) ୱଚନତୋ ଯଥାପରିଚ୍ଛିନ୍ନେ ଓକାସେ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୭୯) ଯେନ କେନଚି ସତ୍ଥେନ ୱା ସୂଚିଯା ୱା କଣ୍ଟକେନ ୱା ସତ୍ତିକାଯ ୱା ପାସାଣସକ୍ଖଲିକାଯ ୱା ନଖେନ ୱା ଛିନ୍ଦନଂ ୱା ଫାଲନଂ ୱା ୱିଜ୍ଝନଂ ୱା ଲେଖନଂ ୱା ନ କାତବ୍ବଂ, ସବ୍ବଞ୍ହେତଂ ସତ୍ଥକମ୍ମମେୱ ହୋତି। ଯେନ କେନଚି ପନ ଚମ୍ମେନ ୱା ୱତ୍ଥେନ ୱା ୱତ୍ଥିପୀଳନମ୍ପି ନ କାତବ୍ବଂ, ସବ୍ବଞ୍ହେତଂ ୱତ୍ଥିକମ୍ମମେୱ ହୋତି। ଏତ୍ଥ ଚ ''ସମ୍ବାଧସ୍ସ ସାମନ୍ତା ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲା''ତି ଇଦଂ ସତ୍ଥକମ୍ମଂଯେୱ ସନ୍ଧାଯ ୱୁତ୍ତଂ, ୱତ୍ଥିକମ୍ମଂ ପନ ସମ୍ବାଧେଯେୱ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ପନ ଖାରଂ ୱା ଦାତୁଂ ଯେନ କେନଚି ରଜ୍ଜୁକେନ ୱା ବନ୍ଧିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ଯଦି ତେନ ଛିଜ୍ଜତି, ସୁଚ୍ଛିନ୍ନଂ। ଅଣ୍ଡୱୁଡ୍ଢିରୋଗେପି ସତ୍ଥକମ୍ମଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ତସ୍ମା ''ଅଣ୍ଡଂ ଫାଲେତ୍ୱା ବୀଜାନି ଉଦ୍ଧରିତ୍ୱା ଅରୋଗଂ କରିସ୍ସାମୀ''ତି ନ କାତବ୍ବଂ, ଅଗ୍ଗିତାପନଭେସଜ୍ଜଲେପନେସୁ ପନ ପଟିକ୍ଖେପୋ ନତ୍ଥି। ୱଚ୍ଚମଗ୍ଗେ ଭେସଜ୍ଜମକ୍ଖିତା ଆଦାନୱଟ୍ଟି ୱା ୱେଳୁନାଳିକା ୱା ୱଟ୍ଟତି, ଯାଯ ଖାରକମ୍ମଂ ୱା କରୋନ୍ତି, ତେଲଂ ୱା ପୱେସେନ୍ତି।

୬୪। ''ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ନହାପିତପୁବ୍ବେନ ଖୁରଭଣ୍ଡଂ ପରିହରିତବ୍ବଂ, ଯୋ ପରିହରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାୱ। ୩୦୩) ୱଚନତୋ ନହାପିତପୁବ୍ବେନ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୩୦୩) ଖୁରଭଣ୍ଡଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିହରିତୁଂ ନ ୱଟ୍ଟତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ସନ୍ତକେନ ପନ କେସେ ଛେଦେତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। ସଚେ ୱେତନଂ ଗହେତ୍ୱା ଛିନ୍ଦତି, ନ ୱଟ୍ଟତି। ଯୋ ଅନହାପିତପୁବ୍ବୋ, ତସ୍ସେୱ ପରିହରିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି, ତଂ ୱା ଅଞ୍ଞଂ ୱା ଗହେତ୍ୱା କେସେ ଛେଦେତୁମ୍ପି ୱଟ୍ଟତି।

୬୫। ''ସଙ୍ଘିକାନି , ଭିକ୍ଖବେ, ବୀଜାନି ପୁଗ୍ଗଲିକାଯ ଭୂମିଯା ରୋପିତାନି ଭାଗଂ ଦତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ପୁଗ୍ଗଲିକାନି ବୀଜାନି ସଙ୍ଘିକାଯ ଭୂମିଯା ରୋପିତାନି ଭାଗଂ ଦତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୦୪) – ୱଚନତୋ ପୁଗ୍ଗଲିକାଯ ଭୂମିଯା ସଙ୍ଘିକେସୁ ବୀଜେସୁ ରୋପିତେସୁ ସଙ୍ଘିକାଯ ଭୂମିଯା ୱା ପୁଗ୍ଗଲିକେସୁ ବୀଜେସୁ ରୋପିତେସୁ ଦସମଭାଗଂ ଦତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଇଦଂ କିର ଜମ୍ବୁଦୀପେ ପୋରାଣକଚାରିତ୍ତଂ, ତସ୍ମା ଦସ କୋଟ୍ଠାସେ କତ୍ୱା ଏକୋ କୋଟ୍ଠାସୋ ଭୂମିସାମିକାନଂ ଦାତବ୍ବୋ।

୬୬। ''ସନ୍ତି, ଭିକ୍ଖବେ, ମଗ୍ଗା କନ୍ତାରା ଅପ୍ପୋଦକା ଅପ୍ପଭକ୍ଖା, ନ ସୁକରା ଅପାଥେଯ୍ୟେନ ଗନ୍ତୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ପାଥେଯ୍ୟଂ ପରିଯେସିତୁଂ। ତଣ୍ଡୁଲୋ ତଣ୍ଡୁଲତ୍ଥିକେନ, ମୁଗ୍ଗୋ ମୁଗ୍ଗତ୍ଥିକେନ, ମାସୋ ମାସତ୍ଥିକେନ, ଲୋଣଂ ଲୋଣତ୍ଥିକେନ, ଗୁଳୋ ଗୁଳତ୍ଥିକେନ, ତେଲଂ ତେଲତ୍ଥିକେନ, ସପ୍ପି ସପ୍ପିତ୍ଥିକେନା''ତି (ମହାୱ। ୨୯୯) – ୱଚନତୋ ତାଦିସଂ କନ୍ତାରଂ ନିତ୍ଥରନ୍ତେନ ପାଥେଯ୍ୟଂ ପରିଯେସିତୁଂ ୱଟ୍ଟତି। କଥଂ ପନ ପରିଯେସିତବ୍ବନ୍ତି? ସଚେ (ମହାୱ। ଅଟ୍ଠ। ୨୯୬) କେଚିସଯମେୱ ଞତ୍ୱା ଦେନ୍ତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଦେନ୍ତି, ଞାତିପୱାରିତଟ୍ଠାନତୋ ୱା ଭିକ୍ଖାଚାରୱତ୍ତେନ ୱା ପରିଯେସିତବ୍ବଂ। ତଥା ଅଲଭନ୍ତେନ ଅଞ୍ଞାତିକଅପ୍ପୱାରିତଟ୍ଠାନତୋ ଯାଚିତ୍ୱାପି ଗହେତବ୍ବଂ। ଏକଦିୱସେନ ଗମନୀଯେ ମଗ୍ଗେ ଏକଭତ୍ତତ୍ଥାଯ ପରିଯେସିତବ୍ବଂ। ଦୀଘେ ଅଦ୍ଧାନେ ଯତ୍ତକେନ କନ୍ତାରଂ ନିତ୍ଥରତି, ତତ୍ତକଂ ପରିଯେସିତବ୍ବଂ।

୬୭। ''ଯଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ମଯା 'ଇଦଂ ନ କପ୍ପତୀ'ତି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତଞ୍ଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, କପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ମଯା 'ଇଦଂ ନ କପ୍ପତୀ'ତି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ, ତଞ୍ଚେ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ମଯା 'ଇଦଂ କପ୍ପତୀ'ତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଞ୍ଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, କପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ମଯା 'ଇଦଂ କପ୍ପତୀ'ତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଞ୍ଚେ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ୱୋ କପ୍ପତୀ''ତି (ମହାୱ। ୩୦୫) – ଇମେ ଚତ୍ତାରୋ ମହାପଦେସେ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ନଯଗ୍ଗହଣତ୍ଥାଯ ଆହ। ତତ୍ଥ ଧମ୍ମସଙ୍ଗାହକତ୍ଥେରା ସୁତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିମଦ୍ଦନ୍ତା ଇଦଂ ଅଦ୍ଦସଂସୁ। ''ଠପେତ୍ୱା ଧଞ୍ଞଫଲରସ''ନ୍ତି ସତ୍ତ ଧଞ୍ଞରସାନି ''ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ନ କପ୍ପତୀ''ତି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାନି । ତାଲନାଳିକେରପନସଲବୁଜଅଲାବୁକୁମ୍ଭଣ୍ଡପୁସ୍ସଫଲତିପୁସଫଲଏଳାଳୁକାନି ନୱ ମହାଫଲାନି ସବ୍ବଞ୍ଚ ଅପରଣ୍ଣଂ ଧଞ୍ଞଗତିକମେୱ। ତଂ କିଞ୍ଚାପି ନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ , ଅଥ ଖୋ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ତସ୍ମା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ନ କପ୍ପତି। ଅଟ୍ଠ

ପାନାନି ଅନୁଞ୍ଞାତାନି, ଅୱସେସାନି ୱେଉତିନ୍ତିଣିକମାତୁଲୁଙ୍ଗକପିଟ୍ଠକୋସମ୍ବକରମନ୍ଦାଦିଖୁଦ୍ଦକଫଲପାନାନି ଅଟ୍ଠପାନଗତିକାନେୱ। ତାନି କିଞ୍ଚାପି ନ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି, ଅଥ ଖୋ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେନ୍ତି, ତସ୍ମା କପ୍ପନ୍ତି। ଠପେତ୍ୱା ହି ସାନୁଲୋମଂ ଧଞ୍ଞଫଲରସଂ ଅଞ୍ଞଂ ଫଲପାନଂ ନାମ ଅକପ୍ପିଯଂ ନତ୍ଥି, ସବ୍ବଂ ଯାମକାଲିକଂଯେୱାତି କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ୱୁତ୍ତଂ।

ଭଗୱତା – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛ ଚୀୱରାନି ଖୋମଂ କପ୍ପାସିକଂ କୋସେଯ୍ୟଂ କମ୍ବଲଂ ସାଣଂ ଭଙ୍ଗ''ନ୍ତି (ମହାୱ। ୩୩୯) ଛ ଚୀୱରାନି ଅନୁଞ୍ଞାତାନି, ଧମ୍ମସଙ୍ଗାହକତ୍ଥେରେହି ତେସଂ ଅନୁଲୋମାନି ଦୁକୂଲଂ ପତ୍ତୁଣ୍ଣଂ ଚୀନପଟ୍ଟଂ ସୋମାରପଟ୍ଟଂ ଇଦ୍ଧିମଯଂ ଦେୱଦତ୍ତିଯନ୍ତି ଅପରାନି ଛ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି। ତତ୍ଥ ପତ୍ତୁଣ୍ଣନ୍ତି ପତ୍ତୁଣ୍ଣଦେସେ ପାଣକେହି ସଞ୍ଜାତୱତ୍ଥଂ। ଦ୍ୱେ ପଟାନି ଦେସନାମେନେୱ ୱୁତ୍ତାନି। ତୀଣି କୋସେଯ୍ୟସ୍ସ ଅନୁଲୋମାନି, ଦୁକୂଲଂ ସାଣସ୍ସ, ଇତରାନି ଦ୍ୱେ କପ୍ପାସିକସ୍ସ ୱା ସବ୍ବେସଂ ୱା।

ଭଗୱତା ଏକାଦସ ପତ୍ତେ ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ପତ୍ତା ଅନୁଞ୍ଞାତା ଲୋହପତ୍ତୋ ଚ ମତ୍ତିକାପତ୍ତୋ ଚ। ଲୋହଥାଲକଂ ମତ୍ତିକାଥାଲକଂ ତମ୍ବଲୋହଥାଲକନ୍ତି ତେସଂଯେୱ ଅନୁଲୋମାନି। ଭଗୱତା ତଯୋ ତୁମ୍ବା ଅନୁଞ୍ଞାତା ଲୋହତୁମ୍ବୋ କଟ୍ଠତୁମ୍ବୋ ଫଲତୁମ୍ବୋତି। କୁଣ୍ଡିକା କଞ୍ଚନକୋ ଉଦକତୁମ୍ବୋତି ତେସଂଯେୱ ଅନୁଲୋମାନି। କୁରୁନ୍ଦିଯଂ ପନ ''ପାନୀଯସଙ୍ଖପାନୀଯସରାୱକାନଂ ଏତେ ଅନୁଲୋମା''ତି ୱୁତ୍ତଂ। ପଟ୍ଟିକା ସୂକରନ୍ତନ୍ତି ଦ୍ୱେ କାଯବନ୍ଧନାନି ଅନୁଞ୍ଞାତାନି। ଦୁସ୍ସପଟ୍ଟେନ ରଜ୍ଜୁକେନ ଚ କତକାଯବନ୍ଧନାନି ତେସଂଯେୱ ଅନୁଲୋମାନି। ସେତଚ୍ଛତ୍ତଂ କିଲଞ୍ଜଚ୍ଛତ୍ତଂ ପଣ୍ଣଚ୍ଛତ୍ତନ୍ତି ତୀଣି ଛତ୍ତାନି ଅନୁଞ୍ଞାତାନି। ଏକପଣ୍ଣଚ୍ଛତ୍ତଂ ତେସଂଯେୱ ଅନୁଲୋମନ୍ତି ଇମିନା ନଯେନ ପାଳିଞ୍ଚ ଅଟ୍ଠକଥଞ୍ଚ ଅନୁପେକ୍ଖିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞାନିପି କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯାନଂ ଅନୁଲୋମାନି ୱିନଯଧରେନ ୱେଦିତବ୍ବାନି।

୬୮। ୱିନଯଧରୋ (ପାଚି। ଅଟ୍ଠ। ୪୩୮) ଚ ପୁଗ୍ଗଲୋ ୱିନଯପରିଯତ୍ତିମୂଲକେ ପଞ୍ଚାନିସଂସେ ଛାନିସଂସେ ସତ୍ତାନିସଂସେ ଅଟ୍ଠାନିସଂସେ ନୱାନିସଂସେ ଦସାନିସଂସେ ଏକାଦସାନିସଂସେ ଲଭତି। କତମେ ପଞ୍ଚାନିସଂସେ ଲଭତି? ଅତ୍ତନୋ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧଗୁତ୍ତିଆଦିକେ। ୱୁତ୍ତଞ୍ହେତଂ –

''ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆନିସଂସା ୱିନଯଧରେ ପୁଗ୍ଗଲେ। ଅତ୍ତନୋ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧୋ ସୁଗୁତ୍ତୋ ହୋତି ସୁରକ୍ଖିତୋ, କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତାନଂ ପଟିସରଣଂ ହୋତି, ୱିସାରଦୋ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ୱୋହରତି, ପଚ୍ଚତ୍ଥିକେ ସହଧମ୍ମେନ ସୁନିଗ୍ଗହିତଂ ନିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ସଦ୍ଧମ୍ମଟ୍ଠିତିଯା ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତୀ''ତି (ପରି। ୩୨୫)।

କଥମସ୍ସ ଅତ୍ତନୋ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧୋ ସୁଗୁତ୍ତୋ ହୋତି ସୁରକ୍ଖିତୋ? ଇଧେକଚ୍ଚୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଛହାକାରେହି ଆପଜ୍ଜତି ଅଲଜ୍ଜିତା, ଅଞ୍ଞାଣତା, କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତତା, ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତା, କପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତା, ସତିସମ୍ମୋସା। କଥଂ ଅଲଜ୍ଜିତାଯ ଆପଜ୍ଜତି? ଅକପ୍ପିଯଭାୱଂ ଜାନନ୍ତୋଯେୱ ମଦ୍ଦିତ୍ୱା ୱୀତିକ୍କମଂ କରୋତି। ୱୁତ୍ତମ୍ପି ଚେତଂ –

''ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ଆପତ୍ତିଂ ପରିଗୂହତି;

ଅଗତିଗମନଞ୍ଚ ଗଚ୍ଛତି, ଏଦିସୋ ୱୁଚ୍ଚତି ଅଲଜ୍ଜିପୁଗ୍ଗଲୋ''ତି। (ପରି। ୩୫୯);

କଥଂ ଅଞ୍ଞାଣତାଯ ଆପଜ୍ଜତି? ଅଞ୍ଞାଣପୁଗ୍ଗଲୋ ହି ମନ୍ଦୋ ମୋମୂହୋ କତ୍ତବ୍ବାକତ୍ତବ୍ବଂ ଅଜାନନ୍ତୋ ଅକତ୍ତବ୍ବଂ କରୋତି, କତ୍ତବ୍ବଂ ୱିରାଧେତି। ଏୱଂ ଅଞ୍ଞାଣତାଯ ଆପଜ୍ଜତି। କଥଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତତାଯ ଆପଜ୍ଜତି? କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ନିସ୍ସାଯ କୁକ୍କୁଚ୍ଚେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ୱିନଯଧରଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା କପ୍ପିଯଂ ଚେ, କତ୍ତବ୍ବଂ ସିଯା, ଅକପ୍ପିଯଂ ଚେ, ନ କତ୍ତବ୍ବଂ, ଅଯଂ ପନ ''ୱଟ୍ଟତୀ''ତି ମଦ୍ଦିତ୍ୱା ୱୀତିକ୍କମତିଯେୱ। ଏୱଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତତାଯ ଆପଜ୍ଜତି।

କଥଂ ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତାଯ ଆପଜ୍ଜତି? ଅଚ୍ଛମଂସଂ ''ସୂକରମଂସ''ନ୍ତି ଖାଦତି, ଦୀପିମଂସଂ ''ମିଗମଂସ''ନ୍ତି ଖାଦତି, ଅକପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ''କପ୍ପିଯଭୋଜନ''ନ୍ତି ଭୁଞ୍ଜତି, ୱିକାଲେ କାଲସଞ୍ଞାଯ ଭୁଞ୍ଜତି, ଅକପ୍ପିଯପାନକଂ ''କପ୍ପିଯପାନକ''ନ୍ତି ପିୱତି। ଏୱଂ ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତାଯ ଆପଜ୍ଜତି। କଥଂ କପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତାଯ ଆପଜ୍ଜତି? ସୂକରମଂସଂ ''ଅଚ୍ଛମଂସ''ନ୍ତି ଖାଦତି, ମିଗମଂସଂ ''ଦୀପିମଂସ''ନ୍ତି ଖାଦତି, କପ୍ପିଯଭୋଜନଂ ''ଅକପ୍ପିଯଭୋଜନ''ନ୍ତି ଭୁଞ୍ଜତି, କାଲେ ୱିକାଲସଞ୍ଞାଯ ଭୁଞ୍ଜତି, କପ୍ପିଯପାନକଂ ''ଅକପ୍ପିଯପାନକ''ନ୍ତି ପିୱତି। ଏୱଂ କପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତାଯ ଆପଜ୍ଜତି। କଥଂ ସତିସମ୍ମୋସା ଆପଜ୍ଜତି? ସହସେଯ୍ୟଚୀୱରୱିପ୍ପୱାସଭେସଜ୍ଜଚୀୱରକାଲାତିକ୍କମନପଚ୍ଚଯା ଆପତ୍ତିଂ ସତିସମ୍ମୋସା ଆପଜ୍ଜତି। ଏୱମିଧେକଚ୍ଚୋ ଭିକ୍ଖୁ ଇମେହି ଛହି ଆକାରେହି ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି।

ୱିନଯଧରୋ ପନ ଇମେହି ଛହାକାରେହି ଆପତ୍ତିଂ ନ ଆପଜ୍ଜତି। କଥଂ ଲଜ୍ଜିତାଯ ନାପଜ୍ଜତି? ସୋ ହି ''ପସ୍ସଥ ଭୋ, ଅଯଂ କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ଜାନନ୍ତୋଯେୱ ପଣ୍ଣତ୍ତିୱୀତିକ୍କମଂ କରୋତୀ''ତି ଇମଂ ପରୂପୱାଦଂ ରକ୍ଖନ୍ତୋପି ନାପଜ୍ଜତି। ଏୱଂ ଲଜ୍ଜିତାଯ ନାପଜ୍ଜତି, ସହସା ଆପନ୍ନମ୍ପି

ଦେସନାଗାମିନିଂ ଦେସେତ୍ୱା ୱୁଟ୍ଠାନଗାମିନିଯା ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ସୁଦ୍ଧନ୍ତେ ପତିଟ୍ଠାତି। ତତୋ –

‘‘ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଆପତ୍ତିଂ ନାପଜ୍ଜତି, ଆପତ୍ତିଂ ନ ପରିଗୂହତି;

ଅଗତିଗମନଞ୍ଚ ନ ଗଚ୍ଛତି, ଏଦିସୋ ୱୁଚ୍ଚତି ଲଜ୍ଜିପୁଗ୍ଗଲୋ’’ତି। (ପରି। ୩୫୯) –

ଇମସ୍ମିଂ ଲଜ୍ଜିଭାୱେ ପତିଟ୍ଠିତୋୱ ହୋତି।

କଥଂ ଞାଣତାଯ ନାପଜ୍ଜତି? ସୋ ହି କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ଜାନାତି, ତସ୍ମା କପ୍ପିଯଂଯେୱ କରୋତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ନ କରୋତି। ଏୱଂ ଞାଣତାଯ ନାପଜ୍ଜତି। କଥଂ ଅକୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତତାଯ ନାପଜ୍ଜତି? କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ନିସ୍ସାଯ କୁକ୍କୁଚ୍ଚେ ଉପ୍ପନ୍ନେ ୱତ୍ଥୁଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ମାତିକଂ ପଦଭାଜନଂ ଅନ୍ତରାପତ୍ତିଂ ଅନାପତ୍ତିଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା କପ୍ପିଯଂ ଚେ ହୋତି, କରୋତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ଚେ, ନ କରୋତି। ଏୱଂ ଅକୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତତାଯ ନାପଜ୍ଜତି। କଥଂ ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞିତାଦୀହି ନାପଜ୍ଜତି? ସୋ ହି କପ୍ପିଯାକପ୍ପିଯଂ ଜାନାତି, ତସ୍ମା ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ ନ ହୋତି, କପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ ନ ହୋତି, ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତା ଚସ୍ସ ସତି ହୋତି, ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ ଅଧିଟ୍ଠେତି, ୱିକପ୍ପେତବ୍ବଂ ୱିକପ୍ପେତି। ଇତି ଇମେହି ଛହି ଆକାରେହି ଆପତ୍ତିଂ ନାପଜ୍ଜତି। ଅନାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଅଖଣ୍ଡସୀଲୋ ହୋତି, ପରିସୁଦ୍ଧସୀଲୋ ହୋତି। ଏୱମସ୍ସ ଅତ୍ତନୋ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧୋ ସୁଗୁତ୍ତୋ ହୋତି ସୁରକ୍ଖିତୋ।

କଥଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତାନଂ ପଟିସରଣଂ ହୋତି? ତିରୋରଟ୍ଠେସୁ ତିରୋଜନପଦେସୁ ଚ ଉପ୍ପନ୍ନକୁକ୍କୁଚ୍ଚା ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ୱିହାରେ ୱିନଯଧରୋ ୱସତୀ’’ତି ଦୂରତୋୱ ତସ୍ସ ସନ୍ତିକଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି। ସୋ ତେହି କତସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ୱତ୍ଥୁଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ଆପତ୍ତାନାପତ୍ତିଗରୁକଲହୁକାଦିଭେଦଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ଦେସନାଗାମିନିଂ ଦେସାପେତ୍ୱା, ୱୁଟ୍ଠାନଗାମିନିଯା ୱୁଟ୍ଠାପେତ୍ୱା ସୁଦ୍ଧନ୍ତେ ପତିଟ୍ଠାପେତି। ଏୱଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତାନଂ ପଟିସରଣଂ ହୋତି।

ୱିସାରଦୋସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ୱୋହରତୀତି ଅୱିନଯଧରସ୍ସ ହି ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ କଥେନ୍ତସ୍ସ ଭଯଂ ସାରଜ୍ଜଂ ଓକ୍କମତି, ୱିନଯଧରସ୍ସ ତଂ ନ ହୋତି। କସ୍ମା? ‘‘ଏୱଂ କଥେନ୍ତସ୍ସ ଦୋସୋ ହୋତି, ଏୱଂ ନ ଦୋସୋ’’ତି ଞତ୍ୱା କଥନତୋ।

ପଚ୍ଚତ୍ଥିକେ ସହଧମ୍ମେନ ସୁନିଗ୍ଗହିତଂ ନିଗ୍ଗଣ୍ହାତୀତି ଏତ୍ଥ ଦ୍ୱିଧା ପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ନାମ ଅତ୍ତପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଚ ସାସନପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଚ। ତତ୍ଥ ମେତ୍ତିଯଭୂମଜକା ଚ ଭିକ୍ଖୂ ୱଡ୍ଢୋ ଚ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଅମୂଲକେନ ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁନା ଚୋଦେସୁଂ, ଇମେ ଅତ୍ତପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ନାମ। ଯେ ପନ ଅଞ୍ଞେପି ଦୁସ୍ସୀଲା ପାପଧମ୍ମା , ସବ୍ବେତେ ଅତ୍ତପଚ୍ଚତ୍ଥିକା। ୱିପରୀତଦସ୍ସନା ପନ ଅରିଟ୍ଠଭିକ୍ଖୁକଣ୍ଟକସାମଣେରୱେସାଲିକୱଜ୍ଜିପୁତ୍ତକା ପରୂପହାରଅଞ୍ଞାଣକଙ୍ଖାୱିତରଣାଦିୱାଦା ମହାସଙ୍ଘିକାଦଯୋ ଚ ଅବୁଦ୍ଧସାସନଂ ‘‘ବୁଦ୍ଧସାସନ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା କତପଗ୍ଗହା ସାସନପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ନାମ। ତେ ସବ୍ବେପି ସହଧମ୍ମେନ ସହକାରଣେନ ୱଚନେନ ଯଥା ତଂ ଅସଦ୍ଧମ୍ମଂ ପତିଟ୍ଠାପେତୁଂ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି, ଏୱଂ ସୁନିଗ୍ଗହିତଂ କତ୍ୱା ନିଗ୍ଗଣ୍ହାତି।

ସଦ୍ଧମ୍ମଟ୍ଠିତିଯା ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତୀତି ଏତ୍ଥ ପନ ତିୱିଧୋ ସଦ୍ଧମ୍ମୋ ପରିଯତ୍ତିପଟିପତ୍ତିଅଧିଗମୱସେନ। ତତ୍ଥ ତେପିଟକଂ ବୁଦ୍ଧୱଚନଂ ପରିଯତ୍ତିସଦ୍ଧମ୍ମୋ ନାମ। ତେରସ ଧୁତଗୁଣା ଚୁଦ୍ଦସ ଖନ୍ଧକୱତ୍ତାନି ଦ୍ୱେଅସୀତି ମହାୱତ୍ତାନୀତି ଅଯଂ ପଟିପତ୍ତିସଦ୍ଧମ୍ମୋ ନାମ। ଚତ୍ତାରୋ ମଗ୍ଗା ଚ ଚତ୍ତାରି ଫଲାନି ଚ, ଅଯଂ ଅଧିଗମସଦ୍ଧମ୍ମୋ ନାମ।

ତତ୍ଥ କେଚି ଥେରା ‘‘ଯୋ ୱୋ, ଆନନ୍ଦ, ମଯା ଧମ୍ମୋ ଚ ୱିନଯୋ ଚ ଦେସିତୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ, ସୋ ୱୋ ମମଚ୍ଚଯେନ ସତ୍ଥା’’ତି ଇମିନା ସୁତ୍ତେନ (ଦୀ। ନି। ୨।୨୧୬) ‘‘ସାସନସ୍ସ ପରିଯତ୍ତି ମୂଲ’’ନ୍ତି ୱଦନ୍ତି। କେଚି ଥେରା ‘‘ଇମେ ଚ ସୁଭଦ୍ଦ ଭିକ୍ଖୂ ସମ୍ମା ୱିହରେଯ୍ୟୁଂ, ଅସୁଞ୍ଞୋ ଲୋକୋ ଅରହନ୍ତେହି ଅସ୍ସା’’ତି ଇମିନା ସୁତ୍ତେନ (ଦୀ। ନି। ୨।୨୧୪) ‘‘ସାସନସ୍ସ ପଟିପତ୍ତି ମୂଲ’’ନ୍ତି ୱତ୍ୱା ‘‘ଯାୱ ପଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂ ସମ୍ମାପଟିପନ୍ନା ସଂୱିଜ୍ଜନ୍ତି, ତାୱ ସାସନଂ ଠିତଂ ହୋତୀ’’ତି ଆହଂସୁ। ଇତରେ ପନ ଥେରା ‘‘ପରିଯତ୍ତିଯା ଅନ୍ତରହିତାଯ ସୁପ୍ପଟିପନ୍ନସ୍ସପି ଧମ୍ମାଭିସମଯୋ ନତ୍ଥୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଆହଂସୁ ‘‘ସଚେପି ପଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂ ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ରକ୍ଖକା ହୋନ୍ତି, ତେ ସଦ୍ଧେ କୁଲପୁତ୍ତେ ପବ୍ବାଜେତ୍ୱା ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ଜନପଦେ ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଦସୱଗ୍ଗଂ ଗଣଂ ପୂରେତ୍ୱା ମଜ୍ଝିମଜନପଦେ ଉପସମ୍ପଦଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଏତେନୁପାଯେନ ୱୀସତିୱଗ୍ଗଂ ସଙ୍ଘଂ ପୂରେତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋପି ଅବ୍ଭାନକମ୍ମଂ କତ୍ୱା ସାସନଂ ୱୁଦ୍ଧିଂ ୱିରୂଳ୍ହିଂ ଗମଯିସ୍ସନ୍ତି। ଏୱମଯଂ ୱିନଯଧରୋ ତିୱିଧସ୍ସପି ସଦ୍ଧମ୍ମସ୍ସ ଚିରଟ୍ଠିତିଯା ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତୀ’’ତି। ଏୱମଯଂ ୱିନଯଧରୋ ଇମେ ତାୱ ପଞ୍ଚାନିସଂସେ ପଟିଲଭତୀତି ୱେଦିତବ୍ବୋ।

କତମେ ଛାନିସଂସେ ଲଭତୀତି? ତସ୍ସାଧେଯ୍ୟୋ ଉପୋସଥୋ ପୱାରଣା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଉପସମ୍ପଦା, ନିସ୍ସଯଂ ଦେତି, ସାମଣେରଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି। ଯେପି ଇମେ ଚାତୁଦ୍ଦସିକୋ, ପନ୍ନରସିକୋ, ସାମଗ୍ଗିଉପୋସଥୋ, ସଙ୍ଘେ ଉପୋସଥୋ, ଗଣେ ଉପୋସଥୋ, ପୁଗ୍ଗଲେ ଉପୋସଥୋ, ସୁତ୍ତୁଦ୍ଦେସୋ,

ପାରିସୁଦ୍ଧି, ଅଧିଟ୍ଠାନୌପୋସଥୋତି ନଵ ଉପୋସଥା, ସବ୍ବେ ତେ ୱିନଯଧରାଯତ୍ତା, ଯାପି ଚ ଇମା ଚାତୁଦ୍ଦସିକା, ପନ୍ନରସିକା, ସାମଗ୍ଗିପଵାରଣା, ସଙ୍ଘେ ପଵାରଣା, ଗଣେ ପଵାରଣା, ପୁଗ୍ଗଲେ ପଵାରଣା, ତେଵାଚିକା ପଵାରଣା , ଦ୍ୱେଵାଚିକା ପଵାରଣା, ସମାନଵସ୍ସିକା ପଵାରଣାତି ନଵ ପଵାରଣା, ତାପି ୱିନଯଧରାଯତ୍ତା ଏଵ, ତସ୍ସ ସନ୍ତକା, ସୋ ତାସଂ ସାମୀ।

ଯାନିପି ଇମାନି ଅପଲୋକନକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମଂ ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମନ୍ତି ଚତ୍ତାରି ସଙ୍ଘକମ୍ମାନି, ଯା ଚାଯଂ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ହୁତ୍ୱା କୁଲପୁତ୍ତାନଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ କାତବ୍ବା, ଅଯମ୍ପି ୱିନଯଧରାଯତ୍ତାଵ। ନ ହି ଅଞ୍ଞୋ ଦ୍ୱିପିଟକଧରୋପି ଏଵଂ କାତୁଂ ଲଭତି, ସୋ ଏଵ ନିସ୍ସଯଂ ଦେତି, ସାମଣେରଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ଅଞ୍ଞୋ ନେଵ ନିସ୍ସଯଂ ଦାତୁଂ ଲଭତି, ନ ସାମଣେରଂ ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ। ତେନେଵ ''ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଏକେନ ଦ୍ୱେ ସାମଣେରା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବା, ଯୋ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି (ମହାଵ। ୧୦୧) ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ପୁନ ଅନୁଜାନନ୍ତେନପି ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକେନ ଦ୍ୱେ ସାମଣେରେ ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ, ଯାଵତକେ ୱା ପନ ଉସ୍ସହତି ଓଵଦିତୁଂ ଅନୁସାସିତୁଂ, ତାଵତକେ ଉପଟ୍ଠାପେତୁ''ନ୍ତି (ମହାଵ। ୧୦୫) ବ୍ଯତ୍ତସ୍ସେଵ ସାମଣେରୁପଟ୍ଠାପନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ସାମଣେରୁପଟ୍ଠାପନଂ ପଚ୍ଚାସୀସନ୍ତୋ ପନ ୱିନଯଧରସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଉପଜ୍ଝଂ ଗାହାପେତ୍ୱା ୱତ୍ତପଟିପତ୍ତିଂ ସାଦିତୁଂ ଲଭତି। ଏତ୍ଥ ଚ ନିସ୍ସଯଦାନଞ୍ଚେଵ ସାମଣେରୁପଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ଏକମଙ୍ଗଂ। ଇତି ଇମେସୁ ଛସୁ ଆନିସଂସେସୁ ଏକେନ ସଦ୍ଧିଂ ପୁରିମାନି ପଞ୍ଚ ଛ ହୋନ୍ତି। ଦ୍ୱୀହି ସଦ୍ଧିଂ ସତ୍ତ, ତୀହି ସଦ୍ଧିଂ ଅଟ୍ଠ, ଚତୂହି ସଦ୍ଧିଂ ନଵ, ପଞ୍ଚହି ସଦ୍ଧିଂ ଦସ, ସବ୍ବେହିପେତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଏକାଦସାତି ଏଵଂ ୱିନଯଧରୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଞ୍ଚ ଛ ସତ୍ତ ଅଟ୍ଠ ନଵ ଦସ ଏକାଦସ ଚ ଆନିସଂସେ ଲଭତୀତି ୱେଦିତବ୍ବୋ।

ମହାନିସଂସମିଚ୍ଚେଵଂ , କୋସଲ୍ଲଂ ୱିନଯେ ସଦା;

ପତ୍ଥେନ୍ତେନେତ୍ଥ କାତବ୍ବୋ, ଅଭିଯୋଗୋ ପୁନପ୍ପୁନନ୍ତି।

ଇତି ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହେ

ପକିଣ୍ଣକୱିନିଚ୍ଛଯକଥା ସମତ୍ତା।

ନିଟ୍ଠିତୋ ଚାଯଂ ପାଳିମୁତ୍ତକୱିନଯୱିନିଚ୍ଛଯସଙ୍ଗହୋ।

ନିଗମନକଥା

ଅଜ୍ଝେସିତୋ ନରିନ୍ଦେନ, ସୋହଂ ପରକ୍କମବାହୁନା;

ସଦ୍ଧମ୍ମଟ୍ଠିତିକାମେନ, ସାସନୁଜ୍ଜୋତକାରିନା।

ତେନେଵ କାରିତେ ରମ୍ମେ, ପାସାଦସତମଣ୍ଡିତେ;

ନାନାଦୁମଗଣାକିଣ୍ଣେ, ଭାଵନାଭିରତାଲଯେ।

ସୀତଲୂଦକସମ୍ପନ୍ନେ, ୱସଂ ଜେତୱନେ ଇମଂ;

ୱିନଯସଙ୍ଗହଂ ସାରଂ, ଅକାସି ଯୋଗିନଂ ହିତଂ।

ଯଂ ସିଦ୍ଧଂ ଇମିନା ପୁଞ୍ଞଂ, ଯଞ୍ଚଞ୍ଞଂ ପସୁତଂ ମଯା;

ଏତେନ ପୁଞ୍ଞକମ୍ମେନ, ଦୁତିଯେ ଅତ୍ତସମ୍ଭୱେ।

ତାୱତିଂସେ ପମୋଦେନ୍ତୋ, ସୀଲାଚାରଗୁଣେ ରତୋ;

ଅଲଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚକାମେସୁ, ପତ୍ୱାନ ପଠମଂ ଫଲଂ।

ଅନ୍ତିମେ ଅତ୍ତଭାୱମ୍ହି, ମେତ୍ତେୟ୍ୟଂ ମୁନିପୁଙ୍ଗୱଂ;

ଲୋକଗ୍ଗପୁଗ୍ଗଲଂ ନାଥଂ, ସବ୍ବସତ୍ତହିତେ ରତଂ।

ଦିସ୍ୱାନ ତସ୍ସ ଧୀରସ୍ସ, ସୁତ୍ୱା ସଦ୍ଧମ୍ମଦେସନଂ;

ଅଧିଗନ୍ତ୍ୱା ଫଲଂ ଅଗ୍ଗଂ, ସୋଭେୟ୍ୟଂ ଜିନସାସନନ୍ତି।

ୱିନଯସଙ୍ଗହ-ଅଟ୍ଠକଥା ନିଟ୍ଠିତା।